

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
Διερεύνηση των θεσμικών μέτρων, των εκπαιδευτικών θέσεων και των
επιστημονικών δεδομένων (1833-2011)**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2015

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
Διερεύνηση των θεσμικών μέτρων, των εκπαιδευτικών θέσεων και των
επιστημονικών δεδομένων (1833-2011)**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή:

Επιβλέπων Καθηγητής:

1. **Μπάκας Θωμάς**, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Συνεπιβλέποντες Καθηγητές:

2. **Κυρίδης Αργύρης**, Καθηγητής του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
3. **Καρατζιά-Σταυλιώτη Ελένη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών

Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή:

1. **Μπάκας Θωμάς**, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
2. **Κυρίδης Αργύρης**, Καθηγητής του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
3. **Καρατζιά-Σταυλιώτη Ελένη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών
4. **Γώγου Λέλα**, Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης,
5. **Σιάνου-Κύργιου Ελένη**, Καθηγήτρια του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
6. **Υφαντή Αμαλία**, Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών,
7. **Θάνος Θεόδωρος**, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6-7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8-11

ΜΕΡΟΣ Α΄. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΩΣ ΕΝΝΟΙΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

1.1 Η αξιολόγηση ως έννοια και λογική	13-15
1.2 Ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτική αξιολόγηση ή αξιολόγηση στην εκπαίδευση.....	16-21
1.3 Οριοθέτηση της έννοιας «εκπαιδευτικό έργο» σε σχέση με την αξιολόγησή του.	21-24
1.4. Σκοποί, αναγκαιότητα και αντικείμενα της αξιολόγησης	24-28
1.5 Άξονες, κριτήρια και φορείς της αξιολόγησης.....	28-30
1.6 Μοντέλα της αξιολόγησης	30-40
1.7 Μορφές και μεθοδολογία της αξιολόγησης	40-42
1.7.1 Εξωτερική αξιολόγηση.....	42-45
1.7.2 Εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση	45-49
1.7.3 Συνδυασμός εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης	50-52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.1 Το πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.....	53-62
2.2 Η αξιολόγηση σε σχέση με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση.....	62-74
2.3 Ευρωπαϊκοί προσανατολισμοί για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.....	74-81

ΜΕΡΟΣ Β΄. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Η επιλογή του θέματος και ο σκοπός της έρευνας.....	83-86
3.2 Τα ερωτήματα της έρευνας.....	86-88
3.3 Η μέθοδος και το υλικό της έρευνας.....	88-94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ 1833 ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1981.....	95-131
4.1 Τα δεδομένα από την ίδρυση του νεότερου ελληνικού κράτους μέχρι το 1981: Ο θεσμός του Επιθεωρητή	95-96
4.1.1 Το νομοθετικό πλαίσιο από το 1833 μέχρι το 1981	96
4.1.1.1 Η νομοθεσία από το 1833 μέχρι το 1911	96-102
4.1.1.2 Η νομοθεσία από το 1911 μέχρι το 1974: Η μεταρρύθμιση του 1964.....	103-115
4.1.1.3 Η νομοθεσία της μεταπολίτευσης μέχρι το 1981: Η μεταρρύθμιση του 1976.....	115-118
4.2 Η αξιολόγηση και ο θεσμός του Επιθεωρητή στην ελληνική εκπαίδευση: Ο «επιθεωρητισμός»	119-121
4.2.1 Οι εκθέσεις του εκπαιδευτικού από τον Επιθεωρητή	122-128
4.3 Συνοπτικά ευρήματα και διαπιστώσεις από τη λειτουργία του θεσμού του Επιθεωρητή.....	128-131
ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ (1982) ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2009.....	132-153
4.4 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων των νόμων 1304/1982 και 1566/1985.....	132-137
4.5 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του Π.Δ. 320/1993.....	137-140
4.6 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του νόμου 2525/1997.....	140-145

4.7 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του νόμου 2986/2002 και μέχρι το 2009.....	145-153
ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2011.....	154-175
4.8 Τα δεδομένα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας: Η αυτοαξιολόγηση από τη θεωρία στην πράξη στο ελληνικό σχολείο (2010-11).....	154-166
4.8.1 Από την εξατομικευμένη στη συλλογική αξιολόγηση.....	166-175
ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980 ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2011.....	176-193
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ.....	194-207
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	208-220
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	221

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διδακτορική διατριβή απαρτίζεται από πέντε κεφάλαια. Αρχικά, στο πρώτο κεφάλαιο προβαίνουμε στις απαραίτητες οριοθετήσεις των βασικών εννοιών που θα χρησιμοποιήσουμε, προκειμένου να αποσαφηνιστούν ο λειτουργικός χαρακτήρας και ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαίδευση. Αναδεικνύονται, επίσης, ο σκοπός και η αναγκαιότητα εφαρμογής της, τα επικρατέστερα μοντέλα που εμφανίστηκαν, καθώς και οι μορφές πραγμάτωσής της. Ακολούθως, αναδεικνύουμε το θεωρητικό υπόβαθρο και τους κυρίαρχους προσανατολισμούς της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συνδέοντας την αξιολόγηση με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση. Στο κεφάλαιο που έπεται περιγράφουμε τη μεθοδολογία της έρευνας, δηλαδή την επιλογή του θέματος, τον σκοπό, το υλικό, τα ερωτήματα και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσουμε στην έρευνα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται και αναλύονται τα ευρήματα της έρευνας, ξεκινώντας από τη χρονική περίοδο ίδρυσης του ελληνικού κράτους (1833) μέχρι το 1982 που καταργήθηκε ο θεσμός του Επιθεωρητή. Στη συγκεκριμένη ανάλυση, σημεία πραγμάτευσης αποτελούν τα σημαντικότερα στάδια και γεγονότα (νομοθετήματα και θεσμικές ρυθμίσεις), αναφορικά με την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών, με ιδιαίτερη έμφαση στον θεσμό του Επιθεωρητή και στις εκθέσεις αξιολόγησης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται και αναλύονται τα δεδομένα του διαστήματος 1982-2009, κατά το οποίο δεν εφαρμόστηκε ποτέ στην πράξη η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε οποιαδήποτε μορφή. Μετά ακολουθεί η περίοδος μέχρι το 2011, κατά την οποία εφαρμόστηκε πιλοτικά ο νέος νόμος για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Στην επόμενη ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα που αφορούν τις θέσεις και τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών στην αξιολόγηση του έργου τους. Σε συνδυασμό με το θέμα αυτό, ακολουθεί η ενότητα, στην οποία γίνεται συνοπτική παρουσίαση των σημαντικότερων ευρημάτων από εμπειρικές έρευνες, που αφορούν τις απόψεις των εκπαιδευτικών για την αξιολόγησή τους και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Τέλος, το τελευταίο κεφάλαιο περιλαμβάνει τη γενική συζήτηση και αξιολόγηση του συνόλου των ευρημάτων της έρευνας, καθώς και τις τελικές διαπιστώσεις.

SUMMARY

The specific doctoral thesis consists of five chapters. Initially in the first chapter we deal with the essential limitations of the basic (meanings) notions that we are to use in order to clarify the functional character and the role of the assessment in education. Also, are made clear the purpose and the necessity of its application, the prevailing models that appeared and the forms of its fulfillment as well. Moreover, we push forward the theoretical base and the dominant orientations of the valuation of the educational work in the European Union, by connecting the assessment with both the quality and the effectiveness towards education. In the following chapter we describe the research methodology which means in other words the selection of the subject, the aim, the material, the queries and the method that we are going to use in the research.

In the fourth chapter are presented and analyzed the findings of the research, starting from the time period of the Greek nation's establishment (1833) till 1982 when the institution of the inspector was abolished. In this specific analysis, some crucial points compose the most important stages and the facts (statutes and institutional regulations) as it concerns to the assessment of educators' work. Particular emphasis is given to the institution of inspector and to the assessing reports. Furthermore, are presented and analyzed the facts of the period 1982 – 2009 in which the assessment of the educational work was never applied in any form. After that, it follows the period till 2011 in which the new law for the assessment of the educational work was applied on probation on a school level. In the next (chapter) unit are displayed the findings that are connected with the positions and the reactions of the educators as it concerns the valuation of their work. In relation to this subject it follows the unit in which a brief presentation of the most important findings linked to empirical researches take place. These have to do with the educators' opinions as it concerns both their valuation and the assessment of the educational work.

Finally, the last chapter includes the general discussion of the valuation of the research findings as well as the final ascertainments.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις αρχικές επισημάνσεις μας ανήκει η διαπίστωση ότι από το σύνολο των παραμέτρων που συνδέονται με την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του εκπαιδευτικού συστήματος, τον πρώτο λόγο στις συζητήσεις και τις ρυθμίσεις κατείχαν, σχεδόν μόνιμα, η αξιολόγηση του μαθητή και η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Σχεδόν από την ίδρυση του ελληνικού κράτους, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών απασχόλησε την εκπαιδευτική κοινότητα και ήταν η αιτία, πολλές φορές, που οι εκπαιδευτικοί αντιπαρατέθηκαν με το Υπουργείο Παιδείας.

Έχει παρατηρηθεί στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα ότι κάθε φορά, που γίνονται ρυθμίσεις για την αξιολόγηση του μαθητή, να συζητιέται για τελική ρύθμιση και το ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συνδέεται βέβαια με την αξιολόγηση του μαθητή. Ωστόσο, φαίνεται ότι θεσμικά προωθείται ένα συγκεκριμένο σκεπτικό, σύμφωνα με τον οποίο η παιδαγωγική-διδασκτική ικανότητα του εκπαιδευτικού κρίνεται και από την ικανότητα αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, καθώς συνδέεται με τη διοίκηση και την εποπτεία της εκπαίδευσης, έρχεται να εξυπηρετήσει πολλαπλές κοινωνικές λειτουργίες, γεγονός που είναι εμφανές στον νόμο του 2002 για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, ο οποίος είναι σε ισχύ μέχρι σήμερα.

Κατά την τελευταία τριακονταετία, τα σχετικά ζητήματα που αναφέρονται στην αξιολόγηση μαθητή και εκπαιδευτικού απασχόλησαν επανειλημμένα τους ειδικούς, τους ερευνητές, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους γονείς, τα κόμματα, τον τύπο, τα συνέδρια κ.ά. Προβλήθηκε έντονα η αντίληψη ότι η αξιολόγηση είναι το κυρίαρχο εκπαιδευτικό ζήτημα στην ημερήσια διάταξη του εκπαιδευτικού προβλήματος. Ενδεικτικό, από αυτή την άποψη, είναι το γεγονός ότι έχουν δοθεί, κατά καιρούς, στη δημοσιότητα για «διαβούλευση» διάφορα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων. Τα αλληπάλλληλα σχέδια, οι αλληπάλλληλες διαβουλεύσεις, οι υπαναχωρήσεις, οι έντονες αντιδράσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών, οι μαθητικές κινητοποιήσεις, οι αναβολές, οι ομάδες εργασίας, οι διάλογοι κ.ο.κ. έχουν προβάσει, ως έναν βαθμό, την αξιολόγηση ως το κεντρικό εκπαιδευτικό ζήτημα (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Μπάκας, Θ. 2001 και 2009). Είναι γεγονός ότι οικονομικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί,

πολιτισμικοί και τεχνολογικοί λόγοι προκαλούν μια σειρά μεταρρυθμίσεων σε πολλούς τομείς στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον. Συνακόλουθα, αλλαγές ανακύπτουν και για τον τομέα της εκπαίδευσης. Τόσο στην Ευρώπη γενικά όσο και στην Ελλάδα πιο συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια εκδηλώνεται ιδιαίτερο ενδιαφέρον για δεδομένα που αφορούν την ποιότητα και αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων.

Το ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στη χώρα μας έρχεται να αντιμετωπίσει η πιο πρόσφατη «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση» του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (μέχρι το 2012: Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων -ΥΠΔΒΜΘ- με τον Νόμο 3848/2010 για την *«Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση»*. Με τον νόμο αυτόν τίθεται ως βασική προτεραιότητα της πολιτικής του ΥΠΔΒΜΘ το ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας σε συνδυασμό με τα νέα μέτρα για το *«Νέο Σχολείο»*. Είναι εμφανές, έτσι, η προσπάθεια μετακίνησης των προτεραιοτήτων της εκπαιδευτικής πολιτικής, που μέχρι σήμερα υπήρχε στη συγκεντρωτική εκπαιδευτική πολιτική της χώρας μας, από την εξατομικευμένη (εκπαιδευτικός και μαθητής) στη συλλογική αξιολόγηση και ειδικότερα σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Με την έννοια αυτή, το Υπουργείο Παιδείας επιχειρεί να αναδείξει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας.

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί μια προσπάθεια υιοθέτησης των ευρωπαϊκών τάσεων και επιλογών που επικρατούν την εποχή αυτή στο θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και σε πρώτο στάδιο πραγματώνεται μέσα από ένα αρχικά πιλοτικό πρόγραμμα ενός διετούς κύκλου αξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

Με την παρούσα εργασία σκοπεύουμε να θέσουμε στο επίκεντρο της έρευνάς μας την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου στην ελληνική εκπαίδευση στη διαχρονική της πορεία, δηλαδή από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2011, επιδιώκοντας να αναδειχθούν και να συγκριθούν μεταξύ τους χαρακτηριστικά γνωρίσματα εφαρμογής της αξιολόγησης μέσα από τις σχετικές θεσμικές ρυθμίσεις της Πολιτείας. Με άλλα λόγια, επιδιώκουμε να διερευνήσουμε τα θεσμικά μέτρα της Πολιτείας και τα χαρακτηριστικά τους για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του

εκπαιδευτικού έργου, την απήχηση και τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι σε αυτά, και τα επιστημονικά και εκπαιδευτικά δεδομένα γύρω από το όλο θέμα.

Ειδικότερα, η διερεύνηση αυτή θα γίνει στη βάση τριών χρονικών κατηγοριών (περιόδων), η καθεμιά από τις οποίες έχει τα δικά της χαρακτηριστικά ως προς το σχεδιασμό, τη λειτουργία και την εφαρμογή των θεσμικών ρυθμίσεων που αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου (1833-1981, 1982-2009 και 2010-2011).

Η διερεύνηση αυτή θα γίνει με βάση το μεθοδολογικό εργαλείο της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου, μέσα από το οποίο αναλύουμε και ερμηνεύουμε τα σχετικά πρωτογενή και δευτερογενή περιεχόμενα των κειμένων που χρησιμοποιήσαμε, καθώς και τα αντίστοιχα δεδομένα της βιβλιογραφίας.

Η έρευνα, λοιπόν, αυτή διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια:

Στο *Πρώτο Κεφάλαιο* προβαίνουμε στις απαραίτητες οριοθετήσεις των βασικών εννοιών που θα χρησιμοποιήσουμε, προκειμένου να αποσαφηνιστούν ο λειτουργικός χαρακτήρας και ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαίδευση. Αναδεικνύονται, επίσης, ο σκοπός και η αναγκαιότητα εφαρμογής της, τα επικρατέστερα μοντέλα που εμφανίστηκαν, καθώς και οι μορφές πραγμάτωσής της.

Στο *Δεύτερο Κεφάλαιο* αναδεικνύουμε τους κυρίαρχους προσανατολισμούς της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στην ευρωπαϊκή ένωση, συνδέοντας την αξιολόγηση με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση.

Στο *Τρίτο Κεφάλαιο* περιγράφουμε τη μεθοδολογία της έρευνας, δηλαδή την επιλογή του θέματος, τον σκοπό, το υλικό, ερωτήματα και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσουμε στην έρευνα.

Το *Τέταρτο Κεφάλαιο* περιλαμβάνει την παρουσίαση και ανάλυση των δεδομένων της έρευνας για τις τρεις χρονικές περιόδους.

Τέλος, το *Πέμπτο Κεφάλαιο* περιλαμβάνει τη συζήτηση και την αξιολόγηση του συνόλου των ευρημάτων, καθώς και τις τελικές διαπιστώσεις.

Κλείνοντας την εισαγωγή μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Μπάκα Θωμά, Επίκουρο Καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και,

συνολικά, για την ουσιαστική επιστημονική και ανθρώπινη στήριξη που μου παρείχε, για να φθάσω στο σημερινό σημείο ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής μου.

Θερμές ευχαριστίες ανήκουν ασφαλώς και στους δύο συνεπιβλέποντες καθηγητές μου, δηλαδή στον κ. Κυρίδη Αργύρη, Καθηγητή του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και στην κ. Καρατζιά-Σταυλιώτη Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών, οι οποίοι, με τις υποδείξεις και τις ουσιαστικές παρεμβάσεις τους, συνέβαλαν καθοριστικά στην τελική μορφή της διατριβής μου.

Θέλω να ευχαριστήσω, επίσης, πολύ την κ. Γώγου Λέλα, Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, την κ. Σιάνου-Κύργιου Ελένη, Καθηγήτρια του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, την κ. Υφαντή Αμαλία, Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών και τον κ. Θάνο Θεόδωρο, Επίκουρο Καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, γιατί, τιμώντας με, ανέλαβαν το δύσκολο έργο της κριτικής αποτίμησης της εργασίας μου.

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΩΣ ΕΝΝΟΙΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.1 Η αξιολόγηση ως έννοια και λογική

Σε ευρύ επίπεδο, δεν υπάρχει τομέας της ανθρώπινης δραστηριότητας από τον οποίο να απουσιάζει η έννοια ή η διαδικασία της αξιολόγησης είτε σε επίσημη (τυπική) είτε σε ανεπίσημη (άτυπη) μορφή. Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, είτε αποτελεί μια κοινή προσπάθεια από την καθημερινή ζωή είτε αυτή παίρνει οργανωμένη και συστηματική μορφή, ενέχει το στοιχείο της αξιολόγησης. Με την έννοια αυτή, η αξιολόγηση, ως ένα αυτονόητο και εκ των πραγμάτων επιβεβλημένο κοινωνικό φαινόμενο που συνδέεται με την οποιαδήποτε ατομική ή συλλογική δραστηριότητα και βέβαια με το αποτέλεσμα της, συνιστά βασικό, καθοριστικό και αναπόσπαστο στάδιο κάθε οργανωμένης και συστηματικής διαδικασίας, την οποία χαρακτηρίζει πρωταρχικά ο σχεδιασμός-προγραμματισμός και στη συνέχεια η πραγμάτωσή του. Μέσα από την οργανωμένη αξιολόγηση επιδιώκεται να διαπιστωθεί, κατά κύριο λόγο, ο βαθμός επίτευξης του αρχικά σχεδιασμένου στόχου, συνακόλουθα να εντοπισθούν οι παράμετροι εκείνες που παρεμποδίζουν την πραγματοποίησή του και τελικά να οδηγηθεί η διαδικασία στην ανατροφοδότησή της (Κωνσταντίνου, Χ. 2000: 78, Καψάλης, Α./Χανιωτάκης, Ν. 2011).

Η διαπίστωση αυτή οδηγεί στη γενική παραδοχή ότι η αξιολόγηση είναι μία διαδικασία που έδινε το παρόν, συνεχίζει να το δίνει και θα το δίνει και στο μέλλον σε όλους τους ανθρώπινους τομείς. Τη συγκεκριμένη παραδοχή στηρίζει η πλειονότητα των μελετητών και μεταξύ αυτών και ο R. Howsman, τονίζοντας ότι *«όπου υπάρχουν ανθρώπινα όντα, εκεί θα υπάρχει και αξιολόγηση»*. Ωστόσο, οι ειδικοί του φαινομένου της αξιολόγησης διαφοροποιούνται, ως έναν βαθμό, ως προς τον ορισμό της έννοιας. Τόσο στη διεθνή όσο και την ελληνική βιβλιογραφία μπορεί κανείς να διαπιστώσει ορισμένες διαφοροποιήσεις. Από μια γενική σκοπιά η *«αξιολόγηση»* εκλαμβάνεται ως *«ο καθορισμός της αξίας ενός προσώπου, πράγματος, ενέργειας και κατάστασης ή η απόδοση μιας ιδιότητας, ως προϊόν σύγκρισης, με κάτι άλλο, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια»* (Κασσωτάκης, Μ. 1989: 13).

Από μια πιο ειδική οπτική, «αξιολόγηση» είναι «η διαδικασία της σχεδίασης, συλλογής και παροχής πληροφοριών, οι οποίες αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την επιλογή μεταξύ εναλλακτικών λύσεων» (Stufflebeam et al, 1971, από: Δημητρόπουλος, Ε.1999:25). Τη θεώρηση αυτή έρχεται να συμπληρώσει και ο ορισμός που επιχειρεί ο Καψάλης, Α. (1998), ο οποίος τονίζει ότι η αξιολόγηση είναι «μία διαδικασία κατά την οποία αποδίδουμε μία αξία σε κάτι σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια που χρησιμοποιούμε. Η αξιολόγηση προϋποθέτει τη μέτρηση, κατά την οποία καθορίζεται το ποσοτικό μέγεθος ενός πράγματος με βάση μια δεδομένη μονάδα μέτρησης. Από την πλευρά της η μέτρηση προϋποθέτει την εξέταση, τη συλλογή δηλαδή στοιχείων στα οποία θα στηριχτεί η μέτρηση και καταλήγει στην έκφραση του αποτελέσματος». Με βάση αυτή την οπτική η έννοια της αξιολόγησης συνδέεται στενά με την έννοια της μέτρησης σε μία σχέση αλληλεπίδρασης, εφόσον η μέτρηση γίνεται με κάποιον σκοπό αξιολόγησης και η αξιολόγηση κάποιου σκοπού απαιτεί ανάλογη κλίμακα μέτρησης (Φράγκος, Χ. 1997, Καψάλης, Α./Χανιωτάκης, Ν. 2011).

Από μια συνθετική οπτική των ορισμών, η «αξιολόγηση» «αποβλέπει να προσδιορίσει, όσο πιο συστηματικά, έγκυρα, αξιόπιστα και αντικειμενικά γίνεται, την καταλληλότητα, τη λειτουργικότητα, την αποτελεσματικότητα και το αποτέλεσμα μιας δραστηριότητας σε σχέση με τους στόχους της αλλά και με συγκεκριμένα κριτήρια και συγκεκριμένη μεθοδολογία» (Κωνσταντίνου, Χ. 2002: 37-51), ώστε «να διαπιστωθεί ο βαθμός επίτευξης του αρχικά σχεδιασμένου στόχου και βεβαίως των παραμέτρων που παρεμπόδισαν την επίτευξή του και στη συνέχεια να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την ανατροφοδότηση και συνεπώς τη βελτίωση της αξιολογούμενης δραστηριότητας» (ό.π.).

Πάντως, η συνολική πορεία της αξιολόγησης και τα επιμέρους στάδιά της διακρίνονται με περισσότερη σαφήνεια στις οργανωμένες και ιδιαίτερα σημαντικές ανθρώπινες δραστηριότητες, για τις οποίες πρόκειται να δαπανηθούν αυξημένα χρηματικά ποσά, να απασχοληθεί μεγάλο ανθρώπινο δυναμικό και των οποίων το αποτέλεσμα θα έχει καθοριστικές επιπτώσεις στη ζωή πολλών ανθρώπων. Η διαδικασία αυτών των σταδίων αφορά, κατά κανόνα, συλλογικές ανθρώπινες προσπάθειες που αναλαμβάνονται από κρατικούς ή μη φορείς. Μια τέτοια, μεγάλης εμβέλειας, κοινωνική προσπάθεια είναι και η οργάνωση και λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος (Κασσωτάκης, Μ. 1989: 13, Καψάλης, Α./Χανιωτάκης, Ν. 2011).

Σε κάθε περίπτωση, ο έλεγχος της επίτευξης των σχεδιασμένων στόχων, καθώς και ο έλεγχος των παραγόντων που ενδέχεται να εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων αυτών, εφαρμόζεται σε οικονομικό, πολιτικό, εκπαιδευτικό και γενικά κοινωνικό επίπεδο. Η αξιολόγηση, επομένως, ως οργανωμένη και συστηματική διαδικασία, κάνει εμφανώς αισθητή την παρουσία της στη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα και ιδιαίτερα ως αναγκαία πολιτική διαφόρων διεθνών οργανισμών και πολυεθνικών μορφωμάτων (π.χ. Ο.Ο.Σ.Α., Ευρωπαϊκή Ένωση) (Βεργίδης, Δ. 2001: 40-60).

Την αναγκαιότητα της αξιολόγησης τονίζουν τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) όσο κι ο Ο.Ο.Σ.Α. Ειδικότερα, η Ε.Ε. υποστηρίζει ότι η αξιολόγηση είναι μία συστηματική διαδικασία, με στόχους, αυστηρό σχεδιασμό, προσδιορισμένες τεχνικές και αποτελέσματα, που μπορούν να αναπαραχθούν από τον οποιοδήποτε αξιολογητή που χρησιμοποιεί τις ίδιες μεθόδους και δεδομένα. Η αξιολόγηση οφείλει να προσαρμόζεται στις ανάγκες των χρηστών, να απαντά σε σημαντικότερες υποθέσεις, σε συνδυασμό με την καταλληλότερη σαφήνεια, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα και να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες στα κέντρα αποφάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές συγκυρίες και τους διαθέσιμους πόρους (Παμουκτσόγλου, Α. 2003). Στο σημείο αυτό κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε και την άποψη του Βεργίδη, ο οποίος καθορίζει τα κριτήρια εφαρμογής της αξιολόγησης σε θεωρητικό επίπεδο. Σύμφωνα, λοιπόν, με το συγκεκριμένο ερευνητή, η αξιολόγηση είναι μία ερευνητική δραστηριότητα που διακρίνεται από διεπιστημονική προσέγγιση και προϋποθέτει τη συγκρότηση διεπιστημονικής ερευνητικής ομάδας, εφαρμόζει δε θεωρίες, μεθόδους και τεχνικές των κοινωνικών επιστημών και αποτελεί σημαντικό εργαλείο λήψης αποφάσεων (Βεργίδης, Δ. 2001: 40-60).

Κλείνοντας την ενότητα αυτή, οφείλουμε να τονίσουμε ότι οι διεθνείς κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών και η επικράτηση των κανόνων της αγοράς, έχουν ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της εργασίας, τη συρρίκνωση της αυτονομίας και την ανάγκη συνεχούς προσαρμογής της κοινωνίας σε νέα δεδομένα. Οι όροι ανταγωνισμός, ποιότητα και αποτελεσματικότητα χρησιμοποιούνται συχνά από τους διεθνείς οργανισμούς (π.χ. ΟΟΣΑ). Η λύση που θεωρείται ότι προωθεί τις επιδιώξεις αυτές είναι η αξιολόγηση σε όλους τους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας.

1.2 Ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτική αξιολόγηση ή αξιολόγηση στην εκπαίδευση

Σχετικές θεωρητικές προσεγγίσεις αναδεικνύουν τη θέση ότι η αξιολόγηση ως θεσμός θεωρείται αναπόσπαστο μέρος όχι μόνο της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά και της εκπαιδευτικής πολιτικής κάθε εκπαιδευτικού και κοινωνικού συστήματος και αφορά την εκπαιδευτική πραγματικότητα της εκάστοτε κοινωνίας. Η έννοια της αξιολόγησης στην εκπαίδευση και η αντίστοιχη διαδικασία αναπτύχθηκαν και καθιερώθηκαν στις διάφορες χώρες σχεδόν ταυτόχρονα με την ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης. Αυτό αποτελεί και τον βασικό λόγο που η αξιολόγηση αποκαλείται εκπαιδευτική αξιολόγηση ή αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Η αρχική μορφή της αξιολόγησης εμφανίστηκε σχεδόν αποκλειστικά και μόνο μέσα στο σχολείο και είχε ως αντικείμενο την αξιολόγηση των μαθητών. Για πολλά χρόνια, ο κυριότερος προβληματισμός των εκπαιδευτικών και γενικά των εμπλεκομένων αφορούσε την ανάπτυξη αντικειμενικών μεθόδων για τη διαπίστωση και τη μέτρηση των γνώσεων που αποκτώνται στη σχολική μονάδα. Το θέμα αυτό, όμως, όπως είναι γνωστό στους ειδικούς, και στη σημερινή εποχή εξακολουθεί να μη θεωρείται οριστικά λυμένο, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Το δεύτερο θέμα, που απασχόλησε τους αρμόδιους των διάφορων χωρών είναι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ως βασικών συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ωστόσο, η έννοια της αξιολόγησης στην εκπαίδευση είναι ευρεία και καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα διαδικασιών με κοινό χαρακτηριστικό τη διερεύνηση, αποτίμηση ή εκτίμηση και καταγραφή ποιοτικών ή ποσοτικών μεγεθών της εκπαίδευσης (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993, Κωνσταντίνου, Χ. 2000, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 11). Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση είναι μια πολυδιάστατη και σύνθετη διαδικασία, η οποία αξιοποιεί διάφορα επιστημονικά πεδία. Τις τελευταίες δεκαετίες οι σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση οδήγησαν στην εξέλιξη της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, η οποία αποτέλεσε νέο επιστημονικό πεδίο. Το πεδίο αυτό αποτελεί κυρίως σύνθεση της εκπαιδευτικής έρευνας και της εκπαιδευτικής μέτρησης (Παλαιοκρασσάς, Σ./Δημητρόπουλος, Σ./Κωστάκη, Α./Βρετάκου, Β. 1997, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 11).

Πώς, όμως, οριοθετείται η εκπαιδευτική αξιολόγηση; Σε ποιους τομείς του εκπαιδευτικού έργου απευθύνεται και ποιο είναι το περιεχόμενό της;

Κατά τον Goldstein «Αξιολόγηση είναι η συστηματική συλλογή πληροφοριών, απαραίτητων για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων σχετικά με την επιλογή, υιοθέτηση, κρίση και τροποποίηση διαφόρων εκπαιδευτικών μεθόδων και διαδικασιών» (Παλαιοκρασσάς, Σ./Δημητρόπουλος, Σ./Κωστάκη, Α./Βρετάκου, Β. 1997: 17). Σύμφωνα με τον Μπουζάκη, Σ. (1998) «η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι το σύνολο των οργανωμένων και συστηματικών διαδικασιών που στοχεύουν στην αποτίμηση και τον προσδιορισμό της πορείας των αποτελεσμάτων όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, βιβλίων, προγραμμάτων, μεθόδων, υποδομής, μαθητών και εκπαιδευτικών». Παρόμοιο ορισμό έχει δώσει και ο Κασσωτάκης, Μ. (1992 και 2003), ο οποίος, βέβαια, συνδέει την αξιολογική διαδικασία με το ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο συντελείται και σύμφωνα με τον οποίο: ο όρος αξιολόγηση χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη διαδικασία ελέγχου της καταλληλότητας, λειτουργικότητας ή αποτελεσματικότητας όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, των προϊόντων της και των διασυνδέσεων του εκπαιδευτικού συστήματος με το ευρύτερο κοινωνικό και οικονομικό σύστημα. Επομένως, σύμφωνα με τα παραπάνω, όταν γίνεται λόγος για εκπαιδευτική αξιολόγηση θα πρέπει να θεωρείται ότι πρόκειται για το σύνολο των συντελεστών ενός εκπαιδευτικού συστήματος κι όχι για μεμονωμένους παράγοντές του. Κατά το Δημητρόπουλο, Ε. (1999:30), η εκπαιδευτική αξιολόγηση στηρίζεται στη σχέση της έκβασης μιας εκπαιδευτικής προσπάθειας με τους σκοπούς, δηλαδή, κατ' αυτόν, ως εκπαιδευτική αξιολόγηση θεωρείται «η συστηματική και οργανωμένη διαδικασία κατά την οποία διεργασίες, συστήματα, άτομα, μέσα, πλαίσια ή αποτελέσματα ενός εκπαιδευτικού μηχανισμού εκτιμούνται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια και μέσα και προκαθορισμένους σκοπούς» (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 11-12).

Ένας άλλος ορισμός είναι ο εξής: «αξιολόγηση είναι η διαδικασία μέσα από την οποία η εκπαιδευτική ηγεσία λαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες που θα τη βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με αλλαγές στην κατάσταση του προσωπικού, όπως μισθολογική ή βαθμολογική αναβάθμιση και προαγωγή...», (Πασιαρδής, Π. 1996: 9).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σημαίνει «μια διαρκή διαδικασία ανάλυσης του συστήματος διδασκαλίας, η οποία ενισχύει τη λειτουργικότητά του και τη δυνατότητα της διαρκούς αναθεώρησής του» (Γιοκαρίνης, Κ. 2000: 144). Σύμφωνα με το Ν. 2525/1997, άρθρο 8, ως αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου νοείται «η διαδικασία

αποτίμησης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων, όπως αυτά καθορίζονται από την υπάρχουσα νομοθεσία». Μια λεπτομερέστερη περιγραφή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είναι η εξής: «... η διαδικασία εκείνη κατά την οποία αποτιμούνται όλοι οι παράγοντες που προσδιορίζουν το εκπαιδευτικό έργο ή και συμβάλλουν σε αυτό, από την υλικοτεχνική υποδομή, τα προγράμματα και τα εγχειρίδια, ως την οργάνωση του σχολείου, τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και την εργασιακή συνέπειά τους». (Ανδρέου, Α./Μαντζούφας, Π. 1999: 188, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 12).

Σύμφωνα με την παράθεση των παραπάνω ορισμών αλλά και με άλλες σχετικές προσεγγίσεις, διαπιστώνει κανείς ότι η έννοια της εκπαιδευτικής αξιολόγησης είναι σύνθετη και πολυδιάστατη. Η πληθώρα των παρεμφερών όρων, που κατά καιρούς έχουν χρησιμοποιηθεί, εκφράζουν κάθε φορά συγκεκριμένες πτυχές αξιολογικών προσπαθειών. Όροι όπως μέτρηση, εκτίμηση, βαθμολόγηση, εξέταση, δοκιμασία (τεστ) χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται για την αποτύπωση και διαπίστωση επιδόσεων και επιτευγμάτων σε θέματα περιορισμένης έκτασης και για συγκεκριμένες χρονικές στιγμές. Η δυσκολία στον καθορισμό ενός μόνου, καθολικά αποδεκτού ορισμού οφείλεται αφενός στη σχετικά πρόσφατη ανάπτυξη της αξιολόγησης ως ξεχωριστής επιστημονικής περιοχής και αφετέρου στην ανάγκη της να χρησιμοποιεί μεθόδους και εργαλεία άλλων επιστημών (Μαθηματικά, Ψυχολογία, Παιδαγωγική). Έτσι δικαιολογείται, στην προσπάθεια να συγκεραστούν όλες οι παράμετροι που τη χαρακτηρίζουν, η ύπαρξη πολλών ορισμών της εκπαιδευτικής αξιολόγησης (βλ. επίσης: Σολομών, Ι. 1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 13).

Στην παρούσα εργασία με τον όρο εκπαιδευτική αξιολόγηση θα εννοούμε συνοπτικά τη συστηματική και οργανωμένη διαδικασία, κατά την οποία θα εκτιμούνται συγκεκριμένα μεγέθη της εκπαίδευσης με βάση προκαθορισμένους σκοπούς και κριτήρια. Επειδή η απαίτηση για ποιότητα και αποτελεσματικότητα από τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα εμβάθυνε περισσότερο το περιεχόμενο και τη θεματική της εκπαιδευτικής αξιολόγησης και συνεπώς η τάση για ουσιαστική αποκέντρωση των εκπαιδευτικών ζητημάτων και ο βαθμός ενδιαφέροντος της κοινωνίας για το αγαθό της εκπαίδευσης, δίνουν νέα δυναμική στις αξιολογικές πρακτικές, για τον λόγο αυτό και

κλείνοντας την ενότητα αυτή, παρουσιάζουμε αναλυτικά τους σκοπούς της εκπαιδευτικής αξιολόγησης:

«Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης πρέπει:

- *να συμβάλλει στη διεύρυνση της γνώσης για το επιτελούμενο σε κάθε εκπαιδευτική μονάδα έργο,*
- *να προωθεί διαδικασίες ανάπτυξης των σχολείων και να ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο,*
- *να υποστηρίζει τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων και*
- *να λειτουργεί ως μοχλός βελτίωσης ή αλλαγής των εκπαιδευτικών πρακτικών και γενικότερα του εκπαιδευτικού συστήματος» (Σολομών, Ι. 1999: 15, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 13).*

Επομένως, ο διακηρυγμένος στόχος της εκπαιδευτικής αξιολόγησης είναι η βελτίωση ή η αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και η γνώση του επιτελούμενου έργου σε κάθε εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα σε κάθε σχολική μονάδα (Κασσωτάκης, Μ. 1992, Καψάλης, Α./Χανιωτάκης, Ν. 2011). Επιπλέον, η εκπαιδευτική αξιολόγηση στοχεύει στην προώθηση διαδικασιών ανάπτυξης τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των σχολικών μονάδων, καθώς και στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών σε όλα τα επίπεδα, με απώτερο σκοπό την ορθολογική λήψη αποφάσεων για τα εκπαιδευτικά πράγματα (Σολομών, Ι. 1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 12-13).

Αναφορικά με την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών, η επικαιροποιημένη θέση της Πολιτείας εκφράζεται μέσα από τον νόμο 2986/2002 του Υπουργείου Παιδείας, στον οποίο διατυπώνεται ένας ορισμός με ρητορική πληρότητα μεν αλλά και με πραγματικό παιδαγωγικό περιεχόμενο, που δύσκολα τον απορρίπτεις: *«Με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών επιδιώκεται η βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η ενίσχυση της αυτογνωσίας των εκπαιδευτικών ως προς την επιστημονική, παιδαγωγική και διδακτική τους συγκρότηση και ικανότητα, ο σχηματισμός θεμελιωμένης εικόνας για την επίδοση στο έργο τους, η επισήμανση των αδυναμιών στην εκπαιδευτική διαδικασία και η προσπάθεια εξάλειψής τους, η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από την αναγνώριση του έργου τους και η παροχή κινήτρων, η διαπίστωση των αναγκών επιμόρφωσής τους, η*

καλλιέργεια κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης και τελικά η συνολική ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου».

Στο τέλος της ενότητας αυτής παραθέτουμε, σε μία αναλυτική και περιγραφική μορφή, τους σκοπούς και γενικά ό,τι επιδιώκει η εκπαιδευτική πολιτική, δηλαδή η Πολιτεία, έστω σε θεωρητικό επίπεδο, μέσω της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (βλ. Υπουργική Απόφαση Δ2 – 1938/1998 και Νόμος 2986/2002, άρθρο 4, παράγραφο 1) *«...τη βελτίωση και την ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης με τους μαθητές. Με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση της διδακτικής πρακτικής μέσα στην τάξη, η ποιοτική ανάπτυξη της σχολικής ζωής, η επιτάχυνση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, η άμβλυνση των ανισοτήτων λειτουργίας μεταξύ των διαφόρων σχολικών μονάδων, η μείωση της γραφειοκρατικής διαδικασίας, η ταχύτερη μετάδοση των πληροφοριών, η αρτιότερη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων, η επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος, η αποτίμηση των προσπαθειών και η κινητοποίηση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας για την αναβάθμιση του συνολικού εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Η αξιολόγηση δεν αποτελεί απλώς μία διαδικασία ελεγκτικού ή διαπιστωτικού χαρακτήρα, αλλά ανατροφοδοτεί τη διδακτική πράξη επιδιώκοντας τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσης και τη βελτίωση όλων των εκπαιδευτικών παραγόντων. Έχει ως κύριο στόχο τη διασφάλιση σε όλους τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της δυνατότητας έγκαιρης και ισότιμης πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία και γενικότερα την ισότητα ευκαιριών πρόσβασης. Αυτό συμβάλλει στον εκδημοκρατισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, αλλά και της κοινωνίας, δεδομένου ότι η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή και η πρόσβαση στη γνώση αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων».*

Αν ήθελε να σχολιάσει κανείς συνοπτικά τις συγκεκριμένες επιδιώξεις της Πολιτείας, δεν θα μπορούσε παρά να συμφωνήσει με το σύνολό τους από μια καθαρά παιδαγωγική, εκπαιδευτική και κοινωνική σκοπιά και βέβαια να απευθύνει την προσδοκία, η εκπαιδευτική πολιτική να περάσει από τις διακηρύξεις στην πράξη. Αυτό θα ήταν

πραγματικά προς όφελος της εκπαίδευσης, των μαθητών και συνολικά της ελληνικής κοινωνίας.

1.3 Οριοθέτηση της έννοιας «εκπαιδευτικό έργο» σε σχέση με την αξιολόγησή του

Τα εγχείρημα προσδιορισμού της έννοιας «εκπαιδευτικό έργο» στην Ελλάδα προέκυψε ως ανάγκη τα τελευταία σαράντα χρόνια και μάλιστα συνδυάστηκε συγχρόνως με την ανάγκη για την αξιολόγησή του (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993). Ειδικότερα, η συστηματική χρήση της έννοιας του εκπαιδευτικού έργου εμφανίζεται στη χώρα μας στα μέσα της δεκαετίας του 1980 στο πλαίσιο της προσπάθειας να εφαρμοστεί και πάλι η αξιολόγηση μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή το 1982 και αφετέρου να υπάρξει ένας εννοιολογικός επαναπροσδιορισμός που θα οδηγούσε στη νομιμοποίηση της διαδικασίας της αξιολόγησης, στο βαθμό βέβαια που η τελευταία μπορούσε να αποφορτιστεί σημασιολογικά από τον ελεγκτικό της χαρακτήρα (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ-Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008). Ο όρος εκπαιδευτικό έργο έχει προσλάβει κατά καιρούς διάφορες σημασίες, ανάλογα με την οπτική γωνία από την οποία διερευνήθηκε το περιεχόμενό του. Στην αρχική του χρήση δήλωνε το αποτέλεσμα λειτουργίας της σχολικής μονάδας, με έμφαση κυρίως στη διαδικασία αξιολόγησης του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού στη σχολική τάξη. Η σημασία αυτή δίνεται ακόμη και σήμερα, καθώς τις περισσότερες φορές ο όρος εκπαιδευτικό έργο εκλαμβάνεται ως το έργο του εκπαιδευτικού (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 14).

Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει κάποια δυσκολία να δοθεί σαφής και αδιαμφισβήτητος ορισμός του εκπαιδευτικού έργου. Το τελευταίο σχετίζεται άμεσα με τους σκοπούς της εκπαίδευσης, τον ρόλο του σχολείου, αλλά και τον ρόλο των εκπαιδευτικών. Ο Γκότοβος, Α. (1986) θέτει το ερώτημα, αν με τον όρο «εκπαιδευτικό έργο» εννοούμε το αποτέλεσμα της δράσης του εκπαιδευτικού ή την ίδια του τη δράση που εκδηλώνεται στο πλαίσιο της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης, δίνοντας, όμως, ιδιαίτερο βάρος στη δεύτερη θεώρηση. Αυτό που αφήνεται να εννοηθεί τα τελευταία χρόνια, στο πλαίσιο του αποτελεσματικού σχολείου και της απόδοσης της εκπαίδευσης, είναι ότι το εκπαιδευτικό

έργο προσδιορίζεται κυρίως από τη μάθηση του γνωστικού αντικειμένου (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 15).

Ορισμένοι ορισμοί που παραθέτουμε στη συνέχεια προσδίδουν, τουλάχιστον, τα γνωρίσματα που έχουν αποδοθεί με χαρακτηριστικό τρόπο στον όρο εκπαιδευτικό έργο:

Αρχικά παραθέτουμε τον ορισμό του Κασσωτάκη, Μ. (1992:46), ο οποίος δίδει μία ευρεία και παράλληλα περιεκτική διάσταση στον όρο του εκπαιδευτικού έργου, υποστηρίζοντας ότι είναι *«το σύνολο των ποικιλόμορφων δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται σε μια χώρα κατά τρόπο οργανωμένο και συστηματικό, οι οποίες στοχεύουν στην υλοποίηση των καθιερωμένων σκοπών της εκπαίδευσης και διαλαμβάνει όλα τα προϊόντα του εκπαιδευτικού συστήματος»* (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 15).

Με τον συγκεκριμένο ορισμό φαίνεται να συμφωνεί και ο Παπακωνσταντίνου, Π. (1993:19-20), ο οποίος υποστηρίζει ότι το εκπαιδευτικό έργο είναι: *«το προϊόν της λειτουργίας συνολικά του εκπαιδευτικού συστήματος ή οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενασχόλησης των εκπαιδευτικών και της εκπαίδευσης ως θεσμού»* ή, από μια δική του συμπερασματική σκοπιά, *«το αποτέλεσμα σύμπτωσης και συντονισμού παραγόντων, που, σε προσδιορισμένα χρονικά πλαίσια, εναρμονίζονται για τη θεσμική πραγμάτωση της εκπαιδευτικής πράξης»* (ό.π.).

Στα ίδια προσδιοριστικά επίπεδα φαίνεται να κινείται και ο ορισμός που δίνει ο Μπαλάσκας, Κ., αλλά εστιάζοντας περισσότερο στο έργο που συντελείται στη σχολική μονάδα: *«Εκπαιδευτικό έργο είναι το σύνολο των ενεργειών που καταβάλλουν η Πολιτεία, οι τοπικοί παράγοντες και όλοι οι εργαζόμενοι στη σχολική μονάδα, προκειμένου να αναβαθμιστεί η εκπαιδευτική διαδικασία. Με τον τρόπο αυτό, όλοι οι εταίροι καθίστανται συνυπεύθυνοι για την παραγωγή του εκπαιδευτικού έργου»*, (από: Μαντάς, Π. 2009:196, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 15-16).

Τέλος, η ίδια η Πολιτεία με διάφορα Προεδρικά Διατάγματα και Νόμους ορίζει το εκπαιδευτικό έργο με διάφορους τρόπους. Στο σχέδιο ΠΔ/1988 και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 1 σημειώνεται ότι *«με τον όρο αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου νοείται η συνεκτίμηση του συλλογικού και συμμετοχικού έργου των εκπαιδευτικών σε συγκεκριμένους σχολικούς χώρους»*. Στο ΠΔ 320/1993 ως *«αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου νοείται η εκτίμηση της απόδοσης της παρεχόμενης παιδείας γενικά»*. Στον Νόμο 2525/1997 *«ως αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας*

εκπαίδευσης νοείται η διαδικασία αποτίμησης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της, όπως αυτοί καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία».

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς και πιο ειδικά τις διαστάσεις που δίνει ο Παπακωνσταντίνου, Π. (1993:19-20), θεωρούμε ότι το εκπαιδευτικό έργο προσδιορίζεται ουσιαστικά από τρία επάλληλα επίπεδα: το ένα έχει ως σημείο αναφοράς το αποτέλεσμα συνολικά της λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος, το δεύτερο το αποτέλεσμα της οργανωμένης και σχεδιασμένης δραστηριότητας που συντελείται σε επίπεδο σχολικής μονάδας και το τρίτο το αποτέλεσμα της συντονισμένης δραστηριότητας συγκεκριμένου εκπαιδευτικού, οπότε, σε επίπεδο μικροανάλυσης, ορίζεται ως προϊόν της εκπαιδευτικής και διδακτικής πράξης. Έτσι, κλείνοντας τη συγκεκριμένη ενότητα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το εκπαιδευτικό έργο συντελείται τόσο σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος, ως αποτέλεσμα συνολικά της λειτουργίας του (μακρο-επίπεδο), όσο και σε επίπεδο σχολικής μονάδας και σχολικής τάξης ως αποτέλεσμα οργανωμένης και σχεδιασμένης δραστηριότητας (μικρο-επίπεδο) (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 16).

Αναλύοντας και ερμηνεύοντας τους ορισμούς που παραθέσαμε για το εκπαιδευτικό έργο, καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι οι παράμετροι που το προσδιορίζουν είναι οι ακόλουθες: έμψυχοι συντελεστές εκπαίδευσης, δηλαδή μαθητές, εκπαιδευτικοί, διευθυντές, Σχολικοί Σύμβουλοι, διοικητικό και επικουρικό προσωπικό, σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων, εκπρόσωποι τοπικής αυτοδιοίκησης κ.λπ. και μη έμψυχοι συντελεστές εκπαίδευσης, δηλαδή εκπαιδευτική πολιτική, σκοποί, προγράμματα σπουδών, σχολικά εγχειρίδια, εκπαιδευτικό υλικό, νομοθεσία, υλικοτεχνική υποδομή, πόροι, μέσα, εξοπλισμός, σύστημα αξιολόγησης κ.λπ. (Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Κωνσταντίνου, Χ. 2000, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 16).

Σε μια καταληκτική προσπάθεια συσχέτισης του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτό προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του που προσδιορίστηκαν από τους ορισμούς που παρατέθηκαν, με την αξιολόγησή του, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μέσα από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η εκφορά κρίσεων, εκτιμήσεων και διαπιστώσεων στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και σκοπών για ένα συνολικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις παραμέτρους που συμβάλλουν στη λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δηλαδή την εκπαιδευτική πολιτική, τα εκπαιδευτικά

προγράμματα, τα σχολικά εγχειρίδια, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές κ.λπ. Με την έννοια αυτή, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού αποτελεί μέρος του συνόλου των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου. Ωστόσο, ανακύπτει ζήτημα μεθοδολογικής, εκπαιδευτικής ή ιδεολογικής υπόστασης, όταν από το σύνολο των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου η αξιολόγηση επιλέγεται να εφαρμοστεί μόνο για τον εκπαιδευτικό, καθιστώντας τον, με τον τρόπο αυτό, ως έναν από τους βασικούς υπεύθυνους για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 16-17).

1.4 Σκοποί, αναγκαιότητα και αντικείμενα της αξιολόγησης

Όπως επισημάνθηκε και σε προηγούμενο σημείο της εργασίας, η αξιολόγηση θεωρείται αναπόσπαστο μέρος τόσο της εκπαιδευτικής όσο και της διοικητικής λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος, με την έννοια ότι, ως εκπαιδευτική αναγκαιότητα, συνδέεται με τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την οργάνωση του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και τη διεύθυνση και το συντονισμό της αποτελεσματικής διοίκησης της σχολικής μονάδας, στο πλαίσιο της λειτουργικής και αποτελεσματικής διοίκησής της (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 17).

Με βάση τη γνωστή κατηγοριοποίηση των Bernstein και Bates «η αξιολόγηση είναι ένα από τα τέσσερα βασικά συστήματα μνημάτων, μέσω των οποίων νοσηματοδοτείται η εκπαιδευτική και γνωστική πραγματικότητα, μαζί με τα αναλυτικά προγράμματα, την παιδαγωγική και τη σχολική οργάνωση. Με την έννοια αυτήν, η έγκυρη, αντικειμενική και αξιόπιστη αξιολόγηση αποτελεί, εκ των πραγμάτων, διαδικασία που οδηγεί σε διαπιστώσεις, επιβεβαιώσεις και βελτιώσεις» (Δούκας, Χ. 2000: 11, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 18).

Ο Κασσωτάκης, Μ. (1992:21) αναφέρει χαρακτηριστικά ότι: «Η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία ιδιαίτερα σημαντική που, αν εφαρμοστεί αποτελεσματικά, δίνει τη δυνατότητα στους διευθυντές των σχολικών μονάδων, αλλά και στους ίδιους τους εργαζομένους, να διαπιστώσουν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την διαδικασία διοίκησης και να εντοπίσουν τα αίτια των προβλημάτων αυτών. Υπηρετεί, τελικά, όχι μόνο αυτούς που την εκτελούν ή την υφίστανται, αλλά και το ίδιο το κοινωνικό σύνολο» (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 18).

Σε πολλούς ερευνητές και εκπαιδευτικούς διαπιστώνει κανείς την αποδοχή της λειτουργίας και του ρόλου της εκπαιδευτικής αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό σύστημα. Ωστόσο, οι ασυμφωνίες ανακύπτουν όταν γίνεται λόγος για μεθόδους, σκοπούς ή σκοπιμότητες, που δηλώνονται ή υποκρύπτονται, δεδομένου ότι η εκπαιδευτική αναγκαιότητα δεν ήταν και δεν είναι ο μοναδικός λόγος που οδήγησε στη χρήση και την καθιέρωση της αξιολόγησης (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου Ι. 2013: 18).

«Όλα τα αξιολογητικά συστήματα αποτελούν μορφές διακυβέρνησης της σχολικής πραγματικότητας και εμπέδωσης των ενδοσχολικών θέσεων εξουσίας και των σχέσεων εξουσίας μεταξύ κράτους και σχολείων. Το πλέγμα των εξουσιών που περικλείουν τα αξιολογητικά συστήματα συνδέεται με συστήματα γνώσεων που χαρακτηρίζουν τους σκοπούς, τις λειτουργίες, τις μεθόδους διδασκαλίας, τις σχέσεις διδασκόντων διδασκομένων. Οι διαστάσεις αυτές συνδέονται με ευρύτερους προσδιορισμούς των σχέσεων του εκπαιδευτικού συστήματος με τους κοινωνικοοικονομικούς θεσμούς και τα ευρύτερα πολιτικά πλαίσια ρύθμισης των σχέσεων εξουσίας» (Δούκας, Χ. 2000: 18, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 18).

Η σταθερή και αυξανόμενη επίκληση της διεθνούς εκπαιδευτικής κοινότητας στην ανάγκη της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου θα περίμενε κανείς ότι υπαγορεύεται από καθαρά παιδαγωγικούς-εκπαιδευτικούς λόγους, στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Όμως, το ύψος των δαπανών για την παιδεία και το ενδιαφέρον της αγοράς για το εκπαιδευτικό προϊόν, σε συνδυασμό με την επικράτηση νεοφιλελεύθερων πρακτικών, έχουν αναγορεύσει την εκπαίδευση σε δραστηριότητα κυρίως οικονομική. Έτσι, η αξιολόγηση λαμβάνει έντονα πολιτικό χαρακτήρα, με άμεσο αντίκτυπο στο είδος, στα μέσα και στα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν. Η αξιολόγηση έχει στο παρελθόν χρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, και χρησιμοποιείται ακόμη, ως καθαρά ελεγκτική και επιλεκτική διαδικασία, εφαρμοζόμενη από πάνω προς τα κάτω, γραμμικά και μονοδιάστατα (Μαυρογιώργος, Γ.1993, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 19).

Στο όνομα της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, θα αυξάνεται διαρκώς το ενδιαφέρον για την αξιολόγηση, δεδομένου ότι:

- Η αξιολόγηση θεωρείται ο μοχλός με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η αναδιοργάνωση του σχολείου, ώστε να γίνει πιο αποτελεσματικό. Οι απαιτήσεις της

κοινωνίας για περισσότερη πρόσβαση στη γνώση, σε συνδυασμό με την επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη, επιβάλλουν την εναρμόνιση του σχολείου με τις αλλαγές που συντελούνται και την παροχή εκπαίδευσης υψηλών προδιαγραφών,

- Η αγορά και οι οικονομικές φύσεως αλλαγές στο διεθνές περιβάλλον θα απαιτούν διαρκώς μεγαλύτερη ευελιξία από την εκπαίδευση, προκειμένου να επιτυγχάνεται ευκολότερα η προσαρμογή των εργαζομένων σε νέα δεδομένα. Ο ανταγωνισμός που χαρακτηρίζει τις οικονομικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατόν να μην επηρεάσει και την εκπαίδευση, τον κατ' εξοχήν ελεγχόμενο φορέα των αλλαγών. Σ' ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον, η αξιολόγηση καθίσταται αυτομάτως πολύτιμο εργαλείο.

- Η αξιολόγηση αποτελεί το κύριο όπλο ενός συγκεντρωτικού συστήματος για έλεγχο της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Στην Ελλάδα διαφαίνονται και τάσεις αποσυμπύκνωσης του κράτους που, όμως, έχουν μόνο χωροταξική μετατόπιση αρμοδιοτήτων, χωρίς στην ουσία να εξαλείφεται ο σφιχτός εναγκαλισμός της κεντρικής διοίκησης με την εκπαίδευση. Στο όνομα της κοινωνικής λογοδοσίας, της συμμετοχής των «πελατών» στο εκπαιδευτικό γίνεσθαι και της μελλοντικής ελεύθερης επιλογής σχολείου, το κράτος διενεργεί κατ' επίφαση αποκέντρωση, κρατώντας ταυτόχρονα τον κυρίαρχο ρόλο στην άσκηση εκπαιδευτικής πολιτικής (Κουτούζης, Μ. / Χατζηευστρατίου, Ι. 1999, Ανδρέου, Α. / Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 19-20).

Σύμφωνα με τους Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. (1999), την αξιολόγηση μπορούμε να τη δούμε ως μέρος μιας ευρύτερης διαδικασίας, ενός προγραμματισμού που περιλαμβάνει τον καθορισμό και την ιεράρχηση στόχων, τον εντοπισμό προβλημάτων, την αξιοποίηση ερευνητικών ευρημάτων και τη διατύπωση προτάσεων για τον συνεχή μετασχηματισμό του κοινωνικού σχολείου και τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Υπό το πρίσμα αυτό, *«η αξιολόγηση έχει στόχο να μετρά με εύχρηστο και αντικειμενικό τρόπο την αποτελεσματικότητα των διαφόρων προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων και να καταλήγει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα για τη βελτίωσή τους»* (Κουτούζης, Μ. / Χατζηευστρατίου, Ι. 1999: 20). Πιο συγκεκριμένα, η προσφορά της αξιολόγησης στην εκπαίδευση ανάγεται σε τρία επίπεδα: 1) στο οικονομικό, όπου εμπλέκεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα στην εκπαίδευση, 2) στο ψυχολογικό - παιδαγωγικό, όπου η αξιολόγηση συμβάλει στην κατανόηση και διευκόλυνση της διεργασίας της μάθησης και 3) στο πρακτικό – διοικητικό, όπου η

ανάγκη της αξιολόγησης εντοπίζεται στην αντιμετώπιση διοικητικών, εκπαιδευτικών και άλλων προβλημάτων, όπως διαχείριση προσωπικού, εκπαιδευτικός προγραμματισμός κ.ο.κ. (Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 20).

Ειδικότερα, στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, τα αποτελέσματα – οφέλη θα είναι:

- α) το σχολείο να αποκτήσει έναν ευρύτερο πολιτιστικό και μορφωτικό χαρακτήρα,*
- β) η εμπλοκή των γονέων και φορέων της εκπαίδευσης στη σχολική ζωή,*
- γ) να αμφισβητηθεί και να μειωθεί η ισοπέδωση,*
- δ) να μειωθεί η σχολική αποτυχία και η εγκατάλειψη του σχολείου,*
- ε) να αλλάξουν παγιωμένα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού μας συστήματος, όπως ο συγκεντρωτισμός, η ομοιομορφία κ.τ.λ.*

στ) ο εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης» (Ανδρέου, Α. 1992 και Ν. 2986/2002, άρθρο 4, παραγρ. 1).

Ως ειδικότεροι σκοποί της αξιολόγησης προτείνονται: α) Η βελτίωση της διδακτικής πράξης, β) Η επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος, γ) Ο εντοπισμός προβλημάτων που αντιμετωπίζει η σχολική μονάδα, δ) Η βελτίωση του εκπαιδευτικού προσωπικού με καθορισμένα πλαίσια δράσης, ε) Η βελτίωση της οργάνωσης και διοίκησης του σχολείου, στ) Ο προγραμματισμός και η σχεδίαση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, ζ) Να διευκολυνθεί η λήψη αποφάσεων και να τεκμηριώνονται οι αποφάσεις που λαμβάνονται, η) Η συμμετοχή των φορέων της εκπαίδευσης στη σχολική ζωή και θ) Η βελτίωση της ποιότητας της σχολικής ζωής (Σολομών, Ι. 1999: 15, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε. 2008: 26-27, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 21).

Κλείνοντας το θέμα των δύο παραμέτρων, που σχετίζονται με την αναγκαιότητα και τους σκοπούς της αξιολόγησης, προσεγγίζουμε, έστω και συνοπτικά, την επόμενη σημαντική παράμετρο που είναι το αντικείμενο της αξιολόγησης, δηλαδή τι ακριβώς αξιολογείται. Το αντικείμενο της αξιολόγησης μπορεί να είναι ένας μεμονωμένος παράγοντας της εκπαίδευσης, π.χ. αξιολόγηση διευθυντών εκπαιδευτικών μονάδων, αλλά μπορεί να είναι πιο γενικό, π.χ. αξιολόγηση της εκπαιδευτικής μονάδας. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να προσδιορίσουμε ένα σύνολο ειδικών αντικειμένων αξιολόγησης, των οποίων οι αξιολογήσεις θα αποτελούν τους παράγοντες αξιολόγησης του γενικού

αντικειμένου (Σολομών, Ι.: 1999: 15-20, Κωνσταντίνου, Χ. 2000, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 21).

1.5 Άξονες, κριτήρια και φορείς της αξιολόγησης

Το αντικείμενο σε συνάρτηση με τους σκοπούς της αξιολόγησης μας οδηγούν στη διατύπωση συγκεκριμένων ερωτημάτων, τα οποία με τη σειρά τους προσδιορίζουν άμεσα και σε αντιστοιχία τους άξονες της αξιολόγησης. Οι άξονες αυτοί εκφράζουν γενικότερες κατευθύνσεις της αξιολόγησης. Από την ανάλυση των αξόνων εξάγονται τα κριτήρια της αξιολόγησης, τα οποία συνήθως παριστάνουν μετρήσιμες μεταβλητές μέσω των οποίων εκτιμούμε τους άξονες. Τα «κριτήρια» της αξιολόγησης, δηλαδή, αποτελούν κάποιους κανόνες, αρχές ή μεγέθη (μεταβλητές), με βάση τα οποία περιγράφονται ή μετρώνται τα χαρακτηριστικά των αντικειμένων της αξιολόγησης. Τα χαρακτηριστικά αυτά συγκρίνονται με τα αντίστοιχα επιθυμητά χαρακτηριστικά, τα οποία ανταποκρίνονται στο σκοπό και τους στόχους της αξιολόγησης (Δημητρόπουλος, Ε.1999, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε. 2008: 29, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 22).

Σύμφωνα με τον Δημητρόπουλο, τα κριτήρια αξιολόγησης διακρίνονται με βάση:

- τη σχέση τους με τον αξιολογητή, σε εξωτερικά και εσωτερικά κριτήρια. Τα πρώτα (εξωτερικά κριτήρια), όποτε και από όποιον κι αν χρησιμοποιηθούν, δίνουν τα ίδια αποτελέσματα και είναι διάφανα και γνωστά τόσο στον κρίνοντα όσο και στον κρινόμενο, ενώ τα δεύτερα (εσωτερικά κριτήρια), που θα χρησιμοποιήσει ο κάθε αξιολογητής, οδηγούν σε διαφορετική κρίση.
- τη φύση και τη μορφή τους, σε ποσοτικά που αποτυπώνονται με αριθμητικούς δείκτες και σε ποιοτικά που τα αποτελέσματά τους παίρνουν περιγραφική μορφή,
- τον τομέα στον οποίο αναφέρονται, σε οικονομικά, παιδαγωγικά– εκπαιδευτικά και γενικά (Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 131-141).

Πέραν αυτών, τα τελευταία χρόνια, γίνεται πολύς λόγος για την ποιότητα της εκπαίδευσης. Ωστόσο, η ποιότητα ως γενικό κριτήριο απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή, δεδομένου ότι είναι ένα πεδίο αρκετά σύνθετο και ασαφές και για τον λόγο αυτό χρειάζεται ανάλυση και σαφή ορισμό. Ειδικότερα, ως προς τον καθορισμό των αξιολογικών κριτηρίων που αφορούν το έργο των εκπαιδευτικών, πολλοί υποστηρίζουν

ότι βασική προϋπόθεση είναι ο σαφής προσδιορισμός του σκοπού της αξιολόγησης, αφού σε κάθε τέτοιου τύπου διαδικασία απαιτείται να εντοπιστεί πρώτα το αντικείμενο της αξιολόγησης, στη συνέχεια να προσδιοριστούν οι σκοποί και οι στόχοι της και τέλος να επιλεγούν τα κριτήρια. Ωστόσο, φαίνεται ότι *«υπάρχει μάλλον μια σχέση αμοιβαίας επίδρασης και αλληλεξάρτησης μεταξύ των τριών αυτών στοιχείων, ανεξάρτητα από ποιο σημείο ξεκινάει τη διαδικασία ο αξιολογητής»* (Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 141).

Ταυτόχρονα, για να μπορέσουμε να προσδιορίσουμε τα κριτήρια αξιολόγησης του έργου του εκπαιδευτικού, επιβάλλεται να απαντήσουμε πρώτα στα εξής ερωτήματα: Τι επίπεδο θέλουμε να έχουν οι εκπαιδευτικοί; Πότε θα θεωρήσουμε ότι ένας εκπαιδευτικός επιτελεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο αποτελεσματικό και πότε χρειάζεται βοήθεια; Με άλλα λόγια, πότε θα θεωρήσουμε την απόδοση ενός εκπαιδευτικού ως μη αποδεκτή και πότε ικανοποιητική ή και εξαιρετική; (Πασιαρδής, Π./Σαββίδης, Ι./ Τσιάκκιρος, Α. 2005: 16). Πέραν, όμως, από τον εντοπισμό, την παρουσίαση και την περιγραφή τους για να γίνονται αντιληπτά με τον ίδιο τρόπο από όσους μετέχουν στην οργάνωση και την υλοποίηση της αξιολόγησης, τα κριτήρια χρειάζεται να έχουν σαφήνεια και να εξειδικεύονται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να είναι πειστικά στον αξιολογούμενο (Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 134-141).

Καταληκτικά, θα λέγαμε ότι ο προσδιορισμός των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για οποιαδήποτε αξιολόγηση δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση και βρίσκεται σε άμεση σχέση με το είδος, το αντικείμενο και το σκοπό της, και για το λόγο αυτό απαιτεί επίπονη προσπάθεια. Με την έννοια αυτή, ο τύπος και η μορφή της αξιολόγησης για την οποία θα χρησιμοποιηθούν έχει βαρύνουσα σημασία και καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία του εγχειρήματος. Παράλληλα, αυτό που με βεβαιότητα μπορεί κάποιος να ισχυριστεί είναι ότι δε νοείται κανενός είδους αξιολόγηση, χωρίς τον αυστηρό καθορισμό των κριτηρίων στη βάση των οποίων αυτή θα πραγματοποιηθεί (Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 131).

Με τον όρο *«φορέας της αξιολόγησης»* στην εργασία αυτή θα εννοούμε εκείνον που αναθέτει και έχει την εποπτεία της αξιολόγησης ή αναλαμβάνει την υλοποίησή της. Στην πρώτη περίπτωση μιλάμε για φορέα ανάθεσης και εποπτείας, ο οποίος παραγγέλλει την αξιολόγηση, δίνει τις γενικές κατευθύνσεις, έχει την υψηλή εποπτεία, σε αυτόν υποβάλλονται τα πορίσματα και είναι υπεύθυνος για την αξιοποίησή τους. Στη δεύτερη

περίπτωση μιλάμε για φορέα υλοποίησης και είναι εκείνος που πραγματοποιεί το αξιολογικό έργο. Και τα δύο είδη φορέων παίζουν σημαντικό ρόλο τόσο στη διαμόρφωση των τελικών συμπερασμάτων όσο και στην αξιοποίησή τους. Οι φορείς υλοποίησης είναι υπεύθυνοι για τη διαδικασία και την εξαγωγή σωστών συμπερασμάτων, ενώ οι φορείς ανάθεσης και εποπτείας ορίζουν τον σκοπό και τους στόχους της αξιολόγησης και προτείνουν την πολιτική της αξιολόγησης, η οποία αφορά κυρίως τον έλεγχο του εκπαιδευτικού συστήματος και του κοινωνικού του ρόλου. (Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε. 2008: 29, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 22-23). Επομένως, στην αξιολογική διαδικασία είναι σημαντικό να τεθούν τα ενδεδειγμένα κριτήρια, επειδή αυτά σχετίζονται άμεσα με τον σκοπό και το αντικείμενο της αξιολόγησης και επιπλέον βάσει αυτών προκύπτουν τα αποτελέσματά της. Για την άντληση των ενδεδειγμένων κριτηρίων μπορούν να αξιοποιηθούν ακόμη οι ειδικοί στόχοι, τα επιθυμητά αποτελέσματα, τα ειδικά αντικείμενα, τα ερωτήματα της αξιολόγησης κ.ο.κ. Τα τελευταία χρόνια συνηθίζεται και ο όρος «δείκτες αξιολόγησης». Οι δείκτες (κριτήρια) μπορεί να είναι ποιοτικοί ή ποσοτικοί. Κυρίως για τους δεύτερους έχει επικρατήσει ο όρος «δείκτες απόδοσης».

1.6 Μοντέλα της αξιολόγησης

Όπως μπορεί να διαπιστωθεί από την μέχρι τώρα προσέγγιση, η αξιολόγηση αποτελεί ένα πολύμορφο και σύνθετο εγχείρημα με πολλές ιδιαιτερότητες, που μπορεί να ενταχθεί σε πολύ διαφορετικά πλαίσια και λογικές, ενώ μπορεί να έχει θετικές ή αρνητικές επιδράσεις στη λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας και συνολικά του εκπαιδευτικού συστήματος. Για τον λόγο αυτό, η επιλογή και εφαρμογή του μοντέλου ή του συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και ειδικότερα του έργου των εκπαιδευτικών συνδέονται πρακτικά με κρίσιμα ερωτήματα, τα οποία αναδεικνύονται και προβάλλονται είτε ως προβληματισμοί είτε ως διλήμματα είτε ως επιφυλάξεις ή ακόμη και άρνηση από την εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και τους ειδικούς. Την πρωτοκαθεδρία στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- είναι αναγκαία η αξιολόγηση;

- για ποιον σκοπό θα γίνει η αξιολόγηση, π.χ. για βελτίωση σε ατομικό, εκπαιδευτικό, σχολικό, επαγγελματικό και συστημικό επίπεδο, για λογοδότηση στο κοινωνικό σύστημα, για διαπίστωση αδυναμιών, ελλείψεων και ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών, για ικανοποίηση νομοθετικών, κανονιστικών ή άλλων ρυθμίσεων;
- με ποιον τρόπο, δηλαδή με ποιες μεθόδους-τεχνικές και από ποιον θα ερμηνευθούν και θα αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, π.χ. με ποιοτικές ή ποσοτικές μεθόδους, με συστηματικές παρατηρήσεις στην τάξη, με συνεντεύξεις, με ερωτηματολόγια, με ανάλυση αρχειακού υλικού και φακέλου επιτευγμάτων-portfolio;
- με ποια κριτήρια, π.χ. θα ληφθούν υπόψη οι ειδικές συνθήκες του σχολείου, οι επιστημονικές ικανότητες και δεξιότητες του εκπαιδευτικού, οι παιδαγωγικές και διδακτικές του ικανότητες και δεξιότητες, η επαγγελματική και κοινωνική του δραστηριοποίηση, οι επιδόσεις των μαθητών, η ανθρώπινη επικοινωνία-σχέση;
- ποιος φορέας είναι αρμόδιος και κατάλληλος για την αξιολόγηση, π.χ. ο Σχολικός, Σύμβουλος, ο διευθυντής, οι μαθητές, οι γονείς, μερικοί ή όλοι αυτοί, εξωτερικοί ή εσωτερικοί αξιολογητές;
- ποιον αξιολογεί, π.χ. άτομα ή ομάδες, άτομα ή σχολεία, άτομα ή σύστημα;
- ποιες είναι οι δυσκολίες, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του εγχειρήματος;
- ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την ποιότητα της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης;
- πώς αποτιμάται το εκπαιδευτικό έργο και ποιος θεωρείται αποτελεσματικός εκπαιδευτικός;
- ποια εκπαιδευτική και διοικητική δομή εξυπηρετεί πιο άμεσα και αποτελεσματικά την εφαρμογή ενός συστήματος (μοντέλου) αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου ή του εκπαιδευτικού; (Πασιαρδής, Π./Σαββίδης, Ι./ Τσιάκκρος, Α. 2005: 5-9, Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Στα συγκεκριμένα ερωτήματα έχουν δοθεί κατά καιρούς αρκετές απαντήσεις και με πολλούς τρόπους, Αλλά με βάση τη σχετική βιβλιογραφία και έρευνα, κανένα από αυτά δεν διερευνήθηκε σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι θεωρητικές προσεγγίσεις ή τα σχετικά πορίσματα να έγιναν αποδεκτά με πειστικό τρόπο και χωρίς αμφισβητήσεις, ιδιαίτερα

στους εκπαιδευτικούς. Πάντως, οι συγκεκριμένες ερωτήσεις περιέχουν το πραγματικό περιεχόμενο της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου και παράλληλα αντανakλούν όλο τον προβληματισμό γύρω από το ζήτημά της.

Αναφορικά με το αντικείμενο της αξιολόγησης και με βάση τις σχετικές προσεγγίσεις, θα πρέπει να τονιστεί ότι η οποιαδήποτε προσπάθεια αξιολόγησης ενός μόνο παράγοντα της εκπαίδευσης δεν μπορεί να δώσει έγκυρα και ασφαλή συμπεράσματα, αν δεν εντάσσεται σε ένα γενικότερο πλαίσιο αξιολόγησης του συνόλου των παραγόντων. Πώς είναι δυνατόν, άραγε, να εννοήσουμε οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, χωρίς να προϋπάρχει ένα σύστημα αξιολόγησης του όλου εκπαιδευτικού συστήματος; (Μαυρογιώργος, Γ. 1993). Επίσης, σύμφωνα με τον ίδιο (1993), η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού δεν είναι ουδέτερη, αυτόνομη και ανεξάρτητη διαδικασία, αλλά ούτε και ατομική ή ιδιωτική υπόθεση. Ακόμη, κατά τον Δημητρόπουλο, Ε. (1999: 297), *«Αν δεν αξιολογούνται όλοι οι συντελεστές και οι παράγοντες, τότε είναι άνευ νοήματος να αξιολογούνται κάποιοι επιλεκτικά»*. Βέβαια, θα πρέπει να τονιστεί ότι η εκπόνηση και η εφαρμογή ενός προγράμματος αξιολόγησης όλου του εκπαιδευτικού συστήματος θα ήταν ένα πολύπλοκο και δύσκολο εγχείρημα για τη χώρα μας, η οποία δεν έχει σχεδόν καθόλου εμπειρία σε διαδικασίες αξιολόγησης αυτού του επιπέδου και επιπλέον δεν έχει ακολουθήσει μέχρι τώρα ενιαία και σταθερή εθνική εκπαιδευτική πολιτική.

Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία, ο όρος «μοντέλο αξιολόγησης» προσδιορίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της αξιολόγησης ενός συστήματος ή προγράμματος, η οποία, εκτός από το θεωρητικό πλαίσιο, περιλαμβάνει προτάσεις για τους σκοπούς και τους επιμέρους στόχους της αξιολόγησης, την εμβέλεια εφαρμογής της, την αξία και τη χρήση των αποτελεσμάτων, τους ρόλους του αξιολογητή και των συντελεστών του προγράμματος, τις ερευνητικές μεθόδους και τεχνικές και τέλος τα αντικείμενα και τους άξονες αξιολόγησης (Δημητρόπουλος, Ε. 1999).

Σε γενικό επίπεδο (μακρο-επίπεδο) και με βάση το θεωρητικό (ιδεολογικό) υπόβαθρο, καθώς και τη λειτουργία τους στην πρακτική τους εφαρμογή, τις τελευταίες δεκαετίες εντοπίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία διάφορα μοντέλα ή τυπολογίες μοντέλων αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών. Με την έννοια αυτήν, οι διακρίσεις και οι κατηγοριοποιήσεις των μοντέλων αυτών έχουν ως βάση το διαφοροποιημένο

περιεχόμενο στη θεωρητική (ιδεολογική) τους σύλληψη, λογική και χρήση. Ειδικότερα, η διαφορά έγκειται κυρίως στους σκοπούς και κατ' επέκταση στις μεθόδους της αξιολόγησης.

Οι διάφορες τάσεις που κατά καιρούς επικρατούσαν στον τομέα της εκπαιδευτικής διοίκησης επηρέασαν αναπόφευκτα και τα συστήματα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Τα παραδοσιακά συστήματα αξιολόγησης προσωπικού προσπαθούσαν να συγκεράσουν τις απαιτήσεις για ποιότητα στην εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη. Οι τάσεις αυτές αντιπροσωπεύονται κατά κανόνα από δύο πολύ γενικά μοντέλα, το τεχνοκρατικό ή γραφειοκρατικό και το πλουραλιστικό-ανθρωπιστικό ή διερευνητικό-μετασχηματιστικό (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Χατζηγεωργίου, Γ. 2004, βλ. επίσης Πασιαρδής, Π./Σαββίδης, Ι./Τσιάκκιρος, Α. 2005).

❖ *Το τεχνοκρατικό ή γραφειοκρατικό μοντέλο αξιολόγησης*

Οι αντιλήψεις και οι παραδοχές που αναπτύχθηκαν στη χώρα μας μέχρι το 1982 γύρω από το ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είχαν ως σημείο αναφοράς το τεχνοκρατικό ή γραφειοκρατικό μοντέλο, το οποίο αποτέλεσε και το κυρίαρχο και παραδοσιακό μοντέλο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Το συγκεκριμένο μοντέλο αξιολόγησης υιοθετεί κυρίως τη λογική της ποσοτικής αξιολόγησης και κυριάρχησε σχεδόν αποκλειστικά με τη μορφή του επιθεωρητισμού στην Ελλάδα, σύμφωνα με την οποία η αξιολόγηση εκλαμβάνεται ως μηχανισμός ελέγχου στην εκπαίδευση, ο οποίος έχει μετρήσιμο χαρακτήρα και θεωρείται πιο αντικειμενικός, διότι γίνεται με βάση το βαθμό επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων του, οι οποίοι εκφράζονται ποσοτικά με βάση συγκεκριμένη κλίμακα μέτρησης. Επίσης, σύμφωνα με αυτό, η αξιολόγηση είναι ιεραρχική και γίνεται κατά κανόνα από κάποιον ανώτερο προς κάποιον κατώτερο και, επιπλέον, στο περιεχόμενό του επικρατεί η έννοια της αποτελεσματικότητας (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Χατζηγεωργίου, Γ. 2004).

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας ως τότε (1982) γινόταν από τον Επιθεωρητή, ο οποίος συνέτασσε τις «εκθέσεις επιθεώρησης». Στην «έκθεση επιθεώρησης» βαθμολογούνταν η επιστημονική κατάρτιση, η διδακτική και διοικητική ικανότητα των εκπαιδευτικών, αλλά και η ευσυνειδησία, η συμπεριφορά, η «κοινωνική παράσταση» και

συνολικά η δράση τους «εντός και εκτός υπηρεσίας». Τα αποτελέσματα των εκθέσεων καθόριζαν την υπηρεσιακή και οικονομική θέση του/της εκπαιδευτικού, καθώς οι εκθέσεις αξιολόγησης είχαν υλικό αντίκρισμα στη διαδικασία προαγωγής, αύξησης ή μη των αποδοχών, απολύσεων κ.ο.κ. (Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς, στο μοντέλο αυτό επιδιώκεται η σύγκριση του αξιολογούμενου εκπαιδευτικού έργου ενός φορέα με το παραγόμενο από άλλους φορείς εκπαιδευτικό έργο και υπερτονίζεται η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τους αρχικούς στόχους. Βέβαια, το μοντέλο αυτό παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες, ώστε να θεωρείται ανεπαρκές για την αξιολόγηση στον χώρο της εκπαίδευσης. Δεν προσφέρεται για εντοπισμό των ποιοτικών χαρακτηριστικών ενός εκπαιδευτικού συστήματος, δηλαδή των δυνατοτήτων και αδυναμιών του συστήματος που αξιολογείται. Με άλλα λόγια και συμπερασματικά, το μοντέλο αυτό δίνει έμφαση κυρίως στην επίτευξη των στόχων και τον έλεγχο και ταξινόμηση των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιώντας ποσοτικές μεθόδους αξιολόγησης και αφορούσε κυρίως το έργο των εκπαιδευτικών (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Χατζηγεωργίου, Γ. 2004).

Σύμφωνα με τον Μαυρογιώργο, Γ. (1993) και με βάση τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου μοντέλου, μέσα από την κυρίαρχη αντίληψη περί αξιολόγησης χτίστηκε ένας μύθος, ο οποίος αναφέρεται ρητά ή αφήνεται να εννοηθεί συχνά σε πολλές προτάσεις, αναλύσεις, συζητήσεις, πορίσματα, προτάσεις σε θέματα εκπαίδευσης. Ο μύθος είναι ότι «*το παν εξαρτάται από τον δάσκαλο*». Σύμφωνα με αυτόν τον μύθο η διδασκαλία προβάλλεται ως «μοναχική» και ατομική δραστηριότητα. Η φυσική απομόνωση του δασκάλου στις αίθουσες διδασκαλίας προβάλλει ως εγγενής ή φυσική συνέπεια στην τάση των δασκάλων για «*ιδιωτικοποίηση*» της διδασκαλίας. Ο μύθος αυτός προσφέρεται για την κατανόηση της σχολικής αποτυχίας ή επιτυχίας, καθώς φορτώνει το άτομο-δάσκαλο με υπερβολική εξουσία και δύναμη, αλλά ταυτόχρονα και με υπερβολική ευθύνη και ενοχή. Ο μύθος αυτός απομονώνει ή αποσιωπά τους υλικούς, ιδεολογικούς και κοινωνικούς όρους της διδασκαλίας.

Σε μια άλλη εκδοχή και ερμηνεία του μοντέλου αυτού, ο Μαυρογιώργος, Γ. (1993) χρησιμοποιεί τον όρο «*πανοπτισμό*» για να «*μετονομάσει*» ή μάλλον να χαρακτηρίσει τον «*επιθεωρητισμό*», αποδίδοντάς του τις ακόλουθες βασικές αρχές:

- την ιεραρχική παρατήρηση και επιτήρηση,

- την κανονιστική κρίση και κύρωση και
- την έκθεση αξιολόγησης.

Με την έννοια αυτήν, οι αρχές του πανοπτισμού υποδηλώνουν, ανάμεσα στα άλλα, πως καθετί υπόκειται σε επιτήρηση, κανονισμούς και κυρώσεις. Σύμφωνα με τον ίδιο, αν αυτές τις αρχές τις δούμε εφαρμοσμένες στον τομέα της αξιολόγησης μας δίνουν την δυνατότητα να κατανοήσουμε τα διάφορα εκπαιδευτικά μέτρα που εισάγονται ή εφαρμόζονται ως μέτρα που συγκροτούν συγκεκριμένη μορφή άσκησης κοινωνικού ελέγχου στην παιδαγωγική και διδακτική συμπεριφορά.

Κάτω από το πρίσμα αυτό, το τεχνοκρατικό ή γραφειοκρατικό μοντέλο επικρίθηκε σε υπέρτατο βαθμό στην Ελλάδα και οι «αποκλειστικοί» αξιολογητές–Επιθεωρητές του έργου των εκπαιδευτικών, στην πλειονότητά τους, κατηγορήθηκαν ότι έκαναν κατάχρηση της διοικητικής και εκπαιδευτικής εξουσίας που κατείχαν (εξού και ο χαρακτηρισμός επιθεωρητισμός ή πανοπτισμός – βλ. περισσότερα: Μαυρογιώργος, Γ. (1993), με αποτέλεσμα σύσσωμος ο εκπαιδευτικός κόσμος, μέσω των συνδικαλιστικών τους οργάνων, να ζητήσει την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή αλλά και του ίδιου του μοντέλου αξιολόγησης, γεγονός που πραγματοποιήθηκε με νόμο τον 1982 (βλ. περισσότερα για το θέμα αυτό, καθώς και το επόμενο στο σχετικό κεφάλαιο 2).

❖ Το ανθρωπιστικό-πλουραλιστικό ή διερευνητικό-μετασχηματιστικό μοντέλο αξιολόγησης

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στα πλαίσια των νέων τάσεων, αναπτύχθηκε ένα άλλο μοντέλο αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών, το αποκαλούμενο πλουραλιστικό – ανθρωπιστικό, σύμφωνα με το οποίο «η διαδικασία της αξιολόγησης μεταφέρεται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στα νοήματα που διαμορφώνονται» (Χατζηγεωργίου, Γ. 2004: 257). Το μοντέλο αυτό αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του «κινήματος» (τάσης) της «ποιότητας της εκπαίδευσης», η οποία συνδέεται με την ικανότητα της αλλαγής και του ανασχηματισμού του σχολείου, αντί του ελέγχου και της συμμόρφωσης σε αποφασισμένα κριτήρια. Η αξιολογική διαδικασία πλέον μεταφέρεται σε πολλαπλά επίπεδα – γι' αυτό αποκαλείται και πλουραλιστικό – και επικεντρώνεται

στα υποκείμενα της εκπαίδευσης – γι' αυτό αποκαλείται και ανθρωπιστικό (Δούκας, Χ. 2000: 172-185).

Αυτές οι τάσεις, σε σχέση με τις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις, εκφράστηκαν τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και κρίθηκε αναγκαίο από τους ιθύνοντες να προχωρήσουν στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών και την ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι νέες αυτές τάσεις, που εμφανίστηκαν κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο ως αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας του τεχνοκρατικού μοντέλου, οδήγησαν στην ανάπτυξη του ανθρωπιστικού-πλουραλιστικού ή, κατά μία άλλη εκδοχή-πρόταση, αυτή του Μαυρογιώργου, Γ., του διερευνητικού-μετασχηματιστικού μοντέλου. Το μοντέλο αυτό υιοθετεί σχεδόν αποκλειστικά τις αρχές της ποιοτικής αξιολόγησης και αποβλέπει στον εντοπισμό των ελλείψεων και των αδυναμιών των αξιολογούμενων, με σκοπό την ερμηνεία τους και τελικά τη βελτίωσή τους με τη λήψη ανάλογων παιδαγωγικών μέτρων.

Σύμφωνα με το ανθρωπιστικό - πλουραλιστικό μοντέλο τα μετρήσιμα αποτελέσματα είναι ανεπαρκή για να αξιολογήσουν την ποιότητα των μαθησιακών εμπειριών, καθώς δεν αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του αξιολογούμενου συστήματος. Με την έννοια αυτήν, στο μοντέλο αυτό δίνεται έμφαση στην ποιότητα της εκπαίδευσης και το ενδιαφέρον της αξιολογικής διαδικασίας μετατοπίζεται από τον έλεγχο των στόχων στις αλληλεπιδράσεις των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία και στα νοήματα που διαμορφώνονται. Το συγκεκριμένο μοντέλο αξιολόγησης αφορά την αξιολόγηση που αποτελεί μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και διαμορφώνεται από όλους τους παράγοντες που μετέχουν σε αυτήν. Για τον λόγο αυτό, έχει δεχθεί κριτική για τον υποκειμενικό χαρακτήρα του, επειδή δεν χρησιμοποιεί αντικειμενικά και προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης, αλλά και για τις δυσκολίες εφαρμογής του, καθώς απαιτεί πολλές δεξιότητες από τους αξιολογητές και είναι αρκετά χρονοβόρο (Μαυρογιώργος, Γ. 1993) .

Το μοντέλο αυτό αξιολόγησης έχει εντελώς διαφορετικές αφετηρίες, επιλογές και στόχους. Η ίδια η διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με αυτή την αντίληψη, είναι μια προσπάθεια πρόκλησης, ενίσχυσης και προσφοράς ευκαιριών για αυτοαξιολόγηση, αυτοπροσδιορισμό και αυτοανάπτυξη του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της «συνεταιριστικής «λογοδοσίας». Από αυτή την άποψη, οποιαδήποτε αλλαγή στη

συμπεριφορά του εκπαιδευτικού είναι διαλεκτικά συνδεδεμένη με ένα σύνολο συνδυαστικών αλλαγών που αφορούν τους άλλους παράγοντες και όρους της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτό το μοντέλο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, που για τον Μαυρογιώργο Γ. (1993) αποκαλείται μετασχηματιστικό, είναι διερευνητικό και γι' αυτό ευνοεί την ανανέωση και την αλλαγή, απορρίπτοντας κάθε είδος γραφειοκρατικής-τεχνοκρατικής αξιολόγησης από τα πάνω και από τα έξω. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, στην περίπτωση αυτή, αναφέρεται όχι μόνο σε κριτήρια εκπαιδευτικού αποτελέσματος αλλά και σε όρους εκπαιδευτικής διαδικασίας, γιατί επιδιώκεται οι εκτιμήσεις να γίνονται με κριτήριο τη δυνατότητα μετασχηματιστικής παρεμβολής και η επαγγελματική αυτονομία του εκπαιδευτικού κατοχυρώνεται στο πλαίσιο της συλλογικής ευθύνης. Το συγκεκριμένο μοντέλο εντάσσεται σε μια κοινωνικοποιημένη αντίληψη του σχολείου με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων. Βασική αρχή του μοντέλου αυτού είναι η αυτοδιοικούμενη αξιολόγηση στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας. Ωστόσο, η εφαρμογή του μετασχηματιστικού μοντέλου αξιολόγησης προϋποθέτει αλλαγές στη διοικητική δομή της εκπαίδευσης, στην κατεύθυνση της αυτοδιοίκησης και του συνεταιριστικού απολογισμού. Με τον τρόπο αυτόν, η αξιολόγηση γίνεται μια απαραίτητη εκπαιδευτική διαδικασία με χαρακτηριστικά αυτοαξιολόγησης (ό.π.).

Παρά τις δυσκολίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω, το ανθρωπιστικό-πλουραλιστικό ή διερευνητικό-μετασχηματιστικό μοντέλο αξιολόγησης θεωρείται το προσφορότερο και καταλληλότερο είδος αξιολόγησης για ένα αξιολογικό σύστημα που επιδιώκει την αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών πρακτικών και του εκπαιδευτικού συστήματος. Ειδικότερα, προωθεί διαδικασίες ανάπτυξης των σχολείων μέσα από τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων, εντοπισμό βασικών χαρακτηριστικών των σχολικών μονάδων, δηλαδή προτερημάτων και αδυναμιών, και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου αυτών των σχολικών μονάδων (Σολομών, Ι. 1999: 21-28, Κουτούζης, Μ./Χατζηευστρατίου, Ι. 1999).

Σήμερα οι σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση αποδέχονται την αξιολόγηση ως βασική και αναγκαία διαδικασία για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Μια αξιολόγηση, όμως, με επιστημονική προσέγγιση, έγκυρη και αξιόπιστη, απαλλαγμένη από διαδικασίες ελέγχου και χειραγώγησης, χαρακτηριστικών του επιθεωρητικού συστήματος. Γι' αυτό η αξιολόγηση σήμερα προσανατολίζεται στην αξιολόγηση του

εκπαιδευτικού έργου και όχι στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, όπως παλαιότερα. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι ένα αρκετά ευρύ πεδίο αξιολόγησης στην εκπαίδευση και με ιδιαίτερη σημασία για την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτών των αποκεντρωτικών τάσεων στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, η σχολική μονάδα αναδεικνύεται σε φορέα διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής (ό.π.).

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται διεθνώς μια εξαιρετικά έντονη αναθέρμανση του ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση, τους στόχους, τα κριτήρια, τις μεθόδους και τις τεχνικές της. Οι αποκεντρωτικές τάσεις που δημιουργήθηκαν σε πολλές χώρες υποχρέωσαν τις κεντρικές διοικήσεις να χρησιμοποιούν αντικειμενικές και αξιόπιστες μεθόδους μέτρησης και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των διάφορων προγραμμάτων. Οι περισσότερες από τις σύγχρονες θεωρίες που αναπτύχθηκαν υιοθετούν αντιλήψεις, που αφορούν οικονομικούς οργανισμούς και έχουν ως χαρακτηριστικό γνώρισμα τη σύνδεση του παραγόμενου οφέλους από την εφαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με το καταβαλλόμενο κάθε φορά οικονομικό τίμημα (Κουτούζης, Μ. / Χατζηευστρατίου, Ι. 1999).

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, από τις σχετικές προσεγγίσεις επί του θέματος της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, στο επίκεντρο της κριτικής για την ποιότητα του σχολείου βρίσκονται κατά κανόνα οι εκπαιδευτικοί. Βέβαια, δύσκολα να αμφισβητηθεί το γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός πράγματι αποτελεί τον πρωταγωνιστή των εκπαιδευτικών διαδικασιών και συνεπώς είναι από τους κύριους συντελεστές του εκπαιδευτικού έργου. Και αυτό προκύπτει από τα πραγματικά στοιχεία που συνθέτουν τον ρόλο του, αλλά και από τις αξιώσεις που προβάλλουν η ίδια η Πολιτεία, καθώς και οι διάφοροι εμπλεκόμενοι για την αξιολόγηση του ίδιου του εκπαιδευτικού, όπως είναι: α) ο σημαντικός ρόλος του εκπαιδευτικού στη διδακτική, μαθησιακή και παιδαγωγική διαδικασία και β) η αμφισβητούμενη παιδαγωγική, διδακτική και επιστημονική του επάρκεια κ.ο.κ. Χαρακτηριστική για την περίπτωση είναι η άποψη του Παπακωνσταντίνου, Π. (1993: 36): «...Όσοι ασκούν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, είναι στη μεγάλη πλειοψηφία τους επιστήμονες διάφορων ειδικοτήτων που ο υπουργός παιδείας έχρισε και αναγνώρισε ως εκπαιδευτικούς». Αυτό δε σημαίνει, όμως, ότι είναι και ο κύριος υπεύθυνος για την ποιότητά του, δεδομένου ότι μια σειρά παραγόντων προσδιορίζουν τις αρμοδιότητες, τις

δυνατότητες και τον βαθμό συμμετοχής του στο παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο, (Κωνσταντίνου, Χ. 1997: 96-97).

Εύστοχη επί του ζητήματος αυτού είναι η άποψη του Μαυρογιώργου, Γ. (1993), ο οποίος υποστηρίζει ότι: Πώς είναι δυνατό, να εννοήσουμε οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού χωρίς να προϋπάρχει ένα σύστημα αξιολόγησης του όλου εκπαιδευτικού συστήματος; Αφού το εκπαιδευτικό σύστημα και η ίδια η εκπαιδευτική διαδικασία είναι η συνισταμένη πολλών παραγόντων, συντελεστών και φορέων. Οποιαδήποτε αξιολόγηση, που αφορά τη συμβολή ενός παράγοντα, δεν είναι δυνατή, αν δεν έχουμε υιοθετήσει διαδικασίες που θα μας έδιναν ένα είδος συνολικής αξιολόγησης. Με την έννοια αυτήν, υπονοείται με σαφήνεια ότι υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής πράξης, όπως είναι π.χ. τα προγράμματα σπουδών, η μεθοδολογία, η υλικοτεχνική υποδομή, η επιμόρφωση κ.λπ. και συνεπώς μιλάμε για συνολική αξιολόγηση. Παράλληλα, η αξιολόγηση δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο σε διαπιστώσεις, αλλά να καταλήγει σε συμπεράσματα και τελικές προτάσεις. Η λογική αυτή οδηγεί στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου (ό.π.).

Σύμφωνα με τον ίδιο (ό.π.), ακόμα και τότε η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία. Αυτοί που αξιολογούν πολύ σπάνια βλέπουν τον πολιτικό τους ρόλο. Οι διάφορες μορφές που εκδηλώνονται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης εκφράζουν τις απόψεις που επικρατούν για την κατανομή εξουσίας-ελέγχου στην εκπαίδευση. Η αξιολόγηση υπονοεί πάντοτε μια κρίση και όπως κάθε πράξη, εκφράζει μια πρόθεση. Ειδικότερα, για τα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας μας, όταν μιλάμε για αξιολόγηση στην εκπαίδευση, περιοριζόμαστε σε αναζητήσεις που αφορούν σχεδόν αποκλειστικά την επίδοση του μαθητή και την αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση, δηλαδή, προβάλλεται ως προσωπική ή ιδιωτική υπόθεση. Επίσης, τα δεδομένα μας επιτρέπουν να ισχυριστούμε ότι η αξιολόγηση στην χώρα μας είναι μηχανιστική, αποσπασματική, περιστασιακή και τεχνοκρατική.

Παρότι με τους νόμους που ακολούθησαν (1982, 1997 και 2002) έγινε προσπάθεια να απαγκιστρωθεί η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας από το τεχνοκρατικό μοντέλο, δηλαδή από τον επιθεωρητισμό-πανοπτισμό, και να εισέλθει στη σφαίρα του ανθρωπιστικού-πλουραλιστικού ή διερευνητικού-μετασχηματιστικού μοντέλου, ωστόσο

οι συγκεκριμένοι νόμοι δεν εφαρμόστηκαν ποτέ στην πράξη και βέβαια επικρίθηκαν ότι κινούνται στα ίδια επίπεδα, έχοντας απομονωμένα και ατομικά στο στόχαστρο της αξιολόγησης μόνο τον εκπαιδευτικό (βλ. περισσότερα: Μαυρογιώργος, Γ. 1993, καθώς και τις σχετικές σελίδες στο κεφάλαιο 2).

1.7 Μορφές και μεθοδολογία της αξιολόγησης

Ξεκινώντας από την «μεθοδολογία», τονίζεται ότι η συγκεκριμένη έννοια αναφέρεται στο «πώς» θα γίνει η αξιολόγηση, δηλαδή στο είδος, τη μέθοδο, τη διαδικασία, τις τεχνικές και τα μέσα. Οι «μορφές» ή αλλιώς τα «είδη» της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και συγκριτικά με τα «μοντέλα» σχετίζονται με το περίγραμμα (σχέδιο) εφαρμογής της στην πράξη (μικρο-επίπεδο), το οποίο σχετίζεται περισσότερο με το αντικείμενο αξιολόγησης, τη μεθοδολογία, δηλαδή το πώς θα γίνει- μέθοδος- διαδικασία, τεχνικές και μέσα, που χρησιμοποιείται και τον σκοπό που επιδιώκει (για ποιον λόγο γίνεται). Αναφορικά με το αντικείμενο της αξιολόγησης μπορεί να έχουμε συνολική αξιολόγηση, η οποία αναφέρεται σε ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων, π.χ. αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, ή μερική αξιολόγηση, η οποία αναφέρεται σε ένα επιμέρους αντικείμενο, π.χ. αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών. Επίσης, και με βάση τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται, μπορούμε να έχουμε άμεση ή έμμεση αξιολόγηση, ανάλογα με την επικοινωνία του αξιολογούμενου και του αξιολογητή, ποιοτική ή ποσοτική, ανάλογα με τη φύση των δεδομένων που αναζητούνται και αξιολογούνται, αντικειμενική ή υποκειμενική κ.ο.κ. (Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 160-168, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε. 2008: 37-39, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 23).

Ως προς τη χρονική σχέση της αξιολόγησης με την εκπαιδευτική διαδικασία, διακρίνουμε την: α) *Αρχική ή διαγνωστική ή προκαταρκτική αξιολόγηση*, όταν η αξιολόγηση γίνεται πριν από την έναρξη του εκπαιδευτικού προγράμματος με σκοπό την εκτίμηση των αναγκών, τη σχεδίαση και την εκτίμηση των δυνατοτήτων και της προόδου του προγράμματος, β) *Ενδιάμεση ή διαμορφωτική αξιολόγηση*, όταν η αξιολόγηση γίνεται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του εκπαιδευτικού προγράμματος με βασικό σκοπό να καταγραφούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα κατά την εφαρμογή του προγράμματος και να γίνουν οι αντίστοιχες διορθωτικές παρεμβάσεις και γ) *Τελική ή αθροιστική*

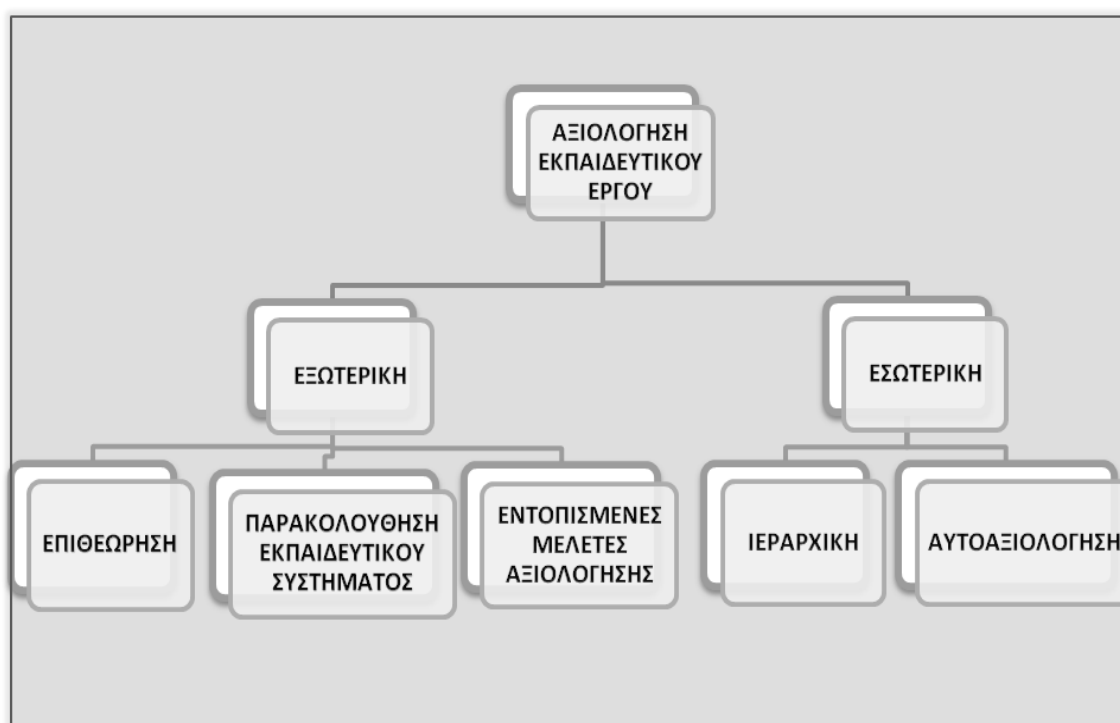
αξιολόγηση, όταν η αξιολόγηση γίνεται μετά το τέλος του προγράμματος με σκοπό την αποτίμηση του αποτελέσματος του προγράμματος και όλων των παραγόντων που συνετέλεσαν σε αυτό, ώστε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης να αξιοποιηθούν για τον ανασχεδιασμό και τη βελτίωση του προγράμματος (Κωνσταντίνου, Χ. 2004: 17-19, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 23-24).

Με τον όρο «τεχνικές» εννοούμε τους ειδικότερους τρόπους με τους οποίους θα εφαρμοστεί μια μέθοδος αξιολόγησης. Οι τεχνικές συναρτώνται με τη μέθοδο, την οποία προσδιορίζουν και περιγράφουν με ακρίβεια. Ανάλογα με τη μέθοδο, λοιπόν, καλούμαστε να επιλέξουμε τις κατάλληλες τεχνικές, βάσει των οποίων θα αναδειχθεί και θα αποδώσει η μέθοδος. Μερικές από αυτές είναι οι εξής: α) Παρατήρηση, β) Επισκόπηση, γ) Μελέτη περίπτωσης, δ) Τήρηση και παρακολούθηση δεικτών, ε) Μετα-παρακολούθηση, στ) Πειραματικές μέθοδοι, ζ) Συνεργασία – Επικοινωνία, η) Σύγκριση – Συσχέτιση, θ) Ανάλυση περιεχομένου – έργου, ι) Τήρηση και μελέτη αρχείων και πηγών, ια) Συνδυασμοί των παραπάνω τεχνικών κ.λπ. (Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε. 2008: 37-39, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 24).

Παρ' όλη την πολυμορφία των πρακτικών αξιολόγησης, μπορούμε να διακρίνουμε δύο γενικούς τύπους αξιολόγησης της εκπαίδευσης, ως προς τη θέση του φορέα που υλοποιεί την αξιολόγηση σε σχέση με τη σχολική μονάδα, την εξωτερική και την εσωτερική αξιολόγηση (Σολομών, Ι. 1999:15, Δημητρόπουλος, Ε. 1999:165-166). Ειδικότερα, ως προς τη σχέση που έχουν οι αξιολογητές με το αντικείμενο της αξιολόγησης, διακρίνουμε την: α) Εξωτερική αξιολόγηση, όπου ο αξιολογητής (ή η ομάδα αξιολογητών) δεν έχει καμία σχέση με τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος. *«Η εξωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από φορείς, που τοποθετούνται εκτός σχολείου και ανήκουν στις ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης ή αναλαμβάνουν με ανάθεση, διατηρώντας μια θέση σχετικής αυτονομίας ως προς τη διοίκηση, τον ρόλο της αξιολόγησης»* και β) Εσωτερική αξιολόγηση, όπου ο αξιολογητής (ή η ομάδα αξιολογητών) έχει άμεση σχέση με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Στην ειδική περίπτωση, όπου οι αξιολογητές είναι τα ίδια άτομα που εφαρμόζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, χρησιμοποιούμε τον όρο *«αυτοαξιολόγηση»* (Σολομών, Ι.: 15-18 Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 165-168) (βλ. σχετικό πίνακα 1 παρακάτω).

Πολλές από τις παραπάνω οριοθετήσεις είναι φανερό ότι αποτυπώνονται στα επίσημα κείμενα άσκησης της αντίστοιχης εκπαιδευτικής πολιτικής για την αξιολόγηση. Το σύνολο των σχετικών επιλογών συγκροτούν τελικά τα προσδιοριστικά στοιχεία που αποκτά ένα σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού τόσο στα διάφορα σχέδια-προτάσεις ή τις νομοθετικές ρυθμίσεις όσο και στην ίδια την πράξη. Αυτό θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε στα επόμενα κεφάλαια (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 24).

Πίνακας 1: Μορφές της εκπαιδευτικής αξιολόγησης

1.7.1 Εξωτερική αξιολόγηση

Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς και από τον παραπάνω πίνακα, η εξωτερική αξιολόγηση παρουσιάζεται με διαφορετικές μορφές στα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα και αφορά την αξιολόγηση που πραγματοποιείται από φορείς εκτός σχολείου και ανήκουν σε ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης ή και φορείς εκτός της διοικητικής ιεραρχίας.

Με άλλα λόγια, η εξωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από κριτές που δεν έχουν άμεση σχέση με τους φορείς ή τα πρόσωπα – στην προκειμένη περίπτωση τους εκπαιδευτικούς θεσμούς ή τους εκπαιδευτικούς - που αξιολογούνται. Ο ρόλος των συγκεκριμένων κριτών (αξιολογητών) είναι η συλλογή πληροφοριών, στη βάση κριτηρίων, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την κεντρική διοίκηση. Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης, η οποία μπορεί να γίνει σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, συχνά συνδέονται με άμεσες συνέπειες για τους εκπαιδευτικούς ή και τα σχολεία, όπως, για παράδειγμα, είναι οι προαγωγές των εκπαιδευτικών και γενικά η επαγγελματική τους εξέλιξη, η χρηματοδότηση ή το τροφοδοτικό υλικό για τις σχολικές μονάδες. Μορφές εξωτερικής αξιολόγησης χρησιμοποιήθηκαν και στην χώρα μας κατά το παρελθόν με τον θεσμό του Επιθεωρητή, ή από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων κ.λπ. Οι χαρακτηριστικότερες από τις μορφές της εξωτερικής αξιολόγησης είναι: η *επιθεώρηση*, η *παρακολούθηση του εκπαιδευτικού συστήματος* και οι *εντοπισμένες μελέτες αξιολόγησης* (Σολομών, Ι. 1999: 15-18, Χαρίσης, Α. 2007: 159-169, Eurydice, 2004: 131).

Από αυτές, η *επιθεώρηση* είναι η συνηθέστερη μορφή εξωτερικής αξιολόγησης και κύριος στόχος της είναι ο έλεγχος της εφαρμογής της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και ο έλεγχος των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της ποιότητας της διδασκαλίας. Η μορφή που παίρνει η επιθεώρηση δεν είναι ενιαία, διότι εξαρτάται από πολλούς παράγοντες επιρροής, όπως είναι, για παράδειγμα, τα πρόσωπα που την ασκούν, το φάσμα των αρμοδιοτήτων τους, οι μέθοδοι αξιολόγησης κ.ο.κ. Αυτός είναι και ο λόγος που κατά την εφαρμογή της τις καταμαρτυρούν περισσότερα μειονεκτήματα, όπως είναι η απλοϊκή αποτίμηση του έργου των εκπαιδευτικών, η απορρύθμιση της λειτουργίας του σχολείου, η προαγωγή του ατομισμού, η χρήση ασαφών και υποκειμενικών κριτηρίων, η απουσία πληροφοριακής αξίας των αποτελεσμάτων, η πρόκληση άγχους στους αξιολογούμενους κ.ο.κ. Με άλλα λόγια, είναι μία τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού τύπου αξιολόγηση, που ταιριάζει περισσότερο σε γραφειοκρατικά και συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα (Σολομών, Ι. 1999: 16).

Βέβαια, υπάρχουν και υποστηρικτές της συγκεκριμένης μορφής, σύμφωνα με τους οποίους η επιθεώρηση συμβάλλει στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, στον εντοπισμό των προβλημάτων, πραγματοποιείται από κριτές που δεν έχουν άμεση σχέση

με τη σχολική μονάδα, κ.ο.κ. (Σολομών, Ι. 1999: 16, Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994).

Η δεύτερη μορφή εξωτερικής αξιολόγησης, δηλαδή η παρακολούθηση του εκπαιδευτικού συστήματος, σχετίζεται με τους μηχανισμούς ελέγχου ή παρακολούθησης της κατάστασης και της εξέλιξης διάφορων παραμέτρων της εκπαίδευσης που αναπτύσσει κάθε εκπαιδευτικό σύστημα. Στη χώρα μας την αρμοδιότητα παρακολούθησης των διάφορων πτυχών του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως είναι το μαθητικό και εκπαιδευτικό δυναμικό, η κτιριακή υποδομή, ο εξοπλισμός σχολείων κ.ο.κ., την έχουν ορισμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας (Ε.Σ.Υ.Ε.- Τμήμα Στατιστικών Παιδείας, Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης, Διεύθυνση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Ερευνών, Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων κ.ο.κ.) (Σολομών, Ι. 1999: 17).

Η τρίτη μορφή εξωτερικής αξιολόγησης, δηλαδή οι εντοπισμένες μελέτες αξιολόγησης, αφορούν αξιολογικές μελέτες που διεξάγονται σε περιφερειακό, διεθνές ή εθνικό επίπεδο και αξιολογούν συγκεκριμένες παραμέτρους ενός εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτές οι μελέτες αναφέρονται στους παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση των μαθητών, τα αναλυτικά προγράμματα και τα διδακτικά βιβλία, το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον των μαθητών, τις αντιλήψεις και τις στάσεις των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία, τις εκπαιδευτικές πρακτικές και γενικότερα στο σχολικό κλίμα. Άλλα, πιο ειδικά θέματα των μελετών αυτών, είναι, για παράδειγμα, η επέκταση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, η επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων κ.ο.κ. Στις συγκεκριμένες μελέτες, η εμπλοκή των εκπαιδευτικών των σχολείων είναι περιορισμένη και τα αποτελέσματά τους, όταν φτάνουν στα σχολεία, δεν έχουν ουσιαστική επίδραση στις πρακτικές τους (ό.π.: 18).

Αξιολογώντας τις τρεις αυτές μορφές ο Σολομών, Ι. (1999) τονίζει ότι οι δύο τελευταίες χαρακτηρίζονται από περιορισμένη εμπλοκή των εκπαιδευτικών, έλλειψη ανατροφοδότησης και επίδρασης στις πρακτικές τους και το κυριότερο δεν εστιάζουν στο εκπαιδευτικό έργο. Η πρώτη μορφή (επιθεώρηση) στοχεύει μεν στο εκπαιδευτικό έργο, αλλά περιορίζεται σε μια απλοϊκή αποτίμησή του, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται μια τυπική εικόνα, συχνά ψευδής ή άδικη, ενώ παράλληλα δεν προάγει την αυτογνωσία των εκπαιδευτικών αλλά τον φόβο και την τυφλή υπακοή. Χαρακτηριστικό της επιθεώρησης είναι να επικεντρώνεται στις ικανότητες προσώπων και σε μετρήσιμα ή παρατηρήσιμα

στοιχεία, αδυνατώντας να εμβαθύνει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Έτσι ο ρόλος που ταιριάζει περισσότερο στην επιθεώρηση είναι ο έλεγχος της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και η υπηρεσιακή κρίση των εκπαιδευτικών, με την παρατήρηση, όμως, ότι τα κριτήρια της επιθεώρησης είναι ασαφή, υποκειμενικά και συνήθως κρυφά.

Πάντως, συνοψίζοντας τις απόψεις γύρω από την εξωτερική αξιολόγηση, διαπιστώνει κανείς ότι αμφισβητείται, σε υψηλό βαθμό, η αξιοπιστία, η εγκυρότητα, η αντικειμενικότητα και γενικά η ποιότητά της και, όπως υποστηρίζεται, μπορεί να εφαρμοστεί μόνο με περιορισμούς και σε συνδυασμό με την εσωτερική αξιολόγηση

1.7.2 Εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά κανόνα σε επίπεδο σχολικής μονάδας και από τους ίδιους τους παράγοντες που την συγκροτούν και έχει ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Η συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμόζεται, τις τελευταίες, δεκαετίες σχεδόν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και όταν εφαρμόζεται παράλληλα με την εξωτερική, επιδιώκεται όχι μόνο η επίτευξη της βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας αλλά ταυτόχρονα και ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος. Κυριότερες μέθοδοι της εσωτερικής αξιολόγησης είναι συμμετοχική αξιολόγηση, η ενεργός έρευνα, η έρευνα δράσης, η ενδυναμωτική αξιολόγηση και η διοίκηση ολικής ποιότητας (Σολομών, Ι. 1999: 18-20, ΥΠΑΔΜΘ 2010:5-6).

Επικρατεί η άποψη ότι η εσωτερική αξιολόγηση είναι το είδος της αξιολόγησης που προτείνεται συνήθως από τους παιδαγωγούς, δεδομένου ότι οι αξιολογητές που αναλαμβάνουν το έργο της αξιολόγησης έχουν γνώση των λειτουργιών, των δεδομένων και συνολικά της αποστολής μιας εκπαιδευτικής μονάδας. Επιπλέον, η εσωτερική αξιολόγηση, ως ανατροφοδοτική διαδικασία, δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις δεξιότητες επαγγελματικής λήψης των αποφάσεων, να διευρύνουν τις οπτικές τους και να ενημερωθούν για τους ρόλους, τις ευθύνες και τα προβλήματα των συναδέλφων τους (Χαρίσης, Α. 2007: 159-169).

Η εσωτερική αξιολόγηση εμφανίζεται με πολλές μορφές, με επικρατέστερες την *ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση* και τη *συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση* (Σολομών, Ι. 1999: 18).

Στην *ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση*, οι ανώτεροι στη διοικητική/εκπαιδευτική ιεραρχία του σχολείου αξιολογούν τους κατώτερους, για παράδειγμα οι διευθυντές τους υποδιευθυντές και τους εκπαιδευτικούς και οι παλαιότεροι ή υψηλόβαθμοι τους νεότερους ή χαμηλόβαθμους κ.ο.κ.. Πρόκειται για μια μορφή που εμφανίζεται στις απαρχές του νεότερου σχολικού θεσμού, η οποία επικεντρώνεται στα άτομα και τις πρακτικές τους και στοχεύει κυρίως στον έλεγχο της υπακοής στον νόμο και στις προδιαγραφές, δρώντας ως συμπληρωματική μορφή ή ακόμη και επέκταση της εξωτερικής ιεραρχικής αξιολόγησης. Συνήθως, στηρίζεται σε ατομικές και υποκειμενικές κρίσεις και θεωρείται ότι αντιτίθεται τόσο στην ανάπτυξη του απαραίτητου για μια σχολική μονάδα πνεύματος συλλογικότητας και συνευθύνης όσο και στην ανάπτυξη και αλλαγή του σχολείου (ό.π., Κουτούζης, Μ./ Χατζηευστρατίου, Ι. 1999). Τόσο η εξωτερική όσο και η εσωτερική ιεραρχική αξιολόγηση έχουν χαρακτηριστικά ενός πανοπτικού συστήματος διοίκησης και αξιολόγησης με κύριο σκοπό την άσκηση εξουσίας και ελέγχου (Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Η *συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση* έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια με βασικό στόχο την επιδίωξη της διεύρυνσης της συμμετοχής των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας τόσο στις διαδικασίες αξιολόγησης όσο και στη λήψη αποφάσεων. Η εσωτερική αξιολόγηση δεν στηρίζεται αποκλειστικά στους εκπαιδευτικούς, αλλά στην αξιολογική της διαδικασία μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι παράγοντες της εκπαιδευτικής μονάδας, όπως είναι το διοικητικό προσωπικό και οι γονείς και μαθητές, οι οποίοι γνωρίζουν και βιώνουν τη σχολική πραγματικότητα. Με άλλη διατύπωση, ο συγκεκριμένος τύπος εσωτερικής αξιολόγησης έχει τελείως διαφορετικό περιεχόμενο και νόημα από τις προηγούμενες μορφές, διότι έχει ως σημείο αναφοράς τις ενέργειες και πρακτικές των ίδιων των παραγόντων της σχολικής μονάδας, όπως είναι οι εκπαιδευτικοί, τα στελέχη, οι γονείς και οι μαθητές. Αυτοί γνωρίζουν καλύτερα από όλους τις συνθήκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η σχολική μονάδα και με μια αξιολόγηση εκ των έσω μπορούν να οργανώσουν τη δράση για τη βελτίωση ή επίλυσή τους. Αυτή η εκδοχή της εσωτερικής αξιολόγησης εντοπίζεται

κυρίως σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα, σε αντίθεση με τις παραπάνω μορφές που εντοπίζονται σε συγκεντρωτικά συστήματα, όπως και το δικό μας (Σολομών, Ι. 1999: 18-25, Ηλιού, Μ. 1991: 63).

Ο McBeath, J. (2000) υποστηρίζει ότι η αυτοαξιολόγηση είναι ένας τρόπος προσέγγισης της αξιολόγησης της ποιότητας, η οποία αποβλέπει αφενός να βοηθήσει τα σχολεία να αναλάβουν την ευθύνη των αποτελεσμάτων που παράγουν και αφετέρου να τα βοηθήσει να αναπτυχθούν. Θεωρείται ως ένας μηχανισμός που δίνει την δυνατότητα στα σχολεία να βελτιώνουν την ποιότητα τους εκ των έσω, να παρακολουθούν την πρόοδο τους, να λογοδοτούν στα ενδιαφερόμενα μέρη, να συμβάλλουν στη δημοκρατική συζήτηση για την ποιότητα του σχολείου, να δρουν συμπληρωματικά στο έργο των φορέων που συμμετέχουν εξωτερικά. Κατά μία άλλη εκδοχή (Ντολιοπούλου, Ε. / Γουργιώτου, Ε. 2008: 48), η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας *«είναι μια μορφή αξιολόγησης, η οποία συνδέεται με την ανάπτυξη σχεδίων βελτίωσής της μέσω της κριτικής ενδοσκόπησης που πραγματοποιείται από την ίδια, μετά από συμφωνία συναίνεση των συμμετεχόντων σε αυτήν»*. Με μια άλλη διατύπωση, είναι η πρακτική της αξιολόγησης από *«τα κάτω»* και από *«τα μέσα»*, που προσεγγίζει το σχολείο ως σύνολο και ως ολοκληρωμένο σύστημα (Πράντζου-Κανιούρα, Κ. 2005: 15-16).

Δίνοντας βαρύτητα στον πρωταγωνιστή των εκπαιδευτικών διαδικασιών, το σκεπτικό της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης βασίζεται στη λογική ότι μόνο ο ίδιος ο εκπαιδευτικός έχει ουσιαστικά τη δυνατότητα να παρατηρήσει και να κατανοήσει σε βάθος την εκπαιδευτική διαδικασία. Μόνο ο ίδιος ο εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει συγχρόνως παρατήρηση, έρευνα δράσης και αξιολόγηση στην αίθουσα διδασκαλίας και σε όλο το σχολείο, και μάλιστα σε βάθος χρόνου. Άρα ο εκπαιδευτικός γνωρίζει τις δυσκολίες και τις συνθήκες της εκπαιδευτικής πράξης, τα προβλήματα και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών, καθώς και τα προβλήματα του σχολείου γενικότερα. Αυτά επιτρέπουν στον εκπαιδευτικό να έχει σφαιρική και τεκμηριωμένη άποψη για το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο, καθώς και ικανότητα να προτείνει τρόπους για την ποιοτική βελτίωση του τελευταίου. Η υπευθυνότητα και η δημιουργικότητα είναι τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού που αναδεικνύονται. Η θεωρητική βάση της αυτοαξιολόγησης του σχολείου στηρίζεται στην ιδέα ότι το άτομο μπορεί να είναι, κάτω από ορισμένες συνθήκες, δημιουργικό και δραστήριο μέσα στην υπηρεσία και να

ταυτίζει τους προσωπικούς του στόχους με εκείνους της υπηρεσίας (Μπαγάκης, Γ. 1999: 20-27, Κουλαϊδής, Β./Κότσιρα-Ταμπακοπούλου, Α. 2005: 77).

Με την έννοια αυτήν και μέσα από αυτές τις διαδικασίες, η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση επιδρά θετικά και στον ίδιο τον εκπαιδευτικό. Κατά τους Everard και Morris (1999), η αξιολόγηση συμβάλλει ώστε : α) να βελτιωθεί η απόδοση του εργαζόμενου, β) να βελτιωθούν οι εργασιακές σχέσεις και γ) να προωθηθεί η καριέρα του εργαζόμενου. Ειδικά η πρώτη επίπτωση λειτουργεί ως άμεση ανατροφοδότηση της αξιολόγησης στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου (Δούκας, Χ. 2000: 179). Γενικότερα, στη συλλογική εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση πιστώνεται η ακόλουθη συμβολή. Ότι, δηλαδή, συμβάλλει:

- στην αναβάθμιση και βελτίωση του σχολικού περιβάλλοντος, ως βασικού συντελεστή μάθησης,
- στην ανάπτυξη και ενίσχυση σχέσεων αμοιβαιότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ των παραγόντων της σχολικής μονάδας,
- στην αλλαγή ή βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών και επομένως
- στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών (Σολομών, Ι. 1999: 19, Ματσαγούρας, Η. 2000: 45-48).

Από τα πορίσματα των ερευνών, που είχαν ως σημείο αναφοράς την εφαρμογή της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης-αυτοαξιολόγησης σε επίπεδο σχολικής μονάδας, προκύπτουν τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- ✓ Παρακολουθούνται από κοντά οι ιδιαιτερότητες της κάθε εκπαιδευτικής μονάδας.
- ✓ Καλλιεργεί και ενισχύει πνεύμα συλλογικότητας, συνεργασίας και υπευθυνότητας.
- ✓ Ενισχύει διαδικασίες αυτορρύθμισης και αυτοελέγχου της σχολικής μονάδας.
- ✓ Εμβαθύνει στα ουσιώδη και ποιοτικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου.
- ✓ Ενθαρρύνει πρωτοβουλίες και δραστηριότητες.
- ✓ Καλλιεργεί κλίμα συνευθύνης των εμπλεκομένων.
- ✓ Ευαισθητοποιεί τα υποκείμενα και ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη γνώση τους και ενισχύει την αυτογνωσία και αυτοβελτίωση των εκπαιδευτικών και της εκπαιδευτικής μονάδας (Σολομών, Ι. 1999: 19, Δούκας, Χ. 2000: 179, ΥΠΔΒΜΘ 2010: 6).

Ωστόσο, η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση σε επίπεδο εκπαιδευτικής μονάδας είναι μια συλλογική διαδικασία και εξαρτάται τόσο από τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών όσο και από τη μεταξύ τους συνεργασία. Αυτό σημαίνει ότι κατά την εφαρμογή της παρατηρούνται και αδυναμίες. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και προσπάθεια, ώστε: α) να γίνεται σχεδιασμός και να συγκεκριμενοποιείται η μεθοδολογία της διαδικασίας, β) να αποφεύγονται εσωτερικές συγκρούσεις και εμμονές σε επουσιώδη, γ) να τηρείται αυστηρά το χρονοδιάγραμμα και η διαδικασία, δ) να εφαρμόζεται με συστηματικό τρόπο και να προσδιορίζεται με σαφήνεια η θεματολογία, ε) να μην περιορίζονται στα εύκολα και ανώδυνα πεδία της αξιολόγησης και στ) να αποτιμάται το εκπαιδευτικό έργο στη βάση περισσότερων και αντιπροσωπευτικότερων στοιχείων, δεδομένου ότι η αυτοαξιολόγηση συναντά δυσκολίες να παρουσιάσει επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία για τη λειτουργία του σχολείου, για την εκπαιδευτική διαδικασία και για την περαιτέρω βελτίωση του σχολείου (Σολομών, Ι. 1999: 19-20, Ντολιοπούλου, Ε./Γουργιώτου, Ε.2008: 47-48).

Οι κριτικές επικεντρώνονται, επίσης, στον κίνδυνο μιας καθαρά γραφειοκρατικής αντιμετώπισης της όλης διαδικασίας, στις περιορισμένες γνώσεις των εκπαιδευτικών για ένα τέτοιο εγχείρημα, στη δυσκολία χάραξης ενός κατάλληλου προγράμματος δράσης μετά τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης και της συγκέντρωσης των δεδομένων και τέλος, οι διαδικασίες αυτοαξιολόγησης συχνά κρίνονται απαιτητικές και χρονοβόρες, με αποτέλεσμα να χάνεται το ενδιαφέρον των παραγόντων της σχολικής μονάδας, όταν μάλιστα δεν έχουν άμεσα και ορατά αποτελέσματα (ό.π.)

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να αναδειχθεί το εξής, ότι, παρά τις αδυναμίες και τους προβληματισμούς που έχουν αναπτυχθεί γύρω από την εφαρμογή της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης-αυτοαξιολόγησης στην τελευταία δεκαετία, είναι εμφανής η τάση, σε διεθνές αλλά και σε ελληνικό επίπεδο, να γίνεται χρήση της για τη σχολική μονάδα, ως ένα ισχυρό μέσο ενίσχυσής της στο πλαίσιο των διαδικασιών αποσυγκέντρωσης του ελέγχου και της λήψης των αποφάσεων για όλο και ευρύτερο φάσμα θεμάτων της εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα έχει αναπτυχθεί μία παγκόσμια κίνηση για συνδυασμό της εσωτερικής με την εξωτερική αξιολόγηση (MacBeath, J. 2001α: 213-219, Σολομών, Ι. 1999: 20).

1.7.3 Συνδυασμός Εξωτερικής και Εσωτερικής Αξιολόγησης

Την τελευταία, τουλάχιστον, δεκαετία αρκετά ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα εφαρμόζουν ήδη τον συνδυασμό εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης- αυτοαξιολόγησης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν οι θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις, σχετικά με τα θετικά και αρνητικά στοιχεία μιας τέτοιας εφαρμογής, με κυρίαρχο κριτήριο αναφοράς την αποτελεσματικότητα ενός τέτοιου μέτρου. Από τις προσεγγίσεις αυτές μπορεί να διαπιστώσει κανείς την αντιφατικότητα των απόψεων στους ερευνητές. Στην μία κατηγορία ανήκουν οι υποστηρικτές της σύζευξης των δύο μορφών αξιολόγησης, στην οποία ανήκει και η δική μας ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με τους οποίους, ο συγκεκριμένος συνδυασμός αξιολογήσεων θα λειτουργούσε θετικά, αποδίδοντας τα πλεονεκτήματα των δύο τύπων αξιολόγησης αθροιστικά και μάλιστα αλληλοενισχυόμενα. Και η αξιολόγηση ενός σχολείου μπορεί να γίνει από μέσα (εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση) ή από έξω (εξωτερικούς παράγοντες) ή, με μεγαλύτερη εγκυρότητα και αξιοπιστία, με συνδυασμό εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης (Αθανασούλα – Ρέππα, Α. 1999: 57-59, Δούκας, Χ. 2000, εγκύκλιος Γ2/4791-1998 του ΥΠΕΠΘ).

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι αρνητές, δηλαδή αυτοί που υποστηρίζουν ότι οι δύο αυτές μορφές αξιολόγησης είναι ασύμβατες, γιατί, ενώ η αυτοαξιολόγηση προϋποθέτει την ειλικρινή συμμετοχή των εκπαιδευτικών και την ανοιχτή παραδοχή των ελλείψεων και των αδυναμιών σε διαδικασίες που τους αναλογεί μερίδιο ευθύνης, με την εξωτερική αξιολόγηση θα μπορούν να αξιοποιηθούν τα δεδομένα της αυτοαξιολόγησης από όργανα εκτός της εκπαιδευτικής μονάδας, τα οποία θα παίρνουν αποφάσεις που αφορούν την εκπαιδευτική μονάδα και τους εκπαιδευτικούς. *«Η διεθνής και ελληνική εμπειρία υπογραμμίζει ως ασύμβατη και αδύνατη τη σύζευξη εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, γιατί οδηγεί στην υπαγωγή των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης στην εξωτερική αξιολόγηση»*, (Μποφυλάτος, Σ. 1998: 18).

Οι Cuttance, 1994, Mcgreal, 1983, κ.ά., αναφορικά με την αυτοαξιολόγηση, αναφέρουν ότι *«ο αναπτυξιακός χαρακτήρας των αξιολογικών διαδικασιών περιορίζεται, όταν εξυπηρετούνται συγχρόνως και στόχοι απόδοσης λόγου των σχολείων προς τους εξωτερικούς αποδέκτες»*. Βάσει των παραπάνω, ο συνδυασμός εξωτερικής αξιολόγησης

και αυτοαξιολόγησης εμπεριέχει την αντίφαση, οι εκπαιδευτικοί να δίνουν πληροφορίες που μπορεί να χρησιμοποιηθούν εναντίον τους. *«Πώς είναι λοιπόν ποτέ δυνατόν να φανταστούμε ότι ο μηχανισμός αυτός μπορεί να λειτουργήσει, όταν ο καθένας (εκπαιδευτικός) θα ξέρει ότι όλα όσα ο ίδιος αποκάλυψε θα μπορούν αύριο να χρησιμοποιηθούν εναντίον του;»* (Δούκας, Χ.2000: 175-180). *«Τα συστήματα λογοδοσίας μπορεί να ποικίλουν ανάλογα με το ποιος ορίζεται και «νομιμοποιείται» ως «υπεύθυνος» και ποιος ως αποδέκτης της εκπαιδευτικής προσφοράς»*. Στο δικό μας σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από *«ισχυρή κρατική επίβλεψη - έμφαση στην εξωτερική αξιολόγηση»*, το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί λογοδοτούν απέναντι στο κράτος (ό.π.).

Συμπερασματικά και ως καταλυτικό επιχείρημα, παραθέτουμε την ακόλουθη άποψη: Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα θετικά στοιχεία, που θα μπορούσε να προσφέρει ο συνδυασμός των δύο μορφών αξιολόγησης, αναιρούνται στην πράξη, επειδή ο ευαίσθητος τύπος της αυτοαξιολόγησης προσβάλλεται από την έλλειψη εμπιστοσύνης και τη δυσπιστία των εκπαιδευτικών για τη θεσμική κατοχύρωση και την τήρηση των συμφωνιών. Θεμέλιο της αυτοαξιολόγησης αποτελεί η σχέση εμπιστοσύνης, η απουσία της οποίας αποκλείει το διεισδυτικό και κριτικό χαρακτήρα της αυτοαξιολόγησης. Σε αυτή την περίπτωση, αν μια διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης απλά επαναφέρει τη σχολική μονάδα στην επανάληψη κοινοτοπιών και κενών διαπιστώσεων, τότε μπορεί να γίνει ακόμα και επιζήμια. (Δούκας, Χ. 2000: 175-180, Σολομών, Ι. 1999: 26). Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι στη λειτουργία της σχολικής μονάδας, δηλαδή αυτοί που ασκούν την εκπαιδευτική πολιτική και έχουν συμβολή στη παραγωγή του εκπαιδευτικού έργου, δηλαδή οι πολιτικοί, οι εκπαιδευτικοί, οι ειδήμονες, οι γονείς κ.ο.κ., θα πρέπει να αλλάξουν νοοτροπία και κουλτούρα στο ζήτημα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης και συνολικά στη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και επομένως να αποκατασταθεί η σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.1 Το πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία, η εκπαιδευτική αξιολόγηση ή αξιολόγηση στην εκπαίδευση είναι ένας τομέας που αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Ως απαρχή για αυτή την ανάπτυξη θεωρείται η προσπάθεια του Tyler στις ΗΠΑ, ο οποίος καθιέρωσε και τον όρο αξιολόγηση (Δημητρόπουλος, Ε.1999). Στην ουσία, όμως, εντατικές και επιστημονικά θεμελιωμένες αξιολογικές προσπάθειες γίνονται μετά το 1960 και προκαλούνται από εκθέσεις ειδικών επιτροπών για την κατάσταση στην εκπαίδευση (έκθεση Coleman στις ΗΠΑ, έκθεση Plowden στη Μ. Βρετανία). Η αξιολόγηση σήμερα αποτελεί διακριτή επιστημονική περιοχή και αναπτύσσεται διαρκώς, ακολουθώντας τη διεθνή τάση για έλεγχο και βελτίωση της εκπαίδευσης στα εκπαιδευτικά συστήματα όλων των χωρών. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση, λόγω του πολυεπίπεδου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, άλλοτε στοχεύει στη λήψη αποφάσεων, άλλοτε στον καθορισμό της αποτελεσματικότητας και άλλοτε στην αξιολόγηση ενός προγράμματος (Δημητρόπουλος, Ε.1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 25).

Σε προηγούμενη ενότητα τονίστηκε ότι σε κάθε σύστημα η εκπαιδευτική αξιολόγηση παρουσιάζει θετικά και αρνητικά στοιχεία, κυρίως ως προς τους σκοπούς που ακολουθεί, τα κριτήρια και τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιεί και γενικά τον τρόπο που διεξάγεται. Κοινά προβλήματα όλων των αξιολογικών προσπαθειών είναι οι δυσκολίες στην ολιστική αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού συστήματος, εξαιτίας του πολυεπίπεδου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, και ο βαθμός αξιοπιστίας, αντικειμενικότητας και εγκυρότητας στη διεξαγωγή των αξιολογήσεων (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 25). Εξάλλου, και όπως αναδείχθηκε και από τις σχετικές αναλύσεις που προηγήθηκαν, αυτά είναι και τα σημεία που προκαλούν τη δυσπιστία των εκπαιδευτικών.

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και σε αρκετές άλλες, αναπτύσσονται διάφορα συστήματα αξιολόγησης της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των ιδιαίτερων ιστορικών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών κάθε χώρας. Για τον λόγο αυτό, παρατηρείται μια πολυμορφία των πρακτικών αξιολόγησης που εφαρμόζονται. Έτσι, ανάλογα με τη θέση του φορέα που πραγματοποιεί την αξιολόγηση σε σχέση με τον αξιολογούμενο, διακρίνουμε δύο γενικούς τύπους αξιολόγησης στην εκπαίδευση: την εξωτερική και την εσωτερική αξιολόγηση. Οι όροι αυτοί αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, της σχολικής μονάδας, του εκπαιδευτικού και σπανιότερα του μαθητή (Κατσαρού, Ε. & Δεδούλη, Μ. 2008, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 25-26).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) δημοσίευσε το 2000 την «*Ευρωπαϊκή Έκθεση για την ποιότητα της σχολικής εκπαίδευσης*», η οποία περιλαμβάνει 16 δείκτες αξιολόγησης, οι οποίοι και θα διαμορφώσουν μια εικόνα για την ποιότητα των ευρωπαϊκών σχολείων. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τους δείκτες αυτούς που, υποτίθεται, καλύπτουν όλο το φάσμα της σχολικής δραστηριότητας, απουσιάζουν τα γνωστικά αντικείμενα των κοινωνικών και αισθητικών σπουδών (Κάτσικας, Χ. 2002, Γρόλλιος, Γ./Λιάμπας, Τ./Τζήκας, Χ. 2002). Από την πλευρά της Ε.Ε. διαπιστώνεται πράγματι μια διστακτικότητα και καθυστέρηση στα θέματα της εκπαίδευσης. Είναι ενδεικτικό ότι οι Υπουργοί Παιδείας των χωρών μελών της ΕΟΚ συνεδρίασαν για πρώτη φορά (1971) δεκατρία ολόκληρα χρόνια μετά τη Συνθήκη της Ρώμης και «*πάντοτε ήταν πολύ επιφυλακτικοί, φύλαγαν τις αρμοδιότητες ο καθένας για τον εαυτό του...*» (ΟΛΜΕ, 1991: 35), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 26).

Ορισμένα από τα κυριότερα θέματα, που επιδρούν στη διαμόρφωση και την εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνιών σε παγκόσμιο επίπεδο, θεωρούνται: η παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων, η διαμόρφωση υπερεθνικών μορφωμάτων, όπως, για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η ομογενοποίηση της κουλτούρας, το δημογραφικό πρόβλημα, τα μεταναστευτικά ρεύματα προς τις δυτικές χώρες, η αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, της φτώχειας και των ανισοτήτων στο ίδιο το εσωτερικό των ανεπτυγμένων χωρών. Θεωρείται σίγουρο ότι οι συγκεκριμένοι παράγοντες, σε συνδυασμό με την επικράτηση της κοινωνίας της πληροφορίας και τη ραγδαία ανάπτυξη

της επιστήμης της τεχνολογίας, θα επηρεάσουν καθοριστικά τις κοινωνίες του μέλλοντος (Παντίδης, Σ./Πασιάς, Γ. 2003: 236-241, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 26).

Σύμφωνα με τον Μαυρογιώργο, Γ. / κ.ά. (2011α), μέσα στη δίνη της κρίσης που αντιμετωπίζει ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός, η εκπαίδευση δεν μένει ανεπηρέαστη. Πολλές χώρες-μέλη της Ε.Ε. εφαρμόζουν πολιτικές εναρμόνισης και συνδυάζουν εθνικές προτεραιότητες με επιλογές που δρομολογούνται στο πλαίσιο άσκησης της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής, νεοφιλελεύθερης κοπής, σε καθεστώς γενικευμένης κρίσης. Ήδη έχουν καταγραφεί τάσεις μετατροπής της εκπαίδευσης σε εμπόρευμα και υπηρεσία και ότι έχει δρομολογηθεί ένα διεθνές δίκτυο σχέσεων εξουσίας, επιτήρησης, συμμόρφωσης, συστηματικής αξιολόγησης, πιστοποίησης «εκπαιδευτικών προϊόντων» και «εκπαιδευτικών υπηρεσιών» και ανταγωνισμού. Σε αυτό πρωτοστατούν σημαντικοί υπερεθνικοί καπιταλιστικοί οργανισμοί, με σημαντικότερο τον Οργανισμό Οικονομικής Ανάπτυξης και Συνεργασίας (ΟΟΣΑ), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 26-27).

Σε άλλο άρθρο του ο Μαυρογιώργος, Γ./ κ.ά (2011β) υποστηρίζει ότι και το PISA (Programm for International Student Assessment) συνιστά έναν μηχανισμό «παρακυβέρνησης» της εκπαίδευσης των χωρών που συμμετέχουν, με κριτήρια αγοράς, δηλαδή μια μορφή ελέγχου και ομογενοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας του εννιάχρονου υποχρεωτικού σχολείου. Γι' αυτό και έχει δεχτεί σφοδρή κριτική, στην οποία εγείρονται σοβαρά ζητήματα αξιοπιστίας, εγκυρότητας και σκοπιμότητας των αποτελεσμάτων του. Πέραν αυτού, το συγκεκριμένο πρόγραμμα επικρίθηκε γιατί διαπνέεται από μια έντονα τεχνοκρατική προσέγγιση, που στοχεύει έμμεσα στην προσαρμογή των παρεχόμενων από το σχολείο γνώσεων σε μια κοινή κατεύθυνση, που υπαγορεύεται κατά βάση από τις απαιτήσεις της αγοράς. Ωστόσο, παρά τη σφοδρή κριτική που δέχεται, η διείσδυσή του είναι θεαματική και στην ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική και στην ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 27).

Η επικράτηση της νεοφιλελεύθερης-νεοσυντηρητικής αντίληψης, μέσα από τις πολιτικές και ιδεολογικές ζυμώσεις στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις αρχές της

δεκαετίας του 1990, εναρμονίζεται με τις κυρίαρχες αντιλήψεις στις Η.Π.Α., που υποστηρίζουν:

- τη συνολική υπαγωγή της κοινωνίας στους νόμους της αγοράς,
- την ιδιωτικοποίηση όλων των τμημάτων της οικονομίας, ακόμα και των πτυχών του αστικού κράτους που θεωρήθηκαν κοινωνικά αγαθά, όπως η παιδεία, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια,
- την επιβολή ελαστικών εργασιακών σχέσεων, καθώς και συστημάτων αμοιβής με βάση την αρχή της παραγωγικότητας-αποτελεσματικότητας και του ανταγωνισμού (Τσιριγώτης, Θ. 2002: 26, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 27).

Οι επιπτώσεις των νεοφιλελεύθερων αυτών επιλογών στον χώρο της εκπαίδευσης συνδέονται με όλο το πλέγμα των αναδιαρθρώσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αφορούν τα εκπαιδευτικά συστήματα, το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων, την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου κ.ο.κ. (Τσιριγώτης, Θ. 2002: 27, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 27-28).

Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ (άρθρα 126 και 127), επιχειρείται για πρώτη φορά με τόσο σαφή διατύπωση η ρήξη με τη μέχρι τώρα ρητορική της σιωπής ή της διστακτικότητας σε ζητήματα πολιτικής της εκπαίδευσης και της παιδείας γενικότερα. Η αρμοδιότητα βέβαια της Κοινότητας εξαντλείται, σύμφωνα με τη συνθήκη, σε πολιτική υποστήριξης και συμπλήρωσης της δράσης των κρατών-μελών που, κατά τα άλλα, έχουν πλήρη αρμοδιότητα για το περιεχόμενο, την οργάνωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και την πολιτισμική και γλωσσική τους πολυμορφία. Ρητά αναφέρεται, δηλαδή, ότι το Συμβούλιο «*θεσπίζει δράσεις ενθάρρυνσης χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών-μελών*» (άρθρο 126, & 127, από: Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 130-135, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 28).

Οι χώρες της Κοινότητας αντιμετωπίζουν δύο αντιφατικές δομικές απαιτήσεις. Από τη μία είναι η απαίτηση για εξασφάλιση συσσώρευσης του κεφαλαίου σε μια εποχή πτώσης των δεικτών κέρδους και οικονομικής κρίσης. Αυτό απαιτεί αύξηση της παραγωγικής δραστηριότητας με χαμηλότερο κόστος. Για τους τομείς κοινωνικών υπηρεσιών, όπως είναι η εκπαίδευση, αυτό σημαίνει αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκπαίδευση,

ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις της συσσώρευσης κεφαλαίου. Αυτό συνεπάγεται περικοπές δαπανών για την εκπαίδευση, αλλαγή στο περιεχόμενο και στην ιδεολογία της εκπαίδευσης, ώστε να είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Τα κράτη, δηλαδή, αναζητούν τρόπους μείωσης του κόστους της εκπαίδευσης και ταυτόχρονα αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητάς του. Ο επιχειρούμενος αναπροσδιορισμός των εκπαιδευτικών συστημάτων δεν περιορίζεται βέβαια μόνο σε ζητήματα περικοπών, αλλά επεκτείνεται και σε προβλήματα ιεραρχίας, εξουσίας, πειθαρχίας κ.τ.ό. (Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 130-135, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 28).

Οι τάσεις αυτές σύγκλισης στην προοπτική της ολοκληρωμένης Ευρώπης δεν σημαίνουν, όμως, ότι σε αυτή τη φάση οι διάφορες χώρες ανασυγκροτούν τα εκπαιδευτικά τους συστήματα ώστε να είναι ίδια. Ωστόσο, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι: (i) Προωθούνται διάφορες μορφές αντιστοιχίας που να επιτρέπουν την κινητικότητα εργαζομένων (μεταφορά ή μετατρεψιμότητα προσόντων) και ανταλλαγές μαθητών / φοιτητών (συγκρισιμότητα δομών σπουδών). (ii) Προωθούνται εκπαιδευτικοί και μη εκπαιδευτικοί θεσμοί που να επιτρέπουν την εθνική υλοποίηση της γενικότερης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το δίκτυο Ευρυδίκη, με τη σειρά των ενημερωτικών συγκριτικών στοιχείων πληροφόρησης που παράγει, προσφέρει πολύ καλές «υπηρεσίες» προς αυτή την κατεύθυνση. Τις περισσότερες φορές, πολλά εκπαιδευτικά μέτρα θεμελιώνονται, ως προς την αναγκαιότητά τους, με την επίκληση του γεγονότος ότι έχουν καθιερωθεί και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 130-135, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 28-29).

Η τάση συγκεντρωτισμού, που παρατηρείται στη λήψη των αποφάσεων σε επίπεδο εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως η πιο αποτελεσματική στρατηγική στην υπόθεση αναζήτησης μορφών σύγκλισης, εναρμόνισης και ομοιοτροπίας ανάμεσα στα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα της Ενωμένης Ευρώπης. Όπως υποστήριζε το 1990 ο Α. Φατούρος, ως εκπρόσωπος του ΥΠΕΠΘ, «τα όρια της εθνικής αρμοδιότητας στα εκπαιδευτικά θέματα δεν είναι ακόμα ξεκάθαρα... παρά την έλλειψη σαφούς συνταγματικού θεμελίου, η Κοινότητα έχει σαφέστατα δραστηριότητα

έντονη και σημαντική στα θέματα της εκπαίδευσης» (ΟΛΜΕ, 1991: 17, από: Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 133, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 29).

Εκτός του επιπέδου των διακηρύξεων και η εφαρμοζόμενη εκπαιδευτική πολιτική της ανασυγκρότησης παρουσιάζει πολλές πτυχές ομοιοτροπίας, σύγκλισης και συνοχής. Αυτές μπορούν μάλιστα να εντοπιστούν σε τρία επίπεδα: (i) Στο επίπεδο της συνολικής εκπαιδευτικής πολιτικής της συντηρητικής κυβέρνησης, όπου οι επιμέρους νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις, παρά την αποσπασματικότητά τους, παρουσιάζουν υψηλό βαθμό σύγκλισης και συνοχής π.χ. αξιολόγηση μαθητών και εκπαιδευτικών, επιμόρφωση, διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης, τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. (ii) Στο επίπεδο της γενικότερης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, στο πλαίσιο της οποίας η συνολική εκπαιδευτική πολιτική παρουσιάζει υψηλό βαθμό σύγκλισης, συνοχής και εναρμόνισης, π.χ. λιτότητα, συμπίεση μισθών, εντατικοποίηση, περικοπές κοινωνικού μισθού, περιστολή των δημοκρατικών δικαιωμάτων, αυταρχισμός. Τέλος, (iii) στο επίπεδο της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής σε σχέση με τις μορφές και τους προσανατολισμούς της εκπαιδευτικής πολιτικής που ασκείται στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κι εδώ σημειώνονται υψηλοί δείκτες ομοιοτροπίας, σύγκλισης και εναρμόνισης. Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης εντοπίζονται κάποιες κοινές τάσεις στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής, όπως είναι: η επιδίωξη στενότερης σχέσης του σχολείου με τον χώρο εργασίας και με την αγορά εργασίας, η συρρίκνωση της σχετικής αυτονομίας της εκπαίδευσης, η μερική ιδιωτικοποίηση του κόστους της εκπαίδευσης, η ένταση της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προσωπικού, η σύνδεση και διαβάθμιση των αμοιβών ανάλογα με την απόδοση, η εντατικοποίηση των όρων εργασίας, η περικοπή των δαπανών για την εκπαίδευση, η περιστολή διαδικασιών εκδημοκρατισμού, ο συγκεντρωτισμός στη λήψη αποφάσεων κ.ά. (Τσιριγώτης, Θ. 2002, Δούκας, Χ. 2000, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 29-30).

Η μόνιμη Σύνοδος των Ευρωπαίων Υπουργών Παιδείας το 1987 έκανε, μεταξύ άλλων, συστάσεις και για ανάπτυξη μορφών αυτοαξιολόγησης της επαγγελματικής επίδοσης των εκπαιδευτικών και για εποικοδομητικούς τρόπους εμπλοκής προϊσταμένων, Επιθεωρητών ή Σχολικών Συμβούλων στην αξιολόγηση και επιμόρφωση

των εκπαιδευτικών. Τα διάφορα συστήματα αξιολόγησης που υιοθετούνται στην ευρωπαϊκή ένωση, με τις όποιες διαφορές τους, καλούν τους εκπαιδευτικούς να ενστερνιστούν τις επιλογές για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκπαίδευση, ευθυγραμμισμένη με την απαίτηση για μείωση του κόστους της. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, οι εκπαιδευτικοί υποβάλλονται σε υλικούς και θεσμικούς περιορισμούς που συνδέονται με εντατικοποίηση των όρων εργασίας και με προοπτικές συρρίκνωσης της σχετικής τους αυτονομίας (Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 135). Από το δίκτυο Ευρυδίκη μπορεί κανείς να αντλήσει την πληροφορία ότι «υπάρχουν διάφοροι τρόποι οργάνωσης της εξωτερικής αξιολόγησης και κατά συνέπεια υπάρχουν διαφορές αναφορικά με την οργάνωση της επιθεώρησης - εποπτείας και αξιολόγησης (επίπεδα επιθεώρησης, τομείς επιθεώρησης και έκθεση επιθεώρησης (Eurymdice, 1990: 139, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 30).

Όπως επισημαίνεται σχετικά, η πολιτική αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, έτσι όπως καταγράφεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, θεωρείται ως μια πολιτική εναρμόνισης, η οποία, μαζί με τα άλλα εκπαιδευτικά μέτρα, είναι ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες που προκύπτουν από τις δύο βασικές δομικές αντιφατικές απαιτήσεις: τη συσσώρευση κεφαλαίου και τη νομιμοποίηση της κοινωνικής αναπαραγωγής. Τα διάφορα συστήματα αξιολόγησης που υιοθετούνται, με τις όποιες διαφορές, καλούν τους εκπαιδευτικούς να ενστερνιστούν τις επιλογές για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκπαίδευση, ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις συσσώρευσης κεφαλαίου (μείωση κόστους εκπαίδευσης αλλά και αποτελεσματικότερη εκπαίδευση). Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, οι εκπαιδευτικοί υποβάλλονται σε υλικούς και θεσμικούς περιορισμούς που συνδέονται με εντατικοποίηση των όρων εργασίας και με προοπτικές συρρίκνωσης της σχετικής τους αυτονομίας (Τσιριγώτης, Θ. 2002, Δούκας, Χ. 2000).

Το ζήτημα, βέβαια, στην περίπτωση της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, είναι ότι η επιλογή της εναρμόνισης και της προσαρμογής δεν συνδέεται με ουσιαστική μεταλλαγή των εσωτερικών δομών και του περιεχομένου της εκπαίδευσης. Παραμένει μάλλον σε ένα επίπεδο μηχανιστικής προσκόλλησης στην τροχιά της Ευρωπαϊκής ανάπτυξης. Αυτό σημαίνει ότι δεν ανταποκρίνεται ούτε στην κατεύθυνση της

ολοκλήρωσης της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, ούτε στην κατεύθυνση της συμπληρωματικότητας σε σχέση με το οικοδόμημα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Κύριος στόχος είναι η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων και η αποτελεσματικότητα του σχολείου (Μαυρογιώργος, Γ. 1993). Σε αυτόν τον όρο φαίνεται να μην έχουν βαρύνουσα θέση η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας και οι κοινωνικές ανάγκες των μαθητών, αλλά ο ανταγωνισμός και η επιλογή σχολείου (Τσιριγώτης, Θ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 30-31).

Επισημαίνεται ότι, οι δείκτες αξιολόγησης που έχει προτείνει η ΕΕ ποσοτικοποιούν την ποιότητα και αγνοούν σημαντικές παραμέτρους της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, όπως είναι, για παράδειγμα, η συμμετοχή των μαθητών και των εκπαιδευτικών, σε αντίθεση με τη συμμετοχή των γονέων στο πλαίσιο της κοινωνικής λογοδοσίας. Στο βωμό της ανταγωνιστικότητας και της εξοικονόμησης πόρων δεν πρέπει να παραγνωρίζονται οι κοινωνικοοικονομικές διαφορές που κάνουν αισθητή την παρουσία τους στην εκπαίδευση. Μια αξιολόγηση που θα επικεντρωθεί μόνο στα αποτελέσματα και όχι στις αιτίες και στην ποικιλία παραγόντων επιρροής που συντελούν στο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, θα αποβεί ένα κυνήγι υπαιτίων με εύκολα θύματα τους εκπαιδευτικούς (Ζαμπέτα, Ε. 1994). Ακόμη, μια τέτοια απόπειρα δεν μπορεί να αποτελεί τον «αναγκαίο μονόδρομο» ούτε, πολύ περισσότερο, την «αναγκαία απάντηση» στο κοινωνικό αίτημα για ουσιαστική αναβάθμιση της παιδαγωγικής και μορφωτικής λειτουργίας του ελληνικού σχολείου. Η νέα μορφή οργανωτικής ανασυγκρότησης και λογοδοσίας, η οποία επιχειρείται να εισαχθεί στα ελληνικά σχολεία μέσα από τη θεσμοθέτηση και εφαρμογή του προγράμματος αυτοαξιολόγησης, είναι «θεμιτή» και «αναγκαία» μόνο στο πλαίσιο υλοποίησης των κυρίαρχων πολιτικών κατευθύνσεων για την επιβολή νεοσυντηρητικών και νεοφιλελεύθερων πολιτικών στην ελληνική εκπαίδευση (Διαμαντής, Κ. 2011). *«Όποιος, όμως, πιστεύει ότι τα ψηλότερα εθνικά στάνταρ και ο ασφυκτικός έλεγχος των εκπαιδευτικών αντισταθμίζει τους μειωμένους προϋπολογισμούς, τη φτώχεια και τις κοινωνικές διαφορές, έχει πάρει διαζύγιο από την πραγματικότητα»* (Apple, Μ. 2002: 157, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 31-32).

Στα εκπαιδευτικά συστήματα των προηγμένων χωρών εφαρμόζονται συστήματα

αξιολόγησης ανάλογα με το διοικητικό-οργανωτικό πλαίσιο της κάθε χώρας. Στη Γαλλία, με σύστημα αποσυγκεντρωμένο περισσότερο στα χαρτιά και λιγότερο στην πράξη, το κράτος διατηρεί τον κυρίαρχο ρόλο του και οι εκπαιδευτικοί επιθεωρούνται παρά αξιολογούνται κάθε επτά χρόνια, με σχεδόν πάντα θετικές εκθέσεις. Στη Γερμανία η ομοσπονδιακή δημοκρατία δίνει έμφαση στην αυτονομία σχολείου και εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση στοχεύει περισσότερο στο σύστημα και λιγότερο στον εκπαιδευτικό, αφού το κύριο βάρος δίνεται στην κατάρτιση και στην συνεχή επιμόρφωση. Στη Μεγάλη Βρετανία εφαρμόζεται αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου εστιασμένο κυρίως στην ικανοποίηση αναγκών της αγοράς. Στη Σουηδία το σύστημα είναι αποκεντρωμένο και ο εκπαιδευτικός αξιολογείται σε επίπεδο δήμου και σχολικής μονάδας (Παλαιοκρασσάς, Σ./Δημητρόπουλος, Σ./Κωστάκη, Α./ Βρετάκου, Β. 1997, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 32).

Ως καταληκτική διαπίστωση της συγκεκριμένης ενότητας, πρέπει να τονιστεί ότι τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται διεθνώς μια εξαιρετικά έντονη αναθέρμανση του ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση, τους στόχους, τις μεθόδους και τις τεχνικές της. Οι βασικότεροι λόγοι για το ανανεωμένο ενδιαφέρον είναι το αίτημα για αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων, η ανάγκη απόδοσης λόγου στους γονείς και πληρέστερης ενημέρωσης των παραγωγικών τάξεων και οι απαιτήσεις της αποκαλούμενης κοινωνίας της γνώσης. Έννοιες όπως: «*ποιότητα*», «*αποτελεσματικότητα*», «*αποδοτικότητα*», «*ποιοτικός έλεγχος*», «*διασφάλιση της ποιότητας*», «*κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης*» κατέχουν κεντρική θέση στον εκπαιδευτικό λόγο της δεκαετίας του '90. Οι έννοιες αυτές έχουν την προέλευσή τους κυρίως από το χώρο της οικονομίας, συνδέονται με τον στόχο της αύξησης της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και επεκτείνεται η επίδρασή τους στον εκπαιδευτικό χώρο, στον οποίο διαμορφώνουν στρατηγικές και μεθοδολογίες ανάπτυξης των εκπαιδευτικών συστημάτων (Δούκας, Χ. 1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 32).

Οι εξελίξεις και οι τάσεις αυτές που καταγράφονταν στις πολιτικές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού δεν ήταν δυνατόν να μην επηρεάζουν τις σχετικές αναζητήσεις και διαβουλεύσεις που έγιναν στην Ελλάδα, την περίοδο μετά 1982 και μέχρι το 2011. Πολύ

συχνά, άλλωστε, γινόταν επίκληση αυτών των κατευθύνσεων και των εξελίξεων που σημειώνονταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με προφανή σκοπό την αντίστοιχη αναμόρφωση των πολιτικών στην Ελλάδα και την εναρμόνισή τους.

2.2 Η αξιολόγηση σε σχέση με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση

Όπως αναφέρθηκε σε άλλο σχετικό σημείο της εργασίας, ανάλογα με τους στόχους που θέτουμε στην αξιολόγηση, μπορεί να προσδίδεται στη διαδικασία της ελεγκτικός ή ανατροφοδοτικός προσανατολισμός ή συνδυασμός των δύο. Όταν ο προσανατολισμός είναι ελεγκτικός, τότε η αξιολόγηση έχει στο επίκεντρό της το προϊόν της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που είναι το αποτέλεσμα και γενικά η αποτελεσματικότητά της, επιδιώκοντας με τον τρόπο αυτόν τη μέτρηση του βαθμού επίτευξης των προκαθορισμένων στόχων και, με την έννοια αυτήν, να ελέγξει άμεσα την εκπαιδευτική πράξη. Όταν ο προσανατολισμός είναι ανατροφοδοτικός, τότε η αξιολόγηση έχει ανατροφοδοτικό χαρακτήρα, με στόχο την ευρύτερη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και, με την έννοια αυτήν, αποτιμάται η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε σχέση με τις ποικίλες παραμέτρους και όχι μόνο σε σχέση με το βαθμό επίτευξης συγκεκριμένων στόχων. Σε αυτό το πλαίσιο, η αξιολόγηση συνδέεται άμεσα με τη διδασκαλία ως πράξη και ως συνειδητή δράση, αφού την συμπληρώνει, την επηρεάζει, αλλά και επηρεάζεται από αυτήν με σχέση αμφίδρομη και ανατροφοδοτική (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 391).

Σύμφωνα με μια παραδοχή, η ποιότητα στην εκπαίδευση και η βελτίωση της σχολικής αποτελεσματικότητας πρέπει να αποτελούν το γνώμονα οποιασδήποτε αξιολογικής προσπάθειας. Αυτή η παραδοχή, όμως, προϋποθέτει τη λεπτομερή διερεύνηση όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων και τη συναίνεση και ουσιαστική συμμετοχή όλων εκείνων που εμπλέκονται στα θέματα της εκπαίδευσης. Η αναζήτηση της ποιότητας στην εκπαίδευση έχει διανύσει αρκετό δρόμο τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες. Ήδη από τα

τέλη της δεκαετίας του '80 γίνεται λόγος για την ποιότητα στην εκπαίδευση. Οι μελέτες των Coleman et al. 1966, Jensen 1969 και Jencks et al. 1972 κ.ά., που αμφισβήτησαν τη σχολική επίδραση στο κοινωνικό γίγνεσθαι, προκάλεσαν ένα πλήθος από άλλες μελέτες, που είχαν ως σημείο αναφοράς το αποτελεσματικό σχολείο. Ειδικότερα, από τις έρευνες αυτές προκύπτει ότι το οικογενειακό/κοινωνικό περιβάλλον των μαθητών καθορίζει αποφασιστικά την ακαδημαϊκή τους επίδοση και, κατά συνέπεια, το σχολείο έχει μικρή επίδραση στη μαθησιακή διαδικασία και κατ' ακολουθία στις επιδόσεις τους (Δούκας, X. 1999: 173).

Ωστόσο, άλλες έρευνες, όπως των Weber 1971, Rutter et al. 1979, Stedman, 1985, Rosenholz 1985 κ.ά., αμφισβήτησαν τα συμπεράσματα των πιο πάνω μελετών και κατέληξαν στη διαμόρφωση καταλόγων με βασικούς παράγοντες αποτελεσματικότητας, που μπορούν να έχουν γενική εφαρμογή. Από τα πορίσματα των τελευταίων ερευνών, προκύπτει ότι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των σχολείων επηρεάζουν τις επιδόσεις των μαθητών και δίνουν μορφωτικά αποτελέσματα ανώτερα από εκείνα που σχετίζονται με τη μορφωτική/κοινωνική προέλευσή τους. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα του R. Edmonds (1979), το αποτελεσματικό σχολείο το καθορίζουν: η ισχυρή διοίκηση του σχολείου, το σχολικό κλίμα, οι υψηλές προσδοκίες για τις μαθητικές επιδόσεις, το σαφές πλαίσιο αξιολόγησης των μαθητών και η έμφαση στην απόκτηση βασικών μορφωτικών δεξιοτήτων (Δούκας, X. 1999: 173).

Κατά την άποψη των ερευνητών, η έννοια της ποιότητας είναι δύσκολο να οριστεί, λόγω της πολυπαραγοντικής σύστασής της, αλλά και γιατί διαφοροποιείται ανάλογα με τους σκοπούς, τις πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις της εκπαίδευσης που εξυπηρετούνται κάθε φορά. Η ποιότητα εξαρτάται, επίσης, από τις αξίες μιας κοινωνίας. Στην ουσία μιλάμε για δυο πτυχές της ποιότητας: την ποιότητα του προϊόντος και την ικανοποίηση του πελάτη. Η πιο διαδεδομένη άποψη ορίζει την ποιότητα της εκπαίδευσης με βάση την ανθρωποπλαστική της διάσταση και την αποτελεσματικότητά της. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, η εκπαίδευση χαρακτηρίζεται ως ποιοτική, όταν συμβάλλει στην πνευματική καλλιέργεια του ατόμου, στην ηθική του ανάταση και στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Η εξασφάλιση της ποιότητας ενός εκπαιδευτικού

συστήματος, περνάει μέσα από τη βελτίωση της ποιότητας κάθε σχολείου. Οι ιθύνοντες για τη χάραξη του εκπαιδευτικού σχεδιασμού, χρησιμοποιώντας την αξιολόγηση, την υπευθυνότητα και τον έλεγχο, προσπαθούν να εξασφαλίσουν την ποιότητα (Altrichter / Sprech, 1997). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο πρέπει οπωσδήποτε να ασχοληθούν με:

- τον καθορισμό ποιοτικών κριτηρίων,
- τις διαδικασίες χαρτογράφησης και μέτρησης της υπάρχουσας κατάστασης,
- την αξιολόγηση της σχέσης μεταξύ τρέχουσας κατάστασης και επίτευξης των στόχων,
- τον προγραμματισμό και την εφαρμογή μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης (Δούκας, Χ. 1999: 182, Βαβουράκη, Α./Ζουγανέλη, Αι./Σοφού, Ευ./Κούτρα, Χ. 2008: 28-29).

Πολλές πτυχές της εκπαιδευτικής αξιολόγησης σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εκπαιδευτική πολιτική που ασκείται από την κεντρική εξουσία. Πέραν, όμως, του τομέα της εκπαίδευσης, η αξιολόγηση, άπτεται, επίσης, θεμάτων που σχετίζεται άμεσα και με την ασκούμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική του κράτους. Χαρακτηριστική για την περίπτωση είναι η άποψη που διατυπώνει ο Σολομών, Ι. (1998: 2): *«Η μορφή και το είδος του μηχανισμού της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου δεν είναι ζητήματα τεχνικών αποφάσεων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά ήταν και είναι αντικείμενο κοινωνικής και πολιτικής διαμάχης και σύγκρουσης»*.

Αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση σχετίζεται βέβαια με θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης, ωστόσο, όμως, δεν έχουν μόνο παιδαγωγικές και διδακτικές διαστάσεις, αλλά ταυτόχρονα έχουν και κοινωνικές, πολιτικές και ιδεολογικές. Τα ερωτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του θεσμού της και οι διαστάσεις στις οποίες αυτά ανήκουν δημιουργούν ένα ιδεολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης με βάση το οποίο αυτή θα λειτουργήσει. Στην πραγματικότητα, η κυρίαρχη πολιτική, που εκφράζεται από το κράτος και την εξουσία, αντανakλάται στην εκπαίδευση και η αξιολόγηση αποτελεί το μέσο για το κράτος, ώστε ο εκπαιδευτικός να μην παρεκκλίνει από το πολιτικό και κοινωνικό σύστημα που υπάρχει και να συμμορφώνεται προς τους κανόνες του. Με αυτό τον τρόπο η εξουσία εξασφαλίζει ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών θα λειτουργεί με τον

ίδιο τρόπο και ομοιόμορφα και κατά συνέπεια και η εκπαίδευση (Γιαννόπουλος, Κ./Χρονοπούλου, Α. 2001: 20).

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται διεθνώς μια εξαιρετικά έντονη αναθέρμανση του ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση, τους στόχους, τις μεθόδους και τις τεχνικές της. Οι λόγοι για το ανανεωμένο ενδιαφέρον είναι πολλοί και αλληλοδιαπλεκόμενοι. Μεταξύ των βασικών λόγων, είναι οι ακόλουθοι:

- ❖ η ανάγκη και το αίτημα για αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων,
- ❖ η ανάγκη απόδοσης λόγου στους γονείς και πληρέστερης ενημέρωσης των παραγωγικών τάξεων και
- ❖ οι απαιτήσεις της αποκαλούμενης κοινωνίας της γνώσης (Ματθαίου, Δ. 2007).

Έννοιες όπως: «ποιότητα», «αποτελεσματικότητα», «αποδοτικότητα», «ποιοτικός έλεγχος», «διασφάλιση της ποιότητας», «κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης» κατέχουν κεντρική θέση στον εκπαιδευτικό λόγο της δεκαετίας του '90. Οι έννοιες αυτές έχουν την προέλευσή τους κυρίως από τον χώρο της οικονομίας, συνδέονται με τον στόχο της αύξησης της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και επεκτείνεται η επίδρασή τους στον εκπαιδευτικό χώρο, στον οποίο διαμορφώνουν στρατηγικές και μεθοδολογίες ανάπτυξης των εκπαιδευτικών συστημάτων. Οι νέες τάσεις χαρακτηρίστηκαν από την εισαγωγή του λόγου της «ποιότητας της εκπαίδευσης» (Δούκας, Χ. 1999: 172).

Όπως προαναφέρθηκε, η εννοιολογική σύσταση της ποιότητας είναι πολυπαραγοντική και περιλαμβάνει την ποιότητα των εισροών στην εκπαίδευση, δηλαδή αναλυτικό πρόγραμμα, χρηματοδότηση κ.ο.κ., τις διαδικασίες - λειτουργίες του σχολείου και τέλος τις εκροές - αποτελέσματα (π.χ. μαθητικές επιδόσεις) (Vroeijenstijn, 1993). Σε μια άλλη εκδοχή της από τους ερευνητές, η ποιότητα έχει στο κέντρο ανάλυσής της το τι συμβαίνει στο σχολείο, αντί της ανάλυσης μέσω του μοντέλου τη παραγωγικής λειτουργίας, δηλαδή της προσμέτρησης της σχέσης εκροών - αποτελεσμάτων του εκπαιδευτικού συστήματος. Τέλος, σε άλλους μελετητές επισημαίνεται ιδιαίτερα η διάσταση της ποιότητας ως αναπτυξιακής λειτουργίας, η οποία συνδέεται με την

ικανότητα της αλλαγής και του αυτομετασχηματισμού του σχολείου, αντί του ελέγχου και της συμμόρφωσης σε προαποφασισμένα κριτήρια (Hopkins 1994, Hargreaves 1988), από: Δούκας, Χ. 1999: 174).

Τις διαφορετικές απόψεις, όσον αφορά τον προσδιορισμό της έννοιας της ποιότητας στην εκπαίδευση, μπορεί κανείς να τις διακρίνει περισσότερο μέσω των πρακτικών μοντέλων εφαρμογής της. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν παραμέτρους, όπως η «διασφάλιση της ποιότητας» (*quality assurance*), η «λογοδότηση ή απόδοση λόγου» (*accountability*), οι «δείκτες απόδοσης» (*performance indicators*), τα «σταθμισμένα κριτήρια» (*standards*) και η «ποιοτική διαχείριση» (*quality management*). Αναμφίβολα οι νέες αυτές εννοιολογήσεις σημασιοδοτούν μια μετατόπιση των παραδοσιακών αντιλήψεων για τη βελτίωση του σχολείου. Συγκεκριμένα, η έννοια «κλειδί» της «διασφάλισης της ποιότητας» σημαίνει την έμφαση στις διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα εντός του σχολείου και των σχέσεών τους με τις μεταβλητές των εισροών - εκροών, αντί των παραδοσιακών γραφειοκρατικών μορφών ελέγχου των αποτελεσμάτων σε σχέση με τα κεντρικά πρότυπα. Στόχος είναι η πρόληψη των σχολικών προβλημάτων και όχι η εκ των υστέρων διόρθωσή τους, όπως συμβαίνει με τις παραδοσιακές επιθεωρήσεις-αξιολογήσεις. Κατά συνέπεια, αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα η ενδυνάμωση του σχολείου, η ανάπτυξη σχεδίων-στόχων και η εμπέδωση μιας κουλτούρας ποιότητας από την ίδια τη σχολική κοινότητα (Morgan-Everett 1990, Oakland 1989, από: Δούκας, Χ. 1999: 175)

Η απόδοση λόγου των σχολείων αποκτά, επίσης, κεντρική σημασία. Αναφέρεται στη λογοδοσία του σχολείου απέναντι στους αποδέκτες του εκπαιδευτικού προϊόντος ως προς τα μορφωτικά επιτεύγματα των σχολείων. Τα συστήματα λογοδοσίας μπορεί να ποικίλουν ανάλογα με το ποιος ορίζεται και νομιμοποιείται ως «υπεύθυνος» και ποιος ως αποδέκτης της εκπαιδευτικής προσφοράς. Ανάλογα με τους προσδιορισμούς αυτούς διακρίνονται σε δημόσια συστήματα λογοδότησης, δηλαδή ισχυρή κρατική επίβλεψη - έμφαση στην εξωτερική αξιολόγηση, σε μοντέλα επαγγελματικής λογοδότησης, δηλαδή έμφαση στον επαγγελματικό ρόλο των εκπαιδευτών-προτεραιότητα στην εσωτερική αξιολόγηση και σε μοντέλα καταναλωτή-πελάτη, δηλαδή ενίσχυση του ρόλου των

γονέων και έμφαση στην αντίληψη της εκπαιδευτικής αγοράς (Lauglo, 1995, από: Δούκας, X. 1999: 175).

Η οργάνωση της «διασφάλισης της ποιότητας» και της «απόδοσης λόγου» προϋποθέτουν την εφαρμογή «δεικτών απόδοσης» και κριτηρίων επίδοσης, τα οποία διαμορφώνονται σε εθνικό επίπεδο ή επίπεδο σχολείου και ελέγχεται η εφαρμογή τους μέσω της αξιολόγησης της ποιότητας. Οι δείκτες απόδοσης ορίζονται ως απλά ή σύνθετα στοιχεία πληροφόρησης, τα οποία συλλέγονται με συνεχή και αξιόπιστο τρόπο και τα οποία περιγράφουν την κατάσταση και την πρόοδο του σχολείου (Fitz - Gibbon, 1990, Stoll, 1996). Η πληροφόρηση αυτή υπακούει σε ερωτήματα και κριτήρια διάγνωσης, με βάση τα οποία αυτή αντλείται από ευρύτερες θεματικές περιοχές, όπως είναι οι εισροές (αναλυτικό πρόγραμμα, βιβλία, χρηματοδότηση κ.ο.κ), οι διαδικασίες (σχολικές σχέσεις, διδασκαλία, μάθηση κ.τ.λ.) ή τα αποτελέσματα (επιδόσεις μαθητών στις εξετάσεις κ.ο.κ.) (OECD 1992, E.U. 1997). Για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό πιλοτικό πρόγραμμα (E.U. 1997) περιλαμβάνει 4 θεματικές περιοχές, οι οποίες χωρίζονται σε 12 τομείς. Από αυτούς διαμορφώνονται 32 δείκτες αξιολόγησης της ποιότητας (Δούκας, X. 1999: 176-177).

Τα στοιχεία «κλειδιά» του συστήματος της ποιοτικής διασφάλισης είναι:

- ❖ η επικέντρωση στη διαρκή βελτίωση του σχολείου,
- ❖ η δημιουργία από κάθε σχολείο σχεδίων - στόχων, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησής τους,
- ❖ η καθιέρωση συστημάτων με παραμέτρους και δείκτες απόδοσης εντός του εκπαιδευτικού συστήματος,
- ❖ η εφαρμογή μηχανισμού εκθέσεων και αναφορών σχετικά με τη λειτουργία της ποιοτικής διασφάλισης και
- ❖ η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σχετικά με την ανάπτυξη του συστήματος (Δούκας, X. 1999: 178-179).

Από όσα αναλύθηκαν μέχρι εδώ συνάγεται το συμπέρασμα ότι η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία στενά συνδεδεμένη με την ποιότητα στην εκπαίδευση. Η αξιολόγηση της ποιότητας είναι μια κεντρική έννοια στον λόγο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Σε άλλες μελέτες, όμως, επισημαίνεται ότι η εσωτερική αξιολόγηση συναντά πολλές δυσκολίες

στο να παρουσιάσει επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία για τη λειτουργία του σχολείου, για τη διαδικασία διδασκαλίας - μάθησης και για την περαιτέρω βελτίωση του σχολείου (Clift 1987, Hopkins 1989, Hargreaves 1988). Τις επιφυλάξεις αυτές για τα όρια της αυτοαξιολόγησης συμμαρξίζεται και η Ευρωπαϊκή Συνδικαλιστική Επιτροπή Εκπαίδευσης (ETUCE), συμμετέχων στις σχετικές συζητήσεις στην Ε.Ε., με το επιχείρημα ότι οι *«αυτοαξιολογήσεις δεν έχουν τη δυναμική αλλαγής της εκπαίδευσης, αν δεν περιλαμβάνονται σε ένα σχέδιο αξιολόγησης του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος»* (Mouchoux - ETUCE, 1997, από: Δούκας, Χ. 1999: 179-180).

Ένα άλλο συμπέρασμα που μπορεί, επίσης, να συναχθεί είναι ότι οι ανάγκες της ανάπτυξης και της απόδοσης λόγου ευνοούν τη συνύπαρξη εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης. Η εσωτερική αξιολόγηση αποβλέπει στη βελτίωση της λειτουργίας του σχολείου και στη διάγνωση του τι και πώς μαθαίνουν οι μαθητές. Η εξωτερική αξιολόγηση αποτελεί μια ανεξάρτητη διαδικασία, η οποία εγγυάται τη συνολική λειτουργία του συστήματος και αντλεί πληροφορίες για την αξιολόγηση του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος. Η αντίληψη της ποιοτικής διασφάλισης επιχειρεί να φέρει κοντά τα δύο συστήματα, ώστε να εξυπηρετούνται και οι δύο επιδιώξεις (Δούκας, Χ. 1999: 180).

Οι σχέσεις εσωτερικής - εξωτερικής αξιολόγησης κατέχουν κεντρική θέση στη σχετική βιβλιογραφία και αποτελούν κρίσιμο θέμα στην υλοποίηση της πολιτικής για την αξιολόγηση. Και τούτο διότι οι ρυθμίσεις των σχέσεων αυτών δεν είναι μόνο τεχνικές άντλησης γνώσης - πληροφόρησης, αλλά και μορφές ρύθμισης των σχέσεων εξουσίας εντός του εκπαιδευτικού συστήματος και μεταξύ σχολείων και κεντρικής εξουσίας. Από πολλούς μελετητές υποστηρίζεται ότι η αξιολόγηση αποτελεί ένα *«όχημα μεταρρύθμισης των σχολείων»*, αν αυτή χρησιμοποιηθεί ως μέσο *«αναδόμησης»* (restructuring) των σχολικών σχέσεων και ενίσχυσης της αυτονομίας τους στη μορφωτική λειτουργία (school empowerment) και αν συνδεθεί με τις ανάγκες της διδασκαλίας - μάθησης, με τη βελτίωση των σχολικών προγραμμάτων και την εφαρμογή οργανωτικών - λειτουργικών αλλαγών που ευνοούν τη σχολική ανάπτυξη και επιτυχία (Darling-Hammond, 1994). Η άποψη αυτή στηρίζεται στη θεώρηση ότι η κεντρική κρατική εξουσία και τα σχολεία

αποτελούν ένα «χαλαρό δίδυμο» και ότι η αλλαγή δεν μπορεί να προκύψει μόνο από την κορυφή (top-down process), αλλά κυρίως με διαδικασίες που βασίζονται στα σχολεία και υποστηρίζονται από την κεντρική εξουσία (bottom-up process) (March-Olsen 1976, Miles 1981, από: Δούκας, Χ. 1999: 180).

Στο μοντέλο αυτό η αυτοαξιολόγηση είναι το κέντρο βάρους της αξιολογικής λειτουργίας, ενώ η εξωτερική αξιολόγηση λειτουργεί ως «μετα-αξιολόγηση» ή «επικεντρωμένη» (focused) με τους εξής στόχους:

- την επίβλεψη και υποστήριξη του συστήματος της εσωτερικής αξιολόγησης,
- την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης, η οποία μπορεί να αναληφθεί από φορείς, όπως είναι τα ερευνητικά ιδρύματα, οι σύμβουλοι, οι ειδικοί εμπειρογνώμονες (peer review groups) κ.ο.κ. ,
- την αξιολόγηση τομέων του εκπαιδευτικού συστήματος κατά τακτά χρονικά διαστήματα σε περιοχές όπως οι γνωστικές δεξιότητες σε διδακτικά αντικείμενα, η διάγνωση των μορφωτικών ανισοτήτων κ.ο.κ. (Δούκας, Χ. 1999: 180-181).

Άλλες αναλύσεις επισημαίνουν ιδιαίτερα ότι η βελτίωση του σχολικού συστήματος δεν είναι μόνο το άθροισμα της βελτίωσης των σχολείων, αλλά το άθροισμα του συνόλου του συστήματος, θεώρηση η οποία δίδει ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις μικρο- και μακρο-αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος (Hopkins 1989, Altrichter-Werner 1997, από: Δούκας, Χ. 1999: 182).

Επανερχόμενοι στο ζήτημα της πολυπαραγοντικής σύστασης της έννοιας «ποιότητα» παραθέτουμε τους παράγοντες-δείκτες εκείνους που πρέπει να λαμβάνει υπόψη της η αξιολόγηση της ποιότητας, όπως τους έχει διατυπώσει ο Ι. Σολομών (1999: 30):

- ❖ ΔΕΔΟΜΕΝΑ (Διαθέσιμα μέσα - Πόροι / Πρόγραμμα σπουδών - Βιβλία / Προσωπικό σχολείου),
- ❖ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (Διοίκηση / Κλίμα – Σχέσεις - Συνεργασίες / Διδακτική - Μαθησιακή διαδικασία),
- ❖ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Εκπαιδευτικά επιτεύγματα).

Από την παράθεση των δεικτών αυτών γίνεται εμφανές ότι ο εκπαιδευτικός αποτελεί έναν από τους συντελεστές του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου που απαρτίζει τις θεματικές περιοχές της αξιολόγησης της ποιότητας στη σχολική μονάδα.

Αυτό σημαίνει ότι η ποιότητα, ως έννοια και διαδικασία, δεν περιλαμβάνει μόνο το αποτέλεσμα, αλλά συγχρόνως ενσωματώνει και την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και την ποιότητα των διαδικασιών στην εκπαίδευση. Το ανθρώπινο δυναμικό συμμετέχει στην προσπάθεια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Αυτή η συμμετοχική προσπάθεια μπορεί να απεικονιστεί σαν μια αλυσίδα, όπου ο κάθε εκπαιδευτικός ή η κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης παραλαμβάνει ένα έργο, συμβάλλει ο ίδιος με τη δική του προσθετική αξία και το παραδίδει σε κάποιον άλλο ή στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα (Φασίολος, Κ. 2001). Με αφετηρία την παραδοχή ότι η ποιότητα δεν είναι στατικό χαρακτηριστικό, αλλά μπορεί να βελτιώνεται συνεχώς, επειδή οι ανάγκες και οι επιθυμίες διαφοροποιούνται, η ευθύνη μετατίθεται στην ανώτατη ηγεσία για τον μακροχρόνιο σχεδιασμό και τη στρατηγική λήψη μέτρων δημιουργίας των κατάλληλων προϋποθέσεων και του περιβάλλοντος, ώστε να λειτουργούν και να εξελίσσονται αποτελεσματικά οι διαδικασίες βελτίωσής της. Η σχολική μονάδα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως σύστημα, να εξετάζεται σφαιρικά και πολυδιάστατα και οι συντελεστές της να συμμετέχουν ισότιμα στη σύνταξη και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης, που να εξετάζει όλες τις επιμέρους λειτουργίες της σχολικής μονάδας (MacBeath, J. 2001α: 215).

Από την ανάλυση αυτή, καθίσταται σαφές ότι οποιαδήποτε αξιολογική προσπάθεια, που πραγματικά στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας, θα πρέπει να αφορά όλους τους παράγοντες που διαμορφώνουν, άμεσα ή έμμεσα, το εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. Αξιολόγηση εστιασμένη μόνο στον εκπαιδευτικό θα είναι μονοδιάστατη, θα εξυπηρετεί μόνο την ελεγκτική-τεχνοκρατική λειτουργία του σχολείου και θα χρησιμοποιηθεί ως άλλοθι για να καλυφθούν ευθύνες της Πολιτείας. Όπως αναφέρθηκε και σε άλλο σημείο, δεν είναι δυνατόν να εννοηθεί οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, χωρίς να προϋπάρχει ένα σύστημα αξιολόγησης του όλου εκπαιδευτικού συστήματος.

Αφού το εκπαιδευτικό σύστημα και η ίδια η εκπαιδευτική διαδικασία είναι η συνισταμένη πολλών παραγόντων, συντελεστών και φορέων, οποιαδήποτε αξιολόγηση που αφορά τη συμβολή ενός παράγοντα δεν είναι δυνατή, αν δεν έχουμε υιοθετήσει διαδικασίες που θα μας έδιναν ένα είδος συνολικής αξιολόγησης (βλ. περισσότερα: Μαυρογιώργος, Γ. 1993)

Η θέση αυτή παραπέμπει άμεσα στον χαρακτήρα και το περιεχόμενο της αξιολόγησης που υιοθετείται και συγκεκριμένα κατά πόσο η λειτουργία της θα είναι αναπαραγωγική ή μετασχηματιστική. Στην Ελλάδα οι μέχρι τώρα πρακτικές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου εντάσσονται στην αναπαραγωγική κατεύθυνση με τον εκπαιδευτικό, ως εκτελεστικό όργανο, στο επίκεντρο τους. Αν ο πραγματικός στόχος της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, θα πρέπει να αναβαθμιστεί ο ρόλος των εκπαιδευτικών και να προωθηθούν πρακτικές αυτοαξιολόγησης, συλλογικής ευθύνης και αλλαγές στη διοικητική δομή, χαρακτηριστικά, δηλαδή, που εντοπίζονται στη μετασχηματιστική αξιολόγηση (Μαυρογιώργος, 1993, Δούκας, Χ. 2000).

Ένα, επίσης, σπουδαίο ζήτημα που προκύπτει σε σχέση με την ποιότητα της αξιολόγησης είναι το είδος της αξιολογικής διαδικασίας. Η διεθνής πρακτική, εξαιτίας του ενδιαφέροντος που συγκεντρώνει η αξιολόγηση της εκπαίδευσης, έχει να επιδείξει έναν ικανό αριθμό μορφών, μεθόδων και τεχνικών, ανάλογα με τους σκοπούς, τα μέσα και τα αντικείμενα που εξετάζονται. Η επιλογή της μιας ή της άλλης μορφής αξιολόγησης είναι ενδεικτική των προθέσεων της διοίκησης για το πώς αντιλαμβάνεται τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος. Η αξιολόγηση μπορεί να λειτουργεί διαμορφωτικά με στόχο την έγκαιρη παρέμβαση για βελτίωση ή απολογιστικά με στόχο τον ανταγωνισμό, την εξέλιξη και την επιβολή κυρώσεων. Μπορεί, ακόμη, να έχει τη μορφή εξωτερικής (δείγμα συγκεντρωτικό λειτουργίας) ή εσωτερικής αξιολόγησης (έμφαση στη συμμετοχή όλων των παραγόντων). Οι μορφές αυτές δεν είναι ασύμβατες μεταξύ τους και μπορούν να συνδυάζονται, διαμορφώνοντας ένα σύστημα πολλαπλού ελέγχου-αξιολόγησης, με βασικό κριτήριο την επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας. Η αξιολόγηση μπορεί, επίσης, να στοχεύει ταυτόχρονα στην ανάπτυξη και στην απόδοση λόγου. Οι δύο αυτές λειτουργίες μπορούν να εξυπηρετηθούν

αποτελεσματικά με συνδυασμό εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης. Η εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, δρώντας διαμορφωτικά, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της λειτουργίας του σχολείου και της μαθησιακής διαδικασίας. Η εξωτερική αξιολόγηση εξετάζει το εκπαιδευτικό σύστημα συνολικά (Κουτούζης, Μ./Χατζηευστρατίου, Ι. 1999). Στο πλαίσιο της σχολικής αποτελεσματικότητας, η εκπαίδευση θεωρείται ως μια παραγωγική διαδικασία, η οποία έχει ορισμένες εισροές που μετασχηματίζονται και μετατρέπονται σε ανάλογες εκροές. Ως εισροές στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά κανόνα λαμβάνονται η ικανότητα του μαθητή, το κοινωνικοοικονομικό του υπόβαθρο, οι χρηματικοί πόροι που διατίθενται στην εκπαιδευτική διαδικασία, η υλικοτεχνική υποδομή του σχολικού χώρου, η οργανωτική δομή του σχολείου, οι εκπαιδευτικοί και το υπόλοιπο ανθρώπινο δυναμικό των σχολικών μονάδων. Συνήθως παρουσιάζονται δυσκολίες ως προς την ποσοτική έκφραση των μεταβλητών που αφορούν τις εισροές και ιδιαίτερα αυτές που αναφέρονται στα χαρακτηριστικά των ανθρώπινων πόρων της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αναφορικά με τις εκροές της εκπαίδευσης, εκτός από το αντίστοιχο πρόβλημα εξεύρεσης ποσοτικών δεικτών έκφρασής τους, εμφανίζονται και οι δυσκολίες που οφείλονται στην ποικιλία των θεωρήσεων που αφορούν τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση θεωρείται συνήθως μια διαδικασία με πολλαπλές εκροές διάφορων τύπων και μορφών, στις οποίες συγκαταλέγονται και κάποιες ψυχολογικού και κοινωνιολογικού περιεχομένου, οι οποίες είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να μετρηθούν, όπως είναι, για παράδειγμα, οι νέες γνώσεις και εμπειρίες, οι τροποποιημένες συμπεριφορές για μαθητές και διδάσκοντες, οι μεταβολές των εγκαταστάσεων και της υλικοτεχνικής υποδομής (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. / Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 273).

Σύμφωνα με τους Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε./Λαμπρόπουλο, Χ. (2006: 74-75), η αποδοτικότητα μιας παραγωγικής διαδικασίας, αναφέρεται κατά κανόνα στη μετατροπή των εισροών σε εκροές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, στη μέγιστη δυνατή ποσότητα, χρησιμοποιώντας όσο το δυνατόν μικρότερες ποσότητες εισροών και με το λιγότερο κόστος. Επιπλέον, σημειώνουν ότι η έννοια της αποδοτικότητας είναι πολύ σημαντική για τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική πολιτική, διότι υπάρχει ενδεχομένως

στενότητα των διάφορων κατηγοριών - μορφών χρηματικών και ανθρώπινων πόρων που χρησιμοποιούνται στο χώρο της εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια και δεδομένων των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών που επικρατούν, η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των υπάρχοντων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να μεγιστοποιείται η παραγωγή του εκπαιδευτικού αγαθού.

Η έννοια της αποδοτικότητας, με κριτήριο την περιοχή εξέτασης των εισροών και εκροών, διακρίνεται σε εσωτερική και εξωτερική αποδοτικότητα. Η εσωτερική αποδοτικότητα αναφέρεται στην αποδοτική χρήση των πόρων μέσα στον ίδιο τον τομέα της εκπαίδευσης, ενώ η εξωτερική αποδοτικότητα αναφέρεται στην αποδοτική χρήση των πόρων της εκπαίδευσης, αναφορικά με τους άλλους τομείς της οικονομίας (Καρατζιά – Σταυλιώτη, Ε./ Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 75).

Μια μορφή της εξωτερικής αποδοτικότητας είναι η κοινωνική, η οποία αναφέρεται στη συμφωνία των εκροών της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τους στόχους του σχολείου ή και τους γενικότερους στόχους που έχουν τεθεί από την κοινωνία για την εκπαίδευση. Δηλαδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η κοινωνική αποδοτικότητα ενός σχολείου συνδέεται με τον κύριο στόχο του σχολείου και της ίδιας της κοινωνίας, που αφορά τον αριθμό των επιτυχόντων μαθητών στις εξετάσεις (ό.π.: 77).

Πάντως και σε κάθε περίπτωση, η έννοια της αποδοτικότητας είναι μια έννοια που προέρχεται από την οικονομία της παραγωγής, την οποία δανείστηκαν οι οικονομολόγοι της εκπαίδευσης και την ανέπτυξαν, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στην περίπτωση της εκπαίδευσης. Στη βάση των ποικίλων θεωρήσεων που αναπτύχθηκαν στο συγκεκριμένο χώρο υπήρξαν και διάφορες προσεγγίσεις που την συσχέτισαν με την έννοια της αποτελεσματικότητας. Αυτός είναι και ο λόγος που η έννοια της αποτελεσματικότητας συγχέεται, πολλές φορές, με αυτήν της αποδοτικότητας ή της απόδοσης. Η έννοια της σχολικής αποτελεσματικότητας, όπως την χρησιμοποιεί η «*Κίνηση για τη Σχολική Αποτελεσματικότητα*», έχει σχέση με την κοινωνική αποδοτικότητα, δεδομένου ότι αναφέρεται στο κατά πόσο η σχολική πράξη πραγματοποιεί τους στόχους που αυτή και η κοινωνία έχουν θέσει. Ως εκ τούτου, αποτελεσματικό είναι το σχολείο που πραγματοποιεί τους στόχους που έχει ή για τους

οποίους έχει ιδρυθεί. Με την έννοια αυτήν, η αποτελεσματικότητα αποτελεί σκοπό και επιδίωξη των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών σχεδιασμών σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, προκειμένου να λειτουργήσει ποιοτικά η εκπαίδευση (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. /Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 73 και 272-273).

2.3 Ευρωπαϊκοί προσανατολισμοί για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Τις τελευταίες δεκαετίες τονίζεται, τόσο στον επιστημονικό και πολιτικό λόγο όσο και σε επίσημα εθνικά και ευρωπαϊκά κείμενα, η αναγκαιότητα αποτύπωσης και αξιολόγησης της υπάρχουσας κατάστασης στην εκπαίδευση και κυρίως στο επίπεδο των σχολείων, τα οποία και αποτελούν τις βασικές μονάδες των εκπαιδευτικών συστημάτων. Η συγκεκριμένη μορφή αξιολόγησης συνδέεται πάντοτε με τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Κοινοβούλιο στα διάφορα κείμενά τους (1996, 2001 κ.λπ.) συνιστούν στα κράτη-μέλη να υποστηρίζουν και, αν χρειάζεται, να δημιουργήσουν διαφανή συστήματα αξιολόγησης της ποιότητας στην εκπαίδευση. Ταυτόχρονα εισηγούνται την ενθάρρυνση και, όπου χρειάζεται, την υποστήριξη της συμμετοχής των σχολικών παραγόντων, όπως των εκπαιδευτικών, των μαθητών, της διεύθυνσης του σχολείου, των γονέων και εμπειρογνομόνων στη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης των σχολείων, με σκοπό να επιτευχθεί η κατανομή της ευθύνης για τη βελτίωση της σχολικής εκπαίδευσης (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε./Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 311-312).

Η σύνδεση ποιότητας και αξιολόγησης έχει ήδη υιοθετηθεί από διεθνείς οργανισμούς και προωθείται αρχικά από τον ΟΟΣΑ (1989) και ακολούθως από την Ε.Ε. με τη Συνθήκη του 1993 (άρθρο 126), καθώς και από μεταγενέστερες αποφάσεις, όπως οι 16 δείκτες ποιότητας (2000). Βασικά χαρακτηριστικά της αντίληψης για την αξιολόγηση της ποιότητας, όπως προωθείται από τους διεθνείς οργανισμούς, είναι:

- ο διαχωρισμός από τις παλιές μεθόδους αξιολόγησης (επιθεωρήσεις),
- η σύνδεση της αξιολόγησης με αναπτυξιακά σχέδια,

- η έμφαση στην αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων και
- η ανάπτυξη δεικτών απόδοσης της σχολικής προόδου (Δούκας, Χ. 1999: 179).

Σύμφωνα με το δίκτυο Ευρυδίκη, η εκπαιδευτική αξιολόγηση αποτελεί, για τα περισσότερα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα από τα βασικότερα μελήματα, γιατί θεωρείται ως μηχανισμός, μέσω του οποίου μπορεί να επιτευχθεί η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης (Eurymdice, 2004).

Όπως επισημάνθηκε σε άλλο σημείο, η ποιότητα, ως διαδικασία και πρακτική, διαφοροποιείται ανάλογα με τους σκοπούς, τους στόχους και τις κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της εκπαίδευσης που εξυπηρετούνται κάθε φορά και βέβαια εξαρτάται από τις αξίες, που κυριαρχούν στην εκάστοτε κοινωνία μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, και από την πολιτική διαπραγμάτευση των μελών της (Δούκας, Χ., 1999).

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας τη σχετική με την ποιότητα της εκπαίδευσης προκύπτει ότι υπάρχουν διάφορες απόψεις γι' αυτήν. Παρ' όλα αυτά, διαπιστώνονται κοινά σημεία ανάμεσα στους ερευνητές σε ορισμένες βασικές κοινωνικές αξίες, οι οποίες γίνονται αντιληπτές ως τα τυπικά χαρακτηριστικά του ποιοτικού και αποτελεσματικού σχολείου. Οι βασικές αυτές αξίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση του προσανατολισμού και των στόχων της εκπαιδευτικής πολιτικής και της εκπαιδευτικής πράξης. Ορισμένες από αυτές τις βασικές αξίες, που συνιστούν χαρακτηριστικά του ποιοτικού σχολείου είναι οι ακόλουθες:

- ❖ να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας,
- ❖ να δείχνει ενδιαφέρον και να προωθεί τις αξίες της αριστείας και των υψηλών επιδιώξεων,
- ❖ να είναι δημοκρατικό, δίκαιο και ισότιμο απέναντι στους μαθητές του,
- ❖ να αναπτύσσει και να ενισχύει στους μαθητές το αίσθημα της προσωπικής τους αξιοσύνης,

- ❖ να παρέχει στους μαθητές την κατάλληλη βοήθεια να αποκτήσουν την προσωπική τους αυτονομία,
- ❖ να προετοιμάζει κατάλληλα τους μαθητές για την ενασχόληση τους με την ανάπτυξη της κοινωνίας τόσο σε πολιτιστικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο (Βαβουράκη, Α./Ζουγανέλη, Αι./Σοφού, Ευ./Κούτρα, Χ. 2008: 30-31).

Η οργάνωση της διασφάλισης της ποιότητας και της απόδοσης λόγου, όμως, προϋποθέτει την εφαρμογή δεικτών απόδοσης - ποιότητας, οι οποίοι διαμορφώνονται σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο σχολικής μονάδας, ενώ η εφαρμογή τους ελέγχεται μέσω της ποιοτικής αξιολόγησης. Το ενδιαφέρον για τους δείκτες ποιότητας έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, επειδή αποτελούν μεθοδολογικό εργαλείο για τον υπολογισμό της επίδοσης στον εκπαιδευτικό τομέα. Όπως διευκρινίστηκε πιο πάνω, οι δείκτες απόδοσης-ποιότητας ορίζονται ως απλά ή σύνθετα στοιχεία πληροφόρησης, τα οποία συλλέγονται με συνεχή και αξιόπιστο τρόπο και τα οποία περιγράφουν την κατάσταση και την πρόοδο του σχολείου (Δούκας, Χ. 1999: 176). Ο MacBeath, J. (2001α: 242) υποστηρίζει ότι οι δείκτες είναι στατιστικές που δίνουν πληροφορίες για την «υγεία» του σχολείου και συμβάλλουν στη λήψη καλύτερων αποφάσεων.

Αρχικά και στην πρώτη τους μορφή, οι δείκτες ποιότητας χρησιμοποιήθηκαν στην εκπαίδευση κυρίως για να εκφράσουν, με συνοπτικό και συχνά ποσοτικό τρόπο, την επίδοση των μαθητών στις εξετάσεις, το κόστος της εκπαίδευσης ανά μαθητή, τον αριθμό των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο, τον αριθμό των μαθητών που εισάγονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή των μαθητών που εισέρχονται στην αγορά εργασίας με επιτυχία. Στη συνέχεια επεκτάθηκε η χρήση τους και σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης πέραν των μαθητών. Σήμερα, οι βασικές κατηγορίες πληροφοριών, για τις οποίες οι ερευνητές του χώρου εισηγούνται την εκπόνηση δεικτών ποιότητας στην εκπαίδευση, είναι:

- πληροφορίες αναφορικά με τις παραμέτρους του συστήματος, οι οποίες σχετίζονται με τα επιθυμητά αποτελέσματα για τη μελλοντική απόδοση του συστήματος,

- πληροφορίες που περιγράφουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός συστήματος, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην κατανόηση της λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και των ενδεχόμενων επιπτώσεων από τις αλλαγές που εφαρμόζονται και
- πληροφορίες που σχετίζονται άμεσα με την εκπαιδευτική πολιτική και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους φορείς χάραξης πολιτικής (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε./ Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 314-315).

Αυτό σημαίνει ότι η ευθύνη για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος δεν ανήκει μόνο σε μεμονωμένους εκπαιδευτικούς ή σχολεία, αλλά επιμερίζεται σε όλους τους συντελεστές της εκπαίδευσης και σε όλα τα επίπεδα. Κατά συνέπεια, η ανάλυση των δομικών χαρακτηριστικών του εκπαιδευτικού συστήματος και στη συνέχεια η συλλογή και παρουσίαση των δεδομένων, σε σχέση με τις εθνικές και διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση, αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση κατά την εφαρμογή στρατηγικών αξιολόγησης στην εκπαίδευση. Η αξιολόγηση αποτελεί, για τον σκοπό αυτό, βασική λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία αποβλέπει:

- ❖ στη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου,
- ❖ στην αναβάθμιση της σχολικής μονάδας και
- ❖ την ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε./ Λαμπρόπουλος, Χ. 2006: 322-324).

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του πλαισίου αξιολόγησης που υπάρχει στις Ευρωπαϊκές χώρες είναι η τάση το σχολείο να αντιμετωπίζεται ως ολότητα και να αξιολογούνται όχι μόνο το έργο το οποίο παράγει, καθώς και τα αποτελέσματα της λειτουργίας του, αλλά και οι διαδικασίες και όλες οι δραστηριότητες που υπάρχουν και λαμβάνουν χώρα μέσα σε αυτό και επομένως και τα κοινωνικά υποκείμενα που εμπλέκονται σε αυτές (MacBeath, J. 2001α: 142-149).

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι θεωρητικά δεν μπορεί να καταγραφεί ένα σύστημα αξιολόγησης ως κατάλληλο για όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα, διότι η κάθε χώρα παρουσιάζει τις δικές της ιστορικές, εκπαιδευτικές, πολιτισμικές, πολιτικές και

κοινωνικές ιδιαιτερότητες. Με την έννοια αυτήν, ένα σύστημα αξιολόγησης που θεωρείται το κατάλληλο για μία χώρα, σε κάποια άλλη να μην προσιδιάζει, λόγω του ότι δεν είναι συμβατό με κάποια από τις κατηγορίες συνθηκών που προαναφέρθηκαν. Λόγω των συνθηκών αυτών, στις περισσότερες των περιπτώσεων υπάρχει η ανάγκη να συνδυάζονται διαφορετικές μορφές αξιολόγησης, προκειμένου να επιτευχθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης, ένας συνδυασμός ο οποίος μπορεί να αναδείξει τα πλεονεκτήματα που έχει το κάθε εκπαιδευτικό σύστημα (MacBeath, J. 2001β, Μπαγάκης, Γ. 2005, Παλαιοκρασσάς, Σ./ Δημητρόπουλος, Σ./Κωστάκη, Α./Βρεττάκου, Β. 1997).

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) το 2001 εκπονήθηκε η «Ευρωπαϊκή Έκθεση για την Ποιότητα της Σχολικής Εκπαίδευσης: Δεκαέξι Δείκτες Ποιότητας», η οποία αποτελεί τη βάση για την προώθηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, μέσω της αξιολόγησης των συστημάτων σε εθνικό επίπεδο (Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε., / Λαμπρόπουλος, Χ., 2006: 324).

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δεκαέξι Δείκτες Ποιότητας της εκπαίδευσης, που αντιστοιχούν σε τέσσερις ευρύτερες κατηγορίες ή άξονες: α) Επιδόσεις, β) Επιτυχία και Μετάβαση, γ) Παρακολούθηση της Σχολικής Εκπαίδευσης και δ) Πόροι και Δομές:

Πίνακας 2: Οι Δεκαέξι Δείκτες Ποιότητας για την εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Επιδόσεις	1. Μαθηματικά 2. Αναγνωστικές ικανότητες 3. Θετικές επιστήμες 4. Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) 5. Ξένες γλώσσες 6. Ικανότητα του μαθητή να μαθαίνει 7. Αγωγή του πολίτη
Επιτυχία και μετάβαση	8. Εγκατάλειψη του σχολείου 9. Ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης 10. Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
Παρακολούθηση της σχολικής εκπαίδευσης	11. Αξιολόγηση και οργάνωση της σχολικής εκπαίδευσης 12. Συμμετοχή των γονέων
Πόροι και δομές	13. Εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών 14. Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση 15. Αριθμός μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή 16. Εκπαιδευτική δαπάνη ανά μαθητή

(Πηγή: Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε., / Λαμπρόπουλος, Χ., 2006: 325)

Οι προσπάθειες της Ε.Ε. συνεχίζονται το 2002, όταν το δίκτυο για την εκπαίδευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης «*Ευρυδίκη*» ζήτησε από τα κράτη - μέλη να ετοιμάσουν μονογραφία, σχετικά με τον τρόπο που γίνεται η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων εκπαίδευσης στη χώρα μας. Οι οδηγίες που δόθηκαν αφορούσαν κυρίως την περιγραφή

και εκπόνηση δεικτών σχετικά με τις θεματικές περιοχές που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα (ό.π.: 324).

Ανακεφαλαιώνοντας τα δεδομένα της ενότητας αυτής, καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι στα περισσότερα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναδεικνύεται μια νέα προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία το εκπαιδευτικό σύστημα εκλαμβάνεται και αξιολογείται ως ολότητα. Αυτό σημαίνει ότι αξιολογούνται όλοι οι παράγοντες που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα. Ενώ, δηλαδή, παλαιότερα αξιολογούνταν οι εκπαιδευτικοί σε ατομική βάση, τα τελευταία χρόνια η αξιολόγηση θέτει στο επίκεντρο της το παραγόμενο από κάθε σχολική μονάδα εκπαιδευτικό έργο. Αυτή η επικέντρωση στη σχολική μονάδα αποκτά ολοένα και περισσότερο κεντρική σημασία σε πολλά εκπαιδευτικά συστήματα αξιολόγησης, τα οποία τείνουν προς την αποκέντρωση, προκειμένου να προσαρμοστούν στις τοπικές συνθήκες (κοινωνικές, οικονομικές, πολιτισμικές) κάθε χώρας και να αντεπεξέλθουν στη συνεχώς αυξανόμενη ετερογένεια των σχολείων. Παρατηρείται μια μετακίνηση του ενδιαφέροντος από την αξιολόγηση των ατόμων στην αξιολόγηση συστημάτων. Καταγράφεται, δηλαδή, μια τάση αποκέντρωσης και παροχής μεγαλύτερης αυτονομίας σε επίπεδο σχολείου, που συνδυάζεται με μεγαλύτερη έμφαση στην αξιολόγηση του σχολείου (βλ. επίσης: Κατσαρού Ε. & Δεδούλη Μ., 2008: 126, Eurydice, 2015).

Για τον σκοπό αυτό, στον ευρωπαϊκό χώρο έχουν διαμορφωθεί πολυεπίπεδα και πολύμορφα συστήματα αξιολόγησης, που λαμβάνουν υπόψη τους τόσο τα δεδομένα σε εθνικό επίπεδο όσο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού και της σχολικής μονάδας. Με την έννοια αυτήν, στις περισσότερες χώρες έχει θεσπιστεί ανεξάρτητος φορέας αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου. Ο φορέας αυτός αξιολόγησης έχει έναν συντονιστικό και συμβουλευτικό ρόλο και, με την έννοια αυτήν, ενισχύονται οι τάσεις και οι διαδικασίες αποκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος, οι οποίες συνδέονται με την ανάγκη διασφάλισης και όχι απλώς ελέγχου της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στις εκπαιδευτικές δομές και τις σχολικές μονάδες. Έτσι, στις περισσότερες χώρες έχουν θεσπιστεί μηχανισμοί εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης, αλλά η έμφαση στον

σκοπό και στη λειτουργία τους διαφέρει μεταξύ των χωρών και ενισχύονται οι σχέσεις αλληλεπίδρασης, υποστήριξης και ανατροφοδότησης μεταξύ τους (ό.π.)

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Η επιλογή του θέματος και ο σκοπός της έρευνας

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών εφαρμόστηκε στο παρελθόν με τρόπο αμφισβητούμενο και μη αποδεκτό από τους εκπαιδευτικούς, αλλά και με έντονες πολιτικές σκοπιμότητες. Βέβαια, πρέπει να τονιστεί ότι ο όρος «αξιολόγηση», σε κάθε περίπτωση, παραπέμπει σε έλεγχο, ο οποίος σημαίνει κάτι δυσάρεστο όταν συνδέεται με πρόσωπα και εργασία. Παραπέμπει, επίσης, και σε αρνητικές εμπειρίες από το παρελθόν, δηλαδή στον αποκαλούμενο «επιθεωρητισμό», ειδικά όταν αναφέρεται στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει τους εκπαιδευτικούς σε προκατάληψη, καχυποψία και αρνητικούς συνειρμούς για τα επόμενα χρόνια. Αυτό είχε ως συνέπεια, το ζήτημα της αξιολόγησης να μην αντιμετωπίζεται κατά κανόνα ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας με κύριο σκοπό την παροχή καλύτερης εκπαίδευσης ή τη βελτίωσή της, αλλά ως πολιτική επιλογή της κυβέρνησης για την εκπαίδευση. Με την έννοια αυτήν, ακόμα και σήμερα βρισκόμαστε μπροστά στην εφαρμογή ενός μοντέλου αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου με πολλές αμφισβητήσεις, αλλά και αντιδράσεις από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιάσουμε τον σκοπό και τα ερωτήματα της έρευνας, την τεχνική ανάλυσης και το υλικό που θα χρησιμοποιήσουμε στο ζήτημα αυτό. Όπως αναφέρθηκε στην εισαγωγή, με την παρούσα εργασία σκοπεύουμε να θέσουμε στο επίκεντρο της διερεύνησής μας την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου στην ελληνική εκπαίδευση σε ένα εκτεταμένο χρονικό πλαίσιο, δηλαδή από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2011¹. Δηλαδή, σκοπεύουμε να

---

¹ Το 2011 χρησιμοποιείται ως καταληκτικό σημείο από άποψη χρονική για τους εξής λόγους, οι οποίοι σχετίζονται με έναν από τους κυρίαρχους σκοπούς της έρευνας που είναι οι συνθήκες και οι λόγοι μη εφαρμογής της αξιολόγησης: μέχρι τότε και ειδικότερα για το διάστημα από το 1982 και μέχρι το 2011, η Πολιτεία προσπάθησε, τουλάχιστον νομοθετικά, να εφαρμόσει την αξιολόγηση κυρίως του εκπαιδευτικού, αλλά τελικά δεν ευδοκίμησαν οι προσπάθειές της. Επίσης, από το 2011 η Πολιτεία, νομοθετικά πλέον και με συγκεκριμένα μέτρα πιλοτικής εφαρμογής, αρχίζει να εφαρμόζει στην πράξη την αξιολόγηση του εκ-

αναδείξουμε και να συγκρίνουμε τα γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν τις προσπάθειες εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τις σχετικές θεσμικές ρυθμίσεις της Πολιτείας (νόμους, προεδρικά διατάγματα κ.λπ.). Παράλληλα, θα διερευνήσουμε την απήχηση και τη στάση των εκπαιδευτικών στα σχέδια και την εφαρμογή των θεσμικών μέτρων της Πολιτείας, με κριτήριο τα σχετικά επιστημονικά και εκπαιδευτικά δεδομένα. Και επειδή το συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο είναι ιδιαίτερα εκτενές, για συστηματικούς λόγους θα εστιάσουμε σε χαρακτηριστικά που το διαφοροποιούν σε χρονικές κατηγορίες. Με βάση, λοιπόν, τα ιδιαίτερα γνωρίσματα τους, το διαχωρίσαμε χρονικά σε τρεις διαφορετικές περιόδους, η καθεμιά από τις οποίες έχει τα δικά της χαρακτηριστικά ως προς τον σχεδιασμό, τη μορφή, το περιεχόμενο, τη λειτουργία, την πρακτική και την εφαρμογή των θεσμικών ρυθμίσεων που αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου.

Στην *πρώτη κατηγορία* ανήκει η χρονική περίοδος 1833-1981, η οποία χαρακτηρίζεται από την αδιάλειπτη εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού από τον Επιθεωρητή και την εμφάνιση του λεγόμενου «επιθεωρητισμού». Τι ήταν, λοιπόν, αυτός ο «επιθεωρητισμός» και γιατί καταργήθηκε ο θεσμός του Επιθεωρητή; Για την περίοδο αυτή θα αναζητηθούν εκείνα τα χαρακτηριστικά, που συνδέονται με τον σκοπό, το αντικείμενο, τα κριτήρια, τις διαδικασίες, τις πρακτικές και τους φορείς αξιολόγησης, καθώς και τις θέσεις των εκπαιδευτικών απέναντι σε αυτήν. Στην περίοδο αυτή, η παρουσίαση των δεδομένων θα γίνει με συνοπτικό τρόπο, λόγω του εκτεταμένου χρονικού διαστήματος που περιλαμβάνει.

Στη *δεύτερη κατηγορία* ανήκει η χρονική περίοδος 1982-2009, η οποία έχει ως χαρακτηριστικό της γνώριμα τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού ή οποιαδήποτε άλλη μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στην πράξη, μολονότι από την πλευρά της Πολιτείας υπήρχαν και οι σχετικοί σχεδιασμοί και οι αντίστοιχες θεσμικές ρυθμίσεις για τον σκοπό αυτό. Θεωρήσαμε, λοιπόν, ότι παρουσιάζει αυξημένο ερευνητικό και εκπαιδευτικό ενδιαφέρον να ασχοληθεί κανείς συστηματικά με την

παιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας και επομένως μπαίνουμε σε μια άλλη λογική της εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

περιγραφή, ανάλυση και ερμηνεία αυτών των παραμέτρων που εμπλέκονται, άμεσα ή έμμεσα, με σχεδιασμούς, νομοθετήματα, ρυθμίσεις, στάσεις και αντιδράσεις στην εφαρμογή του θεσμού της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού. Πρόκειται για ένα πραγματικά μεγάλο χρονικό διάστημα (28 χρόνια), μέσα στο οποίο προέκυψαν αναπόφευκτες πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και ασφαλώς εκπαιδευτικές αλλαγές ακόμη και στην ηλικιακή και επαγγελματική σύνθεση του εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, στην εκπαιδευτική κοινότητα έχουν ενταχθεί πλέον και εκπαιδευτικοί που δεν «γνώρισαν» ποτέ τον θεσμό του Επιθεωρητή και την αξιολόγησή του, ωστόσο εναντιώνονται στην αξιολόγησή τους.

Για τις απαντήσεις στο σύνθετο αυτό θέμα ανακύπτουν πολλά ερωτήματα, τα οποία σχετίζονται με τις επικρατούσες πολιτικές, εκπαιδευτικές, οικονομικές, κοινωνικές και ευρωπαϊκές συνθήκες. Σχετίζονται, επίσης, με αντιλήψεις, νοοτροπίες και πρακτικές που αφορούν τόσο την ίδια την εκπαιδευτική κοινότητα και το συνδικαλισμό της, όσο και το είδος της ασκούμενης πολιτικής και ειδικότερα της εκπαιδευτικής πολιτικής. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα χρονικό διάστημα το οποίο χαρακτηρίζεται από τις διαπραγματεύσεις διαρκείας της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας με τους εμπλεκόμενους φορείς για την εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού. Στο συγκεκριμένο διάστημα έγιναν διαδοχικοί σχεδιασμοί, θεσμοθετήθηκαν σχετικοί νόμοι και πραγματοποιήθηκαν αρκετές διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς, χωρίς, όμως, στο τέλος να εφαρμοστεί στην πράξη το επιδιωκόμενο, δηλαδή η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Το ενδιαφέρον ερευνητικό ερώτημα είναι: ποιοι είναι οι παράγοντες που συνετέλεσαν ώστε, έπειτα από τόσα χρόνια διαλόγου και διαπραγματεύσεων, η ελληνική εκπαίδευση να είναι ίσως η μοναδική χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου να μην έχει γίνει αποδεκτό και να μην εφαρμόζεται ένα από τα μοντέλα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού που κατά καιρούς προτάθηκαν και συζητήθηκαν.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα της *τρίτης κατηγορίας*, στην οποία εντάσσεται η χρονική περίοδος 2010-2011, είναι η προσπάθεια εφαρμογής της αξιολόγησης όχι του εκπαιδευτικού αλλά του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας, δηλαδή η αυτοαξιολόγηση. Αυτό σημαίνει ότι έπειτα από μία σχεδόν τριακονταετή απουσία

αξιολόγησης οποιασδήποτε μορφής εκπαιδευτικού έργου (εκτός βέβαια από την αξιολόγηση του μαθητή), εισερχόμαστε, έστω και σε πιλοτική εφαρμογή, σε ένα νέο αντικείμενο, δηλαδή στη συλλογική αξιολόγηση ή αλλιώς στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου που συντελείται στη σχολική μονάδα. Δεν αξιολογείται πλέον μονοδιάστατα το έργο του εκπαιδευτικού ως ατόμου αλλά το εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας ως συλλογικού οργάνου. Η περίοδος αυτή καθώς και η προηγούμενη εμφανίζουν ερευνητικό ενδιαφέρον ως προς το ερώτημα, ποια ήταν η στάση των εκπαιδευτικών στην αξιολόγησή τους και στην αξιολόγηση της σχολικής μονάδας;

3.2 Τα ερωτήματα της έρευνας

Σύμφωνα με αυτά που αναφέρθηκαν προηγουμένως, τα ερωτήματα που βρίσκονται στο επίκεντρο της διερεύνησης του θέματος σχετίζονται με τον σκοπό της παρούσας εργασίας και πιο συγκεκριμένα με τη χρονική περίοδο από το 1833 μέχρι το 2011. Επιδίωξή μας είναι να δώσουμε απαντήσεις σε ζητήματα που αφορούν τους σχεδιασμούς, τα μέτρα, τη λειτουργία, το μοντέλο, τις μορφές, τις πρακτικές, και τη βούληση της Πολιτείας να μορφοποιήσει, να εφαρμόσει ή να ενεργοποιήσει την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, σε σχέση με το αντικείμενο, το περιεχόμενο, τους σκοπούς, τα κριτήρια, τις διαδικασίες και τους φορείς αξιολόγησης. Παράλληλα, να δοθούν απαντήσεις για τις θέσεις και αντιδράσεις των εκπαιδευτικών στο ζήτημα της διαπραγμάτευσης, της εφαρμογής ή της ενεργοποίησης της αξιολόγησής τους και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και να αναζητηθεί η επιχειρηματολογία τους απέναντι στην εφαρμογή της. Για τον σκοπό αυτό και για το σχηματισμό μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας, θα αξιοποιήσουμε και τα ευρήματα σχετικών ερευνών, τα οποία αναδεικνύουν τις απόψεις των εκπαιδευτικών και των ειδημόνων στο ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου.

Με αυτά τα στοιχεία ως βάση και για την πιο συστηματική διερεύνηση του σχετικού θέματος, διαμορφώσαμε τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία συνδέονται με τις τρεις χρονικές περιόδους που διαμορφώσαμε για τον σκοπό της έρευνας. Δηλαδή, τη

χρονική περίοδο από το 1833 μέχρι το 1981 που εφαρμοζόταν αδιάλειπτα η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τη χρονική περίοδο από το 1982 μέχρι το 2009, δηλαδή το διάστημα που δεν εφαρμόστηκε ποτέ στην πράξη η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και από το 2010 μέχρι το 2011 που ξεκίνησε η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας (αυτοαξιολόγηση). Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τη σχετική ανάλυση που έχει προηγηθεί, αναφορικά με τις θεωρητικές οριοθετήσεις του ζητήματος, τα επιμέρους ερωτήματα που αντιστοιχούν στα βασικά προσδιοριστικά στοιχεία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, τα ερωτήματα που διαμορφώσαμε είναι τα ακόλουθα (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 46-47):

(α) *Ποιοι ήταν οι σκοποί αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, έτσι όπως αυτοί αποτυπώνονται στις προτεινόμενες ρυθμίσεις;* Ήταν η εξυπηρέτηση των αναγκών της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού; Ήταν οι σκοποί για βελτίωση σε ατομικό, εκπαιδευτικό, σχολικό, επαγγελματικό και συστημικό επίπεδο; Ήταν για ικανοποίηση νομοθετικών, κανονιστικών ή άλλων ρυθμίσεων; Ήταν για βελτίωση και αύξηση των επιδόσεων των μαθητών; Ήταν για λογοδότηση στο κοινωνικό σύστημα; Ήταν για διαπίστωση αδυναμιών, ελλείψεων, δυνατοτήτων και ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών;

(β) *Ποια ήταν τα προβλεπόμενα αντικείμενα αξιολόγησης;* Ήταν μέρος ή το σύνολο των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου; Ήταν το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η ίδια η διαδικασία; Ήταν άτομα ή ομάδες, άτομα ή σχολεία, άτομα ή σύστημα; Ήταν ακαδημαϊκά στοιχεία, επαγγελματικά ή προσωπικά χαρακτηριστικά; Σε ποιον βαθμό υλοποιήθηκε η ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική;

(γ) *Ποια ήταν τα προβλεπόμενα κριτήρια αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου;* Τα διαμορφωμένα κριτήρια πληρούσαν τις μεθοδολογικές προϋποθέσεις εγκυρότητας, αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας ή μήπως λειτουργούσαν ως απειλή και φόβητρο για εκπαιδευτική, διοικητική και κοινωνική συμμόρφωση και

νομιμοποίηση; Πώς και από ποιον ερμηνεύονται και αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης;

(δ) Ποιες ήταν οι προβλεπόμενες διαδικασίες, τεχνικές και τα μέσα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου; Ποια εκπαιδευτική και διοικητική δομή εξυπηρετεί πιο άμεσα και αποδοτικά την υλοποίηση ενός συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού; Με συστηματικές παρατηρήσεις στην τάξη, με συνεντεύξεις (εκπαιδευτικών, μαθητών), με ερωτηματολόγιο, με ανάλυση αρχειακού υλικού και φακέλου επιτευγμάτων των εκπαιδευτικών; Με ποιοτικές ή ποσοτικές μεθόδους προσέγγισης;

(ε) Ποιοι ήταν οι προτεινόμενοι φορείς αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, μετά την κατάργηση του Επιθεωρητή και ποιοι χρησιμοποιούν το αξιολογικό αποτέλεσμα; Ήταν οι εκπαιδευτικοί και διοικητικοί προϊστάμενοι του εκπαιδευτικού; Μήπως οι γονείς, οι μαθητές, τα συλλογικά όργανα...; Εξωτερικοί ή εσωτερικοί αξιολογητές ή και οι δύο;

3.3 Η μέθοδος και το υλικό της έρευνας

Η τεχνική που θα εφαρμόσουμε στη συγκεκριμένη έρευνα είναι η «*Ανάλυση Περιεχομένου (Content Analysis, Inhaltsanalyse)*» και συγκεκριμένα η θεματική ανάλυση (thematic analysis approach), η οποία χρησιμοποιείται στην ανάλυση ποιοτικού υλικού.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία τη σχετική με τη μεθοδολογία των κοινωνικών ερευνών (βλ. Berelson, B. 1971, Schnell, R./Hill, P./Esser, E. 1988, Φίλιας, Β. 1998, Ιωσηφίδης, Θ. 2003), η ανάλυση περιεχομένου ορίζεται ως ένα σύνολο από τεχνικές, που χρησιμοποιούνται για την αναζήτηση και επισήμανση μηνυμάτων, θεμάτων, νοημάτων ή εννοιών, που εμπεριέχονται στα διάφορα μέσα επικοινωνίας, όπως είναι τα γραπτά κείμενα, ο προφορικός λόγος, οι διαφημίσεις, οι ταινίες, τα ΜΜΕ κ.ά. Η ορθή εφαρμογή

των τεχνικών αυτών συμβάλλει στην πιο αντικειμενική και συστηματική συλλογή, περιγραφή και ερμηνεία των διάφορων μηνυμάτων ή νοημάτων που εμπεριέχονται στο υπό ανάλυση υλικό (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 51-52).

Η χρήση της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου υπαγορεύθηκε από το ίδιο το υλικό αλλά και τον στόχο της έρευνάς μας, δεδομένου ότι το υλικό που θα χρησιμοποιήσουμε συγκροτείται από κείμενα που αναδεικνύουν το πλαίσιο των παραμέτρων που αφορούν την οργάνωση, το περιεχόμενο, την επιδίωξη, τα κριτήρια και τη διεξαγωγή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 52).

Η ανάλυση περιεχομένου, προκειμένου να καταστεί όσο το δυνατόν πιο έγκυρη, αξιόπιστη και αντικειμενική, πρέπει να πληροί ορισμένες αρχές, όρους και προϋποθέσεις. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή της ανάλυσης περιεχομένου συνεπάγεται την διαμόρφωση ενός συστήματος κατηγοριών ανάλυσης και την ταξινόμηση του περιεχομένου του υλικού με βάση αυτές τις κατηγορίες. Η επιτυχία της ανάλυσης περιεχομένου εξαρτάται από το σύστημα κατηγοριών. Οι σχετικές έρευνες επιτυγχάνουν τον στόχο τους, εφόσον οι συγκεκριμένες κατηγορίες είναι σαφώς προσδιορισμένες και επαρκώς προσαρμοσμένες στο θέμα και το περιεχόμενο (Berelson, B. 1971: 147, Schnell, R./Hill, P./Esser, E. 1988: 373-375, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 52).

Η επιλογή, επεξεργασία και διαμόρφωση του συστήματος κατηγοριών ανάλυσης αποτελεί προϊόν μιας ορισμένης διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη ο σκοπός της έρευνας, οι υποθέσεις ή τα ερωτήματα της έρευνας, το υλικό ανάλυσης και παράλληλα να τηρούνται ορισμένες γενικές μεθοδολογικές αρχές, που να εξασφαλίζουν ένα σύστημα γόνιμων κατηγοριών ανάλυσης. Πιο αναλυτικά, οι κατηγορίες ανάλυσης θα πρέπει να είναι κατάλληλες να αποτυπώνουν το περιεχόμενο του υλικού και να ανταποκρίνονται στον στόχο και την προβληματική της έρευνας (ό.π.).

Με βάση το συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο που περιγράψαμε, η τελική επιλογή και διαμόρφωση του συστήματος κατηγοριών ανάλυσης θα προσδιοριστεί κυρίως από: τον προβληματισμό και την επιλογή του θέματος, τη σκοποθεσία της έρευνας, τα ερωτήματα της έρευνας, το υλικό ανάλυσης, τις θεωρητικές αφετηρίες και παραδοχές για

την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και τέλος τα ερευνητικά δεδομένα της σχετικής με το θέμα μας βιβλιογραφίας (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 52).

Όπως τονίστηκε προηγουμένως, η ανάλυση του υλικού θα επιχειρηθεί στο πλαίσιο της ανάλυσης περιεχομένου (content analysis, Inhaltsanalyse) με υιοθέτηση της θεματικής ανάλυσης (thematic analysis approach) (Boyatzis, R. 1998). Οι κατηγορίες ανάλυσης που προτείνονται από τον ερευνητή συζητήθηκαν με τον επιβλέποντα της διδακτορικής διατριβής και συναρτήθηκαν με τα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας και των προβολών τους στο ερευνητικό υλικό (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 53). Πριν από την τελική ανάλυση του υλικού ο ερευνητής εκπαίδευσε έναν δεύτερο ερευνητή, προκειμένου να ελεγχθεί η αξιοπιστία (inter-rater reliability) των ταξινομήσεων (Krippendorff, K. 1980, Krippendorff, K. 2004, Lombard, M. Snyder-Duch, J.& Bracken, C.C.2002). Ο δείκτης κάππα (κ)² που προέκυψε από τους προκαταρκτικούς ελέγχους ταξινόμησης εμφάνισε πολύ σημαντική αξιοπιστία (>0.80) (Cohen, J. (1960), Fleiss, J. L.

² Ο δείκτης κάππα (kappa index) ή συντελεστής κάππα (kappa coefficient) περιγράφεται από τη σχέση

$$\kappa = \frac{O - C}{1 - C}$$

όπου:

O: το ποσοστό της παρατηρηθείσας (observed) συμφωνίας μεταξύ των παρατηρητών/βαθμολογητών

C: το ποσοστό της τυχαίας (chance) συμφωνίας μεταξύ των παρατηρητών/βαθμολογητών

1: το ποσοστό της πλήρους συμφωνίας μεταξύ των παρατηρητών/βαθμολογητών.

Ο δείκτης κάππα αποτυπώνει τον βαθμό της παρατηρηθείσας συμφωνίας, σε συνάρτηση με τη τυχαία συμφωνία, εκτιμώντας τη μεταβλητότητα που υπάρχει σε κάθε παρατηρητή/βαθμολογητή (within observer/rater variation). Υπολογίζεται όταν οι παρατηρητές/βαθμολογητές αξιολογούν σε επανειλημμένες αξιολογήσεις το ίδιο γεγονός σε ονομαστική κλίμακα μέτρησης.

Η μέγιστη τιμή του δείκτη είναι 1 και αντιπροσωπεύει την απόλυτη συμφωνία μεταξύ των αξιολογήσεων.

Η τιμή 0 αποδίδεται στην τυχαία συμφωνία και παραπέμπει στη μηδενική αξιοπιστία.

Βάσει της σχετικής βιβλιογραφίας, η ερμηνεία των τιμών του δείκτη κ έχει ως εξής:

0.00	=	μηδενική αξιοπιστία
0.01-0.20	=	ελάχιστη αξιοπιστία
0.21-0.40	=	μικρή αξιοπιστία
0.41-0.60	=	μέτρια αξιοπιστία
0.61-0.80	=	σημαντική αξιοπιστία
>0.80	=	μέγιστη αξιοπιστία

Παρατηρήσεις:

1. Στην περίπτωση που οι αξιολογήσεις βασίζονται σε μετρήσεις διατακτικής κλίμακας θα πρέπει να υπολογίζεται ο σταθμισμένος δείκτης κάππα (weighted kappa coefficient), ο οποίος συνυπολογίζει τις αποστάσεις μεταξύ των τιμών.
2. Εάν οι μετρήσεις βασίζονται σε ποσοτικά δεδομένα, η εκτίμηση της αξιοπιστίας μεταξύ των παρατηρητών/βαθμολογητών επιχειρείται με τον συντελεστή συσχέτισης εντός ομάδων (intraclass correlation coefficient), (Cohen, J. (1960), Fleiss, J.L. 1981).

1981), γεγονός που επέτρεψε στον ερευνητή να συνεχίσει αυτοδύναμα την περαιτέρω ανάλυση στο σύνολο του υλικού.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το υλικό, το οποίο επιχειρείται να αναλυθεί και να αξιολογηθεί για τη διερεύνηση του θέματος, είναι οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα, τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων, οι εγκύκλιες ρυθμίσεις και οι υπουργικές αποφάσεις που αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού κυρίως για τη χρονική περίοδο από το 1982 μέχρι το 2011. Στις συγκεκριμένες ρυθμίσεις και αποφάσεις δίνεται η δυνατότητα να αναζητήσει και να αποκωδικοποιήσει κανείς τις προθέσεις, τη συλλογιστική, τις επιδιώξεις και γενικά το υπόβαθρο του σχεδιασμού, της οργάνωσης και εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και στη συνέχεια να αναλύσει και ερμηνεύσει το περιεχόμενό τους με βάση τις κατηγορίες ανάλυσης που θα επιλεγούν.

Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο ανάλυσης, επεξεργασίας και ερμηνείας θα αποτελέσουν κατά κανόνα οι ακόλουθοι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα, οι εγκύκλιοι, τα σχέδια και γενικά τα μέτρα του Υπουργείου Παιδείας και ειδικότερα τα σημεία τους που αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου (βλ. Παράρτημα):

Για τη χρονική περίοδο από το 1833 μέχρι το 1981:

- ❖ *ο Νόμος του 1834 «Περί Δημοτικών Σχολείων»,*
- ❖ *ο Νόμος ΒΤΜΘ' / 1895 «Περί της στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης»,*
- ❖ *ο Νόμος 240/1914 « Περί Διοικήσεως της Δημοτικής και Μέσης Εκπαιδύσεως»,*
- ❖ *ο Νόμος 4653/1930 «Περί Διοικήσεως της Εκπαιδύσεως»,*
- ❖ *ο Νόμος 1811/1951 «Περί Κώδικος καταστάσεως των Δημοσίων Διοικητικών Υπαλλήλων»*
- ❖ *το ΝΔ 4379/1964 «Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδύσεως»,*
- ❖ *ο Νόμος 129/1967 « Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδύσεως και άλλων τινών διατάξεων»,*

- ❖ ο *Νόμος 309/30-4-1976* «Περί οργάνωσης και διοικήσεως της Γενικής Εκπαίδευσως».

Για τη χρονική περίοδο από το 1982 μέχρι το 2011

- ❖ ο *Νόμος 1304/1982* «Για την επιστημονική-παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις»,
- ❖ ο *Νόμος 1566/1985* «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»,
- ❖ το *Π.Δ. 320/1993* «Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση»,
- ❖ ο *Νόμος 2525/1997* « Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις»,
- ❖ το *Π.Δ. 140/1998* « Όροι και διαδικασίες της μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης»,
- ❖ ο *Νόμος 2986/2002* «Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών Π/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών».
- ❖ ο *Νόμος 3848/2010* «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις».
- ❖ ο *Οδηγός του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (2010α)* «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα: Βασικό Πλαίσιο».

Αντικείμενο ανάλυσης, επεξεργασίας και σύγκρισης θα αποτελέσουν, επίσης, οι αποφάσεις των συνδικαλιστικών οργάνωσεων των εκπαιδευτικών (ΔΟΕ και ΟΛΜΕ), όπως εκφράζονταν μέσα από τις αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων τους (βλ. Παράρτημα), οι οποίες ουσιαστικά «απαντούν» στα σχετικά νομοθετήματα του

Υπουργείου Παιδείας για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού ή του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και τα σχετικά ερευνητικά ευρήματα και η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας με σημείο αναφοράς την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού από το 1833 μέχρι το 2011.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, αξιοποιώντας τις θεωρητικές παραδοχές, γύρω από το θέμα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, προσφεύγουμε στους ακόλουθους θεωρητικούς προβληματισμούς και τα σχετικά ερωτήματα που ανακύπτουν από τις βασικές παραμέτρους που συγκροτούν τον πυρήνα των θεωριών της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου:

- Για ποιον σκοπό διεξάγεται και πού αποσκοπεί η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου;
- Ποιο είναι το αντικείμενο της αξιολόγησης (τι και ποιον αξιολογεί);
- Με ποια κριτήρια διεξάγεται η αξιολόγηση;
- Ποιος ή ποιοι αξιολογούν;
- Με ποιον τρόπο, με ποιες διαδικασίες και με ποιες τεχνικές αξιολογούν;

Με βάση, λοιπόν, αυτό το πλαίσιο ερωτημάτων, στη παρούσα έρευνά μας η θεματική ανάλυση περιεχομένου των κειμένων θα έχει το ακόλουθο σύστημα κατηγοριών ανάλυσης, στο οποίο καταλήξαμε για τη διερεύνηση του θέματος της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, το οποίο σύστημα, όπως σημειώσαμε πιο πάνω, διαμορφώσαμε στηριζόμενοι στις βασικές παραμέτρους που συγκροτούν τις θεωρητικές παραδοχές γύρω από το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 53):

1. τον σκοπό ή τους σκοπούς αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου,
2. το αντικείμενο της αξιολόγησης,
3. τα κριτήρια αξιολόγησης,
4. τις διαδικασίες αξιολόγησης και
5. τον αξιολογητή ή τους αξιολογητές των εκπαιδευτικών και της σχολικής μονάδας.

Οι παραπάνω κατηγορίες ανάλυσης συνιστούν το ουσιαστικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο εντάσσονται η οργάνωση και η διεξαγωγή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και δίνουν τη δυνατότητα να συνεξετάσει κανείς αφενός τις προτάσεις και τις θεσμικές ρυθμίσεις του Υπουργείου Παιδείας με το συγκεκριμένο σύστημα κατηγορών ανάλυσης και αφετέρου τις θέσεις των εκπαιδευτικών μέσα κυρίως από τις αποφάσεις των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων.

Όπως τονίστηκε σε άλλο σημείο, τα διάφορα κανονιστικά κείμενα, δηλαδή οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα και οι εγκύκλιοι, δεν συνιστούν μόνο ρυθμιστικές παρεμβάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, αλλά κάτι ευρύτερο, δεδομένου ότι εμπεριέχουν τη θεωρητική θεμελίωση των μέτρων που προτείνουν με αναφορά σε παιδαγωγικούς και εκπαιδευτικούς όρους και προϋποθέσεις. Τα κείμενα, δηλαδή, αυτά εμπεριέχουν πολλές φορές διεξοδικές θεωρητικές αναλύσεις συγκεκριμένης παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής προσέγγισης. Έτσι, οι διάφορες ρυθμίσεις προβάλλονται ως παιδαγωγικές επιλογές, αποσιωπώντας τις πολιτικο-ιδεολογικές αφετηρίες και προεκτάσεις τους (Μαυρογιώργος, Γ. 1993). Με την έννοια αυτήν, στο πλαίσιο αυτής της έρευνας αντιμετωπίζουμε τα συγκεκριμένα κείμενα και ως ιδεολογικά κείμενα, που έχουν συνταχθεί σε μια συγκεκριμένη ιστορική και κοινωνικοπολιτική περίσταση από φορείς που ασκούν την επίσημη εκπαιδευτική πολιτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ 1833 ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1981

4.1 Τα δεδομένα από την ίδρυση του νεότερου ελληνικού κράτους μέχρι το 1981: Ο θεσμός του Επιθεωρητή

Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών στη χώρα μας εμφανίστηκε σχεδόν με την ίδρυση του ελληνικού κράτους, κυρίως με τη μορφή άσκησης εποπτικού ελέγχου των σχολείων και επικεντρωμένη γύρω από τον έλεγχο του εκπαιδευτικού περισσότερο ως υπαλλήλου του δήμου ή του κράτους. Η διαδικασία αξιολόγησης (ουσιαστικά ελέγχου) διενεργούνταν αποκλειστικά από πρόσωπα και όχι από συλλογικά όργανα που σε αρκετές περιπτώσεις δεν είχαν καμία σχέση με τον χώρο της εκπαίδευσης. Τον ρόλο του αξιολογητή είχε ο Επιθεωρητής, ο οποίος αποτέλεσε έναν από τους βασικότερους και μακροβιότερους θεσμούς τόσο στο διοικητικό όσο και στο εποπτικό σύστημα της ελληνικής εκπαίδευσης, δεδομένου ότι διήρκεσε περίπου ενάμιση αιώνα. Ο θεσμός του Επιθεωρητή κυριάρχησε και επικρίθηκε σε υπέρτατο βαθμό, κυρίως από την εκπαιδευτική κοινότητα. Οι πρώτοι Επιθεωρητές διορίστηκαν παράλληλα με τη συγκρότηση του πρώτου σχολικού συστήματος στο νεοσύστατο κράτος (Διάταγμα 1372/5-10-1830) (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 262-271, Αθανασίου, Λ. 1997).

Ο θεσμός του Επιθεωρητή κατάφερε να διατηρήσει την αίγλη του μέχρι και τη δεκαετία 1970-80, παρ' όλες τις συνταρακτικές αλλαγές που συνέβησαν σε κοινωνικό επίπεδο, μέσα από τις οποίες τα αιτήματα για ισότητα, εκδημοκρατισμό και αποκέντρωση διέτρεχαν τα σύγχρονα ρεύματα της εκπαίδευσης σε Ευρώπη και Αμερική (Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999).

Στην παρούσα ιστορική ανασκόπηση και αποτίμηση επιχειρείται, μέσα από την παρουσίαση των νομοθετικών ρυθμίσεων που έγιναν, η παράθεση της απαρχής, της λειτουργίας και της εξέλιξης του θεσμού του Επιθεωρητή, αφού σε αυτόν είχε ανατεθεί η διαδικασία της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών μέχρι το 1981.

4.1.1 Το νομοθετικό πλαίσιο από το 1833 μέχρι το 1981

4.1.1.1 Η νομοθεσία από το 1833 μέχρι το 1911

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα και συγκεκριμένα στη μεθοδολογία της έρευνας, η ανάλυση των δεδομένων, που θα αναδειχθούν στην ενότητα αυτή από τα μέτρα που σχεδίασε ή θέσπισε η Πολιτεία, θα γίνει με βάση το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που διαμορφώσαμε γι' αυτό τον σκοπό. Το συγκεκριμένο σύστημα συγκροτείται από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) σκοπός αξιολόγησης, β) αντικείμενο αξιολόγησης, γ) κριτήρια αξιολόγησης, δ) διαδικασίες αξιολόγησης και ε) αξιολογητές των εκπαιδευτικών. Τα θεσμικά μέτρα που θα αναλύσουμε σε αυτή την ενότητα αφορούν την περίοδο από το 1833 μέχρι το 1981 και έχουν ως κεντρικά σημεία προσέγγισης τα σχετικά νομοθετήματα που σχετίζονται με τις παραμέτρους της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού. Όπως επισημάνθηκε στην εισαγωγή, λόγω του εκτεταμένου χρονικού διαστήματος της ενότητας αυτής, το οποίο περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό νομοθετικών στοιχείων, η παρουσίαση των δεδομένων θα γίνει με πιο συνοπτικό τρόπο.

Το Ελληνικό κράτος, ως αυτοδύναμη οντότητα, αρχίζει να υφίσταται ουσιαστικά από το 1828 με την άφιξη του Ι. Καποδίστρια στο Ναύπλιο. Ένα κύριο μέλημα του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας ήταν η διάρθρωση της εκπαίδευσης, στην οποία ήθελε να προσδώσει χαρακτήρα «έντονα φιλανθρωπικό και σωφρονιστικό». Για τον λόγο αυτό οργάνωσε τα πρώτα σχολεία και όρισε να εφαρμοστεί η αλληλοδιδασκτική μέθοδος σε αυτά. Παράλληλα η κυβέρνηση Καποδίστρια με το Διάταγμα 1372 της 5^{ης} Οκτωβρίου 1830 καθόρισε τους Επιθεωρητές ως τους αρμοδίους για την επιτήρηση της εφαρμογής

της αλληλοδιδασκτικής μεθόδου στα σχολεία και τους παραχώρησε το δικαίωμα να αποφασίζουν για την παραμονή ενός εκπαιδευτικού στη θέση του (Δημαράς, Α. 1973: 102)

Ο θεσμός του Επιθεωρητή εμφανίζεται στον Νόμο «Περί Δημοτικών Σχολείων» του 1834 αφού την προηγούμενη χρονιά είχε συγκροτηθεί και οργανωθεί ο διοικητικός φορέας για την Εκπαίδευση και την Εκκλησία (Διάταγμα 3/15-4-1833 «Περί του σχηματισμού της αρμοδιότητος της επί των εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδύσεως Γραμματείας της Επικρατείας»). Ο Γενικός Επιθεωρητής διευθύνει το Διδασκαλείο, έχοντας τη γενική εποπτεία των Δημοτικών Σχολείων, τα οποία επιθεωρούσε μια φορά τον χρόνο και ασκούσε *πειθαρχική εξουσία στους δασκάλους*. Ως Γενικός Επιθεωρητής ασκούσε την *εποπτεία των σχολείων*, επισκεπτόμενος τη σχολική μονάδα μία φορά τον χρόνο. Η κατάσταση αυτή επικρατούσε ως το 1895, χρονιά εισαγωγής του θεσμού του Νομαρχιακού Επιθεωρητή, ο οποίος είχε αυξημένα καθήκοντα, όπως επίσημες επισκέψεις στα σχολεία δύο φορές το χρόνο, πειθαρχικό έλεγχο, συνεδριάσεις με τους δασκάλους του σχολείου όποτε προέκυπταν προβλήματα προς επίλυση αλλά και διαχείριση οικονομικών θεμάτων. Ο θεσμός αυτός επιβίωσε στον χρόνο και προσαρμόστηκε στις εκάστοτε αλλαγές διαδραματίζοντας πάντοτε εξέχοντα ρόλο στις διαδικασίες ελέγχου που κατά καιρούς διαμόρφωνε ο κρατικός μηχανισμός (Ανδρέου, Α. / Παπακωνσταντίνου Γ., 1994: 262-263, Μπουζάκης, Σ. 1998: 40-41).

Για τη Μέση εκπαίδευση, δηλαδή τα ελληνικά Σχολεία και τα Γυμνάσια, το Διάταγμα του 1833 προέβλεπε τα εξής:

α) τη διοίκηση των σχολείων αυτών είχαν ο διευθυντής (Σχολάρχης ή Γυμνασιάρχης) και ο Σύλλογος των Διδασκόντων.

β) για την εποπτεία τους συγκροτούνταν, όπου αυτά υπήρχαν, τοπικές επιτροπές που ονομάζονταν «*Εφορείαι*» αποτελούμενες από τον διοικητή της περιοχής, ως πρόεδρο, έναν κληρικό ή υπάλληλο του Δημοσίου, τον Δήμαρχο και δύο δημότες οριζόμενους από το Δημοτικό Συμβούλιο. Η «*εφορεία*» φρόντιζε για τη λειτουργία των σχολείων και εποπτευόταν από το Υπουργείο Παιδείας. Ο Υπουργός είχε τη δυνατότητα να αποστέλλει

επιτροπές ή μέλη επιτροπών δικής του επιλογής για επιθεώρηση (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 210-212).

Τα θεσμικά μέτρα του 1833 είχαν ως κύριο στόχο την εδραίωση ενός αποκεντρωτικού συστήματος διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης που, αν και στηρίχθηκε κατά βάση στην προηγούμενη εμπειρία, δηλαδή την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σταδιακά απέβαλε τον χαρακτήρα της αποκέντρωσης, αφού ατόνησαν οι Τοπικές Επιτροπές και ενισχύθηκε το συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης με αναφορά των πάντων στο Υπουργείο. Για αρκετά χρόνια η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος ισορροπούσε ανάμεσα στις αρχές του συγκεντρωτισμού, που αποκορύφωμά της αποτελούσε η εποχή του Καποδίστρια, και στην τάση για εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, κάτι που αποτελούσε παράδοση από την περίοδο της Τουρκοκρατίας (Petrooulos, J. A. 1985, από Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 213).

Σε ολόκληρη αυτή την περίοδο, το διοικητικό και εποπτικό σύστημα της εκπαίδευσης που λειτούργησε με τις Τοπικές Επιτροπές δέχθηκε σφοδρές επικρίσεις. *Η αυθαιρεσία και οι διωγμοί, με απολύσεις ή και μεταθέσεις εκπαιδευτικών*, ήταν στην ημερήσια διάταξη. Οι επικρίσεις αυτές προδιέγραφαν την πρόθεση για τροποποιήσεις σε περισσότερο συγκεντρωτική κατεύθυνση με ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Παιδείας (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 214).

Με τα Διατάγματα του 1834, του 1836 και του 1837, που εκδόθηκαν κατά την περίοδο του Όθωνα (1833-1862) διαμορφώθηκε το εκπαιδευτικό σύστημα (Μπουζάκης, Σ. 1998: 40-44). Συγκεκριμένα, οι Βαυαροί κράτησαν την αλληλοδιδασκτική μέθοδο στα σχολεία και εξέδωσαν μια σειρά οδηγιών για τη συμπεριφορά και την ηθική του δασκάλου, οι οποίες μπορούσαν να ελεγχθούν από τον Επιθεωρητή ή να κοινοποιηθούν σε αυτόν από τα μέλη της τοπικής κοινωνίας, όπου εργαζόταν ο δάσκαλος (Δημαράς, Α. 1973: 102).

Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη το 1831, επικρατεί μία διετία χάους και αναρχίας μέχρι την άφιξη των Βαυαρών και του Όθωνα. Στον χώρο της εκπαίδευσης οι αντιβασιλείς αποφασίζουν να διατηρήσουν την αλληλοδιδασκτική μέθοδο διδασκαλίας ως τη μόνη ενδεδειγμένη και τους Επιθεωρητές ως τους *καταλληλότερους ελεγκτές των*

εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Την πρώτη αυτή περίοδο της μοναρχίας και συγκεκριμένα το 1842 ο Ιωάννης Κοκκώνης εκδίδει τον «*Οδηγό της Αλληλοδιδασκτικής*», ο οποίος αναφέρεται στις οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τη συμπεριφορά και την ηθική που πρέπει να έχει ο εκπαιδευτικός αλλά και η σύζυγός του, και η οποία ελέγχεται όχι μόνο από τον Επιθεωρητή αλλά και από οποιοδήποτε μέλος του κοινωνικού περίγυρου του εκπαιδευτικού (Μπουζάκης, Σ. 2005: 40-52, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007).

Μέχρι το 1895 ο Επιθεωρητής αποτελεί τον εντεταλμένο εκπρόσωπο της Πολιτείας που *εγγυάται την εφαρμογή των σχολικών νόμων και την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων.* Τα νομοσχέδια του Ιωάννη Θεοτόκη το 1889 και ο Νόμος «ΒΤΜΘ» του 1895 αναφέρουν ρητά τα καθήκοντα του Επιθεωρητή. Ο εντεταλμένος εκπρόσωπος της Πολιτείας οφείλει να *επιβλέπει τη διαγωγή των δασκάλων και να καταθέτει λεπτομερή έκθεση για αυτούς,* βάση της οποίας θα κρινόταν η προαγωγή ή η απόλυση του εκπαιδευτικού. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί η εγκύκλιος 4059/27-3-1899, την οποία εξέδωσε ο Υπουργός Παιδείας Γ. Μομφεράτος και με την οποία κατηγορεί τους Επιθεωρητές ότι *μεταλλάχθηκαν σε τυράννους,* αντί να παραστούν αρωγοί στο έργο των δασκάλων (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 219-263, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007).

Ο Νόμος ΒΤΜΘ/1895 θεωρητικά εισάγει την αποκέντρωση στη στοιχειώδη εκπαίδευση, ικανοποιώντας το πάγιο αίτημα των δασκάλων. Ειδικότερα, ο νόμος προέβλεψε τη λειτουργία των θεσμών του Εποπτικού Συμβουλίου, ως συλλογικό όργανο και του Επιθεωρητή, ως μονομελές όργανο. Καθιέρωσε τον θεσμό του νομαρχιακού Επιθεωρητή α' τάξης, ο οποίος εκπροσωπούσε το Εποπτικό Συμβούλιο στις επαφές με το Υπουργείο Παιδείας, με τις άλλες δημόσιες αρχές και τους πολίτες. Ο νομαρχιακός Επιθεωρητής α' τάξης αναλάμβανε την εισήγηση υποθέσεων και θεμάτων, που υπάγονταν στις αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου. Ακόμη, είχε την υποχρέωση να *επιθεωρεί κάθε εξάμηνο τα δημοτικά σχολεία κάθε τύπου, συγκεντρώνοντας καθήκοντα διοικητικά και εποπτικά,* να προσδιορίζει θέσεις για την ανοικοδόμηση διδακτηρίων, να *ασκεί εξουσία στους δασκάλους και να εφαρμόζει προγράμματα*

επιμόρφωσης των δασκάλων στη διάρκεια των θερινών διακοπών (Νόμος ΒΤΜΘ', άρθρο 40). Ο ίδιος νόμος προέβλεπε και το θεσμό των νομαρχιακών Επιθεωρητών β' τάξης σε ρόλο βοηθών των νομαρχιακών Επιθεωρητών σε συγκεκριμένους νομούς. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους δεν διέφεραν από αυτές των νομαρχιακών Επιθεωρητών, ενώ συγχρόνως παρακολουθούσαν τον δάσκαλο την ώρα της διδασκαλίας, επιδίδονταν σε υποδειγματικές διδασκαλίες, όταν το θεωρούσαν αναγκαίο, συμβούλευαν και καθοδηγούσαν τους δασκάλους. Επιπλέον, επέπλητταν τους αδιάφορους δασκάλους καταγγέλλοντάς τους στους νομαρχιακούς Επιθεωρητές (Διάταγμα 13-01-1896/ Φ.Ε.Κ. 5/16-1-1896, άρθρο 4, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007, Αθανασίου, Λ., 1997, Μπουζάκης, Σ. 2005: 56-63).

Από τη μια με την ψήφιση του Νόμου ΒΤΜΘ/1895 από την κυβέρνηση του Θ. Δεληγιάννη, με τον οποίο διοριζόταν σε κάθε νομό ένας Νομαρχιακός Επιθεωρητής των Δημοτικών Σχολείων και από την άλλη με τη σταδιακή εξασθένηση του ρόλου των Τοπικών Εποπτικών Συμβουλίων, λόγω της πλημμελούς λειτουργίας τους και της άσκησης μικροπολιτικής από τα μέλη τους, δημιουργήθηκαν όλες εκείνες οι προϋποθέσεις για την ανάδειξη των Επιθεωρητών ως του ισχυρού θεσμού διοικητικής και εποπτικής εξουσίας. Οι κριτικές που δέχθηκε το συγκεκριμένο νομοθέτημα εστιάζονταν κυρίως στην τάση που είχε για συγκεντρωτισμό και αποδυνάμωση των αρμοδιοτήτων των Τοπικών Συμβουλίων (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 219-220).

Το 1905 ιδρύθηκε το «Εποπτικό Συμβούλιο Μέσης Εκπαίδευσης», που αποτελούνταν από επτά καθηγητές Πανεπιστημίου και εκτός των άλλων είχε και διοικητικές αρμοδιότητες, όπως οι προαγωγές των εκπαιδευτικών (Νόμος 3091/1905). Ταυτόχρονα, διορίστηκαν μόνιμοι Επιθεωρητές και στη Μέση Εκπαίδευση. Με τον νόμο αυτό συστάθηκαν τρεις θέσεις Γενικών Επιθεωρητών και αργότερα, το 1907, έγιναν συνολικά τέσσερις. Παράλληλα, καταργήθηκαν οι επιτροπές, που αποτελούνταν από καθηγητές Πανεπιστημίου και επισκέπτονταν τα Γυμνάσια. Κατ' αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε το νέο διοικητικό και εποπτικό σύστημα της εκπαίδευσης με βασικό του θεσμό τον Επιθεωρητή. Έτσι από την πολυπρόσωπη άσκηση εξουσίας (συλλογικά εποπτικά όργανα) περάσαμε στη μονοπρόσωπη από τον Επιθεωρητή, κάτι που οδήγησε σε

υποκειμενισμό, συγκεντρωτισμό, αυταρχικότητα και παραγοντισμό (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 220).

Ο Δ. Γληνός έγραφε αργότερα ότι με τους νόμους αυτούς «*εισήγαγον ειδικούς και μόνιμους Επιθεωρητάς των σχολείων κατά περιφέρειας, και εξήρτησαν πάσαν απόφασιν περί μεταθέσεως, προαγωγής ή τιμωρίας των λειτουργών της εκπαιδύσεως από την κρίσιν και την γνώμην προπαντός των Επιθεωρητών τούτων*». Πάντως, πρέπει να σημειώσουμε ότι όσον αφορά τη Μέση εκπαίδευση η μη εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης, η ανυπαρξία τοπικών-συμμετοχικών θεσμών, η ανάληψη των οικονομικών υποχρεώσεων από το κράτος και το μικρό σε μέγεθος δίκτυο δεν οδήγησαν σε έντονες εμπλοκές και συγκρούσεις (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 220).

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, τα εκπαιδευτικά ιδεώδη της χώρας ήταν ο χριστιανισμός και η καθαρεύουσα, με σκοπό να διαφυλάξουν τη χώρα και τους πολίτες της από τις ιδέες του κομμουνισμού, οι οποίες αρχίζουν να εισρέουν και να διαχέονται και στους εκπαιδευτικούς κύκλους. Το εγχείρημα του Δελμούζου στον Βόλο (1908) ξεσηκώνει θύελλα αντιδράσεων, ιδιαίτερα δε για τη χρήση της δημοτικής γλώσσας και την ασέβεια που επιδείκνυαν οι διδάσκοντες του Διδασκαλείου στα θεία. Εξαιτίας των γεγονότων αυτών οι Επιθεωρητές επιφορτίζονται με το έργο της διαφύλαξης τόσο του χριστιανισμού όσο και της καθαρεύουσας στα σχολεία της περιφέρειάς τους (Δημαράς, Α. 1973, Μαντζιαρλή, Π. 2010).

Το 1911 με το νόμο «*Περί Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου της Δημοτικής Εκπαιδύσεως*» επήλθε ο διαχωρισμός της διοίκησης και της εποπτείας Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τέλος, τον ίδιο χρόνο με την ψήφιση του Νόμου ΓΩΚΗ΄ /3828 καθιερώθηκε η μονιμότητα των Επιθεωρητών και ενισχύθηκαν οι αρμοδιότητές τους, δίνοντας τέλος και τυπικά στην άσκηση διοικητικών και εποπτικών καθηκόντων από τοπικά συλλογικά όργανα. Έτσι η *διοίκηση και εποπτεία αρχίζει να συγκεντρώνεται και να ασκείται σε όλη της την έκταση από τους Επιθεωρητές που ενεργούσαν ως εντολοδόχοι του Υπουργείου Παιδείας* (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 221 & 264).

Κλείνοντας αυτή την περίοδο (1833-1911), καταλήγει κανείς στη διαπίστωση ότι ολοκληρώνεται η πρώτη φάση διαμόρφωσης διοικητικού και εποπτικού μηχανισμού της

εκπαίδευσης, που αρχίζει από την Βαυαρική περίοδο διακυβέρνησης (1833) και φτάνει ως τις αρχές του 20ού αιώνα. Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτής της φάσης ήταν τα ακόλουθα:

α) χωρισμός της διοίκησης Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, β) έμμεσος έλεγχος της πρώτης από τη δεύτερη, γ) συνύπαρξη κεντρικής και τοπικής διοίκησης και εποπτείας, δ) υπαγωγή της διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης στον πολιτικό ανταγωνισμό, είτε σε εθνικό είτε σε τοπικό επίπεδο και ε) ανασφαλές εργατικό πλαίσιο των εκπαιδευτικών. Σε αυτή την περίοδο εκδηλώνεται, επίσης, και εξελίσσεται η προσπάθεια της κεντρικής εξουσίας ν' αναλάβει ολικά τη διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης και να την ενοποιήσει συγκεντρωτικά. Έτσι παγιώθηκαν και τα χαρακτηριστικά της: συνύπαρξη διοικητικών και παιδαγωγικών αρμοδιοτήτων σε όλη την ιεραρχία, μονόδρομη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της εποπτείας της εκπαίδευσης από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας προς τη βάση (σχολεία και εκπαιδευτικούς), ομοιομορφία που προβάλλεται ως καθολικότητα (βλ. περισσότερα: Ανδρέου, Α. /Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 210-219).

Επακόλουθο αυτής της διαδικασίας συγκεντροποίησης αρμοδιοτήτων και εξουσιών ήταν και η αύξηση του διοικητικού προσωπικού της κεντρικής εξουσίας, που θα συνεχιστεί με μεγαλύτερους ρυθμούς. Γίνεται, λοιπόν, προφανές ότι η συγκέντρωση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών έγινε στο κρίσιμο σημείο, εκεί που η διοίκηση έρχεται σε άμεση σχέση με το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς. Εκεί, δηλαδή, που γίνεται η διοχέτευση των αποφάσεων της κρατικής διοίκησης στους εκπαιδευτικούς, εκεί που ελέγχεται και κρίνεται η υλοποίηση αυτών των αποφάσεων (ό.π.).

Το συμπέρασμα που θα μπορούσε να εξαχθεί είναι ότι οι ασκούντες την εκπαιδευτική εποπτεία ενεργούσαν ή για δικό τους όφελος ή για την επιβολή της εκπαιδευτικής πολιτικής της εκάστοτε ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού ουδεμίας, ή πάντως ελάχιστη σχέση είχε με τα πραγματικά προβλήματα και τις ανάγκες του εκπαιδευτικού και της ίδιας της εκπαιδευτικής πράξης (ό.π.).

4.1.1.2 Η νομοθεσία μετά το 1911 μέχρι το 1974: Η μεταρρύθμιση του 1964

Στην περίοδο 1911-1930 κυριαρχεί η πολιτική προσωπικότητα του Ελευθέριου Βενιζέλου, που συσπειρώνει τη φιλελεύθερη αστική τάξη με αιτήματα για εθνική ολοκλήρωση, οικονομική, κοινωνική και εκπαιδευτική ανόρθωση. Προσπαθεί με τις φιλελεύθερες δυνάμεις της εποχής εκείνης, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τη δική του πολιτική κίνηση, να θεμελιώσει τις βάσεις ενός σύγχρονου αστικού κράτους. Στην προσπάθειά του σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση έχει σημαντική βοήθεια από τον ιδρυθέντα το 1910 «*Εκπαιδευτικό Όμιλο*», στελέχη του οποίου παίζουν σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις της Κυβέρνησης (Μπουζάκης, Σ. 2005: 63-75, Ανδρέου, Α. 1992).

Πρώτη προσπάθεια ουσιαστικής μεταρρύθμισης με κύριο βάρος τη διοίκηση και εποπτεία γίνεται με το νομοσχέδιο του 1913, του οποίου συντάκτης είναι ένας από τους ηγέτες του Εκπαιδευτικού Ομίλου, ο Δ. Γληνός. Με την αιτιολογική έκθεση αυτού του νομοσχεδίου παρουσιάζονται οι αρχές της μεταρρυθμιστικής του προσπάθειας: α) να στελεχωθούν τα Συμβούλια, κεντρικά και μη, κατά το μεγαλύτερο μέρος από δημοσίους υπαλλήλους, όσο το δυνατόν ειδικούς και μόνιμους, και να έχουν ως κύριο έργο την εποπτεία και τη διοίκηση της εκπαίδευσης, β) να επιδιωχθεί με κατάλληλο τρόπο η συμμετοχή και πολιτών στη φροντίδα για την εκπαίδευση, ώστε να διαπαιδαγωγηθεί και η ίδια η κοινωνία με ορθότερες αντιλήψεις και πιο σκόπιμες ενέργειες στα θέματα της παιδείας, γ) να καταστεί η διοίκηση της εκπαίδευσης ενιαία, με τη διατήρηση της ανώτατης εποπτείας από τον Υπουργό Παιδείας, αλλά και την καθοδήγηση των ενεργειών του από σειρά ενδιάμεσων εποπτειακών και συμβουλευτικών οργάνων (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 213-214, Μπουζάκης, Σ. 2005: 75-86).

Το νομοσχέδιο αυτό όπως ψηφίστηκε, χωρίς να υποστεί αλλοιώσεις από την τακτική των τροπολογιών, μετουσιώθηκε στον Νόμο 240/1914 και καθόριζε σε μεγάλο βαθμό *ένα συμπαγές, συγκεντρωτικό και πλήρως ελεγχόμενο δίκτυο διοίκησης και εποπτείας*. Η διάκριση των Επιθεωρητών σε νομαρχιακούς Επιθεωρητές α' και β' τάξης καταργήθηκε με τον Νόμο 240/1914. Με βάση τον νόμο αυτό, διοριζόταν σε κάθε εκπαιδευτική

περιφέρεια ένας Επιθεωρητής, ο οποίος συγκέντρωνε στις αρμοδιότητές του και τη θεώρηση μισθοδοτικών καταστάσεων καθώς και την έκδοση ενταλμάτων πληρωμής των δασκάλων. Τα Εποπτικά Συμβούλια αυξήθηκαν και τέθηκαν κάτω από την εποπτεία των Γενικών Επιθεωρητών, που ορίστηκαν σε δώδεκα. Οι αρμοδιότητες των Εποπτικών Συμβουλίων ήταν:

- α) να γνωμοδοτούν για τη σύσταση, προαγωγή, συγχώνευση, διαίρεση και κατάργηση των σχολείων,
- β) να ορίζουν το χρόνο έναρξης και λήξης των μαθημάτων,
- γ) να ασκούν πειθαρχικές εξουσίες (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 223, Μπουζάκης, Σ. 2005: 75-86).

Και στο Υπουργείο Παιδείας συστάθηκε «Κεντρικόν Εκπαιδευτικόν Συμβούλιον» με αρμοδιότητες:

- α) την κατάρτιση νομοσχεδίων, διαταγμάτων, εγκυκλίων, οδηγιών,
- β) τη σύνταξη αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης,
- γ) την έγκριση των διδακτικών βιβλίων (...),
- δ) την άσκηση δευτεροβάθμιας πειθαρχικής εξουσίας (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 223).

Το 1914 η χώρα διαιρέθηκε σε 66 περιφέρειες δημοτικής εκπαίδευσης οι οποίες – αυξομειούμενες διαρκώς- κατέληξαν να γίνουν 100 το 1937, χρονιά που από το μεταξικό καθεστώς εισήχθη ο θεσμός του Γενικού Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης, ο οποίος παρακολουθεί το έργο των δημοτικών σχολείων και ανταποκρίνεται στην εικόνα που λίγο-πολύ διατηρούν οι περισσότεροι δάσκαλοι στη μνήμη τους. Η Μέση Εκπαίδευση διαιρέθηκε σε 12 γενικές επιθεωρήσεις, στις οποίες υπήχθησαν και αυτές της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Οι εκθέσεις υπηρεσιακής ικανότητας που συντάσσονταν από τους Επιθεωρητές, μολοντί είχε περάσει ήδη ένας αιώνας από την καθιέρωση του θεσμού, συνέχιζαν να επικεντρώνουν στην υπαλληλική ιδιότητα του εκπαιδευτικού και να δίνουν ελάχιστη σημασία στο επιστημονικό έργο, αν και, προϊόντος του χρόνου, η δυσαναλογία

αυτή άρχισε σταδιακά να μειώνεται (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 265, Αθανασίου, Λ., 1997)

Πρέπει να σημειωθεί ότι στο όλο πνεύμα αυτής της νομοθετικής μεταρρύθμισης αντιδρούσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο προσπαθούσε να την ανατρέψει και να την ανακόψει με κάθε μέσο. Αυτό συνέβη κυρίως επειδή στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο δε συμμετείχαν καθηγητές Πανεπιστημίου, ενώ σε όλα τα κεντρικά Συμβούλια πριν από το 1914 μετείχαν είτε αναλογικά είτε αποκλειστικά. Ο Ν. Εξαρχόπουλος, καθηγητής στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και πολιτικό στέλεχος του Υπουργείου Παιδείας, κατά την περίοδο διακυβέρνησης από συντηρητικές κυβερνήσεις, ήταν εμπνευστής και εισηγητής δύο θεσμών: του «*Διδασκαλείου Μέσης Εκπαίδευσης*» που ιδρύθηκε το 1910 και της «*Μετεκπαίδευσης*» των δασκάλων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών που θεσμοθετήθηκε το 1922. Στις σχολές αυτές ο μικρός αριθμός εκπαιδευτικών που εισάγονταν, οι εισαγωγικές εξετάσεις, τα πιστοποιητικά και οι εκθέσεις των Επιθεωρητών, που βεβαίωναν την «*ποιότητα*» των υποψηφίων, συνιστούσαν έναν προληπτικό έλεγχο για την «*καταλληλότητα*» αυτών που θα στελέχωναν αργότερα τις διοικητικές και εποπτικές θέσεις στην εκπαίδευση. Η ιστορία έδειξε καθαρά πως οι θεσμοί αυτοί δημιουργήθηκαν για να παράγουν επιλεγμένα στελέχη διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης, τα οποία θα υιοθετούσαν τις θέσεις του Υπουργείου Παιδείας και θα λειτουργούσαν ανασταλτικά σε κάθε προσπάθεια ζωογόνησης και ανανέωσης της εκπαίδευσης. Και αυτό έκαναν (Δημαράς, Α. 1973, Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 227-228).

Από την επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης διαπιστώνει κανείς ότι η φοίτηση στις σχολές της μετεκπαίδευσης αποτελούσε προϋπόθεση για την κατάληψη διοικητικής και εποπτικής θέσης στην εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι των σχολών αυτών στελέχωσαν τις θέσεις των Εποπτών, Γενικών Επιθεωρητών και βοηθών τους, Διευθυντών προτύπων και πολυτάξιων σχολείων. Ορισμένοι χρησιμοποιήθηκαν ως εμπειρογνώμονες και στελέχη στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και ως διδακτικό προσωπικό στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες και στις Σχολές Νηπιαγωγών (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 228-229, Αθανασίου, Λ. 1997).

Με την επάνοδο του Βενιζέλου και του κόμματος των Φιλελευθέρων στην εξουσία επιχειρήθηκε πάλι από τις ίδιες δυνάμεις η συνέχιση και η ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του 1914. Αυτή τη φορά σημαντικό πρόσωπο στις εξελίξεις ήταν ο Γ. Παπανδρέου ως Υπουργός Παιδείας. Οι αλλαγές που προτάθηκαν με τα νομοσχέδια της περιόδου 1929-30 αφορούσαν το σύνολο της εκπαίδευσης, κατάφεραν, όμως, να πραγματοποιήσουν τις επιθυμητές ρυθμίσεις περισσότερο σε ό,τι αφορούσε την εποπτεία και τη διοίκησή της (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 227).

Ο Νόμος 4653/1930 «*Περί Διοικήσεως της Εκπαιδύσεως*», ο οποίος διατηρούσε σχεδόν τις ίδιες διατάξεις με τον Νόμο 240/1914, προέβαλε ως βασικές αρχές τη χάραξη ενιαίων κατευθυντήριων γραμμών στην εκπαιδευτική πολιτική, τον διαχωρισμό των Συμβουλίων με διοικητικές και επιστημονικές αρμοδιότητες και την επέκταση της αποκέντρωσης που ίσχυε για τη Δημοτική Εκπαίδευση στη Μέση Εκπαίδευση. Με βάση τις αρχές αυτές και ζητούμενο την αντιπροσώπευση όλων, κατά το δυνατόν, των κλάδων της κοινωνικής ζωής συστάθηκε στο Υπουργείο Παιδείας, υπό την προεδρία του Υπουργού, το «*Ανώτατον Εκπαιδευτικόν Συμβούλιον*» με 51 μέλη. Στην προσπάθεια του νομοθέτη να εκπληρώσει το διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων στα Συμβούλια, συστάθηκε με τον ίδιο νόμο και το «*Εκπαιδευτικό Συμβούλιο*», το οποίο διαιρέθηκε σε «*Γνωμοδοτικό*» και «*Διοικητικό*» (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 226-227, Μπουζάκης, Σ. 2005: 104-105).

Ιδιαίτερη σημασία στην ιστορία της αξιολόγησης έχει η αντιπαράθεση για τη διοίκηση της εκπαίδευσης το 1930. Πάγιο αίτημα των Ομοσπονδιών δασκάλων και καθηγητών ήταν η αποκέντρωση της εκπαίδευσης και η μείωση του κρατικού ελέγχου, της αυθαιρεσίας και του αυταρχισμού. Σημαντική παράμετρος, η οποία χαρακτηρίζει την πολιτική της εποχής εκείνης, είναι και οι διώξεις που υπέστησαν οι εκπαιδευτικοί εξαιτίας των πεποιθήσεών τους. Το 1929 ψηφίστηκε ο Νόμος 4229/1929, γνωστός ως «*ιδιώνυμον*», που όριζε ότι εφόσον οι εκπαιδευτικοί προπαγανδίζουν κομμουνιστικές ιδέες απολύονται οριστικά από την υπηρεσία τους με απόφαση του οικείου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Το 1931 ο Υπουργός Παιδείας Γ. Παπανδρέου σε ομιλία του στο «*Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο*» τόνιζε ότι οι εκπαιδευτικοί «*οι οποίοι τυχόν δεν συμφωνούν,*

διότι προτιμούν είτε την ανατροπήν είτε την αντίδρασιν, δικαιούνται βεβαίως, να διατηρήσουν τας πεποιθήσεις των, αλλά όχι τας θέσεις των» (Μπουζάκης, Σ. 2005: 103-105, Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 225-234).

Ενώ στη σύλληψή της η ιδέα του «*Εκπαιδευτικού Συμβουλίου*» ήταν ορθή και αναγκαία, στην πράξη όμως αποδείχθηκε πολύ δύσκολη και ανεφάρμοστη εξαιτίας της επικάλυψης αρμοδιοτήτων και της σύγκρουσης ανάμεσα στα μέλη των δύο τμημάτων. Αυτό σύντομα οδήγησε στη συγχώνευσή τους το 1933. Παρ' όλα αυτά, όμως, η σύσταση του «*Εκπαιδευτικού Συμβουλίου*» μπορεί να θεωρηθεί ως τομή, αφού μεταβιβάστηκαν σημαντικές αρμοδιότητες από τον Υπουργό Παιδείας σ' ένα συλλογικό όργανο. Η θεσμοθέτησή του σηματοδοτεί μια συστηματική προσπάθεια των Φιλελευθέρων να εξασφαλίσουν και να εμπεδώσουν την πολιτική και κοινωνική συναίνεση για την εκπαίδευση. Μετά την πτώση της δικτατορίας του Πάγκαλου (1926) εισήχθη ο θεσμός των αιρετών εκπροσώπων των εκπαιδευτικών στο «*Εκπαιδευτικό Συμβούλιο*», ενός από τη Δημοτική και ενός από τη Μέση Εκπαίδευση (Ν. 3436/1927 και Π.Δ.. 15/10-1-1928) (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 224-225).

Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες του 1914 και 1929 ανατράπηκαν οριστικά με το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου 1936 του Ι. Μεταξά, που προέβη σε σημαντικές αλλαγές και σε συνολική ποδηγέτηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Ειδικότερα, κατάργησε την αποκέντρωση στο σύστημα διοίκησης και εποπτείας, που επιδίωκαν και είχαν καταφέρει ως έναν βαθμό οι εκπαιδευτικοί. Η θεσμοθέτηση (μέσω του αναγκαστικού νόμου 767) σειράς επάλληλων πολυπρόσωπων συμβουλίων παρείχε στον Υπουργό Παιδείας τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο στην εκπαίδευση κάθε στιγμή. Την περίοδο αυτή, τα σχολεία της χώρας κατανέμονται σε εκατό εκπαιδευτικές περιφέρειες σε καθεμία από τις οποίες τοποθετήθηκε ένας Επιθεωρητής. Ο Επιθεωρητής επέβλεπε τα σχολεία της περιφέρειάς του και το προσωπικό τους, *ασκώντας πειθαρχική εξουσία* (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 234-235, Μπουζάκης, Σ. 2005: 107-113).

Κάθε προσπάθεια φιλελευθεροποίησης της εκπαίδευσης σταμάτησε και τα πράγματα οδηγήθηκαν σε μια αυστηρά ελεγχόμενη συγκεντρωτική δομή, η οποία δεν επέτρεπε καμία ελπίδα ελεύθερης και δημοκρατικής έκφρασης στην εκπαίδευση. Το καθεστώς

εκμεταλλεύτηκε την προϋπάρχουσα συγκεντρωτική δομή στο έπακρον, αντικατέστησε τα πρόσωπα με αυτά της αρεσκείας του και δημιούργησε τις προϋποθέσεις για *ελεγχόμενη διοίκηση και εποπτεία στην εκπαίδευση*. Η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου αναδιάρθρωσε τη διοίκηση της εκπαίδευσης ώστε να είναι «δυνατή και ευχερεστέρα η παρακολούθησις της λειτουργίας των σχολείων, η εποπτεία και ο έλεγχος του προσωπικού τούτων, ως και η πληρεστέρα διοικήσις της Εκπαιδεύσεως». Γι' αυτό και υπήγαγε στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας *«παν εκπαιδευτικόν ίδρυμα και όλους τους κλάδους της εκπαίδευσως»*. Γίνεται εύκολα κατανοητός ο ασφυκτικός έλεγχος που ασκούνταν στους εκπαιδευτικούς για τη συμμόρφωσή τους στις επιταγές του καθεστώτος (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 235, Μπουζάκης, Σ. 2005: 103-113).

Με την εισαγωγή του θεσμού του Γενικού Επιθεωρητή, που έγινε με τον Αναγκαστικό Νόμο 767/1937, διαχωρίστηκε η διοίκηση και η εποπτεία της Δημοτικής Εκπαίδευσης από τη Μέση, σε επίπεδο περιφέρειας, αν και οι θέσεις των Γενικών Επιθεωρητών της Δημοτικής Εκπαίδευσης στελεχώνονταν με εκπαιδευτικούς που προέρχονταν από τη Μέση (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 235 Αθανασίου, Λ. 1997).

Το όλο κλίμα ενισχύθηκε και από τις δηλώσεις του ίδιου του Ι. Μεταξά, όταν ανέλαβε το Υπουργείο Παιδείας στις 29-11-1938:

«Συζητώ- δήλωσε- με τον καθένα και επιτρέπω, όταν πρόκειται να ληφθή μία απόφασις, πάσαν συζήτησιν και πάσαν αντίρρησιν προς εμέ, ελεύθερα. Αλλ' όταν λάβω την απόφασιν, (...), η απόφασις αυτή είναι οριστική και ανέκκλητος και τίποτε δεν είναι δυνατόν να με κάμη να υποχωρήσω από την απόφασιν αυτήν. Εννοείται δε, εις τον δρόμον της εκτελέσεως δεν είναι δυνατόν κανείς να με σταματήσει. Και εκείνος ο οποίος θα έχη την αντίθετον γνώμην οφείλει να υποκύψη και να παραδεχθή την γνώμην μου (...). Άμα (...) η απόφασις εκδηλωθή δια μιας διαταγής, δια διατάγματος ή νόμου, τότε ουδεμία αντίστασις επιτρέπεται πλέον» (Δημαράς, Α.1973, από: Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 235).

Η περίοδος αμέσως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο αποτέλεσε μια δύσκολη ιστορική στιγμή για τη χώρα μας, αφού αυτή βγήκε κατεστραμμένη και με σημαντικές απώλειες σε έμψυχο και άψυχο υλικό. Κοντά σε αυτά ο Εμφύλιος που ακολούθησε διαίρεσε βαθιά την Ελληνική κοινωνία με επιπτώσεις επώδυνες ως και σήμερα. Έτσι, δεν υπήρχαν ούτε οι προϋποθέσεις ούτε και η πολιτική βούληση των κυβερνήσεων, οι οποίες, αν και είχαν ισχυρή πλειοψηφία, αδράνησαν νομοθετικά στα εκπαιδευτικά πράγματα μια και το υπάρχον σύστημα, όπως λειτουργούσε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τις βόλευε (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 236).

Η πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα που διαμορφώθηκε στη χώρα μας μετά το 1946-47 *επιτείνει τον έλεγχο και την εποπτεία του κράτους στη λειτουργία της εκπαίδευσης*. Διατυπώθηκαν σαφή κριτήρια, όπως *γενική και ειδική μόρφωση, διδακτική και διοικητική ικανότητα, φιλοπονία, κοινωνική εμφάνιση και δράση*, βάσει των οποίων συντάσσονταν οι υπηρεσιακές εκθέσεις. Αυτή την περίοδο κυριαρχεί η έννοια της *εθνικοφροσύνης*, *αυξάνεται η καταπίεση και εντείνονται οι διώξεις των εκπαιδευτικών*. Ειδικότερα, την περίοδο 1946-47 απολύθηκαν 3.500 δημοκρατικοί εκπαιδευτικοί και 1.300 περίπου την περίοδο 1953-56. Το μέγεθος των διωγμών φαίνεται σε όλο του το μεγαλείο αν λάβει κανείς υπόψη του ότι ολόκληρο το σώμα των εκπαιδευτικών ήταν περίπου 24.000-25.000 (περίπου 16.000 δάσκαλοι, περίπου 7.000 καθηγητές). Με μια άλλη διατύπωση, μέσα σε δέκα χρόνια το 20% των εκπαιδευτικών διώχθηκε. Ο Λ. Αθανασίου (1997) χαρακτηριστικά αναφέρει ότι «ο Επιθεωρητής ανέλαβε την εξυγίανση της εκπαίδευσης με τον διωγμό των δημοκρατικών εκπαιδευτικών. Τα καλύτερα στελέχη της εκπαίδευσης βρέθηκαν έξω από τα σχολεία. Στις μετεκπαιδεύσεις και τα διδασκαλεία φοιτούσαν οι *«εθνικόφρονες. Τις μεταθέσεις, τις προαγωγές, τις αποσπάσεις, τα βραβεία και τις καλές θέσεις τις καθόριζαν οι ατομικοί φάκελοι των εκπαιδευτικών»* (Ιμβριώτη, Π. 1966: 84, από: Αθανασίου, Λ., 1997: 229-254).

Η προσπάθεια ανασυγκρότησης των οργάνων διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης αποτέλεσε εξαίρεση σε αυτή τη νομοθετική ακινησία. Το 1948 ιδρύθηκε το *«Κεντρικό Διοικητικό και Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Εκπαιδευσεως»* (Κ.Δ.Γ.Σ.Ε.) με δύο τμήματα, ένα για τη Δημοτική και ένα για τη Μέση Εκπαίδευση. Το Κ.Δ.Γ.Σ.Ε είχε

αρμοδιότητες πειθαρχικές, διοικητικές, γνωμοδοτικές και νομοπαρασκευαστικές. Συνέτασσε τα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων της Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, των Παιδαγωγικών Ακαδημιών, της Ακαδημίας Σωματικής Αγωγής, της Χαροκοπέιου Ανωτέρας Οικοκυρικής Σχολής, του Διδασκαλείου Μέσης Εκπαίδευσης και επέπτευε τους Γενικούς Επιθεωρητές (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 236).

Το 1952 οργανώθηκαν τα Περιφερειακά Συμβούλια. Ως τότε τις αρμοδιότητές τους είχε το Κ.Δ.Γ.Σ.Ε., στο οποίο υπήρχε και εκπροσώπηση των εκπαιδευτικών. Για τη Μέση Εκπαίδευση στην έδρα κάθε Γενικού Επιθεωρητή συστάθηκε, ως πρωτοβάθμιο όργανο, ένα «Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Μέσης Εκπαίδευσης» (Π.Υ.Σ.Μ.Ε.) με διοικητικές και πειθαρχικές αρμοδιότητες, συστάθηκαν, ως δευτεροβάθμια όργανα, δύο «Ανώτερα Υ.Σ.Μ.Ε.» με αντίστοιχες αρμοδιότητες και στο Υπουργείο Παιδείας συστάθηκε το «Κεντρικό Υ.Σ.Μ.Ε.» ως τριτοβάθμιο όργανο, με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες των Π.Υ.Σ.Μ.Ε. και Α.Υ.Σ.Μ.Ε. Τα «Ανώτερα Υ.Σ.Μ.Ε.» καταργήθηκαν το 1958 με το Βασιλικό Διάταγμα της 12-6-1958. Μέλη των συμβουλίων αυτών ήταν Επιθεωρητές, Γενικοί Επιθεωρητές, Διευθυντές Παιδαγωγικών Ακαδημιών και Δικαστικοί (Ανδρέου, Α. /Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 237).

Το 1959 με το Νομοθετικό Διάταγμα 3971/1959 θεσμοθετήθηκε το «Ανώτερο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο» (Α.Ε.Σ.) με δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα, το Διοικητικό, με τη συμμετοχή των αιρετών εκπροσώπων των εκπαιδευτικών, ονομαζόταν «Ανώτατο Συμβούλιο Διοικήσεως Εκπαιδευτικού Προσωπικού» (Α.Σ.Δ.Ε.Π.) και είχε διοικητικές αρμοδιότητες στο εποπτικό και διδακτικό προσωπικό της εκπαίδευσης. Το δεύτερο τμήμα, το Γνωμοδοτικό, ονομαζόταν «Ανώτατο Συμβούλιο Εκπαιδευτικού Προγράμματος» (Α.Σ.Ε.Π.) και είχε γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, τη σύνταξη αναλυτικών και ωρολογίων προγραμμάτων για κάθε βαθμίδα και τύπο σχολείου καθώς και τη σύνταξη οδηγιών προς τους Επιθεωρητές (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 237-238).

Μέχρι το 1964 τα κριτήρια με τα οποία αξιολογούνταν οι εκπαιδευτικοί από τους Επιθεωρητές, πέραν του πολιτικού φρονήματος, ήταν η επιστημονική συγκρότηση, η

διδασκτική ικανότητα, η ευσυνειδησία και η συμπεριφορά και η δράση (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 239), Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./Καββαδίας, Γ. 2007).

Την περίοδο αυτή οι διώξεις των εκπαιδευτικών πολλαπλασιάστηκαν, στο όνομα του κομμουνιστικού κινδύνου. Η πρακτική του ελέγχου της «*νομιμοφροσύνης*» τους και των «*πιστοποιητικών κοινωνικών φρονημάτων*» κορυφώθηκε. Έτσι, οικοδομήθηκε ένα κράτος «*διακρίσεων*», όπου από τη μια μεριά υπήρχαν οι «*εθνικόφρονες*» εκπαιδευτικοί και από την άλλη οι πολιτικά διαφωνούντες που έπρεπε ν' αποκλειστούν από το «*υγιές και ακέραιο*» εθνικό σώμα (Αλιβιζάτος, Ν. 1983, Τσουκαλάς, Κ. 1986, Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 233).

Το «*Ανώτερο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο*» (Α.Ε.Σ.) γρήγορα μετατράπηκε σε γραφειοκρατικό μηχανισμό με αρμοδιότητες περισσότερο διοικητικές παρά γνωμοδοτικές και οργανωτικές. Έτσι πρόβαλε ξανά η ανάγκη της δημιουργίας ενός συλλογικού οργάνου που θα είχε ουσιαστική συμμετοχή στην ανανεωτική διαδικασία της εκπαίδευσης. Το αίτημα αυτό πραγματοποιήθηκε με τη μεταρρύθμιση του 1964 και την ίδρυση του «*Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*» (νομοθετικό Διάταγμα 4379/1964), το οποίο ανέλαβε το «*εκπαιδευτικόν και ερευνητικόν έργον*», ενώ τη διοίκηση της εκπαίδευσης ανέλαβαν τα «*Κεντρικά Υπηρεσιακά Συμβούλια*», Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Π.Ε.), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.), Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Ε.Ε.), Παιδαγωγικών Ακαδημιών και Επιλογής Εποπτικού Προσωπικού (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 240).

Το «*Παιδαγωγικό Ινστιτούτο*» οργανώθηκε ως αυτοτελής δημόσια υπηρεσία. Τα καθήκοντα του ήταν:

- η επιστημονική έρευνα των εκπαιδευτικών θεμάτων,
- η επιμόρφωση του εποπτικού και του διδακτικού προσωπικού,
- η εποπτεία της λειτουργίας των σχολείων όλων των τύπων.

Στην ευθύνη του περιήλθαν το Διδασκαλείο Μέσης Εκπαίδευσης, η Μετεκπαίδευση των δασκάλων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, η Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.), η Υπηρεσία Μελετών του

Υπουργείου Παιδείας και το Τμήμα Λαϊκής Επιμόρφωσης (Βασιλικό Διάταγμα 827/1965, βλ. επίσης: Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 241).

Η μεταρρύθμιση που επιχειρήθηκε στα εκπαιδευτικά πράγματα το 1964, μετά τη μεγάλη εκλογική νίκη της «Ένωσης Κέντρου», αποσκοπούσε να ικανοποιήσει τρεις στόχους: έναν ιδεολογικό, έναν κοινωνικό και έναν οικονομικό. Ο πρώτος είναι το αίτημα για τη χρήση της δημοτικής γλώσσας μαζί με τη διεκδίκηση της πολιτικής διαπαιδαγώγησης από το σχολείο, βάσει των αρχών του κοινοβουλευτισμού, της έννοιας του υπεύθυνου πολίτη και της αντικειμενικότητας. Ο δεύτερος είναι η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των μαθητών, δηλαδή το αναφαίρετο δικαίωμα όλων στη μόρφωση, ο οποίος μορφοποιήθηκε με την αύξηση των χρόνων υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Ο τρίτος είναι το αστικό αίτημα της προσαρμογής του σχολείου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ν' αντιμετωπίσει την ανεπάρκειά του για ανταπόκριση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της παραγωγής (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994:239-242, Μπουζάκης, Σ. 2005: 129-132).

Στον σχεδιασμό και την πραγμάτωση αυτής της μεταρρύθμισης εγγραφόταν και η ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με στόχο την αλλαγή του προσανατολισμού των βασικών σπουδών και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της Δημοτικής και Μέσης εκπαίδευσης και τη θεωρητική στήριξη της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η ίδρυσή του, με την πρόθεση να συσπειρωθούν σε αυτό οι φιλελεύθεροι διανοούμενοι, αποτελούσε και ένα αντέρεισμα στις πανεπιστημιακές σχολές που συγκροτούσαν την παραδοσιακή συντηρητική διάνοηση και τροφοδοτούσαν την πολιτική και την επιχειρηματολογία των συντηρητικών πολιτικών δυνάμεων παραγωγής (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 239-242, Μπουζάκης, Σ. 2005: 129-132).

Το 1964 χαρακτηρίζεται από την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που εισήγαγε ο τότε Υπουργός Παιδείας, με κύρια χαρακτηριστικά το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης και την εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας στα σχολεία. Η μεταρρύθμιση, όμως, αυτή έμεινε μόνο στα χαρτιά, γιατί η δικτατορία του 1967 ανέτρεψε την πορεία της υλοποίησής της (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 242, Μπουζάκης, Σ. 2005: 131).

Η ίδρυση του «Παιδαγωγικού Ινστιτούτου» ήταν ένα αμφιλεγόμενο σημείο στη μεταρρύθμιση του 1964 για τις δυνάμεις, οι οποίες θεωρούσαν ως αυτοσκοπό τη διατήρηση μιας παράδοσης (ελληνοχριστιανικής), κατά κανόνα ξεκομμένης από κάθε ρεύμα νεωτερισμού. Έτσι, από το καθεστώς της χούντας του 1967 το «Παιδαγωγικό Ινστιτούτο» θεωρήθηκε ως φορέας που στόχευε στην ανατροπή αυτής της παράδοσης. Έτσι, με τον Αναγκαστικό Νόμο 59 στις 24 Ιουνίου του 1967 καταργήθηκε το «Παιδαγωγικό Ινστιτούτο» ως θεσμός διαβρωτικός για την ασφάλεια της χώρας και ο Υπουργός Παιδείας του καθεστώτος δήλωνε ότι «*αληθής σκοπός της ιδρύσεώς του (...) ήτο η υποταγή της Παιδείας εις μίαν πολιτικήν παράταξιν (...). Το φρόνημα και το ήθος πολλών εξ αυτών [των μελών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου] ήτο διαβλητόν και η επίδρασίς των επί των εκπαιδευτικών λειτουργιών υπήρξεν άκρως διαβρωτική, ως επίσης η επίδρασις επί της επιλύσεως των εκπαιδευτικών ζητημάτων υπήρξεν αντίθετος προς τας παραδόσεις του έθνους και την μακράν αυτού ιστορίαν*» (Δημαράς, Α. 1973, από Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 242-243).

Η δομή οργάνωσης, διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης που υπήρχε καταργήθηκε την ίδια χρονιά με τον αναγκαστικό Νόμο 129/19-9-1967. Στην κορυφή της διοίκησης συστάθηκαν το «Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο», το «Ανώτατο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Εκπαιδύσεως» και το «Ανώτατο Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως». Επιπλέον, με τον συγκεκριμένο νόμο, *όσοι εκπαιδευτικοί εκφέρουν λόγο εναντίον των κυβερνώντων θεωρούνται αντιφρονούντες και διώκονται*. Στις έδρες των Γενικών Επιθεωρητών το 1970 ιδρύθηκαν τα «Ανώτερα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια», που τα αποτελούσαν μέλη του εποπτικού προσωπικού, είχαν πειθαρχικές αρμοδιότητες για τους ανώτερους βαθμούς των εκπαιδευτικών, επανέκριναν τις πειθαρχικές αποφάσεις των Επιθεωρητών και γνωμοδοτούσαν σε θέματα δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης. Για τους χαμηλόβαθμους εκπαιδευτικούς λειτουργούσαν παράλληλα τα «*Νομαρχιακά Υπηρεσιακά Συμβούλια Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης*» με ανάλογες αρμοδιότητες (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 242, Αθανασίου, Α. 1997).

Στο Νομοθετικό Διάταγμα 532/1970 προβλεπόταν ρητά ότι για να διοριστεί κάποιος στη θέση του εκπαιδευτικού λειτουργού απαραίτητη προϋπόθεση ήταν το ήθος ως *«ίδιον και ουσιώδες στοιχείον δια τους εκπαιδευτικούς είναι η πίστις και αφοσίωσις εις τα ελληνικά και χριστιανικά ιδεώδη»*. Με το Νομοθετικό Διάταγμα 651/28/1970 καθιερώθηκε για πρώτη φορά η αξιολόγηση των δασκάλων και από τον Διευθυντή του σχολείου. Σύμφωνα με αυτό, *«οι Διευθυνταί των Δημοτικών Σχολείων (...) Συντάσσουν εκθέσεις περί της υπηρεσιακής επιδόσεως του υπ' αυτού προσωπικού, εξαιρέσει των περιπτώσεων κωλύματος λόγω συγγενείας μέχρι 3ου βαθμού και ομοιοβαθμίας»*. Ο Κουτσουλέλος (1971) σημειώνει πώς *«ο θεσμός της διπλής αξιολόγησης κρίθηκε από τους Επιθεωρητές την περίοδο αυτή ως επιτυχημένος»*, ενώ συντηρήθηκε για ένα διάστημα και στην περίοδο της μεταπολίτευσης από τη Νέα Δημοκρατία (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 242-243, Γρόλλιος, Γ./Λιάμπας, Τ./ Τζήκας, Χ. 2002).

Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο Διάταγμα (651/70), η χώρα διαρθρώθηκε σε πέντε παράλληλα επίπεδα για την άσκηση της διοίκησης και εποπτείας στην εκπαίδευση. Σε κάθε *«Ανώτερη Εκπαιδευτική Περιφέρεια»* (Α.Ε.Π.) τοποθετήθηκε ένας *«Εκπαιδευτικός Σύμβουλος»*, ως επικεφαλής, και ένας Γενικός Επιθεωρητής Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης. Σε κάθε νομό ένας Νομαρχιακός Επιθεωρητής, ως επικεφαλής, που είχε την άμεση εποπτεία των σχολείων και των εκπαιδευτικών. Σε κάθε εκπαιδευτική περιφέρεια ένας Επιθεωρητής, ως επικεφαλής, και στο τελευταίο επίπεδο, αυτό του σχολείου, επικεφαλής ένας διευθυντής. Για τη Μέση Εκπαίδευση υπήρχαν οι Διοικητικοί Επιθεωρητές και οι Επιθεωρητές ειδικοτήτων. Θεσπίστηκε, επίσης, και ο θεσμός του Αναπληρωτή Γενικού Επιθεωρητή. Η διάρθρωση αυτή οδήγησε και στην αύξηση του αριθμού των εποπτικών θέσεων. Εύστοχα παρατηρούσε ο Ε. Παπανούτσος στη Βουλή το 1976 πως η αύξηση του αριθμού των Επιθεωρητών από το δικτατορικό καθεστώς έγινε με σκοπό την αστυνόμευση των εκπαιδευτικών (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 243).

Καθ' όλη τη διάρκεια της επταετίας, οι εκπαιδευτικοί, όπως και όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, *υπόκεινται σε συνεχή έλεγχο των φρονημάτων τους*. Το τρίπτυχο *«πατρίς – θρησκεία – οικογένεια»* ήταν ο άξονας αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από τους

Επιθεωρητές. Επιπλέον, στο πλαίσιο της εκκαθάρισης της δημόσιας διοίκησης, διώχθηκε ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών. Οι διώξεις στηρίχθηκαν στη διάταξη της Θ' συντακτικής πράξης που όριζε τι σημαίνει «μη νομιμοφροσύνη» των υπαλλήλων, με κριτήρια καθαρά πολιτικά και προσδιόριζε ως ποινή την απόλυση με έκτακτες διαδικασίες και χωρίς δικαίωμα προσφυγής. Το Νομοθετικό Διάταγμα 651/1971 «Περί οργανώσεως της γενικής εκπαιδεύσεως και διοικήσεως του προσωπικού αυτής» όριζε σαφώς και κατηγορηματικώς ότι ο εκάστοτε Επιθεωρητής συντάσσει την «Εκθεση Υπηρεσιακής Ικανότητας» των εκπαιδευτικών της περιφέρειάς του, η οποία καταχωρίζεται στον υπηρεσιακό του φάκελο δια παντός (ό.π.).

Σύμφωνα με τους Ανδρέου/Παπακωνσταντίνου, η δεύτερη φάση διαμόρφωσης διοικητικού και εποπτικού μηχανισμού στην εκπαίδευση, που ξεκίνησε από τις αρχές του 20ού αιώνα, ενίσχυσε τα χαρακτηριστικά της προηγούμενης, ισχυροποιώντας την ενιαία διοίκηση και εποπτεία της Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης και τον θεσμό του Επιθεωρητή, δηλαδή εκείνη τη βαθμίδα της ιεραρχίας που ασκεί άμεση διοίκηση και εποπτεία στο σχολείο και στους εκπαιδευτικούς. Ο θεσμός αυτός ενδυναμώθηκε ιδιαίτερα στη μεταπολεμική περίοδο, όταν το κράτος πολιτικοποιήθηκε συγκεκριμένα (εθνοφροσύνη) και έγινε ανελαστικό, επιβάλλοντας στους εκπαιδευτικούς την ένταξή τους στην ιδεολογία του (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 279, Αθανασιάδης, Χ. 2001).

4.1.1.3 Η νομοθεσία της μεταπολίτευσης μέχρι το 1981: Η μεταρρύθμιση του 1976

Μετά τη μεταπολίτευση οι κυβερνήσεις της Ν. Δημοκρατίας ανταποκρίθηκαν στο αίτημα για εκδημοκρατισμό, διαβλέποντας ότι μια συνολική και ουσιαστική μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση θα μπορούσε να δώσει τη δύναμη που χρειαζόταν για τον εκσυγχρονισμό της. Έναν χρόνο μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας ψηφίζεται το Σύνταγμα της Ελλάδας από τη Βουλή. Καθιερώνεται πλέον η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και η δημοτική ως η επίσημη γλώσσα του ελληνικού κράτους.

Αλλά ούτε και σε αυτή την περίοδο έχουμε ουσιαστικές βελτιώσεις, όσον αφορά τη διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης, αίτημα άλλωστε που δεν προωθούσε συνειδητά και το συνδικαλιστικό κίνημα των εκπαιδευτικών (Δ.Ο.Ε., Ο.Λ.Μ.Ε.) έχοντας στραμμένη την προσοχή του στην «κάθαρση» ή «αποχουντοποίηση» του εποπτικού προσωπικού που υπηρέτησε το δικτατορικό καθεστώς. Θέμα κάθαρσης των Επιθεωρητών, που υπηρέτησαν το δικτατορικό καθεστώς τέθηκε βέβαια σχεδόν αμέσως μετά την πτώση της δικτατορίας. Με βάση, λοιπόν, τον Νόμο 309/1976 (30-04-1976, Φ.Ε.Κ. 100/30-04-1976, άρθρο 73) συγκροτήθηκε το Ειδικό Συμβούλιο Κρίσης, το οποίο *«γνωμάτευσε ότι κανένας από τους Επιθεωρητές που επελέγησαν με το Νόμο 651/1970, δεν υποστήριξε 'ηθελήμένα' το διδακτορικό καθεστώς με τη δραστηριότητά του»* (Διδ. Βήμα 1979: φ. 856), δίνοντας προσωρινά τέλος στη διαμάχη που είχε ξεσπάσει μεταξύ δασκάλων και Επιθεωρητών (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 243-245, Μπάκας, Θ. 2001).

Παρά το γεγονός ότι η εκπαιδευτική πολιτική της χώρας – με την είσοδο της δημοτικής γλώσσας και τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης – φαίνεται να αλλάζει, με τον ίδιο Νόμο (309/1976) οι Επιθεωρητές συνεχίζουν να αποτελούν το βασικό μηχανισμό αξιολόγησης της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 60 του ίδιου νόμου οι Επιθεωρητές υποχρεούνται ετησίως να συντάσσουν *«εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων»* των εκπαιδευτικών. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν τους παρακάτω τομείς αξιολόγησης: *«α) Επιστημονικόν (επιστημονική κατάρτιση, πνευματικά προσόντα, συγγραφική εργασία, σπουδές, πτυχία), β) Διδακτικόν (παιδαγωγική κατάρτιση, διδακτική ικανότητα), γ) Διοικητικόν (διοικητική δεξιότητα), δ) Ευσυνειδησία (υπηρεσιακή ευσυνειδησία, ηθικές αμοιβές) και ε) Δράσις και συμπεριφορά εντός και εκτός της υπηρεσίας (ήθος, χαρακτήρας, κοινωνική παράσταση και δράση, ποινές)»* Για τον νόμο αυτό, επειδή ήταν νόμος-πλαίσιο, προβλεπόταν η έκδοση προεδρικών Διαταγμάτων για τη ρύθμιση διάφορων θεμάτων, μεταξύ των οποίων τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Γενικών Επιθεωρητών και των Επιθεωρητών, καθώς και η επιλογή του εποπτικού προσωπικού, δηλαδή των Επιθεωρητών (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 278, Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999, Αθανασίου, Λ. 1997).

Με τη θεμελίωση της Μεταπολίτευσης διαμορφώθηκε ένας συνδικαλιστικός λόγος με τον οποίο οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών διαμηνύουν στο Υπουργείο Παιδείας το αίτημα για εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη λήψη αποφάσεων, αναφορικά με τα εκπαιδευτικά ζητήματα και αντικατάσταση του θεσμού του Επιθεωρητή από τον θεσμό του Σχολικού Συμβούλου. Το επιτακτικό αίτημα των εκπαιδευτικών για κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή και καθιέρωση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου πηγάζει από την ανάγκη για επιστημονική καθοδήγηση και εκπαιδευτική – παιδαγωγική ανάπτυξη, ενώ κατά βάση δεν αμφισβήτησαν τον θεσμό της εποπτείας (Διδασκαλικό Βήμα 1979: φ. 856:2, Δημητρόπουλος, Ε. 1999: 98, Μπάκας, Θ. 2009: 47-56).

Στη διοικητική οργάνωση, όπως αυτή διαμορφώθηκε το 1976-1977, δεν μπορούμε να εντοπίσουμε καινοτομίες ή ικανοποίηση παλιών αιτημάτων, όπως συνέβη σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης. Προφανής ήταν ο στόχος για διατήρηση της προϋπάρχουσας ιεραρχίας και για ενίσχυση του κύρους του εποπτικού προσωπικού, που είχε αμφισβητηθεί έντονα, έναντι των ελεγχόμενων εκπαιδευτικών. Μπορούμε μάλιστα να υποστηρίξουμε πως οι ρυθμίσεις που έγιναν στον Νόμο 309/1976 κινήθηκαν στο πλαίσιο του Νομοθετικού Διατάγματος 651/1970. Αν για το συνολικό πλαίσιο της εκπαίδευσης η μεταρρύθμιση του 1976-78 συνεχίζει το νήμα του 1964, οι ρυθμίσεις για τη διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης εγγράφονται στους πάγιους και σταθερούς προσανατολισμούς που διαμορφώθηκαν στα τέλη του 19^{ου} αιώνα (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 266-267, Μπουζάκης, Σ. 2005: 140-150).

Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών (Δ.Ο.Ε, Ο.Λ.Μ.Ε.) άσκησαν από νωρίς κριτική στον στερημένο από προοπτική θεσμό του Επιθεωρητή και στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, πράγμα το οποίο φάνηκε και αργότερα κυρίως στις θέσεις των εκπαιδευτικών όπου κυριαρχούσε το αίτημα της συμμετοχής τους στη διοίκηση της εκπαίδευσης, της κατάργησης του θεσμού του Επιθεωρητή και της εισαγωγής του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου. Ο ρόλος των Επιθεωρητών σταματά να υφίσταται το 1982, όταν η τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με τον Νόμο 1304/82 καταργεί τον θεσμό των Επιθεωρητών και εισάγει τον θεσμό του Σχολικού Συμβούλου, του

οποίου οι αρμοδιότητες περιορίζονται αποκλειστικά σε παιδαγωγικά και συμβουλευτικά καθήκοντα. Με τον νόμο αυτό γινόταν ουσιαστικά διάκριση ανάμεσα στη διοίκηση της εκπαίδευσης και την επιστημονική παιδαγωγική καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Υπεύθυνος των διοικητικών αρμοδιοτήτων καθίσταται πλέον ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Εκπαίδευσης. Είναι η πρώτη φορά που διαχωρίζεται η διοίκηση της εκπαίδευσης από την παιδαγωγική – διδακτική διαδικασία (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 245, Μπουζάκης, Σ. 2005: 151, Μπάκας, Θ. 2003: 141-155). Σύμφωνα με τον Φράγκο, η καθιέρωση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου αποτελεί πειστικό δείγμα γραφής μιας ανεξάρτητης εκπαιδευτικής πολιτικής, αντίθετης με τις προτάσεις και τις επιταγές διεθνών ελεγχόμενων από τα καπιταλιστικά κέντρα οργανισμών. Ο ίδιος υποστηρίζει ότι ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου στον τόπο μας αποτελεί εκπαιδευτική σύλληψη και κατάκτηση του συνδικαλιστικού χώρου, φωτισμένων εκπαιδευτικών λειτουργιών και εκπλήρωση κοινωνικής και εκπαιδευτικής αναγκαιότητας (Φράγκος, Χ.1997: 259, από: Μπουζάκης, Σ. 2005: 165).

Κλείνοντας την ενότητα αυτή, μπορεί κανείς να υιοθετήσει τα ακόλουθα συμπεράσματα: οι Επιθεωρητές από την αρχή της ύπαρξης του ελληνικού κράτους μέχρι το 1982, οπότε καταργήθηκε ο θεσμός τους, αποτελούσαν τον μηχανισμό επιβολής της θέλησης της εξουσίας, καθώς και τον μηχανισμό ελέγχου των πολιτικών φρονημάτων και της προσωπικής ζωής των εκπαιδευτικών. Μέχρι τότε ο θεσμός των Επιθεωρητών διένυσε μια πορεία που χαρακτηρίστηκε από υποκειμενισμό και καθοδηγητική συμπεριφορά, προκάλεσε εντονότατο διάλογο σχετικά με τον τρόπο επιλογής και τα τυπικά προσόντα, έλαβε ιδεολογικό-πολιτικό περιεχόμενο και λειτούργησε περισσότερο ως φόβητρο για μαθητές και εκπαιδευτικούς παρά ως πηγή επιστημονικής καθοδήγησης. Επιπλέον, με τον ελεγκτικό τους χαρακτήρα διασφάλιζαν την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας και του εκάστοτε ιδεολογικού χαρακτήρα της. Αποτελούσαν, επίσης, τους πειθαρχικούς προϊσταμένους των εκπαιδευτικών καθορίζοντας με τις εκθέσεις τους την υπηρεσιακή τους κατάσταση και εξέλιξη (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ.: 287-291, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007: 67-95).

4.2 Η αξιολόγηση και ο θεσμός του Επιθεωρητή στην ελληνική εκπαίδευση: Ο «επιθεωρητισμός»

Ο θεσμός του Επιθεωρητή, σχεδόν από την αρχή της εφαρμογής του, λειτούργησε ως όργανο στην υπηρεσία της ασκούμενης εκπαιδευτικής πολιτικής και ουσιαστικά ήταν μηχανισμός ελέγχου και εξουσίας. Υπήρξε μια προσπάθεια διοικητικής και εποπτικής κατεύθυνσης, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα στις εκπαιδευτικές αρχές της χώρας να έχουν μια συνολική εικόνα της κατάστασης που επικρατούσε στα σχολεία και των αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής πολιτικής τους. Αυτό, βέβαια, επιβαλλόταν και από τις συνθήκες της εποχής, αφού η ανάγκη για συμμαζέμα του χάους, που επικρατούσε στις εκπαιδευτικές περιφέρειες και στα σχολεία στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, επιζητούσε στελέχη που θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικά σε αυτό τον τομέα. Έτσι ξεκίνησε ο θεσμός του Επιθεωρητή. Στην πορεία, όμως, η διαμόρφωση του θεσμού και η πρακτική που ακολούθησαν αυτοί που τον υπηρετούσαν *οδήγησε τα πράγματα στην αυθαιρεσία και τον αυταρχισμό* (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 287-291, Μπουζάκης, Σ. 2005: 60-62, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 34).

Ο θεσμός του Επιθεωρητή, για πολλές δεκαετίες, έγινε αντικείμενο συζητήσεων στους εκπαιδευτικούς, κυρίως σε ό,τι αφορούσε την επαγγελματική συγκρότησή τους, τον τρόπο επιλογής τους, το είδος και την έκταση των αρμοδιοτήτων τους, τον αριθμό τους, τη σχέση τους με την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και τέλος την αρμοδιότητά τους να συντάσσουν τις υπηρεσιακές εκθέσεις αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Ιδιαίτερο σημείο κριτικής υπήρξε η επιλογή των Επιθεωρητών, η οποία με όποιον τρόπο και αν γινόταν, η τελική απόφαση ανήκε πάντοτε στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Έτσι, το Υπουργείο Παιδείας, είχε την τελική απόφαση, δηλαδή είτε επέλεγε άμεσα τους Επιθεωρητές είτε επικύρωνε ή όχι τους πίνακες επιτυχόντων, στο πλαίσιο της προσπάθειάς του να στελεχώσει τις θέσεις αυτές με πρόσωπα της αρεσκείας του, *για να μπορεί να ελέγξει τη διοίκηση και την εποπτεία της εκπαίδευσης* (ό.π.).

Σε ό,τι αφορούσε τα γενικότερα καθήκοντα των Επιθεωρητών το θέμα εστιάστηκε από νωρίς στη *συνύπαρξη διοικητικών και καθοδηγητικών αρμοδιοτήτων στο ίδιο πρόσωπο*. Με τον πλέον επίσημο τρόπο το θέμα τέθηκε στο συνέδριο των Επιθεωρητών του 1930 που οργάνωσε το Υπουργείο Παιδείας, με Υπουργό τον Γ. Παπανδρέου, όπου υποστηρίχτηκε ο διαχωρισμός του διοικητικού και καθοδηγητικού έργου. Επίσημα, για δεύτερη φορά, το θέμα τέθηκε στο εκπαιδευτικό συνέδριο του εποπτικού προσωπικού, που συγκάλεσε το Υπουργείο Παιδείας το 1949 με υπουργό τον Κωνσταντίνο Τσάτσο. Στα δε πορίσματα της «*Επιτροπής Παιδείας*» του 1958 θα προταθεί: «*δια την αποδοτικότεραν εκδήλωσιν της σχολικής εργασίας με τον επιστημονικώς ορθότερον τρόπον της διεξαγωγής της ενδείκνυται να χωριστεί η διοίκησης της εκπαιδύσεως από την οδηγικήν και να οριστούν δια καθέν των λειτουργημάτων τούτων ειδικά όργανα*» (πορίσματα επιτροπής παιδείας, 1961). Το αίτημα αυτό διαμορφωνόταν ως βασικό και από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών (Δ.Ο.Ε., Ο.Λ.Μ.Ε.) και τελικά όπως αναφέρθηκε σε άλλο σημείο της εργασίας, υλοποιήθηκε το 1982 με την εισαγωγή του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου και του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Εκπαίδευσης με διοικητικές αρμοδιότητες (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 271-278, Μπάκας Θ. 2003: 141-155, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 35).

Σύμφωνα με σχετικές απόψεις, το σώμα των Επιθεωρητών εξέφραζε μια *συντηρητική στάση*, χωρίς να λείπουν βέβαια και οι εξαιρέσεις, απέναντι στις καινοτομίες στην εκπαίδευση μια και η βασική αποστολή του ήταν η προώθηση της εκάστοτε εκπαιδευτικής πολιτικής (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994). Οι Επιθεωρητές επικεντρώνονταν κυρίως στα *διοικητικά τους καθήκοντα*, περιορίζοντας τις ουσιαστικές τους αρμοδιότητες σε ό,τι αφορούσε το παιδαγωγικό - διδακτικό-συμβουλευτικό τους έργο, δέσμοι και οι ίδιοι των δυνάμεων του συγκεντρωτισμού, με αποτέλεσμα να λειτουργούν ως τοπικοί εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας. Εκ των πραγμάτων ο θεσμός του Επιθεωρητή εξυπηρετούσε κυρίως τη γραφειοκρατία, την άσκηση ελέγχου και πίεσης, με συχνότερα φαινόμενα την αυθαιρεσία και τον παραγοντισμό (Μαυρογιώργος, Γ.1993: 155-166, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 35).

Παρ' όλο που αυξήθηκαν οι εποπτικές θέσεις, με την ταυτόχρονη αύξηση των εκπαιδευτικών περιφερειών, ο Επιθεωρητής, μη μπορώντας να αντεπεξέλθει, πέρα από τις δικές του προσωπικές προσπάθειες, στον ρόλο του ως συμβουλευτικού παράγοντα, κατάντησε *ένας γραφειοκρατικός μηχανισμός με μόνη δύναμη την επιβολή απόλυτου ελέγχου των εκπαιδευτικών*, με τη σύνταξη των υπηρεσιακών εκθέσεων αξιολόγησής τους, και εκεί εξαντλήθηκε. Άρα ο θεσμός της Επιθεώρησης ήταν ένας από τους *βασικούς συγκεντρωτικούς, συντηρητικούς και συμμορφωτικούς μηχανισμούς του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος* και το χαρακτηριστικότερο ίσως δείγμα γραφειοκρατικής μορφής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, που κυριάρχησε στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας μας. Εξού και ο όρος *«επιθεωρητισμός»*, με τον οποίο χαρακτηρίστηκε η προσπάθεια συνεχούς χειραγώγησης του εκπαιδευτικού, μέσα από ένα *αυταρχικό, διοικητικό και γραφειοκρατικό πλαίσιο*, που είχε ως σκοπό να δημιουργήσει όλες εκείνες τις προϋποθέσεις που ήθελαν τον Έλληνα εκπαιδευτικό καθοδηγούμενο, υποτακτικό και πειθήνιο όργανο των συγκεκριμένων κάθε φορά πολιτικών εξουσιών (ό.π.).

Όπως προκύπτει από τις σχετικές αναλύσεις, από την ψήφιση του Ν. 1304/1982 και μετά, όλες οι κυβερνήσεις της χώρας μας επεδίωξαν, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, να εφαρμόσουν συστήματα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. Όλα αυτά τα κατά καιρούς σχέδια έμειναν ουσιαστικά ανεφάρμοστα, γιατί, όπως πολλοί υποστηρίζουν, υπήρξε έντονη αντίδραση από τον κλάδο των εκπαιδευτικών, οι οποίοι θεώρησαν ότι αυτό που επιχειρείται τελικά είναι η αναβίωση και ο εκσυγχρονισμός του *«επιθεωρητισμού»*. Ο θεσμός του Επιθεωρητή, αν και ανήκει στο παρελθόν, αφού έχει σταματήσει να υφίσταται ουσιαστικά από το 1982, εξακολουθεί να διατηρεί τις εντυπώσεις του στην εκπαιδευτική κοινότητα. Απόδειξη αυτού είναι ο *«διαρκής»* διάλογος μεταξύ των ομοσπονδιών των εκπαιδευτικών και του Υπουργείου Παιδείας για τον καθορισμό ενός πλαισίου μέσα στο οποίο θα λειτουργεί η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου χωρίς τον φόβο των εκτροπών στον *«επιθεωρητισμό»* (Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π.1999, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιργιώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007: 67-95, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 36).

4.2.1 Οι εκθέσεις αξιολόγησης του εκπαιδευτικού από τον Επιθεωρητή

Όπως επισημάνθηκε σε προηγούμενο σημείο της εργασίας, βασικός εκφραστής των θέσεων της εκάστοτε εκπαιδευτικής πολιτικής ήταν κατά κύριο λόγο ο Επιθεωρητής, ο οποίος προσπαθούσε, ως εκλεγμένο όργανό της, να την εφαρμόσει. Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο ΒΤΜΘ/1895, στις υποχρεώσεις του Επιθεωρητή ήταν η σύνταξη υπηρεσιακής ικανότητας των εκπαιδευτικών. Η έκθεση (ημερολόγιο) υποβαλλόταν από τον Επιθεωρητή στο εποπτικό συμβούλιο και περιλάμβανε διεξοδική παρουσίαση των παρατηρήσεών του για κάθε σχολείο, δηλαδή για τη διδασκαλία των μαθημάτων, τις μεθόδους, τη συνεπή εφαρμογή του προγράμματος και των κανονισμών του Υπουργείου Παιδείας. Λόγω της μεγάλης εξουσίας, που του εκχωρήθηκε σκόπιμα, λειτούργησε ως κυρίαρχο όργανο στην περιφέρειά του, έχοντας τον καθοριστικότερο ρόλο στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. Τη σημαντικότητα της θέσης του αποδεικνύει ο τρόπος επιλογής του, αυστηρά ελεγχόμενος όχι μόνο ως προς την επιστημονική του κατάρτιση, αλλά και ως προς τη νομιμοφροσύνη και τη διάθεσή του να γίνει στέλεχος ενός μηχανισμού αυστηρού ελέγχου όλων των εκπαιδευτικών και διοικητικών διαδικασιών της αρμοδιότητάς του. Ο Ι. Αρχιμανδρίτης, *«Γενικός Επιθεωρητής Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως»*, σε βιβλίο του, με ευρεία κυκλοφορία, υποστήριξε ότι *«ο Επιθεωρητής είναι ο αντιπρόσωπος της οργανωμένης πολιτικής κοινότητας (του κράτους) και προΐσταται των εκπαιδευτικών μιας περιφέρειας, προσπαθών με αυτούς να δώσει λύσιν πολλών διοικητικών προβλημάτων αλλά κυρίως των τοιούτων της αγωγής. Άρα με την μόρφωσίν του, την πείραν του και το εν γένει κοσμοθεωρητικόν του πλαίσιον, τίθεται αρχηγός της περιφέρειας (...)*» (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 272-274, Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 37).

Τα αρχικά κανονιστικά διατάγματα προσδιόριζαν τα συγκεκριμένα σημεία, στα οποία έπρεπε να εστιάζει την προσοχή του ο Επιθεωρητής κατά την επιθεώρηση του εκπαιδευτικού. Ο Επιθεωρητής όφειλε, λοιπόν, να αποφεύγει τους γενικούς και αόριστους χαρακτηρισμούς και να καταλήγει σε σαφή συμπεράσματα για τη σωματική

και πνευματική κατάσταση, την επιμέλεια, την ευσυνειδησία, την επιστημονική κατάρτιση, τη μεθοδική και παιδαγωγική ικανότητα, καθώς και τον χαρακτήρα του εκπαιδευτικού. Οι εκθέσεις υποβάλλονταν στη συνέχεια στο εποπτικό συμβούλιο και αντίγραφα τους διαβιβάζονταν στο υπουργείο παιδείας, στο εκπαιδευτικό συμβούλιο και στον γενικό Επιθεωρητή. Η δυσκολία επακριβούς αποτίμησης των τομέων αξιολόγησης από τον Επιθεωρητή είχε ως αποτέλεσμα φαινόμενα άνισης μεταχείρισης των εκπαιδευτικών με συνέπειες αρνητικές για την εξέλιξή τους. Καθώς οι προαγωγές και οι μεταθέσεις τους επηρεάζονταν άμεσα από τις κρίσεις των Επιθεωρητών, επανειλημμένα είχαν παρατηρηθεί περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιούσαν οι Επιθεωρητές απέκλιναν από τις οδηγίες των ανώτερων οργάνων τους. Σταδιακά οι εκθέσεις υπηρεσιακής κατάστασης εξελίχθηκαν σε επίμαχο θέμα, το οποίο έφερνε συχνά αντιμέτωπους τους εκπαιδευτικούς με τους Επιθεωρητές και αποτελούσε την απαρχή δυσαρεσκειών, σιωπηρών αντιδικιών και αντεγκλήσεων μεταξύ τους, με επιπτώσεις για τους εκπαιδευτικούς και την εκπαίδευση. Οι εσφαλμένες εκτιμήσεις, οι επιφανειακές διαπιστώσεις, οι ανεπαρκείς αιτιολογήσεις και οι ελλειπείς υποδείξεις δεν παρουσίαζαν την πραγματική εικόνα της εκπαίδευσης και συχνά παρατηρούνταν σημαντικές διαφορές στη βαθμολογία και τον τρόπο εκτίμησης μεταξύ των Επιθεωρητών από περιφέρεια σε περιφέρεια (Ιορδανίδης, Γ. 2011: 4, Διδ. Βήμα 1955: φ. 285, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 37-38).

Από τη συγκεκριμένη παρουσίαση των δεδομένων διαπιστώνεται ότι το σημαντικότερο εργαλείο του Επιθεωρητή υπήρξε η υπηρεσιακή έκθεση ουσιαστικών προσόντων των εκπαιδευτικών, δηλαδή η αξιολόγησή τους έπειτα από άμεσο έλεγχο, εξαιτίας της οποίας αναγκαστικά οι εκπαιδευτικοί συμμορφώνονταν στις γενικές και αναλυτικές επιταγές της εκπαιδευτικής πολιτικής. Αυτή η δυνατότητα της σύνταξης έκθεσης αξιολόγησης έδινε στον Επιθεωρητή μεγάλο κύρος, ώστε να μπορεί με ευκολία να επιβάλλεται στους υφισταμένους του. Αναφορικά με τη βαθμολογική τους εξέλιξη οι εκπαιδευτικοί βαθμολογούνταν για το ήθος και τον χαρακτήρα, την κοινωνική παράσταση, τη συμπεριφορά τους μέσα και έξω από το σχολείο. Η έκθεση αυτή έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή τους, την ευνοϊκή τους μετάθεση, την απονομή ηθικής

αμοιβής κ.ο.κ. Ακόμη και από τους υποψηφίους για τη μετεκπαίδευση των δασκάλων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και των καθηγητών στο «Διδασκαλείο Μέσης Εκπαιδευσεως», τα οποία αποτελούσαν το φυτώριο και το εφαλτήριο για τη διεκδίκηση θέσεων στον εποπτικό και διοικητικό μηχανισμό της εκπαίδευσης, ζητούνταν να καταθέσουν μεταξύ των άλλων και: *«πιστοποιητικόν του προϊσταμένου Επιθεωρητού εξ ου να εμφανίζεται ότι έχουν τριετή τουλάχιστον πραγματική ευδόκιμον υπηρεσίαν (...), υπεύθυνον δήλωσιν (...) εν η να αναφέρωσι τας τυχόν επιβληθείσας αυτοίς ποινάς κατά το διάστημα της υπηρεσίας των. Οι δε Επιθεωρηταί δέον όπως υποβάλλωσιν εις το Υπουργείον (...) αντίγραφα εκθέσεων των ενδιαφερομένων, ως και αντίγραφα φύλλων ποιότητας αυτών»* (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 276, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 38-39).

Μέχρι το 1982 η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, γνωστή ως έκθεση επιθεωρήσεως, γινόταν σε έξι (6) τομείς: Επιστημονικός, Διδακτικός, Διοικητικός, Ως προς την ευσυνείδητον εκτέλεσιν των καθηκόντων τους, Ως προς την συμπεριφοράν τους εντός και εκτός του σχολείου, Ως προς την εσωσχολικήν και εξωσχολικήν δράσιν τους. Οι κλίμακες βαθμολογίας στους έξι αυτούς τομείς αναδεικνύονται ευκρινώς στον ακόλουθο **πίνακα 3** (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 278-279, Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 161, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 39).

Πίνακας 3:**ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ**

Βαθμολογία	Επιστημονικώς	Διδακτικώς	Διοικητικώς	Ευσυνειδησία	Συμπεριφορά	Δράσις
5	Άρτιος	Άρτιος	Λίαν δεξιός	Λίαν ευσ/τος	Εξάίρετος	Επωφελής
4	Ικανός	Ικανός	Δεξιός	Ευσυνείδητος	Αξιοπρεπής	Δραστήριος
3	Επαρκής	Επαρκής	Επαρκής	Μέτριος	Καλός	Εργατικός
2	Μέτριος	Μέτριος	Μέτριος	Αδιάφορος	Μέτριος	Αδιάφορος
1	Ανεπαρκής	Ανεπαρκής	Ανεπαρκής	Ασυνείδητος	Αναξ/πής	Αδρανής

Τα αποτελέσματα των εκθέσεων καθόριζαν την υπηρεσιακή και οικονομική θέση των εκπαιδευτικών, όπως φαίνεται στον ακόλουθο **πίνακα 4**:

Πίνακας 4: Αποτελέσματα βαθμολογίας

Σύνολο Βαθμολογίας	Αποτελέσματα της Βαθμολογίας
25-23, 01	Προαγωγή κατ' απόλυτον προαγωγήν
23-21, 01	Προαγωγή κατ' εκλογήν
21-17	Προαγωγή κατ' αρχαιότητα
17 και κάτω	Μη προακτέοι και μη χορήγηση του επιδόματος παραμονής

(Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 278-279, Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 161, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 39).

Από τις εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων που συνέταξαν κατά καιρούς οι Επιθεωρητές, μπορεί κανείς να συγκεντρώσει ένα εκτεταμένο χαρακτηριστικό υλικό: υπάκουος, πιστός, εχέμυθος, ειλικρινής, τίμιος, πρόθυμος, νομιμόφρων, προσεκτικός, νομοταγής, εθνικόφρων κ.λπ. Ο Χ. Στεργιόπουλος (1976: 473-477), τ. Επιθεωρητής δημοτικής εκπαίδευσης, θα μας δώσει «υποδείγματα ενημερωτικής έκθεσης» (αξιολόγησης): «Ο διδάσκαλος Δ. Π. ιδιαίτερος διακρίνεται δια την πίστιν του εις τα εθνικά μας ιδανικά... Είναι άριστος οικογενειάρχης και καλός Χριστιανός και τακτικώς εκκλησιάζεται... Πειθαρχεί εκουσίως και γνωρίζει να άρχη και να άρχηται... Είναι ανδροπρεπής κύριος...». «Εκπληρεί ενόρκως και ευσυνειδήτως το έργον του. Είναι ευπειθάρχος και νομοταγής. Σέβεται το κράτος, και την υπαλληλικήν ιεραρχίαν (...)». «Συμπεριφέρεται προσηκόντως επιδεικνύων καλόν ήθος και ελληνοπρεπή ηθικόν χαρακτήρα. Εμφορείται από υγιά κοινωνικά φρονήματα προσηλωμένος εις τα ιδεώδη της ελληνικής φυλής». «Ορισμένοι εκδηλώσεις και πράξεις του εν λόγω διδασκάλου τον κατατάσσουν εις την χορείαν των μη απολύτως νομιμοφρόνων διδασκάλων». «Ο διδάσκαλος ούτος συναναστραφείς κατά το παρελθόν με αριστερά στοιχεία της έδρας του σχολείου του φαίνεται ότι δεν εμφορείται υπό υγιών εθνικών αρχών (...)» (βλ. επίσης: Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 150, Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 272-274, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 40).

Ο Γενικός Επιθεωρητής Ι. Αρχιμανδρίτης μας αποκαλύπτει: «Ετιμώρησα και διδασκάλους. Πότε όμως! Αφού εξήντησα τα μέσα της πειθούς... και αφού επείσθην, ότι μόνον η τιμωρία πλέον έμενεν ως το τελευταίον μέσον συμμορφώσεως... Οι διδάσκαλοι αυτοί πιστεύω πως έγιναν καλοί, εργατικοί και προσετέθησαν εις τους ικανούς» και ο ίδιος γράφει: «Και εάν όλα εντός του σχολείου βαίνουν κατ' ευχήν με την ευσυνείδητον εργασίαν του διδασκάλου, εφόσον όμως η δράσις του δεν απλώνεται πέραν των τεσσάρων τοίχων της αιθούσης, έχομεν τότε καλόν μεν έργον και ωφέλειαν αισθητήν, πλην όμως, δεν έχομεν το «μέγιστον» το οποίο αναμένει η Πολιτεία εκ μέρους του διδασκάλου (...). Η οργάνωσις εθνικολαϊκών εορτών (...) η πρωτοστάτησις εις κοινωφελή έργα (...) η καταπολέμησις της αγραμματοσύνης με το νυκτερινόν σχολείον (κ.ά.) πρέπει ν' αποτελούν σπουδαιότατον μέλημά του (...). Έτσι ο δάσκαλος γίνεται πραγματικός λαοπαιδευτής, πράγμα το οποίον έχει μεγίστην σημασίαν και δια την ανόρθωσιν της κοινωνίας, και δια την σταθεράν

επαγγελματική εξέλιξη και άνοδο και την βελτίωση των όρων της υπηρεσιακής του ζωής» (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 272, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 40-41).

Σύμφωνα με μία αντικειμενική και ορθολογική άποψη και χωρίς να εξισώνει κανείς αδιακρίτως με απόλυτο τρόπο όλα τα πρόσωπα που υπηρέτησαν τον θεσμό του Επιθεωρητή και επομένως να τα εντάξει στην ίδια κατηγορία, αναφερόμενοι και στην καθοδηγητική τους δραστηριότητα, πρέπει να τονιστεί ότι πολλοί Επιθεωρητές ήταν αξιόλογοι επιστήμονες με πλούσιο συγγραφικό έργο (βιβλία, δημοσιεύσεις σε περιοδικά και τον τύπο κ.λπ.), μέσα από το οποίο προσπαθούσαν να αξιοποιήσουν τα δεδομένα της επιστήμης και να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς, έτσι ώστε το έργο τους να γίνεται πιο αποτελεσματικό (βλ. περισσότερα: Ανδρέου, Α. /Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994, Αθανασίου, Λ. 1997, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 41).

Η «έκθεση αξιολόγησης» ή «έκθεση επιθεωρήσεως» μετέτρεψε τον εκπαιδευτικό σε «περίπτωση» που γίνεται αντικείμενο γνώσης και μελλοντικής κρίσης. Η καταγραφή και η ενημέρωση των φύλλων αξιολόγησης προσφέρονταν για δυο αλληλοσυμπληρούμενες λειτουργίες: Από τη μια συγκροτούσαν τον εκπαιδευτικό ως ατομική περίπτωση που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο παρατήρησης, καταγραφής και μέτρησης, από την άλλη νομιμοποιούσαν τη διαμόρφωση και χρήση ενός συστήματος σύγκρισης και ιεραρχικής κατάταξης. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού απέκτησε προσδιοριστικά στοιχεία μιας τελετουργικής παραγωγής της «αλήθειας» για το ποιος είναι ικανός εκπαιδευτικός. Έτσι η αξιολόγηση καταστέλλει, αποκλείει, λογοκρίνει, αποκρύπτει, ορίζει αλλά και παράγει «παιδαγωγική αλήθεια». Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, δηλαδή, είναι μια τυπική μορφή άσκησης κοινωνικού ελέγχου, στο πλαίσιο βέβαια των ιδιαίτερων ιστορικών και κοινωνικών προσδιορισμών μιας χώρας. Καθώς είναι μέρος ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού προγράμματος (βασική εκπαίδευση, επιμόρφωση, διοίκηση και εποπτεία, θεσμικοί περιορισμοί κ.τ.ό.), ευνοεί την αναπαραγωγή των υφιστάμενων κοινωνικών σχέσεων και τη συμμόρφωση προς κυρίαρχες ιδεολογικές παραδοχές στην εκπαίδευση για την εκπαίδευση και την κοινωνία. Ο συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός της χαρακτήρας συνδέεται με συγκεκριμένες μορφές παρέμβασης του κράτους στην εκπαιδευτική διαδικασία, που ευνοούν τον πειθαναγκασμό, την υπαλληλοποίηση, την «κρατική» διδακτική κ.τ.ό. (Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 139-152, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 41-42).

Ωστόσο, η επόμενη άποψη του Μαυρογιώργου αποκαλύπτει για ακόμη μία φορά τον ρόλο του Επιθεωρητή και τη στάση των εκπαιδευτικών στον θεσμό των εκθέσεων επιθεώρησης και δεν αφήνει περιθώρια άλλων ερμηνειών, με το σκεπτικό ότι η εντύπωση για τους Επιθεωρητές στη διαδρομή του χρόνου παραμένει αρνητική στη μνήμη των εκπαιδευτικών. Αυτό οφείλεται στο ότι *οι εκπαιδευτικοί υπέστησαν έντονη και ασφυκτική καταπίεση από τον θεσμό του Επιθεωρητή*, ο οποίος αξιολογούσε και συνέτασσε τις «εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων». Είναι επόμενο, λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί να μην δέχονται την αναβίωση μιας παρόμοιας κατάστασης (Μαυρογιώργος, Γ.1993, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 42).

4.3 Συνοπτικά ευρήματα και διαπιστώσεις από τη λειτουργία του θεσμού του Επιθεωρητή

Όπως έχει γίνει σαφές από την ως τώρα παρουσίαση και ανάλυση των ιστορικών δεδομένων, το μοντέλο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που επικράτησε στη χώρα μας με τον θεσμό του Επιθεωρητή ήταν τεχνοκρατικό-γραφειοκρατικό, στηριζόταν σε συγκεντρωτικές αρχές οργάνωσης και προσφερόταν για την άσκηση αυταρχικού ελέγχου της εκπαιδευτικής πράξης. Οι ιεραρχικές διακρίσεις, ο καταμερισμός εργασίας και οι αυστηροί κανόνες επέβαλαν στον εκπαιδευτικό την αποδοχή του συστήματος, τη συμμόρφωση στους κανόνες και την αναγνώριση αυτών των ιεραρχικών εξαρτήσεων, που πολλές φορές έτειναν να πάρουν μορφή πελατειακών σχέσεων (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999).

Η άσκηση απόλυτου ελέγχου με τις γραφειοκρατικές μορφές αξιολόγησης είχε σκοπό αφενός να επιφέρει ορισμένες επιθυμητές αλλαγές στις αντιλήψεις, τις ιδέες και τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών, ώστε να επιβάλλει την παθητικότητα και να ευνοήσει τη χειραγώγησή τους, καθώς και να διαιωνίσει τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές σχέσεις και διαδικασίες και αφετέρου να καταγράψει την εφαρμογή συγκεκριμένων αναλυτικών προγραμμάτων σε συγκεκριμένα σχολικά εγχειρίδια και με προκαθορισμένες μεθοδολογικές αρχές, δηλαδή να επιτύχει την ομοιομορφία στην εκπαίδευση (Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Είναι γνωστό πως η «έκθεση» προσόντων που συνέτασαν οι Επιθεωρητές μέχρι το 1981 και ό,τι αυτή σήμαινε στην υπηρεσιακή εξέλιξη του εκπαιδευτικού, δέχθηκε την κριτική της εκπαιδευτικής κοινότητας και όχι μόνο. Οι υπηρεσιακές αυτές «εκθέσεις» κατέγραφαν τον βαθμό συμμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε εκ των προτέρων επιλεγμένες μεθόδους, στην εφαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων, στη χρήση συγκεκριμένων σχολικών εγχειριδίων και στην απαρέγκλιτη υλοποίηση αυστηρά ορισμένων πλαισίων σχολικής γνώσης. Επομένως, λειτούργησαν στην κατεύθυνση άσκησης ελέγχου για εντολές και οδηγίες που μονοδρομικά διοχετεύονταν από τη διοικητική, την εποπτική και την «επίσημη» επιστημονική ιεραρχία στα σχολεία και στους εκπαιδευτικούς (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993, Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999).

Στο ίδιο πλαίσιο αμφισβητήθηκε και το σύστημα εποπτείας και διοίκησης των εκπαιδευτικών θεσμών. Η αντίληψη αυτή οδήγησε και βάσιμα στην απόρριψη των ιδεών της αξιολόγησης στην ελληνική εκπαίδευση (Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999, Γιαννόπουλος, Κ. 2005).

Η συστηματική αποφυγή εκτέλεσης και σύνταξης των «εκθέσεων επιθεωρήσεως», που τεκμηριώνεται, ανάμεσα σε άλλα, και από τον μικρό, συγκριτικά προς τα προηγούμενα χρόνια, αριθμό τους, φαίνεται ότι σχετίζεται με το μεταδικτατορικό δυναμισμό του συνδικαλιστικού κινήματος των εκπαιδευτικών και με τις γενικότερες κοινωνικές και πολιτικοϊδεολογικές διεργασίες, συνθήκες και εξελίξεις. Σήμερα όσοι εκπαιδευτικοί διορίστηκαν μετά το 1974, δηλαδή ένα σημαντικό μέρος (το συντριπτικά μεγαλύτερο) του συνόλου των εκπαιδευτικών, δεν έχουν βιώματα των «εκθέσεων» αυτών. Με την ανανέωση του εκπαιδευτικού κλάδου όλα αυτά ανήκουν στο παρελθόν, ενώ η κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή έδωσε την αφορμή για αναζήτηση άλλων τρόπων λειτουργίας του θεσμού της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο και τη νεοελληνική κοινωνία (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993).

Ολοκληρώνοντας αυτό το κεφάλαιο και αξιολογώντας τα ευρήματά του, διαπιστώνεται ότι από τα στοιχεία των σχετικών νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, που παραθέσαμε στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο (1833-1981) και σε σχέση με το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που διαμορφώσαμε για να προσεγγίσουμε και ερμηνεύσουμε το περιεχόμενό τους, προκύπτει ότι ο σκοπός και το

αντικείμενο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, τα κριτήρια αξιολόγησής του, οι διαδικασίες αξιολόγησης και οι αξιολογητές κινούνται στα ακόλουθα επίπεδα:

Η αξιολόγηση ήταν υπόθεση ενός μονομελούς οργάνου, δηλαδή του Επιθεωρητή (Γενικού ή Νομαρχιακού) με συγκεκριμένες και αυξημένες αρμοδιότητες που σχετίζονταν με εποπτεία και έλεγχο του εκπαιδευτικού, πίεση, πειθαναγκασμό, πειθαρχική εξουσία (με επιβολή ποινών και μέχρι πειθαρχικής δίωξης του εκπαιδευτικού εξαιτίας της «διαγωγής» του) και με επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η οποία έπαιρνε τη μορφή κυρίως υποδειγματικών διδασκαλιών. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες είχαν ως αντικείμενο τον ίδιο τον εκπαιδευτικό και η αξιολόγηση βασιζόταν στην επιστημονική ικανότητά του, στη διδακτική, τη διοικητική, την υπηρεσιακή του ευσυνειδησία και στην εν γένει δράση του εντός και εκτός υπηρεσίας. Τη συλλογή των συγκεκριμένων πληροφοριών τις αντλούσε ο επιθεωρητής-αξιολογητής από την επιτόπια επίσκεψή του στην έδρα του εκπαιδευτικού. Με άλλα λόγια, ο επιθεωρητής χρησιμοποιούσε ως τεχνική αξιολόγησης κυρίως την παρακολούθηση του μαθήματος που διεξαγόταν από τον εκπαιδευτικό. Πρέπει να τονιστεί ότι το τελευταίο κριτήριο, που αφορούσε τη «δράση» του εκπαιδευτικού, αποτέλεσε σημείο υποκειμενικής εκμετάλλευσης στην αξιολόγηση από τον Επιθεωρητή, το οποίο, ανάλογα με τις πολιτικές εξελίξεις, χρησιμοποίησε ως μέσο για πολιτική και κοινωνική συμμόρφωση του εκπαιδευτικού. Ήταν το επίμαχο κριτήριο, το οποίο αποτέλεσε και το σημείο τριβής ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και το υπουργείο παιδείας και ειδικότερα με τον Επιθεωρητή. Με άλλα λόγια, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού δεν είχε παρά ελάχιστη σχέση με τα πραγματικά προβλήματα και τις ανάγκες τόσο του εκπαιδευτικού όσο και της ίδιας της εκπαιδευτικής και σχολικής πράξης.

Αρκετοί Επιθεωρητές, ως στελέχη και εντεταλμένοι του Υπουργείου Παιδείας, έδωσαν το δικαίωμα στις κυβερνήσεις, από τις οποίες ήταν εξαρτημένοι, να τους χρησιμοποιήσουν ως μέσα πίεσης, ελέγχου και πειθαναγκασμού των εκπαιδευτικών και διατηρώντας την ευθύνη και την υποχρέωση σύνταξης υπηρεσιακών εκθέσεων για πολλές δεκαετίες, έκαναν πολλές φορές χρήση αυτού του είδους της εξουσίας σε βάρος των εκπαιδευτικών, γεγονός που αποτέλεσε τον πλέον σοβαρό λόγο για την αρνητική στάση του εκπαιδευτικού κλάδου στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Αυτό σημαίνει ότι, παρά τις «δυσμενείς» επικρατούσες πολιτικές, και κοινωνικές συνθήκες, η

εκπαιδευτική κοινότητα, υποστηριζόμενη ή εκπροσωπούμενη, από τις συνδικαλιστικές της οργανώσεις, έδειξε τη δυσαρέσκεια και την αντίδρασή, η οποία πήρε πιο έντονη μορφή μετά τη μεταπολίτευση, όταν πλέον οι συνθήκες εκδημοκρατισμού της ελληνικής κοινωνίας έγιναν πιο εμφανείς.

Μετά την καταληκτική ανάλυση και αξιολόγηση της παρούσας ενότητας, η οποία αφορά τα ευρήματα της περιόδου από το 1833 μέχρι το 1981, δηλαδή τη χρονική περίοδο που λειτουργούσε αδιάλειπτα ο θεσμός του Επιθεωρητή και συντάσσονταν με συνέπεια οι υπηρεσιακές εκθέσεις των εκπαιδευτικών, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, αναφορικά με το πρώτο ερώτημα, η σύγκριση με τα ευρήματα της έρευνας δείχνει σε μεγάλο βαθμό σύγκλιση περιεχομένων με μια απόκλιση σε σχέση με τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών στην αξιολόγησή τους. Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών εφαρμοζόταν αδιάλειπτα και είχε χαρακτήρα ελεγκτικό, πειθαρχικό, εξατομικευμένο, αυταρχικό, συμμορφωτικό, γραφειοκρατικό, με έμφαση σε κριτήρια αμφίβολου παιδαγωγικού και μεθοδολογικού περιεχομένου.

Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι η εκπαιδευτική κοινότητα τηρούσε αρνητική στάση έναντι του θεσμού του Επιθεωρητή και των υπηρεσιακών εκθέσεων που συνέτασσε, με πιο έντονη την αντίδρασή της μετά τη μεταπολίτευση και ότι η κριτική της επικεντρώθηκε στο γεγονός ότι μέσω της αξιολόγησης, δηλαδή ουσιαστικά της επιθεώρησης, δεν επιχειρούνταν η αποτίμηση του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου και η συμβολή του εκπαιδευτικού σε αυτό, αλλά περισσότερο το ίδιο το πρόσωπο του εκπαιδευτικού, με αποτέλεσμα τη χειραγωγή του σε περιόδους κατά τις οποίες επικρατούσαν ιδιόμορφες και κοινωνικοπολιτικά φορτισμένες συνθήκες.

ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ (1982) ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2009

4.4 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων των νόμων 1304/1982 και 1566/1985

Τα θεσμικά μέτρα που θα αναλύσουμε σε αυτή την ενότητα έχουν ως κεντρικά σημεία προσέγγισης τους νόμους του 1982 και 1985, καθώς και τα σχετικά διατάγματα που στηρίχτηκαν σε αυτούς και ειδικότερα τις παραμέτρους της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού.

Σύμφωνα με τις σχετικές αναλύσεις, οι δυνάμεις εκείνες, που για χρόνια ολόκληρα έμεναν στο περιθώριο εξαιτίας του εμφυλίου και της δικτατορίας, μετά τη μεταπολίτευση άρχισαν να κινούνται δραστήρια και να αναζητούν ρόλους και μεγαλύτερη συμμετοχή στα πράγματα της χώρας. Το αίτημα για αλλαγή έβρισκε όλο και περισσότερους υποστηρικτές με αποτέλεσμα την άνοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην κυβέρνηση το 1981. Ήδη είχαν διαμορφωθεί προτάσεις για εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης και κατάργηση θεσμών του παρελθόντος, οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν συγκεντρωτικοί, αυταρχικοί και αναχρονιστικοί. Η νέα κυβέρνηση προχώρησε σε αλλαγές, εκτός των άλλων, και στη δημόσια διοίκηση με την ψήφιση του Νόμου 1263/1982. Στο πλαίσιο αυτών των αλλαγών καταργήθηκαν οι θέσεις των Γενικών Διευθυντών και των Εποπτών Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Με Υπουργική απόφαση είχε προηγηθεί η αναστολή σύνταξης υπηρεσιακών εκθέσεων των εκπαιδευτικών από τους Επιθεωρητές (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 245-246, Μπουζάκης, Σ. 2005:151, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 55-56).

Ο Νόμος 1304/1982 «Για την επιστημονική/ παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και την Μέση Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» αφορούσε την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή και την εισαγωγή του θεσμού του *Σχολικού Συμβούλου* και του *Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Γραφείου Εκπαίδευσης* με αποκλειστικές διοικητικές αρμοδιότητες. Ήταν το πρώτο βασικό νομοθέτημα της νέας κυβέρνησης για την εκπαίδευση. Αποδέχθηκε έτσι το αίτημα των εκπαιδευτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων για διαχωρισμό της άσκησης της «παιδαγωγικής καθοδήγησης» των εκπαιδευτικών και των διοικητικών αρμοδιοτήτων.

Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου στη Γενική και Μέση Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση, όπως διαμορφώθηκε μέσα από το πλαίσιο των νόμων και των προεδρικών διαταγμάτων, είναι *επιμορφωτικός, συντονιστικός, καθοδηγητικός*, είναι να συμβάλλει στον προγραμματισμό και τη διοίκηση της εκπαίδευσης και να συμμετέχει στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών (Μπουζάκης, Σ. 2005: 151, Μπάκας, Θ. 2003: 141-155, Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 94, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 56).

«Ειδικότερα, συνεργάζεται με το διδακτικό προσωπικό των σχολείων, για το σχεδιασμό της σχολικής εργασίας και την υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Αντιμετωπίζει προβλήματα διδακτικής και αγωγής σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό των σχολείων της δικαιοδοσίας του και φροντίζει για την εισαγωγή και εφαρμογή των πορισμάτων των σύγχρονων επιστημών της αγωγής στα σχολεία. Επισκέπτεται τα σχολεία της περιφέρειάς του και κατευθύνει το έργο των εκπαιδευτικών... Οργανώνει σεμινάρια και φροντίζει για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών... Μετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού και κατά περίπτωση στα αρμόδια συλλογικά όργανα...». Οι αρμοδιότητές του, επομένως, είναι να συμβάλλει στον προγραμματισμό της διδασκαλίας, να αξιολογεί, να επιβλέπει και να καθοδηγεί τους εκπαιδευτικούς με βάση τον κεντρικό προγραμματισμό του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Ο επιμορφωτικός του ρόλος περιορίζεται στα ζητήματα της διδακτικής πράξης. Η προβλεπόμενη συμμετοχή του στη διαδικασία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού (μαζί με τον Διευθυντή του σχολείου και τον Προϊστάμενο του Γραφείου Εκπαίδευσης) ενισχύει τον εποπτικό και ελεγκτικό ρόλο του σε βάρος των υπολοίπων (Μπουζάκης, Σ. 2005: 151, Μπάκας, Θ. 2003: 141-155, Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 94, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 56-57).

Ο Νόμος (1304/1982) ουσιαστικά φέρνει στο προσκήνιο την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, όχι πια μέσα από τον θεσμό του Επιθεωρητή αλλά από τον νέο θεσμό του Σχολικού Συμβούλου με μια αόριστη και γενική αναφορά και χωρίς να υπεισέρχεται στον σκοπό, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που αναλαμβάνει στην επιτέλεση αυτού του ρόλου. Δίνει την εντύπωση μιας «υπόμνησης», προσδιορίζοντας τον ρόλο του περισσότερο ως επιμορφωτικό, καθοδηγητικό και επιμορφωτικό. Βέβαια, στην αξιολόγηση εμπλέκεται πλέον και ο *Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας* και ο Προϊστάμενος του Γραφείου Εκπαίδευσης, με τη λογική ότι πρέπει να αξιολογείται και

το διοικητικό-οργανωτικό έργο του, μετά τον διαχωρισμό των καθηκόντων του Επιθεωρητή σε αυτά του διοικητικού και συμβουλευτικού περιεχομένου. Το Υπουργείο Παιδείας με τη διατύπωση αυτή φαίνεται σαν να θέλει να κρατά σε «αναμονή» και «ετοιμότητα» τη διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, με την έννοια ότι τα υπόλοιπα έπονται, χωρίς, όμως, να «αποτολμάται» η συγκεκριμενοποίησή της. Υποθέτουμε ότι, στο πλαίσιο άσκησης της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής από το ΠΑΣΟΚ, αυτό γίνεται για λόγους πολιτικής στρατηγικής, προκειμένου να «απαλύνει» ή να «εξευμενίσει» τις αντιδράσεις του εκπαιδευτικού κλάδου και να δείξει με τον τρόπο αυτό ένα περισσότερο «φιλικό» πρόσωπο της ασκούμενης εκπαιδευτικής πολιτικής προς τους εκπαιδευτικούς (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 57).

Η αναδιάρθρωση της διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης συνεχίζεται με τα σχέδια Π.Δ. και την ψήφιση του νόμου – πλαισίου για τη Γενική Εκπαίδευση το 1985 (Ν. 1566/1985, ΦΕΚ 167/30-9-1985, άρθρο 11) «*Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*». Ένα νέο Π.Δ. (14/2/86) προβλέπει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στους εξής τομείς: α) *Επιστημονική κατάρτιση*, β) *Διδακτική ικανότητα – παιδαγωγική πράξη*, γ) *Συμμετοχή στην οργάνωση της σχολικής ζωής και* δ) *Εργατικότητα και συνεργασία με τους φορείς*. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τριμελή επιτροπή: τον *Σχολικό Σύμβουλο*, τον *Διευθυντή Εκπαίδευσης και τον Διευθυντή του Σχολείου*. Με άλλα λόγια, στα παραπάνω επάλληλα σχέδια Π.Δ. που κατά καιρούς το υπουργείο έχει δώσει στη δημοσιότητα, συμπληρώνει την επιτροπή αξιολόγησης με ένα τρίτο μέλος, «*τον οικείο προϊστάμενο διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης*» (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 58).

Η συγκεκριμενοποίηση των κριτηρίων και των οργάνων της αξιολόγησης φαίνεται να υλοποιείται με τον νεότερο Νόμο (1566/1985) και το ΠΔ που τον συνοδεύει. Τα κριτήρια ουσιαστικά αντανακλούν την ίδια λογική ως προς το περιεχόμενό τους σε σχέση με αυτά που χρησιμοποιούνταν από τον Επιθεωρητή πριν από το 1982. Ειδικά το κριτήριο που αφορά την «*εργατικότητα και συνεργασία με τους φορείς*» αφήνει πολλά περιθώρια υποκειμενικών και ίσως αυθαίρετων κρίσεων στους αξιολογητές, οι οποίες «*διευκολύνουν*» τον σκοπό της συμμόρφωσης και του εγκλωβισμού του εκπαιδευτικού σε συγκεκριμένο εκπαιδευτικό και ιδεολογικό πλαίσιο λειτουργίας. Επιπλέον, από την ανάγνωση των συγκεκριμένων θεσμικών ρυθμίσεων (βλ. περισσότερα στο παράρτημα)

προκύπτει ότι τα αποτελέσματα των εκθέσεων αξιολόγησης που θα συντάσσει θα καθορίζουν την υπηρεσιακή και οικονομική θέση του εκπαιδευτικού (ό.π.).

Η ΔΟΕ και η Ο.Λ.Μ.Ε. αντιδρούν στην επιχειρούμενη αξιολόγηση με το σκεπτικό ότι συνεχίζουν την ίδια κατάσταση και αντίληψη του παρελθόντος ως προς το θέμα της αξιολόγησης. Ειδικότερα, η Ο.Λ.Μ.Ε. αντιδρά «ενάντια στα ασφυκτικά δεσμά με τα οποία θέλει η κυβέρνηση να δέσει τον εκπαιδευτικό» και στη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιείται στις 29/3/1986 απορρίπτει όλο το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης (Ανδρέου, Α./Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 291-292, Δούκας, Χ. 2000: 31, Μπάκας, Θ. 2001, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 58).

Όπως προαναφέρθηκε, την προσπάθεια του Νόμου 1304/1982 για την ανασυγκρότηση της οργάνωσης και της εποπτείας της εκπαίδευσης ολοκλήρωσε ο Νόμος 1566/1985, ο οποίος εξειδικεύεται στην υλοποίησή του με μια πληθώρα προεδρικών διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, διοικητικών πράξεων κ.λπ. Τρεις ήταν οι κύριοι άξονες πάνω στους οποίους στηριζόταν η νέα μεταρρύθμιση με τον Νόμο 1566/1985:

- α) η Διοίκηση
- β) η Επιστημονική – Παιδαγωγική καθοδήγηση και
- γ) η Λαϊκή συμμετοχή (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ.1994: 287-311, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 59).

Με βάση τον Νόμο αυτό (1566/1985), η διοίκηση της εκπαίδευσης έχει τη διάρθρωση της διοικητικής διαίρεσης της χώρας σε τρία επίπεδα: Εθνικό Επίπεδο (Υπουργείο), Νομαρχιακό Επίπεδο (Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης) και Τοπικό Επίπεδο (Σχολική Μονάδα). Τα Υπηρεσιακά Συμβούλια οργανώθηκαν σε δύο επίπεδα: σε εθνικό επίπεδο τα «Κεντρικά Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Κ.Υ.Σ.Π.Ε.- Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.) και σε νομαρχιακό επίπεδο τα «Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Π.Υ.Σ.Π.Ε. – Π.Υ.Σ.Δ.Ε.). Τα Συμβούλια αυτά είχαν πέντε μέλη και αποτελούνταν αρχικά από τρεις Προϊσταμένους Διευθύνσεων ή και Γραφείων και δύο αιρετούς εκπροσώπους των εκπαιδευτικών και από το 1989 ένα δικαστικό, δύο Προϊσταμένους, που πάντα διορίζονται από τον Υπουργό Παιδείας, και δύο αιρετούς εκπροσώπους των

εκπαιδευτικών (βλ. επίσης: Μπουζάκης, Σ. 2005: 158-159, Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 246-247, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 59).

Έχοντας ως βάση τη διάρθρωση της διοίκησης, θεσμοθετήθηκε μια σειρά οργάνων λαϊκής συμμετοχής, όπως είναι το «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας», τα «Συμβούλια Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής», τα «Νομαρχιακά Συμβούλια Παιδείας», οι «Δημοτικές ή Κοινοτικές Επιτροπές», η «Σχολική Επιτροπή». Ένας άλλος τομέας αλλαγής υπήρξε η κατάργηση του Κ.Ε.Μ.Ε., ως οργάνου που βρισκόταν σε «κοινωνική απομόνωση» και η ίδρυση στη θέση αυτού του «Παιδαγωγικού Ινστιτούτου», ονομασία που υιοθετήθηκε για να θυμίζει την όλη προσπάθεια του 1964. Ο ρόλος του προσδιορίστηκε ως ερευνητικός και επιτελικός. Οι διατάξεις, όμως, για το νέο όργανο κινούνταν στο ίδιο πλαίσιο με το καταργηθέν Κ.Ε.Μ.Ε. (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 247, Μπουζάκης, Σ. 2005: 159, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 59-60).

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή, πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τον Νόμο 1566/1985, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ήταν πλέον στις αρμοδιότητες του Σχολικού Συμβούλου, αφού ο ίδιος θα μετείχε στη διαδικασία αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού και κατά περίπτωση στα αρμόδια συλλογικά όργανα. Επιπλέον, τα αποτελέσματα των εκθέσεων αξιολόγησης που θα συνέτασσε θα καθόριζαν την υπηρεσιακή και οικονομική θέση του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, αυτή η αρμοδιότητα του Σχολικού Συμβούλου, δηλαδή η θεσμοθετημένη αξιολόγηση, δεν εφαρμόστηκε ποτέ στην πράξη κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. (1981-1989). Το κοινωνικό πρόσωπο που ήθελε να δείξει η κυβέρνηση και οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών κράτησαν τελικά την αξιολόγηση ανενεργή (Ανδρέου, Α./ Παπακωνσταντίνου, Γ. 1994: 294-303, Μπάκας, Θ. 2003, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 60).

Αναφορικά με το πρώτο ερώτημα που τέθηκε προς διερεύνηση, μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι από τα στοιχεία των σχετικών νόμων και προεδρικών διαταγμάτων που παραθέσαμε και σε σχέση με το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που διαμορφώσαμε για να αναλύσουμε το περιεχόμενό τους, προκύπτει ότι μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή οι προτάσεις που δόθηκαν από την πλευρά των ηγεσιών του Υπουργείου Παιδείας εμπειρεύσαν ρυθμίσεις, οι οποίες είχαν κοινά σημεία με βασικές παραμέτρους του «επιθεωρητισμού». Δηλαδή, ο σκοπός και το αντικείμενο αξιολόγησης του

εκπαιδευτικού, τα κριτήρια αξιολόγησής του, οι διαδικασίες αξιολόγησης και οι αξιολογητές δεν διαφέρουν αισθητά από τη προηγούμενη νομοθεσία πριν από το 1982, που στηριζόταν στον θεσμό του Επιθεωρητή. Οι διαφορές που παρατηρούνται αφορούν τους αξιολογητές, κάτι που συνδέεται με τον νέο θεσμό του Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Εκπαίδευσης, ως προς τις υπηρεσιακές τους αρμοδιότητες. Μια μικρή διαφορά παρατηρείται, επίσης, στα κριτήρια αξιολόγησης, στα οποία κάνει την εμφάνισή της *«η συμμετοχή του εκπαιδευτικού στην οργάνωση της σχολικής ζωής»* (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013:60).

Κατά τα άλλα, η ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, στα σχέδια και τα μέτρα που πρότεινε, επικεντρωνόταν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού με σκοπούς, αντικείμενο, κριτήρια, πρόσωπα και διαδικασίες ατομοκεντρικού, ελεγκτικού, ιεραρχικού και τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού χαρακτήρα, γεγονός που κυριαρχούσε στις ρυθμίσεις της Πολιτείας και πριν από το 1981, δηλαδή την περίοδο του *«επιθεωρητισμού»*. Όσον αφορά τις διαδικασίες και τις τεχνικές αξιολόγησης, προβλεπόταν η έγκρισή τους να είναι *«προνόμιο»* των ιεραρχικά ανώτερων κλιμακίων και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δεν αποτελούσαν αντικείμενο δημόσιας συζήτησης ή αμφισβήτησης. Γι' αυτό και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών την απέρριψαν και την παρομοίωσαν με αυτήν που εφαρμοζόταν πριν από το 1982. Ωστόσο, το τελικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι τα συγκεκριμένα νομοθετήματα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού που περιγράψαμε πιο πάνω παρέμειναν ανενεργά στην πράξη μέχρι το 1993 (ό.π.).

4.5 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του Π.Δ. 320/1993

Οι θεσμικές ρυθμίσεις που θα αναλύσουμε σ' αυτή την ενότητα αφορούν την περίοδο από το 1990 μέχρι το 2001 και έχουν ως κεντρικά σημεία προσέγγισης τις παραμέτρους του Προεδρικού Διατάγματος του 1993 και του Νόμου 1997, οι οποίες αναφέρονται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

Το 1990 η νέα κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με το πρόγραμμά της για την παιδεία, το οποίο προέβλεπε και την εφαρμογή της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, με σκοπό την προαγωγική τους εξέλιξη, προκαλεί αναταραχές στην εκπαίδευση. Με την

αξιολόγηση αυτή «...αυτό που επιδιώκεται είναι κυρίως ο έλεγχος της συμμόρφωσης των εκπαιδευτικών 'εις τας υποδείξεις' και πολύ λιγότερο η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου» (Ηλιού, Μ. 1991: 60). Οι καταλήψεις των σχολείων και η δολοφονία του καθηγητή Ν. Τεμπονέρα, οδηγούν σε κλιμάκωση των συγκρούσεων και στην παραίτηση του υπουργού παιδείας Β. Κοντογιαννόπουλου. Ο νέος υπουργός παιδείας Γ. Σουφλιάς προωθεί την ιδέα του «εθνικού διαλόγου» για την παιδεία. Η προσπάθεια νομιμοποίησης της πολιτικής, που προτίθεται να εφαρμόσει, είναι προφανής. Το 1992 το ΥΠ.Ε.Π.Θ. προωθεί σχέδιο Π.Δ. για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και, όπως ήταν αναμενόμενο, ένας νέος κύκλος αντιπαραθέσεων και κινητοποιήσεων αρχίζει (Μπουζάκης, Σ. 2005: 180-181, Δούκας, Χ. 2000: 142-145, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 61)

Σύμφωνα με το Π.Δ. 320/1993 (ΦΕΚ 138 Α', «Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση», άρθρο 1 και 3) ως «αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου νοείται η εκτίμηση της απόδοσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης γενικά» και έχει ως σκοπό τη βελτίωση της εκπαίδευσης μέσω διορθωτικών παρεμβάσεων και αναπροσαρμογών. «Κατά την αξιολόγηση εκτιμάται το έργο κάθε εκπαιδευτικού χωριστά, το έργο της σχολικής μονάδας συνολικά, καθώς και η απόδοση του εκπαιδευτικού συστήματος σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο... Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού συντελεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου..., ενισχύει την αυτογνωσία του, ως προς την επιστημονική του συγκρότηση, την παιδαγωγική του κατάρτιση και τη διδακτική του ευστοχία..., να σχηματίζει μια θεμελιωμένη εικόνα για την απόδοση του έργου του... Επιπλέον, η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού αποβλέπει στην ικανοποίηση των ίδιων των εκπαιδευτικών από την αναγνώριση του έργου τους και παρέχει κίνητρα σε όσους επιθυμούν να εξελιχθούν και να υπηρετήσουν σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης...». Αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση συνδέεται άμεσα με την αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού, για την οποία αφιερώνεται ολόκληρο το άρθρο 3 αλλά και με τον προγραμματισμό των διδακτικών δραστηριοτήτων. Γίνεται, επίσης, για πρώτη φορά λόγος για «αποδοτικότητα» του εκπαιδευτικού έργου. Η διαδικασία της αξιολόγησης ξεκινά από την ίδια τη σχολική μονάδα. Δηλαδή, στην αρχή κάθε σχολικού έτους ο σύλλογος διδασκόντων της σχολικής μονάδας συνεργάζεται με τον Σχολικό Σύμβουλο, προκειμένου να διαμορφωθεί προγραμματισμός δραστηριοτήτων. Στο τέλος του διδακτικού έτους ο σύλλογος συνεδριάζει για να αξιολογήσει το εκπαιδευτικό έργο, λαμβάνο-

ντας υπόψη τη γνώμη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Στη συνέχεια, υποβάλλεται σχετική έκθεση από τον διευθυντή της σχολικής μονάδας προς τον Σχολικό Σύμβουλο και τον προϊστάμενο του Γραφείου Εκπαίδευσης. Οι εκθέσεις των τελευταίων διαβιβάζονται στο συντονιστή Σχολικών Συμβούλων ή στο διευθυντή εκπαίδευσης και μέσω αυτών φτάνουν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, προκειμένου να αξιολογηθούν και να προχωρήσει ο εθνικός εκπαιδευτικός σχεδιασμός (βλ. επίσης: Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας Γ 2007: 105, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 63).

Στο ίδιο Π.Δ. (320/1993, άρθρο 3) προβλέπονται τα θεσμικά πρόσωπα που θα αναλάβουν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, καθώς και τους τομείς και τις κλίμακες αξιολόγησης (βαθμολόγησης). Ειδικότερα: «ο Σχολικός Σύμβουλος αξιολογεί: α) *την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού, δηλαδή την απαραίτητη για το έργο του επιστημονική συγκρότηση, την κατοχή της διδακτέας ύλης, την επιστημονική-εκπαιδευτική δραστηριότητα... και β) την παιδαγωγική – διδακτική ικανότητα του εκπαιδευτικού, δηλαδή τον προγραμματισμό του διδακτικού έργου, την ορθή χρήση κατάλληλης μεθόδου, την ικανότητα αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών...* Ο Διευθυντής Σχολείου αξιολογεί:

α) την υπηρεσιακή συνέπεια, την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών του εκπαιδευτικού και β) τη συνεργασία και επικοινωνία του εκπαιδευτικού με συναδέλφους, γονείς και μαθητές. Η κλίμακα βαθμολόγησης σε όλες τις περιπτώσεις είναι από 10 έως 50 μόρια (σύνολο μορίων 100)» (βλ. αναλυτικότερα στο παράρτημα), (ό.π.).

Στο σημείο αυτό και κάνοντας μνεία του συστήματος κατηγοριών ανάλυσης και αναφορικά με το κριτήριο του αντικειμένου της αξιολόγησης, διαπιστώνει κανείς ότι ο εκπαιδευτικός και το έργο του εξακολουθούν να βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας, ωστόσο η αξιολόγηση επεκτείνεται και στο σύνολο του εκπαιδευτικού έργου που συντελείται στη σχολική μονάδα και πέραν αυτής με την εμπλοκή και του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Τα πρόσωπα και τα κριτήρια αξιολόγησης παραμένουν σχεδόν τα ίδια, με τον Σχολικό Σύμβουλο και τον Διευθυντή του Σχολείου να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Μια περισσότερο φραστική αλλαγή εντοπίζει κανείς στα κριτήρια αξιολόγησης. Ειδικότερα, απαλείφεται το κριτήριο της συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού εκτός σχολείου και η αξιολόγηση δεν συνδέεται πλέον με τη μισθολογική και υπηρεσιακή κατάσταση του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, προστίθεται ένα κρίσιμο σημείο, η «*αποδοτικότητα*» του εκπαιδευτικού, γεγονός που αφήνει περιθώρια για υποκειμενικές εκτιμήσεις και άσκηση

αυστηρής εξουσίας με κύριο μοχλό την πίεση, τη συμμόρφωση και τον έλεγχο του εκπαιδευτικού. Η βαθμολογική κλίμακα θυμίζει «*επιθεωρητισμό*» με βαθμοθηρικούς και εξουσιαστικούς προσανατολισμούς. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι τα νέα δεδομένα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έχουν σαφώς *αυστηρότερο χαρακτήρα* και προσομοιάζουν με αυτά που ίσχυαν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του θεσμού του Επιθεωρητή και τον «*επιθεωρητισμό*» (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 64).

Σύμφωνα με τη σχετική ανάλυση, το συγκεκριμένο διάταγμα ξεσήκωσε αντιδράσεις στις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, με σημείο αναφοράς τις διατάξεις που σχετίζονται με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα, το ΥΠ.Ε.Π.Θ. επικρίνεται για επιστροφή στον «*επιθεωρητισμό*» και για ασφυκτικό ιδεολογικό έλεγχο και αστυνόμευση της παιδαγωγικής πράξης. Η επιχειρούμενη αξιολόγηση καταγγέλλεται ότι έχει σκοπό την «*ομοιομορφία*», την «*προσήκουσα διαγωγή*» και το «*κλείσιμο στομάτων*». Οι διαφορές του νέου συστήματος αξιολόγησης από εκείνο του 1976 εντοπίζονται στην αντικατάσταση του Επιθεωρητή από τον Σχολικό Σύμβουλο, στην απάλειψη του κριτηρίου της συμπεριφοράς εκτός σχολείου και στη μη σύνδεση του μισθού με την προαγωγή. Στη συνέχεια, «*η συνδικαλιστική πίεση που ασκήθηκε την περίοδο αυτή, απέτρεψε την υλοποίηση του Π.Δ. που έμεινε μετέωρο για ένα ολόκληρο χρόνο ...*» (Δούκας, Χ. 2000: 140-145, Μπάκας, Θ. 2009, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 64).

4.6 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του νόμου 2525/1997

Χωρίς να έχει εφαρμοστεί μέχρι τότε η αξιολόγηση, ανέκυψαν νέες πολιτικές εξελίξεις, με αποτέλεσμα να αλλάξει η κυβέρνηση. Η νέα κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με Υπουργό Παιδείας το Δ. Φατούρο, καταργεί το Π.Δ. της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και με σχετική διαταγή του ΥΠ.Ε.Π.Θ. συνιστά στους Σχολικούς Συμβούλους και στους διευθυντές των σχολείων να απέχουν από την αξιολόγηση ενόψει νέας μελέτης για την αναμόρφωσή της (Δούκας, Χ. 2000: 142-145, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 64).

Το 1997, με Υπουργό Παιδείας το Γ. Αρσένη, ψηφίζεται ο Νόμος - Πλαίσιο 2525 για την εκπαίδευση («*Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις*», ΦΕΚ 188/23-9-1997). Ο συγκεκριμένος νόμος - μεταρρύθμιση Αρσένη με το άρθρο 8, παράγρ. 1

προβλέπει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων, τους προϊσταμένους των γραφείων εκπαίδευσης και τους Σχολικούς Συμβούλους. Ο ίδιος νόμος ορίζει ότι *«ως αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης νοείται η διαδικασία αποτίμησης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της, όπως αυτοί καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία»* (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 65).

Το άρθρο 8 του Νόμου 2525/97 έρχεται να συμπληρώσει ένα χρόνο αργότερα η Υπουργική Απόφαση Δ2/1938/26-2-1998, χαρακτηρίζοντας την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ως ανατροφοδοτική διαδικασία της διδακτικής πράξης και ορίζει ως σκοπό της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών:

«α) την ενίσχυση της αυτογνωσίας τους ως προς την επιστημονική τους συγκρότηση, την παιδαγωγική τους κατάρτιση και τη διδακτική ευστοχία,

β) το σχηματισμό θεμελιωμένης εικόνας για την απόδοση στο έργο τους, γ) την προσπάθεια βελτίωσης της προσφοράς τους στο μαθητή με την αξιοποίηση των διαπιστώσεων και οδηγιών των αξιολογητών,

δ) την επισήμανση των αδυναμιών τους στην προσφορά του διδακτικού τους έργου και η προσπάθεια εξάλειψης αυτών,

ε) την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από την αναγνώριση του έργου τους και η παροχή κινήτρων σε όσους επιθυμούν να εξελιχθούν και να υπηρετήσουν σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης και

στ) τη διαπίστωση των αναγκών επιμόρφωσής τους και ο προσδιορισμός του περιεχομένου της επιμόρφωσης αυτής» (άρθρο 1.4) (βλ. επίσης: Μπουζάκης, Σ. 2005: 182, Κουτούζης, Μ./ Χατζηευστρατίου, Ι. 1999: 19, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 65).

Στην ίδια υπουργική απόφαση (Δ2/1938/1998), προβλέπεται η αξιολόγηση της σχολικής μονάδας: Στο τέλος κάθε σχολικού έτους συντάσσεται έκθεση Αυτοαξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας από πενταμελή επιτροπή που ορίζεται από το σύλλογο διδασκόντων και υποβάλλεται στο διευθυντή της μονάδας. Η αξιολόγηση, όμως, δεν τελειώνει εδώ. Βάσει του άρθρου 3 της ίδιας απόφασης, η Επιτροπή Αξιολόγησης Σχολικών Μονάδων (Ε.Α.Σ.Μ.) συγκροτεί τριμελείς επιτροπές για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. *«Η αξιολόγηση διεξάγεται*

επιτοπίως σε κάθε Σχολική Μονάδα από τους Αξιολογητές, χωρίς τη μεσολάβηση οποιουδήποτε άλλου σχολικού παράγοντα ή φορέα, βάσει των γενικών κατευθύνσεων που τίθενται από την Ε.Α.Σ.Μ.» (ό.π.: 65-66).

Ο Νόμος 2525 συνδέεται άμεσα με το Π.Δ. 140/1998 (ΦΕΚ 107/20.5.1998, άρθρο 4, παράγρ. 1), στο οποίο ορίζεται ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την υπηρεσιακή του εξέλιξη. Ο εκπαιδευτικός καλείται να υποβάλει έκθεση αυτοαξιολόγησης, η παράλειψη της οποίας όμως «σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζει την διαδικασία της αξιολόγησης». Πρόκειται για την πρώτη φορά που γίνεται λόγος για αυτοαξιολόγηση, έστω και γενικά. Ωστόσο, η εφαρμογή αυτού του Π.Δ. ανεστάλη λόγω πιέσεων από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών. Ακόμη, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας συντάσσει αξιολογική έκθεση για τη σχολική μονάδα και για τους εκπαιδευτικούς της. Η έκθεση του διευθυντή για τους εκπαιδευτικούς αναφέρεται: *α) στην υπηρεσιακή συνέπεια, την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, β) στη συνεργασία και επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς.* Ο Σχολικός Σύμβουλος παρακολουθεί τουλάχιστον δύο διδασκαλίες του εκπαιδευτικού και συντάσσει αξιολογική έκθεση για θέματα που αφορούν την επιστημονική και διδακτική του επάρκεια. Την ίδια έκθεση χρησιμοποιεί και ο προϊστάμενος του Γραφείου Εκπαίδευσης για τη δική του συνολική αξιολογική έκθεση που αφορά, όμως, τον τρόπο λειτουργίας των σχολείων. Για κάθε αξιολόγηση η βαθμολογική κλίμακα είναι από το 10 έως το 50 (βλ. επίσης: Κουτούζης, Μ./ Χατζηευστρατίου, Ι. 1999: 19, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 66).

Τώρα κάνει την εμφάνισή του ένα νέο όργανο αξιολόγησης που είναι το *Σώμα Μόνιμων Αξιολογητών (Σ.Μ.Α.)*, για το οποίο ο νόμος προβλέπει τη σύσταση τετρακοσίων (400) οργανικών θέσεων. Οι υποψήφιοι θα επιλεγούν μέσα από δημόσιο διαγωνισμό και θα πρέπει να είναι κάτω των 55 ετών, πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. και να έχουν τουλάχιστον δωδεκαετή διδακτική προϋπηρεσία. Το Σ.Μ.Α., καθώς και οι Σχολικοί Σύμβουλοι, θα εποπτεύονται και θα συντονίζονται από μια Επιτροπή Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας (Ε.Α.Σ.Μ.), αποτελούμενη από προσωπικότητες κύρους και υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Ε.Π.Θ. Το Σ.Μ.Α. συντάσσει εκθέσεις για τους εκπαιδευτικούς «για τη μονιμοποίησή τους και σε κάθε περίπτωση υπηρεσιακής εξέλιξης ή συμμετοχής τους σε διαδικασίες επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης», καθώς και «σε

περίπτωση που προκύπτουν σοβαρές ελλείψεις επιστημονικής ή παιδαγωγικής επάρκειας του εκπαιδευτικού που έχει ήδη κριθεί με τις αξιολογικές εκθέσεις των αρμοδίων οργάνων» (άρθρο 4 του Νόμου 2525/1997). Το Σώμα Μόνιμων Αξιολογητών και η Επιτροπή Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας δεν συστάθηκαν ποτέ, αν και ο νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων. Ένας ακόμη θεσμός που προβλεπόταν από τον ίδιο νόμο, αλλά ποτέ δεν ενεργοποιήθηκε, είναι τα Περιφερειακά Κέντρα Στήριξης Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Πε.Κε.Σ.Ε.Σ.), των οποίων βασικό έργο είναι «η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, που διευκολύνουν την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου και τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 188/23.9.1997, άρθρο 9, παράγρ. 2), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 66-67).

Στη συνέχεια, εκδίδεται το Π.Δ. 140 του 1998 για τους όρους και τη διαδικασία μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών. Αναγκαία προϋπόθεση για τη μονιμοποίηση του εκπαιδευτικού είναι η σύνταξη έκθεσης αξιολόγησης της παιδαγωγικής και διδακτικής του επάρκειας από τον διευθυντή της σχολικής μονάδας και από τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο. Στο τέλος της δοκιμαστικής θητείας του εκπαιδευτικού, τριμελής επιτροπή από μέλη του Σ.Μ.Α. εξετάζουν τον υπηρεσιακό φάκελό του, την πληρότητα μιας επιστημονικής εργασίας που πρέπει να έχει εκπονήσει ο αξιολογούμενος σε αντικείμενο σχετικό με την ειδικότητα του, καθώς και την επάρκεια σχεδίου υποδειγματικής διδασκαλίας που έχει συντάξει ο ίδιος. Οι τριμελής επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τις εκθέσεις αξιολόγησης που έχουν συνταχθεί από το διευθυντή της σχολικής μονάδας και τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο και συντάσσει την τελική, δική της έκθεση. Το ίδιο έτος (1998) με σχετική εγκύκλιο (Γ2/47/1998) για τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, καλούνται οι σχολικές μονάδες να συγκροτήσουν από μια πενταμελή ομάδα η κάθε μία, για την αυτοαξιολόγησή της (βλ. επίσης: Κουτούζης, Μ./ Χατζηευστρατίου, Ι. 1999, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 67).

Έχοντας ως βάση το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης και κάνοντας σύγκριση των συγκεκριμένων σημείων του (σκοπός, αντικείμενο, κριτήρια, αξιολογητές, διαδικασίες) με τις προηγούμενες θεσμικές ρυθμίσεις, διαπιστώνεται μια «αυστηροποίηση» των σχετικών διατάξεων, φέρνοντας στο προσκήνιο και νέα όργανα «επιτήρησης» και «επιθεώρησης» (ΣΜΑ και ΕΑΣΜ). Οι νέες θεσμικές ρυθμίσεις που απορρέουν από τον νόμο του 1997 ουσιαστικά ενεργοποιούν τον σκοπό, τα κριτήρια και το αντικείμενο

αξιολόγησης του Π.Δ. του 1993, ενισχύοντας τις εξουσιαστικές αρμοδιότητες των οργάνων αξιολόγησης, μολονότι προέρχονται από μια ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας «σοσιαλιστική» και όχι «συντηρητική» (ΠΑΣΟΚ), όπως ήταν αυτή που θέσπισε το προηγούμενο προεδρικό διάταγμα (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013:67-68).

Στα χρόνια που ακολούθησαν η συζήτηση για την αξιολόγηση εξακολούθησε να περιστρέφεται κυρίως γύρω από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και αυτός ήταν ένας από τους λόγους που η Δ.Ο.Ε. εξέφρασε την αντίδρασή της στο Ν. 2525 με τις αποφάσεις της 67^{ης} Γενικής συνέλευσης του κλάδου (Ιούνιος 1998). Η Ο.Λ.Μ.Ε. καταδικάζει, επίσης, την επιχειρούμενη αξιολόγηση στο σύνολό της και ζητά την απόσυρσή της, ενώ προτρέπει τους συλλόγους διδασκόντων να μη συγκροτήσουν τις ομάδες αυτοαξιολόγησης. Η πυραμιδωτή εξωτερική αξιολόγηση που θεσμοθετείται, όχι μόνο για τους εκπαιδευτικούς, αλλά και για τη σχολική μονάδα, δείχνει ότι η *«αυτοαξιολόγηση είναι δημαγωγική και προσχηματική ..., η πολιτική ηγεσία θα επιχειρήσει, με τρόπο δημαγωγικό, αφενός μεν να χρυσώσει το χάπι της εξωτερικής αξιολόγησης με την παράλληλη αυτοαξιολόγηση και αφετέρου να εκθέσει τους εκπαιδευτικούς στα μάτια της κοινής γνώμης ως αρνητές της οποιασδήποτε μορφής αξιολόγησης ...»*. (Μποφυλάτος, Σ. 1998: 17, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 68).

Ο Νόμος - Πλαίσιο 2525 δείχνει για μια ακόμη φορά ότι η διαδοχή των δύο κομμάτων (ΠΑ.ΣΟ.Κ.-Ν.Δ.) στην εξουσία δε συνιστά ρήξη και ασυνέχεια, αλλά συνέχεια και συναίνεση στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι κινητοποιήσεις ενάντια στη *«μεταρρύθμιση Αρσένη»* κλιμακώνονται σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα, με μακροχρόνιες απεργίες των εκπαιδευτικών και καταλήψεις των σχολείων από τους μαθητές. Η αναταραχή στην παιδεία, μεγάλη σε ένταση και διάρκεια, έχει ως αποτέλεσμα αυτή η αξιολόγηση να μην εφαρμοστεί ποτέ. (Δούκας, Χ. 2000, Κωνσταντίνου, Χ. 2013: 68).

Δίνοντας μια καταληκτική νότα στη συγκεκριμένη ενότητα, γίνεται αντιληπτό ότι από τα στοιχεία των σχετικών νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, που παραθέσαμε με βάση τον Νόμο του 1997 και σε σχέση με το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που διαμορφώσαμε για να προσεγγίσουμε και ερμηνεύσουμε το περιεχόμενό τους, προκύπτει ότι ο σκοπός και το αντικείμενο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, τα κριτήρια αξιολόγησής του, οι διαδικασίες αξιολόγησης και οι αξιολογητές γίνονται

αντικείμενο περιορισμένης τροποποίησης σε σχέση με τις προηγούμενες ρυθμίσεις. Ωστόσο, στο συγκεκριμένο νόμο Αρσένη, μολονότι δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου μέσα στη σχολική μονάδα και εμφανίζεται μια νέα διαδικασία, αυτή της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού, εντούτοις είναι εμφανής η «*αυστηροποίηση*» των διαδικασιών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού μέσα από νέα όργανα επίβλεψης και ελέγχου (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 68-69).

Οι σκοποί, βέβαια, της αξιολόγησης παρέμειναν, αποβλέποντας, τουλάχιστον ως διακήρυξη, στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά συνδεδεμένοι, όμως, όπως και πριν με την υπηρεσιακή και οικονομική κατάσταση του εκπαιδευτικού. Αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού εξακολουθεί να είναι εξωτερική, ατομοκεντρική, ελεγκτική, ιεραρχική και τεχνοκρατική-γραφειοκρατική. Ωστόσο, και αυτές τις ρυθμίσεις τις απέρριψαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, προσάπτοντάς τους σχεδόν τα ίδια αρνητικά χαρακτηριστικά με αυτά που ίσχυαν στις προηγούμενες (βλ. περισσότερα για το θέμα αυτό σε επόμενη ενότητα), (ό.π.: 69).

4.7 Τα δεδομένα των θεσμικών ρυθμίσεων του νόμου 2986/2002 και μέχρι το 2009

Τα θεσμικά μέτρα που θα αναλύσουμε σε αυτή την ενότητα αφορούν την περίοδο από το 2002 μέχρι το 2009 και έχουν ως κεντρικό σημείο προσέγγισης τα σημεία του Νόμου 2002, τα οποία αναφέρονται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

Μετά την αντικατάσταση του Γ. Αρσένη στο υπουργείο παιδείας, ο νέος υπουργός, Π. Ευθυμίου, το 2002 θεσπίζει νέο Νόμο (2986/2002, ΦΕΚ 24Α'/13-2-2002, «*Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών*») για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Στον νόμο αυτό αφιερώνεται για πρώτη φορά ολόκληρη παράγραφος στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, η οποία διαχωρίζεται πλέον με σαφήνεια από αυτή του εκπαιδευτικού, ωστόσο δεν γίνεται ακόμη αναφορά σε αναλυτική διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 69).

Σύμφωνα με το νέο αυτό νομοθέτημα καθορίζονται ο σκοπός και οι επιδιώξεις της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και δηλώνεται ρητά ότι η αξιολόγηση *«ανατροφοδοτεί τη διδακτική πράξη επιδιώκοντας τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και τη βελτίωση όλων των εκπαιδευτικών παραγόντων»*, προσβλέποντας σε μια εκπαίδευση δημοκρατικότερη που θα παρέχει ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε όλους τους μαθητές. Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρο 4 του παραπάνω νόμου, *«η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων ανατίθεται στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.) και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), που έχουν τις εξής αρμοδιότητες: α) Το Κ.Ε.Ε. αναλαμβάνει την ανάπτυξη και εφαρμογή Προτύπων δεικτών και κριτηρίων ... καθώς και τον έλεγχο της αξιοπιστίας του συστήματος αποτύπωσης και παρακολούθησης του εκπαιδευτικού έργου. Επίσης, συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τις εκθέσεις αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων που συντάσσονται από το σύλλογο διδασκόντων..., β) Το Π.Ι. αναλαμβάνει την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών ...»*. Με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου (υπ. απόφ.. Φ/353/1/324/105657/Δ1/08-10-2002 ΥΠ.Ε.Π.Θ) προβλέπεται η ατομική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού από τον διευθυντή και τον Σχολικό Σύμβουλο, ως προς το διοικητικό και παιδαγωγικό έργο αντίστοιχα. Ο Σχολικός Σύμβουλος αξιολογεί τον εκπαιδευτικό μετά από τουλάχιστον τρεις επισκέψεις στην αίθουσα διδασκαλίας, *«προκειμένου να διαμορφώσει αντικειμενικές, αξιόπιστες και έγκυρες κρίσεις»* (σχέδιο Π.Δ. για την *«Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και των στελεχών της εκπαίδευσης»*, 1-7-2002), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 70).

Σε μια πιο αναλυτική μορφή, η πυραμίδα της αξιολόγησης, όπως προκύπτει από το ίδιο άρθρο (2986/2002, άρθρο 5), έχει την ακόλουθη διάρθρωση: *«ο εκπαιδευτικός αξιολογείται από: τον Σχολικό Σύμβουλο ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και τον Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας ως προς το ευρύτερο επαγγελματικό (διοικητικό) έργο, ο Διευθυντής της Σχολικής Μονάδας από: τον Σχολικό Σύμβουλο ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και τον Προϊστάμενο Γραφείου ή το Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό έργο, ο Προϊστάμενος Γραφείου από: τον Προϊστάμενο του Τμήματος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και τον Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό έργο, ο Διευθυντής Εκπαίδευσης από: Σύμβουλο ή Μόνιμο Πάρεδρο του*

Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό έργο, ο *Σχολικός Σύμβουλος* από: τον Προϊστάμενο του Τμήματος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό έργο και τέλος ο *Προϊστάμενος του Τμήματος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης* από: Σύμβουλο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ως προς το επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο και από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό έργο» (βλ. αναλυτικότερα στο παράρτημα) (ό.π.: 70-71).

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Π.Ι., καθορίζονται «η διαδικασία, ο τύπος, ο χρόνος, το περιεχόμενο της αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την αξιολόγηση των εκ παιδευτικών» (Ν. 2986/2002, άρθρο 4). Στο σχετικό σχέδιο Π.Δ.(1-7-2002), ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την ατομική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και των στελεχών της εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση αφορά όλους τους εκπαιδευτικούς και είναι περιοδική με συχνότητα: α) για τους υπό μονιμοποίηση εκπαιδευτικούς μια αξιολογική έκθεση στην πρώτη διετία, β) για τους εκπαιδευτικούς: μέχρι 14 έτη υπηρεσίας ανά 3 έτη, από 15 μέχρι 26 έτη υπηρεσίας ανά 4 έτη και γ) για τα στελέχη της εκπαίδευσης ανά διετία (ό.π.).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού από τον *Σχολικό Σύμβουλο* αφορά τα πεδία (ό.π.: 71-72):

A) Επιστημονική συγκρότηση και δραστηριότητα

1. Επιστημονική συγκρότηση και επαρκή γνώση των γνωστικών αντικειμένων
2. Επιστημονική δραστηριότητα (π.χ. σπουδές, επιστημονικές παρεμβάσεις, επιμόρφωση, συγγραφικό έργο),

B) Παιδαγωγική και διδακτική ικανότητα - δραστηριότητα

1. Σχεδιασμός και δόμηση της διδασκαλίας (π.χ. γενικός μακροπρόθεσμος σχεδιασμός συναρτώμενος με το αναλυτικό πρόγραμμα και τον διαθέσιμο χρόνο, βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός, ανάπτυξη του μαθήματος με σαφή μαθησιακά βήματα, σύνδεση των αποκτημένων γνώσεων με την κοινωνική πραγματικότητα),

2. Ευελιξία στη διδακτική πράξη (π.χ. εφαρμογή ποικίλων διδακτικών μεθόδων, κατάλληλη διαμόρφωση του διδακτικού υλικού),

3. Αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου και των μέσων διδασκαλίας,

4. Υιοθέτηση και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων - συμμετοχή σε πιλοτικά προγράμματα,

5. Σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των εκπαιδευτικών εργασιών (π.χ. ποικίλες, ποιοτικές ανατιθέμενες εργασίες που στοχεύουν στη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη, ανατιθέμενες εργασίες που δεν αποτελούν αφορμή για αναζήτηση φροντιστηριακής βοήθειας, παιδαγωγικά ενδεδειγμένος έλεγχος και οδηγίες βελτίωσης των εργασιών),

6. Ποιότητα μάθησης (π.χ. ενεργοποίηση του μαθητή στην παιδαγωγική επικοινωνία, είδος των υποβληθεισών ερωτήσεων, διάλογος και συνεργασία εκπαιδευτικού - μαθητών, ενίσχυση της υπευθυνότητας και της μαθησιακής αυτονομίας των μαθητών, προώθηση της ομαδικής εργασίας-συνεργασίας, παιδαγωγική αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών),

7. Παιδαγωγικό κλίμα της τάξης (π.χ. χαρακτηριστικά της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητών, δόμηση κανονιστικού πλαισίου της τάξης, περιβάλλον εργασίας-κοινωνικοποίησης),

8. Αξιολόγηση μαθητών (π.χ. χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης παιδαγωγικά ενδεδειγμένων, μεθοδική ταξινόμηση των αξιολογικών αποτελεσμάτων, διάλογος του εκπαιδευτικού με τους μαθητές επί του αξιολογικού αποτελέσματος και της αξιοποίησής του).

Η αξιολόγηση από τον *Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας* αφορά στα πεδία (ό.π.: 72-73):

α) Ανάλυση πρωτοβουλιών (π.χ. σχεδιασμός και οργάνωση μαθησιακών κοινωνικών δραστηριοτήτων, αξιοποίηση του υπάρχοντος εποπτικού υλικού),

β) Παιδαγωγική συμπεριφορά εκπαιδευτικού (π.χ. σταθερότητα και συνέπεια στη συμπεριφορά του με τους μαθητές, έλλειψη στοιχείων αυταρχικής ή υπερπροστατευτικής συμπεριφοράς, προαγωγή της συμμετοχής των μαθητών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη σχολική ζωή),

γ) Συνεργασία με εκπαιδευτικούς - μαθητές - γονείς.

Ακόμη, συνεκτιμάται η συνέπεια και υπευθυνότητα στην άσκηση των καθηκόντων του. Το κάθε πεδίο βαθμολογείται σε εκατοντάβαθμη κλίμακα (0-100) και ο τελικός βαθμός προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών του Σχολικού Συμβούλου και του διευθυντή (Ν. 2986/2002, άρθρο 4, σχέδιο Π.Δ. 1-7-2002). Πρέπει, ωστόσο, να τονιστεί ότι η έκδοση του συγκεκριμένου Προεδρικού Διατάγματος για την εφαρμογή του Ν. 2986/2002 βρισκόταν διαρκώς σε εκκρεμότητα και τελικά εκδόθηκε το 2013 (Π.Δ. 152/5-11-2013). Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούσε μέχρι το 2013 να εφαρμοστεί οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, δεδομένου ότι ακόμη δεν είχαν θεσπιστεί τα κριτήρια, οι διαδικασίες, το περιεχόμενο και γενικά οι λεπτομέρειες εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού που προβλέπονται από τον συγκεκριμένο νόμο (ό.π. : 73).

Όπως εύκολα μπορεί να διαπιστωθεί από τη σχετική ανάλυση, η νέα αυτή πρόταση αξιολόγησης δεν διαφέρει ουσιαστικά από την προηγούμενη (του Ν. 2525/1997). Η διαφορά εντοπίζεται κυρίως στην κατάργηση των οργάνων αξιολόγησης Σ.Μ.Α. και Ε.Α.Σ.Μ., τα οποία αφενός αναδείκνυαν με σαφή τρόπο τον εξωτερικό, συγκεντρωτικό και ελεγκτικό χαρακτήρα της αξιολόγησης και αφετέρου εστίαζαν επάνω τους την κριτική και προκαλούσαν τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών. Η κατάργησή τους, όμως, δεν αναιρεί την εξωτερική μορφή της αξιολόγησης από μονοπρόσωπα όργανα και στον ελεγκτικό χαρακτήρα της, που δεν στοχεύει στο εκπαιδευτικό έργο, αλλά στον ίδιο τον εκπαιδευτικό (Κάτσικας, Χ./ Θεριανός, Κ./ Τσιριγώτης, Θ./ Καββαδίας, Γ. 2007, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 73).

Αυτό σημαίνει ότι με βάση το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης ο σκοπός της αξιολόγησης παραμένει ο ίδιος, στο επίκεντρο του αντικειμένου αξιολόγησης παραμένει ο εκπαιδευτικός και το έργο του και επανέρχεται στην αξιολογική διαδικασία και το εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικότερα, ενώ οι αξιολογητές πολλαπλασιάζονται και αφορούν όλη την πυραμίδα της εκπαίδευσης, έχοντας ως βάση τη δυάδα αξιολογητών ανά αξιολογούμενο και τις αρμοδιότητες του αξιολογητή. Παρά την κατάργηση των επιπρόσθετων οργάνων αξιολόγησης του προηγούμενου νόμου, διαπιστώνει κανείς ότι ο νέος νόμος και οι σχεδιαζόμενες θεσμικές ρυθμίσεις που τον συνοδεύουν δίνουν ένα ασφυκτικό πλαίσιο για τους αξιολογούμενους, το οποίο μπορεί να παραπλανήσει ότι με

τον τρόπο που περιγράφεται διασφαλίζει την «αξιοπιστία», την «αντικειμενικότητα» και τη «διαφάνεια» του εφαρμοζόμενου αξιολογικού συστήματος. Ωστόσο, «αποκαλύπτεται» η αυταρχικότητά του, δεδομένου ότι ο ανώτερος εξακολουθεί να αξιολογεί και να «εξουσιάζει» τον κατώτερο. Θα μπορούσε ακόμη να προσθέσει κανείς ότι η εφαρμογή αυτής της πυραμιδωτής αξιολόγησης μοιάζει τόσο περίπλοκη και δυσεφάρμοστη, που πιθανολογούμε ότι στην πράξη θα μετατραπόταν σε μια δαιδαλώδη και γραφειοκρατική διαδικασία με περιορισμένο εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό περιεχόμενο. Πρόκειται πράγματι για μία περαιτέρω «αυστηροποίηση» των θεσμικών ρυθμίσεων, όσον αφορά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, επεκτεινόμενη και στα στελέχη της εκπαίδευσης (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 73-74).

Ο Καββαδίας Γ. (2002) προσπαθεί μέσα από το άρθρο του να αναλύσει τις έννοιες και τους στόχους της αξιολόγησης, όπως αυτοί προβλέπονται στις ρυθμίσεις του 2002. Επικρίνει την αποσυγκέντρωση του κρατικο-κομματικού μηχανισμού της εκπαίδευσης μέσω των περιφερειακών διευθυντών και καταλήγει στη διαπίστωση ότι η αξιολόγηση ουσιαστικά παραμένει στην αιγίδα της κεντρικής, κυβερνητικής και κομματικής γραφειοκρατίας του ΥΠΕΠΘ. Επίσης, συμπεραίνει ότι η αυτοαξιολόγηση που προτείνεται, ουσιαστικά καλλιεργεί την ψευδαίσθηση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών. Υποστηρίζει ότι οι νέες ρυθμίσεις θα καταλήξουν στην κατηγοριοποίηση των σχολείων και θα καλλιεργήσουν ένα κλίμα ανταγωνισμού. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών θα οδηγήσει στην χειραγώγηση των εκπαιδευτικών, με αποτέλεσμα την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, την ιδεολογική χειραγώγηση και ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού θα καταλήξει να αποκτήσει γραφειοκρατικά χαρακτηριστικά ελεγκτή επιδόσεων (ό.π. 74).

Καταλήγοντας σ' ένα συγκριτικό συμπέρασμα, μπορεί να υποστηρίξει κανείς από τη σχετική ανάλυση ότι τα μοντέλα αξιολόγησης που προτείνονται στα ανωτέρω κείμενα των δύο Νόμων (2525/1997 και 2986/2002) δε διαφέρουν δομικά από το παραδοσιακό επιθεωρητικό μοντέλο, δεδομένου ότι συνδέουν τα αποτελέσματα της εξατομικευμένης αξιολόγησης με ένα σύστημα αμοιβών και ποινών (βαθμολογική και μισθολογική ανέλιξη, στασιμότητα και απόλυση αντίστοιχα), προτάσσοντας ως νομιμοποιητικό επιχείρημα-στόχο την εκπαιδευτική και κοινωνική ανάγκη να εντοπίζονται και να αναδεικνύονται σε στελέχη οι πλέον ικανοί, να απομακρύνονται όσοι παράγουν

«αρνητικό έργο» και να παρωθούνται οι πολλοί σε διαρκή βελτίωση των διδακτικών τους πρακτικών. Η διαφορά έγκειται ουσιαστικά στο γεγονός ότι οι αξιολογικές αρμοδιότητες του Επιθεωρητή επιμερίζονται σε τρεις θεσμούς (τον διοικητικό προϊστάμενο, τον Σχολικό Σύμβουλο και τον διευθυντή της σχολικής μονάδας), ενώ από τα κριτήρια αξιολόγησης αφαιρούνται όσα παραπέμπουν στο μετεμφυλιακό κράτος της εθνοφροσύνης – η «ευσυνειδησία», η «συμπεριφορά» και η «κοινωνική δράσις» των εκπαιδευτικών. Κατά συνέπεια, μολονότι μειώνεται ο αυταρχισμός και ο συντηρητισμός του προτεινόμενου συστήματος, η ιεραρχική δομή και οι στοχεύσεις του κάθε άλλο παρά αμφισβητούνται (Αθανασιάδης, Χ. 2001: 146, Γρόλλιος, Γ./Λιάμπας, Γ./Τζήκας, Χ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 74-75).

Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς από την παράθεση των νομοθετημάτων που αφορούν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η Πολιτεία, μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή, επιχείρησε κατά την εικοσαετία 1982-2002 να ενεργοποιήσει την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και ειδικότερα αυτού των εκπαιδευτικών. Και βέβαια με τους Νόμους του 1997 (Ν.2525) και 2002 (Ν.2986) διατυπώθηκε σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Στην πράξη, όμως, και χωρίς να χρειαστούν σημαντικές κινητοποιήσεις από την εκπαιδευτική κοινότητα, η αξιολόγηση είτε των εκπαιδευτικών είτε του εκπαιδευτικού έργου δεν εφαρμόστηκε ποτέ μέχρι το 2010 αφενός μεν λόγω της κρατικής ατολμίας αφετέρου δε λόγω της ισχυρής συνδικαλιστικής αντίδρασης.

Επομένως, αξιολογώντας τα δεδομένα και αυτής της ενότητας, μπορούμε να καταλήξουμε συνοπτικά στα ακόλουθα συμπεράσματα: στον Νόμο Ευθυμίου του 2002 (Ν.2986) γίνεται για ακόμη μία φορά λόγος για αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά αυτός επικεντρώνεται αποκλειστικά στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού σε μια αυστηρά πυραμιδωτή ιεράρχηση με δύο αξιολογητές για την κάθε περίπτωση και με αντικείμενο το εκπαιδευτικό (παιδαγωγικό και διδακτικό) και το διοικητικό έργο. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, αξιολογούνται όλοι οι συμμετέχοντες στην πυραμίδα της εκπαιδευτικής ιεραρχίας, από τον εκπαιδευτικό μέχρι τον διευθυντή εκπαίδευσης και τον Σχολικό Σύμβουλο. Το προεδρικό διάταγμα, που θα υπηρετούσε τον συγκεκριμένο νόμο και θα τον έθετε σε ισχύ, βρισκόταν σε εκκρεμότητα μέχρι και το 2009 και ουσιαστικά μέχρι το 2013. Ωστόσο, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού εξακολουθεί να είναι

εξωτερική, ατομοκεντρική, ελεγκτική, ιεραρχική και τεχνοκρατική-γραφειοκρατική. Τελικά, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών απέρριψαν και αυτές τις ρυθμίσεις, προσάπτοντάς τους σχεδόν τα ίδια αρνητικά χαρακτηριστικά με αυτά που αφορούσαν και τις προηγούμενες (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 75).

Αν θέλαμε να συνδέσουμε τα δεδομένα που παρουσιάσαμε μέχρι αυτό το σημείο με τα υπόλοιπα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώσαμε, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι προκύπτουν ενδιαφέρουσες απαντήσεις. Συγκεκριμένα:

Μολονότι τα σχέδια και οι προτάσεις των ηγεσιών του Υπουργείου Παιδείας είχαν διαφορετική κομματική και υποτίθεται ιδεολογική προέλευση, δηλαδή είτε προέρχονταν από τη Νέα Δημοκρατία είτε από το ΠΑΣΟΚ, εντούτοις είχαν πολλά κοινά σημεία σε βασικές παραμέτρους της αξιολόγησης. Ουσιαστικά ταυτίζονταν ως προς τους σκοπούς, το αντικείμενο, τα κριτήρια, τους αξιολογητές και τις διαδικασίες αξιολόγησης και ενόσω διαρκούσαν και επαναλαμβάνονταν οι διαπραγματεύσεις και οι συζητήσεις για το ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, γίνονταν πιο συντηρητικά στον ιδεολογικό τους προσανατολισμό (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 76).

Επίσης, άλλη μια διαπίστωση, που αναδεικνύεται από τη σύγκριση των ευρημάτων στις θεσμικές ρυθμίσεις του Υπουργείου Παιδείας από το 1982 μέχρι το 2002, είναι ότι σε σχέση με τις διαδικασίες και τα όργανα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών παρατηρείται μια σταδιακή «*αυστηροποίησή*» τους με αποκορύφωμα το 1997 και το 2002, οπότε αξιολογείται όλο το εκπαιδευτικό και στελεχιακό προσωπικό της εκπαίδευσης με μια ιεραρχική αξιολογική διάταξη. Όπως αναφέρθηκε και στην απάντηση του πρώτου ερωτήματος, η έγκριση των διαδικασιών και των τεχνικών αξιολόγησης ήταν «*προνόμιο*» των ιεραρχικά ανώτερων κλιμακίων (ό.π.).

ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2011

4.8 Τα δεδομένα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας: Η αυτοαξιολόγηση από τη θεωρία στην πράξη στο ελληνικό σχολείο (2010-2011)

Παρότι αποτελεί κοινοτοπία για τους σχετικούς με το θέμα, ωστόσο οφείλουμε να αναδείξουμε ως αφετηρία στη συγκεκριμένη ενότητα την άποψη ότι το σχολείο έχει σταθερά την ανάγκη αναθεώρησης και αναδιάρθρωσης της οργάνωσης και λειτουργίας του στο πλαίσιο των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών, επιστημονικών και τεχνολογικών αλλαγών. Η μορφή του, η οργάνωσή του, τα μέσα του, το περιεχόμενό του, το προσωπικό του, η κουλτούρα του, οι εκπαιδευτικές του διαδικασίες, οι πρακτικές του και γενικά τα αποτελέσματά του συνιστούν διαχρονικά αντικείμενα κριτικής, μελέτης, έρευνας και αναθεώρησης σε διεθνές και ελληνικό επίπεδο (Σολομών, Ι. 1999: 9, Κωνσταντίνου, Χ. 1997: 209-210).

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του σχολείου, καθώς και η διερεύνηση τρόπων αλλαγής ή βελτίωσής του, βρίσκεται στο επίκεντρο των συζητήσεων και των μέτρων τα τελευταία χρόνια και αποτελεί έργο διάφορων ερευνητικών προσεγγίσεων και ποικίλων εκπαιδευτικών και κρατικών φορέων ή οργανισμών, ενώ οι διεθνείς συνεργασίες με αυτό το αντικείμενο πολλαπλασιάζονται. Σε αυτή τη λογική και σε αυτό το πλαίσιο, η *εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση* και ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας συνιστά μια σχετικά πρόσφατη αλλά ισχυρή τάση, συνδεδεμένη ως έναν βαθμό με την τάση ενίσχυσης της αυτονομίας της σχολικής μονάδας και της αποσυγκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος. Παρά τις διαφορές απόψεων, τείνει να είναι πλέον κοινή πεποίθηση μεταξύ ειδημόνων και υπευθύνων εκπαιδευτικής πολιτικής ότι η εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση οφείλει να συμβάλλει στη διεύρυνση της γνώσης για το επιτελούμενο σε κάθε σχολική μονάδα εκπαιδευτικό έργο, να προωθεί διαδικασίες ανάπτυξης των σχολείων, να υποστηρίζει τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων και να λειτουργεί ως μοχλός βελτίωσης ή

αλλαγής των εκπαιδευτικών πρακτικών και γενικότερα του εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτή η μορφή αξιολόγησης χαρακτηρίζεται από συστηματικότητα της διερεύνησης και της δράσης, απαιτεί συμμετοχή, ενεργοποίηση και συνεργασία όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας, διέπεται από πνεύμα συλλογικότητας και στηρίζεται στο διάλογο και τη διαπραγμάτευση (Σολομών, Ι. 1999: 9-25, McBeath, J./ Schratz, M./ Meuret, D./ Jacobsen, L. 2000: 157, Κουλαϊδης, Β./ Κότσιρα –Ταμπακοπούλου, Α. 2005: 77).

Σύμφωνα με τους McBeath, J./ Schratz, M./ Meuret, D./ Jacobsen, L. (2000: 157), για την επίτευξη στον υψηλότερο βαθμό των προαναφερθέντων στόχων θα πρέπει η αυτοαξιολόγηση να οργανωθεί σε επίπεδο συμμετοχικής διαδικασίας. Δηλαδή, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία, έχοντας ταυτόχρονα πρόσβαση σε κατάλληλα και εύχρηστα εργαλεία, προκειμένου να στηρίξουν τη λήψη αποφάσεων, τη μάθηση και τη διδασκαλία.

Όπως επισημάνθηκε σε άλλο σημείο, κάθε σχολική μονάδα που επιχειρεί να εφαρμόσει διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης έχει ξεχωριστές ανάγκες και δυνατότητες και γι' αυτό τον λόγο, ο τρόπος που εφαρμόζεται η αυτοαξιολόγηση διαφέρει από σχολείο σε σχολείο. Δεν παύουν, όμως, να υπάρχουν βασικά στοιχεία που ισχύουν για κάθε πλαίσιο εσωτερικής αξιολόγησης. Αυτά, σύμφωνα με τον MacBeath, J. είναι τα ακόλουθα :

- *Η ενιαία φιλοσοφία* : Κάθε πλαίσιο εσωτερικής αξιολόγησης για να εφαρμοστεί πρέπει να στηρίζεται σε μια ενιαία φιλοσοφία, λογική και νοοτροπία, την οποία θα την ακολουθούν όλοι όσοι μετέχουν.
- *Οι κατευθυντήριες αξόνες των διαδικασιών*: Οι κατευθυντήριες αξόνες αναφέρονται στη ρύθμιση των διαδικασιών και της δράσης και είναι απαραίτητοι, ώστε η αυτοαξιολόγηση να έχει θετικό αποτέλεσμα.
- *Τα κριτήρια ποιότητας*: Τα κριτήρια που θα οριστούν, για το τι θα αξιολογηθεί και κατ' επέκταση θα προσδιορίζουν την ποιότητα, υπάρχουν σε κάθε αυτοαξιολόγηση και εξαρτώνται από το σχολείο που θα τα επιλέξει.
- *Η οργάνωση των διαδικασιών της αξιολόγησης*: Άλλο ένα βασικό στοιχείο κάθε πλαισίου εσωτερικής αξιολόγησης είναι η οργάνωση των διαδικασιών της αξιολόγησης, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο το σχολείο θα επιχειρήσει την αυτοαξιολόγησή του.

- *Οι μέθοδοι και τα εργαλεία της αξιολόγησης:* Οι μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε αξιολόγηση, για τη συλλογή και καταγραφή των δεδομένων, ποικίλλουν και η επιλογή τους εξαρτάται από το είδος του αντικειμένου που αξιολογείται (ποσοτικές ή ποιοτικές μέθοδοι). Μερικές μέθοδοι αξιολόγησης είναι οι εξής: ερωτηματολόγιο, ημερολόγιο (σχολικό ή προσωπικό), συνεντεύξεις, έρευνα κ.ά. (MacBeath, J. 2001α: 139-140).

Αυτό σημαίνει, όμως, ότι στην αυτοαξιολόγηση ο σκοπός της είναι προσδιορισμένος με σαφήνεια και, επομένως, δεν επιδέχεται παρερμηνείες και ότι η συνολική διαδικασία αξιολόγησης τελικά θα οδηγήσει στην ατομική και τη σχολική βελτίωση (MacBeath, J. 2001α: 154).

Ωστόσο, η εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση προϋποθέτει και συγχρόνως απαιτεί εκπαιδευτικούς επαγγελματικά καταρτισμένους σε θέματα παιδαγωγικής και διδακτικής, καθώς και της επιστήμης που άπτεται της ειδικότητάς τους, ευαισθητοποιημένους με την κοινωνική και πολιτική διάσταση των σύγχρονων προβλημάτων της εκπαίδευσης και γνώστες των διεθνών εξελίξεων στον χώρο της εκπαίδευσης. Η γνώση που αποκομίζουν οι εκπαιδευτικοί από τη συμμετοχή τους σε μια συστηματική διαδικασία αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου αποκαλύπτει τις ιδιαίτερες εσωτερικές ανάγκες του σχολείου, επιτρέπει τον προσδιορισμό των προβλημάτων και τον καθορισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων. Ταυτόχρονα, η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία και την παραγωγή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του σχολείου, ενισχύει τα κίνητρα και τη δέσμευσή τους στην εκπόνηση προγραμμάτων βελτίωσης του έργου τους (Κουλαϊδής, Β., / Κότσιρα-Ταμπακοπούλου, Α., 2005: 77).

Σημαντικές συνιστώσες στην αξιολόγηση της σχολικής μονάδας θεωρούνται και οι ακόλουθες:

α) Η αξιολόγηση πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα σε αξιολογητή και αξιολογούμενο, καθώς και σε προκαθορισμένα κριτήρια, με βάση τα οποία κρίνεται η αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας.

β) Η αξιολόγηση διεξάγεται με διάλογο και τη χρήση κοινής γλώσσας επικοινωνίας.

γ) Ο διάλογος, μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, γενικεύεται και δέχεται πλαίσιο και μορφή που είναι ξεκάθαρα, συστηματικά και από κοινού συμφωνημένα.

δ) Ο ρόλος των ιεραρχιών δίνει τη θέση του στη συνεργασία και τη συμμετοχή και

ε) Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ανακοινώνονται σε όλους (Ντολιοπούλου, Ε., / Γουργιώτου, Ε., 2008: 48).

Όπως υπογραμμίστηκε και σε άλλο σημείο, εξίσου σημαντική θεωρείται η θέση ότι η αυτοαξιολόγηση ενισχύει και αναδεικνύει την αυτονομία της σχολικής μονάδας. Η ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας ερμηνεύεται ως μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και πόρων, σε συνδυασμό με μέτρα που ευνοούν τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων και τη σύνδεση με την τοπική κοινωνία στην οποία ανήκει. Το σχολείο, υπό αυτές τις συνθήκες, μπορεί να υποδέχεται κριτικά την ασκούμενη κεντρική εκπαιδευτική πολιτική, ενώ ταυτόχρονα έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει εσωτερική πολιτική, στο πλαίσιο της υφιστάμενης κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, χωρίς, όμως, να παρακάμπτει τα όρια του κράτους και να στερεί από την εκπαιδευτική πολιτική τον εθνικό της χαρακτήρα (Πράντζου-Κανιούρα, Κ., 2005: 15).

Πιο αναλυτικά, η πρόταση για την εφαρμογή της Εσωτερικής Αξιολόγησης-Αυτοαξιολόγησης στηρίζεται στις ακόλουθες παραδοχές, οι οποίες επέχουν και θέση επιχειρημάτων για την υιοθέτησή της:

- Η κατάσταση των ελληνικών σχολείων και η ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου είναι συνολικά προβληματικές, ιδιαίτερα σε περιοχές με δυσμενείς κοινωνικές συνθήκες. Αυτό αποτελεί κοινό τόπο και συμπέρασμα πολλών διεθνών και εθνικών ερευνών.
- Η ποιότητα του σχολείου και των εκπαιδευτικών πρακτικών παίζουν σημαντικό ρόλο στη μάθηση και στην ευρύτερη ανάπτυξη των μαθητών, παρά το γεγονός ότι η οικογένεια και γενικότερα οι κοινωνικές και πολιτισμικές παράμετροι δρουν καθοριστικά.
- Το ελληνικό σχολείο, παρά το συνολικά συγκεντρωτικό πλαίσιο που το χαρακτηρίζει, κατέχει θεσμικά και πρακτικά μια θέση σχετικής αυτονομίας σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και προσδιορισμού αρκετών και σημαντικών στοιχείων της ποιότητας του σχολείου και του εκπαιδευτικού έργου. Με την προοπτική της αποσυγκέντρωσης και της ενίσχυσης της αυτονομίας του σχολείου, αυτή η δυνατότητα διευρύνεται.
- Οι παράγοντες της σχολικής μονάδας, δηλαδή οι διοικητικοί, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και οι μαθητές, φέρουν ένα μεγάλο μέρος ευθύνης

και αρμοδιότητας για την κατάσταση και την αλλαγή ή βελτίωση ενός σημαντικού αριθμού στοιχείων της ποιότητας του σχολείου και του εκπαιδευτικού έργου.

- Οι παραπάνω παράγοντες έχουν, επίσης, ευθύνη για τον προσδιορισμό και τη μεθόδευση αξιώσεων και διεκδικήσεων για τη βελτίωση του σχολείου και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.
- Η πληροφόρηση και η γνώση γύρω από τα στοιχεία που συνθέτουν το σχολείο, διαμορφώνουν τις εκπαιδευτικές πρακτικές και συμμετέχουν στον προσδιορισμό της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, επιτρέπουν στη σχολική μονάδα να επιδιώκει και να οργανώνει με αποτελεσματικό τρόπο την εξασφάλιση των καλύτερων, κατά το δυνατό, όρων μάθησης εκπαίδευσης και σχολικής ζωής (Σολομών, Ι. 1999: 25).

Το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, σε επίπεδο σχολικής μονάδας, βρέθηκε στο προσκήνιο κατά την τελευταία «λεγόμενη» μεταρρυθμιστική προσπάθεια του Υπουργείου Παιδείας το 2010, μέσω του αποκαλούμενου «Πολυνομοσχεδίου για την Παιδεία». Το συγκεκριμένο εγχείρημα βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Σύμφωνα με το εισαγωγικό σημείωμα του κειμένου αυτού, η μεταρρύθμιση αυτή φιλοδοξεί να δημιουργήσει μακροπρόθεσμα μια παιδεία «δημόσια, δωρεάν και υψηλής ποιότητας για όλους» (Νέο Σχολείο/Εισαγωγικό Σημείωμα στο: <http://www.minedu.gov.gr>). Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης αυτής έχει εισαχθεί και εφαρμόζεται ένα σχέδιο δράσης με την ονομασία «Νέο Σχολείο». Στο σχέδιο αυτό διευκρινίζονται οι στόχοι της μεταρρύθμισης, ανακοινώνονται ριζικές αλλαγές, περιγράφεται αναλυτικά ο τρόπος χρηματοδότησης και καθορίζονται άμεσες οριζόντιες δράσεις. Μέρος δράσεων αυτών είναι η θέσπιση της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, η οποία, σε μια πρώτη μορφή, ορίζεται ως εσωτερική διαδικασία (<http://www.minedu.gov.gr>). Σύμφωνα με το σχέδιο αυτό, η εσωτερική συλλογική αξιολόγηση -αυτοαξιολόγηση περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς:

- ❖ τους πόρους της σχολικής μονάδας (υλικοτεχνική υποδομή, οικονομικοί πόροι, ανθρώπινο δυναμικό),
- ❖ τη διοίκηση της σχολικής μονάδας (συντονισμός σχολικής ζωής, διαμόρφωση-εφαρμογή σχολικού προγράμματος, αξιοποίηση μέσων και πόρων),
- ❖ την υλοποίηση του προγράμματος χωρίς απώλεια διδακτικών ωρών,

- ❖ το κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας,
- ❖ το συνολικό πρόγραμμα κοινωνικής, πολιτιστικής, περιβαλλοντικής δράσης του σχολείου,
- ❖ τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τις καινοτομικές δράσεις του σχολείου σε όλους τους τομείς και
- ❖ τα αποτελέσματα – επιτεύγματα (φοίτηση, επίδοση, ατομική-κοινωνική ανάπτυξη μαθητών) (ό.π.).

Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς, οι τομείς αυτοί ταυτίζονται σχεδόν απόλυτα με τις θεματικές περιοχές και τους δείκτες ποιότητας που έχει προτείνει ο Σολομών, Ι. (1999: 30, βλ. σχετικό **πίνακα 5** που ακολουθεί).

Πίνακας 5:

Θεματικές περιοχές και Δείκτες ποιότητας του Εκπαιδευτικού Έργου			
0.1	Μαθητικό Δυναμικό: Κοινωνικά και Πολιτισμικά Χαρακτηριστικά	0.2	Χαρακτηριστικά του Κοινωνικού και Πολιτισμικού Πλαισίου
<i>Σολομών, Ι. 1999: 30 και 61 – 127</i>			
ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	
	1. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΣΑ-ΠΟΡΟΙ	1.1. Κτίριο, Χώροι και Εξοπλισμός 1.2. Οικονομικοί Πόροι	
	2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΒΙΒΛΙΑ	2.1. Προγράμματα Σπουδών 2.2. Σχολικά Βιβλία-Οδηγίες	
	3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	3.1. Διδακτικό Προσωπικό 3.2. Διοικητικό-Ειδικό Επιστημονικό-Βοηθητικό Προσωπικό	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	4. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	4.1. Συντονισμός Σχολικής Ζωής 4.2. Διαμόρφωση, Εφαρμογή Σχολικού Προγράμματος 4.3. Αξιοποίηση Μέσων-Πόρων	
	5. ΚΛΙΜΑ-ΣΧΕΣΕΙΣ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	5.1. Σχέσεις Εκπαιδευτικών μεταξύ τους και με το υπόλοιπο Προσωπικό 5.2. Σχέσεις Εκπαιδευτικών-Μαθητών & Μαθητών μεταξύ τους 5.3. Σχέσεις Σχολείου-Γονέων/Κηδεμόνων 5.4. Σχέσεις Σχολείου με Εκπαιδευτικούς Θεσμούς, Τοπική & Ευρύτερη Κοινωνία	
	6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ-ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	6.1. Ποιότητα της Διδασκαλίας 6.2. Ποιότητα της Μάθησης 6.3. Λειτουργία της Αξιολόγησης	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ	7.1. Φοίτηση-Ροή-Διαρροή των Μαθητών 7.2. Επίδοση-Πρόσδος των Μαθητών 7.3. Ατομική και Κοινωνική Ανάπτυξη των Μαθητών 7.4. Κατευθύνσεις των Μαθητών	

Το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, χρησιμοποιώντας τις συγκεκριμένες θεματικές περιοχές και τους συγκεκριμένους δείκτες, διεξήγαγε έρευνα-αξιολόγηση των σχολικών μονάδων της χώρας σε μια πιλοτική μορφή το 2001/2002, αλλά από τότε και μέχρι το 2010/11, σχολική χρονιά κατά την οποία εφαρμόζεται σε προαιρετική βάση η αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων σύμφωνα με την εφαρμογή του Νόμου 3848/2010, δεν έχει αξιολογηθεί το εκπαιδευτικό έργο στη χώρα μας σε καμία επίσημη μορφή και ειδικότερα αυτό που αφορά τους εκπαιδευτικούς και τη σχολική μονάδα.

Μετά τις εξαγγελίες για την αυτοαξιολόγηση από το ΥΠΔΒΜΘ, ακολουθεί ο Νόμος 3848/2010 (ΦΕΚ 71/19-5-2010) *«Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις»*. Με τον νόμο αυτό κάθε σχολική μονάδα οφείλει να καταρτίζει πρόγραμμα δράσης μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, στο οποίο θα καθορίζονται οι στόχοι για το επερχόμενο σχολικό έτος. Στο τέλος κάθε σχολικού έτους η σχολική μονάδα συντάσσει έκθεση αξιολόγησης, στην οποία αφενός αξιολογούνται η συνολική απόδοσή της και η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων που είχαν τεθεί και αφετέρου γίνονται προτάσεις για τη βελτίωσή της για το επόμενο σχολικό έτος. Οι δύο αυτές εκθέσεις, δηλαδή το πρόγραμμα δράσης και η έκθεση αξιολόγησης, συγκροτούνται, με ευθύνη του Διευθυντή της σχολικής μονάδας, από το Σύλλογο Διδασκόντων σε συνεργασία με τον Σχολικό Σύμβουλο. Στη συνέχεια, ανακοινώνονται στους μαθητές και στον σύλλογο γονέων και παράλληλα υποβάλλονται στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και δημοσιεύονται στις διαδικτυακές σελίδες του σχολείου, καθώς και της αρμόδιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα δράσης και η έκθεση αξιολόγησης κάθε σχολείου αξιοποιούνται από τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων, προκειμένου να καταρτίσουν ένα συνολικό πρόγραμμα και να το υποβάλουν στην αρμόδια εκπαιδευτική περιφέρεια (Ν. 3848/2010 -ΦΕΚ 71/19-5-2010, άρθρο 32, βλ. επίσης Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α).

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 37100/Γ1/31-03-2010 (*«Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας»*) του Υπουργείου Παιδείας, *«Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας στοχεύει να αναδείξει το σχολείο σε βασικό φορέα προγραμματισμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου και να βελτιώσει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Βασική επιδίωξη του Υπουργείου είναι η ενδυνάμωση της σχολικής μονάδας και των παραγόντων που τη συναποτελούν (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς), οι οποίοι με τις δράσεις τους*

να οδηγηθούν σε μια αποτελεσματικότερη οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση της σχολικής μονάδας. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι θα έχουν καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία του όλου εγχειρήματος...».

Με την παραπάνω εγκύκλιο, το Υπουργείο Παιδείας κάλεσε τις σχολικές μονάδες να συμμετάσχουν στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης. Σύμφωνα με το οργανόγραμμα της εγκυκλίου, το Υπουργείο θα ενημερώσει πρώτα τους Σχολικούς Συμβούλους και μέσω αυτών θα οργανωθούν συναντήσεις με τους διευθυντές των σχολικών μονάδων και το προσωπικό. Με την ίδια εγκύκλιο επιλέχθηκαν οι σχολικές μονάδες που θα εφαρμόσουν πιλοτικά την αυτοαξιολόγηση, εφόσον πρώτα γίνει η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών από τους Σχολικούς Συμβούλους (βλ. επίσης: Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α).

Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου μιας σχολικής μονάδας πραγματοποιείται σε επάλληλους κύκλους. Η ολοκλήρωση ενός από τους επάλληλους κύκλους απαιτεί χρονικό διάστημα μιας διετίας και χωρίζεται σε περιόδους εφαρμογής (τέσσερα τετράμηνα), όπου τίθενται κάθε φορά συγκεκριμένοι στόχοι. Περιλαμβάνει πέντε τομείς: *μέσα και πόρους, διοίκηση, κλίμα και σχέσεις παραγόντων εκπαιδευτικής κοινότητας, εκπαιδευτικές διαδικασίες, εκπαιδευτικά αποτελέσματα* (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 12-16).

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, τη γενική ευθύνη για την οργάνωση, την υποστήριξη και το συντονισμό της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας έχει ο Διευθυντής του σχολείου. Ο Διευθυντής ορίζει και τις ημερομηνίες για τις συνεδρίες της ολομέλειας και συντονίζει τη συζήτηση. Η διαδικασία ξεκινά με τον ορισμό αυτών που συμμετέχουν στην ολομέλεια, στην οποία προτείνεται να έχουν θέση αναλογικά και οι εκπρόσωποι των γονέων και των μαθητών, εφόσον αποφασίσει σχετικά ο σύλλογος διδασκόντων. Η Σχολική Μονάδα μπορεί, επίσης, να επιλέγει έναν ή περισσότερους «κριτικούς φίλους», ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα, αλλά ο «κριτικός φίλος» δεν θα πρέπει να έχει άμεση σχέση με αυτήν (πανεπιστημιακό, Σχολικό Σύμβουλο άλλης περιφέρειας, άλλον ειδικό επιστήμονα κ.λπ.). Στη συνέχεια συγκροτούνται ομάδες εργασίας με καθορισμένο έργο, το οποίο καταγράφεται σε ημερολόγιο και πρακτικό υπό την εποπτεία του συντονιστή. Τα συμπεράσματα κάθε ομάδας καταγράφονται και παρουσιάζονται προς ανάλυση στην ολομέλεια με σκοπό να

καταγραφεί μια συνολική άποψη. Τα αποτελέσματα της συζήτησης για την εικόνα του σχολείου αποτυπώνονται σε τετράβαθμη αριθμητική κλίμακα:

- ❖ 4 = πολύ καλή (εικόνα χωρίς προβλήματα)
- ❖ 3 = καλή (τα θετικά στοιχεία περισσότερα από τα αρνητικά)
- ❖ 2 = μέτρια (τα προβλήματα περισσότερα από τα θετικά στοιχεία)
- ❖ 1 = προβληματική (αρκετά σοβαρά προβλήματα) (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 16-21).

Οι δραστηριότητες του πρώτου τετράμηνου (Σεπτέμβριος 2010 - Ιανουάριος 2011) προσπαθούν να απαντήσουν στο ερώτημα: *«Ποια είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο μας σήμερα;»*. Για τον σκοπό αυτό, προτείνονται δύο διαφορετικού τύπου προσεγγίσεις: η πρώτη αφορά μια γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου και η δεύτερη μια ενδελεχή διερεύνηση επιλεγμένων τομέων, η οποία αποτελεί τη συστηματική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας. Σε αυτή τη διαδικασία καθορίζονται, επίσης, τα ερευνητικά εργαλεία και το χρονοδιάγραμμα και συλλέγονται, αναλύονται και ερμηνεύονται τα δεδομένα (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 20).

Η ολομέλεια, βασιζόμενη στα αποτελέσματα του πρώτου τετραμήνου (γενική εκτίμηση και συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου), σχεδιάζει τον προγραμματισμό συγκεκριμένων δράσεων για το δεύτερο τετράμηνο και επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα: *«Πού θέλουμε να φτάσουμε;»*. Σε αυτό το στάδιο ιεραρχούνται οι στόχοι με έμφαση στην εισαγωγή καινοτομιών στο πρόγραμμα του σχολείου, τίθενται προτεραιότητες και ορίζονται και πάλι ομάδες εργασίας με σκοπό την επεξεργασία των λεπτομερειών για κάθε δράση. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, ένα σχέδιο δράσης πρέπει να προσδιορίζει: ρεαλιστικούς και οραματικούς στόχους, συγκεκριμένα κριτήρια επιτυχίας του κάθε στόχου, στρατηγικές εφαρμογής, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα, τους απαιτούμενους πόρους, τις διαδικασίες παρακολούθησης-αξιολόγησης καθώς και τον υπεύθυνο-συντονιστή του σχεδίου. Αυτός εισηγείται τα βασικά στοιχεία του σχεδίου και η ολομέλεια αποφασίζει για την τελική του μορφή. Η τελευταία περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση αξιολόγησης της σχολικής μονάδας (ό.π.: 22-27).

Στο τρίτο και τέταρτο τετράμηνο (δεύτερο έτος του κύκλου αξιολόγησης) εκτυλίσσεται η διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου ή των σχεδίων δράσης, παρακολούθησης της εφαρμογής τους, καθώς και αξιολόγησής του/τους, το πλήθος των οποίων εξαρτάται από ξεχωριστούς παράγοντες, όπως είναι οι πόροι και το ανθρώπινο δυναμικό. Υπεύθυνη για την υλοποίηση, οργάνωση, παρακολούθηση της προόδου και την αξιολόγηση κάθε σχεδίου δράσης είναι η ομάδα δράσης που διαμόρφωσε το σχέδιο. Η ομάδα αυτή καταγράφει κάθε ενέργεια (δυσκολίες και προβλήματα, αναπροσαρμογές, συνέπειες παρεμβάσεων κ.λπ.) σε ημερολόγιο και προβαίνει σε αναπροσαρμογές (ενδιάμεσες αξιολογήσεις), όταν απαιτηθεί. Μπορεί έτσι να διαπιστώσει εάν βρίσκεται μέσα στους στόχους της, εάν επαρκούν οι πόροι και εάν η πρόοδος που επιτυγχάνεται είναι ικανοποιητική. Κάθε ομάδα δράσης αξιολογεί συνολικά το σχέδιο, χρησιμοποιώντας τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις, το ημερολόγιο της ομάδας, τα κριτήρια επιτυχίας που τέθηκαν και τις μεθόδους που αναφέρονται και στο τέλος συντάσσει ένα σύντομο κείμενο, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην τελική έκθεση αξιολόγησης (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 25-29).

Η ολοκλήρωση της αξιολόγησης του σχεδίου δράσης από τη σχολική μονάδα συντελείται με τη διαμόρφωση και υποβολή, σε ιεραρχική βάση, της ετήσιας και της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, καθώς και των ενδιάμεσων (τετραμηνιαίων) αξιολογήσεων. Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις υποβάλλονται στον Σχολικό Σύμβουλο, ο οποίος και κρίνει αν πρέπει να προωθηθούν για άμεση αντιμετώπιση κάποιων προβλημάτων. Η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται από μικρή ομάδα εκπαιδευτικών, η οποία επιλέγεται από την ολομέλεια, η οποία οφείλει να αξιοποιήσει όλο το υλικό των ενδιάμεσων αξιολογήσεων και να καταρτίσει προσχέδιο προς συζήτηση στην ολομέλεια. Για τη συγκρότηση της ετήσιας έκθεσης, η οποία ολοκληρώνεται στο τέλος του πρώτου διδακτικού έτους του διετούς κύκλου, ακολουθούνται οι ίδιες διαδικασίες και το υλικό της αξιοποιείται για τη διαμόρφωση της τελικής έκθεσης (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 26-30).

Η τελική έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- *την περίληψη των αποτελεσμάτων* της έκθεσης της σχολικής μονάδας (παρουσίαση γενικής εικόνας του σχολείου, συστηματικής αξιολόγησης, αιτιολόγη-

σης της επιλογής των προτεραιοτήτων και τα αποτελέσματα των σχεδίων δράσης),

- *την αναλυτική παρουσίαση των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης (τη γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου και τη συστηματική αξιολόγηση τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας),*
- *τις επιλογές των προτεραιοτήτων για δράση,*
- *τις διαδικασίες διαμόρφωσης των σχεδίων δράσης και*
- *την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχεδίων δράσης (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2010α: 27-28).*

Η έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει να προσφέρει μια τεκμηριωμένη εικόνα για το έργο της σχολικής μονάδας και να διευκολύνει την αξιοποίηση των στοιχείων της τόσο από τους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς όσο και από τις εκπαιδευτικές αρχές. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει:

- ❖ Να είναι περιεκτική και να μην υπερβαίνει τις 10-15 σελίδες.
- ❖ Να εντοπίζονται εύκολα τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του σχολείου και τα σημεία που απαιτούν βελτίωση.
- ❖ Να περιέχει τεκμηριωμένες αξιολογικές κρίσεις, βασισμένες σε ποικιλία πηγών και συγκεκριμένα στοιχεία, και όχι απλή περιγραφή ζητημάτων.
- ❖ Να αποφεύγονται οι εύκολες και ανώδυνες γενικεύσεις (π.χ. «το κλίμα των σχέσεων είναι ικανοποιητικό», «η συμπεριφορά των μαθητών είναι γενικά καλή»).
- ❖ Η όποια κρίση να στηρίζεται στη σύγκριση των δεδομένων που προκύπτουν με τα κριτήρια αξιολόγησης που έχουν επιλεγεί και
- ❖ Η ετήσια έκθεση θα περιλαμβάνει τα αντίστοιχα στοιχεία των δύο πρώτων τετραμήνων (ό.π.: 28-29).

Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (ετήσιας και τελικής) δημοσιοποιούνται και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του σχολείου. Τέλος, η σχολική μονάδα υποβάλλει την έκθεση στον Σχολικό Σύμβουλο, προκειμένου να αξιοποιηθούν τα στοιχεία της και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα από τα αρμόδια όργανα (π.χ. ανατροφοδότηση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών) (ό.π. 29-30).

Το Υπουργείο Παιδείας με απόφασή του καθόρισε στις αρχές του 2011 τις σχολικές μονάδες που θα συμμετέχουν στην αυτοαξιολόγηση σε εθελοντική βάση (Υπουργ.

Απόφαση Φ12/80/8876/Γ1 (ΦΕΚ 106/1-2-2011). Από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει ότι υπήρχε δυστοκία (απροθυμία) από την πλευρά της εκπαιδευτικής κοινότητας να συμμετάσχει στην πιλοτική (εθελοντική) εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Πάντως, η μεγαλύτερη συμμετοχή παρατηρήθηκε στις περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας και η μικρότερη στην περιφέρεια Ηπείρου.

Σχεδόν αμέσως μετά τη δημοσίευση της εγκυκλίου (37100/Γ1 /31-3-2010), η Δ.Ο.Ε. (Δελτίο Τύπου στις 10-5-2010) κάλεσε τους συλλόγους διδασκόντων των σχολικών μονάδων να αρνηθούν τη συμμετοχή τους στη διαδικασία, υπενθυμίζοντας τις θέσεις που ήδη είχε ψηφίσει και καταθέσει στην πολιτική ηγεσία. Κάτι παρόμοιο έκανε από την πλευρά της και η Ο.Λ.Μ.Ε. Και πράγματι πρέπει να τονιστεί ότι υπήρξε απροθυμία συμμετοχής των εκπαιδευτικών στην προαιρετική (πιλοτική) εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, σε σημείο που αναζητούνταν «εναγωνίως» να συμπληρωθεί ο αριθμός δύο (2) σχολικών μονάδων ανά νομό. Στη συνέχεια, το Υπουργείο Παιδείας επιχείρησε δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση με θέμα «*Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου – Διαδικασίες Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα*», η οποία ξεκίνησε στις 17 Ιουνίου 2010 και ολοκληρώθηκε στις 4 Ιουλίου του ίδιου έτους (<http://www.opengov.gr> ή [yperth/p=239](http://www.yperth.gr)) (βλ. επίσης: Γεωργουδάκης, Γ. 2010).

Σύμφωνα πάντα με το Υπουργείο Παιδείας η αποδελτίωση των απόψεων ανέδειξε ενδιαφέροντα συμπεράσματα, όπως: στόχος της αξιολόγησης πρέπει να είναι η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων υποστηρίζει τη συλλογική εσωτερική αξιολόγηση σε συνδυασμό με την ενίσχυση της συνεργασίας των εμπλεκόμενων. Όλοι πρέπει να έχουν θέση στη διαδικασία (διευθυντής, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, Σχολικός Σύμβουλος, εκπρόσωποι δήμου), ενώ η Πολιτεία οφείλει να διατυπώσει σαφές σχέδιο δράσης. Η εξωτερική αξιολόγηση είναι αποδεκτή, εφόσον υλοποιηθεί από επιστημονικά στελεχωμένο φορέα και τα κριτήρια που θα τεθούν να είναι αντικειμενικά και αξιοκρατικά. Το σχολείο οφείλει να δώσει κίνητρα στους εκπαιδευτικούς και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των γονέων προς αυτό. Η εξέλιξη του εκπαιδευτικού πρέπει να συνδέεται με την αξιολογική διαδικασία (Γεωργουδάκης, Γ. 2010: 95-97).

Η πιλοτική εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, με βάση τις διαδικασίες που περιγράψαμε στην ενότητα αυτή, έχει κλείσει ήδη το πρώτο έτος. Κατά συνέπεια, υπάρχει ερευνητικό ενδιαφέρον να διαπιστωθούν η πορεία και τα αποτελέσματα εφαρμογής του νέου αυτού θεσμού αξιολόγησης για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Μια επόμενη μελέτη θα αναδείξει τα ερευνητικά της δεδομένα για τον νέο αυτό θεσμό, που, όπως και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, δεν έγινε αποδεκτός με τις ευνοϊκότερες συνθήκες από την εκπαιδευτική κοινότητα. Από παιδαγωγική σκοπιά, βασικοί σκοποί της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας είναι ο εντοπισμός των ελλείψεων, των ανεπαρκειών και των δυνατοτήτων της. Με την έννοια αυτήν, διευκολύνεται η ανατροφοδότηση και η λήψη των αντίστοιχων μέτρων από την πλευρά της Πολιτείας. Επίσης, η ενίσχυση των εκπαιδευτικών διαδικασιών και των σχολικών επιτευγμάτων του σχολείου προς όφελος του μαθητή και ευρύτερα του κοινωνικού συνόλου. Με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

4.8.1 Από την εξατομικευμένη στη συλλογική αξιολόγηση

Όπως αναφέρθηκε σε άλλο σημείο, από την ίδρυση του ελληνικού κράτους, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είχε ως σημείο αναφοράς κατά κανόνα τον έλεγχο του εκπαιδευτικού ως υπαλλήλου, μέσα από τον θεσμό του Επιθεωρητή, ο οποίος κυριάρχησε στο εκπαιδευτικό προσκήνιο για περίπου εκατόν πενήντα χρόνια και αντικαταστάθηκε το 1982 από αυτόν του Σχολικού Συμβούλου. Μόλις στα μέσα της δεκαετίας του 1980 έγινε για πρώτη φορά λόγος για εκπαιδευτικό έργο σε μια προσπάθεια να απεμπλακεί η αξιολόγηση από τον ελεγκτικό της χαρακτήρα. Στην εικοσαετία 1982-2002, και ειδικότερα μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1990, η Πολιτεία επιχείρησε να ενεργοποιήσει την εκπαιδευτική αξιολόγηση και να διαχωρίσει την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου από αυτήν των εκπαιδευτικών. Μετά τη δεκαετία αυτή γίνονται θεσμικές ρυθμίσεις από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, οι οποίες αναφέρονται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου όχι μόνο ως εξωτερική αλλά και ως εσωτερική διαδικασία.

Βέβαια, στη δεκαετία του '90 και μετά εφαρμόστηκε στη χώρα μας η εσωτερική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ή η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, αλλά σε επίπεδο ευρωπαϊκών προγραμμάτων και σε πιλοτική μορφή είτε μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είτε μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (MacBeath, J., 2005: 46, Μποφυλάτος, Σ., 2001: 166-174).

Η πρώτη επίσημη αναφορά στην αυτοαξιολόγηση από την πλευρά της Πολιτείας γίνεται σε εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας (Γ2/4791/7-9-1998), στην οποία η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας εκλαμβάνεται ως *«μελέτη και εκτίμηση όλων των παραγόντων που συμμετέχουν στον προσδιορισμό του χαρακτήρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού αποτελέσματος»*. Αυτό σημαίνει ότι με το πέρασμα των χρόνων, θα μπορούσαμε να πούμε πως υπάρχει μια μετατόπιση της εστίασης της αξιολόγησης από τον εκπαιδευτικό, στο εκπαιδευτικό έργο και από τα πρόσωπα στη σχολική μονάδα, στην οποία δίνεται όλο και μεγαλύτερη αυτονομία. Ήδη στην προηγούμενη ενότητα περιγράψαμε την πιλοτική εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη και στην οποία συμμετέχει ένα περιορισμένος αριθμός σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η ανάγκη για βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, ως απόρροια των οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων αλλά και των πιέσεων της κοινωνίας, επιβάλλει την αναθεώρηση και την αλλαγή στη λειτουργία του εκπαιδευτικού μας συστήματος και επομένως την ενεργοποίηση άλλων μορφών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Στη χώρα μας η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας, μέχρι σήμερα, εστιάζεται στην καταγραφή ποσοτικών δεδομένων και μολονότι έχουν εκπονηθεί αρκετές μελέτες και ερευνητικά προγράμματα, μέσα από τα οποία δοκιμάστηκαν εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης, ο θεσμός της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας παρέμεινε ανενεργός μέχρι το σχολικό έτος 2010/2011 (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 394).

Από τις σχετικές θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις αναδεικνύονται τα ακόλουθα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, αναφορικά με την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας:

Πλεονεκτήματα αυτοαξιολόγησης:

- Παρακολουθεί από κοντά τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε σχολείου συμβάλλοντας στη βελτίωσή του με βάση τις δικές του δυνάμεις.
- Καλλιεργεί το ενδιαφέρον για βαθύτερη διερεύνηση συγκεκριμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου.
- Ενισχύει το πνεύμα συλλογικότητας, δημιουργεί κλίμα συνεργασίας, συνευθύνης και αυτοδέσμευσης των εμπλεκόμενων στις διαδικασίες της, απαραίτητα στοιχεία τόσο της συστηματικής έρευνας όσο και της συνεχούς βελτίωσης του σχολείου.
- Ευαισθητοποιεί τα υποκείμενα, ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη γνώση τους, αναγνωρίζει πρωτεύοντα ρόλο στους εκπαιδευτικούς.
- Βοηθά τους εκπαιδευτικούς να γίνουν και να αισθανθούν περισσότερο υπεύθυνοι ως επαγγελματίες, αφού διερευνούν, κρίνουν και αποφασίζουν για ζητήματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας που οι ίδιοι γνωρίζουν εκ των έσω.
- Ενθαρρύνει πρωτοβουλίες και δραστηριότητες, κινητοποιώντας όλες τις ομάδες του σχολείου και κυρίως τους μαθητές.
- Ενισχύεται ο αυτοέλεγχος του σχολείου και το κύρος του στην τοπική κοινωνία (Σολομών, Ι. 1999: 19).

Αδυναμίες Αυτοαξιολόγησης:

- ❖ Παρατηρείται τάση εσωστρέφειας της σχολικής μονάδας και δυσκολία σύνδεσής της με άλλες σχολικές μονάδες και την ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.
- ❖ Εμφανίζεται δυσκολία υπέρβασης των εσωτερικών συγκρούσεων, όταν αυτές εμφανίζονται.
- ❖ Παρουσιάζεται δυσκολία ή αδυναμία άντλησης στοιχείων και εξαγωγής συμπερασμάτων με ευρύτερη σημασία για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού συστήματος.
- ❖ Παρατηρείται έλλειψη συστηματικότητας στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης και στον προσδιορισμό της θεματολογίας.

- ❖ Γίνεται επικέντρωση σε ζητήματα που αφορούν μάλλον σε ανώδυνες πτυχές ή πτυχές για τις οποίες δε φέρει άμεση ευθύνη η σχολική μονάδα.
- ❖ Παρουσιάζεται δυσκολία μετάβασης από τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης στη χάραξη ενός κατάλληλου προγράμματος δράσης (ό.π.).

Δυσκολίες στη συλλογή, επεξεργασία και αξιοποίηση των ευρημάτων της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας:

- Η αυτοαξιολόγηση δεν έχει την ανάλογη δυναμική για την αλλαγή στην εκπαίδευση, όπως αναφέρει η Ευρωπαϊκή συνδικαλιστική επιτροπή εκπαίδευσης.
- Τα στοιχεία που συλλέγονται αφορούν μια σχολική μονάδα και όχι το συνολικό εκπαιδευτικό σύστημα.
- Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τα απαιτούμενα εφόδια ή τις ικανότητες να διαχειριστούν τη διαδικασία αναπτύσσοντας πρακτικές διερεύνησης, να ερμηνεύσουν τα δεδομένα και να διατυπώσουν προτάσεις βελτίωσης.
- Οι διαδικασίες είναι απαιτητικές και χρονοβόρες και το όφελος δεν είναι ανάλογο της προσπάθειας και του κόπου. Έτσι, δύσκολα διατηρείται το ενδιαφέρον της σχολικής μονάδας.
- Προκύπτει δυσκολία διατήρησης του ενδιαφέροντος των εμπλεκομένων σε μια διαρκή διαδικασία, στην οποία δεν εμφανίζονται άμεσα τα αποτελέσματά της.
- Εμφανίζεται η ανάγκη ύπαρξης ενός εξωτερικού κριτή και υποστηρικτή της διαδικασίας (ό.π.: 19-20).

Από τα βασικά χαρακτηριστικά της αυτοαξιολόγησης, τα οποία είναι οι συλλογικές διαδικασίες, ο ποιοτικός χαρακτήρας, ο εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης, η αναβάθμιση της εκπαιδευτικής μονάδας κ.ο.κ., συμπεραίνουμε ότι η εφαρμογή της δεν εξασφαλίζεται μόνο με την ψήφιση ενός μόνο νομοσχεδίου. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αυτοαξιολόγησης απαιτούν σημαντικές θεσμικές και εσωτερικές προϋποθέσεις, όπως είναι:

- I. Το θεσμικό πλαίσιο, που θα δώσει στην εκπαιδευτική μονάδα τις δυνατότητες να αναπτύξει πολιτική σχεδιασμού, οργάνωσης και εφαρμογής της αξιολόγησης, ενώ παράλληλα θα της παρέχει κάθε υποστήριξη.

Π. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και η παροχή κινήτρων σε όλους τους εμπλεκόμενους και κυρίως στους εκπαιδευτικούς, ώστε αυτοβούλως να συμμετέχουν (Ανδρέου, Α. / Μαντζούφας, Π.1999: 197-199).

Αναλυτικότερα, οι προϋποθέσεις, για να εφαρμοστεί ένα πρόγραμμα εσωτερικής αξιολόγησης, είναι:

α) η σχετική αυτονομία της σχολικής μονάδας και η θεσμική της κατοχύρωση σε επίπεδο αποφάσεων,

β) η εξάλειψη εξουσιαστικών σχέσεων που πηγάζουν από τη διοίκηση,

γ) η ενεργητική συμμετοχή του συνόλου των εκπαιδευτικών του σχολείου και

δ) η σχετική σταθερότητα στην εκπαιδευτική μονάδα σε εκπαιδευτικό προσωπικό (ό.π.).

Βασικό στοιχείο της πρώτης προϋπόθεσης είναι η αποκέντρωση - και όχι η αποσυγκέντρωση - στη διοίκηση της εκπαίδευσης. Η εσωτερική αξιολόγηση εντοπίζεται κυρίως σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα ή συνδυάζεται με διαδικασίες αποσυγκέντρωσης της διοίκησης της εκπαίδευσης, καθώς και με τη μεταφορά ενός μεγάλου μέρους της ευθύνης και της λήψης αποφάσεων για ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων στο τοπικό επίπεδο της σχολικής μονάδας. Παράλληλα, αυτή η μορφή προσεγγίζει το σχολείο ως όλον και δεν επικεντρώνει αποκλειστικά στους εκπαιδευτικούς και τις πρακτικές τους ή στα μαθησιακά αποτελέσματα (Σολομών, Ι. 1999: 19).

Σύμφωνα με έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. (1997), δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη για αποκέντρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και ιδιαίτερα η διεύρυνση της αποκέντρωσης σε ζητήματα, όπως είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ο προσδιορισμός των τοπικών αναγκών της τοπικής κοινωνίας και η αξιολόγηση των σχολείων. Αυτά τα ζητήματα αποτελούν πεδία ανάπτυξης και διαμόρφωσης μιας εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής της εκπαιδευτικής μονάδας, οπότε η αποκέντρωση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη και ανάδειξη ενός τέτοιου ρόλου της εκπαιδευτικής μονάδας (Βαβουράκη, Α./Ζουγανέλη, Αι./Σοφού, Ευ./Κούτρα, Χ. 2008: 36).

Για την ανάδειξη της εκπαιδευτικής μονάδας σε φορέα παραγωγής και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής απαιτείται η θεσμική ενίσχυση του συλλόγου των διδασκόντων, ώστε ο τελευταίος να καταστεί όργανο με ουσιαστικές αποφασιστικές και εκτελεστικές

αρμοδιότητες. Σε αυτή την περίπτωση, ο σύλλογος είναι δυνατόν να παίρνει ουσιαστικές αποφάσεις που αναφέρονται στην εσωτερική λειτουργία του σχολείου, τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και τον απολογισμό του έργου, την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, την επαγγελματική κουλτούρα και το ήθος του σχολείου, τις επιμορφωτικές προτεραιότητες, την παιδαγωγική και διδακτική του σχολείου, τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία κ.ά. (Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999: 88-94).

Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο έχει η θέσπιση και η εφαρμογή του προγραμματισμού στην εκπαιδευτική μονάδα. Ο διευθυντής, οι υποδιευθυντές και ο σύλλογος διδασκόντων είναι κατάλληλοι και αναγκαίοι να συμμετέχουν σε διαδικασίες προγραμματισμού της εκπαιδευτικής μονάδας, καθώς και σε διαδικασίες ελέγχου επίτευξης των στόχων στη συνέχεια. Το εκπαιδευτικό προσωπικό πρέπει να κατανοήσει ότι ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι αναπόσπαστα στοιχεία του έργου και της δράσης του. Ο προγραμματισμός έχει άμεση σχέση με την αξιολόγηση στην εκπαιδευτική μονάδα, αφού αφενός μεθοδεύει την επίτευξη των στόχων και αφετέρου ανατροφοδοτείται από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (Κουτούζης, Μ. Χατζηευστρατίου, Ι. 1999: 43, Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π. 1999: 199, Μπάκας, Θ. 2002).

Ο προγραμματισμός και η αξιολόγηση σε επίπεδο εκπαιδευτικής μονάδας έρχονται σε αντίθεση με τη λήψη αποφάσεων και τον έλεγχο σε επίπεδο κρατικής πολιτικής, δηλαδή με τα βασικά εργαλεία άσκησης κοινωνικού ελέγχου στην εκπαίδευση. Για να παραχωρήσουν οι επίσημοι κυβερνητικοί φορείς μέρος της εξουσίας τους και να περάσουμε από τον σημερινό συγκεντρωτισμό σε πολιτικές αυτοδιοίκησης στην εκπαίδευση, υπάρχουν τρεις λόγοι:

α) Η μετάθεση αρμοδιοτήτων και ευθυνών από το κέντρο στην εκπαιδευτική μονάδα, μπορεί να αξιοποιηθεί ως στρατηγική «εξαγοράς της νομιμοποίησης» της εκπαιδευτικής πολιτικής.

β) Η συλλογικότητα, η αντιπροσωπευτικότητα και η συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων είναι χαρακτηριστικά ενός δημοκρατικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπου η τοπική κοινωνία, οι φορείς της εκπαίδευσης και η εκπαιδευτική μονάδα εμπλέκονται από κοινού σε διαδικασίες αυτοπροσδιορισμού και αυτοδιαχείρισης.

γ) Οι σύγχρονες κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες απαιτούν προσαρμογή στο ατομικό, το ειδικό και το τοπικό (Ανδρέου, Α./ Μαντζούφας, Π.1999: 81-142, Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Μετά την έστω μερική αυτονόμηση της εκπαιδευτικής μονάδας, ιδιαίτερης σημασίας είναι οι σχέσεις που αυτή θα αναπτύξει με την τοπική κοινωνία και τους εκπαιδευτικούς φορείς. Δηλαδή, σε ποια βάση, σε τι βάθος, με ποιους όρους και ποιες θα είναι οι εξαρτήσεις. Η συνεργασία του εκπαιδευτικού οργανισμού με τους τοπικούς φορείς μπορεί να έχει επιδράσεις στην αλλαγή στάσεων και νοοτροπίας για τον ρόλο του εκπαιδευτικού οργανισμού. Τέτοιες επιδράσεις δηλώνουν τον μεταρρυθμιστικό και μετασχηματιστικό χαρακτήρα της ανάδειξης της εκπαιδευτικής μονάδας σε φορέα διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής (ό.π.).

Η διερεύνηση των τάσεων που επικρατούν διεθνώς και ιδιαίτερα στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο ρόλος της αξιολόγησης συνδέεται όλο και περισσότερο με την ποιότητα της εκπαίδευσης και τη βελτίωσή της, λειτουργώντας ως μηχανισμός ανατροφοδότησης και εποπτείας. Την τελευταία δεκαετία σχεδόν όλες οι χώρες-μέλη της Ε.Ε. προχώρησαν σε μεταρρυθμίσεις των αξιολογικών τους πρακτικών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών τους συστημάτων. Παρά τις διαφορές που παρατηρούνται από χώρα σε χώρα, ως προς τις πρακτικές της αξιολόγησης, διαπιστώνεται ότι στις περισσότερες απ' αυτές:

- Η διαδικασία αξιολόγησης μετακινείται από τα πρόσωπα στη σχολική μονάδα, στην οποία δίνεται όλο και μεγαλύτερη αυτονομία.
- Η αξιολόγηση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο για τον έλεγχο της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων που προσδιορίζονται σε κεντρικό επίπεδο και εξειδικεύονται σε τοπικό ή σχολικό και λιγότερο ως μηχανισμός συμμόρφωσης προς τις κεντρικές εντολές.
- Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί μέρος της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας.
- Ο εκπαιδευτικός αναπτύσσεται επαγγελματικά μέσω της αξιολόγησης και βελτιώνει την ποιότητα του έργου του.

- Γίνεται εμφανής η τάση για αλληλοσυσχέτιση της εσωτερικής με την εξωτερική αξιολόγηση (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 393-394).

Στο πλαίσιο της συζήτησης για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και ειδικότερα για την αξιολόγησή του, παρουσιάζουν ενδιαφέρον τα ευρήματα της έρευνας της ερευνητικής ομάδας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η οποία έχει στο επίκεντρό της την αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των στελεχών της εκπαίδευσης πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των γονέων των μαθητών, σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 391-435).

Αναφορικά με το ερώτημα, που σχετίζεται με τις μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, τα ευρήματα δείχνουν ότι η εξωτερική αξιολόγηση δεν είναι αποδεκτή, ειδικά από τους εκπαιδευτικούς (20 %) και λιγότερο από τους Σχολικούς Συμβούλους και τα διοικητικά στελέχη (53 % και 42 % αντίστοιχα), γι' αυτό και συγκεντρώνει τις λιγότερες προτιμήσεις. Για την ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση δείχνουν μεγάλη προτίμηση τα διοικητικά στελέχη (89 %) και ακολουθούν οι Σχολικοί Σύμβουλοι (72 %) και οι διευθυντές σχολείων (70 %), ενώ οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να μην την προκρίνουν (40 %). Η συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση προκρίνεται σχεδόν στον ίδιο βαθμό από τους ερωτηθέντες (73 -75 %), με μόνη μικρή διαφορά τα διοικητικά στελέχη που φαίνεται να την προτιμούν περισσότερο (84 %). Τέλος, ο συνδυασμός εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης δείχνει να προτιμάται γενικά (84-89 %), εκτός από τους εκπαιδευτικούς που δηλώνουν προτίμηση σε ποσοστό 46 % (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 432).

Συγκριτικά με τα ευρήματα της παραπάνω έρευνας, αναφέρουμε ότι σε πρόσφατες έρευνες με ερωτηθέντες εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και με παραπλήσιους ερευνητικούς στόχους, διαπιστώνεται ότι οι εκπαιδευτικοί, σε υψηλό ποσοστό (κατά μέσο όρο πάνω από 65 %), φαίνεται να κατανοούν την αναγκαιότητα της εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας, χωρίς, όμως, να προτιμούν τη συμμετοχή των γονέων ή άλλων εξωτερικών αξιολογητών στη διαδικασία εφαρμογής της. Από τα ευρήματα γίνεται σαφές ότι

οι εκπαιδευτικοί προτιμούν ως εσωτερικούς αξιολογητές τον διευθυντή της σχολικής μονάδας και τον σύλλογο διδασκόντων. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί διατηρούν θετική στάση ως προς τους λόγους εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και ειδικότερα δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στη βελτίωση όλων των παραγόντων που εμπλέκονται σε αυτήν (Ανδρεαδάκης, Ν. 2005: 1-46, Κασιμάτη, Α./Γιαλαμάς, Β. 2009: 1-10, Μαντζιαρλή, Π. 2010: 83-187, Κιρκιλιανίδου, Μ. 2012: 91-115).

Κάνοντας ειδική αναφορά στην ανακεφαλαίωση των συμπερασμάτων της έρευνας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αναδεικνύουμε ως άξια προσοχής τα ακόλουθα ευρήματα που σχετίζονται με το θέμα της εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης:

- Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι ένα ζήτημα περίπλοκο, το οποίο εγείρει ποικίλες και εκ διαμέτρου αντίθετες αντιδράσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα.
- Η λιγότερο κατάλληλη μορφή αξιολόγησης, σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτηθέντων, είναι η εξωτερική αξιολόγηση. Ωστόσο, για όλες τις άλλες προτεινόμενες μορφές αξιολόγησης οι διάφορες ομάδες ερωτηθέντων (εκπαιδευτικοί, Σχολικοί Σύμβουλοι κ.λπ.) διαφοροποιούνται ως προς την καταλληλότητά τους.
- Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες δηλώνουν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από την ενημέρωσή τους για ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.
- Το θέμα της αξιολόγησης αντιμετωπίζεται με επιφυλακτικότητα ως προς τον τρόπο εφαρμογής και τους σκοπούς που εξυπηρετεί (Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008: 433-434).

Συμπερασματικά και με βάση τα ευρήματα των σχετικών ερευνών, καταλήγει κανείς στις ακόλουθες διαπιστώσεις, αναφορικά με τις απόψεις των εκπαιδευτικών στο ζήτημα της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας:

- ❖ Υπάρχει ελλιπής ενημέρωση για το θεσμό της αξιολόγησης.
- ❖ Ο θεσμός της αξιολόγησης είναι αναγκαίος.
- ❖ Η στάση των εκπαιδευτικών είναι περισσότερο θετική στην εσωτερική αξιολόγηση.

- ❖ Εκτιμούν ότι η αυτοαξιολόγηση μπορεί να εντοπίσει προβλήματα και ελλείψεις.
- ❖ Αναφορικά με τη συχνότητα αξιολόγησης, εκτιμούν ότι μπορεί να γίνεται κατ' έτος.
- ❖ Καταλληλότεροι για την αυτοαξιολόγηση είναι οι εσωτερικοί αξιολογητές, δηλαδή ο διευθυντής και ο σύλλογος διδασκόντων.
- ❖ Η σχέση εκπαιδευτικού - μαθητών είναι ο σημαντικότερος δείκτης στην αυτοαξιολόγηση.
- ❖ Η αυτοαξιολόγηση πρέπει να έχει διαγνωστικό και ενισχυτικό χαρακτήρα.
- ❖ Πρέπει να υπάρχει δυνατότητα επανααξιολόγησης.

Τελικά, το βασικότερο πλεονεκτήματα της εσωτερικής αξιολόγησης είναι ο εντοπισμός των αναγκών και των ελλείψεων του σχολείου και το βασικότερο μειονέκτημα η σύνδεση της αξιολόγησης με σκοπιμότητες (Ανδρεαδάκης, Ν. 2005: 1-46, Κασιμάτη, Α./Γιαλαμάς, Β. 2009: 1-10, Μαντζιαρλή, Π. 2010: 83-187, Κιρκιλανίδου, Μ. 2012: 91-115).

Κλείνοντας την παρούσα ενότητα, καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου βρίσκει μεγαλύτερη ανταπόκριση με τη μορφή της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης. Αυτό σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί και οι άλλοι εμπλεκόμενοι στη λειτουργία της σχολικής μονάδας διάκεινται θετικά στην εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης, τουλάχιστον σε επίπεδο «δήλωσης». Εκτιμάμε ότι η θετική αυτή στάση τους πηγάζει ενδεχομένως από το γεγονός ότι δεν είναι πια οι ίδιοι στο στόχαστρο της αξιολόγησης. Από τα συμπεράσματα διαφαίνεται επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί ως προς τους σκοπούς και την αξιοποίηση της εσωτερικής αξιολόγησης και φαίνεται να μην εμπιστεύονται τους «αθύνοντες» στο θέμα αυτό από την έως τώρα πρακτική τους. Σημαντική είναι επίσης η παράμετρος που αναφέρεται στην απουσία ενημέρωσης και επιμόρφωσής τους στο ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, γεγονός που καθιστά και την επίτευξη των στόχων της αμφίβολη υπόθεση. Η απόρριψη της εξωτερικής αξιολόγησης είναι προφανές ότι έχει να κάνει με την αναδρομή στο παρελθόν και ειδικότερα με το θέμα του Επιθεωρητή.

**ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ
1980 ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2011**

Στην παρούσα ενότητα θα αναλύσουμε τα δεδομένα που θα αναδειχθούν αφενός από τις αποφάσεις και τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών, όπως αυτές εκφράστηκαν κυρίως μέσα από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις Δ.Ο.Ε. και Ο.Λ.Μ.Ε. κατά το χρονικό διάστημα από το 1982 μέχρι το 2009, και αφετέρου από τα σχετικά ερευνητικά ευρήματα της βιβλιογραφίας που αναδεικνύουν τις απόψεις των εκπαιδευτικών για το ζήτημα της αξιολόγησής τους. Η ανάλυση αυτή θα γίνει, όπως και στις προηγούμενες ενότητες, με βάση το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που διαμορφώσαμε γι' αυτό τον σκοπό, δηλαδή: α) τον σκοπό της αξιολόγησης, β) το αντικείμενο αξιολόγησης, γ) τα κριτήρια αξιολόγησης, δ) τις διαδικασίες αξιολόγησης και ε) τους αξιολογητές των εκπαιδευτικών.

Κάνοντας μια συνοπτική αποτίμηση της εφαρμογής ή της απόπειρας εφαρμογής των μέτρων για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μέχρι το 2009, καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα ότι οι λέξεις «κλειδιά» στην κριτική που ασκήθηκε από τους ερευνητές και τους εκπαιδευτικούς περιλαμβάνουν τους ακόλουθους χαρακτηρισμούς: *η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είχε χαρακτήρα ελεγκτικό, συγκεντρωτικό, γραφειοκρατικό, ιεραρχικό, ατομικό, αυταρχικό, τιμωρησιακό, υποκειμενικό, αναξιόπιστο, μη έγκυρο, μη αποδεκτό κ.ο.κ.* (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 77).

Βέβαια, η διαβάθμιση της κριτικής και των αντιδράσεων των εκπαιδευτικών δεν ήταν πάντα ίδια και ασφαλώς ο «επιθεωρητισμός» που κυριάρχησε μέχρι το 1981 δέχθηκε την οξύτερη κριτική από τον εκπαιδευτικό κλάδο όλων των βαθμίδων και τους ειδικούς, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή και κατά συνέπεια την «απενεργοποίηση» του θεσμού της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών μέχρι τις μέρες μας (ό.π.).

Η στάση και οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών για την αξιολόγησή τους και γενικότερα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου έχουν εκφραστεί κυρίως μέσα από τα επίσημα συνδικαλιστικά τους όργανα. Στο σημείο που οι συνδικαλιστές

εκπαιδευτικοί αντέδρασαν περισσότερο αφορά κατά βάση τον έλεγχο που τους ασκείται μέσω της αξιολόγησης. Δεν ήταν λίγες οι φορές που η εκπαιδευτική κοινότητα αντέδρασε, γιατί στην πράξη η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συνδέθηκε με ελεγκτικούς μηχανισμούς και ανταπόδοση. Όλες τις περιόδους που επιχειρήθηκε η ενεργοποίηση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, π.χ. 1985, 1991, 1997, 2002, η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος (ΔΟΕ) και η Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ) αντίστοιχα κατέθεσαν τις δικές τους προτάσεις για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, στις οποίες εστίαζαν κυρίως στον παιδαγωγικό λόγο και στις διαδικασίες αξιολόγησης που θα είχαν πιο συλλογικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης και της δικής τους συμμετοχής (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993, Κουτούζης, Μ. / Χατζηευστρατίου, Ι. 1999, Αθανασιάδης, Χ. 2001: 147-148, Μπάκας, Θ. 2001@2009, Γεωργουδάκης, Γ. 2010, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 77).

Οι προτάσεις, όμως, των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών δεν ελήφθησαν υπόψη όχι μόνο από την επίσημη Πολιτεία αλλά ακόμη και από τους ίδιους τους συναδέλφους τους. Αντίθετα απ' ό,τι ήταν αναμενόμενο, οι εκπαιδευτικοί δεν προώθησαν αυτές τις προτάσεις στα σχολεία, διότι ναι μεν είχαν θετική απήχηση σε αυτούς, αλλά, όπως και η αξιολόγηση έτσι και αυτές, δεν απηχούσαν τη βούληση όλων των εκπαιδευτικών για τη πρακτική εφαρμογή τους (Δούκας, Χ. 2000: 35, Χαμπηλομάτη, Π. 1996, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 77-78).

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας, ως συνδικαλιστικός φορέας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, έχει εκφράσει κατά καιρούς συγκεκριμένες θέσεις στο ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου.

Από τις πρώτες αντιδράσεις που διατυπώθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ο.Ε. στην 60^η και 61^η Γενική Συνέλευση του 1991 ήταν οι ακόλουθες («Οι θέσεις της ΔΟΕ για την Αξιολόγηση» 1991:4-11), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 78-79):

α. Η εκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης εξυπηρετεί προδιαγραμμένους ευρύτερους κοινωνικοπολιτικούς στόχους και συμφέροντα.

β. Ο έλεγχος έχει συγκεκριμένο ταξικό περιεχόμενο (ιδιαίτερα για την εκπαίδευση).

γ. Ανομολόγητη επιδίωξη είναι μέσα από τη λειτουργία της εκπαίδευσης να εξυπηρετούνται οι κοινωνικοπολιτικοί στόχοι της εξουσίας.

δ. Η εξουσία συνδέει τον έλεγχο ή την κρίση με μέτρα πειθαναγκασμού, στο όνομα της καλύτερευσης και έξω από ουσιαστικά μέτρα γι' αυτή την καλύτερευση.

ε. Η εξουσία φοβάται τον έλεγχο και την αξιολόγηση στην εκπαίδευση εκ μέρους εκείνων των συλλογικών οργάνων που έχουν άμεσο συμφέρον, γιατί γνωρίζει ότι αυτό αντιστρατεύεται τους στόχους της .

στ. Οι εκπαιδευτικοί πέρα από τη φυσική αξιολόγηση που υπόκεινται από γονείς και μαθητές, ελέγχονται και από θεσμοθετημένα όργανα.

ζ. Η κυβέρνηση σήμερα στοχεύει στη σύνδεση του ελέγχου με μέτρα πειθαναγκασμού και υποταγής» (Διδασκαλικό Βήμα Μάιος – Ιούνιος 1991: τ.1037: 7).

Στο ίδιο τεύχος (1991: 8), η Δ.Ο.Ε. διατυπώνει και τις προτάσεις της για το ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, υποστηρίζοντας ότι:

Η απόδοση του εκπαιδευτικού βελτιώνεται όταν:

- (α) βελτιώνεται η παρεχόμενη γνώση στα πανεπιστήμια,
- (β) πραγματοποιείται συστηματική, περιοδική και βραχύχρονη επιμόρφωσή του,
- (γ) βελτιώνονται οι συνθήκες που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό έργο και
- (δ) βελτιώνεται το βιοτικό επίπεδο του εκπαιδευτικού.

Ενώ για τους φορείς αξιολόγησης το ΔΣ της Ομοσπονδίας προτείνει:

(α) τον Σύλλογο Διδασκόντων και τον Σχολικό Σύμβουλο, σε επίπεδο σχολικής μονάδας,

(β) τον Νομαρχιακό Συμβούλιο Εκπαίδευσης με τη συμμετοχή και του συνδικαλιστικού κινήματος των φορέων της εκπαίδευσης σε επίπεδο περιφέρειας και

(γ) σε εθνικό επίπεδο, το Κεντρικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, οι αποφάσεις του οποίου θα είναι δεσμευτικές για την εκάστοτε κυβέρνηση.

Στο ίδιο τεύχος και στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας προτάθηκε ένα αξιολογικό πρόγραμμα τριών φάσεων, δηλαδή προγραμματισμός, υλοποίηση, απολογισμός, που θα ασκείται συλλογικά από το διδακτικό προσωπικό με τη βοήθεια του Σχολικού Συμβούλου.

Εκτός από τις θέσεις που έχει διατυπώσει σε όλο αυτό το διάστημα και ειδικότερα μέσα από τις ΓΣ του κλάδου της Ομοσπονδίας, το ΔΣ έχει εκδώσει διάφορα δελτία τύπου, καταγγέλλοντας τις εκάστοτε απόπειρες της κυβέρνησης να επαναφέρει το θέμα της αξιολόγησης και κάνοντας αναφορές σε «ασφυκτικούς ιδεολογικούς ελέγχους...»,

αυταρχισμό..., αυθαιρεσία..., αστυνόμευση...» (Διδασκαλικό Βήμα τ.1061: 3), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 79).

Στο θέμα της αξιολόγησης επανέρχεται η ΔΟΕ το 1998 στην 67^η Γενική Συνέλευση του Κλάδου Ιούνιος 1998), όπου (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 79-83):

«Επιβεβαιώνεται η θέση του κλάδου, όπως είχε διαμορφωθεί στη Γενική Συνέλευση το 1993. Ειδικότερα:

- Είμαστε υπέρ ενός συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού, που θα έχει ως στόχο την αναβάθμιση της εκπαίδευσης και που θα αναγάγει τη σχολική μονάδα σε χώρο προσφοράς και δημιουργίας.
- Η αξιολόγηση που προτείνεται από τη Διδασκαλική Ομοσπονδία έχει ως στόχο τη βελτίωση και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, την ενίσχυση και ενθάρρυνση του εκπαιδευτικού, αλλά και τη στήριξή του.
- Είναι μια διαδικασία διαρκούς ανατροφοδότησης που μπορεί να συντελεστεί με την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και αλληλεγγύης, που δεν είναι σχέσεις εξάρτησης και υποτέλειας, όπως αυτές που το σύστημα αξιολόγησης μέσα από το Ν. 2525 δρομολογεί.

Τα συλλογικά όργανα που αξιολογούν, ο τρόπος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και η χρήση των αποτελεσμάτων αναφέρονται πιο αναλυτικά στις επίσημες θέσεις της Ομοσπονδίας του 1993.

Η αξιολόγηση, που έχει στόχο την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού, δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη διαδικασία κρίσης του εκπαιδευτικού στις περιπτώσεις μονιμοποίησης ή επιλογής σε θέση στελέχους εκπαίδευσης. Πολύ δε περισσότερο, δεν μπορεί να προκαθορίζει το αποτέλεσμα αυτής της κρίσης, όπως επιχειρείται με τις διατάξεις του Ν. 2525/97.

Για τις περιπτώσεις επιλογής στελεχών εκπαίδευσης, ο κλάδος προβλέπει διαδικασίες κρίσης του εκπαιδευτικού με αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια και μέσα από συλλογικά όργανα, συμβούλια επιλογής, υπηρεσιακά συμβούλια, όπου ο κλάδος των εκπαιδευτικών εκπροσωπείται από τους αιρετούς του. Η χρήση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης που προτείνουμε μπορεί να συνεκτιμηθεί ως ένα από τα στοιχεία με τα οποία τα συλλογικά όργανα διενεργούν τις κρίσεις»

(<http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 80).

Η Δ.Ο.Ε. συνεχίζει να συγκεκριμενοποιεί τις θέσεις της για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου την επόμενη χρονιά στην 68^η Γενική Συνέλευση του κλάδου (Ιούνιος 1999). Συγκεκριμένα: «Ο Κλάδος είναι υπέρ της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. Είναι κατηγορηματικά αντίθετος με την αξιολόγηση - χειραγώγηση που ο νόμος 2525 / 97 προβλέπει. Εκείνο που πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους και ιδιαίτερα από τα εμπλεκόμενα μέρη είναι ότι, για να εφαρμοστεί και ιδιαίτερα να πετύχει το σύστημα αξιολόγησης, πρέπει να συζητηθεί και να τύχει της αποδοχής τόσο από την πλευρά των αξιολογητών όσο και των αξιολογουμένων. Υπάρχουν τρεις βασικές προϋποθέσεις για την αποδοχή της αξιολόγησης :

- Η αποδοχή των αξιολογουμένων για όσα περιλαμβάνει ως περιεχόμενο ο θεσμός αυτός. Εάν δεν γίνει η αποδοχή δεν γίνεται η αξιολόγηση.
- Είναι απαραίτητο να πειστούν όλοι οι αξιολογούμενοι, ότι από το προϊόν της αξιολογικής διαδικασίας προκύπτει όφελος, προκύπτει κέρδος, προκύπτει ποιότητα και αναβάθμιση της ίδιας της εκπαίδευσης.
- Η αξιολόγηση είναι υπόθεση εσωτερική και αφορά τους εκπαιδευτικούς που είναι μέσα στα σχολεία, αφορά τη διαδικασία της εκπαίδευσης που λειτουργεί μέσα στις σχολικές μονάδες. Καμία άλλη παρέμβαση που προέρχεται από έξω, όπως π.χ. οι ΣΜΑ, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στο πλαίσιο της αξιολόγησης (<http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>).

Πιο αναλυτικά οι θέσεις της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας (<http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>):

«Κύριοι στόχοι αυτής της αξιολογικής διαδικασίας είναι η συμμετοχή του εκπαιδευτικού και η συλλογική ένταξή του στη διαμόρφωση των στόχων της σχολικής μονάδας, η επαγγελματική αναβάθμισή του, η αυτόνομη δράση του και η αυτοπραγμάτωσή του. Η ανάπτυξη πνεύματος συνευθύνης, συνεργασίας και αλληλεγγύης, που αντανακλάται ευθέως στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Η

καθιέρωση προτεραιοτήτων και κριτηρίων που αποβαίνουν λειτουργικά και ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της σχολικής μονάδας.

Η διαδικασία της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας οφείλει να απαντά στα εξής ερωτήματα :

1. Τι προγραμματίζεται;
2. Πώς εφαρμόζεται αυτό που προγραμματίζεται στην πράξη;
3. Τι αξιολογείται;
4. Πώς αποτιμάται το τελικό αποτέλεσμα;
5. Ποιες πρωτοβουλίες πρέπει να αναληφθούν για τη βελτίωση της προσπάθειας;

Τόσο στον προγραμματισμό, στον σχεδιασμό και στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου βασική και καθοριστική είναι η συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων σε συνεργασία με τον Σχολικό Σύμβουλο.

Μετά την εξαγωγή των συμπερασμάτων από τη δοκιμαστική εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, τον εντοπισμό των προβλημάτων και την αποσαφήνιση των διορθωτικών παρεμβάσεων, εκπονείται διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών με τη συνεργασία του Κλάδου και του Υπουργείου Παιδείας.

Είναι αυτονόητο ότι σκοπός και στόχος των παρεμβάσεων και κυρίως της τελικής αποτίμησης είναι η αντιμετώπιση αδυναμιών, λαθών και προβλημάτων που μειώνουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Συγχρόνως, όμως, να δεσμεύσει και να υποχρεώσει την Πολιτεία να δώσει λύσεις στα προβλήματα που διαπιστώθηκαν, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν στην επόμενη σχολική χρονιά.

Διαδικασία κρίσης των εκπαιδευτικών:

Σύμφωνα με τις προηγούμενες αποφάσεις του Κλάδου, ο εκπαιδευτικός κρίνεται στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν πρόκειται να μονιμοποιηθεί.
2. Όταν θέλει να είναι υποψήφιος για κατάληψη θέσης στελέχους εκπαίδευσης.
3. Αποδεδειγμένα διαπιστώνεται αρνητική προσφορά έργου. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η ενίσχυση και στήριξη του εκπαιδευτικού με επιμορφωτικές

διαδικασίες προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του σύγχρονου σχολείου.

Δεν κρίνεται από μονοπρόσωπα αλλά από συλλογικά όργανα, στα οποία μετέχουν εκπρόσωποι των συναδέλφων, το δε αποτέλεσμα της κρίσης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι προϊόν αποκλειστικά της αξιολογικής έκθεσης και δε χρησιμοποιείται ως πειθαρχικό μέτρο και δε συνδέεται με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού. Θα πρέπει να αποτελεί προϊόν συνεξέτασης όλων εκείνων των παραγόντων που έχουν σχέση με τη δράση του εκπαιδευτικού, τα επιστημονικά του, βεβαίως, προσόντα, την εμπειρία του, τη λειτουργία της σχολικής μονάδας και τις ιδιαίτερες συνθήκες αυτής, την ποιότητα της διαδικασίας του Συμβουλίου Επιλογής, τις προϋποθέσεις διαφάνειας στη λήψη των αποφάσεων και τη διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος, τους όρους προστασίας του εκπαιδευτικού από άδικα και αυθαίρετα αποτελέσματα.

Να θεσμοθετηθεί δευτεροβάθμιο όργανο, ώστε να μπορεί να προσφεύγει ο κάθε συνάδελφος που θεωρεί ότι αδικήθηκε από την αξιολογική διαδικασία» (<http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>).

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται η στάση της ΔΟΕ και μετά την ψήφιση του νόμου 2986/2002 (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι.2013: 83): «Η αντικειμενική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών αποτελεί επιδίωξή μας, με βάση τις προτάσεις μας... Ο κλάδος των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων έχει ταχθεί καθαρά υπέρ της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Μιας αξιολόγησης που καμιά σχέση δεν έχει με τις εξαγγελίες της κυβέρνησης... Η αξιολόγηση που προτείνουμε πρέπει να λειτουργεί ως ανατροφοδοτικός μηχανισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Να αξιολογεί το σύνολο των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία (υποδομές, αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, συνθήκες άσκησης εκπαιδευτικού έργου), να κινείται στους άξονες προγραμματισμός, στοχοθεσία, παρακολούθηση και αξιολόγηση από συλλογικά όργανα, να έχει στόχο την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτίζεται με τη διαδικασία βαθμολογικής κατάταξης και μισθολογικής εξέλιξης... Ο εκπαιδευτικός και το έργο του δεν κρίνονται από μονοπρόσωπα αλλά από συλλογικά όργανα, το δε

αποτέλεσμα της κρίσης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι προϊόν αποκλειστικά αξιολογικής έκθεσης και δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιείται ως πειθαρχικό μέτρο και να συνδέεται με την υπηρεσιακή, μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού. Στον προγραμματισμό, στο σχεδιασμό και στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου βασική και καθοριστική είναι η συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων σε συνεργασία με τον Σχολικό Σύμβουλο.

Εκείνο που πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους και ιδιαίτερα από τα εμπλεκόμενα μέρη είναι, ότι για να εφαρμοστεί και ιδιαίτερα να πετύχει ένα σύστημα αξιολόγησης, πρέπει να συζητηθεί και να τύχει της αποδοχής τόσο από την πλευρά των αξιολογητών, όσο και των αξιολογούμενων. Από το προϊόν της αξιολογικής διαδικασίας πρέπει να προκύπτει όφελος, ποιότητα και αναβάθμιση της ίδιας της εκπαίδευσης...» (<http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>).

Το ΔΣ της ΔΟΕ εξακολουθεί να εκφράζει και μετά το 2009 την ίδια επιχειρηματολογία και την κατηγορηματική αντίθεση των εκπαιδευτικών σε κάθε μορφή αξιολόγησης-χειραγώγησης-κατηγοριοποίησης, η οποία θα οδηγεί σε απολύσεις και τιμωρία των εκπαιδευτικών και κατηγοριοποίηση των σχολείων. «Σε κάθε τέτοια περίπτωση, η αντίδραση του κλάδου των εκπαιδευτικών θα είναι τέτοια που όμοιά της δεν θα έχει υπάρξει στο παρελθόν. Το ΔΣ της ΔΟΕ επαναλαμβάνει τη θέση του για την αξιολόγηση που θα έχει τα χαρακτηριστικά της ανατροφοδότησης και βελτίωσης του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού, που θα λειτουργεί τιμωρητικά και δε θα συνδέεται με τη βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη. Η λογική των ποσοστώσεων είναι κατάφωρα άδικη, έχει σκοτεινά σημεία στην εφαρμογή της, είναι έξω από παιδαγωγικές αρχές και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή...» (ΔΟΕ, δελτίο τύπου στις 19-4-2012), (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 84).

Σχεδόν στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε όλη αυτή τη χρονική περίοδο και η Ο.Λ.Μ.Ε., η οποία ζητά η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου να στηριχθεί στο τρίπτυχο προγραμματισμός – υλοποίηση – απολογισμός. «Διεκδικεί τη συμμετοχή της στην αξιολόγηση αναλυτικών προγραμμάτων, μέσων και μεθόδων διδασκαλίας, προβάλλει την αυτοαξιολόγηση, επικαλείται πορίσματα Ευρωπαϊκών Συνδικάτων και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενώ τονίζει την ανάγκη ανάδειξης του συλλόγου των διδασκόντων σε μηχανισμό με ουσιαστικό και αποφασιστικό ρόλο και αποφασιστικές αρμοδιότητες». Θέση

την οποία διατηρεί ως σήμερα. (Παπακωνσταντίνου, Π. 1993: 161, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 84).

«Η ΟΛΜΕ πιστεύει ότι η όποια αξιολόγηση πρέπει να έχει καθαρά εκπαιδευτικό προσανατολισμό και να στοχεύει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού. Υπό αυτήν την έννοια εκφράσαμε στον Υπουργό μας τον προβληματισμό για τη σύνδεση της αξιολόγησης με το μισθολόγιο και τη μισθολογική εξέλιξη. Σε κάθε περίπτωση η ΟΛΜΕ θα εξετάσει το ζήτημα και θα επανέλθει, πλην όμως είναι δεδομένο ότι ζητούμε την αποσύνδεση της αξιολόγησης από το μισθό και τη μισθολογική εξέλιξη...» (<http://www.alfavita.gr/artrog.php?id=62398/19-4-2012>).

Αν και σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών που έχουν διοριστεί μετά το 1982 δεν έχουν βιωμένες εμπειρίες και προφανώς δεν έχουν σαφή εικόνα από την εφαρμογή του «κυρίαρχου» και «παραδοσιακού» μοντέλου αξιολόγησης, δηλαδή του τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού, από την πλευρά τους οι εκπαιδευτικοί μέσα από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις «αρνούσαν την επιβολή των ιδεολογικών ελέγχων στην εκπαιδευτική λειτουργία και την μετατροπή των εκπαιδευτικών σε πειθήνια εκτελεστικά όργανα κυβερνητικών επιλογών και εντολών». Παρ' όλα αυτά μέσα από την συνδικαλιστική δράση δεν μπόρεσαν να αντιτάξουν «πειστικό» λόγο απέναντι στην κρατική πολιτική (Παπακωνσταντίνου, Π.1993: 161, Μπάκας, Θ. 2009: 47-56, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 85).

Όπως προκύπτει από τη σχετική ανάλυση, ο λόγος των συνδικαλιστικών οργανώσεων είναι φορτωμένος με επιφυλάξεις, η επιχειρηματολογία ασαφής και η αντίθεση δεν είναι κατηγορηματική. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών κλίνουν προς την αποδοχή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, στηριζόμενοι σε μια επιχειρηματολογία γενικής ποιοτικής βελτίωσης της εκπαίδευσης, αύξησης της απόδοσης του εκπαιδευτικού έργου και παραγωγικότητας στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Επικαλούνται δε μια επιχειρηματολογία εμπνεόμενη από την τεχνοκρατική ή καλύτερα την τεχνοκρατική-γραφειοκρατική ιδεολογία. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών δεν αντιλήφθηκαν εγκαίρως την τακτική του «διαίρει και βασίλευε» και δεν μπόρεσαν να γεφυρώσουν κάποιες διακλαδικές διαφορές εκτιμήσεων για να εκφραστούν ενιαία και μαζικά

(Μαυρογιώργος, Γ. 1993: 155, Παπακωνσταντίνου, Π.1993, Νούτσος, Μπ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 85).

Από την ανάλυση των νομοθετικών ρυθμίσεων προκύπτει ότι ο Επιθεωρητής είχε την εντολή από την Πολιτεία να ασκήσει παράλληλα διοικητικό και εποπτικό έργο. Οι δύο αυτοί ρόλοι φαίνεται να συγκρούονται στην εφαρμογή τους στην πράξη σε σχέση με τους στόχους τους, μολονότι η συγκέντρωση αυτών των αρμοδιοτήτων σε ένα πρόσωπο προσέδιδε μεγαλύτερη εξουσία αλλά και κύρος στα άτομα που στελέχωναν τον θεσμό. Ωστόσο, ο Επιθεωρητής έδωσε περισσότερο βαρύτητα στην επιτέλεση του διοικητικού και ελεγκτικού ρόλου, παραμελώντας τον επιστημονικό και παιδαγωγικό. Ως στελέχη, λοιπόν, ενός συγκεντρωτικού και γραφειοκρατικού μηχανισμού, στενά συνδεδεμένων και εξαρτώμενων από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, αρκετοί Επιθεωρητές επέτρεψαν σε αυτές να τους χρησιμοποιήσουν ως μέσα πίεσης, ελέγχου και πειθαναγκασμού των εκπαιδευτικών και, διατηρώντας την ευθύνη και την υποχρέωση σύνταξης υπηρεσιακών εκθέσεων για πολλές δεκαετίες, «αξιοποίησαν» αυτό το δικαίωμα πολλές φορές ως «όπλο» απέναντι στους εκπαιδευτικούς. Αυτό ήταν και το πλέον κρίσιμο και επίμαχο σημείο που ο εκπαιδευτικός κλάδος όλων των βαθμίδων τήρησε αρνητική στάση έναντι του θεσμού (Ιορδανίδης, Γ. 2011: 8, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 85-86).

Άλλοι, επιπλέον λόγοι, για την αρνητική στάση ήταν ότι η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών δεν εκλάμβανε τον θεσμό της επιθεώρησης ως αξιολόγηση, δεδομένου ότι γινόταν ερήμην τους. Όχι μόνο δεν συμμετείχαν στη διαδικασία, αλλά και τα αποτελέσματά της αξιολόγησης ήταν για τους εκπαιδευτικούς εντελώς άγνωστα και ερμητικά κλεισμένα μέσα στον υπηρεσιακό τους φάκελο. Επιπλέον, δε γνώριζαν με τι κριτήριο αξιολογούνται κάθε φορά (ήθος, διοικητική ικανότητα κ.λπ.). Είναι φανερό ότι μια τέτοιου είδους αξιολόγηση δεν εκπληρώνει τον βασικό σκοπό της που θα έπρεπε να είναι η βοήθεια προς τον αξιολογούμενο, προκειμένου ν' ανακαλύψει τις ικανότητες, τις αδυναμίες, τις ελλείψεις κ.ο.κ. που έχει, για να μπορέσει ν' αποκτήσει περισσότερη αυτογνωσία και να βελτιωθεί. Κατά συνέπεια, λειτουργούσε αυθαίρετα, αφού στηριζόταν στην υποκειμενική εκτίμηση ενός αξιολογητή, χωρίς επιστημονική μέθοδο και αξιόπιστα κριτήρια. Δε θα ήταν υπερβολή αν ισχυριζόταν κανείς ότι ήταν ένα είδος «φακελώματος» από τη στιγμή που υπήρχαν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί που ποτέ δε μάθαιναν το περιεχόμενό της. Αυτό το είδος αξιολόγησης εξυπηρετούσε άλλους σκοπούς

και όχι την ανατροφοδότηση που αποτελεί την ουσία της αξιολόγησης. Από τη στιγμή μάλιστα που επηρέαζε τη μισθολογική εξέλιξη και τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών, λειτουργούσε εκβιαστικά και, αφού απέκλειε παντελώς το διάλογο, δημιουργούσε περισσότερο πειθήνια όργανα και όχι ελεύθερες προσωπικότητες με κριτική στάση απέναντι στα προβλήματα της εκπαίδευσης. Είναι φυσικό μια τέτοιου είδους αξιολόγηση να είναι καταδικασμένη στις συνειδήσεις των εκπαιδευτικών (Αθανασίου, Λ. 1997: 235-237, Παπαργηγόριου, Ι. 1985, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 86).

Στα χρόνια που μεσολάβησαν, από την κατάργηση του Επιθεωρητή μέχρι σήμερα, οι εκπαιδευτικοί έχουν ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο αξιοποίησαν τα όρια της σχετικής τους αυτονομίας στη σχολική μονάδα, δεδομένου ότι για αυτά τα χρόνια δεν ανέπτυξαν στο σχολείο εναλλακτικές μορφές συλλογικού προγραμματισμού και απολογισμού του έργου τους. Αν αυτό είχε γίνει θα ήταν δυσκολότερη η επιβολή αυταρχικών μορφών αξιολόγησης. Αυτό συνεπάγεται ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι ούτε «μοναδικοί ένοχοι» ούτε «ολοκληρωτικά αθώοι». Μια «σοβαρή» αξιολογική προσπάθεια θα συμπεριλάμβανε τη μέτρηση-κατάταξη του συνόλου των παραγόντων που συμμετέχουν σε μια εκπαιδευτική διαδικασία, όπως είναι το αναλυτικό πρόγραμμα, η υλικοτεχνική υποδομή, τα βιβλία, ο κοινωνικός περίγυρος κ.ο.κ.) (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Κάτσικας, Χ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 86-87). Κατά τον Δούκα, Χ. (2000: 35), δύο παράγοντες είναι εκείνοι που διαμόρφωσαν κυρίως τη συνδικαλιστική πολιτική. Πρώτον οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών και δεύτερον οι εξωτερικές επιρροές, κυρίως των πολιτικών κομμάτων (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 87).

Σύμφωνα με τον Αθανασιάδη, Χ. (2001: 147-148), τα εκπαιδευτικά συνδικάτα επιχείρησαν ευθύς εξαρχής να ματαιώσουν τη θεσμοθέτηση και εφαρμογή των κρατικών προθέσεων, μεταθέτοντας τη συζήτηση από την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, το οποίο παράγει κάθε σχολική μονάδα και κυρίως το εκπαιδευτικό σύστημα συνολικά. Πρότειναν (Δ.Ο.Ε. 1993, Ο.Λ.Μ.Ε. 1997) να προγραμματίζεται και να αξιολογείται το εκπαιδευτικό έργο σε επίπεδο τοπικό (σχολική μονάδα), περιφερειακό (διεύθυνση εκπαίδευσης) και εθνικό (υπουργείο παιδείας) με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, γονέων, κρατικής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα αποτελέσματα της αξιολογικής διαδικασίας, σύμφωνα πάντα με την πρότασή τους, θα πρέπει να αξιοποιούνται αποκλειστικά για βελτιωτική ανατροφοδότηση του

εκπαιδευτικού έργου και όχι για τη βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Η ατομική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών γίνεται αποδεκτή μόνο ως «κρίση» όσων εμπλακούν στη διαδικασία ανάδειξης στελεχών, δηλαδή διευθυντών, προϊσταμένων και Σχολικών Συμβούλων (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 87).

Ο ίδιος ερευνητής (ό.π.: 148-149) υποστηρίζει ότι ο συνδικαλιστικός λόγος για το ζήτημα της αξιολόγησης ούτε κοινωνική αποδοχή διαθέτει ούτε υπήρξε ποτέ θερμό επεισόδιο ανάμεσα στην κυβέρνηση και τα εκπαιδευτικά συνδικάτα. *«Το σενάριο επαναλαμβανόταν μονότονα και χαμηλόφωνα ως εξής: Η κυβέρνηση έδινε στη δημοσιότητα ένα σχέδιο (π.χ. Προεδρικό Διάταγμα), τα συνδικάτα κατέθεταν με διαβήματα τη διαφωνία τους και η κυβέρνηση παρέπεμπε την υπογραφή του διατάγματος στις ελληνικές καλένδες. Στη διάρκεια των δύο δεκαετιών (1982-2000) το σενάριο επαναλήφθηκε έξι φορές. Η ερμηνεία συνεπώς, η οποία αποδίδει την απουσία αξιολόγησης στην αντίσταση των εκπαιδευτικών συνδικάτων, ηχεί ελάχιστα πειστικά, εφόσον η αντίσταση ουδέποτε υπερέβη τη φραστική διαφωνία των υπομνημάτων»*. Μόνο η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας (1990-93), με τη διάχυτη αίσθηση πως έχει με το μέρος της την κοινή γνώμη, θεσμοθέτησε την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, χωρίς αξιοσημείωτη αντίσταση από τα εκπαιδευτικά συνδικάτα και δίχως ιδιαίτερο πολιτικό κόστος. Αντιθέτως, επί 15 έτη (1981-89, 1993-2000) οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, παρότι ο νομοθετικά εκφρασμένος λόγος τους ελάχιστα διέφερε από αυτόν της Νέας Δημοκρατίας, όχι μόνο δεν επιχείρησαν την εφαρμογή της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, αλλά ακύρωσαν, στην κρίσιμη συγκυρία των αρχών της δεκαετίας του '90, τις νομοθετικές πράξεις της αντίπαλης κυβέρνησης (ό.π. : 87-88).

Πάντως και σύμφωνα με σχετικές απόψεις, στις αυταρχικές μορφές αξιολόγησης που εφαρμόζονται στην Ελλάδα έχουν μερίδιο ευθύνης και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί. Τις τελευταίες δεκαετίες δεν κατάφεραν να αναμειχθούν ενεργά στην εσωτερική πολιτική των σχολείων και δεν αξιοποίησαν την αυτονομία που τους παρέχόταν, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να δημιουργήσουν μεθόδους, οι οποίες θα τους πρόσφεραν τα μέσα να αντιδράσουν στην αξιολόγηση και έτσι έγιναν ευάλωτοι σε αυτή. Ωστόσο, ο τρόπος που η αξιολόγηση προβλέπεται να εφαρμόζεται στη χώρα μας οδηγεί τους εκπαιδευτικούς σε αρνητικές αντιδράσεις, λόγω του ότι έχει περισσότερο εποπτικό, ελεγκτικό και

αυταρχικό χαρακτήρα παρά ενισχυτικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Γρόλλιος Γ. /Λιάμπας, Τ./Τζήκας Χ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 88-89).

Στην αρνητική αντίδραση συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό αφενός η δυσπιστία και η αμφιβολία που υπάρχει, τουλάχιστον στην Ελλάδα, όσον αφορά τους στόχους, τα κριτήρια και τις τεχνικές της αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται από τους αξιολογητές και την Πολιτεία και αφετέρου η προσπάθεια να χρησιμοποιηθεί ως έκφραση της ιδεολογικής και επίσημης εξουσίας. Αποτέλεσμα του τρόπου που εφαρμόζεται η αξιολόγηση στη χώρα μας είναι να φαίνεται στα μάτια των εκπαιδευτικών ως επιθεώρηση και να τους αναγκάζει να υιοθετούν αμυντική στάση απέναντί της. Η κατάσταση επιδεινώνεται από το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται, και σε μεγάλο βαθμό είναι, αμέτοχοι στην εκπόνηση και θέσπιση των προτάσεων και την εφαρμογή των μέτρων για την αξιολόγηση, η οποία τους αφορά και άμεσα ως εκπαιδευτική διαδικασία (ό.π.).

Την αρνητική στάση και άποψη των εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση αιτιολογεί ο Apple, Μ. (2002: 152-153), αναφέροντας ότι: *«Οι εκπαιδευτικοί μπορεί δικαιολογημένα να είναι καχύποπτοι για τους γραφειοκρατικούς τρόπους αξιολόγησής τους. Η ιστορία της αξιολόγησης της επαγγελματικής απόδοσης των εκπαιδευτικών δεν υπήρξε πάντα ευχάριστη και πολύ συχνά βασίστηκε σε μια βαθιά παρανόηση της ζωής που διάγουν οι εκπαιδευτικοί στην τάξη... Ένας άλλος λόγος, που συμβάλλει στην αρνητική αντίληψη που έχουν οι εκπαιδευτικοί για την αξιολόγηση, είναι οι επιπτώσεις της που έχει στους ίδιους. Είναι απολύτως φυσιολογικό οι άνθρωποι να εκφράζονται αρνητικά για διαδικασίες που γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην εργασία τους. Γνωρίζοντας, λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί ότι ο τρόπος με τον οποίο διεξάγεται η αξιολόγηση δεν θα έχει καμία θετική συμβολή σ' αυτούς, αλλά σκοπός της είναι να εντοπίζει τα σημεία στα οποία παρουσιάζουν αδυναμίες και προβλήματα, κάτι που θα έχει αρνητική επίπτωση στην εργασία τους, την αντιμετωπίζουν με καχυποψία και άρνηση»* (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι.: 89).

Οι εκπαιδευτικοί, όμως, δεν αντιδρούν αρνητικά στην εργασία, φοβούμενοι μην έχουν μόνο αρνητικές προσωπικές επιπτώσεις, αλλά και γιατί την θεωρούν πολλές φορές επιζήμια και για την εργασία τους. Για να μην αντιμετωπίζουν, λοιπόν, προβλήματα με την αξιολόγηση συμμορφώνονται με τη μορφή διδασκαλίας που τους επιβάλλεται για να

μην θεωρηθούν παράτυποι. Ωστόσο, πολλοί από τους εκπαιδευτικούς όχι μόνο δεν συμφωνούν, αλλά νιώθουν και ότι προσβάλλονται από αυτή τη διαδικασία, διότι θεωρούν πως παραγνωρίζεται η δική τους άποψη που είναι και η πιο σημαντική, αφού αυτοί διδάσκουν και συνεπώς αυτοί γνωρίζουν ποια είναι τα πραγματικά προβλήματα και ποιος ο κατάλληλος τρόπος διδασκαλίας (Πασιαρδής, Π. 1996, Meloche, J. 2000, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 89).

Σύμφωνα με τον Κασσωτάκη, Μ. (2008), η αντίδραση των εκπαιδευτικών κατά της αξιολόγησης οφείλεται κατά κανόνα:

- στη λανθασμένη αντίληψη για τον ρόλο και τη λειτουργία της,
- στη μη διασφάλιση των όρων που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης,
- στη δυσπιστία ως προς την εγκυρότητα και την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης,
- στις δυσκολίες αντικειμενικής αποτίμησης όλων των πτυχών του εκπαιδευτικού έργου» (<http://users.sch.gr/symbath/seminars/23-02-2008-kassotakis.ppt> - ανάκτηση 01-03-2008) (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 90).

Για να αρθούν οι αντιδράσεις αυτές, ο Κασσωτάκης (2008) προτείνει τη διασφάλιση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- ❖ σφαιρική αντιμετώπιση όλων των πτυχών και των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου,
- ❖ αποδοχή του προτεινόμενου συστήματος από τους αξιολογούμενους,
- ❖ σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης,
- ❖ γνώση της χρήσης των αποτελεσμάτων της,
- ❖ εγκυρότητα, αξιοπιστία και αντικειμενικότητα (όχι αποσπασματικές διαδικασίες αξιολόγησης, κατάλληλα μέσα και μέθοδοι, καταρτισμένοι αξιολογητές κ.ο.κ.),
- ❖ συνεκτίμηση της γνώμης των αξιολογουμένων,
- ❖ δικαίωμα ένστασης και δευτεροβάθμιας κρίσης (ό.π.).

Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί μέχρι σήμερα στη χώρα μας δίνουν απαντήσεις στα περισσότερα από τα ερωτήματα που εγείρονται γύρω από το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου, και ειδικότερα δίνουν τη δυνατότητα, εκτιμάμε, πειστικών ερμηνειών στα επιχειρήματα και τις προτάσεις που εκφράζει πιο πάνω ο καθηγητής Κασσωτάκης. Επιπλέον, θα υποστηρίξουμε ότι αποκαλύπτουν με σαφή τρόπο, τουλάχιστον, τις προθέσεις των εκπαιδευτικών γύρω από το όλο θέμα. Για τον λόγο αυτό σταχυολογούμε ορισμένες από τις έρευνες αυτές, που χρησιμοποίησαν ως μεθοδολογικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο, αναδεικνύοντας χαρακτηριστικά ευρήματά τους γύρω από τις απόψεις των εκπαιδευτικών. Πάντως, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε προκαταβολικά ότι τα ευρήματα των ερευνών αυτών συμπίπτουν με την επιχειρηματολογία των εκπαιδευτικών και με συγκεκριμένες πτυχές που αφορούν τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγηση (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 90-91).

Στο σημείο αυτό παραθέτουμε ορισμένα από τα σημαντικότερα συμπεράσματα αυτών των ερευνών που διεξήγαγαν οι: Πασιαρδής, Π. 1996, Χαμπηλομάτη, Π. 1996, Χαρακόπουλος, Κ. 1998, Ψαχαρόπουλος, Γ. 2003, Παμουκτσόγλου, Α. 2002, Νανούρης, Δ. 2003, Κελπανίδης, Μ./ Αντωνιάδη, Φ./ Παπαδοπούλου, Σ./ Ποιμενίδου, Δ. 2007, Κοσμά, Θ. 2008, Ζουγανέλη, Αι. / Καφετζόπουλος, Κ. / Σοφού, Ευ. / Τσάφος, Β. 2008, Μαντζιαρλή, Π. 2010 (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 91).

Ξεκινώντας με τα πλέον συνοπτικά αλλά μεστά ευρήματα, παραθέτουμε τα γενικά συμπεράσματα από την έρευνα των Πασιαρδή, Π./Σαββίδη, Ι./Τσιάκκιρου, Α., (2005: 80), σύμφωνα με την οποία, η αξιολόγηση στις καλύτερες στιγμές της λειτουργεί ως:

- επιβεβαίωση,
- επαγγελματική ενδυνάμωση,
- ορατή παρουσία,
- στήριξη και
- μέσο προς τον επαγγελματισμό,

ενώ στις χειρότερες στιγμές της λειτουργεί ως:

- επίδειξη δύναμης,
- όπλο για χρήση,
- αθέατη ρουτίνα,

- κατάλογος διορθωτικών μέτρων και οδηγιών και
- ως ανεπιθύμητη παρέμβαση (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 91).

Επιλέγοντας ευρήματα νεότερων ερευνών, που άπτονται της στάσης και αντίδρασης των εκπαιδευτικών στην αξιολόγησή τους, αναδεικνύουμε με ποιοτικές περιγραφές τα κυριότερα απ' αυτά (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 91-93):

- Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών, σε πολύ υψηλά ποσοστά (κατά μέσο όρο 75%), τάσσεται υπέρ της αξιολόγησης του έργου τους ή τουλάχιστον την θεωρεί αναγκαία, εφόσον, όμως, συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.
- Οι εκπαιδευτικοί θέλουν να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες που αφορούν τη θέσπιση και την εφαρμογή της αξιολόγησής τους και ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης.
- Δείχνουν να εμπιστεύονται περισσότερο τον Σχολικό Σύμβουλο ως αξιολογητή του εκπαιδευτικού τους έργου (παιδαγωγικού, διδακτικού και επιστημονικού).
- Το προσδοκώμενο όφελος των εκπαιδευτικών από την αξιολόγηση είναι η βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου από τους ίδιους εκπαιδευτικού έργου (ανατροφοδότηση), η ατομική επιμόρφωση, ενώ λιγότεροι ελπίζουν σε μισθολογική ανέλιξη.
- Περιορίζει τα φαινόμενα αδιαφορίας και χαλάρωσης.
- Εκτιμούν ότι οι αξιολογητές πρέπει να έχουν αυξημένα προσόντα, και ειδικότερα επαρκή παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση, προκειμένου να τους αξιολογούν, καθώς και ειδικές γνώσεις και όχι να γίνεται από θεσμικά πρόσωπα που έχουν επιλεγεί με αναξιοκρατικά κριτήρια.
- Οι αξιολογητές να χρησιμοποιούν έγκυρα, αξιόπιστα και αντικειμενικά κριτήρια, αποδεκτές τεχνικές αξιολόγησης και να λαβαίνουν υπόψη τις ειδικές χωροχρονικές περιστάσεις του στενότερου και ευρύτερου περιγύρου.
- Όσοι από τους εκπαιδευτικούς δεν συμφωνούν με την εφαρμογή της αξιολόγησής τους, επικαλούνται ως κύρια αιτία της διαφωνίας τους την έλλειψη α-

ξιόπιστων και αντικειμενικών κριτηρίων και την ανεπάρκεια των αξιολογητών, καθώς επίσης την επιφύλαξη της επιστροφής στον «επιθεωρητισμό».

- Οι μεταβλητές, φύλο, ηλικία και έτη υπηρεσίας, φαίνεται να μην παίζουν σημαντικό ρόλο στις απαντήσεις των ερωτώμενων εκπαιδευτικών.
- Παρά τους όποιους ενδοιασμούς τους, οι υπηρετούντες εκπαιδευτικοί προτιμούν περισσότερο την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας, δηλαδή τη συλλογική εσωτερική αξιολόγηση, ενώ η εξωτερική αξιολόγηση θεωρείται για αυτούς η λιγότερο κατάλληλη (Χαμπηλομάτη, Π. 1996, Χαρακόπουλος, Κ. 1998, Ψαχαρόπουλος, Γ. 2003, Παμουκτσόγλου, Α. 2002, Νανούρης, Δ. 2003, Κελπανίδης, Μ./ Αντωνιάδη, Φ./Παπαδοπούλου, Σ./ Ποιμενίδου, Δ. 2007, Κοσμά, Θ. 2008, Ζουγανέλη, Αι. / Καφετζόπουλος, Κ. / Σοφού, Ευ. / Τσάφος, Β. 2008, Μαντζιαρλή, Π. 2010).

Κάνοντας μια ανακεφαλαίωση της παρούσας ενότητας, οδηγούμαστε στη διαπίστωση ότι τα ερευνητικά ευρήματα που παρουσιάσαμε αποτυπώνουν με σαφή τρόπο την επιχειρηματολογία που χρησιμοποιούν για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είτε οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί είτε οι συνδικαλιστικοί τους εκπρόσωποι. Ειδικότερα, ενώ δηλώνουν ότι η αξιολόγηση θεωρείται αναγκαία για παιδαγωγικούς, εκπαιδευτικούς, επιμορφωτικούς, επαγγελματικούς κ.ο.κ. λόγους, ωστόσο οι ενδοιασμοί τους έχουν να κάνουν με τους στόχους της, τα κριτήρια, τις τεχνικές, την αξιοπιστία των αξιολογητών και βέβαια τις ίδιες τις προθέσεις και τους απώτερους σκοπούς της Πολιτείας. Τα επιχειρήματα αυτά, θα υποστηρίξαμε ότι, συνιστούν τη μόνιμη και διαχρονική επωδό των εκπαιδευτικών και των συνδικαλιστικών τους φορέων μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή, μολονότι έχει αλλάξει η σύνθεση του εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, που σημαίνει ότι ένας ικανός αριθμός εκπαιδευτικών δεν έχει αξιολογηθεί ποτέ (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 93).

Ουσιαστικά, οι εκπαιδευτικοί αμφισβητούν τόσο την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία των αξιολογητών και των κριτηρίων και των διαδικασιών που θα χρησιμοποιήσουν όσο και τους σκοπούς της αξιολόγησης που συνδέονται με τις προθέσεις και τις σκοπιμότητες της Πολιτείας. Ταυτόχρονα, οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί, με την εν γένει στάση τους, αναδεικνύουν τις δικές τους προσδοκίες και νοοτροπίες, καθώς και την επιρροή που δέχονται από τις πολιτικές παρατάξεις. Ο λόγος των συνδικαλιστικών οργανώσεων

είναι γεμάτος από επιφυλάξεις και η επιχειρηματολογία τους γενικευμένης μορφής. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών δηλώνουν ότι προτιμούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, στηριζόμενοι σε μια επιχειρηματολογία γενικής ποιοτικής βελτίωσης της εκπαίδευσης στη βάση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου (ό.π).

Παράλληλα, η στάση και οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών και των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων αναδεικνύουν και την ατολμία και την απουσία βούλησης της Πολιτείας να συνεργαστεί με την εκπαιδευτική κοινότητα και συνεπώς να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη ανάμεσα στην ίδια και τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα της αξιολόγησης, που συμβάλλουν πραγματικά στην ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου και στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης προς όφελος των μαθητών και της κοινωνίας. Στα περίπου είκοσι εννέα χρόνια (1982 –2011) που ακολούθησαν μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή, η πολιτική ηγεσία απέτυχε να προσεγγίσει αποτελεσματικά ή απέφυγε, στις περισσότερες περιπτώσεις, να ασχοληθεί με ζητήματα που προκαλούν τριβές και έντονες αντιδράσεις, υπακούοντας στη λογική του πολιτικού κόστους ή, σπανιότερα, επιχείρησε μονομερώς ή αυταρχικά την επαναδραστηριοποίηση του θεσμού, χωρίς να ακολουθήσει διαδικασίες και να κάνει τομές που θα μπορούσαν να συντελέσουν στην αποδοχή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου (ό.π.: 94).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ανακεφαλαιώνοντας την παρουσίαση του συνόλου των ευρημάτων και έχοντας ως σημεία αναφοράς το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης (σκοπός, αντικείμενο, κριτήρια, διαδικασίες αξιολόγησης, αξιολογητές), τα ερευνητικά ερωτήματα και το υλικό της έρευνας, το οποίο είχε ως βάση τους σχετικούς νόμους, τα προεδρικά διατάγματα, τις εγκυκλίους, τις αποφάσεις και τα σχέδια της Πολιτείας, καθώς και τις αποφάσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών, καταλήγουμε στις ακόλουθες τελικές διαπιστώσεις.

Αρχικά και επιχειρώντας την κωδικοποίηση των στοιχείων ανάμεσα στην επιχειρηματολογία των εκπαιδευτικών συνδικαλιστικών φορέων και στα ευρήματα των σχετικών ερευνών για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, που παρουσιάσαμε στην προηγούμενη ενότητα, διαπιστώνει κανείς ταύτιση θέσεων-δεδομένων, όσον αφορά τις περισσότερες παραμέτρους της αξιολόγησης σε σχέση με το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης που χρησιμοποιήσαμε για τους μεθοδολογικούς σκοπούς της έρευνας. Και συγκεκριμένα, η επιχειρηματολογία των εκπαιδευτικών οργανώσεων και τα ευρήματα των ερευνών ταυτίζονται, με πολύ μικρές αποκλίσεις: ως προς τους σκοπούς της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, το αντικείμενό της, τα κριτήριά της, τις διαδικασίες της και τους αξιολογητές. Πιο ειδικά, από την κωδικοποίηση αυτή προκύπτουν τα ακόλουθα πλεονεκτήματα, που εμφανίζει ότι έχει η αξιολόγηση τόσο για τον ίδιο τον εκπαιδευτικό όσο και για την εκπαιδευτική διαδικασία και γενικότερα για το εκπαιδευτικό έργο. Η αξιολόγηση, λοιπόν, των εκπαιδευτικών συμβάλλει:

- στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος,
- στην προώθηση των αλλαγών και των καινοτομιών,
- στην ανατροφοδότηση και αυτογνωσία των εκπαιδευτικών,
- στην ανάπτυξη υπευθυνότητας και πρωτοβουλίας των εκπαιδευτικών,
- στη βελτίωση της επίδοσης των μαθητών,
- στην αξιοκρατική επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης,
- στην επισήμανση τυχόν αδυναμιών των εκπαιδευτικών,

- στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών με επιμορφωτικά προγράμματα,
- στην ενίσχυση του επαγγελματικού κύρους των εκπαιδευτικών,
- στη διασφάλιση ποιότητας του έργου των εκπαιδευτικών,
- στη διαπίστωση του βαθμού αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος,
- στη βελτίωση του προγράμματος των παιδαγωγικών σπουδών και
- στην ενημέρωση των εμπλεκόμενων (π.χ. γονέων) για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, (Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Σολομών, Ι. 1999, Κωνσταντίνου, Χ. 2000 κ.ά.).

Αντιθέτως, η αξιολόγηση μπορεί να γίνει πρόξενος αρνητικών επιδράσεων τόσο στον ίδιο τον εκπαιδευτικό όσο και στο συντελούμενο εκπαιδευτικό έργο, δεδομένου ότι:

- ❖ προάγει τον ατομικισμό και τον ανταγωνισμό,
- ❖ κατηγοριοποιεί τους εκπαιδευτικούς σε ικανούς και μη ικανούς,
- ❖ προκαλεί άγχος, ανασφάλεια και μείωση επίδοσης των εκπαιδευτικών,
- ❖ δεν αξιοποιείται για ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου,
- ❖ εφαρμόζεται χωρίς τη συναίνεση των εκπαιδευτικών,
- ❖ χρησιμοποιούνται κριτήρια μη αξιόπιστα, μη έγκυρα και μη αντικειμενικά,
- ❖ αμφισβητούνται οι κρίσεις των αξιολογητών,
- ❖ δημιουργούνται σχέσεις εξάρτησης μεταξύ αξιολογητών και εκπαιδευτικών,
- ❖ περιορίζεται στα άμεσα και ορατά αποτελέσματα της διδασκαλίας,
- ❖ αγνοούνται οι υπόλοιποι συντελεστές του εκπαιδευτικού έργου,
- ❖ το σχολείο μετατρέπεται σε γραφειοκρατικό μηχανισμό,
- ❖ χρησιμοποιείται ως μέσο ελέγχου και χειραγώγησης των εκπαιδευτικών και τέλος
- ❖ γίνονται συνειρμικοί συσχετισμοί με το επιβαρυνμένο παρελθόν, δηλαδή τον «επιθεωρητισμό» (ό.π. και Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Από την παράθεση και μόνο των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, ως διαδικασίας και πρακτικής, γίνεται σαφές ότι η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι ένα σύνθετο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο, το οποίο δεν αφορά μόνο την παιδαγωγική επιστήμη και τους εκπαιδευτικούς. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι ουδέτερη ή αυτόνομη πράξη, αλλά

συνιστά, σε κάθε περίπτωση, μία κοινωνική πράξη. Η πρακτική της εφαρμογή έχει ως σημείο αναφοράς την ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, από την οποία εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό το περιεχόμενο της αξιολόγησης. Περίπου τρεις δεκαετίες μετά την κατάργηση του «επιθεωρητισμού» (το 1982) η αξιολόγηση περιφέρεται ως απειλή και φάντασμα. Σύμφωνα με τον Μαυρογιώργο, το κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής εκπαίδευσης εντοπίζεται στις ασυνέπειες, τις αντιφάσεις και τις παλινδρομήσεις ανάμεσα στη μεταρρύθμιση και την αντιμεταρρύθμιση που χαρακτηρίζει τις αλληπάλληλες μεταπολεμικές προσπάθειες αλλαγής των εκπαιδευτικών πραγμάτων (Μαυρογιώργος, Γ. 1993).

Είναι αποδεκτό ότι ο σκοπός, η μορφή και το πλαίσιο της αξιολόγησης εντάσσονται στην κεντρική εκπαιδευτική πολιτική και γενικότερα συμβάλλουν στην ασκούμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική. *«Η μορφή και το είδος του μηχανισμού της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου δεν είναι ζητήματα τεχνικών αποφάσεων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά ήταν και είναι αντικείμενο κοινωνικής και πολιτικής διαμάχης και σύγκρουσης»*. Ουσιώδη ερωτήματα για την εκπαίδευση, όπως: *«εκπαίδευση για τις ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς ή για τις μορφωτικές ανάγκες της κοινωνίας;»*, *«μπορούν να διαχωριστούν οι παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις από τις ιδεολογικοπολιτικές θεωρήσεις;»*, *«εκπαίδευση για όλους ή για λίγους;»*, *«πώς αντιμετωπίζονται οι ανισότητες και οι διαφορετικότητες στο σχολείο;»*, *«πώς καθορίζονται οι κανόνες;»*, *«πώς ορίζεται η επιτυχία και η αποτυχία στο σχολείο;»*, *«ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών;»* κ.ά., προσδιορίζουν ένα ιδεολογικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο θα λειτουργήσει και η αξιολόγηση. Ερωτήματα, όπως τα παραπάνω, μπορεί να μην απαντώνται ευθέως, αλλά τα διάφορα πολιτικο-κοινωνικο-οικονομικά μοντέλα δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για διαφορετικές απαντήσεις, αφού η εκπαίδευση προσφέρεται και αξιοποιείται ως πολύ καλό εργαλείο άσκησης κοινωνικού ελέγχου. Για παράδειγμα, κατά τη συντηρητική άποψη του ισχυρού κράτους, είναι αναγκαίος ο έλεγχος του περιεχομένου της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών (Σολομών, Ι. 1998: 2, Μαυρογιώργος, Γ. 2002: 139-149).

Ένα συγκεντρωτικό σύστημα, που ασκεί στενό έλεγχο στα αναλυτικά προγράμματα, στα συγγράμματα, στη διδακτική, στη διοίκηση κ.ο.κ., φαίνεται να είναι απαραίτητο. Η αξιολόγηση σε αυτή την περίπτωση θα βοηθούσε τόσο στην άσκηση ελέγχου όσο και

στην εφαρμογή ή επιβολή της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η επιβολή του «κανονικού», όπως αυτό ορίζεται από την κυρίαρχη άποψη, η ομοιομορφία στην εκπαιδευτική πράξη και η συμμόρφωση των εκπαιδευτικών προς τις άνωθεν υποδείξεις, αποτελούν τους κύριους άξονες της αξιολόγησης με σκοπό την αναπαραγωγή του πολιτικοκοινωνικού συστήματος. Η αξιολόγηση «εξαναγκάζει τον εκπαιδευτικό σε συμμόρφωση και το εκπαιδευτικό έργο σε ομοιομορφία» (Γιαννόπουλος, Κ./ Χρονοπούλου, Α. 2001: 20, Apple, Μ. 2002, Μαυρογιώργος, Γ. 2002, Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 102).

Μια παραλλαγή νεοσυντηρητισμού είναι η σύγχρονη νεοφιλελεύθερη τάση, η οποία στρέφει το σχολείο στους νόμους της αγοράς. Η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα και η ανταγωνιστικότητα γίνονται κυρίαρχες έννοιες σε μια λογική λιγότερου και ανίσχυρου κράτους και σε ένα σχολείο που προσπαθεί μόνο του να επιβιώσει ακόμα και μέσα από πελατειακές σχέσεις. Η αξιολόγηση σε ένα νεοφιλελεύθερο σύστημα, είναι επόμενο να έχει κεντρικές κατευθύνσεις τους παραπάνω όρους και να δίνει πληροφορίες στους μαθητές – πελάτες για την επιλογή του καλύτερου σχολείου. Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι, πώς η εκπαίδευση θα απεμπλακεί από τους μηχανισμούς εξάρτησης από το πολιτικό σύστημα και στη συνέχεια πώς θα λειτουργήσει προς τον κοινωνικό μετασχηματισμό με βάση τις ανάγκες της κοινωνίας και τις διαχρονικές αξίες για την παιδεία και τον άνθρωπο. Στην κατεύθυνση αυτή, η αξιολόγηση μπορεί να λειτουργήσει ανασταλτικά (αναπαραγωγική και αντιμεταρρυθμιστική αξιολόγηση) ή να είναι μετασχηματιστική (Μαυρογιώργος, Γ. 1993, Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Δούκας, Χ. 2000).

Σύμφωνα με τον Μαυρογιώργο, Γ. (2002: 139-149) και όπως επισημάνθηκε σε άλλο σημείο της εργασίας, τα χαρακτηριστικά της μετασχηματιστικής αξιολόγησης είναι: α) Η αυτοαξιολόγηση, ο αυτοπροσδιορισμός και η αυτοανάπτυξη του εκπαιδευτικού στα πλαίσια μιας συνεταιριστικής λογοδοσίας, β) Η κριτική αυτοαξιολόγηση προϋποθέτει την κριτική στάση του εκπαιδευτικού απέναντι στο έργο του, ενώ ο ίδιος επιδιώκει τη βελτίωση και το μετασχηματισμό του, γ) Η αξιολόγηση είναι διερευνητική και συνεχώς ανανεούμενη διαδικασία, (*«η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την υποβοήθηση και την ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών δραστηριοτήτων στα σχολεία»*), δ) Η αξιολόγηση στηρίζεται σε μια αντίληψη συλλογικού απολογισμού και συλλογικής ευθύνης και κριτικής, ε) Η αξιολόγηση εντάσσεται σε μια αντίληψη

κοινωνικοποιημένου σχολείου με τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών φορέων. Η αξιολόγηση είναι αυτοδιοικούμενη, συνεταιριστική και στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας, ζ) Προϋποθέτει αλλαγές στη διοικητική δομή της εκπαίδευσης στην κατεύθυνση της αυτοδιοίκησης και του συνεταιριστικού απολογισμού. Ο μετασχηματισμός αυτός πρώτα και κύρια αφορά: α) στο δοσμένο σχολείο, το οποίο *«λειτουργεί με τρόπο που διαιωνίζει τις υπάρχουσες κοινωνικές ανισότητες, νομιμοποιεί τις υφιστάμενες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και θεσμικές επιλογές και επομένως εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κυρίαρχων κοινωνικών δυνάμεων»* και β) στη συνέχεια στις αντιλήψεις, τις ιδέες, αλλά και στις σχέσεις που διαμορφώνονται εντός και εκτός της εκπαιδευτικής κοινότητας (κοινωνικός ρόλος της αξιολόγησης), (βλ. επίσης: Δημητρόπουλος, Ε. 1999, Δούκας, Χ. 2000, Γιαννόπουλος, Κ. 2005)

Η αξιολόγηση είναι μια φυσική και κοινωνική αναγκαιότητα. Συνεπώς, μέσα σε μια κοινωνία που είναι διαιρεμένη σε τάξεις δεν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι έχουμε ουδέτερη αξιολόγηση ούτε ότι μπορεί να είναι αυτόνομη διαδικασία. Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η αξιολόγηση, ιδιαίτερα στην ελληνική πραγματικότητα, έχει ταυτιστεί με διαρκείς αντιπαραθέσεις, που παράγουν κατά καιρούς απόπειρες θεσμοθέτησης συστημάτων αξιολόγησης. Οδηγούμαστε σε μια διελκυστίνδα αντιπαραθέσεων του Υπουργείου Παιδείας με τους εκπαιδευτικούς φορείς και, τελικά, ο λίθος του αναθέματος βαρύνει τους δεύτερους. Η μη ουσιαστική αλλαγή της γραφειοκρατικής ιδεολογίας της εκπαίδευσης, η γενικότερη δυσπιστία απέναντι στο κράτος, που δημιουργεί υπόνοιες ότι κάθε μορφή αξιολόγησης διατρέχει τον κίνδυνο να καταλήξει και πάλι σε αυταρχικό κρατικό έλεγχο, καθώς και η έλλειψη σχετικής ενημέρωσης λειτουργούν ανασχετικά ως προς τη θεσμοθέτηση πάνω σε νέες βάσεις της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Όλα τα παραπάνω ευνοούν τη διατήρηση αρνητικών στάσεων απέναντι στην αξιολόγηση, ενισχύουν παρεξηγήσεις και προκαταλήψεις για τον θεσμό αυτό και συντηρούν τη δυσπιστία ως προς τις προθέσεις εκείνων, που κάνουν λόγο για την αναγκαιότητα της αξιολόγησης (Δούκας, Χ. 2000: 8, Μαυρογιώργος, Γ. 2002).

Από την έως τώρα σχετική προσέγγιση αναδείχθηκε ότι στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, ο όρος αξιολόγηση παραπέμπει σε αρνητικές εμπειρίες από το παρελθόν, οι οποίες είναι συνυφασμένες με την έννοια του *«επιθεωρητισμού»*. Η αδράνεια που παρατηρείται από το 1981 μέχρι το 2010, σε συνάρτηση με τη λανθασμένη

διαχείριση του θέματος της αξιολόγησης από την εκάστοτε εκπαιδευτική πολιτική και τη στάση των συνδικαλιστικών φορέων και των εκπαιδευτικών, οδήγησε τον θεσμό της αξιολόγησης να λειτουργεί διαφορετικά και μη αποτελεσματικά ως προς το παιδαγωγικό του περιεχόμενο. Αυτό σημαίνει πως η αξιολόγηση δε συνδέθηκε με αυτό που επιδιώκει, δηλαδή τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών ελλείψεων, τη διόρθωσή τους, τη δραστηριοποίηση των εκπαιδευτικών και γενικότερα τη βελτίωση των προσπαθειών όλων των εμπλεκομένων στη εκπαιδευτική διαδικασία (Κωνσταντίνου, Χ. 2000).

Η πολιτική της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, έτσι όπως καταγράφεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ως μια πολιτική εναρμόνισης, η οποία, μαζί με τα άλλα εκπαιδευτικά μέτρα, είναι ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες που προκύπτουν από τις δυο βασικές δομικές αντιφατικές απαιτήσεις, δηλαδή τη συσσώρευση κεφαλαίου και τη νομιμοποίηση της κοινωνικής αναπαραγωγής. Τα διάφορα συστήματα αξιολόγησης καλούν να ενστερνιστούν τις επιλογές για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκπαίδευση, ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις συσσώρευσης κεφαλαίου (μείωση κόστους της εκπαίδευσης αλλά και αποτελεσματικότερη εκπαίδευση). Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις οι εκπαιδευτικοί υποβάλλονται σε υλικούς και θεσμικούς περιορισμούς που συνδέονται με εντατικοποίηση όρων εργασίας και με προοπτικές συρρίκνωσης της σχετικής τους αυτονομίας. Με αυτό τον τρόπο εκδηλώνονται δυο αντιφάσεις: η αντίφαση της διοικητικής ιεραρχίας της εκπαίδευσης, που έγκειται στο ότι προΐσταται ενός επαγγέλματος και η αντίφαση των εκπαιδευτικών που έγκειται στο ότι ενώ οι ίδιοι είναι επαγγελματίες παιδαγωγοί, εργάζονται στο πλαίσιο μιας γραφειοκρατικής δομής (Μαυρογιώργος, Γ. 2002: 139-141).

Οι μορφές κρατικής παρέμβασης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας παρουσιάζουν ένα είδος ισομορφισμού σε ζητήματα που συνδέονται με τον εξορθολογισμό της εργασίας του εκπαιδευτικού, την ελεγχόμενη είσοδο στο επάγγελμα, την επιμόρφωση, την αξιολόγηση κ.λπ. και έτσι διαμορφώνεται η προοπτική σύγκλισης σε θέματα ορισμού της ποιότητας της εκπαίδευσης. Πέραν αυτών, κυριαρχούν και αντιλήψεις που προβάλλουν την εκπαιδευτική διαδικασία ως μετρήσιμο μέγεθος που είναι δυνατόν να μετατραπεί σε αριθμητική κλίμακα ή αναπαράσταση, να υποβληθεί σε ποσοτική σύγκριση, να τυποποιηθεί κ.τ.ό. Και, με την έννοια αυτήν, αποσιωπώνται ζητήματα άνισης κατανομής προνομίων και εξουσίας (ό.π.).

Συνοψίζοντας τα δεδομένα αυτής της ενότητας, ανακεφαλαιώνουμε όλους εκείνους τους παράγοντες (παιδαγωγικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτικούς, συνδικαλιστικούς κ.λπ.), στους οποίους αποδίδεται η δυσκολία εφαρμογής μιας συστηματικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. Οι παράγοντες, λοιπόν, αυτοί είναι:

- το επιβαρυνμένο παρελθόν του «επιθεωρητισμού»,
- οι αντιδράσεις και αντιστάσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων,
- η έλλειψη πρωτοβουλίας από την πλευρά των εκπαιδευτικών για εναλλακτικές μορφές συλλογικής αξιολόγησης, με μια διαδικασία από τη βάση προς την κορυφή,
- η ελλιπής ενημέρωση για τις σύγχρονες εξελίξεις στο χώρο της αξιολόγησης από την πλευρά μιας μεγάλης μερίδας των εμπλεκόμενων στην αξιολόγηση,
- η απουσία «κουλτούρας» σε ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης,
- ο ελεγκτικός, διαπιστωτικός και αποσπασματικός χαρακτήρας της αξιολόγησης που υιοθετήθηκε στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής,
- ο συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός χαρακτήρας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος,
- η άμεση εξάρτηση της εφαρμογής των εκπαιδευτικών μέτρων από την πολιτική ηγεσία,
- η μη αξιοποίηση από την Πολιτεία των αποτελεσμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης του έργου της σχολικής μονάδας και τέλος
- η απουσία διαπραγμάτευσης και ουσιαστικού διαλόγου ανάμεσα στις συνδικαλιστικές οργανώσεις και το υπουργείο παιδείας (Κασσωτάκης, Μ. 2005, Ματθαίου, Δ. 2006, Μαυρογιώργος, Γ. 2002, Χαραλάμπους/Γκανάκας, Ι., από: Ζουγανέλη, Αι./Καφετζόπουλος, Κ./Σοφού, Ευ./Τσάφος, Β. 2008:395).

Τελικά, και μετά την παρουσίαση και ανάλυση όλων των ευρημάτων της παρούσας έρευνας, ανακεφαλαιώνουμε και συγκεκριμενοποιούμε τις απαντήσεις με βάση τις τρεις χρονικές περιόδους που διαμορφώσαμε, υπηρετώντας τους διερευνητικούς μας σκοπούς (1833-1981, 1982-2009 και 2010-2011):

Αξιολογώντας τα ευρήματα της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου (1833-1981), διαπιστώνει κανείς ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών εφαρμοζόταν αδιάλειπτα από τον Επιθεωρητή και είχε χαρακτήρα ελεγκτικό, εξατομικευμένο, αυταρχικό,

συμμορφωτικό, γραφειοκρατικό, με έμφαση σε κριτήρια και τεχνικές αμφίβολου παιδαγωγικού και μεθοδολογικού περιεχομένου, ενώ οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών ήταν περιορισμένες, λόγω των επικρατουσών πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών, αλλά στην κατεύθυνση κατάργησης του θεσμού.

Σε σχέση με τη δεύτερη χρονική περίοδο (1982-2009), από τα σχετικά ευρήματα διαπιστώνεται ότι μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή, η εκπαιδευτική πολιτική, που στο διάστημα αυτό (1982-2009) ασκήθηκε κυρίως από δύο κόμματα (ΠΑΣΟΚ και Νέα Δημοκρατία) και ο τρόπος που χειρίστηκε το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (σχέδια, μέτρα, διαπραγμάτευση, βούληση κ.ο.κ.), δεν έπεισε τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών αλλά και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς για τους σκοπούς, το περιεχόμενο και γενικά για την εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού ως μέτρου αναπόσπαστου με την εκπαιδευτική διαδικασία ή ως αναγκαίου εκπαιδευτικού μέτρου. Η ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, με τα μέτρα και τους χειρισμούς της στα σχέδια και τις ρυθμίσεις που πρότεινε, επικεντρωνόταν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού με σκοπούς, αντικείμενο, κριτήρια, πρόσωπα και διαδικασίες ατομοκεντρικού και κυρίως ελεγκτικού, ιεραρχικού και τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δίνει αφορμές για εντονότερη αντίδραση από την πλευρά των εκπαιδευτικών, οι οποίοι, μέσα από τα συνδικαλιστικά τους όργανα, αρνούνται την αξιολόγησή τους επικαλούμενοι διαχρονικά τα αρνητικά χαρακτηριστικά της και κυρίως την αναβίωση του «*επιθεωρητισμού*».

Όσον αφορά τα ευρήματα από την ανασκόπηση των σχετικών ερευνών, καθώς και τις σχετικές αποφάσεις των συνδικαλιστικών οργάνων, αποκαλύπτουν ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών τάσσεται υπέρ της αξιολόγησής τους, αλλά με συγκεκριμένες προϋποθέσεις - δεσμεύσεις ως προς τους σκοπούς, το αντικείμενο, τα κριτήρια, τους αξιολογητές και τις διαδικασίες αξιολόγησης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έντονη αντίδραση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι, μέσα από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις, αντιπρότειναν άλλα μέτρα, επικαλούμενοι είτε την Παιδαγωγική επιστήμη είτε την ιδεολογικά συντηρητική σκοπιμότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων ή προέβαιναν σε άλλες ενέργειες και αντιπερισπασμούς, για να εμποδίσουν την εφαρμογή της αξιολόγησής τους. Κύρια επωδός στην επιχειρηματολογία τους ήταν η επαναφορά του «*επιθεωρητισμού*», δηλαδή η χειραγώγηση και η συμμόρφωσή τους σε μέτρα αμφίβολης

παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας. Αυτό σημαίνει ότι η επιχειρηματολογία των εκπαιδευτικών, μέσω των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων, ήταν διαχρονικά σταθερή, μολονότι η σύνθεση του εκπαιδευτικού προσωπικού έχει αλλάξει και με έναν ικανό αριθμό εκπαιδευτικών να μην έχει αξιολογηθεί ποτέ.

Τέλος, αναφορικά με την τρίτη περίοδο (2010-2011), διαπιστώνεται ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας δεν έχει τις έντονες αντιδράσεις των εκπαιδευτικών αφενός γιατί δεν αφορά άμεσα την αξιολόγηση του έργου τους και αφετέρου γιατί η εφαρμογή της έχει πιλοτικό χαρακτήρα, μολονότι οι εκπαιδευτικοί εξαρχής δέχθηκαν με απροθυμία τη συμμετοχή τους ακόμη και στη δοκιμαστική διαδικασία εφαρμογής της.

Αν θέλαμε να συνδέσουμε τα δεδομένα που παρουσιάσαμε στην έρευνα αυτή με τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώσαμε, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι προκύπτουν ενδιαφέρουσες απαντήσεις. Συγκεκριμένα:

Αναφορικά με το πρώτο ερώτημα, από τα δεδομένα της έρευνας προκύπτει ότι, μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή, οι προτάσεις που δόθηκαν από την πλευρά των ηγεσιών του Υπουργείου Παιδείας εμπεριείχαν ρυθμίσεις που συνέκλιναν σε βασικές παραμέτρους του «επιθεωρητισμού». Συγκεκριμένα, η ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, στα σχέδια και τα μέτρα που πρότεινε, επικεντρωνόταν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού με σκοπούς, αντικείμενο, κριτήρια, πρόσωπα και διαδικασίες ατομοκεντρικού, ελεγκτικού, ιεραρχικού και τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού χαρακτήρα, γεγονός που κυριαρχούσε στις ρυθμίσεις της Πολιτείας και πριν από το 1981, δηλαδή την περίοδο του «επιθεωρητισμού».

Σε σχέση με τα άλλα ερωτήματα της έρευνας, διαπιστώνει κανείς τα ακόλουθα: μολονότι τα σχέδια και οι προτάσεις των ηγεσιών του Υπουργείου Παιδείας είχαν διαφορετική κομματική και, υποτίθεται, ιδεολογική προέλευση, δηλαδή είτε προέρχονταν από τη Νέα Δημοκρατία είτε από το ΠΑΣΟΚ, εντούτοις είχαν πολλά κοινά σημεία σε βασικές παραμέτρους της αξιολόγησης. Ουσιαστικά ταυτίζονταν ως προς τους σκοπούς, το αντικείμενο, τα κριτήρια, τους αξιολογητές και τις διαδικασίες αξιολόγησης και ενόσω διαρκούσαν και επαναλαμβάνονταν οι διαπραγματεύσεις και οι συζητήσεις για το ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, γίνονταν πιο συντηρητικά στον ιδεολογικό τους προσανατολισμό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έντονη αντίδραση των

εκπαιδευτικών, οι οποίοι, μέσα από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις αντιπρότειναν άλλα μέτρα, επικαλούμενοι είτε την Παιδαγωγική επιστήμη είτε την ιδεολογικά συντηρητική σκοπιμότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων ή προέβαιναν σε άλλες ενέργειες και αντιπερισπασμούς, για να εμποδίσουν την εφαρμογή της αξιολόγησής τους. Κύρια επωδός στην επιχειρηματολογία τους ήταν η επαναφορά του «επιθεωρητισμού», δηλαδή η χειραγώγηση και η συμμόρφωσή τους σε μέτρα αμφίβολης παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας. Αυτό σημαίνει ότι η επιχειρηματολογία των εκπαιδευτικών, μέσω των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων, ήταν διαχρονικά σταθερή, μολονότι η σύνθεση του εκπαιδευτικού προσωπικού έχει αλλάξει και με έναν ικανό αριθμό εκπαιδευτικών να μην έχει αξιολογηθεί ποτέ.

Επίσης, άλλη μια διαπίστωση, που αναδεικνύεται από τη σύγκριση των ευρημάτων στις θεσμικές ρυθμίσεις του Υπουργείου Παιδείας από το 1982 μέχρι το 2002, είναι ότι σε σχέση με τις διαδικασίες και τα όργανα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών παρατηρείται μια σταδιακή «αυστηροποίησή» τους. Ενώ το 1982 οι θεσμικές ρυθμίσεις κάνουν μια γενική και αόριστη αναφορά στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, σταδιακά και μέχρι το 2002 παρατηρείται μια βαθμιαία «αυστηροποίηση» των διαδικασιών και των οργάνων αξιολόγησης, με αποκορύφωμα το 1997 και το 2002, οπότε αξιολογείται όλο το εκπαιδευτικό και στελεχιακό προσωπικό της εκπαίδευσης με μια ιεραρχική αξιολογική διάταξη.

Αναφορικά με τη στάση και τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών για την αξιολόγησή τους και γενικότερα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, οι εκπαιδευτικοί έχουν εκφραστεί μέχρι σήμερα κυρίως μέσα από τα επίσημα συνδικαλιστικά τους όργανα. Δεν ήταν λίγες οι φορές που ο εκπαιδευτικός κλάδος όλων των βαθμίδων αντέδρασε, γιατί στην πράξη η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συνδέθηκε με ελεγκτικούς μηχανισμούς και ανταπόδοση. Όλες τις περιόδους που επιχειρήθηκε η ενεργοποίηση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (1982, 1985, 1993, 1997, 2002), η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος (ΔΟΕ) και η Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ) αντίστοιχα κατέθεσαν τις δικές τους προτάσεις για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, στις οποίες εστίαζαν κυρίως στον παιδαγωγικό λόγο και στις διαδικασίες αξιολόγησης που θα είχαν πιο συλλογικό χαρακτήρα,

συμπεριλαμβανομένης και της δικής τους συμμετοχής (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 117-118).

Από τα κείμενά τους συμπεραίνει κανείς ότι η αντίδραση των εκπαιδευτικών κατά της αξιολόγησής τους οφείλεται κατά κανόνα στον υφέρποντα «*επιθεωρητισμό*» των νέων προτάσεων, στη μη διασφάλιση των όρων που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης, στη δυσπιστία ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης και στις δυσκολίες αντικειμενικής αποτίμησης όλων των πτυχών του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και στη δυσπιστία απέναντι στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, μολοντί ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών δεν είχε καμία εμπειρία αξιολόγησης μετά το 1982. Με άλλα λόγια, η άρνηση των εκπαιδευτικών και η διαμόρφωση της συνδικαλιστικής τους πολιτικής απέναντι στην αξιολόγησή τους πηγάζει κατά κύριο λόγο από τις αντιλήψεις και τη νοοτροπία τους, τις προσδοκίες τους, τις αμφιβολίες τους και από τις πολιτικοϊδεολογικές τους θέσεις στα θέματα της εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της σχετικής ενότητας, σε αυτή τη λογική και σε αυτό το πλαίσιο, η Εσωτερική Αξιολόγηση ή Αυτοαξιολόγηση και ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας συνιστά μια σχετικά πρόσφατη αλλά ισχυρή τάση, συνδεδεμένη, ως έναν βαθμό, με την τάση ενίσχυσης της αυτονομίας της σχολικής μονάδας και της αποσυγκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος. Παρά τις διαφορές απόψεων, τείνει να είναι πλέον κοινή πεποίθηση μεταξύ ειδημόνων και υπευθύνων εκπαιδευτικής πολιτικής ότι η εσωτερική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση οφείλει να συμβάλλει στη διεύρυνση της γνώσης για το επιτελούμενο σε κάθε σχολική μονάδα εκπαιδευτικό έργο, να προωθεί διαδικασίες ανάπτυξης των σχολείων, να υποστηρίζει τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων και να λειτουργεί ως μοχλός βελτίωσης ή αλλαγής των εκπαιδευτικών πρακτικών και γενικότερα του εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτή η μορφή αξιολόγησης χαρακτηρίζεται από συστηματικότητα της διερεύνησης και της δράσης, απαιτεί συμμετοχή, ενεργοποίηση και συνεργασία όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας, διέπεται από πνεύμα συλλογικότητας και στηρίζεται στον διάλογο και τη διαπραγμάτευση. Βέβαια, στη δεκαετία του '90 και μετά εφαρμόστηκε στη χώρα μας η εσωτερική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ή η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, αλλά σε επίπεδο υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και σε πιλοτική

μορφή είτε μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είτε μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, σε επίπεδο σχολικής μονάδας, βρέθηκε στο προσκήνιο κατά την τελευταία «λεγόμενη» μεταρρυθμιστική προσπάθεια του Υπουργείου Παιδείας το 2011, μέσω του αποκαλούμενου «Πολυνομοσχεδίου για την Παιδεία». Το συγκεκριμένο εγχείρημα βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης αυτής εφαρμόζεται ένα σχέδιο δράσης με την ονομασία «Νέο Σχολείο». Μέρος του σχεδίου αυτού αποτελεί η θέσπιση της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, η οποία, σε μια πρώτη μορφή, ορίζεται ως εσωτερική διαδικασία.

Το Υπουργείο Παιδείας με απόφασή του καθόρισε στις αρχές του 2011 τις σχολικές μονάδες που θα συμμετέχουν στην αυτοαξιολόγηση σε εθελοντική βάση. Ωστόσο, από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει ότι υπήρχε δυστοκία (απροθυμία) από την πλευρά της εκπαιδευτικής κοινότητας να συμμετάσχει στην πιλοτική (εθελοντική) εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Η πιλοτική εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, με βάση τις διαδικασίες που περιγράψαμε στην ενότητα αυτή, έχει κλείσει ήδη το πρώτο έτος. Κατά συνέπεια, υπάρχει ερευνητικό ενδιαφέρον να διαπιστωθούν η πορεία και τα αποτελέσματα εφαρμογής του νέου αυτού θεσμού αξιολόγησης για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Πρέπει να επισημανθεί, όμως, ότι παρά τις διαφορές που παρατηρούνται από χώρα σε χώρα, ως προς τις πρακτικές της αξιολόγησης, διαπιστώνεται ότι στις περισσότερες από αυτές η διαδικασία αξιολόγησης μετακινείται από τα Πρόσωπα στη Σχολική Μονάδα, στην οποία δίνεται όλο και μεγαλύτερη αυτονομία και η αξιολόγηση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο για τον έλεγχο της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων που προσδιορίζονται σε κεντρικό επίπεδο και εξειδικεύονται σε τοπικό ή σχολικό επίπεδο.

Αναφορικά με το ερώτημα, που σχετίζεται με τις μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, από τα ευρήματα σχετικών ερευνών διαπιστώνεται ότι οι εκπαιδευτικοί, στην πλειονότητά τους, φαίνεται να κατανοούν την αναγκαιότητα της εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί διατηρούν θετική στάση ως προς τους λόγους εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και ειδικότερα δίνεται

ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στη βελτίωση όλων των παραγόντων που εμπλέκονται σε αυτήν.

Από την ανάλυση των δεδομένων της παρούσας εργασίας γίνεται σαφές ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου είναι ένα σύνθετο και πολυπαραγοντικό ζήτημα, το οποίο δεν αφορά μόνο την παιδαγωγική επιστήμη και τους εκπαιδευτικούς. Συνιστά ένα ζήτημα με πολιτικό χαρακτήρα και ειδικότερα ένα σαφές ζήτημα της εκπαιδευτικής πολιτικής, το οποίο αναδεικνύεται μέσα από τα χαρακτηριστικά των φορέων αξιολόγησης, των σκοπών, του περιεχομένου, των κριτηρίων, των διαδικασιών και γενικά της χρήσης της. Παράλληλα, είναι μια διαδικασία που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής πράξης και συνδέεται άμεσα και έμμεσα με τον τρόπο που λειτουργεί το ίδιο το σχολείο αλλά και η ίδια η κοινωνία με τα δικά της, ιδιαίτερα, ιστορικά, πολιτικά, πολιτισμικά και οικονομικά χαρακτηριστικά (βλ. επίσης: Κωνσταντίνου, Ι. 2013: 118).

Όπως αναδείχθηκε και από την ανάλυση που προηγήθηκε, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού δεν είναι μια ουδέτερη ή αυτόνομη πράξη που λειτουργεί χωρίς να λάβει υπόψη τις κοινωνικές, πολιτικές και λοιπές συνθήκες στις οποίες υπάγεται το σχολείο, αλλά συνιστά, σε κάθε περίπτωση, ένα κοινωνικό διακύβευμα με θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις και επιπτώσεις σε πρόσωπα και καταστάσεις. Η πρακτική της εφαρμογή έχει ως σημείο αναφοράς αναμφισβήτητα την ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, από την οποία εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό τόσο το περιεχόμενο της εκπαίδευσης όσο και αυτό της αξιολόγησης.

Επομένως, ο πρόβλημα της ελληνικής εκπαίδευσης δεν είναι η αξιολόγηση, αλλά η ίδια η ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική. Αυτή πρέπει να αλλάξει άμεσα, ουσιαστικά και έμπρακτα. Αυτό συνεπάγεται ότι για να αξιοποιηθεί θετικά η διαδικασία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου, θα πρέπει η ίδια η Πολιτεία να δείξει τη βούλησή της με συγκεκριμένα μέτρα που συμβάλλουν στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα σε αυτήν και τον κλάδο των εκπαιδευτικών. Με μέτρα που διασφαλίζουν τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών, μέσα από την κατάλληλη ενημέρωση και την επιμόρφωσή τους. Με μέτρα που διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για μια αξιόπιστη, έγκυρη και αντικειμενική διαδικασία εφαρμογής της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών. Αυτό σημαίνει, όμως, ότι η αξιολόγηση δεν θα μετατραπεί σε εργαλείο πειθαρχικού ε-

λέγχου, κλιμακωτών ποσοστώσεων και επιβολής κυρώσεων, αλλά θα συνδεθεί με μέτρα άρσης και εξάλειψης των εκπαιδευτικών αδυναμιών, μέσα από αναθεώρηση, συνεργασία, συλλογικότητα και επιμόρφωση. Και πρωτίστως θα πρέπει να δώσει παιδαγωγικό περιεχόμενο τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην αξιολόγηση. Αυτό συνεπάγεται, επίσης, ότι από την αξιολόγηση δεν μπορεί να εξαιρεθεί η ίδια η Πολιτεία, δεδομένου ότι αυτή ασκεί την εκπαιδευτική πολιτική και η ίδια είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των θεσμικών αποφάσεών της.

Κλείνοντας την ενότητα αυτήν, είμαστε της άποψης ότι η ομαλή και αποτελεσματική εκπαίδευση στηρίζεται σε μια σχέση εμπιστοσύνης και συναινετικής συνεργασίας ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και την εκπαιδευτική κοινότητα. Η δυσπιστία και η καχυποψία, που, τον τελευταίο καιρό, είναι διάχυτες στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, εξαιτίας της ασκούμενης μέχρι τώρα εκπαιδευτικής πολιτικής, δεν διαμορφώνουν ευνοϊκές συνθήκες μεταξύ τους για μια αγαστή συνεργασία στα θέματα που ταλανίζουν την εκπαίδευση στη χώρα μας. Το γεγονός αυτό φέρνει στο επίκεντρο την ευθύνη της πολιτείας, η οποία πρέπει να δείξει την εμπιστοσύνη που αρμόζει προς τους εκπαιδευτικούς, για να αισθανθούν έμπρακτα ότι έχουν την ηθική και θεσμική στήριξή της και, τελικά, ότι αναγνωρίζει και σέβεται το έργο που επιτελούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ, Χ. (2001), *Τα εκπαιδευτικά συνδικάτα και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, 1982-2000*, στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ.), «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου», σ. 146-153. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Λ. (1997), *Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού στο σχολείο*, στο: Χιωτάκης, Σ. (επιμ.), «Η αμφισβήτηση των εξετάσεων και βαθμών στο σχολείο», σ. 229-254. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Λ. (2002), *Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου: βήματα προς και βήματα πίσω*, στο: Καψάλης Γ., Κατσίκης, Α. (επιμ.), στα: Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: «Σχολική γνώση και διδασκαλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση», τόμος Β', σ. 585-593. Ιωάννινα.
- ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ- ΡΕΠΠΑ, Α. (1999), *Εκπαιδευτική διοίκηση, ανάπτυξη και πολιτική: Η δευτεροβάθμια τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση και η περιφερειακή της διάσταση στην Ελλάδα: 1980-1990*. Αθήνα: Έλλην.
- ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ, Ν. (1983), *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση: 1922-1974, Όψεις της Ελληνικής εμπειρίας*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ, Ν. (2005), *Σχολικός Σύμβουλος και Διευθυντής Σχολείου ως φορείς αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών: εμπειρική διερεύνηση σε εκπαιδευτικούς Α'θμιας*, στα: Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Διοίκηση Α'θμιας και Β'θμιας Εκπαίδευσης. Άρτα: ΚΕ.Δ.Ε.Κ.
- ΑΝΔΡΕΟΥ, Α. (1992), (επιμ. και εισαγωγή), *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Βασική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων-Καθηγητών.
- ΑΝΔΡΕΟΥ, Α. / ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Γ. (1994), *Εξουσία και οργάνωση-διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ.
- ΑΝΔΡΕΟΥ, Α. / ΜΑΝΤΖΟΥΦΑΣ, Π. (1999), *Θέματα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης και της σχολικής μονάδας*. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α.ΛΙΒΑΝΗ.

- APPLE, M. (2002), *Αν η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι η απάντηση, ποια είναι η ερώτηση;* στο: Κάτσικας, Χ. / Καββαδίας, Γ. (επιμ.), «Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση – Ποιος, ποιον και γιατί», σ.151-159. Αθήνα: Σαββάλας.
- ΒΑΒΟΥΡΑΚΗ, Α./ΖΟΥΓΑΝΕΛΗ, Αι./ΣΟΦΟΥ, Ευ./ΚΟΥΤΡ, Χ. (2008), *Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση*, στο: «Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση», σ. 27-61. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΒΕΡΓΙΔΗΣ, Δ. & ΚΑΡΑΛΗΣ, Θ. (1999), *Εκπαίδευση ενηλίκων: Σχεδιασμός, οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων*, τόμος Γ. Πάτρα: εκδόσεις ΕΑΠ.
- ΒΕΡΓΙΔΗΣ, Δ. (2001), *Η συμβολή της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική πολιτική*, στο: «Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Σχολείου: Εκπαιδευτική Αξιολόγηση; Πώς;», σ. 40-60. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΓΕΩΡΓΟΥΔΑΚΗΣ, Γ. (2010), *Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών: Μύθοι και Πραγματικότητες*. Αθήνα: Δίαυλος.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. (2005), *Από τον δάσκαλο στον Επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)*, (διδ. διατριβή). Ιωάννινα: Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. / ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ, Α. (2001), *Γραφειοκρατικός μηχανισμός προσαρμογής για την αξιολόγηση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: στόχος ο σκεπτόμενος εκπαιδευτικός*, τ.119, σ.20-29. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- ΓΙΟΚΑΡΙΝΗΣ, Κ. (2000), *Ο Σχολικός Σύμβουλος – Εποπτεία και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και των Εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΓΚΟΤΟΒΟΣ, Α. (1986), *Η λογική του υπαρκτού σχολείου*, Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- ΓΡΟΛΛΙΟΣ, Γ./ΛΙΑΜΠΑΣ, Τ./ΤΖΗΚΑΣ, Χ. (2002), *Ορισμένα ζητήματα σχετικά με την ιστορία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού*, στο: Κάτσικας, Χ./Καββαδίας, Γ. (επιμ.), «Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Ποιος, ποιον και γιατί;» σ.113-135. Αθήνα: Σαββάλας.
- ΓΩΓΟΥ, Λ. (2010), *Η Κατανόηση των Κοινωνικών Φαινομένων και οι Προοπτικές της Κοινωνικής Έρευνας*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΔΗΜΑΡΑΣ, Α. (1973), *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*. Αθήνα: Ερμής.

- ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. (1999), *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση – Η Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού Έργου*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Κ. (2011), *Αυτοαξιολόγηση σχολείων: Μια κριτική προσέγγιση*, στο: <http://www.alfavita.gr/artro.php?id=51048>.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1925), φ. 19, σ.2.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1955): φ. 285, σ. 2
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1956), φ. 327, σ.2-3.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1966), φ. 596, σ.2.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1979), φ. 856, σ. 3
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1991), τ. 1037, σ.8.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1992), τ.1049-1050, σ. 6-9.
- ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ (1993), τ. 1061, σ.3.
- Δ.Ο.Ε., (1993), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου – Στελέχη Εκπαίδευσης – Αξιολόγηση μαθητή*, στο: <http://www.doe.gr> στις 10-04-2009.
- Δ.Ο.Ε. (1998), 67^η Γενική Συνέλευση.
- Δ.Ο.Ε., δελτίο τύπου στις 19-4-2012.
- ΔΟΥΚΑΣ, Χ. (1999), *Ποιότητα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Συνοπτική ερευνητική επισκόπηση*, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τ. 1, σ. 172-185, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΔΟΥΚΑΣ, Χ. (2000), *Εκπαιδευτική πολιτική και εξουσία. Η περίπτωση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (1982-1994)*, 2η έκδοση. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ, Α., ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ, Γ. (2011), *Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αξιολογούν σχολικά βιβλία του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Ι-ΠΕΜ/ΔΟΕ.
- ΖΑΜΠΕΤΑ, Ε. (1994), *Η εκπαιδευτική πολιτική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση 1974-1989*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- ΖΟΥΓΑΝΕΛΗ, Αι. / ΚΑΦΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. / ΣΟΦΟΥ, Ευ. / ΤΣΑΦΟΣ, Β. (2008), *Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού έργου και των Εκπαιδευτικών*, στο: «Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση. Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης». Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

- ΗΛΙΟΥ, Μ. (1991), *Ποιος φοβάται την αξιολόγηση*, στο: «Σύγχρονη Εκπαίδευση», τ. 57, σ. 58-63.
- ΘΑΝΟΣ, Θ. (2013), *Εκπαίδευση και κοινωνική αναπαραγωγή στη μεταπολεμική Ελλάδα (1950-2010). Ο ρόλος της ανώτατης εκπαίδευσης* (Ν. Παναγιωτόπουλος, Πρόλογος). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ, Γ. (2011), *Ο θεσμός του Επιθεωρητή στην ελληνική εκπαίδευση*, στο: <http://www.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio3/praktika%2011/iordanidis.htm>.
- ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Γ. / ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ, Θ. (1997), *Μύθοι και πραγματικότητες για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών*, στο: Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης, τ.47, σ. 26-32.
- ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Γ. (2002), *Ο νόμος για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών*, στο: Κάτσικας, Χ./ Καββαδίας, Γ., «Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Ποιος, ποιον και γιατί», σ. 173-186. Αθήνα: Σαβάλλας.
- ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ, Ε. (1996), *Αποτελεσματικά σχολεία*, στο: «Σύγχρονη Εκπαίδευση», τ. 86, σ.81-86.
- ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ, Ε./ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. (2006), *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός και οικονομία..* Αθήνα: Gutenberg.
- ΚΑΣΙΜΑΤΗ, Α./ΓΙΑΛΑΜΑΣ, Β. (2009), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών- απόψεις Ελλήνων εκπαιδευτικών*, διαθέσιμο στο: <http://www.math.uoa.gr/me/conf2/papers/kasimat.pdf>.
- ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ. (1987), *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ. (1992), *Το αίτημα της αντικειμενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και τα προβλήματά του*, στο: Ανδρέου, Α., «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου: βασική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών», σ. 46-70. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων-Καθηγητών.
- ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ. (2003), *«Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών»*, στο: «Η λέσχη των εκπαιδευτικών», τ.30, σ.3-8.
- ΚΑΤΣΑΡΟΥ, Ε. / ΔΕΔΟΥΛΗ, Μ. (2008), *Επιμόρφωση και αξιολόγηση στο χώρο της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

- ΚΑΤΣΙΚΑΣ, Χ. (2002), *Δείκτες ποιότητας και αξιολόγηση του σχολείου*, στο: Κάτσικας, Χ./Καββαδίας, Γ. (επιμ.), «Η αξιολόγηση στη εκπαίδευση – Ποιος, ποιον και γιατί». Αθήνα: Σαββάλας.
- ΚΑΤΣΙΚΑΣ, Χ./ ΘΕΡΙΑΝΟΣ, Κ./ ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ, Θ./ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ, Γ. (2007), *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Α.Α. Λιβάνης.
- ΚΑΨΑΛΗΣ, Α. (1998), *Αξιολόγηση και βαθμολογία στο Δημοτικό Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Gutenberg.
- ΚΑΨΑΛΗΣ, Α.- ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ, Ν. (2011), *ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ*. Θεσσαλονίκη: Αδελφών Κυριακίδη α.ε.
- ΚΕΛΠΑΝΙΔΗΣ, Μ./ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ, Φ./ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Σ./ΠΟΙΜΕΝΙΔΟΥ, Δ. (2007), *Απόψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την αξιολόγηση του έργου τους: ερευνητικές διαπιστώσεις*, στο: «Παιδαγωγική Επιθεώρηση», τ. 44, σ. 137-175.
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (2010α), *Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα: Βασικό Πλαίσιο*. Αθήνα.
- ΚΙΡΚΙΛΙΑΝΙΔΟΥ, Μ. (2012), *Διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας: στο παράδειγμα οι εκπαιδευτικοί του Ν. Ημαθίας*, (αδημ. μεταπτ. εργασία). Ιωάννινα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- ΚΟΣΜΑ, Θ. (2008), *Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και η αξιολόγησή τους από τους Σχολικούς Συμβούλους* (αδημ. μεταπτ. εργασία). Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- ΚΟΥΛΑΪΔΗΣ, Β./ΚΟΤΣΙΡΑ –ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Α. (2005), *Διαδικασίες αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας*, στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ.), «Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας. Από το έργο του Ιωσήφ Σολομών στις σημερινές προσπάθειες στην Ελλάδα και αλλού», σ. 75-91. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ, Μ. / ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ, Ι. (1999), *Αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική μονάδα*, στο: Αθανασούλα-Ρέππα, Α./ Κουτούζης, Μ./ Χατζήευστρατίου, Ι., «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων: Κοινωνική και Ευρωπαϊκή Διάσταση της Εκπαιδευτικής Διοίκησης», τόμος Γ'. Πάτρα: εκδόσεις ΕΑΠ.

- ΚΥΡΙΔΗΣ, Α. (1997), *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση και η πρόσβαση στο πανεπιστήμιο*. Αθήνα: Gutenberg-Γιώργος&Κώστας Δαρδανός.
- ΚΥΡΙΔΗΣ, Α./ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ Α. (2008), *Περί επιστημονικής δεοντολογίας και πρακτικής*. Αθήνα: Gutenberg-Γιώργος @ Κώστας Δαρδανός.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Ι. (2013), *Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ: Από τον «επιθεωρητισμό» στις διαπραγματεύσεις διαρκείας (1982-2009)*, (αδημ. διπλ. εργασία). Ιωάννινα: Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Χ. (1997), *Σχολική πραγματικότητα και κοινωνικοποίηση του μαθητή – Σκιαγράφηση των κοινωνικοποιητικών μηνυμάτων του σχολείου και των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Gutenberg.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Χ. (2000), *Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού ως κοινωνική, παιδαγωγική και επαγγελματική αναγκαιότητα*. Ιωάννινα: Επιστημονική Επετηρίδα Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Νο 13, σ. 75-87.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Χ. (2004), *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*. Αθήνα: Gutenberg.
- ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ, Χ./ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ, Ι. / ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ, Ε. (2001), *Μοντέλα αξιολόγησης σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία: οι διεθνείς τάσεις και η ελληνική προοπτική*, στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ.), «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου», σ. 127-136. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- MacBEATH, J./ SCHRATZ, M./ MEURET, D./ JACOBSEN, L. (2000), *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο. Πώς άλλαξαν όλα*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- MacBEATH, J. (2001α), *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο. Ουτοπία και πράξη* (μτφ. Χ. Δούκας & Ζ. Πολυμεροπούλου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- MacBEATH, J. (2001β), *Το σχολείο που μαθαίνει*, στο: Μπαγάκης Γ., (επιμ.), «Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου». Αθήνα: Μεταίχιμο.
- MacBEATH, J. (2005), *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- ΜΑΝΤΖΙΑΡΗ, Π. (2010), *Απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Ν. Καρδίτσας για την αξιολόγησή τους και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου* (αδημ. διπλ. εργασία). Ιωάννινα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- ΜΑΝΤΑΣ, Π. (2009), *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου*, στο περιοδικό: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τ. 15, σ : 195-209. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

- ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Δ. (2007), *Ποιότητα στην εκπαίδευση: Ιδεολογικές ορίζουσες, εννοιολογήσεις και πολιτικές – Μια συγκριτική θεώρηση*, στο περιοδικό: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τ. 14, σ.10-32. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ, Η. (2000), *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Γ. (1993), *Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Γ. (2002), *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού: η εναρμόνιση του πανοπτισμού*, στο: Κάτσικας, Χ. / Καββαδίας, Γ. (επιμ.), «Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση – Ποιος, ποιον και γιατί», σ.133-158. Αθήνα: Σαββάλας.
- ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Γ./ΓΙΑΓΚΟΥ, Α./ΣΙΑΗΛΟΥ, Θ./ΧΡΟΣΟΦΙΔΟΥ, Ε. (2011α), *ΟΟ-ΣΑ και PISA: Εκδοχές μονοπωλιακού υπερεθνικού «επιθεωρητισμού» στην εκπαίδευση*, στο: <http://www.alfavita.gr/artrog.php?id=50832>.
- ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Γ./ΑΛΑΜΠΡΙΤΗ, Ζ./ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Α./ΠΕΤΕΙΝΑΡΗ, Α./ΧΟΠΛΑΡΟΣ, Χ. (2011β), *Το εξεταστικό Δοκίμιο PISA: Εξυπνάδες, Αλχημείες και Τεχνάσματα*, στο: <http://www.alfavita.gr/artrog.php?id=51960>.
- ΜΠΑΓΑΚΗΣ, Γ. (1999), *Αναζητώντας ελληνικό πλαίσιο συζήτησης για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση*, στο: «Εκπαιδευτική Κοινότητα», τ. 49, σ. 20-27.
- ΜΠΑΓΑΚΗΣ, Γ. (2001), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου: Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Πώς;* Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΜΠΑΓΑΚΗΣ, Γ. (επιμέλεια) (2005), *Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΜΠΑΚΑΣ, Θ. (2001), *Εκπαιδευτική πολιτική και συνδικαλιστικό κίνημα των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα μετά το 1974. Η συμβολή της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) στις Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της περιόδου 1974-2000*. Διδακτορική διατριβή στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- ΜΠΑΚΑΣ, Θ. (2002), *Ο παιδαγωγικός ρόλος του διευθυντή του σχολείου*, στο: «Επιστήμη και Παιδαγωγία», τ.3, σ. 261-277.
- ΜΠΑΚΑΣ, Θ. (2003), *Ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα*, στο: «Επιστήμη και Παιδαγωγία», τ. 5, σ. 141-155.

- ΜΠΑΚΑΣ, Θ. (2009), *Οι αλλαγές και οι αντιστάσεις στην εκπαίδευση*, στο: «Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη», τ. 3, σ. 47-56.
- ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ, Σ. (1998), *Αξιολόγηση στο σύγχρονο κόσμο: Μία ιστορικό- συγκριτική προσέγγιση*, Εισήγηση στο 12^ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο ΔΟΕ-ΠΟΕΔ με θέμα «Η αξιολόγηση στην Εκπαίδευση». Χίος, 22-23 Απριλίου: Εκδόσεις ΔΟΕ.
- ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ, Σ. (2005), *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998)*. Αθήνα: Gutenberg.
- ΜΠΟΦΥΛΑΤΟΣ, Σ. (1998), *Μπροστά στην αξιολόγηση με αφορμή την εγκύκλιο Γ2/4791/98*, στο: «Εκπαιδευτική Κοινότητα», τ. 47, σ. 17-19.
- ΜΠΟΦΥΛΑΤΟΣ, Σ. (2000), *Η εσωτερική αξιολόγηση και οι επιδράσεις της στη διαμόρφωση της ταυτότητας του Έλληνα εκπαιδευτικού*, στο: «Εκπαιδευτική Κοινότητα», τ. 58, σ. 29-33.
- ΝΑΝΟΥΡΗΣ, Δ. (2003), *Πώς αξιολογούν την αξιολόγηση*, στην: «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», σ. 44-45.
- ΝΕΡΑΤΖΗΣ, Ι. (2001), *Τα προβλήματα που επισημαίνονται κατά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και η μετατροπή τους σε προγράμματα επιμόρφωσης*, στο: «Σύγχρονη Εκπαίδευση», τ.118, σ. 89-100.
- ΝΟΥΤΣΟΣ, Μπ., (2002), *Εκπαιδευτικοί και Φαντάσματα Αξιολόγησης*, στο: «Εκπαιδευτική Κοινότητα», Νοέμβριος 2001-Ιανουάριος 2002, τ. 60, σ. 24-29.
- ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Ε. / ΓΟΥΡΓΙΩΤΟΥ, Ε. (2008), *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση- Με έμφαση στη προσχολική*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ο.Λ.Μ.Ε. (1997-1998), *Κοινή ανακοίνωση των Δ.Σ. των Δ.Ο.Ε.- Ο.Λ.Μ.Ε.*, στο: Εκπαιδευτικά Θέματα.
- Ο.Λ.Μ.Ε. (2003), *Εκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. της Ο.Λ.Μ.Ε. κατά τη διετία 2001-2003*, στα: Πρακτικά του 11^{ου} Συνεδρίου, 6 Μάη.
- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (2008), *Η ποιότητα στην εκπαίδευση. Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Αθήνα.
- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (2009), *Πρόταση για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου*. Αθήνα.

- ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ, Σ./ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Σ./ ΚΩΣΤΑΚΗ, Α./ ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ, Β. (1997), *Αξιολόγηση της εκπαίδευσης: ευρωπαϊκές τάσεις και πρόταση για ένα πλαίσιο ελληνικής πολιτικής*. Αθήνα: Ίων.
- ΠΑΜΟΥΚΤΣΟΓΛΟΥ, Α. (2002), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και Σχολικός Σύμβουλος: Έρευνα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τις εκθέσεις των Σχολικών Συμβούλων και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το θεσμό του Σχολικού Συμβούλου και την αξιολόγηση*, στο: Καψάλης Γ./ Κατσίκης, Α. (επιμ.), στα Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα «Σχολική γνώση και διδασκαλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση», τόμος Β', σ. 615-624. Ιωάννινα.
- ΠΑΜΟΥΚΤΣΟΓΛΟΥ, Α. (2003), *Αξιολόγηση και Σχολικός Σύμβουλος*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- ΠΑΝΤΙΔΗΣ, Σ./ ΠΑΣΙΑΣ, Γ. (2003), *Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση: Όψεις, θεωρήσεις, προβληματισμοί*, τόμος, Α'. Αθήνα: Gutenberg.
- ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Γ. (1985), *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών*, στο: «Σύγχρονη Εκπαίδευση», τ. 25, σ. 88-95.
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Β. (2006), *Για μια εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας*, στο περιοδικό: Επιστημονικό Βήμα, τ. 6, σ. 43-59, Αθήνα: Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών - Μελετών Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας.
- ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Π. (1993), *Εκπαιδευτικό έργο και αξιολόγηση στο σχολείο*. Αθήνα: Έκφραση.
- ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ, Ζ. (2003), *Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Δαρδανός.
- ΠΑΣΙΑΡΔΗΣ, Π. (1996), *Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ΠΑΣΙΑΡΔΗΣ, Π./ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Ι./ΤΣΙΑΚΚΙΡΟΣ, Α., (2005), *Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Έλλην.
- ΠΡΑΝΤΖΟΥ- ΚΑΝΙΟΥΡΑ, Κ. (2005), *Εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας*. Αθήνα: Σαββάλας.
- ROGERS, A. (1998), *Η εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- ΣΙΑΝΟΥ-ΚΥΡΓΙΟΥ, Ε. (2010), *Από το Πανεπιστήμιο στην αγορά εργασίας. Όψεις των κοινωνικών ανισοτήτων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- ΣΙΩΧΟΣ, Ο. (2008), *Η εκπαιδευτική πολιτική σε σχέση με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού* (αδημ. μεταπτ. εργασία). Ιωάννινα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- ΣΟΛΟΜΩΝ, Ι. (1998), *Μοντέλα και πρακτικές εκπαιδευτικής αξιολόγησης: Μορφές κοινωνικού ελέγχου και συγκρότηση παιδαγωγικών υποκειμένων*, Virtual School, The sciences of Education Online, τόμος 1, 2, στο: <http://www.auth.gr/virtualschool/1.2/TheoryResearch/CongressSolomon.html>.
- ΣΟΛΟΜΩΝ, Ι. (1999), *Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. (1975), *Διαλέξεις, Ομιλίες, Πανηγυρικοί*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- ΤΣΑΚΙΡΗ, Δ. (2007), *Αξιολόγηση και εκπαιδευτικά συστήματα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Έρευνες Κ.Ε.Ε.*, στο: <http://www.kee.gr/html/research.php?&ID=16> (28/10/2007).
- ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ, Θ. (2002), *Η αναδιάρθρωση στην εκπαίδευση και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών*, στο Κάτσικας, Χ./Καββαδίας, Γ. (επιμ.), «Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση- Ποιος, ποιον και γιατί», σ. 19-52. Αθήνα: Σαββάλας.
- ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, Κ. (1986), *Κράτος, κοινωνία εργασία στη μεταπολεμική Ελλάδα*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- ΥΠΔΒΜΘ, Νόμος 3848 (2010), *Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις: Πρόταση Αυτοαξιολόγησης: Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου – Διαδικασίες Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα*. Αθήνα.
- ΥΦΑΝΤΗ, Α.Α. (2011), *Εκπαιδευτική Πολιτική και Σχεδιασμός για ένα Σύγχρονο Σχολείο*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη.
- ΥΦΑΝΤΗ, Α.Α. / ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Β.Σ. (2011), *Διερευνώντας τις αντιλήψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τον επαγγελματισμό και την επαγγελματική ανάπτυξη. Μια εμπειρική μελέτη*, στο: Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη, τόμος 4, σ. 70-83.
- ΦΑΣΟΥΛΗΣ, Κ. (2001), *Η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης*, στο: www.pi.schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos4.
- ΦΡΑΓΚΟΣ, Χ. (1997), *Ψυχοπαιδαγωγική*, Αθήνα: Gutenberg.

- ΧΑΜΠΗΛΟΜΑΤΗ, Π. (1996), Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών της Β/θμιας Εκπαίδευσης στην Ήπειρο 1940-1980, (διδ. διατριβή). Ιωάννινα: Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. (1998), *Διερεύνηση των αντιλήψεων και των στάσεων των Ελλήνων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς την αξιολόγησή τους και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας*, (διδ. διατριβή), Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- ΧΑΡΙΣΗΣ, Α. (2007), *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου – αξιολόγηση της σχολικής μάθησης και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*, στο: Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τ. 12, σ. 159-169. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ, Γ. (2004), *Γνώθι το curriculum*. Αθήνα: Ατραπός.
- ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Γ. (2003), *Συστήματα αξιολόγησης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη*, στο: «Παιδαγωγική Επιθεώρηση», τ.36, σ. 114-132.

Ξενόγλωσση

- BECKER, G (1986), *Auswertung und Beurteilung von Unterricht*. Weinheim und Basel.
- BOYATZIS, R. (1998), *Thematic Analysis and Code Development: Transforming Qualitative Information*. London & New Delhi: Sage Publications.
- COHEN, J. (1960), *A coefficient of agreement for nominal scales*. Educational and Psychological Measurement 20 (1): 37–46.
- CULLINGFORD, C. (1997), *Assessment, evaluation and the effective school*, In C. Cullingford (Ed.), *Assessment versus evaluation*, Cassell, London.
- EURYDICE (2004), *Evaluation of schools providing Compulsory Education in Europe*, στο: <http://www.eurydice.org/Documents/EvalS/en/FrameSet.htm>.
- FLEISS, J. L. (1981), *Statistical methods for rates and proportions* (2nd ed.). New York: John Wiley: 38–46.

- HARGREAVES, A. (1994), *Restructuring restructuring: postmodernity and the prospects for educational change*, *Journal of Education Policy*, 9, 1.
- INGENKAMP, K. (1988), *Lehrbuch der Pädagogischen Diagnostik*. Weinheim-Basel-Beltz.
- KOGAN, M. (1996), *Monitoring, control and governance of school system*, In OECD, *Evaluating and reforming education systems*, Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.
- KRIPPENDORF, K. (1980), *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*. Sage Publications: Beverly Hills & California.
- KRIPPENDORF, K. (2004), Reliability in Content Analysis: Some Common Misconceptions and Recommendations, *Human Communication Research* 30, 3: 411-433.
- LOMBARD, M. Snyder-Duch, J., & Bracken, C. C. (2002), *Content analysis in mass communication research: An assessment and reporting of intercoder reliability*. *Human Communication Research* 28: 587–604.
- LAWTON, D. (1980), *The Politics of the School Curriculum*. London.
- MELOCHE, J. (2000), *Teacher Evaluation: Educational Process for Pedagogical Improvement or Punitive, political Tool?*, in <http://muse.widener.edu/~egr0001/EDControversy/Meloche.html>
- O.E.C.D. (1996), *Evaluating and reforming education systems*, Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.
- WISEMAN, A. (1997), *'Trick or Treat?' Responses to innovations in INSET in Bulgaria*, In D. Hayes (Ed.), *In-service teachers development: international perspectives*, Prentice Hall, London.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ, Μ.: <http://users.sch.gr/symbath/seminars/23-02-2008-kassotakis.ppt>.
- Νέο Σχολείο/Εισαγωγικό Σημείωμα, στο: <http://www.minedu.gov.gr>
- <http://www.pi-schools.gr>

- <http://www.alfavita.gr/artrog.php?id=50832/> 21-11-2011
- <http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>
- <http://www.doe2.gr/category.php?id=33&lan=2012>
- <http://www.alfavita.gr/artrog.php?id=62398/19-4-2012>
- Eurydice, (2015), *Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, προσβάσιμο στο:http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/178_EN.pdf

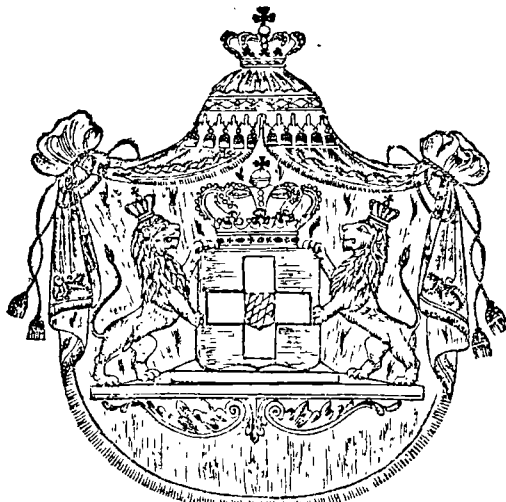
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

με το υλικό της έρευνας

1. Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Υπουργικές Αποφάσεις και Εγκύκλιες Ρυθμίσεις

- Νόμος του 1834
- Νόμος ΒΤΜΘ' / 1895
- Νόμος 240/1914
- Νόμος 4653/1930
- Νόμος 1811/1951
- ΝΔ 4379/1964
- Νόμος 129/1967
- Νόμος 309/30-4-1976
- Νόμος 1304/1982
- Νόμος 1566/1985
- Π.Δ. 320/1993
- Νόμος 2525/1997
- Π.Δ. 140/1998
- Νόμος 2986/2002
- Νόμος 3848/2010
- Οδηγός Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (2010α)

2) Αποφάσεις ΓΣ ΔΟΕ και ΟΛΜΕ

**ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.**

**REGIERUNGS-BLATT
DES KOENIGREICHS
GRIECHENLAND.**

ἌΡΙΘΜ. 11.
ἘΝ ΝΑΥΠΛΙῶ, 3 Μαρτίου.

1834.

N. 11.
NAUPLIA, 15 März.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΗΡΕΙΟΧΟΜΕΝΩΝ.

Νόμος περί δημοτικών σχολείων. — Δημοποιτήσεις. — 1) Περί αναγνωρίσεως Προξένων καὶ ὑποπροξένων. — 2) Περί τοῦ δοθέντος εἰς τὸν Κ. Σκαρλάτον Δ Βυζάντιον προνομίου ἀποκλειστικῆς ἐκδόσεως τοῦ Λεξικοῦ του. — 3) Περί πληρωμῆς τῶν καθυστερησάντων μισθῶν τῶν πρώην ἀτάκτων πολιτοφυλάκων. — Διουρισμοί.

Νόμος περί δημοτικῶν σχολείων.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Ἀκούσαντες τὴν γνώμην τοῦ Ἱπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττωμεν.

ΤΜΗΜΑ. Α΄.

Περί δημοδιδασκαλίας ἐν γένει.

Ἄρθρ. 1.

Εἰς ἕκαστον δημοτικόν, ἢ τοῦ λαοῦ σχολεῖον, θέλουν διδάσκεισθαι τὰ ἑξῆς:

Κατῆχησις, στιχθεῖα τῆς Ἑλληνικῆς, ἀνάγνωσις, γραφή, ἀριθμητικὴ, ἢ γνώσις τῶν κατὰ τοὺς νόμους παραδεδομένων σταθμῶν καὶ μέτρων, ἢ γραμμικὴ ἰχνογραφία καὶ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ, εἰ δυνατόν δὲ, καὶ στιχθεῖα τῆς γεωγραφίας, τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τὰ ἀναγκαϊότερα.

Ἄρθρ. 2.

Ἐκτὸς τούτου, θέλουν γίνεσθαι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ διδασκάλου δις τῆς ἑβδομάδος σωματικαὶ γυμνασίαι (σωμαστικαί), καὶ θέλει διδάσκεισθαι πρακτικῶς ἢ ἀγρονομία, ἢ κτηνοτροφία, καὶ κυρίως ἢ δεινδροκομία, βομβυκοτροφία καὶ μελισσοτροφία.

Εἰς κορασιῶν σχολεῖα (ἄρθ. 58) θέλει γίνεσθαι γυμνασίαι εἰς γυναικεῖα ἐργόχειρα.

Ἄρθρ. 3.

Περί διδασχῆς τῆς κατηχῆσεως εἰς τοὺς παῖδας θέλει ἀποφασίζει πάντοτε ὁ πατήρ, ἢ ἡ μήτηρ εἰς ἔλλειψιν τοῦ πατρὸς, ἢ ὁ ἐπίτροπος εἰς ἔλλειψιν ἀμφοτέρων.

INHALTS - ANZEIGE.

Gesetz, die Volksschulen betr. — Bekanntmachungen: die Ernennung ausländischer Consulen und Viceconsulen betr. — Dem H Skarlatos Bysantios ertheilte Privilegium der ausschliesslichen Herausgabe seines Lexicons betr. — Die Ausbezahlung der Soldrückstände der bisherigen Polizeisoldaten betr. — Dienstes Nachrichten.

GESETZ

Die Volksschulen betr.

OTTO

VON GOTTES GNADEN

KOENIG VON GRIECHENLAND.

Wir haben, nach Vernehmung Unseres Ministerrathes, beschlossen und verordnen, wie folgt:

ERSTER ABSCHNITT.

Von dem Unterrichte überhaupt.

Art. 1.

In jeder Volksschule soll Unterricht in der Religion, in den Elementen der griechischen Sprache, im Lesen, Schreiben, Rechnen, im gesetzlichen Systeme der Maasse und Gewichte, im Plan-Zeichnen und Singen ertheilt, wo möglich auch die Anfangsgründe der Geographie, der Geschichte von Griechenland, und das zur Volksbildung Nothwendigste aus den Naturwissenschaften gelehrt werden.

Art. 2.

Ausserdem sollen in jeder Woche wenigstens zwei Mal unter der Leitung des Lehrers gymnastische Uebungen angestellt, und practischer Unterricht im Feld und Gartenbau, insbesondere auch in der Behandlungsart der Bäume, des Seidenwurms und der Bienenzucht ertheilt werden.

In Mägdenschulen (Art. 58) werden Uebungen in weiblichen Handarbeiten angestellt.

Art. 3.

Was die Theilnahme der Kinder an dem Religionsunterrichte betrifft, so soll immer der Wunsch des Vaters, und bei Kindern, welche keinen Vater mehr haben, der Wunsch der Mutter oder des Vormundes zu Rath gezogen und befolgt werden.

ΤΜΗΜΑ Β΄.

Περὶ τῶν δημοσίου-τηρήτων δημοτικῶν σχολείων.

Κ ε φ α λ. Α΄.

Γενικοὶ ὄροι.

Ἄρθρ. 4.

Εἰς ἕκαστον δῆμον θέλει συστηθῆ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνά ἕν σχολεῖον δημοτικόν, διατηρούμενον, κατὰ τὰ ὀρίζομενα εἰς τὸν περὶ δῆμων νόμον.

Ἄρθρ. 5.

Πρὸς τὸ παρὸν θέλουν ἐνώνεσθαι πολλοὶ γειτνιαζόντες δῆμοι πρὸς ἀνέγερσιν καὶ διατήρησιν ἐνὸς δημοτικοῦ σχολείου.

Ἡ ἐνωσις αὕτη θέλει γίνεαι ἢ κατ' ἐλευθέραν θέλησιν τῶν διαφόρων δῆμων, ἢ, ὅπου ἡ χρειαὶ τὸ καλέσοι, κατ' ἐπίσημον διαταγὴν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Πάντοτε ὅμως, διὰ ἡ ἀρχὴ κῦρος ἢ τοιαύτη ἐνωσις, προαπαιτεῖται ἢ ἐγκρισίς τῆς Κυβερνήσεως, ἢ τις θέλει διδασθαι κατὰ γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρ. 6.

Ὅλοι οἱ εἰς δῆμον, ἔχοντα σχολεῖον δημοτικόν, ἀνήκοντες παῖδες ἀπὸ τοῦ 5 συμπεπληρωμένου μέχρι τοῦ 12 συμπεπληρωμένου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, χρεωσθῶν ἢ φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον.

Εἰς γονεῖς, μὴ ὑποχρεοῦντας τὰ τοιαύτης ἡλικίας τέκνα τῶν ἢ φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον, ἐπιβάλλεται, δι' ἐκάστην ὥραν ἀπουσίας τοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ σχολείου, πρόσκιμον ὄχι ὀλιγώτερον τῶν δέκα λεπτῶν, μὴ ὑπερβαῖνον δὲ τὰς πενήκοντα δραχμάς.

Διὰ τοὺς ἐβδομάδας ἢ καὶ μῆνας λείψαντας παῖδας ἀπὸ τοῦ σχολείου, ἐπαυξάνεται ἡ ἄνω ποινὴ διὰ τῆς ἀναλόγως βραδυτέρας αὐτῶν ἀπολύσεως ἀπὸ τοῦ σχολείου.

Ἄρθρ. 7.

Ἐξαιροῦνται τῶν ὄρων τοῦ 6 ἄρθρου ὅσοι παῖδες

1) Διδάσκονται εἰς ἄλλο τι σχολεῖον, ἢ ἀγωγῆς κατὰστημα (παιδοτροφεῖον)

2) Διδάσκονται τὰ ἀπαιτούμενα εἰς ἰδιαιτέρον διδάσκαλον, καὶ περὶ τούτου δίδουσι τὴν ἀνήκουσαν βεβαίωσιν οἱ γονεῖς.

3) Κηρύσσονται παρὰ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, πρὶν διατρέξωσιν ἔτι τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν, ἰκανῶς δεδιδαγμένοι.

Κ ε φ α λ. Β΄.

Περὶ διδασκάλων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Α. Περὶ τῶν γνώσεων καὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν

Ἄρθρ. 8.

Κατὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν περὶ τὴν διδασκαλίαν ἰκανότητα θέλουν διαιρεῖσθαι οἱ διδάσκαλοι τῶν δημοτικῶν σχολείων εἰς τρεῖς τάξεις:

1) Εἰς διδασκάλους νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν.

2) Εἰς διδασκάλους δῆμων ἢ τάξεως.

3) Εἰς διδασκάλους δῆμων β΄ καὶ γ΄ τάξεως.

Ἄρθρ. 9.

Ἡ πρώτη τάξις σύγκειται ἀπὸ διδασκάλους, ἔχοντας ἢ τὴν ὅλην τὴν πρὸς ἀπαρτισμὸν τελείου διδασκάλου δημοτικοῦ σχολείου ἀπαιτουμένην ἰκανότητα, καὶ τὰς ἀκολούθους γνώσεις, διὰ τὴν πρόσκτησιν τῶν ὁποίων χρεωσθεῖ ἢ ἀσπουδαζῆ ἐνδεδειγῶς ἕκαστος διδάσκαλος:

1) Ἀκριβῆς γνώσις τῆς χριστιανικῆς κατηχήσεως.

2) Ὁρθή, εὐκρινὴ καὶ ἐμφαντικὴ ἀνάγνωσις.

3) Καλλιγραφία μὲ κρητίδα, πετροκόκκυλον καὶ κονδύλι.

ZWEITER ABSCHNITT.

Von den Gemeindeschulen.

ERSTES KAPITEL.

Im Allgemeinen.

Art. 4.

Es soll nach und nach in jeder Gemeinde eine Volksschule errichtet, und nach Vorschrift des Gemeindegesetzes unterhalten werden.

Art. 5.

Einstweilen sind mehrere benachbarte Gemeinden zum Zwecke der Herstellung und Unterhaltung einer Volksschule zu vereinigen.

Diese Vereinigung kann aus freiem Antriebe dieser Gemeinden, noethigenfalls aber auch auf Anordnung des Staatsministeriums des Kirchen- und Schulwesens von Amtswegen geschehen.

In jedem Falle ist zur Gültigkeit dieser Vereinigung die Koenigliche Bestatigung noethwendig, die jedoch erst nach Vernehmung der Staatsministerien des Innern und des Kirchen- und Schulwesens ertheilt werden wird.

Art. 6.

In allen Gemeinden, in denen Volksschulen bestehen, sind alle Kinder vom vollendeten 5ten bis zum zuruckgelegten 12ten Jahre schulpflichtig.

Aeltern, welche ihre schulpflichtigen Kinder nicht zum regelmæssigen Besuche dieser Schulen anhalten, sollen für jede ohne rechtmæssige Ursache versäumte Schulstunde in eine Geldbusse von 10 Lepta, jedoch nicht über 50 Drachmen verurtheilt werden.

Diese Strafe ist rücksichtlich jener Kinder, welche mehrere Wochen und Monate sich dem Schulbesuche entziehen, dadurch zu verschärfen, dass denselben ihre Entlassung aus der Schule verhältnissmæssig später zugestanden wird.

Art. 7.

Eine Ausnahme von der Vorschrift des vorhergehenden Art. 6 tritt dann ein, wenn das Kind:

1) in eine andere Lehr- oder Erziehungsanstalt aufgenommen worden ist;

2) den noethigen Unterricht durch einen Privatlehrer erhält, und dieses von seinen Aeltern gehoerig bescheinigt wird;

3) schon vor zuruckgelegtem 12ten Jahre von der Prüfungscommission für hinreichend unterrichtet erklart worden ist.

ZWEITES CAPITEL.

Von den Volksschullehrern.

I. Von ihrer Befähigung und Ernennung.

Art. 8.

Nach ihren Kenntnissen und sonstigen Verdiensten um das Schulwesen werden die Volksschullehrer in drei Classen eingetheilt:

1) Kreis- und Bezirksschullehrer;

2) Schullehrer der Gemeinden erster Classe;

3) Schullehrer der Gemeinden zweiter und dritter Classe.

Art. 9.

Die erste Classe besteht aus solchen, welche alle einem vollkommenen Volksschullehrer unentbehrlichen Kenntnisse und Fertigkeiten bereits besitzen, nach deren Erwerb jeder Lehrer angelegentlichst streben wird.

Diese sind:

1) gründliche Kenntnisse des christlichen Katechismus;

2) Fertigkeit im richtigen, verständigen und nachdrücklichen Lesen;

3) Fertigkeit im Schönschreiben mit Kreide, Griffel und Feder;

4) Ἡ κατὰ θεωρίαν καὶ πράξιν γνῶσις τῆς Ἑλληνικῆς γραμμικῆς, ὀρθογραφίας, καὶ ἐγγράφου ἐκθέσεως τῶν ἰδεῶν·

5) Γνῶσις καὶ ἕξις τοῦ ἀπὸ σήθους καὶ τοῦ δι' ἀριθμητικῶν χαρακῆρων ὑπολογισμοῦ·

6) Ἰδέα ζωγραφικῆς·

7) Γνῶσις τῆς ἱεραῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας·

8) Γνῶσις τῶν στοιχείων τῆς γεωγραφίας·

9) Τῶν τῆς γεωμετρίας καὶ μηχανικῆς·

10) Τῶν διὰ τὸν λαὸν ἀναγκαιωτέρων ἐκ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν·

11) Τῆς παιδαγωγικῆς καὶ διδακτικῆς·

12) Τῆς γυμναστικῆς·

13) Τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, καὶ ἕξις εἰς αὐτήν·

14) Πρακτικαὶ γνώσεις τῆς ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, δενδροκομίας, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Ἄρθρ. 10.

Αἱ πρὸς ἀπαρτισμὸν διδασκάλου ἑ' τάξεως, ἢ ὑποδιδασκάλου εἰς σχολεῖον α' τάξεως ἀπαιτοῦμεναι γνώσεις καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ τοιοῦτου εἶνε:

1) Γνῶσις τῆς Ἑλληνικῆς κατὰ τοσοῦτον, ὥστε ἂν ὀρθογράψῃ, καὶ ἂν ἐκθέτῃ καθαρῶς καὶ ὀρθῶς τὰς ἰδέας του, ἂν δύναται δὲ ἂν διδάξῃ αὐτὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς·

2) Γνῶσις τῶν στοιχείων τῆς γεωγραφίας·

3) Τῆς ἱεραῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας·

4) Τῆς κατηγήσεως·

5) Ἰδέα τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς·

6) Γνώσεις πρακτικαὶ ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, δενδροκομίας, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Ἄρθρ. 11.

Ὁ διδάσκαλος τρίτης τάξεως χρεωθεῖ τοῦλάχιστον ἂν ἀναγνώσκῃ ἂν γράψῃ καὶ ἂν ἀριθμῇ ἐλευθέρως, ἂν ἐξηγῇ τὴν κατηγήσιν, ἂν γνωρίζῃ ὅπως οὖν τὴν φωνητικὴν μουσικὴν, καὶ ἂν ἔχῃ πρακτικὰς γνώσεις τῆς δενδροκομίας, ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Ἄρθρ. 12.

Εἰς διδασκαλικὴν θέσιν δὲν διορίζεται ὁ καταδικασθεὶς διὰ κακούργηματα, ἢ δι' ἐ' τῶν εἰς τὸ 22 ἄρθρ. τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀναφερομένων πλημμελημάτων.

Ἄρθρ. 13.

Ἐπιτροπῇ, συγκεκμημένη ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ διδασκαλείου, θέλει ἐξετάσει ὅλους τοὺς ὑποψηφίους δημοτικὸς διδασκάλους, καὶ, ἐρευνήσασα ἂν ἔχῃσι τὰς κατὰ τὰ ἄρ. 9-11 ἀπαιτούμενας γνώσεις, θέλει προσδιορίσει τὴν τάξιν, εἰς ἣν ἕκαστος ἀνήκει.

Καὶ ξένοι ἀκόμη, ἔχοντες τὰ ἀπαιτούμενα, δύνανται, ἐξετασθέντες, ἂν ἀπαιτησῶσι μετὰ ταῦτα διδασκαλικὴν θέσιν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρ. 14.

Ἡ ἐξέτασις γίνεται δημοσίως, καὶ εἰς οὐδένα ἐμποδίζεται ἡ εἰς αὐτὴν εἴσοδος.

Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐξετάσεων θέλουσιν γίνεσθαι κατάλογοι, εἰς τοὺς ὁποίους θέλουσιν καταγραφῆ ὅλοι οἱ ἐξετασθέντες ὑποψήφιοι κατὰ τάξεις, καὶ ὄνομα καὶ παρῶνυμον, κατὰ τὸν τρόπον διατριβῆς καὶ καθ' ἡλικίαν.

Ὁ ἐπιθυμῶν ἂν προβῆσθῃ ἀπὸ κατωτέρως εἰς ἀνωτέραν τάξιν, καθυποβάλλεται εἰς νέαν ἐξέτασιν.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξετάσεως θέλουσιν συντεθεῖν ὁδηγίαι καὶ καθυποβληθῆ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐπικύρωσιν.

Ἄρθρ. 15.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ἂν ἐξετασθῶσι θέλουσιν διευθύνεσθαι ἐγγράφως πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ διδασκαλείου, ἐπισυνάπτοντες εἰς τὴν ἀναφορά τῶν ἀποδεικτικῶν τῶν σπουδῶν καὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν.

4) Kenntniss und Fertigkeit in der griechischen Sprachlehre, Rechtschreibung und im schriftlichen Gedankenausdrucke;

5) Kenntniss und Fertigkeit im Kopfrechnen, so wie im Zifferrechnen;

6) einige Fertigkeit im Zeichnen;

7) Kenntniss der Geschichte des alten und neuen Testaments, dann der Geschichte Griechenlands;

8) Anfangsgründe der Erdeschreibung;

9) Anfangsgründe der Geometrie und Mechanik;

10) das zur Volksbildung Nothwendigste aus den Naturwissenschaften;

11) Kenntniss der Pädagogik und Didaktik;

12) Kenntniss der Gymnastik;

13) Kenntniss der Gesanglehre, und Fertigkeit im Singen;

14) practische Kenntniss des Garten- und Feldbaus, so wie der Baum-Seiden und Bienenzucht.

Art. 10.

Die Kenntnisse und Fertigkeiten eines Schullehrers zweiter Classe, desgleichen eines Unterlehrers bei einem Schullehrer erster Classe sind:

1] Kenntniss der griechischen Sprache wenigstens so weit, dass sie orthographisch schreiben, richtig und klar ihre Gedanken ausdrücken, und darin ihren Schülern Anleitung geben können;

2] die Anfangsgründe der Geographie;

3] die Geschichte der heiligen Schrift und des Vaterlandes;

4] Kenntniss des Katechismus;

5] einige Fertigkeit im Zeichnen und Singen;

6] practische Kenntniss des Garten- und Feldbaus und der Baum-Seiden- und Bienenzucht.

Art. 11.

Ein Schullehrer dritter Klasse soll wenigstens fertig zu lesen, schreiben, rechnen, und den Schulkatechismus zu erklären im Stande seyn, einige Fertigkeit im Singen, und practische Kenntniss der Baum-Seiden- und Bienenzucht, so wie des Feld- und Gartenbaus besitzen.

Art. 12.

Unfähig zum Schullehrerdi-nst ist, wer wegen Verbrechen- oder wegen eines im Art. 22 des Strafgesetzbuches erwähnten Vergehens v. r. urtheilt worden ist.

Art. 13.

Eine aus den Mitgliedern des Schullehrerseminariums bestehende Commission hat sämmtliche Schullehrercandidaten zu prüfen, über das Daseyn der nach Art. 9 bis 11 erforderlichen Kenntnisse und Fertigkeiten definitiv zu entscheiden, und die Classen festzusetzen, in welchen dieselben angestellt werden können.

Selbst Fremde, welche den vorgeschriebenen Bedingungen genügen, sollen zu diesen Prüfungen und sodann zur Concurrenz zu Schuldiensten in Griechenland zugelassen werden.

Art. 14.

Die Prüfung ist öffentlich und der Zutritt Niemanden verwehrt Ueber das Resultat der Prüfung sollen Listen angefertigt und darauf sämmtliche geprüfte Candidaten klassenweise mit Vor und Zunamen und Alter eingetragen werden.

Wer von einer niederen Classe zu einer höheren befördert zu werden wünscht, muss sich einer neuen Prüfung unterwerfen.

Ueber die Vornahme des Examens und das dabei einzuhaltende Verfahren sollen Instructionen entworfen und zur Koeniglichen Bestätigung vorgelegt werden.

Art. 15.

Diejenigen, welche das Schullehrerexamen zu machen wünschen, haben sich deshalb an den Director des Schullehrerseminariums schriftlich zu wenden, und ihrer Bitschrift Zeugnisse über ihre gemachte Studien und guten Sitten beizufügen.

Ἀρθρ. 16.

Οἱ διδάσκαλοι ἂν καὶ τρίτης τάξεως, καὶ ὅλοι οἱ ὑποδιδάσκαλοι, ἐκλεγόμενοι παρὰ τοῦ κατὰ τύπον Νομάρχου ἐκ τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 10-14 μνησθέντων καταλόγων τῶν ὑποψηφίων, θέλουν ἐπικουρῶσθαι παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Οἱ διδάσκαλοι ἁ τῆς τάξεως θέλουν ἐκλέγεσθαι παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. κτλ. Γραμ. τῆς Ἐπικρ. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καταλόγου.

Ἀρθρ. 17.

Πρὶν ἀναλάβωσι τὰ χρεῖα τῶν, θέλουν ὀρκίζεσθαι οἱ μὲν διδάσκαλοι καὶ ὑποδιδάσκαλοι ἂν καὶ γ' τάξεως ἐνώπιον τοῦ κατὰ τύπον Ἐπαρχοῦ, οἱ δὲ διδάσκαλοι τῆς ἁ τῆς τάξεως ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου, τὸν ἀκόλουθον ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας:

« Ὁμνῶ πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα, ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀναγομενὰ διατάγματα καὶ ὁδηγίας, καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας μου ».

Τὰ πρωτόκολλα τῶν δοθέντων ὄρκων θέλουν ἐναποτεθεῖν καὶ φυλάττεσθαι εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Νομαρχείου.

Β'. Καθῆκοντα καὶ δικαιώματα τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἀρθρ. 18.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τῶν δημοδιδασκάλων, ἰδίως δὲ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν εἰσακτέων διδακτικῶν βιβλίων, θέλουν σχεδιασθῆ ὁδηγία παρὰ τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, καὶ καθυποβληθῆ εἰς τὴν Βασιλικὴν ἐπικύρωσιν.

Ἀρθρ. 19.

Ἐκαστος διδάσκαλος εἶνε ὑπεύθυνος περὶ τῆς κοσμιότητος καὶ εὐταξίας τῆς σχολῆς του, καὶ χρεωστῆ ἂν ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ χρῆσθησθαι τῶν μαθητῶν του Ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἔχει ἐντὸς τῆς σχολῆς ἀπεριόριστον τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπιτήρησιν, καὶ δικαίωμα ἂν ἀνταμειβῆ καὶ ἂν τιμωρῆ ἀναλόγως.

Ἀρθρ. 20.

Ἐκτὸς τούτου, χρεωστῆ ὁ διδάσκαλος ἂν ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν διαγωγὴν τῶν μαθητῶν του καὶ ἐντὸς καὶ ἔκτος τῆς σχολῆς, καὶ, ἀνίσως ἢ διαγωγὴ τινος ἦνε κακῆ, ἂν ἀναφέρῃ περὶ τούτου εἰς τοὺς γονεῖς καὶ ἐπιτρόπους, καὶ ἂν ἐπικαλῆται τὴν σύμπραξιν αὐτῶν, πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ μαθητοῦ ἀπὸ ἀνοικείους διασκευάσεις.

Ἐπὶ μαθητῶν μὴ ἐντοπίων, ἂν οἱ γονεῖς ἢ ἐπιτρόποι αὐτῶν δὲν ἐπεφύρτισάν τινα ἰδίως μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπιτήρησιν, θέλει ἐπαγρυπνεῖ αὐστηρῶς ὁ διδάσκαλος, ἐμποδίζων ἂν κατοικοῦν ἢ ἂν τρώγουν εἰς οἰκίας, τὰς ὑποίας αὐτὸς δὲν ἐγκρίνει.

Ἀρθρ. 21.

Ὁ κατὰ νομὸν δημοδιδάσκαλος εἶνε ἔφορος τοῦ εἰς τὴν καθέδραν τοῦ νομοῦ δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἔχει ἐν αὐτῷ τὴν ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν ἐφ' ὅλων τῶν ἐν τῷ νομῷ δημοτικῶν σχολείων.

Ὁ κατ' ἐπαρχίαν δημοδιδάσκαλος προΐσταται τοῦ εἰς τὴν καθέδραν τῆς ἐπαρχίας δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἐπιτηρεῖ ὅλα τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ δημοτικὰ σχολεῖα.

Ἐκάτερος αὐτῶν, ἐνεργῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιτηρήσεως, θέλει περιέρχεσθαι καὶ ἑξαμηνίαν, ὁ μὲν τὸν νομὸν, ὁ δὲ τὴν ἐπαρχίαν, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν σχολείων, καὶ ἀναφέρει περὶ τῆς γάσεως αὐτῶν πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ διδασκαλείου (Schullehrerseminarium).

Κατὰ τὴν περιουσίαν θέλουν ἐξετάζει πρὸ πάντων τὴν ἱκανότητα, δραστηριότητα καὶ ἀκριβείαν τοῦ διδασκαλοῦ καὶ τὰς προόδους τῶν μαθητῶν.

Ὅπου, ἐξ αἰτίας τῶν πρὸς ἐπιθεώρησιν περιουσιῶν τούτων, εἶνε ἀναγκαῖον, θέλει τοῖς δίδεσθαι καὶ εἰς ὑποδιδάσκαλος, τοῦλάχιστον ἐκ τῆς ἂν τάξεως τῶν ὑποψηφίων.

Art. 16.

Die Schullehrer der 1ten und 3ten Classe, dann sämmtliche Unterlehrer, sind von dem Nomarchen aus den im Art. 10 bis 14 erwählten Candidaten - Listen zu ernennen, bedürfen jedoch der Bestätigung des Staatsministeriums des Kirchen- und Schulwesens.

Die Schullehrer der 1ten Classe werden aus der im Art. 9, 12 bis 14 erwählten Candidatenliste erster Classe von dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens ernannt.

Art. 17.

Vor dem Antritte ihres Dienstes haben die Unterlehrer und Schullehrer 2ter und 3ter Classe in die Hände des Eparchen, die Schullehrer 1ter Classe aber in die Hände des Nomarchen folgenden Diensteid zu schwören:

»Ich schwöre Treue d. m. König, Gehorsam den Gesetzen und den auf das Schulwesen Bezug habenden Verordnungen und Instructionen, so wie pünktliche Erfüllung aller mit meinem Dienste übernommenen Pflichten.«

Ueber den geleisteten Eid soll ein Protokoll aufgesetzt und im Archive des Nomarchen hinterlegt werden.

II. Rechte und Verbindlichkeiten der Schullehrer.

Art. 18.

Ueber die Rechte und Verbindlichkeiten eines Volksschullehrers, insbesondere über den einzuhaltenden Lehrplan und die einzuführenden Schulbücher, ist von dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens eine Instruction zu entwerfen, und zur Königlichen Genehmigung vorzulegen.

Art. 19.

Jeder Lehrer ist für Zucht und Ordnung seiner Schule verantwortlich, und verpflichtet, über den Fleiss und die Sittlichkeit seiner Schüler zu wachen.

Er hat desswegen über sie in der Schule die uneingeschränkte Aufsicht, so wie das Recht, angemessene Belohnungen zu ertheilen, und angemessene Strafen zu verhängen.

Art. 20.

Inbesondere kommt es dem Lehrer auch zu, auf das Betragen seiner Schüler in und ausserhalb der Schule zu achten, wenn es tadelswerth ist, Aeltern und Vormünder davon zu unterrichten, und dieselben zur Mitwirkung aufzufodern, damit die Schüler von ungeeigneten Vergnügungen und Zerstreungen ferne gehalten werden.

Ueber die in der Gemeinde nicht einheimischen Schüler hat der Lehrer, insofern deren Aeltern oder Vormünder nicht schon eine besondere Aufsicht über sie angeordnet haben, die strengste Aufsicht zu üben, und insbesondere darauf zu sehen, dass dieselben nur in solchen Häusern wohnen oder speisen, die er dazu für geeignet erklärt hat.

Art. 21.

Der Kreisschullehrer ist Vorstand der am Sitze des Nomarchen zu errichtenden Volksschule, und hat zu gleicher Zeit die Oberaufsicht über sämmtliche Volksschulen des Kreises.

Der Bezirksschullehrer steht der Volksschule am Sitze des Eparchen vor, und hat ausserdem noch die Aufsicht über die übrigen Volksschulen des Bezirkes.

Beide sollen zur Geltendmachung ihres Oberaufsichtsrechtes alle sechs Monate die Schulen ihres Kreises und Bezirkes inspizieren, und über den Befund an den Director des Schullehrerseminariums Bericht erstatten.

Auf diesen Inspectionsreisen haben dieselben hauptsächlich die Amtsführung, Thätigkeit und Fähigkeit der Schullehrer, so wie die Fortschritte der Schüler zu überwachen.

Wo es der Inspectionsreisen wegen nothwendig ist, soll denselben ein Unterlehrer, wenigstens aus der 2ten Schullehrer-Candidatenclasse, beigegeben werden.

Αρθρ. 22.

Τὴν εἰς τὰ ἄρθρα 19 καὶ 20 ὀριζομένην ἐπανορθωτικὴν δυνάμιν ἔχουσι καὶ οἱ κατὰ νομοῦς ἢ ἐπαρχίας δημοδιδάσκαλοι κατὰ τὰς περιουσίας τῶν.

Γ'. Περὶ μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Αρθρ. 23.

Οἱ μισθοὶ τῶν δημοδιδασκάλων θέλουσι προδιορισθῆναι, καθ' ὅσον τὰ εἰσοδήματα τῶν δήμων ἐπιτρέπουσι τοῦτο, ἄξιως τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐμβριθείας τοῦ ἐπιτηδευματος αὐτῶν.

Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῶν μηνιαίων δημοδιδασκαλικῶν μισθῶν εἶναι:

1) Τῶν κατὰ νομοῦς δημοδιδασκάλων 100 Δραχ.

2) Τῶν κατ' ἐπαρχίας, 90 Δραχ.

Τῶν δημοδιδασκάλων β' τάξεως, καὶ τῶν ὑποδιδασκάλων, 80 Δραχ.

4) Τῶν δημοδιδασκάλων γ' τάξεως, 50 Δραχ.

Αρθρ. 24.

Ἐκτός τοῦ σταθεροῦ μηνιαίου, θέλει παραχωρεῖται εἰς ἕκαστον δημοδιδάσκαλον ἀνεξάρτητος κατοικία, καὶ δύο στρέμματα τοῦλάχιστον κήπου ἢ καλλιεργησίμου γῆς, πρὸς ἐπικάρπιαν τοῦ δι' ἕκαστον δὲ παῖδα θέλουσι τῷ δίδεσθαι μηνιαίως ἀπὸ τοῦ δημοτικῶν ταμείων 10-50 λεπτά.

Οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν θέλουσι ἀποδίδει εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον τὰ δίδακτρα ταῦτα, κατὰ τοὺς ἰδιαιτέρους ὅρους τῶν ἀρθρ. 26 καὶ 27.

Αρθρ. 25.

Ὁ κῆπος, ἢ ἡ καλλιεργησίμος γῆ, θέλει χρησιμεύει ἐνταυτῷ καὶ πρὸς τὸν εἰς τὸ 2 ἄρθρον προσδιοριζόμενον σκοπόν.

Αρθρ. 26.

Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας συνεισφοράς τῶν γονέων θέλει προσδιορίζεσθαι κατ' ἔτος ἀπὸ τοῦ δημοτικῶν συμβουλίου, κατὰ τὰς τοπικὰς περιστάσεις, ἀπὸ 10-50 λεπτά.

Μόνον ὅπως διόλου ἐνδεεῖς οἰκογένειαι θέλουσι εἶναι ἐλεύθεραι τῆς συνεισφοράς ταύτης, κατὰ τὰ ἰδιαιτέρως ὀριζόμενα εἰς τὸ ἄρθρ. 37 ἀριθ. 4.

Αρθρ. 27.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς θέλει ἐμφανίζει ὁ διδάσκαλος εἰς τὸν δημοτικὸν εἰσπρακτορὰ ἀποδεικτικὸν περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ, ἐπικυρωμένον ἀπὸ τοῦ ἐπιθεωρητῆ τοῦ σχολείου ὁ δὲ εἰσπρακτορὸς θέλει φροντίζει περὶ τῆς εἰσπραξέως τῆς συνεισφοράς ταύτης ὡς καὶ παντὸς ἄλλου δημοτικοῦ φόρου, καὶ θέλει καταγράφει αὐτὴν εἰς τοὺς λογαριασμούς.

Αρθρ. 28.

Ἐὰν ἔλλειψιν καταστημάτων παιδευτικῶν, θέλει πληρῶνεσθαι τὸ ἀναγκαῖον οἰκημα, ὡς καὶ ὁ εἰς τὰ ἀρ. 23 καὶ 24 προσδιορισθεὶς μισθὸς ἀπὸ τῆν δημοτικῆν περιουσίαν, καὶ, ταύτης μὴ ἐξαρκούσης, ἀπὸ ἰδιαιτέρους φόρους, ἐπιβλητέους κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Αρθρ. 29.

Ἄν ἡ σχολὴ ἀνηγέρθη κατὰ τὸ ἀρ. 5 ἀπὸ πολλοὺς ἠνωμένους δήμους, τότε αἱ συνεισφοραὶ θέλουσι συνάξεσθαι ἀναλόγως τοῦ εἰς ἕκαστον δήμον ἀριθμοῦ τῶν οἰκογενειῶν, κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον, ἂν οἱ δήμοι ἔδεν ἤθελον συμφωνήσαι μεταξύ τῶν ὁμογνωμιῶν περὶ ἄλλης τιμῆς ἀναλογίας ὡς πρὸς τὴν συνεισφορὰν.

Αρθρ. 30.

Ὁ μισθὸς ἀρχεται ἀπ' ἧς ἡμέρας ὁ διδάσκαλος δώσει τὸν ὄρον τοῦ.

Ὁ τεταγμένος μισθὸς θέλει πληρῶνεσθαι τακτικῶς εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς ἀπὸ τῶν δημοτικῶν εἰσπρακτορῶν.

Art. 22.

Die in den Art. 19 und 20 angeordnete Disciplinargewalt steht auch den Kreis- und Bezirksschullehrern bei ihren im vorhergehenden Art. 21 erwähnten Inspectionsreisen zu.

III. Gehalt der Lehrer.

Art. 22.

So weit es die Gemeindeeinkünfte erlauben, soll der Gehalt der Schullehrer auf eine ihrer Kenntnisse und ihrer wichtigen Stellung würdige Weise angewiesen werden.

Das Minimum ist monatlich für die:

1. Kreisschullehrer 100 Drachmen;

2. Bezirksschullehrer 90 Drachmen;

3. Schullehrer zweiter Classe, dann für die Unterlehrer der Kreis-oder Bezirksschullehrer, 80 Drachmen;

4. Schullehrer 3ter Classe 50 Drachmen.

Art. 24.

Ausser dem fixen Gehalte soll jedem Schullehrer freie Wohnung und wenigstens zwei Stremmen Garten-oder Ackerland zur Benutzung eingeräumt, dann für jedes Schulkind aus der Gemeindekasse monatlich 10 bis 50 Lepta bezahlt werden.

Die Aeltern dieser Kinder, haben das Schulgeld, nach den näheren Bestimmungen der Art. 26 und 27, an die Gemeindekasse wieder zu ersetzen.

Art. 25.

Das Acker-oder Gartenland hat zu gleicher Zeit zu den im Art. 2 erwähnten Uebungen und Arbeiten zu dienen,

Art. 26.

Die Grösse des monatlichen Beitrages der Aeltern ist jedes Jahr vom Gemeinderathe, unter Bezugnahme auf die Lokalverhältnisse, innerhalb 10 bis 50 Lepta festzusetzen.

Nur ganz arme Familien sollen von der Bezahlung dieses Schulgeldes dispensirt seyn, nach den näheren Bestimmungen des Art. 37 N°. 4.

Art. 27.

Am Ende eines jeden Monates hat der Schullehrer ein von der Lokalschul-Inspection als wahr bestätigtes Verzeichniss seiner Schulkinder dem Gemeindeeinnahmer zu übergeben, welcher sodann den Betrag wie andere Gemeindelasten beizutreiben und zu verrechnen hat.

Art. 28.

In Ermangelung certlicher Unterstiftungen soll das nöthige Local, so wie der im Art. 23 und 24 festgesetzte Gehaltsbezug aus dem Gemeindevermögen bestritten, und, wenn dieses nicht hinreicht, durch Gemeindeumlagen gedeckt werden, nach den näheren Bestimmungen des Gemeindegesetzes.

Art. 29.

Wurde die Schule von mehreren nach Art. 5 vereinigten Gemeinden errichtet, so sind die Beiträge, wenn diese Gemeinden sich nicht in Güte über einen anderen Maasstab vereinigen können, nach Verhältniss der Familienzahl unter dieselben zu vertheilen, und in jeder einzelnen Gemeinde nach Vorschrift des Gemeindegesetzes zu erheben.

Art. 30.

Der Gehaltsbezug beginnt mit dem Tage der Leistung des Diensteides.

Der fixe Gehalt ist regelmässig am Ende eines jeden Monates von dem Gemeindeeinnahmer auszubezahlen.

Δ'. Περὶ ἐξοικονομήσεως γερόντων ἢ ἀσθενῶν διδασκάλων, καὶ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν.

Ἀρθρ. 31.

Ἡ Κυβέρνησις θέλει φροντίσει ἵνα ἀνταμείβονται αἱ πινακαὶ καὶ πολυχρόνιοι ἐκδουλεύσεις τῶν διδασκάλων, καὶ θέλει λάβει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ὥστε ἵνα ἐξοικονομῶνται οἱ γέροντες ἢ ἀσθενεῖς διδάσκαλοι, καὶ ἵνα μὴ ταλαιπωρῶνται ἀπὸ τῆν ἔνδειαν αἱ χήραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν διδασκάλων.

Ἀρθρ. 32.

Πρὸ πάντων θέλουσιν διοργανισθῆ ταμεῖα ἀποθεματικὰ ὑπὲρ τῶν διδασκάλων.

Περὶ τούτων θέλει συντεθῆ κανονισμὸς καὶ καθυποβληθῆ εἰς τὸν Βασιλέα.

Ἀρθρ. 33.

Τὸ ἀποθεματικὸν ταμεῖον θέλει συστηθῆ ἀπὸ τοῦ εἰκοσίου μέρους τοῦ ἐτησίου μισθοῦ ἐκάστου διδασκάλου δημοτικοῦ, καὶ μὴ, καὶ ἐκάστου διευθυντοῦ σχολείου, ἀποτιθέμενον πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον.

Ὁ δὲ ἀσθένειαν ἢ γῆρας παραιτούμενος διδάσκαλος λαμβάνει τὸ ἀποτεθὲν τοῦτο μέρος τοῦ μισθοῦ τοῦ μετὰ τόκων 4 %ο, λογιζομένου ἀφ' ἧς ἡμέρας τῶν ἔργων ἢ πρώτης ἀφαιρέσεως. Εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ διδασκάλου, διδεται ἡ ποσότης αὕτη εἰς τὴν χήραν, τὰ ὀρφανὰ ἢ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ.

Εἰς περίπτωσιν μεταθέσεως τοῦ διδασκάλου εἰς ἄλλην δημοσίαν θέσιν, ἢ παραιτήσεως δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἢ ἀποβολῆς διὰ τοὺς εἰς τὸ ἀρθρ. 54 ἀναφερομένους λόγους, τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας ἐπὶ τῆς ποσότητος ταυτῆς μεταβαίνει εἰς τὸ ἀποθεματικὸν ταμεῖον.

Κ ε φ ὁ λ. Γ'.

Περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Α. Ἐπιθεωρήσεις τῶν ἐπιτοπίων δημοτικῶν σχολείων.

Ἀρθρ. 34.

Εἰς ἕκαστον δῆμον θέλει συστηθῆ ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐπιτοπίων σχολείων, συγκαμμένη ἀπὸ τὸν Δήμαρχον ὡς πρόεδρον, τὸν ἐφημέριον τοῦ τόπου, καὶ, ἂν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπάρχουν πολλοὶ ἱερεῖς, ἀπὸ ἑνοῦ παρὰ τοῦ Νομάρχου διορισθέν τοῦ ἀνωτέρου ἢ κατωτέρου κλήρου, τέλος ἀπὸ 2-4 δαμῆτας ἐκ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἀρθρ. 35.

Ἄν, κατὰ τὸ ἀρθρ. 5, πολλοὶ δῆμοι ἠνώθησαν πρὸς διατήρησιν ἑνὸς δημοτικοῦ σχολείου θέλει διορίζει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐκάστου τῶν Δήμων τούτων ἀνά δύο δαμῆτας διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ σχολείου. Ἐκτος τούτου, θέλουσιν εἶναι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οἱ Δήμαρχοι καὶ οἱ κατὰ τὸ προλαβὸν ἀρθρ. 34 προσδιορισθέντες ἱερεῖς ὅλων τῶν ἠνωμένων Δήμων.

Μεταξὺ τῶν Δημάρχων ὁ Νομάρχης θελεῖ ἀποφασίζει τὸν Πρόεδρον.

Ἀρθρ. 36.

Εἰς δῆμους συγκαμμένους ἀπὸ κοινωνίας διαφόρων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν, θέλουσιν εἶναι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οἱ ἱερεῖς ὅλων τῶν θρησκειῶν τούτων, καὶ, ἂν ὑπάρχουν πολλοὶ τοιοῦτοι, θέλει ἐκλέγει ἕνα μεταξὺ αὐτῶν ὁ Νομάρχης.

Ἀρθρ. 37.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐφορεύει, ἐμψυχώνει καὶ διευθύνει τὸ ἐπιτόπιον σχολεῖον.

Ἰδιαίτερα καθήκοντα αὐτῆς εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) ἵνα προμηθεύῃ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸ σχολεῖον καὶ τοὺς διδασκάλους.

2) ἵνα φροντίζῃ περὶ εὐρέσεως καὶ διατηρήσεως τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ σχολείου καὶ τῶν κατοικιῶν τῶν διδασκάλων.

IV. Unterstützung alter oder kranklicher Schullehrer und ihrer Wittwen und Waisen.

Art. 31.

Die Staatsregierung wird es sich angelegen seyn lassen, lange und treue Dienste im Schulfache zu belohnen, und die nöthigen Vorkehrungen treffen, damit für Altersschwache und Krankliche gesorgt, Wittwen und Waisen von Schullehrern aber nicht dem Mangel Preis gegeben werden.

Art. 32.

Vor Allem soll zu Gunsten der Volksschullehrer eine Sparkasse errichtet werden.

Zu dem Ende sind Statuten zu entwerfen und dem König zur Genehmigung vorzulegen.

Art. 33.

Die Sparkasse wird durch einen jährlichen Abzug des zwanzigsten Theiles des fixen Gehaltes eines jeden Lehrers, Professors und Directors gebildet.

Beim Rücktritt wegen Kranklichkeit oder Altersschwache erhält derselbe diesen Zuschuss sammt Zinsen zu 4 pro Cent. vom Tage des Abzuges, und im Falle seines Todes dessen Wittwe, Kinder oder seine sonstigen Erben.

Bei im Uebertritt zu einer anderen Stelle, oder beim Rücktritt aus einem anderen Grunde, so wie bei der nach Art. 54 verfügten Dienstentlassung, fällt das Eigenthum der abgezogenen Summe an die Sparkasse selbst.

DRITTES CAPITEL.

Von den Volksschul-Inspectionen.

I. Lokalvolksschul-Inspection.

Art. 34.

In jeder Gemeinde soll eine Lokalschul-Inspection gebildet werden, bestehend aus dem Bürgermeister als Vorstand, aus dem Ortsgeistlichen, und wenn in einer Gemeinde mehrere angestellt sind, aus einem von dem Nomarchen unter ihnen zu bezeichnenden höheren oder niederen Geistlichen, endlich aus 2 bis 4 von dem Gemeinderathe zu ernennenden Gemeindebürgerern.

Art. 35.

Wenn nach Art. 5 mehrere Gemeinden zur Unterhaltung einer Schule vereinigt worden sind, so hat der Gemeinderath einer jeden der zu diesem Ende vereinigten Gemeinden zwei Gemeindebürger für diese Inspection zu ernennen.

Ausserdem wird der Bürgermeister und der nach der Festimmung d's vorhergehenden Art. 34 bezeichnete Geistliche einer jeden dieser vereinigten Gemeinden daran Antheil nehmen.

Unter diesen Bürgermeistern soll der Nomarch denjenigen bezeichnen, welcher den Vorsitz zu führen hat.

Art. 36.

Bei Gemeinden, welche aus mehreren von der Staatsregierung anerkannten Religionsgesellschaften gemischt sind, soll der Geistliche einer jeden Religionspartei beigezogen, und, im Falle des Maseyns mehrerer solcher Geistlichen, einer vom Nomarchen bezeichnet werden.

Art. 37.

Die Lokal-schul-Inspection hat die Aufsicht, Ermunterung, Beirathung und Leitung des Lokalschulwesens.

Insbesondere legt derselben ob:

1) die nöthigen Mittel für die Schule und Schullehrer herbeizuschaffen;

2) für die Herstellung und Unterhaltung der Schulhäuser, und Schullehrerwohnungen zu sorgen;

3) 'Να ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς υγείας εἰς τὰ σχολεῖα·

4) 'Να ἀποφασίζῃ ποταὶ οἰκογένεια εἶνε γόσον πτωχαί, ὥστε 'να μὴν ὑποχρεοῦνται πρὸς τὰς εἰς τὰ ἀρθρ. 24 καὶ 26 προσδιοριζομένης πληρωμᾶς·

5) 'Να βεβαιῶνται ὅτι τῶ ὄντι γίνεται φροντίς καὶ περὶ τῆς ἀνεξόδου διδασκαλίας τῶν ὅλων πτωχῶν παιδῶν·

6) 'Να σημειῶνῃ τὰ ὀνόματα τῶν γονέων, τῶν ὁποίων οἱ παῖδες ἔδεν φοιτῶσιν οὐδὲ εἰς τὴν δημοτικὴν οὐδὲ εἰς ἄλλην τινὰ δημοσίαν ἢ ἰδιωτικὴν σχολὴν, οὐδὲ παιδεύονται εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἢ εἰς παιδαγωγείον. Τὸ σημείωμα τοῦτο θέλουν πέμπει εἰς τὸν παρα τῶ ἀρμοδίῳ ἀστυνομικῶ δικαστηρίῳ δημοσίῳν κατήγορον·

7) 'Να φροντίζῃ περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ σχολείου πειθαρχίας, 'να ἐπαγρυπνῆ ἰδίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γρεῶν τοῦ διδασκάλου, καὶ παρατηρήσασα εἰς αὐτὴν ἁλλειψείας, 'να τὰς ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἐπιθεωρητικὴν ἐπιτροπὴν τῶν κατ' ἐπαρχίας ἢ κατὰ νομῶν σχολείων, διαφυλαττομένου πάντοτε εἰς τὰς ἀρμοδίας ἐπιτοπίους πολιτικᾶς ἀρχῆς, ἢ τὴν ἀστυνομίαν, τοῦ δικαιώματος 'να ἐνεργήσῃσι τὰ καθήκοντά των·

8) Εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις 'να παύῃ τὸν διδάσκαλον, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῇ ὑποχρεῶσαι 'να ἀναφέρῃ εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἢ τὸν νομὸν ἐπιθεωρητικὴν ἐπιτροπὴν ἐντὸς 24 ὥρων περὶ τῆς παύσεως ταύτης καὶ τῶν αἰτιῶν αὐτῆς·

9) 'Να διέπῃ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν τῆς ἐπιτηπίου σχολῆς κατὰ τοὺς ἰδιαιτέους ὅρους τοῦ περὶ δήμων νόμου·

10) 'Να ἐπιθεωρῇ τοὐλάχιστον ἅπαξ κατὰ μῆνα τὴν σχολὴν, καὶ 'να ἀναφέρῃ πρὸς τὸν ἀνήκοντα Ἐπαρχον περὶ τῶν ἁλλειψεῶν, ὅσας παρετήρησε, καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

Β'. Επιθεωρητικαὶ ἐπιτροπαὶ τῶν κατ' ἐπαρχίας καὶ κατὰ νομοὺς σχολείων.

Ἀρθρ. 38.

Εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκάστου μὲν νομοῦ θέλει συστήθῃ ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ τῶν κατὰ τὸν νομὸν, ἐκάστης δὲ ἐπαρχίας, τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν σχολείων.

Ἀρθρ. 39.

Ἡ ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ τῶν κατὰ τὸν νομὸν σχολείων σύγκεται ἀπὸ τὸν Νομαρχὴν ὡς πρόεδρον, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ κατὰ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου καὶ τὸν ἐπιτροπὸν τῆς Ἐπικρατείας, ἀπὸ ἓνα τῶν ἐντὸς τοῦ νομοῦ ἱερωμένων τοῦ ἐνωτέρου ἢ κατωτέρου κλήρου, τῶν ὁποίων ἢ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλ. Γραμματεία ἢ Ἐπικρατείας θέλει διορίζει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταυτην, ἀπὸ ἓνα παρὰ τῆς αὐτῆς Γραμματείας διοριστέον καθηγητὴν (professeur) γυμνασίου ἢ πανεπιστημίου, ἂν γυμνασιον ἢ πανεπιστήμιον εὑρίσκαται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ, καὶ ἀπὸ 2-4 κατοίκους τοῦ νομοῦ, διοριστέους παρὰ τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου.

Ἄν τυγρὸν ὑπάρχουσιν εἰς ἢ καὶ πλείοτεροι ἐκ διαφόρων θεολογικῶν συγκλημένων ἢ ἄλλων, ἐνεργοῦνται τὰ εἰς τὸ ἀρθρὸν 36 πο σθέντα, μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα Γραμματεία διορίζει τὸν ἐκ τοῦ κλήρου.

Ἀρθρ. 40.

Ἡ ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας σχολείων σύγκεται ἀπὸ τὸν Ἐπαρχον ὡς πρόεδρον, ἀπὸ τὸν κατὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, εἰρηνοδίκην, ἀπὸ ἓνα τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἱερωμένων, διοριστέον παρὰ τοῦ Νομαρχίου, ἀπὸ ἓνα παρὰ τοῦ Νομαρχίου διοριστέον διδάσκαλον Ἐλληνικοῦ σχολείου, ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτον ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἀπὸ 2-4 ἐπαρχιώτας, διοριστέους παρὰ τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου.

3. den Gesundheitszustand der Schulen zu überwachen;

4) zu entscheiden, welche Familien so arm sind dass sie von der Zahlung des im Art. 24 und 26 erwähnten Schulgeldes befreit sind;

5) sich zu versichern, dass für den unentgeltlichen Unterricht der armen Kinder auch wirklich gesorgt werde;

6) die Namen der Aeltern zu verzeichnen, deren Kinder weder die Gemeindeschule, noch eine andere öffentliche oder Privatschule besuchen, noch zu Hause oder in irgend einer Erziehungsanstalt Unterricht erhalten, und dieses Verzeichniss an den öffentlichen Ankläger bei dem zuständigen Polizeigerichte zu übersenden;

7) für die Aufrechthaltung der Schuldisciplin zu sorgen, insbesondere die Amtsführung des Lehrers zu überwachen, und bei demselben wahrgenommene Unregelmässigkeiten der Bezirks- oder Kreisschulinspection anzuzeigen, vorbehaltlich der kompetenzmässigen Einschreitung der Staatsanwälte oder der Ortspolizei;

8) in sehr dringenden Fällen den Schullehrer von seinen Dienstverrichtungen zu suspendiren, unter der ausdrücklichen Verpflichtung jedoch, binnen 24 Stunden der Bezirks- oder Kreisschulinspection von dieser Suspension, so wie von den bestimmenden Beweggründen Nachricht zu geben;

9) das örtliche Unterrichts-Stiftungsvermögen nach den näheren Bestimmungen des Gemeindegesetzes zu verwalten;

10) jeden Monat wenigstens ein Mal die Schule zu visitiren, und über die wahrgenommenen Gebrechen, über die etwaigen Bedürfnisse der Schule, so wie über die nothwendigen Verbesserungen an den zuständigen Eparchen Bericht zu erstatten.

II. Kreis- und Bezirks-Schulinspectionen.

Art. 38.

Am Sitze des Nomarchen ist eine Kreis-Schulinspection, und am Sitze eines jeden Eparchen eine Bezirks-Schulinspection zu bilden.

Art. 39.

Die Kreis-Schulinspection besteht aus dem Nomarchen als Präsident, dann aus dem Bezirksgerichtspräsidenten und Staatsprokurator am Sitze der Nomarchie, ferner aus einem in der Nomarchie angestellten und von dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zu bezeichnenden höheren oder niederen Geistlichen, sodann aus einem vom Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zu bezeichnenden Gymnasial- oder Universitätsprofessor, wenn am Sitze des Nomarchen entweder ein Gymnasium oder eine Universität besteht, und aus 2-4 von dem Kreisrathe zu ernennenden Kreisbürgern.

Im Falle des Daseyns einer oder mehrerer gemischten Gemeinden gelten auch hier die Bestimmungen des Art 36. Nur die dort vorgeschriebene Bezeichnung eines Geistlichen hat durch das eben genannte Staatsministerium zu geschehen.

Art. 40.

Die Bezirks-Schulinspection besteht aus dem Eparchen als Präsident, aus dem Friedensrichter am Sitze der Eparchie, aus einem von dem Nomarchen zu bezeichnenden Geistlichen des Bezirkes, aus einem von dem Nomarchen zu bezeichnenden Lehrer der hellenischen Schule, wenn eine solche in der Eparchie besteht, und aus 2-4 von dem Bezirksrathe zu ernennenden Bezirksbürgern.

Auch bei solchen Bezirksschulinspectionen gelten die Bestimmungen des Art. 36.

Καὶ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας ἐφαρμόζονται τὰ εἰς τὸ 36 ἄρθρ. ρηθέντα.

Ἀρθρ. 41.

Αἱ ἐπιθεωρητικαὶ ἐπιτροπαὶ τῶν κατὰ νομοὺς ἢ ἐπαρχίας σχολείων ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρέος ἵνα ἐπιτηρώσιν ὅλας τὰς ἐπιθεωρητικὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐπιτοπιῶν σχολείων καὶ τὰ κατὰ τὸν νομὸν ἢ τὴν ἐπαρχίαν τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἰδιαίτερα καθήκοντα αὐτῶν εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Ἴνα ἐπιθεωρῶσι τοὐλάχιστον ἅπαξ καθ' ἑξαμηνίαν δι' ἐνὸς ἀπεσταλμένου μέλους τῶν ὅλα τὰ δημοτικὰ σχολεία καὶ τὰς ἐπιθεωρητικὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐπιτοπιῶν σχολείων, ἵνα ἐξετάζουσι τὰ εἰς τὸ ἄρθρ. 37 μνημονευόμενα, καὶ ἵνα ἐπιφέρουσι τὴν ἀπαιτούμενην θεραπείαν.

2) Ἴνα ἐπιβάλλουσι ἐπανορθωτικὰς ποινὰς εἰς διδασκάλους, τοὺς ὁποίους ἤθελον κρίνει ἔχοντας κακὴν διαγωγὴν καὶ κακὰ ἤθη, ἢ μὴ ἐπιμελουμένους, ἢ τοὺς ὁποίους ἄλλοι διδασκαλοὶ νομῶν ἢ ἐπαρχιῶν ἤθελον κατηγορήσει ὡς τοιοῦτους.

3) Εἰς τὴν εἰς τὸ ἄρθρ. 37 ἀριθ. 8 ἐκγεθεῖσαν περίπτωσιν, ἢ ἵνα ἐπικυρώσουσι, ἢ ἵνα ἀκυρώσουσι, ἢ καὶ ἵνα ἐπαυξάνουσι τὴν ποινὴν τῆς παύσεως ἐντός 24 ὡρῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας λάβωσι τὴν περὶ αὐτῆς εἰδήσιν.

Ἀρθρ. 42.

Αἱ ἐπιβλητέαι ἐπανορθωτικαὶ ποιναὶ εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ἐπίπληξις,
2) Πρόστιμον 1-20 Δρ.,
3) Παύσις τῶν χρεῶν διὰ 8 ἡμέρας ἕως ἑξ μῆνας, μετὰ ἢ ἀνευ ἀφαιρέσεως τοῦ μισθοῦ.

Περὶ ἐκάστης ἐπανορθωτικῆς ποινῆς θέλει γίνεσθαι πρῶτος ἐγγραφὸς, τὴν ὁποίαν θέλουσι ὑπογράψαι ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παύσεως τοῦ διδασκάλου θέλει λαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ ὑποδιδάσκαλος, πληρωνόμενος ἀπὸ αὐτόν.

Ἐκκλησις τῆς ἐπανορθωτικῆς ποινῆς δὲν γίνεται θέλει δὲ κοινοποιεῖται αὕτη ὅσον τάχος εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀρθρ. 43.

Περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν, κυρίως δὲ περὶ τῶν ἐλλείψεων, ὅσας παρετήρησαν εἰς τὰς πρὸς ἐπιθεώρησιν περιοδείας, περὶ ἀναγκαιῶν ἐμψυγῶσεων ἢ διορθώσεων, περὶ ἐπιβληθεῖσων ποινῶν, καὶ γενικῶς περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐν τῆς ἐπαρχίας ἢ τοῦ νομοῦ σχολείων, θέλουσι ἀναφέρει καθ' ἑξαμηνίαν.

Ἡ ἀναφορὰ τῆς ἐπιθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας σχολείων διεσθῆναι πρὸς τὸν Νομάρχην ἢ δὲ τῆς τῶν σχολείων τῶν κατὰ νομοὺς, πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμ. τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀρθρ. 44.

Διὰ τὰς περιοδείας τῶν ἐπιτροπῶν, ἢ τῶν παρ' αὐτῶν ἀποστελλομένων ἐπιτροπῶν, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα τῶν κατὰ νομοὺς καὶ ἐπαρχίας σχολείων, θέλουσι ἐξαιρέσει τὰ νομαρχιακὰ καὶ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ἰδιαίτεράν ὀρισμένην τινα ποσότητα ὡς κεφάλαιον.

Γ'. Γενικοὶ ὄροι.

Περὶ ὅλων τῶν ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν σχολείων.

Ἀρθρ. 45.

Ὁ διορισμὸς, ἢ, ὅταν ἦνε ἀναγκαῖον, ἢ ἐγκατάστασις (bezeichnung) τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπιτοπιῶν ἢ τῶν κατὰ ἐπαρχίαν ἢ κατὰ νομὸν σχολείων γίνεται μόνον δι' ἐν ἔτος πάντοτε.

Τὰ αὐτὰ μέλη δύνανται καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἵνα διορισθῶσιν ἢ ἵνα ἐγκατασταθῶσιν ἐκ νέου.

Art. 41.

Die Bezirks- und Kreisschulinspektionen sind berechtigt und verpflichtet, die Oberaufsicht über sämtliche Lokalschulinspektionen und die Volksschulen ihres Bezirkes und Kreises zu führen. Insbesondere liegt ihnen ob:

1) sämtliche Volksschulen und Lokalschulinspektionen durch einen aus ihrer Mitte abgeordneten Commissär alle 6 Monate wenigstens ein Mal zu visitiren, die im Art. 37 erwähnten Punkte zu prüfen, und die nothwendig befundene Abkulte zu veranlassen;

2) von Amtswegen, oder auf Anzeige einer Lokalschulinspektion, oder eines Kreis- oder Bezirks-Schullehrers, oder des Oberschulinspectors, wegen schlechten Betragens, wegen Unsittlichkeit, Unfleiss oder Nachlässigkeit der Schullehrer Disciplinarstrafen gegen dieselben zu verhängen;

3) im Falle des Art. 37 N° 8, binnen 24 Stunden vom Tage der erhaltenen Nachricht die von der Lokalschulinspektion erkannte Suspension entweder zu bestätigen, oder aufzuheben, oder nach Umständen sogar zu verschärfen.

Art. 42.

Die zu verhängenden Disciplinarstrafen sind:

1) Verweis;
2) Geldbusse von einem bis zu 20 Drachmen;
3) Suspension von seinen Dienstverrichtungen von 8 Tagen bis zu 6 Monaten, mit oder ohne Gehaltsentziehung.

Ueber jede Disciplinarverfügung ist eine Urkunde abzufassen und diese von sämtlichen anwesenden Inspectionsmitgliedern zu unterzeichnen.

Während der Suspension soll auf Kosten des suspendirten Lehrers ein Unterlehrer bestellt werden.

Von der Disciplinarverfügung findet keine Berufung statt. Dennoch ist davon alsbald Anzeige beim Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zu machen.

Art. 43.

Ueber das Resultat ihrer Amtsthätigkeit, insbesondere über die auf Visitationsreisen wahrgenommenen Gebrechen, über etwa nothwendige Aufmunterungen oder Verbesserungen, über ausgesprochene Disciplinarstrafen, über die Lage der Volksschulen ihres Bezirkes oder Kreises überhaupt, soll alle 6 Monate berichtet werden.

Der Bericht der Bezirks-Schulinspektion geht an den Nomarchen, die Kreis Schulinspektion aber hat ihren Bericht direct an das Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zu erstatten.

Art. 44.

Zum Zweck der Inspectionsreisen der Kreis- und Bezirks Schulinspektionen, oder der von ihnen abgesendeten Commissären, dann zur Bestreitung der übrigen auf das Kreis- oder Bezirks-Schulwesen zu verwendenden Ausgaben, ist von dem Kreis und Bezirksrath ein besonderer Schulfond zu bilden.

III. Allgemeine Bestimmungen über sämtliche Schulinspektionen.

Art. 45.

Die Ernennung, und, in den Fällen, in welchen eine solche nothwendig ist, die Bezeichnung der Mitglieder einer Lokal-, einer Bezirks- oder einer Kreis-Schulinspektion geschieht immer nur auf ein Jahr.

Dieselben Mitglieder können aber auch für das folgende Jahr wieder ernannt, oder beziehungsweise bezeichnet werden.

Ὁ αὐτὸς ἐμπορεῖ νὰ ᾔη ἐνταυτῷ μέλος ἐπιτροπῆς καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν καὶ τῶν κατὰ τὸν νομὸν σχολείων.

Ὁ μέλος ὡν ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐπιτοπίων σχολείων δὲν δύναται νὰ ᾔη ἐνταυτῷ καὶ μέλος τῆς ἐπὶ τῶν κατὰ νομὸν ἢ τῶν κατὰ ἐπαρχίαν, καὶ ἐπομένως ὅς τις ἐπιφορτισθῆ καὶ τὰς δύο ταύτας ὑπηρεσίας, θέλει ἐκλέγει μεταξὺ τῶν δύο ἂν δὲ ἐντὸς 24 ὡρῶν, ἀφ' οὗ λάβοι τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν, δὲν ἀποφασίσῃ, θέλουν τοῦ ἀφαιρεῖσθαι ἀμφότεραι.

Ἀρθρ. 46.

Ἐκάστη ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἑνᾶ ἀντιπροέδρον καὶ ἕνα γραμματέα.

Ὁ ἀντιπρόεδρος ἐκτελεῖ τὰ τοῦ Προέδρου, ἀπόντος αὐτοῦ.

Ὁ γραμματεὺς γράφει, ὁσάκις τὸ καλῆ ἢ γρῆα, κρατεῖ τὰ πρωτόκολλα, καὶ διατηρεῖ τὰ διάφορα ἔγγραφα.

Κάνει μέλος τοιαύτης ἐπιτροπῆς δὲν λαμβάνει μισθόν.

Ἀρθρ. 47.

Αἱ ἐπιτροπαὶ χρεωσθῶν νὰ συνέρχονται ἅπασι τοῦ μηνός· δύναται δὲ νὰ συγκληθῶσι καὶ συχνότερα, εἴτε παρὰ τοῦ Προέδρου ἀμέσως, εἴτε κατ' αἴτησιν ἀπεσταλμένου τινὸς τῆ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν παρευρίσκειται ὁ ἀπεσταλμένος εἰς τὴν συνελευσιν, ἀλλὰ δὲν ἔχει ψῆφον ἀποφασιστικὴν (decisive).

Ἀρθρ. 48.

Διὰ νὰ ἔχῃ ἀπόφασίς τις κύρος, ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τριῶν μελῶν τοῦλάχιστον, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Προέδρου.

Εἰς τὰς διφιλονεικίσεις ἀποφασίζει ἡ πλειοψηφία, εἰς δὲ διχοψηφίαν ἢ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ὁ Πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν· ἀλλ' εἰς τοιαύτην περίπτωσιν χρεωστεῖ ν' ἀναφερθῆ ἀμέσως εἰς τὸν ἀνώτερόν του (ἄρθρ. 57 καὶ 43), καὶ νὰ ζητήσῃ ὠδηγίας.

Περὶ ἐκάστης συνελεύσεως θέλει συντάττεσθαι πρωτόκολλον, περιέχον τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαφιλονεικίσεως συντόμως καὶ τὴν ἀπόφασιν.

Τὰ πρωτόκολλα θέλουν υπογράφεσθαι ὑφ' ὄλων τῶν παρόντων μελῶν, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 47, καὶ ὑπὸ τοῦ παρόντος ἀπεσταλμένου, αἱ δὲ ἀναφοραὶ, ὑπὸ μόνου τοῦ Προέδρου καὶ Γραμματέως.

Ἀρθρ. 49.

Τὰ μέλη ἐκάστης ἐπιθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς, πρὶν ἀναλῆθωσι τὰ χρέη τῶν, θέλουν δίδει τὸν ἀκόλουθον ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας.

« Ὁμῶς πιστὶν εἰς τὸν Βασιλέα, ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους, καὶ ἀκριεῖ ἐκπλήρωσιν ὄλων τῶν ὡς ἐκ τῆς ἐμπιστευθείσης μοι ἐπιτροπείας ἐπιβαλλομένων μοι καθήκόντων. »

Ὁ ὄρκος οὗτος θέλει δίδεσθαι ἀπὸ μὲν τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἐπιτοπίων σχολείων ἐνώπιον τῶν Δημάρχων, ἀπὸ τὰ τῶν ἐπιτροπῶν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας σχολείων ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ τῶν ἐπιτροπῶν τῶν κατὰ τοὺς νομοὺς σχολείων ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου.

Περὶ τῆς ὀρκοδοσίας θέλει συντάττεσθαι πρωτόκολλον καὶ κρατεῖσθαι εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Νομάρχου.

Ἀρθρ. 50.

Τὰ μέλη τῆς μὲν τῶν κατὰ νομοὺς σχολείων ἐπιθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς θέλουν δίδει εἰς τὸ τέλος παντός ἔτους, πρὶν καταθέσωσι τὸ ὑπόρρημά τῶν, λόγον περὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ εἰς τὸ νομαρχιακὸν Συμβούλιον· τῆς δὲ τῶν

Auch kann dasselbe Individuum zu gleicher Zeit Mitglied einer Bezirks- und Kreis-Schulinspection seyn.

Die Stelle eines Mitgliedes einer Lokal-Schulinspection ist aber unverträglich mit der einer Bezirks- oder Kreis-Schulinspection. Daher hat dasselbe zwischen beiden zu wählen, wenn ihm zwei solcher Stellen übertragen worden sind. Und es sollen ihm beide Stellen entzogen werden, wenn es sich nicht binnen 24 Stunden nach geschehener Aufforderung darüber erklärt.

Art. 46.

Jede Schulinspection ist berechtigt, sich aus ihrer eigenen Mitte einen Vicepräsidenten und einen Secretär zu wählen. Der Vicepräsident hat den Vorstand im Verhinderungsfalle zu vertreten.

Der Secretär soll alle Schreibereien besorgen, und die Protocolle nebst den übrigen Urkunden bewahren.

Kein Mitglied einer solchen Inspection hat Anspruch auf Gehalt.

Art. 47.

Die Schulinspectionen haben sich jeden Monat ein Mal zu versammeln.

Sie können jedoch in dringenden Fällen noch öfter versammelt werden, entweder von dem Vorstande von Amtswegen, oder auf Begehren eines von dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens abgeordneten Commissärs.

Im letzten Falle hat der Commissär der Berathung beizuwohnen, ohne jedoch eine entscheidende Stimme zu haben.

Art. 48.

Zur Gültigkeit eines Beschlusses gehört die Anwesenheit von wenigstens drei Mitgliedern, den Vorstand mit eingerechnet.

Bei Berathungen entscheidet die Mehrheit der Stimmen. Bei Stimmen-Gleichheit hat der Vorstand eine entscheidende Stimme.

Der Präsident ist berechtigt, die Execution zu sistiren. In diesem Falle soll er jedoch bei seinem Oberen (Art. 37 und 43) auf der Stelle die Anzeige machen, und um Verhaltungsbefehle bitten.

Ueber alle Berathungen ist ein Protocoll abzufassen, und darin der Inhalt der Verhandlung nebst den gefassten Beschlüssen kurz anzugeben.

Die Protocolle sind von allen anwesenden Mitgliedern, im Falle des vorbergehenden Art. 47 auch von dem anwesenden Commissär zu unterzeichnen, die Berichte aber nur von dem Vorstande und Secretär allein.

Art. 49.

Vor dem Eintritte in ihr Amt haben die neu ernannten oder bezeichneten Mitglieder einer Schulinspection folgenden Diensteid zu schwören:

„ Ich schwöre Treue dem Könige, Gehorsam den Gesetzen, und pünktliche Erfüllung aller mit der mir anvertrauten Inspection übernommenen Pflichten. „

Dieser Eid ist von Seiten der Mitglieder der Lokal-Schulinspection in die Hände des Bürgermeisters, von Seiten der Mitglieder der Bezirks-Schulinspection in die Hände des Eparchen, und von Seiten der Kreis-Schulinspection in die Hände des Nomarchen abzulegen.

Ueber die geschehene Eidesleistung ist ein Protocoll abzufassen, und dieses im Archive des Nomarchen zu hinterlegen.

Art. 50.

Die Mitglieder einer jeden Schulinspection haben jedes Jahr, ehe sie ihr Amt niederlegen, über ihre Amtsführung Rechenschaft abzulegen, die Kreis-Schulinspection dem Kreisrathe, die Bezirks-

καὶ ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ἐπαρχιακόν, καὶ τῆς τῶν ἐπιτοπιῶν εἰς τὸ δημοτικόν.

Κ ε φ α λ. Δ'.

Περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὑπερτάτης ἐποπτείας.

Ἄρθρ. 51.

Ἡ ὑπερτάτη ἐποπτεία ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν διδασκαλικῶν καὶ τῶν σχολειῶν γενικῶς ἐναπόκειται εἰς τὸν ἀρμόδιον Ἐπαρχὸν καὶ Νομάρχην, καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρ. 52.

Ὁ Ἐπαρχος χρῆσται ἰδίως καὶ ἑξαμηνίαν, ὁ δὲ Νομάρχης κατ' ἔτος ἵνα ἐπισκέπτεται ἀπὸ ὅλων τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν, ἢ τὸν νομὸν τοῦ δημοτικῶν σχολείων, καὶ ἵνα ἀναφέρει περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρ. 53.

Εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας ἐναπόκειται ἡ ὑπερτάτη διεύθυνσις τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἡ Γραμματεία αὕτη εἰμπορεῖ, παρεκτὸς τούτου,

1) Νὰ θεωρῇ τὰ εἰς τὸ ἄρθ. 50 εἰρημένα ἔγγραφα τοῦ διδομένου λόγου παρὰ τῶν παραιτουμένων μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν, καὶ ἵνα ἐνεργῇ τὰ δέοντα·

2) Κατὰ πρότασιν τοῦ Νομάρχου, ἢ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων, ἵνα διαλύῃ ἐκάστην ἐπιτροπὴν τῶν ἐπιτοπιῶν ἢ τῶν κατ' ἐπαρχίαν ἢ τῶν κατὰ νομὸν σχολείων, καὶ ἵνα διατάτῃ τα πρὸς νεὰν ἐκλογὴν κατὰ τοὺς ἀπαιτούμενους νομίμους τύπους·

3) Εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθ. 41 ἀριθ. 2, ἵνα ἐπιβάλῃ ποινὴν ἐπανορθωτικὰς εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἄρθρ. 54.

Αἱ παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας ἐπιβληθεὶς ἐπανορθωτικαὶ ποιναὶ εἶνε αἱ εἰς τὸ ἄρθ. 41 ρηθείσαι.

Δυναταὶ καὶ νὰ παύσῃ διδάσκαλον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθ. 41 ἀριθ. 2.

Ἡ περίπτωση τοῦ ἄρθ. 12 ἐπιφέρει αὐτὴν κατ' ἐκείνην τὴν παύσιν.

Περὶ ἐκάστης ἐπανορθωτικῆς ποινῆς θελεῖ συντάττεσθαι πρωτοκόλλον, ὑπογραφομένον ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Σύμβουλον ἢ ὑπουργικὸν Γραμματεῖα.

Ἄρθρ. 55.

Ἡ περὶ ποινῆς ἀπόφασις τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας ἔχει τὸ κύρος τῆς, εἴτε ἀπεφάσισαν αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν κατ' ἐπαρχίας ἢ κατὰ νομὸν σχολείων, εἴτε μή.

Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν δύναται ἡ Γραμματεία ἵνα ἐπιβάλῃ, ἵνα ἐλαττώσῃ, ἢ ἵνα ἀκυρώσῃ τὴν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν, ἢ νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν εἰς τὸν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀφαιθέντα.

Κ ε φ α λ. Ε'.

Περὶ ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν.

Ἄρθρ. 56.

Μετὰ πᾶσαν ἑξαμηνίαν καθυποβάλλεται ἡ σπουδάζουσα νεολαία εἰς ἐξέτασιν, καὶ διορίζεται ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας ἐπιτροπὴ ἐξεταστικὴ, καὶ προγράφεται ὁ καιρὸς καὶ ὁ τόπος αὐτῆς.

Ἡ ἐξέτασις εἶνε δημοσία καὶ αὐτεὶς ἀποκλείεται τῆς εἰς αὐτὴν εἰσόδου.

Schulinspektion dem Bezirksrathe, und die Lokalschulinspektion dem Gemeinderathe.

VIERTES CAPITEL.

Von der Oberaufsicht der Saatsregierung.

Art. 51.

Die Oberaufsicht über sämtliche Schulinspektionen, über die Schullehrer und über das Schulwesen überhaupt, steht dem zuständigen Eparchen und Nomarchen, so wie dem Staatsministeria des Kirchen- und Schulwesens zu.

Art. 52.

Der Eparch insbesondere soll alle 6 Monate wenigstens ein Mal, der Nomarch aber jedes Jahr ein Mal sämtliche Volksschulen seines Bezirkes oder Kreises inspecieren, und über den Befund an das Saatsministerium des Kirchen- und Schulwesens Bericht erstatten.

Art. 53.

Das Staatsministerium des Kirchen und Schulwesens hat die oberste Leitung des Volksschulwesens.

Dasselbe ist insbesondere berechtigt:

1) von den in Art. 50 erwähnten Rechenschaftsberichten und Rechenschaftsakten Einsicht zu nehmen, und das Geeignete darüber zu verfügen;

2) auf den Bericht des Nomarchen oder des Oberschulinspectors jede Lokal Bezirks- oder Kreis-Schulinspektion aufzulösen, und die Bildung einer neuen in den gesetzlichen Formen zu verfügen;

3) im Falle des Art. 41 N° 2 Disciplinarstrafen gegen Volksschullehrer zu verfügen.

Art. 54.

Die von dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zu verfügenden Disciplinarstrafen sind die im Art. 41 genannten.

Ausserdem ist dasselbe auch noch berechtigt, jedoch blos im Falle des Art. 41 N° 2, die Entlassung eines Lehrers aus dem Schuldienste zu verfügen.

Im Falle des Art. 12 tritt die Entlassung schon von Rechts wegen ein.

Ueber jede Disciplinarverfügung ist eine Urkunde abzufassen, und dieselbe ausser dem Staatssecretar des Kirchen- und Schulwesens auch noch von dem referirenden Ministerialrathe oder Ministerialsecretar zu unterzeichnen.

Art. 55.

Die Disciplinargewalt des Staatsministeriums des Kirchen- und Schulwesens ist begründet, einerlei, ob die Kreis- oder Bezirks-Schulinspektionen schon disciplinirt haben oder nicht.

Im ersten Falle kann das Staatsministerium die bereits verfügte Disciplinarstrafe verschärfen, mildern oder ganz erlassen, oder auch im Falle der Freisprechung eine Strafe verhängen.

FUENFTES CAPITEL.

Von der Prüfung der Schuljugend!

Art. 56.

Am Ende eines jeden Semesters soll die Schuljugend einer Prüfung unterworfen und zu dem Ende durch das Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens eine Prüfungscommission angeordnet, und Zeit- und Ort zu deren Vornahme durch öffentliche Ausschreibungen bestimmt werden.

Die Prüfung ist öffentlich, und vom Zutritte Niemand ausgeschlossen.

Άρθρ. 57.

Περὶ τῆς γενόμενης ἐξετάσεως θελεῖ γίνεσθαι ἀναφορὰ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν γραμματείαν. Εἰς τὰς ἀναφορὰς ταύτας πρέπει νὰ σημειοῦνται ὀνομαστὶ οἱ ἀριστεύσαντες μαθηταὶ δι' ἐπιμελείας καὶ εὐφυΐας, καὶ, χηρευτάσης ἀνεξόδοι θέσεως ἢ θέσεως ὑποτρόφου, νὰ προτιμῶνται ὑπὲρ πάντα ἄλλων.

Κ Ε Φ Α Λ. Γ.

Περὶ σχολείων κορασίων.

Άρθρ. 58.

Τὰ σχολεῖα τῶν κορασίων, ὅπου τοῦτο εἶνε δυνατὸν, πρέπει νὰ ῥηθῶν χωριστὰ ἀπὸ τὰ τῶν παιδῶν, νὰ πράττανται δὲ αὐτῶν διδασκαλίαι.

Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν κορασίων ἐφαρμόζονται τὰ ῥηθέντα εἰς τοὺς παραγράφους 1-3 καὶ 6-57, καθ' ὅσον εἶνε ἐνεργητέα. Αἱ ἐξετάσεις τῶν διδασκαλισσῶν ἔδω γίνονται (ὡς εἰς τὸ ἀρθρ. 14) δημοσίως, καὶ εἰς τὰς κατὰ τὸ 56 ἀρθρον ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν εἰσάγονται μόνον οἱ γονεῖς, καὶ πλησιέστεροι συγγενεῖς αὐτῶν.

ΤΡΙΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τῶν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διατηρουμένων δημοτικῶν σχολείων.

Άρθρ. 59.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάττει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου συστάσεως καὶ διατηρήσεως καὶ ἄλλων σχολείων δημοτικῶν εἰς ὅσους δήμους κρινεῖ ἀναγκαῖον, ἢ εἰς τοιοῦτους, ὅσοι διαπρωχεῖν ἔδω ὄνουν νὰ συστήσῃ καὶ διατηρήσῃ ἰδιαιτέρον δημοτικῶν σχολείων.

Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα ἐφαρμόζονται τὰ εἰς τὰ ἀρθρ. 8-17, 17-57 περὶ ἐφορείας, παιδαγωγίας, ἐξετάσεων κτλ. ῥηθέντα.

Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διδῇ ἀπὸ τὸ ῥηθὲν ταμεῖον καὶ βοήθειαν εἰς ὅποιονδήποτε δήμον.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ ἰδιαιτέρων ὑπο ἰδιωτῶν συντηρουμένων δημοτικῶν σχολείων καὶ παιδοτροφείων, καὶ περὶ διδασκαλίων.

Άρθρ. 60.

Καὶ ἰδιῶται ἔδω δικαίωμα νὰ συνιστῶσιν, εἴτε μόνου, εἴτε καὶ μετ' ἄλλων, δι' ἰδίων ἐξόδων σχολεῖον, ἢ παιδοτροφεῖον, ἢ ἄλλο τι διδασκαλεῖον.

Πρὸς τοῦτο ὅμως θελοῦν ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἰπικρατείας.

Ἡ ἄδεια αὕτη θελεῖ διδεδῆαι πάντοτε, ὁσάκις, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομάρχου, ἔδω ὑπάρχει τι το καλῶν ὡς πρὸς τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν ἠθικότητα τοῦ συνιστῶντος ἢ τῶν συνιστῶντων τι κατάστηρα, καὶ ὁσάκις δι' ἀποδεικτικῶν καταφανέται ὅτι ὑπάρχουν τὰ πρὸς συσχῆσιν καὶ διατήρησιν αὐτοῦ μέσα.

Άρθρ. 61.

Καὶ εἰς τὰ ἰδιαιτέρα σχολεῖα θελοῦν διδάσκει μόνου διδασκαλοὶ ἐξετασθέντες ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀρθρ. 13 καὶ 14 εἰς τοὺς καταλόγους σημειωμένων ὑποψηφίων καὶ τῶν μὴ κωλυμένων ἀπὸ τοῦς ἔδω τοῦ ἀρθρ. 12 ν' ἀναδεχθῶσι διδασκαλικὴν θέσιν.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν κατ' ἄλλους ἰδιαιτέρων διδασκαλίων καὶ διδασκαλισσῶν.

Άρθρ. 62.

Ὁ ἄνευ ἀδείας τῆς ῥηθείσης Γραμματείας ἀνεγείρων ἢ διατηρῶν ἰδιαιτέρον σχολεῖον ἢ παιδοτροφεῖον, ἢ παραβαίνων τὰ εἰς τὸ ἀρθρ. 61 ὁρίζόμενα, παιδεύεται κατὰ τὸ ἀρθρ. 532 τοῦ Ἰωνικοῦ Νόμου.

Άρθρ. 63.

Τὰ ἰδιαιτέρα σχολεῖα ἢ παιδοτροφεῖα, καὶ οἱ ἰδιαιτέροι διδάσκαλοι ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπερτάτην ἐποπτείαν

Art. 57.

Ueber das Resultat der stattgehabten Prüfung ist dem genannten Staatsministerium Bericht zu erstatten.

In diesem Berichte sollen die durch Talent und Fleiss ausgezeichneten Schüler mit ihrem Namen genannt, und bei Verleihung von erledigten Stipendien oder Freiplätzen in Erziehungsanstalten vor allen Anderen berücksichtigt werden.

SECHTES CAPITEL.

Von Mädchenschulen.

Art. 58.

Wo es möglich ist, sollen Knaben- und Mädchenschulen getrennt, und neben den Knabenschulen eigene Schulen für Mädchen errichtet werden.

Ihnen sind, so weit es thunlich ist, Schullehrerinnen vorzusetzen.

Von solchen Mädchenschulen gelten die Bestimmungen der Art. 1 bis 3, 6 bis 57, in so weit sie anwendbar sind. Insbesondere sollen die Prüfungen der Schullehrerinnen gegen die Vorschrift des Art. 14 bei verschlossenen Thüren gehalten, und bei den in Art. 56 erwähnten Prüfungen der Zöglinge, bloß ihre Aeltern und nächsten Verwandten zugelassen werden.

DRITTER ABSCHNITT.

Von den Staatsschulen.

Art. 59.

Die Staatsregierung behält sich vor, nach Bedürfniss noch neben den Gemeindeschulen, oder auch in solchen Gemeinden, welche zu arm sind, um aus eigenen Mitteln eine Volksschule errichten und unterhalten zu können, Volksschulen zu errichten und aus der gemeinen für das Kirchen- und Schulwesen errichteten Kasse zu dotiren.

Auch von solchen Schulen gelten die Bestimmungen der Art. 8 bis 15, 17 bis 57 über Aufsicht, Disciplin, Prüfung u. dgl. mehr.

Auch behält sich die Staatsregierung vor, einzelnen Gemeinden, aus der eben erwähnten Kasse Dotationszuschüsse zu leisten.

VIERTER ABSCHNITT.

Von den Privatschulen, Privaterziehungsanstalten und Privatlehrern.

Art. 60.

Auch Privatpersonen sind berechtigt, einzeln oder in Verbindung mit mehreren, auf eigene Kosten eine Schule oder eine sonstige Erziehungs- oder Unterrichtsanstalt zu errichten.

Dazu bedürfen sie jedoch der Autorisation des Staatsministeriums des Kirchen- und Schulwesens.

Diese Autorisation soll, nach Vernehmung des zuständigen Notarchen, wenn in Beziehung auf Fähigkeit und Sitlichkeit des oder der Unternehmer nichts dagegen zu erinnern ist, und bei dem Nachweis der nothigen Mittel zur Herstellung und Unterhaltung einer solchen Schule, nicht verweigert werden.

Art. 61.

Auch in Privatschulen oder Erziehungsanstalten darf der Unterricht nur von gehörig geprüften Schullehrercandidaten ertheilt werden, deren Namen auf den in Art. 13 und 14 erwähnten Listen eingetragen, und welche nicht nach Art. 12 zum Lehrerdienst überhaupt unfähig sind.

Dasselbe gilt von Privatlehrern und Privatlehrerinnen, welche besondere Lehrstunden in den Häusern geben.

Art. 62.

Wer ohne Autorisation des genannten Staatsministeriums eine Privatschule, oder eine andere Privaterziehungsanstalt errichtet oder unterhält, oder den Vorschriften des vorigen Art. 61 zuwiderhandelt, soll nach Vorschrift des Strafgesetzbuches Art. 532 bestraft werden.

Art. 63.

Diegleichen Privatschulen, Erziehungsanstalten und Privatlehrer stehen unter derselben Oberaufsicht der Staatsregierung,

τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν διαφόρων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν σχολείων, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ δημοτικὰ σχολεῖα, κατὰ τοὺς ἰδιαιτέρους ὅρους τῶν ἀρθρ. 34-55, καὶ χρεωστῶν ἵνα ὑπόκεινται εἰς τὰς γενικὰς περὶ σχολείων διατάξεις καὶ ὁδηγίας.

Οἱ μαθηταὶ τοιούτων ἰδιαιτέρων καταστημάτων ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς τὴν κατὰ τὰ ἀρθρ. 55 καὶ 57 ἀπαιτουμένην ἐξέτασιν.

Ἀρθρ. 64.

Δι' ἀπέθεισιν ἰσχυρογνώμονα καὶ διαρκῆ πρὸς τὰς περὶ σχολείων διατάξεις καὶ ὁδηγίας, ἢ πρὸς τὰς ἐπιθεωρητικὰς τῶν σχολείων ἐπιτροπὰς, ἢ τὰς εἰς τὰ ἀρθρ. 51-55 ἐρημίνας Ἀρχάς, δύναται ἢ παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας κατὰ τὸ ἀρθρ. 60 δοθεῖσα ἀδεια ἢ ἀκυρωθῆ καὶ τὸ κατάστημα ἵνα κλεισθῆ.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τοῦ διδασκαλείου καὶ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων.

Κ ε φ α λ. Α.

Περὶ τοῦ διδασκαλείου ἐν γίνε.

Ἀρθρ. 65.

Διὰ ἵνα κατορθωθῆ ἡ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνάγεσις δημοτικῶν σχολείων εἰς ἕκαστον δῆμον, θέλει συστηθῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Κυβερνήσεως ἐν διδασκαλείον ἢ διδασκαλοδιδαστήριον (Schullehrerseminarium).

Τὸ διδασκαλείον τοῦτο σύγκειται ἀπὸ ἕνα διευθυντὴν καὶ δύο καθηγητὰς (Professeurs) τοῦλάχιστον, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐξ ἀπκντος πρέπει ἵνα ᾖ ἱερωμένος.

Οἱ διδάσκαλοι διορίζονται κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας παρὰ τοῦ Βασιλέως, καὶ παρὰ τοῦ Βασιλέως μόνον δύναται ἵνα λάβουν τὴν ἀφεσὶν τῶν.

Ἀρθρ. 66.

Σκοπὸς τοῦ διδασκαλείου εἶνε:

1) ἵνα σχηματίζη ἱκανοὺς διδασκάλους καὶ διδασκάλισσας·

2) ἵνα ἐξετάζη τοὺς υποψηφίους διδασκάλους καὶ τὰς διδασκάλισσας, καὶ ἵνα καταστῶν τὸς καταλύτους αὐτῶν, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρ. 13, 14 καὶ 58.

Ἐν ἐλλείψει τοῦ διευθυντοῦ λαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ ὁ πρωτος τῶν καθηγητῶν, καὶ, ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, ὁ διδάσκαλος τοῦ προτύπου σχολείου.

Εἰς τὰς ἐξετάσεις (ἀρθρ. 13, 14, 58 καὶ 79) ἀποφασίζει ἡ πλειοψηφία, ἢ δὲ ἀπόφασις δὲν ἐπιδέχεται ἀκύρωσιν.

Ἀρθρ. 67.

Πλησίον τοῦ διδασκαλείου θέλει συστηθῆ καὶ σχολεῖον πρότυπον, εἰς τὸ ὅποιον εἰ ἐν τῷ διδασκαλείῳ θελοῦν γυμνάζεσθαι πρακτικῶς τὸ σχολαρχεῖν.

Τὸ δημοτικὸν τῆς πρωτεύουσας σχολεῖον δύναται ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον.

Διευθυντὸς τοῦ προτύπου σχολείου πρέπει ἵνα ᾖ πᾶντα εἰς ἕκ τῶν διδασκάλων τῆς ἀτάξεως, διοριζόμενος ἀπὸ τὸν Βασιλέα, καὶ παρὰ τοῦ Βασιλέως μόνον λαμβάνων τὴν ἀφεσὶν τοῦ.

Ἀρθρ. 68.

Ἄν ᾖ δυνατὸν ἵνα συντεθῆ τὸ διδασκαλεῖον μὲ ἐν σχολεῖον κορασιῶν, τότε τὸ σχολεῖον τοῦτο θέλει χρησιμεύει ἐπίσης ὡς πρότυπον, πρὸς γύμνασιν τῶν διδασκαλισσῶν.

Ἀρθρ. 69.

Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν καθηγη-

so wie der verschiedenen Schulinspektionen, wie die Volksschulen, nach den näheren Bestimmungen der Art. 34 bis 55, und müssen sich den allgemeinen Anordnungen und Instructionen über das Schulwesen unterwerfen.

Insbesondere sind die Zöglinge in solchen Privatschulen und Erziehungsanstalten auch der im 55 und 57 angeordneten Prüfung unterworfen.

Art. 64.

Bei fortgesetzter hartnäckiger Zuwiderhandlung gegen die Anordnungen und Instructionen über das Schulwesen, so wie der Schulinspektionen und der in Art. 51 bis 55 erwähnten Staatsbehörden, kann die nach Art. 60 ertheilte Erlaubnis vom Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens wieder zurückgenommen und die Anstalt geschlossen werden.

FUENFTER ABSCHNITT.

Von dem Schullehrerseminarium und dem Oberschulinspector.

ERSTES CAPITEL.

Von dem Seminarium überhaupt.

Art. 65.

Um die Errichtung von Volksschulen in jeder Gemeinde nach und nach möglich zu machen, soll am Sitze der Staatsregierung ein Schullehrerseminarium errichtet werden.

Dasselbe besteht aus einem Director und wenigstens zwei Professoren, von denen wo möglich einer geistlichen Standes seyn soll.

Sie werden auf Antrag des Staassministeriums des Kirchen und Schulwesens vom König ernannt, und können nur vom König wieder entlassen werden.

Art. 66.

Die Bestimmung des Schullehrerseminariums ist.

1) tüchtige Volksschullehrer und Schullehrerinnen zu bilden;

2) die Candidaten für Schullehrer- und Schullehrerinnen-Stellen zu prüfen, und die Candidatenlisten nach Vorschrift der Art. 13, 14 und 58 festzusetzen.

Im Verhinderungsfalle des Directors hat der erste Professor, bei Verhinderung eines Professors aller der Lehrer der Musterschule an dessen Stelle zu treten.

Bei vorzunehmenden Prüfungen (Art. 13, 14, 58 und 79) entscheidet die Mehrheit der Stimmen. Und ein Rechtsmittel gegen die Entscheidung findet nicht statt.

Art. 67.

An der Seite des Seminariums soll eine Musterschule errichtet werden, in welcher die Seminaristen im Schulhalten auch praktisch zu bilden sind.

Die Volksschule am Sitze der Staats-Regierung kann zu dieser Musterschule erhoben werden.

In jedem Falle soll nur ein Schullehrer 1ter Classe zum Vorstande der Musterschule ernannt werden.

Dessen Ernennung geschieht durch den König. Desgleichen kann er nur vom König wieder entlassen werden.

Art. 68.

Kann das Seminarium mit einer Mädchenschule in Verbindung gesetzt werden, so soll sie gleichfalls zur Musterschule erhoben, und auf diese Weise für die Bildung von Schullehrerinnen gesorgt werden.

Art. 69.

Ueber die Amtsbefugnisse des Directors und der Professoren,

τῶν, περὶ τῆς σχέσεως τοῦ προτύπου σχολείου πρὸς τὸ διδασκαλεῖον, περὶ τῶν ἀπαιτούμενων πρὸς παραδοχὴν τῶν ἐν αὐτῷ διδασκασομένων, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως καὶ τοῦ λοιποῦ σχηματισμοῦ τοῦ διδασκαλείου, περὶ τῶν ἐν αὐτῷ παραδοτέων μαθημάτων, τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας, καὶ περὶ τῶν παραδεκτέων διδακτικῶν βιβλίων, θέλουσιν συντεθῆναι παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας ἰδιαίτεροι ὁδηγίαι, αἱ ὁποῖαι θέλουσιν καθυποβληθῆναι εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Βασιλέως.

Κ ε φ ά λ. Β'.

Περὶ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων.

Ἄρθρ. 70.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ διδασκαλείου εἶνε ἐνταυτῷ καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ὅλων τῶν ἐν Ἑλλάδι δημοτικῶν σχολείων, ἔχων ἐπομένως καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν γενικὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ὑπαγόμενος κατὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας.

Ἄρθρ. 71.

Ὡς γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων,

1) ἔχει τὴν γενικὴν ἐφορείαν ἐφ' ὅλων τῶν δημοτικῶν σχολείων· διὰ τοῦτο καὶ ἅπαξ κατ' ἔτος θέλει περιοδεύει πρὸς ἐπιθεώρησιν·

2) ἔχει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 ἐπανορθωτικὴν ἰσχὺν, καὶ θέλει ἐνεργεῖ κατὰ συνέπειαν·

3) Ἐν περιπτώσει τοῦ ἄρθρ. 41 ἀριθ. 2, θέλει ἐξετάζει τὴν διαγωγὴν τῶν διδασκάλων καὶ ἀναφέρει περὶ αὐτῶν εἰς τὰς κατ' ἐπαρχίαν ἢ κατὰ νομὸν ἐπιθεωρητικὰς ἐπιτροπὰς, ἢ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας, διὰ ἵνα τιμωρῶνται, ἢ καὶ ἵνα ἀποπέμψωνται·

4) Ὅταν καὶ ὅπου παρατηρήσῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 37 καὶ 41, ἑλλείψεις, ἢ ἀνάγκας, ἢ χρειαὶ βελτιώσεως, ἢ ἀναφέρει τὰ δέοντα εἰς τὰς κατ' ἐπαρχίαν ἢ κατὰ νομὸν ἐπιθεωρητικὰς ἐπιτροπὰς, ἢ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Γραμματείαν·

5) Ἴνα καθυποβάλλῃ εἰς δευτέραν ἐξέτασιν κατὰ τὰ ἄρθρ. 13, 14, 58 καὶ 66 ἕκαστον διδασκάλον, εἴτε δημοσίας εἴτε ἰδιωτικῆς σχολῆς, ἢ καὶ οἰκοδιδάσκαλον, περὶ τῆς ἱκανότητος καὶ ἀξιοσύνης τοῦ ὑποῦσιν ὑπάρχον ἀμφιβολίας.

Εἰς τὸν μὴ εὐδοκιμήσαντα εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην ἐφαρμόζονται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 72.

Ἄρθρ. 72.

Ἐκτὸς τῆς εἰς τὸν ἀριθ. 5 τοῦ ἄρθρ. 71 ῥηθείσης περιπτώσεως, θέλουσιν καθυποβάλλεσθαι εἰς δευτέραν ἐξέτασιν δύο ἔτη μετὰ τὸν διορισμὸν τῶν καὶ οἱ διορισθέντες ἤδη δημοδιδάσκαλοι· οἱ δὲ διδασκαλοὶ ἰδιωτικῶν καταστημάτων καὶ οἱ οἰκοδιδάσκαλοι, δύο ἔτη μετὰ τὴν πρώτην ἐξέτασιν τῶν κατὰ τὰς ἀρθρ. 13, 14, 58, 61 καὶ 46. Εἰς αὐτὴν θέλουσιν ἐξετάζεσθαι αἱ πρόοδοί τῶν καὶ ἡ προσκνηθεῖσα ἔξις τῶν.

Ὁ εὐδοκιμήσας εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ἐξέτασιν καταγράφεται ὀριστικῶς εἰς ἕνα τῶν εἰς τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 εἰρημένων καταλόγων, καὶ, ἂν ἦν ἤδη διορισμένος, ἐπικυροῦται εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπόκειται δὲ τὸν τεύθεν μόνον εἰς τὰς εἰς τὸ ἄρθρ. 71 ἀριθ. 3 ἀναφερομένας ἐκτάκτους ἐξετάσεις.

Εἰς τὸν μὴ εὐδοκιμήσαντα εἰς τὴν δευτέραν ἐξέτασιν, μὴ προοδεύσαντα ἢ χρῆζοντα ἔτι τελειοποιήσεως θέλουσιν ἐπιβληθῆναι διὰ ῥητῶν χρόνον νέαι μελέται· ὁ δὲ ὀπισθοδρομήσας θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ διδασκαλεῖον.

dann über das Verhältniss der Musterschule zum Seminarium, über die Bedingungen der Aufnahme der Seminaristen, über die Disciplin und sonstige Einrichtung des Seminariums, über den in demselben einzuhaltenden Lehrplan und Lehrkursus, so wie über die einzuführenden Lehrbücher, soll vom Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens eine Instruction entworfen und zur Königlichem Genehmigung vorgelegt werden.

ZWEITES CAPITEL.

Von dem Oberschulinspector.

Art. 70.

Der Director des Schullehrerseminars ist zu gleicher Zeit Oberschulinspector, hat in dieser Eigenschaft die Oberaufsicht über sämmtliche Volksschulen Griechenlands, und ist in dieser Beziehung dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens beigegeben.

Art. 71.

In seiner Eigenschaft als Oberschulinspector hat derselbe:

1) die Oberaufsicht über das ganze Volksschulwesen, und zu diesem Ende jedes Jahr wenigstens ein Mal eine Inspectionsreise zu machen;

2) auf dieser Inspectionsreise die im Art. 22 erwähnte Disciplinargewalt auszuüben;

3) im Falle des Art. 41 N° 2, das Benehmen der Schullehrer zu constatiren, und dieselben entweder den Kreis- oder Bezirks-Schulinspectionen, oder direct dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens zur Disciplinirung, oder selbst zur Entlassung anzuzeigen;

4) im Falle der nach Art. 37 und 41 wahrgenommenen Gebrechen, oder Bedürfnisse, oder der nothwendigen Verbesserungen das Geeignete bei den Bezirks- oder Kreis-Schulinspectionen, oder direct beim genannten Staatsministerium zu veranlassen;

5) jeden Volksschullehrer, Lehrer in einer Privaterziehungsanstalt, oder Privatlehrer, über dessen Fähigkeit und Tüchtigkeit sich Zweifel erheben, einer neuen Prüfung, nach den näheren Bestimmungen der Art. 13, 14, 58 und 66 zu unterwerfen.

Wer diese neue Prüfung nicht gehörig bestehet, ist nach den für diesen Fall gegebenen Bestimmungen des Art. 72 zu behandeln.

Art. 72.

Ausser dem Falle des vorigen Art. 71 N° 5 sollen bereits angestellte Schullehrer 2 Jahre nach ihrer Anstellung, und Lehrer in Privaterziehungsanstalten, so wie Privatlehrer 2 Jahre nach ihrer in Gemässheit der Art. 13, 14, 58, 61 und 66 zu bestehenden ersten Prüfung, einem neuen Examen über die gemachten Fortschritte und erworbenen practischen Fertigkeiten unterworfen werden.

Wer diese zweite Prüfung bestehet, ist nun definitiv auf eine der drei im Art. 13 und 14 erwähnten Listen zu setzen, und, wenn er schon angestellt ist, in seinem Amte zu bestätigen, von diesem Momente an aber noch den nach Art. 71 N° 5. anzuordnenden ausserordentlichen Prüfungen zu unterwerfen.

Wer dagegen diese zweite Prüfung nicht gehörig bestehet, in seiner Bildung nicht fortgeschritten ist oder wenigstens noch der Nachhülfe bedarf, dem sollen unter Anberäumung eines bestimmten Termines besondere Nachstudien auferlegt werden, wenn er in seiner Bildung zurückgegangen seyn sollte.

Εἰς τὴν ἐσχάτην ταύτην περίπτωσιν, διαγραφόμενος ἀπὸ τῶν εἰς τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 14 ρηθέντων καταλόγων, ἢ δὲν θέλει ἀναλαμβάνει πάλιν θέσιν διδασκάλου, εἴτε εἰς δημοσυντήριον σχολεῖον εἴτε εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα ἢ οἰκοδιδασκαλεῖον εἰμὴ μόνον ἀφ' οὗ καταγραφῆ ἔκ νέου εἰς ἕνα τῶν τριῶν καταλόγων.

Κ ε φ ἄ λ. Γ'.

Περὶ βαθμοῦ καὶ μισθοῦ τοῦ διευθυντοῦ, τῶν καθηγητῶν τοῦ διδασκαλείου, καὶ τοῦ διδασκάλου τοῦ προτύπου σχολείου.

Ἄρθρ. 73.

Ὁ διευθυντὴς καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων ἔχει βαθμὸν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ τὸ δικαίωμα ἵνα φέσῃ αὐτοῦ τὴν εὐλόγη λαμβάνει ἐτήσιον μισθὸν 3600 Δραχ., καὶ ἔχει δικαίωμα ἵνα ἀπαιτῆ ἀποζημίωσιν τῶν ἀγωγίων καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῆς πρὸς ἐπιθεώρησιν περιοδείας του.

Ἄρθρ. 74.

Οἱ καθηγηταὶ τοῦ διδασκαλείου ἔχουν βαθμὸν καὶ μισθὸν καθηγητῶν γυμνασίων.

Ὁ διδασκαλὸς τοῦ προτύπου λαμβάνει μισθὸν 120 Δραχ. καὶ προηγεῖται κατὰ τὸν βαθμὸν τῶν διδασκάλων τῶν κατὰ νομοὺς δημοτικῶν σχολείων.

Ἄρθρ. 75.

Ὁ διευθυντὴς καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ διδασκαλείου, καὶ ὁ διδασκαλὸς τοῦ προτύπου σχολείου ὑπάγονται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Γραμματεϊῶν, δυναμένην ἵνα ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς, κατὰ τὰ ἄρθρ. 41 ἀριθ. 2 καὶ ἄρθρ. 54, ἐπανορθωτικὰς ποινὰς, ἐκτὸς τῆς ἀφέσεως μόνης, κατὰ τὰ ἄρθρ. 65 καὶ 67.

Οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 12 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς αὐτούς.

Ἄρθρ. 76.

Οἱ μισθοὶ τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ διδασκαλείου καὶ τοῦ διδασκάλου τοῦ προτύπου σχολείου, ἂν δὲν ἦνε τὸ αὐτὸ καὶ δημοτικῶν σχολείων (ἄρθρ. 28), καὶ ἡ ἀποζημίωσις ἄρθ. 75 διὰ τὰς περιοδείας, θέλουν πληρῶνεσθαι ἀπὸ τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων.

Ἄρθρ. 77.

Πρὶν ἀναλάβωσι τὰ χρεῖα τῶν, θέλουν δώσει, ὁ διευθυντὴς, οἱ καθηγηταὶ τοῦ διδασκαλείου, καὶ ὁ διδασκαλὸς τοῦ προτύπου σχολείου, τὸν εἰς τὸ ἄρθ. 17 διαγραφόμενον ὄρκον, ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Γραμματεῶς τῆς Ἐπικρατείας.

Περὶ τῆς ὀρκουσίας θέλει συντάττεσθαι πρωτόκολλον, διατηρούμενον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ῥηθείσης Γραμματείας.

Ἄρθρ. 78.

Ὁ μισθὸς ἀρχεῖται, ἂν δὲν διορισθῇ ἄλλως πως εἰς τὸ Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ, ἀφ' ἧς ἡμέρας δοθῇ ὁ ὄρκος, καὶ πληρῶνεται τακτικῶς εἰς τὸ τέλος ἐνὸς ἔκαστου μηνός.

Κ ε φ ἄ λ. Δ'.

Περὶ τῆς εἰς τὸ διδασκαλεῖον παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 79.

Τῆς παραδοχῆς ἐνὸς ὑποψηφίου διδασκάλου εἰς τὸ διδασκαλεῖον προηγεῖται πάντοτε ἐξέτασις.

Ἡ εἰς τὰ ἄρθρ. 13 καὶ 66 ὀρισθεῖσα ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ θέλει ἐνεργεῖ καὶ ταύτην τὴν ἐξέτασιν δημοσίως, καὶ θέλει ἀποφασίζεῖ περὶ τῆς παραδοχῆς, κατὰ τὰς δοθησομένης ὁδηγίας (ἄρθρ. 69).

Ἄρθρ. 80.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ἵνα γένωσι δεκτοὶ εἰς τὸ διδασκαλεῖον θέλουν ἀναφέρεισθαι ἐγγράφως εἰς τὸν διευθυντὴν αὐτοῦ, ἐπισυναπτοντες εἰς τὴν ἀναφορὰν τῶν ἀποδεικτικῶν τῆς χρησιμοθετίας τῶν καὶ τῶν προλαβουσῶν σπουδῶν τῶν.

Κ ε φ ἄ λ. Ε'.

Ἀμιστίων τῶν ἐν τῷ διδασκαλεῖῳ προκαταρτιζομένων.

Ἄρθρ. 81.

Πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν ἐπιμελῶν μὲν καὶ εὐφῶν, ἀλλὰ

In dem letzten Falle ist derselbe aus den im Art. 13 und 14 erwähnten Listen zu streichen und kann erst dann wieder als Schullehrer angesellt, oder als Privatlehrer, oder in einem Privaterziehungsinstitut als Lehrer verwendet werden, wenn er von Neuem auf einer dieser Listen gesetzt worden ist.

DRITTES CAPITEL.

Rang und Gehalt des Directors, der Professoren, und des Lehrers der Musterschule.

Art. 73.

Der Director und Oberschulinspector hat den Rang der Ministerialræthe, und das Recht deren Uniform zu tragen.

Er bezieht einen jährlichen Gehalt von 3600 Drachmen, und ist berechtigt, ausserdem noch den Ersatz für Pferd gelder und sonstige Transportkosten bei seinen Inspectionsreisen zu begehren.

Art. 75.

Die Professoren am Seminarium haben den Gehalt und Rang der Gymnasial-Professoren.

Der Lehrer der Musterschule bezieht monatlich 120 Drachmen und hat den Rang vor den Kreis-Schullehrern.

Art. 75.

Der Director, die Professoren und der Lehrer der Musterschule stehen direct unter dem Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens, welches nach Vorschrift der Art. 41 N° 2 und 54 Disciplinarstrafen gegen dieselben verfügen kann, mit einziger Ausnahme der Dienstentlassung nach Art. 65 und 67.

Die Vorschrift des Art. 12 gilt auch bei ihnen.

Art. 76.

Die Gehalte des Directors, der Professoren und des Lehrers der Musterschule, wenn sie nicht die gewöhnliche Volksschule ist (Art. 28), ferner die nach Art. 73 zu vergütenden Kosten der Inspektionen sind aus der allgemeinen für das Kirchen- und Schulwesen gebildeten Kasse zu bestreiten.

Art. 77.

Vor dem Antritte ihres Dienstes haben die Professoren und der Director des Seminariums, dann der Lehrer der Musterschule dem im Art. 17 vorgeschriebenen Eid in die Hände des Staatssecretärs des Kirchen- und Schulwesens abzulegen.

Ueber die geschekene Eidesleistung ist ein Protokoll abzufassen und im Archive des genannten Staatsministeriums zu hinterlegen.

Art. 78.

Der Gehalt beginnt, wenn im Anstellungsdecret nichts Anderes verfügt worden ist, mit dem Tage der Leistung des Amtseides, und ist regelmässig am Ende eines jeden Monats auszubezahlen.

VIERTES CAPITEL.

Anmeldung zur Aufnahme in das Seminarium.

Art. 79.

Der Aufnahme eines Schullehrerzæglings in das Seminarium geht eine Prüfung vorher.

Die im Art. 13 und 66 erwähnte Prüfungscommission hat auch dieses Aufnahmeexamen, und zwar öffentlich, vorzunehmen und in Gemässheit der nach Art. 69 zu entwerfenden Instruction, über die Aufnahme zu entscheiden.

Art. 80.

Diejenigen, welche in das Seminarium aufgenommen zu werden wünschen, haben sich an den Director jener Anstalt schriftlich zu wenden, und ihrer Bittschrift Zeugnisse über ihre Sittlichkeit und früher schon gemachte Studien beizufügen.

FUENFTES CAPITEL.

Stipendien der Seminaristen.

Art. 81.

Zur Aufmunterung fleissiger und talentvoller, jedoch unbemitt-

πτωγῶν τοῦ διδασκαλείου φοιτητῶν, θέλουν δοθῆ εἰς 12, τοὺς ἀριτεῦσαντας, χρηματικὰ βραβεῖα παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Τὸ ἐπαύλον τοῦτο, συνιστάμενον ἀπὸ 30-40 Δραχ. κατὰ μῆνα, καὶ πληρωνόμενον τακτικῶς εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικῶν ταμείου, δίδεται δι' ἐν ὀλόκληρον ἔτος.

Κ ε φ α λ. Γ'.

Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ διδασκαλείου.

Ἀρθρ. 82.

Τὸ διδασκαλεῖον θέλει κάμει ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ τὴν 2 (14) Ἀπριλίου. 8 ἡμέρας τοῦλάχιστον πρὶν τῆς ἐποχῆς ταυτῆς θέλουν δοθῆ αἱ εἰς τὸ ἄρθρ. 80 εἰρημέναι ἀναφοραὶ, καὶ αἱ ἐξετάσεις θέλουν ἀρχίσει ἀμέσως.

Ἀρθρ. 83.

Εἰς τὸ ἡμέτερον Ἰπουργικὸν Συμβούλιον ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 6 (18) Φεβρουαρίου 1834.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Η ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑ

Ὁ Κόμης ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΓ Πρόεδρος, ΜΑΟΥΡΕΡ, ΕΪΔΕΚ.

Οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατ. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Πρόεδρος, Ν. Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Κ. Δ. ΣΧΙΝΑΣ, Ι. ΚΩΑΕΤΗΣ, ΣΜΑΛΤΣ.

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ

Περὶ ἀναγνωρίσεως Προξένων καὶ Ἰπποξένων.

Ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1536 ἐγγράφου τῆς ἐπὶ τοῦ Βασιλικῆ Οἴκου καὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας ἀνεγνωρίσθησαν, ὡς Ἰπποξένοις Γαλλικοῦ εἰς Μήλον, ὁ Κύριος Λουδοβίκος Βρέστ-ὡς Προξενικοὶ Πράκτορες,

Εἰς Ἀθήνας, ὁ Κύριος Πέτρος Γάσπαρης·

Εἰς Νεώκαστρον, ὁ Κύριος Φίλιππος Ροβέρτ·

Εἰς Πάτρας, ὁ Κύριος Βερτίνης·

Εἰς Νάξον, ὁ Κύριος Λαστικὸν Βιγουροῦ·

Εἰς Κέα, ὁ Κύριος Β. Ἀριστεάς·

ὅλοι ὑπῆκοι Γάλλοι ἢ ξένοι.

Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἀνεγνωρίσθησαν ἐπίσης ὡς Προξενικοὶ Πράκτορες τῆς Γαλλίας,

Εἰς Τήνον, ὁ Κύριος Μ. Σπαδάρος·

Εἰς Σαντορήνην, ὁ Κύριος Ἄλδης·

Εἰς Μύκωνον, ὁ Κύριος Γκιζής·

Εἰς Σύραν ὡς Ἰπποξένος, ὁ Κύριος Ν. Βουτίνος,

ὅλοι ὑπῆκοι τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 1 Φεβρουαρίου 1834.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερ. Γραμ. τῆς Ἐπικρατείας Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Περὶ τοῦ θεθέντος εἰς τὸν Κ. Σκαρλάτον Δ. Βυζάντιον προνομίου ἀποκλειστικῆς ἐκδόσεως τοῦ Λεξικοῦ τοῦ.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΤΛ ΓΡΑΜΜ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.

Δηλοποιεῖ ὅτι,

Ἀπὸ τῆς ἀπὸ 8 (20) Φεβρουαρίου 1834 Βασιλικῆς ἀποφάσεως ἐχορηγήθη εἰς τὸν Κ. Σκαρλάτον Δ. Βυζάντιον προνόμιον διὰ τριάντα ἔτη ἀποκλειστικῆς ἐκδόσεως τοῦ λεξικοῦ τοῦ, ἐπιγραφομένου „Λεξικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς Διαλέκτου, μεθρημηνευμένης εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Γαλλικόν. Πᾶσα μετατύπωσις, γενομένη χωρὶς εἰδήσεως καὶ συναίνεσεως τοῦ συντάκτου, θέλει τιμωρεῖσθαι διὰ τῆς εἰς τὸν Πεντικὸν Νόμον ἀρθ. 432 ὀρισμένης ποινῆς.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῆ 15 Φεβρουαρίου 1834.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμ. τῆς Ἐπικρατ. Κ. Δ. ΣΧΙΝΑΣ.

telter Seminaristen, sollen den 12 Ausgezeichnetsten Stipendien ertheilt, und diese auf Vorschlag des Staatsministeriums des Kirchen- und Schulwesens vom König verliehen werden.

Jedes Stipendium betrægt 30 bis 40 Drachmen den Monat.

Die Verleihung geschieht jedes Mahl auf ein Jahr.

Diese Stipendium sind aus der allgemeinen für das Kirchen- und Schulwesen gebildeten Kasse, und zwar regelmæssig am Ende eines jeden Monats zu bezahlen.

SECHTES CAPITEL.

Eröffnung des Seminars.

Art. 82.

Das Schullehrerseminarium soll am 2 (14) April d. J. hier in Nauplia eröffnet werden.

Spätestens 8 Tage vorher sind die im Art. 80 erwähnten Bittschriften einzureichen, und sodann ohne Aufschub die vorgeschriebenen Prüfungen vorzunehmen.

Schlussartikel.

Art. 83.

Unser Staatsministerium des Kirchen- und Schulwesens ist mit der Bekennmachung und dem Vollzuge beauftragt.

Nauplia den 6 (18) Februar 1833.

IM NAMEN DES KOENIGS,

DES REGENTSCHAFT.

GRAF V. ARMANSBERG PRDT. V. MAURER. V. HEIDECK.

Die Staatssecretäre ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ. PRDT. COLLETIS. V. SCHMALZ. C. D. SCHINAS. THEOCHARIS.

BEKANNTMÄCHUNGEN

Die Ernennung Ausländischer Consuln und Viceconsuln betr.

Zu Folge des Erlasses des Ministeriums des Königl. Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten sub No. 1536. wurden:

Herr Ludwig Brest als französischer Vice-Consul auf Milos;

— Petras Gaspary als Consular-Agent in Athen

— Phillip Robert, — — in Navarin

— Bertin, — — in Patras

— Lastic Vignra, — — auf Naxos

— V. Aristéas, — — — Kea

sämmtlich französische Unterthanen oder Fremde;

ebenso als französische Consular-Agenten

In Timos, Herr M. Spzdaros.

— Santorin, — Apy,

auf Mykonos, — Gizis.

endlich als Vice-Consul auf Syra, Herr N. Vutzinos, sämtlich Unterthanen S. M. des Königs von Griechenland, anerkannt.

Nauplia den 13 Februar 1834.

Der Staatssecretär des K. Hauses und der auswärt. Angelegenheiten, etc. A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Das dem H. Skarlatos Byzantios ertheilte Privilegium der ausschliesslichen Herausgabe seines Lexicons betr.

DAS STAATS-SECRETARIAT FÜR DAS KIRCHEN- UND SCHULWESEN MACHT BEKANNT.

Dem H. Skarlatos D. Byzantios ist vermöge Allerhöchster Entschliessung v. 20 [8] Februar 1830 ein dreissigjähriges Privilegium zur ausschliesslichen Herausgabe seines "Wörterbuchs der Neu Griechisch-altgriechisch-französischen Sprache" bewilligt worden. Jeder ohne das Vorwissen und die Erlaubniss des Verfassers veranstaltete Nachdruck wird nach den Bestimmungen des Strafgesetzbuches, Art. 432 bestraft.

Nauplia den 27 [15] Februar 1834.

Der Staatssecretär des Kirchen und Schulwesens K. D. SCHINAS.

Περὶ πληρωμῆς τῶν καθυστερησάντων μισθῶν τῶν πρώην ἀτάκτων πολιτοφύλακων.

Ἡ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ἀηλοποιεῖ ἔτι,

Δι' ὑψηλοῦ Βασιλ. Διατάγματος μνηστρομένου τὴν 11 (23) Φεβρουαρ. ὡς ἄρ. 10865 ἀπεφασίσθη νὰ πληρωθῶσιν εἰς τοὺς παρὰ τοῖς πρώην Διοικηταῖς ἀτάκτους (πολιτικῆς φρουρᾶς) πολιτοφύλακας τὰ καθυστερησάντα αὐτῶν δεδουλευμένον μισθῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῆς Α. Μ. μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐσυστήθησαν αἱ Νομαρχίαι.

Γνωρίζοντες ὅτι πολλοὶ τῶν πρώην Διοικητῶν καὶ Τοποτηρητῶν ἐδῶσαν εἰς τοὺς πολιτοφύλακας μέρος τῶν μισθῶν τῶν εἰς λογαριασμὸν τῶν ὄσων κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχον νὰ λαμβάνουν, προσκαλούμεν αὐτοὺς νὰ παρουσιάσωσιν εἰς τὴν Γραμ. ταύτην ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ πῶλον τὰ ἔγγραφα, τὰ ὅποια ἔχουν εἰς χεῖράς των, ἀποδεικνύοντα τὸ πῶσον, τὸ ὅποσον ἐπληρώσαν εἰς ἕκαστον πολιτοφύλακα, τὰ ὄνόματα τούτων, τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐγενεῖν ἡ πληρωμὴ, καὶ ἂν ἐδόθησαν εἰς λογαριασμὸν τῶν μετὰ τὴν 20 Ἰανουαρίου 1833 μισθῶν, ἢ τῶν πρὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς. Μετὰ τὴν πρῆβασίαν ταύτην δὲν ἰσχύουν πλέον τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα, τὰ δὲ πληρωθέντα μένουσιν εἰς βάρος τῶν Διοικητῶν καὶ Τοποτηρητῶν, οἱ ὅποιοι τὰ ἐπληρώσαν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1834.

Ὁ ἐπί τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματ. τῆς Ἐπικρατ. Ν. Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ.

Διὰ Βασιλικῆς ἀποφάσεως τῆς 6 (18) Φεβρουαρίου διορίζονται:

1. Διευθυντῆς τοῦ διδασκαλείου ὁ Κ. Δ. Κόρκ ἐξ Ἀθηνῶν.
2. Πρώτος καθηγητῆς τοῦ διδασκαλείου ὁ πανοσιώτατος Ἀργυρομυδρίτης Κ. Μισαήλ Ἀποστολίδης.
3. Δεύτερος καθηγητῆς ὁ ἄχρι τοῦδε διδάσκαλος γυμνασίου Κ. Α. Ερκοιλιδῆς ἐξ Ἀθηνῶν.
4. Διδάσκαλος τοῦ προτύπου σχολείου ὁ μέχρι τοῦδε διδάσκαλος ἐν Ἀθήναις Κ. Γεώργιος Κωνσταντινίδης.

Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος 19 Δεκεμβρίου 1833 (1 Ἰανουαρίου 1834) ὁ ὑγειονόμος Σύρας Κύριος Γεώργιος Ρούσσος παύεται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἀντικαθίσταται εἰς τὴν θ. σιν ταυτὴν ὁ Κύριος Κυπριανὸς Θησεύς ἐκ Κυπρου.

Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος τῆς 20 Δεκεμβρίου 1833 (2 Ἰανουαρίου 1834) ἐπαυθῆσαν τῶν χρεῶν των, διορισθῆσάμενοι εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν,

Οἱ Κύριοι

Χαῖδᾶ: Ἐπαρχος Μεγαρίδος,

Καλαμαριώτης Ἐπαρχος Κυναιθῆς,

Καράπαυλος Ἐπαρχος Μεγαλοπολεως.

Μετῆθησαν δὲ

Ὁ μὲν Ἐπαρχος Αἰγιαλείας Κύριος Πετρίδης εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μεγαρίδος.

Ὁ δὲ Ἐπαρχος τῆς Ὀλυμπίας Κύριος Πλατύκας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Αἰγιαλείας.

Διορίσθησαν δὲ οἱ Κύριοι

Ἀἴμιος Κανελοπούλος ἐξ Ἀνδριτσαινῶν Ἐπαρχος Μεγαλοπολεως.

Λακοῦργος Κρεστενίτης ἐκ Πύργου Ἐπαρχος Ὀλυμπίας, καὶ

Σπυριδῶν Σπηλιοτόπουλος ἐκ Ἀνηψαίνης Ἐπαρχος Κυναιθῆς.

Διὰ τῆς ἀπὸ 10 (22) Ἰανουαρίου 1834 Βασιλικῆς ἀποφάσεως διορίσθησαν οἱ Κύριοι Γ. Κοκωνέζης καὶ Α. Σπυρας διευθυνταὶ ὁ μὲν ἐπὶ τῆς Βασιλ. γολέττας, ἡ Εὐχαρίας, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς γολέττας, ὁ Ἄργος, ἀμφότεροι μὲ βαθμὸν ὑποπλοιάρχου.

Διὰ τῆς ἀπὸ 19 (31) Ἰανουαρίου 1834 Β ἀποφάσεως ὁ Κύριος Μαρτῖνος Σπαχῆς διορίσθη διευθυντῆς τοῦ Βασ. κοτῆρου, ὁ Αἴετος μὲ βαθμὸν σηματοφόρου, ὁ δὲ Κ. Δημήτριος Γ. Παῖδας τροφодότης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλείου.

Διὰ τῆς ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου (4 Φεβρουαρίου) 1834 Βασιλικῆς ἀποφάσεως ὁ Κ. Παντελῆς Β. Παντελάκης διορίσθη ὑπαπαιτης τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Πόρῳ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου μὲ βοθητικὸν ὑποπλοιάρχου.

Διὰ τῆς ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου (4 Φεβρουαρίου) 1834 Βασιλ. ἀποφάσεως ὁ Κύριος Λουδοβίκος Ρούζερτ διορίσθη Γραμματεὺς εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεῖν, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Κυρίου Ἀδριέου Βούλγαρη.

Διὰ τῆς ἀπὸ 8 (20) Φεβρουαρίου Γ. Ε. Β. ἀποφάσεως διορίσθησαν οἱ Κύριοι Θεόδωρος Γ. Βούγγαρης καὶ Δημήτριος Ράπτης σηματοφόροι, καὶ ὁ Κύριος Θ. Π. Ὑπευρτας τροφодότης ἐπὶ τῆς Βασ. γολέττας, ἡ Εὐχαρίας.

Διὰ τῆς αὐτῆς Βασ. ἀποφάσεως διορίσθησαν οἱ Κύριοι Γ. Νικόδημος καὶ Βούλγαρης σηματοφόροι, καὶ ὁ Κύριος Γ. Π. Λαδοπούλος τροφодότης ἐπὶ τῆς Βασ. γολέττας, ὁ Ἄργος.

Διὰ τῆς ἀπ. 17 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου) 1834 Β ἀποφάσεως, ὁ Ὑπευρτικός Γραμματεὺς Κύριος Δ. Πετροκόκινος διορίσθη Γραμματεὺς ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Die Ausbezahlung der Soldrückstände der bisherigen Polizeisoldaten betr.

Das MINISTERIUM DER FINANZEN.

Durch hohe K. Entschliessung vom 23 (11) Februar, N° 10865, ward verfügt, dass den unregelmässigen Polizeisoldaten bei den ehemaligen Praefecten ihre Soldrückstände von der Ankunft Sr. M. bis zur Zeit der Errichtung der Nomarchien ausgezahlt werden sollen.

Da zu unserer Kenntniss gekommen ist, dass mehrere von den ehemaligen Praefecten und Unterpraefecten den Polizeisoldaten einen Theil ihres Soldes auf Rechnung der für diesen Zeitraum sie treffenden Bezüge gegeben haben, so werden dieselben aufgefordert, längstens binnen 30 Tage dem genannten Ministerium die Papiere vorzulegen, die sie hierüber in Händen haben, und worin die Summe der an jeden einzelnen Polizeisoldaten geleisteten Zahlung, deren Namen, der Zeitpunkt wann die Zahlungen geschahen, und ob diese auf Rechnung der Solde nach dem 20 Januar 1833 oder vor diesem Tage geleistet wurden, angegeben sind. Nach Ablauf dieses Termins haben dergleichen Papiere keine Kraft mehr, und die Zahlungen bleiben den Praefecten und Unterpraefecten zur Last, welche dieselben geleistet haben.

Nauplia den 23 Februar 1834.

Der Staatssecretär der Finanzen N. G. THEOCHARIS.

DIENSTES NACHRICHTEN.

Durch K. Rescript vom 18 (6) Februar 1834 wurden:

- 1, Zum Director des Schullehrerseminariums der Dr Kork aus Athen;
- 2, Zum ersten Professor an dem Seminarium der Archimandrit Misail Apostolides;
- 3, zum zweiten Professor der bisherige Gymnasiallehrer Herkulides aus Athen;
- 4, Zum Lehrer an der Musterschule der bisherige Lehrer in Athen Georg Konstantinides;

Durch Königl. Entschliessung unter 2 Januar 1833 (19 December 1833) wird der Hygienom zu Syra Herr Georg Russo derbisi er bekleideten Dienstesstelle enthoben, und zu dieser Herr Kyprianos Ihesous von Cypern ernannt.

Durch Königl. Verordnung unter 2 Jänner 1834 (20 December 1833) sind

Der Eparch von Megaris, Herr *Choidas*,

Der Eparch von Kynäthe, Herr *Kalamariotis*, dann

Der Eparch von Megalopolis, Herr *Karapoulos*

der bisher unvertrauten Dienststellen mit Vorbehalt anderweiter Verwendung enthoben;

Der Eparch von Aegialia, Herr *Petrides* auf die Eparchie Megaris,

Der Eparch von Olympia, Herr *Platikas* auf die Eparchie Aegialia versetzt; und

Herr *Dimos Canelopoulos* von Andritzæna ist zum Eparchen von Megalopolis,

Herr *Lykurg Crestenites* von Pyrgos zum Eparchen von Olympia,

Herr *Syridon Spilitoulos* von Dimitzana zum Eparchen von Kynätha ernannt worden.

Durch K. Entschliessung vom 22 (10) Jänner 1834. erhielt Herr G. Kokonezis über die k. Goëlette, Evcharis, und H. A Spyras über die Goëlette Argos das Commando, beide mit Lieutenantsrang.

Durch K. Entschliessung vom 31 (19) Jänner 1834. erhielt H. Marinos Spahis den Befehl über den k. Kutter *Acolos* mit dem Rang eines Fæhndrichs, und wurde H. Dimitrios G. Païdas zum Proviant-Commis auf demselben ernannt.

Durch K. Entschliessung vom 4 Februar (23 Jänner) 1834 wurde H. Pantelis B. Pantelakis zum Adjutant des See-Præfekten in Poros mit dem Range eines Lieutenants, H. Ludwig Robert zum Secretär im Marine-Ministerium an die Stelle des abgetretenen H. Andr. Bulgaris ernannt.

Durch Königl. Entschliessung vom 8 (20) Februar d. J. wurden die Herren Theodor Bulgaris und Dimitrios Rhaptis zu Fæhndrichen, und Herr D. Purpuras zum Proviantmeister auf der Königl. Goëlette Evcharis ernannt.

Durch dieselbe K. Entschliessung sind die Herrn I. Nikodemos und I. Buchlas als Fæhndriche und Herr I. P. Ladopoulos als Proviantmeister auf der Königl. Goëlette Argos angestellt worden.

Der Ministerial-Secretär im Ministerium der Kirchen- und Schulwesen H. D. Petrokokinos ist durch das Allerhächste Rescript vom 17 Februar [1 März] 1834 zum expedirenden Secretär auf demselben Ministerium ernannt worden.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ ΒΤΜΘ'

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὰ πρὸς ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῶν παιδῶν καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων στοιχειωδῶν γνώσεων προκαταρκτικὰ σχολεῖα, πλὴν τῶν νηπιαγωγείων, εἰσὶ δύο κατηγοριῶν· τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ τὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται στενώτερον ἢ εὐρύτερον αἱ αὐτὰ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις εἰτάγονται οἱ παῖδες ἀπὸ τῆς ἀπαλῆς ἡλικίας καὶ φοιτῶσιν εἰς αὐτὰ μέχρι τοῦ ἔκτου ἔτους συμπληρωμένου. Ἐν τοῖς σχολείοις δὲ τῶν δύο ἐτέρων κατηγοριῶν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐβδόμου.

Ἄρθρον 2.

Τὰ τῶν παιδικῶν ἀσχολημάτων καὶ μορφωτικῶν ἀσκήσεων ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις κανονισθῶσιν διὰ Β. διατάγματος. Τὰ ἀποτελοῦντα ὁμῶς τὴν κυρίως δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν μαθήματα, τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878, περιλαμβανομένης καὶ τῆς διδασκαλίας περικοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, διδάσκονται εἰς ἑξ ἑνιαυσίους τάξεις, ἐν μείζονι ἀνάπτύξει ἐν τοῖς πλήρεσι, συνοπτικώτερον δὲ εἰς τέσσαρας ἑνιαυσίους τάξεις ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις, ἐπαναλαμβανομένων ἐν ἀνάγκῃ τῶν μαθημάτων ἐκατέρας τῶν ἀνωτέρων τάξεων.

Ἄρθρον 3.

Τὰ νηπιαγωγεῖα συνιστῶνται τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ὑπὸ ἰδιωτῶν, διδάσκουσιν δ' ἐν αὐτοῖς διδασκάλισσαι ἀνεγνωρισμέναι διὰ πτυχίου.

Ἄρθρον 4.

Πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα δύνανται νὰ συστηθῶσι πανταχοῦ τοῦ Κράτους, ἂν εἰ δημοτικὸι πόροι ἢ εἰσφοραὶ ἰδιωτικαὶ ἢ κληροδοτήματα ἐπαρκῶσι νὰ παρέχῳ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν δαπάνην. Ἄλλ' ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἔχουσας πληθυσμὸν μείζονα τῶν ἑξ χιλιάδων συνιστῶνται ἀναγκαίως

ἀνά ἐν τοῦλάχιστον πλῆρες δημοτικὸν σχολεῖον, τῶν πόρων δὲ τῶν δήμων ἐπιτρεπόντων, ἅπαντα τὰ ἐν ταῖς πόλεσι δημοτικὰ σχολεῖα πλήρη, ἢ τὰ πλείονα, ἀναλόγως πρὸς τοὺς πόρους τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τῆς συστάσεως ἢ τῆς καταργήσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐκτελοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 19, 20 καὶ 22 τοῦ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων ΑΦΝΓ' νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891, ὡς διαρρυθμίζονται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπομένου κεφαλαίου.

Ἄρθρον 6.

Τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔχουσι τέσσαρας τάξεις ἑνιαυσίους, εἰς τὰς ὁποίας κατανέμεται ἡ διδασκαλία τῶν τε κατὰ τὸ ἄρθρο 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878 ἀποτελουσῶν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν γνώσεων, καὶ προσέτι ἡ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς πραγματογνωσίας. Εἶναι δὲ ὑποχρεωτικὴ ἢ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ εἰς τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα φοίτησις τῶν παιδῶν, μέχρι οὗ τύχῃ τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτῶν, ἔνθα τοιαῦτα ὑπάρχουσιν.

Ἄρθρον 7.

Ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδάσκει εἰς μὲν δημοδιδάσκαλος, ἂν φοιτῶσιν ἐν αὐτοῖς μαθηταὶ μὴ πλείονες τῶν ὀγδοήκοντα, δύο δὲ, ἂν φοιτῶσι πλείονες, καὶ τρεῖς, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα, καὶ τέσσαρες, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν διακοσίων. Ἄλλ' οὐδεμίαν τάξιν κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου ἐπιτρέπεται νὰ περιλαμβάνῃ πλείονας τῶν πενήκοντα μαθητῶν, εἰ δὲ μὴ, διζιρεῖται εἰς τμήματα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου χωριστὰ διδασκόμενα.

Ἄρθρον 8.

Τὸ σχολεῖον διευθύνει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος διδάσκαλος, ἢ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχαιότερος μεταξὺ τῶν ἰσοβαθμίων. Ἄλλ' οἱ ἀπὸ τῶν διδασκαλείων ἐξερχόμενοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διευθύνῳι σχολεῖα ἔχοντα πλείονας τοῦ ἐνὸς διδασκάλου, ἂν δὲν συνεπλήρωσαν διετὴ τοῦλάχιστον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ βαθμὸς καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τῶν πλείονων συνυπηρετούντων διδασκάλων κανονίζεται ὑπὸ τοῦ κατὰ νομὸν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἄλλ' ἐν τοῖς πλήρεσι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπηρετῶσι τριτοβάθμιου πλείονες τῶν δύο μεταξὺ τεσσάρων συνυπηρετούντων ἂν δὲ ἦναι τρεῖς μόνον οἱ συνυπηρετούντες, μόνον εἰς τριτοβάθμιος ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ. Πάντως δ' ἐν τοῖς πλήρεσιν οἱ διευθυνταὶ διορίζονται μόνον ἐκ τῶν πρωτοβαθμίων.

*Άρθρον 9.

Ὁ κατὰ τὰς ἀναγραφόμενας ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 7 περιπτώσεις διορισμὸς ἐν κοινῷ δημοτικῷ σχολεῖν διδασκάλων πλειόνων τῶν δύο γίνεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ θεβαίωσιν τῆς ἀνάγκης, τῆ προτάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 10.

Ἐν τοῖς πλήρεσι δημοτικῶν σχολείοις, ἀπαρτιζόμενοι ἐκ τάξεων ἐνιαυσίων ἐξ, ἐν αἷς διδάσκονται εὐρύτερον τὰ καθωρισμένα διὰ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα μαθήματα, διδάσκονται κατὰ προσθήκην καὶ τὰ ἐξῆς μαθήματα:

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν συγγραφέων τῆς καθωμιλημένης γλώσσης, καὶ γραπταὶ ἐν αὐτῇ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

γ') Διδασκαλία τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς καθωμιλημένης, καὶ ἀσκήσεις εἰς ἔκθεσιν ἰδεῶν.

δ') Ἐρμηνεία μερῶν ἐκ τῶν ὁμωλωτέρων πεζῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

ε') Ἀσκήσεις πρὸς λύσιν πολυπλοκωτέρων ἀριθμητικῶν προβλημάτων.

ς') Διδασκαλία στοιχείων Γεωμετρίας, Χημείας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας, μετὰ ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐν τῇ Γεωργίᾳ, τῇ Βιομηχανίᾳ, τῇ Κτηνοτροφίᾳ καὶ τῇ Ὑγιεινῇ.

ζ') Σωματικαὶ ἀσκήσεις.

*Άρθρον 11.

Εἰς τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα διορίζεται, προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ, ὑπηρετήσας ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριάκοντα μὲν ἐν ταῖς πρωτευούσαις νομῶν, εἴκοσι δ' ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι.

Καὶ δι' ἑξῶτα γραφείου χορηγοῦνται κατ' ἔτος εἰς μὲν τὸν διευθύνοντα πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ εἴκοσι καὶ πέντε, εἰς δὲ τὸν διευθύνοντα κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ δώδεκα.

*Άρθρον 12.

Γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται πανταχοῦ, ἔνθα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συστηθῇ καὶ συντηρηθῇ δημοτικὸν σχολεῖον, εἴτε δι' ἀνεπάρκειαν τῶν δημοτικῶν πόρων, εἴτε δι' ἔλλειψιν μαθητῶν. Ἀλλ' οὐδὲ γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται ἐν οἷς χωριοῖς ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς δέκα πέντε, πλὴν ὅπου οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν χορηγήσωσιν ἐξ ἰδίων τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν γραμματοδιδασκαλείων.

*Άρθρον 13.

Ἐν τοῖς Γραμματοδιδασκαλείοις διορίζονται πρὸ παντὸς οἱ τυχόν ἐκτὸς ὑπηρεσίας τριτοβάθμιοι διδασκάλοι. Μόνον ἐν ἔλλειψει ἢ ἐν ἀρνήσει τῶν τριτοβαθμίων διδασκάλων διορίζονται γραμματοδιδασκάλοι οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων, ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892 ἀναγνωρισθέντες γραμματισταί. Ἐν ἔλλειψει δὲ καὶ τοιούτων, διορίζονται οἱ κατὰ τὸ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1891 Β. διάταγμα ἀποκτήσαντες πτυχίον γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἐπὶ τέλους οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Σχολαρχείου ἢ Ἱερρατικῆς Σχολῆς.

Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ διορισθῇ γραμματοδιδασκάλος, εἰς δὲν συνεπλήρωσε τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

*Άρθρον 14.

Τὰ διδασκόμενα ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις μαθήματα εἰσὶ: α') ἡ ἀνάγνωσις καὶ πραγματογνωσία β') ἡ

γραφὴ γ') ἡ ἀριθμητικὴ δ') στοιχειώδης ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις ε') στοιχεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ς') γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος ζ') περικοπαὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Β. διάταγμα θέλει κανονίσει τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλίᾳ καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως αὐτῶν.

*Άρθρον 15.

Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις δύνανται νὰ φοιτῶσι καὶ διδάσκωνται καὶ θήλα, εἰς δὲν ἐν τῷ τόπῳ δὲν ὑπάρχῃ σχολεῖον θηλέων, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν. Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις ὅμως τούτοις διορίζονται κατὰ προτίμησιν διδασκάλισσαι.

*Άρθρον 16.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ φοιτῶντων μαθητῶν ὑπερβαίνει τοὺς ἐβδμήκοντα, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον προβιβάζεται εἰς δημοτικὸν σχολεῖον, ἀποφάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 17.

Μετὰ γνωμοδότησιν τῶν κατὰ νομοὺς ἐπιθεωρητῶν, ὑποβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρατηρήσεων, θέλουσι καθορίζεσθαι διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τὰ περὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς καθ' ἑξάμηνον τοῦ σχολικοῦ ἔτους διδασκαλίας, τὰ περὶ διδακτέας ὕλης ἐν ἐκάστη τῶν τάξεων τῶν δημοτικῶν σχολείων, τὰ περὶ μεθόδων καὶ τρόπων διδασκαλίας, καὶ τὰ περὶ ἐξετάσεων ἐν γένει ἐν τοῖς σχολείοις τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

*Άρθρον 18.

Οἱ ἀπὸ κοινοῦ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ προσάγωσιν ἀποδεικτικὸν τοῦ σχολείου, ἐξ οὗ προέρχονται, κατ' αὐτὸ δὲ κατατάσσονται εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν. Οἱ δὲ ἀπὸ κοινοῦ εἰς πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες, ἢ ἀπὸ γραμματοδιδασκαλείου εἰς κοινὸν ἢ πλήρες, πλὴν τῆς προσαγωγῆς τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ εἰς δοκιμασίαν, καὶ συμφώνως πρὸς ταύτην κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν ἢ θελόν κριθῆ ἱκανοί. Καὶ οἱ κατ' οἶκον σπουδάσαντες δύνανται μετ' ἐξέτασιν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τάξει τινὶ δημοτικῷ σχολεῖου, ἢ καὶ νὰ τύχῃσι τοῦ ἀπολυτηρίου.

*Άρθρον 19.

Εἰς ἐξέτασιν ὡσαύτως ὑποβάλλεται ὁ δυνάμει ἀπολυτηρίου κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου προσερχόμενος νὰ καταταχθῇ εἰς ἑλληνικὸν σχολεῖον. Καὶ ὁ μὲν ἀπὸ κοινοῦ κριθεὶς ἱκανὸς κατατάσσεται ἐν τῇ πρώτῃ (τῇ κατωτάτῃ) τάξει τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ δὲ ἀπὸ πλήρους, ἂν κριθῆ ἱκανὸς, δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ εἰς ἀνωτέραν.

*Άρθρον 20.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θηλέων γίνεται ἐν ἰδίοις σχολείοις, ἐν οἷς διδάσκουσι διδασκάλισσαι. Ἐπιτρέπεται δὲ νὰ συνιστῶνται τοιαῦτα πανταχοῦ, ἔνθα δυνατόν νὰ φοιτήσωσιν εἴκοσι καὶ πέντε μαθήτριά.

*Άρθρον 21.

Καὶ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκωνται καὶ ἄρρένα, ἐν ἔλλειψει σχολείου ἄρρένων, τὰ μὴ ὑπερβάντα τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

*Άρθρον 22.

Καὶ τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων εἰσὶν ἢ κοινὰ ἢ πλήρη, καὶ διδάσκονται ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐν τοῖς πλήρεσιν ἢ τοῖς κοινοῖς δημοτικῶν σχολείοις διδασκόμενα μαθήματα, καὶ προσέτι ἡ ῥαπτικὴ, ἡ ποικιλτικὴ, ἡ

πλεκτική, ἢ τέχνη τοῦ παρσκευάζειν ἐδέσματα, καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τάξεως αἱ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐκάστῳ σχολείῳ θηλέων διδασκαλισσῶν, ἐπὶ τῆς διδασκαλίας καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐν αὐτοῖς τάξεως ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων ἰσχύουσαι διατάξεις καὶ οἱ κανονισμοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

Ἄλλὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα θηλέων συνιστῶνται ἐν οἷς δήμοις ἐπαρκῶσιν οἱ δημοτικοὶ πόροι, εἰς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀρρένων ὑποχρεώσεων.

*Ἄρθρον 23.

Οὐδεὶς διορίζεται δημοδιδάσκαλος, ἂν δὲν ἔχῃ πτυχίαν Διδασκαλείου, πλὴν τῶν ἀναγνωρισθέντων πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Διδασκαλείων ὑπὸ ἐπιτροπῶν, καὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν διὰ Β. διατάγματος.

Διδασκάλισσαι δὲ διορίζονται αἱ διὰ πτυχίου ἀναγνωριζόμεναι κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Ἐν κώμαις καὶ πόλεσιν, ἐν αἷς πάντες οἱ κατοικοῦντες πρεσβεύουσι τὸ καθολικὸν δόγμα, δύναται νὰ διορισθῇ ἐν τοῖς ἐν αὐτοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἢ γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλὸς τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἱερεὺς καθολικός. Ὁ οὕτω διοριζόμενος δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχῃ πτυχίον δημοδιδασκάλου.

*Ἄρθρον 24.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι ὡς καὶ γραμματοδιδάσκαλοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σχολεῖον, κατὰ πρότασιν τοῦ ἀρμοδίου Δημοτικοῦ Συμβουλίου, προκαλουμένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ ἐν τῷ νομῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ ἐπιθεωρητοῦ, πρὸς πλήρωσιν εἴτε θέσεως χηρευούσης, εἴτε σχολικῆς ἀνάγκης.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον προτείνει τὸν διοριστέον ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίων καὶ ἐκ τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ δῆμος, καταγομένων. Μόνον ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐπιτρέπεται νὰ προτείνωνται καὶ εἰ ἐξ ἄλλων νομῶν καταγομένοι, προτιμῶνται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν τρόπων τούτων οἱ ὑπὸ τῶν Διδασκαλείων ἀναγνωρισθέντες. Καλοῦνται δὲ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἰς συνεδρίασιν ἐπὶ ἀποδείξει, ἀλλ' ἂν δὲν συγκροτηθῇ συνεδρίασις δι' ἑλλείψιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ, τὰ προσελθόντα μέλη προτείνουσι ταῦτα τὸν διοριστέον, ἀποφαινόμενα κατὰ πλειονοψφίαν.

Ἄν δ' ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως δὲν συνέλθωσιν, ἵνα προτείνωσιν τὸν διοριστέον, οὐδὲ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ, οὐδὲ μέλη καὶ αὐτοῦ, προτείνει τὸν διοριστέον πρὸς τὸν νομάρχην ἄνευ ἀναβολῆς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον.

Ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς προτάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἂν δ' ὑπερβῇ τὴν προθεσμίαν ταύτην, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν 20 μέχρις ἑκατὸν, ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἂν ἀναβάλῃ ὑπὲρ τὴν ἐδδομάδα νὰ προτείνῃ τὸν διοριστέον δημοδιδάσκαλον.

Ἄλλ' ἂν σχολεῖόν τι μείνῃ ἄνευ διδασκάλου ἐπὶ δύο μῆνας, δύναται ὁ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν διδασκάλου.

*Ἄρθρον 25.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι καὶ οἱ γραμ-

ματοδιδάσκαλοι, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, ὀμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ παρὰ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τοῦ νομοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ τούτου κωλυμένου, ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

*Ἄρθρον 26.

Παῦσις ἢ εἰς κενὴν θέσιν μετᾶθεσις δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσεως ἢ γραμματοδιδασκάλου, ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν αὕτη ἀπεφασίσθῃ ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρακτικὸν αὐτοῦ, ἢ κατὰ παραστάσεις ἡτιολογημένας τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, συγκαταθέσει πάντως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ δήμου, εἰς ὃν πρόκειται νὰ μετατεθῇ. Γίγνεται δὲ καὶ ἡ παῦσις καὶ ἡ μετᾶθεσις δημοδιδασκάλου μὲν διὰ Β. διατάγματος, τῆς προτάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, γραμματοδιδασκάλου δὲ διὰ πράξεως τοῦ εἰρημένου Ὑπουργοῦ.

*Ἄρθρον 27.

Δύναται νὰ διαταχθῇ μετᾶθεσις δημοδιδασκάλου, ἢ δημοδιδασκαλίσεως, ἢ γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς ἐτησίας διακοπὰς τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ μόνον τῇ διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθείσῃ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον αἰτήσῃ αὐτῶν, ἂν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ αἰτοῦντος ἐγκρίνῃ καὶ ὁ ἐπιθεωρητής, καὶ ἂν ἐρωτηθῆς ἀναφέρει τὴν ἑαυτοῦ συγκατάθεσιν ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὁ ἀντιμετατιθέμενος, συγκαταθῆ δὲ εἰς τοῦτο τὸ ἀρμοδίον Δημοτικὸν Συμβούλιον. Αἱ λόγῳ ὁμοῦς ὑγιείας ζητούμεναι μετᾶθεσις δέον νὰ ὑποστηρίζωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ δύο ἰατρῶν, ὀρκισθέντων πρὸς τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

*Ἄρθρον 28.

Ἄν τὸ περὶ παύσεως δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσεως ἢ γραμματοδιδασκάλου πρακτικὸν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἀναφέρῃ ὡς αἰτίαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρᾶξιν τινα τοῦ δημοδιδασκάλου, τῆς δημοδιδασκαλίσεως ἢ τοῦ γραμματοδιδασκάλου, ἀναίρουσαν τὴν ἐμπρέπουσαν τῷ διδασκάλῳ σεμνότητα τῶν ἡθῶν, μετὰ τὴν παῦσιν ἀποστέλλεται τὸ πρακτικὸν πρὸς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελέα, πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ, ἂν ἡ πρᾶξις τυγχάνῃ ἀξιοποινος καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδιώξιμος. Ὁ διὰ τοιοῦτους λόγους παύομενος δημοδιδάσκαλος, μετ' ἀπολογίαν διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δημοδιδασκάλων, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ διετίαν.

*Ἄρθρον 29.

Ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐνοικίου, οὐχὶ ὁμοῦ καὶ τῶν νενομισμένων προσαυξήσεων τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προσδιορίζεται, τῶν μὲν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ διδασκαλισσῶν ὁ μισθὸς προσδιορίζεται, τῶν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν καὶ δέκα, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ γραμματοδιδασκάλων, πλὴν τῶν γραμματιστῶν, ὀρίζεται εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα πέντε.

Τὰ τῶν μισθῶν τῶν γραμματιστῶν τηροῦνται ὡς ἐκανόνισθησαν διὰ τῶν ἀρθρῶν 18 καὶ 19 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἄρθρον 30.

Πειθαρχικαὶ περιπτώσεις εἰσὶν αἱ ἐξῆς :

α' Ἡ κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἀπουσία ἀπὸ τοῦ καθήκοντος, ἐὰν δις ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῆ καὶ δὲν προῆλθεν ἐκ λόγων ὑγείας.

β') Ἡ παῦσις τῆς διδασκαλίας πρὸ τῆς τεταγμένης ὥρας, ἂν τρίς ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῆ.

γ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ ἐγγραφῆς τῶν προσελθόντων ἐν τοῖς ἐλέγχοις τοῦ σχολείου ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἢ τῶν κανονισμῶν ἐν γένει τῶν σχολείων.

δ') Ἡ ἀτέλεια τῆς διδασκαλίας, ἢ ἡ κατὰ παράβασιν τῶν παρὰ δεδεδεγμένων μεθόδων ἢ τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ἰπουργείου ἐνέργεια αὐτῆς.

ε' Ἡ παράβασις τοῦ περὶ διδακτικῶν βιβλίων νόμου, ἢ τῶν περὶ διαρκείας τῆς διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος ἢ τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν αὐτῆς διὰ τοῦ προγράμματος κεκατονομημένων.

ς' Ἡ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὑβριστικὴ ἢ πρὸς τοὺς συναδέλφους ἀνοίκειος καὶ ἀπρεπῆς συμπεριφορὰ.

ζ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ διδασκαλίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως διατεταγμένων καὶ ἢ χρῆσις κλεψιτύπων βιβλίων.

η' Ἡ ἄβουμία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων.

θ') Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ἀνοίκειος καὶ μετὰ σκαιότητος συμπεριφορὰ.

ι') Αἱ ἀνάρμοστοι τῆ σεμνότητι τοῦ ἔργου τοῦ διδασκάλου ἀνωμαλίαι τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου.

Ἄρθρον 31.

Πειθαρχικαὶ δὲ ποιναὶ εἰσὶν αἱ ἐξῆς :

α' Ἡ ἐπίπληξις.

β' Πρόστιμον ἀπὸ δύο μέχρι δέκα καὶ πέντε δραχμῶν.

γ') Πρόστιμον ἀπὸ δεκαπέντε δραχμῶν μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τιμωρουμένου.

δ', Προσωρινὴ παῦσις ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς μηνός, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς στέρησιν τοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρον 32.

Τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἐπιβάλλει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον. πλὴν τῆς ἐπιπλήξεως καὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφ. β' προστίμου, καταγινωσκομένων καὶ παρὰ νόμου τοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ σχολείου. Καλεῖται ὅμως πάντοτε εἰς ἀπολογίαὶν ὁ διδάσκαλος, ὀρίζουμένης πρὸς τοῦτο προθεσμίας, ἢ δὲ πειθαρχικῆς ἀπόφασις ἐκδίδεται μετὰ τὴν ἀπολογίαὶν αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἀπολογίαὶν ταχθείσης αὐτῷ προθεσμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἐποπτικῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 33.

Ἡ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον ἀνατεθειμένη ἐποπτεία ἐπὶ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων, ὡς συμπληρωτικῶν τὸ γε νῦν τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης, καὶ προπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν, τῶν τε δημοσίων, ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν, ἐνασκαίεται τοῦ λοιποῦ ἐπὶ μὲν τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους

ἐκπαιδεύσεως διὰ τῶν κατὰ νομὸν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιθεωρητῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς γυμνασιάρχων, λειτουργούντων πάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 34.

Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκάστου νομοῦ καθίσταται ἐν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων. Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ζακύνθου καὶ Ἄρτης δὲν διορίζεται ἴδιος ἐπιθεωρητής· ἐκπληροῦσι δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζακύνθου ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, καὶ τὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ νομοῦ Ἄρτης ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κερκύρας. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 39 ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια Ζακύνθου καὶ Ἄρτης.

Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Λαρίσης, Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ Λακωνίας ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῆ διὰ Β. Διατάγματος, τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργοῦ, ἀνά εἰς βοηθὸς τοῦ νομαρχικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὡς ἐπιθεωρητῆς β' τάξεως, ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῷ ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως.

Ὡς ἐπιθεωρηταὶ β' τάξεως δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ πρωτοβάθμιοι δημοδιδασκαλοὶ, διδάξαντες ἐπὶ πλήρη δεκαετίαν, ἐὰν, ὑποστάντες τὴν κατὰ τὴν προτελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 δοκιμασίαν, κριθῶσι δόκιμοι. Καὶ πρὸς ἐπιθεωρήσιν τῶν σχολείων θηλέων καὶ παρθεναγωγείων ἐπιτρέπεται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποστέλλωνται ἔκτακτοι ἐπιθεωρητρίαι, κεκτημέναι μεμαρτυρημένως διὰ πτυχίου εὐρωπαϊκῆς τινος Σχολῆς παιδαγωγικὰς καὶ φιλολογικὰς γνώσεις, ἀναγραφομένης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεως. Διὰ Β. διατάγματος θέλουσι κανονισθῆ τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιθεωρητῶν τούτων καὶ τὰ τῶν ἀποδογῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 35.

Ἡ ἐποπτεία ἐκάστου τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ καθιδρυσμένων κοινῶν τε καὶ πλήρων δημοτικῶν σχολείων, γραμματοδιδασκαλείων καὶ ἐλληνικῶν σχολείων.

Ἄρθρον 36.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἐν τῇ πόλει καθεδρεύοντα ἀρχιεπίσκοπον τοῦ νομοῦ, ὡς πρόεδρον, ἢ, χηρευούσης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς ἐνασκουσης τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπείας, ἀπὸ τὸν γυμνασιάρχην, ἢ, ἂν πλείω τοῦ ἐνὸς ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει Γυμνάσια, ἀπὸ τὸν ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀπὸ ἑνα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων ἐπιτηθόνων, ἀπὸ ἑνα τῶν εὐώπολητοτέρων κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων, καὶ ἀπὸ τὸν νομαρχικὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 37.

Ὁ τε ἐκ τῶν ἐπιστημόνων καὶ ὁ ἐκ τῶν κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων καλούμενος ὡς μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἐκ τριῶν προτεινομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πρωτεύουσῃς τοῦ νομοῦ, καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ τρία ἔτη πλήρη ἄνευ μισθοῦ.

Ἐπιτρέπεται ὅμως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν τριῶν ἐτῶν νὰ ἀντικατασταθῶσιν οὗτοι, ἂν ἀποδειχθῆ, ὅτι κληθέντες τακτικῶς δὲν προῆλθον εἰς τρεῖς κατὰ συνέλειαν συνεδριάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 38.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου δευτέρας τάξεως, διορίζεται δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῆ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἐὰν δὲν ᾖ ἡναι

α') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, διδάξας εὐδοκίμως ἐπὶ πέντε τοῦλάχιστον ἔτη ὡς καθηγητὴς Διδασκαλείου ἢ Γυμνασίου, ἢ ἐπὶ τρία τοῦλάχιστον ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου ἢ γυμνασιάρχης, ἀλλὰ πάντως ἔχων μεμαρτυρημένην περὶ τὰ παιδαγωγικὰ εἰδικότητα. Ἐὰν ὁμοίως διορισθῆ ἐπιθεωρητὴς διευθυντὴς Διδασκαλείου, οὗτος τηρεῖ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν, ὃν ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου εἶχεν. Ὡσαύτως ἂν δὲν ᾖ ἡναι διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας, διδάξας ὡς πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐπὶ τρία ἔτη.

β') Πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐκ τῶν κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη ἐκ τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν ἀναγνωρισθέντων τοιούτων, ἢ ἐκ τῶν ὑπηρετησάντων ὡς τακτικῶν διδασκάλων ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Προτύπῳ κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας αὐτοῦ.

γ') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἔχων ἀποδείξεις ὅτι ἐσπούδασεν εἰδικῶς τὴν παιδαγωγικὴν ἐν τινι Πανεπιστημίῳ ἢ Διδασκαλείῳ τῆς Εὐρώπης, ἢ φέρων πτυχίον ἀνωτέρου Διδασκαλείου Γαλλικοῦ ἢ Γερμανικοῦ.

Οἱ τῶν δύο τελευταίων τούτων κατηγοριῶν διορίζονται, ἂν ἐγκριθῶσι μετὰ δοκιμασίαν, τῆς ὁποίας τὰ καθ' ἕκαστα θέλουσι καθορισθῆ διὰ Β. διατάγματος, ἐνώπιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς προέδρου, τοῦ διευθυντοῦ ἢ τινος τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου καὶ τοῦ ἀρχαιότερου τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασιάρχων. Ἀλλ' οἱ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ β' ἀναφερομένων διοριζόμενοι ἐπιθεωρηταὶ ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως· ἐπιτρέπεται δὲ νὰ προβιβασθῶσι μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἴνα δὲ τις διορισθῆ ἐπιθεωρητὴς, ἢ βοηθὸς ἐπιθεωρητοῦ, ἀπαιτεῖται πάντοτε νὰ μὴ ὑπερέβῃ τὸ 55 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

*Άρθρον 39.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν οὔτε μετατίθενται, οὔτε ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας, εἰμὴ μόνον συνεπείᾳ ἠτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι. Γίγνεται δὲ ἡ μετάθεσις ἢ ἡ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις αὐτῶν διὰ Β. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Μετὰ τοῦ περὶ τῆς μεταθέσεως ἢ τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολύσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Β. διατάγματος δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρότασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ὁποίας προεκλήθη τὸ Β. διατάγμα.

*Άρθρον 40.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς τυγχάνει ὁ εἰσηγητὴς πασῶν τῶν εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ὑπαγομένων ὑποθέσεων· ἔχει δὲ τὰ ἐπόμενα καθήκοντα:

Α') Ἐπιθεωρεῖ καθ' ἑξάμηνιαν τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δημοτικὰ σχολεῖα παντὸς βαθμοῦ καὶ ἑκατέρου τῶν φύλων, τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα καὶ τὰ μονοτάξια καὶ διτάξια ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ ἐξετάζει

α') Τοὺς τηρουμένους ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν ἐλέγχους, ἵνα θεβαιωθῆ (1ον) ἂν οἱ ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένοι ὀρθῶς ἐνεγράφησαν, καὶ ἰδίως ἂν κατὰ τὰς ἀπὸ ἐτέρου δημοτικοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ δημοτικοῦ σχολείου εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἢ ἀπὸ ἐτέρου ἑλληνικοῦ μεταστάσεις τῶν μαθητῶν ἐτηρήθησαν αἷ τε ἄλλαι καὶ αἱ τῶν προηγουμένων ἄρθρων 18 καὶ 19 νόμιμοι διατάξεις, ὅπως προκαλέσῃ τὴν ἐνάσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου κατὰ πάσης τυχὸν παραβάσεως, ἢ ἐνασκήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν κατ' αὐτῆς· 2ον) ἂν ἐν τοῖς ἐλέγχοις τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων τυγχάνωσιν ἐγγεγραμμένοι οἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι παῖδες πάντων τῶν ἐν ταῖς ἐδραῖς αὐτῶν κατοικούντων, τίνες δ' εἰσὶν αἱ αἰτίαι τῶν ὑπαρχουσῶν τυχὸν ἐλλείψεων, ἵνα ἐπ' αὐτῶν προκαλέσῃ τὴν μελέτην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

β') Τὰς τοπικὰς περιστάσεις ἐκάστου δήμου, καὶ προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῆς καθ' ἑξάμηνια διαιρέσεως αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τοῖς ἐλέγχοις ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων, καὶ τοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προβιβασμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν.

γ') Τὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐν τῷ σχολεῖῳ διδασκτικῶν βιβλίων, ἵνα θεβαιώσῃ, ὅτι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς αἱ περὶ τούτων ἰσχύουσαι διατάξεις.

δ') Τὰ τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἢ πρὸς τοὺς ἰδίους συναδέλφους τῶν.

ε') Τὰ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκπληροῦσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα, καὶ ἰδίως ἂν διδάσκωσιν ἀκριβῶς κατὰ πάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀρχόμενοι τῆς διδασκαλίας καὶ περατοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ὥρας, ἂν ᾖ φιλόπονοι, καὶ ἂν ἐκπληρῶσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ νοημοσύνης καὶ εὐσυνειδησίας.

ς') Τὰ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίου αὐτῶν.

ζ') Τὰ τῶν ἐξετάσεων, τῶν προβιβασμῶν καὶ τῶν ἀπολυτηρίων, ἐὰν τηρῶνται αἱ περὶ τούτων διατάξεις.

η') Τὰ τῶν τηρουμένων ἐν τῷ σχολεῖῳ ἐλέγχων καὶ βιβλίων, ἐὰν τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἐν τάξει, ἄνευ παρεισγραφῶν καὶ διαγραφῶν.

θ') Τὰ κατὰ τὰς ποινὰς, τὰς ὁποίας οἱ διδάσκαλοι ἐπέβαλον εἰς τοὺς μαθητὰς.

ι') Τὰ ὑπάρχοντα διδασκτήρια, ἐὰν ᾖ κατὰλληλα, καὶ φροντίζει περὶ λύσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν μισθώσεων αὐτῶν, ἢ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐπισκευῶν ἢ θελτιώσεων, ἂν χρῆζωσι τοιούτων.

ια') Τὰ διδασκτήρια, ὅσα εἶναι κτίρια δημοτικά, ἂν ᾖ δυνατόν νὰ μεταρρυθμισθῶσι, συμφώνως πρὸς τὸ τηρούμενον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ κεκυρωμένον καὶ γενικὸν σχεδιαγράμμ. διδασκτηρίου δημοτικοῦ σχολείου· προκαλεῖ δὲ τὰς περὶ τούτου μελέτας τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύνταξιν τῶν τε σχεδίων τῶν ἐπενεκτέων μεταρρυθμίσεων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δαπάνης.

ιβ') Προκαλεῖ τὴν σύμπραξιν μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, καὶ μετ' αὐτοῦ προβαίνει εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἀπαιτουμένων μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν διὰ τὰς ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἐγκεκριμένων σχεδίων ἐκτελεστέας ἐργασίας πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ διδασκτηρίου.

ιγ') Μετέχει τῆς διευθύνσεως τῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὰς

ισχυούσας διατάξεις δημοπρασιῶν, καὶ ἐπιτηρεῖ, ἵνα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἔργων ἐφαρμύζονται τὰ ἐγκεκριμένα σχέδια.

ιδ') Προκαλεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου νομομαχανικοῦ συγγραφήν τῶν ἀπαιτουμένων σχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν δημοτικῶν διδασκηρίων, τῶν προοριζομένων εἴτε διὰ κοινὸν εἴτε διὰ πλήρως δημοτικὸν σχολεῖον, φροντίζει περὶ τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν σχεδίων τούτων καὶ τῶν προϋπολογισμῶν, καί, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, προκαλεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν κατὰ νόμον μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, μετέχων τῆς διευθύνσεως αὐτῶν καὶ ἐπιτηρῶν, ἵνα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς τὰ ἐγκεκριμένα σχέδια.

Β' Προσδιορίζει τὰς θέσεις, ἐρ' ὧν πρέπει νὰ οἰκοδομηθῶσι τὰ διδασκῆρια τῶν δημοτικῶν σχολείων, καὶ παρασκευάζει τὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀναγκαιούτων γηπέδων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Ε' Κεφαλαίου.

Γ') Ἐνασκεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, καὶ προκαλεῖ τὸ παρ' ᾧ διατελεῖ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἵνα καὶ τοῦτο ἀσκήσῃ τὴν ἀνατεθειμένην αὐτῷ ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων περιπτώσεων.

Δ', Συγκαλεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀδείξ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, συνέδρια τῶν τῆς περιφέρειᾶς αὐτοῦ δημοδιδασκάλων, ἐν οἷς συζητοῦνται καθ' ὠρισμένας ἡμέρας, οὐχὶ πλείονας τῶν ἐπτά, ζητήματα προδιατετυπωμένα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγκεκριμένα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου μεθοδολογικὰ ἢ παιδαγωγικὰ, ἢ ἄλλα σχετιζόμενα ἀμέσως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπιμελούμενος τῆς δημοσιεύσεως τῶν πρακτικῶν.

Τῶν συνεδρίων τούτων προεδρεύει ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς, πλὴν ἂν παρίσταται ἐν αὐτοῖς τῆ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς, ὅτε ἡ προεδρία ἀνατίθεται εἰς αὐτόν.

Ε' Ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἅμα ἐκ τῆς περιοδείας ἐπανελθὼν, πλήρες τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς, καὶ λεπτομερῆ ἔκθεσιν, ἐν ἣ ἀναγράφονται αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ περὶ ἐκάστου τῶν σχολείων, περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων καθ' ὕλην καὶ ὡς πρὸς τὰς μεθόδους, περὶ τῆς ἀκριβείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν καὶ περὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου.

*Ἄρθρον 41.

Εἰς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν ἀποδίδονται δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ καὶ δι' ἕξοδα περιοδείας δραχμαὶ ὀκτώ καθ' ἐκάστην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑδρας τοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰς αὐτὴν ἐπανόδου του, περιλαμβανομένης καὶ ταύτης. Δι' ἕξοδα δὲ γραφείου ἀποδίδονται αὐτῷ δραχμαὶ ἑκατὸν εἴκοσι κατ' ἔτος.

Καὶ εἰς τὸν βοηθὸν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ χορηγεῖται ἴση ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ἡμέραν τῆς περιοδείας αὐτοῦ.

Ἡ περιοδεία ἐκατέρου αὐτῶν καθ' ἑκάτερον τῶν δύο ἑξαμηνίων τοῦ ἔτους πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἐξήκοντα τοὐλάχιστον ἢ ὀγδοήκοντα τὸ πολὺ ἡμέρας.

*Ἄρθρον 42.

Τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ἐν τῇ εἰσηγήσει τῶν σχολικῶν ὑποθέσεων εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὡς καὶ ἐν πάσῃ τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ, πλὴν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων, ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου ἢ ὁ γυμνασιάρχης.

*Ἄρθρον 43.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον κατὰ πάσας τὰς σχέσεις αὐτοῦ εἴτε μετὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν, εἴτε μετὰ τῶν πολιτῶν.

Ἐπομένως ὁ ἐπιθεωρητὴς κοινοποιεῖ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ἐπομένην ἐκάστης τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὰς ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις αὐτοῦ, ὑποβάλλων εἰς αὐτὸ πλήρες ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως. Ἀνακοινώνει εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν μέρη τῶν εἰρημένων πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, διαβιβάζων αὐταῖς ἀπόσπασμα τοῦ περὶ τούτου πραγματευομένου μέρους τῶν πρακτικῶν, καὶ διεξάγει πᾶσαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἔχων ἴδιον γραφεῖον καὶ ἴδιαν σφραγίδα.

*Ἄρθρον 44.

Τὰ πλήρη ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐπιθεωρεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὁ γυμνασιάρχης τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ἣ τὸ σχολεῖον, ὑποβάλλων διὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὴν ἐκθεσίαν του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον.

*Ἄρθρον 45.

Διὰ Β. διατάγματος καὶ δι' ἰδιαιτέρων ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου θέλουσι κανονισθῆ τὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ αἱ σχέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν πρὸς τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα τὰς μεθόδους καὶ τοὺς τρόπους τῆς διδασκαλίας, τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ τὴν ἐν γένει ἔρευναν περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ Ὑπουργείου.

*Ἄρθρον 46.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ, πάντες ἢ τινες, δύνανται νὰ συγκαληθῶσι τῇ διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου εἰς συμβούλιον, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὅπως συσκεπτόμενοι συντάσσωσι τὰ προγράμματα τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ κανονισμοὺς ἢ ὁδηγίας περὶ μεθόδων διδασκαλίας ἢ ἄλλων ζητημάτων σχολικῶν.

*Ἄρθρον 47.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συγκαλεῖται εἰς συνεδρίαν ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον αὐτοῦ, ἐκτάκτως δὲ πάντοτε εἴτε αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ προέδρου, εἴτε κατ' αἴτησιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τὰ ἔργα τοῦ γραμματέως ἐκπληροῖ ὁ γυμνασιάρχης, ὅστις γράφει καὶ φυλάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου, τὰ ὅποια κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ἀναγινώσκονται καὶ ἐγκριθέντα ὑπογράφονται ὑπὸ τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ γενόμεναι ἀνακοινώσεις καὶ προτάσεις, καὶ αἱ ἐπὶ ἐκάστης αὐτῶν ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς λαμβάνει ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τούτων, ἐπικεκυρωμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γυμνασιάρχου.

*Ἄρθρον 48.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ συνέλθῃ καὶ εἰς ἴδιαν συνεδρίαν ἀνευ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συγκαλούμενον πρὸς

τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ. Ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσηιν τῆς πρώτης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39, ὅτε ἀκούει τὰς πρὸς αὐτὸ γιγνομένας παραστάσεις κατὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, εἴτε ἐπὶ ἀκηδία ἢ ἀσυγγνώστῳ ὀλιγωρίᾳ, εἴτε ἐπὶ ἐλλείψεσιν ἢ παραβάσεσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, εἴτε ἐπὶ ἀνωμαλίαις ἢ πλημμελείαις τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ μετὰ ἐπισταμένην συζήτησιν καὶ ἔρευναν ἀποφασίζει, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ, ἵνα ὑποβάλλῃ πρότασιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον περὶ μεταθέσεως ἢ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ταύτης, κρατούμενα ἐν χωριστῇ βιβλίῳ, φυλάσσονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἐκτίθενται δ' ἐν αὐτοῖς αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν προταθεῖσαι γνώμαι, καὶ μετὰ λεπτομεροῦς αἰτιολογίας τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ Συμβούλιον, καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συνεδρίασιν μελῶν.

Τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἀντίγραφον ὑποβάλλει τὴν ἐπομένην πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ μόνον τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπικοινωνῶν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον.

*Ἄρθρον 49.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον προτείνει·

1) Τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευσουσῶν θέσεων ἐν δημοτικοῖς ἢ ἑλληνικοῖς σχολείοις ἢ γραμματοδιδασκαλείαις.

2) Τὴν ἀνάγκην συστάσεως γραμματοδιδασκαλείων.

3) Τὴν προσθήκην δημοδιδασκάλων ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 22 § 6' τοῦ παρόντος νόμου, ἢ τὸν διορισμὸν διδασκάλου τριτοβαθμίου ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16.

4) Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα κρίνει συντελοῦντα πρὸς ἄρσιν τῶν αἰτιῶν, δι' ἃς δὲν προσέρχονται εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα οἱ παῖδες τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ σχολείου οἰκούντων.

5) Τὰς ἀναγκαίας βελτιώσεις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων.

6) Τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐπενεχτέων μεταβολῶν καὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς ἀναγκαίας δαπάνης πρὸς μεταρρύθμισιν τῶν δημοτικῶν κτιρίων, ἐν οἷς λειτουργοῦσι νῦν δημοτικὰ σχολεῖα ἢ γραμματοδιδασκαλεῖα, εἴτε τὰ σχέδια καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς πρὸς οἰκοδομὴν τοιούτων κτιρίων κατὰ τὰς περιπτώσεις ια' -ιδ' τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ παρόντος νόμου.

7) Τὴν ἐπισκευὴν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἢ ἑλληνικοῖς σχολείοις σκευῶν, ἐπιπλῶν καὶ ὀργάνων διδασκαλίας.

8) Τὴν μετάθεσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου.

*Ἄρθρον 50.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει·

1) Ἐπὶ τῶν ὑποβληθειῶν ἐφέσεων κατὰ τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἐδαφ. α' καὶ β' τοῦ ἄρθρου 31.

2) Ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων, ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσιν αἱ ἐν τοῖς ἐδαφ. γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 31 πειθαρχικαὶ ποιναί.

3) Ἐπὶ τῶν μεταθέσεων δημοδιδασκάλων, ἢ διδασκαλιστῶν, ἢ γραμματοδιδασκάλων, τὰς ὁποίας κρίνει ἀναγκαίας εἴτε πρὸς τιμωρίαν τῶν μετατιθεμένων, εἴτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

4 Ἐπὶ τῆς παύσεως δημοδιδασκάλων ἀρρένων ἢ θηλέων, ἢ γραμματοδιδασκάλων, ὧν τὴν διαγωγὴν κρίνει ἀνεπίδεκτον βελτιώσεως.

5) Ἐπὶ τῆς ἀποπομπῆς ἐκ τοῦ σχολείου μαθητῶν, τῶν ὁποίων ἢ περαιτέρω ἐν τῷ σχολείῳ ἀναστροφή ἀποβαίνει ἐπιβλαβής.

*Ἄρθρον 51.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 48, δὲν ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεῦνης ἄλλων ἀντικειμένων, εἰμὴ μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου εἰσαγομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιορίζει τὰς συζητήσεις καὶ τὰς σκέψεις του.

*Ἄρθρον 52.

Ἡ συνεδρίασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου θεωρεῖται νόμιμος, ἂν τέσσαρα τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ ᾖναι παρόντα, ἐν οἷς ὁ ἐπιθεωρητής, ἐν πάσαις ταῖς ἄλλαις συνεδριάσεσι, πλὴν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὁ γυμνασιάρχης ἀνεξαίρετως.

Αἱ πράξεις δὲ τοῦ Συμβουλίου καταρτιζονται διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν αὐτοῦ, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

*Ἄρθρ. 53.

Πᾶσαι αἱ περὶ ἐπιτηρήσεως ἢ ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ Β. διατάγματος τοῦ 1834 περὶ ἐπιτοπίων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅσαι δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

*Ἄρθρον 54.

Τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, πληρόνεται δὲ ὑπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας δημοσίων ταμείων ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐνταλμάτων τῶν ἀρμοδίων δημάρχων.

*Ἄρθρον 55.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως προσδιορίζονται πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, καὶ αἱ πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων πιστώσεις ἀναγράφονται πρῶται ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς, ἀποτελοῦσαι ἴδιον ἐν αὐτοῖς τμήμα, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις τῶν δημοτῶν». Ἄλλ' αἱ διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀπαιτούμεναι ἀναγράφονται ὑπὸ ἴδιον δι' ἕκαστον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κεφάλαιον, διακρινόμενον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, διαιρούμενον δ' εἰς τρία ἄρθρα, ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων ἢ διδασκαλιστῶν πιστώσεις, τὸ δεύτερον τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τῶν διδασκηρίων, ἐὰν ταῦτα δὲν ᾖναι ἐν δημοτικῶν κτιρίοις, καὶ τὸ τρίτον τὰς δι' ἐπιπλα, πίνακας, ὄργανα διδασκαλίας καὶ λοιπὰ ἐξόδα ἀπαιτουμένας.

*Ἄρθρον 56.

Ἐὰν αἱ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀναγραφεῖσθαι ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν ἐν τῷ δήμῳ ὑπαρχόντων δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, προκαλεῖται

ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἢ ἀπόφασις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 19, 20 καὶ 22 β' α' τοῦ Α' 204' περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891 διατασσόμενα· συμφώνως δὲ πρὸς ταύτην ὁ νομάρχης εἴτε αὐξάνει τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις μέχρι τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ, διαγράφων ἄλλα ἔξοδα, τὰ ὅποια δύνανται, ἄνευ ἀναλόγου ζημίας τῶν δημοτικῶν συμφερόντων, νὰ ἀναβληθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἢ ἐλαττώων τὰς διὰ τὰ ἀναπόφευκτα κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἔξοδα ἀναγεγραμμένας πιστώσεις μέχρι τοῦ τελευταίου ὁρίου αὐτῶν, εἴτε, ἂν αἱ τοιαῦται ἐλαττώσεις τῶν ἐξόδων δὲν ᾔναι ἐφικταί, ἢ δι' αὐτῶν δὲν ἐπιτυχάνηται ἢ ἐξίσωσις τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα, προκαλεῖ τὰς ἀρχὰς τοῦ δήμου νὰ προτείνωσι τὴν συμφώνως πρὸς τὰς νομίμους διατάξεις αὐξήσιν τῶν ἐσόδων.

* Ἄρθρον 57.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν πιστώσεων, ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσιν, κατὰ τὰς περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν δημοτικῶν ἐσόδων νομίμους διατάξεις, ὅ τε ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων δημοτικῶν δασμῶν καὶ οἱ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι μέχρις ἐνὸς τοῖς ἑκατόν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δ' ὅρον ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσιν καὶ τὰ ἔσοδα τῶν δήμων τῆς Ἐπτανήσου.

* Ἄρθρον 58.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Α' 204' περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου χορηγουμένη εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου συνδρομὴ ἀπονέμεται αὐτοῖς, μόνον ἂν, καὶ μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἐπενεχθείσας ὑπὸ τοῦ νομάρχου μεταβολὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον αὐξήσιν τῶν φόρων, δὲν συμπληρώνονται αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις.

* Ἄρθρον 59.

Τὰ χορηγήματα ταῦτα ἐγκρίνονται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, πληρόνεται δὲ εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου δι' ἐντάλματων τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ κεφαλαίου κατατεθειμένου ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ.

* Ἄρθρον 60.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀποτελεῖται :

α') Ἐκ τῶν τόκων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου κληροδοτημάτων, τῶν μὴ ῥητῶς καθωρισμένων εἰς εἰδικούς σκοπούς, εἴτε διὰ τῶν διαθηκῶν, εἴτε διὰ προγενεστέρων νόμων ἢ Βασ. διαταγμάτων.

β') Ἐξ εἰσφορᾶς τῶν ἱερῶν Μονῶν ἐτησίως, ἧς τὸ ποσὸν προσδιορίζεται εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν.

γ') Ἐξ εἰσφορᾶς τοῦ δημοσίου ταμείου, ἧς τὸ ποσὸν ἀναγράφεται ἐν τοῖς ἐτησίοις προϋπολογισμοῖς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Συνδρομὴ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως».

* Ἄρθρον 61.

Τὸ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τῶν Μονῶν εἰσπράττεται παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐφαρμοζομένων πασῶν τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διατάξεων, πλὴν τῆς περὶ ἐκποιήσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων. Κατανέμεται δὲ εἰς τὰς Μονὰς διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

Ὑπουργείου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἐπομένους ὅρους.

Ἐπὶ ποσῷ ἐσόδων ἀπὸ 5,000	μέχρι 10,000	δρ. 2	τοῖς	0/0
»	»	»	4	»
»	»	»	6	»
»	»	»	8	»
»	»	»	9	»

ἀπὸ 100,000 καὶ ἄνω δέκα τοῖς ἑκατόν.

Ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν εἰσφορῶν εἶναι μειζρον ἢ ἔλασσον τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, μειοῦνται ἢ αὐξάνονται αὐταί, διατηρουμένης πάντοτε τῆς κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους ἀναλογίας ἐκάστης πρὸς τὸ ὅλον.

* Ἄρθρον 62.

Ἐὰν ὁμως τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τῷ δήμῳ δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 ἀναφερομένων φόρων, τότε μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου χορηγοῦνται τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς ἀναγεγραμμένης ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους πιστώσεως, καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

* Ἄρθρον 63.

Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπομένου μηνός, ἐξοφλοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐντὸς πέντε τοῦ βραδύτερου ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαίου.

Ἐὰν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν εἰσπεπραγμένα ἔσοδα τοῦ δήμου, ἀρκοῦντα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ἐντάλματος, ὁ ταμίας προσκαλεῖ τὸν εἰσπράκτορα τοῦ οφείλοντος δήμου νὰ ἀποστείλῃ αὐτῷ τάχιιστα τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, τὸ ὅποῖον ἄμα λαβῶν ἀποδίδωσιν εἰς τὸν δικαίου. Ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν χρήματα, τὸ δημοσίον ταμεῖον ἐξοφλεῖ τὸ ἐντάλμα ἐκ χρημάτων τοῦ Δημοσίου, ἂν πρόκειται νὰ εἰσπράξῃ ἔσοδα τοῦ δήμου, κρατεῖ δὲ τὸ καταβληθὲν ποσὸν ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραχθησομένων δημοτικῶν ἐσόδων.

Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσιν πλέον ἔσοδα τοῦ δήμου πρὸς εἰσπραξίν, δὲν ὑπάρχωσιν δὲ δημοτικὰ χρήματα οὐδ' ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ οὐδ' ἐν τῷ δημοτικῷ, ὁ ταμίας καταγγέλλει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν διοικητικὴν ἀρχὴν δι' ἀναφορᾶς, ἰστορουσῆς λεπτομερῶς τὸ πρᾶγμα, ἵνα αὐτὴ προκαλέσῃ τὴν περὶ καταβολῆς τῶν ἀναγκαιοῦντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου πρόνοιαν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου.

* Ἄρθρον 64.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἐκδώσῃ τὰ ἐντάλματα τῶν μηνιαίων ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπομένου μηνός, ὡσαύτως καὶ ὁ δημόσιος ταμίας, ἂν δὲν ἐξοφλήσῃ τὰ ἐπιδειχθέντα εἰς αὐτὸν ἐντάλματα ἐντὸς τοῦ πενθήμερου ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαίου, ἐνῶ ὑπῆρχον ἐν τῷ ταμείῳ χρήματα τοῦ δήμου, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς ἐκάτερος διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν δέκα, τὸ ὅποῖον αὐξάνει κατὰ πέντε δραχμὰς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναβολῆς τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐντάλματων, ἢ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πρώτης πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ὁ δὲ δημοτικὸς εἰσπράκτωρ, ὁ ἀρνηθεὶς νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ταμίαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέντα πρὸς ἐξόφλησιν ἐντάλματος ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδύσεως χρήματα, καίτοι ὑπαρχόντων ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ δημοτικῶν χρημάτων ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ζητούμενον, τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς διὰ προστίμου εἴκοσι καὶ πέντε δραχμῶν, ἀπολύεται δὲ τῆς ὑπηρεσίας, ἂν καὶ δευτέρον ὑποπέσῃ εἰς τὴν αὐτὴν παράβασιν.

*Ἄρθρον 65.

Οὐδεμία κατάσχεσις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν δήμων εἰς χεῖρας τῶν ταμιῶν ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἰσχύει ἵνα μειώσῃ τὰ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τῶν δημοτῶν ἐκάστου δήμου προσδιορισθέντα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ ποσά.

*Ἄρθρον 66.

Τὰ πρὸς τὸ καταργηθῆν ταμεῖον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδύσεως ὀφειλόμενα ἐκ τῆς πληρωτέας εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσφορᾶς τῶν δήμων, ἢ ἐξ ἄλλων πόνων, ὡς καὶ πάντα τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ καταργηθῆν ταμεῖον ἔσοδα, εἰσπραττόμενα, εἰσάγονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

*Ἄρθρον 67.

Τὰ ἔξοδα τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίῶν καὶ τῶν ἐπιθεωρήσεων τῶν δημοτικῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, ὡς καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδύσεως κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον αὐτῶν, ἢ τὰ τῆς μετασκευῆς τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, ὅπως καὶ ταῦτα μετασκευασθῶσι κατὰ τὸν εἰρημένον τύπον, δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, ἀλλὰ πληροῦνται ἐκ τοῦ ἐν Τραπεζῇ κατατεθειμένου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν νόμου προωρισμένου εἰς βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς δημοτικῆς, τῆς μέσης καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδύσεως εἰδικῶν κεφαλαίου, διὰ χρηματικῶν ἐντάλμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου, ἐκδιδομένων ἐπ' ὀνόματι τῶν δικαιοῦχων καὶ ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς, ἐν ἣ τυχᾶναι κατατεθειμένον τὸ εἰρημένον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ δημοτικῶν διδαστηρίων.

*Ἄρθρον 68.

Τῶν δημοτικῶν διδαστηρίων προσδιορίζονται ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τύποι, ὁ τοῦ διδαστηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πλήρως δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ ὁ τοῦ διδαστηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον ἢ γραμματοδιδασκαλεῖον.

*Ἄρθρον 69.

Οἱ τύποι οὗτοι κατατίθενται καὶ τηροῦνται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου ἐν σχεδίοις ἀρχιτεκτονικοῖς, τὰ ὅποια θέλουσι συνταχθῆ τῇ φροντίδι αὐτοῦ παρ' ἀρχιτεκτόνων, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς γενομένους ἀποδεκτοὺς κανόνας, ἐξετασθῆ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκροτηθησομένης παρὰ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ προσώπων ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς ὕλης ταύτης, καὶ, ἀφοῦ ἐγκριθῶσι παρ' αὐτῆς, κυρωθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἀναγνωρισθῆ ὡς τύποι τῶν οἰκοδομητέων διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδύσεως.

*Ἄρθρον 70.

Τῷ καθ' ἕνα τῶν τύπων τούτων ἀρχιτεκτονικῶν

σχεδίων ἀντίγραφον κεκυρωμένον ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου εἰς ἕκαστον τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίῶν, κατατίθεται δὲ καὶ τηρεῖται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ.

*Ἄρθρον 71.

Οἱ παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίαις ἐπιθεωρηταὶ ὀφείλουσιν, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἀρμοδίου νομαρχηχανικοῦ, α') νὰ ἐξετάσωσι τὰ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ νομοῦ οἰκοδομήματα τοῦ δήμου, τὰ προωρισμένα ὡς δημοτικὰ διδαστήρια, νὰ φροντίσωσι δὲ νὰ μελετηθῆ τεχνικῶς μετ' ἐπιστάσις, ἂν ᾔται δυνατόν νὰ μετασκευασθῶσι ταῦτα κατὰ τὸν τύπον τοῦ διδαστηρίου εἴτε τοῦ κοινοῦ εἴτε τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καταρτισθῆ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο δαπάνης· β') νὰ ἐξετάσωσιν ἐκ παραλλήλου πόσα εἶναι δυνατόν πιθανῶς νὰ εἰσπραχθῶσιν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τοιούτων οἰκοδομημάτων, πόσα δ' ἀπαιτοῦνται νὰ δαπανηθῶσι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου ἐν καταλλήλῳ θέσει καὶ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ γηπέδου τούτου νέου οἰκοδομήματος, ὁμοίου καθ' ὅλα πρὸς ἕνα τῶν εἰρημένων τύπων.

Τὰς πληροφορίας ταύτας οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἀνακοινοῦσιν εἰς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια, τὰ ὅποια μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν πάντων τῶν σχετικῶν θεμάτων, προτείνουσιν ἡτιολογημένως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον ἐκ τῶν δύο τούτων μέτρων ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κρίνουσι συμφωρότερον.

*Ἄρθρον 72.

Ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς μετασκευῆς τοῦ ὑπαρχόντος δημοτικοῦ κτιρίου, τοῦ προωρισμένου εἰς δημοτικὸν διδαστήριον, ἐκτελοῦνται τὰ ὀριζόμενα ἐν ταῖς β' β' γ' καὶ ιδ' τοῦ ἄρθρ. 40. Ἐγκριθείσης δὲ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ὑπαρχόντος δημοτικοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἀντ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς νέου τοιούτου κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, τὸ μὲν ὑπάρχον οἰκοδομημα παρὰδίδεται εἰς τὸν οικονομικὸν ἔφορον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου προβῆ εἰς τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοδομήματος κατὰ τὰς περὶ τούτου νομίμους διατάξεις, ὁ δ' ἐπιθεωρητῆς προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου, καὶ μετὰ τοῦτο τῶν πρὸς ἔναρξιν καὶ περαίωσιν τῆς νέας οἰκοδομῆς ἀναγραφόμενων ἐν τῇ περιόδῳ Β' καὶ ἐν τῇ β' ιδ' τῆς περιόδου Α' τοῦ ἄρθρου 40 καθηκόντων του.

*Ἄρθρον 73.

Ἡ ἐκποίησις τῶν δημοτικῶν τούτων οἰκοδομημάτων γίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ὀρθορῶν κτημάτων ἰσχυρούσας διατάξεις, ἀλλ' ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ὅλου τοῦ διὰ τῆς ἐγκριθείσης δημοπρασίας προσδιορισθέντος τιμήματος, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

Τὸ οὕτως εἰσπραχθῆν τιμημα ἀνήκει εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 εἰδικὸν κεφάλαιον, καὶ ἐπομένως κατατίθεται ἐν τῇ Τραπεζῇ, ἐν ἣ καὶ τοῦτο ὑπάρχει κατατεθειμένον.

*Ἄρθρον 74.

Τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ προσδιορισθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 40 γηπέδων ἡ ἀπόκτησις κηρύσσεται ὡς δημοσία ἀνάγκη.

Ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ πληρωτέου εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τιμήματος τοῦ καταληπτέου γηπέδου, καὶ ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ

ΑΧΜΒ' νόμου τῆς 4 Ἰανουαρίου 1888, ἰσχύουσας τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΑΩΖ' νόμου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1891 ἐπενεχθείσης ἐπ' αὐτῶν τροπολογίας.

Ὁ κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ ΑΧΜΒ' νόμου ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἔτυγχάνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 75.

Οἱ ὄροι τῶν συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἀναδεχθέντων εἴτε τὴν μετασκευὴν τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, εἴτε τὴν οἰκοδομὴν νέων διδασκηρίων, προσδιορίζονται διὰ τοῦ προγράμματος τῶν μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν, συνεπεία τῶν ὁποίων ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῶν τελευταίων μειοδοτῶν τὰ οἰκοδομικὰ ἔργα.

Τὰ προγράμματα τῶν δημοπρασιῶν τούτων συντάσσονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ γραφείου τῶν Δημοσίων Ἔργων, λαμβανομένων κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μελέτην αὐτοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμόδιου ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθεισῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου· ἐκδίδονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἔργων γίνεταί πάντοτε εἰς δόσεις, ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν ἔργων, καὶ μετὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐκτέλεσεως τῶν ἔργων.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰσχύουσι τὰ περὶ μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων διατεταγμένα.

Ἄρθρον 76.

Ἡ κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν διδασκηρίων, ἢ ἡ κατὰ τοιοῦτον τύπον οἰκοδομὴ νέων διδασκηρίων, γίνεταί τὸ πρῶτον ἐν ταῖς πρωτεύουσαις καὶ ταῖς κώμαις τῶν δήμων τρίτης τάξεως, μετὰ τὴν πλήρωσιν δὲ τῶν ἀναγκῶν τῶν διδασκηρίων ἐν αὐτοῖς, γίνεταί ἐν ταῖς πρωτεύουσαις καὶ ταῖς κώμαις τῶν δήμων β' τάξεως, ὅταν δὲ πληρωθῶσι καὶ αἱ ἐν τοῖς δήμοις β' τάξεως ἀνάγκαι, γίνεταί ἡ μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων διδασκηρίων ἢ ἡ οἰκοδομὴ νέων ἐν ταῖς πρωτεύουσαις καὶ ταῖς κώμαις τῶν δήμων α' τάξεως.

Ἄρθρον 77.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι προσδιορισθῆ ὁ χρόνος καὶ τὰ καθέκαστον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 78.

Καταργοῦνται α' Ὁ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν, παύσεως καὶ μεταθέσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἑκατέρου τῶν φύλων ΑΦΝΗ' (νόμος τῆς 28 Μαΐου 1887. β') Ὁ περὶ καταργήσεως τοῦ ταμείου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ περὶ διοργανισμοῦ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΠΠΕ' νόμος τῆς 12 Ἀυγούστου 1892. γ') Οἱ ὑπ' αὐτοῦ καταργηθέντες νόμοι ΑΧΜΑ' τῆς 9 Ἰανουαρίου 1888 καὶ ΑΘΜΑ' τῆς 27 Μαρτίου 1891. δ') Πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

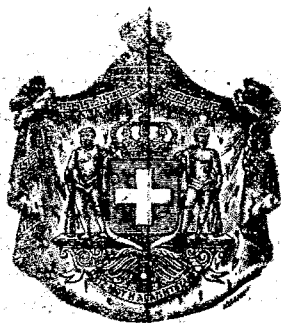
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργὸς
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1895.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α

ΑΡΙΘ ΦΥΛΛΟΥ 97

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

1914

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Νόμοι

Νόμος 214 περί έγκρισέως της σύμβάσεως περί ανταλλαγής ταχυδρομικών δεμάτων μεταξύ της Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής 1

Νόμος 238 περί του προσωπικού των υπαλλήλων του Υπουργείου των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και τροποποιήσεως διατάξεων πινών των νόμων ΓΥΚΑ' και ΔΙΒ' (ανάδημοσίευσις) 2

Νόμος 240 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσως 3

Υπουργικαί αποφάσεις

Περί έγκρισέως πίνακος προαγωγής μηχανικών α' και γ' τάξεως, υπαρχηνατικών β' και γ' τάξεως και γραμματέων β' τάξεως 4

Περί όρισμού των διακοπών εν τοις δημοτικαίς σχολείαίς Καθολικού και Κεραινης της Αχαΐας 5

Περί έγκρισέως της σύμβάσεως περί ανταλλαγής ταχυδρομικών δεμάτων μεταξύ της Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Νόμος 219

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισμένοι όμοφώνως μετά της Βουλής, άπεφασισαμεν και διατάσσόμεν

Η μεταξύ της Γενικής Διευθύνσεως των Ταχυδρομείων και Τηλεγράφων της Ελλάδος και της Γενικής Διευθύνσεως των Ταχυδρομείων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής διαμολογηθείσα σύμβασις περί ανταλλαγής ταχυδρομικών δεμάτων μεταξύ Ελλάδος και των Ηνωμένων

Πολιτειών της Αμερικής έξ άρθρων (14) ως εφ' ακείμενον έπιπεταλ έχει πλήρη και νόμιμον ισχύον νόμον εν τω εδάφει

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και κατ' Ηρώτων σήμερον κυρώθει, δημοσιεύθη διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και έκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τή 5 Απριλίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ο επί των Εσωτερικών Υπουργός
ΕΜΜ. ΡΕΠΟΥΔΗΣ

Εθεωρήθη και έτέθη ή μεγάλη τού Κράτους σφραγίς

Εν Αθήναις τή 10 Απριλίου 1914.

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός
Κ. Δ. ΡΑΚΤΙΒΑΝ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περί ανταλλαγής ταχυδρομικών δεμάτων μεταξύ της Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Οι υπογεγραμμένοι Κωνσταντίνος Ν. Μαρίνος, Γενικός Διευθυντής των Ταχυδρομείων και Τηλεγράφων της Ελλάδος και Albert S. Burleson Γενικός Διευθυντής των Ταχυδρομείων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής έμπορούμενοι υπό της επιθυμίας του να βελτιώσωσι τας μεταξύ της Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχέσεις, διωμολόγησαν, δυνάμει της δοθείσης αυτοίς πληρεξουσιότητας, τας ακόλουθους διατάξεις :

Άρθρον 1.

Αι διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως εφαρμόζονται αποκλειστικώς επί της ανταλλαγής των ταχυδρομικών δεμάτων, συμφώνως προς τους εν τῇ μνηθείση Συμβάσει οριζομένους κανόνας.

Δέν τροποποιούσιν ουδόλως τας συμφωνίας της Διεθνούς Ταχυδρομικής Συμβάσεως, αΐτινες περραμένουσιν εν ισχύϊ, ως εις τὸ παρελθόν. Πᾶσαι αἱ ἐπόμεναι διατάξεις ἀφορῶσιν αποκλειστικῶς εἰς τὰς ἀνταλλαγσομένας ἀποστολάς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 2.

1. Δύνανται ν' ἀνταλλαγῶσιν, ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης Συμβάσεως, τὰ ἔμπορεύματα καὶ τὰ παντὸς εἶδους ἄλλα ταχυδρομικὰ ἀντικείμενα, ἐξαιρέσει τῶν ἐπιστολῶν, ἐπιστολικῶν δελταρίων καὶ χειρογράφων πάσης φύσεως, ὅταν ταῦτα γίνωνται δεκτὰ πρὸς μεταφορὰν ἐν τῷ Ἑσωτερικῷ τῆς Χώρας τῆς καταγωγῆς. Οὐχ ἦττον τὰ δέματα δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι μῆτε τὸ βάρος τῶν 5 χιλιογράμμων (11 λίτραι), μῆτε τὰς ἀκολουθοῦς διαστάσεις: ἀνώτατον μῆκος καθ' ὅλας τὰς πλευράς: 105 ἑκατοστά τοῦ μέτρου (τρεῖς πόδες ἔξ δάκτυλοι), ἀνώτατον μῆκος καὶ περιφέρεια ἄμφω 180 ἑκατοστά τοῦ μέτρου (ἕξ πόδες).

Ἐκαστὸν δέμα δέον νὰ ᾖ συνεκκεκαμημένον κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα εἰς τὰς ἐπιπερασμένους ὑπαλλήλους τοῦ Τελωνείου νὰ εἰσέλθωσιν εὐκόλως τὸ περιεχόμενον. Ἐξαιροῦνται τῆς μεταφορᾶς, ἐκτὸς τῶν ἀντικειμένων ἄτινα θὰ ὀρισθῶσιν ἀμοιβαίως παρ' ἀποτέρων τῶν Χωρῶν:

Τὰ κατὰ παράθεσιν τῶν ἐν ἰσχύϊ ἐν τῇ Χῳρᾷ τοῦ προορισμοῦ νόμων περὶ φιλοκυβερνητικῆς ὑποκλήσεως δημοσίευσματα, τὰ δηλητήρια φάρμακα καὶ αἱ ἐκρηκτικαὶ ἢ εὐφλεκτοὶ ὕλαι, αἱ λιπαραὶ οὐσίαι, ὕγραι ἢ εὐκόλως ὑγροποιούμεναι, τὰ γλυκίσματα καὶ τὰ φάρμακα, τὰ νικητὰ ἢ ζῶντα ζῷα (ἐκτὸς τῶν ἐντόμων ἢ τῶν ἐρπετῶν τῶν πλήρως ἀπεξηραμμένων), οἱ κροταὶ καὶ τὰ αὐτὰ εὐκόλως ἀπρηκτιθόμενοι, αἱ ἀσπίδες, κακηνόμοι οὐσίαι, τὰ γράμματα, αἱ ἀσφελία, ἢ ἀνεγαστὰ ἢ λαχέων, πᾶσι τοῖς ἀντικείμενοι ἀντικείμενα, τὰ ἀντικείμενα, ἄτινα ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των δύνανται νὰ βλάψωσιν ἢ πληγώσωσι τοὺς διαχειριζομένους αὐτὰ ὑπαλλήλους.

Ἡ ΣΟΜΙΤΗΡΙΑΣΙΣ

2. Τὰ δέματα τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως γινόμενα δεκτὰ εἰς τὴν Χῳρὰν τῆς προορισθείσης, ἐξαιρέτως καὶ παραμονῆς, ἐκτὸς τῶν ἀποστελλομένων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τελωνιακῶν διατυπώσεων καὶ μεταφέρονται εἰς τὸν προορισμὸν των διὰ τῶν ταχυδρομικῶν ὁδῶν καὶ ἄλλων ὑποκαταστάσεων εἰς τοὺς σχετικὸς νόμους καὶ κανονισμοὺς τῆς Χῳρᾶς πρὸς ἣν κατευθύνονται.

Άρθρον 3.

Ἐκαστὴ Χῳρὰ ἔχει πρὸς ἑαυτὴν ὅσον τὸ ὅλον τῶν εἰσπραχθέντων τελῶν διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐγγράφων καὶ κατ' ὀλίγον διανομὴν τῶν δεμάτων. Ἐπομένως ἡ παρούσα Συμβάσις

ῥθῆ. νὰ ἐγγραφῆ ἢ νὰ ἐγκλεισθῆ ἐν τῷ δέματι. Ἐὰν ἐπιστολή τις ἢ ἀνακοίνωσις τοῦ εἶδους τούτου ἀνακαλυφθῆ, ἔν μὲν δύνανται νὰ ἀποσπασθῆ τοῦ δέματος, παραδίδεται εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, ἔν δὲ, τούναντίον, δὲν δύνανται νὰ ἀποχωρισθῆ τοῦ δέματος, τότε τοῦτο δὲν γίνεται δεκτόν. Ἐν τούτοις, ἐὰν ἐπιστολαὶ ἢ ἀνακοινώσεις τῆς αὐτῆς φύσεως διαβιβασθῶσιν ἐκ παραδρομῆς, ἡ Χῳρὰ τοῦ προορισμοῦ δύναται νὰ τὰς ἐπιβαρύνῃ μὲ τὸ διπλάσιον τέλος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Διεθνούς Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως.

Οὐδὲν δέμα δύναται νὰ περιέχῃ ἕτερα δέματα φέροντα διευθύνσεις ἄλλας ἐκείνης, ἣν τοῦτο φέρει. Ἐὰν τοιαῦτα δέματα ἢ ἀντικείμενα ἀνακαλυφθῶσιν ἐντὸς δέματος τινος, ἀποστέλλονται κεχωρισμένως καὶ διατιμῶνται ὡς διακεκριμένα ἀποστολαί.

Άρθρον 4.

1. Ἡ προπληρωμὴ τῶν τελῶν τῶν δεμάτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Τὰ πληρωτέα τέλη κατὰ τὴν ἀποστολὴν εἰσι τὰ ἀκόλουθα :

2. Ἐν Ἑλλάδι διὰ πᾶν δέμα μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 3 χιλιόγραμμα φρ. 3.75, καὶ φρ. 5.25 διὰ πᾶν δέμα ὑπὲρ τὰ 3 χιλιόγραμμα μέχρι 5 χιλιogramm.

3. Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Αμερικής : διὰ πᾶν δέμα, οὗτινος τὸ βάρος δὲν ὑπερβαίνει μίαν λίτραν (455 γραμμάρια) 12 σέντς, καὶ διὰ πᾶσαν ἐπὶ πλέον λίτραν ἡ κλάσμα αὐτῆς 12 σέντς.

4. Τὰ δέματα παραδίδονται εἰς τοὺς παραλήπτας ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῶν ἑνδείκνυμένων ἐν ταῖς διευθύνσεσιν, ἐλεύθερα παντὸς τέλους μεταφορᾶς, ἐν τούτοις ἐκάστη Χῳρὰ δύναται κατὰ βούλησιν νὰ εἰσπράξῃ, παρὰ τοῦ παραλήπτου, λόγῳ ἐξόδων διανομῆς καὶ τελωνιακῶν διατυπώσεων, τέλος μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 25 ἑκατοστά ἐν Ἑλλάδι καὶ ἕξ σέντς ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Άρθρον 5.

1. Ὁ ἀποστολεὺς δύναται νὰ ἠτήσῃ, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς καταθέσεως τοῦ δέματος ἀπόδειξιν παραλαβῆς παρὰ τοῦ Γραφείου, εἰς ἃ παραδίδεται τὸ δέμα πρὸς μεταφορὰν. Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις θέλει γίνεσθαι χρῆσις ἐντύπου, ὁμοίου πρὸς τὸ προσηρητημένον ὑπόδειγμα I.

Άρθρον 6.

1. Ὁ ἀποστολεὺς συντάσσει δι' ἕκαστον δέμα τελωνιακὴν διασαφήσιν ἐπὶ εἰδικῷ ἐντύπῳ (ἕδ. ὑπόδειγμα II, προσηρητημένον ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει, ἢ ἐπιτέλλεσθ' ἢ προσαρτᾶ ἐπὶ τοῦ δέματος. Ἐν τῇ διασαφήσει περιγράφεται γενικῶς τὸ δέμα, ὀρίζεται ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ ἀξία αὐτοῦ, ἡ χρονολογία τῆς ἀποστολῆς, ἡ ὑπογραφή καὶ ἡ διάμενος τοῦ ἀποστολέως. Αἱ διευθύνσεις τῶν Ταχυδρομείων τῶν συμβαλλομένων Χωρῶν δὲν ἀνακαλύθουσιν οὐδεμίαν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐγγράφων τῶν τελωνιακῶν διασαφήσεων.

Εἰς τοὺς

2. Τὰ δέματα ὑπόκεινται εἰς πάντα τὰ τελωνιακὰ τέλη καὶ εἰς πάντας τὰς τελωνιακὰς ἐπιβαρύνσεις τοὺς ἰσχύοντας ἐν ταῖς Χῳραῖς τοῦ προορισμοῦ, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰσπράξεως τῶν τελωνιακῶν τελῶν. Τὰ προσηρητὰ ἐπιβληθέντα τελωνιακὰ τέλη εἰσπραττόνται κατὰ τὴν παράδοσιν, συμφώνως πρὸς τοὺς τελωνιακοὺς κανονισμοὺς τῆς Χῳρᾶς τοῦ προορισμοῦ, ἀλλὰ τὰ τέλη ταῦτα ἀκυροῦνται ἐν ἡ περιπτώσει δέμα τι ἐπιστρέφεται εἰς τὴν Χῳρὰν τῆς καταγωγῆς ἢ ἀποστέλλεται ἐκ τῆς εἰς ἄλλην Χῳρὰν.

Άρθρον 7.

Ἐκαστὴ Χῳρὰ ἔχει πρὸς ἑαυτὴν ὅσον τὸ ὅλον τῶν εἰσπραχθέντων τελῶν διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐγγράφων καὶ κατ' ὀλίγον διανομὴν τῶν δεμάτων. Ἐπομένως ἡ παρούσα Συμβάσις

βασίς δὲν προκαλεῖ εἰδικούς λογαριασμούς μεταξύ τῶν δύο Χωρῶν.

Ἄρθρον 8.

1. Τὰ ταχυδρομικὰ δέματα θεωρούμενα ὡς ἀποτελοῦντα μέρος τῶν μεταξύ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος διαμειβομένων ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν, ἀποστέλλονται εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον αὐτῶν παρὰ τῆς Χώρας τῆς καταγωγῆς δι' ἰδίων αὐτῆς ἐξόδων καὶ δι' ὧν μέσων διαθίεται. Τὰ δέματα δέον νὰ ἐγκλείωνται, κατ' ἐκλογὴν τῆς Χώρας τῆς καταγωγῆς, εἴτε ἐντὸς κιβωτίων κατεσκευασμένων εἰδικῶς διὰ τὴν γῆσιν ταύτην, ἢ ἐντὸς συνήθων ταχυδρομικῶν σάκκων, φερόντων τὴν σημείωσιν «Ταχυδρομικὰ δέματα» καὶ κλειομένων στερεῶς διὰ σφραγίδων ἰσπανικοῦ κηροῦ ἢ ἄλλως πῶς, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπὸ κοινοῦ διαμολογηθησόμενας διατάξεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

2. Ἐκάστη Χώρα ἐπιστρέφει κενούς εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ἀποστολῆς διὰ τοῦ ἐπομένου Ταχυδρομείου ὅλους τοὺς σάκκους ἢ κιβώτια, πλὴν ἐναντίας ἄλλης συμφωνίας μεταξύ τῶν δύο Διευθύνσεων.

3. Καίτοι τὰ γινόμενα δεκτὰ, συμφώνως πρὸς τὴν παρούσαν Σύμβασιν ἀντικείμενα ἢ ἀ διαβιβάζονται, ὡς προεῖρηται, μεταξύ τῶν Ἀνταλλακτηρίων Γραφείων, οὐχ ἦτον δέον νὰ συσχεάζονται ἐπιμελῶς εἰς τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὰ περιεχόμενα αὐτῶν κατὰ τῶν κινδύνων ἀπωλείας, βλάβης ἢ ὑπεξαίρεσως κατὰ τὴν ἀπερικαλύπτως (à découvert) μεταφοράν αὐτῶν ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς καταγωγῆς εἰς τὸ Ἀνταλλακτικόν Γραφεῖον τῆς Χώρας τῆς ἀποστολῆς καὶ ἐκ τοῦ Ἀνταλλακτικίου Γραφείου τῆς Χώρας τοῦ προορισμοῦ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐσωτερικοῦ αὐτῆς, εἰς ὃ διευθύνονται τὰ δέματα.

4. Ἐκάστη ἀποστολὴ ταχυδρομικῶν δεμάτων συνοδεύεται ὑπὸ καταστάσεως εἰς διπλοῦν ἐν ἢ ἀνυγράφονται ὅλα τὰ ἀποστελλόμενα δέματα, ὁ αὐτὸν ἀριθμὸς αὐτῶν, τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστολέως, τὸ ὄνομα τοῦ παραλήπτου κατὰ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ, τὸ περιεχόμενον τοῦ δέματος καὶ ἡ δηλωθεῖσα διὰ τὰ Τελωνεῖον ἀξία. Ἡ κατάστασις αὕτη, ὅμοια πρὸς τὸ προσηρηθέν ἐν τῇ παρούσῃ Συμβασίῃ ὑπόδειμα 3, ἐγκλείεται εἰς ἓν τῶν κιβωτίων ἢ τῶν σάκκων, ἐς ὧν ἀποτελεῖται ἡ ἀποστολὴ.

Ἄρθρον 9.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμφωνίας ἐφαρμόζονται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν διαμειβομένων ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως, μεταξύ τοῦ Γραφείου τῆς Νέας Ὑόρκης, ὡς καὶ τῶν Γραφείων ἐκείνων, ἅτινα ἤθελον ὀρίσθῃ μεταγενεστέρως ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Γραφείου Πειραιῶς, ὡς καὶ ἄλλων Ἑλληνικῶν Γραφείων, ἅτινα ἤθελον ὀρίσθῃ μεταγενεστέρως ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου.

Ἄρθρον 10.

1. Εὐθὺς ὡς περιέλθῃ ἡ ταχυδρομικὴ ἀποστολὴ εἰς τὸ Ἀνταλλακτικόν Γραφεῖον τοῦ προορισμοῦ, τοῦτο προβαίνει εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ περιεχομένου.

2. Ἄν ἡ κατάστασις δὲν ἐπιτυνάπτεται, συντάσσεται ὁκοσίον.

3. Πάντα τὰ βεβαιωθέντα κατὰ τὴν ἐξέλεγχον σφαλμάτα ἐν τῇ ἐγγραφῇ ἐπιβεβαιώνονται καὶ παρὰ δευτέρου ὑπαλλήλου ἐπαγορεύονται δε καὶ σημειοῦνται ἢ ἀναγνωθῶσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ἀποστολῆς διὰ δελτίου Ἐλέγχου τιθεμένου ἐντὸς ἰδιαιτέρου περικαλύμματος.

4. Ἄν δέμα τι ἐγγεγραμμένον ἐν τῇ καταστάσει δὲν ἀφίχθῃ, ἢ ἄλλειψις ἐπιμαρτυρεῖται παρὰ δευτέρου ὑπαλλήλου, εἴτε διαγράφεται ἢ ἐγγραφῇ καὶ ἀγγέλλεται τοῦτο ἀμέσως.

5. Ἄν βεβαιωθῇ ὅτι δέμα τι εἶναι ἀνεπαρκῶς προσπληρωμένον, δὲν συμπληροῦται τὸ ἐλλείπον τέλος, ἀλλ' ἡ ἄλλειψις αὕτη ἀγγέλλεται διὰ δελτίου Ἐλέγχου.

6. Πάν βεβαιωθῇ κατὰ τὴν ἀφίξιν, ὅτι δέμα τι εἶναι βεβλαμμένον ἢ κακῶς συνεσκευασμένον, ἡ ἀνωμαλία αὕτη ἀγγέλλεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ἀποστολῆς.

7. Ἐὰν τὸ Γραφεῖον τῆς ἀποστολῆς μὴ λάβῃ μῆτε δελτίον Ἐλέγχου, μῆτε εἰδοποίησιν περὶ ἀνωμαλιῶν, θεωρεῖ τὴν ταχυδρομικὴν ἀποστολὴν ὡς κανονικὴν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπιπτώσεις καὶ ὡς ἐγκύριως παραδοθεῖσαν.

Ἄρθρον 11.

1. Πάν δέμα, ὅπερ δὲν δύναται νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν διευθύνσιν του, ἢ οὕτως ἀφαιρῶνται τὴν παραλαβὴν, δέον νὰ ἐπιστραφῇ ἀνεξῆδως εἰς τὸ Ἀνταλλακτικόν Γραφεῖον τῆς ἀποστολῆς μετὰ παρέλευσιν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ πρὸς ὄν ὄρον. Ἡ Χώρα τῆς καταγωγῆς δύναται νὰ ἀπαίτησῃ παρὰ τοῦ ἀποστολέως διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δέματος τέλος ἰσοδύναμον πρὸς τὸ καταβληθέν κατὰ τὴν ἀρχικὴν ἀποστολὴν του.

Ἐν τούτοις τὰ δέματα, ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἀποστολὴ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 καὶ τὰ μὴ πληροῦντα αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναγραφόμενος ὄρους, ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις καὶ τὸ βάρος, δὲν ἐπιστρέφονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν χώραν τῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ δύναται ὡς πρὸς ταῦτα νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀνεκκλήτως τὸν τελωνιακοὶ νόμοι καὶ κανονισμοὶ τῆς χώρας τοῦ πρὸς ὄν ὄρον.

2. Τὰ μὴ παραδοθέντα δέματα, τὰ κατ' ὃ περιέχοντα εἶδη ὑποκείμενα εἰς βλάβην ἢ εἰς φθοράν, δύναται νὰ καταστραφῶσιν ἀμέσως ἢ ἂν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκποιηθῶσιν ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως ἢ δικαστικῶν διατυπώσεων πρὸς ὄφελος τοῦ δικαιοῦχου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συντάσσεται προκτικὸν τῆς πώλησεως, ὅπερ πέμπεται παρὰ τοῦ Γραφείου τοῦ προορισμοῦ πρὸς τὸ τῆς ἀποστολῆς.

3. Πάντα αἰτησις ἐπιστροφῆς δέματος τινος δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀπαίτουμένου τέλους διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς καταγωγῆς, ὑπολογιζομένου τοῦ τέλους τούτου κατὰ τὸ τιμολόγιον τῶν ταχυδρομικῶν δεμάτων.

Ἄρθρον 12.

Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῶν Ταχυδρομείων ἐκάστη τῶν συμβαλλομένων χωρῶν δὲν ἀναδέχεται εὐθὺς κατὰ μῆτε ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ, μῆτε ἐπὶ τῇ βλάβῃ δέματος τινος, κατ' ἀκολουθίαν μῆτε ὁ ἀποστολέως μῆτε ὁ παραλήπτης δικαιούνται πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἐν τούτοις ἐκάστη χώρα εἶναι ἐλεύθερα νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν ἀποστολέα δέματος τινος ἀπολεσθέντος ἢ βλαβέντος ἐν τῷ ἔδαφει αὐτῆς.

Ἄρθρον 13.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων τῆς Ἑλλάδος δύναται ἐκσῆστοτε νὰ διομολογῶσιν ἀπὸ κοινοῦ οἰαδήποτε διατάξεις λεπτομερείας καὶ τάξεως ἢ ἔθελον κρίνει ἀναγκαίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης συμβάσεως. Δύνανται ἐπίσης μετὰ προηγουμένη συνεννόησιν νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς παραδοχῆς δέματος περιεχόντων οἰαδήποτε τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τῆς Συμβάσεως ταύτης ἀπαγορευμένων ἀντικειμένων.

Άρθρον 14.

Η παρούσα Σύμβασις ισχύει από τής επικυρώσεως και αι διατάξεις αυτής τεθήσονται κατόπιν εις εφαρμογήν από τής ορισθησομένης ημέρας παρ' αμφοτέρων των διευθύνσεων τής Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών, εξακολουθήσει δε ισχύουσα μέχρι τής λήξεως αυτής κατ' αμοιβαίαν συμφωνίαν των συμβαλλομένων μερών, αλλά δύναται να καταργηθή εν οιοδήποτε χρόνω παρ' εκάτερας των συμβαλλομένων Χωρών, εκδηλούσης προς τήν άλλαν τήν περί τούτου επιθυμίαν αυτής εξ μήνας πρότερον.

Εγένετο εις διπλούν και υπεγράφη εν Αθήναις τῇ 28ῃ Μαιου (10 Ιουνίου) και εν Ουάσιγκτων τῇ 8ῃ Ιουλίου 1913.

Ο Γενικός Διευθυντής των Ταχυδρομείων των Ηνωμένων Πολιτειών τής Αμερικῆς
Albert S. Burleson

Ο Γενικός Διευθυντής των Ταχυδρομείων και Τηλεγράφων τής Ελλάδος
Κωνστ. Ν. Μαρῖνος

Η παρούσα Σύμβασις περι ταχυδρομικῶν δεμάτων διολογηθεῖσα κατ' ἐπίστασιν και συναίνεσιν μου μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειῶν τής Αμερικῆς και τής Ελλάδος και υπογράφεῖσα εν Αθήναις τῇ 28ῃ (10 Ιουνίου) 1913 και εν Ουάσιγκτων τῇ 8ῃ Ιουλίου (v. ε.) 1913, ἐγκοινοῦται και επικυροῦται παρ' ἐμοῦ.

Εἰς πίστωση τούτου ἐτέθη ἡ σφραγὶς των Ηνωμένων Πολιτειῶν τής Αμερικῆς:
N. Wilson

Ο Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Κράτους
W. G. Beyron
Εν Ουάσιγκτων τῇ 11ῃ Ιουλίου 1913 (v.).

(2)
* Περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τῶν νόμων ΓΨΚΑ και ΑΙΒ.

Νόμος 238

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐψησάμενος ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασάμεν και διακόσσομεν τάδε:

Άρθρον 1.

Εἰς τήν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως γίνονται αἱ ἐξῆς μεταβολαί.

- 1) Ο ἀριθμὸς τῶν τμηματάρχων α' ἢ β' τάξεως ὀρίζεται εἰς ὀκτώ.
  - 2) Ο ἀριθμὸς τῶν γραμματέων α' ἢ β' τάξεως ὀρίζεται εἰς δώδεκα.
  - 3) Ο ἀριθμὸς τῶν γραφέων α' ἢ β' τάξεως ὀρίζεται εἰς ἑξῆς.
  - 4) Ο ἀριθμὸς τῶν κλητῶν ὀρίζεται εἰς ὀκτώ μετὰ μηνιαίου μισθοῦ δρ. 80.
- Προστίθεται α' ἢ β' ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Υπουργείου.

Ἀναδημοσιεύεται ὡς ἐσφαλμένως δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ. ἀριθ. 94 φύλλον τοῦ παρόντος τεύχους.

γού μετὰ βαθμοῦ και μισθοῦ γραμματέως α' ἢ β' τάξεως, β) τέσσαρες δακτυλογράφοι μετὰ μηνιαίου μισθοῦ δρ. 100, γ) μία τηλεφωνήτρια μετὰ μηνιαίου μισθοῦ δρ. 80, δ) εἰς ἀρχικλητῆ μετὰ μηνιαίου μισθοῦ δρ. 120 και ε) δύο ὑπηρετὰ ἢ ὑπηρετρίαι μετὰ μηνιαίου μισθοῦ δρ. 60.

Άρθρον 2.

Τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου προεδρεύει ὁ γένικὸς γραμματεὺς τοῦ Υπουργείου. τούτου δὲ ἀπόντος ἢ κωλύομένου ὁ νομικὸς συμβουλὸς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 4, παράγραφος γ τοῦ ΑΙΒ νόμου προστίθεται «ἢ οἱ ἔχοντες δεκαετῆ ὑπηρεσίαν γραφέως α' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ».

Διὰ τοὺς γραμματεῖς α' τάξεως ἐφαρμόζονται και αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 16 τοῦ ΓΨΚΑ νόμου.

Οἱ ἐπὶ τίτλῳ ἀρχιτέκτονες γραμματεῖς α' τάξεως τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ τμήματος ὀνομάζονται ἀρχιτέκτονες ἐπὶ μισθῷ και βαθμῷ ἀρχικλητῆ τῶν δημοσίων ἔργων α' τάξεως.

Οἱ γραφεῖς β' τάξεως προσάγονται εἰς α' τάξεως μετὰ ἐνιαυσίον εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Ο ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Υπουργοῦ διορίζεται και ἀπολύεται ἄνευ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυρῶν νόμων περὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Υπουργείου.

Δακτυλογράφοι διορίζονται οἱ ἐπιτυχόντες ἢ ἐπιτυχούσαι ἐν διαγωνισμῷ κανονισθησομένῳ διὰ Βασ. διατάγματος, ὑπάγονται δὲ ὡς πρὸς τὰς προσαυξήσεις τοῦ μισθοῦ αὐτῶν εἰς τὰς διατάξεις τῆς ε' παραγράφου τοῦ άρθρου 6 τοῦ ΔΣΖ νόμου, μὴ ἀπαιτούμενης μόνον προτάσεως τοῦ συμβουλίου.

Διορίζεται ἀρχικλητῆ ὁ ἐπὶ τετραετίαν τοῦλάχιστον ὑπηρετήσας ὡς κλητῆ τοῦ Υπουργείου ἢ πρῶην ὑπαξιωματικὸς ἀπόλυθεὶς μετὰ διαγωγὴν ἀμεμπτῶν ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆς Ἑλλάδος ἢ καλὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆς θαλάσσης, ἄγων ηλικίαν κατωτέραν τῶν 50 ἐτῶν.

Ο ἀρχικλητῆ και οἱ κλητῆρες ἀποχωροῦσιν αὐτοδίκαιως τῆς ὑπηρεσίας ἀρκ. τῇ συμπληρώσει τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ηλικίας, λαμβάνοντες βοήθημα τὸ ἴμισυ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐφ' ὅσῳ ζωῆς, ἐὰν ἔχωσιν συμπληρώσει 15ετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Υπουργείῳ.

Άρθρον 3.

Τὰ γραφεῖα τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως και τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς ὑπάγονται εἰς τὸν γένικόν γραμματεῖα, τὸ δὲ γραφεῖον τῶν καλῶν τεχνῶν, μετονομαζομένου εἰς γραφεῖον τῶν καλῶν τεχνῶν και τῶν Γραμμάτων, ὑπάγεται εἰς τὸ Π' τμήμα.

Εἰς τὸν γένικόν γραμματεῖα δύναται γὰ ἀνατεθῆ και ἡ διευθύνσις εἰς τῶν τμημάτων τοῦ Υπουργείου.

Ο διευθύνων τὸ γραφεῖον τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς ἰατρῆς δύναται μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν νὰ λάβῃ βαθμὸν και μισθὸν τμηματάρχου β' τάξεως.

Διὰ Β. διαταγμάτων καθορίζεται ἡ ὀδωδότησις τοῦ γενικοῦ γραμματέως και ἡ κληρονομία τῶν γραμματέων εἰς τὰ διάφορα γραφεῖα τοῦ Υπουργείου.

Άρθρον 4.

Γραφεὺς τοῦ Υπουργείου κληθεὶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὡς κληρωτὸς δὲν ἀπολύεται, ἀλλ' ἀντικαθίσταται προσωρινῶς μέχρι λήξεως τῆς θητείας αὐτοῦ ὑπὸ ἑτέρου διοριζομένου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Άρθρον 5.

Ο Υπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως δικαιούται νὰ ἐκδίδῃ ἰσχυρικά ἐντάλματα ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ δι' ἐξῆδα ὀλιγοῦ και λοιπῶν

ἀναγκῶν τοῦ Ὑπουργείου. ὡς καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγο-
μένων ὑπηρεσιῶν μέχρι ποσοῦ δραχ. 500 κατὰ τοὺς και-
μένους νόμους.

Ἄρθρον 6.

Συνιστᾶται Ἡ' τμήμα ἀποτελούμενον ἐκ τῶν γραφείων
τῆς διεκπεραιώσεως, τῶν ἀρχείων καὶ τῶν πληροφοριῶν
ὑπὸ τμηματάρχην α' ἢ β' τάξεως διορίζεται δὲ ὡς τοιοῦ-
τος ὁ ἔχων δίπλωμα Πανεπιστημίου τῆς νομικῆς ἢ τῶν πο-
λιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ πενταετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν
γραμματέως α' τάξεως, ἢ ὁ διατελὼν γραμματεὺς α' τά-
ξεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, ἔχων δὲ δημοσίαν ὑπηρεσίαν δωδέκα
ἐτῶν τοῦλάχιστον, ὧν τὰ πέντε ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἢ ἰσο-
βάθμῳ.

Ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύ-
σεως τοῦ παρόντος νόμου δύναται νὰ διορισθῇ καὶ ὁ διατε-
λέσας ἐν ὁμοιοβάθμῳ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ πρὸς ὑφισταμένας ἀρχὰς δια-
ταγὰὶ τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπογράφονται ὑπ' αὐτοῦ ἐν πρωτοτύπῳ
μόνον προσυπογραφομένῳ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου τμηματάρ-
χου καὶ τηρουμένῳ ἐν τῷ ἀρχείῳ τοῦ Ὑπουργείου. ἀπο-
στέλλονται δὲ ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὰς ἀρχὰς ταύτας πρὸς
ἐκτέλεσιν ὑπὸ τοῦ τμηματάρχου τοῦ Ἡ' τμήματος καὶ ὑπ'
εὐθύνην αὐτοῦ.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ΓΨΚΑ' νόμου προστίθεται:
« Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους διὰ Β. Δ. τῆ προτάσει τοῦ Ὑπουρ-
γοῦ δύναται νὰ ἀποσταλῇ ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἢ τμη-
ματάρχαι τοῦ Ὑπουργείου ἢ ἰσοβάθμοι ὑπάλληλοι ἀνήκον-
τες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου ὅπως ἀντιπροσω-
πεύωσι τὴν Κυβέρνησιν εἰς συνέδρια ἢ ἐκθέσεις. Ἡ ἀπο-
στολὴ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέρα τοῦ ἐνὸς καὶ
ἡμίσεος μηνός.»

Ἐκ τῆς ε' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ΔΙΒ' νόμου
ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «ἐπὶ τριετίαν»

Καταργοῦνται τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ΓΨΚΑ' νόμου, ἢ τελευ-
τῆς παραγράφου τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ ΔΙΒ' νόμου, ὡς καὶ
πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημο-
σιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν
σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἑφημερίδος τῆς Κυ-
βερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἀπριλίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β'

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργός

Γ. Δ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1914.

Ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Κ. Δ. ΡΑΚΤΙΒΑΝ

(3)
Περὶ διοικήσεως τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Νόμος 240

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίσαιμεν
καὶ διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Γενικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Τὴν ἐποπτείαν καὶ διοίκησιν τῆς δημοτικῆς καὶ μέ-
σης ἐκπαιδεύσεως ἔχει ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς διενεργῶν αὐτὴν διὰ
τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, τῶν ἐποπτικῶν συμβου-
λίων καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ διευθυντῶν τῶν σχολείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον ἔδρευον ἐν τῷ ὑπουρ-
γεῖῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως
ἀποτελεῖται ἐκ δωδέκα συμβούλων.

Κατὰ τριετίαν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Σε-
πτεμβρίου τὸ συμβούλιον ἐκλέγει τὸν πρόεδρον καὶ ἀντι-
πρόεδρον αὐτοῦ. Δηξάσης τῆς τριετίας ἀνάγκη νὰ ἐκλε-
γῶσιν ἐκ νέου ὁ αὐτὸς πρόεδρος καὶ ἀντιπρόεδρος.

Εἰς πληρώσειν τῆς θέσεως τοῦ προέδρου ἢ τοῦ ἀντιπροέ-
δρου ὅπως δὴποτε κενουμένης πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας
γίνεται νέα ἐκλογή ἐνεργουμένη ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ'
τῆς κενωθῆναι θέσεως καὶ ἰσχύουσα μόνον διὰ τὰ ὑπολειπούμε-
νον διὰστημα τῆς τριετίας. Ἡ ἐκλογή τοῦ προέδρου καὶ
τοῦ ἀντιπροέδρου κυροῦται διὰ ὑπουργικῆς πράξεως δημο-
σιευομένης ἐν τῇ ἑφημερίδῃ τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς δέκα
ἡμερῶν ἀφ' ἧς ὑποβλήθῃ τὸ πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ πρόεδρος λαμβάνει γνῶσιν πᾶσων τῶν εἰσερχομένων
ὑποθέσεων, διευθύνει τὰ γραφεῖα καὶ τὰς συνεδριάσεις τοῦ
συμβουλίου, διεξάγει τὴν ἀλληλογρασίαν καὶ ἐπιγράφει
τὸ συμβούλιον κατ' ὄλως αὐτοῦ τὰς πράξεις.

Τὸν πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἀναπληροῦν ὁ ἀντιπρόε-
δρος καὶ τοῦτον ὁ ἀρχαιότερος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ σύμβουλος.

Ἄρθρον 3.

Ἔργα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου εἶναι τὰ ἑξῆς:
α) γνωματεύει περὶ παντὸς ζητήματος ἀφορῶντος τὴν
ἐκπαιδευτικὴν εἴτε προαλούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ εἴτε
αὐτεπὶκγγέλτως.

β) παρασκευάζει σχέδια νόμων, διατάγματα, ἐγκυ-
κλίων καὶ ὁδηγῶν, συντάσσει ἐν σχεδίῳ τὸ πρόγραμμα
καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων τῆς δευτερίας καὶ τῆς
μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς ποσότητος καὶ
τῆς οἰκονομίας τῆς ὕλης τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῆς ἀρτι-
τικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ προτείνει τὰ μέλη
τῶν πρὸς κρίσιν τούτων κολιστηρίων, ἐπιτροπειῶν, συν-
τάσσει τὸ πρόγραμμα τῆς ποσότητος καὶ τῆς οἰκονομίας
τῆς ὕλης τῶν διδασκαλικῶν ὁδηγῶν καὶ τῶν βοηθητικῶν
καθόλου βιβλίων τῶν διδασκαλῶν, ἐγγραίνει ἢ ἀπορρίπτει
δοκίμια τοιούτων ὑποβαλλόμενα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὀρίζει
τὰ χάρις τῶν διδασκτικῶν ἢ τῶν μαθητῶν μεταφραστικὰ βι-
βλία καὶ προνοεῖ περὶ παντὸς μέτρου δυναμένου νὰ διευκο-
λέσῃ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας.

γ) ἀσκεῖ τὴν δέουσαν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν διδασκα-
λικῶν, τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῆς καθόλου λειτουργίας τῆς

δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐνεργεῖ ἐπιθεωρήσεις καὶ ἐπιτόπιους ἀνακρίσεις εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου διὰ συμβούλων ὀριζομένων διὰ πράξεως αὐτοῦ,

δ) ἀναπληροῦ διὰ μελῶν αὐτοῦ τοὺς γενικοὺς ἐπιθεωρητάς, τοὺς ἔχοντάς ἰδίαν περιφέρειαν. ἢ δ' εἰπόντας ἢ ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντας,

ε') προτείνει τὸν διορισμὸν καὶ τὴν μετὰθεσιν τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν, τοῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκαλείων καὶ τῶν προσητητημένων εἰς αὐτὰ σχολείων, τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποφαρίζει περὶ τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως αὐτῶν,

ς') τηρεῖ μητρώον καὶ βιβλίον ποιότητος τῶν λειτουργῶν τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ προτείνει τὴν προαγωγὴν τούτων κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ τούτου νόμων.

ζ) ἐξετάζει τοὺς δημοδιδασκάλους τοὺς ὑφισταμένους δοκιμασίαν ὡς καὶ τοὺς διαγωνιζομένους ὅπως ἔδοξεν ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἢ ἀποσταλῶτιν ὡς ὑπότροφοι τοῦ κράτους εἰς τὴν Ἑσπερίαν καὶ γνωμοδοτεῖ περὶ παραγωγῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, κατὰ Β. Δ. θέλει κλονίσει.

η) κανονίζει τὰ ὅρια τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ προτείνει εἰς δεύτερον βαθμὴν τὴν ἴδρυσιν καὶ κατάργησιν τῶν διδασκαλείων καὶ τὴν ἴδρυσιν, τὴν προαγωγὴν, τὸν ὑποβιβασμὸν, τὴν συγχώνευσιν ἢ διαίρεσιν καὶ τὴν κατάργησιν τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως,

θ) ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ τὰς περὶ μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων καὶ τὰς περὶ ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ καὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν συμβουλίων, ἂν δύναται καὶ νὰ τροποποιῆ ἐπὶ τὸ ἐπιεικτέστερον. Ὁ τιμωρηθεὶς διδάσκαλος δεκαοὐτῆς ζητῶν νὰ παραστῇ εἴτε αὐτοπρόσωπος εἴτε διὰ πληρεξουσίου ἐκπαιδευτικοῦ τοῦ ἐκπαιδ. συμβουλίου.

Τῶν ἔργων τούτων τὰ ὑπὸ τὰ ἐδάφια α' καὶ β' διαπεραίνει τὸ συμβούλιον ἐν ταῖς γενικαῖς συνεδριάσει, περὶ πάντων δὲ τῶν λοιπῶν ἀποφασίζει ἐν ταῖς εἰδικαῖς αὐτοῦ συνεδριάσει.

Ἄρθρον 4.

Εἰς γενικαῖς συνεδριάσει συνεχῆται τὸ συμβούλιον τακτικῶς μὲν δις τοῦ μηνός, ἐπιτάκτως δὲ ὡσαύτως καλεῖται ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτεπαγγέλτως ἢ κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ. Τῶν συνεδριῶν τούτων μετέχουσιν μετὰ δικαιώματος ψήφου καὶ οἱ τιμηματάρχαι τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Καλούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἑκπαιγετοῦ παρίστανται εἰς τὰς αὐτὰς μετὰ δικαιώματος ψήφου ἐπὶ τῶν εἰδικῶν ζητημάτων, εἰ δὲ κωλύονται καὶ ἄλλοι τιμηματάρχαι τοῦ Ὑπουργοῦ, τὰ δευτέρωθεν τὰ γραφεῖα τῆς σχολικῆς ὑπηρετικῆς ἐνομοκράτου ἀρχαιολογίας καὶ ἐπὶ τῆς πανεπιστημιακῆς ἀρχαιολογίας καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς καὶ παλαιογραφικῆς τοῦ δημοσίου καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων. Ἐπιτηματάρχαι δὲ τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων. Ἐπιτηματάρχαι δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων. Ἐπιτηματάρχαι δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων. Ἐπιτηματάρχαι δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων. Ἐπιτηματάρχαι δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι εἰδικαῖοι περὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων.

ἢ κατὰ τμήματα. Ἐν ταῖς κοιναῖς εἰδικαῖς συνεδριάσει τὸ συμβούλιον ἀποφασίζει περὶ τῶν ἐν ἔδαφ. δ' τοῦ προηγουμένου ἄρθρου κανονίζει τὰ ὅρια τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς τε δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως προτείνει τὴν ἴδρυσιν καὶ κατάργησιν τῶν διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποφασίζει περὶ τῶν ζητημάτων ἀφορῶν τὴν πρότασιν πρὸς διορισμὸν, τὸν ἐλέγχον τῆς ἰκανότητος, τὰς πειθρχικὰς ποινὰς, τὴν μετὰθεσιν, τὴν ἀπόλυσιν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν, τοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκαλείων τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. πλὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰς ταῦτα προσητητημένων προτύπων, τῶν σχολικῶν ἱατρῶν καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν ὡς καὶ τὰς πειθρχικὰς τιμωρίας τῶν γυμνασιάρχων ἢ καὶ ἄλλων λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἐφόσον αὐτὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν ὡς μελῶν τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐπίσης ἀποφασίζει περὶ πειθρχικῆς τιμωρίας καὶ ἀπολύσεως τῶν παρ' αὐτῶ ὑπαλλήλων.

Πρὸς διαπερασίαν πάντων τῶν λοιπῶν ἔργων τῶν ἀναφερομένων ἐν ταῖς ἐδαφ. γ'—θ' τοῦ προηγουμένου ἄρθρου τὸ συμβούλιον διακρίνεται εἰς δύο ἑξαμεθέτιστα τμήματα, τὸ τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἡ εἰς ἑκάτερον τῶν τμημάτων κατὰ τὰς μελῶν τοῦ συμβουλίου ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος αὐτῶν γίνεται διὰ πράξεως αὐτοῦ κυρουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὰς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα ἑκατέρου τῶν τμημάτων ἀναφερομένας ὑποθέσεις προσδιορίζει ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου.

Εἰς κοινὰς ἢ κατὰ τμήματα εἰδικὰς συνεδριάσει συνεχῆται τὸ συμβούλιον τακτικῶς μὲν δις τῆς ἑβδομάδος, ἐπιτάκτως δὲ ὡσαύτως καλεῖται ὑπὸ τοῦ προέδρου.

Τὴν εἰσηγήσιν τῶν ζητημάτων ἐν ταῖς κοιναῖς καὶ ταῖς κατὰ τμήματα συνεδριάσει ἔχουσιν οἱ ὑπὸ τοῦ προέδρου ὀριζόμενοι σύμβουλοι.

Τὸ συμβούλιον ἐν μὲν ταῖς κοιναῖς εἰδικαῖς συνεδριάσει εἶναι ἐν ἀπάρτεια, ὅταν παρίστανται ἑνὲν τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν δὲ ταῖς κατὰ τμήματα, ὅταν παρίστανται τέσσαρα.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν διὰ φανέρως ψήφου, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικῶσιν τῆς ψήφου τοῦ προέδρου, τῶν δὲ συνεδριῶν τηροῦνται πρᾶκτικαὶ συντασσόμενα ὑπὸ τινος τῶν γραμματέων τοῦ συμβουλίου ἐπιμελεῖα τοῦ προέδρου. Ἀντίγραφα τούτων ὑποβάλλονται εἰς τὸ ὑπεύθυνον μετὰ πᾶσαν συνεδρίαν ἐντός τριῶν ἡμερῶν.

Ἄρθρον 5.

Τὰς μὴ ἐγκριθείσας προτάσεις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν δύναται νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ συμβούλιον ἐντός τοῦ αὐτοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐκτὸς ἐν προαγωγῆς τῶν ἐπιτηματῶν.

Τὰς ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου ὡς καὶ τὰς περὶ προαγωγῆς λειτουργῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως προτάσεις αὐτοῦ ἐφόσον ἀπορροῦσιν ἑξῆς ἀποτάξις πρὸς ἐξετάσασθαι, ἢ διαγωνισμῶν ὀριζομένων διὰ τῶν ἐπιτηματῶν νόμων ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ ὁ ὑπουργὸς ἐντός δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως.

Σύμβουλοι τῆς ἐκπαιδεύσεως διορίζονται διδάκτορες τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἢ τῆς σχολῆς τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν τῶν ἑπιτηματῶν ἢ ἀλλοθῶν Πανεπιστημίων.

α) ὑπὸ τῆς ἐπιτηματῆς ἢ ἐπιτηματάρχει ὡς γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἢ τιμηματάρχαι τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ ὡς μέλη τοῦ κεντρικοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.
β) ὑπηρετήσαντες ὡς διευθυνταὶ ἢ ὑποδιευθυνταὶ τῶν

διδασκαλείον της δημοτικής εκπαίδευσεως, άλλ' οι υποδιευθύνται μετά τριετή εν τῷ βαθμῷ ὑπηρεσίαν.

β) ὑπηρετήσαντες ὡς διευθύνται ἢ υποδιευθύνται τῶν διδασκαλείων της μέσης εκπαίδευσεως, άλλ' οι υποδιευθύνται μετά τριετή εν τῷ βαθμῷ ὑπηρεσίαν.

δ) ὑπηρετήσαντες ἐπὶ διετίαν ὡς τμηματάρχαι ἢ ἐπιθεωρηταί της μέσης εκπαίδευσεως ἢ ἐπὶ τριετίαν ὡς διευθύνται τοῦ Βαρβακείου Λυκείου ἢ γυμνασιάρχαι.

ε) ἔχοντες δεκαετὴ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ α' τάξεως ἐν δημοσίῳ ἢ ἀνεγνωρισμένῳ γυμνασίῳ ἢ διδασκαλείῳ της δημοτικῆς εκπαίδευσεως ἢ ἐν τῷ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ διδασκαλείου της Μέσης Εκπαίδευσεως ἢ πενταετὴ ὑπηρεσίαν καὶ ἀποδείξεις ἐπὶ διετίαν φιλοσοφικῶν καὶ παιδαγωγικῶν σπουδῶν ἐν Πανεπιστημίῳ της Ἑσπερίας ἢ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ ἢ τῶν Φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν Σχολῇ τῶν Πανεπιστημίων καὶ μεμνημένην παιδαγωγικὴν μόρφωσιν.

ζ) ὑπηρετήσαντες ὡς ἐπιθεωρηταί τῶν δημοτικῶν σχολείων μετὰ ὀκταετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἢ πενταετὴ ἐν ἔχουσιν ἀποδείξεις παιδαγωγικῶν σπουδῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἐπὶ διετίαν.

Οἱ σύμβουλοι της εκπαίδευσεως, ὧν ἕξ μὲν λαμβάνονται ἐκ τῶν ἔχοντων τὰ ἐν ἰδαφ. α', β' καὶ γ' προσόντα, ἕξ δὲ ἐκ τῶν ἔχοντων τὰ ἐν ἰδαφ. γ', δ' καὶ ε' διορίζονται πρότασι τοῦ εκπαιδευτικοῦ συμβουλίου διὰ Β. Δ. προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἡ πρότασις τοῦ συμβουλίου γίνεται ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἡ θέσις κενωθῆ.

Ἡ πρώτη συγκρότησις τοῦ συμβουλίου γινήσεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ της ἐναρξέως της ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου τῶν συμβούλων διοριζομένων διὰ Β. Δ. διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἡ πρώτη ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου γινήσεται ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου. Μέχρι της ἐγκαταστάσεως τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου καθήκοντα προέδρου ἐκτελεῖ ὁ ἀρχαιότερος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ σύμβουλος.

Ἡ πρώτη τριετής περίοδος τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν λήγει τῇ 31ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1917.

Ἄρθρον 7.

Οἱ σύμβουλοι της εκπαίδευσεως ἔχοντες βαθμὴν τμηματάρχου α' τάξεως λαμβάνουσι μισθὸν δραχμῶν 450 κατὰ μῆνα ἀξιοτάτην μετὰ πενταετίαν εἰς δραχμὰς 500.

Σύμβουλοι ἀποσπείλλομενοὶ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς πρὸς ἐπιθεωρήσεις καὶ ἀνακρίσεις ἢ πρὸς ἀναπήρωσιν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν λαμβάνουσι πληρωτῶν ἡμερῶν πέρασιν καὶ πρόσθετον ἀπὸ ἡμερῶν δραχμὰς 100 καθ' ἡμέραν στήν Ἑλλάδα αὐτῆς ἀποδοχὰς λαμβάνουσι καὶ τὰ μετὰ γνωμοδοτήσιν τοῦ συμβουλίου της εκπαίδευσεως ἀποσπείλλομενοι εἰς τὴν Ἑσπερίαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σύμβουλοι πρὸς μελέτην εκπαιδευτικῶν ζητημάτων. Ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ εἰν δυνατόν νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν πρῶτων μηνῶν οὐδέποτε νὰ ἀποσταλῶσι πλείονες τῶν δύο συμβούλων κατ' ἔτος. Περαιτέρω τῶν ὀδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ της ἀποζημιώσεως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὰς 6000 δραχμὰς ἑτησίως.

Οἱ σύμβουλοι εἰν ἐπιτελεῖσθαι νὰ κατέχουσιν ἀσπλην δημοσιακὰ ἔθνη καὶ ἰδιωτικὰ οὐδέ νὰ ἀκρίβουν ἐν ἔργῳ.

Οἱ σύμβουλοι ἀπακλόσσονται της ὑπηρεσίας ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ τῶν ἑτῶν της ἡλικίας, ὅτε καὶ λαμβάνουσι ὡς ἐντάξιν ἀσπλην τὸν μισθὸν αὐτῶν, ἐν συνεπείᾳ τῆς δημοτικῆς ὑπηρεσίας 30 ἐτῶν.

Ο Προεδρος, ὁ ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ εκπαιδευτικοῦ συμβουλίου ὑπόκεινται διὰ παράβασιν ἢ παραμέλησιν τῶν καθήκοντων καὶ δι' ἀπρητή ἢ ἀσυμβίβαστον διαγωγὴν α') εἰς ἐπίπληξιν, β') εἰς πρόστιμον μέχρι ποσῶς ἑκουσίου πρὸς τὸν μισθὸν μισθὸν γ') εἰς ἀπόλυσιν ἀπὸ της θέσεως τοῦ συμβούλου.

Αἱ ποιναὶ πάσαι ἐπιβάλλονται μετ' ἀπαλογίαν ἐγγράφου ἐντὸς της τασσομένης προθεσμίας, καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐπιβάλλει ἀπ' εὐθείας ὁ Ὑπουργός, τὰς δ' ἑτέρας δύο μετ' ἀπόφασιν ἐδικοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου συγκροτουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Πρυτάνεως τῶν Πανεπιστημίων καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τὸ αὐτὸ συμβούλιον ἀποφασίζει καὶ περὶ ἀπαλλαγῆς συμβούλων ἀπὸ της ὑπηρεσίας διὰ νόσον συνεπάγουμένην ἀνικανότητα περὶ τὴν εκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων τῇ αἰτήσεϊ αὐτῶν τούτων ἢ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 8.

Παρὰ τῷ συμβουλίῳ διορίζονται πρότασι αὐτοῦ διὰ Β. Δ. δύο γραμματεῖς α' ἢ β' τάξεως καὶ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τρεῖς γραφεῖς α' ἢ β' τάξεως, δύο δακτυλογράφαι καὶ εἰς κλητῆρ ἐκ τῶν ἔχοντων τὰ διὰ τοὺς βαθμοὺς τούτους ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ της δημοσίας εκπαίδευσεως ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ μισθῷ. Οἱ ὑπηρετήσαντες ὡς τοιοῦτοι παρὰ τῷ κεντρικῷ ἐποπτικῷ συμβουλίῳ της δημοτικῆς εκπαίδευσεως ἀναδιορίζονται παρὰ τῷ εκπαιδευτικῷ συμβουλίῳ ἐξομοιοῦνται δὲ ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ἰσοβάθμους ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου.

Ἄρθρον 9.

Οἱ μισθοὶ τῶν συμβούλων καὶ τὰ ἐξόδα τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ ἀνακρίσεων καὶ τῶν εκπαιδευτικῶν ἀποστολῶν, οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου καὶ τοῦ κλητῆρος καὶ τὰ ἐξόδα της γραφικῆς ὕλης καὶ θερμάνσεως τοῦ γραφείου ὡς καὶ τὰ ἐξόδα της ἀνακαινίσεως καὶ συντηρήσεως τοῦ ὕλικου τοῦ γραφείου ὀριζόμενα κατ' ἔτος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πληρώνονται ἐκ τῶν κατὰ τὸν νόμον 'ΒΤΕ' παρὰ τῇ ἑθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένων χρημάτων. Ἐφάπαξ ἐκ τῶν αὐτῶν χρημάτων καταβάλλονται τὰ ἐξόδα ἐγκαταστάσεως τοῦ γραφείου τοῦ συμβουλίου μὴ δυνατόν νὰ ὑπερβῆσι τὸ ποσὸν τῶν 3000 δραχμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Περὶ ἐποπτικῶν συμβουλίων καὶ ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἄρθρον 10.

Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τοῦ κράτους συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν νηπιαγωγείων καταμενοῦνται εἰς 70 κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐκπαιδευτικὰς περιφέρειας, ὧν ἡ ἑτέρα καὶ ἡ ἑκαταὶ καὶ ἡ εἰς τοὺς γενικὰς ἐπιθεωρητῶν κατανομὴ αὐτῶν καθορίζεται διὰ Β. Δ. διατάγματος πρότασι τοῦ εκπαιδευτικοῦ συμβουλίου. Ἐκ ἐκάστης τῶν περιφερειῶν ἀποσπῶνται ἑκατομάρτυ ἐποπτικῶν συμβούλων ἀπαιτούμενων ἐκ τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν ἐν τῇ ἑτέρᾳ πρωτεύουσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ δύο ἐπιστημῶν ἐκ τῶν μορφωτῶν διακρινόμενων ἐν τῇ ἑτέρᾳ τοῦ συμβουλίου ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν λειτουργῶν της δημοτικῆς εκπαίδευσεως της περιφέρειας καὶ διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου νομάρχου ἐκτὸς δέκα ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἀπεβλήθη τὸ πρακτικὸν της ἐκλογῆς. Ἡ ἐκλογὴ ἐνεργεῖται διὰ ψηφοδελτίων ὑπὸ τὴν ἐπιβλεπὴν τῶν μοιμῶν μελῶν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ αὐτοῦ κατὰ τριετίαν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου

ἐν ἡμέρᾳ ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ. Ἐὰν ψηφιδέλιται παραδίδονται αὐτοπροσώπως ἢ καὶ ἀποστέλλονται παχυδρομικῶς πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου δι' ἐγγράφου ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς ἐσφραγισμένου φακέλλου· ἐκλέγονται δὲ τέσσαρες διὰ σχετικῆς πλειοψηφίας, ὧν οἱ μὲν δύο πρῶτοι κατὰ σειράν ἐπιτυχίας διορίζονται τακτικὰ μέλη τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη θεωρούμενοι ἀντικαθιστῶσι τὰ τακτικὰ ὁπωσδήποτε κενωθείσης τῆς θέσεως αὐτῶν. Τῶν τυχόν ἰσοψηφούντων ἢ κατὰ τάξιν γίνεται διὰ κληρώσεως ἐνεργουμένης ὑπὸ τῶν μονίμων μελῶν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν.

Ἐάν ἡ ἐκλογὴ ματαιωθῇ ἐξ ἀποχῆς πάντων τῶν διδασκάλων ἀπὸ τῆς ψηφοφορίας ἢ ἐκλεγῶσι πρόσωπα κωλυόμενα ἐκ τοῦ νόμου νὰ διορισθῶσι μέλη τοῦ συμβουλίου ἢ τὰ ἐκλεγθέντα δὲν ἀποδεχθῶσι τὸν διορισμὸν ἢ ἐξαντληθῇ ὁ κατάλογος τῶν ἐκλεγέντων πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας, ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν τούτων γίνεται προτάσει τῶν μονίμων μελῶν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου ὑπὸ τοῦ νομάρχου διὰ τριετίαν ἢ τὸ ὑπολειπόμενον διάστημα αὐτῆς.

Ἡ τριετής περίοδος ἀρχεται τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου. Ἡ πρώτη ἐκλογὴ γενήσεται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου· ἡ δὲ πρώτη τριετής περίοδος ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν πρώτων μελῶν λήγει τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1917.

Μέλη τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου δὲν δύναται νὰ διορισθῶσιν αἰμῆ συμπληρώσαντες τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας ἢ ὡς ἀγαθοὶ ὡς καὶ οἱ ἐστερημένοι τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Τὸ ἀξίωμα τοῦ μέλους τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, τοῦ δημάρχου, τοῦ κοινοτικοῦ συμβούλου καὶ πρὸς τὴν θέσιν δημοσίων, δημοτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ νομάρχης δύναται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπαβολῆς τοῦ πρακτικοῦ νὰ ἀκυρώσῃ τὴν γενομένην ἐκλογὴν δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως ὡς πρὸς πάντας ἢ τινὰς τῶν ἐκλεγέντων, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐξελέγησαν παρὰ τὰς προηγουμένας διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ τούτου. Κατὰ τῆς τριετίας ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου ὡς καὶ πάσης ἀποφάσεως αὐτοῦ περὶ διορισμοῦ μελῶν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου ἐπιτίθεται ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἐφεστὶς ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐκ μέρους παντὸς ἐκλογέως ἢ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἐν ὅσῃ ἐξουσίᾳ δὲν λειτουργοῦσι τὸν ἀρχαιότερον ἢ τὸν πρῶτον τῆς θέσιν τοῦ γυμνασιάρχου ἢ πρωτοδίκου παρὰ τῷ ἐποπτικῷ συμβουλίῳ ἔχουσιν ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀστικοῦ σχολείου καὶ ὁ εἰρηνοδίκης ὅπου δὲ λειτουργοῦσι πλείονα τοῦ ἐνὸς γυμνάσιου ἢ ἀστικῶν σχολείων ἀρκούντων τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου μετέχει ὁ ἀρχαιότερος ἐν τῷ βαθμῷ γυμνασιάρχης ἢ διευθυντῆς τοῦ ἀστικοῦ σχολείου, ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος τῶν γυμνασιάρχων ἀπόντες ἢ κωλυόμενοι ἢ ἐκλείπονται ἀναπληροῦν ἐν τῷ συμβουλίῳ ὁ ἐκ τῶν παρόντων καθηγητῶν ἀρχαιότερος τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου ἀρχαιότερος ἐν τῷ βαθμῷ, τὸν διευθυντὴν τοῦ ἀστικοῦ σχολείου ὁ ἐκ τῶν παρόντων καθηγητῶν ἀρχαιότερος, ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τοῦ συμβουλίου προσεδρεύει ὁ πρωτοδίκης, ἂν λειτουργῇ ἐν τῷ τόπῳ πρωτοδικεῖον· τὸν εἰρηνοδίκην ὁ νόμος αὐτοῦ ἀναπληρωτῆς, τὸν δὲ ἐπιθεωρητὴν ἐκλείποντα ἢ ἐπ' ἀδείᾳ διατελοῦντα εἰς ὅλα αὐτῶν τὰ ἔργα πλὴν τοῦ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων, ὅπου μὲν λειτουργεῖ γυμνάσιον ἢ ἐκ τῶν παρόντων καθηγητῶν ἀρχαιότερος ἐν τῷ βαθμῷ, ὅπου δὲ μόνον ἀστικὸν σχολεῖον ὁ ἐκ τῶν παρόντων καθη-

γητῶν νεώτερος καὶ ὅπου λειτουργοῦσι πλείονα τοῦ ἐνὸς γυμνάσιου ἢ ἀστικῶν σχολείων ἀρκούντων τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου μετέχει ὁ διευθυντῆς μετέχει τοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 11.

Τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον συνεδριάζει ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων τακτικῶς μὲν ἀπαρτῶν τὸ μὴνὸς πλὴν τοῦ Αὐγούστου, ἐκτάκτως δὲ ὡς αἰτίας καλεῖται ὑπὸ τοῦ προέδρου τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον συζητεῖται περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ εἰσαγομένων ὑποθέσεων καὶ

α) γνωμοδοτεῖ περὶ συστάσεως, υποβίβασμου, συγχωνεύσεως, δικιρέσεως καὶ καταργήσεως δημοτικῶν σχολείων καὶ νηπιαγωγείων, περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάξεως καὶ λήξεως τῶν μαθημάτων ἐν οἷς σχολείαις ἐνεκεν ἰδιῶν τοπικῶν λόγων δὲν εἶναι δυνατόν ἢ σκόπιμον νὰ ἐφαρμόζωνται τὰ γενικῶς ἰσχύοντα καὶ περὶ παντὸς ἄλλου σχετικοῦ ζητήματος εἴτε προκαλούμενον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ εἴτε αὐτεπαγγέλτως,

β) προτείνει τὸν διορισμὸν, γνωμοδοτεῖ περὶ προαγωγῆς καὶ ἀποφασίζει περὶ μεταθέσεως καὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως τῶν διδασκάλων τῆς περιφέρειας καὶ τῶν νηπιαγωγῶν.

Τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον εἶναι ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται τρία τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ, ἐκ τῶν ὧν ὁ πρόεδρος καὶ ὁ ἐπιθεωρητῆς ἢ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ κτῆ ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου.

Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδρίων συντάσσονται ἐπιμελείᾳ τοῦ προέδρου ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, τηροῦνται δὲ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐπιθεωρήσεως. Ἐν τοῖς πρακτικῶς ἐκτίθενται ἐν λεπτομέρειᾳ αἱ ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ γινόμεναι ἐνακρινώσεις καὶ προτάσεις καὶ αἱ ἐφ' ἑκάστης αὐτῶν ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις τοῦ συμβουλίου.

Ὁ γυμνασιάρχης καὶ ὁ πρωτοδίκης καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑπόκεινται δι' ἀμελείαν ἢ παράβασιν τῶν καθήκοντων α) εἰς ἐπίπληξιν καὶ β) εἰς πρόστιμον· μέχρι πεσοῦ τοῦ πρὸς τὸν μηνιαῖον μισθὸν αὐτῶν. Τὰς ποινὰς ἐπιβάλλει μετὰ πρότασιν τοῦ ἀρμοδίου γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, εἰς μὲν τὸν γυμνασιάρχην ὁ Ἰ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως μετ' ἀπολογίαν αὐτοῦ ἐγγράφῳ ἐντὸς τῆς περὶ τῆς ἀποφάσεως, εἰς δὲ τὸν πρωτοδίκην ὁ κατ' αἴτησιν τοῦ Ἰ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐπιβάλλεται ἢ ποινὴ κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου. Ἐπὶ δὲ δύο ἄλλα μέλη διατάξιν αὐτῶν· ἕως ὅπου ὑπόκεινται εἰς ἀπόλυσιν γινόμενῃν διὰ Βασίλ. Διατάγματός μετὰ πρότασιν τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ γνωμοδοτήσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ δικαστικῆς ἐπιθεωρήσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 12. Ὁ νομάρχης τῆς περιφέρειας τῆς δημοτικῶν σχολείων τῆς περιφέρειας ἔχει ἐπιθεωρητικὰς ἐξουσίας ἐν ἐκτετατῆς τῆς Οὐδοῦ ἐξουσίας ἐπὶ τῶν σχολείων τῶν ἀστικῶν καὶ νηπιαγωγείων οὐκ ἀρκούντων δις τοῦ ἐξουσίας ἀπαντᾶ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ τὰ νηπιαγωγεία δημοτικά καὶ ἰδιωτικά τῆς περιφέρειας περιόδου ἀπὸ τῆς 120-160 ἡμέρας, ἐξουσιάζει τὴν κατάστασιν τῶν διδασκτικῶν καὶ τῶν ὑλικοῦ καὶ ἐπαγρυπνεῖ εἰς τήρησιν τῶν ἐκπαιδευτ. διατάξεων τοῦ κράτους, ἐξουσιάζει ἐπιμελείαν τῆν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν σχολείων καὶ τῆν κοινωνία διαφυγῆ τῶν διδασκάλων καὶ ὑποδεικνύει μὲν εἰς αὐτοὺς τὰ δέοντα κτῆ καὶ ἐπὶ ἐπιμελείᾳ πληρωτικῆς αὐτῶν μορφώσεως διατεταρῶν μαθημάτων καὶ

διὰ συνεδρίων κωνονιζομένων διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος.

β') ἀσκέει ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐξουσίας δυνάμενος νὰ ἐπιβάλλῃ κινήσεις ἐπιπληξιν καὶ πρόστιμον μέχρι δρ. 10,

γ') γνωμοδοτεῖ περὶ τῶν γενομένων δημοπρασιῶν πρὸς μισθοῦσιν διδασκητῶν,

δ') ὑποβάλλει μεθ' ἑκάστην περιουσίαν εἰς τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον ἡμερολόγιον περιουσίας καὶ ἐκθέσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐπιθεωρηθέντων σχολείων καὶ διδασκάλων, ἀντίγραφα δὲ τούτων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον καὶ τὸν γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν,

ε') εἰσηγείται εἰς τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον τὰ δέοντα πρὸς βελτιώσιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας,

ς') θεωρεῖ τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις τῶν διδασκάλων καὶ μεριμνᾷ περὶ ἐκδόσεως τῶν ἐνταλμάτων,

ζ') τηρεῖ βιβλίον τῶν διδασκητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς περιφερείας καὶ μητροφῶν καὶ βιβλίον ποιότητος τῶν διδασκάλων τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν σχολείων.

η') ἐκπροσωπεῖ τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς σχέσεις ὑποβάλλων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον μεθ' ἑκάστην συνεδρίαν πλῆρες ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, κοινοποιῶν πρὸς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς ἀποσπάσματα καὶ διεξάγων ὅτ' ἢ τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτοῦ.

Τὸν ἐπιθεωρητὴν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ γραφείου βοηθεῖ εἰς τὸν διδασκάλων τῆς ἑδρας τῆς περιφερείας ἐπὶ ἐπιμισθίῳ δραχ. 20 κατὰ μῆνα καὶ εἰς κλητῆρ ἐπὶ μισθῷ δραχ. 30 κατὰ μῆνα. Ὁ βοηθὸς οὗτος καὶ ὁ κλητῆρ διορίζονται καὶ ἀπολύονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου νομάρχου τῆ προτάσει τοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

* Ἄρθρον 13.

Ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων διορίζονται

α') διδάκτορες τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἢ τῆς σχολῆς τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν, ἐκ τῶν ἔχοντων ἀποδείξεις δ' ἐτῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ σπουδῶν παιδαγωγικῶν ἢ ὑπηρεσίαν δημοδιδασκάλου πέντε τοῦλάχιστον ἐτῶν,

β') δημοδιδασκαλοὶ ἔχοντες πενταετὴ ὑπηρεσίαν καὶ ἀποδείξεις δ' ἐτῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ παιδαγωγικῶν σπουδῶν μετὰ δοκιμασίαν ἐνώπιον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου κωνονιζομένην διὰ Βασιλικῶν διατάγματος ἢ δημοδιδασκαλοὶ ἔχοντες δεκαετὴ ὑπηρεσίαν μετὰ διαγωνισμόν ἐνώπιον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου κωνονιζομένον διὰ Β. Διατάγματος.

γ') οἱ ὑπηρετήσαντες ὡς τοιοῦτοι.

Ἐπιθεωρηταὶ δημοτικῶν σχολείων δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσι οἱ περὶ τὰς τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας, οἱ δ' ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀπαλλάσσονται αὐτῆς συμπληρώσαντες τὸ 60 ἔτος τῆς ἡλικίας.

Οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες δύνανται ν' ἀναδιορισθῶσιν καὶ ἐν ἔχῳσι συμπληρώσει τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν.

Οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων μετατίθενται κατ' ἐξέτασιν, δι' ὑπηρετικὴν δὲ ἀνάγκην καὶ πρὸς παρελθὼν ἐξέτασιν ἀπὸ τῆς ἐν τινὶ περιφερείᾳ ἐγκαταστάσεως αὐτῶν.

Ὁ διορισμὸς καὶ ἡ μετάθεσις γίνονται διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος προτάσει τοῦ συμβουλίου τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐξουσίας τῶν δημοσίων τῶν διατάξεων τοῦ ΠΜ' νόμου περὶ ἐποπτικῶν ὑπαλλήλων.

* Ἄρθρον 14.

Οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως ἀνιχνόμενον

ἀπὸ πενταετίαν κατὰ διατάξιν 50 μὲν μετὰ τὴν πρώτην πενταετίαν, 30 δὲ μεθ' ἑκάστην τῶν λοιπῶν μέχρι ὅλιγου ποσῷ ἀξίσεως δραχ. 110 κατὰ μῆνα. Ὁ χρόνος πρὸς πρῶτην ἀξίσην τοῦ μισθοῦ τῶν νῦν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων λογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ.

Πλὴν τούτου οἱ ἐπιθεωρηταὶ λαμβάνουσι

α') περιουσίαν δραχ. 6 κατ' ἑκάστην ὡς ἀποζητίωσιν καὶ ὀδοπορικὰ ἐξόδα, β) δι' ἐνοίκιον καὶ ἐξόδα γραφείου δραχ. 50 κατὰ μῆνα.

Ἡ δαπάνη τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν γραφείων τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῆς ἀνακαινίσεως καὶ συντηρήσεως τοῦ ὕλικου αὐτῶν καταβάλλεται ἐκ τῶν κατὰ τὴν νόμον ΒΠΕ' κατὰ τὴν Ἑθνικὴν Τραπεζὴν κατατεθειμένων χρημάτων ἀναγραφόμενης πρὸς τούτο κατ' ἔτος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναλόγου πιστώσεως.

Οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ὑπόκεινται μετ' ἀπολογίαν ἐγγραφῶν ἐντὸς τῆς τασσομένης προθεσμίας δι' ἀμέλειαν ἢ παράθεσιν τῶν καθηκόντων, δι' ἀνεπάρκειαν καὶ δι' ἀπροεπὴ ἢ ἀσυμβίβαστον διαγωγὴν α') εἰς ἐπιπληξιν β') εἰς πρόστιμον μέχρι ποσῷ ἴσου πρὸς τὸν μηνιαῖον μισθὸν αὐτῶν, γ') εἰς προσωρινὴν ἀπόλυσιν μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ δ') εἰς ὀριστικὴν ἀπόλυσιν. Αἱ ποινὴ ἀπασχί ἐπιβάλλονται κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου. Τὸ αὐτὸ συμβούλιον ἀποφασίζει καὶ περὶ ἀπολύσεως ἐπιθεωρητῶν διὰ νόσον συνεπυρομένην ἀνεπάρκειαν περὶ τὴν ἐκπληρωσιν τῶν καθηκόντων. Ὑπὸ τοῦς αὐτοὺς ὅρους διὰ τινὰ τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων ἐπιπληξιν καὶ πρόστιμον μέχρι δρ. 25 δύνανται νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς περιφερείας, ἐπιπληξιν δὲ καὶ πρόστιμον μέχρι ποσῷ ἴσου πρὸς τὸν μηνιαῖον μισθὸν καὶ ἀπ' εὐθείας ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς, ἐὰν δὲν ἔχη προηγουμένως ἐπιληρθῆ ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ἢ τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον.

Τὰ κατ' ἑκάστην τῆς λειτουργίας τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων κωνονιζοῦται διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Περὶ γενικῶν ἐπιθεωρητῶν.

* Ἄρθρον 15.

Τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδευτικῆς τοῦ κράτους κωνονιζοῦται εἰς 14 κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας, ὧν ἡ ἑδρα καὶ ἡ ἐκτασις κωνονιζοῦται διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος προτάσει τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου. Εἰς ἑκάστην δὲ τῶν περιφερείων τούτων διορίζεται εἰς γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων.

Ἐργα τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων εἶναι τὰ ἑξῆς.

α') ἔχουσι τὴν γενικὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς τῆς περιφερείας καὶ τὸν ἄριστον ἡλεγχῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιθεωρητῶν τὰ γραφεῖα αὐτῶν διὰ τοῦλάχιστον κατ' ἔτος.

β') ἔχουσι τὴν ἄριστον ἐπίβλεψιν τῶν τε δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδευτικῆς καὶ τῶν διδασκάλων τῆς περιφερείας πλὴν τοῦ διδασκαλείου τῆς μέσης ἐκπαιδευτικῆς, οὗ τὴν ἐπίβλεψιν ἔχει ὁ πρόεδρος τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς, περιουσίαν δὲ ἡμέρας 120-160 ἐπισκεπτόνται διὰ τοῦλάχιστον κατ' ἔτος ἑκατὸν τούτων καὶ ἐξετάζουσι τὴν καταστάσιν τῶν διδασκητῶν καὶ τοῦ ὕλικου, ἐπαγορευοῦσιν εἰς

τήρησιν τῶν περὶ ἐγγραφῆς, φοιτήσεως, διδασκαλίας κλπ. διατάξεων τοῦ κράτους, ἐξακροβῶσι τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ διαγωγὴν τῶν διδασκόντων καὶ ὑποδεικνύουσι μὲν εἰς αὐτοὺς τὰ δέοντα, ὑποβάλλοντες δὲ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον μετ' ἐκάστην περιουδεῖαν ἢ κατὰ μῆνα, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ εὐθύς μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐπιθεωρουμένων σχολείων, προκαλοῦσι τὴν προσήκουσαν ἐνέργειαν αὐτῶν.

γ') γνωμοδοτοῦσι περὶ συστάσεως ἢ καταργήσεως τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, διαίρεσεως τάξεως ἢ καταργήσεως τμημάτων τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ περὶ πικνῶς σχετικῆς ζητήματος εἴτε προκαλοῦμενοι ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἢ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου εἴτε αὐτεπαγγέλτως.

δ') γνωμοδοτοῦσι περὶ τῶν γενομένων δημοπρασιῶν πρὸς μίσθωσιν διδασκῆριων τῶν διδασκαλείων, τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

ε') γνωμοδοτοῦσι περὶ προαγωγῆς, μεταθέσεως, τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως τῶν λειτουργῶν τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῶν διδασκαλείων καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς περιφερείας τῶν καὶ ἐνασχοῦσιν ἐπ' αὐτῶν, πλὴν τῶν διευθυντῶν τῶν διδασκαλείων, πειθαρχικὴν ἐξουσίαν δυνάμενοι νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτοῖς ἐπιπληξιν καὶ πρόστιμον μέχρι δρ. 25,

ς') τηροῦσι βιβλίον διδασκῆριων τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν διδασκαλείων τῆς περιφερείας καὶ μητρῶν καὶ βιβλίον ποιότητος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν.

ζ') συγκαλοῦσιν ἀπαξ τοῦ ἔτους α') τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφερείας β') τοὺς διευθυντὰς τῶν ἀστικῶν σχολείων καὶ τοὺς γυμνασιάρχας τῆς περιφερείας καὶ συσκέπτονται μετ' ἐκατέρων περὶ τῆς διορθώσεως τῶν παρατηρουμένων ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν σχολείων ἀτελειῶν καὶ περὶ βελτιώσεως καθόλου τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφερείας. Κατὰ δὲ τὰς θερινὰς διακοπὰς δύνανται νὰ συγκαλῶσι καὶ ἅπαντας τοὺς λειτουργοὺς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφερείας αὐτῶν εἰς συνέδρια, ὧν τὸ πρόγραμμα συντάσσεται ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου.

Τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν ἑλλείποντα ἢ ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντα ἀναπληροῖ εἰς τῶν συμβούλων ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προτάσει τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου. Εἰς τὰς ἐργασίας δὲ τοῦ γραφείου βοηθεῖ εἰς τῶν β' τάξεως καθηγητῶν τῶν σχολείων τῆς ἑδρας τῆς περιφερείας ἐπὶ ἐπιμισθίῳ δρχ. 40 κατὰ μῆνα καὶ εἰς κλητῆρ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 50. Ὁ βοηθὸς οὗτος καὶ ὁ κλητῆρ διορίζονται καὶ ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ ὑπουργοῦ προτάσει τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Τὰ καθ' ἑκάστα τῶν ἔργων τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων κανονίζονται διὰ βασ. διαταγμάτων.

Ἄρθρον 16

Γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων διορίζονται διδάκτορες τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς

α') ὑπηρετήσαντες ὡς μέλη τοῦ κεντρικοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ ἐπιθεωρηταὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἢ διευθυνταὶ διδασκαλείων β') ἔχοντες διετῆ ὑπηρεσίαν τμηματάρχου τῆς δημοτικῆς ἢ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ γυμνασιάρχου ἢ διευθυντοῦ τοῦ Βαρβαλείου λυκείου, γ') ἔχοντες ἀποδείξεις διετῶν τοῦλάχιστον ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ παιδαγωγικῶν σπου-

δῶν καὶ πενταετῆ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ α' τάξεως ἐν γυμνασίῳ ἢ διδασκαλείῳ καὶ δ') ἔχοντες δεκαετῆ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ α' τάξεως ἢ ἑξαετῆ ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρητοῦ δημοτικῶν σχολείων. Ἀλλὰ τὰ μέλη τοῦ κεντρικοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, οἱ τμηματάρχαι τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἵνα διορισθῶσι γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ δεόν νὰ ἔχωσι πενταετῆ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ ἐν Γυμνασίῳ ἢ Διδασκαλείῳ.

Πλὴν τούτων διορίζονται καὶ πέντε ἄλλοι γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων, δύο τῶν μαθηματικῶν καὶ δύο τῶν φυσικῶν, διδάκτορες ἐκάτεροι τῆς οἰκείας σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ ὡς καὶ οἱ ἄλλοι γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ προσόντα σπουδῆς καὶ ὑπηρεσίας, εἰς ἣν συνυπολογίζεται καὶ ἡ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων καὶ τῶν ναυτικῶν δοκιμῶν ὑπηρεσία, καὶ εἰς τῆς γυμναστικῆς ἔχων πενταετῆ ὑπηρεσίαν καθηγητοῦ τῆς γυμναστικῆς καὶ ἀποδείξεις εἰδικῆς ἐν Σουδία σπουδῆς τοῦ μαθήματος.

Οἱ πέντε οὗτοι γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ ἐδρεύοντες ἐν Ἀθήναις ἐπιθεωροῦσι κατ' ἔτος ἐπὶ τρεῖς μὲν μῆνας τὰ διδασκαλεῖα, ἀστικὰ σχολεῖα καὶ γυμνάσια Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, δημόσια καὶ ἰδιωτικά, ἐπὶ 120—160 δὲ ἡμέρας τὰ ἄλλα ἐν τῷ κράτει σχολεῖα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἑκάστος τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὀριζόμενα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐξελέγχοντες τὴν γενομένην ἐργασίαν ἐν τοῖς μαθήμασι τῆς εἰδικότητος αὐτῶν ἢ καὶ ἐν ἄλλοις ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ὀριζομένοις καὶ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἰκανότητα τῶν διδασκόντων ταῦτα ὑποβάλλουσιν ἐκθέσεις περὶ τῶν ἐπιθεωρουμένων σχολείων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον, ἀποσπάσματα δὲ τούτων πρὸς τοὺς οἰκείους γενικοὺς ἐπιθεωρητὰς.

Γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων δὲν διορίζονται οἱ ὑπερβάντες τὸ ἕδον ἔτος τῆς ἡλικίας των, οἱ δὲ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀπαλλάσσονται αὐτῆς συμπληρώσαντες τὸ ἕδον ἔτος.

Οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπιθεωρηταὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως δύνανται νὰ διορισθῶσι γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ καὶ ἂν ἔχωσιν ὑπερβῆ τὸ ἕδον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Οἱ γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ οἱ ἔχοντες ἰδίαν περιφερείαν μετατίθενται κατὰ ἑξαιτίαν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ πρὶν παρέλθῃ ἑξαιτία ἀπὸ τῆς ἐν τινι περιφερείᾳ ἐγκταστάσεως αὐτῶν.

Ὁ τε διορισμὸς καὶ ἡ μετάθεσις τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν γίνεται διὰ Βασιλ. διατάγματος.

Ἄρθρον 17

Οἱ γενικοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου α' τάξεως ἀξιονομενον ἀνά πενταετίαν δρχ. 25 κατὰ μῆνα μέχρι οὐλοῦ ποσοῦ αὐξήσεως δρχ. 50 κατὰ μῆνα, περιδεύοντες δὲ πρὸς ἐπιθεώρησιν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς ἢ τῆς ἑδρας τῆς περιφερείας των λαμβάνουσι καὶ δρχ. 10 καθ' ἑκάστην δι' ἀποζημιώσιν καὶ ὁδοπορικὰ ἐξοδα. Λαμβάνουσι δὲ πλὴν τούτων δι' ἐνοίκιον καὶ ἐξοδα γραφείου δρχ. 75 κατὰ μῆνα.

Ἡ δαπάνη τῆς ἐγκταστάσεως, τῶν γραφείων, τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῆς ἀναγκαστικῆς καὶ συντηρήσεως τοῦ ὕλικου αὐτῶν καταβάλλεται ὡς ορίζεται ἐν ἄρθρῳ 14 προκειμένου περὶ τῶν γραφείων τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Εἰς τοὺς γενικοὺς ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων χορηγεῖται κατ' ἔτος ἐκ περιτροπῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ἐκπαι-

δευτικού συμβουλίου ἄδεια δι' Ἐσπερίαν ἐκπαιδευτικὴν μέχρις ἑξ μηνῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μελέτην τῶν συστημάτων τῆς ἐπιθεώρησης καὶ τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων.

Αἱ περὶ τιμωρίας καὶ ἀπολύσεως τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων.

Τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ἔργων τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν κανονίζονται διὰ Βασιλικῆς διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἵγειονομικὴ ὑπηρεσία τῶν σχολείων.

Ἄρθρον 18.

Πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς ὑγιεινῆς τῶν σχολείων διορίζονται σχολικοὶ ἰατροὶ καὶ βοηθοὶ αὐτῶν.

Παρ' ἑκάστῳ γενικῷ Ἐπιθεωρητῇ διορίζεται εἰς σχολικὸς ἰατρός, ὅστις φροντίζει περὶ τῆς ὑγιεινῆς κατασκευῆς καὶ λειτουργίας τῶν διδαστηρίων καὶ τῶν σχολικῶν ἐπιπέλων καὶ ὀργάνων τῆς διδασκαλίας, μεριμνᾷ περὶ προφυλάξεως τῶν εἰς τὰ σχολεῖα φοιτῶντων ἀπὸ τῶν λοιμωδῶν νόσων ὑποδεικνύει τὰ πρὸς πρόληψιν καὶ περιστολὴν αὐτῶν μέτρα, ἐπιτηρῶν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν αὐτῶν καὶ προβλίνων αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν λήψιν αὐτῶν ἐν ἐπιεικῶσι ἀνάγκῃ, ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ὑγιείας τῶν μαθητῶν καὶ τῆς ἐν γένει σωματικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, ἐπιμελεῖται καὶ ἐξελέγγει τὰ τοῦ δαμαλισμοῦ καὶ ἀναδαμαλισμοῦ τῶν μαθητῶν, περιοδεύει ὅσας καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἡμέρας καὶ ἐπιθεωρεῖ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως τὰ σχολεῖα τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφερείας ὑποβάλλων ἐκθέσεις εἰς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν, ἐκφράζει γνώμην περὶ παντὸς ζητήματος τῆς ὑγιεινῆς εἴτε προκλούμενος ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν εἴτε αὐτεπαγγέλτως καὶ τέλος μετέχει τῆς ἐπὶ τῆς μισθώσεως τῶν διδαστηρίων ἐπιτροπῆς.

Ἐν ἑκάστῃ ἐκπαιδευτικῇ περιφερείᾳ δημοτικῶν σχολείων διορίζεται εἰς βοηθὸς σχολικοῦ ἰατροῦ, ὅστις ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τούτου περιοδεύων ἡμέρας 60 κατ' ἀνώτατον ὄρον κατὰ παραγγελίαν τοῦ γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς περιφερείας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ σχολικοῦ ἰατροῦ καὶ διδάσκει τὸ μάθημα τῆς ὑγιεινῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ διδασκαλείοις τῆς ἑδρας του. Ὅπου πλείονα τῶν τριῶν γυμνάσια καὶ διδασκαλεῖα λειτουργοῦσι διορίζεται καὶ δεύτερος βοηθός, ὅπου δὲ πλείονα τῶν ἑξ καὶ τρίτος καὶ οὕτω καθεστῆς.

Σχολικοὶ ἰατροὶ διορίζονται διδάκτορες τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς τοῦ ἡμετέρου ἢ ἀλλοδαποῦ ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου πρὸ τριετίας τουλάχιστον λαβόντες τὴν ἄδειαν τοῦ ἰατροῦ καὶ μὴ ὑπερβάντες τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας μετὰ διαγωνισμὸν κανονιζόμενον διὰ Βασ. διατάγματος. Βοηθοὶ δὲ σχολικοῦ ἰατροῦ διορίζονται ἰατροὶ ἐπιστήμονες, προτάσει τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῆς περιφερείας διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὁ ΦΜ' νόμος περὶ ἐντοπίων ὑπαλλήλων δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς σχολικοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς βοηθοὺς.

Οἱ σχολικοὶ ἰατροὶ ἔχουσι τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τὰ αὐτὰ δικαίωματα ἀξίσεως μισθοῦ, οἱ δὲ βοηθοὶ μισθὸν δρ. 100 κατὰ μῆνα, κυζανόμενον ἀνὰ πενταετίαν κατὰ δρ. 20 μηνιαίως μέχρις ὀλικοῦ ποσοῦ ἀξίσεως δρ. 100, περιοδεύοντες δὲ ἀμφότεροι λαμβάνουσι καθ' ἑκάστην τὰ αὐτὰ καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ὁδοιπορικὰ ἔξοδα καὶ

ἀποζημίωσιν καὶ μετατίθενται τιμωροῦνται καὶ ἀπολύονται καθ' ὃν τρόπον Β. Δ. ὀρίσει.

Εἰς τοὺς σχολικοὺς ἰατροὺς χορηγεῖται κατ' ἔτος ἐκ περιτροπῆς ἐκπαιδευτικὴ διὰ τὴν Ἐσπερίαν ἄδεια μέχρις ἑξ μηνῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μελέτην ζητημάτων τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς σχολικοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς βοηθοὺς νὰ ἀσκῶσι τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα.

Τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ὑπηρεσίας τῶν σχολικῶν ἰατρῶν καὶ τῶν βοηθῶν καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, τὸ Ὑπουργεῖον, τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν καὶ τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως κανονίζονται διὰ Βασ. Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Περὶ Διευθυντῶν τῶν Σχολείων.

Ἄρθρον 19.

Οἱ διευθυνταὶ τῶν σχολείων καθιστάμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν οἰκείων νόμων φροντίζουν ὅπως τηρῆται ἐν καλῇ καταστάσει τὸ διδαστήριον καὶ τὸ ὕλικόν τοῦ σχολείου, ἐπαγρυπνοῦσιν εἰς τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου ἀναφερομένων διατάξεων καὶ ἐπιβλέπουσι τὴν ὅλην ἐργασίαν αὐτοῦ, συγκαλοῦσι τὸν σύλλογον τῶν διδασκόντων εἰς συνεδρίας τακτικῶς μὲν ἀπαξ τοῦ μηνός, ἐκτάκτως δὲ ὅσας καὶ παρίσταται ἀνάγκη καὶ συσκέπτονται μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς προόδου καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν καὶ παντὸς ζητήματος ἀφορῶντος εἰς τὴν πρόδον τοῦ σχολείου, ἀναφέρουσιν εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν ἐγκρίτως πᾶσαν ἔλλειψιν τοῦ σχολείου καὶ παράλειψιν ἢ ἀμέλειαν τῶν διδασκόντων, τηροῦσι ἐν τάξει καὶ ἀκριβεῖα τὰ ἐπίσημα βιβλία τοῦ σχολείου καὶ ἐκπροσωποῦσιν αὐτὸ καθ' ὅλας τὰς σχέσεις.

Τοὺς διευθυντὰς ἐν οἷς σχολείοις δὲν ὑπάρχουσιν ἴδιοι ὑποδιευθυνταὶ ἀναπληροῦσιν οἱ ἐκ τῶν συνυπηρετούντων ἀρχαιότεροι ἐν τῷ ἀνωτέρῳ βαθμῷ.

Ἄρθρον 20.

Κατ' ἐργαζοῦνται οἱ νόμοι ΓΩΚΗ' «περὶ κεντρικοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως», ΓΗΑ' καὶ ΓΨΑΒ' «περὶ συστάσεως ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ περὶ διορισμοῦ ἐπιθεωρητῶν» ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς τοῦ παρόντος νόμου, ἐκτὸς τῶν περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν καὶ ἀπολύσεως τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως διατάξεων τῶν νόμων ΓΗΑ' καὶ ΓΨΑΒ', αἱτινες διακτῆροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 21.

Προσωρινὴ διατάξις.

Οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες καθηγηταὶ γυμνασίων καὶ διδασκαλείων δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐκτελοῦσι πάντα τὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀνατιθέμενα εἰς τοὺς καθηγητὰς α' τάξεως ἔργα. Ὡσαύτως οἱ νῦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ σχολάρχου καὶ ἐλληνοδιδασκαλοὶ ἐκτελοῦσι πάντα τὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀνατιθέμενα εἰς τοὺς διευθυντὰς ἀστικῶν σχολείων καὶ καθηγητὰς β' τάξεως ἔργα. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων ἑλεγχος, ἐφ' ὅσον λειτουργοῦσιν, ἐνεργεῖται ὡς ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀρίζεται διὰ τὰ ἀστικά σχολεῖα.

Ἠᾶσι καὶ ἐκκρεμεῖς ἤδη ὑποθέσεις ἐνώπιον τοῦ ἐποπτι-

καὶ συμβουλίου τῆς μέσης ἐκπαιδύσεως καὶ τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου τῆς δημοτ. ἐκπαιδύσεως μεταβιβάζονται ἅμα τῇ ἰσχύϊ τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον, ὡπερ καὶ διεκπεριεῖσθαι αὐτάς. Ὡσαύτως εἰς τοῦτο περιέρχονται καὶ τὰ ἀρχεῖα καὶ τὸ ὑλικὸν τῶν καταργουμένων συμβουλίων.

Ἄρθρον 22.

Ἡ ἐναρξίς τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ τὰ καθ' ἑκάστη τῆς λειτουργίας αὐτοῦ κανονίζονται διὰ Β. Δ. Δύνανται δὲ γὰρ τεθῶσιν εἰς ἐφαρμογὴν πᾶσαι συγχρόνως αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἢ τινες τούτων καὶ εἰς πάσας συγχρόνως τὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφέρειάς ἢ τινας τούτων δ.ἀ Βασ. διαταγμάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιεύθῃ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργὸς
Ι. Δ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1914.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
Κ. Δ. ΡΑΚΤΙΒΑΝ

Περὶ ἐγκρίσεως πίνακος προαγωγῆς μηχανικῶν α' καὶ γ' τάξεως, ὑπομηχανικῶν β' καὶ γ' τάξεως καὶ γραμματέων β' τάξεως.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Συμβούλιον Δημοσίων Ἔργων

Συνεδρίασις 8

Πράξις 10

Τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων Ἔργων ἀποτελούμενον κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 18 τοῦ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1910 ΓΦΜΒ' νόμου (περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἔργων) ὀρίζομενα, ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων Δ. Καλλιᾶ, ὡς προέδρου αὐτοῦ, τῶν ἐπιθεωρητῶν κ. κ. Π. Ὀμήρου, Γ. Ἀργυροπούλου, Ἡλ. Βερροπούλου καὶ Δ. Ἀραβαντινοῦ καὶ τῶν τμηματαρχῶν νομομηχανικῶν κ. κ. Ἀθ. Καντά, Ἀριστ. Ρώτα, Ἀνδρ. Παπαδημητρίου καὶ Κωνστ. Βελλίνη.

Συνελθὼν σήμερον τὴν δευτέραν Ἀπριλίου 1914, ἡμέραν Τετάρτην, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4128 τῆς 28ης Μαρτίου ε. ε. ἀποφάσεως τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἕως συμφωνίως τῷ ἄρθρῳ 40 τοῦ προμνησθέντος νόμου συντάξῃ τὸν πίνακα προαγωγῆς τῶν ἐχόντων καὶ ἀποκτώντων τὰ προσόντα τάξεως ἐντὸς τοῦ ἔτους 1914 μηχανικῶν Α' καὶ Γ' τάξεως, ὑπομηχανικῶν Β' καὶ Γ' τάξεως καὶ τῶν γραμματέων Β' τάξεως, λαθὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 18, 19, 21, 36, 38, 39, 40 καὶ 45 τοῦ ὄψεως νόμου, καθὼς καὶ τὰς σχετικὰς ἐκθέσεις τῶν ἀκείων ἐπιθεωρητῶν, τμηματαρχῶν καὶ νομομηχανικῶν τῶν Δημοσίων Ἔργων, ὡς καὶ τὰς πληροφορίες τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετησάντων κατ' ἀμφοτέρους τοὺς πολέμους μηχανικῶν Γ'

τάξεως, μὴ περιλαμβανομένων ἕνεκα τούτου εἰς τὰς ἐτήσιās ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων ἐπιθεωρητῶν, ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρετούντος προσωπικοῦ καὶ ἰδὼν ὅτι οἱ ἐχόντες καὶ ἀποκτώντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρίζομενα προσόντα κατὰ τὸ ἔτος 1914 εἶνε :

Α') Ἐν τῇ τάξει τοῦ μηχανικοῦ Α' τάξεως, οἱ

- 1) Γεώργ. Σέκερης
- 2) Σπυρ. Μελισσηνός
- 3) Γεώργ. Βλαχόπουλος
- 4) Ἀγγελ. Οἰκονόμου

Ὡς συμπληρώσαντες τριετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ μηχανικοῦ Α' τάξεως ἀπὸ τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1914 καὶ ὑπηρετήσαντες ἐπὶ τριετίαν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Β') Ἐν τῇ τάξει τοῦ μηχανικοῦ Γ' τάξεως, οἱ

- 1) Θεόδ. Κουλουμπόπουλος
- 2) Δημ. Παπανικολάου
- 3) Κωνστ. Λούης
- 4) Χρυστ. Σαδούκας
- 5) Νικ. Παππᾶς
- 6) Ἀναστ. Γεωργακόπουλος
- 7) Κωνστ. Λάφης
- 8) Ἐλευθ. Ἐπιφανειᾶδης
- 9) Κωνστ. Παπαδημητρίου

Ὡς συμπληροῦντες ὑπηρεσίαν διετῆ ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ μηχανικοῦ Γ' τάξεως τὴν 23ην Αὐγούστου 1914.

Γ') Ἐν τῇ τάξει τοῦ ὑπομηχανικοῦ Β' τάξεως, οἱ

- 1) Γ. Καλλάρης
- 2) Α. Ζαχαρίου
- 3) Π. Ἀφεντάκης
- 4) Χ. Πετρόγυιλος
- 5) Ν. Χατζηγιαννούλης
- 6) Γ. Κορτίκης
- 7) Ν. Καζάνης
- 8) Α. Πανόπουλος
- 9) Κ. Μπουμπουλίδης
- 10) Ν. Κατσούλης
- 11) Μ. Ξανθόπουλος
- 12) Ἀρτεμ. Παπαλεξόπουλος
- 13) Α. Λογοθέτης
- 14) Β. Βασιλειᾶδης
- 15) Α. Ἀγγελίδης
- 16) Χ. Τζώρτζης
- 17) Γ. Μοσχονάς
- 18) Κ. Ταθανάκης
- 19) Ε. Ταξινόπουλος
- 20) Ν. Μιχαλόπουλος
- 21) Γ. Γιαννίσης
- 22) Γ. Μαρῶδας
- 23) Κ. Ἐένος
- 24) Γ. Μετζαφός
- 25) Ν. Σφακιανός
- 26) Π. Μαυροειδής
- 27) Κ. Δημητριάδης
- 28) Δ. Καραπᾶς
- 29) Γ. Καλοδούκας
- 30) Σ. Σαρλής
- 31) Ε. Σκιπετάρης
- 32) Κ. Καλοδούκας
- 33) Γ. Ἀστέρης
- 34) Β. Φιλιάδης
- 35) Α. Παναγιωτόπουλος
- 36) Δ. Ράπτης

Ὡς συμπληρώσαντες ὑπηρεσίαν διετῆ ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ὑπο-

μηχανικοῦ Β' τάξεως ἀπὸ 15 Μαρτίου 1914 καὶ ἔχοντες τετραετὴ ἐν ὄλῳ ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Α') Ἐν τῇ τάξει τοῦ ὑπομηχανικοῦ Γ' τάξεως, οἱ

- 1) Κων. Κουϊμελῆς
- 2) Παναγ. Γκουρβέλος
- 3) Πέτρ. Μαρκουίζος
- 4) Ἰωάν. Πομώνης
- 5) Ἄνδρ. Σαουσόπουλος
- 6) Πέτρ. Ἀθανασίου
- 7) Νικόλ. Πιλάβιος
- 8) Παν. Παπανδρόπουλος
- 9) Ἄπόστ. Ζίζηκας

Ὡς συμπληρώσαντες διετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ὑπομηχανικοῦ Γ' τάξεως ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου 1914.

Ε') Ἐν τῇ τάξει τῶν γραμματέων Β' τάξεως, οἱ

- 1) Θεόδ. Παπαμιχαήλ
- 2) Στυλ. Ἰωαννίδης

Ὡς συμπληρώσαντες τριετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ γραμματέως Β' τάξεως ἀπὸ τῆς 26 Φεβρουαρίου 1914.

Συντάσσει ὡς ἔπεται τὸν πίνακα προαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἰσχύοντα μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1914.

Α') Τοὺς μηχανικοὺς Α' τάξεως

- 1) Γ. Σέκερην
- 2) Σ. Μελισσηνὸν
- 3) Γ. Βλαχόπουλον
- 4) Ἄγγ. Οἰκονόμου, εἰς νομομηχανικοὺς Β' τάξεως.

Β') Τοὺς μηχανικοὺς Γ' τάξεως

- 1) Θ. Κουλουμόπουλον
- 2) Δ. Παπανικολάου
- 3) Κ. Λούην
- 4) Χ. Σαδούκαν
- 5) Ν. Παππᾶν
- 6) Α. Γεωργακόπουλον
- 7) Κ. Λάφην
- 8) Ε. Ἐπιφανειάδην
- 9) Κ. Παπαδημητρίου, εἰς μηχανικοὺς Β' τάξεως.

Γ') Τοὺς ὑπομηχανικοὺς Β' τάξεως

- 1) Ι. Καλλάρην
- 2) Α. Ζαχαρίου
- 3) Π. Ἀφεντάκη
- 4) Χ. Πετρόχειλον
- 5) Ν. Χατζηγιαννούλην
- 6) Ι. Κορτίκη
- 7) Ν. Καζάνην
- 8) Α. Πανόπουλον
- 9) Ν. Κατσούλην
- 10) Μ. Ξανθόπουλον
- 11) Ἄρτ. Παπαλεξόπουλον
- 12) Α. Λογοθέτην
- 13) Β. Βασιλειάδην
- 14) Α. Ἀγγελίδην
- 15) Χ. Τζώρτζην
- 16) Ι. Μοσχονᾶν
- 17) Κ. Ταβανάκη
- 18) Ε. Ταξινόπουλον

19) Ν. Μιχλόπουλον

20) Γ. Γιαννίσην

21) Γ. Μαρούδαν

22) Κ. Ξένον

23) Γ. Μετζαφὸν

24) Ν. Σφακιανὸν

25) Η. Μαυροσιδὴν

26) Κ. Δημητριάδην

27) Δ. Καραπάν

28) Γ. Καλοδοῦκαν

29) Σ. Σαρλῆν

30) Ε. Σκιπετάρην

31) Κ. Καλοδοῦκαν

32) Ι. Ἀστέρην

33) Β. Φιλιώτην

34) Α. Παναγιωτόπουλον

35) Δ. Ράπτην, εἰς ὑπομηχανικοὺς Α' τάξεως.

Α') Τοὺς ὑπομηχανικοὺς Γ' τάξεως

- 1) Κ. Κουϊμελῆν
- 2) Π. Γκουρβέλον
- 3) Η. Μαρκουίζον
- 4) Ι. Πομώνην
- 5) Π. Ἀθανασίου
- 6) Ν. Πιλάβιον
- 7) Π. Παπανδρόπουλον
- 8) Α. Ζίζηκαν, εἰς ὑπομηχανικοὺς Β' τάξεως.

Ε') Τοὺς γραμματεῖς Β' τάξεως

- 1) Θεόδ. Παπαμιχαήλ
- 2) Στυλ. Ἰωαννίδην, εἰς γραμματεῖς Α' τάξεως.

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Καλλίας

Τὰ μέλη

Π. Ὀμηρος, Ἰ. Ἀργυρόπουλος, Ἡλ. Βερρόπουλος,
Δ. Ἀραβαντινός, Ἀθ. Καντᾶς Ἀριστ. Ρώτας
Ἄνδρ. Παπαδημητρίου Κωνστ. Βελίνης

Ἐγκρίνεται τῇ 15 Ἀπριλίου 1914.

Ὁ Ὑπουργός

ΕΜΜ. ΡΕΠΠΟΥΛΗΣ

Ἄριθ. 251.

(5)

Περὶ ὀρισμοῦ τῶν διακοπῶν ἐν τοῖς δημοτικῶν σχολείοις
Καθολικοῦ καὶ Κερκινῆς τῆς Ἀχαΐας.

Τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον τῶν δημοτικῶν σχολείων Ἀχαΐας
διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35 γθεσινῆς πράξεώς του ἐκάνονισεν ἵνα ἐν
τοῖς δημοτικῶν σχολείοις Καθολικοῦ καὶ Κερκινῆς τῶν ἀρρέ-
νων, αἱ μεγάλαι διακοπαὶ γίνωνται οὐχὶ τὸ θέρος, ἀλλὰ τὸν
χειμῶνα, ἀπὸ τῆς 21ης Νοεμβρίου μέχρι τῆς πρώτης Φεβρουα-
ρίου.

Ἐν Πάτραις τῇ 13 Ἀπριλίου 1914.

Ὁ ἐπιθεωρητής

Βασ. Ι. Σταματέλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

'Εν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1930

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 169

ΝΟΜΟΙ

Περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Νόμος 4683

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 75 τοῦ Συντάγματος, ἐκδίδομεν τὸν ἐπόμενον Νόμον, ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 1.

Πρὸς καθορισμὸν ἐνιαίας κατευθύνσεως εἰς τὴν ὅλην ἐκπαίδευσιν τῆς χώρας, μελέτην τῶν ἐκπαιδευτικῶν ταύτης ἀναγκῶν καὶ συντονισμὸν τῶν ἐπὶ μέρους προσπαθειῶν πρὸς βελτιώσιν καὶ ἀνύψωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως συνιστᾶται Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐδρεύον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας καὶ ἀποτελούμενον ἐκ τῶν κάτωθι μελῶν.

- 1) Ἐκ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
- 2) Ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου, ἑνὸς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν καὶ ἑνὸς τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς, ὑπὸ τῶν οἰκείων Συγκλήτων ἢ Σχολῶν ὑποδεικνυμένων.
- 3) Ἐκ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς Παιδαγωγικῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.
- 4) Ἐκ τῶν 5 μελῶν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.
- 5) Ἐκ τῶν Προέδρων τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.
- 6) Ἐκ τῶν δύο αἰρετῶν μελῶν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὡς ἐκπροσώπων τῶν κλάδων τῆς Μ. καὶ Δ. Ἐκπαιδεύσεως.
- 7) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχιτεκτονικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.
- 8) Ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῶν διευθύνσεων Παιδείας, Ἐπιστημῶν καὶ Καλῶν Τεχνῶν καὶ Θρησκευμάτων καὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν τμημάτων τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς, τῆς Γυμναστικῆς, τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.
- 9) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σιβιτανικῆς Σχολῆς.
- 10) Ἐκ τριῶν ὑπαλλήλων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν γεωργικὴν ἐκπαίδευσιν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ ὑποδεικνυμένων.
- 11) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ δύο ὑπαλλήλων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ ὑποδεικνυμένων.
- 12) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Στατιστικῆς Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας.

13) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου ἐκάστου τῶν ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν Γεωργικῶν, Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν, Τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑποδεικνυμένου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἐνώσεως τῶν Δήμων, καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Γεν. Ἐργατικῆς Συνμοσπονδίας.

14) Μέχρι 5 μελῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας διὰ πράξεως αὐτοῦ ἐπὶ μίαν ἐξαετίαν διοριζομένων.

Ἄρθρον 2.

Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, πρῶτος δὲ ἀντιπρόεδρος ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ δευτέρως ἀντιπρόεδρος ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, Γενικός δὲ Γραμματεὺς αὐτοῦ ὁ Διευθυντὴς τῆς Παιδείας.

Ἔργα τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 3.

1. Ἔργα τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου εἶναι τὰ ἑξῆς:

- α') Διαγραφή τῶν γενικῶν γραμμῶν κατευθύνσεως, ἃς δεόν νὰ ἀκολουθῆ ἡ ἐκπαίδευσις τῆς χώρας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς συνθήκας καὶ τὰς προόδους τῆς Ἐπιστήμης.
- β') Καθορισμὸς τοῦ εἶδους καὶ τῶν τύπων τῶν σχολείων τῶν προσαρμοζομένων πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς συνθήκας τῆς χώρας.
- γ') Καθορισμὸς ἀριθμητικοῦ πλαισίου τῶν ἀναγκαζούντων ἐξ ἐκάστου εἶδους σχολείων, τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν ἀριεμῆνης εἰς τὰ ἐπὶ μέρους Ὑπουργεῖα.
- δ') Καθορισμὸς ἐνιαίας κατευθύνσεως εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. (Παιδαγωγικὴ μόρφωσις τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, ἀπαραίτητον πᾶσι γενικῆς μορφώσεως τῶν ἐιδικῶν καθηγητῶν, διακωνισμὸς ἐνιαίας διαθεσιμότητος καὶ ἐνιαίου τρόπου προαγωγῆς ἀνάλογως τῶν αὐτῶν προσόντων κλπ.)
- ε') Καθορισμὸς κοινῶν γενικῶν ἀρχῶν συντάξεως ἀναλυτικῶν προγραμμάτων (π.χ. καθορισμὸς ἀνωτάτου ὅριου ἐβδομηθήμερων ὡρῶν διδασκαλίας, στοιχεῖα γενικῆς μορφώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολείων, ὡραὶ ἐργασίας καὶ διδασκαλίας τῶν νεκτερινῶν σχολῶν, συντονισμὸς τῶν προγραμμάτων συμφώνως πρὸς τὰς ἐκπαιδευτικὰς κατευθύνσεις τοῦ Κράτους κλπ.).
- στ') Μελέτη πρὸς ἐξέτασιν καὶ χρησιμοποίησιν οἰκονομικῶν μέσων διὰ τὴν ἀνύψωσιν καὶ βελτιώσιν τῆς Παιδείας.
- ζ') Μελέτη τῶν μέτρων τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως.
- η') Ἀπόφασις περὶ καταργήσεως σχολείων.

2. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔργα δύναται νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλα διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας εἴτε κῆρυγματικῶς εἴτε προτάσει τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

1. Τὰ περίσπικτα τῶν μελετῶν τοῦ Συμβουλίου, ἀποστέλλονται

γνωμοδοτήσεις, ὧν ἡ ἐκτέλεσις ἐπιφέρει εἰς τὰ οἴκια τῶν πτωχῶν πουργεῖα, ἐκδίδονται μετὰ τῶν σχετικῶν εἰρηγίσεων εἰς τὸν ἄρθρον 3.

2. Πρὸς ἐκδοσιν τοῦ τεύχους ἀναγράφεται ἀνάλογος πίστις ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους.

3. Αἱ ἀποφάσεις περὶ καταργήσεως σχολείων εἶναι ἀποφασιστικαί.

Συνεδρία τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 5.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ

1. Τὸ Α. Ε. Σ. συνέρχεται ἀνά διετίαν εἰς συνεδρία, τὴν 20 Ὀκτωβρίου καὶ τὴν 1ην Ἀπριλίου. Καὶ τὸν μὲν μῆνα Ὀκτωβρίων συνεδριάζει μόνον πρὸς καθορισμὸν τῶν ἐπιτροπῶν μελέτης, τῶν εἰσηγητῶν καὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνόδου τοῦ Ἀπριλίου, κατὰ δὲ τὸν μῆνα Ἀπριλίον μέχρι 15 ἡμερῶν.

2. Αἱ συνεδρία τοῦ Α. Ε. Σ. εἶναι εἰδικαὶ καὶ γενικαὶ καὶ τῶν μὲν εἰδικῶν μετέχουσι τὰ ὑπ' ἀριθ. 3, 4, 6, 8, 9 10 καὶ 11 μέλη, τῶν δὲ γενικῶν ἅπαντα. Π. Δ. ἐφ' ἅπασι ἐκδιδομένον θέλει κατακυριεύει τὰ ἔργα τοῦ Α. Ε. Σ. μετὰ τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν συνεδρίων.

3. Ἐκάστον τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἀμείβεται διὰ ἑξαμῶν διακισίων κατὰ συνεδρίαν, λαμβανόμενον ἐπὶ τῇ βῆσιν καταστάσεων συντασσόμενον ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Παιδείας.

4. Πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Α. Ε. Συμβουλίου ἀποσπῶνται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας παρὰ τῷ Πενικῷ Γραμματεῖ τοῦ Συμβουλίου εἰς γραμματεὺς καὶ μίαν θακτυλογράφον ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

5. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Α. Ε. Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχωρίζεται καὶ ἡ γνώμη τῆς μειοψηφίας.

6. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Α. Ε. Συμβουλίου καθορισθήσονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας μετὰ πρόβτασιν τοῦ Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐκπαιδευτικὸν Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 6.

Πρὸς μελέτην τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορούντων τὴν λειτουργίαν τῶν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὑπαγομένων σχολείων τῆς Μέσης καὶ στοιχειώδους ἐκπαίδευσεως, συνιστᾶται Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐδρεύον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας καὶ ἀποτελούμενον ἐκ πάντε μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν λαμβάνεται ἐκ γενικῶν πτυχιούχων Διδασκασίου ἢ Παιδαγωγικῆς Σχολῆς, αἵτινες ἔχουν τύχει εὐρύτερων παιδαγωγικῶν σπουδῶν τοῦλάχιστον ἐπὶ διετίαν ἐν Εὐρώπῃ ἢ Ἀμερικῇ.

Ἄρθρον 7.

1. Ἄρρητα μέλη τοῦ Ε. Γ. Συμβουλίου διορίζονται πτυχιούχοι τῆς φιλολογικῆς, θεολογικῆς, τῆς τῶν φυσικῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν σχολῆς τῶν ἡμετέρων ἢ ξένων ἑνωστῶν Πανεπιστημίων ἢ καὶ διδάκτορες τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν ξένων Πανεπιστημίων ἔχοντες πενταετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως δημοσίου ἢ ἀνεγνωρισμένοις καὶ διετείς τοῦλάχιστον ἀποδείξειαι παιδαγωγικῶν ἢ φιλοσοφικῶν σπουδῶν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τῆς Εὐρώπης ἢ Ἀμερικῆς.

2. Ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν γίνεται διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ πρόβτασιν τοῦ Ε. Γ. Συμβουλίου. Ἡ πρότασις γίνεται ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ

τῆς κανόνως τῆς θέσεως. Ἐπὶ προτάσεως ἀπορριφθεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἐπικυβεῖται τὸ Ε. Συμβούλιον ἐντὸς ἑτοῦς ἀπὸ τῆς ἀπορριφθεῖσθαι τῆς.

3. Ἡ πρὸς τοῦτο ἀπόφασις τοῦ Ε. Γ. Συμβουλίου λαμβάνεται ἐπὶ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐν ἧς ἕκαστος τῶν μελῶν τῆς Συνόδου ἢ προεδρευούσης ἐκ τῶν 5 μελῶν.

4. Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου οἱ διαρρηχθεῖ τῶν πρώτων συμβούλων ἢ γίνουσι διὰ Διατάγματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προκαλουμένου τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ἔργα τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 8.

1. Ἔργα τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου εἶναι τὰ ἑξῆς: α.) Γνωματεύει περὶ πάντεσ ζητήματασ ἀφορέντασ τὴν ἐκπαιδευσιν εἴτε προκαλουμένον ὑπὸ τῶ Ὑπουργοῦ εἴτε αὐτεπαγγέλτως.

β.) Γνωματεύει περὶ τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαῖων μέτρων πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν προτάσεων τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

γ.) Παρασκευάζει σχέδια νόμων, Διαταγμάτων, ἐγκυκλίων καὶ ὁδηγίων.

δ.) Συντάσσει ἐν σχεδίῳ τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῶν σχολείων Μέσης καὶ στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ε.) Συντάσσει ἐν σχεδίῳ τὰς προκηρύξεις καὶ ὁδηγίας περὶ πωρότητος καὶ οἰκονομίας τῆς ὕλης τῶν διδασκτικῶν βιβλίων.

ς.) Συντάσσει τὰς ὁδηγίας διὰ τὴν συγγραφήν τῶν διδασκαλικῶν ὁδηγῶν καὶ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει τὰ ὑποβαλλόμενα δοκίμια τούτων.

ζ.) Ὅρίζει τὰ χάριν τῶν διδασκάλων μεταφραστῆ βιβλία καὶ κρίνει τὰς ὑποβαλλόμενας μεταφράσεις συμφώνως τῷ νόμῳ.

η.) Ἀποφαίνεται περὶ τῆς χρησιμότητος ἐκδιδομένων βιβλίων εἴτε χάριν τῶν μαθητῶν εἴτε χάριν τῶν διδασκάλων.

θ.) Προϊσταται τῶν συνεδρίων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν, τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτ. σχολείων, τῶν δευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων διὰ μελῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὀριζόμενων.

ι.) Ἐνεργεῖ διὰ μελῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὀριζόμενων ἐπιθεωρήσεις τῶν Διδασκαλείων, τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτ. σχολείων πρὸς παρακολούθησιν τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ καθοδήγησιν, διαδιάζων σχετικὰς ἐκθέσεις εἰς τὰ ἀρμόδια τμήματα τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου.

2. Πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ε. Γνωμοδ. Συμβουλίου εἶναι γνωμοδοτήσεις.

3. Τὸ Ε. Γ. Συμβούλιον πρὸς εὐχερτεστῆραν διεξαγωγὴν τῶν ἔργων του δύναται νὰ καταρτίξῃ καὶ ὀλιγομελεῖς ἐπιτροπὰς ἐκ λειτουργῶν τῆς Μ. καὶ Δ. Ἐκπαιδεύσεως ἢ καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων πρὸς μελέτην εἰδικῶν θεμάτων.

4. Τοῦσ δύο ἐκπαιδευτικοὺσ συμβούλουσ, μέλη τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3438 συνιστωμένων ἐπιτροπῶν πρὸς κρίσιν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων, ὀρίζει ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐκ τῶν μελῶν τοῦ τε Διοικητικοῦ καὶ Γνωμοδοτικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τὴν κρίσιν τῶν βιβλίων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως δύναται νὰ συσταθῶσι καὶ πλείονες τῆς μίᾳς ἐπιτροπέαι.

Ἄρθρον 9.

1. Τῶν συνεδρίων τοῦ Ε. Γ. Συμβουλίου πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ἔργων αὐτοῦ μετέχει μετὰ δικαιώματος ψήφου ὁ Διευθυντὸς τῆς Παιδείας. Ὁμοίως μετέχουσι μετὰ δικαιώματος ψήφου οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ὁρησκευμάτων, τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς καὶ τῆς Σωματικῆς ἀγωγῆς, ὁσάντις συζητοῦν

ται θέματα τῆς ἀρμοδιότητός των. Οἱ οὕτω μετέγοντες τῶν συνεδρίων τοῦ Β. Γ. Σ. λαμβάνουσι δρχικὰς ἐκτὸν δι' ἐκάστην συνεδρίαν, τοῦ ὅλου ποσού μὴ δυνάμενου νὰ ὑπερῆ τὰς 500 δραχμ. κατὰ μῆνα.

2. Τὸ Συμβούλιον διὰ πράξεως αὐτοῦ καθορίζει τὰς τακτικὰς αὐτοῦ συνεδριάσεις. Τὸ Γ. Συμβούλιον συνεδριάζει καὶ ἐκτάκτως τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου ἢ τῇ ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Ἡ συνεδρία λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων ἐκ τῶν μελῶν συνυπολογιζομένων καὶ τῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου. Ἡ λήψις ἀποφάσεως λαμβάνεται κατὰ πλειψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικῶστος τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἢ προεδρεύοντος.

3. Τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ δεύτερον 150ήμερον τοῦ Ἰανουαρίου ἐκλέγει τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν του, μετεχόντων καὶ τῶν ἄνω τεσσάρων τοῦ Ὑπουργείου Διευθυντῶν, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας. Ἐπιτυχῶν θεωρεῖται ὁ λαβὼν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν συμβούλων.

4. Ἡ διάρκεια τῆς Προεδρίας εἶναι τριετής. Τὸ αὐτὸ πρόσωπον δύναται νὰ ἐπανελέγη πρόεδρος καὶ διὰ πλείονας τῆς μίας περιόδου.

Κατὰ τὴν πρώτην συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου ὁ Πρόεδρος ἐκλέγεται ἐντὸς ὅ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ, ἡ δὲ θητεία αὐτοῦ διαρκεῖ μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

5. Τὸν Πρόεδρον ἀπέντα ἢ κωλύμενον ἢ ἐλλείποντα ἀναπληροῖ τὸ ἀρχαιότερον ἐν τῇ καθόλου ὑπηρεσίᾳ τακτικῶν μέλος τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 10.

1. Τὰ μέλη τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ κατέχωσιν ἰδιωτικὴν θέσιν οὐδὲ νὰ ἀσκῶσιν ἄλλο ἔργον, καθὼς οὐδὲ νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς ἔγκρισιν δασικὰ βιβλία, ἔστω καὶ ἂν ἐξεχώρισαν τὰ δικαιώματά των εἰς ἕτερον πρόσωπον.

2. Τὰ μέλη τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ὡς καὶ οἱ διευθυνταὶ καὶ τμηματάρχαι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας δύναται νὰ ἀποστέλλωνται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας πρὸς ἐκτέλεσιν ἐιδικῆς ὑπηρεσίας.

3. Ὅριον ἡλικίας καθ' ὃ ὑποχρεωτικῶς ἀποχωροῦν τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τὸ 65 ἔτος.

Ἄρθρον 11.

Τὰ μέλη τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ὑπόκεινται διὰ ἐγκαιρίαν ἰδίαν ἢ διὰ παράθεσιν ἢ παραμέλησιν τῶν καθηκόντων των καὶ δι' ἀπρεπῆ ἢ ἀσυμβίβαστον διαγωγὴν α') εἰς ἐπιπλήξιν β') εἰς πρόστιμον μέχρι ποσού ἴσου πρὸς τὸν μηνιαῖον μισθόν, γ') εἰς ἀπόλυσιν ἐκ τῆς θέσεως τοῦ συμβούλου προσωρινῆ ἢ ἔριστικῆν.

Αἱ ποιναὶ πᾶσαι ἐπιβάλλονται μετ' ἀπολογίαν ἔγγραφον ἐντὸς τῆς τασσομένης προθεσμίας, καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐπιβάλλει ἀπ' εὐθείας ὁ Ὑπουργός, τὴν δὲ δευτέραν καὶ τρίτην μετ' ἀπόφασιν ἐιδικοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου συγκροτουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Πρωτάνωτος τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.

Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 12.

Τὴν ἐποπτείαν καὶ διοίκησιν τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως ἔχει ὁ ἐπὶ τῶν Ἐργασιαμάτων καὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργός, διευκρινῶν αὐτὴν διὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, τῶν περιφερειακῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων Μ. καὶ Δ. Ἐκπαιδεύσεως, τῶν ἐπιθεωρητῶν, τῶν διευθυντῶν τῶν σχολείων καὶ τῶν συλλόγων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων.

Ἄρθρον 13.

1. Τὸ Β.Δ.Σ. ἔδρευον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας καὶ

τῶν Ἐργασιαμάτων, ἀποτελεῖται ἐκ δέκα μελῶν, ὧν ὀκτὼ τακτικὰ καὶ δύο αἰρετὰ, διακρίνεται δὲ εἰς δύο τμήματα, (Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ Β.Δ.Σ. τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως) ἐκάτερον τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἐκ ὅ μελῶν, τεσσάρων τακτικῶν καὶ ἐνὸς αἰρετοῦ.

2. Τὸ αἰρετὸν μέλος τοῦ τμήματος τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως προέρχεται ἐκ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὸ δὲ αἰρετὸν μέλος τοῦ τμήματος τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως προέρχεται ἐκ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ἀμφότερα δὲ διακρίνονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων δημοσιευμένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

3. Τῶν αἰρετῶν μελῶν οἱ λειτουργοὶ τῆς στοιχειώδους καὶ Μ. Ἐκπαιδεύσεως ἐκλέγουν συγχρόνως ἀνὰ ἓν ἀναπληρωματικὰ μέλος.

4. Τὸ αἰρετὸν μέλος τοῦ τμήματος τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐκλέγεται ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσόντα τοῦ τακτικοῦ μέλους τοῦ Β.Δ.Σ. τὸ δὲ τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἐκ πτυχιούχων Διδακτικαίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μετακπιθευθέντων ἐπὶ διατίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἢ ἐχόντων δεκάετη ὑπηρεσίαν δημοδιδασκάλου καὶ φερόντων τοὐλάχιστον τὸν βαθμὸν τοῦ γρηματέως α' τάξεως.

5. Ἡ ἐκλογή τῶν αἰρετῶν μελῶν διενεργεῖται καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον ὀρίζεται διὰ τοῦ ἀπὸ 10) 13 Ἰανουαρίου 1928 Π.Δ., ἐφ' ὅσον τοῦτα δὲν τροποποιεῖται διὰ μεταγενετέρου.

6. Ἡ χρονικὴ περίοδος τῆς ὑπηρεσίας τῶν αἰρετῶν μελῶν ὀρίζεται διετής. Ἡ ἐπανελησὴ τοῦ αὐτοῦ μέλους ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ πάροδον τετραετίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρώτης διετοῦς περιόδου.

7. Αἰρετὸν μέλος παραιτούμενον ἢ ὑποσδῆκα ἀπομακρυνόμενον τῆς ὑπηρεσίας ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ μέλους ὅπου διακρίνεται καθ' ὃν καὶ τὰ αἰρετὰ μέλη τρόπον.

8. Τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη δὲν στεροῦνται τοῦ δικαιοῦματος τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν ὡς αἰρετῶν κατὰ τὴν ἐπαρμένην περίοδον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκλήθησαν ἐν τῷ μεταξύ πρὸς ἀναπλήρωσιν αἰρετῶν.

9. Τὰ αἰρετὰ μέλη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των (ὡς τοιαῦτον) μισθοδοτοῦνται μετὰ τὸ διπλάσιον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῆς θέσεώς των, ὅπου ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπερῆ τῶν βασικῶν μισθῶν τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

10. Αἱ ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει θέσεις τῶν αἰρετῶν μελῶν πληροῦνται διὰ διορισμὸν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν ἐχόντων τὰ διὰ τὴν θέσιν ταύτην προσόντα. Τὰ αἰρετὰ μέλη μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν τῷ Συμβούλιῳ θητείας των ἐπιέρχονται εἰς τὰς ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει θέσεις των, οἱ δὲ προσωρινῶς ταῦτας καταλαμβάνοντες τοποθετοῦνται εἰς ἄλλας ὁμοεπάθλους, μὴ ὑπαρχουσῶν δὲ ταιουτων ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ.

11. Τὰ αἰρετὰ μέλη ἔχουν τὰ αὐτὰ δικα ὠρκα καὶ καθήκοντα μετὰ τὰ τακτικὰ, ὑπαγόμενα εἰς τὴν αὐτὴν ὁμοτιμίαν.

12. Τὰ αἰρετὰ μέλη δὲν δύναται νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς ἔγκρισιν διδακτικὰ βιβλία, ὅν δὲ ὑπέβαλον πρὸ τῆς ἐκλογῆς των καὶ ταῦτα ἐνεκρίθησαν, δὲν διακρίνεται, ἔστω καὶ ἂν ἐνηγορήσωσι τὰ δικαιώματά των εἰς ἕτερον πρόσωπον.

Ἄρθρον 14.

Τακτικὰ μέλη τοῦ Β. Δ. Συμβουλίου διακρίνονται :

1) Πτυχιούχοι Φιλολογικῆς ἢ Θεολογικῆς Σχολῆς ἢ τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τῶν ἡμετέρων ἢ ἀλλοδαπῶν Πανεπιστημίων :

α') Προὑπηρητήσαντες ὡς ἐκπαιδευτικοὶ σύμβουλοι ἢ ἀνώτεροι Ἐπόπται τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

β') Προὑπηρητήσαντες ἐπὶ διατίαν ὡς διευθυνταὶ ἢ ὑποδιευθυνταὶ Διδακτικαίου Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἢ ὡς

γενικοί ἐπιθεωρηταὶ ἢ διευθύνται γυμνασίων ἢ πρακτικῶν λυκείων.

γ') Ἐχοντες δεκαετῆ ὑπηρεσίαν πρωτοβάθμιου καθηγητῶν ἐν δημοσίοις ἢ ἀνεγνωρισμένοις σχολείοις Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

δ') Ἐχοντες πενταετῆ ὑπηρεσίαν ἐν σχολείοις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποδείξεις διατῶν φιλοσοφικῶν ἢ παιδαγωγικῶν σπουδῶν ἐν Πανεπιστημίοις τῆς Ἑuropῆς ἢ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ

ε') Ὑπηρετήσαντες ἐπὶ δεκαετίαν ὡς ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτ. σχολείων ἢ ἐπὶ πενταετίαν ἂν ἔχωσιν ἀποδείξεις φιλοσοφικῶν ἢ παιδαγωγικῶν σπουδῶν ἐν Πανεπιστημίοις τῆς Ἑuropῆς ἢ τῆς Ἀμερικῆς τοῦλάχιστον ἐπὶ διετίαν.

2. Οἱ ὑπηρετήσαντες ἐπὶ τετραετίαν ὡς τμηματάρχαι Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἢ ἐπὶ διετίαν ὡς διευθύνται τῆς Παιδείας.

Ἄρθρον 15.

1. Ἐν ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Ε.Δ.Σ. τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως δέον ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι πτυχιούχος τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ ἐν τῆς Σχολῆς τῶν Μαθηματικῶν.

2. Τὰ τακτικά μὲλη τοῦ Ε.Δ.Σ. διορίζονται μετὰ πρότασιν τοῦ ἴδιου λαμβανόμενῃ ἐν κοινῇ τῶν δύο τμημάτων συνεδρία διὰ Π. Διατάγματα προκλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

3. Ἡ πρότασις τοῦ Ε.Δ.Σ. γίνεται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἡ θέσις ἤθελε κενωθῆ. Ἐπὶ προτάσεως ἀπορριφθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Διαικ. Συμβούλιον ἐντὸς ἔτους ἀφ' ἧς ἤθελε τῷ κοινοποιηθῆ ἢ ἀπόρριψῆς.

Ἄρθρον 16.

1. Ἐκάτερον τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ε.Δ.Σ. ἐκλέγει ἴδιον Πρόεδρον ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν. Ἡ ἐκλογή γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸ δευτερον 15ῆμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους. Ἡ διάρκεια τῆς προεδρίας εἶναι μονοετής. Τὸ αὐτὸ μέλος δύναται νὰ ἐπανεκλεγῆται ὡς Πρόεδρος.

Κατὰ τὴν πρώτην συγκροτήσιν τοῦ Ε.Δ.Σ. οἱ Πρόεδροι τῶν δύο τμημάτων ἐκλέγονται ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ Συμβουλίου, ἢ δὲ θητεία των διαρκεῖ μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἢ ἀλλεῖποντα ἀναπληροῖ τὸ ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν καὶ ἐπὶ ἰσοχρόνων τὸ ἀρχαιότερον ἐν τῇ καθόλου ὑπηρεσίᾳ.

2. Ἐκάτερον τῶν τμημάτων συνεδριάζει ἐν ἀπαρτίᾳ, εἰὰν παρίστανται τρεῖς ἐκ τῶν μελῶν, ἢ δὲ ἀπόφασις λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφίαν διὰ φωνεράς ψηφοφορίας, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἢ Προεδρευόντος.

Ἀμφότερα τὰ τμήματα συνέρχονται εἰς κοινὰς συνεδριάσεις, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκλέξωσιν ἀντικαταστάτην ἐκλιπόντος μέλους τοῦ Ε.Δ.Συμβουλίου ἢ νὰ ἀποφασίσωσι ἐπὶ ἐνστάσεων ἐπιδηθαισῶν πειθαρχικῶν ποινῶν κατὰ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα.

Αἱ κοινὴ συνεδρίαὶ λογίζονται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων ἐπτά ἐκ τῶν μελῶν, προεδρεύει δὲ τούτων ὁ ἀρχαιότερος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν δύο Προέδρων, καὶ ἐπὶ ἰσοχρόνων ὁ ἀρχαιότερος ἐν τῇ καθόλου ὑπηρεσίᾳ. Ἐλλείποντος τοῦ ἐνὸς Προέδρου προεδρεύει ὁ ἕτερος.

Ἄρθρον 17.

1. Αἱ πράξεις τοῦ Ε.Δ.Σ. ὡς καὶ τῶν περιφερειακῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων περιλαμβάνουσι προτάσεις καὶ ἀποφάσεις, καὶ τὰς μὲν προτάσεις δικαιούται ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐγκρίνῃ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ, τὰς δὲ ἀποφάσεις ὡς καὶ τὰς περὶ προαγωγῆς προτάσεις, ἐφ' ὅσον ἀπορρῶσιν ἐξ ἀποτελέσματος ἐξετάσεων ἢ διαγωνισμῶν ὀριζομένων ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ νόμων, ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως.

2. Ἐπὶ προτάσεως ἀπορριφθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν δύ-

ναται νὰ ἐπανέλθῃ τὸ Συμβούλιον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αὐτοῦ σχολιακοῦ ἔτους.

3. Τὸ Ε. Δ. Συμβούλιον ὑποβάλλει μετὰ πάσαν συνεδρίαν καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριῶν.

Ἄρθρον 18.

Διὰ τὰ μὲλη τοῦ Ε.Δ.Σ. ἰσχύουσι τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 10 καὶ 11 τοῦ παρόντος περὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἰνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου δ' ἀλαμβάνομενα. Τὰ μὲλη τοῦ Ε.Δ.Συμβουλίου καὶ τὰ τακτικά μὲλη τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργεῖου.

Ἄρθρον 19.

Ὅπου ἐν τῇ μέρῃ τοῦδε κειμένη καὶ ἰσχυοῦσα νομοθεσίᾳ ἀναγράφεται ἡ φράσις «Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον» νοεῖται τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς στοιχειώδους ἢ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἢ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Ἰνωμοδοτικὸν Συμβούλιον, συμφώνως πρὸς τὰ διὰ αὐτὸ παρόντος διαγραφόμενα ἔργα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστου Συμβουλίου.

Ὅπου δὲ γενῶνται ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀρμοδότητος ἀποφαίνεται τελεσιδικῶς διὰ πράξεως αὐτοῦ ὁ Ὑπουργός.

Ἄρθρον 20.

Α'. Ἔργα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

1. Τὰ ἔργα τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως εἶναι τὰ ἐξῆς:

α') Ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν περιφερειακῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν σχολείων αὐτῆς καὶ ἐνεργεῖ ἐπιτοπίους ἐπιθεωρήσεις καὶ ἀνακρίσεις αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ.

β') Προτείνει τὸν διορισμὸν, τὴν προαγωγὴν ἢ τὴν μετάθεσιν τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποφασίζει περὶ τῆς τιμωρίας ἢ τῆς ἀπλύσεως αὐτῶν.

γ') Ἀποφασίζει περὶ τῆς πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μελῶν τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

δ') Τηρεῖ μητρῶον καὶ βιβλίον ποιότητος τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

ε') Ὀρίζει τὰ μὲλη τῶν πρὸς ἐξέτασιν τῶν διαγωνιζομένων διὰ τὴν μετακπαίδευσιν δημοδιδασκάλων καὶ γνωμοδοτεῖ περὶ παροχῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς ἢ διδασκάλους τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰ κανονισμένα.

στ') Κανονίζει τὰ ὄρια τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ προτείνει τὴν χορήγησιν ἢ ἀρσιν ἀδείας πρὸς ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τούτων κειμένας διατάξεις.

ζ') Προτείνει τὴν μετάθεσιν τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ μιᾶς περιφέρειας εἰς ἑτέραν τῇ αἰτήσεσι των. Ὁμοίως ἀποφασίζει περὶ μεταθέσεως εἰς ἑτέραν περιφέρειαν τῶν λόγων ποινῆς ἢ ὑπεραριθμίας ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περιφέρειας τινὸς τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ε. Δ. Σ. καὶ συντάσσει τὸν πίνακα τῶν εἰς Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην μεταθετέων ὡς καὶ τὸν πίνακα τῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ εἰσηγητοῦ προακτέων δημοδιδασκάλων.

η') Κρίνει τὰς περὶ μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἤθελαν ὑποβληθῆ κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ μετατιθεμένου ἑνστάσεις, καὶ ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας. Ὁσαύτως κρίνει καὶ τὰς περὶ ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεως τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ, ὡς καὶ τὰς περὶ ἀπλύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν Συμβουλίων καὶ ἐπικυροῖ, ἀκυ-

ροί ή και τροποποιεί επί τὸ ἐπιεικέστερον ἢ αὐστηρότερον τάξας, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐπίσης ὑποβληθῆ κατ' αὐτῶν ἐνστάσις. Ἀσκή πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἰδρυτῶν, διευθυντῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως.

2. Ἡ ἐνστάσις ὑποβάλλεται διὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, δι' ἐγγράφου ἐπὶ ἀποδείξει, ἐπιτροπομένης καὶ τῆς κατ' ἐπιθεῖαν εἰς τὸ Ε. Δ. Σ. ὑποβολῆς συμπληρωματικῶν ὑπερημίχτων ὑπὸ τοῦ ἐνσταταμένου.

Ὁ τιμωρηθεὶς ἢ ἀπολυθεὶς διδασκαλὸς δικαζοῦται νὰ πικρῆ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνστάσεως εἴτε αὐτοπροσώπως, λαμβάνων ὑποχρεωτικῶς τὴν αἰτήσιν του πικρὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἀνάλογον ἀδείαν ἀπομακρύνσεως, εἴτε διὰ πληρεξουσίου δικηγόρου ἐνώπιον τοῦ τμήματος τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως. Τὰ καθέκαστα τοῦ ἐδαφίου τούτου καθορίζονται διὰ τοῦ ἀπὸ 17-2-1928 Π. Διατάγματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἤθελε τροποποιηθῆ διὰ μεταγενεστέρου.

Β'. Ἔργα τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 21.

Ἔργα τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως εἶσι τὰ ἑξῆς:

α') Ἀσκή τὴν δέουσαν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν περιφερειακῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων καὶ ἐνεργεῖ ἐπιτοπίου ἀνακρίσεις καὶ ἐπιθεωρήσεις αὐτεπαγγέλτως ἢ κατ' ἐντολήν τοῦ Ἰπουργοῦ. Ἰπὸ τὸν ὄρον «σχολεῖα τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως» ἐν τῷ παρόντι νόμῳ νοοῦνται καὶ τὰ παντὸς εἶδους Διδακταλεῖα καὶ αἱ ἱσρατικαὶ Σχολαὶ, ὑπὸ δὲ τὸν ὄρον «λειτουργοὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

β') Προτείνει τὴν ἴδρυσιν καὶ κατάρτησιν ἢ μετατροπὴν τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἑδρας αὐτῶν. Ὁμοίως τὴν χορήγησιν ἢ ἄρσιν ἀδείας πρὸς ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων Μ. Ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως ταῖς περὶ τούτων κειμέναις διατάξεσιν.

γ') Προτείνει τὸν διορισμὸν ἢ τὴν μετάθεσιν τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν Διδακταλεῖων καὶ ἀποφασίζει περὶ τῆς τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως αὐτῶν.

δ') Τηρεῖ μητρώων καὶ βιβλίον ποιότητος τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων.

ε') Προτείνει τὸν διορισμὸν ὡς καὶ τὴν μετάθεσιν ἀπὸ περιφέρειας εἰς περιφέρειαν τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως τῆ αἰτήσιν του καὶ ἀποφασίζει περὶ μεταθέσεως εἰς ἄλλην περιφέρειαν τῶν λόγω ποινῆς ἢ ὑπεραριθμίας τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως περιφερειακῆς τυπός.

ς') Προτείνει τὴν μετάθεσιν καὶ προαγωγήν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν κατωτέρων επαγγελματικῶν σχολείων, πλὴν τῶν δι' εἰδικῶν διατάξεων ἐξαίρουμένων.

ζ') Τηρεῖ μητρώων καὶ βιβλίον ποιότητος τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν κατωτέρων επαγγελματικῶν σχολείων καὶ προτείνει τὴν προαγωγήν τούτων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις. Τῶν συνεδριῶν τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου μετέχουν μετὰ δικαιώματος ψήφου, ὡς αὐτὸς μὲν πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ τοῦτο περὶ μεταβολῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἱσρατικῶν Σχολῶν, ὁ διευθυντὴς τοῦ τμήματος τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας, περὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ ὁ διευθυντὴς τοῦ τμήματος τῆς Ὑγιεινῆς, περὶ τοῦ γυμναστικοῦ προσωπικοῦ ὁ διευθυντὴς τοῦ τμήματος τῆς Γυμναστικῆς.

η') Πνωμοδοτεῖ περὶ τῆς παροχῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Διδακταλεῖων καὶ τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

θ') Κανονίζει τὰ ὄρια τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποφασίζει περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μελῶν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

ι') Κρίνει τὰς περὶ μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ὑποβληθῆ κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ μετατιθεμένου ἐνστάσις, καὶ ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας. Ὡσχύτως κρίνει καὶ τὰς περὶ ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου βασικῶν μισθοῦ, ὡς καὶ τὰς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν Συμβουλίων καὶ ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας ἢ τροποποιεῖ ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον ἢ καὶ αὐστηρότερον, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐπίσης ὑποβληθῆ κατ' αὐτῶν ἐνστάσις. Τὰ περὶ ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων καὶ ἐκδίκασιν αὐτῶν ἰσχύοντα καὶ διὰ τούτῃ λειτουργοῦ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἰσχύουσι καὶ διὰ τούτῃ τῆς Μέσης.

ια') Ἀσκή πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἰδρυτῶν, διευθυντῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἐποπτικῶν Συμβουλίων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 22.

1. Τὰ σχολεῖα τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κατανέμονται εἰς 120 κατ' ἀνώτατον ὄριον ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας, ἐκάστης τῶν ὁποίων πρόκειται εἰς ἐπιθεωρητῆ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδ. περιφερειῶν ὀρίζεται ἐκάστῃ διὰ Π. Διατάγματος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Παιδείας Ἰπουργῶν, προκαλούμενῳ μετὰ πρότασιν τοῦ Ε. Δ. Σ. τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως. Ἡ δὲ ἑδρα ἐκάστης περιφέρειας καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῆς καθορίζεται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ἰπουργοῦ ἐπίσης μετὰ πρότασιν τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν Διαταγμάτων καὶ Ἰπουργικῶν πράξεων ὁ ἀριθμὸς, αἱ ἑδραὶ καὶ ἡ ἔκτασις τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν παραμένουσι ὡς ἔχουσι σήμερον.

Ἐν ἐκάστῃ τῶν ἐκπ. περιφερειῶν τῆς στοιχ. ἐκπαιδεύσεως λειτουργεῖ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἑδρᾷ τῆς ἐπιθεωρήσεως διευθυντοῦ τοῦ Διδακταλείου ὡς Προέδρου, ἐνός πρωτοδικῶν, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὀριζομένου, καὶ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων. Ἐν οἷς τόποις δὲν λειτουργεῖ Διδακταλεῖον ἢ Πρωτοδικεῖον, τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Διδακταλείου λαμβάνει ὁ διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου, τοῦ δὲ πρωτοδικῶν ὁ εἰρηγοδικῆς.

2. Ἐν αἷς ἑδραῖς ἐπιθεωρητῶν δημοτικῶν σχολείων λειτουργοῦσι πλεῖστα Διδακταλεῖα ἢ Γυμνάσια καὶ Πρακτικὰ Λύκεια, τὸν Προέδρον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ὀρίζει τὸ Ε. Δ. Συμβούλιον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

3. Ἐν αἷς ἑδραῖς ἐπιθεωρητῶν δὲν λειτουργεῖ οὔτε Διδακταλεῖον, οὔτε Γυμνάσιον, οὔτε Πρακτικὸν Λύκειον, τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μετέχει ὁ διευθυντὴς τοῦ ἡμιγυμνασίου, καὶ τούτου μὴ ὑπάρχοντος ὁ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν ἐκ τῶν διευθυντῶν τῶν ἐν τῇ ἑδρᾷ δημοτικῶν σχολείων, μεταξὺ δὲ ἰσοβαθμῶν ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχαιότερος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ προσεδρεύει τὸ Συμβούλιον τὸ δικαστικὸν μέλος. Ὅσῳ καὶ δὲ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ ὑποθέσεως ἀρρορήσεως τῶν διευθυντῶν τῶν σχολείων, ὅστις εἶναι ἄμα καὶ μέλος τοῦ Συμβουλίου, ὁ διευθυντὴς ἀντικαθίσταται ἐν τῷ Συμβουλίῳ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐτέρου τῶν ἐν τῇ ἑδρᾷ σχολείων καί, τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς.

4. Ἐν διευθυντῆν τοῦ Διδακταλείου, ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἢ ἀλλεσιπόντα, ἀναπληροῖ ὁ ὑποδιευθυντὴς ἢ ὁ ἐκτελων χρέει ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Διδακταλείου, τὸν δὲ διευθυντῆν τοῦ Γυμνα-

σίου ή Ηρακλικού Λυκείου ή υποδιευθυντής και, τούτου μη υπάρχοντος, ό εκ των παρόντων καθηγητών ανώτερος κατά βαθμόν και επί των ισοβάθμων ή αρχαιότερος εν τή καθόλου υπηρεσία. Έν ταις περιπτώσει ταύταις του Συμβουλίου προεδρεύει ή πρωτοδικής, άν λειτουργή εν τώ τόπω Πρωτοδικαίου.

5. Έν ειρηνοδίκη απόστα ή κωλυόμενον αναπληροί ό νέμμος αυτού αναπληρωτής, τόν δέ επιθεωρητή των δημοτικών σχολείων, έλλείποντα ή επί άδεια διατελούντα, αναπληροί εις πάντα αυτού τά έργα, πλην του τής επιθεωρήσεως των σχολείων, όπου μόν λειτουργεί Γυμνάσιον ή Διδασκαλείον ή άλλο σχολείον Μέσης Εκπαιδεύσεως ό εκ των παρόντων πρωτοβάθμιων καθηγητών ανώτερος, και τούτου έλλείποντος ό εκ των δευτεροβάθμιων αρχαιότερος. Μη υπάρχοντας δέ εν τή έδρα του επιθεωρητού σχολείου Μ. Εκπαιδεύσεως, προς άναπλήρωσιν του επιθεωρητού αποσπάται υπό του γενικού επιθεωρητού των σχολείων πρωτοβάθμιας καθηγητής εκ των νεωτέρων τής περιφέρειας του.

6. Έλλειπόντων ή κωλυόμενων πάντων των δικαστικών μελών, μετέχει του Εποπτικού Συμβουλίου εις των εν τή έδρα του επιθεωρητού δικαστικών υπαλλήλων, υπό του Νομάρχου ή Υποδιοικητού τή αίτήσει του επιθεωρητού όριζόμενος.

7. Η διάρκεια τής θητείας του εκπαιδευτικού μέλους του Συμβουλίου (γυμνασιάρχου, διευθυντού Διδασκαλείου κ.λ.π.) όρίζεται διετής. Έάν κατά τό διάστημα τής θητείας του μέλους τι μετατεθῆ, ανακληθῆται υπό του ως άνω όριζόμενου αναπληρωτού, μέχρις ου διορισθῆ νέον όριστικόν μέλος, ου ή διετής θητεία αρχεται από του διορισμού του. Τα νυν διορισμένα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου παραμένουσιν εις τας θέσεις των νεώτερος ενεργούντα μέχρι τής όριστικής αυτών τελευτήσεως υπό του Ε. Δ. Συμβουλίου τής στοιχειώδους εκπαιδεύσεως.

8. Το αυτό εκπαιδευτικόν πρόσωπον δεν δύναται να είναι μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου τής στοιχειώδους εκπαιδεύσεως και άμα του Εποπτικού Συμβουλίου τής Μέσης Εκπαιδεύσεως.

9. Το Εποπτικόν Συμβούλιον συνεδριάζει εν τώ γραφείω του επιθεωρητού των δημοτικών σχολείων τακτικώς μόν άπριλίου τού μηνός, πλην του Αυγούστου, έκτάκτως δέ όσάκις καλεείται υπό του Προέδρου τή αίτήσει του επιθεωρητού.

10. Το Εποπτικόν Συμβούλιον συζητείται και αποφασίζει επί των θεμάτων ήμερησίας διατάξεως, κατεργιζομένης υπό του επιθεωρητού και κοινοποιουμένης εις πάντα τά μέλη του Συμβουλίου τρεις ήμερας πρό τής συνεδρίας. Πάντα τά μέλη του Συμβουλίου δικαούνται να ζητήσωσι τή αναγραφήν εν τή ήμερησία διατάξει θέματος προς συζήτησιν.

11. Κατά τήν ενδίκασιν υποθέσεως πειθαρχικής φύσεως δικαύεται ό καθ' όδ ή πειθαρχική δίωξις να αναπέυξη και προσφορικώς κατά τήν συνεδρίαν τήν άπολογίαν του, καλούμενος προς τούτο κατόπιν αίτήσεως του υπό του Επιθεωρητού.

Άρθρον 28.

Έργα του Εποπτικού Συμβουλίου τής στοιχειώδους εκπαιδεύσεως είναι τά εξής:

- α') Προτείνει τήν σύστασιν, προαγωγήν, συγχώνευσιν, διαίσεις και κατάργησιν των δημοτικών σχολείων, νηπιαγωγείων και νυκτερικών σχολών.
- β') Γνωμοδοτεί περί του χρόνου τής έναρξεως και λήξεως των θημάτων εν οίς σχολείοις ενεγκον ιδίωκ τοπικών λόγων δεν είναι δυνατόν ή σκόπιμον να εφραμόζονται τά γενικώς ίσχύοντα, ως και περί παντός άλλου σχολικού ζητήματος, είτε προκλυόμενον υπό του Υπουργείου, είτε αυτεπαγγέλτως.
- γ') Προτείνει τον διορισμόν των δημοδιδασκάλων και νηπιαγωγών.
- δ') Τηρεί διά του επιθεωρητού μητρώον και βιβλίον ποιότητος των λειτουργών τής στοιχειώδους εκπαιδεύσεως. Αντί-

γράφον του βιβλίου ποιότητος παντός μετατιθεμένου εις άλλην περιφέρειαν αποστέλλει ό επιθεωρητής εις τον αρμόδιον επιθεωρητήν τής νέας περιφέρειας, εις ήν ή λειτουργός μετατέθη.

ε') Προτείνει τήν προαγωγήν των δημοδιδασκάλων και νηπιαγωγών κατά τά περί τούτων ίσχύοντα και υποδεικνύει τους εις τά Γεωργικά Φροντιστήρια προς μετεκπαίδευσιν ικανούς.

ς') Αποφασίζει περί μεταθέσεως και πειθαρχικής πώσεως ή απολύσεως των δ δασκάλων και νηπιαγωγών τής περιφέρειας.

ζ') Θέτει εις τήν διάθεσιν του Ε. Δ. Συμβουλίου προς μεταθεσιν εις άλλην περιφέρειαν διδασκάλους ή νηπιαγωγούς, είτε λόγω υπεραριθμίας, είτε λόγω πείνης.

η') Αποφασίζει περί χορηγήσεως κανονικών και αναρρωτικών άδειών εις τους λειτουργούς τής στοιχειώδους εκπαιδεύσεως, κατά τά έκαστος ίσχύοντα.

θ') Αποσπά δημοδιδασκάλους εις αρχόντα ή κλειστά σχολεία εξ άλλων ολιγατέρας ανάγκας έχοντων διά διάστημα πλέον του μηνός μέχρις ενός έτους.

Άρθρον 24.

1. Το Εποπτικόν Συμβούλιον είναι εν άπορία όταν προίστανται και τά τρία μέλη αυτού ή οι αναπληρωταί αυτών. Αι άποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, νικώσης εν ίσοψηρία τής ψήφου του Προέδρου.

Εις τήν δικαιοδοσίαν του Εποπτικού Συμβουλίου υπάγεται και τό διδακτικόν/προσωπικόν των κρατύπων των Διδασκαλείων. Όσάκις προκειται να συζητηθῆ υποθέσις άφορwsα τό προσωπικόν τούτων, τής συνεδρίας του Εποπτικού Συμβουλίου μετέχει μετά ψήφου και ό διευθυντής του Διδασκαλείου ως εισηγητής, εάν δεν είναι μέλος του Συμβουλίου.

Της δικαιοδοσίας των Εποπτικών Συμβουλίων εξαιρείται τό πραγματικόν των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων.

2. Τα πρακτικά των συνεδρίων συμπάσσονται έκμαρτια του Προέδρου υπό του επιθεωρητού, τηρούνται δέ εν τώ γραφείω τής επιθεωρήσεως. Έν τοις πρακτικαίς έκτίθενται εν λεπτομερεία αι υπό του επιθεωρητού γινόμενα ανακοινώσεις και προτάσεις και αι από έκαστης αυτών άποφάσεις, προτάσεις ή γνωμοδοτήσεις.

3. Τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου, πλην του επιθεωρητού, υπόκεινται δι' άρμολογία ή παράβασις των καθόντων α') εις επίπληξιν και β') εις πρόστιμον μέχρι ποσού ίσου προς τον μηνιαίον μισθόν αυτών. Ράς ποινάς επιβάλλει εις μόν το εκπαιδευτικόν μέλος ό Υπουργός τής Παιδείας και των Θεσησμομάτων κατόπιν άποφάσεως του Ε. Δ. Σ., εις δέ τό δικαστικόν ό Υπουργός τής Δικαιοσύνης κατά τας διατάξεις περί όργανισμού των δικαστηρίων τή ταχθείς του επί τής Παιδείας και Θεσησμομάτων Υπουργού.

4. Έκαστον των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, πλην του επιθεωρητού, αμείβεται διά δρχαίων έκάτον κατά συνεδρίαν, του όλου ποσού μη δυναμένου να υπερβῆ τας 300 δραχ. κατά μήνα.

Εποπτικόν Συμβούλιον τής Μέσης Εκπαιδεύσεως.

Άρθρον 25.

1. Τα σχολεία τής Μ. Εκπαιδεύσεως κατανέμονται εις 16 και ανώτατον όθιον εκπαιδευτικάς περιφέρειας, έκάστη των οποίων προϊσταται εις Γενικός επιθεωρητής των σχολείων.

Ο αριθμός τούτων όρίζεται διά Η. Δ. διαπρυλαλαμένον υπό των επί τής Παιδείας και των Θεσησμομάτων Υπουργών ή δι' έδρα και ή έκτασις διά πρόθεσιν τοιάυτη τής Παιδείας Υπουργού, άμφοτέρων κατόπιν πρότάσεως του Ε. Δ. Συμβουλίου Διοικητικού Συμβουλίου τής Μέσης Εκπαιδεύσεως. Μέχρι του

νέου καθ' ἑαυτὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐδρῶν καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως αὐτὰ παραμένουσιν ὡς ἔχουσιν ἄρτι.

2. Ἐν ἐκάστη ἐκπαιδευτικῇ περιφέρειᾳ ἰδρύεται Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Μ. Ἐκπαίδευσεως ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων τῆς περιφέρειᾳ, ἐνὸς ἐφέτου τοῦ ἐν τῇ ἐδρᾷ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐφετέλου, ὑπὸ τοῦ Πρῶτου τῶν Ἐφετῶν ὀριζομένου, καὶ ἐνὸς Διευθυντοῦ Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐδρᾷ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ὑπηρετούντων ὑπὸ τοῦ Ε.Δ.Σ. τῆς Μ. Ἐκπαίδευσεως ὀριζομένου.

3. Τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ. Ἐ. προεδρεύει ὁ Γενικός Ἐπιθεωρητής, τὸ δὲ Συμβούλιον συνεδριάζει παρόντων καὶ τῶν τριῶν μελῶν.

4. Τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῦ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτής, τὸν Ἐφέτην, ἐν αἷς πόλεσι δὲν λειτουργεῖ Ἐφεταῖον, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτής, καὶ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου, ὁ ἀρχαιότερος τῶν λοιπῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπηρετούντων καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου.

Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ ἀναπληρῶν τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου εἶναι καὶ μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ὡς δευτέρον ἐκπαιδευτικὸν μέλος λαμβάνει μέρος εἰς τὸ Συμβούλιον ὁ ἀρχαιότερος τῶν Διευθυντῶν τῶν Γυμνασίων ἢ Πρακτικῶν Λυκείων τῶν ἐν τῇ ἐδρᾷ καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου.

5. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς Μ. Ἐκπαίδευσεως τῆς περιφέρειᾳ του, πλὴν τῶν Διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων τῆν αὐτὴν δικαιοδοσίαν ἣν καὶ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς στοιχειώδους Ἐκπαίδευσεως ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς περιφέρειᾳ του, συνέρχεται δὲ εἰς συνεδρίασιν καθ' ὃν τρόπον καὶ χρόνον καὶ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς στοιχειώδους Ἐκπαίδευσεως.

6. Πᾶσα κατ' ἐνστάσιν ἐκδίκασις πειθαρχικῶν ἢ διοικητικῶν πράξεων τούτου ἀναλόγων πρὸς τὰς τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς στοιχειώδους Ἐκπαίδευσεως γίνεται καθ' ὅμοιον πρὸς τὰς τοῦ δευτέρου τρόπον ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μ. Ἐκπαίδευσεως.

7. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου κοινοποιῦνται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων εἰς ὃν ὅσοι ὑπάγονται.

8. Πᾶς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου βοηθεῖ ὁ ψήφιστος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ.

9. Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 9 καὶ 10 τοῦ ἀρθροῦ 22 ὡς καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ παρόντος ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

Ἐργα τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

Ἄρθρον 26.

α) Γνωματεύει περὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν σχολείων τῆς περιφέρειᾳ του.

β) Προτείνει τὴν διαίρεσιν τῶν τάξεων τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

γ) Ἀποφασίζει περὶ μεταθέσεως καὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ ἀπολύσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἐνστάσις ἐνώπιον τοῦ Ε.Δ.Σ. Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως κατὰ τὰ περὶ ὁμοίων ἐναστάσεων τῶν μετατεθειμένων ἢ τιμωρουμένων λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως διατεταγμένα.

δ) Τίθει διὰ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ μνητῶν καὶ βεβλίων ποιότητος τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως. Ἀντίγραφον τοῦ βεβλίου ποιότητος πηγυρῶς μετακτιθεμένου εἰς ἄλ-

λὴν περιφέρειαν λειτουργοῦ ἀποστέλλει ὁ γενικός ἐπιθεωρητής πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς περιφέρειᾳ εἰς ἣν ἐταποθετήθη ὁ μετακτιθεμένος.

ε) Ἀποφασίζει περὶ χωρητικῆς κανονικῶν καὶ ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως συμφώνως πρὸς τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα.

στ) Θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ε.Δ.Σ. Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως πρὸς μεταθέσιν εἰς ἄλλαν περιφέρειαν λειτουργοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως εἴτε λόγῳ ὑπερρριθμίας εἴτε λόγῳ ποινῆς.

Ἄρθρον 27.

1. Ὅσάκις πρόκειται νὰ συζητηθῇ ἐν τῷ Συμβουλίῳ ὑπόθεσις ἀφορώσα τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Συμβουλίου ὑπαγομένων Διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως, τοῦ Συμβουλίου μετέχει μετὰ δικαιοῦτος ψήφου καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου, ἐὰν τὸ Διδασκαλεῖον εὐρίσκειται ἐν τῇ ἐδρᾷ τῆς γενικῆς ἐπιθεωρήσεως. Ἐὰν τὸ Διδασκαλεῖον εὐρίσκειται μακρὰν τῆς ἐδρας, τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει ἔχον ὑπὸ ὄψιν τοῦ γραπτῆν ἔκθεσιν τοῦ ἀρμοδίου διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου. Καθ' ὅμοιον τρόπον ἀποφασίζεται ἡ μετάθεσις εἰς τὸ Διδασκαλεῖον ἢ ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ Διδασκαλείου τοῦ διδακτικοῦ τούτου προσωπικοῦ.

Τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μέσης ἐξαιρεῖται τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως καὶ τῶν προτύπων αὐτοῦ, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Διδασκαλείων Οἰκονομικῆς καὶ Γυμναστικῆς, ὑπαγομένων εἰς τὸ Ε.Δ.Σ. Συμβούλιον τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Πειραματικῶν σχολείων τῶν Πανεπιστημίων, περὶ ὃ ἰσχύουσιν εἰδικαί διατάξεις, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτ. ἐκπαιδευτηρίων Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

2. Τὸ ἐδάφιον 11 τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ παρόντος ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Δευτεροβάθμιοι ἀποφάσεις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 28.

1. Πᾶσα ποινὴ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως ἐπὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν ταύτης καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως, ἢ τοῦ Ε.Δ.Σ. τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων τῆς Δημοτικῆς, ὡς καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 27 ὑπαγομένων σχολείων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῆς ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμισίου τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ ὑπόκειται εἰς ἐνστάσιν ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ε.Δ.Σ. Συμβουλίου. Ἐπὶ τῶν ἐναστάσεων ταύτων ἀποφασίζει τὸ Ε.Δ.Σ. ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ, ἣς μετέχει ὡς μέλος καὶ ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Ἡ κοινὴ συνεδρία λογίζεται ἐν ἀκρότητι κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 16 διαλαμβανόμενα.

2. Ἡ κοινοποίησις τῶν προσκλήσεων εἰς ἀπολογία ἢ τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς ἢ διευθυντὰς Διδασκαλείων γίνεται ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς ἰδίους ὑπὸ τῆς ἀκούσεως τῆν πειθαρχικὴν δίωξιν ἀρχῆς εἴτε καὶ διὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου ἐν ᾧ ὅσοι ὑπηρετοῦσι. Διὰ τοὺς ἀγνώστου διαμονῆς ἐγκυρῶς θεωρεῖται ἡ κοινοποίησις ἀν γίνῃ διὰ τῆς ἀνω ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, ὑποχρεωμένης νὰ ὑπεβάλλῃ σχετικὸν ἐπεσηφίριον.

3. Διὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν ἐνστάσεων ἐμπροσθέντως καὶ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν ἰσχύουσι τὰ διὰ τοὺς λοιποὺς λειτουργοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως ὁρίζοντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Κοινοποιήσις ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 29.

1. Πᾶσα διοικητικὴ ἢ πειθαρχικὴ ἀπόφασις τῶν Ἐποπτικῶν ἢ Διοικητικῶν Συμβουλίων ὑποκειμένη εἰς ἔνστασιν κοινοποιεῖται ὑπὸ τῶν ἐπιθεωρητῶν ἢ τῶν Προέδρων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς δι' ἐγγράφου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὴν οἰκίαν διευθυνσιν τοῦ σχολείου εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐφ' οὗ ἡ ἀπόφασις, ἦτις ὑπόγραφεῖται εἰς τὴν ἄμεσον ἐπίδοσιν καὶ ὑποβολὴν ἐπιδοτηρίου.

Τὸ ἐκτελοῦν τὰς ἀποφάσεις τῶν Συμβουλίων ὄργανον δύναται νὰ κοινοποιήσῃ καὶ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν τῆς ἔδρας τοῦ σχολείου τὴν ἀπόφασιν, ὡσάκις νομίζει ὅτι δι' αὐτῆς ἀσφαλτέρα θὰ εἶναι ἡ ἐπίδοσις. Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ὑποχρεοῦται ἐπίσης εἰς τὴν ἄμεσον ἐπίδοσιν καὶ ὑποβολὴν ἐπιδοτηρίου.

2. Οἱ ἐφ' ἀδείᾳ ἀπουσιάζοντες λειτουργοὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑποχρεοῦνται νὰ γνωρίζουσιν ἐγγράφως εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ σχολείου των καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν ἐπακριβῶς τὴν ἐκάστοτε διαμονὴν των. Τὰ πρὸς τούτους ἐγγράφα κοινοποιοῦνται αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου ἢ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ διὰ τινος τῶν διευθυντῶν τῶν σχολείων τῆς διαμονῆς των ἢ διὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἢ διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἐπ' ἀδείᾳ διαμένουσιν, ὑποχρεοῦμένων εἰς τὴν ὑποβολὴν σχετικῶν ἐπιδοτηρίων.

3. Εἰς τοὺς ἐγκαταλείποντας τὴν θέσιν των λειτουργοὺς χωρὶς νὰ καστήσῃσι γνωστὴν τὴν ἔδραν τῆς διαμονῆς των ἐγκυρὸς θεωρεῖται ἡ κοινοποιήσις, ἂν γίνῃ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ ὁ πρὸς ὃν ἡ κοινοποιήσις.

4. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κοινοποιοῦνται καὶ αἱ προσκλήσεις εἰς ἀπολογία τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τῆς ἀκυρώσεως τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν ἀρχῆς.

5. Ἡ τε ἔνστασις καὶ ἡ ἀπολογία δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀκύρωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Αἱ μεταθέσεις καὶ διορισμοὶ τῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 30.

1. Αἱ περὶ μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως προτάσεις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ περιφερείας εἰς περιφέρειαν γίνονται μόνον τῆς αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐκάστου ἔτους, δημοσιεύονται δὲ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου μέχρι τῆς 20 Ἀυγούστου. Ἐντὸς τῶν αὐτῶν ἐπίσης προθεσμιῶν γίνονται οἱ διορισμοὶ καὶ αἱ προαγωγὰς τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ αἱ μεταθέσεις τούτων ἐξ Ἀθηνῶν κλπ. δυνάμει τοῦ νόμου 4013 καὶ ἡ εἰς Ἀθῆνας κλπ. μεταθέσεις ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἐδάφιον 5 τοῦ παρόντος άρθρου πίνακος μεταθετέων.

Τῆς ὑποχρεωτικῆς μεταθέσεως ἐξ Ἀθηνῶν ἐξαιροῦνται καὶ καθηγῆται τῆς Ὡδικῆς ἔχοντες πτυχίον ἀνωτέρων θεωρητικῶν μαθημάτων (ἀνωταξίως καὶ φυγῆς) καὶ τῶν ὁμοίων μουσικῆς συνθέσεως ἔχον ἐκτελεσθῆ εἰς δημοσίαις συναυλίαις.

2. Κατὰ μῆνα Αὐγούστου οὐδέμιν συνεδρῆσιν γίνεται οὔτε τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Διοικητικῶν οὔτε τῶν περιφερειακῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων.

3. Μετὰ τὴν ἐνῆρκσιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὴν διάρκεια αὐτοῦ μεταθέσεις ἀπὸ περιφερείας εἰς περιφέρειαν γίνονται :

α') Τῶν ὑπὸ τῶν περιφερειακῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Διοικητικῶν λόγῳ ποινῆς ἢ ὑπεραριθμίας τιθεμένων λειτουργῶν.

β') Εἰς τὰς ἀπομεινύσας ἢ δημιουργουμένας κενὰς θέσεις τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῶν πόλεων Πειραιῶς, Ἀθηνῶν καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν (Παλαιῶ Φαλήρου, Καλλιθέας, Ἀμαρουσίου).

γ') Εἰς τὰς κενὰς θέσεις τῶν δημοτικῶν σχολείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης ὧν αἱ θέσεις καταλαμβάνονται διὰ μεταθέσεως ἐκ τοῦ πίνακος τῶν μεταθετέων, τοῦ συντασσόμενου κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 4153. Τὸ ἄρθρον τοῦτο τροποποιεῖται ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τῶν προαστείων τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης, Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν καταργουμένης ὅπου ἀπαντᾷ τῆς φράσεως «καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν» καὶ περιοριζομένης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς μόνας τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, εἰς ἃς συμπεριλαμβάνονται μόνον οἱ παρ' ἐκάστη πόλει συνοικισμοί, οἱ μὴ ἀποτελοῦντες ἰδίαν κοινότητα. Ἀμοιβαία μεταθέσεις μεταξὺ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, τῶν πόλεων ἐν αἷς ἡ ἔδρα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ τῶν πόλεων αἵτινες ἔχουσι ἄνω τῶν 5 χιλιάδων κατοίκων ἀπαγορεύονται. Ἐπιτρέπεται ἀμοιβαία μεταθέσεις μεταξὺ δύο περιφερειῶν εὐρισκομένων ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ὡς ἐν Ἀθήναις.

4. Αἱ ἀποφάσεις τῶν περιφερειακῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῆς Ἐκπαιδεύσεως περὶ μεταθέσεων ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας εἴτε κατ' αἰτήσιν τῶν ἐνδιαφερομένων εἴτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως εἴτε ἀμοιβαίως λαμβάνονται κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον, ἐκτελοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιθεωρητῶν κατὰ μῆνα Ἰούλιον. Ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐνστάσεων περαιεῖται ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μέχρι τέλους Ἰουνίου. Ἀκυρωμένης μεταθέσεως τινος συνακυροῦνται καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι τυχόν μετ' αὐτῆς συνδεδεμέναι.

5. Κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους Μαρτίου χρονικὸν διάστημα μεταθέσεις ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας ἐπιτρέπονται : α') εἰς κενὰς ἢ κενουμένας θέσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ καταληφθῶσι διὰ διορισμοῦ. Ἡ ὑπαρξίς ἢ δημιουργία τῶν τοιαύτων θέσεων κοινοποιεῖται ἐγκαίρως δι' ἐγκυκλίου τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ πρὸς πάντας τοὺς λειτουργοὺς τῆς περιφερείας του, ἵνα λάβωσι γνῶσιν καὶ ὑποβάλωσιν οἱ ἐπιθυμοῦντες ἐκ τούτων αἰτήσιν καὶ β') λόγῳ ὑπεραριθμίας.

6. Ἡ μεταθέσις λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐξ ἄλλων σχολείων εἰς τὰ σχολεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν (Π. Φαλήρου, Καλλιθέας καὶ Ἀμαρουσίου) γίνεται κατόπιν προτάσεως τοῦ Β. Δ. Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκ πίνακος μεταθετέων συντασσόμενου κατὰ κλάδους καὶ βαθμοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατὰ μῆνα Μάϊον ἐκάστου ἔτος ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων τῶν λειτουργῶν καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων γενικῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τὰς κεκλιμένας περὶ τούτου διατάξεις. Ὁ πίναξ αὗτος υποβάλλεται πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἐγκρίσιν τὴν 1ην Ἰουνίου, κυροῦται δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς του. Ὁ Ὑπουργὸς δικαιούται ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ἰουνίου νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν πίνακα πρὸς διόρθωσιν εἰς τὸ Β. Δ. Συμβούλιον, διαγράφων τινὰς ἐκ τοῦ πίνακος, κακῶς, κατὰ τὴν κρίσιν του, προτεινομένου ἢ προτεινόμενου, ὅπως καὶ ἄλλοι τινὲς ἐν τούτῳ συμπεριληφθῶσι, δικαιούμενοι πρὸς τοῦτο. Τὸ Β. Δ. Συμβούλιον ἐπὶ μὲν τῶν διαγραφέντων δὲν δύναται νὰ ἐπανεέλθῃ, τοὺς δὲ προτεινομένους ὅπως περιληφθῶσι δικαιούται νὰ μὴ δεχθῆ. Οὕτω τροποποιούμενος ὁ πίναξ ὑπὸ τοῦ Β. Δ. Συμβουλίου ἐντὸς τοῦ δευτέρου 15ημέρου τοῦ μηνὸς Ἰουνίου καθίσταται ὁριστικὸς, μὴ ὑποβαλλόμενος εἰς νέαν ἐγκρίσιν, καὶ ἰσχύει ἐπὶ ἓν ἔτος. Ὁμοίως ὁριστικὸς θεωρεῖται ὁ πίναξ ἐὰν δὲν ἐπιστραφῆ εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐντὸς τοῦ ἄνω πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Ἰουνίου.

Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον πρὸς πλήρωσιν

των υπάρχουσών κενών θέσεων Ἀθηνῶν. Πειραχῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν ὑποχρεῖται νὰ προτείνῃ πρὸς μετάθεσιν τοὺς λειτουργοὺς κατὰ μῆνα Ἰούλιον καὶ καθ' ἣν σειράν εὐτοί φέρονται ἐν τῷ πίνακι ἀναγεγραμμένοι. χωρὶς ἢ πρότασις του νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν. Δέον ὅμως τὸ Ε.Δ. Συμβούλιον κατὰ τὰς πρὸς μετάθεσιν προτάσεις του νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν δυνατότητα τῆς πληρώσεως τῶν ἐν τοῖς σχολείοις τῶν ἐπαρχιῶν δημιουργουμένων κενῶν καὶ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας αὐτῶν. Οἱ ἀπᾶξ ἀποποιούμενοι τὴν μετάθεσιν λειτουργοὶ διαγράφονται τοῦ πίνακος.

7. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις εἰς τὰ περιματικά σχολεῖα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκτὸς τῆς σχετικῆς περιφερείας ὑπηρετούντων, γινομένη ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδ. Διοικητ. Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς ἢ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἀσχέτως πρὸς τοὺς πίνακας τῶν μεταθετέων.

8. Ἡ διὰ μετάθεσιν πλήρωσις κενῆς θέσεως κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους Μαρτίου χρονικὸν διάστημα γίνεται διὰ μίαν μόνον μετάθεσιν, ἀπαγορευμένων τῶν ἀλλοπαλλήλων μεταθετέων.

9. Αἱ μεταθέσεις ἀπὸ περιφερείας εἰς περιφέρειαν τῶν μὲν λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκτελοῦνται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, δημοσιευμένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τῶν δὲ λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

10. Αἱ μεταθέσεις ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας τῶν λειτουργῶν τῆς τε Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκτελοῦνται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ κοινοποιουμένης καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Πρὸς τοῦτο τὰ Ἐκπαιδευτικὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως κοινοποιοῦσιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν υποβληθεισῶν ἐνστάσεων ἀποσπασμάτα τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδρίας τῶν εἰς τοὺς ἀρμοδίους ἐπιθεωρητὰς πρὸς ἐκτέλεσιν.

11. Ἡ μετάθεσις καθηγητοῦ τινος, ὀνομασθέντος ὑποδιευτοῦ ἐν τινι γυμνασίῳ ἢ πρακτικῷ λυκείῳ εἰς ἄλλο σχολεῖον ὡς ἀπλοῦ καθηγητοῦ δὲν ἀποτελεῖ ὑποβιβασμόν.

*Ἄρθρον 31.

1. Αἱ μεταθέσεις πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ νόμου 4397 «περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως» τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως θὰ γίνονται βαθμιαίως εἰς τὰ ἐκάστοτε κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δημιουργούμενα κενά. Οἱ ἐν τοῖς σχολείοις πόλεως τινος υπεράριθμοι εἴτε ἄρρηνες εἴτε θήλειες παραμένουσιν εἰς τὰς θέσεις τῶν μέχρι τῆς δι' ἄλληλ νόμιμον αἰτίαν καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ ἀρθροῦ 9 ἀντικαταστάσεώς των.

2. Ὁ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ἄνω νόμου 4397 καθοριζόμενος ἀριθμὸς ἄρρηνων καὶ θηλέων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ πάντα μέλλοντα διορισμὸν καὶ μετάθεσιν εἴτε ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας εἴτε ἀπὸ μίαν εἰς ἑτέραν περιφέρειαν.

3. Διὰ τὴν ὑπεραριθμίαν τῶν διδασκάλων ἢ διδασκαλισσῶν δὲν θὰ ὑπολογίζονται οἱ νῦν ὑπηρετούντες διδάσκαλοι ἢ διδασκαλισσῶν ἐν ἐκάστῳ σχολείῳ τῆς αὐτῆς πόλεως, ἀλλὰ οἱ ὑπηρετούντες ἐν συνόλῳ ἐξ ἑκατέρου τῶν φύλων ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, μέχρις οὗ τὸ προσωπικὸν ἐκάστου σχολείου ρυθμισθῇ συμφῶνως πρὸς τὸν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 9 καθοριζόμενον ἀριθμὸν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Πρὸς τοῦτο μετὰ τὴν δημιουργίαν κενῆς θέσεως ἐν τινι σχολείῳ θὰ ἐπακολουθῇ διδασκάλου ἢ διδασκαλισσῆς μετάθεσις ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ ἐντὸς τῆς πόλεως σχολεῖα, ἀναλόγως τῆς ὑφισταμένης ὑπεραριθμίας διδασκάλων ἢ διδασκαλισσῶν.

*Ἄρθρον 32.

1. Οἱ διορισμοὶ τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως

γίνονται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προτάσει τοῦ Ε. Δ. Σ. τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

2. Οὐδεὶς διορίζεται τὸ πρῶτον λειτουργὸς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ σχολεῖα τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Πειραχῶς, Ἀθηνῶν καὶ τῶν προαστείων αὐτῶν (Π. Φαλήρου Καλλιθέας καὶ Ἀμαρουσίου) οὐδὲ μετατίθεται εἰς αὐτὰ ἂν μὴ ὑπηρετήσῃ προηγουμένως ἐπὶ διετίαν ἐν τοῖς ἐκτὸς τῶν πόλεων τούτων σχολείοις δημοσίου ἢ ἀνεγνωρισμένοις.

Τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐξαιροῦνται πτυχιῶχοι τῶν ἡμετέρων Πανεπιστημίων καὶ τοῦ Πολυτεχνείου ἔχοντες διετίαν ἀποδείξεις εὐρύτερων σπουδῶν ἐν ἀνωτάταις σχολαῖς τῆς Ἑυρώπης ἢ Ἀμερικῆς ὡς καὶ οἱ διδάκτορες ξένων Πανεπιστημίων ἢ ἀνωτάτων τεχνικῶν σχολῶν, προτιμώμενοι εἰς τὴν τοποθέτησιν ἐν Ἀθήναις ἢ Θεσσαλονίκῃ.

3. Οἱ διορισμοὶ τῶν μονίμων δημοδιδασκάλων καὶ νηπιαγωγῶν εἰς πάσας τὰς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὑπαγομένους κρατικὰς θέσεις τῶν σχολείων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἐκτὸς τῶν θέσεων, αἰσίνες δι' εἰδικῶν διατάξεων πληροῦνται διὰ μετάθεσιν, γίνονται μόνον κατὰ πρότασιν τῶν οἰκείων ἐποπτικῶν συμβουλίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκτελοῦνται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ κοινοποιουμένης καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

4. Καθ' ὅμοιον τρόπον γίνονται οἱ διορισμοὶ ἰδίων διδασκάλων τῶν ὀρθοπεδικῶν ὁμοδόξων πρὸς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἀρθροῦ ἢ τοῦ 4397 νόμου.

5. Ὁ διορισμὸς τῶν διδασκάλων, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἐδ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἄνω ἀρθροῦ καὶ νόμου 4397 γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδάφ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ νόμου 1212 «περὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως».

6. Οἱ διορισμοὶ τῶν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν τῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως γίνονται προτάσει τῶν οἰκείων περιφερειακῶν συμβουλίων συμφῶνως πρὸς τὰς περὶ προσωρινῆς ἀναπληρώσεως κειμένας διατάξεις, ἐκτελοῦνται δὲ διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ κοινοποιουμένης καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ προσωρινοὶ ἀναπληρωταὶ ἀποχωροῦσι τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ ἐπανόδῳ εἰς τὰς θέσεις τῶν μόνιμων κατόχων ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, δι' ἀπλῆς διαταγῆς τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ.

7. Οἱ προσωρινοὶ ἀναπληρωταὶ δὲν δύναται νὰ μετατεθῶσιν οὔτε εἰς θέσιν μόνιμου οὔτε εἰς θέσιν ἀναπληρωτοῦ, τυχόντες δὲ ἀδείας κατ' ἔτος κανονικῆς μὲν μέχρι 15 ἡμερῶν, ἀναρρωτικῆς δὲ μέχρις ἐνὸς μηνὸς παρεχόμενης ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ. Ἀπουσιάζοντες πέραν τῆς χρονικῆς ἀδείας ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀπείλονται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ. Καθ' ὅμοιον τρόπον ἀπείλονται καὶ ἐν ἀπουσίᾳ σσσι πέραν τῶν 10 ἡμερῶν ἀδικαιολογητῶς ἐκ τῆς θέσεως των.

8. Εἰς τὸν διορισμὸν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν οὐδεὶς περιορισμὸς ἰσχύει οὔτε θέσεως οὔτε φύλου.

9. Πρὸς ἐκτέλεσιν παντός διορισμοῦ εἴτε μόνιμου εἴτε προσωρινῶ ἀναπληρωτοῦ ἀπαιτεῖται ἔγκριστις τοῦ Γενικοῦ Ἀγιοτηρίου μηχανοκινήμενη ἐν τῷ ἐγγράφῳ κοινοποιήσεως.

10. Εἰς τὰς συνεδρίας τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰσάγονται ὑποχρεωτικῶς πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπιθεωρητῶν πάντα καὶ μέχρι τῆς συνεδρίας ὑποβληθέντα εἰς αὐτοὺς αἰτήσεις διορισμῶν ἢ μεταθέσεων καὶ ἐπὶ πασῶν ταῦτα ἀποφασίζονται.

11. Προτάσεις διορισμῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως δὲν γίνονται ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων κατὰ τὸ ἀπὸ 1ῆς Ἀπριλίου μέχρι τέλους Ἰουνίου χρονικὸν διάστημα, τῶν δὲ διοριζομένων ἀπὸ 1ης Ἰουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου ἢ ἀνάγκης τῶν καθυλόντων καὶ ἢ ἐναρξῆς τῆς μηνημερίας γίνεται ἀπὸ τῆς ἐναρξῆς τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ἄδειαι κανονικαὶ καὶ ἀναρρωτικαί.

Ἄρθρον 33.

1. Εἰς τὸ διδασκτικὸν προσωπικὸν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπαγορεύεται ἡ χορηγῆσι κανονικῶν ἀδειῶν. Ἐν περιπτώσει ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης λειτουργοῦ τινος ἐπιτρέπεται εἰς τὸν οἰκεῖον ἐπιθεωρητὴν νὰ χορηγήῃ ἄδειαν κανονικὴν μέχρι 10 ἡμερῶν.

2. Αἱ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους χορηγούμεναι ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι χορηγοῦνται τῇ αἰτήσει των εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως μέχρι μὲν ἐνὸς μηνὸς μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ ἐπὶ τῇ βάσει ὑπευθύνου πιστοποιήσεως σχολιάστρου ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου δύο ἰδιωτῶν ἰατρῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ ὀριζομένων ἢ ὑπὸ τοῦ αἰτούντος τὴν ἄδειαν ὀριζομένων, πέραν δὲ τοῦ μηνὸς καὶ μέχρις ἑξ ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιήσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου σχολιάστρου καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου ἐνόρκου πιστοποιητικοῦ δύο ἰδιωτῶν ἰατρῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὀριζομένων καὶ ὑπὸ τοῦ αἰτούντος ἀμειβομένων.

3. Ἡ ἐξάμηνος ἀναρρωτικὴ ἄδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν εἴτε κατὰ διακοπὰς εἴτε ἐν συνεχείᾳ ὑπολογίζεται κατ' ἔτος ἡμερολογιακόν.

4. Ἐντὸς τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ὡς ἀνω χορηγηθείσης ἐξαμήνου ἀναρρωτικῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν τὸ οἰκεῖον Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συνέρχεται ὑποχρεωτικῶς εἰς συνεδρίαν, εἰς ἣν παρίσταται μετὰ δικαιώματος ψήφου καὶ ὁ ὑγειονομικὸς ἐπιθεωρητὴς ἢ σχολιάστρὸς τῆς περιφερείας, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων καὶ ἄλλος κρατικὸς ἰατρός, καὶ ἀποφαίνεται εἴτε περὶ τῆς ἀνάγκης περαιτέρω νοσηλείας τοῦ πάσχοντος, ὅποτε δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν παράτασιν τῆς ἀδείας μέχρις ἐξ ἀκόμῃ μηνῶν, εἴτε περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ὅπως ἀναλάβῃ καθήκοντα.

5. Τὸ αὐτὸ Συμβούλιον καὶ καθ' ὅμοιον τρόπον συνέρχεται ὑποχρεωτικῶς τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς πέραν τῶν ἐξ μηνῶν χορηγηθείσης ἀδείας καὶ ἀποφαίνεται περὶ χορηγήσεως περαιτέρω ἀδείας, ἂν δὲν ἐξηγητλήθῃ τὸ ὄριον τοῦ δευτέρου ἐξαμήνου, ἂν δὲ τοῦτο ἐξηγητλήθῃ περὶ θέσεως αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καταστάσεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων τῆς δικαιοσύνης.

6. Ἐὰν ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ δὲν ὑπηρετῇ οὔτε ὑγειονομικὸς ἐπιθεωρητὴς, οὔτε σχολιάστρὸς οὔτε ἄλλος τις κρατικὸς ἰατρός, καλεῖται τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐγγράφως ἐκ τῆς πλησιεστέρης ἔδρας. Ὁ ἰατρός οὗτος λαμβάνει ὁδοπορικὰ καὶ ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ κεκανονισμένα δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἐκτὸς τῆς ἔδρας. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἐὰν πρὸς μόρφωσιν γνώμης περὶ τῆς νόσου τοῦ πάσχοντος κρίνῃ ἀνεπαρκῆ τὰ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συνεδρίας πιστοποιητικὰ τῶν ἰατρῶν, δύναται τῶν ὁποίων εἶχε χορηγηθῆ ἢ προηγουμένη ἄδεια, δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν μετέχοντα τοῦ Συμβουλίου ἰατρὸν, ὅπως μεταβῇ οὗτος καὶ ἐξετάσῃ ἐπιτοπιῶς τὸν πάσχοντα, ἐὰν ὁ πάσχων ἀδυνατῇ ἢ ἀρνήται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπιθεωρήσεως πρὸς ἐξέτασιν. Καὶ διὰ τὴν τοιαύτην μετάβασιν ἀμειβεται ὁ ἰατρός διὰ τὸν κεκανονισμένον ὁδοπορικῶν καὶ τῆς κεκανονισμένης ἀποζημιώσεως.

7. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐν κανονικῇ ἢ ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ διατελούντων λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὀρίζονται κατὰ τὰς κειμένας ἐκάστοτε περὶ τῶν λοιπῶν ἐν ὁμοίαις ἀδείαις διατελούντων δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις.

8. Τὰ ἰσχύοντα περὶ χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὰς ἐγκύους διδασκαλίτσας τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἰσχύουσι καὶ

διὰ τὰς νηπιαγωγὺς καὶ διὰ τὰς καθηγητριάς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ αὗται τίθενται εἰς κανονικὴν ἄδειαν διὰ τὴν ἄνω αἰτίαν, καθορίζεται οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἄδεια αὕτη δὲν ὑπολογίζεται οὔτε εἰς τὰς κανονικὰς οὔτε εἰς τὰς ἀναρρωτικὰς ἀδείας τὰς κατὰ τὸν νόμον χορηγούμενας.

Αἱ ἐν τῇ ἄνω ἀδείᾳ διατελοῦσαι ἀναπληροῦνται ἐν τῇ θέσει των διὰ προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν.

9. Οἱ ἐκ τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντά των εἴτε λόγῳ νόσου εἴτε λόγῳ σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ ἐλαττώματος ἐκδηλωθέντος κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας των καὶ ἀρνούμενοι νὰ ὑποβάλλωσιν αἴτησιν πρὸς χορηγήσιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας παραπέμπονται εἴτε ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Παιδείας εἴτε ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐνώπιον τῶν οἰκείων Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἀνεπαγγέλτως πρὸς ἐξέτασιν.

Τὸ οἰκεῖον Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, συγκροτούμενον ὡς καὶ ἐν ταῖς μετὰ τὴν λήξιν τῆς χορηγηθείσης ἐξαμήνου ἀδείας ὑποχρεωτικαῖς συνεδρίασι, ἀποφαίνεται περὶ τῆς χορηγήσεως ἀναρρωτικῆς ἀδείας, ἢ τῆς ἰκανότητος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.

10. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῶν οὕτως ἀνεπαγγέλτως πρὸς ἐξέτασιν παραπεμπόμενων δύναται νὰ γίνῃ ἔφεσις εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου εἴτε ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῆς Σχολικῆς Ἑγχειρίσεως καὶ τῶν δύο Ἑγχειριστικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἧτις ἀποφαίνεται τελειωτικῶς. Ἡ ἐπιτροπὴ, ἐν ἀδυναμίᾳ ἐξετάσεως τοῦ παραπεμπόμενου, παραγγέλλει εἰς τὸν πλησιέστερον σχολιάστρὸν ἢ κρατικὸν ἰατρὸν νὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν περὶ τοῦ πάσχοντος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἀποφαίνεται. Αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καθ' ὧν δὲν ἠσκήθῃ ἔνστασις ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως των ἐκτελοῦνται ὑποχρεωτικῶς ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

11. Λειτουργὸς τῆς Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπολυθεὶς δι' ἀνικανότητα λόγῳ νόσου δύναται νὰ ἀναδιορισθῇ μετὰ πάροδον ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἐδάφιον 12 τοῦ παρόντος ἄρθρου τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ὅτι θεραπευθεὶς δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

12. Ἀνάκλησις τῆς ἀδείας πρὸ τῆς λήξεώς της ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἐξετάσεως τοῦ λαβόντος τὴν ἄδειαν ὑπαλλήλου, προκαλουμένης ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε βεβαιωθῆ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑγείας τούτου. Ἡ ἐπανεξετάσις αὕτη ἐνεργεῖται τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς προϊσταμένης τοῦ λειτουργοῦ ἀρχῆς ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Παιδείας, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολικῆς Ἑγχειρίσεως καὶ ἐνὸς καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ ἀξιωματικοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ὀριζομένου, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου διαμένοντος ἐν Ἀθήναις ἢ Πειραιεὶ ἢ ὑπὸ τῆς ἐγγυητικῆς τοῦ τύπου τῆς διαμονῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλαγῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεως ἐλεγκτοῦ ἰατροῦ, ὀριζομένου ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς καὶ κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν αὐτῆς. Ὁ θεράπων ἰατρός ἢ ὁ γνωμοδότησας περὶ χορηγήσεως τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας δὲν ὀρίζεται ἐλεγκτὴς ἰατρός.

Ἡ ἀνάκλησις τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας καταχωρίζεται εἰς τὸ φύλλον ποιότητος τοῦ ὑπαλλήλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Γραφεῖα τῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 34.

1. Ἐκαστὸν τῶν Συμβουλίων (Ε. Π. Συμβούλιον, Ε. Δ. Συμβούλιον τῆς Μέσης καὶ Ε. Δ. Σ. τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως) ἔχει ἴδιον γραφεῖον καὶ ἀρχεῖον, κοινὸν δὲ πάντεσσι πρωτόκολλον.

2. Το προσωπικόν των γραφείων εκάστου τμήματος του Β. Διοικητικού Συμβουλίου αποτελείται εξ 1, γραμματέως ή εισηγητού, 3 γραφείων, μιᾶς δακτυλογράφου και ενός κλητήρος. Το δὲ τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ἐκ δύο γραφείων, μιᾶς δακτυλογράφου και ενός κλητήρος, ἀπάντων ἀνηκόντων εἰς τὸ προσωπικόν τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, ἢ ἡ ὀργανικὴ δύναμις τροποποιεῖται ἀναλόγως, καταργουμένου τοῦ ἐδ. 4 ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 24/29 Ἀπριλίου 1926 «περὶ μετονομασίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.».

3. Ὁ Πρόεδρος ἐκάστου Συμβουλίου ἀσκέῖ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἰδίου Γραφείου πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, δυνάμενος νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸ διὰ παράδοξιν ἢ παρμηλίτην τῶν καθηκόντων.

α') ἐπίπληξιν καὶ β') πρόστιμον μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἤμισυ τοῦ βασιτικοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαλλήλου. Τῆς δευτέρας ποινῆς, ἐφ' ὅσῃ αὕτη υπερβαίνει τὰς 500 δραχμάς, δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ τιμωρουμένου ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

4. Τὴν διεύθυνσιν τῶν γραφείων τῶν Συμβουλίων καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἔχει ὁ κατὰ τὸ Ν. Δ. τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1926 καὶ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νόμου 3436 διευθυντῆς τῶν γραφείων Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ὅστις ἀποτελεῖ μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, εἰς ἣν καὶ ἀνήκει.

5. Ὁ Διευθυντὴς τῶν Γραφείων τοῦ Συμβουλίου ἐπιμελεῖται ἐν συνεννοήσει μεθ' ἐκάστου τῶν Προέδρων τοῦ Συμβουλίου τὴν σύνταξιν καὶ κοινοποίησιν τῶν πρακτικῶν, βοηθεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἔκδοσιν ἐτησίως ἐκθέσεως τῶν ὑφ' ἐκάστου Συμβουλίου πεπραγμένων καὶ ὑπογράφει ἐντολῇ ἐκάστου Προέδρου τὰ μετὰ πρότασιν τούτου διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὀριζόμενα ἔγγραφα.

6. Τὸν Διευθυντὴν, ἀπόντα, ἐλλείποντα ἢ κωλύμενον, ἀναπληροῖ εἰς τῶν τμηματαρχῶν τοῦ Ὑπουργείου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὀριζόμενος.

7. Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, μετὰ γνώμην τῶν Συμβουλίων, θέλει ὀρισθῆ ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῶν Συμβουλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Γραφεῖα περιφερειακῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 35.

1. Πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Γραφείου ἐκάστου τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως προσλαμβάνεται εἰς γραφεὺς β') τάξεως διὰ διαγωνισμοῦ διεξαγομένου ἐνώπιον τῶν μελῶν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μετὰ τῶν ἐχόντων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἢ Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ πτυχίον Διδασκαλείου καὶ κατὰ τὰ περὶ προσλήψεως μονιμῶν γραφείων τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διατεταγμένα.

2. Οἱ γραφεῖς οὗτοι εἶναι τακτικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι προαγορευόμενοι ἀπὸ τριετίαν μετὰ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν καὶ πρόστασιν τοῦ ἀρμοδίου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ γραμματέως α' τάξεως.

3. Ὅμοιος προσλαμβάνεται εἰς τὸ Γραφεῖον ἐκάστου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων εἰς γραφεὺς β' καὶ μιᾶ δακτυλογράφου διὰ διαγωνισμοῦ διεξαγομένου κατὰ τὰ περὶ προσλήψεως τῶν γραφείων καὶ δακτυλογράφων εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διατεταγμένα ἐνώπιον ἐπιτροπῆς

ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ ὡς Προέδρου καὶ δύο Διευθυντῶν τῶν Γυμνασίων ἢ Λυκείων ἐκ τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένων ὡς μελῶν.

4. Καθ' ἕνα Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν γραφείων καὶ δακτυλογράφων ἀσκέῖ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἔδρας τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων, μετέχοντος ὡς μέλους καὶ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ὡσάκις πρόκειται περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἰδίου γραφείου συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύοντα περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας.

5. Ὅπου ὑπάρχει ἐν μόνον Γυμνάσιον ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τὸ τρίτον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελεῖ ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου καὶ ἐν ἑλλείψει ὁ ἀρχαιότερος τῶν καθηγητῶν.

7. Ἡ δακτυλογράφος πρόχεται, προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθ' ὃν καὶ αἱ δακτυλογράφοι τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τρόπον.

8. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας ἀσκέῖ δευτεροβάθμιον κρίσιν ἐπὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ προτείνει τὴν μετάθεσιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς ἕτερον γραφεῖον κατὰ τὰ διὰ Π. Δ. ὀρισθη σόμενα.

Ἄρθρον 36.

1. Δι' ἐνοίκιον γραφείων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ὡσάκις δὲν εἶναι τούτα ἐγκατεστημένα εἰς δημόσια κτίρια χορηγοῦνται εἰς ἐκείνους μὲν τῶν ἐπιθεωρητῶν, ὧν ἡ ἔδρα εὐρίσκεται ἐν πόλει ἐχούση ὑπὲρ τὰς 40 χιλιάδας κκτοίκων δραχμαὶ 2000 μηνιαίως, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς δραχμ. 1500 κατὰ μῆνα.

2. Διὰ τὴν θέρμανσιν καὶ τὸν φωτισμὸν τῶν γραφείων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων χορηγοῦνται ἐφ' ἅπαξ δραχμαὶ τρεῖς χιλιάδες ἐτησίως, διὰ δὲ τὰ γραφικὰ ἔξοδα δραχμαὶ πεντακόσαι μηνιαίως.

3. Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων προσλαμβάνεται καὶ εἰς κλητῆρ ἐπὶ τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ μισθῷ τῶν κλητήρων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων, διοριζόμενος καθ' ὃ καὶ ἐκεῖνοι τρόπον.

4. Ὅμοιος χορηγοῦνται εἰς τοὺς Ὑγειονομικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Σχολείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν δι' ἐνοίκιον, θέρμανσιν, φωτισμὸν καὶ γραφικὰ ἔξοδα τῶν γραφείων αὐτῶν 2.500 δραχμαὶ μηνιαίως, καταργουμένης πάσης ἄλλης σχετικῆς διατάξεως.

Ἄρθρον 37.

Ἐπιθεωρήσεις τῶν Γραφείων τῶν Ἐπιθεωρητῶν.

1. Οἱ Γενικαὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων ἐπιθεωροῦνται ἐτησίως ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς Μέσης, κατανεμόμενοι εἰς ἐκαστον ἐξ αὐτῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ σχολικοῦ ἔτους διὰ πράξεως τοῦ Συμβουλίου.

2. Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐπιθεωροῦνται ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, κατανεμόμενοι ἀπὸ 6 εἰς ἐκαστον ἐξ αὐτῶν δι' ὁμοίας πράξεως οὕτως ὥστε ἐπὶς τριετίας νὰ ἔχῃσι πάντες ἐπιθεωρηθῇ.

3. Τὴν ἐπὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐποπτείαν ἀσκῶσιν οἱ Γενικαὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων αὐτεπαγγέλτως ἢ παραγγελλόμενοι ὑπὸ τοῦ Ε. Δ. Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἢ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δικαιοῦμε οὐ νὰ ἐπιθεωρῶσι τὰ Γραφεῖα αὐτῶν ἀναγκαστικῶς πᾶσαν παράδοξιν ἢ παρμηλίτην τῶν καθηκόντων αὐτῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὸ Ε. Δ. Συμβούλιον.

Μεταβατικαὶ Διατάξεις.

"Άρθρον 38.

1. Καταργείται ὁ νόμος 3436 «περὶ ἀνατυπώσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων», καθὼς καὶ τὰ ἄρθρα 1—15 τοῦ νόμου 4178 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου π. ἔ. Ν. Διατάγματος περὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν». Ὁμοίως καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διατάξις ἀντικειμένη πρὸς τὰς τοῦ παρόντος νόμου.

2. Καταργοῦνται ἐπίσης αἱ περὶ συγκροτήσεως Ἀνωτέρων Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἐν ταῖς ἑδραῖς τῶν Γενικῶν Διοικήσεων διατάξεις.

3. Καταργοῦνται αἱ προγενεστέρα διατάξεις, καθ' ἃς εἰς Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλους, ἀποχωροῦντας τῆς θέσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου καὶ ἀναλαμβάνοντες ἄλλην ὑπηρεσίαν παρέχεται ὁ μισθὸς τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου.

4. Ἐκ τῶν νῦν ὑπηρετούντων Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων οἱ μὲν τακτικοὶ Σύμβουλοι τοποθετοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ Π. Δ. εἰς τὸ συνιστώμενον Διοικητικὸν καὶ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον, οἱ αἰρετοὶ Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι παραμένουσιν ὁ μὲν τῆς Δημοτικῆς εἰς τὸ Ε. Δ. Συμβούλιον τῆς Δημοτικῆς, ὁ δὲ τῆς Μέσης εἰς τὸ Ε. Δ. Σ. τῆς Μέσης μέχρι τῆς λήξεως τῆς θητείας των, τὰ δὲ ἕκτακτα μέλη τοῦ Ε. Συμβουλίου ἀπολύονται διὰ καιάργησιν θέσεως.

5. Αἱ περὶ συγκροτήσεως τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν διατάξεις θέλουσιν ἰσχύσει ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου, μέχρι τῆς ὁραίας ὅα

ἐνεργηθῶσιν οἱ διορισμοί, μεταθέσεις καὶ προαγωγαὶ κλπ. τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. καὶ Δ. Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε κειμένας διατάξεις.

"Άρθρον 39.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρῶν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον ἐκδοθεὶς, δημοσιευθήτω δ' ἀ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαΐου 1930.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ.

Γ. Μαρῆς

Γ. Παπανδρέου

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαΐου 1930.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Δ. Δίγκας

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις
τῆ 16 Μαΐου 1931

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 141

ΝΟΜΟΣ ὑπ' ἀριθ. 1811.

**Περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων
Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων.**

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν
καὶ διατάσσομεν:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

**ΟΡΙΣΜΟΙ, ΠΡΟΣΩΠΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΥΠΟ ΤΟΝ
ΠΑΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΝ**

Ἄρθρον 1.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Κώδικος εἶναι ἡ καθιέρωσις ἐνιαίων καὶ ὁμοιομόρφων κανόνων διεπόντων τὴν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ βάσεως ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, ἡ ἐξασφάλισις τῆς ὀρθῆς ἐπιλογῆς τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τῆς ὁμαλῆς σταδιοδρομίας καὶ τῆς μεγίστης δυνατῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

1. Δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι τὰ ἔμμεσα, ἔμμεσα ὄργανα τοῦ Κράτους, τὰ διατελοῦντα ἐν προαιρετικῇ, ἀμέσῳ, ὑπηρεσιακῇ καὶ πειθαρχικῇ πρὸς αὐτὸ σχέσει.

2. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται μόνον πάντες οἱ πολιτικοὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους. Δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτὸν τὸ κύριον προσωπικὸν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, τὰ στρατιωτικῶς ὀργανωμένα ὄργανα τῶν σωμάτων ἀσφαλείας (Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας πόλεων, Ἀγροφυλακῆς, Λιμενικοῦ Σώματος) καὶ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας. Ὑπάγονται ὅμως, ὄντες πολιτικοὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας.

3. Ὡσαύτως ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου οἱ ὑπάλληλοι τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, πλὴν α) τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ β) τοῦ ἐκ καθηγητῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ὡς καὶ ὑφηγητῶν διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἀνωτάτων ἰσοτίμων αὐτοῖς Σχολῶν.

4. Πᾶσα ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἰδιότητος τινὸς ὡς πολιτικοῦ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Κράτους ἢ ὡς ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ὅπωςδήποτε ἀναφου-

μένη, ἔστω καὶ ὡς προδικαστικὸν ζήτημα ἐν ἀστικῇ ἢ ποινικῇ δίκῃ, λύεται ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸ ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τούτου ἢ τῆς παραλείψεως αὐτοῦ καὶ ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ἢ τῆς παραλείψεως τῆς πρὸς ἔκδοσιν αὐτῆς προθεσμίας, ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφαινομένου καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἐπὶ τῆς οὐσίας.

5. Κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ παρόντος νόμου Ἄρχαι εἶναι τὰ ὄργανα τοῦ Κράτους τὰ ἔχοντα ἰδίαν δικαιοδοσίαν μετὰ διατακτικῆς ἐξουσίας.

6. Πᾶσα κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κρίνεται ὑπὸ τούτου καὶ κατ' οὐσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ὈΡΓΑΝΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν

Ἄρθρον 2.

1. Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν (Α. Σ. Δ. Ὑ.) ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, συγκροτεῖται δὲ ἐξ ἑνδεκά μελῶν, ἐξ ὧν τὰ ἑπτὰ εἶναι τακτικά καὶ ἰσόβια, τὰ δὲ τέσσαρα ἐκτάκτα, ὡς καὶ ἑπτὰ μετὰ συμβουλευτικῆς ψήφου παρέδρων μελῶν, ἰσοβίων καὶ τούτων.

2. Τακτικά μέλη τοῦ Α. Σ. Δ. Ὑ. διορίζονται οἱ διατελοῦντες ἢ διατελέσαντες Σύμβουλοι τῆς Ἐπικρατείας ἢ Σύμβουλοι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἢ Νομικοὶ Σύμβουλοι τοῦ Κράτους ἢ τακτικοὶ Καθηγηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἢ τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν ἢ Θεσσαλονίκης ἢ Ἀνωτάτων ἰσοτίμων Σχολῶν ἢ Γενικοὶ Διευθυνταὶ Ὑπουργείου ἢ ἰσόβαθοι μόνιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ Διευθυνταὶ α' τάξεως Ὑπουργείου ἐπὶ τετραετίαν καὶ ἔχοντες ὑπερεικοσαετῆ δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἢ ἐπὶ πενταετίαν παρέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἢ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ ἔχοντες ὑπερεικοσαετῆ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἢ διατελοῦντες παρέδρα μέλη τοῦ Α. Σ. Δ. Ὑ. καὶ ἔχοντες πενταετῆ ὑπηρεσίαν ὡς τοιαῦτα. Τὰ τακτικά μέλη προτείνονται ὑπὸ τῶν λοιπῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Α. Σ. Δ. Ὑ. ἐν κοινῇ συνεδίᾳ μετὰ τῶν Προέδρων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

ὡς καὶ τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τοῦ ὄλου ἀριθμοῦ.

3. Ἐκτακτα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἐπὶ τριετεί θητεία εἶναι :

α) εἰς καθηγητῆς κλάδου τοῦ δημοσίου δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὀριζόμενος ὑπὸ ταύτης.

β) τρεῖς Γενικοὶ Διευθυνταὶ μόνιμοι ὑπάλληλοι τριῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων, ὀριζόμενοι ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

4. Ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν ὀρίζεται εἰς Πρόεδρος καὶ εἰς Ἀντιπρόεδρος, διοριζόμενοι διὰ Β. διατάγματος μετὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Κωλυομένου τοῦ Προέδρου, προεδρεύει ὁ Ἀντιπρόεδρος, κωλυομένου δὲ καὶ τούτου ὁ κατὰ σειράν διορισμοῦ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν.

5. Πάρεδρα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. διορίζονται οἱ διατελοῦντες ἢ διατελέσαντες πάρεδροι τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἢ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἢ ἑκτακτοὶ καθηγηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἢ τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν ἢ διευθυνταὶ Ὑπουργείου ἢ ἐπὶ πενταετίαν εισηγητὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Τὰ πάρεδρα μέλη προτείνονται ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

6. Τὰ τακτικά, ἑκτακτα καὶ πάρεδρα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. διορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὀρίζονται δὲ ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως παρισταμένου τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

7. Τὰ τακτικά καὶ πάρεδρα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἔχουν τὸν βαθμὸν καὶ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀντιστοίχων βαθμῶν τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τὰ ἑκτακτα μέλη λαμβάνουν μηνιαίον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ἐν τρίτον τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῆς ὀργανικῆς τῶν θέσεως.

8. Αἱ ὡς πρὸς τοὺς Συμβούλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἀδειῶν ἀπουσίας, κανονικῶν ἢ ἀναρρωτικῶν καὶ πειθαρχίας, ποινικῆς δοσιδικίας καὶ ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν τακτικῶν καὶ παρέδρων μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., τῶν ἐπὶ τῶν βεμάτων τούτων ἀρμοδιότητων ἀσκουμένων, τῆς μὲν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τῆς δὲ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

Ἄρθρον 3.

1. Ἀντικείμενα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. εἶναι τὰ ἑξῆς :

α) ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ πάσης προτάσεως νόμου ἀφορώσης εἰς τὴν κατὰ βαθμοὺς διάρθρωσιν τῶν θέσεων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, καὶ εἰς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

β) ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ παντὸς κανονιστικοῦ διατάγματος καὶ πάσης κανονιστικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀφορώσης εἰς τὰ αὐτὰ θέματα.

γ) ἡ μελέτη, τῇ αἰτήσῃ τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ αὐτεπαγγέλτως, τῶν περὶ ὧν τὸ ἐδάφ. α'. θέματων ὡς καὶ παντὸς θέματος ἀφορώοντος εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν ἐξάσκησιν καὶ μετεκπαίδευσιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐν ἐδαφίῳ α'. ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ κατάρτισις σχετικῶν προτάσεων καὶ στατιστικῶν.

δ) ἡ μελέτη, διατύπωσις συστάσεων καὶ ἐκδοσις ὁδηγιῶν πρὸς οἰκονομικῆς τῶν ὡς ἄνω ἐν ἐδαφίῳ α'. ὑπηρεσιῶν ἐπὶ σκοπῷ τήρησεως ἐνιαίων ἀρχῶν, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν καὶ τοὺς ἐν γένει δρους ἐργασίας καὶ προνοίας αὐτῶν.

ε') ἡ τήρησις πινάκων τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως ἀπασῶν τῶν ἐν ἐδαφίῳ α'. ὑπηρεσιῶν,

στ) πᾶν ἄλλο ἀντικείμενον ἀνατιθέμενον αὐτῷ δυνάμει τοῦ παρόντος ἢ ἄλλων εἰδικῶν διατάξεων.

2. Τὰ κατὰ τὸ ἐδάφιον β'. τῆς προηγουμένης παραγράφου κανονιστικὰ διατάγματα καὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐκδίδονται μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.,

ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὴν κατὰ βαθμοὺς κατάταξιν τῶν θέσεων καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν ὑπαλλήλων.

Τὸ Α. Σ. Δ. Υ. ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπὸ στοιχ. α' καὶ β' τῆς προηγουμένης παραγράφου ἀρμοδιότητος τοῦ δύναται νὰ διατυποῖ καὶ ὑποδείξεις, μὴ ὑποχρεωτικὰς διὰ τὴν Διοίκησιν, ἐπὶ τῆς ὑπὸ ταύτης προτεινομένης ὀργανώσεως καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς κατ' ἀριθμὸν συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ.

3. Τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἐξαιρούνται αἱ δικαστικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ οἱ δικαστικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

4. Εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἀνήκουσιν ἰδίᾳ αἱ ἑξῆς ἀρμοδιότητες :

α') Προϊστάται τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ κατευθύνει τὰς ἐργασίας αὐτοῦ.

β') Παρκαλοῦθεϊ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων κλπ. αὐτοῦ.

γ') Συγκαλεῖ κατὰ μῆνα τοὺς διευθυντὰς διοικητικοῦ τῶν Ὑπουργείων καὶ τῶν αὐτοτελῶν ὑπηρεσιῶν, ἵνα παρέχη εἰς αὐτοὺς ὁδηγίας πρὸς τήρησιν ἐνιαίων ἀρχῶν εἰς τὰ ἀφορῶντα ἐν γένει τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ζητήματα. Πᾶσαν παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων ἀνακοινοῖ πρὸς τὸν οἰκείον Ὑπουργόν. Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη ἐὰν συνοδεύηται καὶ ὑπὸ προτάσεως πειθαρχικῆς διώξεως, καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν τὴν ἔσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ὑπαίτιου.

δ') Συντάσσει καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐτήσιαν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. μετὰ γενικῶν καὶ εἰδικῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ καὶ σχετικῶν προτάσεων καὶ ὑποδείξεων, ἐν γένει δὲ ἀσχεῖ καθήκοντα Συμβούλου παρὰ τῇ Κυβερνήσει ἐπὶ τῶν περὶ ὧν ἡ παρ. 1 ἀντικειμένων.

ε') Εἶναι ὁ διοικητικὸς προϊστάμενος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. προτείνει τοὺς διορισμοὺς αὐτοῦ καὶ ἀσχεῖ ἐπ' αὐτοῦ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν κατὰ τὰ ἄρθρα 143—145.

Ἄρθρον 4.

1. Τὸ Α.Σ.Δ.Υ. συνεδριάζει παρόντων ἑπτὰ τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἔχόντων ἀποφασιστικὴν ψήφον καὶ δύο ἐκ τῶν παρέδρων μελῶν, ἀποφασίζει δὲ κατὰ πλειοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

Χρῆν γραμματέως ἐκτελεῖ εἰς ὑπάλληλος τῶν γραφείων τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἐπὶ 6ῳ, 7ῳ ἢ 8ῳ βαθμῷ, ὀριζόμενος ὑπὸ τούτου ἐπὶ μίαν τριετίαν.

2. Αἱ πράξεις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. διατυποῦνται εἰς πρακτικά, ὑπογραφομένα ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως, ἐν οἷς καταχωρίζεται καὶ ἡ τυχὸν γνώμη τῆς μειοψηφίας.

3. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ὀρίζει ἐφ' ἑκάστου ἐνώπιον αὐτοῦ φερομένου θέματος εισηγητὴν ἐν ἐκ τῶν μετὰ ψήφου ἢ παρέδρων μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., ὀρίζων καὶ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως, καλεῖ δὲ πρὸς διατύπωσιν γνώμης καὶ τὸν προϊστάμενον τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας ἢ καὶ οἰονδήποτε ἄλλον εἰδικὸν ὑπάλληλον. Πᾶσα παράβασις τῆς ὑποχρέσεως ταύτης, ἀνακοινομένη τῷ οἰκείῳ Ὑπουργῷ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν τὴν ἔσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς.

4. Τὰ τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ρυθμίζονται δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 5.

1. Τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἀποτελεῖται ἐκ :

α) ἐνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ 1ῳ βαθμῷ,

β') ἐνὸς Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ 3ῳ ἢ 2ῳ,

γ') δύο Τμηματάρχων ἐπὶ βαθμῷ 5ῳ ἢ 4ῳ,

δ') πέντε Προϊσταμένων Γραφείων ἐπὶ βαθμῷ 6ῳ

καὶ πέντε Γραμματέων ἐπὶ βαθμῷ 9ῳ, 8ῳ ἢ 7ῳ,

ε') πέντε Γραφῶν ἐπὶ βαθμῷ 11ῳ ἕως καὶ 7ῳ,

στ') πέντε Δακτυλογράφων ἐπὶ βαθμῷ 11ῳ ἕως καὶ 7ῳ,

ζ') ἐνδὸς Ἀρχικλητῆρος ἐπὶ βαθμῶ 9ῃ ἢ 8ῃ καὶ δύο Κλητῆρων ἐπὶ βαθμῶ 13ῃ ἢ 12ῃ ἢ 11ῃ ἢ 10ῃ καὶ

η') τριῶν Καθαριστριῶν ἐπὶ βαθμῶ 13ῃ ἢ 12ῃ ἢ 11ῃ. Οἱ ὑπὸ στοιχ. α-δ' ὑπάλληλοι εἶναι Α' Κατηγορίας, οἱ ὑπὸ στοιχ. ε' καὶ στ' τῆς Β' Κατηγορίας καὶ οἱ ὑπὸ στοιχ. ζ' καὶ η' τῆς Γ' Κατηγορίας.

2. Ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῶ 9ῃ τῆς Α' Κατηγορίας διορίζεται ὁ ἔχων πτυχίον Νομικῆς. Ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῶ 11ῃ διορίζεται ὁ ἔχων ἢ ἔχουσα ἀπολυτήριον ὀκτατάξιου γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοτίμου σχολείου. Ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῶ 13ῃ διορίζεται ὁ γινώσκων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν.

3. Ἐπιτρέπεται, ἵνα ἢ πλήρωσις θέσεων προσωπικοῦ ἐκ τῶν τῆς παραγρ. 1 ἐνεργῆται διὰ μετατάξεως ὑπαλλήλων πολιτικῶν Ὑπουργείων.

Μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ΑΣΔΥ ἐπιτρέπεται ἀποσπασίς ὑπαλλήλων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 96 πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κατὰ τὴν παρ. 1 προσωπικοῦ.

4. Διὰ τὸν διορισμὸν, τὴν δοκιμασίαν, τὴν μονιμοποίησιν, τὴν προαγωγήν, τὴν μετάταξιν, τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν κατὰ τὸ παρὸν ἀρθρον ὑπαλλήλων ἐφαρμόζονται αἱ οἰκειᾶ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, τῶν κατὰ ταύτας ἀρμοδιότητων ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

5. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. δύνανται νὰ θεσπισθοῦν καὶ ἕτερα εἰδικὰ προσόντα καὶ ὅροι διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., τηρουμένης πάντως τῆς ἀρχῆς τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἄρθρον 6.

Οἱ προϊστάμενοι τῶν οἰκειῶν ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν ἀμελλητί εἰς τὸ Α.Σ.Δ.Υ. πᾶσαν ζητουμένην ὑπ' αὐτοῦ πληροφορίαν, ὡς καὶ πᾶν στοιχεῖον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀσκήσιν τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ὑπηρεσιακὰ συμβούλια

Ἄρθρον 7.

1. Ἐν τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐκάστου Ὑπουργείου συνιστῶνται ἐν ἢ πλείονα ὑπηρεσιακὰ συμβούλια προσωπικοῦ.

2. Ἐκαστον τούτων συγκροτεῖται α) ἐξ ἐνδὸς Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ Ἀρειοπαγίτου ἢ Ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, β) ἐξ ἐνδὸς Ἀντιπροέδρου ἢ Συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, γ) ἐξ ἐνδὸς Ἀντιπροέδρου ἢ Συμβούλου τοῦ νομικοῦ συμβουλίου τοῦ Κράτους, δ') ἐξ ἐνδὸς τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ ἀνωτάτης ἐν Ἀθήναις ἰσοτίμου σχολῆς καὶ ε' - ζ') τριῶν μονίμων ὑπαλλήλων ἐκ τῶν παρὰ τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου ὑπηρετούντων, ἐπὶ 1ῳ τοῦλάχιστον βαθμῶ, ἐν ἀνυπαρξίᾳ δὲ ἐπὶ 2ῳ βαθμῶ.

Προκειμένου τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον νὰ ἐπιληφθῇ κρίσεως περιφερειακοῦ ὑπαλλήλου, μετέχει αὐτοῦ ὑποχρεωτικῶς ὁ ἀρμόδιος ἐπὶ 1ῳ βαθμῶ ὑπάλληλος τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου, ἢ, μὴ ὑπάρχοντος τοιοῦτου ἢ κωλυομένου, ἐπὶ 2ῳ βαθμῶ, ἀντικαθιστῶν ἐν τῶν λοιπῶν ἐπὶ 1ῳ βαθμῶ, μὴ ὑπάρχοντος δὲ τοιοῦτου ἢ κωλυομένου, ἐν τῶν ἐπὶ 2ῳ βαθμῶ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὀριζόμενον, ἂν ὑπάρχουν πλείονα, διὰ κλήρου ἐν συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου.

Εἰς τὰς αὐτὰς περιπτώσεις καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ὑπὸ κρίσιν ὑπάλληλος ἀνήκει εἰς ἀνεξάρτητον περιφερειακὸν κλάδον μὴ κοινὸν μετὰ τοῦ κλάδου τῶν ἀποτελούντων τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου ὑπαλλήλων, τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου μετέχει, πλὴν τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν καὶ πρόσθετον μέλος μετὰ ψήφου, λαμβανόμενον ἐκ τῶν ἐν τῇ Περιφερείᾳ τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας ὑπηρετούντων ἐπὶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶ ὑπαλλήλων τοῦ οἰκείου περιφερειακοῦ κλάδου.

3. Προκειμένου περὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων τῶν στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, μέλη τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου δύνανται νὰ ὀρίζωνται, ἀντὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων, ἀξιωματικοὶ ἐπὶ βαθμῶ τοῦλάχιστον ἀντισυνταγματάρχου ἢ ἀντιστοίχῳ.

4. Τὰ μέλη ἐκάστου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου μετ' ἰσότητων ἀναπληρωτῶν ὀρίζονται ἐπὶ διετεῖ θητεία ἀρχομένη ἀπὸ 1ῆς Ἰανουαρίου δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐκδιδομένης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ δημοσιευμένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

5. Διαρκούσης τῆς διετοῦς θητείας δὲν ἐπιτρέπεται ἀντικατάστασις τῶν μελῶν τῶν συμβουλίων, εἰμὴ κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουν σοβαροὶ ὑπηρεσιακοὶ λόγοι, βεβαιούμενοι ἐν τῇ περὶ τούτου γνωματεύσει τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

Ἄρθρον 8.

1. Ἐκαστον ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἀποτελεῖ ἴδιαν ἀρχήν.

2. Τοῦ Συμβουλίου προεδρεύει κατὰ τὴν κάτωθι σειράν ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ α) Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, β) Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, γ) Ἀντιπρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, δ) Ἀρειοπαγίτης ἢ Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ε) Σύμβουλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ στ) Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους. Χρὴ γραμματέως ἐκτελεῖ μόνιμος ὑπάλληλος τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου ἐπὶ 4ῳ 5ῳ ἢ 6ῳ βαθμῶ, ὀριζόμενος διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῇ αὐτῇ θητεία.

3. Εἰς τὸ συμβούλιον εἰσηγοῦνται οἱ ἀρμόδιοι προϊστάμενοι τῶν ὑπηρεσιῶν, καλούμενοι πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου.

4. Ἡ εἰς τὸ συμβούλιον συμμετοχὴ ἀναπληρωματικοῦ μέλους ἐπιτρέπεται μόνον ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ τακτικοῦ, γινομένης ρητῆς περὶ τούτου μνείας εἰς τὰ πρακτικά.

5. Αἱ πράξεις τοῦ συμβουλίου διατυποῦνται εἰς πρακτικά, ἅτινα ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως. Εἰς τὰ πρακτικά ἀναγράφονται ἅπαντα τὰ ὀνόματα τῶν συμμετεχόντων μελῶν, καταχωρίζεται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ γνώμη τῶν τυχόν μειοψηφούντων.

6. Τὸ συμβούλιον συνεδριάζει παρόντων πέντε τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν του, διὰ δὲ τὴν λήψιν ἀποφάσεων ἢ ἐκδοσιν γνωμοδοτήσεων ἀπαιτεῖται ἀπόλυτος πλειοψηφία τῶν παρόντων, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου. Ἐὰν ὑπάρχουν πλείονες τῶν δύο γνωμῶν, οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν ἀσθενεστέραν ὀφείλουν νὰ προσχωρήσουν εἰς μίαν τῶν ἐπικρατεστέρων αὐτῆς.

Ἄρθρον 9.

1. Προκειμένης κρίσεως ὑπαλλήλου 2ου βαθμοῦ, τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ μετάσχουν οἱ ἐκ τῶν ἰσοβάθμων μελῶν τυγχάνοντες νεώτεροι κατ' ἀρχαιότητα τοῦ κρινομένου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον νομίμως συγκροτεῖται ἐκ τῶν ὑπολειπόμενων μελῶν.

2. Προκειμένης κρίσεως ὑπαλλήλου 1ου βαθμοῦ ἢ ὑπαλλήλου τῆς κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων ἢ προαγωγῆς εἰς τὸν 1ον βαθμὸν, χρὴ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἀσκεῖ τὸ Α.Σ.Δ.Υ. κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις. Αἱ διατάξεις τῆς παρουσίας παραγράφου δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ καὶ δι' ὑπαλλήλους 2ου καὶ 3ου βαθμοῦ.

3. Προκειμένου περὶ διορισμοῦ, τοποθετήσεως, μεταθέσεως ἢ προαγωγῆς εἰς θέσεις Προέδρου Ὑπουργοῦ καὶ ἄνω ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐξωτερικῶν ἢ εἰς θέσεις ἐν γένει τῆς κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων, χρὴ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἀσκεῖ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 10.

1. Παρ' ἐκάστη Γενικῇ Διοικήσει συνιστᾶται ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον συγκροτούμενον ἐξ ἐνδὸς τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Διοικήσεως ἰσοβίων δικαστῶν ἐπὶ βαθμῶ τοῦλάχιστον Προέδρου Πρωτοδικῶν, ὡς προέδρου, καὶ τεσσάρων μονίμων, παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει ὑπηρετούντων, ὑπαλλήλων ἐπὶ 4ῳ τοῦλάχιστον βαθμῶ.

2. Τὰ μέλη ἑκάστου τῶν συμβουλίων τούτων μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν ὀρίζονται ἐπὶ διατεταθῆσιν ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ἐκδιδομένης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς γραμματεὺς ἐπὶ τῇ αὐτῇ θητεία ὀρίζεται εἰς ἕκ τῶν παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει ὑπηρετούντων μονίμων ὑπαλλήλων ἐπὶ 9ῳ τοῦλάχιστον βαθμῷ διὰ πράξεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

3. Τὸ συμβούλιον συνεδριάζει παρόντων τεσσάρων ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

4. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἐν ἀρθροῖς 7 § 5 καὶ 8 §§ 3—6 ὀριζόμενα, ἀρκούσης ὁμοῦ διὰ τὴν ἀπαρτίαν τῆς παρουσίας τριῶν μελῶν, καὶ, προκειμένης κρίσεως ὑπαλλήλου 4ου βαθμοῦ, τὰ ἐν ἀρθρῷ 9 § 1.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἑγχειρονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ

Ἄρθρον 11.

1. Εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἑκάστου νομοῦ συνιστᾶται πρωτοβάθμιος ὑπηρεσιακὴ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς ἱατροῦ ὑπαλλήλου τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ Κέντρου ἢ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ Ἑγχειρονομικοῦ ἢ τῆς Γεν. Διοικήσεως, ἑνὸς σχολιάστου ἢ ὑγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ σχολείων καὶ ἑνὸς ἑτέρου ἱατροῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ, ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπηρετούντων.

2. Εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας νὰ συσταθοῦν μέχρι τριῶν εἰσέτι ἐπιτροπαί, συντιθέμεναι κατὰ τὸν ἐν παρ. 1 τρόπον.

Πρωτοβάθμιος ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ δύνανται νὰ συσταθοῦν διὰ Βασ. διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ Ἑγχειρονομικοῦ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλέπεται καὶ λειτουργεῖ μόνιμος κρατικὴ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία.

3. Εἰς τὴν ἑδραν ἑκάστου Ἐφετείου συνιστᾶται δευτεροβάθμιος ὑπηρεσιακὴ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ Κέντρου, τοῦ ὑγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ σχολείων ἢ σχολιάστου καὶ ἑνὸς ἑτέρου ἱατροῦ δημοσίου, πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ, ὑπαλλήλου ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπηρετούντων. Δευτεροβάθμιος ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ δύνανται νὰ συγκροτηθοῦν καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ἑδρεύουν διευθυνταὶ Ἑγχειρονομικῶν Κέντρων ἢ ὑγειονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ σχολείων. Τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς δὲν δύνανται νὰ μετέχη μέλος μετασχὸν τῆς καθ' ἑαυτοῦ ἢ ἐνστάσεως πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς.

4. Ἐν ἑλλείψει δημοσίων ὑπαλλήλων ἱατρῶν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἑλλείψις αὕτη, ὡς μέλη ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν δύνανται νὰ ὀρισθοῦν ἱατροὶ ὑπαλλήλοι δῆμων ἢ κοινοτήτων ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐν ἑλλείψει δὲ καὶ τούτων, ἰδιῶται ἱατροί, προτεινόμενοι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

5. Ἡ συγκρότησις τῶν τε πρωτοβαθμίων καὶ τῶν δευτεροβαθμίων ἐπιτροπῶν ἐνεργεῖται κατὰ διατίαν καὶ κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Νομάρχου, ὀρίζοντος καὶ τοὺς ἀναπληρωτάς, ὡς καὶ ἕνα ὑπαλλήλον τῆς Νομαρχίας ὡς γραμματέα. Ἐάν, διαρκούσης τῆς διατίας, καθίσταται ἀνέφικτος ἢ ἀρχικὴ συγκρότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἢ ἐξέλιπεν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὁ λόγος ἐφαρμογῆς τῆς παραγρ. 4, ὁ Νομάρχης συγκροτεῖ καὶ αὐθις τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων δεδομένων.

6. Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν ἀνακοινοῦνται ἐπὶ μὲν ἐξετάσεως ὑποψηφίων πρὸς διορισμὸν διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τῷ καταστήματι τῆς Νομαρχίας, εἰς πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν, διὰ κοινοποιήσεως εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον. Ὁ πρόεδρος ὀφείλει νὰ διαβιβάσῃ ἀμελλητὶ εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν ἀντίγραφον τῶν γνωμοδοτήσεων.

7. Ἀρμοδιότης τῶν μὲν πρωτοβαθμίων ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι αἱ γνωματεύσεις πρὸς χορήγησιν ἀναρ-

ρωτικῶν ἀδειῶν, ὡς καὶ πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς θεραπευτήρια πρὸς νοσηλείαν, τῶν δὲ δευτεροβαθμίων ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν γνωματεύσεις πρὸς χορήγησιν ἀδειῶν ἢ μὴ, κατόπιν ἐνστάσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τῆς χορηγούσης τὴν ἀδειαν ἀρχῆς κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 12 παρ. 2 ὀριζόμενα, αἱ γνωματεύσεις περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ νόσου ἢ περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας ἀναδιοριζομένων κατὰ τὸ ἀρθρ. 36, ὡς καὶ αἱ πιστοποιήσεις περὶ ὑγείας καὶ ἀρτιμελείας τῶν πρὸς διορισμὸν ὑποψηφίων ὑπαλλήλων Κατηγοριῶν Β', Α'. καὶ εἰδικῶν θέσεων.

8. Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν, καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια κανονισθήσεται διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἑγχειρονομικοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας.

9. Τὰ κατὰ τὸ παρὸν ἀρθρον διατάγματα δύνανται ν' ἀνακαλῶνται ἢ τροποποιῶνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἄρθρον 12.

1. Αἱ ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ γνωματεύουσι κατόπιν ἐξετάσεως τῶν ἐνδιαφερομένων παρ' αὐτῶν, δικαιούμεναι νὰ χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν καὶ ὅσα ἄλλα στοιχεῖα ἤθελον θεωρήσει ἀναγκαῖα. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων νοσηλευομένων εἰς νοσηλευτικὰ ἱδρύματα ἢ κατ' οἶκον καὶ μὴ δυναμένων νὰ προσέλθουν ἐνώπιον τῆς οἰκείας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς ἀνευ κινδύνου τῆς ὑγείας αὐτῶν, ρητῶς βεβαιουμένου τούτου παρὰ τοῦ νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος ἢ τοῦ θεράποντος ἱατροῦ, αὕτη ἀποφαίνεται βάσει τῶν διαβιβαζομένων αὐτῇ στοιχείων ἢ καὶ ἑτέρων ἄτινα ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖα. Ἐπὶ τῆς ἀδυναμίας προσελεύσεως ἀσκει ἔλεγχον ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν μελῶν τῆς.

Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων κατοικούντων ἐκτὸς τῆς ἑδρας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μὴ δυναμένων νὰ προσέλθουν πρὸς ἐξέτασιν, αὕτη ἀποφαίνεται ἐπὶ τῇ βάσει γνωματεύσεως μέλους αὐτῆς μεταβαίνοντος ἐπὶ τόπου ἢ ἄλλου δημοσίου ὑπαλλήλου ἱατροῦ ἢ, ἐν ἀδυναμίᾳ τῶν λύσεων τούτων, καὶ ἰδιώτου τοιοῦτου. Ἡ ἐπιτροπὴ δύνανται νὰ πληροφορηθῆται περὶ τῆς ἀδυναμίας προσελεύσεως παρὰ τῶν δικαστικῶν, διοικητικῶν, ἀστυνομικῶν, δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου διαμονῆς τῶν ὑπαλλήλων, αἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ ἀπαντοῦν ὑπευθύνως. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐπιβεβαιώσεως τῆς ἀδυναμίας προσελεύσεως ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ δύνανται νὰ μὴ γνωματεύσῃ περὶ χορηγήσεως ἀναρρωτικῆς ἀδείας, γνωστοποιούσα τούτο εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον.

2. Ὁ ἐνδιαφερόμενος δύνανται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτῷ τῆς γνωματεύσεως τῆς πρωτοβαθμίου ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς νὰ αἰτήσῃται νέαν ἐξέτασιν παρὰ τῆς οἰκείας δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς μόνον εἰς περίπτωσιν ὁλοσχεροῦς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεώς του πρὸς χορήγησιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

Αἱ χορηγοῦσαι τὰς ἀναρρωτικὰς ἀδείας ἀρχαί, ἢ χορηγοῦν ὁλόκληρον τὴν προτεινομένην παρὰ τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς ἀδειαν ἢ, ἐάν κρίνουν τὴν γνωματεύσιν αὐτῆς ὡς ἀδικαιολόγητον ἢ μὴ ἐπαρκῶς ἠτιολογημένην, παραπέμπουν τὸν ἐνδιαφερόμενον πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν δευτεροβαθμίου ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνωματεύσεως τῆς ὁποίας χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς ἅπαντα ἢ ὑπ' αὐτῆς ὀριζομένη ἀναρρωτικὴ ἀδεία.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ

ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α'.

Προσόντα διορισμοῦ

Ἄρθρον 13.

Τὰ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἀρθρα προσόντα δεόν νὰ ἔχῃ ὁ υποψήφιος κατὰ τε τὸν χρόνον τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ τὸν τοῦ διορισμοῦ.

*Άρθρον 14.

1. Οὐδείς διορίζεται δημόσιος υπάλληλος ἂν μὴ κέκτηται τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν.

2. Ἀλλογενὴς ἀποκτήσας τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν διὰ πολιτογραφήσεως δὲν δύναται νὰ διορισθῆ δημοσίος υπάλληλος πρὸ τῆς συμπληρώσεως πενταετίας ἀπὸ ταύτης.

3. Διορισμὸς ἀλλοδαπῶν ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς δι' εἰδικῶν νόμων ὀριζομένας εἰδικὰς ἐξαιρέσεις.

*Άρθρον 15.

Αἱ θέσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀποκλείονται αἱ γυναῖκες, καθορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ. Μέχρι τῆς ἰσχύος τῶν διαταγμάτων τούτων διατηροῦνται αἱ κείμεναι διατάξεις.

*Άρθρον 16.

1. Οὐδείς διορίζεται δημόσιος υπάλληλος πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 21ου καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 35ου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Εἰδικαὶ ἐξαιρέσεις ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν γυναικῶν νηπιαγωγῶν, βρεφοκόμων ἢ νοσοκόμων μὴ συμπληρωσασῶν τὸ 21ον ἔτος ἢ ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν υπαλλήλων συμπληρωσάντων τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καθορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ὡς ἡμέρα γεννήσεως λαμβάνεται ἡ 1η Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως.

3. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐντὸς ἐνεήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως συντεταγμένης ληξιαρχικῆς πράξεως καί, ἐν ἑλλείψει ταύτης, προκειμένου μὲν περὶ ἀρρένων ἐκ τοῦ μητρώου ἀρρένων, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων, ἐκ τοῦ γενικοῦ μητρώου τῶν δημοτῶν.

4. Ἐπὶ πλειόνων ἐν τοῖς μητρώοις ἐγγραφῶν ἐπικρατεῖ ἡ πρώτη.

5. Δικαστικαὶ ἀποφάσεις βεβαιοῦσαι τὴν ἡλικίαν ἢ διορθῶσαι ἐγγραφὴν οὐδέποτε λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

*Άρθρον 17.

Δὲν διορίζεται δημόσιος υπάλληλος α') ὁ μὴ ἐκπληρώσας τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις ἢ μὴ ἀπαλλαγὴς τούτων νομίμως, β') ὁ μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρώα ἀρρένων, ὁ ἀνυπότακτος ἢ ὁ τελεσιδικῶς καταδικασθεὶς ἐπὶ λιποταξίᾳ.

*Άρθρον 18.

1. Δὲν διορίζεται δημόσιος υπάλληλος ὁ λόγῳ καταδίκης στερηθεὶς τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ὀρισθέντος διὰ τὴν στέρησιν χρόνου.

2. Δὲν διορίζεται ὁ καταδικασθεὶς εἰς οἰανδήποτε ποινὴν ἐπὶ κλοπῇ, ὑπεξαιρέσει (κοινῇ καὶ ἐν ὑπηρεσίᾳ), ἀπάτη, ἐκδίασει, πλαστογραφίᾳ, ἀπιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπιέσει, ἀπιστία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, παράβασι καθήκοντος, ἐγκλήματι κατὰ τῶν ἠθῶν καὶ συκοφαντικῇ δυσφημίσει. Ἐπίσης δὲν διορίζεται ὁ ὑπόδικος ὁ διὰ τελεσιδικίου βουλεύματος παραπεμφθεὶς ἐπὶ κακουργίᾳ ἢ ἐπὶ τινι τῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ παραγράφῳ ἀναφερομένων πλημμελημάτων.

3. Ἡ παραγραφὴ ἀδικήματος, ἐφ' ᾧ διετάχθη παραπομπὴ διὰ τελεσιδικίου βουλεύματος, ἢ ἀποκατάστασις, ἢ ἀμνηστία καὶ ἡ χάρις μετ' ἄρσεως τῶν συνεπειῶν δὲν αἴρουν τὴν ὡς ἄνω ἀνικανότητά.

4. Δὲν διορίζεται ὁ τελῶν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν ἢ δικαστικῇ ἀντιλήψιν.

*Άρθρον 19.

1. Οὐδείς διορίζεται δημόσιος υπάλληλος, ἂν μὴ κέκτηται τὸ προσήκον εἰς δημοσίον υπάλληλον ἥθος. Εἰς τὸ ἥθος περιλαμβάνονται καὶ αἱ ὑγιεῖς κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις τῶν υπαλλήλων κατὰ τὸ ἀρθρ. 44 § 2.

2. Δὲν διορίζεται δημόσιος υπάλληλος ὁ δι' ἀποφάσεως συμβουλίου διὰ πειθαρχικοῦς λόγους ἀπολυθεὶς ἐκ θέσεως δημοσίου υπαλλήλου ἢ υπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.

*Άρθρον 20.

1. Οὐδείς διορίζεται, ἐὰν μὴ ἦ ὑγιής.

2. Διὰ Β. διατάγματος ἐφ' ἅπασι ἐκδοθησομένου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆσονται αἱ παθήσεις καὶ βλάβαι αἱ καλύουσαι τὴν εἴσοδον εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ δύναται νὰ καθορισθοῦν εὐνοϊκότεροι ὅροι διὰ τοὺς ἀναπήρους πολέμου.

3. Ἐπίσης δι' ὁμοίων Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ προστίθενται εἰς τὰς κατὰ τὴν παράγρ. 2 παθήσεις ἢ βλάβας καὶ ἄλλαι ἢ νὰ ἀφαιρῶνται ἐξ αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, εἴτε δι' ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας, εἴτε δι' ὀρισμένας ἐξ αὐτῶν.

4. Ἡ περὶ τῆς ὑγείας καὶ ἀρτιμελείας πιστοποίησις γίνεται κατὰ τὸ ἀρθρ. 11 παρ. 7 ὑπὸ τῶν δευτεροβαθμίων ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτῶν, εἶναι δὲ ἀνίσχυρος μετὰ πάροδον ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της, ὡς καὶ εἰς περιπτώσιν, καθ' ἣν δὲν στηρίζεται ἐπὶ ἀκτινογραφίᾳ θώρακος. Προκειμένου περὶ διορισμοῦ προσωπικοῦ τῆς Κατηγορίας Γ' ἀρκεῖ πιστοποίησις ἰατροῦ κρατικοῦ υπαλλήλου μετ' ἀκτινογραφίᾳ τοῦ θώρακος.

Ἡ πιστοποίησις, ὅτι ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν παρουσιάζει ὑγείαν καὶ ἀρτιμελείαν ἐπιτρέπουσαν τὸν διορισμὸν, ὑπόκειται εἰς ἐνστάσιν, ἐπιτιδομένην εἰς τὸν πρόεδρον τῆς δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτῆς καὶ ἀπευθυνομένην ἐνώπιον τριμελῶν ἐπιτροπῶν καταρτιζομένων διὰ Β. διαταγμάτων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας κατ' ἔτος ἐκ καθηγητῶν τῶν Ἰατρικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, ὀριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Σχολῶν.

5. Προκειμένου περὶ διαμενόντων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑποψηφίων δι' ὑπηρεσίας λειτουργούσας ἐν αὐτῷ, ἢ πιστοποίησις τῆς ὑγείας γίνεται ὑπὸ δύο ἰατρῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς οἰκείας προξενικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου.

6. Διὰ τοὺς ἐξαιρεθέντας τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐκ λόγων ὑγείας δέον νὰ πιστοποιηται προσθέτως παρὰ τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ δι' ἣν ἐξηρέθησαν πάθησις ἢ βλάβη δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ ὡς ἄνω πίνακι ἢ ὅτι ἀποκατεστάθη πλήρως ἡ ὑγεία αὐτῶν, μὴ θεωρουμένης ὡς πιθανῆς τῆς ὑποτροπῆς τῆς νόσου ὡς ἐκ τῆς ἀναλήψεως τῆς δι' ἣν προορίζονται ὑπηρεσίας.

7. Δι' ἕκαστον ἐφ' ἐξῆς διοριζόμενον υπάλληλον τηρεῖται βιβλίον ὑγείας, οὗτος ὁ τύπος, τὸ περιεχόμενον καὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι καθορίζονται διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας.

Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου δύναται νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἤδη υπαλλήλους ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

*Άρθρον 21.

1. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, ὀρίζονται τὰ εἰδικὰ, κατὰ κατηγορίας ἢ κλάδους, τυπικὰ προσόντα δι' ὀρισμένας ὑπηρεσίας ἢ θέσεις.

2. Μέχρι τῆς ἰσχύος τῶν διαταγμάτων τούτων διατηροῦνται αἱ κείμεναι διατάξεις.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Διαγωνισμός

*Άρθρον 22.

1. Οὐδείς διορίζεται δημόσιος υπάλληλος, ἂν μὴ ἐπιτύχη εἰς διαγωνισμὸν ἐνώπιον ἐπιτροπῆς, συγκροτούμενης ἐκ μονίμων δημοσίων υπαλλήλων διὰ πράξεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.

Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δέον νὰ γίνῃ ἐξέτασις εἰς ξένας γλώσσας ἢ ἄλλα εἰδικὰ μαθήματα καὶ δὲν ὀ

πάρχουν μόνιμοι υπάλληλοι διά τήν εξέτασιν αὐτῶν, ἐπιτρέπεται νά ὀρισθοῦν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μέχρι τοῦ ἑνὸς τρίτου μὴ μόνιμοι υπάλληλοι ἢ καὶ ἰδιῶται.

2. Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν δύνανται ν' ἀναθέτῃ, κατὰ τὴν κρίσιν του, καὶ εἰς ἄλλα κρατικά ὄργανα τὸν διορισμὸν τῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν.

3. Ἡ προκήρυξις τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκδίδεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἔγκρισιν τῆς οἰκείας πιστώσεως διὰ τὰς δι' ἃς ὁ διαγωνισμὸς θέσεις καὶ δημοσιεύεται πρὸ ἐξήκοντα τοῦλάχιστον ἡμερῶν εἰς δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μᾶλλον κυκλοφορουσῶν καθημερινῶν ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν καὶ δύο τοῦλάχιστον φορὰς εἰς ἕκαστην, ἴως καὶ εἰς μίαν ἐκ τῶν τυχόν ἐκδιδομένων ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐνεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ.

4. Οἱ ὑποψήφιοι ὀφείλουσι νά ὑποβάλουσι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τεσσαράκοντα τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς διὰ τὴν ἐναρξίν τοῦ διαγωνισμοῦ ὀρισθείσης τὰ δικαιολογητικά ἔγγραφα καὶ νά δηλώσουσι πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ βίου των, ἢ ὅποια θὰ ἴσκει ἐπιρροὴν εἰς τὴν κρίσιν περὶ τῆς καταλληλότητός των διὰ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Ὁ μὴ δηλώσας τοιαύτην πρᾶξιν ὑπέχει τὰς συνεπειὰς ψευδοῦς δηλώσεως.

5. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐλέγχει τὰ προσόντα καὶ τὸ ἦθος τῶν ὑποψηφίων καὶ δι' εἰδικῶς ἠτιολογημένης ἀποφάσεως αὐτῆς, ἐκδιδομένης ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἐν παραγρ. 4 προθεσμίας, ἀποκλείει τοὺς μὴ κεκτημένους ταῦτα.

6. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποκλεισμοῦ δι' ἔλλειψιν ἡθους ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀσκουμένη ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ προσφυγὴ ἐκδικάζεται ὑπὸ τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, συγκροτουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ ἀπαρτιζομένου ἐκ τριῶν συμβούλων, κρίνεται δὲ κατ' οὐσίαν ἐκ τῶν ἐνόνητων. Ἡ ἀπόφασις τοῦ τμήματος τούτου ἐκδίδεται μέχρι τῆς προτεραίας τοῦ διαγωνισμοῦ.

7. Ὑποψήφιος, προσβαλὼν τὸν δι' οἰονδήποτε λόγον ἀποκλεισμὸν του καὶ ἐπιτυχῶν ἀκύρωσιν παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δικαιούται νά ἐξετασθῆ μεμονωμένως, ἐπιτυχῶν δὲ ἐντάσσεται εἰς τὴν οἰκείαν σειρὰν ἐπιτυχίας, μεταρρυθμιζομένου τοῦ οἰκείου πίνακος. Ἐὰν ὁμοίως κατὰ τὴν μεμονωμένην δοκιμασίαν ἔλαβε βαθμὸν ἐπιτυχίας ἀνώτερον τοῦ τῶν ἤδη διορισμένων καταλαμβάνει τὴν πρώτην κενοθησομένην ὑποτεθήποτε θέσιν.

8. Ὅταν αἱ πρὸς πλήρωσιν θέσεις διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἢ Ὑπουργείων εἶναι ὁμοίοβαθμοι καὶ χρῆζουσι τῶν αὐτῶν προσόντων, δύνανται νά ἐνεργῆται κοινὸς διαγωνισμὸς, μετὰ σχετικὴν εἰδικὴν ἀπόφασιν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

Ἄρθρον 23.

1. Ἡ εξέτασις ἀποβλέπουσα κυρίως εἰς τὴν διαπίστωσιν τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἱκανότητος τῶν ὑποψηφίων, εἶναι πάντοτε ἔγγραφος. Μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ ὅταν ἡ φύσις τοῦ μαθήματος τὸ ἀπαιτεῖ ἐπιτρέπεται προφορικὴ εξέτασις. Αἱ περιπτώσεις αὗται ὀρίζονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου ἐπὶ τῆς προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ. Ἡ προφορικὴ εξέτασις ἐνεργεῖται δημοσίᾳ.

2. Κατὰ τὰ λοιπά, ἢ ὕλη, τὰ προγράμματα καὶ ἡ διαδικασία τῶν διαγωνισμῶν καθορίζονται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ τῆς προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ ἐπὶ τῆς βάσει κανονισμῶν καταρτισθησομένων ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., μέχρι δὲ τῆς ἰσχύος τῶν διαταγμάτων τούτων διατηροῦνται αἱ κείμεναι διατάξεις.

3. Οἱ πίνακες ἐπιτυχίας, δημοσιευόμενοι ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἰσχύουσι ἐπὶ ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, ἢ δὲ πλήρωσιν τῶν θέσεων ἐνεργεῖται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐπιτυχίας. Ἐὰν μεταξὺ τῶν ἐπιτυχόντων εἶναι συνταξιοδοτούμενοι ἀνάπηροι πολέμου, θύματα πολέμου συνταξιοδοτούμενα ἢ μὴ, ἐπὶ τετράμηνον τοῦλάχιστον πολεμισταὶ τῆς ζώνης τῶν πρόσω ἢ ἀγωνισταὶ τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἢ μετασχόντες ὑπὸ στρατιωτικὴν ἰδιότητα εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀνταρσίας, πολύτεκνοι ἢ τέκνα πολυτέκνων, πρὸς καθορισμὸν τῆς σειρᾶς μόνον τῆς

ἐπιτυχίας των, προστίθενται εἰς τὸν συνολικὸν βαθμὸν, δι' ἔλαβον, 10)100 αὐτοῦ.

4. Ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιτυχόντων εἰς τὰς κενὰς θέσεις εἶναι ὑποχρεωτικὸς ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ διὰ τὰς κενουμένας διαρκούσης τῆς ἰσχύος τοῦ πίνακος ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κενώσεως τῆς θέσεως.

5. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. δύνανται νά ἀσκή, ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, αἴτησιν ἀκύρωσεως ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κατὰ τῆς προκηρύξεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἄρθρον 24.

1. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς ἀνευ διαγωνισμοῦ, ἐὰν εἰδικαὶ ἢ ἐξαιρετικαὶ συνθῆκαι ἐπιβάλλουσι τὴν τοιαύτην παρέκκλισιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἀπόφασις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. μετὰ εἰδικῶς ἠτιολογημένην ἔκθεσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

2. Τὸ Α.Σ.Δ.Υ. καθορίζει ἀπαραιτήτως τὴν διαδικασίαν ἐλέγχου τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων καὶ ἐπιλογῆς τῶν καταλληλοτέρων ὑπὸ εἰδικῆς, τριμελοῦς τοῦλάχιστον, ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἢ καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου τῆς ἐνδιαφερομένης ὑπηρεσίας. Κατὰ τὴν ἐπιλογὴν ταύτην, ἐπὶ ἴσοις ὄροις, προτιμῶνται κατὰ σειρὰν οἱ ἐν ἄρθρῳ 23 § 3 ἀναφερόμενοι καὶ τὰ τέκνα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ συνταξιούχων.

Ἄρθρον 25.

1. Διαγωνισμὸς δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ προσωπικὸν Γ' Κατηγορίας.

2. Πρὸς πλήρωσιν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ τούτου δημοσιεύεται ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς ἀρχῆς, παρ' ἧς ἢ ἡ κενὴ θέσις, διὰ καταχωρίσεως εἰς ἐφημερίδα ἢ τοιχοκολλήσεως εἰς δημόσιον μέρος, πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς 20ῆμέρου ὑποβάλουσι αἰτήσεις πρὸς διορισμὸν.

3. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αἰτήσεων τούτων καὶ τῶν δικαιολογητικῶν, ὁ προϊστάμενος τῆς ἀρχῆς, παρ' ἧς ἢ ἡ κενὴ θέσις, ἀφοῦ ἐλέγξῃ τὰ ἐν γένει προσόντα καὶ τὴν καταλληλότητα τῶν ὑποψηφίων, προτείνει ἀριθμὸν τριπλάσιον τῶν κενῶν θέσεων, ἐκ τούτων δὲ ὁ ἀρμοδίος πρὸς διορισμὸν ἐκλέγει τοὺς διοριστέους.

4. Ἐπὶ ἴσοις ὄροις, τηρεῖται ἢ ἐν ἄρθρῳ 24 § 2 σειρὰ προτιμήσεως.

5. Προκειμένου περὶ προσωπικοῦ Γ' Κατηγορίας τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 3 πρότασιν προβαίνει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον.

6. Ὅπου αἱ κείμεναι διατάξεις ὀρίζουσι μείζονας ἐγγυήσεις διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν προσόντων τοῦ προσωπικοῦ Γ' Κατηγορίας, τηροῦνται αὗται ἐν ἰσχύϊ.

7. Τοιαῦται μείζονες ἐγγυήσεις δύνανται ἐπίσης νά ὀρισθοῦν διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδομένων ἐπὶ τῆς προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 26.

1. Διαγωνισμὸς δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὰς θέσεις τὰς ἐξαιρουμένας τῆς μονιμότητος κατὰ τὸ ἄρθρον 61 καὶ διὰ τοὺς ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλους.

2. Διαγωνισμὸς δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν πλήρωσιν θέσεων, καταλαμβανομένων κατόπιν ἐπιτυχοῦς ἀποφοιτήσεως ἐξ εἰδικῶν δημοσίων σχολῶν προπαρασκευαζουσῶν δημοσίους ὑπαλλήλους ὀρισμένου κλάδου, κατὰ χρόνον ὑποβολῆς αἰτήσεως, κατὰ χρόνον ἀποφοιτήσεως ἐκ τῆς σχολῆς καὶ κατὰ τὴν σειρὰν ἢ τὸν βαθμὸν ἐπιτυχίας, ὡς εἰδικώτερον ὀρισθήσεται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ τῆς προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, μέχρις ἐκδόσεως τῶν ὁποίων θέλουσι ἰσχύει αἱ κείμεναι διατάξεις.

Ὡς τοιαῦται εἰδικαὶ σχολαὶ θεωροῦνται καὶ αἱ Φιλοσοφικαί, Φυσικομαθηματικαί, Θεολογικαί, Γεωπονικαὶ καὶ Δασολογικαὶ Σχολαὶ τῶν Πανεπιστημίων, αἱ Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημαῖαι καὶ αἱ Ἀκαδημαῖαι Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

3. Ειδικοί διαγωνισμοί δύνανται να καθιερούνται διά την πρόσληψιν τών επί συμβάσει υπαλλήλων, επί τῇ βάσει αποφάσεων τοῦ Α. Σ. Δ. Υ.

ΤΜΗΜΑ Γ΄.

Βαθμὸς διοριζομένου

Ἄρθρον 27.

1. Ὁ διοριζόμενος εἰσάγεται εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν διὰ τοῦ τελευταίου ἐν ἑκάστη Κατηγορίᾳ βαθμοῦ, τοῦ προβλεπομένου ἐν τῷ οἰκείῳ κλάδῳ.

2. Αἱ κείμεναι εἰδικαὶ διατάξεις αἱ προβλέπουσαι τὴν εἰσόδον εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν διὰ βαθμοῦ ἀνωτέρου τοῦ ἐν τῷ οἰκείῳ κλάδῳ προβλεπομένου καταργοῦνται, πλὴν ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον διατηρηθῆ ἐν ἰσχύϊ διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Διὰ τῶν διαταγμάτων τούτων δύνανται νὰ καθορισθῇ βαθμὸς εἰσόδου κατώτερος τοῦ ἐν τῷ εἰδικῷ νόμῳ καθοριζομένου.

ΤΜΗΜΑ Δ΄.

Πράξις διορισμοῦ

Ἄρθρον 28.

Ἐπάλληλοι ἀπὸ τοῦ βου βαθμοῦ καὶ ἄνω διορίζονται διὰ Β. διατάγματος, οἱ δὲ λοιποὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῆς νόμῳ ὀριζομένης ἐτέρας ἀρχῆς.

Ἄρθρον 29.

1. Ἡ περὶ διορισμοῦ πράξις δημοσιεύεται πρὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐν περιλήψει μνημονεύουσα α') τὴν διορίζουσαν ἀρχήν, β') τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς πράξεως, γ') τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ διορισθέντος καὶ δ') τὴν θέσιν, εἰς ἣν διορίζεται, τὸν βαθμὸν, ὡς καὶ πάντα περιλαμβανόμενον ἐν τῇ πράξει εἰδικῶν προσδιορισμῶν.

2. Δὲν ἐπιτρέπεται ἀνάληψις ὑπηρεσίας οὐδ' ὀρκωμοσία, ἐὰν τὸ ἔγγραφον τῆς κοινοποιήσεως δὲν μνημονεύῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη ἢ περιλήψις τοῦ διορισμοῦ. Εἰδικαὶ διατάξεις προβλέπουσαι προσθέτους ὑποχρεώσεις ὀρισμένων κατηγοριῶν υπαλλήλων πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

3. Ἐφ' ὅσον ἤθελεν ὑπάρξει ἐπιείγουσα ἀνάγκη, βεβαιουμένη δι' εἰδικῆς πράξεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαιρέσειν ἢ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως προσωρινῆ ἀνάληψις ὑπηρεσίας ὑπὸ α') τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ β') τῶν ἀναπληρωτῶν τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ.

4. Εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁ διορισμὸς δέον νὰ δημοσιευθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας, ἄλλως ὁ ὑπάλληλος θεωρεῖται αὐτοδικαίως ἀπολυθεὶς.

Ἄρθρον 30.

1. Ὁ διορισμὸς κοινοποιεῖται ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του δι' ἔγγραφου τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τῆς ἐκδόσεως τὸν διορισμὸν ἀρχῆς, ἐπιδομένου εἰς τὸν διοριζόμενον ἢ εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἐπὶ ἀποδείξει.

2. Ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ τάσσεται καὶ εὐλογος προθεσμία, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰς τριάκοντα ἡμέρας, πρὸς ὀρκωμοσίαν τοῦ διοριζομένου καὶ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.

Ἐν παραλείψει καθορισμοῦ τοιαύτης προθεσμίας, θεωρεῖται ταχθεῖσα προθεσμία τριάκοντα ἡμερῶν.

3. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῆς παραγρ. 1, ὁ διορισμὸς θεωρεῖται κοινοποιηθεὶς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ἀπὸ τῆς ἡμέρας δὲ ταύτης ἀρχεται τριακονθήμερος προθεσμία πρὸς ὀρκωμοσίαν τοῦ διοριζομένου καὶ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Ἀνάκλησις διορισμοῦ

Ἄρθρον 31.

Ὁ δημοσιευθεὶς διορισμὸς ἀνακαλεῖται, ἐὰν ὁ διορισθεὶς δὲν ἀπεδέχθη αὐτὸν εἴτε ρητῶς εἴτε σιωπηρῶς διὰ τῆς παραμελήσεως τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον § 2 καὶ 3 προθεσμίας, ἢ δὲν ἐξεπλήρωσεν ἄλλας κατὰ νόμον προσθέτους ὑποχρεώσεις πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του.

Ἄρθρον 32.

1. Διορισμὸς γενόμενος κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀνακαλεῖται ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος, μὴ δυναμένου, προκειμένου περὶ υπαλλήλου διορισθέντος κατόπιν διαγωνισμοῦ, νὰ ὑπερβῇ τὴν διετίαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του. Ἀνακαλεῖται ὁμοῦ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐὰν ὁ διορισθεὶς προεκάλεσεν ἢ ὑπεβοήθησεν τὴν παρανομίαν, ἢ ἐὰν ὁ διορισμὸς ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 14 καὶ 18.

2. Ἐὰν ἡσκήθη πειθαρχικὴ δίωξις κατὰ τὸ ἄρθρον 137 § 2, ἀνάκλησις διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν ἐπιτρέπεται.

3. Ὁ διορισθεὶς, τοῦ ὁποῦ ὁ διορισμὸς ἀνεκλήθη κατὰ τὴν § 1, ὑπέχει, δι' ὃν χρόνον ἐξετέλεσε τὰ καθήκοντα τοῦ δημοσίου υπαλλήλου, τὰς εὐθύνας τούτου, αἱ πράξεις δὲ αὐτοῦ εἶναι ἐγκυροί.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄.

Ὀρκωμοσία

Ἄρθρον 33.

1. Ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις καταρτίζεται διὰ τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἀποδοχῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ διοριζομένου.

2. Ἡ ἀποδοχὴ δηλοῦται διὰ τῆς ὀρκωμοσίας.

Ἄρθρον 34.

1. Ἀνάληψις ὑπηρεσίας δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς δόσεως τοῦ ὄρκου.

2. Ὁ ὄρκος δίδεται ἐνώπιον τῆς ἐκδόσεως τὸν διορισμὸν ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐν τῷ ἔγγραφῳ τοῦ διορισμοῦ ὀριζομένου ἀντιπροσώπου αὐτῆς.

3. Ἐλλείπει δημοσίας ἀρχῆς ἐν τῷ τόπῳ τῆς ὀρκωμοσίας, δύνανται ἢ ἐκδοῦσα τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ ἀρχὴ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν διοριζόμενον τὴν ὀρκωμοσίαν ἐνώπιον ἱερέως ἢ δύο πολιτῶν Ἑλλήνων, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτων, δι' ἐκθέσεως ὀρκωμοσίας συντασσομένης ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

4. Ἡ ὀρκωμοσία βεβαιοῦται διὰ πρωτοκόλλου, χρονολογουμένου καὶ ὑπογραφομένου ὑπὸ τε τοῦ ὀρκιζομένου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων.

Ἄρθρον 35.

1. Ὁ τύπος τοῦ ὄρκου ἔχει οὕτω: «Ὀρκίζομαι νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ διαχειρίζομαι τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως τὴν ἀνατεθεισάν μοι δημοσίαν ὑπηρεσίαν».

2. Οἱ ἄλλοδαποὶ ὑπάλληλοι ὁμνῶν τὸν ἐπόμενον ὄρκον: «Ὀρκίζομαι νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους αὐτῆς καὶ νὰ διαχειρίζομαι τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως τὴν ἀνατεθεισάν μοι δημοσίαν ὑπηρεσίαν».

ΤΜΗΜΑ Ζ΄.

Ἀναδιορισμὸς

Ἄρθρον 36.

Ἀναδιορισμὸς ἐπιτρέπεται ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μόνον προκειμένου περὶ μονίμων υπαλλήλων ἀπολυθέντων λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος εἶχε πενταετῆ τουλάχιστον ὑπηρεσίαν μονίμου υπαλλήλου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἀναδιορισμὸς ἐνεργεῖται ἄνευ διαγωνισμοῦ εἰς ὁμοίοβαθμον καὶ ἐν τῷ αὐτῷ κλάδῳ κενῆν θέσιν, μετὰ προηγούμενην διαπίστωσιν ὑπὸ τῆς

δευτεροβαθμίου ύγειονομικής επιτροπής, ότι αποκατεστάθη πλήρως ή σωματική ή πνευματική αὐτοῦ ικανότης πρὸς ἀκώλυτον ἐν τῷ μέλλοντι ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του καὶ ἐὰν κέκτηται τὰ κατὰ τὸν ἀναδιορισμὸν τυπικὰ προσόντα πλὴν τῆς ἡλικίας. Περὶ τοῦ ἀναδιορισμοῦ ἀποφασίζει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον, ἐκτιμῶν τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα τοῦ αἰτουμένου τὸν ἀναδιορισμὸν.

*Ἀρθρον 37.

Τὰ ἄρθρα 28-35 ἰσχύουν καὶ ἐπὶ ἀναδιορισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

*Ἀρθρον 38.

1. Αἱ θέσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος διεπομένου προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἀνήκουν εἰς τέσσαρας κατηγορίας:

Κατηγορία εἰδικῶν θέσεων.

Α' Κατηγορία.

Β' Κατηγορία.

Γ' Κατηγορία.

2. Ἐκάστη τῶν Κατηγοριῶν τούτων κέκτηται ἰδίαν βαθμολογικὴν κλίμακα.

3. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων καὶ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Α' Κατηγορίας οἱ τοῦ 1ου βαθμοῦ εἶναι ἀνώτατοι. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Α' Κατηγορίας τοῦ 2ου ἕως καὶ 5ου βαθμοῦ εἶναι ἀνώτεροι.

*Ἀρθρον 39.

1. Θέσεις τῆς Κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων εἶναι αἱ θέσεις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ (ὑπαλλήλου), τοῦ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ Α' καὶ Β' τάξεως, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου, τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου καὶ τοῦ Νομάρχου.

2. Θέσεις τῆς Α' Κατηγορίας εἶναι ἐκεῖναι, δι' ἧς ὡς τυπικὸν προσὸν διορισμοῦ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτεῖται πτυχίον ἢ δίπλωμα ἀνωτάτης ἢ ἀνωτέρας ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς Σχολῆς (Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου, Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς κ.λ.π.).

3. Θέσεις τῆς Β' Κατηγορίας εἶναι ἐκεῖναι, δι' ἧς ὡς τυπικὸν προσὸν διορισμοῦ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοτίμου σχολείου ἢ ἄλλης μέσης ἢ κατωτέρας σχολῆς ἢ ὠρισμένη εἰδικότης ἢ ἐμπειρία.

4. Θέσεις τῆς Γ' Κατηγορίας εἶναι ἐκεῖναι, δι' ἧς δὲν ἀπαιτοῦνται τὰ ὡς ἀνω τυπικὰ προσόντα.

5. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδόμενων ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τοῦ Συντονισμοῦ καὶ Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὀρίζεται τίνες τῶν προπαρασκευαστικῶν ἢ μετεκπαιδευτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων σχολῶν ἢ σχολείων λογιζονται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ὡς ἀνώτατοι, ἀνώτεροι, μέσοι ἢ κατώτεροι.

6. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδόμενων ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, καθορίζονται τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας ἐν γένει τῶν πρὸς τοῦτο ἰδρυθησομένων τυχόν Σχολῶν ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὴν ὑπαλληλικὴν σταδιοδρομίαν.

*Ἀρθρον 40.

1. Αἱ θέσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος διεπομένου προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν κατατάσσονται εἰς δέκα πέντε (15) ἐν ὧν βαθμοὺς ὡς ἑπεται:

Βαθμὸς α, Βαθμὸς β.

1ος βαθμὸς	7ος βαθμὸς
2ος »	8ος »
3ος »	9ος »
4ος »	10ος »
5ος »	11ος »
6ος »	12ος »
	13ος »

2. Αἱ θέσεις τῆς Κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων κατατάσσονται εἰς τοὺς βαθμοὺς α καὶ β. Εἰς τὸν βαθμὸν α' ἀνήκουν οἱ Πληρεξούσιοι Ὑπουργοὶ α' τάξεως καὶ οἱ Γενικοὶ Διοικηταί. Εἰς τὸν βαθμὸν β' ἀνήκουν οἱ Πληρεξούσιοι Ὑπουργοὶ β' τάξεως, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς Ὑπουργείων, οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι καὶ οἱ Νομάρχαι.

Αἱ θέσεις τῆς Α' Κατηγορίας κατατάσσονται εἰς τοὺς ἐπομένους 9 πρώτους βαθμοὺς, ἐξ ὧν ἀνώτατος εἶναι ὁ 1ος καὶ κατώτατος ὁ 9ος.

Αἱ θέσεις τῆς Β' Κατηγορίας κατατάσσονται εἰς τοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 4ου μέχρι τοῦ 11ου, ἐξ ὧν ἀνώτατος εἶναι ὁ 4ος καὶ κατώτατος ὁ 11ος.

Αἱ θέσεις τῆς Γ' Κατηγορίας κατατάσσονται εἰς τοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 8ου μέχρι τοῦ 13ου, ἐξ ὧν ἀνώτατος εἶναι ὁ 8ος καὶ κατώτατος ὁ 13ος.

Ἡ ἐν ἐκάστῳ κλάδῳ κατάταξις θέσεων ἐκάστης Κατηγορίας δύναται, ἀναλόγως τῶν κατ' ἰδίαν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, νὰ μὴ ἐξαντλή τὴν ὡς ἀνω δι' ἐκάστην Κατηγορίαν προβλεπομένην βαθμολογικὴν κλίμακα.

3. Δύνανται νὰ εἶναι ἐνιαῖα ὀργανικῶς μόνον αἱ θέσεις τῶν ἐπομένων βαθμῶν καὶ ἐφ' ὅσον προβλέπονται τοιαῦται ἐν ἐκάστη ὑπηρεσίᾳ:

Εἰς τὴν Α' Κατηγορίαν: α) τοῦ 3ου καὶ 2ου, β) τοῦ 5ου καὶ 4ου καὶ γ) τοῦ 9ου, 8ου καὶ 7ου.

Εἰς τὴν Β' Κατηγορίαν: τοῦ 11ου, 10ου, 9ου, 8ου καὶ 7ου.

Εἰς τὴν Γ' Κατηγορίαν: τοῦ 13ου, 12ου, 11ου, 10ου καὶ 9ου.

Εἰδικαὶ ἐξαιρέσεις καθορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ.

4. Εἰς τοὺς βαθμοὺς α, β καὶ 1ον κατατάσσονται μόνον οἱ κατέγοντες τὰς εἰς αὐτοὺς ἀντιστοιχοῦσας κατὰ τὸ ἄρθρ. 204 θέσεις.

*Ἀρθρον 41.

1. Ἐκαστος ὑπάλληλος ἀνήκει εἰς τὴν Κατηγορίαν τῆς θέσεως αὐτοῦ.

2. Ἀπαγορεύεται ἢ διὰ μεταθέσεως, μετατάξεως, προαγωγῆς ἢ καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον ὑπαγωγή ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς Κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκει εἰς ἑτέραν, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως μετεκπαιδεύσεως εἰς ἀνωτέρας ἢ ἀνωτάτας σχολὰς.

*Ἀρθρον 42.

1. Ἐκαστος ὑπάλληλος φέρει τὸν βαθμὸν τῆς θέσεως αὐτοῦ.

2. Ἀπαγορεύεται ἢ ἀπονομὴ βαθμοῦ ἀνωτέρου τῆς κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως.

*Ἀρθρον 43.

Οὐδεὶς διορίζεται εἰς θέσιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν Α' Κατηγορίαν, ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηται τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 § 2 προσόντα, καὶ εἰς θέσιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν Β' Κατηγορίαν, ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηται τὰ κατὰ τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προσόντα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

*Ἀρθρον 44.

1. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος εἶναι ἐκτελεστής τῆς θελήσεως τοῦ Κράτους καὶ ὀφείλει πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὰ ἔθνικα ἰδεώδη.

2. Ἰδεολογία σκοποῦσαι τὴν διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπὴν τοῦ ὑφισταμένου πολιτειακοῦ ἢ κοινωνικοῦ καθεστώτος ἀντίκεινται ἀπολύτως πρὸς τὴν ιδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

*Άρθρον 45.

1. Ὁ δημόσιος υπάλληλος εἶναι υπεύθυνος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ τὴν νομιμότητα τῶν ὑπηρεσιακῶν του ἐνεργειῶν.

2. Ὁ υπάλληλος ὀφείλει ὑπακοῆν εἰς τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων του, ἀλλ', ἐκτελῶν διαταγὴν, ἣν θεωρεῖ παράνομον, ὀφείλει πρὸ πάσης ἐκτελέσεως νὰ ἀναφέρῃ ἐγγράφως τὴν ἣν ἔχει ἀντίθετον γνώμην καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν ἀμελλητί. Ἡ διαταγὴ δὲν προσκτᾶται νομιμότητα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτήν.

3. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἡ διαταγὴ εἶναι προδήλως παράνομος ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ μὴ ἐκτελέσῃ ταύτην, ἀναφέρων ἄνευ ἀναβολῆς. Ὅταν ἐν τῇ διαταγῇ, ἡ ὁποία προδήλως ἀντίκειται εἰς σαφεῖς καὶ ρητὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος, νόμων ἢ διαταγμάτων, διατυποῦνται ἐπείγοντες λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἢ ὅταν, κατόπιν ἀρνήσεως ὑπακοῆς εἰς πρώτην διαταγὴν, ἀντικειμένην ὡς ἄνευ προδήλως εἰς τοιαύτας διατάξεις, ἀκολουθήσῃ δευτέρα διαταγὴ ἐκθέτουσα ἐπείγοντας λόγους γενικωτέρου συμφέροντος, ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν, ἀναφέρων συγχρόνως εἰς τὴν προϊσταμένην τοῦ διατάξαντος ἀρχὴν, ὅπου συντρέχει περίπτωσις.

4. Ὑπάλληλος, ἔχων ἀντίθετον γνώμην ἐπὶ τινος ἐντελλομένης ἐνεργείας, χρηζούσης τῆς προσυπογραφῆς ἢ θεωρήσεώς του, ὀφείλει πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς εὐθύνης νὰ διατυπώσῃ ταύτην ἐγγράφως.

5. Ἡ ἀπλὴ παράλειψις ἐπιβαλλομένης προσυπογραφῆς ἢ θεωρήσεως ἐνεργείας τινὸς δὲν ἀπαλλάσσει τὸν παραλιπόντα τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην.

*Άρθρον 46.

1. Πᾶς δημόσιος υπάλληλος ὀφείλει νὰ τηρῇ ἐχεμυθίαν ἐπὶ γεγονότων ἢ πληροφοριῶν, ὧν λαμβάνει γνώσιν ἕνεκα τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων του.

2. Ἰδιαιτέρως ὀφείλει νὰ τηρῇ ἐχεμυθίαν ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἢ διαταγὰς ἢ ὡς ἐκ τῆ φύσεως τῆς ἐνεργείας ἀπορρήτων, ὅσα ἐνεπιστεύθησαν εἰς αὐτὸν οἱ προϊστάμενοί του ἢ τῶν ὁποίων ἔλαβε γνώσιν ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ ἢ ἐξ ἀκριτομυθίας τῶν συναδέλφων του.

3. Μαρτυρία ἢ πραγματογνωμοσύνη ἐπὶ θεμάτων τῆς δευτέρας παραγράφου ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ.

*Άρθρον 47.

1. Ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ ἐργάζεται ἀνελλιπῶς κατὰ τὸν κεκανονισμένον χρόνον καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι ἀπαιτοῦν τοῦτο.

2. Ἡ ἀπεργία, ἀντίκειται ἀπολύτως πρὸς τὴν φύσιν τῆς δημοσίας υπαλληλικῆς σχέσεως.

*Άρθρον 48.

1. Ἀπαγορεύονται εἰς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους δημόσιαι ἐκδηλώσεις πολιτικοῦ χαρακτῆρος. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ δημοσία ἀσκήσις κριτικῆς τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῶν προϊσταμένων των ἀρχῶν κατὰ τρόπον προδίδοντα ἔλλειψιν ἀντικειμενικότητος, διὰ σκοπίμου χρήσεως ἀβασίμων ἐπιχειρημάτων, ἢ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

2. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους ἡ σύστασις συνεταιρισμῶν ἐπιδιωκόντων πολιτικούς σκοποὺς ἢ ἡ συμμετοχὴ των εἰς τοιοῦτους.

3. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τῶν δημοσίων υπαλλήλων ἢ καὶ μεμονωμένως εἰς τοὺς ἢ προσχώρησις ἢ συνένωσις πρὸς ἕτερα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα μὴ ἀποτελούμενα ἐκ δημοσίων υπαλλήλων.

*Άρθρον 49.

1. Ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ διάγῃ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται ἄξιος τῆς κοινῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκτιμήσεως.

2. Ὁ υπάλληλος ὀφείλει νὰ συμπεριφέρηται καλῶς πρὸς τοὺς πολίτας.

3. Ὁ δημόσιος υπάλληλος ὀφείλει ἅμα τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως εἰς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν τὴν περιουσιακὴν αὐτοῦ κατάστασιν.

Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὑπέχουν διὰ τὴν περιουσιακὴν αὐτῶν κατάστασιν οἱ μετὰ τοῦ υπαλλήλου συνοικοῦντες σύζυγος καὶ τέκνα αὐτοῦ. Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ γάμος συνήφθη μετὰ τὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰσοδόν, ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περιουσιακὴν του κατάστασιν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου. Ἐπίσης ὀφείλουν ὁ υπάλληλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνοικοῦντες σύζυγος καὶ τέκνα νὰ δηλοῦν καὶ πᾶσαν οὐσιώδη μεταβολὴν τῆς περιουσιακῆς των καταστάσεως, ἐπερχομένην κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ υπαλλήλου. Ἐὰν ὁ υπάλληλος ἐπικαλεῖται ὅτι συντηρεῖται καὶ ἐκ τῶν προσόδων συνοικοῦντων προσώπων, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ καὶ τὴν περιουσιακὴν αὐτῶν κατάστασιν.

4. Ἐὰν δημόσιος υπάλληλος, ὡς ἐκ τῆς διαβιώσεως αὐτοῦ ἢ λόγῳ ἀπροσδοκίτου καὶ δυσαναλόγου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν γένει περιουσιακὴν κατάστασιν κτήσεως κινήτων ἢ ἀκινήτων, διεγείρῃ ὑπονοίαν περὶ τῆς προελεύσεως τῶν χρηματικῶν αὐτοῦ πόρων, αἱ προϊστάμεναι αὐτοῦ ἀρχαὶ ὀφείλουν νὰ ἐπιληφθοῦν τῆς ἐρεύνης πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πηγῆς τῶν τοιούτων πόρων.

5. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον προκύψει βᾶσιμοι ὑπόνοιαι, ὅτι ὁ υπάλληλος ἀπέκτησε τοὺς πόρους τούτους ὑπὸ συνθήκας σφιστώσας ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδικημα, ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἐνεργεῖ τὰ δέοντα διὰ τὴν ποινικὴν ἢ πειθαρχικὴν δίωξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

*Άρθρον 50.

1. Οἱ δημόσιοι υπάλληλοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἑβδομαδιαίαν ἐργασίαν τριακονταεξάωρον μὲν ἀπὸ 15 Ἰουνίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου, τσσαρακονταδύωρον δὲ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑννέα μῆνας.

2. Αἱ ὥραι ἐργασίας ὀρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

3. Ὅρίζονται ἡμέραι ἀργίας αἱ ἐξῆς:

α') Ἡ Ἑθνικὴ ἑορτῆ.

β') Ἡ 28 Ὀκτωβρίου.

γ') Ἡ Βασιλικὴ ἑορτῆ.

δ') Πᾶσαι αἱ Κυριακαί.

ε') Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους.

στ') Τὰ Θεοφάνεια.

ζ') Ἡ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς.

η') Ἡ Καθαρὰ Δευτέρα.

θ') Ἡ Μεγάλῃ Παρασκευῇ.

ι') Ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα.

ια') Ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Δευτέρα τῆς Πεντηκοστῆς).

ιβ') Ἡ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

ιγ') Ἡ πρώτη καὶ δευτέρα ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων.

4. Διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται νὰ ὀρισθῇ καὶ μία κατ' ἔτος ἡμέρα ἀργίας δι' ἐκάστην περιφέρειαν, πρὸς ἑορτασμὸν θρησκευτικοῦ ἢ ἐθνικοῦ γεγονότος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

*Άρθρον 51.

1. Ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τῶν Δημοσίων υπαλλήλων ἀσκήσις ἰδιωτικοῦ ἔργου ἢ ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ ἀσκήσις ἔργου ἢ ἐργασίας συμβιβαστέρας πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς θέσεως τοῦ υπαλλήλου καὶ μὴ παρεμποδίζούσης τὴν ὁμαλὴν ἐκτέ-

λεσιν τῆς ὑπηρεσίας του μετὰ προηγουμένην ἄδειαν τοῦ προϊσταμένου Ὑπουργοῦ, χορηγουμένην μετὰ συμφωνον ἡτιολογημένην γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ δυναμένην ν' ἀνακληθῆ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ὁ ὑπάλληλος ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν προϊσταμένην του ἀρχὴν τὴν ἀσκήσιν τῆς ἐργασίας.

3. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ὑπάλληλον ἢ κατ' ἐπάγγελμα ἀσκήσις ἐμπορίας, ἢ σύστασις συνεταιρισμῶν ἐπιδιωκόντων κερδοσκοπικούς σκοπούς ἢ ἢ συμμετοχὴ του εἰς τοιοῦτους.

4. Αἱ κείμεναι εἰδικαὶ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

* Ἄρθρον 52.

1. Ἀπαγορεύεται ἢ συμμετοχὴ δημοσίου ὑπαλλήλου εἰς τὴν διοίκησιν ἀνωνύμου ἐταιρίας, ἀνευ ἀδείας χορηγουμένης, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 51.

2. Ἀπαγορεύεται ἢ ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, συζύγου καὶ τέκνων αὐτοῦ ἀπόκτησις μετοχῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ὑπαγομένων εἰς τὸν εἰδικὸν ἔλεγχον τῆς παρ' ἢ ὑπηρετεῖ ὁ ὑπάλληλος ὑπηρεσίας ἢ ὁπωσδήποτε συνεργαζομένων ἢ συναλλασσομένων μετ' αὐτῆς.

3. Προκειμένου περὶ ἀνωνύμων ἐταιριῶν ἀναδόχων δημοσίων ὑπηρεσιῶν, τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ κείμεναι διατάξεις αἱ θεσπιζούσαι τὴν συμμετοχὴν δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῶν.

4. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ἀσκήσις ἔργων ἀσυμβιβάστων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πρὸς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα.

* Ἄρθρον 53.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ἀσκήσις τῆς δικηγορίας, καταργουμένων τῶν ἀντιθέτων εἰδικῶν διατάξεων καὶ τηρουμένων ἐν ἰσχύϊ μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ κώδικος δικηγόρων προβλεπομένων εἰδικῶν ἐξαιρέσεων

* Ἄρθρον 54.

1. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δὲν δύναται νὰ κατέχη διὰ διορισμοῦ καὶ ἑτέραν ὑπαλληλικὴν θέσιν δημοσίαν ἢ παρ' ὀργανισμῶ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, κοινωφελῆ ὀργανισμῶ ἢ ἄλλῳ νομικῶ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ἢ θέσιν εἰς παραχωρηθεῖσαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἢ ἐπιχειρήσιν. Δημόσιος ὑπάλληλος διορισθεὶς εἰς τοιαύτην θέσιν καὶ ἀποδεχθεὶς τὸν διορισμὸν θεωρεῖται αὐτοδικαίως παραιτηθεὶς τῆς παλαιᾶς θέσεως.

2. Τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ἐξαιροῦνται οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἰσοτίμου ἀνωτάτης Σχολῆς δυνάμενοι νὰ κατέχωσι καὶ δευτέραν θέσιν. Διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ συμφωνον γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. δύναται νὰ ὀρίζονται καὶ ἄλλαι θέσεις ὡς δυνάμεναι κατ' ἐξαιρέσιν νὰ κατέχωνται ὡς δευτέρα θέσις.

3. Κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις κατοχῆς δευτέρας θέσεως, λαμβάνεται ἐκ τῆς ἡσσοнос μισθοδοτουμένης θέσεως τὸ 1/3 τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἀνευ ἐπιδόματός τινος.

* Ἄρθρον 55.

1. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δὲν δύναται, εἴτε ἀτομικῶς εἴτε μετέχων συλλογικοῦ ὀργανου, νὰ ἐπιληφθῆ τῆς ἐπιλύσεως ζητήματος, διὰ τὸ ὅποιον ἔχει πρόδηλον συμφέρον αὐτὸς ἢ συγγενῆς αὐτοῦ ἐξ αἵματος ἢ ἀγχιστείας μέχρι καὶ τοῦ τρίτου βαθμοῦ.

2. Ἡ παράβασις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἀποτελεῖ λόγον ἐκυρότητος τῆς σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως, ἐὰν ἢ ἀποσιωπηθεῖσα κατὰ τὰ ἄνω σχέσις τοῦ ὑπαλλήλου ἐπέδρασεν οὐσιωδῶς ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς πράξεως ταύτης.

3. Δημόσιοι ὑπάλληλοι συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους μέχρι τρίτου βαθμοῦ, ὡς ἄνω, δὲν δύνανται νὰ μετέχουν εἰς τὴν αὐτὴν συνεδριὰν συλλογικοῦ ὀργανου.

* Ἄρθρον 56.

1. Δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετοῦν ἐν τῇ περιφέρειᾳ, ἐξ ἧς κατὰγονται αὐτοὶ ἢ ἢ σύζυγός των ἢ ἐν ἢ εἶναι μονίμως ἐγκα-

τεστημένοι αὐτοὶ ἢ ἢ οἰκογένεια τῆς συζύγου των ἢ ἔχουν εἰδικούς δεσμούς λόγῳ προτέρας μονίμου ἐγκαταστάσεως ἢ ἀσκοῦν ἢ ἡσκησαν τὸ ἐκλογικὸν τῶν δικαίωμα κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα τῆς τοποθετήσεώς των τρία ἔτη αὐτοὶ ἢ ἢ πατὴρ των ἢ τῆς συζύγου των :

α') Γενικοὶ Διοικηταί, Νομάρχαι, Ἐπαρχοὶ καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι τῆς Α' Κατηγορίας Γενικῶν Διοικήσεων, νομαρχιῶν καὶ γραφείων ἐπαρχῶν

β') οἰκονομικοὶ ἐν γένει ὑπάλληλοι τῆς Α' Κατηγορίας

γ') προϊστάμενοι γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν

δ') δασικοὶ ἐν γένει ὑπάλληλοι.

ε') νομομηχανικοὶ, ἐπαρχιακοὶ μηχανικοὶ, ἐπιθεωρηταὶ δημοσίων ἔργων καὶ οἱ παρ' αὐτοῖς μηχανικοὶ

στ') ἐπιθεωρηταὶ μέσης καὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως

ζ') ἐπιμεληταὶ εἰσπράξεως καὶ ἄνδρες τῆς τελωνοφυλακῆς.

Περιφέρεια ἐν τῇ παρουσίᾳ παραγράφῳ νοεῖται ἢ πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν, ὅταν τοιαύτη εἶναι ὁ νομὸς ἢ ἄλλη εὐρυτέρα αὐτοῦ περιφέρεια, ἄλλως νοεῖται ἢ τοῦ νομοῦ. Διὰ τοὺς Γενικούς Διοικητὰς περιφέρεια νοεῖται ἢ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους τῶν Γενικῶν Διοικήσεων ἢ ἐκλογικὴ περιφέρεια τῆς ἑδρας αὐτῶν. Διὰ τοὺς ὑπὸ στοιχ. ζ' ὑπαλλήλους περιφέρεια νοεῖται ἢ τῆς ἐπαρχίας.

2. Ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες τοὺς δεσμούς τῆς αὐτῆς παραγράφου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας καὶ ὑπηρετοῦντες εἰς ἄλλους τόπους τῶν νομῶν Ἀττικῆς καὶ Θεσσαλονίκης.

3. Ὁ εἰς ἐν ἐκοινοποιήθη ἢ τυχὸν παρὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις γενομένη τοποθέτησις ὑπάλληλος ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως δήλωσιν περὶ τοῦ κωλύματος. Ἡ μὴ ὑποβολὴ τοιαύτης δηλώσεως ἢ ἢ ὑποβολὴ τοιαύτης ἀνακριβοῦς συνιστᾷ πειθαρχικὸν ἀδίκημα δυνάμενον νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῆς ὀριστικῆς παύσεως. Ἡ τυχὸν παρὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν δήλωσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἐκτέλεσις τῆς τοποθετήσεως καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὸν ἀρμόδιον προϊστάμενον τῆς ὑπηρεσίας τὸν ὑπογράφαντα τὴν περὶ τοποθετήσεως πράξιν.

Ἡ ὡς ἄνω πράξις τοῦ προϊσταμένου, ἐὰν οὗτος εἶναι ὑπάλληλος, καὶ ἢ ἐγκατάστασις τοῦ ὑπαλλήλου, εἰς τὴν ἐτοποθετήθη παρὰ τὰς διατάξεις ταύτας θέσιν, συνιστοῦν δι' ἀμφοτέρους πειθαρχικὸν ἀδίκημα δυνάμενον νὰ ἐπισύρῃ καὶ τὴν ποινὴν τῆς ὀριστικῆς παύσεως.

4. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ δύναται αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων παραγράφων νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς ἄλλους ὑπαλλήλους ἢ νὰ ἐξαίρεθοῦν αὐτῶν καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

* Ἄρθρον 57.

1. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος εὐθύνεται ἐναντι τοῦ Δημοσίου διὰ πάσαν θετικὴν ζημίαν, ἣν προὔξεν ἢ εἰς αὐτὸ ἐκ δόλου ἢ βαρείας ἀμελείας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις, εἰς ἃς ὑπεβλήθη τοῦτο ἐναντι τρίτων ἐνεκα παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, γενομένων ἐπίσης ἐκ δόλου ἢ βαρείας ἀμελείας. Δὲν εὐθύνεται ὁ ὑπάλληλος ἐναντι τρίτων διὰ τοιαύτας πράξεις ἢ παραλείψεις αὐτοῦ.

2. Τὸ ἀρμόδιον τακτικὸν ἢ διοικητικὸν δικαστήριον δύνανται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀμελείας, ἐκτιμῶν τὰς εἰδικὰς ἐκάστοτε περιστάσεις, νὰ καταλογίσῃ τὸν ὑπάλληλον καὶ εἰς μέρος μόνον τῆς ἐπελθούσης τῇ Δημοσίῳ ζημίας ἢ τῆς εἰς τὴν ὑπεβλήθη τοῦτο ἀποζημιώσεως.

3. Ἐὰν πλείονες ὑπάλληλοι προὔξεν ἢ εἰς τὴν ζημίαν εἰς τὸν Δημοσίον, ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικού δικαίου.

*Άρθρον 58.

Τὰ τῆς ἀστικῆς εὐθύνης τῶν δημοσίων ὑπολόγων ἐκ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν διέπονται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν περι τούτων διατάξεων.

*Άρθρον 59.

Τὸ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου πρὸς ἀποζημίωσιν ἐναντι τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ άρθρου 57 παραγράφεται μετὰ τριετίαν, ἀρχομένην εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τῆς παραγράφου 1 ἀφ' ἧς ἐπῆλθεν ἡ ζημία, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀφ' ἧς τὸ Δημόσιον κατέβαλε τὴν ἀποζημίωσιν.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ**ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ****ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.****ΜΟΝΙΜΟΤΗΣ**

*Άρθρον 60.

1. Ὁ εἰς τακτικὴν θέσιν μέχρι καὶ τοῦ βου βαθμοῦ διοριζόμενος ὑπάλληλος διανύει διετὴ δοκιμαστικὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀπολυθῆ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

2. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς διετοῦς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ὑποχρεοῦται ν' ἀποφανθῆ ἂν ὁ διορισθεὶς εἶναι κατάλληλος πρὸς μονιμοποίησιν.

3. Ὁ κρινόμενος ὡς μονιμοποιητέος μονιμοποιεῖται διὰ Β. διατάγματος ἢ ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης ὑπὸ τῆς διορισάσης ἀρχῆς καὶ δημοσιευομένης καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ διορισμὸς.

4. Δι' ὁμοίας πράξεως ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς ὁ κριθεὶς ὡς μὴ μονιμοποιητέος.

5. Κατὰ τῆς περὶ μὴ μονιμοποίησεως ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ὡς καὶ κατὰ τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως κατὰ τὴν παράγραφον 1, ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

6. Εἰδικαὶ διατάξεις, ρυθμίζουσαι τὰ τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τῶν διοριζομένων εἰς θέσεις βαθμοῦ ἀνωτέρου τοῦ βου, τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

*Άρθρον 61.

1. Τῆς μονιμότητος ἐξαιροῦνται οἱ Γενικοὶ Διοικηταί, οἱ Γεν. Γραμματεῖς καὶ οἱ μὴ ἐκ τῆς μονίμου σταδιοδρομίας προερχόμενοι Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων καὶ Γενικῶν Διοικήσεων, οἱ μὴ ἐκ τῆς μονίμου σταδιοδρομίας προερχόμενοι Ἐπαρχοί, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου καὶ τῶν ἰδιαιτέρων γραφείων τῶν Ὑπουργῶν.

2. Οἱ κατὰ τὸ Σύνταγμα δυνάμενοι νὰ ἐξαιρηθοῦν τῆς μονιμότητος ἕτεροι ὑπάλληλοι παραμένουν μόνιμοι, ἐφ' ὅσον προέρχονται ἐκ τῆς μονίμου σταδιοδρομίας καὶ προήχθησαν ἐκ τοῦ ἀμέσως προηγουμένου βαθμοῦ.

*Άρθρον 62.

1. Ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς ὑπαλλήλων εἰς ἐκτάκτους θέσεις ἢ ἐπὶ συμβάσει.

2. Αἱ ἤδη ἰσχύουσαι ἀντίθετοι διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον διατηρηθῆ ἐν ἰσχύϊ διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

*Άρθρον 63.

Ἡ πρόσληψις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ ἐπιτρέπεται μόνον ἐὰν ὁ νόμος προβλέπη τοῦτο. Τὸ προσωπικὸν τοῦτο δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν άρθρων 192 καὶ 212.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.**ΜΙΣΘΟΣ - ΑΠΟΔΟΧΑΙ**

*Άρθρον 64.

1. Εἰς ἕκαστον τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 40 βαθμῶν ἀντιστοιχεῖ ὁ αὐτὸς μισθὸς δι' ἅπαντας τοὺς ὑπαλλήλους.

Κατ' ἐξαιρέσιν δύναται νὰ ὀρίζεται διὰ νόμου α) διάφορος μισθὸς διὰ τοὺς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων ἀνήκοντας ὑπαλλήλους καὶ β) ἴδια μισθολογικὴ κλίμαξ διὰ τοὺς τεχνικοὺς ὑπαλλήλους τῶν δημοσίων ἔργων καὶ τῶν πρὸς τούτους δυνάμει νόμου βαθμολογικῶς ἢ μισθολογικῶς ἐξομοιούμενους.

2. Ἀπαγορεύεται, ἀποτελοῦσα πειθαρχικὸν παράπτωμα, ἡ μὴ εἰσπραξίς τῶν ἀποδοχῶν ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου.

*Άρθρον 65.

Ἡ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἀξίωσις τοῦ ὑπαλλήλου ἀρχεται: α') τοῦ διορισθέντος ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν θέσιν του, προσηκόντως βεβαιουμένης.

β') τοῦ προαχθέντος ἢ υποβιβασθέντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῆς περὶ προαγωγῆς ἢ υποβιβασμοῦ πράξεως.

Τῶν προαγομένων καὶ συνεπεία τῆς προαγωγῆς μετακινουμένων ἢ νέα μισθοδοσία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν νέαν θέσιν, προσηκόντως βεβαιουμένης.

Ἐνθα εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸν διορισμὸν ἢ τὴν προαγωγὴν ἢ καταβολὴ ἢ συμπλήρωσις ἐγγυήσεως, ἡ μισθοδοσία ἀρχεται ἀπὸ τῆς πληρώσεως τοῦ ὄρου τοῦτου.

γ') τοῦ ἀνακληθέντος ἐκ τῆς διαθεσιμότητος ἢ τῆς ἀργίας ἢ ἐπὶ τοῦ πλήρους μισθοῦ ἀξίωσις ἀπὸ τῆς ἐπανεγκαταστάσεως εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, προσηκόντως βεβαιουμένης.

*Άρθρον 66.

1. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν τακτικῶν, ὑπαλλήλων καταβάλλονται τὴν 1ην ἐκάστου ἡμερολογιακοῦ μηνός.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ὀρίζωνται συντομώτερα χρονικὰ διαστήματα καταβολῆς.

2. Ὁ χρόνος καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

*Άρθρον 67.

1. Μισθὸς δὲν ὀφείλεται διὰ μὴ παρασχεθεῖσαν ἐξ υπαιτιότητος τοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρεσίαν καθόλου ἢ ἐν μέρει.

2. Ἡ περικοπὴ ἐνεργεῖται διὰ πράξεως τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ πληρωμὴν τῶν δαπανῶν, εἰδοποιούμενου ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας πρὸς τοῦτο, ἀνακοινομένης ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον ὑπάλληλον. Κατὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως, ἀνευ ἀνασταλτικῆς δυνάμεως.

Τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἀποφαίνεται τελειωτικῶς.

*Άρθρον 68.

1. Ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τοῦ μισθοῦ παύει ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

2. Αἱ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως παρεχόμεναι κατὰ τὴν συνταξιοδοτικὴν νομοθεσίαν ἀντὶ συντάξεως ἀποδοχαὶ δὲν ἐπηρεάζονται ἐκ τῆς ὡς ἔνω διατάξεως.

*Άρθρον 69.

Οὐδεὶς ὑπάλληλος δικαιοῦται οἰασδήποτε προσαυξήσεως ἢ ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, ἐξαιρέσει τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 70 ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ὡς καὶ τοῦ κατὰ νόμον παρεχομένου ἐπιδόματος πρὸς κάλυψιν ἐνδεχομένων ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ ὑπαλλήλου λαθῶν.

*Άρθρον 70.

Εἰς τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους δύναται νὰ παρέχεται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ τῆς κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως λόγῳ εὐδοκίμου ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

μῶ παραμονῆς, καθ' ἃ εἰδικώτερον νόμος ὀρίζει, μὴ δυνάμενον νὰ ῆ ἀνώτερον τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ τῆς κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ οὐδὲ τῶν 20 ο]ο αὐτοῦ ἐν περιπτώσει ἐξαντλήσεως τῆς ἱεραρχίας.

*Ἄρθρον 71.

1. Τὸ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐπίδομα δὲν παρέχεται ἢ παύει παρεχόμενον εἰς τοὺς κρινομένους ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ὡς μὴ προακτέους.

2. Τὸ ἄρθρον 99 ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ πρὸς παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀπαιτουμένου χρόνου.

3. Τὸ ὡς ἀνω ἐπίδομα παρέχεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.

*Ἄρθρον 72.

1. Οὐδείς ὑπάλληλος δικαιούται ὡς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπαλληλικῆς του ιδιότητος εἰς ἀπόληψιν προσθέτων ἀμοιβῶν ἢ ἀποζημιώσεων ἢ ὑφ' οἰονδήποτε ἄλλον τίτλον ἀπολαβῶν ἐξ οἰασδήποτε πηγῆς ἕνεκα παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐξαιρέσει τῶν ἐν ἄρθρῳ 73 ὀριζομένων.

2. Τὰ ὀδοιπορικὰ ἐξοδα καὶ ἡ ἀποζημίωσις δι' ἐκτὸς ἑδρας ὑπηρεσίαν, τὰ δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἐκτὸς Γραφείου ἐξοδα μετακινήσεως τῶν ὑπαλλήλων ἐντὸς τῆς ἑδρας αὐτῶν καὶ πᾶσα ἀποζημίωσις διὰ δαπάνην ἣν πράγματι καὶ ἀποδεδειγμένως ὑφίσταται ὁ ὑπάλληλος δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ὡς ἀνω ἀπαγόρευσιν, ἐφαρμοζομένων τῶν κειμένων περὶ τούτων διατάξεων.

*Ἄρθρον 73.

1. Οὐδεμίᾳ οὐδέποτε παρέχεται πρόσθετος ἀμοιβὴ ἢ ἀποζημίωσις δι' οἰονδήποτε ὑπηρεσίαν ἐντὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 50 ὥρων ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας.

2. Εἰς τοὺς πέραν τῶν ὥρων ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργαζομένου ὑπαλλήλους παρέχεται ἀποζημίωσις κατὰ τὰ ἀκόλουθως ὀριζόμενα.

Διὰ τὴν καθιέρωσιν ἐργασίας πέραν τῶν ὥρων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 50 ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας, κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας ὡς καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἀπαιτεῖται διάταξις νόμου προβλέπουσα τὴν διὰ τοιαύτης ἐργασίας ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης ὡς καὶ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης βεβαιούται ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης ἣτις ἐπιβάλλει τὴν εἰς ἡμέρας ἀργίας ἢ καθ' ὑπερωρίαν, ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίαν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων ὅστις κατ' ἀνώτατον ὄριον θέλει ἀσχοληθῆ εἰς τοιαύτην ἐργασίαν, τὸ ἀνώτατον ὄριον διαρκείας τῆς τοιαύτης ἐργασίας ὡς καὶ ἡ καθ' ὥραν ἀποζημίωσις.

3. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς διδάσκοντας εἰς ἡμερησίας ἢ νυκτερινὰς σχολὰς ἢ σχολὰς συντηρουμένας ὑπὸ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων ἢ Ἰδρυμάτων παρέχεται ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ὥραν διδασκαλίας καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

4. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐκδιδόμενων ἐπὶ τῆς προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὀρισθῆσονται τὰ τῶν ἐξόδων καὶ ἀποζημιώσεων λόγῳ πρώτης ἐγκαταστάσεως, μετακινήσεως ἢ μεταθέσεως τῶν ὑπαλλήλων. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν διαταγμάτων τούτων ἰσχύουσιν αἱ κείμεναι διατάξεις.

*Ἄρθρον 74.

1. Εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους παρέχεται ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸν βασικὸν μισθὸν μετὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 70 ἐπιδόματος:

α) ἐνὸς δεκαπενθημέρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, β) ἐνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων

2. Εἰς τοὺς τακτικούς δημοσίους ὑπαλλήλους παρέχεται ὡσαύτως ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸν βασικὸν μισθὸν μετὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 70 ἐπιδόματος ἐνὸς δεκαπενθημέρου ἐπ'

ἅπαξ καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἐπὶ τῆς χορηγήσει κανονικῆς ἀδείας ἀπουσίας ἢ ἐπὶ τῆς ἐνάρξει τῶν κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ ἐπομένου ἄρθρου διακοπῶν.

Ἡ ἐναρξίς τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης παραγράφου θέλει ὀρισθῆ διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΔΕΙΑΙ — ΝΟΣΗΔΕΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α'.

Κανονικαὶ ἀδειαι

*Ἄρθρον 75.

1. Ὁ τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ συμπληρώσας δημοσίαν πολιτικὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριῶν ἐτῶν, δικαιούται καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος εἰς μηνιαίαν κανονικὴν ἀπουσίας ἀδειαν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν. Ἐκ ταύτης ἐν εἰκοσαήμερον δέον νὰ χορηγηθῆται ὑποχρεωτικῶς, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτησῆ ὁ ὑπάλληλος, ἐντὸς τῆς ἀπὸ 15ης Μαΐου μέχρι 15ης Ὀκτωβρίου περιόδου.

Ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ὡς ἀνω κανονικῆς ἀδείας ἀφαιρεῖται ὁ χρόνος πάσης ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας.

2. Τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐξαιροῦνται οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, καθὼς καὶ οἱ τυγχάνοντες κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις διακοπῶν ἐργασίας, οἵτινες διὰ λόγους ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης δύναται νὰ τύχῃσι κανονικῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν διὰ δέκα τὸ πολὺ ἡμέρας.

3. Ὁ τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ ἔχων δημοσίαν πραγματικὴν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν ἐλάσσονα τῶν τριῶν ἐτῶν ἀλλὰ μείζονα τοῦ ἐνός, ὡς καὶ ὁ ἕκτακτος ἐν γένει, ὁ συμπληρώσας τριετὴ δημοσίαν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, δικαιούται εἰς κανονικὴν ἀδειαν ἀπουσίας δέκα πέντε ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος.

4. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας ἐπιτρέπουν, δύναται νὰ χορηγηθῆται εἰς πάντα τακτικὸν ὑπάλληλον τῆς αἰτήσεως του καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος κανονικὴ ἀδεια ἀπουσίας ἀνευ ἀποδοχῶν μέχρι δέκα πέντε ἡμερῶν καὶ μετὰ συμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν ἐν συνόλῳ.

5. Εἰς περιπτώσιν ὅλων ἐκτάκτων καὶ ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, διαπιστουμένων δι' ἐκθέσεων τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων, ὁ Ὑπουργὸς ἢ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς δύναται νὰ μὴ ἐγκρίνη ἢ νὰ περιορίζη τὰς ἡμέρας τῆς κανονικῆς ἀδείας, ὡς ἐπίσης καὶ ν' ἀνακαλῆ χορηγηθεῖσαν τοιαύτην.

6. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ περὶ ἀδειῶν διατάξεις τῶν ἐκλογικῶν νόμων, ὡς ἐπίσης αἱ διατάξεις περὶ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀνευ ἀποδοχῶν εἰς ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς, ὅπως ὑπηρετήσουν εἰς ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς ἀλλοδαπῆς.

*Ἄρθρον 76.

1. Αἱ κυοφοροῦσαι ὑπάλληλοι, μετὰ βεβαίωσιν τῆς οἰκείας πρωτοβαθμίου ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέχουν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ ὀγδόου μηνὸς τῆς κυήσεως, θεωρούμεναι ὡς ἐν κανονικῇ διμήνῳ ἀδείᾳ μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

2. Ἡ ἀδεια αὕτη παρατείνεται ἐπὶ δύο μῆνας μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ τεχθὲν ζῆ.

*Ἄρθρον 77.

1. Ὁ ἐν μεταθέσει τελῶν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δικαιούται κανονικῆς ἀδείας πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς τὴν εἰς ἣν μετετέθη θέσιν.

2. Ὁ τυχὼν ἀναρρωτικῆς ἀδείας δὲν δικαιούται κατὰ τὸ αὐτὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος καὶ κανονικῆς μετ' ἀποδοχῶν, εἰ μὴ μόνον μέχρι συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τῆς ἥς κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαιούται τοιαύτης. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν τυχούσαν τῆς ἐν ἄρθρ. 76 ἀδείας.

Ἄρθρον 78.

1. Ἡ κανονικὴ ἄδεια ἀπουσίας χορηγεῖται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἢ τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ὀριζομένου ὄργανου, μετὰ γνώμην τοῦ ἀμέσως προϊσταμένου τοῦ ὑπαλλήλου.

2. Ἐν τῷ περὶ χορηγήσεως τῆς ἀδείας ἐγγράφῳ ὀρίζεται ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς.

3. Λόγω ἐξαιρετικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης ἢ τῆ αἰτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἀμεσον προϊστάμενον αὐτοῦ, ὅπως ἀναβάλῃ τὴν ἐναρξιν τῆς ἀδείας ἐπὶ δέκα τὸ πολὺ ἡμέρας.

4. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου ὑπερβάσεως τῆς χορηγηθείσης κανονικῆς ἀδείας ὁ ὑπάλληλος στερεῖται τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ διὰ τὰς ἡμέρας τῆς ὑπερβάσεως, διώκεται δὲ καὶ πειθαρχικῶς.

ΤΜΗΜΑ Β΄.

Ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι

Ἄρθρον 79.

1. Εἰς τὸν τακτικὸν ὑπάλληλον, τὸν συμπληρώσαντα τριετὴ πραγματικὴν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀσθενοῦντα ἢ χρήζοντα ἀναρρώσεως, χορηγεῖται, ἐπὶ τῆ αἰτήσεως αὐτοῦ ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἢ τοῦ νόμου ὀριζομένου πρὸς τοῦτο ὄργανου ἀναρρωτικὴ ἄδεια ἀπουσίας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

2. Ἡ ὡς ἄνω ἄδεια δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν ἀριθμὸν τῶν μηνῶν, ὅσα τὰ ἔτη τῆς πραγματικῆς τοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρεσίας, ἀφαιρουμένης ἐκάστοτε τῆς ἐντὸς τῆς προγενεστερας πενταετίας χορηγηθείσης τυχὸν τοιαύτης. Δὲν δύναται ὁμοίως ἐν συνεχείᾳ χορηγοῦμένη νὰ ὑπερβῇ τοὺς δώδεκα μῆνας.

Χρόνος ὑπηρεσίας οὐχὶ ἐλάσσων τῶν ἑξ μηνῶν θεωρεῖται ὡς πλήρες ἔτος.

3. Εἰς τοὺς προσβεβλημένους ὑπὸ πνευμονικῆς φυματιώσεως ἐν ἐνεργείᾳ, ὡς καὶ ὑπὸ φυματιώσεως τῆς σπονδυλικῆς στήλης καὶ τῶν μεγάλων ἀρθρώσεων τῶν κάτω ἄκρων, αἵτινες ἀπαιτοῦν μακροχρόνιον ἐν ἀκίνησίᾳ θεραπείαν, καὶ εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ νευροφυικῶν παθήσεων μακροχρονίου ἰάσεως ὡς καὶ ὑπὸ καρκίνου, χορηγοῦνται ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι, τῶν ὁποίων τὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ὅρια ὀρίζονται εἰς τὸ διπλάσιον.

4. Εἰς τὴν ἀναρρωτικὴν ἄδειαν συνυπολογίζονται καὶ αἱ ἡμέραι ἀπουσίας λόγῳ τῆς προηγηθείσης ταύτης ἀσθενείας.

5. Αἱ ὡς ἄνω ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι ἐπὶ φυματιώσεως χορηγοῦνται μετὰ γνωμάτευσιν ἐιδικῶν ἐπιτροπῶν ἐδρευουσῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φυματιολογίας τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ διευθυντοῦ Φυματιολογικοῦ Κέντρου καὶ ἐνὸς εἰσέτι καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, ὀριζομένου ὑπὸ ταύτης κατ' ἔτος. Ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ συγκροτεῖται ἐκ τριῶν καθηγητῶν τῆς ἐκεῖ Ἱατρικῆς Σχολῆς, ὀριζομένων ὑπὸ ταύτης κατ' ἔτος.

Αἱ ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι ἐπὶ νευροφυικῶν νόσων καὶ καρκίνου χορηγοῦνται μετὰ γνωμάτευσιν ἐιδικῶν τριμελῶν ἐπιτροπῶν συγκροτουμένων ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ καὶ ἀποτελουμένων διὰ μὲν τὰς νευροφυικὰς νόσους ἐκ τῶν ἀρμοδίων καθηγητῶν τῆς νευρολογίας καὶ ψυχιατρικῆς τῶν Πανεπιστημίων ἢ ἐξ ἐκτάκτων καθηγητῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος, διὰ δὲ τὸν καρκίνον ἐκ καθηγητῶν τῆς χειρουργικῆς, ὀριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Σχολῶν κατ' ἔτος.

Ἐὰν διαρκούντος τοῦ ἔτους καθίσταται, ἐξ οἰοῦντος λόγου, ἀνέφικτος ἢ ἀρχικῆ συγκρότησις τῶν κατὰ τὴν παρούσαν παράγραφον ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 παρ. 4 ἐδ. 2 ἐπιτροπῶν, ἢ οἰκεία Σχολὴ προτείνει τὴν ἀντικατάστασιν τῶν μὴ δυναμένων ν' ἀσκῆσουν τὸ ἔργον των.

6. Διὰ τοὺς νοσηλευομένους ἐκ τῶν ὡς ἄνω νόσων εἰς σανατόρια, νοσοκομεῖα ἢ εἰς ἄλλα εἰδικὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα ἀποφαίνονται αἱ ἐπιτροπαι βάσει τῶν προσαγομένων πιστοποιητικῶν τῶν ἱδρυμάτων τούτων, προκειμένου δὲ περὶ τῶν νοσηλευομένων κατ' οἶκον καὶ εἰς ἰδιωτικὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύ-

ματα καὶ μὴ δυναμένων νὰ μετακινήθωυν, αἱ ἐπιτροπαι ἀποφαίνονται ἐπὶ τῆ βάσει πιστοποιήσεως κρατικῶν ὑπαλλήλων ἰατρῶν ἢ, ἐν ἑλλείψει τούτων, ἰδιωτῶν ἰατρῶν ὀρκιζομένων ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς περιφέρειας των. Αἱ ὡς ἄνω ἐπιτροπαι δύναται νὰ ἀσκοῦν ἑλεγχον ἐπὶ τῆς ἀδυναμίας προσελεύσεως τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἄρθρον 80.

1. Ἡ ἀναρρωτικὴ ἄδεια χορηγεῖται ἀνὰ τρίμηνον ἢ, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθρ. 79 παρ. 3, ἀνὰ ἑξάμηνον, τὸ πολὺ, ἐπὶ τῆ βάσει γνωματεύσεως τῆς οἰκείας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς.

2. Χορηγηθεῖσα μετὰ γνωμάτευσιν πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς ἀναρρωτικὴ ἄδεια ἀνακαλεῖται, ἐφ' ὅσον κατόπιν ἐξετάσεως τοῦ λαβόντος ταύτην, προκαλουμένης ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς καὶ διενεργουμένης παρὰ τῆς οἰκείας δευτεροβαθμίου ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἥθελε διαπιστωθῇ ὅτι ἐχορηγήθη ἀδικαιολογητῶς.

Ἡ περὶ ἀνακλήσεως ἀπόφασις καταχωρίζεται εἰς τὸ φύλλον ποιότητος τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἐὰν ἡ δευτεροβάθμιος ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ κρίνῃ ὡς ἐσφαλμένην ἢ ἀδικαιολόγητον ἢ ὅπωςδῆποτε ἀνεπαρκῶς ἠτιολογημένην τὴν γνωμάτευσιν τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς, ἀποφαίνεται συγχρόνως καὶ περὶ τῆς τυχόν εὐθύνης τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς καὶ ὑποβάλλει τὰ σχετικὰ εἰς τὰ οἰκεία Ὑπουργεῖα, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν προσήκουσαν πειθαρχικὴν δίωξιν κατὰ τῶν ὑπευθύνων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των. Προκειμένου περὶ ἰδιωτῶν ἰατρῶν, τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν ἀσκοῦν οἱ Ἱατρικοὶ Σύλλογοι.

3. Ἡ περὶ παρατάσεως τῆς κατὰ τὴν παράγρ. 1 ἀναρρωτικῆς ἀδείας αἰτήσεις τοῦ μὴ ἰαθέντος ὑπαλλήλου δέον νὰ ὑποβάλληται ἐντὸς τοῦ τελευταίου δεκαπενθημέρου τῆς χορηγηθείσης τοιαύτης.

4. Κατὰ πᾶσαν ἐξέτασιν, ὡς καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν, δέον αἱ ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαι νὰ γνωμοδοτοῦν ἐὰν ἡ νόσος εἶναι δεκτικὴ ἰάσεως ἢ οὐ. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, καταστάσεως τῆς γνωματεύσεως ὀριστικῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 12 § 2, ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῳ 184 § 1 ὀριζόμενα.

Αἱ προϊστάμεναι ἀρχαὶ δύναται νὰ παραπέμπουν καὶ αὐτεπαγγέλτως εἰς τὰς δευτεροβαθμίους ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς ὑπαλλήλους τῆς δικαιοδοσίας των πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν κρίνουν ὅτι οὗτοι δὲν δύναται νὰ ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά των ἐκ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος, καὶ πρὸ πάσης ἐτι χορηγήσεως ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἢ λήξεως τῆς χορηγηθείσης τοιαύτης.

5. Ὑπάλληλος ὑποχρεωμένος ὅπως παρουσιασθῇ πρὸς ἱατρικὴν ἐξέτασιν καὶ μὴ προσερχόμενος ἀδικαιολογητῶς τιμωρεῖται πειθαρχικῶς καὶ, ἐφ' ὅσον ἐμμένει εἰς τὴν ἀρνησίαν ταύτην, διὰ τῆς ποινῆς τῆς ὀριστικῆς παύσεως.

6. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου συμβουλίου περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ νόσου δικαιούται ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ ἀσκῆσθαι ἐνστάσιν ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῇ τῆς ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποφαίνεται ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν καθηγητῶν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων, συγκροτουμένη ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ διὰ Β. διαταγμάτων κατ' ἔτος, κατὰ τὰ ἐν ἀρθρ. 79 παρ. 5 ὀριζόμενα. Ὁμοίως δικαιούται νὰ ἀσκῆσθαι ἐνστάσιν, ὁ ὑπάλληλος κατὰ γνωματεύσεως τῆς ἀρμοδίας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐκρίθη ἱκανὸς πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρω ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ ἀποφαίνονται ὀριστικῶς.

7. Οἱ δεδικαιολογημένως εὐρισκόμενοι ἐκτὸς τῆς ἐδρας των ὑπάλληλοι καὶ ἀσθενοῦντες ὑποχρεοῦνται, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς νόσου των, νὰ ὑποβάλουν αἰτήσεις ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν εἰς τὰς πλησιεστεράς, ἀρμοδίας διὰ τὴν περίπτωσιν, ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς, αἵτινες καὶ γνωματεύουν σχετικῶς.

Ἄρθρον 81.

1. Τακτικὸς ὑπάλληλος μὴ ἔχων τριετὴ δημοσίαν πολιτικὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν δικαιούται κατὰ τὴν τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν διαδικασίαν ἀναρρωτικῆς ἀδείας

μετά πλήρων μὲν ἀποδοχῶν ἴσως πρὸς τόσους μῆνας, ὅσα τὰ ἔτη τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἀνευ δ' ἀποδοχῶν μέχρι συμπληρώσεως διαστήματος ἑξ μηνῶν, καὶ προκειμένου περὶ παθήσεων τοῦ ἄρθρων 79 § 3 μέχρι δώδεκα μηνῶν.

Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 79 ἰσχύει καὶ ἐνταῦθα.

2. Παρατεινομένης τῆς ἀσθενείας πέρα τῶν ὁρίων τῆς προηγουμένης παραγράφου ἢ ἐν περιπτώσει ἰατρικῆς γνωματεύσεως κατὰ τὰς παραγράφους 4 καὶ 6 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου περὶ τοῦ ἀνεπιδέκτου τῆς ἰάσεως, ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 184 § 1 ὀριζόμενα.

* Ἄρθρον 82.

1. Ὁ ἔκτακτος ὑπάλληλος δικαιούται κατὰ τὴν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου διαδικασίαν ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἀνευ ἀποδοχῶν μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐὰν δὲ ἔχη τριετὴ τοῦλάχιστον δημοσίαν πολιτικὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

2. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζεται ἀναλόγως καὶ διὰ τοὺς ἄνω ὑπαλλήλους ἀπολυμένους κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 191 § 2 ὀριζόμενα.

* Ἄρθρον 83.

Εἰς τὸ ἐποπτικόν, διδακτικόν καὶ ὑπηρετικόν προσωπικόν τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν χορηγοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἀναρρωτικαὶ ἀδειαι διὰ νοσήματα ἐπιδεχόμενα, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς οἰκείας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναβολὴν θεραπείας.

* Ἄρθρον 84.

Τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ κανονικῶν καὶ ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων τῆς πρεσβευτικῆς καὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ φυματικοῦ προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Νοσηλεία

* Ἄρθρον 85.

1. Τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν νοσοκομειακὴν, ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν περίθαλψιν καὶ τὰς δαπάνας κηδείας τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Εἰς τὴν ὡς ἄνω δαπάνην δύναται νὰ καθορισθῇ συμμετοχὴ τῶν ὑπαλλήλων δι' ἀναλόγων κρατήσεων, διὰ τὴν νοσηλείαν τῶν μελῶν των.

2. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ὑπαλλήλων, ἅτινα περιλαμβάνουν τοῦλάχιστον τὴν σύζυγον καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐν γένει ἐφαρμογῆς τῆς προηγουμένης παραγράφου κανονισθῶσονται διὰ Β. διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου, εἴτε ἰδρυομένου ἰδίου Ταμείου ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν πρὸς πλήρωσιν τῶν ἄνω σκοπῶν, εἴτε ἀνατιθεμένης ταύτης καθόλου ἢ ἐν μέρει εἰς ἕτερα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐναντι ἀποζημιώσεως, εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον.

3. Μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς § 1 θέλου ἰσχύσει αἱ διατάξεις τῶν ἐπομένων ἄρθρων 86 καὶ 87.

4. Πάντες οἱ ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως πάσχοντες μόνιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἐὰν ἐπαθον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, δικαιούνται τῆς αὐτῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως καὶ τῆς αὐτῆς λήψεως ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὧν δικαιούνται καὶ οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ.Τ.

Διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θέλου καθορισθῇ οἱ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενοι πόροι.

5. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ Ταμείου Ὑγείας προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ.

* Ἄρθρον 86.

1. Ἀσθενοῦντες τακτικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι δύναται τῇ αἰτήσει των νὰ νοσηλεύωνται εἰς δημόσια, δημοτικά, κοινοτικά καὶ ἰδιωτικά νοσοκομεῖα ἢ κλινικὰς ἐντὸς τοῦ Κράτους ἢ κατ' οἶκον μετὰ προηγουμένην γνωμάτευσιν τῆς οἰκείας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς σοβαρότητος τῆς νόσου, τῆς ἀνάγκης τῆς νοσηλείας καὶ τοῦ πιθανῶς ἀπαιτηθησομένου χρόνου πρὸς θεραπείαν καὶ μετ' ἔγκρισιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

2. Ἡ νοσηλεία ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς μῆνας.

Μετὰ νέαν ἐκάστοτε γνωμάτευσιν τῆς οἰκείας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἔγκρισιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ δύναται ἡ νοσηλεία νὰ παρατείνηται κατὰ τρίμηνον, μέχρις ἐξαντήσεως τοῦ χρόνου τῆς ἧς δικαιούται ὁ νοσηλεύμενος κατὰ τὰ ἄρθρα 79—81 ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

3. Ἡ νοσηλεία ἐν τοῖς δημοσίοις νοσοκομείοις παρέχεται δωρεάν. Αἱ δαπάναι νοσηλείας ἐν τοῖς λοιποῖς βαρύνουν τὸ Δημόσιον. Αἱ δαπάναι τῆς κατ' οἶκον νοσηλείας περιλαμβάνουν α') τὴν κατὰ τὴν ἐπίσημον διατίμησιν καταβληθεῖσαν ἀμοιβὴν ἐνὸς θεράποντος ἰατροῦ δι' ἐπισκέψεις οὐχὶ πλείονας τῶν τριῶν καθ' ἑβδομάδα καὶ β') τὸ ἀντίτιμον τῶν καταναλωθέντων φαρμάκων καὶ λοιπῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν νοσηλείαν εἰδῶν, καταβάλλονται δὲ μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς γνωματευσάσης διὰ τὴν κατ' οἶκον νοσηλείαν ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς.

Προκειμένου περὶ νοσηλείας εἰς ἰδρύματα δημοτικά, κοινοτικά ἢ ἰδιωτικῆς ἀγαθοεργοῦ πρωτοβουλίας, ὑποβάλλονται παρ' αὐτῶν καταστάσεις εἰς τὰ οἰκεία Ὑπουργεία, διαλαμβάνουσαι τὸν χρόνον τῆς νοσηλείας τοῦ ὑπαλλήλου, τὸ εἶδος τῶν καταναλωθέντων φαρμάκων καὶ λοιπῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν νοσηλείαν εἰδῶν, ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ. Προκειμένου δὲ περὶ ἰδιωτικῶν κλινικῶν, ὑποβάλλεται ἐνορκος βεβαίωσις τοῦ διευθυντοῦ τῆς κλινικῆς περὶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἐξόδων νοσηλείας. Αἱ καταστάσεις ἢ βεβαιώσεις αὗται ἐλέγχονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

4. Μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς δύναται νὰ προκαταβληθῶν εἰς τὸν κατ' οἶκον νοσηλεύμενον ὑπάλληλον αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ.

* Ἄρθρον 87.

Τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων κηδείας τῶν ἀποθνησκόντων τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα προστατεύονται καὶ συντηροῦνται ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου. Τὰ ἐξόδα ταῦτα ὀρίζονται διὰ μὲν τὸν ὑπάλληλον εἰς τὰς ἀποδοχὰς τριῶν μηνῶν, διὰ δὲ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα εἰς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

* Ἐκπαιδευτικαὶ ἀδειαι

* Ἄρθρον 88.

1. Εἰς τακτικοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τῆς Α' Κατηγορίας ἔχοντας πενταετὴ τοῦλάχιστον πραγματικὴν δημοσίαν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ μὴ ὑπερβάντας τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐπιδείξαντας δὲ ἐξαιρετικὴν ἐπίδοσιν, δύναται νὰ χορηγηθῇ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει των, ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν, κατόπιν συμφώνου γνώμης τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, προκειμένου δὲ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, καὶ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., ἐν ἧ δέον νὰ καθορίζεται ἡ χώρα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἧς τὴν γλώσσαν ὀφείλει νὰ κατέχη ἀποδεδειγμένως καὶ ἀρτίως ὁ αἰτῶν ὑπάλληλος, καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἢ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ καταρτίσεως αὐτοῦ.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν δύναται νὰ τύχουν τοιαύτης ἀδείας καὶ ὑπάλληλοι τῆς Β' Κατηγορίας, μόνον πρὸς ἐξειδίκευσιν ἢ τελειοποίησιν αὐτῶν.

3. Εἰς οὐδένα δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία πέρα τῆς διατίας ἐν συνόλῳ.

*Άρθρον 89.

1. Είς τούς ἐπὶ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ἀποστελλομένους εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν παρέχονται πλήρεις αἱ ἀποδοχαί, ἠδὲ μὲν εἰς τὸ διπλάσιον, καὶ τὰ ὄδοιπορικὰ ἐξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὀρισθησόμενα.

2. Ὁ ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ὑποχρεοῦται, ἐπὶ ποιῆ ἀνακλήσεως, ὅπως κατὰ ἐξάμηνον δι' ἀναφορᾶς του, ἀπ' εὐθείας ὑποβαλλομένης μετὰ τῶν σχετικῶν ἀποδεικτικῶν σπουδῶν, καθιστᾷ ἐνήμερον τὸ Ὑπουργεῖον τῆς πορείας τῆς ἐκπαιδεύσεώς του.

3. Οἱ ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ὑπάλληλοι τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν κατὰ τόπους διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν ἀρχῶν, αἵτινες καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναφέρουν καθ' ἐξάμηνον εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον περὶ τῆς ἐν γένει πορείας τῆς ἐκπαιδεύσεώς των, ὡς καὶ τῆς καθόλου συμπεριφορᾶς των.

4. Τοιαύτη ἐποπτεία δύναται νὰ ἀνατίθῃται καὶ εἰς ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν μεταβαίνοντας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν δι' οἰανδήποτε ὑπηρεσίαν, ὑποχρεομένους εἰς τὴν ὑποβολὴν σχετικῆς ἐκθέσεως.

5. Ὁ ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ὑπάλληλος δὲν ἀνακαλεῖται πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς χορηγηθείσης ἀδείας, εἰμὴ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.

6. Ὁ ἐκπαιδευόμενος ὑπάλληλος ὀφείλει, ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς ἀδείας, νὰ ὑποβάλλῃ βεβαιώσεις καὶ ἐκθεσιν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς του.

*Άρθρον 90.

1. Οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκπαιδευόμενοι ὑποχρεοῦνται μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των νὰ ὑπηρετήσουν παρ' ὑπηρεσίᾳ τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου ἐπὶ χρόνον τριπλάσιον τοῦ τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδεύσεώς των. Τὴν αὐτὴν ἀναλόγως ὑποχρέωσιν ὑπέχουν οἱ πρὸ τῆς ἀποκτίσεως τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος ἐκπαιδευθέντες χάριν ἀναλήψεως δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ μετὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς μετεκπαιδευθέντες δαπάναις τοῦ Κράτους, καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ ἂν κατεβλήθησαν αὐταί.

2. Ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ὑποχρέσεώς των, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν ἐντὸς τριμήνου εἰς τὸ Δημόσιον τὰς ληφθείσας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας των ἀποδοχὰς καὶ τὰ ἐξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπάνοδου, ἐφαρμοζομένων ἐν ἀρνήσει τῶν διατάξεων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἀφ' ἑτέρου δὲ κωλύονται ἐπὶ πενταετίαν νὰ διορισθῶν εἰς ἄλλην θέσιν παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ ὀργανισμῷ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἢ ἄλλῳ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ἢ παρ' εἰδικῶν λογαριασμῶν ἢ ἰδρύματι ἐπιχορηγουμένῳ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ παρὰ τινι τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς, Κτηματικῆς ἢ ἄλλῃ ἐπιχειρήσει κοινῆς ὠφελείας.

*Άρθρον 91.

1. Εἰς τακτικούς δημοσίους ὑπαλλήλους, τυχόντας ὑποτροφίας διὰ τὴν παρακολούθησιν ἀνωτέρων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σπουδῶν, δύναται νὰ παρέχῃται, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία, μετὰ ἢ ἀνευ ἀποδοχῶν, δι' ἴσον πρὸς τὸν τῆς ὑποτροφίας χρόνον, πάντως δὲ οὐχὶ πέραν τῶν τριῶν ἐτῶν. Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους δύναται νὰ παρέχῃται ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία ἀνευ ἀποδοχῶν καὶ εἰς μὴ τυχόντας ὑποτροφίας δημοσίους ὑπαλλήλους.

Αἱ διατάξεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθρ. 88 καὶ τῶν παραγρ. 3, 4, 5, καὶ 6 τοῦ ἀρθρ. 89 ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ.

2. Οἱ τυχόντες ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας κατὰ τὸ παρὸν ἀρθρον ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἐπὶ χρόνον ἴσον πρὸς τὸν τῆς ἀδείας ταύτης. Ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῆς τοιαύτης ὑποχρέσεώς των, ὁ χρόνος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ταύτης ἀδείας δὲν λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, οἱ δὲ ἀθετήσαντες τὴν ὑποχρέωσιν των κωλύονται ἐπὶ πενταετίαν νὰ διορισθῶν εἰς τὰς ἐν ἀρθρῳ 90 § 2 ἀναφερομένας θέσεις.

3. Αἱ κείμεναι εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χορηγήσεως ἐκπαιδευτικῶν ἀδειῶν πρὸς συμπληρωματικὴν μόρφωσιν ἢ

εἰδίκευσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραμένουν ἐν ἰσχύϊ, ἐφαρμοζομένων πάντως, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρ. 90 καὶ τῆς παρ. 2 τοῦ παρόντος.

Αἱ διατάξεις αὗται δύναται διὰ Β. διαταγμάτων νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων ἄλλων κλάδων.

4. Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 88, 89, 90 καὶ 91 δὲν ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ ὑποτροφῶν παρεχομένων εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ ἀλλοδαπῶν ἢ διεθνῶν ὀργανισμῶν διὰ μετεκπαίδευσιν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὰ τοῦ τρόπου ἐπιλογῆς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῶν ὑποτρόφων, τὰ τῆς παροχῆς εἰς αὐτοὺς ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας μετὰ ἢ ἀνευ ἀποδοχῶν, τὰ τῆς ἐποπτείας καὶ τὰ τῶν ὑποχρέωσεων αὐτῶν ὀρίζονται ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεων τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. Ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., ὀρισθειῶν ὑποχρέωσεων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθρ. 90.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΦΑΚΕΛΛΟΙ

ΚΑΙ ΜΗΤΡΩΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

*Άρθρον 92.

1. Πᾶσα ὑπηρεσία ὀφείλει νὰ τηρῇ δι' ἕκαστον τῶν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἴδιον φακέλλον, περιλαμβάνοντα πάντα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν γένει κατάστασιν, τὸ ἦθος, τὴν νομιμοφροσύνην, τὴν ὑπαλληλικὴν ποιότητα καὶ ὑπηρεσιακὴν ἱκανότητα αὐτοῦ.

2. Ἐντὸς τοῦ πρώτου 15θήμερου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, οἱ προϊστάμενοι τῶν ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦνται νὰ συντάσσουν ἐκθέσεις περὶ τῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει δράσεως καὶ ἐπιδόσεως τῶν ὑπ' αὐτοὺς ὑπαλλήλων, μετὰ προτάσεως περὶ τῆς κατ' ἀπόλυτον ἐκλογῆν ἢ κατ' ἐκλογῆν ἢ κατ' ἀρχαιότητα προαγωγῆς ἢ περὶ μὴ προαγωγῆς αὐτῶν καὶ νὰ διαβιβάζουν ταύτας ἐγκαίρως πρὸς κατάθεσιν εἰς τοὺς οἰκείους ἀτομικοὺς φακέλλους.

3. Ἐὰν ἐν ὑπηρεσιακῇ τινι ἐκθέσει περιέχεται πρότασις περὶ μὴ προαγωγῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἢ περὶ προαγωγῆς κατ' ἀρχαιότητα, ὅπου προβλέπονται προαγωγαὶ κατ' ἐκλογῆν, ἢ τηροῦσα τοὺς ἀτομικοὺς φακέλλους ὑπηρεσία ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Φεβρουαρίου ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐν περιλήψει τοὺς λόγους, εἰς οὓς στηρίζεται ἡ πρότασις.

Καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ ὑπάλληλος δύναται νὰ λάβῃ γνώσιν τῶν στοιχείων τοῦ ἀτομικοῦ του φακέλλου.

4. Ἐντὸς δεκαημέρου ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως τῶν κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 τῆς ἀνωτέρω παραγράφου στοιχείων δύναται ὁ ὑπάλληλος νὰ ζητήσῃ τὴν διαγραφὴν ἢ τροποποίησιν ὑπηρεσιακῆς ἐκθέσεως, ἣν ὑπολαμβάνει ὡς περιέχουσαν γεγονότα ἀντικειμενικῶς ἀνακριβῆ, δι' αἰτήσεως ὑποβαλλομένης εἰς τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον.

*Άρθρον 93.

1. Ἐν ἐκάστῳ Ὑπουργεῖῳ τηρεῖται Μητρώον τῶν ὑπαλλήλων ἐκάστου κλάδου.

2. Εἰς τὸ Μητρώον τοῦτο καὶ εἰς ἴδιον δι' ἕκαστον ὑπάλληλον φύλλον ἀναγράφονται ἡ ἀστικὴ καὶ ἡ στρατολογικὴ κατάστασις τοῦ ὑπαλλήλου, τὰ προσόντα, τὰ τοῦ διορισμοῦ, αἱ μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως, αἱ ἠθικαὶ ἀμοιβαί, αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἄλλη χρῆσιμος ἐνδεξις.

3. Ὁ τύπος τοῦ Μητρώου κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ

ΤΜΗΜΑ Α'.

Τοποθέτησις-μετάθεσις

"Άρθρον 94.

1. Ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπαλλήλων εἰς ὀργανικὰς θέσεις τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου καὶ κλάδου κατανεμημένας εἰς πλείονας δημοσίας ἀρχάς, ὡς καὶ ἡ μετάθεσις αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς δημοσίας ἀρχῆς εἰς ἑτέραν τοῦ αὐτοῦ κλάδου, ἐνεργεῖται τῶν μὲν ἐπὶ 3ῳ τοῦλάχιστον βαθμῷ διὰ Β. διατάγματος, τῶν δὲ λοιπῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῆς νόμῳ ὀριζομένης ἐτέρας ἀρχῆς καὶ μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου. Ἡ περὶ τοποθέτησεως ἢ μεταθέσεως πρᾶξις δημοσιεύεται ἐν περιλήψει εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπαλλήλων εἰς θέσεις τῆς αὐτῆς δημοσίας ἀρχῆς ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ προϊσταμένου αὐτῆς.

2. Πᾶς διοριζόμενος ὑπάλληλος τῆς Α' Κατηγορίας ἢ ὑπάλληλος τῆς αὐτῆς Κατηγορίας ἀνήκων εἰς ὑπηρεσίαν ἢ ἢ Κεντρικὴ δὲν ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κλάδον τῆς περιφερειακῆς, τοποθετεῖται ὑποχρεωτικῶς εἰς θέσεις ἐκτὸς τῆς περιφέρειας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τοιαῦται ἐν τῷ οἰκείῳ κλάδῳ. Τῆς ὑποχρέωσεως ταύτης ἐξαιροῦνται οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Ὅπου προβλέπεται ἐκπαίδευσις τῶν νεοδιοριζομένων ὑπαλλήλων, ἡ κατὰ τὴν παρούσαν παράγραφον τοποθέτησις γίνεται ἀμέσως μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιόδου.

3. Μετάθεσις δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς συμπληρώσεως τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἢ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας μετάθεσις εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις:

α') τῇ ἀμοιβαίᾳ αἰτήσῃ καὶ δαπάναις τῶν ἀμοιβαίως μετατιθεμένων.

β') ἔνεκα προαγωγῆς.

γ') διὰ σοβαρὰν ὑπηρεσιακὴν αἰτίαν, διαπιστουμένην δι' ἐκθέσεως τῆς προϊσταμένης τοῦ ὑπαλλήλου ἀρχῆς ἢ ἐπιθεωρητοῦ.

4. Μετὰ συμπλήρωσιν πενταετοῦς ὑπηρεσίας ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἢ μετάθεσις τῶν ὑπαλλήλων Α' καὶ Β' Κατηγορίας, πλὴν τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαίδευσεως, εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐκτὸς ἐξαιρετικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης διαπιστουμένης ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ὅπερ ὀφείλει νὰ καθορίσῃ τὸν χρόνον τῆς παρατάσεως τῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων.

5. Διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, δύνανται νὰ καθορισθοῦν ἐξαιρέσεις τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Ἐπίσης αἱ παράγραφοι 3 καὶ 4 δὲν ἰσχύουν διὰ τοὺς ἐπὶ πρεσβευτικῷ βαθμῷ ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

6. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παραγράφων 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἢ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς περιφέρειας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑπηρεσία θεωρεῖται ὡς ὑπηρεσία ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

7. Οἱ μετατιθέμενοι ὑπάλληλοι ὀφείλου ἀμελλητὶ καὶ διὰ τῶν προσφορωτέρων μέσων νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰς νέας τῶν θέσεις. Πρὸς τοῦτο τάσσεται ἐν τῇ ἀνακοινουμένη διατάγῃ τῆς μεταθέσεως ἢ ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως καὶ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ἀπολύτως ἀναγκαῖα προθεσμία, ἣτις δὲν δύναται νὰ ἢ ἀνωτέρα τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν ἢ ἐπὶ μεταθέσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, τῶν δύο μηνῶν. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου καθυστέρησεως, ἀνεξαρτήτως ἄλλων κυρώσεων, περικόπτονται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἐντολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν

ἀποδογῶν αἱ ἀντίστοιχοι πρὸς τὸν χρόνον τῆς καθυστερήσεως ἀποδογαὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 67 § 2. Οἱ ἔχοντες διαχειρίσιν ὑπάλληλοι διέπονται ὑπὸ τῆς κειμένης εἰδικῆς νομοθεσίας.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Μετακίνησις

"Άρθρον 95.

1. Ἀπλὴ μετακίνησις ὑπαλλήλου ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν τῆς αὐτῆς δημοσίας ἀρχῆς ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ προϊσταμένου αὐτῆς.

2. Ἐν ταῖς κεντρικαῖς ὑπηρεσίαις ἢ τοιαύτη μετακίνησις ὑπαλλήλων ἐπὶ 5ῳ τοῦλάχιστον βαθμῷ ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, τῶν δὲ λοιπῶν ὑπαλλήλων, εἰς θέσιν μὲν τῆς αὐτῆς διευθύνσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου διευθυντοῦ, εἰς θέσιν δ' ἐτέρας διευθύνσεως τῆς αὐτῆς γενικῆς διευθύνσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου γενικοῦ διευθυντοῦ, τέλος δ' εἰς ἑτέραν θέσιν τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἀπόσπασις

"Άρθρον 96.

1. Ἡ ἀπόσπασις οἰουδήποτε ὑπαλλήλου, ὅπου κατὰ τὰς οἰκείας ὀργανικὰς διατάξεις ἐπιτρέπεται αὐτῇ, χωρεῖ μόνον διὰ σοβαρὰν ὑπηρεσιακὴν ἀνάγκην καὶ δι' ἐξάμηνον τὸ πολὺ χρονικὸν διάστημα, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὁρους:

α') ἀπόσπασις ὑπαλλήλου εἰς θέσιν ὑπαγομένην εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον ἐνεργεῖται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.

β') ἀπόσπασις ὑπαλλήλου εἰς θέσιν ὑπαγομένην εἰς ἕτερον Ὑπουργεῖον ἐνεργεῖται διὰ κοινῆς πράξεως τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν μετ' ἀπόφασιν τῶν οἰκείων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων.

2. Παράτασις τῆς ἀποσπάσεως ἐπὶ ἐν τὸ πολὺ ἐξάμηνον ἢ ἄρσις αὐτῆς ἐπιτρέπεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

3. Ληγουσῶν τῶν ὡς ἄνω προθεσμιῶν ἢ ἀπόσπασις παύει αὐτοδικαίως.

4. Ἡ ὑπηρεσία εἰς περιφερειακὴν θέσιν τῶν κεντρικῶν ὑπαλλήλων, ἣτις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν προαγωγὴν αὐτῶν συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 98 § 2 ἐδ. β' θὰ γίνηται δι' ἀποσπάσεως. Εἰς πλήρωσιν τῶν ἐκ τοιούτων ἀποσπάσεων δημιουργουμένων ἀναγκῶν ἐπιτρέπεται ἢ εἰς τὰς Κεντρικὰς Ὑπηρεσίας ἀπόσπασις μέχρις ἴσου ἀριθμοῦ ὁμοιοβάθμων περιφερειακῶν ὑπαλλήλων καὶ δι' ἴσον χρόνον, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὁποίας ὁ ὑπάλληλος ἐπανέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν θέσιν του.

5. Ἀπαγορεύεται ὅπωςδῆποτε ἀπόσπασις ματαιοῦσα τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν ἀρθροῖς 94 § 2 καὶ 98 § 2 διαλαμβανομένων.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Μετάταξις

"Άρθρον 97.

1. Μετάταξις ὑπαλλήλου εἰς κενὴν ὁμοιοβάθμην τῆς αὐτῆς Κατηγορίας θέσιν ἐτέρου κλάδου τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου ἐπιτρέπεται νὰ ἐνεργηθῇ δι' ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας ἢ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον ὁ μετατασόμενος ἔχει τὰ προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς εἰς τὴν μετατάσσεται θέσεως.

Ἐν ἡ περιπτώσει ἢ θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ διὰ μετατάξεως ἢ προαγωγῆς, πληροῦται διὰ μετατάξεως μόνον ἐὰν ἐπιβάλλουν τοῦτο ἐξαιρετικαὶ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι.

2. Ἡ μετάταξις ἐνεργεῖται διὰ Β. διατάγματος ἀπὸ τοῦ 8ου βαθμοῦ καὶ ἄνω, δι' ὑπουργικῆς δὲ ἀποφάσεως διὰ τοὺς λοιπούς, ἐκδιδόμενων μετὰ ἡτιολογημένην ἀπόφασιν τῶν οἰκείων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων. Ἐν περιπτώσει

διαφωνίας μεταξύ τῶν τυχόν πλειόνων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ἀποφαίνεται τὸ Α.Σ.Δ.Υ.

3. Ἐπὶ διετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ἡ μετάταξις δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἀνηκόντων εἰς τὴν Α' κατηγορίαν, εἰς ἰσόβαθμον θέσιν τῆς αὐτῆς κατηγορίας τοῦ αὐτοῦ ἢ ἐτέρου Ὑπουργείου ἢ ὑπηρεσίας ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ἐφόσον ὁ μετατασσόμενος ἔχει τὰ προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς εἰς ἣν μετατάσσεται θέσεως.

Ἡ μετάταξις αὕτη ἐνεργεῖται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων καὶ ἀπόφασιν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Προαγωγαί

Ἄρθρον 98.

1. Οὐδεὶς προάγεται ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμόν:

α') ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κενὴ θέσις πρὸς κατάληψιν διὰ τῆς προαγωγῆς·

β') ἐὰν δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸν καθωρισμένον χρόνον ὑπηρεσίας ἐν τῷ κατωτέρῳ βαθμῷ καὶ δὲν ἔχη τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα, ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου· καὶ

γ') ἐὰν δὲν κέκτηται τὰ διὰ τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἀπαιτούμενα οὐσιαστικὰ προσόντα, περὶ οὗ κρίνει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον κατὰ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα.

2. Μετὰ παρέλευσιν διετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος: α') οὐδεὶς ὑπάλληλος τῆς Α' Κατηγορίας προάγεται εἰς τὸν 5ον βαθμὸν, ἐὰν δὲν ἔχει συμπληρώσει διετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς θέσεις ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ κλάδῳ του ὑφίστανται τοιαῦτα, β') οὐδεὶς ὑπάλληλος κεντρικῆς ὑπηρεσίας Α' Κατηγορίας προάγεται εἰς τὸν 5ον βαθμὸν, ἐὰν δὲν ἔχει ὑπηρετήσει, εἰς τοὺς βαθμοὺς 8ον, 7ον ἢ 6ον, ἐπὶ μίαν διετίαν εἰς τὰς περιφερειακὰς ὑπηρεσίας τῶν κυριωτέρων κλάδων τοῦ Ὑπουργείου, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει.

3. Τὰ πρὸς προαγωγὴν λοιπὰ τυπικὰ προσόντα ὀρίζονται διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντακτικῆς, μέχρι δὲ τῆς ἰσχύος τῶν διαταγμάτων τούτων διατηροῦνται αἱ κείμεναι διατάξεις.

Ἄρθρον 99.

1. Εἰς τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ὑπηρεσίας δὲν ὑπολογίζεται:

α') ὁ τῆς διαθεσιμότητος,

β') ὁ τῆς ἀργίας τῆς ἐπελευθέρσεως ἕνεκα ποινικῆς διώξεως ἀποληξιάσεως εἰς οἰανδήποτε καταδίκην, ἢ πειθαρχικῆς διώξεως ἀποληξιάσεως εἰς πειθαρχικὴν ποινὴν τοῦλάχιστον προστίμου ἀποδοχῶν τριῶν μηνῶν.

γ') ὁ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς ἐκ τῶν καθηκόντων, καὶ

δ') ὁ τῆς προσωρινῆς παύσεως κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσας διατάξεις.

2. Εἰς τὸν κατὰ τὴν παράγρ. 1 χρόνον ὑπολογίζεται ὁ χρόνος τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 100.

1. Αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται:

α') κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν,

β') κατ' ἐκλογὴν,

γ') κατ' ἀρχαιότητα.

2. Ὡς προακτέοι κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν χαρακτηρίζονται ἐκεῖνοι, οἵτινες διεκρίθησαν μεταξύ τῶν συναδέλφων των διὰ τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ ἦθος αὐτῶν καὶ ἐπέδειξαν ἐξαιρετικὴν διοικητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἱκανότητα καὶ ἐκτακτὸν δραστηριότητα καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον, παρασχόντες διὰ τῆς πρωτοβουλίας των, ἐτοιμότητος καὶ ζήλου ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας.

3. Ὡς προακτέοι κατ' ἐκλογὴν χαρακτηρίζονται οἱ ἐπιδείξαντες δραστηριότητα καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον καὶ ἐμφανίζοντες ἦθος, χαρακτήρα καὶ ὑπηρεσιακὴν ἱκανότητα τοιαύτην, ὥστε νὰ ἱκανοποιοῦν ἀπολύτως τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ.

4. Ὡς προακτέοι κατ' ἀρχαιότητα χαρακτηρίζονται ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἔχοντες ἦθος καὶ ἱκανότητα, δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωμαι εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ.

5. Ὡς μὴ προακτέοι χαρακτηρίζονται ἐκεῖνοι, οἵτινες, μὴ ἔχοντες τὰ ὡς ἀνω προσόντα, δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Ἄρθρον 101.

Τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεως του λαμβάνει ὑπ' ὄψιν:

α') τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀτομικοῦ φακέλλου τοῦ κρινόμενου ὑπαλλήλου τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν χαρακτήρα, τὸ ἦθος, τὰ τυπικὰ, ἐπιστημονικὰ καὶ ἐπαγγελματικὰ αὐτοῦ προσόντα, τὰς ἠθικὰς ἀμοιβὰς καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν προϊσταμένων, ὡς καὶ τὸν χρόνον τῆς πραγματικῆς του ὑπηρεσίας, ἐκτιμωμένης ἐλευθέρως τῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐξελίξεως του τῆς λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ·

β') τὰ στοιχεῖα τοῦ πειθαρχικοῦ ἐλέγχου·

γ') τὰς προσωπικὰς γνώσεις ἢ ἀσφαλεῖς πληροφορίες τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, ρητῶς καὶ λεπτομερῶς διατυπωμένας ἐν τῷ πρακτικῷ καὶ

δ') πᾶν ἐν γένει κατὰ τὴν κρίσιν του χρήσιμον στοιχεῖον ἢ ἔγγραφον.

Ἄρθρον 102.

1. Ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους συντάσσονται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας προσωπικοῦ ἐκάστου κλάδου ὀνομαστικοὶ πίνακες κεχωρισμένως κατὰ Κατηγορίας καὶ βαθμοὺς, περιλαμβάνοντες κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος ἅπαντας τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ κλάδου τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ προηγούμενου ἔτους. Οἱ πίνακες οὗτοι περιέχουν τὸν συνολικὸν χρόνον ὑπηρεσίας ἐκάστου, τὸν χρόνον ἐν τῷ τελευταίῳ βαθμῷ, τοὺς τίτλους σπουδῶν, τὴν ἡλικίαν καὶ πᾶσαν ἑτέραν χρήσιμον ἔνδειξιν.

2. Κατὰ τῶν πινάκων τούτων, ἀνακοινουμένων ὑποχρεωτικῶς εἰς ἕλαστον ἐνδιαφερόμενον δι' ἐγκυκλίῳ τὸ βραδύτερον μέχρι 31 Ἰανουαρίου, ἐπιτρέπεται ἔνστασις τῶν ἐνδιαφερομένων, ὑποβαλλομένη διὰ τῆς ἀμέσως προϊσταμένης ἀρχῆς μέχρι τῆς 10ης Φεβρουαρίου. Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων τούτων ἀποφασίζει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον τὸ βραδύτερον μέχρι τέλους τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, μεθ' ὃ οἱ πίνακες οὗτοι καθίστανται ὀριστικοὶ καὶ ἰσχύουσι ἐπὶ ἕν ἔτος.

Διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῆς ἀμέσως προϊσταμένης ἀρχῆς ἐδρευόντας ὑπαλλήλους ἡ ἔνστασις θεωρεῖται ὡς ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, ἐφ' ὅσον ἤθελε παραδοθῆ ἐπὶ συστάσει εἰς τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν ἕδραν τοῦ ὑπαλλήλου ταχυδρομεῖον ἐντὸς τῆς ἀνω προθεσμίας.

Ἄρθρον 103.

1. Αἱ κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 παρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου προαγωγαὶ γίνονται κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν προηγούμενον βαθμὸν.

2. Διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ προσωπικοῦ Α' Κατηγορίας ἀπαιτεῖται:

Ἄπὸ τοῦ 9ου βαθμοῦ μέχρι καὶ τοῦ 8ου διετῆς ὑπηρεσίας ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

Ἄπὸ τοῦ 7ου βαθμοῦ μέχρι καὶ τοῦ 3ου τριετῆς ὑπηρεσίας ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

Ἄπὸ τοῦ 2ου βαθμοῦ εἰς τὸν 1ον τετραετῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ 2ῳ βαθμῷ.

Ἄρθρον 104.

1. Αἱ προαγωγαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Α' Κατηγορίας ἐνεργοῦνται:

α') κατά πρώτον λόγον κατ' απόλυτον έκλογήν·
β') εάν καί ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν κατ' απόλυτον έκλογήν
προακτέοι, κατ' έκλογήν μέχρι καὶ τοῦ 2ου βαθμοῦ·
γ') εάν καί ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν οὐδὲ κατ' έκλογήν προ-
ακτέοι, κατ' ἀρχαιότητα μέχρι καὶ τοῦ 4ου βαθμοῦ, παραλει-
πομένων τῶν κρινομένων ὡς μὴ προακτέων.

Οὐδείς προάγεται εἰς τὸν 1ον βαθμὸν ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρ-
χουν προακτέοι κατ' απόλυτον έκλογήν, ἢ εἰς τὸν 3ον καὶ 2ον
βαθμὸν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν προακτέοι κατ' έκλογήν.

2. Πρὸς τοῦτο τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἐκ τοῦ κατὰ
τὸ ἄρθρον 102 πίνακος ἀρχαιότητος καταρτίζει ἐντὸς τοῦ
μηνὸς Μαρτίου ἐκάστου ἔτους πέντε πίνακας κεχωρισμένως
κατὰ βαθμούς :

α') πίνακα ἀρχαιότητος ἀπάντων τῶν μέχρι τέλους Μαρ-
τίου τοῦ ἰδίου ἔτους κεκτημένων τὰ τυπικὰ πρὸς προαγωγήν
προσόντα·

β') πίνακα τῶν κατ' απόλυτον έκλογήν προακτέων.

Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν κατ' απόλυτον έκλογήν προ-
ακτέων κρίνονται ἅπαντες οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὸν ὑπὸ
στοιχείον α' πίνακα, ἢ δὲ ἐν τῷ καταρτιζομένῳ πίνακι σειρά
τῶν κρινομένων ὡς κατ' απόλυτον έκλογήν προακτέων οὐδό-
λως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς μεταξύ
αὐτῶν συγκρίσεως·

γ') πίνακα τῶν κατ' έκλογήν προακτέων.

Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν κατ' έκλογήν προακτέων κρί-
νονται ἅπαντες οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὸν ὑπὸ στοιχείον α'
πίνακα, πλὴν τῶν κριθέντων ὡς κατ' απόλυτον έκλογήν προ-
ακτέων. Ἡ σειρά ὁμῶς αὐτῶν καθορίζεται ἐπὶ τῆ βάσει τῆς
σειρᾶς ἀρχαιότητός των·

δ') πίνακα τῶν κατ' ἀρχαιότητα προακτέων· καὶ

ε') πίνακα τῶν μὴ προακτέων, τηρουμένης τῆς σειρᾶς τῆς
ἀρχαιότητός των.

Ἄρθρον 105.

Διὰ τὴν προαγωγήν τοῦ προσωπικοῦ Β' Κατηγορίας ἀ-
παιτεῖται :

Ἄπὸ τοῦ 11ου βαθμοῦ εἰς τὸν 10ον διετῆς ὑπηρεσία.

Ἄπὸ τοῦ 10ου βαθμοῦ εἰς τὸν 9ον τριετῆς ὑπηρε-
σία.

Ἄπὸ τοῦ 9ου βαθμοῦ μέχρι καὶ τοῦ 5ου τετραετῆς ὑπηρε-
σία ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

Ἄρθρον 106.

1. Αἱ προαγωγαὶ τοῦ προσωπικοῦ Β' κατηγορίας ἐνεργου-
νοῦνται :

α') κατὰ πρώτον λόγον κατ' έκλογήν, καὶ

β') εάν καί ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν κατ' έκλογήν προα-
κτέοι, κατ' ἀρχαιότητα, παραλειπομένων τῶν κρινομένων
ὡς μὴ προακτέων.

2. Πρὸς τοῦτο τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἐκ τοῦ κατὰ
τὸ ἄρθρον 102 πίνακος ἀρχαιότητος καταρτίζει κατ' ἀνάλο-
γον ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 104 παρ. 2 ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρ-
τίου ἐκάστου ἔτους τέσσαρας πίνακας κεχωρισμένως κατὰ
βαθμούς :

α') πίνακα ἀρχαιότητος ἀπάντων τῶν μέχρι τέλους
Μαρτίου κεκτημένων τὰ τυπικὰ πρὸς προαγωγήν προσόντα,

β') πίνακα τῶν κατ' έκλογήν προακτέων,

γ') πίνακα τῶν κατ' ἀρχαιότητα προακτέων,

δ') πίνακα τῶν μὴ προακτέων, τηρουμένης τῆς σειρᾶς
τῆς ἀρχαιότητός των.

Ἄρθρον 107.

Διὰ τὴν προαγωγήν τοῦ προσωπικοῦ Γ' Κατηγορίας ἀ-
παιτεῖται :

Ἄπὸ τοῦ 13ου βαθμοῦ μέχρι καὶ τοῦ 11ου διετῆς ὑπηρε-
σία ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

Ἄπὸ τοῦ 10ου βαθμοῦ εἰς τὸν 9ον τετραετῆς ὑπηρεσία.

Ἄπὸ τοῦ 9ου βαθμοῦ εἰς τὸν 8ον ἑξαετῆς ὑπηρεσία.

Ἄρθρον 108.

1. Αἱ προαγωγαὶ τοῦ προσωπικοῦ Γ' Κατηγορίας ἐνεργου-
νοῦνται μέχρι μὲν τοῦ 10ου βαθμοῦ κατ' ἀρχαιότητα,

παραλειπομένων τῶν κρινομένων ὡς μὴ προακτέων, ἄνω δὲ
τοῦ 10ου κατ' έκλογήν ἢ, ἐν ἐλλείψει, κατ' ἀρχαιότητα.

2. Πρὸς τοῦτο τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἐκ τοῦ κατὰ
τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 102 πίνακος ἀρχαιότητος καταρτίζει
κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 104 § 2 ἐντὸς τοῦ
μηνὸς Μαρτίου ἐκάστου ἔτους τέσσαρας πίνακας κεχωρισμέ-
νως κατὰ βαθμούς .

α') πίνακα ἀρχαιότητος ἀπάντων τῶν μέχρι τέλους
Μαρτίου κεκτημένων τὰ τυπικὰ πρὸς προαγωγήν προσόντα.

β') πίνακα τῶν κατ' έκλογήν προακτέων·

γ') πίνακα τῶν κατ' ἀρχαιότητα προακτέων· καὶ

δ') πίνακα τῶν μὴ προακτέων, τηρουμένης τῆς σειρᾶς
τῆς ἀρχαιότητός των.

Ἄρθρον 109.

1. Οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 104, 106 καὶ 108 καταρτισθέντες
πίνακες προαγωγῶν ὑποβάλλονται ἐντὸς δεκαήμερου προ-
θεσμίας εἰς τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργόν, ὅστις, ἐξετάζων μό-
νον τὴν νομιμότητα τῆς καταρτίσεως των δύναται νὰ δια-
φωνήσῃ, ἐπικαλούμενος παράβασιν συγκεκριμένης διατά-
ξεως νόμου. Ἐν περιπτώσει τοιαύτης διαφωνίας ὁ Ὑπουργὸς
ἀναπέμπει τοὺς πίνακας εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅπερ ὑποχρε-
οῦται νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

2. Οἱ οὕτω πῶς καταρτισθέντες πίνακες εἶναι ὀριστικοί,
ἀνακοινοῦνται εἰς τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ ἰσχύουν
μέχρι τέλους Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

3. Αἱ κεναὶ ἢ κενούμεναι θέσεις πληροῦνται ὑποχρεω-
τικῶς ἐπὶ τῆ βάσει τῶν πινάκων τούτων καὶ κατὰ τὴν ἐν
αὐτοῖς σειράν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κυρώσεως αὐτῶν ἢ ἀπὸ
τῆς κενώσεως τῶν θέσεων.

Ἄρθρον 110.

1. Αἱ προαγωγαὶ εἰς τὸν 8ον βαθμὸν καὶ ἄνω ἐνεργοῦν-
ται διὰ Β. διατάγματος, αἱ δὲ λοιπαὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ
ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τῆς νόμῳ ὀριζομένης ἐτέρας ἀρχῆς,
δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ἡ προαγωγή τῶν ὑπαλλήλων θεωρεῖται συντελε-
σθεῖσα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τὴν
Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 111.

Ἐπάλληλος κρινόμενος, κατὰ συνέχειαν ἢ μὴ, δις ὡς μὴ
προακτέος ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ εἰσάγεται ὑποχρεωτικῶς
πρὸς κρίσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 186 ἐνώπιον τοῦ ὑπηρεσιακοῦ
συμβουλίου ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τοῦ εἰκείου
πίνακος.

Ἄρθρον 112.

1. Ἐπάλληλοι παραλειπόμενοι ἐκ πινάκων προακτέων
ἐπὶ τῆ ρητῶς ἐν τοῖς πρακτικοῖς διατυπωμένη ἀιτιολογία,
ὅτι ἐκκρεμεῖ κατ' αὐτῶν ποινικὴ ἢ πειθαρχικὴ κατηγορία,
ἣτις ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑστέρων ἀβάσιμος, κρίνονται ἐκ
νέου ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς
εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν προσωπικοῦ κρινοποιήσεως τῆς
τελεσιδίκου ἀπαλλακτικῆς κρίσεως ἐπὶ τῆς κατηγορίας καὶ
ἐγγράφονται ἐπὶ τῆ βάσει τῶν προσόντων των εἰς τοὺς οἰ-
κείους πίνακας κατὰ τὴ ἀνήκουσαν σειράν.

2. Ἐπὶ τῆ βάσει τῆς ἐγγραφῆς ταύτης ὑποχρεοῦται ἡ
διοίκησις νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, πλὴν
τῆς ἀναδρομικῆς ἀπολήψεως διαφορᾶς ἀποδοχῶν, ἀδιαφό-
ρως ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων.

3. Οἱ οὕτω προαγόμενοι καταλαμβάνουν ὑποχρεωτι-
κῶς τὰς πρώτας κενουμένας θέσεις.

Ἄρθρον 113.

1. Ἐπάλληλοι περιληφθέντες εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἄρθρα
104, 106 καὶ 108 πίνακας προακτέων, καθ' ὃν ἐκκρεμεῖ κατὰ
τὸν χρόνον τῆς πληρώσεως τῶν θέσεων ποινικὴ ἢ πειθαρχ-
ικὴ κατηγορία, δύναται νὰ παραλειφθῶν τῶν προαγωγῶν
κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμ-
βουλίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ θέσεις, εἰς ἃς θὰ προ-
ήγοντο οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, παραμένουν κεναὶ μέχρι λήξεως
τῆς ἰσχύος τῶν πινάκων.

2. Αποφασίζομένης τῆς παραλείψεως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἐν τῇ § 2 τοῦ προηγουμένου ἀρθρου ὀριζόμενα
"Ἀρθρον 114.

Διαγραφή ἐκ πίνακος προακτέων διαρκούσης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐπιτρέπεται ἕνεκα ποινικοῦ ἀδικήματος, τιμωρηθέντος τελεσιδικῶς δι' ἐπανορθωτικῆς ποινῆς, ἢ πειθαρχικοῦ τοιοῦτου τιμωρηθέντος διὰ προστίμου μεζόνος τῶν ἀποδοχῶν ἐνὸς μηνός. Περὶ τῆς διαγραφῆς ταύτης ἀποφαίνεται τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον, ὅπερ δύναται νὰ κατατάξῃ τὸν διαγραφόμενον εἰς κατώτερον πίνακα προακτέων ἢ τὸν πίνακα τῶν μὴ προακτέων.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'.

Διαθεσιμότης

"Ἀρθρον 115.

1. Ὁ μόνιμος ὑπάλληλος τίθεται εἰς διαθεσιμότητα:

α') ἕνεκα νόσου καὶ

β') ἕνεκα καταργήσεως θέσεως, ὑπηρεσίας ἢ κλάδου.

2. Ἡ περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα, ὡς καὶ ἡ περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ἐνέργειαν, πράξις ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ δημοσιεύεται ἐν περιλήψει εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

"Ἀρθρον 116.

1. Ὁ μόνιμος ὑπάλληλος ὁ ἔχων τοῦλάχιστον τριετὴ πραγματικὴν πολιτικὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τίθεται αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ αἰτήσῃ αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα ἕνεκα νόσου παρατεινομένης πέρα τοῦ ἐν ἀρθρῳ 79 ὀριζομένου χρόνου ἀναρρωτικῆς ἀδείας, δεκτικῆς ὅμως ἰάσεως κατὰ τὴν γνώμην τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ διάρκεια τῆς διαθεσιμότητος ἕνεκα νόσου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἐν ἔτος, ἀρχεται δὲ ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ ἀναρρωτικὴ ἀδεια. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἔτους ἐπιτροπῆ, συγκροτούμενη ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, μετὰ πρότασιν τῆς οἰκείας Σχολῆς, ἐκ τριῶν καθηγητῶν Πανεπιστημίου καὶ κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν τῆς εἰδικότητος τῆς νόσου, ἐξ ἧς πάσχει ὁ ὑπὸ ἐξέτασιν ὑπάλληλος, ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἱκανότητος ἢ μὴ αὐτοῦ πρὸς ἀμεσον ἐπανάληψιν τῶν καθηκόντων του. Εἰς περίπτωσιν ἀρνητικῆς γνωματεύσεως ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῳ 184 § 1 ὀριζόμενα.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῆς ὑπαλλήλου ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται οὗτος νὰ παρακαμφθῇ πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπιτροπὴν καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὀρισθέντος ἤδη χρόνου διαθεσιμότητος, ἀλλ' εἰς περίπτωσιν ἀρνητικῆς γνωματεύσεως διατηρεῖται ἡ διαθεσιμότης μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐκτὸς τῆς ἑδρας αὐτῆς διαμένοντα ὑπάλληλον διὰ τῆς πλησιεστέρας ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς.

3. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ περὶ διαθέσεως καὶ διαθεσιμότητος τῶν ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ὡς καὶ αἱ περὶ διαθεσιμότητος φυματικῶν ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. διατάξεις.

"Ἀρθρον 117.

1. Ἡ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως, ὑπηρεσίας ἢ κλάδου διαθεσιμότης δύναται ν' ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου, ὅστις ἐκρίθη ἀπολυτέος διὰ κατάργησιν θέσεως κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρου 187, μόνον ἐφ' ὅσον οὗτος ἔχει συμπληρώσει πενταετὴ μόνιμον ὑπηρεσίαν μετὰ λίαν ἱκανοποιητικῆς ὑπηρεσιακῆς ἐπιδόσεως.

2. Ἡ διαθεσιμότης αὕτη διαρκεῖ ἐπὶ ἓν ἔτος, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται.

3. Ἐάν, διαρκούσης τῆς διὰ κατάργησιν θέσεως διαθεσιμότητος ἢ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀπολύσεως, κενωθῇ ἢ συσταθῇ ἐν ὑπηρεσίᾳ, ὑπαγομένη εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον, θέσις τῆς αὐτῆς Κατηγορίας καὶ βαθμοῦ πρὸς τὴν τῶς κατεχομένην, ὁ ἐν διαθεσιμότητι τελῶν ἢ ἀπολυθεὶς δέον νὰ προτιμηθῇ διὰ τὴν

κατάληψιν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον κέκτηται τὰ διὰ τὴν θέσιν τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα, πλὴν τοῦ τῆς ἡλικίας, ἄνευ συμμετοχῆς εἰς τὸν τυχόν ἀπαιτούμενον διαγωνισμόν. Περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν προσόντων καὶ τῆς σειράς προτιμήσεως μεταξὺ πλειόνων ἀποφασίζει τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον.

4. Ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο θέσις εἰς διαθεσιμότητα ἐπάγεται τὴν παῦσιν παντὸς παρεπομένου λειτουργήματος, ὁ τυχὼν κατέχει ὁ ὑπάλληλος ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἀλλαχοῦ.

"Ἀρθρον 118.

1. Ὁ ἕνεκα νόσου θεθεὶς εἰς διαθεσιμότητα λαμβάνει τὸ ἡμισυ τῶν ἀποδοχῶν του.

2. Ὁ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως θεθεὶς εἰς διαθεσιμότητα λαμβάνει κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τὰ 75 ο) τῶν ἀποδοχῶν, κατὰ δὲ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τὰ 50 ο) ο).

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Ἀργία

"Ἀρθρον 119.

1. Τίθεται αὐτοδικαίως εἰς ἀργίαν ὁ στερηθεὶς τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας συνεπέᾳ ἐντάλματος φυλακίσεως ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπάλληλος, ἔστω καὶ ἂν ἀπελύθη ἐπὶ ἐγγυήσει.

2. Ἐκλιπόντος τοῦ λόγου, δι' ὃν ἡ ἀργία, ὁ ὑπάλληλος ἐπανερχεται αὐτοδικαίως εἰς ἐνέργειαν.

3. Τίθεται ὡσαύτως αὐτοδικαίως εἰς ἀργίαν ὁ ὑπάλληλος, καθ' οὗ ἐξεδόθη πειθαρχικὴ περὶ ἀπολύσεως ἀπόφασιν, ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς μέχρι λήξεως τῆς διὰ τὴν προσβολὴν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τεταγμένης προθεσμίας ἢ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς τυχόν ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς προσφυγῆς.

Ἐξαφανιζομένης ἢ μεταρρυθμιζομένης τῆς περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεως, ἐπανερχεται ὁ ὑπάλληλος αὐτοδικαίως εἰς ἐνέργειαν.

"Ἀρθρον 120.

1. Δύναται νὰ τεθῇ εἰς ἀργίαν ὁ ὑπάλληλος, καθ' οὗ ὑφίσταται :

α') ἐκκρεμῆς ποινικῆς δίωξις δι' ἀδίκημα δυνάμενον νὰ ἐπισύρῃ τὴν ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ

β') ἐκκρεμῆς πειθαρχικῆς δίωξις δι' ἀδίκημα δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἢ

γ') βάσιμος ὑπόνοια ἀνάκτου διαχειρίσεως, στηριζομένη εἰς ἐκθεσιν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς ἢ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ.

2. Ἡ περὶ θέσεως εἰς ἀργίαν ἢ ἐπαναφορᾶς ἐκ ταύτης εἰς ἐνέργειαν πράξις ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς θέσεως εἰς ἀργίαν διὰ τὰς ὑπὸ στοιχ. β' καὶ γ' περιπτώσεις τῆς παραγράφου 1 τὸ ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ὑποχρεοῦται ν' ἀποφανεθῇ περὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἀργίας ἢ τῆς ἐπαναφορᾶς.

3. Ἡ δυνητικὴ ἀργία ἀρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς πράξεως, δυνάμενης νὰ ἐνεργηθῇ καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ ἐπαναφορᾶς πράξεως ἐπανερχεται ὁ ὑπάλληλος εἰς ἐνέργειαν, πλὴν ἂν ἐξεδόθη ἐν τῇ μεταξὺ εἰς μὲν τὴν α' περιπτώσει τῆς πρώτης παραγράφου ὀριστικὴ ποινικὴ ἀπόφασιν μὴ ἐπαγομένη ἐκπτώσιν, εἰς δὲ τὴν β' πειθαρχικὴ μὴ ἐπαγομένη ἀπόλυσιν, ὅτε ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας αὐτῶν ἐπανερχεται αὐτοδικαίως ὁ ὑπάλληλος εἰς ἐνέργειαν.

"Ἀρθρον 121.

Ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν ἀργίᾳ ὑπαλλήλου παρακρατεῖται τὸ ἐν τέταρτον, δυνάμενον ν' ἀποδοθῇ αὐτῷ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ἐὰν ἀπαλλαγῇ δυνάμει τελεσιδικίου ἀποφάσεως ἢ τιμωρηθῇ διὰ πειθαρχικῆς

ποινης κατωτέρας τής απολύσεως, είτε τέλος αποδειχθῇ ἀβάσιμος ἢ περι ἀτάκτου διαχειρίσεως ὑπόνοια.

Ἄρθρον 122.

Ἡ εἰς ἀργίαν θέσις ἐκτείνεται αὐτοδικαίως καὶ εἰς τὰ παρεπόμενα λειτουργήματα.

Ἄρθρον 123.

Οἱ περιορισμοὶ τῶν ἀρθρῶν 51-54 ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἐν ἀργίᾳ ἢ διαθεσιμότητι λόγῳ νόσου τελοῦντας ὑπαλλήλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΣ-ΠΡΟΒΑΔΙΣΜΑ-ΗΘΙΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙ-ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΒΑΘΜΟΙ

Ἄρθρον 124.

1. Ἡ ἀρχαιότης καθορίζεται:

α') ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς δημοσιεύσεως τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ ἢ τῆς προαγωγῆς εἰς τὸν κατεχόμενον βαθμόν.

β') ἐπὶ συγχρόνου προαγωγῆς, ἐκ τῆς σειρᾶς προαγωγῆς.

γ') ἐπὶ συγχρόνων ἀρχικῶν διορισμῶν, ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας ἐν τῷ τυχόν διενεργηθέντι διαγωνισμῷ.

δ') ἐν ἐλλείψει διαγωνισμοῦ, ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πτυχίου ἢ ἄλλου τίτλου σπουδῶν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βαθμῶν ἐκ τῆς χρονολογίας κτήσεως τοῦ πτυχίου ἢ ἄλλου τίτλου σπουδῶν.

ε') ἐν ἐλλείψει πτυχίου ἢ ἄλλου τίτλου σπουδῶν, ἐκ τῆς σειρᾶς ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων ἐν τῇ κοινῇ πράξει τοῦ διορισμοῦ, ἄλλως ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐκ τῶν πρεσβειῶν.

2. Εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀρχαιότητος δὲν ὑπολογίζεται ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 99 § 1 χρόνος.

Ἄρθρον 125.

Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος διεπομένων ὑπαλλήλων ἐκάστου Ὑπουργείου τὸ προβάδισμα κανονίζεται:

α') προηγουμένων τῶν τῆς Κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων καὶ ἐπομένων τῶν τῆς Α' Κατηγορίας, εἴτα τῶν τῆς Β' καὶ εἴτα τῶν τῆς Γ' Κατηγορίας.

β') μεταξὺ ὑπαλλήλων ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν Κατηγορίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 40 βαθμολογικῆς κλίμακος.

γ') μεταξὺ ὑπαλλήλων τῆς αὐτῆς Κατηγορίας καὶ βαθμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχαιότητος των.

Ἄρθρον 126.

1. Δι' ἐξαιρετικὰς πράξεις ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των ἢ δι' ἐξαιρετὸν ἐπίδοσιν, πέρα τῆς ἐκ τῶν καθηκόντων των ἐπιβαλλομένης, δύνανται νὰ ἀπονέμονται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἀναλόγως τῆς προσφερθείσης ὑπηρεσίας, αἱ κάτωθι ἠθικαὶ ἀμοιβαί:

α') εὐφημος μνεία,

β') εὐαρέσκεια,

γ') ἔπαινος,

δ') μετάλλιον ἐξαιρέτων πράξεων μετὰ διπλώματος.

2. Ἡ εὐαρέσκεια δύναται ν' ἀπονέμηται καὶ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ μακρὰν καὶ εὐδόκιμον τοιαύτην.

Ἄρθρον 127.

1. Ἡ εὐφημος μνεία, ἡ εὐαρέσκεια καὶ ὁ ἔπαινος ἀπονέμονται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, μετὰ σύμφωνον εἰδικῶς ἠτιολογημένην γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.

2. Τὸ μετάλλιον ἐξαιρέτων πράξεων ἀπονέμεται διὰ Β. διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, μετὰ ἠτιολογημένην γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρον 128.

1. Αἱ περὶ ἀπονομῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς πράξεις ἀνακοινοῦνται δι' ἐγκυκλίου εἰς ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, εἰς ὃ ἀνήκουσι οἱ ὑπὲρ ὧν αὐταί.

2. Αἱ περὶ ἀπονομῆς ἐπαινοῦ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 126 περὶ ἀπονομῆς εὐαρέσκειας πράξεις, δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 129.

Τὸ σχῆμα, αἱ διαστάσεις, αἱ ἐπ' αὐτοῦ παραστάσεις κλπ. τοῦ μεταλλίου ἐξαιρέτων πράξεων καὶ ὁ τύπος καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ διπλώματος, ὡς καὶ πᾶσα ἐν γένει σχετικὴ λεπτομέρεια, καθορίζονται διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 130.

1. Δημόσιος ὑπάλληλος συμπληρώσας 35ετῆ πραγματικὴν τακτικῶν δημοσίου ὑπαλλήλου ὑπηρεσίαν διατηρεῖ ἐπὶ τιμῇ καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως τὸν τίτλον τῆς θέσεως, ἣν τελευταῖον κατεῖχε.

2. Ἡ διατήρησις τοῦ ἐπιτίμου τίτλου μνημονεύεται ἐν τῇ πράξει τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ δημοσιεύεται μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

3. Ὁ ἐκπεσὼν τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς καὶ ὁ ἀπολυθεὶς δυνάμει πειθαρχικῆς ἀποφάσεως στεροῦνται τῆς ὡς ἄνω τιμῆς.

4. Αἱ περὶ ἀρχαιότητος καὶ προβαδίσματος ὡς ἄνω διατάξεις ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἐπιτίμους ὑπαλλήλους. Μεταξὺ ἰσοβάθμων ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιτίμων προηγουμένων οἱ ἐν ἐνεργείᾳ.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ

ΤΜΗΜΑ Α'.

Πειθαρχικά ἀδικήματα

Ἄρθρον 131.

1. Πᾶσα δι' ὑπαίτιου πράξεως ἢ παραλείψεως παράβασις ὑπαλληλικοῦ καθήκοντος, δυναμένη νὰ καταλογισθῇ, ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν ἀδικήμα.

2. Τὸ ὑπαλληλικὸν καθῆκον προσδιορίζεται τόσον ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων, ἐγκυκλίων, ὁδηγιῶν καὶ διαταγῶν ἐπιβαλλομένων τῷ ὑπαλλήλῳ ὑποχρεώσεων, ὅσον καὶ ἐκ τῆς καθόλου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστοτε τηρητέας ἐν γένει διαγωγῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 132.

1. Μεταξὺ τῶν πειθαρχικῶν ἀδικημάτων καταλέγονται ἰδίως:

α) ἡ ἔλλειψις πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὰ ἔθνικα ἰδεώδη, ὡς καὶ ἡ ἐπιδιώξις τῆς διὰ βιαίων μέσων ἀνατροπῆς τοῦ ὕφισταμένου πολιτειακοῦ ἢ κοινωνικοῦ καθεστῶτος.

β) ἡ ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἀναξία δημοσίου ὑπαλλήλου διαγωγῆ.

γ) ἡ ἐπὶ χρήμασι χαρτοπαιξία καὶ ἰδία ἐν δημοσίῳ κέντρῳ.

δ) ἡ σύναψις στενῶν κοινωνικῶν σχέσεων μετὰ προσώπων, τῶν ὁποίων οὐσιώδη συμφέροντα ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀνατιθεμένης τῷ ὑπαλλήλῳ ὑπηρεσίας.

ε) πᾶσα πολιτικὸν χαρακτῆρος ἐνέργεια ἀποτελοῦσα δημοσίαν ἐκδήλωσιν πολιτικῶν φρονημάτων ἢ ἀσκήσιν πολιτικοῦ προσηλυτισμοῦ (προπαγάνδαν).

στ) ἡ δημοσία, προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ἀσκησις κριτικῆς τῶν πράξεων τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς δι' ἐκφράσεων ἀποδεικνυουσῶν ἔλλειψιν σεβασμοῦ ἢ διὰ σκοπίμου χρήσεως ἀβασιμῶν ἐπιχειρημάτων·

ζ) ἡ ἀποσιώπησις συμμετοχῆς εἰς ἔργα ἐπ' ἀμοιβῇ ζῆνα πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς ἄς ἔτι περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἢ συμμετοχῇ αὐτῇ·

η) ἡ χρησιμοποίησις τρίτων προσώπων πρὸς ἀπόκτησιν ὑπηρεσιακῆς εὐνοίας ἢ πρόκλησιν ἢ ματαίωσιν διαταγῆς τῆς ὑπηρεσίας·

θ) ἡ ἄμεσος ἢ διὰ μέσου τρίτου προσώπου συμμετοχῇ εἰς δημοπρασίαν, τῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπιτροπῆς ἀποτελεῖ μέλος ὁ ὑπάλληλος ἢ ἡ ἀρχὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ δημόσιος ὑπάλληλος·

ι) ἡ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀναξιοπρεπῆς ἢ ἀναξία δημοσίου ὑπαλλήλου διαγωγῇ ἢ ἡ, παρὰ τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἐξόδων παραστάσεως, μὴ ἀναλόγως ἀξιοπρεπῆς παράστασις τοῦ ὑπαλλήλου·

ια) ἡ βραδεῖα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσέλευσις ἢ ἡ πρόωρος ἐξ αὐτῆς ἀποχώρησις·

ιβ) ἡ ραθυμία, ἡ ἀμέλεια, ὡς καὶ ἡ ἀτελής ἢ μὴ ἔγκαιρος ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος ἢ ἀδικαιολόγητος ἀρνήσις προσελεύσεως πρὸς ἱατρικὴν ἐξέτασιν κατὰ τὸ ἀρθρ. 80 § 5·

ιγ) ἡ μὴ προσήκουσα συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς πολίτας, τοὺς προϊσταμένους καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους·

ιδ) ἡ μὴ ἔγκαιρος ἀπάντησις εἰς ἀναφορὰς πολιτῶν·

ιε) ἡ μὴ εὐσυνείδητος ἐκθεσις προϊσταμένου περὶ τῶν ἐπ' αὐτὸν ὑπαλλήλων·

ιστ) ἡ ἀναρμωδία παρέμβασις ὑπὲρ ἢ κατὰ τρίτου τινός·

ιζ) ἡ ἀδικαιολόγητος προτίμησις ὑποθέσεων νεωτέρων ἐπὶ παραμελήσει παλαιότερων·

ιη) ἡ ἀδικαιολόγητος ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθόντων·

ιθ) ἡ ἀρνήσις ἢ παρέλκυσις ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας·

κ) ἡ συμμετοχῇ εἰς ἀπεργίαν, ἔστω καὶ λευκὴν, ὡς καὶ πᾶσα ἐνέργεια τείνουσα εἰς πρόκλησιν ἢ προπαρασκευὴν ταύτης·

κα) ἡ παράβασις τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐπιβαλλομένης τῷ ὑπαλλήλῳ ἐξεμυθίας·

κβ) ἡ χρησιμοποίησις τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδιωτικῶν συμφερόντων αὐτοῦ ἢ προσκειμένων αὐτῷ προσώπων·

κγ) ἡ χρησιμοποίησις πληροφοριῶν, ἃς κατέχει ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του πρὸς ἀποκόμισιν ἰδίου ὀφέλους·

κδ) ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου μὴ εἰσπραξις τοῦ εἰς ὃν δικαιοῦται μισθοῦ ἢ ἄλλων ἀποδοχῶν ἢ ἐξόδων·

κε) ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου οἰασθήποτε ὑλικῆς εὐνοίας μὴ συνιστώσης δωροληψίαν, ἀλλὰ προερχομένης ἀπὸ πρόσωπα τῶν ὁποίων τὰς ὑποθέσεις διαχειρίζεται ἢ πρόκειται νὰ διαχειρισθῇ·

κστ) ἡ λόγῳ ἀσυνήθους χρήσεως φθορὰ δημοσίου πράγματος·

κζ) ἡ ἐγκατάλειψις δημοσίου πράγματος·

κη) ἡ παράνομος χρῆσις δημοσίου πράγματος·

κθ) πᾶσα ἐκ δόλου ἢ βαρείας ἀμελείας πράξις ἢ παράλειψις, καίπερ τύποις νόμιμος, δυναμένη ὅπως δῆποτε νὰ βλάψῃ ἢ νὰ θέσῃ ἐν κινδύνῳ τὰ συμφέροντα τῆς Πολιτείας· καὶ

λ) ἡ παράβασις καθήκοντος κατὰ τὸν ποινικὸν ἢ ἄλλους εἰδικούς νόμους.

2. Διατάξεις ὀρίζουσαι εἰδικὰ πειθαρχικὰ ἀδικήματα τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Πειθαρχικαὶ ποιναὶ

Ἄρθρον 133.

1. Πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι :

α) ἔγγραφος ἐπίπληξις·

β) πρόστιμον μέχρις ἀποδοχῶν τριῶν μηνῶν·

γ) δυσμενῆς μεταθεσις·

δ) διακοπὴ τοῦ πρὸς προαγωγὴν δικαίωματος ἀπὸ ἑνὸς μέχρι πέντε ἐτῶν·

ε) ὑποβιβασμός·

στ) ὀριστικὴ παύσις.

2. Τὸ πρόστιμον, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ πασῶν τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς καταγνωστικῆς ἀποφάσεως ἀποδοχῶν, παρακρατεῖται ἐκ τοῦ πρώτου μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς ἀποφάσεως μηνὸς τμηματικῶς καὶ συνεχῶς κατὰ μηνιαίας δόσεις ἴσας πρὸς τὸ 1/4 τῶν ἀποδοχῶν μέχρις ἐξουφλήσεως.

Τὸ πρόστιμον περιέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἢ τὰ ὑπὸ εἰδικῶν νόμων καθοριζόμενα εἰδικὰ ταμεῖα.

3. Διὰ τὴν διακοπὴν τοῦ πρὸς προαγωγὴν δικαίωματος ὑπολογίζεται μόνον ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ τιμωρούμενος κέκτηται τὰ πρὸς προαγωγὴν τυπικὰ προσόντα.

Ὁ υποβιβασθεὶς δὲν δύναται νὰ ἐπαναπροαχθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἀπὸ τοῦ υποβιβασμοῦ του χρονικοῦ διαστήματος ἴσου πρὸς τὸ ἡμισυ τοῦ απαιτουμένου πρὸς προαγωγὴν χρόνου.

4. Τὴν ποινὴν τῆς ὀριστικῆς παύσεως δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς μόνον διὰ τὰ ἑξῆς ἀδικήματα:

α) παράβασις τοῦ ἀρθρ. 132 ἔδαφ. α'·

β) παράβασις καθήκοντος κατὰ τὸν ποινικὸν ἢ ἄλλους εἰδικούς νόμους·

γ) ἀδικαιολόγητον ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθόντων ἐπὶ τριάκοντα τοῦλάχιστον ἡμέρας·

δ) παραβίασιν ἀπορρήτων τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἀρθρον 46 § 2·

ε) χαρακτηριστικῶς ἀναξιοπρεπῆ ἢ ἀναξίαν δημοσίου ὑπαλλήλου διαγωγὴν ἐν τε τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐκτὸς ταύτης·

στ) συμμετοχὴν εἰς ἀπεργίαν ἔστω καὶ λευκὴν·

ζ) διάπραξιν ἐντὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἐτελέσθη ἀδικήμα τιμωρηθὲν τοῦλάχιστον διὰ προστίμου ἴσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός, ἐτέρου ἀδικήματος δυναμένου νὰ ἐπισύρῃ τὴν αὐτὴν ἢ βαρύτεραν ποινὴν·

η) διάπραξιν ἐντὸς διετίας, μετὰ ἐπιβολὴν τριῶν πειθαρχικῶν ποινῶν, τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος·

θ) ἐκ συστήματος κακὴν συμπεριφορὰν πρὸς τοὺς πολίτας·

ι) σοβαρὰν ἀπειθειαν·

ια) πᾶν πειθαρχικὸν ἀδικήμα δυναμένου ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ νὰ προκαλέσῃ δημόσιον σκάνδαλον καὶ προκαλέσαν τοιοῦτο· καὶ

ιβ) παράβασις τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 56 § 3, 80 § 5., 137 § 2 καὶ 215.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἐξάλειψις τοῦ ἀξιοποίνου

Ἄρθρον 134.

1. Τὰ πειθαρχικὰ ἀδικήματα παραγράφονται μετὰ δύο ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας διεπράχθησαν, πλην ἂν πρόκειται περὶ τῶν ἐν ἀρθρῷ 133 § 4 ἀδικημάτων, ἅτινα παραγράφονται μετὰ πενταετίαν.

2. Αἱ κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπευθυνόμεναι πράξεις πρὸς διώξιν τοῦ ἀδικήματος διακόπτουν τὴν παραγραφὴν, ὁ χρόνος ὅμως ταύτης δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν τριετίαν ἐν συνόλῳ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς καταγνωστικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ δὲ ἀδικήματος ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 133 § 4 τὴν ἑπταετίαν.

3. Πειθαρχικὸν ἀδικήμα, ἀποτελοῦν καὶ ποινικὸν τοιοῦτο, δὲν παραγράφεται πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ πρὸς παραγραφὴν τούτου ὀριζομένου χρόνου. Ἐπὶ τοιοῦτων ἀδικημάτων αἱ πράξεις τῆς ποινικῆς διαδικασίας ἀποτελοῦν λόγον διακοπῆς τῆς παραγραφῆς τοῦ πειθαρχικοῦ ἀδικήματος.

4. Ἡ παραγραφὴ πειθαρχικοῦ ἀδικήματος διακόπτεται διὰ τῆς τελέσεως πειθαρχικοῦ ἀδικήματος σκοποῦντος τὴν ἀπόκρυψιν αὐτοῦ ἢ τὴν ματαίωσιν τῆς ἐγέρσεως τῆς ἐνεκα τούτου πειθαρχικῆς ἀγωγῆς.

5. Παραγραφὴν πειθαρχικὸν ἀδικήμα δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν τιμωρίαν ἐτέρου πειθαρχικοῦ ἀδικήματος πραχθέντος πρὸ τῆς παραγραφῆς ἐκείνου.

6. Ἡ τελεσίδικος πειθαρχικὴ ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν.

7. Ἡ ποινὴ τῆς ἐπιπλήξεως μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς αὐτῆς καὶ αἱ λοιπαὶ βαρύτεραι τοιαῦται, πλην τῆς

παύσεως, μετά δεκαετίαν διαγράφονται ἐκ τοῦ δελτίου τοῦ τιμωρηθέντος ὑπαλλήλου, ἂν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὡς ἄνω πενταετίας ἢ δεκαετίας δὲν ἐτιμωρήθη.

Ἄρθρον 135.

Ἐν περιπτώσει ἀμνηστίας, ἀποκαταστάσεως, χάριτος ἢ καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον ἄρσεως τοῦ κολασίμου ἢ ἄρσεως ἢ μεταβολῆς τῶν συνεπειῶν τῆς καταδίκης, δὲν αἰρεται τὸ πειθαρχικῶς κολασίμον τῆς πράξεως.

Ἄρθρον 136.

Ἡ προαγωγή τοῦ ὑπαλλήλου δὲν αἰρεται τὸ πειθαρχικῶς κολασίμον αὐτοῦ δι' ἀδίκημα προγενέστερον τῆς προαγωγῆς.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Πράξεις τελεσθεῖσαι πρὸ τοῦ διορισμοῦ

Ἄρθρον 137.

1. Πράξεις τελεσθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν προγενεστέρως τοῦ ὑπαλλήλου δημοσίας ἢ παρ' ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἢ ἄλλω νομικῶ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ὑπηρεσίας τιμωροῦνται πειθαρχικῶς, ἂν ὑπάγονται εἰς τινὰ τῶν περιπτώσεων τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 133, δὲν παρήλθε δὲ ὁ δι' αὐτὰς ὀριζόμενος κατὰ τὸ ἄρθρον 134 χρόνος παραγραφῆς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ τυχὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνος δὲν ὑπολογίζεται.

2. Τιμωρεῖται πειθαρχικῶς, δυναμένη νὰ ἐπισύρῃ καὶ τὴν ποινὴν τῆς παύσεως, ἢ παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου χρῆσις, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ διορισμοῦ του, βίας, δόλου ἢ δωροδοκίας.

Ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς ἄρχεται ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ.

ΤΜΗΜΑ Ε'.

Σχέσις πειθαρχικῆς πρὸς ποινικὴν δίκην

Ἄρθρον 138.

1. Ἡ πειθαρχικὴ δίκη εἶναι αὐτοτελής καὶ ἀνεξάρτητος πάσης ἄλλης δίκης.

2. Ἡ ποινικὴ δίκη δὲν ἀναστέλλει τὴν πειθαρχικὴν δύναται ὅμως ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς δι' ἀποφάσεώς του, δυναμένης ἐλευθέρως νὰ ἀνακληθῇ, νὰ διατάξῃ δι' ἐξαιρετικούς λόγους τὴν ἀναστολήν.

3. Πραγματικὰ γεγονότα, ὧν ἡ ὑπαρξις ἢ ἀνυπαρξία διεπιστώθη διὰ τελεσιδικίου ἀποφάσεως ποινικοῦ δικαστηρίου, λαμβάνονται ἐν τῇ πειθαρχικῇ δίκῃ ὡς ἐν τῇ ποινικῇ. Οὐδὲν ὅμως κωλύεται ἐντεῦθεν τὸ πειθαρχικὸν ὄργανον νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν διάφορον τῆς ποινικῆς.

4. Ἐκδιδομένης τελεσιδικίου ποινικῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μετὰ τὴν πειθαρχικὴν, ἐπαναλαμβάνεται ἢ ἐνεκα τῆς αὐτῆς πράξεως πειθαρχικὴ δίωξις, ἂν δικαιολογῆται κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 133 ἢ παύσις τοῦ ὑπαλλήλου, ἐκδιδομένης δὲ τελεσιδικίου ἀθροωτικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, ἐπαναλαμβάνεται ἢ πειθαρχικὴ δίκη, ἢ διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἀπολήξασα μόνον εἰς τὴν παύσιν ἢ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς πειθαρχικῆς δίκης δικαίωμα παραγράφεται μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'.

Συρροή ποινῶν

Ἄρθρον 139.

1. Οὐδεὶς διώκεται ἐκ δευτέρου διὰ τὸ αὐτὸ πειθαρχικὸν ἀδίκημα.

2. Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ πειθαρχικοῦ ἀδικήματος μία ποινὴ ἐπιβάλλεται.

3. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως μία ποινὴ ἐπιβάλλεται.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Δίωξις πειθαρχικῆς εὐθύνης

Ἄρθρον 140.

1. Ὁ παύσας ἐξ οἰουδήποτε λόγου νὰ εἶναι ὑπάλληλος δὲν διώκεται πειθαρχικῶς, ἢ τυχὸν ὅμως ἀρξαμένη πειθαρχικὴ δίκη συνεχίζεται καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου.

2. Ἡ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ἐκδιδομένη τυχὸν καταδικαστικὴ ἀπόφασις παραμένει ἀνεκτέλεστος.

ΤΜΗΜΑ Η'.

Δίωξις καὶ τιμώρησις τῶν πειθαρχικῶν ἀδικημάτων

Ἄρθρον 141.

1. Ἡ δίωξις καὶ τιμώρησις τοῦ πειθαρχικοῦ ἀδικήματος εἶναι καθήκον τοῦ πειθαρχικοῦ δικαστοῦ, παράλειψις τοῦ ὁποῖου συνιστᾷ μόνον πειθαρχικὸν ἀδίκημα αὐτοῦ.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν, ἐπὶ ἀδικημάτων δικαιολογούντων τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως, ἢ δίωξις ἀπόκειται εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν τεταγμένων πρὸς τοῦτο ὀργάνων, λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν τοῦτο μὲν τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, τοῦτο δὲ τὴν καθόλου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς διαγωγὴν τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου.

3. Ἐν τῇ τιμωρῆσει ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς κέκτηται διακριτικὴν ἐξουσίαν ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κριτήρια. Κατ' ἐξαιρέσιν, ὡςάκις τὸ πειθαρχικὸν ἀδίκημα δικαιολογεῖ ποινὴν ἀνωτέραν τῆς ἐπιπλήξεως, δὲν δύναται ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ ποινὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΙ

Ἄρθρον 142.

1. Αἱ πειθαρχικαὶ δικαιοδοσίαι εἶναι μονομελεῖς καὶ πολυμελεῖς.

2. Μονομελεῖς πειθαρχικαὶ δικαιοδοσίαι εἶναι οἱ πειθαρχικῶς προϊστάμενοι τοῦ ὑπαλλήλου, πολυμελεῖς δέ: α') τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια καὶ β') τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 143.

1. Πειθαρχικῶς προϊστάμενοι εἶναι:

α') ὁ Ὑπουργὸς καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς ἐπὶ πάντων τῶν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν ὑπαγομένων ὑπαλλήλων, κεντρικῶν καὶ περιφερειακῶν·

β') ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ τοῦ 4ου βαθμοῦ καὶ κάτω·

γ') ὁ γενικὸς διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ·

δ') ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν κεντρικῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 6ου βαθμοῦ καὶ κάτω.

Ἐπὶ ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων ὁποσδήποτε παρὰ Γενικῆ Διοικήσεως ἢ ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς, πειθαρχικῶς προϊστάμενοι εἶναι ὁ Γενικὸς Διοικητὴς καὶ οἱ λοιποὶ ὡς ἄνω καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις προϊστάμενοι παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει·

ε') ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν γενικὴν ἐπιθεώρησιν ὑπαλλήλων κατωτέρου τοῦ ὄν φέρει οὗτος βαθμοῦ·

στ') ὁ ἐπιθεωρητὴς ἐπὶ τοῦ κατωτέρου τοῦ ὄν φέρει οὗτος βαθμοῦ προσωπικοῦ τοῦ κλάδου καὶ τῆς περιφερείας αὐτοῦ καὶ

ζ') ἡ ἀμέσως προϊσταμένη ἀρχὴ τοῦ ὑπαλλήλου.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οἱ ὀργανικοὶ βαθμοί.

*Άρθρον 144.

1. Οί πειθαρχικῶς προϊστάμενοι δύνανται νά ἐπιβάλλουν πάντες τήν ποινήν τῆς ἐπιπλήξεως, τήν δέ τοῦ προστίμου ὑπό τὰς ἐξῆς διακρίσεις:

α') ὁ Ὑπουργός ἢ Γενικός Διοικητής μέχρι καί τῶν ἀποδοχῶν ἐνός μηνός·

β') οἱ γενικός γραμματεὺς, γενικός διευθυντής καί γενικός ἐπιθεωρητής μέχρι καί τοῦ ἡμίσεος αὐτῶν καί

γ') πάντες οἱ λοιποὶ μέχρι καί τοῦ ἐνός τρίτου αὐτῶν.

2. Τήν πειθαρχικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ γενικοῦ γραμματέως ἀσκοῦν ἐπίσης:

α') ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καί ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γεν. Ἐπίτροπος ἐπὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτοὺς διοικητικῶν ὑπαλλήλων·

β') οἱ πρέσβεις ἐφ' ἀπάντων τῶν ὑπαλλήλων, πρεσβευτικῶν καί προξενικῶν, ἐδρευόντων ἐν τῇ οἰκείᾳ περιφερείᾳ, ὡς καί οἱ προϊστάμενοι προξενικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν καί

γ') ὁ νομάρχης ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς νομαρχίας καί τῶν ὑποκειμένων ταύτῃ ἐπαρχείων.

Ἡ ἐπὶ τῶν λοιπῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων πειθαρχικὴ ἀρμοδιότης τοῦ νομάρχου διέπεται ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων.

*Άρθρον 145.

1. Ἡ ἀρμοδιότης τῶν πειθαρχικῶς προϊσταμένων εἶναι ἀμεταβίβαστος.

2. Οἱ πειθαρχικῶς προϊστάμενοι διώκουν καί δικάζουν αὐτεπαγγέλτως.

3. Ἀρμόδιος πειθαρχικῶς προϊστάμενος εἶναι ὁ εἰς ὃν ὑπῆγετο ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος.

4. Διὰ τῆς κλήσεως εἰς ἀπολογία ἀρχεται ἡ αὐτεπάγγελτος δίκη.

5. Μεταξὺ πλειόνων ἀρμοδίως ἐπιληφθέντων πειθαρχικῶς προϊσταμένων προτιμᾶται ὁ πρότερον καλέσας εἰς ἀπολογία.

6. Ἡ ἔκδοσις ὀριστικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ πειθαρχικῶς προϊσταμένου ἀποκλείει τὴν ὑπ' ἄλλου, ἔστω καί ἀνωτέρου τοῦ δικάσαντος, πειθαρχικῶς προϊσταμένου ἐπανεκδικασίαν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

*Άρθρον 146.

1. Πειθαρχικὰ συμβούλια εἶναι τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια καί τὰ δυνάμει νόμου ὀργανωμένα εἰδικὰ τοιαῦτα.

2. Τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια δικάζουν ἐπὶ πειθαρχικῆ ἀγωγῇ καί ἐπὶ ἐφέσει.

3. Δικάζοντα ἐπὶ πειθαρχικῆ ἀγωγῇ, δύνανται νά ἐπιβάλλουν πᾶσαν ποινὴν τοῦ ἀρθροῦ 133, πλὴν ἐναντίας διατάξεως.

4. Τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια, δικάζοντα ἐπὶ ἐφέσει τοῦ καταδικασθέντος ὑπαλλήλου ἢ τοῦ πειθαρχικῶς προϊσταμένου ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν δύνανται νά καταστήσουν εἴρονα τὴν θέσιν αὐτοῦ. Δικάζοντα δ' ἐπὶ ἐφέσει πειθαρχικῶς προϊσταμένου κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν δύνανται νά ἐπιβάλλουν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

5. Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια, εἴτε κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάζοντα εἴτε κατ' ἐφεσιν, δύνανται νά παραπέμπουν τὴν ὑπόθεσιν εἰς μονομελῆ δικαιοδοσίαν.

6. Συγκρούσεις ἀρμοδιότητος μεταξὺ πλειόνων πειθαρχικῶν συμβουλίων διὰ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα, εἴτε καταφατικά, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι ὀριστικὴ ἀπόφασις, εἴτε ἀποφατικά, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡ κατέστησαν τελεσίδικοι αἱ περὶ ἀναρμοδιότητος αὐτῶν ἀποφάσεις, αἴρονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐπὶ τῇ προσηκόντως βεβαιωμένῃ αἰτήσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ διωκόμενου ὑπαλλήλου ἢ, προκειμένου περὶ καταφατικῆς συγκρούσεως, καί τοῦ προέδρου τοῦ ἐτέρου τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων.

*Άρθρον 147.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δικάζει τὰς προσφυγὰς:

α') κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων, τῶν ἐπιβαλλουσῶν ὀριστικὴν παῦσιν, ὑποβιβασμὸν ἢ ἀπέφραξιν τοῦ πρὸς προαγωγήν δικαιοώματος καί

β') κατὰ τῶν ἐπιβαλλουσῶν οἰανδήποτε ποινὴν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν ἢ Γενικῶν Διοικητῶν.

*Άρθρον 148.

1. Πλείονα πειθαρχικὰ ἀδίκηματα τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου, διωκόμενα πρὸ τῆς ἐπὶ τινι τούτων ἐκδόσεως ὀριστικῆς ἀποφάσεως, δύνανται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ πειθαρχικοῦ δικαστοῦ, νά συνεχδικάζονται, ἐφ' ὅσον ἀνάγονται εἰς καθήκοντα ὑπηρεσιῶν τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

2. Πλείονες ὑπάλληλοι διωκόμενοι διὰ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ἢ διὰ συναφῆ τοιαῦτα δύνανται νά συνδικάζονται ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου.

3. Ἀρμόδιον πρὸς συνεχδικασίαν μεταξὺ πλειόνων ὀργάνων εἶναι:

α') μεταξὺ πλειόνων πειθαρχικῶς προϊσταμένων ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος, ἐπὶ δὲ ὁμοιοβάθμιον ὁ πρότερον ἐπιληφθεὶς·

β') μεταξὺ πλειόνων πειθαρχικῶν συμβουλίων τὸ πρότερον ἐπιληφθέν.

Τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον θεωρεῖται ἐπιληφθέν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης διατάξεως ἐφ' ἧς περιέληθη ἡ πειθαρχικὴ ἀγωγή ἢ τὸ ἔνδικον μέσον εἰς τὴν γραμματεῖαν αὐτοῦ·

γ') μεταξὺ πειθαρχικῶς προϊσταμένου καί πειθαρχικοῦ συμβουλίου τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α'

Πειθαρχικὴ ἀγωγή

*Άρθρον 149.

1. Τὴν πειθαρχικὴν ἀγωγὴν ἐγείρει ἐνώπιον τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ὁ οἰκείος Ὑπουργός, εἴτε ἐξ οἰκείας πρωτοβουλίας, ἐφ' ὅσον κρίνει ὅτι τὸ ἀδίκημα εἶναι τιμωρητέον διὰ ποινῆς μείζονος τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ἔστω καί ἂν δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου πρότασις τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας, εἴτε κατόπιν ἠτιολογημένης προτάσεως περὶ τούτου τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας, ὅτε ὑποχρεοῦται ὁ Ὑπουργός νά ἀσκήσῃ πειθαρχικὴν ἀγωγὴν. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν δέον νά ὀφίσταται ἐκθεσις τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας εἴτε ὑποβαλλομένη αὐτεπαγγέλτως εἴτε προκαλουμένη ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ.

Ἐπὶ ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων ὡποσδήποτε παρὰ Γενικῇ Διοικήσει καί ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ αὐτῶν, τὴν πειθαρχικὴν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐγείρει ὁ Γενικός Διοικητής ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις.

2. Καθ' ὑπαλλήλου θεθέντος εἰς ἀργίαν λόγῳ ποινικῆς διώξεως ἢ καταδίκης καί ἐπανερχομένου εἴτα εἰς ἐνέργειαν ἐγείρεται ὑποχρεωτικῶς πειθαρχικὴ ἀγωγή, δι' ἧς ποινικῶς ἐδιώχθη ἢ κατεδικάσθη πράξεις, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν εἶχε γίνεαι πρὸ τῆς εἰς ἀργίαν θέσεώς του.

3. Ὁ Ὑπουργός ἢ Γεν. Διοικητής δύναται τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ πρὸς ἔγερσιν τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς νά μεταβιβάσῃ εἰς τὸν ἀμέτῳ μετ' αὐτὸν πειθαρχικῶς προϊστάμενον μόνιμον ὑπάλληλον, εἴτε γενικῶς εἴτε δι' ὀρισμένας κατηγορίας ὑπαλλήλων, ἐπ' οὐδενὶ ὅμως λόγῳ ἰσόβαθμον ἢ ἀνώτερον κατὰ ἓνα μόνον βαθμὸν τοῦ καθ' οὗ ἐγείρεται ἡ πειθαρχικὴ ἀγωγή.

4. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ Γενικοῦ Διοικητοῦ καί τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου κρίνεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐτελέσθη τὸ ἀδίκημα.

"Αρθρον 150.

1. Ἡ ἔγερσις τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς καταργεῖ τὴν μήπω περατωθεῖσαν δι' ὀριστικῆς ἀποφάσεως αὐτεπάγγελτον δίκην.

2. Ἡ ἔκδοσις ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τινος ἀδικήματος εἴτε ὑπὸ μονομελοῦς εἴτε ὑπὸ πολυμελοῦς δικαιοδοσίας καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν πειθαρχικὴν ἀγωγὴν.

3. Ἀνάκλησις τῆς ἀσκηθείσης πειθαρχικῆς ἀγωγῆς ἀποκλείεται.

4. Ἐν τῇ πειθαρχικῇ ἀγωγῇ δέον νὰ ὀρίζωνται τὰ συνιστῶντα τὰ διωκόμενα ἀδικήματα πραγματικὰ περιστατικὰ ὡς καὶ τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα ἐνοχῆς.

5. Ἡ πειθαρχικὴ ἀγωγή κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἐγκαλούμενον, μεθ' ὃ διαβιβάζεται μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ προϊστάμενου τῆς ὑπηρεσίας καὶ πάντων τῶν λοιπῶν στοιχείων, ὡς καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἀτομικοῦ φακέλλου τοῦ ὑπαλλήλου, εἰς τὸν γραμματέα τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Προανάκρισις—ἀνάκρισις

"Αρθρον 151.

1. Ἡ προανάκρισις συνίσταται εἰς προκαταρκτικὴν ἀτυπον συλλογὴν καὶ καταγραφὴν πληροφοριῶν καὶ στοιχείων περὶ τοῦ εἰκαζομένου πειθαρχικοῦ ἀδικήματος καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐτελέσθη τοῦτο.

2. Προανάκρισιν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πᾶς πειθαρχικῶς προϊστάμενος τοῦ ὑπαλλήλου.

3. Ἐὰν ἐκ τῶν συγκεντρωθέντων στοιχείων κρίνη ὁ ἐνεργῶν τὴν προανάκρισιν, ὅτι δὲν συντρέχει περίπτωσις πειθαρχικῆς διώξεως, τερματίζει ταύτην δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως.

Τοῦτο δὲν κωλύει τὴν ὑπ' ἄλλου πειθαρχικῶς προϊστάμενου ἐνέργειαν προανακρίσεως.

Ἐὰν ἐκ τῶν συγκεντρωθέντων στοιχείων κρίνη ὁ ἐνεργῶν τὴν προανάκρισιν, ὅτι προκύπτει πειθαρχικὸν ἀδικήμα τιμωρητέον διὰ τῶν ποινῶν τῆς ἀρμοδιότητός του, καλεῖ τὸν ὑπάλληλον εἰς ἀπολογίαὶν κατὰ τὸ ἀρθρον 160, ἐὰν δὲ κρίνη, ὅτι δικαιολογεῖται ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς βαρυτέρας, ἐνεργεῖ κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 158 ὀριζόμενα.

Ἐὰν τέλος κρίνη, ὅτι τὸ ἀδικήμα χρήζει περαιτέρω ἐρεύνης, προβαίνει εἰς τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως.

"Αρθρον 152.

1. Τὴν ἀνάκρισιν διεξάγει :

α') ἐπὶ μονομελοῦς δικαιοδοσίας αὐτὸς ὁ ἐπιληφθεὶς πειθαρχικῶς προϊστάμενος ἢ ἄλλος τις ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενος ὑπάλληλος.

β') ἐπὶ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ὁ ὑπὸ τούτου ὀριζόμενος ὑπάλληλος εἴτε μέλος αὐτοῦ εἴτε ἄλλος τις.

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν δέον ὁ ἀναλαβὼν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀνάκρισιν νὰ εἶναι τοῦλάχιστον ὁμοιόβαθμος ἄλλ' ἀρχαιότερος τοῦ διωκόμενου, ἐκτὸς ἐὰν τὴν ἀνάκρισιν ἐνεργῇ ὑπάλληλος ἐτέρου κλάδου κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ.

2. Δὲν δύναται νὰ διεξαγάγουν ἀνάκρισιν :

α') οἱ καθ' ὧν τυχὸν ἐστρέφετο τὸ ἀδικήμα,

β') οἱ ἀσκήσαντες τὴν πειθαρχικὴν αὐτῶν ἀρμοδιότητα διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἀδικήμα πειθαρχικῶς προϊστάμενοι καὶ

γ') οἱ κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐξ αἵματος συγγενεῖς τοῦ διωκόμενου ὑπαλλήλου ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι καὶ τοῦ τετάρτου βαθμοῦ καὶ ὁ σύζυγος ἢ ἐξ ἀγχιστείας συγγενῆς μέχρι καὶ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ.

Ὁ ἐγκαλούμενος δικαιούται ἐφ' ἅπαξ καὶ τὸ βραδύτερον ἐντὸς διημέρου ἀπὸ τῆς κλήσεως πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ νὰ αἰτήσῃται τὴν ἐξαίρεσιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔργου τῆς ἀνακρίσεως δι' ἐγγράφου αἰτήσεως, ἐν ᾗ δέον νὰ ἐκτίθενται οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσεως, ἐπισυνάπτονται δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀποφαίνεται ὀριστικῶς καὶ τελεσιδικῶς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, ἀνευ συμμετοχῆς τοῦ εἰς ὃ τυχὸν εἶχον ἀνατεθῆ τὰ ἀνακριτικὰ καθήκοντα μέλους, ἀναπληρουμένου νομίμως. Ἐὰν ἡ αἰτήσις γίνῃ δεκτὴ, αἱ ὑπὸ τοῦ ἐξαίρεθέντος ἐνεργηθεῖσαι ἀνακριτικαὶ πράξεις εἶναι ἄκυροι καὶ δὲν δύνανται νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὸν φάκελλον τῆς ὑποθέσεως.

3. Ὁ διεξάγων τὴν ἀνάκρισιν ἐνεργεῖ τὰς ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ ἀνακριτικὰς πράξεις αὐτοπροσώπως ἢ δι' ὑφισταμένου ὑπαλλήλου κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἐδ. 2 τῆς παραγρ. 1, δικαιούται δὲ νὰ αἰτήσῃται παρὰ πάσης διοικητικῆς ἀρχῆς ἢ εἰρηνοδίκου ἢ εἰδικοῦ πταισματοδίκου τὴν ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ ἐνέργειαν ἀνακριτικῆς τινος πράξεως. Ἐνέργειαν δὲ ἀνακριτικῶν πράξεων ἐκτὸς ἔδρας αἰτεῖται παρὰ τινος τῶν ἀρμοδίων κατὰ τόπον διοικητικῶν ἀρχῶν, τῶν δικαιουμένων νὰ μετακινήθοῦν ἢ διατάξουν μετακίνησιν ὑπαλλήλου λόγῳ ὑπηρεσίας.

4. Κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου διαδικασίαν ἐπὶ τε τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐφέσεως ἢ ἀνάκρισις εἶναι ὑποχρεωτικὴ, πλὴν ἐὰν ἡ τυχὸν προηγηθεῖσα κρίνηται ὡς ἐπαρκῆς.

5. Ἡ ἀνάκρισις εἶναι μυστικὴ.

6. Ἡ ἀνάκρισις δύναται νὰ ἐκταθῇ εἰς τὴν ἔρουναν καὶ ἐτέρων ἀδικημάτων τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου, δι' ἃ προκύπτουν στοιχεῖα ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς.

7. Καθήκοντα γραμματέως τῆς ἀνακρίσεως ἐκτελεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ διεξάγοντος τὴν ἀνάκρισιν ὀριζόμενος ὑπάλληλος.

"Αρθρον 153.

1. Ἀνακριτικὰ πράξεις εἶναι :

α') αὐτοψία,

β') ἐξέτασις μαρτύρων,

γ') πραγματογνωμοσύνη καὶ

δ') ἐξέτασις τοῦ διωκόμενου.

2. Δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀντικείμενον ἀνακριτικῆς πράξεως :

α') ἀπόρρητον τῆς ὑπηρεσίας, ἂν μὴ συναινῇ ἡ ἀρμοδιὰ ἀρχή, καὶ

β') νόμῳ ἐπαγγελματικὸν ἀπόρρητον.

3. Περὶ τῆς ἀνακριτικῆς πράξεως συντάσσεται ἐκθεσις ὑπογραφομένη ὑπὸ πάντων τῶν συμπραξάντων ἢ μνημονεύουσιν τὴν τυχὸν ἄνοιαν γραμμάτων ἢ ἄρνησιν ὑπογραφῆς τινος.

"Αρθρον 154.

1. Ἡ αὐτοψία δημοσίων ἢ παρὰ δημοσίᾳ ἀρχῇ κατατεθειμένων ἰδιωτικῶν ἐγγράφων ἐνεργεῖται ἐν ᾧ γραφείῳ ταῦτα φυλάσσονται.

2. Ἐγγράφα κατεχόμενα ὑπὸ ἰδιώτου παραδίδονται εἰς τὸν ἐνεργοῦντα τὴν ἀνάκρισιν, ἀποδιδόμενα ὑποχρεωτικῶς ἅμα τῷ πέρατι τῆς πειθαρχικῆς δίκης. Ὁ ἐνεργῶν τὴν ἀνάκρισιν ὑποχρεοῦται τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἰδιώτου νὰ χορηγήσῃ ἀτελῶς, πλὴν τῆς ἀποδείξεως, ἐπίσημον ἀντίγραφον τῶν παραληφθέντων ἐγγράφων ἢ ἀποσπασμάτων. Ἐὰν πρόκειται περὶ ἐγγράφων ἀναγκαιούτων εἰς τὸν ἰδιώτην πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος, ταῦτα ἀνακοινοῦνται εἰς τὸν ἐνεργοῦντα τὴν ἀνάκρισιν ἐν ᾧ τόπῳ εὐρηγνται.

Ἡ ἄρνησις τῆς παραδόσεως ἢ ἀνακοινώσεως συνιστᾷ πλημμέλημα.

"Αρθρον 155.

1. Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται ἐνόρκως κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς αὐτῶν.

2. Ἡ μὴ ἐμφάνισις ἢ ἄρνησις καταθέσεως τοῦ μάρτυρος ἀνευ εὐλόγου αἰτίας ἀποτελεῖ πλημμέλημα. Εὐλόγος αἰτία θεωρεῖται καὶ ἡ μετὰ τοῦ διωκόμενου συγγένεια τοῦ μάρτυρος εἰς εὐθείαν γραμμὴν ἢ μέχρι καὶ τοῦ δευτέρου ἐκ πλαγίου βαθμοῦ.

3. Ἡ ἐξέτασις τῶν παρὰ τοῦ διωκομένου ὑπαλλήλου προσαγομένων μαρτύρων πέρα τῶν πέντε, ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τῆς δικαιοδοτοῦσης ἀρχῆς.

*Ἀρθρον 156.

Πραγματογνώμονες ὀρίζονται δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα στρατοῦ, τῆς χωροφυλακῆς ἢ τῆς ἀστυνομίας, ὀρίζονται δὲ πρὸ τῆς ἐκτελέσεωςπραγματογνωμοσύνης κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

*Ἀρθρον 157.

1. Κατὰ τὴν ἀνάκρισιν δέον πάντως νὰ καλῆται, ἵνα ἐξετάζηται, ὁ διωκόμενος. Ἡ μὴ προσέλευσις τούτου ἢ ἡ ἀρνήσις πρὸς ἐξέτασιν δὲν κωλύει τὴν πρόοδον τῆς ἀνακρίσεως.

2. Παράστασις ἢ συμπάραστασις πληρεξουσίου ἀπαγορεύεται.

*Ἀρθρον 158.

1. Ἐπὶ αὐτεπαγγέλτου διώξεως ὁ μὲν Ὑπουργὸς ἢ Γεν. Διοικητὴς, μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἀνακρίσεων, ἐνεργεῖ ὡς ὀρίζεται ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἀρθρου 149, πᾶς δὲ ἕτερος πειθαρχικῶς προϊστάμενος, ἐπιληφθεὶς τῆς διώξεως, καθ' οἴονδῆποτε στάδιον τῶν ἀνακρίσεων, ἐὰν τὸ εἰκαζόμενον ἀδίκημα ἐπάγεται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ποινὴν μείζονα τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, παραπέμπει ὑποχρεωτικῶς τὸν φάκελλον εἰς τὸν οἰκτεῖον Ὑπουργὸν ἢ Γεν. Διοικητὴν, ὅστις ἐνεργεῖ κατὰ τὸ ἀρθρον 149 § 1.

2. Ὅταν τὰ περιωρισμένης πειθαρχικῆς ἀρμοδιότητος συμβούλια κρίνουν, ὅτι τὸ ἀδίκημα, δι' ὃ ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον αὐτῶν πειθαρχικὴ ἀγωγή ἢ ἔφεσις, δικαιολογεῖ ποινὴν βαρυτέραν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένων, διαβιβάζουν τὸν φάκελλον κατόπιν πράξεως αὐτῶν εἰς τὸ ἀρμόδιον πειθαρχικὸν συμβούλιον.

*Ἀρθρον 159.

1. Ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 152 διεξάγων τὴν ἀνάκρισιν πειθαρχικῶς προϊστάμενος, μὴ συντρεχούσης τῆς περιπτώσεως τῆς παραγρ. 1 τοῦ προηγουμένου ἀρθρου, προβαίνει μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀνακρίσεως εἴτε εἰς τὴν κλήσιν πρὸς ἀπολογίαὶν τοῦ διωκομένου εἴτε εἰς τὴν ἄνευ ταύτης ἐκδοσιν ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως.

Ὁ τυχὸν ἐντεταλμένος τὴν διεξαγωγὴν τῆς τῆς τῆς τῆς ἀνακρίσεως ὑποβάλλει τὸν φάκελλον εἰς τὸν ἐντεταλόμενον πειθαρχικῶς προϊστάμενον μετὰ τοῦ πορίσματος αὐτοῦ.

2. Ὁ ὑπὸ τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ὀρισθεὶς πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἀνακρίσεως ὑποβάλλει μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀνακρίσεως τὸν φάκελλον εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον μετὰ τοῦ πορίσματος αὐτοῦ.

3. Ὁ πρόεδρος τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ πορίσματος καλεῖ τὸν διωκόμενον εἰς ἀπολογίαὶν καὶ ὀρίζει ἐν τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου ὡς εἰσηγητὴν.

4. Μετὰ ἠτιολογημένην πρότασιν τοῦ εἰσηγητοῦ δύναται ὁ πρόεδρος νὰ διατάξῃ συμπλήρωσιν τῆς ἀνακρίσεως.

5. Συμφωνούντων προέδρου καὶ εἰσηγητοῦ, δύναται ἢ ὑπόθεσις νὰ ἀχθῆ εἰς συζήτησιν ἄνευ κλήσεως εἰς ἀπολογίαὶν, ἐὰν καθίσταται σφόδρα πιθανὴ ἢ ἀφώσις τοῦ διωκομένου.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

*Ἀπολογία

*Ἀρθρον 160.

1. Αἱ πρωτόδικοι καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκδίδονται μετὰ κλήσιν τοῦ ὑπαλλήλου εἰς ἀπολογίαὶν. Ἡ μὴ ἐμ

πρόθεσις ὑποβολῆ τῆς ἀπολογίας, ἢ ἡ κλήσις ἐπεδόθη ἀποδεδειγμένως, δὲν κωλύει τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκπροθέσις ὑποβληθεῖσα πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

2. Ἡ ἐξέτασις τοῦ διωκομένου κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀνακρίσεως δὲν ἀναπληροῖ τὴν κλήσιν εἰς ἀπολογίαὶν.

3. Ἡ ἐνώπιον τοῦ δικαιοδοτοῦντος ὀργάνου προσέλευσις τοῦ διωκομένου καὶ ἀπολογία αὐτοῦ δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ὀργάνου, νὰ καλύψῃ τὴν παράλειψιν τῆς κλήσεως εἰς ἀπολογίαὶν.

4. Μετὰ τὴν κλήσιν εἰς ἀπολογίαὶν ἢ ὑπόθεσις δέον νὰ περατωθῆ δι' ἀποφάσεως.

5. Ἡ κλήσις εἰς ἀπολογίαὶν καθορίζει σαφῶς τὸ ἀποδιδόμενον πειθαρχικὸν ἀδίκημα καὶ τάσσει εὐλογον προθεσίαν πρὸς ἀπολογίαὶν, πάντως οὐχὶ βραχυτέραν τοῦ εἰκοσιτετραώρου, ἂν καλῆ πειθαρχικῶς προϊστάμενος, τριῶν δὲ ἡμερῶν, ἂν καλῆ πειθαρχικὸν συμβούλιον.

Ἐπὶ δεδικαιολογημένη ἐγγράφῳ αἰτήσῃ τοῦ καλουμένου δύναται νὰ παραταθῆ ἢ πρὸς ἀπολογίαὶν προθεσίμια ἐφ' ἀπαξ μέχρι τοῦ τριπλασίου τῆς ταχθείσης.

6. Ἡ κλήσις εἰς ἀπολογίαὶν ἐπιδίδεται διὰ δημοσίου ὀργάνου εἰς χεῖρας ἢ τὴν κατοικίαν τοῦ ὑπαλλήλου, συντασσομένου ἀποδεικτικοῦ.

Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως παραλαβῆς ὁ ἐπιδίδων συντάσσει πρᾶξιν βεβαιουσαν τὴν ἀρνήσιν. Ἀγνοουμένης τῆς διαμονῆς, ἢ κλήσις τοιχοκολλεῖται εἰς τὸ κατάστημα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, συντασσομένου πρωτοκόλλου, ὅπερ ὑπογράφεται ὑπὸ δύο μαρτύρων.

*Ἀρθρον 161.

1. Ἡ ἀπολογία ὑποβάλλεται ἐγγράφως. Κατ' ἐξαιρέσιν δι' εὐλογον αἰτίαν δύναται νὰ ἐπιτραπῆ ὑπὸ τοῦ καλοῦντος προφορικῆ τοιαύτη αἰτήσῃ τοῦ ὑπαλλήλου, ὅποτε συντάσσεται πρωτόκολλον ἐνώπιον τοῦ καλοῦντος ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένου ὑπαλλήλου.

2. Ἡ ἐγγραφὸς ἀπολογία ἐγχειρίζεται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν καλοῦντα ἢ διαβιβάζεται εἰς αὐτὸν διὰ δημοσίας τινὸς ἀρχῆς ἢ ταχυδρομικῶς ἐπὶ συστάσει. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κρίνεται τὸ ἐμπρόθεσον τῆς ὑποβολῆς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς καταθέσεως εἰς τὴν δημοσίαν ἀρχὴν ἢ τῆς ταχυδρομήσεως.

3. Πρὸ πάσης ἀπολογίας δικαιούται ὁ ὑπάλληλος νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς σχηματισθείσης δικογραφίας, συντασσομένης περὶ τούτου πράξεως, ἥτις ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ παρ' ᾧ εὔρηται ὁ φάκελλος ὑπαλλήλου καὶ τοῦ λαβόντος γνῶσιν, ἢ, ἐν ἀρνήσει τοῦ δευτέρου, ὑπὸ μόνου τοῦ πρώτου. Ὁ ἐδρεύων ἐκτὸς ἐδρας τοῦ καλοῦντος ὑπάλληλος δικαιούται νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς δικογραφίας, εἴτε δι' ἀποστολῆς τοῦ φακέλλου εἰς δημοσίαν ἀρχὴν, ἐφ' ὅσον τοῦτο θεωρεῖται σκόπιμον ὑπὸ τῆς διωκούσης ἀρχῆς, εἴτε διὰ χορηγήσεως ἀδείας εἰς τὸν διωκόμενον ὑπάλληλον, ἐὰν ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι ἐπιτρέπουν τοῦτο, εἴτε, ἐν ἀδυναμίᾳ τῶν δύο τούτων λύσεων, δι' ἐκπροσώπου δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐξουσιοδοτουμένου ἐγγράφως πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ διωκομένου ἢ, κατ' αἰτήσιν αὐτοῦ, ὑπὸ τῆς διωκούσης ἀρχῆς.

4. Ὁ καλούμενος εἰς ἀπολογίαὶν δικαιούται νὰ αἰτήσῃται ἐν τῇ ἀπολογία αὐτοῦ εὐλογον προθεσίμιαν διὰ τὴν ὑποβολὴν ἐγγράφων στοιχείων, ἢ παροχὴ τῆς ὁποίας ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ καλοῦντος.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

*Ἐκδικασίς

*Ἀρθρον 162.

1. Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἀπολογίας ἢ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς τοῦτο προθεσίμιας ὁ πρόεδρος τοῦ πειθαρχικοῦ

συμβουλίου διά πράξεώς του προσδιορίζει την ημέραν τῆς δίκης, ἀνακοινομένην ἐγκαίρως, πάντως ὅμως τοῦλάχιστον πρὸ 48 ὡρῶν, εἰς τὸν ἐγκαλούμενον δι' ἐγγράφου.

2. Αἱ πειθαρχικαὶ δικαιοδοσίαι δικαιοῦνται νὰ ἀπαιτήσουν τὴν ἐνώπιον αὐτῶν αὐτοπρόσωπον παράστασιν τοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ ὑπάλληλος.

3. Ἐν τῇ περιπτώσει τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 159 τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, ἐφ' ὅσον δὲν πείθεται περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ ἐγκαλουμένου, ἀναβάλλει τὴν δίκην διὰ τὴν κλήσιν αὐτοῦ εἰς ἀπολογία.

Ἐπίσης ἀναβάλλει τὴν δίκην καὶ ὅταν κρίνη ἀναγκαίαν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀνακρίσεως ἢ τὴν προφορικὴν ὑποστήριξιν τῆς ἀπολογίας.

4. Ἀναβληθείσης τῆς δίκης, ὁ πρόεδρος προσδιορίζει ἑτέραν ἡμέραν διὰ ταύτην, ἀνακοινομένην ἐγκαίρως, ὡς ἂνω, εἰς τὸν ἐγκαλούμενον.

5. Ἡ παράστασις ἢ συμπάρστασις πληρεξουσίου ἀπαγορεύεται.

6. Ἡ εἰς τὴν δίκην προσέλευσις τοῦ ἐγκαλουμένου ἀποτελεῖ νόμιμον λόγον χορηγήσεως εἰς αὐτὸν ἀναλόγου ἀδείας ἀπουσίας.

Ἄρθρον 163.

Πᾶσα πρόσκλησις ἢ εἰδοποίησις τοῦ ἐγκαλουμένου κοινοποιεῖται εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 160.

Ἄρθρον 164.

1. Τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐξαιροῦνται οἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 152 § 2 μὴ δικαιούμενοι νὰ διεξαγάγουν ἀνάκρισιν.

2. Ὁ ἐγκαλούμενος δύναται νὰ αἰτησῆται ἐφ' ἅπαξ τὴν ἐξαίρεσιν δύο κατ' ἀνάστατον ὅρον μελῶν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο σύγκειται ἐκ πέντε μελῶν καὶ ἂνω, ἄλλως ἑνὸς μόνον. Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἥτις δέον νὰ ὑποβάλληται ἐγγράφως εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου δύο τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, νὰ εἶναι ἠτιολογημένη καὶ νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῶν ὑπαρχόντων τυχόν δικαιολογητικῶν, ἀποφαίνεται κατὰ πλειοψηφίαν ὀριστικῶς καὶ τελεσιδικῶς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, συντιθέμενον ἐκ τῶν λοιπῶν μελῶν αὐτοῦ, δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικά. Τὰ μέλη ὑπὲρ τῆς ἐξαίρεσεως τῶν ὁποίων ἀπεφάνθη τὸ συμβούλιον ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

3. Ἡ ἐνέργεια τῆς ἀνακρίσεως κωλύει τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἐνεργήσαντος αὐτὴν εἰς τὴν σίνθεσιν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου.

4. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθροῦ 138 ἀποκλείεται τοῦ ἔργου τῆς ἀνακρίσεως ἢ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνάκρισιν ἢ συμμετασχὼν εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ.

Ἄρθρον 165.

1. Τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια συνεδριάζουν μυστικῶς.

2. Τὰ τῆς τηρήσεως τῶν πρακτικῶν, τὰ τῆς ἀπαρτίας, τῆς ἀναπληρώσεως τῶν κωλυομένων μελῶν καὶ συγκροτήσεως τῆς πλειοψηφίας διέπονται ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 7 καὶ ἐφεξῆς, ὡς ταῦτα τροποποιοῦνται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος κεφαλαίου, πλὴν ἂν ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἀσκήται ὑπὸ εἰδικῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων, δι' ἃ ἰσχύουν αἱ περὶ τούτων εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 166.

1. Ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς ἐκτιμᾷ τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις κατ' ἐλευθέραν κρίσιν.

2. Ὁ πειθαρχικὸς δικαστὴς δύναται πρὸς μόρφωσιν τῆς κρίσεως αὐτοῦ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἀποδεικτικὰ στοι-

χεῖα μὴ προκύπτοντα ἐκ τῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας, ἀλλ' ἐξ ἄλλης διαδικασίας νομίμως συνεστημένης, ἐφ' ὅσον ἔλαβε γνῶσιν τούτων ὁ διωκόμενος.

3. Ἀδικήματα, δι' ἃ ὁ διωκόμενος δὲν ἐκλήθη εἰς ἀπολογία, δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον τῆς δίκης.

4. Ἡ ἀπόφασις δέον νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἀποδεδειγμένων πραγματικῶν γεγονότων καὶ οὐχὶ ἀπλῶν ὑπονοιῶν καὶ νὰ εἶναι ἠτιολογημένη τόσον διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἐνοχῆς, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἢ ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

5. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς δίκης κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἀρθροῦ 138 δύναται, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦται, τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον νὰ προβῇ εἰς νέαν ἐξέτασιν τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῆς ὑποθέσεως, νὰ διατάξῃ νέαν ἀνάκρισιν καὶ νέαν κλήσιν εἰς ἀπολογία, ὡς καὶ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν νέους πραγματικὸς ἰσχυρισμοὺς καὶ νέας ἀποδείξεις.

Ἄρθρον 167.

1. Τὰ τέλη σημάτων καταλογίζονται εἰς βᾶρος τοῦ καταδικασθέντος ὑπαλλήλου διὰ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως.

2. Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως τοῦ πρωτοδίκως καταδικασθέντος ὑπαλλήλου, τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον καταλογίζει εἰς βᾶρος αὐτοῦ μέρος μόνον τῶν τελῶν τῆς δίκης.

3. Ἐν ἡ περιπτώσει διετάχθη πραγματογνωμοσύνη, αἱ ἀμοιβαὶ τῶν πραγματογνωμόνων ἐκκαθαρίζονται ὑπὸ τοῦ πειθαρχικοῦ ὄργανου καὶ καταβάλλονται παρὰ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰς διατάξεις περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, καταλογιζόμεναι εἰς βᾶρος τοῦ καταδικασθέντος ὑπαλλήλου καθόλου ἢ ἐν μέρει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συμβουλίου, διὰ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως.

4. Ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς τοῦ διωκόμενου τὰ τέλη βαρύνουν τὸ Δημόσιον.

5. Ἐπίσης βαρύνουν τὸ Δημόσιον τὰ τέλη τῆς δίκης τῆς ἀρξάμενης συνετεία ἐνδίκου μέσου ὑπὲρ τῆς Διοικήσεως ἐφ' ὅσον τὸ ἐνδικον τοῦτο μέσον ἀπερρίφθη.

Ἄρθρον 168.

1. Πᾶσα πειθαρχικὴ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐγγράφως.

2. Ἐν τῇ ἀποφάσει μνημονεύεται:

α') ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως,
β') τὸ ὄνομα, ὁ τίτλος καὶ ὁ βαθμὸς τῶν δικασάντων,
γ') τὸ ὄνομα, ὁ τίτλος καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ κριθέντος,
δ') τὸ ἀποδιδόμενον πειθαρχικὸν ἀδικήμα, ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῆς τελέσεως αὐτοῦ,

ε') ἡ ἀπολογία καὶ ἡ τυχόν προφορικὴ ταύτης ὑποστήριξις ἢ ἡ μὴ ὑποβολὴ ἀπολογίας καὶ ἡ κλήσις ἢ μὴ κλήσις εἰς προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀπολογίας,

στ') ἡ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως,
ζ') ἂν ἐλήφθη ὁμοφώνως ἢ κατὰ πλειοψηφίαν, προκειμένου περὶ πολυμελοῦς διαδικασίας, καὶ

η') ἡ ἀθώωσις τοῦ κριθέντος ἢ ἡ ἐπιβαλλομένη ποινὴ. Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον ε' μέρος τῆς ἀποφάσεως μνημονεύεται περιληπτικῶς.

3. Ἡ πειθαρχικὴ ἀπόφασις, ἐὰν μὲν ἐκδίδεται ὑπὸ πειθαρχικῶς προϊσταμένου, ὑπογράφεται ὑπὸ τούτου, ἄλλως ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου.

4. Ἡ πειθαρχικὴ ἀπόφασις κοινοποιεῖται ἐν ἀντιγράφῳ:

α') εἰς τὸν κριθέντα,
β') εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἢ τὴν ἀρμόδιαν Γεν. Διοίκησιν καὶ

γ') εἰς τὴν ἀμέσως προϊσταμένην ἀρχὴν τοῦ κριθέντος.

5. Ἡ ἀπόφασις ἐπιδίδεται εἰς τὸν κριθέντα κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 160 § 6 ὀριζόμενα, εἰς δὲ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἢ τὴν ἀρμόδιαν Γεν. Διοίκησιν καὶ τὴν ἀμέσως προϊσταμένην ἀρχὴν τοῦ κριθέντος ὑπαλλήλου πέμπεται ταχυδρομικῶς ἐπὶ ἀποδείξει.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Ενδिका μέσα

*Άρθρον 169.

1. Είς έφεσιν υπόκεινται αί αποφάσεις τών πειθαρχικώς προϊσταμένων, πλὴν τών υπό τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐκδιδομένων.

2. Είς έφεσιν δικαιούνται :

α') ὁ καταδικασθεὶς υπάλληλος καὶ

β') ὑπὲρ τῆς Διοικήσεως ἢ ὑπὲρ τοῦ υπαλλήλου πᾶς πειθαρχικώς προϊστάμενος τοῦ διωχθέντος υπαλλήλου, πλὴν τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν καὶ τών κατωτέρων αὐτοῦ.

3. Ἡ έφεσις ἀπευθύνεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου, τοιοῦτο δὲ εἶναι τὸ εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ υπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσκήσεως τῆς έφέσεως.

4. Ἡ έφεσις ἀσκειῖται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰς τὸν καταδικασθέντα υπάλληλον, ἐφ' ὅσον ἀσκειῖται ὑπ' αὐτοῦ, ἄλλως ἀφ' ἧς περιέληθῆ ἢ ἀπόφασις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐκκαλῶν προϊστάμενος.

Ἡ περιέλευσις ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς πρωτοκολλησεως τοῦ διαβιβαστικοῦ τῆς ἀποφάσεως ἐγγράφου.

5. Ἡ πρὸς έφεσιν προθεσμία παρατείνεται λόγω μὲν ἀποστάσεως κατὰ δέκα ἔτι ἡμέρας διὰ τοὺς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ κατὰ ἐξήκοντα διὰ τοὺς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ ἐδρευόντας ἢ διαμένοντας, λόγω δὲ κωλύματος ἐξ ἀνωτέρας βίας κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ πρὸς ὃ αὕτη ἀπευθύνεται Συμβουλίου.

6. Ἡ έφεσις τοῦ καταδικασθέντος υπαλλήλου υποβάλλεται ἢ κοινοποιεῖται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκδόν τὴν ἀπόφασιν ὄργανον, τοῦ δὲ πειθαρχικώς προϊσταμένου διαβιβάζεται εἰς αὐτὸ δι' ἐγγράφου.

Ἡ ὑποβολὴ τῆς έφέσεως ἢ ἡ πρωτοκόλλησις τοῦ διαβιβαστικοῦ αὐτῆς ἐγγράφου δεόν νὰ γίνῃ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνω προθεσμίας.

Ὁ πρὸς ὃν ὑπεβλήθη ἢ διεβιβάσθη ἢ έφεσις ὀφείλει ἐντὸς πέντε ἡμερῶν νὰ διαβιβάσῃ αὐτὴν μετὰ τῆς δικογραφίας εἰς τὸν γραμματέα τοῦ πρὸς ὃ ἀπευθύνεται πειθαρχικοῦ συμβουλίου.

7. Ἡ έφεσις καὶ ἡ πρὸς ἀσκήσιν αὐτῆς προθεσμία ἀναστέλλουν τὴν ἐκτέλεσιν.

8. Πλείονες έφέσεις κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀσκηθεῖσαι πρὸ τῆς ἐπὶ τινι τούτων ἐκδόσεως ὀριστικῆς ἀποφάσεως συνεκδικάζονται.

9. Ἡ ἐπὶ έφέσει προϊσταμένου τινὸς ἐκδοσις ὀριστικῆς ἀποφάσεως καθιστᾷ ἀπαράδεκτον πᾶσαν ἄλλην έφεσιν προϊσταμένου κατὰ τῆς αὐτῆς πρωτοδικου ἀποφάσεως.

*Άρθρον 170.

1. Εἰς προσφυγὴν κατὰ τών ἐπιβαλλουσῶν ποινὴν ἀποφάσεων τών Ὑπουργῶν ἢ Γενικῶν Διοικητῶν δικαιούται ὁ τιμωρηθεὶς υπάλληλος.

2. Εἰς προσφυγὴν κατὰ τών ἐν ἀρθρ. 147 ἐδ. α'. ἀποφάσεων τών πειθαρχικῶν συμβουλίων δικαιούνται :

α) ὁ τιμωρηθεὶς υπάλληλος καὶ

β') ὑπὲρ τῆς Διοικήσεως ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἢ Γενικὸς Διοικητῆς.

3. Ἡ προσφυγὴ ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

4. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς προσφυγῆς καλεῖται ὅπως παραστῇ ἐκπρόσωπος τῆς Διοικήσεως.

*Άρθρον 171.

1. Τὴν κατὰ τὴν παράγρ. 4 τοῦ ἀρθρου 138 ἐπανάληψιν τῆς πειθαρχικῆς δίκης αἰτεῖται ἐν μὲν τῇ περιπτώσει τῆς ἐκδόσεως καταδικαστικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως ὁ οἰ-

κεῖος Ὑπουργὸς ἢ Γενικὸς Διοικητῆς κατόπιν ἐκθέσεως κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 149, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει τῆς ἐκδόσεως ἀθροωτικῆς ποινικῆς ἀποφάσεως ὁ ἀθροωθεὶς.

2. Ἡ αἴτησις ἐπανάληψεως ἀπευθύνεται πρὸς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, εἰς ὃ ὑπήγето ὁ υπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος, τηρεῖται δὲ δι' αὐτὴν ἡ διαδικασία τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς.

3. Κατὰ τὴν δίκην ταύτην ἐν μὲν τῇ α' περιπτώσει τῆς πρώτης παραγράφου δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ ἀνωτέρα τῆς ἐπιβληθείσης, ἐν δὲ τῇ β' δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ ὁ παυθεὶς ἢ ὑποβιβασθεὶς υπάλληλος, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται νὰ τιμωρηθῇ δι' οἰασδήποτε ἄλλης ποινῆς. Ὁ ἀποκαθιστάμενος υπάλληλος καταλαμβάνει τὴν τυχόν ὑπάρχουσαν κενὴν θέσιν τοῦ βαθμοῦ εἰς ἣν ἀποκαθίσταται, ἢ, ἐν ἑλλείψει τοιαύτης, παραμένει ὑπεράριθμος καὶ καταλαμβάνει τὴν πρώτην κενωθησομένην τοιαύτην.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄.

*Εκτέλεσις

*Άρθρον 172.

1. Ἡ μὴ ὑποκειμένη εἰς έφεσιν ἢ προσφυγὴν ὀριστικὴ πειθαρχικὴ ἀπόφασις εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆ.

2. Ἡ ἐκτελεστὴ πειθαρχικὴ ἀπόφασις ἐκτελεῖται, ὡς πρὸς μὲν τὸ πρόστιμον ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐντελλομένου τὴν πληρωμὴν τών ἀποδοχῶν τοῦ καταδικασθέντος, πρὸς ὃν ἀποστέλλεται ὑπὸ τῆς ἐκδούσης ἀρχῆς ὑποχρεωτικῶς καὶ ἀμέσως ἅμα τῇ τελεσιδικίᾳ τῆς ἀποφάσεως ἀντίγραφον αὐτῆς, ὡς πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ποινὰς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου ἢ τῆς Γεν. Διοικήσεως.

Εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς υπαλληλικῆς σχέσεως τὸ πρόστιμον εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

3. Ἡ ἐκτελεστὴ πειθαρχικὴ ἀπόφασις καταχωρίζεται ἐν περιλήψει εἰς τὸ οἰκεῖον μητρώον προσωπικοῦ καὶ ἀντίγραφον αὐτῆς τίθεται εἰς τὸν ἀτομικὸν φάκελλον τοῦ κριθέντος.

4. Ἀρμόδιος διὰ τὴν βεβαίωσιν τών τελῶν τῆς δίκης εἶναι ὁ ἐκδὸς τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν πειθαρχικῶς προϊστάμενος ἢ ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐκδόντος ταύτην πειθαρχικοῦ συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ Ζ΄.

Εἰδικαὶ διατάξεις

*Άρθρον 173.

1. Πειθαρχικῶς προϊστάμενος ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους εἶναι ὁ Ὑπουργὸς τών Οἰκονομικῶν, καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἀσκῶν ἀρμοδιότητα Γενικοῦ Γραμματέως.

4. Τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνω προσωπικοῦ ἀσχεῖ ἡ ὀλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 174.

1. Πειθαρχικῶς προϊστάμενοι τοῦ προσωπικοῦ τών πολιτικῶν υπαλλήλων τών στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι, ἐκτὸς τών ἐν τῷ ἀρθρῷ 143 ὀριζομένων, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τών Γενικῶν Ἐπιτελείων ἐπὶ τών ὑπ' αὐτοὺς υπαλλήλων καὶ οἱ διοικηταὶ μονάδων, οἱ διευθυνταὶ καταστημάτων ἢ προϊστάμενοι ὑπηρεσιῶν, δυνάμενοι νὰ ἐπιβάλλουν ἅπαντες μὲν τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως, ἐκ δὲ τοῦ προστίμου, οἱ μὲν ἀρχηγοὶ τών Γενικῶν Ἐπιτελείων τὰς ποινὰς ὀρμ δότῃτος Γενικοῦ Γραμματέως, οἱ δὲ λοιποὶ, ἐὰν μὲν εἶναι ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ, μέχρι καὶ τοῦ ἡμίσεος τών ἀποδοχῶν ἐνὸς μηνός, ἐὰν δὲ ἀνώτεροι, μέχρι καὶ τοῦ 1)3, ἐὰν δὲ τέλος κατώτεροι, μέχρι καὶ τοῦ 1)4 αὐτῶν.

*Άρθρον 175

1. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου ὑπάγονται καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει ἢ θητεία εἰς τακτικὰς θέσεις διοριζόμενοι ὑπάλληλοι.

2. Ἐπίσης ὑπάγονται καὶ οἱ ἔκτακτοι, ἀποκλειομένης μόνον τῆς προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΥΣΕΩΣ

*Άρθρον 176.

Ἡ δημοσία ὑπαλληλικὴ σχέσηις λύεται διὰ τοῦ θανάτου, τῆς ἐκπτώσεως, τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως καὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΕΚΠΤΩΣΙΣ

*Άρθρον 177.

1. Ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας ἐὰν κατεδικάσθῃ δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως:

α') εἰς ποινὴν τοῦλάχιστον προσαίρου καθείρξεως.

β') ἐπὶ πλημμελήματι ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 18 § 2 ἀναφερομένων,

γ) εἰς στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἢ

δ) ἐπὶ ἀνυποταξίᾳ ἢ λιποταξίᾳ.

2. Περὶ τῆς ἐκπτώσεως ταύτης δημοσιεύεται περίληψις, ἐπισημασθεῖσα τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

*Άρθρον 178.

Ὁ ἐκπεσὼν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐν περιπτώσει ἀμνηστίας, ἀποκαταστάσεως, χάριτος ἢ καθ' οἴονδήποτε ἄλλον τρόπον ἄρσεως τοῦ κολασίμου ἢ ἄρσεως ἢ μεταβολῆς τῶν συνεπειῶν τῆς καταδίκης.

*Άρθρον 179.

Ἡ ἀπώλεια τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, βεβαιουμένη ὑπὸ τῆς οἰκειᾶς ἀρχῆς, ἐπάγεται τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐκπτώσιν, ἀπαγγελλομένην διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἐκπτώσις λογίζεται ἐπελθοῦσα ἀφ' ἧς ἀπωλέσθῃ ἡ ἑλληνικὴ ἰθαγένεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ

*Άρθρον 180.

1. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δικαιούται νὰ παραιτηθῇ.

2. Ἡ παραιτήσις ὑποβάλλεται ἐγγράφως, ἢ δὲ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπέρχεται διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀρχῆς.

3. Αἴρεσις, ὄρος ἢ προθεσμία ἐν τῇ παραιτήσῃ θεωροῦνται ὡς μὴ γεγραμμένοι.

4. Λογίζεται ὡς μὴ ὑποβληθεῖσα ἢ παραίτησις, ἐὰν κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἤτο ἐκκρεμῆς ποινικῆς δίκης εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 18 ἢ κακουργήματος ἢ πειθαρχικῆς δίωξις ἐνώπιον τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἢ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἢ ἤρξατο τοιαύτη δίκη ἢ πειθαρχικῆς δίωξις ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς καὶ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς.

5. Ὁ ὑπέχων τὰς ἐν ἀρθροῖς 90 καὶ 91 ὑποχρεώσεις δημόσιος ὑπάλληλος δὲν δικαιούται νὰ παραιτηθῇ πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τοῦ ἐν τοῖς ἀρθροῖς ἐκείνοις χρόνου.

*Άρθρον 181.

1. Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς παραιτήσεως καὶ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὁ ὑπάλληλος δύναται ν' ἀνακαλέσῃ ταύτην ἐγγράφως.

2. Παρελθούσης ἀπράκτου τριμήνου προθεσμίας, ἡ παραιτήσις θεωρεῖται ὡς γενομένη δεκτὴ καὶ λύεται αὐτοδικαίως ἢ ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

3. Τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ ἐν τοῖς νόμοις περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν καὶ ὀργάνων τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως διατάξεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν παραίτησιν τῶν προτεινομένων ὡς ὑποψηφίων ὑπαλλήλων.

*Άρθρον 182.

Οἱ ὁποσδήποτε ἀπέχοντες τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὑπάλληλοι λόγῳ ἀπεργίας θεωροῦνται ὡς ὑποβαλόντες νομίμως παραίτησιν, μὴ ἐφαρμοζομένης τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 181. Ἐὰν ἡ τοιαύτη παραιτήσις δὲν γίνῃ ἀποδεκτὴ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπεργίας, θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη ἀποδεκτὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ

*Άρθρον 183.

Πᾶς μόνιμος δημόσιος ὑπάλληλος ἀπολύεται μόνον:

α') ἐπιβληθείσης πειθαρχικῆς ποινῆς ὀριστικῆς παύσεως κατὰ τὰ ἐν ἀρθροῖς 131 καὶ ἐπομ. τοῦ παρόντος ὀριζόμενα,

β') διὰ πράξεις τελεσθείσας ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς τῆς πρὸ τοῦ διορισμοῦ του πενταετίας, συνιστώσας ἔλλειψιν τῶν εἰς τὸν δημόσιον ὑπάλληλον προσηκόντων ἠθικῶν προσόντων, ἐφ' ὅσον δὲν παρήλθε διετία ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου,

γ') διὰ σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα,

δ') δι' ἀναίτιον ὑπηρεσιακὴν ἀνεπάρκειαν,

ε') διὰ κατάργησιν τοῦ κλάδου, τῆς ὑπηρεσίας ἢ τῆς θέσεως εἰς ἣν ὑπηρετεῖ, καὶ

στ') διὰ συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένου ὀρίου ἡλικίας.

*Άρθρον 184.

1. Διαπιστωθείσης σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὰ ἀρθρα 80 §§ 4 καὶ 6, 81 § 2 καὶ 116 § 2, ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου.

2. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις περὶ φυματικῶν ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ.

3. Τὰ αὐτὰ ἐν § 1 ἰσχύουν καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνυποταξίας ἢ λιποταξίας, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη καταδικαστικὴ ἀπόφασις κατὰ τὸ ἀρθρ. 177 στοιχ. δ'.

"Άρθρον 185.

Οί κατά την πρώτην παράγραφον του προηγουμένου άρθρου απολυόμενοι δύνανται ν' αναδιορισθῶν κατά τὸ ἄρθρον 36.

"Άρθρον 186.

Μετ' ἡτιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ μετὰ προηγουμένην κλήσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὅπως παράσχη ἐγγράφως ἢ προφορικῶς τὰς ἀναγκαίας διασαφήσεις, ἐπιτρέπεται ἢ ἀπόλυσις ἢ ὁ ὑποβιβασμὸς κατὰ ἓνα βαθμὸν παντὸς μονίμου ὑπαλλήλου ἐπιδείξαντος ἄνευ ὑπαιτιότητός του ἀνεπάρκειαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

"Άρθρον 187.

1. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀπολύονται ἕνεκα καταργήσεως τοῦ κλάδου, τῆς ὑπηρεσίας ἢ τῆς θέσεως εἰς τὴν ὑπηρετοῦν.

2. Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως μέρους ἐκ πλειόνων ἐν τῷ αὐτῷ κλάδῳ ὁμοιοβάθμων θέσεων μονίμων ὑπαλλήλων, ἀπολύονται οἱ συγκεντροῦντες τὰ ὀλιγώτερα οὐσιαστικά προσόντα, μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, καθ' ἧς ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

3. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς περίπτωσιν συγχωνεύσεως κλάδων ἢ ὑπηρεσιῶν. Ἐὰν οἱ συγχωνευόμενοι κλάδοι ἢ ὑπηρεσίαι ὑπάγονται εἰς πλείονα συμβούλια, συνέρχονται ταῦτα εἰς ἓν συμβούλιον, ὅπερ ἀποφασίζει περὶ τῶν ἀπολυτέων ὑπαλλήλων.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο συνεδριάζει παρόντων τῶν δύο τρίτων τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τῶν συμβουλίων καὶ ἀποφασίζει κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παρόντων. Τοῦ συμβουλίου τούτου προεδρεύει ὁ προβαδίζων τῶν προέδρων τῶν συνερχομένων συμβουλίων, χρέη δὲ γραμματέως αὐτοῦ ἐκτελεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ προέδρου ὀριζόμενος ἐκ τῶν γραμματέων τῶν συμβουλίων.

4. Οἱ κατά τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπολυόμενοι μόνιμοι ὑπάλληλοι, ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται συντάξεως, οὐδὲ ἤθελον τεθῆ εἰς διαθεσιμότητα, λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν ἐπὶ τρίμηνον.

5. Οἱ κατά τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπολυόμενοι μόνιμοι ὑπάλληλοι δικαιοῦνται νὰ καταλάβουν ὁμοιοβάθμους τῆς αὐτῆς Κατηγορίας θέσεις ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ὑφισταμένας τυχὸν ἐν τῷ αὐτῷ Ὑπουργείῳ, ἀπολυομένων αὐτοδικαίως ἰσαριθμῶν νεωτέρων κατὰ σειρὰν διορισμοῦ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

"Άρθρον 188.

Οἱ ἐπὶ θητεία ἢ ἐπὶ συμβάσει ὑπάλληλοι ἀπολύονται διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 183 ἀναφερομένους λόγους, αὐτοδικαίως δὲ ἅμα τῇ λήξει τῆς θητείας ἢ συμβάσεώς των.

"Άρθρον 189.

Οἱ μόνιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀπολύονται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Εἰδικαί διατάξεις καθορίζουσαι μικρότερα ὅρια ἡλικίας τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

"Άρθρον 190.

1. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ άρθρου 189 ὡς ἡμέρα γεννήσεως λαμβάνεται πάντοτε ἢ 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως τοῦ ὑπαλλήλου.

2. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 16 §§ 3-5 ὀριζόμενα.

3. Διὰ πάντα μόνιμον δημόσιον ὑπάλληλον ἀπὸ τοῦ 5ου βαθμοῦ καὶ ἀνω τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 189 ὄριον ἡλικίας δύνανται, ἕνεκεν ἐξαιρετικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, νὰ παραταθῆ ἐπὶ δύο τὸ πολὺ ἔτη, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐκάστοτε ἐντὸς τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὄριου ἡλικίας ἐξαμήνου, μετ' εἰδικῶς ἡτιολογημένην γνώμην τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου καὶ σύμφωνα γνώμην τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

"Άρθρον 191.

1. Οἱ κατά τὸ ἄρθρον 61 ἐξαιρούμενοι τῆς μονιμότητος ὑπάλληλοι ἀπολύονται κατὰ τὰς περὶ αὐτῶν εἰδικὰς διατάξεις, πάντως δὲ διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 183 ἀναφερομένους λόγους.

2. Οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι ἀπολύονται :

α') μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας,

β') κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 82 § 2 ὀριζόμενα.

γ') διὰ πειθαρχικοὺς λόγους κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 175 § 2 ὀριζόμενα,

δ') λόγῳ ὄριου ἡλικίας κατὰ τὰ ἐν ἄρθροισι 189 καὶ 190 ὀριζόμενα,

ε') κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 187 § 5 ὀριζόμενα καὶ

στ') κατὰ τὰ ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ ὀριζόμενα.

3. Οἱ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διωρισμένοι ἔκτακτοι ὑπάλληλοι ἀπολύονται κατ' ἐλευθέραν κρίσιν τῆς οἰκείας ἀρχῆς.

"Άρθρον 192.

1. Κατὰ Φεβρουάριον ἐκάστου ἔτους οἱ ἀρμόδιοι προϊστάμενοι τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦνται νὰ διαβιβάζουν εἰς τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν πίνακα τῶν προσωρινῶν ὑπαλλήλων πάσης Κατηγορίας, ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων, ὡς καὶ τῶν τοῦ άρθρου 61, τῶν ὑπηρετοῦντων εἰς τὰς ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρεσίας, ἐμφαίνοντα τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν ὑπηρετοῦντων, τὴν χρονολογίαν τοῦ διορισμοῦ των, τὰ προσόντα αὐτῶν, τὸν βαθμὸν ὑπ' ὃν τυχὸν ὑπηρετοῦν, τὸν μισθὸν αὐτῶν, τὸ εἶδος τῆς ἐκτελουμένης προσωρινῆς ὑπηρεσίας, τὸν ἀπαιτηθησόμενον διὰ τὴν περάτωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης χρόνον, ὡς καὶ ἐκθεσιν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τούτων διατηρητέων.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πινάκων τούτων καὶ παντὸς ἄλλου χρησίμου στοιχείου, ἀποφαίνεται ἐντὸς τῆς βραχυτέρας δυνατῆς προθεσμίας πόσοι ἐκ τῶν προσωρινῶν τούτων ὑπαλλήλων ἐν ἐκάστη ὑπηρεσίᾳ εἶναι διατηρητέοι, ὡς ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ πόσοι εἶναι ἀπολυτέοι ὡς οὐσιαστικῶς πλεονάζοντες.

Ἡ ἀπόφασις περὶ τούτου δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτάκτων κλπ. ὑπαλλήλων ἐκάστης ὑπηρεσίας περιορίζεται εἰς τὸν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ὀριζόμενον.

2. Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας παραλαβῆς τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς δέον, μετὰ σύμφωνα γνώμην τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ν' ἀπολύσῃ ὡς πλεονάζοντας τοὺς ὀλιγώτερον καταλλήλους. Μετὰ τὴν τυχὸν ἀπρακτὸν παρέλευσιν τοῦ μηνὸς τούτου θεωροῦνται αὐτοδικαίως ἀπολυθέντες οἱ νεώτεροι κατὰ διορισμὸν, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καθορισθέντος ἀριθμοῦ πλεονάζοντων ἐν ἐκάστη ὑπηρεσίᾳ.

3. Αἱ προθεσμίαι αὗται δύνανται νὰ παραταθῶν ἐπὶ ἓνα εἰσέτι μῆνα δι' ἀποφάσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΡΑΞΙΣ ΛΥΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ

*Άρθρον 193.

Ἡ περί ἀποδοχῆς παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως πράξις δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐν περιλήψει μνημονεύουσα καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεως. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ ἐν ἀρθροῖς 29 καὶ 30 § 1 ὀριζόμενα.

2. Ἡ λύσις τῆς υπαλληλικῆς σχέσεως, ὅπου δὲν ὀρίζεται ἄλλως, ἐπέρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν ἀπολυόμενον τῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον πράξεως.

3. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πράξις λογίζεται κατ' ἀμάχητον τεκμήριον κοινοποιηθεῖσα τὴν εἰκοστήν ἡμέραν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης δὲν ἤθελε κοινοποιηθῆ.

4. Ἡ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον προθεσμία δύνανται διὰ διαταγῆς, ἐκδιδόμενης ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς καὶ διὰ λόγους ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, νὰ αὐξηθῆ εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὸ πολὺ καὶ, προκειμένου περὶ δημοσίων ὑπολόγων, εἰς ἐξήκοντα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟΝ

ΤΕΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρον 194.

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κώδικος ἄρχεται, ἐφ' ὅσον δὲν ὀρίζεται ἄλλως δι' εἰδικὰς περιπτώσεις, τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1952.

2. Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀρθρων 3—6, 196 καὶ 197 ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κώδικος, ἢ δὲ πληρωσῆς τῶν κατὰ τὰ ἀρθρα 5 καὶ 197 θέσεων ἐνεργεῖται κατὰ τὴν ἀντικειχίαν βαθμῶν τῶν ἀρθρων 204 καὶ 205.

3. Ἐπίσης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κώδικος ἄρχεται ἡ ἰσχὺς τῶν ἀρθρων 22 ἕως καὶ 26 αὐτοῦ.

*Άρθρον 195.

1. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων ἐφ' ἅπαξ, ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τῶν Ὑπουργῶν τοῦ Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν ἢ ἐν μέρει, ὡς ἔχουν, ἢ τροποποιήσονται, αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐπὶ :

- α') τοῦ προσωπικοῦ τῆς γραμματείας τῶν δικαστηρίων,
- β') τῶν ὀργάνων τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας,
- γ') τοῦ πυροσβεστικοῦ σώματος καὶ
- δ') τῶν ἀμισθίων δημοσίων υπαλλήλων.

2. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενου ἐφ' ἅπαξ δι' ἑκαστον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν ἢ νὰ τροποποιηθῶσιν ἐν μέρει αἱ διατάξεις αὐτοῦ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς υπαλλήλους τοῦ Νομικοῦ Προσώπου.

3. Κατ' ἐξαιρέσιν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων 3, 4, 6 καὶ 196 (Α.Σ.Δ.Υ.) ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς παραγρ. 1—3 ὑπηρεσιῶν καὶ υπαλλήλων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

4. Διὰ Β. διαταγμάτων ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδόμενων μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπὶ τῆς προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τοῦ Συντονισμοῦ καὶ τῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν, δύνανται αἱ διατάξεις αὐ-

τοῦ ὅσον ἀφορᾷ μόνον α') τὴν διαδικασίαν τῶν προαγωγῶν, β) τὴν σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, γ) τὰς πειθαρχικὰς δικαιοδοσίας καὶ τὴν πειθαρχικὴν διαδικασίαν, νὰ τροποποιηθοῦν ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν (κύριον, βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν) τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν Ἀκαδημιῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τῆς μέσης καὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων. Μέχρις ἐκδόσεως τῶν διαταγμάτων τούτων ἰσχύουν αἱ κείμεναι διατάξεις.

5. Ὡσαύτως διὰ Βασ. διαταγμάτων ἐπὶ τῆς προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδόμενων μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δύνανται αἱ διατάξεις αὐτοῦ ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὴν σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων νὰ τροποποιηθοῦν ὡς πρὸς τοὺς υπαλλήλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

*Άρθρον 196.

1. Τὸ ἀρθρ. 2 θέλει τεθῆ εἰς ἰσχὺν διὰ Β. διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 2 τὰ τακτικὰ καὶ πάρεδρα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. θέλουν διορισθῆ διὰ Β. διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετ' ἀπόφασιν πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, λαμβανόμενῃ δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ.

Ὁ διορισμὸς, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου, μονίμων ἐν ἐνεργείᾳ δημοσίων υπαλλήλων, ὡς τακτικῶν μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἐπέχει θέσιν μετατάξεως αὐτῶν, ἡτις τελειοῦται διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ διορισμοῦ Β. Δ. μὴ ἐφαρμοζόμενων τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρου 31.

2. Μέχρις τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὡς καὶ τὴν § 4 τοῦ ἀρθρου 2 συγκροτήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τοῦτο θέλει συγκροτηθῆ ἐκ :

α) τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς Προέδρου,

β) τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὡς Ἀντιπροέδρου,

γ) δύο συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας ὀριζομένων ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας,

δ) ἐνὸς συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὀριζομένου ὑπὸ τῆς ὀλομελείας αὐτοῦ,

ε) δύο νομικῶν συμβούλων τοῦ Κράτους, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου,

στ) ἐνὸς καθηγητοῦ κλάδου τοῦ δημοσίου δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὀριζομένου ὑπὸ ταύτης καὶ

ζ) τριῶν γενικῶν διευθυντῶν μονίμων υπαλλήλων τριῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων, ὀριζομένων ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, κωλυόμενοι, ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των, ἀλλ' ἢ ἀναπληρωσῆς αὐτῶν ἐπιτρέπεται μόνον ἐν περιπτώσει συγκεκριμένου κωλύματος, τοῦ ὁποῦ δέον νὰ γίνηται ρητὴ μνεία εἰς τὰ πρακτικὰ.

Κωλυόμενου τοῦ Προέδρου, προεδρεῖ τοῦ Συμβουλίου ὁ Ἀντιπρόεδρος, κωλυόμενου δὲ καὶ τούτου, ὁ ἀναπληρωτῆς τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

3. Κατά τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ χρονικὸν διάστημα πάρεδρα μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. μετὰ γνωμοδοτικῆς ψήφου ὀρίζονται :

α) δύο πάρεδροι τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὀριζόμενοι ὑπὸ τῆς ὀλομελείας αὐτοῦ,

β) δύο πάρεδροι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὀριζόμενοι ὑπὸ τῆς ὀλομελείας αὐτοῦ,

γ) δύο πάρεδροι τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ὀριζόμενοι ὑπὸ τῆς ὀλομελείας αὐτοῦ καὶ

δ) τέσσαρες ἐπὶ ὀργανικῶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶ μόνιμοι ὑπάλληλοι κεντρικῆς ὑπηρεσίας πολιτικῶν Ὑπουργείων, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἀπαραιτήτως ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, ὀριζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐχόντων ψήφον μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

4. Τὰ κατὰ τὰς παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, λαμβάνουν δὲ μηνιαῖον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ἐν τρίτον τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῆς ὀργανικῆς τῶν θέσεως.

Ἄρθρον 197.

Μέχρι τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 πληρώσεως τῶν θέσεων προσωπικοῦ τῶν γραφείων τοῦ Α. Σ. Δ. Υ. δύναται ν' ἀποσπῶνται, προτάσει τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου, δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως:

α') εἷς πάρεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἢ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἢ εἷς ἐπὶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶ μόνιμος ὑπάλληλος πολιτικοῦ Ὑπουργείου ὡς Γενικὸς Διευθυντής,

β') μέχρι δύο ἐκ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μέχρι δύο ἐκ τῶν δικαστικῶν ἀντιπροσώπων α' τάξεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ μέχρι δέκα ὑπάλληλων τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων ἀπὸ 4ου μέχρι καὶ 9ου βαθμοῦ τῆς Α' Κατηγορίας,

γ') μέχρι δέκα γραφείων καὶ δακτυλογράφων ἐξ ὑπαλλήλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ

δ') εἷς μόνιμος ὑπάλληλος πολιτικοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ 4ῳ, 5ῳ ἢ 6ῳ βαθμῶ ὡς γραμματεὺς τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

Ἡ ἀπόσπασις τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων δύναται νὰ παύσῃ τῇ ἡτιολογημένῃ προτάσει τοῦ προέδρου τοῦ Α. Σ. Δ. Υ.

Ἄρθρον 198.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου τὰ μέλη τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων καὶ τῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν θέλουν διορισθῆ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἢ δὲ θητεία αὐτῶν θέλει λήξῃ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1952.

Ἄρθρον 199.

1. Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν προσκομίσει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 § 3 πιστοποιητικὰ ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας των, ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος παραδώσουν ταῦτα εἰς τὴν προϊσταμένην των ἀρχήν.

2. Πρερρογομένης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ Διοικησις συλλέγει αὐτεπαγγέλτως τὰ στοιχεῖα καὶ ἡ ἡλικία καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου α) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς στρατολογικῆς καταστάσεως, β) ὅπου τοῦτο δὲν εἶναι ἐφικτόν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πιστοποιητικοῦ σπουδῶν, θεωρουμένου, ὅτι ὁ ὑπάλληλος εἰσηλθεν εἰς τὸ σχολεῖον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔκτου ἔτους καὶ ὑπολογιζομένων ἔκτοτε τῶν ἐτῶν φοιτήσεως, μὴ ὑπάρχοντος δὲ οὔτε τοῦ ἐν ἐδ. β' κριτηρίου, ἐπὶ τῇ βάσει παντὸς ἄλλου στοιχείου.

Ἄρθρον 200.

Διαγωνισμοὶ πρὸς διορισμὸν ὑπαλλήλων, προκηρυχθέντες ἄλλ' ὢν δὲν ἤρξατο ἡ διεξαγωγή μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ματαιοῦνται καὶ διεξάγονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος. Διεξαχθέντες ἢ διεξαγόμενοι διαγωνισμοὶ διέπονται ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν ὑπὸ τῶν περὶ αὐτῶν προγενεστέρων τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διατάξεων.

Ἄρθρον 201.

Ἐπὶ διορισμῶν, δι' οὓς δὲν ἐγένετο ἀνακοίνωσις ἢ ἀνάληψις ὑπηρεσίας ἢ ἀμφοτέρω ταῦτα, αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου 30 ἄρχονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτάσσοντο ἄλλαι δι' εἰδικῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 202.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 31 καὶ 32 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ γενομένων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διορισμῶν.

Ἄρθρον 203.

1. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐφ' ἀπαξ ἐκδιδομένων μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, κατανέμονται ἀναλόγως τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀναγκῶν ἐκάστης ὑπηρεσίας, εἰς τὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 38, 39 καὶ 40 Κατηγορίας καὶ βαθμοὺς καὶ ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 40 βαθμολογικῆς δι' ἐκάστην Κατηγορίαν κλίμακος, αἱ ὑφιστάμεναι ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος διεπομένου προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὸ δυνατόν τῶν αὐτῶν γενικῶν κανόνων διὰ πάσας τὰς ὑπηρεσίας. Διὰ τῶν Διαταγμάτων τούτων δὲν δύναται ν' αὐξηθῶν αἱ ὀργανικαὶ θέσεις κατὰ βαθμοὺς πλὴν τῆς περιπτώσεως τῶν κατὰ τὴν ἐπομένην παράγραφον ἐνιαίων θέσεων.

2. Διὰ τῶν αὐτῶν Β. Διαταγμάτων καθορίζονται αἱ κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 40 ἐνιαῖαι θέσεις.

Αἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος κείμεναι διατάξεις περὶ ἐνιαίουτῶν θέσεων Γραμματέων καὶ Εἰσηγητῶν διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ διὰ τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντας Γραμματεῖς Α' καὶ Β' τάξεως.

3. Κατ' ἐξαιρέσιν καὶ ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας ἐπιβάλλουν τοῦτο, δύναται διὰ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια Διαταγμάτων νὰ διατηρηθῶν ἐν ἰσχύϊ διὰ μίαν τὸ πολὺ τριετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ διὰ περιφερειακὰς μόνον ὑπηρεσίας αἱ κείμεναι περὶ τυπικῶν προσόντων διατάξεις.

Ἄρθρον 204.

1. Ἡ ἀντιστοιχία τῶν κατὰ τὴν ἰσχύουσαν διαβάθμισιν θέσεων καὶ βαθμῶν πρὸς τὰς θέσεις καὶ τοὺς βαθμοὺς τῶν Κατηγοριῶν εἰδικῶν θέσεων καὶ Α ὀρίζεται ὡς ἐξῆς:

Πληρεξούσιος Ὑπουργὸς Α' τάξεως, Γεν. Διοικητής, βαθμὸς α'	
Πληρεξούσιος Ὑπουργὸς β' τάξεως, Γεν. Γραμματεὺς Ὑπουργείου, Ἐκπαιδ. Σύμβουλος καὶ Νομάρχης.	» β'
Πρόεδρος Ὑπουργός, Γενικὸς Διευθυντής, Ἀναπληρωτῆς Γενικὸς Διευθυντής, Γενικὸς Γραμματεὺς Γενικῆς Διοικήσεως.	1ος βαθμὸς
Διευθυντής α',	2ος »
Διευθυντής β',	3ος »
Τμηματάρχης α',	4ος »
Τμηματάρχης β',	5ος »
Εἰσηγητής	6ος »
Γραμματεὺς α'	7ος »
Γραμματεὺς β'	8ος »
Ἀκόλουθος	9ος »

2. Οι υπηρετούντες κατά την δημοσίευσιν τοῦ παρόντος κατέχοντες δὲ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ θέσεις ὑπαχθείσας διὰ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διαταγμάτων εἰς τὴν Α' κατηγορίαν, ὡς καὶ ἐκ τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος διορισθέντων οἱ ἔχοντες κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ βαθμὸν διευθυντοῦ β' τάξεως ἢ ἀνώτερον, ἐντάσσονται, ἀσχέτως προσόντων, αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ ὃν κέκτηνται, εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ τὸν βαθμὸν τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν κλίμακα τῆς προηγούμενης παραγράφου.

Οἱ κατέχοντες θέσεις αἰτινες κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πληροῦνται ἐπὶ τῇ τῇ βάσει προσόντων ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν Α' καὶ Β' καὶ αἰτινες διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 203 Διαταγμάτων κατενεμήθησαν εἰς τὰς Α' καὶ Β' κατηγορίας, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ τυπικὰ προσόντα τῆς Α' κατηγορίας ἢ βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ εἰσηγητοῦ ἐντάσσονται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ τὸν βαθμὸν τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν κλίμακα τῆς προηγούμενης παραγράφου. Οἱ μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰσηγητοῦ μὴ ἔχοντες τὰ προσόντα τῆς Α' κατηγορίας, ἐντάσσονται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ οἰκείου ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν οὐσιαστικῶν αὐτῶν προσόντων, εἴτε εἰς τὴν Α' κατηγορίαν εἴτε εἰς τὴν Β' τοιαύτην.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προηγούμενων ἐδαφίων, αὐτοδικαίως ἢ μετὰ γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, ἐνταγέμενοι εἰς τὴν Α' κατηγορίαν μὴ κεκτημένοι δὲ τὰ προσόντα ταύτης, ἐξελλίσσονται περαιτέρω, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν πρὸ τῆς δημοσίευσως τοῦ παρόντος νόμου ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον χρόνου ὑπηρεσίας.

3. Οἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος υπηρετούντες δημοδιδάσκαλοι ἀπόφοιτοι Διδασκαλείων, εἴτε πολυταξίων εἴτε μονοταξίων, ἢ μετεκπαιδευθέντες εἰς τοιαῦτα θεωροῦνται ὑπάλληλοι Α' Κατηγορίας.

4. Οἱ εἰσελθόντες εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν δυνάμει προσόντων τοῦ ἄρθρου 39 § 2 καὶ κατέχοντες βαθμὸν κατώτερον τοῦ ἀκολουθοῦ ἐντάσσονται εἰς τὸν 9ον βαθμὸν τῆς Α' Κατηγορίας.

Ἄρθρον 205.

1. Οἱ υπηρετούντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, κατέχοντες δὲ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ θέσεις ὑπαχθείσας διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 203 Διαταγμάτων εἰς τὰς Β' καὶ Γ' Κατηγορίας, κατανέμονται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὰς θέσεις ταύτας καὶ τοὺς ὀρισθέντας βαθμοὺς μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος κώδικος δὲν ὑπάρχουν ὑπάλληλοι Β' Κατηγορίας πρὸς κατάληψιν τῶν θέσεων τῆς Κατηγορίας ταύτης δύνανται νὰ τοποθετηθοῦν εἰς ταύτας Α' Κατηγορίας μὴ ἐπηρεαζομένης ἐκ τούτου τῆς περαιτέρω σταδιοδρομίας των.

2. Ἡ ἐνταξίς καὶ ἡ κατανομή εἰς τοὺς ἀντιστοιχοὺς βαθμοὺς, ὡς καὶ ἡ ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ σειρά ἀρχαιότητος, ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἄλλων οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν ἐνταχθησομένων καὶ τῶν ἐτῶν τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἐν οἰαδήποτε πολιτικῇ δημοσίᾳ θέσει, προκειμένου δὲ περὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ὑπουργείων, τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ ἀσφαλείας, καὶ τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ἢ τὰ σώματα ἀσφαλείας, ὡς ἐξῆς :

Διὰ τὰς θέσεις Β' Κατηγορίας.

α') Οἱ κεκτημένοι 25ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 4ου βαθμοῦ,

β') οἱ κεκτημένοι 21ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 5ου βαθμοῦ,

γ') οἱ κεκτημένοι 17ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 6ου βαθμοῦ,

δ') οἱ κεκτημένοι 13ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 7ου βαθμοῦ,

ε') οἱ κεκτημένοι 9ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 8ου βαθμοῦ,

στ') οἱ κεκτημένοι 5ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 9ου βαθμοῦ,

ζ') οἱ κεκτημένοι 2ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 10ου βαθμοῦ, καὶ

η') οἱ μὴ κεκτημένοι 2ετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν 11ον βαθμὸν.

Διὰ τὰς θέσεις Γ' Κατηγορίας.

α') Οἱ κεκτημένοι 16ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 8ου βαθμοῦ,

β') οἱ κεκτημένοι 10ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 9ου βαθμοῦ,

γ') οἱ κεκτημένοι 6ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 10ου βαθμοῦ,

δ') οἱ κεκτημένοι 4ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 11ου βαθμοῦ,

ε') οἱ κεκτημένοι 2ετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ τοῦ 12ου βαθμοῦ καὶ

στ') οἱ μὴ κεκτημένοι 2ετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν 13ον βαθμὸν.

3. Ἐὰν οἱ πρὸς ἐνταξίν ὑπάλληλοι ἢ τινες τούτων δὲν κέκτηνται τὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον τυπικὰ ἢ οὐσιαστικὰ προσόντα πρὸς πλήρωσιν ἀπασῶν τῶν καθορισθεισῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ, ἐντάσσονται ὡς ὑπεράριθμοι εἰς θέσεις κατωτέρου βαθμοῦ. Αἱ θέσεις ἀνωτέρου βαθμοῦ παραμένουν κεναὶ μέχρι πληρώσεως αὐτῶν διὰ προαγωγῆς.

4. Οἱ κεκτημένοι ὀργανικὸν βαθμὸν τμηματάρχου α' ἢ β' τάξεως ἢ εἰσηγητοῦ ἐντάσσονται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, ἀσχέτως χρόνου προὑπηρεσίας, εἰς τοὺς ἀντιστοιχοὺς 4ον, 5ον καὶ 6ον βαθμοὺς, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 203 διατάγματος ὀρίσθησαν θέσεις ἀντιστοιχοῦ βαθμοῦ. Ἐν περιπτώσει ὑπεραριθμίας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς προηγούμενης παραγράφου.

Ἄρθρον 206.

1. Οἱ κατέχοντες βαθμὸν ἢ λαμβάνοντες μισθὸν ἀνώτερον τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐντάσσονται κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα, διατηροῦν, κατ' ἐξαιρέσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 42 § 2 καὶ 64 § 1 τὸν ἀνώτερον τοῦτον βαθμὸν ἢ μισθὸν.

2. Διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγήν των λογίζονται κατέχοντες τὸν βαθμὸν τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐντάσσονται. Προηγούμενοι δὲ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ λαμβάνουν μισθὸν κατώτερον ἐκείνου, ὃν ἐλάμβανον συμφώνως πρὸς τὴν προηγουμένην παράγραφον.

"Άρθρον 207.

1. Έκ τῶν διορισθέντων μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος οἱ ἔχοντες κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ βαθμὸν τμηματάρχου α' τάξεως ἢ κατώτερον ἐντάσσονται, διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων αὐτῶν. Ἡ ἐνταξίς αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ οὔτε εἰς κατηγορίαν ἀνωτέραν τῶν τυπικῶν προσόντων τοῦ ὑπαλλήλου οὔτε εἰς βαθμὸν ἀνωτερόν τοῦ ὃν ἔχει, κατὰ τὴν ἀντιστοιχίαν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 204 καὶ προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου ἔχοντος βαθμὸν κατώτερον τοῦ ἀκολούθου οὐχὶ ἀνωτερόν τοῦ 11ου ἐαθμοῦ.

2. Ἐπὶ μίαν τριετίαν οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Β' Κατηγορίαν καὶ κεκτημένοι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἢ ἀποκτῶντες ἐντὸς ἔτους ἀπὸ ταύτης τὰ κατὰ τὸ ἀρθρον 39 § 2 προσόντα τῆς Α' Κατηγορίας δύναται νὰ μεταταγοῦν, κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐν ἀρθροῖς 41 § 2, 97 καὶ 109 § 3 ὀριζομένων, εἰς κενὴν θέσιν τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ τῆς Α' Κατηγορίας, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀνωτέρου τοῦ 7ου, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς τῶν ἐπαρκείας καὶ τῶν λοιπῶν οὐσιαστικῶν τῶν προσόντων.

"Άρθρον 208.

1. Πᾶσα ἀντιστοιχία βαθμῶν καὶ μισθῶν ἢ μόνον βαθμῶν ἢ μισθῶν πρὸς τοιοῦτους τῆς δικαστικῆς ἱεραρχίας ἢ ἐτέρας Κατηγορίας τῆς εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ὑπάλληλος ἀπαγορεύεται, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως.

2. Διὰ τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 203 διαταγμάτων ὀρισθῆσονται ἡ Κατηγορία, ἡ θέσις καὶ ὁ βαθμὸς, εἰς οὓς ἐνταχθῆσονται οἱ ὡς ἄνω ὑπάλληλοι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένετο τοῦτο διὰ τοῦ παρόντος.

"Άρθρον 209.

Διὰ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἐνιαίων ἀρχῶν ἀξιολογικὴν διαβάθμισιν τῶν θέσεων τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 3 κρατικῶν ὑπηρεσιῶν τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ θέλει γνωμοδοτήσῃ, ἄνευ δεσμεύσεως ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων, καθορίζον κατὰ βαθμοὺς τὰς θέσεις ἐκάστης ὑπηρεσίας ἢ κλάδου αὐτῆς, ὡς καὶ τὰς ἐν ἐκάστη τούτων κατὰ πλειονας τοῦ ἐνὸς βαθμοῦ ἐνιαίας θέσεις, κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 40 § 3 ὀριζόμενα.

"Άρθρον 210.

Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. οἱ ἀρμόδιοι προϊστάμενοι τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων ὀφείλουν νὰ διαβιβάσουν εἰς τοῦτο πλήρη καὶ λεπτομερῆ τὰ στοιχεῖα περὶ τῆς ὑφισταμένης συνθέσεως, τοῦ προσωπικοῦ, τῶν ὑπ' αὐτοὺς κεντρικῶν καὶ περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν, μετὰ λεπτομεροῦς ἐκθέσεως περὶ τῶν ἐπενεχτέων μεταρρυθμίσεων.

Ἡ τυχὸν ἀμέλεια τῶν οἰκείων προϊσταμένων πρὸς συμμόρφωσιν εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις συνιστᾷ πειθαρχικὸν ἀδίκημα.

"Άρθρον 211.

Αἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 209 γνωμοδοτήσεις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. διαβιβάζονται εἰς τὸν Πρόεδρον Κυβερνήσεως καὶ τοὺς ἀρμόδιους Ὑπουργοὺς, συμφώνως δὲ πρὸς τὰς γνωμοδοτήσεις ταύτας δύναται νὰ τροποποιῶνται αἱ κείμεναι σχετικαὶ διατάξεις διὰ Β. διαταγμάτων, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένων ἐντὸς ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς περιελεύσεως τῆς γνωμοδοτήσεως εἰς τὴν οἰκείαν ὑπηρεσίαν.

"Άρθρον 212.

1. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος αἱ ἀρχαί, παρ' αἷς λειοουργοῦν ἑκτακτοὶ ὑπηρεσίας ἢ ὑπηρετοῦν προσωρινοὶ ὑπάλληλοι πάσης κατηγορίας, ἑκτακτοὶ ἢ ἡμερομίσθιοι, ἢ προσωπικὸν τοῦ ἀρθροῦ 63, ὀφείλουν νὰ ὑποβάλουν εἰς τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑ-

πηρεσιῶν πίνακα τῶν ὑπηρεσιῶν, ὑπαλλήλων ἢ προσωπικοῦ ἐμφαίνοντα τὴν φύσιν τῆς ὑπηρεσίας, τὸ ὄνοματεπώνυμον τῶν ὑπαλλήλων ἢ προσωπικοῦ, τὴν χρονολογίαν τοῦ διορισμοῦ ἢ προσλήψεως ἐκάστου ὡς καὶ ἀν' ἀναδιωρισθῆσαν περιοδικῶς, τὰ προσόντα αὐτῶν, τὸν βαθμὸν ὑφ' ὃν τυχὸν ὑπηρετοῦν, τὸν μισθὸν τῶν, τὸν ἀπαιτηθῆσόμενον διὰ τὴν περάτωσιν τῆς ὑπηρεσίας χρόνον, καὶ καὶ τίνες εἶναι ἀπεσπασμένοι εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν καὶ τίνα, ὡς καὶ ἠιολογημένην ἀναλυτικὴν ἐκθεσιν περὶ τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ τῆς ὑπηρεσίας ὡς προσωρινῆς ἢ διαρκούς τοιαύτης καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κρινομένων ἀναγκαίων ὑπαλλήλων ἢ προσωπικοῦ.

2. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῶν κατὰ τὴν παρ. 1 πινάκων τὸ Α.Σ.Δ.Υ. ἀποφαίνεται :

α) ποῖαι τῶν ἐκτάκτων ὑπηρεσιῶν δεόν νὰ διατηρηθοῦν ὡς μόνιμοι, ποῖαι ὡς ἑκτακτοὶ καὶ ποῖαι δεόν νὰ καταργηθοῦν

β) πόσοι ἐκ τῶν εἰς ἐκάστην τῶν διατηρουμένων ὑπηρεσιῶν ὑπηρετοῦντων ὑπαλλήλων κ.λ.π. δεόν νὰ ἀπολυθοῦν.

3. Ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ Β. διάταγμα περὶ ὀργανώσεως τῶν τυχόν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ὀριζομένων διατηρητέων ὡς μόνιμων ὑπηρεσιῶν, τὸ δὲ ἀρμόδιον ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον νὰ κατατάξῃ τοὺς διατηρουμένους ὑπαλλήλους εἰς τὰς οἰκείας κατηγορίας καὶ βαθμοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσόντων αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

4. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. περὶ διατηρήσεως ὑπηρεσιῶν ὡς ἐκτάκτων ἢ περὶ καταργήσεως τούτων δημοσιεύονται, ἐντολῇ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (τεύχ. α'). Μετὰ εἰκοσαήμερον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς καταργουμένης ὑπηρεσίας θεωροῦνται αὐτοδικαίως ἀπολυθέντες.

5. Αἱ κατὰ τὴν παρ. 2 β τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἀποφάσεις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. δημοσιεύονται, ἐντολῇ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεύχ. γ'). Τὸ ἀρμόδιον ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον, ὀφείλει ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ν' ἀποφανθῇ περὶ τῶν ἀπολυτέων ὑπαλλήλων κ.λ.π.

"Άρθρον 213.

1. Διὰ Β. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 209-212 δύναται νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ ἐπὶ ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, τῶν κατὰ τὰ ἀρθρα 219, 210 καὶ 212 προθεσμιῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχετικοῦ Β. διατάγματος.

2. Τὰ ἀρθρα 209-212 ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπὶ τῶν νομιμῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τῶν προθεσμιῶν ἀρχομένων ἀπὸ ταύτης, ἀλλὰ αἱ ἐν ἀρθροῖς 210 καὶ 212 προθεσμίαι ὀρίζονται εἰς ἕξ μῆνας.

"Άρθρον 214.

Διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους, ἢ κατὰ τὸ ἀρθρον 49 § 3 δόλωσις δεόν νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

"Άρθρον 215.

Οἱ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος συμμετέχοντες εἰς διοίκησιν ἀνωνόμου ἐταιρίας ἢ κατέχοντες μετοχάς, περὶ ὧν τὸ ἀρθρον 52 § 2, ἢ ἐσχοῦντες ἔργα ἀσυμβίβαστα κατὰ τὸ ἀρθρον 52 § 4 ὀφείλουν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, εἰς μὲν τὴν πρώτην καὶ τρίτην περίπτωσιν νὰ ὑποβάλουν παραίτησιν ἐκ τῶν οἰκείων θέσεων κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὴν προϊσταμένην τῶν ἀρχῶν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν νὰ ἀπαλλοτριώσουν τὰς μετοχάς, ἀνακοινοῦντες τοῦτο εἰς τὴν προϊσταμένην τῶν ἀρχῶν.

"Άρθρον 216.

Διὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 56 οἱ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι ὀφείλουν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋ-

ποθέσεις τῆς § 1, νὰ ὑποβάλουν τὴν κατὰ τὴν § 3 δήλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος. Ἡ δὲ μετὰθεσις αὐτῶν δέον νὰ ἐνεργηθῇ ἐντὸς dietίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 217.

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 57 § 1 ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὑποθέσεις ἐξακολουθοῦν διεπόμεναι ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸ μέχρι τοῦδε ὑπήγοντο οὐσιαστικῶν διατάξεων.

*Ἀρθρον 218.

1. Τὸ ἄρθρον 60 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων ὑπαγομένων εἰς τὴν παράγρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ μὴ ἔχοντων συμπληρώσει dietῆ ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος. Διὰ τούτους ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον dietία ἀρχεται ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των.

2. Διὰ τοὺς διορισθέντας ὑπὸ δοκιμασίαν κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διατάξεις καὶ ἔχοντας συμπληρώσει τὸν κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἀπαιτούμενον χρόνον δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, χωρὶς ὁμως νὰ ἔχη ἀποφανθῇ τὸ οἰκείον ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον ἢ νὰ ἔχη ἐκδοθῇ ἢ περὶ μονιμοποιήσεως ἢ μὴ αὐτῶν πράξεις, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου κατὰ τὸ ἄρθρον 60, ἐκδιδομένη ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

*Ἀρθρον 219.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 79—84 καὶ 88—91 ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν τελούντων ἐν ἀναρρωτικῇ ἢ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ, συνυπολογιζομένου τοῦ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διαδραμόντος χρόνου ἀδείας, διὰ τὴν συνέχισιν ὁμως ἐκπαιδευτικῶν ἀδειῶν θέλουσιν ἰσχύσει αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 220.

1. Μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 92 καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθησομένων Β. διαταγμάτων, ἰσχύουν αἱ κείμεναι διατάξεις περὶ ἀτομικῶν φακέλων καὶ ἐκθέσεων ἱκανότητος, ὡς τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

2. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 94 παρ. 2 ἐδ. 1 θέλει ἰσχύσει ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1953 προκειμένου μόνον περὶ ὑπαλλήλων Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ἐν παραγράφῳ 4 τοῦ ἄρθρου 94 προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

3. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 98 παρ. 2 ἐδ. β' δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἐπὶ βαθμῶ 7φ ἢ 6φ.

*Ἀρθρον 221.

Διὰ τοὺς τελούντας ἐν ἀποσπάσει ὑπαλλήλους τὰ ὑπηρεσιακά συμβούλια ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀποφαίνονται, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 96, ἐὰν δέον νὰ συνεχισθῇ ἢ οὐ ἢ ἀπόσπασις αὐτῶν.

*Ἀρθρον 222.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος αἱ προθεσμῖαι τῶν ἄρθρων 92 §§ 2 καὶ 4, 102, 104 § 2, 106 § 2 καὶ 108 § 2 ἄρχονται κινούμεναι ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἐπομένου τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ μηνός, τηρουμένης τῆς μεταξὺ αὐτῶν χρονικῆς ἀποστάσεως, οἱ δὲ πίνακες προακτέων ἢ μὴ θέλουσιν ἰσχύσει μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, πλὴν ἂν τὸ οὕτως ὀριζόμενον χρονικὸν διάστημα τῆς ἰσχύος των εἶναι ἐλασσον τοῦ ἐξαμήνου, ὅποτε αὐτὴ παρατείνεται μέχρι 31ης Μαρτίου τοῦ μεθεπομένου ἔτους.

*Ἀρθρον 223.

1. Εἰς τὸν πρὸς προαγωγὴν χρόνον, ὡς καὶ εἰς τὸν χρόνον προσαυξήσεως μισθοῦ λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, συνυπολογίζεται καὶ ὁ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διανυθείς ἐν τῷ ἀντιστοίχῳ κατὰ τὰ ἄρθρα 204 § 1 καὶ 205 § 4 βαθμῷ χρόνος ὑπηρεσίας.

*Ἀρθρον 224.

1. Πειθαρχικὰ ἀδικήματα τελεσθέντα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ μὴπω ὀριστικῶς ἐκδικασθέντα διέπονται ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς οὐσιαστικὰς καὶ διαδικαστικὰς διατάξεις, τῶν σχετικῶν δικῶν μεταβιβαζομένων εἰς τὰ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζόμενα ὄργανα.

2. Ὑπὸ τοῦ παρόντος ἐπίσης νόμου διέπονται αἱ ἐκκρεμεῖς συνεπείᾳ ἐφέσεων ἢ προσφυγῶν δίκαι, ὡς καὶ αἱ ἐφεξῆς ἀσκηθησόμεναι ἐφέσεις ἢ προσφυγαὶ κατὰ προεκδοθειῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ τὸ ἐμπρόθεσμον καὶ ἐπιτρεπτόν τῶν ἐνδίκων τούτων μέσων κρίνεται κατὰ τὴν προϊσχύουσαν νομοθεσίαν.

3. Εἰς τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον παραγραφὴν τῶν πειθαρχικῶν ἀδικημάτων ὑπόκεινται καὶ τὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τελεσθέντα ἀλλὰ μὴπω παραγραφέντα, τῆς πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον εἰς οὐδεμίαν ὑπέκειντο πρὸ τούτου παραγραφὴν ἢ ὑπέκειντο εἰς μακροτέραν τοιαύτην, ὁ δ' ὑπολειπόμενος κατ' αὐτὴν χρόνος εἶναι μείζων τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ὀριζόμενου.

4. Ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 138 § 4 καὶ 171 ἐπανάληψις τῆς πειθαρχικῆς δίκης ἰσχύει καὶ δι' ἀδικήματα διαπραχθέντα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἀλλ' εἰς χρόνον ἐλάσσονα τοῦ τῆς παραγραφῆς, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως.

*Ἀρθρον 225.

Τὰ ἄρθρα 180 καὶ 181 ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

2. Διὰ τὰς ἐκκρεμεῖς παραιτήσεις αἱ προθεσμῖαι τοῦ ἄρθρου 181 ἄρχονται ὡσαύτως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

*Ἀρθρον 226.

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 185 καὶ 36 ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀπολυθέντας, τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 36 πενταετίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των.

*Ἀρθρον 227.

Καταργεῖται πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κώδικος ἢ ρυθμίζουσα θέματα διεπόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1951.

**ΠΑΥΛΟΣ
Β.**

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΜΑΥΡΟΣ

Ἐδωρῆθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1951.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός
ΝΑ. ΛΑΓΑΚΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1964

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
182

ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4379

Περί οργανώσεως και διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1964 σύμφωνον γνώμη τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσαμεν:

Διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

*Ἀρθρον 1.

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ (Στοιχειώδη) καὶ τὴν Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ (Μέσην).

2. Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ παρέχει τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐπὶ ἐξ (6) σχολικὰς περιόδους (τάξεις).

3. Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ παρέχουν διαδοχικῶς δύο τύποι σχολείων: τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον. Εἰς ἑκάτερον ἡ φοίτησις εἶναι τριετής. Εἰς τὸ νυκτερινὸν Λύκειον ἡ φοίτησις εἶναι τετραετής.

4. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐγγράφονται ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων μαθηταὶ ἀποφοιτήσαντες τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Εἰς τὸ Λύκειον ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου κατόπιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων.

5. Δημοτικὸν Σχολεῖον, Γυμνάσιον καὶ Λύκειον ἀποτελοῦν αὐτοτελεῖς τύπους σχολείων, μὲ ἴδιαν διευθύνσιν, ἴδιον διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ ἴδιον ἀρχεῖον.

*Ἰδρυσις Σχολείων.

*Ἀρθρον 2.

1. Δημοτικὰ Σχολεῖα ἰδρύονται ὅπου συγκεντρῶνται 15 τοῦλάχιστον μαθηταὶ ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν νόμιμον πρὸς φοίτησιν ἡλικίαν.

2. α) Διὰ τὴν ὑπαρξιν Δημοτικοῦ Σχολείου μιᾶς ὀργανικῆς θέσεως ἀπαιτοῦνται 15—40 μαθηταί, δύο ὀργανικῶν θέσεων 41—80, πρῶν ὀργανικῶν θέσεων 81—120, τεσσάρων ὀργανικῶν θέσεων 121—160, πέντε ὀργανικῶν θέσεων 161—200 καὶ ἐξ ὀργανικῶν θέσεων 201—250.

β) Εἰς Δημοτικὰ Σχολεῖα ἔχοντα ἀριθμὸν μαθητῶν ὑπερβαίνοντα τοὺς 250 ἰδρύονται ὀργανικαὶ θέσεις περισσότεραι τῶν ἐξ, ὅχι ὅμως καὶ περισσότεραι τῶν δώδεκα κατ' ἀνάλογίαν ἐνὸς διδασκάλου πρὸς 40 κατ' ἀνώτατον ὄριον μαθητῶν.

γ) Τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα προάγονται, ὑποβιβάζονται ἢ καταργοῦνται ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα σχολικὰ ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν.

3. Ἡ ἰδρυσις, ἡ κατάργησις, ἡ προαγωγή, ὁ ὑποβιβασμός, ἡ διαίρεσις καὶ ἡ συγχώνεσις τῶν δημοτικῶν σχολείων γίνεται, κατὰ τὰς φερνὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως), τῆ προτάσει μὲν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, ὡσάκις πρόκειται περὶ ἰδρύσεως ἢ προαγωγῆς, τῆ προτάσει δὲ μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὡσάκις πρόκειται περὶ καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχώνεσεως ἢ διαίρεσεως. Κιστ' ἐξαίρεσιν, ἰδρυσις δημοτικοῦ σχολείου δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς ἄλλην ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

4. Γυμνάσια καὶ Λύκεια ἰδρύονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου τῆ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων παραγράφων.

5. Συνιστῶνται κατὰ Νομοὺς Πενταμελεῖς Ἐπιτροπαὶ ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ ἔδρα τοῦ Νομοῦ, τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (ἐπὶ περισσοτέρων τοῦ ἀρχαιοτέρου), τοῦ Διευθυντοῦ Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργίας, ἀναπληρουμένων ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν τῶν μὲ Πρόεδρον τῶν ἐκ τῶν παρισταμένων ἀνώτερον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, ἀφοῦ σταθμίσουν τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς περιοχῆς, ἀναλόγως τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς γεωοικονομικῆς μορφῆς τοῦ τόπου, πρσπεῖνουν εἰς ποῖας πόλεις, κομποτάεις καὶ χωρία εἶναι σκόπιμον νὰ λειτουργοῦν Γυμνάσια καὶ Λύκεια καί, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἤδη, κατὰ ποῖαν προτεραιότητα πρέπει προδευτικῶς νὰ ἰδρυθοῦν.

6. Πρότασις περὶ ἰδρύσεως Γυμνασίου ἢ Λυκείου δύναται νὰ γίνῃ ἐφ' ὅσον προβλέπεται ἐλάχιστος ἀριθμὸς 40 μαθητῶν εἰς τὴν Α' τάξιν αὐτῶν. Ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὸ κατώτερον τοῦτο ὄριον ἐπιτρέπεται προκειμένου περὶ σχολείων μικρῶν νήσων, ἀπομεινωμένων συγκοινωνιακῶς περιοχῶν ἢ ἀκριτικῶν περιοχῶν.

7. Αἱ προτάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ὑποβάλλονται, ἐντὸς προθεσμίας τασσομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ διαβιβάζονται εἰς Ἐπιτροπὴν συγκροτημένην ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἰδρυμένου Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Πρόεδρου, δύο Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ τοῦ ἐκάστοτε Προέδρου τοῦ Ὁργανισμοῦ Σχολικῶν Κτιρίων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὡς ἄνω προτάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκπαιδεύσεως, καθορίζει τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν σειράν προτεραιότητος τῶν ἰδρυτέων σχολείων, συντάσσουσα τὸν τελικὸν πίνακα. Ὁ πίναξ οὗτος κυρούμενος διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευόμενος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἰσχύει ἐπὶ μίαν τριετίαν.

8. Ὁ ἀνώτερω πίναξ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος ἔργων τοῦ Ὁργανισμοῦ Σχολικῶν Κτιρίων προκειμένου περὶ διδαστηρίων τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

9. Τὰ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. λειτουργοῦντα Γυμνάσια πρώτης βαθμίδος διατηροῦνται μετατρέπομενα ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 εἰς Γυμνάσια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν. Δ. Τὰ οἰαδήποτε κατευθύνσεως λειτουργοῦντα πλήρη Γυμνάσια διατηροῦνται ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 αἱ τρεῖς πρώται τάξεις αὐτῶν μετατρέπονται εἰς Γυμνάσιον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν. Δ., αἱ δὲ τρεῖς τελευταῖαι τάξεις εἰς Λύκειον ἐνιαίου τύπου, ἐξαιρέσει τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Γυμνασίων, τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς τελευταῖαι τάξεις διατηροῦνται ἀντιστοιχῶς ὡς Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Λύκειον. Περὶ τῆς μετατροπῆς ἐκδίδεται ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

10. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀπαγορεύεται ἡ ἴδρυσις Γυμνασίων καὶ Λυκείων πρὸ τῆς κυρώσεως τοῦ κατὰ τὰ ἄνω Πίνακος σχολείων δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαίδευσως τῆς Χώρας.

Παροχὴ δωρεὰν τῆς Ἐκπαίδευσως.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας παρέχεται δωρεὰν ὑπὸ τῶν δημοσίων σχολείων καταργουμένων τῶν πάσης φύσεως ὑποχρεωτικῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν μαθητῶν (ὑπὸ μορφήν τελῶν, ἐνόσμων, εἰσφορῶν, ἐξετάστρων). Αἱ κείμεναι περὶ πόρων τῶν Σχολικῶν Ταμείων διατάξεις διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ πλὴν ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλονται ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραί.

2. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἔτος πιστώσεις δι' ἐπιχορήγησιν τῶν Σχολικῶν Ἐφορευθῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν γένει ἀναγκῶν αὐτῶν. Ἡ κατανομή τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως, ἀναλόγως τοῦ τύπου τῶν σχολείων ἐκάστης περιφερείας καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τμημάτων αὐτῶν.

3. Ἐπίσης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἔτος πιστώσεις προοριζόμεναι διὰ τὴν δωρεὰν μεταφορὰν εἰς τὸ σχολεῖον τῶν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τούτου οἰκούντων μαθητῶν κατὰ τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως καὶ διὰ τὴν παροχὴν εἰς μαθητὰς γεύματος καὶ βιβλίων. Ἡ κατανομή τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ Ἐκπαίδευσις.

Ἄρθρον 4.

1. Ἄπαντες οἱ ἐν Ἑλλάδι κατοικοῦντες παῖδες Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τῶν δύο φύλων ὑπόκεινται εἰς ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τοῦ θου (ἤτοι τουλάχιστον ἡλικίας 5 ἐτῶν καὶ ἕξ μηνῶν κατὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους τῆς εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐγγραφῆς των) μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται μόνον ἐκ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν φοίτησιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἴτε εἰς Γυμνάσιον γενικῆς ἐκπαίδευσως εἴτε εἰς Γυμνάσιον ἐπαγγελματικῶν προσανατολισμοῦ.

2. Ἡ ὑποχρεωτικὴ φοίτησις ἐπὶ μίαν τριετίαν πλεόν τῆς ἤδη ὑποχρεωτικῆς ἐξαιτίας ἐπιβάλλεται σταδιακῶς, ἡ δὲ σειρά τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς καθορίζεται ἐκάστοτε διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδόμενον προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, εὐθὺς ὡς ἐξασφαλίζονται αἱ διὰ τὴν πραγματοποιησίν τῆς ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις (διδασκῆτιζα, σχολικὸς ἐξοπλισμὸς, διδασκτικὸν προσωπικόν, εὐχέρεια μεταφορᾶς τῶν μαθητῶν).

Ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα εἰς τὰ σχολεῖα.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ συντεταγμένη καὶ ἄνευ ἰδιωματισμῶν Δημοτικῆ, ὡς ἔχει διαμορφωθῆ εἰς πανελλήνιον ἐκφραστικὸν ὄργανον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν δοκίμων συγγραφέων τοῦ Ἐθνικοῦ, χρησιμοποιοῦται ἐλευθέρως εἰς τὸν γραπτὸν καὶ τὸν προφορικὸν λόγον ἀπὸ τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαίδευσως, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι καὶ τῆς ἀνωτάτης.

2. Ἡ Δημοτικὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν βιβλίων του. Οἱ μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀναγινώσκουν περικριπὰς ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καὶ κείμενα τῆς Καθαρσεύσεως ἀπλῶς διὰ νὰ ἐξοικειώωνται πρὸς αὐτά.

3. Γραμματικὴ καὶ Σύνταξις τῆς Καθαρσεύσεως διδάσκονται εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον, ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς ὅσας τάξεις ἡ Ἀρχαία γλῶσσα διδάσκειται. Ἐκ παραλλήλου οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαίδευσως συμπληρῶνουν καὶ συστηματοποιοῦν τὰς γραμματικὰς καὶ συντακτικὰς γνώσεις των εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δημοτικῆς, ἔχοντες ὡς πρότυπα κείμενα Νεοελλήνων συγγραφέων διακρινόμενα διὰ τὴν λογοτεχνικὴν ἀξίαν καὶ τὴν πειθαρχίαν τῆς γλώσσης των.

Συγγραφή—Κρίσις Διδακτικῶν Βιβλίων.

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ συγγραφή τῶν ἐκδιδόμενων ὑπὸ τοῦ Ὄργανοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων Ἀναγνωστικῶν καὶ Βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθὼς καὶ τῶν Διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται ἄνευ διαγωνισμοῦ εἰς ἀνεγνωρισμένου κύρους λογοτέχνας καὶ ἐπιστήμονας, καθὼς καὶ εἰς ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς διακρινόμενους διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ λογοτεχνικὴν των ἀξίαν. Οἱ ἀνωτέρω ἐπιλέγονται ἐκ πίνακος συντασσομένου ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιτροπῆς. Διὰ τὰ Μαθηματικὰ, τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας καὶ τὴν Γεωγραφίαν ἐπιτρέπεται καὶ ἡ μετάφρασις ἢ διασκευή καταλλήλων ξένων βιβλίων, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκόντων.

2. Ἡ ἐπιλογή τῶν πρὸς μετάφρασιν ἢ διασκευὴν ξένων βιβλίων γίνεται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἰδρυομένου Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ δὲ μετάφρασις ἢ διασκευή τούτων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ νὰ ἀνατίθεται εἰς κατάλληλα εἰδικὰ πρόσωπα, ἐργαζόμενα ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τὴν παρακολούθησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

3. Πᾶν βιβλίον προοριζόμενον διὰ σχολικὴν χρῆσιν προηγουμένως πρέπει νὰ τύχη κρίσεως καὶ ἐγκρίσεως ὑπὸ Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ διετεῖ θητεία ἐκ Συμβούλων ἢ Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, διακεκριμένων ἐπιστημόνων καὶ λογίων ἀνεγνωρισμένου κύρους (κατὰ κατηγορίαν βιβλίου).

4. Τὰ τῆς συνθέσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων, καθὼς καὶ τὰ τῆς διανομῆς τῶν κριτῶν εἰς τὰ μέλη αὐτῶν καθορίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

5. Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθ. 3215)1951 προστίθεται 4η παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

«4. Ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενος χάρτης διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὄργανοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων πρὸς ἐκτύπωσιν σχολικῶν βιβλίων καὶ ἐντύπων ἀπαλλάσσεται παντὸς δασμοῦ, εἰσφορᾶς, λοιπῶν φόρων καὶ τελῶν ὡς καὶ τελῶν χαρτοσήμου.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1964 καὶ ἐντεῦθεν».

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Ἄρθρον 7.

1. Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον προορίζεται:

α) Νὰ δέσῃ τὰς βάσεις τῆς ὀρθοσκευτικῆς, ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν.

β) Νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκυκλίου μορφώσεως κατὰ τρόπον προσαρμοζόμενον εἰς τὴν ἐμπειρίαν, τὴν ἀντίληψιν καὶ τὸν συναισθηματικὸν κόσμον των καὶ

γ) Νὰ ὀπλίσῃ αὐτοὺς μὲ γνώσεις καὶ δεξιότητας διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

2. Τὰ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον διδασκόμενα μαθήματα εἶναι: Ὄρθοσκευτικά, Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, Μελέτη τοῦ περιβάλλοντος, Ἱστορία, Μαθηματικά, Στοιχεῖα Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Γεωγραφία, Τεχνικά, Ὀδική, Γυμναστική.

3. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθορίζεται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὄρθοσκευμάτων μετὰ προηγουμένη γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς ἀπὸ τῆς Α' πρὸς τὴν Στ' τάξιν, τοῦ πρώτου σταδίου περιλαμβάνοντος τὴν Α' καὶ Β', τοῦ δευτέρου τὴν Γ' καὶ Δ' καὶ τοῦ τρίτου τὰς ὑπολοίπους τάξεις.

Τὸ Γυμνάσιον.

Ἄρθρον 8.

1. Τὸ Γυμνάσιον προορίζεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν στάθμην τῶν βασικῶν διὰ κάθε ἄνθρωπον γνώσεων, συμφώνως πρὸς τὰς ἠϋξημένας ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ παιδευτικὸν ἔργον του πρέπει νὰ εἶναι:

α) Ἡ ὀρθοσκευτικὴ ἀγωγή τῶν μαθητῶν κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὰ διδάγματα τῆς Ὄρθοδόξου Χριστιανικῆς Ὄρθοσκείας καὶ ἡ ἐθνικὴ καὶ ἠθικὴ διαπαιδαγώγησις αὐτῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας.

β) Ἡ καθοδήγησις τῶν μαθητῶν μὲ σκοπὸν νὰ προσπελάσῃ οὗτοι τὸν Ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Κόσμον, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν τέχνην του καὶ νὰ γνωρίσῃ οσοῦν ἐργα τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματείας τῶν νεωτέρων χρόνων.

γ) Ἡ παρόρμησις τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν στοχαστικὴν διερεύνησιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, καθὼς καὶ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς αὐτῶν.

2. Διδακτέα εἰς τὸ Γυμνάσιον μαθήματα εἶναι: Ὄρθοσκευτικά, Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία, Νέα Ἑλληνικά (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία), Ξένη Γλῶσσα (Ἀγγλικὰ ἢ Γαλλικὰ), Ἱστορία, Μαθηματικά, Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι, Γεωγραφία, Ὑγιεινὴ, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, Καλλιτεχνικὸν Σχέδιον, Μουσικὴ (μετὰ ἀκροάσεως ἀξιολόγων μουσικῶν ἔργων), Γυμναστικὴ καὶ ἐθνικοὶ χοροί, Πρακτικαὶ Γνώσεις περὶ τὰ κύρια ἐπαγγέλματα. Στοιχεῖα Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Νοσηλευτικῆς καὶ Παιδοκομίας διὰ τὰς μαθητρίδας. Βασικὰ μαθήματα θεωροῦνται: Τὰ Ἀρχαία Ἑλληνικά, τὰ Νέα Ἑλληνικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, ἡ Ἱστορία καὶ ἡ Ξένη Γλῶσσα.

3. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας γίνεται ἐκ δοκίμων μεταφράσεων κλασσικῶν ἔργων εἰς τὴν Νεοελληνικὴν. Εἰς τὰς εἰδικὰς διὰ σχολικὴν χρῆσιν ἐκδόσεις τῶν ἔργων τούτων δεῖν εἶναι πεζῆ, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τυπωμένον τὸ ἀρχαῖον κείμενον ἀπέναντι τῆς μεταφράσεως, ὥστε νὰ δύναται ὁ μαθητὴς νὰ λάβῃ στοιχειώδη γνώσιν τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου.

4. Ἡ πρώτη προσπέλασις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν γίνεται εἰς τὴν τρίτην τοῦ Γυμνασίου διὰ τριώρου καθ' ἑβδομάδα διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου μετὰ φραστικῶν ἀσκήσεων ἐκ περικοπῶν ἀρχαίων κειμένων.

4. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὄρθοσκευμάτων μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου,

ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς κατὰ ἐνιαύσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

Ἄρθρον 9.

1. Ὅπου τῆς κειμένης Νομοθεσίας διὰ τὴν ἐγγραφήν εἰς σχολὰς ἢ διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἢ τὴν πρόσληψιν εἰς Ὄργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, ἢ ἐνδεικτικὸν τῶν δύο ἢ τριῶν τάξεων τοῦ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. λειτουργούντος Γυμνασίου, γίνεται δεκτὸν καὶ τὸ ἀπολυτήριον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἰδρυμένου Γυμνασίου.

2. Ὅπου τῆς κειμένης Νομοθεσίας ὡς τυπικὸν προσὸν ἀπαιτεῖται ἀπὸ τῆς Δημοτικῆς Σχολείου, δύναται διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων τῇ προτάσει τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν νὰ ἐπιβληθῇ ὡς τυπικὸν προσὸν τὸ ἀπολυτήριον τοῦ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἰδρυμένου Γυμνασίου.

Τὸ Λύκειον.

Ἄρθρον 10.

1. Τὸ Λύκειον προορίζεται νὰ προσφέρῃ πλουσιωτέραν ἐγκύκλιον μόρφωσιν εἰς τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι θὰ προωθηθῶν εἰς ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα ἢ εἰς θέσεις (δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν) ἀπαιτούσας προσόντα ἀνωτέρου ἐπιπέδου, καθὼς καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ τοὺς μέλλοντας νὰ φοιτήσῃν εἰς ἀνωτάτας Σχολὰς. Εἰς τὸ Λύκειον οἱ μαθηταὶ πρέπει:

α) Νὰ ἐμβαδύνουν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσῃν τὸν ρόλον τῆς ὀρθοδοξίας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

β) Νὰ ἐξευγενίσουν τὴν προσωπικότητά των διὰ τῆς μελέτης τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας (κατὰ κύριον λόγον εἰς τὸ πρωτότυπον) καὶ νὰ ἐκτιμήσῃν τὴν ἀξίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς γραμματείας καὶ Τέχνης.

γ) Νὰ μελετήσῃν ἱστορικῶς τὴν Ἑλληνικὴν γραμματείαν τῶν μέσων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ τὰς μεγάλας μορφὰς τῆς πνευματικῆς ἱστορίας τῆς περιόδου ταύτης.

δ) Νὰ γνωρίσῃν πληρέστερον καὶ εὐκρινέστερον τὴν δομὴν καὶ τοὺς νόμους τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κόσμου καὶ νὰ ἐπιδιώξῃν τὴν καλλιτέραν πρὸς αὐτὸν προσαρμογὴν.

2. Τὰ διδασκόμενα εἰς τὸ Λύκειον μαθήματα εἶναι: Ὄρθοσκευτικά, Ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Ξένη γλῶσσα (Ἀγγλικὰ ἢ Γαλλικὰ), Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, Μαθηματικά καὶ Κοσμογραφία, Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι, Στοιχεῖα Φιλοσοφίας (εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, λογικὴ καὶ μεθόδολογία τῶν ἐπιστημῶν) καὶ Ψυχολογίας, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ Δικαίου, Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, Ὑγιεινὴ καὶ Γυμναστικὴ. Ὡσαύτως Νοσηλευτικὴ, Παιδοκομία καὶ Οἰκιακὴ Οἰκονομία διὰ τὰς μαθητρίδας. Βασικὰ μαθήματα θεωροῦνται τὰ Ἀρχαία Ἑλληνικά, τὰ Νέα Ἑλληνικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, ἡ Ἱστορία καὶ ἡ Ξένη γλῶσσα.

3. Ὁ τύπος τοῦ Λυκείου εἶναι κατὰ τοὺς παιδευτικὸς σκοποὺς καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων, ἐνιαῖος, καταρρομένης τῆς διακρίσεως μεταξὺ Γυμνασίων θεωρητικῆς κατευθύνσεως (κλασσικῶν) καὶ Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως (Πρακτικῶν Λυκείων).

4. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Λυκείου περιέχει ὥρας διδασκαλίας κοινὰς δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ ὥρας διδασκαλίας ἢ μαθήματα κατ' ἐπιλογὴν τῶν μαθητῶν. Διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς διαμορφώνονται δύο κύκλοι σπουδῶν, τοῦ πρώτου μὲ ἐνισχυμένα τὰ φιλολογικὰ καὶ ἱστορικά, τοῦ δευτέρου μὲ ἐνισχυμένα τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικὰ μαθήματα. Οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τῆς Β' τάξεως τοῦ Λυκείου παρακολουθοῦν ὑποχρεωτικῶς τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο κύκλον μαθημάτων, κατόπιν ἐπιλογῆς ἐπιτρεπομένης τῆς κατὰ τὴν ἐκάρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μετατάξεως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον κύκλον εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου ἢ καὶ εἰς τὴν Β' διὰ τοὺς ἀπορ-

ριπταμένους κατά τὰς προαγωγικάς εξετάσεις ἀπὸ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξιν. Διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται νὰ δημιουργηθῶν καὶ ἕτεροι κύκλοι σπουδῶν διὰ καθαρισμοῦ ἄλλων μαθημάτων ἐπιλογῆς.

5. Εἰς τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα ἀνήκουν, πλὴν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὰ Λατινικά, τὸ Γραμμικὸν Σχῆδιον καὶ τὸ Ἐλεύθερον Σχῆδιον. Τὰ μαθήματα ταῦτα εἶναι προαιρετικά.

6. Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου διαμόρφωσις κύκλων σπουδῶν δι' ἕκαστον Λυκείον γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀνανευμένης κατ' ἔτος, κατόπιν προτάσεως τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων μαθητῶν, ἡ ἀριθμητικὴ ἐπάρκεια τοῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ὑπάρξις ἐπαρκῶν χώρων. Μὴ καθισταμένης δυνατῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐφαρμόζεται ἐνιαίος τύπος προγράμματος.

7. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Λυκείου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς κατὰ ἐνιαύσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

8. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν δι' αὐτοῦ ἰδρυομένων Λυκείων ἐγγράφονται οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς τρίτης καθὼς καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως, εἰς τὴν δευτέραν τάξιν οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως, καὶ εἰς τὴν τρίτην τάξιν οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως ἢ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς ἕκτης τάξεως τῶν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. λειτουργούντων Γυμνασίων.

9. Τὰ μαθήματα τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, τῶν Στοιχείων τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ Δικαίου, καὶ τῶν Στοιχείων Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης διδάσκονται κατόπιν ἐιδικῆς μετεκπαιδεύσεως ὑπὸ πτυχούχων τῶν Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων θέλωσι ρυθμισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης παραγράφου.

Ἄρθρον 11.

1. Εἰς ὅσας πόλεις ἐδρεύουν πλείονα τοῦ ἐνὸς σχολεῖα Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, οἱ εἰς αὐτὰ ὀργανικῶς ἀνήκοντες καθηγηταὶ τῶν διαφόρων ἐιδικοτήτων συμπληροῦν τὰς ὑποχρεωτικὰς ὥρας διδασκαλίας εἰς ἕτερα σχολεῖα τῆς αὐτῆς πόλεως πλὴν ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον ὀργανικῶς ἀνήκουν.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου ἀνέρχονται εἰς σύσκεψιν οἱ Διευθύνοντες τῶν σχολείων τῆς πόλεως τῇ αἰτήσει ἐνὸς τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν, ὡσάκις παρίσταται ἀνάγκη, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀνωτέρου κατὰ βαθμὸν καὶ ἐπὶ ὁμοιοβάθμων τοῦ ἀρχαιοτέρου, καὶ ἀποφασίζουσαν σχετικῶς.

3. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ θέματος ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς περιφερείας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως.

Ἄρθρον 12.

1. Τὰ τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ καὶ διδασκαλικοῦ ἔτους, τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ποινῶν, φοιτήσεως, τῶν πάσης φύσεως ἐξετάσεων, τῆς βαθμολογίας κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως καθορίζονται διὰ Βασ. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Τὰ κατὰ τὴν ὀργανικὴν σύνθεσιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων εἰς διδασκαλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ρυθμι-

ζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν. Τὰ δὲ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων, τὴν διαδικασίαν καταργήσεως ἢ συμπτύξεως αὐτῶν, τὴν διαιρέσιν τῶν τάξεων αὐτῶν εἰς τμήματα, τὴν εἰς αὐτὰ συμφοίτησιν ἀρρένων καὶ θηλέων, τὰς ὥρας ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τοῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Διευθυντῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ τοῦ λοιποῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὴν λειτουργίαν, τὴν διάρκειαν σπουδῶν καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν νυκτερινῶν Γυμνασίων, Λυκείων καὶ Παραρτημάτων, τὴν ἀντιστοιχίαν τῶν τάξεων αὐτῶν πρὸς τὰς τάξεις τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ὡς καὶ τὴν ρύθμισιν παντὸς ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐνδεχομένως θὰ παρουσιασθῆ λόγῳ τῆς μεταβάσεως ἐκ τοῦ σήμερον ἰσχύοντος σχολικοῦ καθεστώτος εἰς τὸ νέον, κανονίζονται διὰ Βασ. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον.

Ἄρθρον 13.

1. Ὁ τίτλος, ὁ δίδόμενος εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς εὐδοκίμως περαινόντας τὰς σπουδὰς τῶν εἰς τὸ Λύκειον, ὀνομάζεται Ἀπολυτήριον Λυκείου. Τοῦτο πιστοποιεῖ τὴν ἐπιτυχῆ ἀπόληξιν τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποτελεῖ «προσόν» ἐκεῖ ὅπου κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε νομοθεσίαν ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον Γυμνασίου. Δὲν παρέχει ὅμως εἰς τὸν κάτοχόν του δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, τὴν Ἑθνικὴν Ἀκαδημίαν Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καὶ τὰς Σχολὰς Νηπιαγωγῶν.

2. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπόφοιτοι Λυκείου ἢ ἄλλων Σχολῶν, τῶν ὁποίων τὰ πτυχία κατὰ τὴν κεκλιμένην νομοθεσίαν δίδουν δικαίωμα φοιτήσεως εἰς Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, ὀφείλουν νὰ τύχουν Εἰδικῶν Τίτλων, τοῦ «Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου», προσερχόμενοι εἰς ἐξετάσεις ἐπὶ ὀρισμένων μαθημάτων, αἱ ὁποῖαι εἰς τακτὸν χρόνον διενεργοῦνται εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Χώρας ἐνώπιον Ἐπιτροπῶν ἐκ λειτουργῶν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, προεδρευομένων ὑπὸ Καθηγητῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων. Κληρικοί, Σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ προσερχόμενοι Μέσων Ἐμπορικῶν Σχολῶν δύνανται ἐπίσης νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς ἐξετάσεις διὰ νὰ τύχουν τοῦ εἰδικοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν.

3. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον εἶναι δύο τύπων. Ὁ πρῶτος δίδει τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὴν Θεολογικὴν, τὴν Φιλοσοφικὴν καὶ τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῶν Πανεπιστημίων, ὁ δεύτερος εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν, τὴν Ἰατρικὴν, τὴν Ὀδοντιατρικὴν, τὴν Κτηνιατρικὴν, τὴν Γεωπονικὴν καὶ Δασολογικὴν καὶ τὰς Σχολὰς τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀμφότεροι θεωροῦνται ἰσότιμοι διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς ὅσας τὰς λοιπὰς Σχολὰς.

4. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ γενικοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου συνυπολογίζονται, ἐφ' ὅσον ὁ ὑποψήφιος ἐπιτυγχάνει εἰς τὰς πρὸς ἀπόκτησιν τούτου ἐξετάσεις, καὶ οἱ κατὰ συντελεστὴν γενικοὶ βαθμοὶ ἐτησίως προόδου, οἱ ἀναγραφόμενοι εἰς τὸ ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς του ἐκ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου καὶ εἰς τὸ Ἀπολυτήριον τοῦ Λυκείου τοῦ μέσου ὅρου τῶν δύο τούτων βαθμῶν ἀποτελοῦντος ἑνα βαθμὸν. Διὰ τοὺς ἀποφοιτῶντας ἐξ Ἰδιωτικῶν Λυκείων συνυπολογίζεται μόνον ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου.

5. Μὲ βάσιν τὸν γενικὸν βαθμὸν ἐγγράφονται κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ ὑποψήφιοι εἰς τὰς Σχολὰς τῆς προτιμησῆς τῶν ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐντὸς τοῦ δι' ἑκάστην Σχολὴν ὀριζομένου ἐκάστοτε ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Τῶν ἰσοβαθμοῦντων ὑποψηφίων ἢ πρὸς ἐγγραφὴν προτεραιότης καθορίζεται μὲ βάσιν τοὺς εἰδικούς εἰς τὰ ἐξετασθέντα μαθήματα βαθμούς κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἑκάστην Σχολὴν

καθοριζόμενα διὰ τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παραγράφου 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ βελτιώσουν τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου τῶν δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν ἐκ νέου εἰς ὀλιγκὰς ἐξετάσεις κατὰ τὰς ἐπομένους περιόδους. Εἰς ἣν περίπτωσιν κατὰ τὴν νέαν ἐξέτασιν σημειώσουν κατωτέρα ἐπιδόσεις, ἰσχύει δι' αὐτοὺς ὁ παλαιὸς τίτλος.

7. Ἐξεταστέα μαθήματα εἶναι τὰ βασικά μαθήματα τοῦ Λυκείου ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος, ἐπὶ πλέον δὲ τὰ Λατινικὰ διὰ τοὺς ὑποψηφίους τῶν Σχολῶν Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς καὶ Νομικῆς καὶ Σχέδιον (ἐλευθέρον καὶ γραμμικόν) διὰ τοὺς ὑποψηφίους τῶν Ἀρχιτεκτονικῶν Σχολῶν. Ἡ διδασκαλία τοῦ Σχεδίου (ἐλευθέρου καὶ γραμμικοῦ) εἰς τὸ Λύκειον δύναται νὰ ἀνατίθεται ἐπὶ ὠριαία ἀντιμισθία εἰς Ἀρχιτέκτονας ἢ πτυχιούχους τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Τὰ μαθήματα τῶν Ξένων Γλωσσῶν καὶ τοῦ σχεδίου (ἐλευθέρου καὶ γραμμικοῦ) θὰ περιληφθοῦν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου εἰς χρόνον, ὁ ὁποῖος θὰ καθιερωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, διὰ τὸ σχέδιον (ἐλευθέρον καὶ γραμμικόν) οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὑποχρεοῦνται κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους σπουδῶν νὰ ἐξετασθῶν εἰς τὸ Σχέδιον (τεχνικὸν καὶ ἐλευθέρον) ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς οἰκείας Σχολῆς καὶ ἐὰν ἐπιτύχουν συνεχίσει τὰς σπουδὰς των, ἄλλως ἀποκλείονται τῆς περαιτέρω φοιτήσεως δυνάμενοι ἄνευ ἐτέρας διατυπώσεως νὰ μετεγγραφοῦν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος σπουδῶν ἄλλης Ἀνωτάτης Σχολῆς, διὰ τὴν ὁποίαν ἰσχύει ὁ τύπος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου των. Αἱ ἀνωτέρω ἐξετάσεις διενεργοῦνται τὸν Ἰούνιον. Οἱ ἀποτυχάνοντες δικαιοῦνται ἐπανεξετάσεως κατὰ τὸν ἐπόμενον Σεπτέμβριον.

8. Τὰ τῆς συγκροτήσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων τῶν ἐξεταζομένων κατὰ τὰς ἐξετάσεις πρὸς ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὁ συντελεστῆς ἐκάστου, καθὼς καὶ ὁ συντελεστῆς τῶν βαθμῶν τοῦ ἐνδεικτικοῦ προαγωγῆς ἀπὸ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' Λυκείου καὶ τοῦ ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου, εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ γενικοῦ βαθμοῦ, ὁ χρόνος, ὁ τόπος καὶ ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων, ὁ τρόπος τῆς κρίσεως καὶ τῆς βαθμολογίας τῶν γραπτῶν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὑποψηφίων κατὰ τὴν προσέλευσιν των πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς καὶ τὰς λοιπὰς Σχολὰς μεταγυμνασιακῆς ἐκπαίδευσως, καθορίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδόμενου τρεῖς τοῦλάχιστον μηνῶν πρὸ τῶν ἐξετάσεων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

9. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον θὰ ἰσχύσῃ ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1965—1966. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καταργοῦνται οἱ εἰσιτήριοι διαγωνισμοὶ εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα.

10. Αἱ δαπάναι πρὸς διενέργειαν τῶν ἐξετάσεων διὰ τὴν ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὡς καὶ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1964—1965 δι' ἀμοιβὴν τῶν προέδρων, μελῶν, ἐξεταστῶν, κριτῶν, βοηθῶν καὶ γραμματέων τῶν Ἐπιτροπῶν, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν γένει δαπάναι τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων, βαρύνουν τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμὸν, καθορίζονται δὲ κατὰ περίπτωσιν διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐπερωριακὴ Ἔργασία Καθηγητῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Πρὸς κάλυψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὄρολογίου προγράμματος προβλεπομένων ὥρῶν διδασκαλίας δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς Καθηγητὰς τῶν Δημοσίων Γυμνασίων καὶ Λυ-

κείων ἡ διδασκαλία μαθημάτων τῆς ἐιδικότητός των εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν, ἢ εἰς ἄλλα σχολεῖα τῆς αὐτῆς ἢ γειτονικῶν πόλεων, πέραν τῶν ὑποχρεωτικῶν ὥρῶν διδασκαλίας καὶ μέχρι δώδεκα ὥρῶν ἑβδομαδιαίως.

2. Εἰς τοὺς ὑπερωριακῶς διδασκοντας καθηγητὰς καταβάλλεται ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ὥραν διδασκαλίας, ὡς καὶ κατὰ περίπτωσιν ἐξοδα κινήσεως, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

3. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐντατικὴ Ἐκπαίδευσις Καθηγητῶν.

Ἄρθρον 15.

1. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, ἐν ὄψει τῆς ἐπιμηκύνσεως τοῦ χρόνου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσως, προβλέπεται ἔλλειψις καθηγητῶν ὀρισμένης ἐιδικότητος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως δύναται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τῶν ἀντιστοιχῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν νὰ εἰσαχθῇ δι' ὀρισμένου χρόνον εἰς τὰς Σχολὰς ταύτας ὁ θεσμὸς τῆς ἐντατικῆς ἐκπαίδευσως τῶν φοιτητῶν εἰς εἰδικὰ τμήματα διὰ τῆς παρεμβολῆς καὶ τρίτου ἐξαμήνου σπουδῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον. Οἱ ἀποφοιτῶντες τῶν τμημάτων τούτων ὀφείλουν νὰ ὑπηρετήσουν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐκπαίδευσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

2. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν οἰκείων Σχολῶν καθορίζεται τὸ πρόγραμμα μαθημάτων καὶ ἀσκήσεων, ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐξετάσεων, καθὼς καὶ πᾶσα ἐν γένει λεπτομέρεια τῆς λειτουργίας τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον τμημάτων ἐντατικῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαίδευσως.

3. Εἰς τὸ διδακτικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τὸ ἐργαζόμενον κατὰ τὸ θερινὸν ἐξάμηνον εἰς τὰ Τμήματα ἐντατικῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαίδευσως διὰ διδασκαλίαν καὶ ἀσκήσεων τῶν φοιτητῶν καταβάλλεται πρόσθετος ἀποζημίωσις ὀρισμένη, κατὰ περίπτωσιν, μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

4. Τόσον εἰς τὰ τακτικὰ τμήματα ὅσον καὶ εἰς τὰ τμήματα ἐντατικῆς ἐκπαίδευσως τῶν καθηγητικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς, νὰ ἐγγράφονται πέραν τοῦ ἐκάστοτε ὀριζομένου ἀριθμοῦ εἰσακτέων, ἀριστοῦχοι ἀπόφοιτοι τοῦ Λυκείου ἄνευ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου. Εἰς τούτους δύναται νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφίων, ὑποτροφίαι διὰ χρονικὸν διάστημα ἴσον πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως. Οἱ τυγχάνοντες ὑποτροφίας ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσουν εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

5. Κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 17 περίπτωσις α' τοῦ Νόμου 1811)51 ὀρισμῶν οἱ πτυχιούχοι τῶν Καθηγητικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων δύναται νὰ διορίζονται, ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἰς κενὰς θέσεις δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως καὶ πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων των.

6. Ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται διορισμὸς πτυχιούχων τῶν Φυσικῶν, Μαθηματικῶν, Χημείας καὶ Ξένων Γλωσσῶν, ὡς καθηγητῶν τῶν ἐιδικότητων τούτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως καὶ ἂν ἐτι ἔχουν ὑπερβῇ τὸ πρὸς διορισμὸν ὄριον ἡλικίας ἐφ' ὅσον κέκτηνται τριετὴ τοῦλάχιστον ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, συνολογισμένης καὶ τῆς ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ προσωρινοῦ καθηγητοῦ διανυθείσης, ὑποβάλλον σχετικὴν αἴτησιν καὶ γνωματεύσει ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ των τὸ ἀρμόδιον ὄργανον.

Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι.

* Ἄρθρον 16.

1. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καταρτίζεται θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως.

2. Τὰ ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ἀυξάνονται εἰς τρία (3) ἀναπροσαρμοζομένων τοῦ προγράμματος μαθημάτων καὶ τῆς κατανομῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπιτετὴ κύκλον σπουδῶν ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν οἱ εἰσαγόμενοι εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1965—1966.

3. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας εἰσάγονται μὲ βάσιν τὸν γενικὸν βαθμὸν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου των, κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας καὶ ἐντὸς τοῦ ὀριζομένου δι' ἐκάστην Ἀκαδημίαν ἀριθμὸς εἰσακτέων, οἱ ἔχοντες ὑγείαν καὶ ἀρτιμέλειαν, ἀφοῦ διαπιστωθῇ δι' εἰδικῆς ἐξετάσεως ὅτι δὲν παρουσιάζουν ἀνωμαλίας εἰς τὸν προφορικὸν λόγον καὶ ὅτι δὲν εἶναι παράφωνοι.

Πρὸς συμπλήρωσιν τυχὸν κενῶν δύναται νὰ εἰσαχθοῦν οἱ ἔχοντες τὰ ἀνωτέρω προσόντα καὶ ἀνεῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀπολυτήριον λυκείου μὲ γενικὸν βαθμὸν ἀρίστα ἢ λίαν καλῶς.

4. Ὁ ἀριθμὸς εἰσακτέων εἰς ἕκαστον Τμήμα Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 40, ὀρίζεται δὲ ἐφ' ἅπαξ δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καθ' ὑπέρβασιν εἰσαγομένων εἰς τὴν πρώτην τάξιν σπουδαστῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ δι' ὅλας τὰς κατηγορίας τὸ ἐν τρίτον τοῦ ὡς ἄνω καθορισθέντος ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Ἐπὶ πλέον τούτων καθορίζεται ἐφ' ἅπαξ δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν πρώτην τάξιν ὁμογενῶν σπουδαστῶν ἐξ ἄλλοδαπῆς.

5. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας διδάσκονται τὰ ἑξῆς μαθήματα (κοινὰ καὶ κατ' ἐπιλογὴν τῶν σπουδαστῶν): Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, Γενικὴ καὶ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία (Ψυχολογία τῆς μαθήσεως, Ψυχολογία τῆς προσαρμογῆς, ἐξελικτικὴ Ψυχολογία, Ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν), Θεωρία καὶ Ἱστορία τῆς Ἀγωγῆς, Γενικὴ καὶ εἰδικὴ Διδακτικὴ, Ἐπαγγελματικὸς Προσανατολισμὸς, Ἑρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ Πατρολογία, Νεοελληνικὴ γλῶσσα, Νεοελληνικὴ Γραμματεία, Ἀγωγή τοῦ Λόγου, Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, Ἐνάσι γλῶσσαι, (Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά ἢ Γερμανικά), Μαθηματικά, Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι, Στοιχεῖα Γεωπονίας, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ δικαίου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Οἰκονομικὴν, Λαογραφία, Κοινωνιολογία, Ὑγιεινὴ, Μουσικὴ, Ἐλεύθερον Σχέδιον καὶ Χειροτεχνία, Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Γυμναστικὴ. Εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς φοιτήσεως οἱ σπουδασταὶ ὑποχρεοῦνται, πλὴν τῶν κοινῶν δι' ὅλους μαθημάτων, νὰ διδαχθοῦν κατ' ἐπιλογὴν, εἰς εἰδικὰς ὥρας τοῦ προγράμματος, εἴτε Νεοελληνικὴν Γραμματείαν, Ἐνάσι Γλῶσσαι, Γενικὴν Ἱστορίαν καὶ Ἱστορίαν τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Λαογραφίαν, εἴτε Μαθηματικὰ καὶ Φυσικὰς Ἐπιστήμας.

6. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων (κοινῶν καὶ κατ' ἐπιλογὴν), καθὼς καὶ τὰ τοῦ σχολικοῦ καὶ διδακτικοῦ ἔτους, τὰ τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ποινῶν, ἐφορολογίου, τὰ τῆς φοιτήσεως καὶ τὰ κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν κλπ. καθορίζονται διὰ Βασιλικῆς Διατάξεως ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

7. Διὰ τὸ παιδαγωγικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθήκοντα Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ πενταμελὲς Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Προέδρου, ἐνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ὡς Ἀντιπροέδρου, δύο

Πανεπιστημιακῶν Καθηγητῶν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ διετεί θητεία καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ παρόντος Ν. Δ) τὸς ἰδρυμένης Διευθύνσεως Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ἐδρεύον ἐν Ἀθήναις, συγκαλεῖται ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

8. Διὰ τὸ λοιπὸν διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθήκοντα Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ παρόντος Ν. Δ) τὸς Κεντρικὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

9. Εἰς ἕνα τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ἀνατίθεται διὰ μίαν διετίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἢ ἐπιθεώρησις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν τῶν Φιλεκαπαιδευτικῶν Ἐταιρειῶν.

10. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἀσκεῖται διὰ τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ.

* Ἄρθρον 17.

1. Βαθμοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ὀρίζονται ὡς κάτωθι:

α) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

β) Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

γ) Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γυμνασιάρχου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

δ) Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν ἢ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχοῦντες εἰς τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθοὺς τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων εἰς τοὺς βαθμοὺς Ὑποδιευθυντοῦ, Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν καὶ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἐνιαῖος.

3. Εἰσαγωγικοὶ βαθμοὶ ὀρίζονται ὁ τοῦ Καθηγητοῦ ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

4. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπαιτεῖται τετραετής ὑπηρεσία ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

5. Τὸ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν διαβαθμίζεται ὡς ἑπεται:

1) Εἰς τὸν βαθμὸν Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 1ον.

2) Εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 2ον καὶ οἱ ἐπὶ πλέον τῆς εἰκοσαετίας ἔχοντες τὸν 3ον βαθμὸν διαβαθμίζονται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀφ' ἧς κατέλαβον τὸν 2ον βαθμὸν νεώτεροί των εἰς τὸν 3ον βαθμὸν.

3) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 3ον.

4) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 4ον.

5) Εἰς τὸν βαθμὸν Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 5ον.

Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ὡς ἄνω διαβαθμιζομένων εἰς τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον μέχρι τοῦδε κατέχουν, ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν εἰς ὃν διαβαθμίζονται.

6. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ Κλάδου Παιδαγωγικῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἀυξάνονται εἰς τοὺς εἰσαγωγικοὺς βαθμοὺς κατὰ εἴκοσι μίαν (21) ὅσα καὶ τὰ λειτουργοῦντα Τμήματα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

7. Διὰ Βασιλικού Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν καθορίζονται τὰ τῆς συνθέσεως τοῦ διδακτικοῦ, διοικητικοῦ, βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τὰ προσόντα καὶ ὁ τρόπος διορισμοῦ, ὁ τρόπος τῆς προαγωγῆς καὶ ἐξελίξεως ἐκάστης κατηγορίας. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς ἄνω Βασιλικού Διατάγματος ἰσχύουν αἱ κείμεναι περὶ αὐτῶν διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν ρυθμίζονται ἄλλως ὑπὸ τοῦ παρόντος Ν. Δ)τος.

8. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἔχουν ἰσχὺν καὶ ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν Ὡθλέων τῆς Φιλελευθευτικῆς Ἐταιρείας.

9. Τὰ ἐποπτικά ὄργανα τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλελευθευτικῆς Ἐταιρείας διορίζονται μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ σύμφωνα γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ παρόντος οἰκείου Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ ὑπάρξεως ἐνὸς μόνον ἐπόπτου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσως. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάταξις ἐκ τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλελευθευτικῆς Ἐταιρείας εἰς τὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους μετὰ γνώμην τοῦ κατὰ περίπτωσιν ἀρμοδίου Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

10. Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Κλάδου, ὧν ὁ διορισμὸς ἠκυρώθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπαναδιορίσθησαν χωρὶς νὰ καύσωσιν ὑπηρετούντες συνεχῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου διορισμοῦ των, θεωροῦνται κατέχοντες τὸν βαθμὸν των, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον διορίσθησαν.

Ἄρθρον 18.

1. Πρὸς ἐπιλογὴν τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων συγκροτοῦνται παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων δύο Συμβούλια: Ἐν διὰ τοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ ἕτερον διὰ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως καὶ τοὺς Νομαρχιακοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Τὸ πρῶτον ἀπατελεῖται ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, προερχομένου ἐκ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως, ὡς Προέδρου, τοῦ Προέδρου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως, ἐνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ αἰρετοῦ Συμβούλου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως, ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, προερχομένου ἐκ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως, καὶ δύο ἀνδρῶπων τῶν Γραμμάτων ἀνεγνωρισμένου κύρους, ὡς μελῶν. Τὸ δεύτερον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Προέδρου, τοῦ αἰρετοῦ Συμβούλου Μέσης Ἐκπαίδευσως, ἐνὸς Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσως, δύο Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου προερχομένων ἐκ τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως καὶ δύο ἀνδρῶπων τῶν Γραμμάτων ἀνεγνωρισμένου κύρους, ὡς μελῶν. Τὰ μέλη τῶν δύο Συμβουλίων ὀρίζονται μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἐπὶ διατεῖ θητεία.

2. Εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Διευθυντῆς τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως. Εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως καὶ Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Διευθυντῆς τῆς ἀντιστοίχου κατὰ περίπτωσιν Διευθύνσεως. Χρῆθ Γραμματέως ἐκτελοῦν ὑπάλληλοι τῆς ἀντιστοίχου κατὰ περίπτωσιν Διευθύνσεως τοῦ Ὑπουργείου ὀριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

3. Αἰτήσεις τῶν ὑποψηφίων μεθ' ὧν σχετικῶν δικαιολογητικῶν ὑποβάλλονται μέχρι 31ης Μαΐου ἐκάστου δευτέρου ἔτους ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰς ἀρμοδίας Διευθύνσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων. Τὰ Συμ-

βούλια Ἐπιλογῆς συνερχόμενα κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἐξετάζουν τὰς αἰτήσεις τῶν ὑποψηφίων ἐλέγχουν τὰ προσόντα αὐτῶν καὶ δι' ἠτιολογημένης Ἐκθέσεως συντάσσουν δι' ἐκάστην κατηγορίαν πίνακα περιλαμβανόντα τοὺς ἐπιλεγμένους κατὰ σειρὰν ἰκανότητος.

4. Διὰ τὴν κρίσιν τῶν Συμβουλίων Ἐπιλογῆς λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἴδια τὰ ἐξῆς στοιχεῖα τῶν ὑποψηφίων: Ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ ἦθος, ἡ διδακτικὴ καὶ ἡγετικὴ ἰκανότης καὶ δράσις, οἱ τίτλοι σπουδῶν εἰς τὸ ἰσωτερικόν καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἡ συγγραφικὴ δράσις. Ἐκαστον τούτων ἐλέγχεται καὶ σταθμίζεται εἰς τὴν Αἰτιολογητικὴν Ἐκθεσιν τὴν συνοδουσα τὸν πίνακα τῶν προτεινομένων ἰδιαίτερως.

5. Εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Συμβουλίων Ἐπιλογῆς τίθενται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν ἅπαντα τὰ ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα τῶν ὑποψηφίων καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν προϊσταμένων αὐτῶν περὶ τῆς ἐργασίας των.

6. Τὰ Συμβούλια Ἐπιλογῆς πρὸ τῆς λήψεως τελικῶν ἀποφάσεων δύναται νὰ καλοῦν τοὺς ὑποψηφίους ἀδαπάνως διὰ τὸ Δημόσιον, διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν συγκρότησιν αὐτῶν.

7. Οἱ κατὰ τὴν παράγρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου συντασσόμενοι πίνακες ὑποβάλλονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἐντὸς τοῦ ἐπομένου μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἀνακοινοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ὑποψηφίους πρὸς κρίσιν ἐντὸς 10ημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς των, ἵνα λάθουν γνώσιν τούτων.

8. Ἐνστάσις κατὰ τῶν πινάκων τῶν Συμβουλίων Ἐπιλογῆς ὡς πρὸς τὴν σειρὰν κατατάξεως ἢ τὴν ἐκ τοῦ πίνακος παράλειψιν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀποτελέσματος καὶ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων παραπόνων ἀποφαίνεται, ἐξετάζον ἐκ νέου τὸν πίνακα, τὸ ἀρμόδιον κατὰ περίπτωσιν Συμβούλιον, διευρυνόμενον διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἑτέρου Συμβουλίου μελῶν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὁ Ὑπουργὸς δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἀναπέμψῃ εἰς τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον πρὸς νέαν ἐξέτασιν τοὺς πίνακας.

9. Τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων καὶ τῆς αὐτεπαγγέλτου ἀνακομῆς μέχρι τῆς 10ης Νοεμβρίου, ἢ δὲ δευτέρα κρίσις αὐτοῦ εἶναι ὀριστικὴ.

10. Οἱ πίνακες καθιστάμενοι ὀριστικοὶ κυροῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου καὶ δημοσιευόμενοι διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰσχύουν ἐπὶ δύο ἔτη.

11. Ἐκ τῶν πινάκων τούτων διορίζονται κατὰ σειρὰν διὰ Βασιλικού Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ἐπιθεωρηταὶ καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν Σχολείων πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν εἰς ἕκαστον κλάδον θέσεων.

12. Διὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Βασιλικού Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ὀρισθοῦν ἄλλως αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἰσχύος τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος καταρτισθῶσιν πινάκων.

Ἄρθρον 19.

1. Δικαίωμα ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς κρίσιν διὰ τὴν κατάληψιν θέσεως τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν σχολείων ἔχουν:

α) Διὰ τὴν θέσιν Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως δημοδιδάσκαλοι κεκτημένοι τοῦλάχιστον τὸν πέμπτον (5ον) βαθμὸν, δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ μετακταίευσιν εἰς Πανεπιστήμιον ἢ τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον.

β) Διὰ τὴν θέσιν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Μουσουλμανικῶν Σχολείων δημοδιδάσκαλοι κεκτημένοι τοῦλάχιστον τὸν πέμπτον (5ον) βαθμὸν, δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ γνώσιν τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

γ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως Ἐπιθεωρηταὶ Πρωτοβαθμίου

(Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως έχοντες διατεί υπηρεσίαν επί-
θεωρητού.

δ) Διά την θέσιν Γενικού 'Επιθεωρητού Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδύσεως λειτουργοί Μέσης 'Εκπαιδύσεως του οικείου κλάδου και ειδικότητος κεκτημένοι τον βαθμόν του Γυμνασιάρχου ή του βοηθού Γυμνασιάρχου, ἐφ' ὅσον οἱ τελευταῖοι ἔχουν διδακτορικόν πτυχίον ἢ σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἢ δύο πανεπιστημιακὰ πτυχία συγγενῶν ἐπιστημῶν.

ε) Διά την θέσιν Νομαρχιακοῦ 'Επιθεωρητοῦ Σωματικῆς 'Αγωγῆς Πρωτοβαθμίου καθηγῆται τῆς Σωματικῆς 'Αγωγῆς καὶ ἄνω.

στ) Διά την θέσιν Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ Σωματικῆς 'Αγωγῆς οἱ κεκτημένοι τὸν βαθμόν τοῦ 'Επιθεωρητοῦ Σωματικῆς 'Αγωγῆς καὶ ἄνω.

2. Ἀνώτατον ὄριον ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις 'Επιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως καὶ Νομαρχιακῶν 'Επιθεωρητῶν Σωματικῆς 'Αγωγῆς ὀρίζεται τὸ 50ὸν ἔτος. Εἰς θέσεις δὲ Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους), Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδύσεως καὶ Σωματικῆς 'Αγωγῆς ὀρίζεται τὸ 55ὸν ἔτος. Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὰ ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας ἀυξάνονται κατὰ πέντε ἔτη ἀντιστοίχως.

3. Οἱ διοριζόμενοι 'Επιθεωρηταὶ καὶ Γενικοὶ 'Επιθεωρηταὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως καὶ Γενικοὶ 'Επιθεωρηταὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδύσεως πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων των ἐκπαιδεύονται ἐπὶ τρίμηνον εἰς εἰδικὴν σειρὰν μαθημάτων τοῦ Παιδαγωγικοῦ 'Ινστιτούτου. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐκπαιδύσεως ταύτης τυγχάνουν τριμήνου ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν καὶ ὑποτροφίας παρὰ τοῦ 'Ιδρύματος Κρατικῶν 'Υποτροφιῶν, ἵνα, μερίμνη αὐτοῦ, ἐπισκεφθοῦν σχολεῖα καὶ παιδαγωγικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4. Ἡ ἀρξάμενη καὶ μὴ ὀλοκληρωθεῖσα διαδικασία τῆς διαγωνισμοῦ πληρώσεως θέσεων 'Επιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως διακόπτεται. Οἱ μετασχόντες εἰς τὸν διαγωνισμὸν τούτον δημοδιδάσκαλοι, οἱ ἐπιτυχόντες εἰς προγενεστέρους διαγωνισμοὺς καὶ μὴ διορισθέντες δι' οἰκονομικὰ λόγους ὡς καὶ οἱ προκριθέντες ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Συμβουλίου ἐν ἔτει 1964 θεωροῦνται κατέχοντες τὰ προσόντα καὶ τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἵνα κριθοῦν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ παρόντος Ν. Δ. Συμβουλίου 'Επιλογῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρώτου Πίνακος 'Επιλογῆς προτιμώμενοι ἐπὶ ἴσοις ὅροις.

*Ἄρθρον 20.

1. 'Ιδρύονται (5) πέντε θέσεις 'Επιθεωρητῶν τοῦ κλάδου 5 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 ἐπὶ βαθμῶ Γυμνασιάρχου, ἴτοι μία (1) θέσις τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῶν Τεχνικῶν, μία (1) τῆς Μουσικῆς καὶ μία (1) τῶν Οἰκοκυρικῶν.

2. Τὰ προσόντα καὶ ὁ τρόπος ἐπιλογῆς καὶ διορισμοῦ, ἢ περαιτέρω ἐξέλιξις, ἢ ἔδρα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες αὐτῶν καὶ πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων.

3. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. καὶ μέχρι τῆς ὀριστικῆς πληρώσεως τῶν οικείων θέσεων καθήκοντα 'Επιθεωρητῶν τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς Γλώσσης δύνανται νὰ ανατίθενται δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων εἰς ἀποσπώμενους ἐκ τῆς κυρίας των θέσεως ἐκπαιδευτικοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἀνήκοντες εἰς τὸν Παιδαγωγικὸν Κλάδον (ἄρθρον 2 Ν. Δ. 3379) 1955) ἢ εἰς τὸν Κλάδον 3 (ἄρθρον 4 Ν. Δ. 3379)1955), καὶ κατέχοντες ἀπταιστώως τὴν ἀντίστοιχον γλῶσσαν καὶ ἀποδείξεις μετεκπαιδύσεως εἰς Ἀνώτατα 'Ιδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις προελεύσεως ὡς καὶ προσόντων δύνανται ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νὰ ανατίθενται καθήκοντα 'Επιθεωρητοῦ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ εἰς

ἐκπαιδευτικοὺς μὴ διατελοῦντας ἐν ἐνεργείᾳ. Τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων καθορίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν 'Υπουργῶν 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

5. Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ περιφέρειαι καὶ αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως ὀρίζονται εἰς 200, τῶν δὲ Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως εἰς 15.

6. Αἱ θέσεις τῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδύσεως τοῦ κλάδου 3 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 ὀρίζονται εἰς 60.

7. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων καθορίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς περιφέρειαι, τὰς ἔδρας, τὴν κατ' εἰδικότητα κατανομήν καὶ τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) καὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως καὶ τῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως.

8. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν 'Υπουργῶν 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων καὶ Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ἀυξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν καὶ 'Επιθεωρητῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) καὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως.

Παιδαγωγικὸν 'Ινστιτούτον.

*Ἄρθρον 21.

1. 'Ιδρύεται Παιδαγωγικὸν 'Ινστιτούτον ἐν Ἀθήναις. Τὸ Παιδαγωγικὸν 'Ινστιτούτον εἶναι δημοσία ὑπηρεσία, ὑπαγομένη εἰς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων.

2. Ἔργα τοῦ Παιδαγωγικοῦ 'Ινστιτούτου εἶναι:

α) Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων εἰς τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν.

β) Ἡ μετεκπαιδευσις τῶν διδακτικῶν στελεχῶν τῶν σχολείων παντὸς τύπου, καὶ

γ) Ἡ καθοδήγησις τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Εκπαιδύσεως εἰς τὴν ὀρθὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του. Εἰδικώτερον.

Α. Ἡ συγκέντρωσις στοιχείων καὶ κατάρτισις μελετῶν:

α) Πρὸς καθορισμὸν τῆς διδακτέας ὕλης εἰς τὰ παντὸς τύπου σχολεῖα.

β) Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν προσφορωτέρων μεθόδων διδακτικῆς ἐργασίας καὶ ἀγωγῆς καθόλου.

γ) Πρὸς ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν σχολείων.

Β'. Ἡ ὀργάνωσις μαθημάτων, ἀσκήσεων, συζητήσεων καὶ συνεδρίων:

α) Πρὸς ἀνύψωσιν τῆς ἐπιστημονικῆς στάθμης τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

β) Πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν νεωτέρων τάσεων καὶ μεθόδων τῆς σχολικῆς ἐργασίας.

γ) Πρὸς καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς τὰς μεθόδους τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῶν σχολικῶν ζητημάτων.

Γ'. Ἡ καθοδήγησις τῶν περιφερειακῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως τῆς ἐκπαιδύσεως πρὸς τὸν σκοπὸν:

α) Νὰ σταθμίζουσι μὲ ἀκρίβειαν τὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων καὶ νὰ ἐξευρίσκουσι τὸν κατάλληλον τρόπον ἰκανοποιήσεως αὐτῶν.

β) Νὰ ἐλέγγουσι καὶ κρίνουσι ὀρθῶς τὰς ἰκανότητας καὶ τὰς ἐπιδόσεις διδασκόντων καὶ διδασκόμενων.

γ) Νὰ γίνουσι ὄχι μόνον ἄξιοι Προϊστάμενοι ἐκπαιδευτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ φορεῖς πολιτισμοῦ εἰς τὸν τομέα τῆς δραστηριότητός των.

3. Τὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔργων τοῦ Παιδαγωγικοῦ 'Ινστιτούτου καθορίζονται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου τῆ προτάσει τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων.

4. Τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν προσωπικὸν τοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ 'Ινστιτούτου, ἀποτελεῖται ἐκ Συμβούλων, Παρέ-

δρων και Εισηγητών. Ο αριθμός των Συμβούλων ορίζεται εις 20, κατανέμεται δὲ ὡς ἐξῆς:

Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσην) Ἐκπαίδευσιν δέκα (10), ἐξ ὧν 4 Φιλολόγοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 1 Θεολόγος καὶ 1 τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαίδευσιν ἐξ (6). Καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν τέσσαρες (4), λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων. Ο ἀριθμὸς τῶν Παρέδρων ορίζεται εις 20, κατανέμεται δὲ ὡς ἐξῆς: Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσην) Ἐκπαίδευσιν δέκα (10), ἐξ ὧν 3 Φιλολόγοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 2 Θεολόγοι καὶ 1 Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαίδευσιν 7 καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν 3, λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἀσχολουμένων μετὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐχόντων πείραν τῶν προβλημάτων αὐτῆς. Ο ἀριθμὸς τῶν Εἰσηγητῶν ορίζεται εις 12, ἦτοι: 2 Φιλολόγους, 1 Μαθηματικόν, 1 Φυσικόν, 1 Θεολόγον, 4 τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐκπαίδευσως καὶ 3 λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων.

5. Οἱ Σύμβουλοι ἔχουν βαθμὸν Β' τῆς κατηγορίας τῶν Εἰδικῶν Θέσεων καὶ μισθὸν τακτικῶν καθηγητῶν Πανεπιστημίου. Οἱ Παρέδροι βαθμὸν καὶ μισθὸν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκπαίδευσως. Οἱ Εἰσηγηταὶ διορίζονται ὡς δοκιμοὶ μετὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσως. Μετὰ διετίαν, μονιμοποιούμενοι, λαμβάνουν βαθμὸν καὶ μισθὸν βοηθοῦ γυμνασιάρχου.

6. Εἰσηγηταὶ διορίζονται διὰ Β. Δ)τος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κατόπιν διαγωνισμοῦ τοῦ ὁποῖου αἱ λεπτομέρειαι καθορίζονται διὰ Β. Δ)των ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

α) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως πτυχιούχοι ἡμετέρου ἢ ξένου Πανεπιστημίου, ἔχοντες πτυχίον τῆς εἰδικότητός των καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

β) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως, πτυχιούχοι Ψυχολογίας ἢ Παιδαγωγικῶν ἡμεδαπῶ ἢ ξένου Πανεπιστημίου ἔχοντες 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ δημοδιδάσκαλοι (πτυχιούχοι Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἢ πτυχιούχοι Διδασκαλίου μετὰ ἀπολυτήριον γυμνασίου), ἔχοντες πτυχίον μετεκπαίδευσως ἢ διετεῖς σπουδὰς Ψυχολογίας ἢ Παιδαγωγικῆς καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

γ) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως: Πολιτικοὶ μηχανικοὶ καὶ μηχανολόγοι - ἠλεκτρολόγοι ἔχοντες πτυχίον ἡμετέρας ἢ ξένης Ἀνωτάτης Τεχνικῆς Σχολῆς καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν (πλήρους ἢ μερικῆς ἀπασχολήσεως) εἰς Τεχνικὰς, Δημοσίας ἢ Ἰδιωτικὰς Σχολὰς, ἢ πτυχιούχοι Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν ἡμετέρου ἢ ξένου Πανεπιστημίου ἢ Ἀνωτάτης Σχολῆς, ἔχοντες 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν (πλήρους ἢ μερικῆς ἀπασχολήσεως), εἰς ἀντιστοιχοῦς πρὸς τὴν εἰδικότητά των δημοσίας σχολὰς.

7. Εἰς θέσεις Παρέδρων διορίζονται ἄνευ διαγωνισμοῦ πτυχιούχοι τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Σχολῶν, εἰδικοί εἰς ἐπιστήμας ἀντιστοιχοῦς πρὸς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ καταλάβουν, ἔχοντες 10ετῆ τοῦλάχιστον ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ διδακτορικὸν δῖπλωμα ἢ τίτλους μετὰ πτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν ἢ ταπτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν ἢ τὴν Παιδαγωγικὴν. ἢ Εἰσηγηταὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου κεκτημένοι 5ετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὰ τὸν Παρέδρον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ Κλάδου τῶν καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς, ἀντὶ διδακτορικοῦ δῖπλωματος ἢ ἄλλου πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἐν ἴση μοίρᾳ προτιμῶνται κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις οἱ ἔχοντες διετεῖς τοῦλάχιστον σπουδὰς τῆς εἰδικότητός των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου.

8. Εἰς θέσεις Συμβούλων διορίζονται ἄνευ διαγωνισμοῦ οἱ ἔχοντες: α) διδακτορικὸν δῖπλωμα ἐπιστήμης ἀντιστοίχου πρὸς τὰς θέσεις τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ καταλάβουν καὶ σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἢ τοῦλάχιστον διετεῖς, ἢ προκειμένου περὶ Συμβούλων διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαίδευσιν, διδακτορικὸν δῖπλωμα ἢ τίτλους μεταπτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν ἢ Παιδαγωγικὴν, β) δεκαπενταετῆ τοῦλάχιστον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ἢ ἐκπαιδευτικὴν καὶ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, εἰς τὴν ὑπολογίζεται καὶ ἡ εἰς ἀνεγνωρισμένα ὡς ἰσότιμα σχολεῖα τοῦ Κράτους ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία καὶ γ) ἀξιόλογον συγγραφικὴν δράσιν εἰς θέματα τῆς εἰδικότητός των.

Ὁμοίως εἰς θέσιν Συμβούλων διορίζονται καὶ Παρέδροι τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, κεκτημένοι πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὰ τὸν Σύμβουλον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ Κλάδου τῶν Καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς ἀντὶ διδακτορικοῦ δῖπλωματος ἢ ἄλλου πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

9. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δύνανται νὰ διορίζωνται Σύμβουλοι καὶ Παρέδροι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως ἢ μετεκπαιδευθέντες εἰς Πανεπιστήμιον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) ἐκπαίδευσως ἀντιστοιχῶν πρὸς τὰς θέσεις εἰδικότητων, ἔχοντες εἰκοσαετῆ τοῦλάχιστον λίαν εὐδόκιμον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Συμβούλου καὶ δεκαπενταετῆ τοῦλάχιστον λίαν εὐδόκιμον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Παρέδρου.

10. Ἀνώτατον ὄριον ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Εἰσηγητῶν εἶναι τὸ 40ὸν ἔτος, εἰς θέσεις Παρέδρων τὸ 45ον καὶ εἰς θέσεις Συμβούλων τὸ 50ὸν. Διὰ τοὺς τελούοντας ἐν Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ τὸ ὄριον τοῦτο ἀξάνεται ἀντιστοιχῶς εἰς 45, 50 καὶ 55. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τὰ κατὰ τὸ προηγουμένον ἐδάφιον καθοριζόμενα ὄρια ἡλικίας ἀξάνονται κατὰ πέντε ἔτη.

11. Ο διορισμὸς εἰς τὰς θέσεις τῶν Παρέδρων καὶ Συμβούλων γίνεται διὰ Β. Δ)τος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον ἠτιολογημένην γνώμην τῆς ὀλομελείας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

12. Μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον οἱ Παρέδροι δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ μεταταγοῦν, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητός των, εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) ἢ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) ἢ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως, διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κατόπιν εἰδικῆς κρίσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαίδευσως καὶ ἐκτὸς πίνακος διοριστέων.

13. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. αἱ θέσεις Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου πληροῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

14. Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. πέντε ἐκ τῶν θέσεων τῶν Συμβούλων καὶ πέντε ἐκ τῶν θέσεων τῶν Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου πληροῦνται ἀριστίην ἐξ ἐπιλέκτων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἢ διαπρεπῶν ἐπιστημόνων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων. Διὰ τὸν διορισμὸν τούτων δὲν ἰσχύουν οἱ περιορισμοὶ τῶν παραγράφων 7 καὶ 8 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὡς πρὸς τὸ διδακτορικὸν δῖπλωμα, τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ ὄριον ἡλικίας διορισμοῦ εἰς θέσιν συμβούλου ἢ Παρέδρου.

15. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. οἱ Πρόεδροι καὶ οἱ Ἀντιπρόεδροι τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου δύνανται νὰ ὀρίζωνται, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ διὰ τῆς παραγρ. 4 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ καθοριζομένου ἀριθμοῦ, καθη-

γρηται Πανεπιστημίου ή άλλης Ανωτάτης Σχολής κατ' από-
σπασιν ή διορισμόν επί θέσει θητεία δυναμένη ν' ανανεωθή.

16. Αρμοδιότητα Υπηρεσιακού και Παιδαγωγικού Συμ-
βουλίου δια τούς Παρέδρους και Εισηγητάς του Παιδαγωγι-
κού Ινστιτούτου άσκει ή Ολομέλεια του Παιδαγωγικού Ιν-
στιτούτου, δια δέ τούς Συμβούλους τού κατά νόμον υπηρεσια-
κών συμβούλιον δια τούς υπαλλήλους πρώτου βαθμού και τής
κατηγορίας ειδικών θέσεων.

Άρθρον 22.

1. Τό Παιδαγωγικόν Ινστιτούτον άσκει τά άνατεθειμένα
εις αυτό έργα εν Ολομέλεια ή εν Τμήματι ή εν Επιτροπή ή
δια τών κατ' ίδίαν αυτού μελών κατά τά υπό του Έσωτερικού
Κανονισμού όρισθησόμενα.

2. Έκ τών Συμβούλων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εις
διορίζεται Πρόεδρος και εις Αντιπρόεδρος δι' αποφάσεως του
Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιευμένης δια τής Εφημερίδας
της Κυβερνήσεως, επί τριετεί θητεία δυναμένη νά ανανεούται.

3. Κατά την πρώτην εφαρμογήν του παρόντος Ν. Α. τó
Παιδαγωγικόν Ινστιτούτον συγκροτείται εις σώμα εύθός ως
διορισθούσιν οι δώδεκα (12) εκ τών είκοσι (20) Συμβούλων
αυτού.

4. Κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Έθνικής Παι-
δείας και Θρησκευμάτων, μετά σύμφωνον γνώμην του Παιδα-
γωγικού Ινστιτούτου, δύναται νά μετέχουν εις τας έρευνας
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και εις την υπ' αυτού εις δι-
δακτικά στελέχη παρεχομένην εκπαίδευσιν Καθηγηται ή
Υφηγηται Ανωτάτων Σχολών, Λειτουργοί Πρωτοβαθμίου
(Στοιχειώδους), Δευτεροβαθμίου (Μέσης) και Έπαγγελματι-
κής Εκπαιδεύσεως, Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί υπηρετούντες
εις Παιδαγωγικάς Ακαδημίας, καθώς και δημόσιοι υπάλ-
ληλοι άλλων κλάδων και προσωπικότητες εκ του καθόλου
πνευματικού κόσμου. Η άνάθεσις εργασίας γίνεται εις αυ-
τούς επί ώρισμένον χρόνον, και ή άμοιβή των καθορίζεται δια
κοινήν αποφάσεως τών Υπουργών Έθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

Άρθρον 23.

1. Εις τó Παιδαγωγικόν Ινστιτούτον υπάγονται ή υιοθε-
κεις Πρότυπος Σχολή Αθηνών, ή Ιωνίδειος Πρότυπος Σχο-
λή Πειραιώς και τó Πειραματικόν Ζώνσιον Τεχνικόν Ύ-
μνάσιον Πειραιώς.

2. Δια Βασ. Διατάγματος, εκδιδόμενου τη προτάσει του
Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δύ καθο-
ρισθούσιν τά της σχέσεως του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου πρός
τά ως άνω σχολεία, τά της υπηρεσιακής καταστάσεως του προ-
σωπικού αυτών και πάσα άναγκαία λεπτομέρεια δια την εφαρ-
μογήν της προηγουμένης παραγράφου, εφαρμοζόμενων άνυλό-
γως τών διατάξεων τών διεπουτών τά Πειραματικά Σχολεία
των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

3. Από της ενάρξεως της λειτουργίας του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου περιέρχεται εις αυτό τó εκπαιδευτικόν έργον του
Διδασκαλείου Μέσης Εκπαιδεύσεως, της Μετεκπαιδεύσεως
Δημοδιδασκάλων εις τά Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσα-
λονίκης και της Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργών Έπαγ-
γγελματικής και Τεχνικής Εκπαιδεύσεως (Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε.),
τό δέ οργανικώς υπηρετούν παρ' αυτοίς προσωπικόν μετατάσ-
σεται ως υπεράριθμον εις την Κεντρικήν Υπηρεσίαν του Υ-
πουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρον 24.

1. Από της ενάρξεως της λειτουργίας του Παιδαγωγι-
κού Ινστιτούτου, λογισζόμενης από της δημοσιεύσεως δια τής
Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της περι όρισμού του Προέ-
δρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου αποφάσεως, καταργείται
τό Ανωτάτον Εκπαιδευτικόν Συμβούλιον και διαλύονται τά
τμήματα αυτού. Οσαύτως καταργείται ή Υπηρεσία Μελε-
τών και Συντονισμού του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων και εκ τών οργανικών θέσεων της υπηρε-
σίας ταύτης ή θέσις του Προϊσταμένου αυτής.

2. Τά τακτικά μέλη του καταργουμένου Ανωτάτου Εκ-
παιδευτικού Συμβουλίου και ό Προϊστάμενος της Υπηρεσίας

Μελετών και Συντονισμού έφ' όσον δέν διορισθούσιν ως μέλη του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου καταλαμβάνουν αυτοδικαίως, δια-
τηρούντες τόν βαθμόν και μισθόν όν έχουν σήμεραν, θέσεις
Γενικών Επιθεωρητών Δευτεροβαθμίου (Μέσης) ή Πρωτο-
βαθμίου (Στοιχειώδους) Εκπαιδεύσεως, πλην εκείνων όστι-
νες εντός άνατρεπτικής προθεσμίας τριάκοντα ήμερών δύ
δηλώσουν ότι δέν αποδέχονται την θέσιν ταύτην, όποτε απο-
λύονται λόγω καταργήσεως θέσεων.

3. Από της αυτής ημερομηνίας τά επί θητεία υπηρετούντα
μέλη του Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου απολύονται,
τά δέ κατ' απόσπασιν υπηρετούντα επανέρχονται εις τας όρ-
γανικάς θέσεις των.

4. Ο θεσμός των αίρετών Εκπαιδευτικών Συμβούλων
Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) και Δευτεροβαθμίου (Μέ-
σης) Εκπαιδεύσεως διατηρείται δια την συγκρότησιν τών
Κεντρικών Υπηρεσιακών Συμβουλίων Πρωτοβαθμίου (Στοι-
χειώδους) και Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Εκπαιδεύσεως,
καθώς και του Συμβουλίου Επιλογής του έποπτικού προσω-
πικού τών σχολείων. Η θητεία τών αίρετών Εκπαιδευτικών
Συμβούλων όρίζεται εις τρία έτη. Οι νύν κατέχοντες τας θέ-
σεις ταύτας παραμένουν μέχρι λήξεως της τριετούς θη-
τείας των.

5. Ο μισθός τών αίρετών Συμβούλων είναι, κατά τó χρο-
νικόν διάστημα της θητείας των, ίσος πρός τόν μισθόν τών
Συμβούλων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

6. Δια Βασιλικού Διατάγματος, εκδιδόμενου προτάσει του
Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δύναται νά
επεκταθή ό θεσμός του αίρετου Εκπαιδευτικού Συμβούλου και
επί του διδακτικού προσωπικού της Δημοσίας Έπαγγελματι-
κής Εκπαιδεύσεως. Δια του αυτού Βασιλικού Διατάγματος
όρίζονται τά των δικαιουμένων υποβολής υποψηφιότητας, τά
της ανακηρύξεως τών υποψηφίων και τά του τρόπου εκλογής
των. Ως πρός τόν τρόπον διορισμού, διάρκειαν της θητείας
κλπ., ίσχύουν οι άντίστοιχοι περι αίρετών Εκπαιδευτικών
Συμβούλων διατάξεις.

7. Τά κατά τας επί μέρους υπηρεσίας και την καθόλου
λειτουργίαν του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθορίζονται δι'
Έσωτερικού Κανονισμού, ό όποιος συντάσσεται υπό της όλο-
μελείας του Σώματος και κυρούται δια Βασιλικού Διατάγμα-
τος, εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού Έθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων.

Άρθρον 25.

1. Τό προσωπικόν της Γραμματείας του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου λαμβάνεται έξ υπαλλήλων της Κεντρικής Υπηρε-
σίας του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμά-
των, περιλαμβάνεται εντός του αριθμού τών δια του έπομένου
άρθρου του παρόντος Ν. Α. συνιστωμένων θέσεων και άποτε-
λείται έξ :

α. Ένός Διευθυντού επί βαθμῶ 3ῳ ή 2ῳ της Α' κατηγο-
ρίας.

β. Τεσσάρων Τμηματάρχων επί βαθμῶ 5ῳ ή 4ῳ της Α'
κατηγορίας.

Τό λοιπόν βοηθητικόν υπαλληλικόν προσωπικόν της Γραμ-
ματείας, καθορίζεται δι' υπουργικής αποφάσεως άνυλόγως
τών έκάστοτε υπηρεσιακών άναγκών αυτής.

Άρθρον 26.

1. Συνιστώνται εις την Κεντρικήν Υπηρεσίαν του Υπουρ-
γείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων :

α) Διεύθυνσις Εκπαιδεύσεως Διδακτικού Προσωπικού πε-
ριλαμβάνουσα δύο Τμήματα, ήτοι Τμήμα Προσωπικού και
Τμήμα Διοικήσεως.

β) Παρά τη Διεύθυνσις Μέσης Εκπαιδεύσεως Τμήμα Β'
Προσωπικού (Διορισμών), Τμήμα Γ' Προσωπικού (Έποπι-
κού Προσωπικού και οργανώσεως τών γραφείων αυτού) και
Τμήμα Β' Διοικητικού (Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου).

2. Εις τας οργανικάς θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας
του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προ-
στίθενται :

α) Μία θέσις επί βαθμῶ 3ῳ ή 2ῳ του κλάδου Διοικητικού
της Α' κατηγορίας.

β) Όκτώ θέσεις επί 5^{ου} ή 4^{ου} βαθμῶ ἐξ ὧν 6 τῆς Α' κατηγορίας, 2 τῆς Β' κατηγορίας.

γ) Δέκα ἐξ θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 8^{ου}-6^{ου} τῆς Α' κατηγορίας.

δ) Δέκα θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 11^{ου}-6^{ου} τῆς Β' κατηγορίας καὶ τριῶν δακτυλογράφων ἐπὶ τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

ε) Τρεῖς θέσεις κλητῆρων ἐπὶ βαθμῶ 13^{ου}-9^{ου} τῆς Γ' κατηγορίας.

στ) Ἐξ καθαριστριῶν προσλαμβανομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2314/1953.

ζ) Τρεῖς θέσεις ὁδηγῶν ἀνεγκυστήρων ἐπὶ συμβάσει Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

3. Εἰσαγωγικὸς βαθμὸς τῶν θέσεων διοικητικῶν γραμματέων τῆς Α' κατηγορίας τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὁρίζεται ὁ ὅσους (8ος) εἰς τὸν ὅποιον ἀνυψοῦνται καὶ αἱ ἡδὴ ὑφιστάμενα ὁμοειδεῖς θέσεις. Τὸν βαθμὸν τούτου ἔχουν αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Ν. Δ. οἱ διοικητικοὶ Γραμματεῖς τῆς Α' κατηγορίας.

4. Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἀπολυθέντες τῆς Ὑπηρεσίας, διότι δὲν ἐπανήλθον ἐμπροθέτως ἐξ ἀλλοδαπῆς, ὅπου μετέβησαν πρὸς μετεκπαίδευσιν ἰδίαις δαπάναις, δύνανται νὰ ἀναδιορισθῶσιν εἰς κενὰς θέσεις τῆς εἰδικότητός των, ἐφ' ὅσον ὑποβάλλωσι σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κτηθέντων τίτλων σπουδῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ γνωματεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναδιορισμοῦ των τὸ ἀρμόδιον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον.

5. Ὑπάλληλοι ἐπὶ 6^{ου} βαθμῷ Α' Κατηγορίας τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἔχοντες πτυχίον Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἢ Διδασκαλείου δύνανται νὰ ἐντάσσωνται εἰς τοὺς οἰκείους πίνακας προακτέων εἰς ἀνωτέρους βαθμοὺς, ἐξελισσόμενοι μέχρι καὶ τοῦ 4^{ου} βαθμοῦ.

6. Τεχνικοὶ ὑπάλληλοι Α' Κατηγορίας τῆς εἰδικῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου νὰ καταλάβουν κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τοῦ βαθμοῦ των, τῆς εἰδικότητος τὴν ὅποιαν κατέχουν καὶ προάγονται εἰς ὑπάρχουσιν κενὴν θέσιν, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν χρόνον εἰς τὸν βαθμὸν των. Ἐκ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τεχνικῶν ὑπαλλήλων Β' Κατηγορίας (Ὑπομηχανικῶν) τέσσαρες ὁρίζονται ἐπὶ 4^{ου} βαθμῷ.

7. Ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τοὺς πίνακας προακτέων εἰς τὸν 3^{ον} βαθμὸν ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται νὰ ἐντάσσωνται ὑπάλληλοι ἐπὶ 4^{ου} βαθμῷ Α' Κατηγορίας πτυχιῶχοι Ἀνωτάτων Σχολῶν κεκτημένοι ὑπερδωδεκαετηθεῖ ὑπηρεσίαν, εἰς δὲ τοὺς πίνακας προακτέων εἰς τὸν 5^{ον} βαθμὸν ὑπάλληλοι ἐπὶ 6^{ου} βαθμῷ Α' Κατηγορίας, κεκτημένοι ὑπερδωδεκαετηθεῖ ὑπηρεσίαν.

8. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ άρθρου 32 τοῦ Ν.Δ. 3971/1959 ὡς πρὸς τὰ ἔτη πραγματικῆς προϋπηρεσίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου καὶ ἀριστούχων. Οὗτοι ἀναδιορίζονται ἀνεξαρτήτως χρόνου προϋπηρεσίας, ἐφ' ὅσον δὲν συνεπλήρωσαν τὸ 50^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὑποβάλλουσι δὲ σχετικὴν αἴτησιν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 27.

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων συνιστῶνται τρία Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως, τὰ ὅποια ἐφεξῆς θὰ ἀσκῶν τὸ διοικητικὸν καὶ παιδαγωγικὸν ἔργον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ. καταργουμένου Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Τμημάτων αὐτοῦ, ὡς θέλει εἰδικώτερον καθορίσει Βασ. Διάταγμα ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Τὸ πρῶτον (Α) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώ-

δους) Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ δεύτερον (Β) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ Τρίτον (Γ) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

2. Τὸ πρῶτον (Α) τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Πρόεδρου, ἐξ ἑνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Ἀντιπρόεδρου, τοῦ αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ὡς μελῶν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του. Τὸ δεύτερον (Β) ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Πρόεδρου, ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Ἀντιπρόεδρου, τοῦ αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, ὡς μελῶν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του. Τὸ τρίτον (Γ) ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Πρόεδρου, δύο Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἀρχαιότερος εἶναι Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

3. Μετὰ τὸν διορισμὸν αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τὴν θέσιν τοῦ ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἰς τὸ τρίτον (Γ) Συμβούλιον καταλαμβάνει ὁ αἰρετὸς Σύμβουλος Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

4. Οἱ Πρόεδροι, Ἀντιπρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν ἀνωτέρων Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων (πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν Διευθυντῶν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου) ὁρίζονται ἐπὶ μονοετῆ θητεία ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ταυτὰ πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ διορισθῶν ἐπὶ δύο συνεχεῖς θητείας ἐξαιρέσει τῶν αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβουλίων. Τὰ μέλη τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, τὰ μετέχοντα τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, προέρχονται ἀντιστοίχως ἐκ τῶν οἰκείων βαθμίδων καὶ κλάδων τῆς ἐκπαιδεύσεως.

5. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἡ κατὰ τὰ ἄνω θητεία ὁρίζεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διορισμοῦ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

6. Ὅσῳκις ἐπιλαμβάνονται ὑποθέσεων κατ' ἀναπομπὴν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὰ Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως συντίθενται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κατὰ περίπτωσιν Συμβουλίου καὶ τῶν Παρέδρων τῶν δύο ἄλλων Συμβουλίων. Κατὰ τὴν νέαν σύνθεσιν προεδρεύει ὁ ἀρχαιότερος τῶν Παρέδρων.

7. Τὰ μέλη τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ἀποσπῶνται παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἐκτελοῦν τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὰ ἔργον.

8. Τὸ διοικητικὸν καὶ παιδαγωγικὸν ἔργον τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Τμημάτων αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὰ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος άρθρου προβλεπόμενου Βασ. Διατάγματος τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι τὴν αὐτὴν ἐκτα-

σιν και άσκειται κατά τον αυτόν τρόπον, ως μέχρι σήμερα.

9. Χρέη Γραμματέων εις τὰ ανωτέρω Κεντρικά Ύπηρεσιακά Συμβούλια Εκπαιδύσεως ανατίθενται δι' άποφάσεως του Ύπουργού Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων εις ύπαλληλους τής Κεντρικης Ύπηρεσίας αυτού.

Άρθρον 28.

Διά Βασ. Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Ύπουργού Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τὰ κατά την σύστασιν και σύνθεσιν των πάσης φύσεως και άρμοδιότητος Περιφερειακών Ύπηρεσιακών Συμβουλίων, και τὰ άφορώντα εις τὰς προαγωγάς, τούς διορισμούς, τὰς μεταθέσεις και τὰς άποσπάσεις, καθώς και την παιδαρχικην δικαιοδοσίαν και διαδικασίαν, ως προς τὸ έποπτικόν, διδακτικόν και βοηθητικόν προσωπικόν τής Δημοσίας Εκπαιδύσεως, Έθνικης και Έπαγγελματικης.

Άρθρον 29.

1. Διά Βασ. Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Ύπουργού Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται νά κωδικοποιηθούν εις έν ή πλείονα κείμενα πάσαι αι ισχύουσαι διατάξεις περι Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) και Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Εκπαιδύσεως, περι Παιδαγωγικών Ακαδημιών και λοιπών Σχολών Εκπαιδύσεως Εκπαιδευτικών Λειτουργών περι Σχολικών Βιβλίων και του Παιδαγωγικού Ύστιτούτου.

2. Η σύνταξις τής κατά τὸ προηγούμενον άρθρον κωδικοποίησης δύναται νά ανατεθῆ εις Έπιτροπήν όριζομένην δι' άποφάσεως του Ύπουργού Έθνικης Παιδείας και Θρησκευ-

μάτων. Η άποζημίωσις των μελών τής Έπιτροπής καθορίζεται δια κοινής άποφάσεως των Ύπουργών Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

Άρθρον 30.

Άπό τής ισχύος του παρόντος Ν. Δ. άρχομένης άπό τής δημοσιεύσεως του καταργείται πάσα προγενεστέρα διάταξις αναφερομένη εις θέματα ρυθμιζόμενα ύπ' αυτού.

Έν Αθήναις τῆ 16 Οκτωβρίου 1964

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΤΟΥΜΠΑΣ, Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ, ΣΤ. ΧΟΥΤΑΣ, Ν. ΕΞΑΡΧΟΣ, ΑΝΔΡ. ΚΟΚΚΕΒΗΣ, Γ. ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ, Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ, ΚΩΝΣΤ. ΜΑΡΗΣ, ΜΙΧ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, Ν. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ, ΑΓΓ. ΑΓΓΕΛΟΥΤΣΗΣ, ΕΤΑΓΓ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ, Γ. ΜΤΛΩΝΑΣ.

Έθλεωρήθη και έτέθη ή μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Έν Αθήναις τῆ 20 Οκτωβρίου 1964

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1967

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
163

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 129

Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Σκοπὸς τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις, παρέχουσα ἀγωγὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεῶν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἀποσκοπεῖ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἐκπαιδευομένους ἰκανοὺς ὅπως ἐκπληρῶσι τὰς ὑποχρεώσεις των ὡς ἄνθρωποι καὶ πολῖται καὶ ἀνταποκρίνονται ἐντὸς τῆς πολιτικῆς κοινότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας ἀπαιτήσεις ὑπὸ τῆς συγχρόνου ζωῆς.

Ἄρθρον 2.

Διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν Δημοτικὴν, τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν Ἐπαγγελματικὴν.

2. Ἡ Δημοτικὴ Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει: α) τὸ Νηπιαγωγεῖον εἰς τὸ ὁποῖον παρέχεται ἡ προσχολικὴ ἀγωγή, β) τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον. Ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὸ Γυμνάσιον διαιρούμενον εἰς κατώτερον καὶ ἀνώτερον κύκλον. Τὰ λειτούργουσα ἤδη Γυμνάσια τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸν κατώτερον κύκλον διατηροῦνται καὶ διευθύνονται ὑπὸ βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ.

3. Τὸ Νηπιαγωγεῖον ἔχει δύο τάξεις, τὰς Α' καὶ Β'.

Τὸ Δημοτικὸν ἔχει ἕξι τάξεις, τὰς Α, Β, Γ, Δ, Ε καὶ ΣΤ. Τὸ Γυμνάσιον ἔχει ἐπίσης ἕξι τάξεις, τὰς Α', Β', Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ'.

4. Τὰ ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀνέρχονται συνολικῶς εἰς δώδεκα (12).

Ἄρθρον 3.

Ὑποχρεωτικὴ φοίτησις.

1. Ἡ ὑποχρεωτικὴ φοίτησις εἶναι ἐξαετῆς δυναμένη νὰ παραταθῇ εἰς ἑνεαετῆ διὰ Β. Δ) των ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

2. Ἡ φοίτησις εἰς τὰ Νηπιαγωγεῖα δύναται νὰ καταστή ὑποχρεωτικὴ εἰς περιοχὰς τῆς χώρας, ὀριζομένης ἐκάστοτε διὰ Β. Δ) των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, μετὰ

γνώμην τῶν Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 4.

Δωρεὰν παροχὴ τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις παρέχεται δωρεὰν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα ἀπαγορευομένης πάσης, ὑφ' οἰανδήποτε μορφῆν, σχολικῆς εἰσφορᾶς.

2. Εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς δωρεὰν παιδείας περιλαμβάνεται: α) ἡ δωρεὰν χορήγησις διδακτικῶν βιβλίων εἰς τοὺς μαθητὰς, β) ἡ παροχὴ κρατικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὰ σχολικὰ ταμεία πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν λειτουργίας τῶν σχολείων καὶ γ) ἡ παροχὴ ὑποτροφιῶν εἰς τοὺς ἐπιδεικνύοντας ἰδιαίτεραν ἐπίδοσιν μαθητὰς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐγγράφονται: εἰδικαὶ πιστώσεις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργεῖου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 5.

Γλῶσσα καὶ γλωσσικὴ διδασκαλία.

1. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου διδάσκεται καὶ χρησιμοποιεῖται ὡς ἐκφραστικὸν ὄργανον ἡ μητρικὴ γλῶσσα εἰς τὴν πανελληνίον αὐτῆς μορφῆν, ἀπηλλαγμένη ἀκροτήτων καὶ ἰδιοματισμῶν. Εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις διδάσκεται καὶ χρησιμοποιεῖται ἡ ἀπλὴ καθαρεύουσα.

2. Ἡ ἀπλὴ καθαρεύουσα ἐπίσημος, γλῶσσα τοῦ Κράτους κατὰ διάταξιν συνταγματικὴν, εἶναι τὸ ὄργανον ἐκφράσεως, γραπτῆς καὶ προφορικῆς, διδασκόντων καὶ διδασκομένων, εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ σχολεῖου, τὸ Γυμνάσιον, τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ τὰς Ἀνωτέρας ἐν γένει Σχολὰς.

3. Ἡ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς Δ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου καὶ συνεχίζεται μετὰ τῆς διδασκαλίας τῆς συντάξεως εἰς τὰς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις αὐτοῦ.

4. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τοῦ Γυμνασίου (κατώτερος κύκλος) συνεχίζεται ἡ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς συντάξεως τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διάλεκτον, τῆς ὁποίας ἡ διδασκαλία ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς Α' τάξεως.

5. Εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις τοῦ Γυμνασίου (ἀνώτερος κύκλος) διδάσκεται εὐρύτερον καὶ εἰς βάθος ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ σύνταξις τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς νεωτέρας μορφὰς ἐξελιξέως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἄρθρον 6.

Νηπιαγωγεῖον.

1. Εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον ἐπιδιώκεται ἡ ὑποβοήθησις τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν νηπίων διὰ καταλ-

λήλων παιδιών, ασχολιών και αγκυρώσεων, ή απόκτησης καλών συνθημάτων και ιδία καθαριότητας, τάξεως και ύπνου, ως και ή επίτευξης ήμικλής παραγωγής εις την ήμικλήν ζωήν.

2. Είς την Α' τάξιν των Νηπιαγωγείων ἐγγράφονται νήπια συμπληροῦντα τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἡλικίαν τριῶν ἐτῶν καὶ ἕξ μηνῶν.

Ἄρθρον 7.

Δημοτικὸν Σχολεῖον.

1. Εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐπιδιώκεται ἡ πραγματοποίησις τῶν κάτωθι σκοπῶν:

α) Νὰ ἐνσταλάξῃ καὶ ἐμπέδωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ μαθητοῦ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα, τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὴν ἡθικὴν ζωὴν.

β) Νὰ ἀποκτήσωσιν οἱ μαθηταὶ τὴν ὀρθὴν θεώρησιν τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ κόσμου ἀνάλογον πρὸς τὴν παιδικὴν ἀντιλήψιν.

γ) Νὰ ἐπιτύχωσιν οἱ μαθηταὶ τὴν ὁμαλὴν προσαρμογὴν τῶν εἰς τὸ σχολικὸν περιβάλλον, νὰ ἀντιληφθῶσι τὴν δέσμευσιν τοῦ ἀτόμου εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον καὶ νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν εἰς ὁμαδικῶς ἐκτελούμενην ἐργασίαν καὶ ὁμαδικὴν ἐν τῷ σχολείῳ δραστηριότητα.

δ) Νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ πρὸς διάκρισιν μεταξὺ παιγνιδίου ἐνασχολήσεως καὶ ἀναλήψεως ἐργασίας πρὸς πραγματοποίησιν καθωρισμένου σκοποῦ.

ε) Νὰ ἀποκτήσωσι καλὰς συνθηματικὰς καὶ ἰδίᾳ ἐπιμελείας, εὐπρεποῦς συμπεριφορὰς καὶ κοινωνικότητας.

στ) Νὰ ἀναπτύξωσιν τὴν ἐκφραστικὴν γλωσσικὴν τῶν ἱκανότητα, γραπτὴν καὶ προφορικὴν.

ζ) Νὰ ἀποκτήσωσι τὰς ἱκανότητας ἀναγνώσεως, γραφῆς καὶ λογιῆς δι' ἀπλῶν ἀριθμητικῶν πράξεων.

2. Τὰ διδασκόμενα μαθήματα εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον εἶναι: Θερησκευτικά, Ἑλληνικὴ γλῶσσα (ἀνάγνωσις, γραφή, ἐκφραστικαὶ γλωσσικαὶ ἀσκῆσεις καὶ ἀνακρινάσεις, λαϊκοὶ μῦθοι, γραμματικὴ, μελέτη κειμένων τῆς Ἑθνικῆς γλώσσης), Ἱστορία, Σπουδὴ τοῦ περιβάλλοντος, Φυσικὰ καὶ Χημεία μετὰ στοιχείων Ὑγιεινῆς, Γεωγραφία, Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία, Ἀγωγή τοῦ πολίτου, Τεχνικὰ, Μουσικὴ καὶ Γυμναστικὴ.

3. Εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου ἐγγράφονται ὑποχρεωτικῶς οἱ συμπληροῦντες τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἡλικίαν πέντε ἐτῶν καὶ ἕξ μηνῶν.

4. Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τελεῖ ὑπὸ ἐνιαίαν Διεύθυνσιν ἀσκημένην ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ.

Ἄρθρον 8.

Κατώτερος κύκλος Γυμνασίου.

1. Εἰς τὸν κατώτερον κύκλον τοῦ Γυμνασίου ἐπιδιώκεται ἡ πραγματοποίησις τῶν κάτωθι εἰδικῶν σκοπῶν:

α) Νὰ εἰσαχθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ διὰ τῆς μελέτης ἐκλεκτῶν δημιουργημάτων τῆς κλασσικῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς γραμματικῆς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου καὶ ἐκ μεταφράσεων εἰς ἀπλὴν καθαρῆς ἑλληνικῆς ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔργου τῆς κλασσικῆς Γραμματικῆς δι' ἐκάστην τάξιν.

β) Νὰ συνειδητοποιήσωσι διὰ τῆς περαιτέρω σπουδῆς τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς μελέτης ἐκλεκτῶν δημιουργημάτων τῆς νεοἑλληνικῆς γραμματικῆς καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑθνικοῦ, τὴν ἀδιάσπαστον πνευματικὴν καὶ γλωσσικὴν ἐνότητα καὶ συνέχειαν τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν βίου καὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ πολιτιστικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑθνικοῦ ἀποστολῆς.

γ) Νὰ προσανατολισθῶσι πρὸς τὴν σύγχρονον ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν ἰδίως εἰς ἃ,τι ἀφορᾷ εἰς τὰς τεχνολογικὰς ἐπιτοὺς πρακτικῶν βίου ἐφαρμογὰς.

δ) Νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ νὰ καταστῶσι χρηστοὶ πολῖται, ἐνεργὰ καὶ δημιουργικὰ μέλη τῆς Κοινωνίας.

ε) Νὰ ἀναπτύξωσιν ἔτι περαιτέρω τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς τῶν δυνάμεις καὶ ἰδίᾳ τὴν κριτικὴν σκέψιν καὶ πρωτοβουλίαν.

στ) Νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ νὰ ἐμπλουτίζωσιν ἔτι περαιτέρω τὰς γνώσεις τῶν καὶ νὰ ἀκῶσι τὰς ἱκανότητας καὶ δεξιό-

τητάς τῶν διὰ τῆς ἀποκτήσεως καλῶν συνθημάτων μελέτης καὶ ὑπευθύνου αὐτανεργῆς ἐργασίας.

ζ) Νὰ ἀναπτύξωσιν ἀκριβοῦς ἐθνικόν, θερησκευτικὸν καὶ ἡθικὸν φρόνημα.

η) Νὰ ἀποκτήσωσι τὰς ἀρετὰς καὶ ἰδίᾳ τῆς φιλαληθείας, δικαιοσύνης, κοινωνικότητας καὶ συνεργασίας καὶ νὰ ἀναπτύξωσιν ἀνώτερον ἦθος καὶ χαρακτῆρα.

θ) Νὰ γνωρίσωσι τὰς οἰκονομικὰς καὶ πλουτοπαραγωγικὰς δυνατότητας τῆς χώρας, τὸ ἀνθρώπινον δυναμικὸν αὐτῆς καὶ τὰς ἐπαγγελματικὰς δυνατότητας, ἐφαρμοζομένης ἐν ἐκτάσει τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐξερρυνήσεως καὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ

ι) Νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ ὅπως συνεχίσωσι σπουδὰς εἰς τὸν ἀνώτερον κύκλον τοῦ Γυμνασίου, τὰ Μέσης βαθμίδας ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα ἢ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν.

2. Τὰ διδασκόμενα μαθήματα εἰς τὸν Κατώτερον κύκλον Γυμνασίου εἶναι: Θερησκευτικά, Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Ἑσθὴν γλῶσσα (ἀγγλικὴ ἢ γαλλικὴ), Ἱστορία, Ἀγωγή τοῦ Πολίτου, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Φυσικὰ, Χημεία, Ἑπαγγελματικὴ Ἐξερρυνήσις καὶ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός, Ὑγιεινὴ Γυμναστικὴ-ἀθλητισμός, Τεχνικὰ, Μουσικὴ, Οἰκονομικὰ διὰ τὰς μαθητρίας.

3. Εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου εἰσάγονται κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ἀπόφοιτοι τῆς στ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου. Τὰ τῶν ἐξετάσεων ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων.

4. Οἱ ἀπορριπτόμενοι κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν φοίτησιν τῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον.

5. Πρὸς κάλυψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὄρολογίου προγράμματος προβλεπομένων ὥρων διδασκαλίας εἰς τὰ Γυμνάσια δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται διδασκαλία εἰς τοὺς καθηγητὰς ὄλων τῶν εἰδικότητων, ὑπηρετούντων εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον ἢ εἰς ἕτερα σχολεῖα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τῆς αὐτῆς ἢ γειτονικῶν πόλεων, μέχρι δώδεκα ὥρων ἐβδομαδιαίως.

Ἄρθρον 9.

Ἀνώτερος κύκλος Γυμνασίου

1. Εἰς τὸν ἀνώτερον κύκλον Γυμνασίου ἐπιδιώκεται ἡ περαιτέρω ἐκπλήρωσις τῶν σκοπῶν τοῦ κατωτέρου κύκλου καὶ εἰδικότερον:

α) Νὰ καταστῶσιν οἱ μαθηταὶ φρονεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ διὰ τῆς μελέτης ἐκλεκτῶν δημιουργημάτων τῆς κλασσικῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς γραμματικῆς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

β) Νὰ γνωρίσωσιν εὐρύτερον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσωσι τὴν θεμελιωτικὴν του σημασίαν διὰ τὴν ἐποικοδόμησιν τοῦ συγχρόνου δυτικοευρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

γ) Νὰ συνειδητοποιήσωσι τὴν ἀπαράμιλλον αὐτοθυσίαν καὶ δραστηριότητα ἣν ἐπέδειξε τὸ Ἑλληνικὸν Ἑθνος, ὡς καὶ τὸ ὑψηλὸν νόημα τῶν ἡρωϊκῶν ἀγώνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεδύθη κατὰ τὰς κοσμοϊστορικῆς σημασίας δραματικὰς περιπετειὰς αὐτοῦ.

δ) Νὰ εὐρύνωσιν ἔτι περαιτέρω τὸν πνευματικὸν αὐτῶν ὀρίζοντα διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτῶν.

ε) Νὰ συνειδητοποιήσωσι τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς καὶ νὰ καταστῶσι χρηστοὶ πολῖται, ἐνεργὰ καὶ δημιουργικὰ μέλη τῆς κοινωνίας καὶ

στ) Νὰ προπαρασκευασθῶσι διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰς Ἀνωτέρας καὶ Ἀνωτάτας Σχολὰς, ἢ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου Περιφερειακοῦ Ὑπερ-

ρειακού Συμβουλίου Μέσης Εκπαιδεύσεως, δύνανται να οργανωθούν εις τὰ Γυμνάσια καὶ ἀπὸ τῆς Α' τάξεως αὐτῶν, ἐν ἡ πλείονα τμήματα τῶν ἀπολυθῶν δύο βασικῶν κατευθύνσεων α) Θεωρητικῆς μετ' ἐπιμέλειαν τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπιστικῆς (οὐμανιστικῆς) παιδείας εἰς τὴν θὰ περιλαμβάνονται καὶ ἡ Λατινικὴ γλῶσσα καὶ Γραμματεία καὶ β) Θετικῆς μετ' ἐπιμέλειαν τὰ στοιχεῖα τῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν.

3. Ἐπιτρέπεται ἡ μετεγγραφή μαθητῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τμήματος εἰς ἕτερον εἰς τὰς Β' καὶ ΣΤ' τάξεις, κατὰ τὰ καθοριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Τὰ διδασκόμενα μαθήματα εἰς πάντα τὰ τμήματα τοῦ ἀνωτέρου κύκλου τοῦ Γυμνασίου εἶναι: Θρησκευτικά, Ἀρχαῖα ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Ἱστορία, Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς, Ἀγωγή τοῦ Πολίτου, Μαθηματικά, Κοσμογραφία, Γεωγραφία, Φυσικὰ καὶ Χημεία, Ὑγιεινὴ, Ἑσθητικὴ γλῶσσα (ἀγγλικὴ ἢ γαλλικὴ), Γυμναστικὴ καὶ Ἀθλητισμὸς, Τεχνικά, Μουσικὴ, Οἰκονομικὰ διὰ τὰς μαθητριάς.

Δι' ἐκάστην ἐκ τῶν δύο κατευθύνσεων (Θεωρητικὴν καὶ Θετικὴν) δέον νὰ ἐκπονηθῇ παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου εἰδικὸν ἀναλυτικὸν πρόγραμμα διὰ τοῦ ὁποίου νὰ καθιερωθῆται ὁ πρότερον χαρακτὴρ αὐτῆς.

5. Τὸ ἀπολυτήριον τῶν ἐξάταξιων Γυμνασίων, ὡς καὶ τῶν Λυκείων εἶναι κατὰ πάντα ἰσότιμον πρὸς τὸ ἀπολυτήριον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἰδρυομένου Γυμνασίου καὶ παρέχει τὸ δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις διὰ τὰς Ἀνωτέρας καὶ Ἀνωτάτας Σχολὰς.

Ἄρθρον 10.

Κρίσις καὶ συγγραφή βιβλίων πρὸς σχολικὴν χρῆσιν.

1. Ἔργον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ παρόντος νόμου Ἀνωτάτου Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως (Α.Γ.Σ.Ε.) εἶναι ἡ κρίσις παντὸς βιβλίου προοριζομένου διὰ σχολικὴν χρῆσιν. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο χρησιμοποιοῦνται ὡς εἰσηγητὰ παρὰ τῷ Α.Γ.Σ.Ε. ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί. ἐν ἐνεργείᾳ ἢ μὴ, ὀριζόμενοι κατὰ περίπτωσιν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Διὰ τὴν συγγραφήν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων, ἀναγνωστικῶν καὶ βοηθητικῶν τῆς Δημοτικῆς, Μέσης καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως προκηρύσσονται διαγωνισμοὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου (Α.Ε.Σ.). Εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάθεσις τῆς συγγραφῆς τῶν βιβλίων τούτων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ. εἰς ἕνα ἢ περισσοτέρους ἐπιστήμονας καὶ ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς διακρινομένους διὰ τὴν πρὸς τοῦτο ἰκανότητα αὐτῶν, ἐφαρμοζομένης τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἁρθροῦ ὡς πρὸς τὴν κρίσιν τῶν βιβλίων τούτων.

3. Διὰ τὰ Μαθηματικά καὶ τὰ Φυσικὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μετάφρασις ἢ διασκευὴ καταλλήλων ξένων βιβλίων πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκόντων καὶ διδασκόμενων, δι' ἀναθέσεως τοῦ ἔργου τούτου εἰς κατάλληλα πρόσωπα, ὀριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

4. Μέχρι τῆς συγκροτήσεως τοῦ Α.Γ.Σ.Ε. ἡ κρίσις τῶν διδασκτικῶν καὶ βοηθητικῶν βιβλίων ἀνατίθεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς Ἐπιτροπὰς ἐξ ἐπιστημόνων, ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ ἄλλων καταλλήλων προσώπων. Τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν τούτων καθορίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

5. Τὰ τῆς καταβολῆς κριτῶν, εἰς τὸν Ο.Ε.Δ.Β. ὑπὸ τῶν ὑποδελόντων βιβλία πρὸς κρίσιν καὶ τὰ τῆς ἀποζημιώσεως ὑπ' αὐτοῦ τῶν συγγραφέων, εἰσηγητῶν καὶ κριτῶν καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καὶ Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Γ.Σ.Ε.

Ἄρθρον 11.

Ἰδρυσις, προαγωγή, ὑποβιβασιμὸς, συγχώνευσις καὶ κατάργησις σχολείων.

1. Τὰ Νηπιαγωγεῖα λειτουργοῦσιν ὡς μονοθέσια ἐπὶ φοιτητῶν νηπίων 10 ἕως 30, ὡς διθέσια ἐπὶ 31 ἕως 60 καὶ ὡς τριθέσια ἐπὶ 61 καὶ ἄνω φοιτητῶν νηπίων.

2. Τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα λειτουργοῦσιν ὡς μονοθέσια ἐπὶ φοιτητῶν μαθητῶν 15—40, διθέσια ἐπὶ 41—80, τριθέσια ἐπὶ 81—120, τετραθέσια ἐπὶ 121—160, πενταθέσια ἐπὶ 161—200, ἑξαθέσια ἐπὶ 201—240, ἐπταθέσια ἐπὶ 241—280 καὶ ὀκταθέσια ἐπὶ 281—320 μαθητῶν.

3. Δημοτικὰ σχολεῖα ἔχοντα ἀριθμὸν μαθητῶν ὑπερβαίνοντα τοὺς 320 δύνανται νὰ λειτουργήσωσιν ὡς ἐννεαθέσια ἕως δεκαπενταθέσια κατ' ἀναλογίαν μιᾶς ὀργανικῆς θέσεως πρὸς 40 κατ' ἀνώτατον ὄριον μαθητῶν.

4. Τὰ Νηπιαγωγεῖα καὶ Δημοτικὰ σχολεῖα προάγονται, ὑποβιβάζονται ἢ καταργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα σχολικὰ ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν.

5. Ἡ Ἰδρυσις, κατάργησις, προαγωγή, ὁ ὑποβιβασιμὸς καὶ ἡ συγχώνευσις Νηπιαγωγείων καὶ Δημοτικῶν σχολείων διενεργεῖται κατὰ τὰς φερινὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου Περιφερειακοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Δημοτικῆς Ἐκπαιδύσεως. Ἡ Ἰδρυσις, προαγωγή τῶν σχολείων τούτων ἐνεργεῖται διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, ἢ δὲ κατάργησις, ὑποβιβασιμὸς καὶ συγχώνευσις προτάσει μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

6. Κατὰ μῆνα Ἰουνίου ἐκάστου ἔτους τὰ Περιφερειακὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Μέσης Ἐκπαιδύσεως γνωματεύουσι περὶ τῆς ἰδρύσεως Γυμνασίων, ὡς καὶ Γυμνασίων πρώτου κύκλου ἐφ' ὅσον προβλέπεται ἐλάχιστος ἀριθμὸς 30 μαθητῶν εἰς τὴν Α' τάξιν. Ἐξαιρέσεις ὡς πρὸς τὸ κατώτατον ὄριον ἐπιτρέπεται προκειμένου περὶ σχολείων μικρῶν νήσων καὶ περιοχῶν ἀπορρομονομένων συγκοινωνιακῶς, ἀκριτικῶν ἢ ὄρειων.

7. Βάσει τῶν προτάσεων τούτων τὸ Α.Ε.Σ. κατὰ μῆνα Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους καταρτίζει πίνακα τῶν ἰδρυτέων σχολείων Μέσης Ἐκπαιδύσεως κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα.

8. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πίνακος τούτου ἰδρύονται Γυμνάσια καὶ Γυμνάσια πρώτου κύκλου διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν. Κατάργησις ἢ συγχώνευσις τῶν σχολείων τούτων διενεργεῖται διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

9. Μέχρι τῆς συντάξεως τῶν ὑπὸ τῶν παραγράφων 6 καὶ 7 τοῦ παρόντος ἁρθροῦ προβλεπομένων πινάκων τὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδύσεως ἰδρύονται διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 12.

Ὁργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν σχολείων Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδύσεως.

1. Τὰ ἄρθρα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν σχολείων Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδύσεως, τὰ καθήκοντα καὶ ἀρμοδιότητας τῶν Διευθυντῶν Δημοτικῶν Σχολείων, τῶν Γυμνασιάρχων, βοηθῶν Γυμνασιάρχων καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ διδασκαλίας, τὰ ὠρολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα τῶν διδασκόμενων μαθημάτων, τὸν χαρακτῆρισμὸν τῶν μαθημάτων ὡς προτεσόντων, δευτερευόντων ἢ βασικῶν, τὴν ἔναρξιν καὶ λήξιν τοῦ σχολικοῦ καὶ διδασκτικοῦ ἔτους, τὸ πρόγραμμα τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων, τὰς ἐγγραφὰς, μετεγγραφὰς, ποινὰς, φοίτησιν, τὰς πάσης φύσεως ἐξετάσεις, τοὺς τίτλους σπουδῶν, τὴν βαθμολογίαν τῶν μαθητῶν, τὸν χαρακτῆρισμὸν τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν τὴν εἰσαγωγὴν νηπίων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν Πρωτύων Νηπιαγωγείων τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας, καὶ μαθητῶν εἰς τὰ Πρότυπα Δημοτικὰ Σχολεῖα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Πειραματικῶν σχολείων τῶν Πανε-

πιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τὴν κατὰ τὰς μαθητῶν εἰς τὰς λοιπὰς τάξεις τῶν σχολείων τούτων, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἐν γένει συναφῆ λεπτομέρειαν καθορίζονται διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Γ.Σ.Ε.

2. Τὰ τῆς διακοπῆς τῶν μαθημάτων τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ Νηπιαγωγείων κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ τῆς συνεχίσσεως τούτων κατὰ τοὺς θερινοὺς εἰς ὠριμνῆσας περιοχὰς τῆς χώρας, τὰ τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοτικῶν σχολείων κατὰ φύλον, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐφαρμογῆς συνεχοῦς ἢ καὶ μεταμεσημβρινοῦ προγράμματος διδασκαλίας τῶν Δημοτικῶν σχολείων καθορίζονται διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ γνώμην τῶν Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Α.Γ.Σ.Ε.

3. Διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Γ.Σ.Ε., καθορίζεται ἡ ὀργανικὴ σύνθεσις τοῦ διδασκτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κατὰ κλάδους, εἰδικότητας καὶ βαθμοῦς.

4. Οἱ κατὰ τὰς κειμῆνας διατάξεις τὸ πρῶτον διοριζόμενοι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς μὲν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοποθετοῦνται εἰς Δημοτικὰ Σχολεῖα, τῆς δὲ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς Γυμνάσια κατωτέρου κύκλου, καὶ ὑπηρετοῦσιν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν ἐκτὸς τῆς περιφέρειας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας. Ἀττικῆς καὶ νήσων Σαρωνικοῦ καὶ τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης. Οἱ ἐκ τῶν ἡδὴ ὑπηρετούντων λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μὴ πληροῦντες τὴν ἀνωτέραν προϋπόθεσιν μετατίθενται ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω περιφερειῶν.

5. Οἱ προαχόμενοι εἰς τοὺς βαθμοὺς Γυμνασιάρχου καὶ βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ὡς καὶ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκπαιδεύσεως τοποθετοῦνται ἐκτὸς τῆς περιφέρειας τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης. Οἱ ἐκ τῶν ὡς ἄνω προαχθέντες μέχρι τοῦδε καὶ τοποθετηθέντες τὸ πρῶτον εἰς τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης μετατίθενται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

6. Οἱ ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καθορίζονται ἑνὸν γλωσσῶν, κεκτημένοι πτυχίου τμήματος ἑνὸν γλωσσῶν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἡμεδαπῆ Πανεπιστημίου ἢ ἰσοδύναμον πτυχίον Ἀγγλικῆς ἢ Γαλλικῆς Φιλολογίας ἀνεγνωρισμένης ὡς ἰσοτίμου Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς, ἔγουν τὴν αὐτὴν ἐξέλιξιν πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς τοῦ κλάδου 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 3379) 1955. τῆς εἰς τοὺς ὑπὲρ ἐνιαίους βαθμοὺς ἀναλογίας παραγωγῆς καθοριζομένης διὰ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐκδιδομένου Β. Δ)τος.

*Ἄρθρον 13.

Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι.

1. Τὰ ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ὁρίζονται εἰς δύο (2).

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσκατέων εἰς ἐκάστην Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ὁρίζεται ἐφ' ἅπασι δι' ἑκάστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

3. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰ διδασκὰ μαθήματα, τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα, τὸ σχολικὸν καὶ διδασκτικὸν ἔτος, τὰς ἐγγραφὰς, μετεγγραφὰς, ποινὰς, ἐξετάσεις, διακοπὰς, ἀργίας, τὴν φοίτησιν καὶ βαθμολογίαν, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἐν γένει λεπτομέρειαν ἀναφερομένην εἰς τὴν ὀργανώσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθορίζονται διὰ Β. Δ)των ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

4. Πρὸς κάλυψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὠρολογίου προγράμματος προβλεπομένων ὥρων διδασκαλίας δύναται νὰ ἀνατίθεται ἡ διδασκαλία μαθημάτων εἰς καθηγητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ἰδιώτας, ἔγοντας τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα ἐπιστημονικὰ προσόντα, ἐπὶ ὠριαία ἀντιμισθία, καθοριζομένη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

5. Ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Ε.Α.Σ.Α., τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας καὶ τῶν παρὰ ταῖς Παιδαγωγικαῖς Ἀκαδημίαις Μονοστῶν Τμημάτων Ἐκπαιδεύσεως Νηπιαγωγῶν, ἀσκεῖται ὑπὸ μελῶν τοῦ Α.Ε.Σ. ὀριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

6. Παρὰ ταῖς Παιδαγωγικαῖς Ἀκαδημίαις δύναται νὰ λειτουργῶσι Μονοστῆ Τμήματα Ἐκπαιδεύσεως Νηπιαγωγῶν κατόπιν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις εἰς τὰ Τμήματα ταῦτα τῶν κεκτημένων ἀπολυτήριον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἰδρυομένου Γυμνασίου ἢ ἀντιστοίχου σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα, τὸ σχολικὸν καὶ διδασκτικὸν ἔτος, τὰς ἐγγραφὰς, μετεγγραφὰς, ποινὰς, τὴν φοίτησιν, βαθμολογίαν καὶ τὰς ἐξετάσεις, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν λεπτομέρειαν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, καθορίζονται διὰ Β. Δ)των ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

Τὰ τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ἀποφοίτων τῶν τμημάτων τούτων καθορίζονται διὰ Β. Δ)των ἐκδοθησομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

Κυροῦνται αἱ ὑπ' ἀριθ. 159325)27.11.1965 καὶ 141901) 20.10.1965 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων περὶ ἰδρύσεως παρὰ ταῖς Παιδαγωγικαῖς Ἀκαδημίαις Τμημάτων Ἐκπαιδεύσεως Νηπιαγωγῶν Μονοστῶς κοιτήσεως.

Τὰ τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν ἐκ τῶν τμημάτων τούτων ἀποφοίτων ρυθμίζονται διὰ τοῦ Β. Δ)τος τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

7. Παρὰ τῇ Σχολῇ Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας ἰδρύονται δύο εἰσέτι Πρύττυκα Νηπιαγωγεία, ἧτοι ἐν μονοθέσιον καὶ ἐν διθέσιον.

8. Κυροῦνται ἡ ὑπ' ἀριθ. 119533)25.10.65 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 826 Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 11.12.1965 (τεῦχος Β') περὶ ἰδρύσεως Β' τμημάτων εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Λαρίσης.

9. Ἰδρύεται παρὰ τῇ Παιδαγωγικῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀλεξάνδρουπόλεως Μονοστὸς Τμήμα Ἐκπαιδεύσεως Μουσουλμάνων διδασκάλων. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐγγράφονται κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ἀπόφοιτοι τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἰδρυομένου Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοτίμου σχολείου ἢ Μουσουλμανικοῦ Ἱεροδιδασκαλείου.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καθορίζονται τὰ τῆς μετεκπαιδεύσεως Μουσουλμάνων διδασκάλων παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ.

*Ἄρθρον 14.

Διδακτικὰ ἐγχειρίδια Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

1. Δι' ἑκάστον τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας χρησιμοποιεῖται ἐν καὶ τὸ αὐτὸ διδασκτικὸν ἐγχειρίδιον.

2. Πρὸς τοῦτο οἱ συγγραφεῖς διδασκτικῶν ἐγχειριδίων τῶν διδασκομένων εἰς τὰς ὡς ἄνω Ἀκαδημίας μαθημάτων δέον, ἐντὸς προθεσμίας ὀριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Διδακτικῶν Βιβλίων τοῦ Ὑπουργείου τούτου πέντε ἀντίτυπα ἐκτυπωθέντων ἢ δακτυλογραφηθέντων διδα-

κτικῶν ἐγγχειριδίων. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν ὀρίζεται δέμημος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

3. Ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων ἐγγχειριδίων ἐπιλέγεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὸ καταλληλότερον δι' ἕκαστον μάθημα μετὰ γνώμην εἰδικῆς κατὰ περίπτωσιν Ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀποτελουμένης ἐξ Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν καὶ καθηγητῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν.

4. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ὑποβληθῶσι διδακτικά ἐγγχειρίδια ἢ τὰ ὑποβληθέντα δὲν κρίνονται κατάλληλα, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων προκηρύσσεται διαγωνισμός, ἢ ἀνατίθεται ἢ συγγραφή ἰούτων εἰς ἓν ἢ πλείονα εἰδικὰ πρόσωπα, ἐφαρμοζομένης τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν κρίσιν καὶ ἐπιλογὴν τοῦ καταλλήλοτέρου βιβλίου.

5. Τὰ οὕτω ἐπιλεγόμενα ἐγγχειρίδια ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων (Ο.Ε.Δ.Β.) καὶ διατίθενται δωρεάν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

6. Εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῶν ἐπιλεγομένων ἐγγχειριδίων παρέχεται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις, καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. καὶ ὀριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. καὶ τοῦ Α.Ε.Σ.

7. Οἱ διδάσκοντες εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, ὑποχρεοῦνται ὅπως, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, καταθέσωσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἐκπαιδευτικῆς Διδακτικῆς Προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατάλογον ξένων συγγραμμάτων, ἄτινα, μεταφραζόμενα θέλουσι ὑποβῆθαι τοὺς σπουδαστὰς εἰς τὴν περαιτέρω μελέτην καὶ τὴν σύνταξιν τῶν ἐργασιῶν τῶν. Τὰ προτεινόμενα πρὸς μετάφρασιν ξένα βιβλία, ὡς καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ἐπιλεγόμενα ἅπαντα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ., μεταφράζονται καὶ ἐκδίδονται μερίμνη τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. καὶ διατίθενται ὑπ' αὐτοῦ ὡς καὶ τὰ διδακτικά ἐγγχειρίδια.

8. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας καὶ τῶν παρὰ ταῖς Παιδαγωγικαῖς Ἀκαδημίαις Μονοετῶν Τμημάτων Ἐκπαιδευτικῆς Νηπιαγωγῶν.

Ἄρθρον 15.

Προσωπικὸν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

1. Οἱ βαθμοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, ὀρίζονται ὡς ἀκολούθως:

α) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν βαθμὸν Β' τῶν εἰδικῶν θέσεων.

β) Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν βαθμὸν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς.

γ) Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν βαθμὸν Γυμνασιάρχου.

δ) Πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν βαθμὸν βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ.

2. Αἱ θέσεις εἰς τοὺς βαθμοὺς Καθηγητοῦ, Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ καὶ Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἐνιαῖαι.

3. Εἰσαγωγικοὶ βαθμοὶ ὀρίζονται ὁ τοῦ Καθηγητοῦ ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

4. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἀπαιτεῖται τετραετὴς εὐδόκιμος ἢ ἐξαιρετικῶς εὐδόκιμος ὑπηρεσία ἐν ἑκάστῳ προηγουμένῳ βαθμῷ.

5. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, καθορίζονται τὰ τῆς συνθέσεως τοῦ διδακτικοῦ, διοικητικοῦ, βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκα-

δημιῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν προσόντων, εἰδικότητων καὶ τοῦ τρόπου διορισμοῦ καὶ προαγωγῆς τῶν. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β. Δ. τούτου ἐφαρμόζονται αἱ κείμεναι διατάξεις.

6. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀπαιτεῖται, πλὴν τῶν εἰδικῶν προσόντων διορισμοῦ εἰς τὸν Παιδαγωγικὸν κλάδον καὶ πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἰσότιμον πτυχίον ἀνεγνωρισμένης Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς, διὰ δὲ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀπαιτεῖται ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω καὶ διδακτορικὸν δίπλωμα ἀνεγνωρισμένου Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς καὶ ἀξιόλογος συγγραφικὴ ἐργασία.

7. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας.

8. Τὸ Ἐποπτικὸν προσωπικὸν τῶν σχολείων τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας, διορίζεται μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Δ.Σ.Ε. Ἐπιτρέπεται ἢ μετὰτάξις ἐκ σχολείων τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας εἰς δημόσια σχολεῖα διὰ Β.Δ., ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε.

9. Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ κλάδου, ὧν ὁ διορισμὸς ἠκυρώθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ οἵτινες ἐπαναδιωρίσθησαν χωρὶς νὰ παύσωσιν ὑπηρετοῦντες συνεχῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου διορισμοῦ τῶν, θεωροῦνται κατέχοντες τὸν βαθμὸν τῶν, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον διωρίσθησαν.

10. Αἱ διατάξεις περὶ προσόντων διορισμοῦ εἰς θέσεις καθηγητῶν τῶν Παιδαγωγικῶν κλάδου ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν πτυχιούχων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἡμεδαπῆς Πανεπιστημίου, ὡς καὶ τῶν τμημάτων Φυσικοῦ ἢ Μαθηματικοῦ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς ἡμεδαπῆς Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 16.

Μετεκπαιδευτικὸν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

1. Ἡ μετεκπαιδευτικὴ τῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς, ἀποσκοποῦσα γενικῶς εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμόν τῆς μορφώσεως αὐτῶν διὰ τῶν νέων διαγμάτων καὶ πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς τὴν προπαρασκευὴν στελεχῶν διὰ τὰς δύο βαθμίδας τῆς ἐκπαιδευτικῆς καθορίζεται διετής.

2. Ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1967—68 ἰδρύεται ἐν Ἀθῆναις Διδακταλεῖον Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς, ἀποστολῆ τοῦ ὁποῦ ὀρίζεται ἡ διετής μετεκπαιδευτικὴ τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς.

3. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν σύστασιν, τὸ πρόγραμμα διδασκαλίας τοῦ Διδακταλεῖου Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ τὴν ἐποπτείαν, τὴν φοίτησιν, τὰς ἐξετάσεις καὶ εἰς πᾶσαν λεπτομέρειαν, καθορίζονται διὰ Β. Δ) τῶν ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προκειμένου περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

4. Ἡ μετεκπαιδευτικὴ τῶν λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς διενεργεῖται παρὰ τῷ Διδακταλεῖῳ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ πρόγραμμα, τὴν φοίτησιν, τὰς ἐξετάσεις καὶ εἰς πᾶσαν λεπτομέρειαν τῆς λειτουργίας τοῦ Διδακταλεῖου Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς, καθορίζονται διὰ Β. Δ) τῶν ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

5. Συνιστῶνται παρὰ τῷ Διδακταλεῖῳ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς τέσσαρες θέσεις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ἐξ ὧν μία θέσις Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ Β' τῶν εἰδικῶν θέσεων, μία θέσις Ὑποδιευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκπαιδευτικῆς καὶ δύο θέσεις καθηγητῶν ἐπὶ βαθμοῖς καθηγητοῦ Α' Πρωτοβαθμίου ἕως Γυμνασιάρχου. Ὡσαύτως συνιστῶνται μία θέσις Γραμματέως ἐπὶ βαθμῷ 11ω-6ω Β' κατηγορίας καὶ μία θέσις κλητῆρος ἐπὶ βαθμῷ 13ω-9ω Γ' κατηγορίας.

Τὰ ἀρμόδια εἰς τὰς εἰδικότητας, τὰ προσόντα καὶ τὸν τρόπον πληρώσεως τῶν διὰ τῆς παρούσης παραγράφου συνυποβληθέντων θέσεων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, τὰς ὅρας διδασκαλίας τοῦ προσωπικοῦ τούτου καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ὑποδιευθυντοῦ καθορίζονται διὰ Β. Δ. τῶς ἐπιθεωρημένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

Μέχρι πληρώσεως τῶν θέσεων Διευθυντοῦ καὶ Ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Διδακταλείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τὰ καθήκοντα αὐτῶν δύνανται νὰ ἀνατίθενται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς καθηγητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν ἢ μέλη τοῦ Α.Ε.Σ. ἢ καὶ ἐν ἐνεργείᾳ Ἐκπαιδευτικῶν συμβούλιων μὴ μέλη τοῦ Α.Ε.Σ.

Ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τοῦ Διδακταλείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Α.Ε.Σ., ἐπὶ δὲ τῆς Βαρελαίου Προτύπου Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διδακταλείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

6. Τὰ ὑποβληθέντα ὑπὸ τῶν πρὸς μετεκπαιδευσιν ὑποψηφίων δικαιολογητικά, τὰ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὑποψηφίων, τὰ τοῦ παρεχομένου τίτλου μετεκπαιδεύσεως, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

7. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πρὸς μετεκπαιδευσιν ἐπιλεγόμενων λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὁρίζεται ἐκαστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐκδιδομένη μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

8. Οἱ προαγόμενοι εἰς Διευθυντὰς Δημοτικῶν σχολείων, Γυμνασίου, Ἐπιθεωρητὰς καὶ Γενικοῦς Ἐπιθεωρητὰς Ἐκπαιδεύσεως, πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων των ὑποβάλλονται εἰς ταχύρρυθμον μετεκπαιδευσιν, ὁργανουμένην ὑπὸ τοῦ Α.Ε.Σ. κατὰ τὰ καθοριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

9. Ἡ διδασκαλία μαθημάτων εἰς πᾶσας τὰς περιπτώσεις μετεκπαιδεύσεως δύνανται νὰ ἀνατίθεται εἰς Ἀνωτάτους Ἐκπαιδευτικούς καὶ Καθηγητὰς τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν ἐπὶ ὄριαν ἀντιμισθίαν καθοριζομένη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

10. Εἰς τοὺς μετεκπαιδευομένους λειτουργοὺς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καταβάλλεται μηνιαία ἀποζημίωσις, καθοριζομένη διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

11. Ἡ φοίτησις τῶν ἤδη ὑπὸ μετεκπαιδευσιν τελούντων διδασκάλων καὶ Καθηγητῶν παρατείνεται ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔξάμηνον, ὡς τοῦτο θέλει ρυθμισθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 17.

Ἀνώτατα Διοικητικὰ καὶ Γνωμοδοτικὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως.

1. Συνιστῶνται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

α) Ἀνώτατον Διοικητικὸν Συμβούλιον Ἐκπαιδεύσεως (Α.Δ.Σ.Ε.), ἀποτελούμενον ἐκ πέντε μελῶν.

β) Ἀνώτατον Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον Ἐκπαιδεύσεως (Α.Γ.Σ.Ε.) ἀποτελούμενον ἐκ πέντε μελῶν.

γ) Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως (Α.Σ.Ε.Ε.) ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν μελῶν καὶ

δ) Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον (Α.Ε.Σ.) ἀποτελούμενον ἐκ τῶν μελῶν τῶν τριῶν προηγουμένων Συμβουλίων.

2. Τὰ μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ἔχοντα τὸν τίτλον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, εἶναι: μόνιμα καὶ διεφθίζονται ἐπὶ ἑαυτῶν καὶ μισθῶ Β' τῶν εἰδικῶν θέσεων διὰ Β.Δ., ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

3. Τὸ Α.Ε.Σ. εἶτε ἐν ὁλομειρίᾳ, εἶτε διὰ τῶν ὡς ἄνω τριῶν Συμβουλίων, εἶτε διὰ Τμημάτων αὐτῶν, εἶτε διὰ με-

λῶν, ἀσκεῖ ἔργα διοικητικά, ἐποπτικά καὶ γνωμοδοτικά ἐπὶ πάντων τῶν σχολείων καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς, Μέσης, Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως, ἐπιλαμβάνεται δὲ παντὸς θέματος παραπεμπομένου αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Τὰ τῶν ἔργων, τῆς ἀνήψεως αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Α.Ε.Σ., τοῦ Α.Δ.Σ.Ε., τοῦ Α.Γ.Σ.Ε., τοῦ Α.Σ.Ε.Ε. καὶ τῶν Τμημάτων των, ὡς καὶ τὰ τῆς ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν καθορίζονται διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

5. Τὰ μέλη τοῦ Α.Ε.Σ. κατανέμονται μετὰξὺ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε., τοῦ Α.Γ.Σ.Ε. καὶ τοῦ Α.Σ.Ε.Ε. δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δημοσιευμένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζονται ὁ Πρόεδρος καὶ δύο Ἀντιπρόεδροι τοῦ Α.Ε.Σ. ἐπὶ διετεί θητεία, ὡς καὶ τὸ Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστος τούτων μετέχει καὶ προεδρεύει.

6. Κατ' ἔτος καὶ δὴ ἐντός τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δημοσιευμένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μετατίθενται ἐκ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε. δύο τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ εἰς τὸ Α.Γ.Σ.Ε., ἀντικαθιστώμενα ὑπὸ ἰσαριθμῶν μελῶν αὐτοῦ.

7. Μέλη τοῦ Α.Ε.Σ. διορίζονται προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς ἀνωτέρω, α) οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 59)1967 Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι, ἢ β) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἢ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Γενικοὶ Διευθυνταὶ ἢ Διευθύνται Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἢ γ) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἢ Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ κακτημένοι: τὸν βαθμὸν Γυμνασίου ἢ Βοηθοῦ Γυμνασίου καὶ δ) Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἢ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

8. Αἱ θέσεις τῶν μελῶν τοῦ Α.Ε.Σ. δύνανται νὰ καθορισθῶσι κατ' εἰδικότητα, ὡς ἀκολουθῶς:

α) Δύο (2) θέσεις Θεολόγων, β) δύο (2) θέσεις Παιδαγωγῶν κεκτημένων Παιδαγωγικὸν πτυχίον τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς, γ) τέσσαρες (4) θέσεις Φιλολόγων, δ) δύο (2) θέσεις Μαθηματικῶν καὶ δύο θέσεις Φυσικῶν καὶ ε) μία (1) θέσις Τεχνικοῦ, διπλωματούχου Ἀνωτάτης Τεχνικῆς Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς ἢ Οἰκονομολόγου πτυχίου Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἰσοτίμου τῆς ἀλλοδαπῆς.

9. Τὰ μέλη τοῦ Α.Ε.Σ. ἀσκοῦσι κατὰ μῆνα Μάρτιον ἐκαστοῦ ἔτους ἀποκλειστικῶς ἐποπτικὸν ἔργον, ἐνεργούντα ἐπιθεωρήσεις εἰς Γενικὰς Ἐπιθεωρήσεις καὶ Ἐπιθεωρήσεις Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὴν Ε.Α.Σ.Α., τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς Οἰκονομικῆς Οἰκονομίας, τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, τὰς Σχολὰς Νηπιαγωγῶν, τὰ Μονοετῆ Τμήματα Ἐκπαιδεύσεως Νηπιαγωγῶν καὶ τὰ σχολεῖα γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

10. Καθῆκοντα Κνερτικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως μέχρι συγκροτήσεως τοῦ Α.Δ.Σ.Ε., ἀσκεῖ Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἐκ τεσσάρων τοῦλάχιστον μελῶν ὁρισμένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ προερχομένων ἐξ Ἐκπαιδευτικῶν Συμβουλίων τοῦ Α.Ν. 59)1967 καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν ἢ Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς παρούσης διατάξεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

11. Μετὰ τὴν πλήρωσιν δέκα τοῦλάχιστον θέσεων μελῶν τοῦ Α.Σ.Ε. συγκροτοῦνται τὸ Α.Δ.Σ.Ε., τὸ Α.Γ.Σ.Ε. καὶ τὸ Α.Σ.Ε.Ε. δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπιτροπυμένης τῆς συμμετοχῆς μελῶν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ τρία ταῦτα Συμβούλια.

12. Αἱ θέσεις τῶν αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβουλίων καταργοῦνται οἱ δὲ κατέχοντες ταύτας ἐπανερχοῦνται εἰς τὰς ὁργανικὰς τῶν θέσεων καὶ λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τῶν θέσεων τούτων.

13. Τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ὀλομελείας τοῦ Α.Ε.Σ., τῶν Συμβουλίων καὶ τῶν Τμημάτων ὡς καὶ τὰ τῆς ὀργανώσεως τῶν Γραφείων καὶ τῆς Γραμματείας αὐτῶν ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ. τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὰ Γραφεία τοῦ Α.Ε.Σ. προσωπικοῦ διοικητικῆς καὶ παιδαγωγικῆς προεστῆμενος εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Α.Ε.Σ.

14. Αἱ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1966—67 διακοπεῖσαι μεταθέσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν θέλουσιν ἐνεργηθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμην τῆς κατὰ τὴν πράξαρον 10 τοῦ παρόντος ἄρθρου Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε.

Ἄρθρον 18.

Ἐπιλογή ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἐκπαιδεύσεως.

1. Ἡ ἀφορῶσα εἰς τὸν τρόπον ἐπιλογῆς καὶ διορισμοῦ Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἤτοι Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀρξασμένη διαδικασία ἐπιλογῆς διακόπτεται ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος νόμου.

2. Ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν θέσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συντελεῖται διὰ προαγωγῆς κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν, τῆς προτάσεως γιγνομένης διὰ πλήρως ἠτιολογημένης πράξεως τοῦ Α.Δ.Σ.Ε.

3. Αἱ θέσεις τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὀρίζονται ἐπὶ βαθμοῖς Ἐπιθεωρητῶν Β' καὶ Α' τάξεως καὶ ἀποδογὰς βοηθοῦ Γυμνασιάρχου καὶ Γυμνασιάρχου ἀντιστοίχως.

4. Εἰς Ἐπιθεωρητὰς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως προάγονται ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, μετεκπαιδευθέντες ἢ μὴ, κεκτημένοι τὸν 2ον βαθμὸν, ἐλλείψει δὲ καταλλήλων ἐκ τούτων οἱ κεκτημένοι κατὰ σειράν τὸν 3ον καὶ 4ον βαθμὸν.

Οἱ ἐκ τῶν κεκτημένων τὸν 2ον βαθμὸν, προαγόμενοι εἰς θέσιν Ἐπιθεωρητοῦ λαμβάνουσι τὸν βαθμὸν Ἐπιθεωρητοῦ Α' τάξεως, οἱ δὲ λοιποὶ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Β' τάξεως. Ὁ εἰς τὸν τελευταῖον βαθμὸν χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ἐπὶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν λογίζεται διὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὡς διανυθείς εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ.

Εἰς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως προάγονται Ἐπιθεωρηταὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Α' ἢ Β' τάξεως, κεκτημένοι πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἰσοδύναμον πτυχίον ἀνεγνωρισμένης ὡς ἰσοτίμου Σχολῆς τῆς Ἀλλοδαπῆς.

5. Εἰς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως προάγονται ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ κλάδου 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 κεκτημένοι τὸν βαθμὸν Γυμνασιάρχου τοῦ παρόντος νόμου, ἐλλείψει δὲ καταλλήλων ἐκ τούτων οἱ κεκτημένοι κατὰ σειράν τὸν βαθμὸν Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ.

Εἰς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Σωματικῆς Ἀγωγῆς προάγονται ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Κλάδου 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 κεκτημένοι τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπόπτου Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

6. Οἱ ὡς ἄνω ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν προαγωγὴν των εἰς θέσιν Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἐκπαιδεύσεως δεόν νὰ ὑποβάλουσιν εἰς τὸ Α.Δ.Σ.Ε. σχετικὴν αἴτησιν μετ' ἰδιογράφου βιογραφικοῦ σημειώματος ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

7. Κατὰ τὴν πρὸς προαγωγὴν κρίσιν ἐξετάζεται κατ' ἀρχὴν τὸ ἦθος καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ὑποψηφίων.

Οἱ βάσει τῶν χαρακτηριστικῶν τούτων ἐπιλεγόμενοι ἐξετάζονται ἀκολούθως ἀπὸ ἀπόψεως ἠγετικῆς ικανότητος καὶ ἐν γένει ὑπηρεσιακῆς ἐπιδόσεως καὶ ἐφ' ὅσον κρίνονται κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν προαιτέει πρὸς πλήρωσιν τῶν θέσεων Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ὑποβάλλονται εἰς γραπτὴν ἐξέτασιν.

Ἡ τοιαύτη ἐξέτασις ἐγκρίεται εἰς σύνταξιν ἐκθέσεως ὑπηρεσιακῆς ικανότητος ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, τὸν ὁποῖον ὑλίγον πρότερον, παρουσίᾳ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, οἱ ὑποψήφιοι παρηκολούθησαν διδάσκοντα εἰς τάξιν τινὰ σχολείου τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη, βαθμολογούμενη ἐπὶ κλίμακος μηδὲν ἕως εἴκοσιν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ἔτινα παρηκολούθησαν τὴν διδασκαλίαν, συνεκτιμᾶται μετὰ τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω δύο στοιχείων ὑπὸ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε. διὰ τὴν τελικὴν κρίσιν τοῦ ὑποψηφίου καὶ τὴν κατάταξιν αὐτοῦ εἰς καταρτιζόμενον πίνακα προακτέων.

8. Οἱ οὕτω συντασσόμενοι πίνακες προακτέων εἰς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ Ἐπιθεωρητὰς Ἐκπαιδεύσεως ὑπόκεινται εἰς ἔνστασιν καὶ ἀναπομπήν, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

9. Εἰς ἕκαστον Γραφεῖον Ἐπιθεωρητοῦ καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀκούοντος διοικητικῶν ἔργων, συνιστῶνται ἀνὰ δύο θέσεις διοικητικῶν ὑπαλλήλων Β' κατηγορίας ἐπὶ ἐκδομοῖς 11φ ἕως 6φ. Ὡσαύτως συνιστᾶται ἀνὰ μίαν ἐπὶ πλέον θέσιν τοῦ αὐτοῦ κλάδου εἰς τὰ Γραφεία τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, παρ' οἷς λειτουργοῦσιν ὑπηρεσιακὰ συμβούλια.

Ἄμα τῇ συμπλήρωσει τῶν θέσεων τούτων δὲν ἔχουσιν ἐξαρμογήν αἱ διατάξεις περὶ ἀποσπάσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς τὰ Γραφεία ταῦτα. Αἱ κείμεναι διατάξεις περὶ ἀποσπάσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς τὰ Γραφεία τῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιθεωρητῶν καταργοῦνται.

10. Αἱ ὑπὸ τῶν ἀναπληρωτῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως συνταχθεῖσαι καὶ συντασσόμεναι Ὑπηρεσιακαὶ ἐκθέσεις Λειτουργῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως δὲν λαμβάνονται ἐξαιρητικῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων. ἀλλ' ἀποτελοῦσιν ἀπλᾶ στοιχεία τῶν ἀτομικῶν φακέλων των.

Ἄρθρον 19.

Συγκρότησις γνωμοδοτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Πρὸς μελέτην ζητημάτων ἀναερωμένων εἰς τὰ προγράμματα τῶν σχολείων, τὰς μεθόδους διδασκαλίας, τὰ διδακτικὰ βιβλία, τὰ ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας, τὴν ἐν γένει ὀργανώσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ εἰς τὴν μελέτην παντὸς ἄλλου ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, δύναται νὰ συγκροτῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τῆς Ὀλομελείας τοῦ Α.Ε.Σ., ἐπιτροπαὶ ἐκ καθηγητῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ἐξ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Γενικῆς, Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως. Τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων μετέχουσιν ἐν ἡ πλείονα μέλη τοῦ Α.Ε.Σ. ὀριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τοῦ ἀρχαιότερου τούτων ἐκτελούντος χρέει Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 20.

Διατάξεις ἀφορῶσαι εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Παιδείας.

1. Συνιστῶνται παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων α) Γενικὴ Διεύθυνσις Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τῆς ὁποίας ὑπάγονται αἱ Διευθύνσεις Γραμμάτων—Θεάτρου καὶ Κινηματογράφου καὶ Καλῶν Τεχνῶν καὶ β) Γενικὴ Διεύθυνσις Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, ἰδρυόμενων δύο θέσεων Γενικῶν Διευθυντῶν ἐπὶ ἐκδομῇ 1φ.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀνατίθενται καθήκοντα Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς μὲν Γενικῆς Διεύσεως Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν εἰς τακτικὸν καθηγητὴν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου τῆς ἡμεδαπῆς ἢ Ἀκαδημαϊκὸν τῆς τάξεως Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν ἢ εἰς τακτικὸν καθηγητὴν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν τῆς δὲ Γενικῆς Διεύσεως Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως εἰς τακτικὸν ἢ ἐμβύτιμον Καθηγητὴν Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρυματος ἢ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν λειτουργὸν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ μὴ, ἔχοντα διδακτορικὸν δίπλωμα καὶ ἀναπύξανα ἀξιόλογον συγγραφικὴν δρᾶσιν.

3. Αι παρά τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Δευτεροβάθμιου (Μέσης) Ἐκπαιδευτικῆς ὀνομάζονται ἀντιστοίχως Διευθύνσεις Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς.

4. Ἡ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς ὀρίζεται ἐπὶ βαθμῶ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἕως Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως ταύτης προάγεται εἰς ἀνώτερον βαθμὸν μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν. Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς προάγεται οὗτος ἐφ' ὅσον κέκτηται τὰ ὑπὸ τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ παρόντος νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

5. Ἡ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν ὀρίζεται ἐπὶ βαθμῶ βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἕως Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἡ δὲ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Σωματικῆς Ἀγωγῆς ἐπὶ βαθμῶ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς ἕως Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Ἡ προαγωγή τούτων διενεργεῖται κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

Ἄρθρον 21.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου τὰ ἤδη λειτουργούντα Γυμνάσια καὶ Λύκεια μετονομάζονται εἰς Γυμνάσια κατωτέρου καὶ ἀνωτέρου κύκλου ἀντιστοίχως, τελοῦντα ὑπὸ ἐνιαίαν διεύθυνσιν.

2. Τὰ Ἐσπερινὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς διαχωρίζονται ὡςκῶτως εἰς Γυμνάσια Κατωτέρου καὶ Ἀνωτέρου κύκλου.

3. Οἱ Λυκείαρχοι καὶ Γυμνασιάρχοι ὀνομάζονται ἐφεξῆς ἀντιστοίχως Γυμνασιάρχοι καὶ βοηθοὶ Γυμνασιάρχοι.

4. Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἑξατάξιου γυμνασίου εἶναι ἐνιαία, ἀσκεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου ἐπικουρουμένου ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ Γυμνασιάρχου.

Ὁ Γυμνασιάρχος καὶ ὁ βοηθὸς Γυμνασιάρχου δὲν δύνανται νὰ κατέχουν ὑπὸ οἰονδήποτε τύπον ἑτέραν ἔμμισθον θέσιν ἐκπαιδευτικῆς ἢ ἄλλης φύσεως.

Ἄρθρον 22.

Τελικαὶ διατάξεις.

1. Οὐδεμιᾶς ἰδιαιτέρας ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται οἱ μετέχοντες οἰονδήποτε Συμβουλίου ἢ Ἐπιτροπῆς, προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ παρόντος, ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ πέραν τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ὀριζόμενων ἀποδοχῶν των.

2. Διὰ Β.Δ., ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν, ρυθμίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν σύστασιν καὶ σύνθεσιν τῶν πάσης φύσεως περιφερειακῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ἐκπαιδευτικῆς, τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰς προαγωγὰς, διορισμούς, μεταθέσεις, καὶ ἀποσπάσεις καὶ τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν καὶ διαδικασίαν ὡς πρὸς τὸ ἐποπτικόν, διδακτικόν καὶ βοηθητικόν προσωπικόν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς, γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν Β.Δ. τούτων ἐφαρμόζονται αἱ κείμεναι διατάξεις.

3. Διὰ τῶν αὐτῶν Β.Δ. ρυθμίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐξέτασιν εἰς δεύτερον βαθμὸν πράξεων περιφερειακῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ἢ τμημάτων τοῦ Α.Ε.Σ., τὴν ἀνακομπὴν τῶν πράξεων τῶν Συμβουλίων τούτων καὶ τοῦ Α.Ε.Σ., ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν, τὴν ὑποβολὴν ἐνστάσεων, τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν πράξεων τῶν ὡς ἄνω Συμβουλίων ὡς γραμοδοτήσεων, προτάσεων ἢ ἀποφάσεων, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

4. Ἀναστέλλεται διὰ τὸ ἔτος 1967 ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ μόνου τοῦ Α.Ν. 40)1967.

5. Αἱ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυουσῶν διατάξεων συσταθεῖσαι θέσεις ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκπαιδευτικῆς δύνανται νὰ ἀυξάνωνται ἢ νὰ μειώνωνται διὰ Β.Δ., ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν καὶ Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ.

Αἱ ἐξ αὐτῶν θέσεις Ἐπιθεωρητῶν τοῦ κλάδου 5 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Ν.Δ. 3379)1955 ὀρίζονται ἐπὶ βαθμῶ Γυμνασιάρχου. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ., καθορίζονται τὰ τῶν προσόντων τῶν δυναμένων νὰ προαχθῶσιν εἰς τὰς θέσεις ταύτας, ὧν ἡ πληρωσις συντελεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ παρόντος νόμου.

6. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν μετὰ γνώμην τοῦ Α.Ε.Σ., καθορίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς περιφέρειας, τὰς ἔδρας, τὴν κατ' εἰδικότητα κατανομήν, τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς, τὸν τρόπον συντάξεως τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ικανότητος καὶ τὸν χρόνον ὑποβολῆς τούτων, ὡς καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν γραφείων αὐτοῦ.

7. Αἱ προαγωγὰι τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς εἰς τὸν 3ον βαθμὸν ἐνεργοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 12)25.6.1958 Β.Δ. (ΦΕΚ 95 Α'). Ἡ ἰσχὺς τῶν ἤδη συνταχθέντων καὶ δημοσιευθέντων πινάκων προακτέων λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς εἰς τὸν 3ον βαθμὸν λήγει ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, συντασσόμενων νέων ἐντὸς διμήνου ὑπὸ τοῦ Α.Δ.Σ.Ε.

8. Αἱ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυουσῶν διατάξεων συσταθεῖσαι καὶ διατηρηθεῖσαι θέσεις διοικητικῶν ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν, Διευθύνσεις καὶ Τμήματα ἐξακολουθοῦσιν ὑφιστάμεναι.

9. Αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 4379)64, ὡς καὶ πᾶσα διάταξις, γενικὴ ἢ εἰδική, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἢ ἀναφερομένη εἰς θέματα ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτοῦ, καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτου.

10. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΣ

ΓΡ. ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ν. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΛΕΩΝ. ΡΟΖΑΚΗΣ, ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ, Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΤΑ. ΤΟΤΟΜΗΣ, ΚΩΝ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ, ΙΩΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΑΣ, ΕΥΣΤΑΘ. ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ, ΑΘ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΙΩΑΝ. ΡΟΔΙΝΟΣ-ΟΡΑΝΑΝΟΣ, ΣΠ. ΛΙΖΑΡΔΟΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΚΕΛΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1967

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΛΕΩΝ. ΡΟΖΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΥ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1976

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
100

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 309

*Περί οργάνωσης και διοικήσεως
της Γενικής Έκπαιδύσεως.*

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Ψηφισάμενοι ομόφωνα μετά της Βουλής, απέφασίσαμεν:

Άρθρον 1.

Γενικά.

1. Η Γενική Έκπαιδευσις, Δημοσία και Ίδιωτική, παρέχεται εις τά:

- α) Νηπιαγωγεία
- β) Δημοτικά Σχολεία
- γ) Γυμνάσια
- δ) Λύκεια.

2. Η Δημοσία Γενική Έκπαιδευσις παρέχεται δωρεάν, απαγορευμένης πάσης οικονομικής επιβαρύνσεως των μαθητών, των γονέων ή κηδεμόνων αυτών.

3. Τα διδακτικά βιβλία εις τα σχολεία της Δημοσίας Γενικής Έκπαιδύσεως χορηγούνται δωρεάν, αι δε ανάγκαι λειτουργίας των σχολείων τούτων αντιμετωπίζονται δια κρατικών επιχορηγήσεων προς τα Σχολικά Ταμεία.

4. Μαθηταί οικοῦντες εις μακράν απόστασιν από του σχολείου των δύναται να μεταφέρονται δωρεάν εις αυτό.

5. Δια κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται τα της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Αι αναγκαίουσαι πιστώσεις εγγράφονται εις τον Προϋπολογισμόν Εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρον 2.

Γλώσσα.

1. Γλώσσα διδασκαλίας, αντικείμενον διδασκαλίας και γλώσσα των διδακτικών βιβλίων εις όλας τας βαθμίδας της

Γενικής Έκπαιδύσεως είναι από του σχολικού έτους 1976—1977 ή Νεοελληνική.

2. Ως Νεοελληνική γλώσσα νοείται ή διαμορφωθείσα εις πανελλήνιον έκφραστικόν όργανον υπό του Έλληνικού Λαού και των δοκίμων συγγραφέων του Έθνους Δημοτική, συντεταγμένη, άνευ ιδιωματισμών και άκροτήτων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Άρθρον 3.

Βαθμίς.

Πρώτη βαθμίς της Γενικής Έκπαιδύσεως είναι ή Δημοτική Έκπαιδευσις (Δ.Ε.) και παρέχεται διαδοχικώς εις τά νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Άρθρον 4.

Σκοπός — Φοίτησις.

1. Σκοπός του Νηπιαγωγείου είναι να συμπληρώση και να ενισχύση την οικογενειακή ανατροφήν δια της διδασκαλίας τρόπων έκφράσεως και συμπεριφοράς και δια της καλλιέργειας έξεων, δια των οποίων τα νήπια θα αναπτυγθούσιν σωματικώς και διανοητικώς και θα προσαρμοσθούσιν εις τόν φυσικόν και τόν κοινωνικόν περιβάλλον των.

2. Τα νηπιαγωγεία είναι διετούς φοιτήσεως και εγγράφονται εις αυτά νήπια συμπληρούντα, την 1ην Οκτωβρίου του έτους έγγραφής, ηλικίαν 3 έτων και 6 μηνών, αποδεικνυμένην δια ληξιαρχιακής πράξεως γεννήσεως.

3. Η φοίτησις εις τα νηπιαγωγεία δύναται να καταστή ή υποχρεωτική εις περιοχάς της Χώρας όριζομένης έκάστοτε δια Πρ. Δ/των, έκδιδομένων προτάσει των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

"Αρθρον 5.

Κατάταξις — Ίδρυσις — Κατάργησις νηπιαγωγείων.

1. Τὰ νηπιαγωγεία είναι μονοθέσια και διθέσια. Μονοθέσια είναι εκείνα εις τὰ ὅποια φοιτοῦν 10—30 νήπια ὑπὸ μίαν Νηπιαγωγόν, διθέσια δὲ ὅταν φοιτοῦν 31—60 νήπια ὑπὸ δύο Νηπιαγωγούς.

Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἡ σχέσις αὕτη δύναται νὰ μεταβάλληται λόγῳ εἰδικῶν συνθημῶν.

2. Ἡ ἰδρυσις καὶ ἡ προαγωγή τῶν νηπιαγωγείων ὡς καὶ ἡ ἰδρυσις προτύπων τοιούτων καὶ ἡ συνεπεία τούτων αὐξήσει τῶν ὀργανικῶν θέσεων Νηπιαγωγῶν ἐνεργοῦνται διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

3. Ἡ κατάργησις, ὁ ὑποβιβασμὸς ἢ ἡ συγχώνευσις τῶν νηπιαγωγείων καὶ ἡ συνεπεία τούτων μείωσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν νηπιαγωγῶν ἐνεργοῦνται διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν.

"Αρθρον 6.

Ὁργάνωσις — Λειτουργία νηπιαγωγείων.

Διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν, ρυθμίζονται:

- α) Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν νηπιαγωγείων.
- β) Ἡ εἰσαγωγή νηπίων εἰς τὰ νηπιαγωγεία, περιλαμβανομένης καὶ τῆς εἰς τὰ πρότυπα.
- γ) Ἡ ἔναρξις καὶ λήξις τῶν μαθημάτων, ἡ διακοπὴ τούτων κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ ἡ συνέχισις τῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας εἰς ὀρισμένας περιοχὰς τῆς Χώρας.
- δ) Ἡ παρεχομένη εἰς τὰ νήπια προσχολικὴ ἀγωγή καὶ τὰ διδασκόμενα μαθήματα.
- ε) Πᾶσα ἀναγκαία συναφὴς λεπτομέρεια.

"Αρθρον 7.

Διδακτικὸν προσωπικὸν νηπιαγωγείων.

1. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν νηπιαγωγείων ἀνήκει εἰς τὸν κλάδον τῶν Νηπιαγωγῶν τῆς Α' Κατηγορίας.
2. Οἱ βαθμοὶ τῶν Νηπιαγωγῶν ὀρίζονται ὡς ἀκολούθως: Διευθύντρια Α', ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8. Διευθύντρια Β', ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7. Νηπιαγωγὸς Α', ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 5—6. Νηπιαγωγός, ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 2—4. Εἰσαγωγικὸς βαθμὸς ὀρίζεται ὁ τῆς Νηπιαγωγοῦ ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2.
3. Εἰς τὴν διοριζομένην ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2 Νηπιαγωγὸν καταβάλλονται, μετὰ διετῆ εὐδόκιμον ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ὑπηρεσίαν, ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 3 καὶ μετὰ τριετίαν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 4.
4. Διὰ τὴν προαγῆν εἰς τὸν βαθμὸν Νηπιαγωγοῦ Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 5 ἀπαιτεῖται ὀκταετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Νηπιαγωγοῦ, ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4. Μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, εἰς τὴν Νηπιαγωγὸν Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 5 καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 6.

5. Διὰ τὴν προαγῆν εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυτριας Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7 ἀπαιτεῖται ἐξαετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Νηπιαγωγοῦ Α', ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6.

6. Διὰ τὴν προαγῆν εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυτριας Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8 ἀπαιτεῖται τριετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυτριας Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7.

7. Εἰς Νηπιαγωγούς, συμπληρούσας ἐξαετῆ ὑπηρεσίαν ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4 καὶ μὴ προαγομένης, ἐλλείπει κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 5.

"Αρθρον 8.

Προσόντα Νηπιαγωγῶν.

Διὰ τὸν διορισμὸν εἰς θέσιν Νηπιαγωγοῦ ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2 ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν ἢ πτυχίον τῶν παρὰ ταῖς Παιδαγωγικαῖς Ἀκαδημίαις μονοετῶν τμημάτων ἐκπαιδύσεως Νηπιαγωγῶν, ἢ ἀπολυτήριον Λυκείου ἢ Γυμνασίου κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε κειμένης διατάξεις καὶ εἰδικὸν δίπλωμα ἢ πτυχίον περατώσεως σπουδῶν νηπιαγωγῶν ξένων Πανεπιστημίων ἢ Εἰδικῶν Ἰνστιτούτων μονοετοῦς τοῦλάχιστον διάρκειας.

"Αρθρον 9.

Ὁργανικαὶ θέσεις Νηπιαγωγῶν.

1. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν νηπιαγωγείων ὀρίζονται ὡς ἀκολούθως:

Διευθυτριῶν Α'	5
Διευθυτριῶν Β'	50
Νηπιαγωγῶν Α'	700
Νηπιαγωγῶν	2702
Σύνολον	3457

2. Αὐξομειομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Νηπιαγωγῶν, κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 5 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα, ἀνακατανέμεται, κατὰ τὴν ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ ὀφισταμένην ἀναλογίαν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων εἰς τοὺς βαθμοὺς Νηπιαγωγῶν καὶ Νηπιαγωγῶν Α', διὰ Πρ. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν. Ἐν περιπτώσει μειώσεως θέσεων, παραμένουν ὡς ὑπεράριθμοι αἱ ἐν τῷ βαθμῷ νεώτεροι, καταλαμβάνουσαι κενουμένης ἐφεξῆς ὀργανικὰς θέσεις.

"Αρθρον 10.

Καθήκοντα Νηπιαγωγῶν.

1. Διευθύντρια Α' τοποθετοῦνται ὡς Διευθύντρια εἰς Πρῶτυπα νηπιαγωγεία τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

2. Διευθύντρια Β' τοποθετοῦνται εἰς τὰ διθέσια νηπιαγωγεία.

3. Αἱ Διευθύντρια τῶν νηπιαγωγείων ἀσκῶν, πέραν τῶν διδακτικῶν, καὶ καθήκοντα διοικητικὰ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ἐποπτικὰ δὲ ἐπὶ τῆς ὅλης λειτουργίας τοῦ νηπιαγωγείου, ἀνευ δικαιώματος συντάξεως ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων διὰ τὸ ὑπ' αὐτὰς προσωπικόν.

4. Εἰς τὴν περίπτωσιν εἰς διθέσια νηπιαγωγεία ὑπηρετοῦν μόνον Νηπιαγωγοί, ὡς Διευθύντρια τοποθετοῦνται αἱ κατὰ βαθμὸν ἀνώτεροι, ἐπὶ δὲ ὁμοιστάθμων, ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιθεωρητοῦ αἱ καταλληλότεραι.

5. Τὰ καθήκοντα τῶν Διευθυτριῶν τῶν νηπιαγωγείων καὶ τῶν Νηπιαγωγῶν ὀρίζονται εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

*Άρθρον 11.

Σκοπός — Φοίτησις — Τίτλοι.

1. Σκοπός του Δημοτικού Σχολείου είναι να θέσῃ τὰς βάσεις τῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν τῆς πρώτης σχολικῆς ἡλικίας, ἤτοι να πλουτίσῃ τὰς ἐμπειρίας των, να διεγείρῃ καὶ να ἀναπτύξῃ τὰς σωματικὰς καὶ διανοητικὰς των ἰκανότητες, να εἰσαγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ κόσμου, να καλλιεργήσῃ τὴν παρατηρητικότητά, τὸν στοχασμὸν καὶ τὴν εὐαισθησίαν των, να ἀφυπνίσῃ τὴν ἠθικὴν των συνείδησιν καὶ να θέσῃ τὰς βάσεις τῆς θρησκευτικῆς, ἐθνικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς ἀγωγῆς αὐτῶν.

2. Ἡ φοίτησις εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα εἶναι ἐξαιρέτως ὑποχρεωτικὴ καὶ περιλαμβάνει τὰς τάξεις Α', Β', Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ'.

3. Εἰς τὴν Α' τάξιν ἐγγράφονται οἱ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων συμπληροῦντες, τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους ἐγγραφῆς των, ἡλικίαν πέντε ἐτῶν καὶ ἐξ μηνῶν, ἀποδεικνυομένην διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

4. Εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀπονέμεται «Ἀπολυτήριον», ὁ τύπος τοῦ ὁποίου ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

*Άρθρον 12.

Κατάταξις — Ἰδρυσις — Κατάργησις δημοτικῶν σχολείων.

1. Τὰ δημοτικά σχολεῖα εἶναι μονοθέσια ἕως καὶ δεκαπενταθέσια, διακρινόμενα οὕτως ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δι' ἕκαστον προβλεπομένων διδασκάλων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκάλων ἐξάγεται ὡς κατωτέρω καὶ ἐκ τῆς ἀναλογίας: τριάκοντα φοιτῶντες μαθηταὶ εἰς διδάσκαλος.

Διδάσκαλοι	Φοιτῶντες	Κατάταξις Σχολεῖον
	Μαθηταὶ	
1	15— 30	Μονοθέσιον
2	31— 60	Διθέσιον
3	61— 90	Τριθέσιον
4	91—120	Τετραθέσιον
5	121—150	Πενταθέσιον
6	151—180	Ἑξάθεσιον
7	181—210	Ἑπταθέσιον
8	211—240	Ὀκταθέσιον
9	241—270	Ἐννεαθέσιον
10	271—300	Δεκαθέσιον
11	301—330	Ἐνδεκαθέσιον
12	331—360	Δωδεκαθέσιον
13	361—390	Δεκατριθέσιον
14	391—420	Δεκατετραθέσιον
15	421—450	Δεκαπενταθέσιον

Δεκατριθέσια ἕως καὶ δεκαπενταθέσια δημοτικά σχολεῖα λειτουργοῦν, κατ' ἐξαιρέσιν, μόνον ἐφ' ὅσον διδακτρικαὶ ἀνάγκαι ἐπιβάλλουν τοῦτο.

2. Ἡ ἰδρυσις, ἡ προσαγωγή τῶν δημοτικῶν σχολείων ὡς καὶ ἡ ἰδρυσις Προτύπων τοιούτων καὶ ἡ συνεισφορά τούτων αἰ-

ξησις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ κλάδου Διδασκάλων ἐνεργοῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

3. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς συντρέχουν ἐξαιρετικοὶ λόγοι (ἐθνικοὶ, γεωγραφικοὶ), δύναται να ἰδρῶνται μονοθέσια δημοτικά σχολεῖα καὶ ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων μαθητῶν ὑπερβαίῃ τοὺς 7, ἀλλ' ὑπολείπεται τῶν 15.

4. Ἡ κατάργησις καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς, ἡ διαίρεσις καὶ ἡ συγχώνεσις τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ ἡ συνεισφορά τούτων μείωσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ κλάδου Διδασκάλων ἐνεργοῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

5. Ἡ συνεισφορά τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ δευτέρου ἀρθροῦ τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ μεταβολὴ τῆς ὑφισταμένης κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὀργανικότητος τῶν δημοτικῶν σχολείων πραγματοποιεῖται σταδιακῶς καὶ ἀναλόγως πρὸς τοὺς διορισμοὺς εἰς τὸν ἐισαγωγικὸν βαθμὸν τοῦ κλάδου τῶν Διδασκάλων.

6. Διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καθορίζεται ἡ κατὰ φύλον σύνθεσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων.

*Άρθρον 13.

Ὀργάνωσις — Λειτουργία δημοτικῶν σχολείων.

Διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται:

- α) Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων.
- β) Αἱ ἐγγραφαὶ καὶ μετεγγραφαὶ μαθητῶν εἰς αὐτά.
- γ) Ἡ εἰσαγωγή μαθητῶν εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα, εἰς τὰ πρότυπα δημοτικά σχολεῖα καὶ εἰς τὰ Πειραματικά Σχολεῖα τῶν Πανεπιστημίων ὡς καὶ ἡ κατάταξις τῶν μαθητῶν εἰς τὰς Β'—ΣΤ' τάξεις τῶν σχολείων τούτων.
- δ) Ἡ ἐναρξιν καὶ λήξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους.
- ε) Ἡ διακοπὴ τῶν μαθημάτων, λόγῳ ἐκτάκτων συνθηκῶν καὶ ἡ συνέχισις τούτων μετὰ τὴν λήξιν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους:
- στ) Τὰ διδασκόμενα μαθήματα, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως τοιαῦτα ἐκ τοῦ φερολογικοῦ, φιλολογικοῦ καὶ φυσικομαθηματικοῦ κύκλου, ὡς καὶ τὰ ὀρολόγια καὶ τὰ ἀναλυτικὰ προγράμματα.
- ζ) Αἱ πάσης φύσεως ἐξετάσεις.
- η) Ἡ βαθμολογία, ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν.
- θ) Πᾶσα ἀναγκαία συναφῆς λεπτομέρεια.

*Άρθρον 14.

Διδακτικὸν προσωπικὸν δημοτικῶν σχολείων.

1. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀνήκει εἰς τὸν κλάδον Διδασκάλων τῆς Α' Κατηγορίας.

2. Οἱ βαθμοὶ τῶν Διδασκάλων ὀρίζονται ὡς ἀκολουθοῦσι: —Διευθυντῆς Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8 —Διευθυντῆς Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7 —Διδάσκαλος Α' ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 5—6 —Διδάσκαλος ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 2—4. Ἐισαγωγικὸς βαθμὸς ὀρίζεται ὁ τοῦ Διδασκάλου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2.

3. Μετὰ διετῆ εὐδόκιμον ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ὑπηρεσίαν, εἰς τὸν Διδάσκαλον ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2 καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 3 καὶ μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 3 καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 4.

4. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν Διδασκάλου Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 5, ἀπαιτεῖται ὀκταετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διδασκάλου, ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4.

Μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, εἰς τὸν Διδάσκαλον Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 5, καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 6.

5. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7, ἀπαιτεῖται ἐξαετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Διδασκάλου Α', ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6.

6. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8, ἀπαιτεῖται τριετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7.

7. Εἰς Διδασκάλους, συμπληροῦντας ἐξαετῆ ὑπηρεσίαν ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4 καὶ μὴ προαγαμένους εἰς Διδασκάλους Α', ἐλλείπει κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 5.

*Ἄρθρον 15.

Προσόντα Διδασκάλων.

Διὰ τὸν διορισμὸν εἰς θέσιν Διδασκάλων ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2 ἀπαιτεῖται: Πτυχιὸν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἢ Ἱεροδιδασκαλείου Βελγίας Ἰωαννίνων ἢ Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ Ν.Δ. 3885/58 «περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ρυθμίσεως θεμάτων τινῶν ἀφορῶντων εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια».

*Ἄρθρον 16.

Ὄργανικαὶ θέσεις Διδασκάλων.

1. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων ὀρίζονται ὡς ἀκολούθως:

— Διευθυντῶν Α'	649
— Διευθυντῶν Β'	2.981
— Διδασκάλων Α'	16.000
— Διδασκάλων	12.370

Σύνολον 32.000

2. Μειωμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 12 παρ. 4 τοῦ παρόντος ὀρίζομενα, παραμένουν ὡς ὑπεράριθμοι ἐν τῷ βαθμῷ, ἐν ᾧ ἢ μείωσις, οἱ ἐν τῷ βαθμῷ νεώτεροι, καταλαμβάνοντες κενουμένας ἐφεξῆς ὀργανικὰς θέσεις.

3. Ἡ πλήρωσις τῶν 3.471 νέων θέσεων τοῦ εἰσαγωγικοῦ βαθμοῦ, τῶν δημιουργουμένων εἴτε ἐκ προαγωγῶν εἴτε ἐκ τῆς συστάσεως νέων θέσεων, χωρεῖ σταδιακῶς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπάρκειαν τῶν διδακτικῶν χώρων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἀριθμὸς τῶν, κατ' ἔτος διοριζομένων πρὸς πλήρωσιν τῶν νέων θέσεων δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερος τῶν πεντακοσίων.

*Ἄρθρον 17.

Καθήκοντα Διδασκάλων.

1. Διευθυνταὶ Α' τοποθετοῦνται εἰς ὀκταθέσια καὶ ἄνω δημοτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ εἰς τὰ πρότυπα δημοτικὰ σχολεῖα ὡς Διευθυνταὶ τούτων.

2. Διευθυνταὶ Β' τοποθετοῦνται εἰς τετραθέσια ἕως καὶ ἐπταθέσια δημοτικὰ σχολεῖα ὡς Διευθυνταὶ τούτων.

3. Διευθυνταὶ Β' τοποθετοῦνται εἰς ὀκταθέσια καὶ ἄνω δημοτικὰ σχολεῖα ὡς Ὑποδιευθυνταὶ τούτων ἢ ὡς διδάσκαλοι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ ὑπηρετοῦν πλείονες τῶν δύο Διευθυνταὶ Β' εἰς ὀκταθέσια καὶ ἄνω δημοτικὰ σχολεῖα.

"Ὅπου ὑπηρετοῦν δύο Διευθυνταὶ Β', καθήκοντα Ὑποδιευθυντοῦ ἀσκεῖ ὁ ἀρχαιότερος τούτων.

4. Εἰς τὰ μονοθέσια ἕως καὶ τριθέσια δημοτικὰ σχολεῖα τοποθετοῦνται Διδάσκαλοι Α' ἢ Διδάσκαλοι. Εἰς τὰ διθέσια ἕως καὶ τριθέσια δημοτικὰ σχολεῖα προϊστάμενος εἶναι ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος, ἐπὶ δὲ ὁμοιοβάθμων ὁ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιθεωρητοῦ ὀριζόμενος ὡς καταλληλότερος καὶ κατὰ προτίμησιν, ὁ ἔχων πτυχίον μετεκπαιδεύσεως.

5. Οἱ Διευθυνταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀσχοῦν, πέραν τῶν διδακτικῶν, καὶ καθήκοντα διοικητικὰ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ἐποπτικὰ δὲ ἐπὶ τῆς ὅλης λειτουργίας τοῦ σχολείου.

Οἱ ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ Α' καὶ Διευθυντοῦ Β' διευθυνταὶ δημοτικῶν σχολείων συντάσσουν Εἰδικὴν Ἐκθεση διὰ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ διδακτικὸν προσωπικόν, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων κωλύματος συγγενείας μέχρι 3ου βαθμοῦ καὶ ὁμοιοβαμίας.

6. Οἱ κατὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου Ὑποδιευθυνταὶ δημοτικῶν σχολείων ἐπικουροῦν τὸν Διευθυντὴν καὶ ἀναπληροῦν αὐτὸν ἐλλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον.

7. Οἱ Διευθυνταὶ τῶν ὀκταθεσίων καὶ ἄνω σχολείων διδάσκουν ἐπὶ 20 ὥρας ἐβδομαδιαίως, τῶν τετραθεσίων ἕως καὶ ἐπταθεσίων ἐπὶ 24 ὥρας, οἱ δὲ προϊστάμενοι τῶν τριθεσίων καὶ διθεσίων ἐπὶ 28 ὥρας.

8. Οἱ Διδάσκαλοι διδάσκουν ἐπὶ 28—34 ὥρας ἐβδομαδιαίως.

9. Τὰ καθήκοντα τῶν Διευθυντῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ Διδασκάλων, ὡς καὶ τὰ τῆς ἀναπληρώσεως τούτων ἐλλείποντων, ἀπόντων ἢ κωλυομένων, ὀρίζονται εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

10. Μειωμένων τῶν ὥρῶν τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας, μειοῦνται συμμετρῶς τὰ ἐν παρ. 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου, κατώτατον καὶ ἀνώτατον, ὅρια ὥρῶν ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΠΙΟΠΤΕΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

*Ἄρθρον 18.

Ἐποπτικὸν προσωπικόν Δ.Ε.

1. Τὸ Ἐποπτικὸν προσωπικὸν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀποτελοῦν οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ οἱ Ἐπόπται Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

2. Εἰς τὸ Ἐποπτικὸν προσωπικὸν ἀνήκουν ὡςἀνωτέρως οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καὶ οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Εἰδικῶν Σχολείων.

*Ἄρθρον 19.

Ἐκπαιδευτικὰ Περιφέρειαι Δ.Ε. — Προϊστάμενοι.

1. Ἡ Χώρα διαίρεται εἰς 240 Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας Δ.Ε. Τὰ ὅρια ἐκάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας, ἢ τὰ εἰς αὐτὴν ὑπαγόμενα Σχολεῖα, καὶ ἡ ἔδρα αὐτῆς ὀρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Εἰς τὰς ὀριζόμενας ἔδρας τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν περιλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς αἱ πρωτεύουσαι τῶν Νομῶν καὶ οἱ Δήμοι ἐνθα θέρουσιν τὰ Νομαρχιακὰ Διαμερίσματα.

2. Ἐκάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας προϊστάμενος Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε.

3. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δ.Ε. δύναται νὰ αὐξάνεται ἢ νὰ μειοῦται, ἀναλόγως τῶν ἐπερχομένων μεταβολῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σχολείων καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, προκειμένου δὲ περὶ αὐξήσεως, καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Διὰ τῶν αὐτῶν Π. Δ/των αὐξομειοῦνται ἀναλόγως καὶ αἱ θέσεις τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε.

4. Τὸν Προϊστάμενον Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. Ἐπιθεωρητὴν Β' ἠλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἀναπληροῦ Διευθυντῆς Α' ἢ Β' τοῦ κλάδου Διδασκάλων Δ.Ε., ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. Τὸν Προϊστάμενον Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. Ἐπιθεωρητὴν Α' ἀναπληροῦ Ἐπιθεωρητῆς Β', ὀριζόμενος ἐκ τῶν ἐν τῷ Νομῷ ἔνθα ἔδραυε ὑπηρετούντων κατ' ὅμοιον τρόπον, ἐν ἠλείψει δέ, Διευθυντῆς Β' ἢ Α' τοῦ κλάδου Διδασκάλων, ὀριζόμενος ὁμοίως.

* Ἄρθρον 20.

Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε.

1. Συνιστῶνται 240 θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε., διαρθρωμέναι ὡς ἀκολούθως:

54 θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 10.

186 θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. Β' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 9.

Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. Α' τοποθετοῦνται ὡς προϊστάμενοι Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν, ὧν ἔδρα ἔχει ὀρισθῆ πρωτεύουσα Νομοῦ ἢ Νομαρχιακοῦ Διαμερίσματος. Εἰς ἣν περίπτωσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ ἢ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Νομαρχιακοῦ Διαμερίσματος ἔδραυον πλείονες Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Δ.Ε., τῆς ἐκ τούτων χαρακτηριζομένης ὡς Α' προΐσταται Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε. Α'.

2. Ὁ Προϊστάμενος Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. Ἐπιθεωρητῆς Α' ἢ Β' ἀσκει διοίκησιν, ἐπιθεώρησιν, καθοδήγησιν, ἐποπτεῖαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν σχολείων Δ.Ε. καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν τῆς περιφέρειας του, δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν, ὧν θύοικητικὸς καὶ παιδαγωγικὸς προϊστάμενος. Οὗτος συντάσσει ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν προϊσταμένων τῶν σχολείων καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

3. Εἰς Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε. Β' προάγονται, κατόπιν προκρίσεως καὶ ἐπιλογῆς τῶν προκρινόμενων, Διευθυνταὶ Β' ἢ Α' ἢ διδάσκαλοι Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6 τοῦ κλάδου Διδασκάλων, κεκτημένοι ἅπαντες πτυχίον διευτῶς μετεκπαιδεύσεως ἐν ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπῇ Πανεπιστημίῳ ἢ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ Δ.Ε. ἢ πτυχίον καθηγητικῆς σχολῆς Πανεπιστημίου τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς, οἱ δὲ διδάσκαλοι Α' προσθίτως 15ετῆ τούλάχιστον ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς προκρίσεως, τῆς τελικῆς ἐπιλογῆς, δυναμένης νὰ περιλαμβάνῃ γραπτὴν δοκιμασίαν καὶ συνέντευξιν, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια ὀρίζονται διὰ Π. Δ/τος, ἐφ' ἧς ἀπαξ ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

4. Εἰς Ἐπιθεωρητὴν Δ.Ε. Α' προάγεται κατ' ἐκλογὴν Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε. Β' μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τούτου.

5. Τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ὀρίζονται εἰδικώτερον διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

6. Αἱ ὑφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος θέσεις Νομαρχιακῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2ῳ καὶ Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2ῳ ἢ 3ῳ, εἴτε ὀργανικαί, εἴτε προσωριναὶ ὀργανικαὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 76/1974, καταργοῦνται.

* Ἄρθρον 21.

Ἐπιθεωρηταὶ Προσχολικῆς Ἀγωγῆς.

1. Συνιστῶνται 20 θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Προσχολικῆς Ἀγωγῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8.

2. Αἱ θέσεις τῶν Ἐπιθεωρητῶν Προσχολικῆς Ἀγωγῆς κατανομονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων εἰς Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας

Δ.Ε., ὧν προϊσταται Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. Α', οἱ δὲ Ἐπιθεωρηταὶ Προσχολικῆς Ἀγωγῆς τελοῦν παρ' αὐτοῖς. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων ὀρίζεται ἡ περιφέρεια, ἐφ' ἧς ἀσχοῦν καθήκοντα ἐπιθεωρησεως.

3. Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Προσχολικῆς Ἀγωγῆς ἀσχοῦν, ἐντολῇ τοῦ Προϊσταμένου τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε., ἐπιθεώρησιν, ἐποπτεῖαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των νηπιαγωγείων.

4. Εἰς Ἐπιθεωρητὴν Προσχολικῆς Ἀγωγῆς προάγεται Διευθύντρια Β' Νηπιαγωγείου ἢ Νηπιαγωγὸς Α' ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6, κεκτημένη πτυχίον Σχολῆς Νηπιαγωγῶν ἢ Διδασκαλείου Νηπιαγωγῶν καὶ, κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πτυχίον μετεκπαιδεύσεως τοῦ Μεγασταλείου Διδασκαλείου Δ.Ε., κατόπιν προκρίσεως καὶ διαγωνισμοῦ τῶν προκρινόμενων. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς προκρίσεως, τὴν διεξαγωγὴν τοῦ διαγωνισμοῦ, τὴν ἐξεταστέαν ὕλην, τὴν τελικὴν ἐπιλογὴν ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια ὀρίζονται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

5. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ παρόντος νόμου.

6. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἐτους 1980—81.

* Ἄρθρον 22.

Ἐπιθεωρηταὶ Εἰδικῶν Σχολείων Δ.Ε.

1. Συνιστῶνται δύο θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Εἰδικῶν Σχολείων ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 9, πληρούμεναι διὰ διορισμοῦ κατόπιν διαγωνισμοῦ.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν γίνονται δεκτοὶ ἐκπαιδευτικοί, κεκτημένοι ὑπερδωκαπενταετῆ δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ παρόντος προσόντα καὶ εἰδίκευσιν εἰς θέματα Εἰδικῆς Ἀγωγῆς ἀποδεικνυομένην ἐκ τίτλων σπουδῶν τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ τῆς ἡμεδαπῆς.

2. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ τῆς ἐξεταστέας ὕλης καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια ὀρίζονται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

3. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 19 καὶ τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ παρόντος.

* Ἄρθρον 23.

Ἀνώτερα Ἐκπαιδευτικὰ Περιφέρειαι Δ.Ε. Προϊστάμενοι.

1. Ἡ Χώρα διαίρεται εἰς δέκα πέντε Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας Δ.Ε.

2. Ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. προΐσταται Ἐπόπτης Δ.Ε.

3. Τὰ ὄρια ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε., ἢ αἱ εἰς αὐτὴν ὑπαγόμεναι Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Δ.Ε., καὶ ἡ ἔδρα αὐτῆς, ὀρίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

4. Τὸν ἐπόπτην Δ.Ε., ἠλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλύμενον, ἀναπληροῦ ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ του ὑπηρετούντων Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε.

* Ἄρθρον 24.

Ἐπόπται Δ.Ε.

1. Συνιστῶνται δέκα ἕξ θέσεις Ἐποπτῶν Δ.Ε. ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 11. Μία τῶν θέσεων τούτων εἶναι θέσις Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἢ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαμάτων.

2. Οί Ἐπόπται Δ.Ε. εἶναι διοικητικοὶ καὶ πειθαρχικοὶ προϊστάμενοι τοῦ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των ὑπαγομένου διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ Δ.Ε. Οὗτοι συντάσσουν ἐκθέσεις κύριαιστικῶν προσόντων δι' ἅπαντας τοὺς εἰς αὐτοὺς ὑπαγομένους Ἐπιθεωρητὰς Δ.Ε., Ἐπιθεωρητὰς Προσχολικῆς Ἀγωγῆς, καὶ Ἐπιθεωρητὰς Ἐιδικῶν Σχολείων, καθοδηγούν αὐτοὺς εἰς τὰ ἐποπτικά των ἔργα, συμβάλλουν εἰς τὴν ἐπὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως ὀργάνωσιν τῶν Προτύπων Σχολείων τῆς Περιφέρειᾶς των καὶ συντονίζουν καὶ παρακολουθοῦν τὸ ἔργον ἐπιμερρώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, διδάσκοντες ἅμα κατὰ τὰς ἐπιμερρώσεις ταύτας.

3. Τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες τῶν Ἐποπτῶν Δ.Ε. ὀρίζονται εἰδικώτερον διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Εἰς Ἐπόπτην Δ.Ε. προάγεται κατ' ἐκλογὴν Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε. Ἀ' μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον.

5. Αἱ ὑφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. καὶ Ἀναπληρωτῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 1ῳ καταργοῦνται.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

*Ἀρθρον 25.

Βαθμῖς.

1. Ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις (Μ.Ε.) εἶναι ἡ δευτέρα βαθμὶς τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ παρέχεται διαδοχικῶς εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον.

2. Τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον εἶναι αὐτοτελῆ σχολεῖα ὑπὸ ἰδίαν διεύθυνσιν καὶ ἴδιον διδακτικὸν προσωπικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

*Ἀρθρον 26.

Σκοπὸς — Φοίτησις — Τίτλοι.

1. Τὸ Γυμνάσιον ἔχει σκοπὸν νὰ συμπληρώσῃ καὶ νὰ ἐμπεδύσῃ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν τῶν ἐφήβων. Εἰδικώτερον: Νὰ ἀσκήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀκριβῆ ἔκφρασιν τῶν σκέψεων καὶ τῶν συναισθημάτων των, εἰς τὴν παρατήρησιν καὶ ἀνάλυσιν τῶν φαινομένων τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κόσμου, νὰ γνωρίσῃ εἰς αὐτοὺς συνοπτικῶς τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς σπουδαιοτέρας πνευματικὰς κατακτήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ, τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ καὶ γενικώτερον τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ, νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ συνειδητοποιήσουν τὰς κλίσεις καὶ τὰς ἰκανότητάς των, νὰ ὀξύνῃ τὴν ἠθικὴν κρίσιν των, νὰ ἀναπτύξῃ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν συνείδησιν των καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτοὺς φρόνημα σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς Χώρας.

2. α) Ἡ φοίτησις εἰς τὸ Γυμνάσιον εἶναι τριετὴς ὑποχρεωτικὴ καὶ περιλαμβάνει τὰς τάξεις Α', Β' καὶ Γ'. Οἱ συμπληρώσαντες τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ὀλοκληρήσαντες τὴν φοίτησιν των εἰς τὸ Γυμνάσιον δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς περαιτέρω φοιτήσεως εἰς αὐτό.

β) Εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἄνευ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων.

3. Ἡ προηγουμένη παράγραφος τίθεται ἐν ἰσχύϊ διὰ Π. Δ/τος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετ' εἰσηγήσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μέχρις ἐκδόσεως τοῦ ὡς ἄνω Π. Δ/τος, εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων. Οἱ ἀπορριπτόμενοι κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου δύνανται νὰ φοιτήσουν ἐκ νέου εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

4. Εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Γυμνασίου ἀπονέμεται «Ἀπολυτήριον», ὁ τύπος τοῦ ὁποίου ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

*Ἀρθρον 27.

Ἰδρυσις — Κατάργησις — Μετατροπὴ Μεταφορὰ Γυμνασίων.

1. Ἡ ἰδρυσις Γυμνασίων καὶ ἡ συνεπέια ταύτης αὔξεισι τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐνεργοῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων ἅπαξ τοῦ ἔτους, κατὰ μῆνα Μάρτιον, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

2. Ἡ κατάργησις καὶ ἡ συγχώνεσις Γυμνασίων καὶ ἡ συνεπέια τούτων μείωσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐνεργοῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

3. Ἡ μετατροπὴ ἡμερησίου Γυμνασίου εἰς ἑσπερινόν ἢ καὶ ἀντιστρόφως, ὡς καὶ ἡ μετενομασία ἢ μεταφορὰ ἔδρας, ἐνεργοῦνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

4. Εἰς τὴν ἔδραν ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειᾶς Μ.Ε. δύναται νὰ λειτουργοῦν μέχρι δύο Πρότυπα Γυμνάσια διὰ τὴν πρακτικὴν παιδαγωγικὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

5. Τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. ἀσχεῖ ἐπιστημονικὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν Σχολῶν Μετεκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ ὡς καὶ τῶν Προτύπων Σχολείων.

*Ἀρθρον 28.

Τύποι — Ὀργάνωσις — Λειτουργία Γυμνασίων.

1. Τὰ Γυμνάσια διακρίνονται εἰς ἡμερηθια καὶ ἑσπερινά.

2. Εἰς τὰ ἑσπερινὰ Γυμνάσια γίνονται δεκτοὶ πρὸς φοίτησιν μόνον μαθητὰι ἀποδοδειγμένους ἐργαζόμενοι πρὸς βιοπορισμὸν κατὰ τὴν ἡμέραν.

3. Τὰ Γυμνάσια εἶναι γενικῆς κατευθύνσεως ὡς πρὸς ἀπάσας τὰς τάξεις αὐτῶν.

4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐκάστης τάξεως ὀρίζεται εἰς 35 δυνάμενος κατ' ἐξαιρέσιν νὰ ἀνέλθῃ καὶ μέχρι 40. Τάξεις μὲ μαθητὰς πλείονας τῶν 40 διαιροῦνται εἰς Τμήματα.

5. Εἰς ἃς περιοχὰς λειτουργοῦν Γυμνάσια μὲ μαθητὰς πλείονας τῶν 350 ἐπὶ τρία συνεχῆ σχολικὰ ἔτη, ἰδρύονται, νέα τοιαῦτα.

6. Τὰ ἀφορῶντα εἰς α) τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Γυμνασίων, β) τὰ διδασκόμενα μαθήματα, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως τοιαῦτα ἐκ τοῦ θεολογικοῦ, φιλολογικοῦ, φυσικομαθηματικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καὶ τεχνολογικοῦ κύκλου ὡς καὶ στοιχεῖα δημοκρατικῆς ὀργανώσεως τῆς Πολιτείας καὶ σχολικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς προσανατολισμοῦ, γ) τὰ ὠρολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα, δ) τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν μαθημάτων ὡς πρωτευόντων — δευτερευόντων ἢ βασικῶν — μὴ βασικῶν, ε) τὴν ἐναρξιν καὶ λήξιν τοῦ διδακτικοῦ καὶ σχολικοῦ ἔτους, στ) τὰς διακοπὰς, ζ) τὰς ἐγγραφὰς, τὰς μετεγγραφὰς, τὴν φοίτησιν, τὰς ποινὰς τῶν μαθητῶν, τὰς πάσης φύσεως ἐξετάσεις (εἰσιτηρίους, προαγωγικὰς, κατακτητηρίους, ἀπολυτηρίους κλπ.), τὴν βαθμολογίαν, τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς διαγωγῆς, τοὺς τίτλους σπουδῶν ὡς καὶ πᾶν συναφές θέμα, ρυθμίζονται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΛΥΚΕΙΑ

*Ἀρθρον 29.

Σκοπὸς — Φοίτησις — Τίτλοι.

1. Τὸ Λύκειον ἔχει σκοπὸν νὰ προσφέρῃ πλουσιώτεραν καὶ εὐρύτεραν τῆς γυμνασιακῆς μόρφωσιν εἰς ὅσους νέους προρίζονται δι' ἐκπαίδευσιν ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἢ δι' ἐπαγγέλματα μεγαλυτέρων ἀπαιτήσεων. Ἡ μόρφωσις αὕτη περιλαμβάνει τὴν συστηματικώτεραν καλλιέργειαν τοῦ προφορικοῦ καὶ τοῦ γραπτοῦ λόγου, τὴν βαθύτεραν μελέτην τῆς ἐθνικῆς Γραμματείας καὶ Ἱστορίας καὶ τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας καθὼς καὶ

των μνημείων του πολιτισμού, ιδίως δὲ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κριτικῆς σκέψεως καὶ τῆς φαντασίας, τὴν πληρεστέραν διερεύνησιν τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κόσμου, τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ φρονήματος, τὴν οὐσιαστικωτέραν γνῶσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς Χώρας καὶ τελικῶς ἀποβλέπει εἰς τὸν φωτισμὸν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν διάπλασιν χαρακτῆρων ἐλευθέρων καὶ ὑπευθύνων.

2. α. Τὰ Λύκεια εἶναι ἡμερήσια καὶ ἑσπερινά.

3. Ἡ φοίτησις εἰς τὸ ἡμερήσιον Λύκειον εἶναι τριετής, περιλαμβάνουσα τὰς τάξεις Α', Β' καὶ Γ', εἰς δὲ τὸ ἑσπερινὸν Λύκειον τετραετής, περιλαμβάνουσα τὰς τάξεις Α', Β', Γ' καὶ Δ'.

γ. Εἰς τὰ ἑσπερινὰ Λύκεια γίνονται δεκτοὶ πρὸς φοίτησιν μαθηταὶ ἀποδεδειγμένως ἐργαζόμενοι πρὸς βιοπορισμὸν κατὰ τὴν ἡμέραν.

3. Ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1977—78 οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου ἐγγράφονται εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Λυκείου κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων.

4. Εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Λυκείου ἀπονέμεται «Ἀπολυτήριον», ὁ τύπος τοῦ ὁποίου ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 30.

Ἰδρυσις — Κατάργησις — Μετατροπὴ — Μεταφορὰ Λυκείων.

1. Ἡ ἰδρυσις Λυκείων καὶ ἡ συνετεία ταύτης αὐξήσει τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐνεργουῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων ἀπαξ ἑξ ἔτους, κατὰ μῆνα Μάρτιον, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

Λύκεια λειτουργοῦντα ἐπὶ δύο ἐν συνεχείᾳ σχολικὰ ἔτη μὲ μαθητὰς ὀλιγωτέροισι τῶν 50 καταργουῦνται, οἱ δὲ μαθηταὶ τούτων ἐγγράφονται εἰς ἕτερα Λύκεια.

Κατ' ἐξαιρέσιν τὰ Ναυτικά Λύκεια δύναται νὰ λειτουργοῦν καὶ μὲ μαθητὰς ὀλιγωτέροισι τῶν πενήκοντα (50).

2. Ἡ κατάργησις καὶ ἡ συγχώνεσις Λυκείων καὶ ἡ συνετεία τούτων μείωσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐνεργουῦνται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

3. Ἡ μετατροπὴ ἡμερησίου Λυκείου εἰς ἑσπερινὸν ἢ καὶ ἀντιστρόφως, ὡς καὶ ἡ μετονομασία ἢ μεταφορὰ ἔδρας, ἐνεργουῦνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

4. Εἰς τὴν ἔδραν ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Μ.Ε. δύναται νὰ λειτουργοῦν μέχρι δύο Πρότυπα Λύκεια διὰ τὴν πρακτικὴν παιδαγωγικὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῶν οἰκείων Ἐποπτῶν Μ.Ε.

5. Ὡσαύτως, διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, ἰδρύονται Πρότυπα Ἑλληνικά Κλασσικά Λύκεια μετὰ ἢ ἄνευ οἰκοτροφείων, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ διδάσκωνται προσχόντως ἢ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία, ἢ Ἀρχαία Ἱστορία καὶ τὰ Λατινικά.

Ἄρθρον 31.

Τύποι — Ὁργάνωσις — Λειτουργία Λυκείων.

1. Τὰ Λύκεια διακρίνονται εἰς τοιαῦτα Γενικῆς, Οἰκονομικῆς καὶ Ναυτικῆς Κατευθύνσεως.

2. Τὰ ἑσπερινὰ Λύκεια εἶναι Γενικῆς ἢ Οἰκονομικῆς κατευθύνσεως.

3. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐκάστης τάξεως ὀρίζεται εἰς 35, δυνάμενος κατ' ἐξαιρέσιν νὰ ἀνέλθῃ εἰς 40. Τάξεις περι-

λαμβάνουσαι μαθητὰς περισσοτέρους τῶν 40 διακρίνονται εἰς Τμήματα.

4. Τὰ ἀφορῶντα εἰς α) τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Λυκείων, β) τὰ τῆς κατευθύνσεως καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν, γ) τὰ διδασκόμενα μαθήματα, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως τοιαῦτα ἐκ τοῦ θεολογικοῦ, φιλολογικοῦ, φυσικομαθηματικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ κύκλου ὡς καὶ στοιχεῖα δημοκρατικῆς ὀργανώσεως τῆς Πολιτείας, δ) τὰ ὀρολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα, ε) τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν μαθημάτων ὡς πρωτεύοντων—δευτερευόντων ἢ βασικῶν—μὴ βασικῶν, στ) τὴν ἐναρξίν καὶ λήξιν τοῦ διδακτικοῦ καὶ σχολικοῦ ἔτους, ζ) τὰς διακοπὰς, η) τὰς ἐγγραφὰς, τὰς μετεγγραφὰς, τὴν φοίτησιν, τὰς ποινὰς τῶν μαθητῶν, τὰς πάσης φύσεως ἐξετάσεις (εἰσιτηρίους, προαγωγικάς, κατατακτικὰς, ἀπολυτηρίους κλπ.), τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς διαγωγῆς, τοὺς τίτλους σπουδῶν ὡς καὶ πᾶν συναφὲς θέμα ρυθμίζονται διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ Μ.Ε.

Ἄρθρον 32.

Κλάδοι.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κατανέμεται εἰς τοὺς ἀκολούθους Κλάδους τῆς Α' Κατηγορίας:

- Κλάδος Α1 Θεολόγων
- Κλάδος Α2 Φιλολόγων
- Κλάδος Α3 Μαθηματικῶν
- Κλάδος Α4 Φυσικῶν (Φυσικοί, Χημικοί, Φυσιολῶται, Βιολόγοι, Γεωλόγοι)
- Κλάδος Α5 Γαλλικῆς Γλώσσης (πτυχιούχων Πανεπιστημικῶν Σχολῶν)
- Κλάδος Α6 Ἀγγλικῆς Γλώσσης (πτυχιούχων Πανεπιστημικῶν Σχολῶν)
- Κλάδος Α7 Οἰκονομολόγων
- Κλάδος Α8 Τεχνικῶν (πτυχιούχων Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν)
- Κλάδος Α9 Φυσικῆς Ἀγωγῆς
- Κλάδος Α10 Οἰκιακῆς Οἰκονομίας
- Κλάδος Α11 Μουσικῶν
- Κλάδος Α12 Γαλλικῆς Γλώσσης (μὴ πτυχιούχων Πανεπιστημικῶν Σχολῶν — Προσωρινός)
- Κλάδος Α13 Ἀγγλικῆς Γλώσσης (μὴ πτυχιούχων Πανεπιστημικῶν Σχολῶν — Προσωρινός)
- Κλάδος Α14 Τεχνικῶν (Διπλωματούχων Σχολείων Καλῶν Τεχνῶν κλπ. — Προσωρινός).

Ἄρθρον 33.

Βαθμοὶ — Μισθολογικὰ κλιμάκια.

1. Οἱ βαθμοὶ καὶ τὰ ἀντίστοιχα πρὸς τούτους μισθολογικὰ κλιμάκια τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὀρίζονται, κατὰ κλάδους, ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τοὺς Κλάδους Α1 ἕως καὶ Α9:

- Λυκειαρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 9
- Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8
- Βοηθὸς Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7
- Πρωτοβάθμιος Καθηγητῆς ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 5—6
- Καθηγητῆς ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 2—4.

Διὰ τοὺς Κλάδους Α10 καὶ Α11:

- Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8
- Βοηθὸς Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7
- Πρωτοβάθμιος Καθηγητῆς ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 5—6

Καθηγητῆς ἐπὶ μισθολογικοῖς κλιμακίοις 2—4.

Διὰ τοὺς Κλάδους Α12 ἕως καὶ Α14:

- Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8
- Βοηθὸς Γυμνασιάρχῆς ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7

Πρωτοβάθμιος Καθηγητής επί μισθολογικούς κλιμακίους 5—6

Καθηγητής επί μισθολογικούς κλιμακίους 2—4.

2. Ο εισαγωγικός βαθμός των ανηκόντων εις τους Κλάδους Α1 έως και Α8 είναι ο του Καθηγητού επί μισθολογικό κλιμακίω 3, των δε ανηκόντων εις τους Κλάδους Α9 έως και Α14, ο του Καθηγητού επί μισθολογικό κλιμακίω 2.

3. Αι θέσεις των Καθηγητών και των Πρωτοβαθμίων Καθηγητών άπάντων των Κλάδων είναι ένισαίαι.

Άρθρον 34.

Όργανικαί θέσεις διδακτικού προσωπικού Μ.Ε.

1. Αι όργανικαί θέσεις του διδακτικού προσωπικού της Μέσης Έκπαιδύσεως όρίζονται, κατά κλάδους και βαθμούς, ως άκολουθως:

Κ λ ά δ ο ι	Λυκεία- χαι	Γυμνασι- άχεια	Βοηθοί Γυμνάσια	Καθηγητ. & Α/βμοιοί Καθηγητ.	Σύνολον
Α1 Θεολόγων	77	89	291	1027	1484
Α2 Φιλολόγων	384	447	1479	5100	7410
Α3 Μαθηματικών	121	141	553	1513	2328
Α4 Φυσικών	121	141	553	1513	2328
Α5 Γαλλικής Γλώσσης	21	25	79	302	427
Α6 Άγγλικής Γλώσσης	33	39	85	489	646
Α7 Οικονομολόγων	8	8	25	69	110
Α8 Τεχνικών	4	6	22	66	98
Α9 Φυσικής Άγωγής	33	49	352	1297	1731
Α10 Οικιακής Οικονομίας		9	48	260	317
Α11 Μουσικής		7	40	253	300
Α12 Γαλλικής Γλώσ. (προσ.)		5	27	72	104
Α13 Άγγλικής Γλώσ. (προσ.)		4	38	43	85
Α14 Τεχνικών (προσωρινός)		1	3	6	10
Σύνολον	802	971	3595	12010	17378

2. Αι καθ' οιονδήποτε τρόπον κενούμεναι θέσεις των προσωρινών κλάδων Α12, Α13 και Α14 προσαιξάνουν άντιστοίχως τας θέσεις των κλάδων Α5, Α6 και Α8.

3. α) Μεταβαλλομένων των προγραμμάτων διδασκαλίας ή του αριθμού των έν λειτουργία τάξεων και τμημάτων, μεταβάλλονται άναλόγως και αι όργανικαί θέσεις του διδακτικού προσωπικού Μ.Ε., διά Π. Δ/των, έκδιδομένων προτάσει των Ύπουργών Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

β) Έν περιπτώσει εμφάνισεως ύπεραριθμίας έν τινι κλάδω συνεπεία μεταβολών εις τὰ προγράμματα διδασκαλίας ή έξ άλλου λόγου, οι ύπηρετούντες έν τώ κλάδω διδάσκουν και μαθήματα συγγενούς ειδικότητος.

γ) Οι έν τώ κλάδω νεώτεροι, χαρακτηριζόμενοι ως ύπεράριθμοι, καταλαμβάνουν κενουμένας εφεξής όργανικας θέσεις.

4. Η πλήρωσις των κενών όργανικών θέσεων έν τώ εισαγωγικό βαθμώ εκάστου κλάδου πραγματοποιείται σταδιακώς και άναλόγως προς τας έγγραφομένας πιστώσεις εις τον Προϋπολογισμόν Έξόδων του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Έκ των θέσεων του Κλάδου Α9 Φυσικής Άγωγής, 28 θέσεις επί βαθμώ Λυκείαρχου και 27 θέσεις επί βαθμώ Γυμνασιάρχου είναι θέσεις Ναμαρχιακών Επιθεωρητών Φυσικής Άγωγής (Ν.Ε.Φ.Α.). Όσαύτως 5 θέσεις επί βαθμώ Λυκείαρχου είναι θέσεις καθηγητών της Έθνικής Άκαδημίας Σωματικής Άγωγής. Αι λοιπαί θέσεις του Κλάδου Α9 είναι θέσεις διδακτικού προσωπικού Μ.Ε.

6. Η Έδρα των Ν.Ε.Φ.Α. και τὰ καθήκοντα αυτών όρίζονται διά Πρόεδρικών Διαταγμάτων, έκδιδομένων προτάσει του Ύπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρον 35.

Προσόντα.

1. Τα προσόντα διορισμού των εκπαιδευτικών λειτουργών Μέσης Έκπαιδύσεως όρίζονται, κατά κλάδους, ως άκολουθως:

α) Κλάδος Α1 Θεολόγων: Πτυχίον των Θεολογικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής ή της Θεολογικής Σχολής Χάλκης.

β) Κλάδος Α2 Φιλολόγων: Πτυχίον των Φιλοσοφικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής.

γ) Κλάδος Α3 Μαθηματικών: Πτυχίον Μαθηματικού Τμήματος των οικείων Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής ή ισότιμον πτυχίον όμοταγούς Πανεπιστημίου της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

δ) Κλάδος Α4 Φυσικών: Πτυχίον Φυσικού ή Χημικού ή Φυσιογνωστικού ή Βιολογικού ή Γεωλογικού Τμήματος των Φυσικομαθηματικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής ή ισότιμον πτυχίον όμοταγούς Πανεπιστημίου της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

ε) Κλάδος Α5 Γαλλικής Γλώσσης: Πτυχίον των αντίστοιχων Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής ή ισότιμον πτυχίον όμοταγούς Πανεπιστημίου της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

στ) Κλάδος Α6 Άγγλικής Γλώσσης: Πτυχίον των αντίστοιχων Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής ή ισότιμον πτυχίον όμοταγούς Πανεπιστημίου της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

ζ) Κλάδος Α7 Οικονομολόγων: Πτυχίον της Άνωτάτης Σχολής Οικονομικών και Έμπορικών Έπιστημών ή πτυχίον Άνωτάτης Βιομηχανικής Σχολής, ή των Τμημάτων Οικονομικών Έπιστημών των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ήμεδαπής.

η) Κλάδος Α8 Τεχνικών: Πτυχίον Ζωγραφικής ή Γλυπτικής ή Χαρακτικής της έν Άθήναις Άνωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών μετά πιστοποιητικού εϋδοκίμου έν τη Σχολή παρακολούθησεως Θεωρητικών και Ιστορικών Σπουδών ή ισότιμον πτυχίον όμοίας Σχολής της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

θ) Κλάδος Α9 Φυσικής Άγωγής: Πτυχίον της Έθνικής Άκαδημίας Σωματικής Άγωγής.

ι) Κλάδος Α10 Οικιακής Οικονομίας: Πτυχίον Άνωτάτης Σχολής Οικιακής Οικονομίας της ήμεδαπής.

ια) Κλάδος Α11 Μουσικών: Πτυχίον άνεγνωρισμένου Μουσικού Ίδρυματος της ήμεδαπής ή ισότιμου της άλλοδαπής και άπολυτήριον Έλληνικού έξαταξίου Γυμνασίου ή Λυκείου.

2. Αι θέσεις του Κλάδου Α4 Φυσικών πληροούνται άναλόγως των εκάστοτε ύπαρχουσών άναγκών διά πτυχιούχων των Τμημάτων Φυσικού, Χημικού, Φυσιογνωστικού, Βιολογικού και Γεωλογικού των Φυσικομαθηματικών Σχολών.

Άρθρον 36.

Βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξις.

1. Μετά διετή εϋδόκιμον από του διορισμού ύπηρεσίαν, εις τον Καθηγητήν τον διοριζόμενον επί μισθολογικό κλιμακίω 2 καταβάλλονται άποδοχαί μισθολογικού κλιμακίου 3 και μετά τριετή εϋδόκιμον ύπηρεσίαν εις τὸ μισθολογικόν κλιμακίον 3 καταβάλλονται άποδοχαί μισθολογικού κλιμακίου 4. Είς τον Καθηγητήν τον διοριζόμενον επί μισθολογικό κλιμακίω 3 καταβάλλονται, μετά τριετή εϋδόκιμον από του διορισμού ύπηρεσίαν, άποδοχαί μισθολογικού κλιμακίου 4.

2. α) Διά την προαγωγήν εις τον βαθμόν του Πρωτοβαθμίου Καθηγητού επί μισθολογικό κλιμακίω 5 απαιτείται, διά μὲν τους ανήκοντας εις τους Κλάδους Α9 έως και Α14, όκταετής ύπηρεσία εις τον βαθμόν του Καθηγητού, έξ ής

τριετής επί μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4, διὰ δὲ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τοὺς Κλάδους Α1 ἕως καὶ Α8, ἑξαετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Καθηγητοῦ, ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4.

β) Μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, εἰς τὸν Πρωτοβάθμιον Καθηγητῆν ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 5 καταβάλλονται ἀποδοχαὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου 6.

3. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7 ἀπαιτεῖται ἑξαετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ, ἐξ ἧς τριετής ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6.

4. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8 ἀπαιτεῖται τριετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7.

5. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Λυκείου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 9 ἀπαιτεῖται διετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8.

Ἄρθρον 37.

Διευθύνται — Ὑποδιευθύνται Σχολείων — Διδάσκοντες.
Καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις.

1. Ἐκαστον Γυμνάσιον διευθύνει Γυμνασιάρχης, ἕκαστον δὲ Λύκειον διευθύνει Λυκείαρχος.

2. Τὸν Γυμνασιάρχην ἢ τὸν Λυκείαρχην, ἐλλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ὁ Ὑποδιευθυντής, τούτου δὲ ἀπόντος ἢ κωλυομένου, ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος καὶ ἐπὶ ἰσοβαθμίας ὁ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν ὀργανικῶς ὑπηρετούντων καὶ ἀνηκόντων εἰς τοὺς Κλάδους Α1 ἕως καὶ Α6.

3. Ὡς Ὑποδιευθυντής τοῦ Γυμνασίου ἢ τοῦ Λυκείου ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευστος, Προϊσταμένου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας, ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ Σχολεῖα ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἔχη τὰ προσόντα πρὸς προαγωγὴν κατ' ἐκλογὴν, ἄλλως ὁ ἐπόμενος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἢ τὸν βαθμὸν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν προϋπόθεσιν.

4. Διευθύνται καὶ Ὑποδιευθύνται Γυμνασίων καὶ Λυκείων τοποθετοῦνται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς Κλάδους Α1 ἕως καὶ Α6. Οἱ ἐπὶ βαθμῷ Λυκείαρχου καὶ Κλάδου Α7 εἶναι Διευθύνται Λυκείων Οἰκονομικοῦ κατευθύνσεως, ἐνῶ οἱ ἐπὶ βαθμῷ Γυμνασιάρχου τοῦ αὐτοῦ Κλάδου ἐκτελοῦν χρέη Ὑποδιευθυντῶν τῶν Οἰκονομικῶν Λυκείων, ὅπου Διευθύνται εἶναι Λυκείαρχοι τῶν Κλάδων Α1 ἕως καὶ Α6.

5. Τῶν Προτύπων Γυμνασίων καὶ Λυκείων, τῶν δημιουργουμένων ἐκ τοῦ συνεπέα τοῦ παρόντος νόμου διαχωρισμοῦ τῶν λειτουργούντων Πειραματικῶν Σχολείων τῶν Πανεπιστημίων, τῆς Βαρβακείου Προτύπου Σχολῆς, τῆς Ἰωνίδειου Προτύπου Σχολῆς Πειραιῶς, τοῦ Ζαννείου Πειραματικοῦ Τεχνικοῦ Γυμνασίου, τοῦ Γυμνασίου Ἀριστοῦχων «Ἀνάθροτα», τῆς Ἐβραγγελικῆς Σχολῆς Νέας Σμύρνης καὶ τοῦ Προτύπου Γυμνασίου Πατρῶν, ὡς καὶ τῶν ἰδρυθησομένων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρ. 4 τοῦ ἁρθροῦ 27 τοῦ παρόντος, εἶναι Διευθύνται ἀντιστοιχῶς Λυκείαρχοι τῶν Κλάδων ἢ Α1, ἢ Α2, ἢ Α3, ἢ Α4 καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. προσερχόμενοι ἐκ τῶν αὐτῶν Κλάδων, διανύσαντες, κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ἐπιτυχεῖς μεταπτυχιακῆς παιδαγωγικῆς σπουδᾶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἡμεδαπῇ βεβαιωμένως διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου. Ἐκ τούτων οἱ Διευθύνται τῶν Προτύπων Λυκείων Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. ἀσχοῦν ἐπὶ τοῦ Λυκείαρχου, Διευθυντοῦ τοῦ Γυμνασίου, καὶ ἐπὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου χρέη Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. Τὰ Πρότυπα Γυμνάσια καὶ Λύκεια λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐνιαίαν διεύθυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Λυκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε.

6. Οἱ Διευθύνται τῶν Προτύπων Λυκείων, τῶν Λυκείων καὶ τῶν Γυμνασίων ἀσχοῦν, πέραν τῶν διδακτικῶν, καὶ καθήκοντα διοικητικὰ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ἐποπτικὰ δὲ ἐπὶ τῆς ὅλης λειτουργίας τοῦ σχολείου. Οὗτοι συντάσσουν Εἰδικὴν Ἐκθεσιν διὰ τὸ ὑπ' αὐτοὺς διδακτικὸν προσωπικόν, ἐξαιρέσει

τῶν περιπτώσεων κωλύματος συγγενείας μέχρι 3ου βαθμοῦ καὶ ὁμοιοβαθμίας.

7. Οἱ Γυμνασιάρχαι καὶ οἱ Λυκείαρχοι Διευθύνται Σχολείων ὡς καὶ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ τούτων διδάσκουν:

α) Ἐπὶ 12 ὥρας ἐβδομαδιαίως ὁ Γυμνασιάρχης καὶ 10 ὁ Λυκείαρχος, ἐφ' ὅσον αἱ τάξεις τοῦ Σχολείου δὲν ἔχουν ἀναπτυχθῆ εἰς τμήματα.

β) Ἐπὶ 10 ὥρας ἐβδομαδιαίως ὁ Γυμνασιάρχης καὶ 8 ὁ Λυκείαρχος, ἐφ' ὅσον τὸ σχολεῖον λειτουργεῖ μὲ τμήματα μέχρι πέντε.

γ) Ἐπὶ 8 ὥρας ἐβδομαδιαίως ὁ Γυμνασιάρχης καὶ 6 ὁ Λυκείαρχος, ἐφ' ὅσον τὸ σχολεῖον λειτουργεῖ μὲ τμήματα πλείονα τῶν πέντε καὶ μέχρις ἑννέα καὶ

δ) Ἐπὶ 6 ὥρας ἐβδομαδιαίως ὁ Γυμνασιάρχης καὶ 4 ὁ Λυκείαρχος, ἐφ' ὅσον τὸ σχολεῖον λειτουργεῖ μὲ τμήματα πλείονα τῶν ἑννέα.

8. Οἱ Ὑποδιευθύνται διδάσκουν ἐπὶ 14—16 ὥρας ἐβδομαδιαίως.

9. Αἱ ὑποχρεωτικαὶ ὥραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας τοῦ λοιποῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων Μ.Ε. ὀρίζονται ὡς ἀκολουθῶς κατὰ βαθμούς:

α) Διὰ τοὺς ἔχοντας τὸν βαθμὸν τοῦ Καθηγητοῦ, ὥραι 23—25.

β) Διὰ τοὺς ἔχοντας τὸν βαθμὸν τοῦ Α/θμίου Καθηγητοῦ, ὥραι 21—23.

γ) Διὰ τοὺς ἔχοντας τὸν βαθμὸν τοῦ Β. Γυμνασιάρχου, ὥραι 19—21.

δ) Διὰ τοὺς ἔχοντας τοὺς βαθμούς Γυμνασιάρχου καὶ Λυκείαρχου καὶ μὴ ἀσχοῦντας διοίκησιν, ὥραι 16—18 καὶ 14—16, ἀντιστοιχῶς.

10. Αἱ ἐν ταῖς περιπτώσεσι α, β, γ τῆς παραγράφου 9 τοῦ παρόντος ἁρθροῦ ὑποχρεωτικαὶ ὥραι διδασκαλίας μειοῦνται κατὰ πέντε μὲν διὰ τοὺς διδάσκοντας εἰς Πρότυπα καὶ Πειραματικὰ Σχολεῖα, κατὰ τρεῖς δὲ διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸν Κλάδον Α9 ὅπου καὶ ἂν διδάσκουν.

11. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὥραριου τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν Μ.Ε. ὑποχρεοῦται νὰ διδάσκη καὶ εἰς ἄλλα σχολεῖα Μ.Ε. τῆς αὐτῆς ἢ ἐτέρας πόλεως. Εἰς περιπτώσιν διδασκαλίας εἰς ἐτέραν πόλιν οἱ διδάσκοντες δικαιούνται α) ὁδοπορικῶν ἐξόδων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, β) ἀποζημιώσεως καθ' ὥραν διδασκαλίας ἐκτὸς ἑδρας, ὀριζομένης εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὑπὸ τῆς παραγράφου 13 τοῦ παρόντος ἁρθροῦ προβλεπομένης.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης παραγράφου τὰ λειτουργοῦντα ἐντὸς τῶν περιφερειῶν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσος καὶ τοῦ τέως Δήμου Θεσσαλονίκης σχολεῖα Μ.Ε. θεωροῦνται ὡς λειτουργοῦντα εἰς μίαν πόλιν.

12. Ἡ ἀνάθεσις τῆς ὡς ἄνω διδασκαλίας εἰς ἕτερα σχολεῖα τῆς αὐτῆς ἢ ἐτέρας πόλεως γίνεται διὰ πράξεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε., εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ὁποῖου ὑπάγονται τὰ σχολεῖα.

13. α) Ἐφ' ὅσον εἰς τὰ Σχολεῖα Μ.Ε. αἱ κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα ὥραι διδασκαλίας ἑκάστου μαθήματος δὲν κωλύονται διὰ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὥραριου, δύναται νὰ ἀνατίθεται προαιρετικῶς εἰς τοὺς διδάσκοντας διδασκαλία πέραν τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὥραριου καὶ μέχρι δέκα (10) ὥρῶν ἐβδομαδιαίως εἰς τὸ σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπηρετοῦν ἢ εἰς ἕτερα σχολεῖα τῆς αὐτῆς ἢ ἐτέρας πόλεως ἐπὶ ὠριαία ἀντιμισθία.

β) Ἡ ἄδεια διδασκαλίας εἰς ἰδιωτικὰ Σχολεῖα ἢ Φροντιστήρια δὲν χορηγεῖται, ἐὰν δὲν καλυφθοῦν δι' ὑπερωριακῆς διδασκαλίας αἱ ἀνάγκαι τῶν δημοσίων σχολείων.

γ) Ἡ ἀνάθεσις τῆς ὑπερωριακῆς διδασκαλίας γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. μετ' εἰσήγησιν τῶν Διευθυντῶν τῶν σχολείων.

δ) Τὸ ποσὸν τῆς ἀνά διδακτικὴν ὥραν ἀντιμισθίας ὀρίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

14. Τὰ εἰδικώτερα καθήκοντα τῶν Λυκειαρχῶν, Γυμνασιαρχῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ διδασκόντων ὀρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Άρθρον 38.

Εποπτικόν Προσωπικόν Μ.Ε.

Τὸ Ἐποπτικόν προσωπικόν τῆς Μέσης Ἐκπαιδευσεως ἀποτελοῦν οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. καὶ οἱ Ἐπόπται Μ.Ε.

Άρθρον 39.

Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Μ.Ε. — Προϊστάμενοι.

1. Ἡ Χώρα διαιρεῖται εἰς 80 Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας Μ.Ε. Τὰ ἔρια ἐκάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Μ.Ε., ἢ τὰ εἰς αὐτὴν υπαγόμενα Σχολεῖα, καὶ ἡ ἔδρα αὐτῆς ὀρίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μεταξὺ τῶν ἐδρῶν δέον νὰ περιλαμβάνωνται αἱ πρωτεύουσαι τῶν Νομῶν καὶ οἱ Δῆμοι ἐνθα ἔδρουσιν Νομαρχιακὰ Διαμερίσματα.

2. Ἐκάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας προΐσταται Γενικός Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. προερχόμενος ἐκ τῶν κλάδων Α1 ἕως καὶ Α6.

3. Αἱ Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Μ.Ε. δύναται νὰ αὐξάνωνται ἢ νὰ μειώνωνται, ἀναλόγως τῶν ἐπερχομένων μεταβολῶν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Σχολείων καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, προκειμένου δὲ περὶ αὐξήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

4. Τὸν Προϊστάμενον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Μ.Ε., ἠλλείποντα, ἀπόντα ἢ καλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ ἔδρᾳ του Λυκειάρχων.

Άρθρον 40.

Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε.

1. Συνιστῶνται 140 θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 10, προερχομένων ἐκ τῶν Κλάδων Α1 ἕως καὶ Α11 ὡς ἀκολούθως:

α)	A 1	θέσεις	13
β)	A 2	»	64
γ)	A 3	»	22
δ)	A 4	»	22
ε)	A 5	»	2
στ)	A 6	»	3
ζ)	A 7	»	1
η)	A 8	»	1
θ)	A 9	»	10
ι)	A10	»	1
ια)	A11	»	1

Σύνολον 140

Ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῶν κλάδων Α1 ἕως καὶ Α6 ὀρίζονται οἱ Προϊστάμενοι τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε., περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 39, καὶ τῶν Σχολείων, περὶ ὧν ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος. Οἱ λοιποὶ τῶν προερχομένων ἐκ τῶν κλάδων τούτων ὡς καὶ οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν κλάδων Α7 ἕως καὶ Α11 ὑπηρετοῦν παρὰ τοῖς Ἐπόπταις τῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε., κατανεμόμενοι εἰς ταύτας, ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Ὁ Προϊστάμενος Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Γενικός Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. ἀσκεῖ διοικητὴν, ἐπιθεωρητὴν, καθοδηγητὴν, ἐποπτικὴν καὶ ἑλεγχον ἐπὶ τῶν σχολείων Μ.Ε. τῆς Περιφέρειας, δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὧν διοικητικὸς καὶ πειθαρχικὸς προϊστάμενος. Οὗτος συντάσσει ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν προϊσταμένων τῶν σχολείων, ἀνευ κρίσεων ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ διδακτικοῦ εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ κρινόμενος δὲν εἶναι τῆς ειδικότητός του. Ὡσαύτως οὗτος συντάσσει ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων διὰ τοὺς τῆς αὐτῆς πρὸς τὴν ειδικότητά του ἐκπαιδευτικούς Μ.Ε. τῆς περιφέρειας του.

3. Οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. οἱ ὑπηρετοῦντες παρὰ τοῖς Ἐπόπταις τῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε. ἐπιθεωροῦν, καθοδηγοῦν καὶ ἐλέγχουν τοὺς ἐκπαιδευτικούς τῆς ειδικότητός των. Οὗτοι συντάσσουν ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων δι' αὐτούς.

4. Τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. τῶν τοποθετομένων ὡς Προϊστάμενων τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε. ἢ παρὰ τοῖς Ἐπόπταις Προϊσταμένοις τῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε., ὀρίζονται ειδικότερον διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

5. Ἐκ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. προερχόμενον ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα α—δ τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κλάδων προάγεται κατ' ἐκλογὴν Λυκειάρχης ἀντιστοίχου κλάδου μετὰ διετῆ ὑπηρεσίᾳ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Λυκειάρχου, εἰς Γενικὸν δὲ Ἐπιθεωρητῆν Μ.Ε. προερχόμενον ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα ε καὶ ια κλάδων Γυμνασιάρχης ἀντιστοίχου κλάδου μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίᾳ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γυμνασιάρχου.

6. Αἱ ὑφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος θέσεις, εἴτε ὀργανικαὶ εἴτε προσωριναὶ ὀργανικαὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 76/1974, Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. καὶ Ἐπιθεωρητῶν ειδικότητων Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῶν 2φ, ἢ ἐπὶ βαθμῶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. κατὰ τὴν ἐνοίαν τοῦ Ν.Δ. 3379/55, καταργοῦνται.

Ὡσαύτως καταργοῦνται αἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 3379/55 καὶ τοῦ Β.Δ. 743/69.

7. Αὐξαναμένον τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε. κατὰ τὰ ἐν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 39 ὀριζόμενα, ὡς καὶ τῶν περὶ ὧν ἡ παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος Σχολείων, αὐξομειοῦνται ἀναλόγως καὶ αἱ θέσεις τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. Ἐν περιπτώσει ἐμφανίσεως ὑπεραριθμίας λόγῳ μειώσεως τῶν θέσεων, οἱ νεώτεροι τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. κατὰ πρόευσιν θεωροῦνται ὑπεραριθμοὶ καὶ καταλαμβάνουσι ὀργανικὰς θέσεις ἅμα τῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐξόδῳ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν κατεχόντων ταύτας.

Άρθρον 41.

Ἀνώτεραι Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Μ.Ε.
Προϊστάμενοι.

1. Ἡ Χώρα διαιρεῖται εἰς 15 Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας Μ.Ε.

2. Ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Μ.Ε. προΐσταται Ἐπόπτης Μ.Ε.

Τὰ ἔρια ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Μ.Ε., ἢ αἱ εἰς αὐτὴν υπαγόμεναι Ἐκπαιδευτικαὶ Περιφέρειαι Μ.Ε. καὶ ἡ ἔδρα αὐτῆς, ὀρίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Τὸν Ἐπόπτην Μ.Ε. ἠλλείποντα, ἀπόντα ἢ καλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ του ὑπηρετούντων Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε.

Άρθρον 42.

Ἐπόπται Μ.Ε.

1. Συνιστῶνται δέκα ἐπτὰ (17) θέσεις Ἐποπτῶν Μ.Ε. ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 11, κατανεμόμεναι ὡς ἀκολούθως:

α)	Ἐκ τοῦ Κλάδου Α1	θέσεις	2
β)	Ἐκ τοῦ Κλάδου Α2	»	7
γ)	Ἐκ τοῦ Κλάδου Α3	»	3
δ)	Ἐκ τοῦ Κλάδου Α4	»	3
ε)	Ἐκ τῶν Κλάδων Α5 καὶ Α6	»	1
στ)	Ἐκ τοῦ Κλάδου Α9	»	1

Μία τῶν ὡς ἄνω θέσεων εἶναι θέσις Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γενικῆς Ἐκπαιδευσεως ἢ Προϊσταμένου τῆς παρὰ τῇ αὐτῇ Γενικῇ Διευθύνσει Ὑπηρεσίας Ἐκπαιδευσεως τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἢ δὲ θέσις τοῦ Κλάδου Α9 εἶναι θέσις Διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

2. Οί 'Επόπται Μ.Ε. είναι διοικητικοί και πειθαρχικοί προϊστάμενοι του είς την δικαιοδοσίαν των υπαγομένου διδακτικού και εποπτικού προσωπικού Μ.Ε. Ούτοι συντάσσουν εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων δι' άπαντας τους είς αυτούς υπαγομένους Γενικούς 'Επιθεωρητάς Μ.Ε. καθοδηγούν αυτούς είς τὰ εποπτικά των έργα, συμβάλλουν είς την επί επισημονικής βάσεως οργάνωσιν των Προτύπων Σχολείων της Περιφέρειας των και συντονίζουν και παρακολουθούν τὸ ἔργον ἐπιμορφώσεως του διδακτικού προσωπικού.

3. Τὰ καθήκοντα και αἱ ἀρμοδιότητες των 'Εποπτῶν Μ.Ε. ὀρίζονται ειδικώτερον διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Εἰς 'Επόπτην Μ.Ε. προάγεται Γενικός 'Επιθεωρητής Μ.Ε. μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν είς τὸν βαθμὸν του Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ Μ.Ε.

5. Αἱ ὑφιστάμενα: κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος του παρόντος θέσεις, εἴτε ὀργανικαὶ εἴτε προσωριναὶ ὀργανικαὶ κατὰ τὰς διατάξεις του Ν.Δ. 76/1974, Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μ.Ε. και 'Αναπληρωτῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 1φ καταργοῦνται.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

'Αρθρον 43.

'Υπηρεσιακὰ και Πειθαρχικὰ Συμβούλια.

1. Διὰ Π. Δ/τος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἑναρξέως ἰσχύος του παρόντος τῆ προτάσει των 'Υπουργῶν 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως καθορίζονται: α) ἡ ἐξ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἐν ἐνεργείᾳ σύνθεσις των κεντρικῶν και περιφερειακῶν ὑπηρεσιακῶν και πειθαρχικῶν Συμβουλίων προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως, β) ἡ φητεία των μελῶν αὐτῶν, γ) αἱ ἀρμοδιότητες αὐτῶν ἐπὶ θεμάτων καταστάσεως προσωπικοῦ, δ) τὰ τῆς ὀργανώσεως και λειτουργίας των και ε) πᾶν συναφές πρὸς τὰ Συμβούλια ταῦτα θέμα.

2. Τῶν Συμβουλίων τούτων μετέγει αἰρετὸς ἐκπρόσωπος των ἀντιστοιχῶν πρωτοβαθμίων ἢ δευτεροβαθμίων 'Ενώσεων του προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως, ἐλεγχομένου μετὰ τὸ ἀναπληρωτῶ του κατὰ τὰ ὀρισθόμενα διὰ του ἐκδοθησομένου κατὰ τὴν παράγραφον 1 του παρόντος ἄρθρου Π. Δ/τος.

Εἰς τοὺς ἐκλεγομένους αἰρετούς ἐκπροσώπους των 'Ενώσεων του προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως και τοὺς ἀναπληρωτάς αὐτῶν ἀπονέμεται, διὰ πράξεως του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων δημοσιευομένης είς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως και ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ φητεία των, ὁ προσήκων διὰ τὴν πλήρη ἀσκῆσιν των καθηκόντων των ὡς μελῶν των Συμβουλίων βαθμὸς, ἄνευ δικαίωματος λήψεως των ἀποδοχῶν των ἀντιστοιχοῦσάν είς τὸν ἀπονεμόμενον βαθμὸν.

3. 'Εκδιδομένου του κατὰ τὴν παράγραφον 1 του παρόντος ἄρθρου Π. Δ/τος και συγχροτουμένων των ὑπ' αὐτοῦ συσταθησομένων Συμβουλίων, παύουν λειτουργοῦντα τὰ ἤδη ὑφιστάμενα Συμβούλια.

4. Μέχρι τῆς ἐκλογῆς ἢ ἐν ἀδυναμίᾳ ἐκλογῆς ἢ ἐν καθυστέρησει ἐκλογῆς των ἐν παραγράφῳ 2 του παρόντος ἄρθρου αἰρετῶν μελῶν των Συμβουλίων, ταῦτα συντίθενται νομίμως μετεχόντων, ὡς αἰρετῶν ἐκπροσώπων, μελῶν των Β/θμίων και Α/θμίων 'Ενώσεων, ἀπονεμουμένου και αὐτοῖς, κατὰ τὰ ἐν παρ. 2 του παρόντος ἄρθρου ὀριζόμενα, του προσήκοντος βαθμοῦ.

5. Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων των 'Υπουργῶν 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οἰκονομικῶν ὀρίζεται ἡ καταβλητέα ἀποζημιώσις είς τὰ μέλη, εισηγητάς και γραμματεῖς των περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον Συμβουλίων.

'Αρθρον 44.

Διορισμοὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δ.Ε.

1. Οἱ διορισμοὶ του διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως ἐνεργοῦνται ὑπὸ του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ βάσει ἐτηρίων πινάκων συντασσόμενων καθ' ἡμερολογιακὸν ἔτος, είς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται ἅπαντες οἱ ὑποβαλόντες είς τὰ Γραφεῖα των 'Επιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐντὸς του αὐτοῦ ἔτους αἰτήσεις διορισμοῦ κατὰ σειρὰν ἐξαγομένην ἐκ του βαθμοῦ του πτυχίου των. 'Επὶ ἰσοβαθμούντων ἢ σειρὰ προσδιορίζεται: ἐκ τῆς χρονολογίας ὑποβολῆς των αἰτήσεων των είς τὸν 'Επιθεωρητῆ Δ.Ε.

2. Αἱ αἰτήσεις πρὸς διορισμὸν ὑποβάλλονται μετὰ πλήρουν δικαιολογητικῶν είς τοὺς κατὰ τόπους ἀρμοδίους 'Επιθεωρητάς Δ.Ε., οἵτινες, ἐλέγχοντες τὸ νομότυπον και τὴν πληρότητα των δικαιολογητικῶν, ἀποστέλλουν ταύτας ἀμελλητί είς τὴν Κεντρικὴν 'Υπηρεσίαν του 'Υπουργεῖου.

3. Κατὰ τὴν κατάρτισιν του πίνακος προτάσσονται ὑποχρεωτικῶς, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ πτυχίου, τὰ τέχνα των κατὰ τὴν ἑννοίαν των ἰσχυουσῶν διατάξεων θυμάτων και ἀναπήρων πόλεμου ὡς και ἀναπήρων εἰρηνικῆς περιόδου, εἴτα δὲ τὰ τέχνα πολυτέκνων. Οἱ οὕτω προτασσόμενοι κατατάσσονται μετὰξὺ των κατὰ σειρὰν ἐξαγομένην ἐκ του βαθμοῦ του πτυχίου των.

4. 'Η σειρὰ ἀρχαιότητος των διοριζομένων καθορίζεται βάσει του βαθμοῦ του πτυχίου και, ἐπὶ ἰσοβαθμούντων, ὡς ὀρίζεται ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τῆς παραγράφου 1 του παρόντος ἄρθρου.

5. Δὲν δύνανται νὰ ὑποβάλουν αἴτησιν διορισμοῦ οἱ μὴ συμπλήρωσαντες τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ὡς και οἱ συμπληρώσαντες κατὰ τὴν χρονολογίαν ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως είς τὰ ἀρμόδια Γραφεῖα των 'Επιθεωρήσεων τὸ τριακστόν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Κατ' ἐξαίρεσιν γίνονται δεκταὶ αἰτήσεις διορισμοῦ α) ὑπερβάντων κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν τὸ τριακστόν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των και κεκτημένων πενταετῆ τουλάχιστον ὑπηρεσίαν εἴτε ἐκπαιδευτικοῦ είς δημόσια ἢ είς ἰδιωτικὰ σχολεῖα εἴτε κληρικοῦ και β) ὑποψηφίαν διὰ θέσεις του Κλάδου Νηγιαγωγῶν, συμπληρωσασῶν τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῆ, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ τεσσαρακστόν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του κατὰ τὸν χρόνον του διορισμοῦ.

6. Οἱ διοριζόμενοι και μὴ ἀποδεχόμενοι τὸν διορισμὸν ἢ οἱ παραιτούμενοι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ διορισμοῦ των πράξεως, δὲν ἔχουν δικαίωμα ὑποβολῆς νέας αἰτήσεως πρὸς διορισμὸν πρὸ τῆς παρελεύσεως πλήρους διετίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ διορισμοῦ ἢ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεώς των, ἀντιστοιχῶς, πράξεως. Αἰτήσεις ὑποβαλλόμεναι κατὰ παράβασιν του ὅρου τούτου δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

7. Αἱ διατάξεις του ἐδαφίου γ' τῆς παρ. 2 του ἄρθρου 2 του Ν.Δ. 695/1970 «περὶ 'Εκπαιδεύσεως 'Ελληνοπαίδων 'Εξωτερικοῦ» διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

8. 'Η κατοχὴ θέσεως ἐκπαιδευτικοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει είς ἄλλην χώραν ἀποτελεῖ κώλυμα διορισμοῦ είς θέσιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δ.Ε. ἐν 'Ελλάδι.

9. Διὰ Π. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται ειδικώτερον τὰ του διορισμοῦ του διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως.

'Αρθρον 45.

Διορισμοὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μ.Ε.

1. Οἱ διορισμοὶ του διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μ.Ε. ἐνεργοῦνται ὑπὸ του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ κατόπιν αἰτήσεως των ἐνδιαφερομένων.

2. Αἱ αἰτήσεις πρὸς διορισμὸν ὑποβάλλονται μετὰ πλήρουν δικαιολογητικῶν πρὸς τοὺς Γενικούς 'Επιθεωρητάς Μ.Ε.

πρόισταμένους Έκπαιδευτικών Περιφερειών, οίτινες, ελέγχοντες τὸ νομότυπον καὶ τὴν πληρότητα τῶν δικαιολογητικῶν, ἀποστέλλουν ταύτας ἀμελλητί εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου.

3. Ἡ ἀρμοδία Ὑπηρεσία παραλαμβάνουσα τὰς αἰτήσεις καταρτίζει ἐτήσιους πίνακας καθ' ἡμερολογιακὸν ἔτος διαριστῶν κατὰ Κλάδον βάσει σειράς προκυπτούσης ἐκ τῆς χρονολογίας ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τῶν εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μ.Ε., προτάσσουσα ὑποχρεωτικῶς τὰ τέκνα τῶν κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν ἰσχυρῶν διατάξεων θυμάτων καὶ ἀναπήρων πολέμου, ὡς καὶ ἀναπήρων εἰρηνικῆς περιόδου, εἴτα δὲ τὰ τέκνα πολυτέκνων. Οἱ οὗτοι προτάσσονται κατατάσσονται μετὰξὺ τῶν κατὰ σειράν ἐξαγομένην ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ πρωτοκόλλου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου.

4. Βάσει τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον 3 καταρτιζομένων πινάκων, ἐνεργοῦνται ἐκάστοτε οἱ διαρισμοί.

5. Ἡ σειρά ἀρχαιότητος τῶν διαριζομένων καθορίζεται ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πτυχίου καὶ ἐπὶ ἰσοβαθμούντων ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ πρωτοκόλλου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου.

6. Δὲν δύναται νὰ ὑποβάλουν αἴτησιν διαρισμοῦ οἱ συμπληρώσαντες κατὰ τὴν χρονολογίαν ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως εἰς τὰ ἀρμόδια Πραξεία τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε. τὸ τεσσαρακαστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν. Κατ' ἐξαιρέσειν γίνονται δεκταὶ αἰτήσεις διαρισμοῦ ὑπερβάλλοντος κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν τὸ ἕρπον τοῦτο καὶ κεκτημένων πενταετῆ τουλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ σχολεῖα. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν οὐδεὶς δύναται νὰ διαρισθῇ, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ τεσσαρακαστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διαρισμοῦ.

7. Οἱ διαριζόμενοι καὶ μὴ ἀποδεχόμενοι τὸν διαρισμὸν ἢ οἱ παραιτούμενοι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ διαρισμοῦ τῶν πράξεως, δὲν ἔχουν δικαίωμα ὑποβολῆς νέας αἰτήσεως πρὸς διαρισμὸν πρὸ τῆς παρελεύσεως πλήρους διετίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ διαρισμοῦ ἢ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως τῶν, ἀντιστοίχως, πράξεως. Αἰτήσεις ὑποβαλλόμεναι κατὰ παράβασιν τοῦ ἔτους τούτου δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

8. Αἱ παρ. 7 καὶ 8 τοῦ ἀρθροῦ 44 τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται καὶ ἐν προκειμένῳ.

9. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1 ἕως 8 τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται προκειμένης πληρώσεως, διὰ διαρισμοῦ, κενῶν θέσεων τοῦ Κλάδου Α11 Μουσικῶν. Ἡ πληρώσις τῶν θέσεων τούτων ἐνεργεῖται κατόπιν διαγωνισμοῦ καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁρισθέντα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

10. Διὰ Πρ. Δ/των, ἐνδεδιομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καθορίζονται εἰδικώτερον τὰ τοῦ διαρισμοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 46.

Ἀναδιορισμός.

Ἀναδιορισμὸς διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ Ν. 1811/1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων».

Ἄρθρον 47.

Τοποθετήσεις διαριζομένων.

1. Οἱ διοριζόμενοι ἐκπαιδευτικοὶ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀρμοδίων κατὰ περίπτωσιν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε., οἵτινες τοποθετοῦν τούτους προσωρινῶς εἰς σχολεῖα τῆς δικαιοδοσίας τῶν μέχρι λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους τοῦ διαρισμοῦ τῶν. Οὗτοι μετὰ ταῦτα τοποθετοῦνται ὁριστικῶς κατὰ τὰς γενικὰς μεταθέσεις εἰς σχολεῖα τῆς Περιφέρειας εἰς ἣν διετέθησαν, ἐξαιρέσει τῶν ἐκπαιδευτικῶν Δ.Ε., οἵτινες τοποθετοῦνται εἰς Σχολεῖα τοῦ Νομοῦ εἰς ὃν ὑπάγεται διοικητικῶς ἢ Περιφέρεια εἰς ἣν διορίσθησαν.

2. Ἀπαλλείεται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἢ τοποθετήσις νομοδιοριζομένων εἰς Σχολεῖα τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, πλην τῶν νήσων Κυθήρων καὶ Σπετσῶν, καὶ τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης.

3. Τὰ τῶν κριτηρίων τῆς τοποθετήσεως τῶν νομοδιοριζομένων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καθορίζονται εἰδικώτερον διὰ Πρ. Δ/των, ἐνδεδιομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 48.

Ἀναπληρωταί.

1. Εἰς περιπτώσεις ἀπουσίας ἐκπαιδευτικῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῶν Σχολείων ἐπὶ διάστημα μεγαλύτερον τοῦ ἡμιῶρου διὰ πᾶσαν αἰτίαν, προσλαμβάνονται τῇ αἰτήσει τῶν ἐπὶ σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ θυσίου προσωρινοὶ ἀναπληρωταὶ τῶν ἀπόντων, κεκτημένοι τὰ διὰ τὸν κλάδον τοῦ ἀπόντος ἀπαιτούμενα προσόντα σπουδῶν καὶ ὑποβαλόντες αἴτησιν διορισμοῦ εἰς θέσιν μονίμου ἐκπαιδευτικοῦ.

2. Οἱ οὗτοι προσλαμβανόμενοι ἀπολύονται αὐτοδικαίως καὶ ἀνευ οἰσθητῆτος ἀποζημιώσεως ἅμα τῇ ἐπανόδῳ εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀναπληρουμένων ἢ τῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον πληρώσει τῶν θέσεων τούτων διὰ μονίμων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ὄσούτως οὗτοι ἀπαλύονται ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ἄρους, εὐθὺς ὡς κοινοποιηθῇ αὐτοῖς ὁ διαρισμὸς τῶν ὡς μονίμων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

3. Εἰς τοὺς ἀναπληρωτὰς καταβάλλονται αἱ ἀποδοχαὶ αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὸ κατώτερον μισθολογικὸν κλιμάκιον τοῦ εἰσαγωγικοῦ βαθμοῦ τοῦ Κλάδου εἰς ὃν ἀνήκει ὁ ἀναπληρωόμενος.

Εἰς τούτους καταβάλλονται συμμετρῶς, ὡς αἱ ἐκείστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ὁρίζουν, τὰ ἐπιδόματα Ἐορτῶν καὶ ἀδείας.

4. Αἱ προσλήψεις καὶ αἱ ἀπολύσεις τῶν ἀναπληρωτῶν ἐνεργοῦνται διὰ πράξεων τῶν ἀρμοδίων Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἢ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε., προτάσει τοῦ στυεῖου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

5. Δὲν διορίζονται ἀναπληρωταὶ οἱ μὴ ἀποδεχθέντες διαρισμὸν εἰς θέσιν μονίμου ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ ἢ οἱ παραιτηθέντες ἐκ τῆς αὐτῆς θέσεως.

Ἄρθρον 49.

Μισθολογικὰ Κλιμάκια.

1. Τὰ διὰ τοῦ παρόντος καθιερούμενα μισθολογικὰ κλιμάκια (Μ.Κ.) εἶναι ἑνδεκα (1—11).

2. Ἡ ἀντιστοιχία τούτων πρὸς τὴν κατὰ τὸ Ν.Δ. 651/1970 ἰσχύουσαν διαβάθμισιν, ἐξαιρέσει τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 9 καὶ 10, ὁρίζεται ὡς ἀκολουθεῖ:

Μισθολογικὰ Κλιμάκια	Βαθμοὶ Ν.Δ. 651/70 καὶ Ν. 1811/51
11	1
10	—
9	—
8	2
7	3
6	4
5	5
4	6
3	7
2	8
1	9

3. Εἰς ἕκαστον τῶν διὰ τοῦ παρόντος καθιερούμενων μισθολογικῶν κλιμακίων ἀντιστοιχεῖ ὡς βασικὸς μισθὸς ὁ ἐκείστοτε ὁριζόμενος διὰ τοὺς ἀντιστοίχους τῶν κλιμακίων βαθμούς. Ὡς βασικὸς μισθὸς τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 9 ὁρίζεται ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 8, προσηυξημένος κατὰ 15%, τοῦ δὲ μισθολογικοῦ κλιμακίου 10 ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 8, προσηυξημένος κατὰ 25%.

4. Αί αποδοχαί α) τών Νηπιαγωγών επί μισθολογικοῦ κλιμακίου 3 και 4, β) τών Νηπιαγωγών Α' επί μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6, γ) τών Διδασκάλων ἐπί μισθολογικοῦ κλιμακίου 3 και 4, δ) τών Διδασκάλων Α' ἐπί μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6, ε) τών Καθηγητῶν τών Κλάδων Α1—Α8 ἐπί μισθολογικῷ κλιμακίῳ 4, στ) τών Καθηγητῶν τών Κλάδων Α9—Α14 ἐπί μισθολογικοῦ κλιμακίου 3 και 4 και ζ) τών Πρωτοβαθμίων Καθηγητῶν ἐπί μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6, καταβάλλονται ἄνευ κρίσεως ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου εἰς τὸ προηγούμενον μισθολογικὸν κλιμακίον χρόνου ὑπηρεσίας, κατόπιν πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων ἢ τοῦ ὑπὸ τούτου ἐξουσιοδοτουμένου ὀργάνου, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ἐτησίων ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων προκύπτει ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἢ διανυθεῖσα εἰς τὸ προηγούμενον μισθολογικὸν κλιμακίον εἶναι εὐδόκιμος.

5. Ὡς μὴ εὐδοκίμως ὑπηρετοῦντες θεωροῦνται οἱ κρινόμενοι ὡς μὴ προακτέοι κατὰ τὰ ἐν παραγράφῳ 4 τοῦ ἀρθροῦ 61 τοῦ παρόντος ὀρίζοντα.

6. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἐκπαιδευτικὸς κρίνεται ὡς μὴ εὐδοκίμως ὑπηρετῶν, ὁ ἀπαιτουμένος διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπομένου μισθολογικοῦ κλιμακίου χρόνος προσαυξάνεται κατὰ τὸ διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐκρίθη ὡς μὴ εὐδόκιμος ἢ ὑπηρεσία του.

7. Αἱ ἀποδοχαί α' ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὰ μισθολογικά κλιμακία 5, 7, 8, 9, 10 και 11 καταβάλλονται ἀπὸ τῆς προαγωγῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν εἰς τοὺς ἀντιστοίχους βαθμούς, φυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῆς παρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 14 και τῆς παρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ παρόντος.

8. Ἡ κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζομένη ἀντιστοιχία βασικῶν μισθῶν τῶν μισθολογικῶν κλιμακίων και τῶν ἀντιστοίχων πρὸς τὰ μισθολογικά κλιμακία βαθμῶν δύναται νὰ μεταβάλληται.

* Ἀρθρον 50.

Προσαύξεις ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς.

1. Ὁ βασικὸς μισθὸς ὁ ὀριζόμενος διὰ τὰ μισθολογικά κλιμακία 1—8 προσαυξάνεται κατὰ τὰς ἐκάστοτε κειμένας διατάξεις περὶ προσαυξήσεως ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς (τριετιῶν).

2. Ὁ βασικὸς μισθὸς ὁ ὀριζόμενος διὰ τὰ μισθολογικά κλιμακία 9—11 προσαυξάνεται διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος ἀνά διετίαν.

3. Ὁ χρόνος ὁ διανυθεὶς εἰς Ἑλληνικά Σχολεῖα τῆς Κύπρου, ἐντεταγμένα εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀνεξαρτήτου Κυπριακοῦ Κράτους και ὁ χρόνος ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας ὁ λογιζόμενος ὡς συντάξιμος ἐκ τοῦ δημοσίου τομείου, ὡς και ὁ διανυθεὶς ὑπὸ τῶν πρόσληφθέντων ὑπὸ Συλλόγων ἢ Ἐπιτροπῶν Γονέων και Κηδεμόνων, ὑπολογίζεται διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐπιδόματος.

4. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν και μόνον τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 807/1971 πρὸς ἀπονομὴν προσαυξήσεως ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς (τριετιῶν) εἰς τὰ μέλη τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Ἐπιμορφώσεως λογίζονται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας ἀπαιτούμενος πρὸς διορισμὸν διὰ μὲν τοὺς Συμβούλους Α' ὀκτώ ἔτη, διὰ δὲ τοὺς Συμβούλους Β', τοὺς Εἰδικούς Συμβούλους παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. και τοὺς Εἰσηγητὰς πέντε ἔτη.

* Ἀρθρον 51.

Λοιπὰ ἐπιδόματα.

1. Ἡ προσαύξησης ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, καταβαλλομένη κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις, ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ κατὰ περίπτωσιν μισθολογικοῦ κλιμακίου.

2. Πάντα τὰ λοιπὰ καταβαλλόμενα εἰς τοὺς διεπιόμενους ὑπὸ τοῦ παρόντος ἐκπαιδευτικούς ἐπιδόματα ἐξακολουθοῦν καταβαλλόμενα κατὰ τὰς περὶ αὐτῶν ἰσχυούσας διατάξεις.

3. Ὡς βασικὸς μισθὸς νοεῖται πάντοτε ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου.

4. Εἰς διδασκάλους ὑπηρετοῦντας εἰς μονοθέσια σχολεῖα καταβάλλεται μηνιαίως ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν 1.000 και δι' ἕκαστον μῆνα τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, συνεντελλομένη διὰ τῶν καταστάσεων πληρωμῆς τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

5. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς περιπτώσεως α' τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ν. 186/1975 εἶναι ὅτι οἱ Σύμβουλοι Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς τακτικοῦ καθηγητοῦ τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων μετὰ τῶν πάσης φύσεως προσαυξήσεων και ἐπιδομάτων. Εἰς τοὺς Συμβούλους Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. και τοὺς Εἰδικούς Συμβούλους παρ' αὐτῶν καταβάλλονται και τὰ εἰς τοὺς ἐντεταλμένους Ὑφηγητὰς τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων καταβαλλόμενα ἐκάστοτε πάσης φύσεως ἐπιδόματα, εἰς δὲ τοὺς εἰσηγητὰς τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. και τὸ ἐκάστοτε καταβαλλόμενον εἰς τοὺς Ἐπιμελητὰς τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων ἐρευνητικὸν ἐπίδομα.

* Ἀρθρον 52.

Ἀποζημίωσις δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας.

1. Διὰ τὴν καταβολὴν ἡμερησίας ἐκτὸς ἔδρας ἀποζημιώσεως και ὀδοιπορικῶν ἐξόδων εἰς τοὺς μετακινουμένους ἐκ τοῦ ἐποπτικοῦ και διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσως πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ἐγγράφονται αἱ ἀναγκαῖοι πιστώσεις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ὀδοιπορικῶν ἐξόδων δικαιούνται και οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων, τῶν ὁποίων ἡ ἔδρα ἐποχιακῶς μετακινεῖται.

2. Εἰς τοὺς ἐν ἀρθρῳ 13 τοῦ Ν.Δ. 65/1973 «παρὶ δαπανῶν κινήσεως τῶν τακτικῶν πολιτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων» διαλαμβανόμενους ὑπαλλήλους περιλαμβάνονται θεωρούμενοι τελούντες ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ και οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διασπόμενοι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ διὰ τὴν συνοδείαν μαθητῶν εἰς σχολικὰς ἐκδρομὰς, ἐγγραφομένων σχετικῶν πιστώσεων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων διὰ τὴν κάλυψιν τῆς δαπάνης κινήσεως αὐτῶν. Ἐν διατεταγμένῃ ὡσαύτως ὑπηρεσίᾳ τελοῦν οἱ ὡς ἄνω ἐκπαιδευτικοὶ διὰ τὴν συνοδείαν μαθητῶν εἰς σχολικὰς περιπάτους.

* Ἀρθρον 53.

Ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα.

1. Τὰ τοῦ συστήματος τηρήσεως τῶν στοιχείων περὶ τῆς ἀτομικῆς, οἰκογενειακῆς, περιουσιακῆς και ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου διεπιόμενου προσωπικοῦ, τὰ τῶν πινάκων ἀρχαιότητος (ἐπετηρίδων) αὐτοῦ και τῶν κατ' αὐτῶν ὑποβαλλόμενων ἐστάσεων, κανονίζονται διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ἡ εἰς προσωπικὸν σύνθεσις ἐκάστου Σχολείου, ἐκάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας και ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας ὡς και ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ Σχολεῖον φοιτῶντων μαθητῶν ἀπεικονίζονται εἰς εἰδικὰ δελτία, τηρούμενα παρὰ τῆ ἀρμοδίᾳ Διευθύνσει τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ὁ τύπος τῶν δελτίων τούτων ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων.

* Ἀρθρον 54.

Μεταθέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

1. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ Δημοτικῆς και Μέσης Ἐκπαίδευσως μετατίθενται:

α) Πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας και δαπάναις τοῦ δημοσίου.

β) Πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας και ἀδαπάναις διὰ τὸ δημόσιον, ἐφ' ὅσον ἡ μετάθεσις ἐνεργεῖται ὑπατιότητι τοῦ μετατιθεμένου.

γ) Τῇ αἰτῆσει των καὶ ἀδαπάνως διὰ τὸ Δημόσιον, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ἐξυπηρετεῖται καὶ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας.

2. Κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν μεταθέσεων ἐπιδιώκεται καὶ ἡ σύμμετρος κατανομή τοῦ προσωπικοῦ μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν καὶ, ἐν ἐκάστη περιφερείᾳ, μεταξὺ τῶν σχολείων.

3. Αἱ μεταθέσεις ἀποφασίζονται εἰς ταχτὸν χρόνον καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἐπομένου σχολικοῦ ἔτους. Μεταθέσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἐπιτρέπονται μόνον, ὅταν, συνεπείᾳ ὑπατιότητος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, ἐπιβάλλεται ἡ ἀμεσος ἀπομάκρυνσις τούτου.

4. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν μεταθέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ γίνεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ὑπὸ τούτου ἐξουσιοδοτουμένου ὄργανου.

5. Ἡ διαδικασία, τὰ ὄργανα, αἱ προϋποθέσεις, τὰ κριτήρια, ἐν οἷς ἡ ἀρχαιότης, τὸ εὐδόκιμον καὶ οἱ οἰκογενειακοὶ λόγοι, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια διὰ τὴν διενέργειαν τῶν μεταθέσεων ὀρίζονται διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐπιτροπομένης παρεκκλίσεως ἐκ τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος.

6. Οἱ ἐκ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μετατιθέμενοι τῇ αἰτῆσει των μετὰ τὴν συμπλήρωσιν συνεχοῦς πενταετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ αὐτῇ θέσει δικαιοῦνται τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καταβαλλομένων ὀδοπορικῶν ἐξόδων καὶ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 55.

Μεταθέσεις Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ.

1. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ἐποπτικὸν προσωπικὸν τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μετατίθενται ὑποχρεωτικῶς ἅμα τῇ συμπληρώσει συνεχοῦς πενταετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ αὐτῇ θέσει.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1, 2, 4 καὶ 5 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 56.

Μεταθέσεις πρὸς συνυπηρέτησιν.

Διὰ Πρ. Δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὀρίζονται τὰ κριτήρια καὶ αἱ προϋποθέσεις, καθ' ἃς οἱ τε ἀνήκοντες καὶ αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως σύζυγοι μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Ἐκπαιδευτικῶν τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν, ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. καὶ Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἀμειψῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δύναται νὰ μετατίθενται κατὰ τὴν σειράν ταύτην καὶ κατὰ προτίμησιν, ἐπὶ τῷ τέλει συνυπηρέτησεως μετὰ τῶν συζύγων των, καὶ μέχρι καλύψεως τοῦ 1/3 τῶν πληρουμένων κατὰ περίπτωσιν διὰ τῶν ταχτικῶν μεταθέσεων θέσεων.

Ἄρθρον 57.

Ἀποσπάσεις ἀπὸ Σχολείου εἰς Σχολεῖον.

1. Ἀποσπάσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ σχολείου εἰς σχολεῖον ἐπιτρέπονται μόνον ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας καὶ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς παρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἀποκλειστικῶς πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπείγουσῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν.

2. Ἀπόσπασις διδακτικοῦ προσωπικοῦ διαρκείας μέχρι δύο μηνῶν ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τῶν ἀρμοδίων Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἢ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. προϊσταμένων τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν.

Παράταξις τῆς διαρκείας τῆς ἀποσπάσεως ἢ ἀπόσπασις διὰ χρόνον μείζονα τοῦ διμήνου ἐνεργεῖται διὰ πράξεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ὀργάνων, ἐκδιδομένης μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

3. Ἀποσπάσεις Διευθυντῶν Σχολείων Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Γυμνασιαρχῶν καὶ Λυκειαρχῶν ἀπαγορεύονται.

4. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐπιτρέπονται ἀποσπάσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀπὸ σχολείου Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας εἰς σχολεῖον ἑτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας τοῦ αὐτοῦ Νομοῦ ἢ Νομαρχιακοῦ Διαμερισμάτος, πρὸς κάλυψιν ἐπείγουσῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν καὶ ἐφ' ὅσον αἱ εἰς διδακτικὸν προσωπικὸν ἀνάγκαι τῶν σχολείων τῆς ἐξ ἧς ἐνεργεῖται ἢ ἀπόσπασις Περιφερείας ἐπιτρέπουσιν τούτου.

Αἱ ἀποσπάσεις αὗται, πλήρως ἠτιολογημέναι, ἀποφασίζονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου καὶ ἐνεργοῦνται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Δ.Ε. ἢ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. διὰ δέμηνον χρονικὸν διάστημα, δυνάμενον νὰ παραταθῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξέλιπον οἱ λόγοι τῆς ἀποσπάσεως.

Ὡσαύτως κατ' ἐξαιρέσιν ἐπιτρέπεται, ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀπόσπασις τῇ αἰτῆσει ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν συζύγων Νομαρχῶν εἰς σχολεῖα τῆς ἑδρας τῆς Νομαρχίας εἰς ἣν ὑπηρετοῦν, πλὴν τῶν περιφερειῶν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τοῦ πῶς Δήμου Θεσσαλονίκης.

5. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν προσλαμβανομένων καὶ ὡς ἀνακληρωτῶν, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 48 τοῦ παρόντος.

6. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν οἱ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἐν ἀποσπάσει ὑπηρετοῦντες ἐπονέρχονται εἰς τὰς ὀργανικὰς των θέσεις ἅμα τῇ λήξει τοῦ διδακτικοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 58.

Λοιπαὶ ἀποσπάσεις.

1. Ἀποσπάσεις διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπιτρέπονται κατὰ τὰς ἐκάστοτε κειμένας διατάξεις περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ὑπουργείου.

2. Ὡσαύτως ἐπιτρέπονται ἀποσπάσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς Ν.Π.Δ. Δικαίου ἐποπτευόμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς ταῦτα ἀποσπασμένων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 25 ἐν συνόλῳ, ἢ δὲ διάρκεια ἀποσπάσεως των τὴν τριετίαν μὴ δυναμένην νὰ ἀνανεωθῇ.

Αἱ κατὰ τὴν παρούσαν παράγραφον ἀποσπάσεις ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ πρότασιν τῶν διοικούντων τὰ Ν.Π.Δ.Δ. συλλογικῶν ὀργάνων καὶ σύμφωνον γνώμην τῶν οἰκείων Κεντρικῶν, διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς, Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων.

3. Κεναὶ ἢ κενούμεναι ὀργανικαὶ θέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλλειοῦ Σχολῆς Σπετσῶν δύναται νὰ πληροῦνται καὶ δι' ἀποσπάσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἀντιστοίχου ἐαθμοῦ ἐκ τῆς Δημοσίας Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

4. Ἡ ἀπόσπασις ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ πρότασιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Σχολῆς.

5. Οἱ κατόπιν μεταθέσεως ἐκ τῆς Δημοσίας Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν Σχολὴν ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ Μ.Ε. λογίζονται ὡς ἀπεσπασμένοι εἰς αὐτήν. Ἡ ἀπόσπασις τούτων διακόπτεται προτάσει τῆς Σχολῆς καὶ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅποτε οὗτοι ἐπανέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τὰς ἐξ ὧν ἀπεσπασθήσαν θέσεις των.

6. Ὁ χρόνος ἀποσπάσεως θεωρεῖται ὡς διανυθείς ἐν τῇ ὀργανικῇ θέσει διὰ πᾶσαν περίπτωσιν.

7. Καταργεῖται ὁ Α.Ν. 1105/46 «περὶ ἀποσπάσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς τὴν Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλλειοῦ Σχολὴν Σπετσῶν», πλὴν τοῦ τρίτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου μόνοῦ αὐτοῦ.

*Άρθρον 59.

Μετατάξεις.

Ἡ κατά τὰς κειμένας διατάξεις μετατάξεις εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον ἢ ὑπαλλήλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ Ν.Π.Δ. Δικαίου εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν, χωρὶς μόνον ἐφ' ὅσον ἡ χρονολογία λήψεως τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν μετατάξιν πτυχίου εἶναι προγενεστέρη τῆς χρονολογίας λήψεως τοῦ πτυχίου τῶν, κατὰ τὸν πίνακα διοριστέων, τελούντων ὑπὸ διορισμὸν ἐν τῷ κλάδῳ πρὸς ὃν ἡ μετατάξις. Τοποθέτησις μετατασσόμενων εἰς σχολεῖα τῆς Περιφέρειας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τοῦ τέως Δήμου Θεσσαλονίκης δὲν ἐπιτρέπεται.

*Άρθρον 60.

Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων.

1. Εἰς τὰς ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν εκπαιδευτικῶν διαλαμβάνονται καὶ βαθμολογοῦνται τὰ οὐσιαστικά προσόντα τούτων, ἐπισημαίνονται δὲ τυχὸν ἀδυναμίας καὶ ἐλαττώματα αὐτῶν.

2. Εἰς τὴν ἐκθεσὶν οὐσιαστικῶν προσόντων ὁ κρινόμενος χαρακτηρίζεται καὶ βαθμολογεῖται ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια συνδέτουν τὴν προσωπικότητα τοῦ εκπαιδευτικοῦ καὶ ἀποτελοῦν τὰ οὐσιαστικά προσόντα αὐτοῦ, εἶναι δὲ ταῦτα τὰ ἐξῆς:

α) Ἐπιστημονικὸν (ἐπιστημονικὴ κατάρτισις, πνευματικὰ προσόντα, συγγραφικὴ ἐργασία, σπουδαί, πτυχία).

β) Διδακτικὸν (παιδαγωγικὴ κατάρτισις, διδακτικὴ ἱκανότης).

γ) Διοικητικὸν (διοικητικὴ δεξιότης).

δ) Εὐσυνειδησία (ὑπηρεσιακὴ εὐσυνειδησία, ἠθικαὶ ἀμοιβαί).

ε) Δράσις καὶ συμπεριφορὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας (ἦθος, χαρακτήρ, κοινωνικὴ παράστασις καὶ δράσις, ποιναί).

3. Εἰς ἕκαστον τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων οἱ εκπαιδευτικοὶ χαρακτηρίζονται καὶ βαθμολογοῦνται ὡς ἀκολουθῶν:

α. Ἐξαιρετός	10 καὶ 9
β. Λίαν καλός	8 καὶ 7
γ. Καλός	6 καὶ 5
δ. Μέτριος	4 καὶ 3
ε. Ἀκατάλληλος	2 καὶ 1

4. Αἱ ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων εἶναι περιγραφικαί, οἱ δὲ χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡ βαθμολογία ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν ἐν παραγράφῳ 2 οὐσιαστικῶν προσόντων δέον ὅπως προκύπτουν ἀδιάσπαστος ἐκ πλήρους αἰτιολογήσεως ὡς καὶ ἐκ τῆς περιγραφῆς, διὰ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, δύο διδακτικῶν.

5. Αἱ ἐκθέσεις συντάσσονται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου διδακτικοῦ ἔτους, ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν ἐπίδοσιν τοῦ κρινομένου κατὰ τὸ διδακτικὸν τοῦτο ἔτος καὶ ὑποβάλλονται μέχρι τέλους Αὐγούστου τὸ βραδύτερον. Εἰς περίπτωσιν ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ μεταθέσεως τοῦ κριτοῦ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, συντάσσονται αὗται καὶ ὑποβάλλονται, ἐφ' ὅσον οὗτος ὑπηρέτησεν ἐπὶ τετράμηρον τοῦλάχιστον ὡς Προϊστάμενος τοῦ κρινομένου, πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἢ μετακινήσεώς του, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὸ μέχρι τῆς συντάξεώς των χρονικὸν διάστημα. Εἰς σύνταξιν ἐκθέσεως ὑποχρεοῦται καὶ ὁ διαδεχθεὶς τὸν ἀποχωρήσαντα ἢ μετατεθέντα, ἐφ' ὅσον καὶ αὗτος ὑπηρέτησεν ἐπὶ τετράμηρον τοῦλάχιστον ὡς προϊστάμενος τοῦ κρινομένου.

6. Ἡ ὑπαίτιος παράλειψις, ἡ καθυστέρησις συντάξεως ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων, ἡ μὴ ἐγκαιρὸς ὑποβολὴ ταύτης ἢ ἡ μὴ κατὰ τὴν παράγρ. 4 τοῦ παρόντος άρθρου σύνταξις ἐκθέσεως, συνιστοῦν πειθαρχικὰ ἀδικήματα. Ὡσαύτως πειθαρχικὸν ἀδίκημα συνιστᾷ ἢ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων παράλειψις ἀσκήσεως πειθαρχικοῦ ἐλέγχου κατὰ τῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ παραγράφῳ παραβατῶν.

7. α) Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τοῦ ὑπηρετούντος ἐν τοῖς Σχολείοις διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως, πλὴν τῶν διευθυντῶν τῶν σχολείων τούτων, συντάσσει, ὡς μόνος κριτής, ὁ οἰκείος Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε.

β) Διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τοῦ προσωπικοῦ τούτου ὁ διευθυντῆς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ὑποβάλλει εἰς τὸν ἀρμόδιον Ἐπιθεωρητὴν Εἰδικὴν Ἐκθεσὶν εἰς ἴδιον φύλλον δι' ἕνα ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτὸν εκπαιδευτικῶν, περιλαμβάνουσαν ἠτιολογημένως κρίσεις, χαρακτηρισμοὺς καὶ βαθμολογίαν ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων («Διοικητικόν»), («Εὐσυνειδησία»), («Δράσις καὶ συμπεριφορὰ»).

Ὁ ἀρμόδιος Ἐπιθεωρητῆς ὀφείλει, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν ἐν λόγῳ Εἰδικὴν Ἐκθεσὶν, εἰς περίπτωσιν δὲ διαφωνίας πρὸς τὰς κρίσεις, τοὺς χαρακτηρισμοὺς καὶ τὴν βαθμολογίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου, νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἐπ' αὐτῶν διαφωνίαν του ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων. Ἡ Εἰδικὴ αὕτη Ἐκθεσις συνυποβάλλεται μετὰ τῆς ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων.

γ) Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων διὰ τοὺς διευθυντὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων συντάσσει, ὡς μόνος κριτής, ὁ οἰκείος Ἐπιθεωρητῆς Δ.Ε.

8. α) Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τοῦ ὑπηρετούντος ἐν τοῖς Σχολείοις Μ.Ε. διδακτικοῦ προσωπικοῦ, πλὴν τῶν διευθυντῶν τῶν Σχολείων τούτων, συντάσσει, ὡς μόνος κριτής, ὁ οἰκείος προϊστάμενος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε., ἐφ' ὅσον ὁ κρινόμενος εἶναι τῆς αὐτῆς ειδικότητος πρὸς τὴν ἰδικὴν του, ἄλλως ὁ ἀρμόδιος Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. ἀντιστοίχου ειδικότητος.

β) Διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων τοῦ προσωπικοῦ τούτου ὁ διευθυντῆς τοῦ Σχολείου Μ.Ε. ὑποβάλλει εἰς τὸν ἀρμόδιον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μ.Ε. Εἰδικὴν Ἐκθεσὶν εἰς ἴδιον φύλλον δι' ἕνα ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτὸν εκπαιδευτικῶν, περιλαμβάνουσαν ἠτιολογημένως κρίσεις, χαρακτηρισμοὺς καὶ βαθμολογίαν ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων («Διοικητικόν»), («Εὐσυνειδησία»), («Δράσις καὶ συμπεριφορὰ»).

Ὁ ἀρμόδιος Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. ὀφείλει, κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν ἐν λόγῳ Εἰδικὴν Ἐκθεσὶν, εἰς περίπτωσιν δὲ διαφωνίας πρὸς τὰς κρίσεις, τοὺς χαρακτηρισμοὺς καὶ τὴν βαθμολογίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου, νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἐπ' αὐτῶν διαφωνίαν του ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων. Ἡ Εἰδικὴ Ἐκθεσις συνυποβάλλεται μετὰ τῆς ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων.

γ) Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων διὰ τοὺς διευθυντὰς τῶν Σχολείων Μ.Ε. συντάσσει, ὡς μόνος κριτής, ὁ προϊστάμενος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε., ἐφ' ὅσον ὁ κρινόμενος εἶναι τῆς αὐτῆς ειδικότητος πρὸς τὴν ἰδικὴν του, ἄλλως ὁ ἀρμόδιος Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. ἀντιστοίχου ειδικότητος. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ Προϊστάμενος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε., ὡς καὶ ὁ ἀρμόδιος Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε., ἐνεργοῦν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἑδαφίῳ β' τῆς παρούσης παραγράφου ὀριζόμενα.

9. Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν ὑπηρετούντων εἰς γραφεῖα Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ ἢ εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας εκπαιδευτικῶν συντάσσουν οἱ προϊστάμενοι τῶν γραφείων ἢ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων δι' ἅπαντα τὰ οὐσιαστικά προσόντα, πλὴν τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ διδακτικοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εκπαιδευτικοί.

10. Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων τοῦ Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσως ὡς καὶ τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. Προϊσταμένων Προτύπων Λυκείων συντάσσουν οἱ οἰκείοι Ἐπόπται.

11. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ οἰκείου Ἐπόπτου Μ.Ε., δύναται νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς παρὰ τῷ προτείνοντι ὑπηρετούντας Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Μ.Ε. ἢ ἐπιθεωρητὰς καὶ ἡ σύνταξις ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Μ.Ε. τῆς ειδικότητος Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. - Προϊσταμένου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπηρετεῖ μεγάλος ἀριθμὸς Καθηγητῶν τῆς ειδικότητος ταύτης.

12. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος προβλεπόμενα λοιπὰ κωλύματα διὰ τὴν σύνταξιν ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων ἰσχύουν καὶ διὰ τὰς ἐκθέσεις τοῦ παρόντος άρθρου.

Εἰς περίπτωσιν κωλύματος, τὴν ἐκθεσὶν συντάσσει ὁ προϊστάμενος τοῦ κωλυομένου.

13. Τὰ τοῦ τύπου καὶ τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων, τὰ τῆς ἐπιδείξεως ἢ ἀνακοινώσεως τούτων, τὰ τῶν δυναμένων νὰ ὑποβληθῶν ἐνστάσεων ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια, ἀφορῶσα εἰς τὰς ἐκθέσεις ταύτας, ὀρίζονται διὰ Π. Δ./των, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

14. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὀρίζονται οἱ κριταὶ κατὰ μὴ προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ παρόντος περιπτώσεις.

Ἄρθρον 61.

Σύστημα προαγωγῶν.

1. Αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται α) κατ' ἐκλογὴν, β) κατ' ἀρχαιότητα.

2. Ὡς προακτέαι κατ' ἐκλογὴν κρίνονται:

α) Εἰς τοὺς βαθμοὺς τῆς Νηπιαγωγῆς Α', τοῦ Διδασκάλου Α' καὶ τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ, οἱ συγκεντροῦντες βαθμολογίαν τοῦλάχιστον 40 μονάδων καὶ μὴ λαβόντες κατὰ μέσον ὄρον εἰς οὐδὲν τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων τὸν χαρακτηρισμὸν «Μέτριος» ἢ «Ἀκατάλληλος».

β) Εἰς τοὺς βαθμοὺς τοῦ Διευθυντοῦ Β' (Νηπιαγωγῶν καὶ Διδασκάλων) καὶ τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου οἱ συγκεντροῦντες βαθμολογίαν τοῦλάχιστον 43 μονάδων καὶ μὴ λαβόντες κατὰ μέσον ὄρον εἰς οὐδὲν τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων χαρακτηρισμὸν κατώτερον τοῦ «λίαν καλός».

γ) Εἰς τοὺς βαθμοὺς τοῦ Διευθυντοῦ Α' (Νηπιαγωγῶν καὶ Διδασκάλων), τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ τοῦ Λυκειαρχοῦ, οἱ συγκεντροῦντες βαθμολογίαν τοῦλάχιστον 45 μονάδων καὶ μὴ λαβόντες κατὰ μέσον ὄρον εἰς οὐδὲν τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων χαρακτηρισμὸν κατώτερον τοῦ «λίαν καλός».

3. Ὡς προακτέαι κατ' ἀρχαιότητα κρίνονται οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ κριθοῦν κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὡς κατ' ἐκλογὴν προακτέαι καὶ ἔχοντες εἰς ἅπαντα τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα χαρακτηρισμὸν τοῦλάχιστον «καλός».

4. Ὡς μὴ προακτέαι κρίνονται οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ χαρακτηρισθῶν κατὰ τὰς παραγράφους 2 καὶ 3 ὡς προακτέαι κατ' ἐκλογὴν ἢ κατ' ἀρχαιότητα.

5. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς θέσεις ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἢ τὴν πρόκρισιν διὰ τοιαύτας θέσεις, ὅπου αὕτη προβλέπεται, ἀπαιτεῖται βαθμολογία τοῦλάχιστον 47 μονάδων καὶ χαρακτηρισμὸς «ἐξαιρετος» εἰς τέσσαρα τοῦλάχιστον προσόντα. Προσέτι δὲ οἱ κρινόμενοι δέον νὰ διακριθῶνται ἀποδεικτικῶς διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς, διδασκαλικὰς καὶ διοικητικὰς ἱκανότητάς των, συνεκτιμωμένης τῆς ὅλης εἰκόνας, ἣν ἐμφανίζει ὁ ἀτομικὸς φάκελος αὐτῶν.

6. Διὰ τὴν ἐξαγωγήν τῆς βαθμολογίας τῶν κρινόμενων πρὸς προαγωγὴν εὐρίσκειται ὁ ἀκριθὲς μέσος ὄρος βαθμολογίας τῶν κατὰ τὴν παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 62 ἐκθέσεων κατὰ οὐσιαστικὸν προσόν. Οἱ οὕτως ἐξευρισκόμενοι μέσοι ὄροι ἀθροίζονται καὶ προσδιορίζεται τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα. Κλάσμα ἡμισείας μονάδος καὶ ἄνω εἰς τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα στρογγυλοποιεῖται εἰς τὴν ἀνωτέραν μονάδα, ἄλλως παραλείπεται.

7. Ὅπου συντρέξει περίπτωσις ἐξαγωγῆς βαθμολογίας καὶ ἐξ ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων συνταχθεῖσιν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 651/1970, οἱ ἐν αὐταῖς χαρακτηρισμοὶ ἀνάγονται εἰς βαθμολογίαν διὰ διπλασιασμοῦ τῶν ἐκ τῶν χαρακτηρισμῶν τούτων προκύπτόντων ἀριθμῶν.

8. Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως παντὸς βαθμοῦ καὶ κλάδου (διδασκτικοῦ — ἐποπτικοῦ) συνταχθεῖσαι διὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1974—75 καὶ 1975—76 δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οὐδὲ καταχωρίζονται εἰς τὰ ἀτομικὰ δελτία αὐτῶν, ἐξαιρέσει τῶν συνταχθεῖσιν διὰ διακρίσεως δοκιμαστικῆν ὑπηρεσίαν ἢ διὰ στερομένου παντελῶς ἐκθέσεων κατὰ τὴν τελευταίαν ὀκταετίαν ἀρχαίαν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1966—67.

9. Ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων συνταχθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, εἰὰν τὸ ἀρμόδιον ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑποβαλλομένου ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος, κρίνῃ ὅτι αὐταὶ συνετάχθησαν ἀποδεικτικῶς βάσει πολιτικῶν κριτηρίων ἢ ἐμφανίζον ἀδικαιολόγητον μείωσιν κατὰ δύο τοῦλάχιστον μονάδας εἰς τὸ «ἥθος» ἐναντι προηγουμένων ἢ ἐπομένων ἐκθέσεων.

Ἄρθρον 62.

Πίνακες προακτέων.

1. Αἱ προαγωγαὶ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ ἐνεργοῦνται βάσει πινάκων προακτέων.

2. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ κρίνονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Συμβουλίων ἀπᾶξ τοῦ ἔτους, κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Δικαίωμα κρίσεως ἔχουν οἱ συμπληροῦντες μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ ἐπομένου τῆς κρίσεως ἔτους τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς προαγωγὴν χρόνον.

3. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς οἱ ἐκπαιδευτικοὶ κρίνονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Συμβουλίων ἀπᾶξ τοῦ ἔτους κατὰ μῆνα Μαῖον.

Προκειμένης μὲν συντάξεως πινάκων προακτέων εἰς τοὺς βαθμοὺς Νηπιαγωγῆς Α' καὶ Διευθυντῆς Β' τοῦ Κλάδου τῶν Νηπιαγωγῶν, Διδασκάλου Α' καὶ Διευθυντοῦ Β' τοῦ Κλάδου τῶν Διδασκάλων, ὡς καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Β. Γυμνασιάρχου τῶν ἐκπαιδευτικῶν Μ. Ἐκπαίδευσως ἀπάντων τῶν Κλάδων, τίθεται ὑπὸ κρίσιν ἐκ τῶν συμπληρούντων, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους κρίσεως, τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς προαγωγὴν χρόνον, ἀριθμὸς μέχρι τῶν τετραπλασίου τῶν κατὰ βαθμὸν κενῶν θέσεων, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν μελλουσῶν νὰ κενωθῶν τοιούτων, κατὰ σειράν ἀρχαιότητος βάσει τῆς οἰκείας ἐπετηρίδος.

Προκειμένης δὲ συντάξεως πινάκων προακτέων εἰς τοὺς βαθμοὺς τῆς Διευθυντῆς Α' τοῦ Κλάδου Νηπιαγωγῶν, τοῦ Διευθυντοῦ Α' τοῦ Κλάδου Διδασκάλων, τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ τοῦ Λυκειαρχοῦ κρίνονται ἅπαντες οἱ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους κρίσεως συμπληροῦντες τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον.

4. Τὰ ἀρμόδια Συμβούλια κρίσεως, βάσει τῶν ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν κρινόμενων, τῶν συνταχθεῖσιν κατὰ τὰ διακρινόμενα τελευταῖα πέντε, κατ' ἀνώτατον ὄριον, ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν ἐξ οὗ ἢ προαγωγῆ, κρίνουν ἕκαστον ἐκπαιδευτικόν, κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 61 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα, καὶ χαρακτηρίζουν τούτον ὡς προακτέον κατ' ἐκλογὴν ἢ κατ' ἀρχαιότητα ἢ ὡς μὴ προακτέον. Ἐν συνεχείᾳ τὰ ἀρμόδια Συμβούλια συντάσσουν πίνακας προακτέων:

α) Κατ' ἐκλογὴν, εἰς τοὺς βαθμοὺς Νηπιαγωγῆς Α', Διδασκάλου Α' καὶ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ.

β) Κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς.

γ) Κατ' ἐκλογὴν, εἰς τοὺς βαθμοὺς Διευθυντοῦ Β' (Νηπιαγωγῶν, Διδασκάλων) καὶ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου.

δ) Κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς.

ε) Κατ' ἐκλογὴν, εἰς τοὺς βαθμοὺς Διευθυντοῦ Α' (Νηπιαγωγῶν, Διδασκάλων), Γυμνασιάρχου καὶ Λυκειαρχοῦ.

5. Δι' ὅσους δὲν εὐρίστανται αἱ κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσόντων, τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον, διαπιστοῦν τοῦτο ἐν τῷ πρακτικῷ, ἐπιφυλάσσεται νὰ κρίνῃ τούτους εἰς προσεχῆ συνεδρίαν ὀριζομένην διὰ τοῦ πρακτικοῦ. Οὗτοι, κρινόμενοι ἐν συνεχείᾳ ὡς προακτέαι, ἐντάσσονται εἰς τὴν ἀνήκουσαν αὐτοῖς σειράν τῶν πινάκων προακτέων, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ὁποίων εἶχεν ἐπιφυλαχθῆ τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον. Ἐὰν καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην τούτην συνεδρίαν διαπιστωθῆ ἀνυπαρξία ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων, τὸ Συμβούλιον παραγγέλλει τὴν ἕκτακτον ἐπιθεώρησιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν ἐκπαιδευτικοῦ καὶ τὴν σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως οὐσιαστικῶν προσόντων, βάσει τῆς ὁποίας τὸ Συμβούλιον χωρεῖ εἰς κρίσιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

6. Οί διατελούντες εις άναρρωτικήν ή εκπαιδευτικήν άδειαν κρίνονται και προάγονται διαρκούσης της τοιαύτης εκ της ενεργού ύπηρεσίας άπουσίας των, εφ' όσον κέκτηνται κατά τας διατάξεις του παρόντος τά προς κρίσιν και προαγωγήν προόντα.

7. Έκπαιδευτικοί, καθ' ών έκκρεμεί άρξαμένη και μη περιωφείσα παιδαρχική δίωξις, δέν κρίνονται, εφ' όσον έκκρεμεί ή τοιαύτη δίωξις. Ούτοι μετά την τελεσίδικον έκδίκασιν της παιδαρχικής ύποθέσεως των, κρίνονται κατά την πρώτην τακτικήν ή έκτακτον σύνοδον του οικείου Συμβουλίου κρίσεως και, εφ' όσον κριθούν πρακτέοι, προάγονται ανακτώντες την άρχαιότητά των μεταξύ των συναδέλφων των, άδιαφόρως ύπαρξεως ή μη κενών θέσεων. Οί ούτω προαγόμενοι καταλαμβάνουν ύποχρεωτικώς τάς πρώτας κενουμένας θέσεις.

8. Η σειρά εν έκάστω πίνακι πρακτέων κατ' έκλογήν ή κατ' άρχαιότητα προσδιορίζεται εκ της άρχαιότητος εν τώ βαθμώ. Κατ' εξαίρεσιν εις τούς πίνακας των πρακτέων κατ' έκλογήν προτάσσονται, εκ των κρινόμενων ούτως, οί κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, επί θεμάτων συναφών προς την ειδικότητά των, Σχολής της ήμεδαπής ή ισουίμου της άλλοδαπής. Η μεταξύ των προτασσομένων σειρά προσδιορίζεται εκ της άρχαιότητος εν τώ βαθμώ.

9. Αί ούχί παμψηφεί λαμβανόμεναι άποφάσεις των Συμβουλίων περι χαρακτηρισμού των εκπαιδευτικών ως πρακτέων κατ' άρχαιότητα ή ως μη πρακτέων ανακοινούνται επί αποδείξει εις τούς ούτω κρινόμενους.

10. Οί κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου συντασσόμενοι πίνακες πρακτέων υποβάλλονται προς τόν Υπουργόν εντός 10 ήμερών, προς επικύρωσιν, δημοσιευόμενοι μετά ταύτα διά της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Οί εκ τούτων συντασσόμενοι διά την πλήρωσιν θέσεων του βαθμού του Πρωτοβαθμίου Καθηγητού ισχύουν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου του επομένου ήμερολογιακού έτους, οί δε διά την πλήρωσιν θέσεων των λοιπών βαθμών μέχρι τέλους Μαΐου του έτους τούτου.

11. Άναρρωπή υπό του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων των υπό των Υπηρεσιακών Συμβουλίων καταρτιζόμενων πινάκων χωρεί ήτιολογημένως μόνον διά νομικήν πλημμέλειαν εντός δέκα πέντε ήμερών από της εις αυτόν ύποβολής των πινάκων προς επικύρωσιν. Παρερχομένης άπράκτου της προθεσμίας ταύτης οί πίνακες καθίστανται όριστικοί.

Εις περίπτωσιν αναπομπής των πινάκων, τó οικείο Συμβούλιον άποφίνεται ήτιολογημένως εντός 10 ήμερών, ανακοινούν την άπόφασίν του εις τόν Υπουργόν, οί δε πίνακες καθίστανται όριστικοί.

12. Αί προαγωγαι εις θέσεις Έπιθεωρητών Δ.Ε. Α' και Έποπτών Δ.Ε. ως και εις θέσεις Γενικών Έπιθεωρητών Μ.Ε. και Έποπτών Μ.Ε. ενεργούνται βάσει πινάκων πρακτέων. Προς τούτο τά άριθμόδια Συμβούλια κρίνουν άπαξ του έτους, κατά μήνα Μαΐου, άποντας τούς μέχρι τέλους Δεκεμβρίου του έτους κρίσεως συμπληρούντας τόν προς προαγωγήν άπαιτούμενον χρόνον και συντάσσουιν πίνακας κατ' έκλογήν πρακτέων εις τας ως άνω θέσεις κατά τας διατάξεις του παρόντος, οίτινες, κυρούμενοι και δημοσιευόμενοι κατά τά άνωτέρω, ισχύουν μέχρι τέλους Άπριλίου του επομένου της συντάξεώς των ήμερολογιακού έτους.

13. Διά τούς επί βαθμώ 3ου εκπαιδευτικούς λειτουργούς Δ.Ε. και Μ.Ε. ó χρόνος ó διανυθείς εν τώ στρατευματι από της όρκωμοσίας των μέχρι της ήγκαταστάσεώς των εις τά καθήκοντά των, λογίζεται ως χρόνος διανυθείς εις τόν βαθμόν δν φέρουν.

Άρθρον 63.

Τρόπος προαγωγών.

1. Αί προαγωγαι ενεργούνται εκ των πινάκων πρακτέων.

2. Η πλήρωσις των κενών θέσεων του προσωπικού του κλάδου Νηπιαγωγών ενεργείται:

α) Εις τόν βαθμόν Νηπιαγωγού Α' κατά 60% εκ του πίνακος κατ' έκλογήν και 40% εκ του πίνακος κατ' άρχαιότητα.

3) Εις τόν βαθμόν Διευθυντριας Β' κατά 70% εκ του πίνακος κατ' έκλογήν και 30% εκ του πίνακος κατ' άρχαιότητα.

γ) Εις τόν βαθμόν Διευθυντριας Α' μόνον κατ' έκλογήν.

3. Η πλήρωσις των κενών θέσεων του προσωπικού του κλάδου Διδασκόλων ως και τών Έπιθεωρητών Α' Δ.Ε. και Έποπτών Δ.Ε. ενεργείται:

α) Εις τόν βαθμόν Διδασκόλου Α' κατά 60% εκ του πίνακος κατ' έκλογήν και 40% εκ του πίνακος κατ' άρχαιότητα.

β) Εις τόν βαθμόν Διευθυντού Β' κατά 70% εκ του πίνακος κατ' έκλογήν και 30% εκ του πίνακος κατ' άρχαιότητα.

γ) Εις τόν βαθμόν Διευθυντού Α' μόνον κατ' έκλογήν.

δ) Εις θέσεις Έπιθεωρητών Α' Δ.Ε. και Έποπτών Δ.Ε. μόνον κατ' έκλογήν.

4. Η πλήρωσις των κενών θέσεων του διδακτικού και έποπτικού προσωπικού της Μέσης Έκπαίδευσεως ενεργείται:

α) Εις τόν βαθμόν του Πρωτοβαθμίου καθηγητού (θέσεις ενιαίαι) κατ' έκλογήν και κατ' άρχαιότητα.

β) Εις τόν βαθμόν του Βοηθού Γυμνασιάρχου κατά 70% εκ του πίνακος κατ' έκλογήν και κατά 30% εκ του πίνακος κατ' άρχαιότητα.

γ) Εις τόν βαθμόν του Γυμνασιάρχου και εις τόν βαθμόν του Λυκειάρχου μόνον κατ' έκλογήν.

δ) Εις θέσεις έποπτικού προσωπικού Μ.Ε. μόνον κατ' έκλογήν.

5. Κατά τας ενεργουμένας συγχρόνως προαγωγάς εκ του πίνακος πρακτέων, οί κατ' έκλογήν προαγόμενοι καθίστανται άρχαιότεροι των κατ' άρχαιότητα προαγομένων.

6. Έάν ó αριθμός των περιλαμβανομένων εις πίνακα πρακτέων κατ' έκλογήν δέν καλύπτει τó όριζόμενον, κατά περίπτωσιν, ποσοτόν, αί θέσεις πληρουνται εκ του πίνακος των κατ' άρχαιότητα και αντίστροφως.

7. Εις ήν περίπτωσιν, συντελεί τής ποσοστιαίας (κατ' έκλογήν και κατ' άρχαιότητα) πληρώσεως των κενών θέσεων, έπίκειται ή προαγωγή, κατ' άρχαιότητα, εκπαιδευτικού, νεωτέρου εν τή έπετηρίδι συναδέλφου του πρακτέου κατ' έκλογήν και μη δυναμένου να προαχθή λόγω καλύψεως του ποσοτού των κατ' έκλογήν πρακτέων, προάγεται, καθ' ύψέρβασιν κατ' έκλογήν και επί μειώσεως του αριθμού των πρακτέων κατ' άρχαιότητα, ó κατά τά ως άνω άρχαιότερος και κατ' έκλογήν πρακτέος.

8. Αί κεναι ή κενούμεναι θέσεις πληρουνται ύποχρεωτικώς εκ των έγγεγραμμένων εις τούς πίνακας πρακτέων και κατά την εν αυτοίς σειράν εντός μηνός από της επικυρώσεως των πινάκων ή της κενώσεως των θέσεων.

9. Εις ήν περίπτωσιν, δι' οιονδήποτε λόγον, ήθελε καθυστερήσει ή κατάρτισις και ή επικύρωσις των πινάκων πρακτέων, αί προαγωγαι εις θέσεις κενάς κατά την κατάρτισιν των πινάκων ανατρέχουν, εφ' όσον μέν συντελούνται εκ πινάκων, οίτινες έδει να συνταχθούν κατά Μαΐου, από της 15ης Ιουλίου του έτους κρίσεως, εφ' όσον δε συντελούνται εκ πινάκων, οίτινες έδει να συνταχθούν κατά μήνα Μάρτιον, από της 15ης του μηνός Μαΐου του έτους κρίσεως.

10. Εις ήν περίπτωσιν ήθελον καθυστερήσει δι' οιονδήποτε λόγον πέραν του μηνός αί προαγωγαι προς πλήρωσιν θέσεων κενωθεισών μετά την έναρξιν ισχύος των πινάκων, αΰται ανατρέχουν άφ' ής συνεπληρώθη μήν από της κενώσεως των θέσεων.

11. Αί εν τινι βαθμώ κεναι θέσεις δύναται μετ' άπόφασιν του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων να λογίζονται κεναι και διά πάντας τούς κατωτέρους βαθμούς του αυτού Κλάδου.

Άρθρον 64.

Κρινόμενοι δις μη πρακτέοι.

1. Οί κρινόμενοι δις κατά συνέχειαν μη πρακτέοι παραπέμπονται δι' έγγράφου του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων εις τó οικείο Υπηρεσιακό Συμβούλιον με τó έρώτημα της απολύσεως ένεκεν ανεπαρκείας περι την έκτέλεσιν των καθηκόντων των.

2. Αι διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν δίσ, οὐχὶ κατὰ συνέχειαν, κριθέντων μὴ προακτέων καὶ κρινομένων ἐκ τρίτου μὴ προακτέων.

3. Τὰ οἰκεία Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια κρίνοντα κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου δύναται νὰ ἀποφαίνωνται περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν εἰς αὐτὰ παραπεμπόμενων ἢ τῆς μετατάξεως τούτων εἰς ὁμοιοβάθμους προσωρινὰς θέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν, συνιστωμένης διὰ Π. Δ/τος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, καὶ καταργουμένης ἅμα τῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐξόδῳ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν εἰς ταύτας μετατασσομένων. Μετάταξις χωρεῖ μόνον διὰ συμπληρώσαντας ὑπερπλεετῆ δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 65.

Ἐνστάσεις.

Διὰ τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ παρόντος νόμου ἐκδιδομένου Π. Δ/τος ὀρίζονται τὰ τῶν εἰς δευτέρον βαθμὸν κρίσεων ὡς καὶ τὰ τῶν δυναμένων νὰ ὑποβληθοῦν ἐνστάσεων κατ' ἀποφάσεων τῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, δι' ὧν ἐκρίθησαν, οὐχὶ παμψηφεί, ἐκπαιδευτικοὶ ὡς μὴ προακτέοι ἢ προακτέοι κατ' ἀρχαιότητα.

Ἄρθρον 66.

Πειδαρχικὸν δίκαιον.

Τὰ ἀσκούντα τὴν πειδαρχικὴν δικαιοδοσίαν ὄργανα ἐπὶ τοῦ ἐποπτικοῦ καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως καθορίζονται διὰ Πρὶ Δ/τος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, φυλαττομένης κατὰ τὰ λοιπὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ τοῦ πειδαρχικοῦ δικαίου τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 67.

Στέγασις Γραφείων ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ.

Τὰ Γραφεῖα τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στεγάζονται εἰς δημόσια κτίρια ἐξαιρέσει τῶν διδασκῶν Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. Ἐλλείψει δημοσίων κτιρίων, στεγάζονται εἰς ἰδιωτικά οἰκήματα κατὰ τὰς διατάξεις περὶ στεγάζσεως δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐγγραφομένων πρὸς τοῦτο εἰδικῶν πιστώσεων εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 68.

Ἰδιωτικὴ Ἐκπαιδεύσις.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος εφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῆς Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, Δημοτικῆς καὶ Μέσης, καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Φιλικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας.

2. Ἡ πρόσληψις τῶν Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτικῶν ὑπὸ τῶν Ἰδιοκτητῶν γίνεται, μέχρι τῆς διὰ Νόμου ρυθμίσεως τῶν θεμάτων τῆς Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 3855/58 «περὶ τρόπου πρόσληψεως καὶ μισθοδοσίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων» διὰ μίαν τοῦλάχιστον τριετίαν, ἀνανεουμένην αὐτοδικαίως, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ἡ λειτουργία τοῦ σχολείου. Δικαίωμα τοῦ ἰδιοκτῆτος πρὸς μὴ ἀνανέωσιν χωρεῖ μόνον μετ' ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, εἰς ὃ ὁ ἰδιοκτῆτης δέον νὰ προσφύγῃ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ τελευταίου διδακτικοῦ ἔτους τῆς τριετίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει μέχρι τῆς διὰ νόμου ρυθμίσεως τῶν θεμάτων τῆς Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὡδεῖς ἰδιωτικὸς ἐκπαιδευτικὸς δύναται νὰ ἀπολυθῆ, εἰ μὴ μόνον δι' ἀποφάσεως τῶν οἰκείων Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων.

3. Προκειμένου περὶ ἀναπληρωτῶν, ἰσχύουν αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1—3 τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ παρόντος.

4. Ὡς πρὸς τὴν πρόσληψιν καθηγητῶν ξένων γλωσσῶν, ἐξακολουθεῖν ἐφαρμοζόμεναι, κατὰ παρέκκλισιν, αἱ ἰσχύουσαι μέχρι τοῦδε διατάξεις.

5. Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ἰδιωτικῶν Σχολείων ἀσκοῦν οἷα καὶ οἱ τῶν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καθήκοντα, ἐξαιρέσει τῆς πειδαρχικῆς δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ Ἰδιωτικά Σχολεῖα δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

6. Ἀρμοδία Γνωμοδοτικὰ Συμβούλια διὰ τὴν ἴδρυσιν ἰδιωτικῶν σχολείων ἢ τὴν προσθήκην τάξεων κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2545/40 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καὶ οἰκοτροφείων» ὀρίζονται τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενα.

7. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως διατηρεῖται, περιοριζομένης ἐφεξῆς τῆς ἀρμοδιότητός του ἐπὶ θεμάτων γνωμοδοτήσεως κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις καὶ ἐπὶ θεμάτων φροντιστηρίων.

8. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἰδιωτικά σχολεῖα καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν αὐτῶν εφαρμόζονται αἱ ἀντιστοιχοὶ κείμεναι διατάξεις.

9. Οἱ εἰς ἰδιωτικά ἐκπαιδευτήρια καὶ ἐκπαιδευτήρια ἐν γένει μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ Κράτος προβλεπόμενοι ἢ ὑπηρετούντες Ἐπίπται Μ.Ε. καὶ Δ.Ε., Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε., Ἐπιθεωρηταὶ Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καὶ Ἐθνικῶν Σχολείων καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὑποκαθίστουν τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενον ἐποπτικὸν προσωπικὸν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ὑπερ ἀσπεί καὶ ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων καὶ τοῦ προσωπικοῦ των ἀπάσας τὰς ἐπὶ τῶν ἀντιστοιχῶν Δημοσίων Σχολείων προβλεπόμενας ἀρμοδιότητας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ἄρθρον 69.

Ὑπηρεσία Γραφείων.

1. Εἰς τὰ Γραφεῖα ἐκάστης Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. καὶ Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. τοποθετεῖται διὰ μεταθέσεως ἀνά εἰς Διδάσκαλος Α' ἢ Πρωτοβάθμιος Καθηγητής, κατὰ περίπτωσιν, ὡς προϊστάμενος τοῦ εἰς ταῦτα ὑπηρετούντος διοικητικοῦ προσωπικοῦ. Οὗτοι, ἀποφάσει τοῦ οἰκείου Ἐπίπτου ἢ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπιθεωρητοῦ, δύναται νὰ ὑπογράφουν ἔγγραφα κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ.

Τὰ τῶν μεταθέσεων τῆς παρουσίας παραγράφου καθορίζονται εἰδικότερον διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ παρόντος προβλεπομένου Π. Δ/τος. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἢ εἰς τὰ ὡς εἴρηται Γραφεῖα ὑπηρεσία τῶν μετατιθεμένων ἐκπαιδευτικῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὴν τριετίαν.

2. Αἱ κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑφιστάμεναι 1073 θέσεις τοῦ Κλάδου τῆς Β' Κατηγορίας Γραφείων—Δακτυλογράφων αὐξάνονται εἰς 1.400 κατανεμώμεναι καὶ διαρρυθμίζονται εἰς δύο Κλάδους περιφερειακῶν ὑπαλλήλων τῆς Β' Κατηγορίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὡς ἀκολούθως:

- α) Κλάδος Β11 Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων Β' Κατηγορίας:
42 θέσεις ἐπὶ βαθμῷ 4φ
84 θέσεις ἐπὶ βαθμῷ 5φ
924 θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς 10φ ἕως 6φ

1050 Σύνολον.

- β) Κλάδος Β12 Δακτυλογράφων Β' Κατηγορίας:
14 θέσεις ἐπὶ βαθμῷ 4φ
28 θέσεις ἐπὶ βαθμῷ 5φ
308 θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς 10φ ἕως 6φ

350 Σύνολον.

3. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον θέσεις κατανεμώμεναι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. καὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δ.Ε. καὶ Μ.Ε.

4. Διὰ τὴν πληρῶσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν Κλάδων Β11 καὶ Β12 δύναται νὰ προκηρῦσσονται τοπικοὶ κατὰ Νομὸν διαγωνισμοὶ διενεργούμενοι κατὰ τὰς ἐκάστοτε περὶ προσλήψεως προσωπικοῦ δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἰσχύουσας διατάξεις. Οἱ καταρτιζόμενοι πίνακες ἐπιτυχίας εἰς τοὺς τοπικοὺς διαγωνισμοὺς ἰσχύουν ἐπὶ ἓν ἔτος διὰ τὴν πληρῶσιν ἀποκλειστικῶς τῶν ἐν τῷ Νομῷ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ διαγωνισμὸς, κενῶν ἢ κενουμένων θέσεων.

5. Μέχρι πληρώσεως τῶν μετὰ τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ κατανομῆν ὑφισταμένων κενῶν θέσεων τῶν Κλάδων Β11 καὶ Β12, δύναται νὰ ἀποσπῶνται εἰς τὰ ἐν παραγράφῳ 3 Γραφεῖα ἐκπαιδευτικοὶ Δ.Ε. καὶ Μ.Ε., ἀντιστοίχως, ἐπὶ βαθμῶν οὐχὶ ἀνωτέρω τοῦ Διδασκάλου Α' καὶ τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ οἰκίᾳ Περιφέρειᾳ.

Ἡ ἀπόσπασις ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, εἰσηγήσει τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκείας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας, διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ ἀνώτερον τῶν δύο ἐτῶν, μὴ δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ.

6. Ὁ δι' ἕκαστον τῶν Γραφείων ἀριθμὸς τῶν ἀποσπασμένων ἐκπαιδευτικῶν μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ εἰς ταῦτα ὑπηρετούντος προσωπικοῦ τῶν Κλάδων Β11 καὶ Β12 ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν ἀριθμὸν τῶν θέσεων, αἵτινες ὀρίζονται διὰ τῆς ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ κατανομῆς. Ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου συνιστᾷ πειθαρχικὸν ἄδίκημα διὰ τὸν διατάξαντα τὴν παράνομον ἀπόσπασιν.

7. Οἱ μετὰ τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ κατανομῆν τῶν θέσεων εἰς τὰ Γραφεῖα ὑπεράριθμοι ἐκπαιδευτικοὶ Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. μετατίθενται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος εἰς θέσεις σχολείων. Ὡσαύτως μετατίθενται εἰς θέσεις σχολείων καὶ οἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ Γραφεῖα Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων — Ἐποπτικῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν ἐκπαιδευτικοὶ Δ.Ε. καὶ Μ.Ε.

8. Οἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι τοῦ Κλάδου Γραφείων — Δακτυλογράφων καταλαμβάνουσι αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως θέσεις εἰς τὸν περὶ οὗ ἡ παράγραφος 2 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ Κλάδον Β11. Οἱ ἐκ τούτων ἀσκούντες καθήκοντα δακτυλογράφου ἐξακολουθοῦν ἀσκούντες τὰ καθήκοντα ταῦτα μέχρι πληρώσεως τῶν θέσεων τοῦ Κλάδου Β12 Δακτυλογράφων.

9. Ἀρμοδία ὑπηρεσία διὰ τὰ θέματα καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κλάδων Β11 καὶ Β12 εἶναι ἴδιον Τμήμα τῆς Διευθύνσεως Διοικητικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων.

10. Συνιστῶνται κατὰ τὴν Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων α) τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον διὰ τὰ θέματα καταστάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος ἀρθροῦ διεπομένου προσωπικοῦ τῶν Κλάδων Β11 καὶ Β12 καὶ β) τριμελὲς Πειθαρχικὸν Συμβούλιον διὰ τοὺς αὐτοὺς ὑπαλλήλους, συγκροτούμενα ἕκαστον ἐξ ἐνὸς διοικητικοῦ ὑπαλλήλου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας ἐπὶ βαθμῶν 3ῳ ἢ 2ῳ καὶ δύο διοικητικῶν ὑπαλλήλων Α' Κατηγορίας ἐπὶ βαθμοῖς 5ῳ ἢ 4ῳ. Καθήκοντα Γραμματέων ἀσκούν οἱ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ περὶ συγκροτήσεως τῶν Συμβουλίων τούτων ὀριζόμενοι διοικητικοὶ ὑπάλληλοι.

11. Αἱ ἐν τοῖς Γραφείοις Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ὑφιστάμεναι θέσεις διοικητικοῦ προσωπικοῦ, συσταθεῖσαι κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ Ν. Δ/τος 409/1970, ἐξακολουθοῦν διεπόμενοι ὑπὸ τούτου.

* Ἀρθρον 70.

Προσωπικὸν Γ' Κατηγορίας.

1. Αἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑφιστάμεναι 180 θέσεις τοῦ Κλάδου 14 — Κλητῆρων γραφείων Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν διαρθροῦνται εἰς Κλάδον Γ2 περιφερειακῶν Κλητῆρων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων, ὡς ἀκολουθῶς:

9 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 7ῳ.

14 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 8ῳ.

157 θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς 12ῳ ἕως 9ῳ.

Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες καταλαμβάνουσι αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως ὁμοιοβάθμους θέσεις τοῦ κλάδου τούτου. 2. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον θέσεις κατανομονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν Ἐποπτικῶν Μ.Ε. καὶ Δ.Ε., Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. προϊσταμένων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μ.Ε. καὶ Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. Α'.

3. Αἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑφιστάμεναι 702 θέσεις τοῦ Κλάδου 15 — Ἐπιστατῶν ἀξιόνομονται εἰς 846, διαρθροῦμεναι εἰς Κλάδον Γ3 Περιφερειακῶν Ἐπιστατῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων, ὡς ἀκολουθῶς:

42 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 7ῳ

67 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 8ῳ

737 θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς 12ῳ ἕως 9ῳ.

Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες καταλαμβάνουσι αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως ὁμοιοβάθμους θέσεις τοῦ Κλάδου τούτου.

4. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον θέσεις κατανομονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων εἰς τὰ Σχολεῖα Μ.Ε. Οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς Σχολεῖα διαχωρίζονται διὰ τῆς παρόντος εἰς Γυμνάσια καὶ Λύκεια ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας ἀμφοτέρων τῶν Σχολείων καὶ ἀνήκουν ὁργανικῶς εἰς τὰ Λύκεια.

5. Οἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες 425 ὑπηρετῶν τοῦ Κλάδου 17 καταλαμβάνουσι αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως θέσεις εἰς προσωρινὸν Κλάδον Γ4 Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασκευμάτων, διαρθροῦμεναι ὡς ἀκολουθῶς:

21 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 7ῳ

34 θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 8ῳ

370 θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς 12ῳ ἕως 9ῳ.

Οὗτοι, μετὰ τὴν κατάταξίν των, ἐντάσσονται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Ν.Δ. 125/1973 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος» ὡς τρῶτο ἐτροποποιήθη, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ν.Δ. 287/1974 «περὶ ἰσχυρῶσεως θεμάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ τῶν Ὄργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως» μέχρι τοῦ 9ου βαθμοῦ.

Οἱ οὕτως ἐντασσόμενοι διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἀποχωρήσεώς των, τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων θέσεων μετατρεπομένων μετὰ ταύτην εἰς τοιαύτας ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 4 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐφαρμόζεται καὶ ἐν προκειμένῳ.

6. Ἀρμοδία Ὑπηρεσία διὰ τὰ θέματα καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κλάδων Γ2, Γ3 καὶ Γ4 εἶναι ἡ ἐν παραγρ. 9 τοῦ ἀρθροῦ 69 τοῦ παρόντος ὀριζομένη, ἀρμόδια δὲ Συμβούλια τὰ ἐν τῇ παραγρ. 10 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ ὀριζόμενα.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

* Ἀρθρον 71.

Κατάταξις ὑπηρετούντων.

1. Οἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες ἐκπαιδευτικοί, ἐξαίρεσει τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ, καταλαμβάνουσι αὐτοδικαίως θέσεις εἰς τοὺς δι' αὐτοῦ ἰδρυμένους ἀντιστοίχους κλάδους, βαθμοὺς καὶ μισθολογικὰ κλιμάκια, τῆς κατάταξεως των ἐκκινουμένης ἐκ τῆς ἐξέυρεσεως, ἐν τῷ πίνακι τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθροῦ 49, τοῦ ἀντιστοίχου πρὸς τὸν βαθμὸν, ὃν ἤδη φέρουν, μισθολογικοῦ κλιμακίου.

2. Διὰ τὴν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κατάταξιν ἐκδίδεται διαπιστωτικὴ πράξις ὑπὸ τοῦ οἰκείου κατὰ περιπτώσιν Ἐπιθεωρητοῦ Δ.Ε. ἢ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε., εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὁ κλάδος, ὁ βαθμὸς καὶ τὸ μισθολογικὸν κλιμάκιον κατάταξεως.

*Άρθρον 72.

*Ένταξίς.

1. Μετά την κατά τὸ ἄρθρον 71 τοῦ παρόντος κατάταξιν, οἱ κατωτέρω ἐκπαιδευτικοί, ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν ἑκαρξὶν ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ κεκτημένοι χρόνον δημοσίας ὑπηρεσίας ἀνώτερον τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀπαιτουμένου ἀπὸ τοῦ εἰσαγωγικοῦ διὰ τὴν μέχρι τοῦ βαθμοῦ καὶ μισθολογικοῦ κλιμακίου, εἰς δὲ κατετάγησαν, ἐξέλιξιν των, ἐντάσσονται, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ἀνάλογως πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας αὐτῶν, εἰς βαθμὸν καὶ μισθολογικὸν κλιμακίον, ὡς ἀκολουθῶς:

α) Αἱ Νηπιαγωγοί, εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μέχρι τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 4.

β) Αἱ Νηπιαγωγοὶ Α', εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μέχρι τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 6.

γ) Οἱ Διδάσκαλοι, εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μέχρι τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 4.

δ) Οἱ Διδάσκαλοι Α', εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μέχρι τοῦ μισθολογικοῦ κλιμακίου 6.

ε) Οἱ Καθηγηταὶ καὶ Πρωτοβάθμιοι Καθηγηταί, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 6.

στ) Οἱ Βοηθοὶ Γυμνασίου εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μισθολογικὸν κλιμακίον 7.

2. Διὰ τὴν κατά τὰ ἀνωτέρω ἑνταξίην λαμβάνεται ὡς χρόνος δημοσίας ὑπηρεσίας ὁ χρόνος ὁ μέχρι τῆς ἐν παραγράφῳ 5 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ χρονολογίας ἀναγνωρισθεῖς κατὰ τὰς μέχρι ταύτης ἰσχυούσας διατάξεις διὰ τὴν προαγωγικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ ὁ ἐν ἄρθρῳ 50 παρ. 3 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενος.

3. Δι' ὅσους ἐκ τῶν ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐκπαιδευτικούς δὲν ἔχει εἰσέτι ἀναγνωρισθῆ ἢ κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ χρόνος δημοσίας ὑπηρεσίας, ἡ ἑνταξίς χωρεῖ ἅμα τῇ ἀναγνωρίσει τοῦ χρόνου τούτου ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

4. Ἡ σειρά ἀρχαιότητος τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐντασσομένων ἐκπαιδευτικῶν καθορίζεται ἐκ τοῦ προσδιορισθρομένου, εἰς τὸν βαθμὸν καὶ τὸ μισθολογικὸν κλιμακίον ἐντάξεως, πλεονάζοντος χρόνου ὑπηρεσίας, ὅστις ὑπολογίζεται διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγὴν ἢ τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν ἀνωτέρου μισθολογικοῦ κλιμακίου. Εἰς περίπτωσιν συνδρομῆς τοῦ αὐτοῦ πλεονάζοντος χρόνου ὑπηρεσίας ἐν τῷ βαθμῷ τῆς ἐντάξεως, ἡ ἀρχαιότης προσδιορίζεται ἐκ τῆς σειράς διορισμοῦ.

5. Ὡς χρονολογία ἐντάξεως λογίζεται ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

6. Διὰ τὴν ἑνταξίην τῶν ὑπηρετουσῶν νηπιαγωγῶν ὡς εἰσαγωγικὸς βαθμὸς λογίζεται ὁ τῆς Νηπιαγωγοῦ ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 2.

7. Αἱ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἐντάξεις ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ καταστήσουν χεῖρονα τὴν θέσιν τῶν ἐντασσομένων, καθ' ὃ μέρος ἀφορᾷ εἰς τὸν πλεονάζοντα χρόνον ὑπηρεσίας.

*Άρθρον 73.

Πλήρωσις θέσεων Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ καὶ Λυκειαρχῶν.

1. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἢ πλήρωσις τῶν δι' αὐτοῦ συνισταμένων θέσεων Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως καὶ Λυκειαρχῶν ἐνεργεῖται, ἐντὸς δεμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὡς ἀκολουθῶς:

2. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν 16 θέσεων Ἐποπτῶν Δ.Ε. κρίνονται οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 1φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 24 παράγρ. 5 τοῦ παρόντος καταργουμένας θέσεις. Μετ' αὐτῶν κρίνονται πρὸς προαγωγὴν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουν, οἱ Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἐπὶ βαθμῷ 2φ καὶ οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 20

παρ. 6 καταργουμένας θέσεις, ὡς καὶ Διευθυνταὶ Δημοτικῶν Σχολείων ἐπὶ βαθμῷ 2φ κεκτημένοι τὰ ἐν παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα προσόντα.

Οἱ ἐκ τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν μὴ καταλαμβάνοντες θέσεις Ἐποπτῶν καταλαμβάνουν αὐτοδικαίως θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Α' Δ.Ε., διατηροῦντες τὸν βαθμὸν των καὶ τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ.

3. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπολοίπων θέσεων Ἐπιθεωρητῶν Α' Δ.Ε. κρίνονται πρὸς προαγωγὴν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν 2ον ἢ 3ον βαθμὸν, οἱ ἐναπομένοντες Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ καὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ ἢ 3φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 20 παράγρ. 6 τοῦ παρόντος καταργουμένας θέσεις καὶ μὴ καταλάβοντες θέσεις Ἐποπτῶν Δ.Ε., ὡς καὶ Διευθυνταὶ Δημοτικῶν Σχολείων ἐπὶ βαθμῷ 2φ ἢ 3φ κεκτημένοι τὰ ἐν παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ παρόντος προσόντα.

Ὅσοι μετὰ τὴν κατά τὸ προηγούμενον ἐδάφιον κρίσιν δὲν προαγοῦν εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Α' Δ.Ε., κρίνονται κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ ἐπομένῃ παραγράφῳ.

4. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν 186 θέσεων Ἐπιθεωρητῶν Β' Δ.Ε. κρίνονται πρὸς προαγωγὴν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουν, οἱ Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἐπὶ βαθμῷ 2φ, οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ ἢ 3φ, μὴ καταλάβοντες θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Α' Δ.Ε., ὡς καὶ Διευθυνταὶ Δημοτικῶν Σχολείων ἐπὶ βαθμῷ 2φ ἢ 3φ καὶ Διδάσκαλοι ἐπὶ βαθμῷ 4φ, κεκτημένοι τὰ ἐν παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ παρόντος προσόντα, οἱ δὲ τελευταῖοι προσδέτως 15ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

Οἱ ἐκ τῶν Νομαρχιακῶν Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ, Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ ἢ 3φ μὴ προαγόμενοι εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. Α' ἢ Β', καταλαμβάνουν αὐτοδικαίως θέσεις Διευθυντῶν Α' ἢ Β' Δημοτικῶν Σχολείων, ἀντιστοίχως.

5. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν 17 θέσεων Ἐποπτῶν Μ.Ε. κρίνονται κατ' ἀντίστοιχον εἰδικότητα οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 1φ καὶ οἱ Ἀναπληρωταὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 1φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 42 παράγρ. 5 τοῦ παρόντος καταργουμένας θέσεις. Μετ' αὐτῶν κρίνονται πρὸς προαγωγὴν κατ' ἀντίστοιχον εἰδικότητα, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουν, οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν.Δ. 3379/1955, οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Διοικητικοὶ καὶ Εἰδικότητων ἐπὶ βαθμῷ 2φ τοῦ Ν.Δ. 651/1970 καὶ οἱ Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Σωματικῆς Ἀγωγῆς (Ν.Ε.Σ.Α.) ἐπὶ βαθμῷ 2φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 40 παράγρ. 6 τοῦ παρόντος καταργουμένας θέσεις, ὡς καὶ οἱ Γυμνασίου ἐπὶ βαθμῷ 2φ.

Οἱ ἐκ τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἀναπληρωτῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. Ν.Δ. 651/70 μὴ καταλαμβάνοντες θέσεις Ἐποπτῶν Μ.Ε. καταλαμβάνουν αὐτοδικαίως θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. ἀντιστοίχου εἰδικότητος διατηροῦντες τὸν βαθμὸν των καὶ τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ. Οἱ ἐκ τῶν ἐπὶ βαθμῷ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε. κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν.Δ. 3379/1955 μὴ προαγόμενοι εἰς θέσεις Ἐποπτῶν Μ.Ε. καταλαμβάνουν θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. ἀντιστοίχου εἰδικότητος καὶ λαμβάνουν ἀποδοχὰς μισθολογικοῦ κλιμακίου 10. Οἱ ἐκ τῶν Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Εἰδικότητων ἐπὶ βαθμῷ 2φ Ν.Δ. 651/70, τῶν Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῷ 2φ καὶ τῶν Γυμνασιαρχῶν ἐπὶ βαθμῷ 2φ μὴ προαγόμενοι εἰς θέσεις Ἐποπτῶν Μ.Ε. κρίνονται κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ ἐπομένῃ παραγράφῳ.

6. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπολοίπων θέσεων Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. κρίνονται πρὸς προαγωγὴν κατ' ἀντίστοιχον εἰδικότητα, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουν, οἱ μὴ καταλάβοντες θέσεις Ἐποπτῶν Μ.Ε. Διοικητικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ, Ἐπιθεωρηταὶ Εἰδικότητων Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ καὶ Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῷ 2φ, οἱ κατέχοντες τὰς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 40 παράγρ. 6 τοῦ παρόντος καταργουμένας θέσεις, ὡς καὶ οἱ Γυμνασίου ἐπὶ βαθμῷ 2φ.

Ὅσοι ἐκ τῶν Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Εἰδικότητων Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῷ 2φ, τῶν Γυμνασιαρχῶν

ἐπὶ βαθμῶ 2^ῃ καὶ τῶν Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῶ 2^ῃ δὲν προαχθούσιν εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. κρίνονται κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ ἐπομένῃ παραγράφῳ.

7. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν 802 θέσεων Λυκειαρχῶν κρίνονται πρὸς προαγωγήν κατ' ἀντίστοιχον εἰδικότητα, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουν, ὅσοι ἐκ τῶν Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν, Ἐπιθεωρητῶν Εἰδικότητων, Γυμνασιαρχῶν ἐπὶ βαθμῶ 2^ῃ καὶ Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῶ 2^ῃ δὲν προαχθούσιν, μετὰ τὴν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κρίσιν, εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ. Ε. Εἰς ἣν περιπτώσειν δὲν συμπληρωθῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων τῶν Λυκειαρχῶν, κρίνονται πρὸς προαγωγήν κατ' ἀντίστοιχον εἰδικότητα διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀπομεινουσῶν κενῶν θέσεων Βοηθοὶ Γυμνασάρχαι καὶ Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῶ 3^ῃ συμπληρώσαντες κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐξασετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασάρχου.

8. Ὅσοι ἐκ τῶν Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Εἰδικότητων Μ.Ε. ὡς καὶ Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῶ 2^ῃ δὲν προαχθούσιν εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μ.Ε. ἢ Λυκειαρχῶν, καταλαμβάνουσιν θέσεις Γυμνασιαρχῶν ἀντιστοίχου εἰδικότητος.

Ὅσαῦτάς τε ὅσοι ἐκ τῶν Ν.Ε.Σ.Α. ἐπὶ βαθμῶ 3^ῃ δὲν προαχθούσιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταλαμβάνουσιν θέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ Μ.Ε. ἐπὶ βαθμῶ Βοηθοῦ Γυμνασάρχου.

9. Διὰ τὰς κρίσεις τοῦ παρόντος ἄρθρου συνιστῶνται δύο εἰδικὰ πενταμελῆ Συμβούλια κρίσεως καὶ προαγωγῶν, συντιθέμενα ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἐξ ἐνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὡς Προέδρου, ἐξ ἐνὸς Ἐφέτου, ἐξ ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ ἐκ δύο ἐν ἐνεργείᾳ Συμβούλων Α' ἢ Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἢ Εἰδικῶν Συμβούλων παρ' αὐτῷ, προερχομένων ἐκ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ὡς μελῶν.

β) Διὰ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἐξ ἐνὸς Ἀρεοπαγίτου, ὡς Προέδρου, ἐξ ἐνὸς Ἐφέτου, ἐξ ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ ἐκ δύο ἐν ἐνεργείᾳ Συμβούλων Α' ἢ Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἢ Εἰδικῶν Συμβούλων παρ' αὐτῷ, προερχομένων ἐκ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὡς μελῶν, ἀπάντων ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀντιστοίχων ἀναπληρωτῶν τῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Γραμματεῖς τῶν Συμβουλίων τούτων ὀρίζονται διοικητικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Α' Κατηγορίας ἐπὶ βαθμῶ τοῦλάχιστον 5^ῃ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Εἰσηγηταὶ ὀρίζονται τὰ ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέλη τῶν Συμβουλίων.

10. Αἱ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον κρίσεις καὶ προαγωγαὶ ἐνεργούνται κατ' ἐκλογήν μετὰ σύγκρισιν τῶν κρινόμενων. Κρίσις κατ' ἐκλογήν χωρεῖ, ἐφ' ὅσον ἐξ ἀπάντων τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκθέσεων οὐσιαστικῶν προσόντων τοῦ κρινόμενου, προκύπτῃ ὅτι οὗτος ἔχει διακριθῆ διὰ τὸ ἦθος, τὸν χαρακτήρα, τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ παιδαγωγικὴν κατάρτισιν, τὴν διδακτικὴν καὶ διοικητικὴν ἰκανότητα, τὴν ὑπηρεσιακὴν δραστηριότητα καὶ εὐσυνειδησίαν, τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον. Ἡ ἀποδεδειγμένη ἀνάπτυξις δραστηριοτήτων προφανῶς ἀντικειμένων πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος ἀνάληψις ἀξιοματῶν Νομάρχου, εἰδικοῦ Συμβούλου ἢ Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείων, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἠδελγημένοι ἐνέργειαι ἀποβλέψασαι εἰς στήριξιν τούτου ἢ ἀποκόμισιν ἰδίου ὀφέλους ἀποτελοῦν κώλυμα διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ.

* Ἄρθρον 74.

Ὑφιστάμενα Ἐκπαιδευτικὰ Περιφέρειαι — Ἀντιστοιχίαι.

1. Αἱ ὑφιστάμενα κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ παρόντος Ἐκπαιδευτικὰ Περιφέρειαι διατηροῦνται μέχρις ἐκδόσεως

τῶν ὑπὸ τούτου προβλεπομένων ἀποφάσεων περὶ τῶν δι' αὐτοῦ συνιστωμένων νέων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν καὶ Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν. Τῶν τελευταίων προΐστανται προσωρινῶς οἱ καθ' ἕλην ἀρμόδιοι Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταί.

2. Μέχρι πληρώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων θέσεων ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ Δ.Ε. καὶ Μ.Ε., καὶ τῶν ΝΕΦΑ οἱ κατέχοντες τὰς καταργουμένας θέσεις ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ καὶ ΝΕΣΑ ἐξαχολουθούσιν ἀσκούντες τὰ καθήκοντά των.

3. Ὅπου τῶν κειμένων διατάξεων ἀναφέρονται:

α) Ἐπόπται Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἢ Ἀναπληρωταὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. καὶ Δ.Ε.

β) Διοικητικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε.

γ) Ἐπιθεωρηταὶ Εἰδικότητων Μ.Ε.

δ) Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε.

ε) Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε.

νοοῦνται ἐφεξῆς ἀντιστοίχως οἱ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου:

α) Ἐπόπται: Δ.Ε. καὶ Μ.Ε., οἱ καθ' ἕλην ἀρμόδιοι.

β) Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. προϊστάμενοι Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν.

γ) Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Μ.Ε. ὑπηρετοῦντες παρὰ ταῖς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειαις.

δ) Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. Α'.

ε) Ἐπιθεωρηταὶ Δ.Ε. Β'.

* Ἄρθρον 75.

Ἐκκρεμεῖς διαδικασίαι ἐπιλογῶν καὶ προαγωγῶν.

Αἱ ἐκκρεμεῖς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος διαδικασίαι ἐπιλογῆς, διαγωνισμῶν καὶ προαγωγῶν ἐποπτικοῦ καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Δ.Ε. καὶ Μ.Ε. καταργοῦνται, εἰς οἰονδήποτε στάδιον καὶ ἂν εὑρίσκωνται αὐταί.

* Ἄρθρον 76.

Κατάρτισις πινάκων προακτέων.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, οἱ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 62 αὐτοῦ πίνακες προακτέων καταρτίζονται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 43 ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων.

* Ἄρθρον 77.

Ἀναγωγή Σχολείων.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1976—77.

α) τὰ ἡμερήσια τριτάξια Γυμνάσια κατωτέρου κύκλου σπουδῶν, αἱ τάξεις Α', Β', Γ' τῶν ἡμερησίων ἑξατάξιων Γυμνασίων καὶ τῶν ἑσπερινῶν ἑπτατάξιων Γυμνασίων συγκροτοῦν αὐτοδικαίως τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου Γυμνάσια.

β) Αἱ τάξεις Δ', Ε', ΣΤ' τῶν ἡμερησίων ἑξατάξιων Γυμνασίων ὡς καὶ αἱ τάξεις Δ', Ε', ΣΤ', Ζ' τῶν ἑσπερινῶν ἑπτατάξιων Γυμνασίων συγκροτοῦν αὐτοδικαίως τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου Λύκεια.

* Ἄρθρον 78.

Καταναμὴ προσωπικοῦ — Σχολικὰ Ταμεία.

1. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἐκάστου πλήρους ἑξατάξιου Γυμνασίου κατανέμεται ὀργανικῶς μεταξὺ τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος συνιστωμένων ἀντιστοιχῶν Γυμνασίου καὶ Λυκείου διὰ πράξεως τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιθεωρητοῦ.

2. Ἐν περιπτώσει μὴ πραγματοποιήσεως μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1976—77 τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων προαγωγῶν καὶ τῶν συνεπείᾳ τούτων τοποθετήσεων καὶ μεταθέσεων εἰς θέσεις Διευθυντῶν Σχολείων Μ.Ε., ὁ ἀρμόδιος Γενικός Ἐπιθεωρητὴς Μ.Ε. ὀρίζει διὰ πράξεώς του, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος, ὡς προϊστάμενον μὲν τοῦ Λυκείου τὸν κατὰ τὴν

ἐναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1976—77 προϊστάμενον τοῦ καταργουμένου ἑξατάξιου Γυμνασίου, ὡς προϊστάμενον δὲ τοῦ Γυμνασίου τὸν ἀμέσως νεώτερον ἐκπαιδευτικὸν λειτουργὸν ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ καταργούμενον ἑξατάξιον Γυμνάσιον.

3. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οἱ τύποι τῶν σφραγίδων τῶν Σχολείων, τὰ τῶν Σχολικῶν Ἐφορευτῶν, τῶν Σχολικῶν Ταμείων καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν, τὰ τοῦ Ἀρχείου, τὰ τῆς χορηγήσεως τίτλων σπουδῶν καὶ πιστοποιητικῶν, ὡς καὶ πᾶν θέμα ὅπερ ἤθελεν ἀνακύψει ἐκ τῆς ἐπερχομένης μεταβολῆς.

* Ἄρθρον 79.

Πειραματικά Σχολεῖα τῶν Πανεπιστημίων.

1. Ὁ νόμος 4376/1929 «περὶ ἰδρύσεως Πειραματικῶν Σχολείων ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συμπληρώθη, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Πανεπιστημίων, εἰς τὰ ὅποια ὑφίστανται Καθηγητικαὶ Σχολαί.

2. Κυροῦνται ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν, ἰσχύουσαι καὶ διὰ τὸ μέλλον, αἱ κάτωθι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων:

α) Ὑπ' ἀριθ. 80852 τῆς 5/14.8.72 «περὶ λειτουργίας Α' τάξεων Δημοτικοῦ καὶ Γυμνασίου Πειραματικῶν Σχολείων παρὰ τῶ Πανεπιστημίου Πατρῶν» (ΦΕΚ 585 Β').

β) Ὑπ' ἀριθ. 112652 τῆς 15/27.9.1972 «περὶ ἐποπτείας τῶν ὑπὸ λειτουργίαν τάξεων Πειραματικῶν Σχολείων Πανεπιστημίου Πατρῶν» (ΦΕΚ 764 Β').

γ) Ὑπ' ἀριθ. 44004 τῆς 31.5/22.6.73 «περὶ παρατάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 80852/1972 ἀποφάσεως «περὶ λειτουργίας Α' τάξεων Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ Γυμνασίου Πειραματικῶν Σχολείων παρὰ τῶ Πανεπιστημίου Πατρῶν» (ΦΕΚ 699 Β').

δ) Ὑπ' ἀριθ. 96470/10.10.75 «περὶ λειτουργίας Δ' τάξεως Πειραματικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ Γυμνασίου παρὰ τῶ Πανεπιστημίου Πατρῶν» (ΦΕΚ 1287 Β').

3. α. Κυροῦνται οἱ ὑπὸ τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν ἐκδοθέντες τίτλοι σπουδῶν κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1972—73, 1973—74 καὶ 1974—75 ὡς καὶ πάσαι αἱ πρὸς τοῦτο, κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον, ἐκδοθεῖσαι σχετικαὶ πράξεις.

β. Ἡ κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1975—76 καὶ ἐπόμενα λειτουργία ἀπασῶν τῶν τάξεων τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου Πατρῶν διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 4376/1929 ὡς ἐκαστοτε ἰσχύει.

4. Διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, δύναται εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Χώρας, εἰς τὰ ὅποια ὑφίστανται Καθηγητικαὶ Σχολαί, νὰ ἰδρύωνται, ἀναπτύσσωνται, συγχωνεύωνται ἢ καταργῶνται Πειραματικά Σχολεῖα (νηπιαγωγεῖα, ἀνωτικά, Γυμνάσια), νὰ ὀρίζηται ἢ κατατάξις, διάρθρωσις αὐτῶν, ἢ σύνθεσις καὶ διαβάθμισις τοῦ διδακτικοῦ καὶ λοιποῦ προσωπικοῦ, ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, αἱ ὥραι καὶ τὸ πρόγραμμα διδασκαλίας, τὰ τῶν ἐγγραφῶν καὶ ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν καὶ τῶν τίτλων σπουδῶν, τὰ τῶν σχολικῶν Ταμείων, τῆς ἐπιχορηγήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ πᾶν θέμα σχετικὸν πρὸς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν σχολείων τούτων.

Ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῶν ὡς ἄνω Διαταγμάτων, καταργοῦνται αἱ ἀντίστοιχοι διατάξεις τοῦ Ν. 4376/1929, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συμπληρώθησαν.

* Ἄρθρον 80.

Διδακτικὰ βιβλία.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Δ. 56/1974 «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἐγκριμένων διδακτικῶν βιβλίων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως», ὡς τοῦτο συμπληρώθη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 162/1974 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Δ. 56/1974» προβλεπομένη προθεσμία τῶν ἑξ μηνῶν διὰ τὴν κρίσιν τῆς καταλληλότητος ἢ μὴ τῶν ἐν χρήσει διδακτικῶν βιβλίων τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἐνδεχομένην ἀντικατάστασιν τούτων δι' ἐτέρων βιβλίων ἢ βοηθημάτων ὡς καὶ τὴν ἔγκρισιν

διδακτικῶν βιβλίων, εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ὑφίστανται ἐγκριμένα τοιαῦτα βιβλία, παρατείνεται ἐπὶ διετίαν εἰσέτι ἀφ' ἧς ἔληξεν αὕτη.

2. Εἰς τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ν.Δ. 749/1970 «περὶ διδακτικῶν βιβλίων» προστίθεται ἐδάφιον δεύτερον ἔχον οὕτω:

«3. Μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1977 καὶ ἐφ' ὅσον ἡ συγγραφή διδακτικοῦ τινος βιβλίου κρίνεται ἐπείγουσα, δύναται αὕτη, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐκδιδόμενης μετὰ γνώμην τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, νὰ ἀνατίθεται ἀπ' εὐθείας καὶ ἀνευ διαγωνισμοῦ εἰς ἓνα ἢ πλείονας συγγραφεῖς ἀνεγνωρισμένου κύρους ἢ εἰς ὁμάδα ἐκπαιδευτικῶν ἐπὶ τούτῳ ἀποσπασμένων κατὰ κυρίαν ἀπασχόλησιν».

3. Αἱ Ἐπιτροπαὶ κρίσεως διδακτικῶν βιβλίων, ἐλευθέρων βοηθημάτων καὶ εἰκονογραφῆσεως διδακτικῶν βιβλίων τῶν Ν.Δ. 749/1970, 56/1974 καὶ 162/1974 συντίθενται ἐκ μελῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἢ Εἰδικῶν παρ' αὐτῶ Συμβούλων ἢ καὶ ἐξ ἄλλων Εἰδικῶν, ἐκπαιδευτικῶν ἢ μὴ, ἀπάντων ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τῇ εἰσηγήσει τοῦ Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. Εἰς τὰ προερχόμενα ἐκ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἢ ἐκ τῶν Εἰδικῶν παρ' αὐτῶ Συμβούλων μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων δὲν καταβάλλεται ἀποζημίωσις.

4. Αἱ πράξεις τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων εἰσάγονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὰ οἰκεία τμήματα τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. Αἱ ἀποφάσεις τῶν τμημάτων τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ἐὰν μὲν εἶναι ὁμόφωνοι εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἐὰν δὲ ἐλήφθησαν κατὰ πλειοψηφίαν δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἀναπέμψῃ ταύτας ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 30 ἡμερῶν, εἰς τὸ ἐκ Συμβούλων Α' τμήμα τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., οὕτινος αἱ ἀποφάσεις εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Ν.Δ. 749/1970 καταργεῖται.

5. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐκδιδόμενων εἰσηγήσει τοῦ Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ρυθμίζεται πᾶσα ἀναγκαία συναφῆς λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

* Ἄρθρον 81.

Ἐκδοσις Δ/των καὶ Ἀποφάσεων.

1. Μέχρις ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων Π. Δ/των καὶ Ὑπουργικῶν Ἀποφάσεων, πραγματοποιημένης ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, τὰ ἀντίστοιχα θέματα ἐξακολουθοῦν διεπόμενα ὑπὸ τῶν περιτῶν κειμένων διατάξεων.

2. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν προϋπόθεσιν, αἱ περὶ μεταθέσεων καὶ τοποθετήσεων τῶν Γυμνασιαρχῶν κείμεναι διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν μεταθέσεων καὶ τοποθετήσεων τῶν προαγομένων, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, εἰς θέσεις Λυκειαρχῶν, οἵτινες δύναται νὰ τοποθετῶνται ἢ μετατίθενται καὶ εἰς θέσεις σχολείων τῶν περιούτων, τῆς τῆς Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τοῦ τῆς Δήμου Θεσσαλονίκης μετὰ σύγκρισιν πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

ΤΕΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

* Ἄρθρον 82.

Λοιπὰ θέματα.

1. Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διεπομένου προσωπικοῦ, διδακτικοῦ, ἐποπτικοῦ, διοικητικοῦ καὶ Γ' κατηγορίας, ἐφαρμόζονται κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος Καταστάσεως τῶν Δημοσίων Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὸν νόμων.

2. Οἱ Σύμβουλοι Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. συγκροτοῦν ἴδιον τμήμα γενικοῦ προγραμματισμοῦ καὶ συντονισμοῦ τοῦ ἔργου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύναται νὰ ἀποσπῶνται μέχρι δύο ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ Μ.Ε. εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης ἐπὶ μίαν διετίαν δυναμένην νὰ ἀνανεωθῇ.

4. Δι' απόφασης του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται ν' αποσπάζεται παρά τη' Ελληνική Πρεσβεία Βόννης εκπαιδευτικός επί βαθμῶ β' τῆς κατηγορίας τῶν ειδικῶν θέσεων, ἀρμόδιος διὰ τὴν ἀσκησιν ἐποπτείας ἐπὶ τῶν ἀποσπωμένων Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων ἐπὶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶ εἰς Δυτικὴν Εὐρώπην.

Ὡσαύτως δι' ἀποφάσεις τοῦ αὐτοῦ Υπουργοῦ καθορίζονται τὰ εἰδικώτερα προσόντα τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἐκπαιδευτικοῦ, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ 2ῳ ἢ 3ῳ βαθμῶ Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ ἐκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐκπαίδευσης ἑλληνοπαίδων ἐξωτερικοῦ.

5. Ὑπάλληλοι Α' κατηγορίας ἐπὶ βαθμῶ 4ῳ τοῦ Διοικητικοῦ Κλάδου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἔχοντες ὑπερκοσμητικὴν συνολικὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν κρίνονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἐγγραφήν των εἰς συμπληρωματικὸν πίνακα πρακτέων τοῦ ἔτους 1976 διὰ τὸν 3ον βαθμῶν.

6. Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες καθηγηταὶ Παιδαγωγικῶν καὶ ὁ Παιδοψυχίατρος τοῦ Κλάδου Α1 Παιδαγωγικοῦ καὶ οἱ Καθηγηταὶ ἐπιστημονικῶν ἐιδικότητων τοῦ Κλάδου Α2 τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Διδασκαλείου Μέσης Ἐκπ/σεως, ἐντάσσονται μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 8, ὡς εἰσαγωγικοῦ λογιζομένου τοῦ βαθμοῦ τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἐπὶ μισθολογικῷ κλιμακίῳ 7, ἀφ' ἧς διωρίσθησαν ἢ μετετάθησαν εἰς τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας κατέχουν. Ὁ πλεονάζων εἰς τὸν εἰς δὴν ἢ ἐνταξίς βαθμῶν καὶ μισθολογικὸν κλιμακίον χρόνος ὑπολογίζεται διὰ πᾶσαν περίπτωσιν.

*Ἀρθρον 83.

Καταργούμεναι διατάξεις.

1. Καταργοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 2982/54 «περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας διορισμοῦ ἐκπαιδευτικῶν ἐν γένει λειτουργῶν καὶ Ἱεροκηρύκων», τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ Ν.Δ. 3439/55 «περὶ ἰδρύσεως παρά τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπηρεσίας Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ τῆς Διοικήσεως τῆς Γενικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης κλπ.», τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 3628/56 «περὶ τρόπου πληρώσεως τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ Διευθύνσεως Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσης καὶ ρυθμίσεως ἐτέρων τινῶν ζητημάτων», τοῦ ἀρθρου 12 τοῦ Ν.Δ. 4320/63 «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 142/62 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κλπ.», τοῦ Α.Ν. 129/67 «περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», τοῦ Ν.Δ. 29/73 «περὶ ἀναπληρώσεως Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσης καὶ καθορισμοῦ ἀρμοδιότητος Ἀνωτέρου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβου-

λίου Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης (Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε.)», καὶ τῶν ἀρθρων 1 ἕως καὶ 5 τοῦ Ν.Δ. 322/74 «περὶ προποιοῦσεως, ἀντικαταστάσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ Ν.Δ. 651/70 κλπ. «περὶ ὀργανώσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ διοικήσεως τοῦ Προσωπικοῦ αὐτῆς».

2. Ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀρθρου 81 τοῦ παρόντος καταργεῖται τὸ Ν.Δ. 651/70 «περὶ ὀργανώσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ διοικήσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς» ὡς καὶ τὰ τροποποιήσαντα τοῦτο Ν.Δ. 846/71 «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 651/70-κλπ.», Ν.Δ. 988/71 «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 651/70», Ν.Δ. 157/73 «περὶ μερικῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Ν. Δ/τος 651/70 «περὶ ὀργανώσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ διοικήσεως τοῦ Προσωπικοῦ αὐτῆς» καὶ Ν.Δ. 265/73 «περὶ ἀναθέσεως καθηκόντων Γενικοῦ Διευθυντοῦ Θρησκευμάτων καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀρθρου 65 τοῦ Ν. Δ/τος 651/1970 «περὶ ὀργανώσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ διοικήσεως τοῦ Προσωπικοῦ αὐτῆς».

3. Καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχυρὸν ἢ παράγρ. 5 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1109/1972 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 3065/1954 καὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν ἀφορώντων γενικῶς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς ἐν Δυτικῇ Θράκῃ Μειονότητος».

4. Καταργεῖται ὡσαύτως καὶ πᾶσα ἐτέρα διάταξις, γενικὴ ἢ εἰδική, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἢ ἀναφερομένη εἰς θέματα ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 84.

*Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ὀρίζεται ἐν αὐτῷ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπιτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἀπριλίου 1976

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

Ἐθνερωθήη καὶ ἐιέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἀπριλίου 1976

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1982

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
144

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1304

Για την επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυρούμεν και ενδίδομεν τον κατωτέρω υπό της Βουλής ψηφισθέντα νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1.

Επιστημονική — Παιδαγωγική καθοδήγηση.

1. Εισάγεται ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου στη Γενική και τη Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση. Έργο του Σχολικού Συμβούλου είναι η επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση και η συμμετοχή στην αξιολόγηση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς και η ενθάρρυνση κάθε προσπάθειας για επιστημονική έρευνα στο χώρο της εκπαίδευσης.

2. Ειδικότερα ο Σχολικός Σύμβουλος:

α) Συνεργάζεται με το διδακτικό προσωπικό των σχολείων, για το σχεδιασμό της σχολικής εργασίας και την υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

β) Αντιμετωπίζει προβλήματα διδακτικής και αγωγής σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό των σχολείων της δικαιοδοσίας του και φροντίζει για την εισαγωγή και εφαρμογή των πορισμάτων των σύγχρονων επιστημών της αγωγής στα σχολεία.

γ) Επισκέπτεται τα σχολεία της περιφέρειάς του και κατευθύνει το έργο των εκπαιδευτικών με θεωρητικές και κυρίως με πρακτικές υποδείξεις μεθόδων διδασκαλίας, συμβάλλοντας ο ίδιος με την προσωπικότητα, την πείρα και τις γνώσεις του στη βελτίωση των συνθηκών μάθησης και αγωγής.

δ) Οργανώνει σεμινάρια και φροντίζει για την επιμόρφωση και την ενίσχυση της ερευνητικής προσπάθειας των εκπαιδευτικών, με όποιους τρόπους θεωρεί πρόσφορους στην περιφέρειά του.

ε) Συνεργάζεται με το διευθυντή, το εκπαιδευτικό προσωπικό και το μαθητικό συμβούλιο για την αρτιότερη και αποδοτικότερη οργάνωση της λειτουργίας του σχολείου, τη δραστηριοποίηση του συλλόγου των διδασκόντων, την εφαρμογή του κανονισμού των μαθητικών κοινοτήτων και γενικά για την αντιμετώπιση κάθε προβλήματος, που ανακύπτει.

στ) Μετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού και κατά περίπτωση στα άρμόδια συλλογικά όργανα.

ζ) Συνεργάζεται με τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Εκπαίδευσης για κάθε θέμα που σχετίζεται με τη βελτίωση της προσφερόμενης εκπαίδευσης.

η) Συνεργάζεται με την υπηρεσία σχολικής υγιεινής, το γραφείο φυσικής αγωγής, τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, καθώς και με τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης για την αρτιότερη εκπλήρωση της αποστολής του.

3. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Σχολικών Συμβούλων καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προσωπικού καθορίζονται λεπτομερέστερα με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 2.

Διοίκηση.

1. Η διοίκηση και ο έλεγχος λειτουργίας των σχολείων άσκείται από τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων ή Γραφείων Εκπαίδευσης. Οι διευθύνσεις εκπαίδευσης έχουν έδρα την πρωτεύουσα του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος. Τα Γραφεία Εκπαίδευσης έδρουν είτε σε περιοχές της πρωτεύουσας του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, είτε σε άλλες πόλεις ή κομποπόλεις αυτών.

2. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης ή Γραφείου Εκπαίδευσης άσκει διοίκηση και έλεγχο λειτουργίας των σχολείων της περιφέρειάς του. Είναι διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος των εκπαιδευτικών, δημοσίων και ιδιωτικών, καθώς και των εκπαιδευτικών και διοικητικών υπαλλήλων, που υπηρετούν στη Διεύθυνση ή το Γραφείο.

Για όσους υπηρετούν στη Διεύθυνση ή το Γραφείο συντάσσονται εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων.

3. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων και των Γραφείων Εκπαίδευσης, καθώς και ο τρόπος αναπλήρωσής τους ορίζονται λεπτομερέστερα με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Τα Γραφεία Εκπαίδευσης υπάγονται στην αντίστοιχη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος. Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης υπάγεται στο Νομαρχία, του οποίου εισηγητής είναι ο Προϊστάμενος αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρθρο 3.

Σχολικοί Σύμβουλοι.

1. Συνιστώνται οι εξής θέσεις Σχολικών Συμβούλων με μισθολογικό κλιμάκιο 10 και τετραετή θητεία, που μπορεί να ανανεωθεί για δύο ακόμη τετραετίες:

α) Τριακόσιες (300) θέσεις Δημοτικής Έκπαίδευσης.

β) Είκοσι (20) θέσεις Προσχολικής Αγωγής.

γ) Όκτώ (8) θέσεις Ειδικής Αγωγής.

2. Η έδρα και η περιφέρεια των Σχολικών Συμβούλων της προηγούμενης παραγράφου 1 καθώς και τα σχολεία της δικαιοδοσίας τους καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Ο αριθμός των Σχολικών Συμβούλων μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται ανάλογα με τις μεταβολές στον αριθμό των σχολείων και στο προσωπικό τους, καθώς και τις γενικότερες εκπαιδευτικές ανάγκες, με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον πρόκειται για αύξηση.

4. Οι υπάρχουσες θέσεις Έπιθεωρητών Α' και Β' Δημοτικής Έκπαίδευσης με μισθολογικά κλιμάκια 10 και 9 αντίστοιχα, Έπιθεωρητών Προσχολικής Αγωγής με Μ.Κ. 8 καθώς και Έπιθεωρητών Ειδικών Σχολείων με Μ.Κ. 9 και 10 καταργούνται, αμέσως αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός.

Άρθρο 4.

Διευθύνσεις Δημοτικής Έκπαίδευσης.

1. Στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος ιδρύεται Διεύθυνση Δημοτικής Έκπαίδευσης για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των δημοτικών σχολείων, των νηπιαγωγείων και των σχολείων Ειδικής Αγωγής, δημόσιων και ιδιωτικών, καθώς και του προσωπικού αυτών.

2. Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δημοτικής Έκπαίδευσης ορίζεται εκπαιδευτικός του κλάδου διδασκάλων ή νηπιαγωγών με Μ.Κ. 8, με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Οι θέσεις των Διευθυντών Α' με Μ.Κ. 8 του κλάδου διδασκάλων αυξάνονται κατά πενήντα (50) και του κλάδου νηπιαγωγών κατά τέσσερις (4).

Άρθρο 5.

Γραφεία Δημοτικής Έκπαίδευσης.

1. Οι έδρες και οι περιοχές αρμοδιότητας των Γραφείων Δημοτικής Έκπαίδευσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Προϊστάμενος του Γραφείου Δημοτικής Έκπαίδευσης ορίζεται, με απόφαση του οικείου Νομάρχη, εκπαιδευτικός του κλάδου διδασκάλων ή νηπιαγωγών με Μ.Κ. 8 ή 7, που έχει οργανική θέση σε σχολείο της περιοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρθρο 6.

Σχολικοί Σύμβουλοι.

1. Συνιστώνται διακόσιες τριάντα (230) θέσεις Σχολικών Συμβούλων με Μ.Κ.10 και τετραετή θητεία, που μπορεί να ανανεωθεί για δύο ακόμη τετραετίες.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 3 του νόμου αυτού ισχύουν και για τους Σχολικούς Συμβούλους Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης.

3. Η κατανομή των θέσεων των Σχολικών Συμβούλων Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης κατά ειδικότητα γίνεται με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης έχουν αρμοδιότητα και για τους εκπαιδευτικούς της αντίστοιχης ειδικότητας των Σχολείων της Έκκλησιαστικής και της Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης.

5. Οι υπάρχουσες θέσεις Γενικών Έπιθεωρητών Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης με Μ.Κ.10 καταργούνται, αμέσως αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός.

Άρθρο 7.

Διευθύνσεις Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης.

1. Στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος ιδρύεται Διεύθυνση Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των σχολείων Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης, δημόσιων και ιδιωτικών, καθώς και του προσωπικού αυτών.

2. Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων της Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων Θεολόγων, Φιλολόγων, Μαθηματικών, Φυσικών, Ξένων Γλωσσών, Τεχνικών και Φυσικής Αγωγής με Μ.Κ.9, με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Οι θέσεις των Διευθυντών με Μ.Κ.9 των κλάδων, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγρ. 2, αυξάνονται κατά πενήντα τέσσερις (54) και κατανέμονται στους κλάδους με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 8.

Γραφεία Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης.

1. Οι έδρες και οι περιοχές αρμοδιότητας των Γραφείων Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Προϊστάμενος του Γραφείου Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης ορίζεται, με απόφαση του οικείου Νομάρχη, εκπαιδευτικός των κλάδων Θεολόγων, Φιλολόγων, Μαθηματικών, Φυσικών, Ξένων Γλωσσών, Τεχνικών και Φυσικής Αγωγής με Μ.Κ.9 ή 8, που έχει οργανική θέση σε σχολείο της περιοχής.

Άρθρο 9.

Γραφεία Φυσικής Αγωγής.

1. Στις έδρες των νομών ή νομαρχιακών διαμερισμάτων ιδρύονται Γραφεία Φυσικής Αγωγής.

2. Προϊστάμενοι των Γραφείων Φυσικής Αγωγής ορίζονται εκπαιδευτικοί του Κλάδου Φυσικής Αγωγής με Μ.Κ.9 ή 8, με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Το Γραφείο Φυσικής Αγωγής υπάγεται στη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης του νομού ή του νομαρχιακού διαμερίσματος.

4. Οι υπάρχουσες Νομαρχιακές Έπιθεωρήσεις Φυσικής Αγωγής καταργούνται, αμέσως αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'.

ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ — ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρθρο 10.

Σχολικοί Σύμβουλοι.

1. Συνιστώνται τριάντα (30) θέσεις Σχολικών Συμβούλων με Μ.Κ.10 και τετραετή θητεία, που μπορεί να ανανεωθεί για δύο ακόμη τετραετίες.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 3 του νόμου αυτού έχουν ισχύ και για τους Σχολικούς Συμβούλους της Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης.

3. Η κατανομή των θέσεων των Σχολικών Συμβούλων Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης κατά

κλάδο και ειδικότητα γίνεται με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Οι υπάρχουσες θέσεις Γενικών Έπιθεωρητών Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης με Μ.Κ.10 καταργούνται, αφού αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός.

Άρθρο 11.

Διευθύνσεις Μέσης Τεχνικής—Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης.

1. Στην έδρα κάθε νομαρχιακού διαμερίσματος του νομού Αττικής και στην έδρα του νομού Θεσσαλονίκης ιδρύονται Διευθύνσεις Μέσης Τεχνικής—Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των σχολείων Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης, δημόσιων και ιδιωτικών, καθώς και του προσωπικού αυτών.

2. Στην έδρα κάθε μίας των υπόλοιπων Νομαρχιών της χώρας ιδρύονται Γραφεία Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των σχολείων Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης, δημόσιων και ιδιωτικών και του προσωπικού αυτών. Τα Γραφεία αυτά υπάγονται στον οικείο Νομάρχη. Προϊστάμενος του Γραφείου ορίζεται με απόφαση του Νομάρχη εκπαιδευτικός με Μ.Κ.5 τουλάχιστον. Στο Γραφείο μπορούν να αποσπώνται με απόφαση του Νομάρχη μέχρι τρεις εκπαιδευτικοί ή διοικητικοί υπάλληλοι. Ο Προϊστάμενος του Γραφείου είναι διοικητικός και πειθαρχικός Προϊστάμενος των υπηρετούντων στο Γραφείο εκπαιδευτικών και διοικητικών υπαλλήλων για τους οποίους και συντάσσει εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων. Με αποφάσεις του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορούν να ιδρύνονται Γραφεία Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης και σε περιοχές των νομαρχιακών διαμερισμάτων Αττικής και του νομού Θεσσαλονίκης.

Στις περιπτώσεις που σε κάποιο νομό παρουσιάζεται αύξηση του μαθητικού δυναμικού, του διδακτικού προσωπικού και του αριθμού των σχολείων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας της Κυβέρνησης μπορεί να ιδρυθεί Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης χωρίς αύξηση των οργανικών θέσεων προσωπικού.

3. Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης ορίζονται εκπαιδευτικοί της Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης με Μ.Κ. 9 με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

4. Οι θέσεις εκπαιδευτικών με Μ.Κ.9 της Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης αξιάζονται κατά πέντε (5) και κατανέμονται στους κλάδους με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Άρθρο 12.

Γραμματεία.

1. Σε κάθε Διεύθυνση και Γραφείο Έκπαίδευσης λειτουργεί Γραμματεία που την αποτελούν διοικητικοί υπάλληλοι με προϊστάμενο εκπαιδευτικό.

2. Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας εκπαιδευτικός έχει Μ.Κ.4 και πάνω και αποσπάζεται από σχολείο της περιοχής με απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου για μία τριετία.

3. Οι υπάρχουσες θέσεις διοικητικών υπαλλήλων στις Έπιθεωρήσεις Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής—Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης, καθώς και στις Έπιθεωρήσεις Δημοτικής και τις Γενικές Έπιθεωρήσεις Μέσης και Τεχνικής—Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης, που έχουν καταργηθεί, ανα-

κατανέμονται στις Διευθύνσεις και τα Γραφεία Έκπαίδευσης με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι διοικητικοί υπάλληλοι, που υπηρετούν στις θέσεις αυτές, ανατοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από πρόταση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

4. Οι Γραμματείες των Διευθύνσεων και των Γραφείων Έκπαίδευσης εξυπηρετούν και τους Σχολικούς Συμβούλους, που υπηρετούν στην έδρα της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Έκπαίδευσης.

Άρθρο 13.

Αναπλήρωση.

1. Στις οργανικές θέσεις των προϊσταμένων των Γραμματειών των Διευθύνσεων και των Γραφείων Έκπαίδευσης προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Οι οργανικές θέσεις των Σχολικών Συμβούλων στην Έκπαίδευση θεωρούνται κενές για το σύνολο των σχολείων του νομού ή του νομαρχιακού διαμερίσματος και συμπληρώνονται με προσλήψεις προσωρινών αναπληρωτών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄.

ΠΡΟ-ΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 14.

Έπιλογή.

1. Οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης επιλέγονται ύστερα από προκήρυξη και υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερομένους.

2. Υποψήφιοι για έπιλογή μπορούν να είναι:

α) Για τις Διευθύνσεις της Δημοτικής Έκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί του κλάδου διδασκάλων ή νηπιαγωγών με 2ο ή 3ο ή 4ο βαθμούς και έφοσον έχουν έξαετη υπηρεσία από την προαγωγή τους στο 4ο βαθμό.

β) Για τις Διευθύνσεις της Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί του αντίστοιχου κλάδου με βαθμούς Λυκείαρχη ή Γυμνασιάρχη ή βοηθού Γυμνασιάρχη και έφοσον έχουν πενταετη υπηρεσία από την προαγωγή τους στο βαθμό του βοηθού Γυμνασιάρχη.

γ) Για τις Διευθύνσεις Μέσης Τεχνικής — Έπαγγελματικής Έκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί του αντίστοιχου κλάδου με Μ.Κ. 9, 8 ή 7.

3. Η έπιλογή γίνεται από το οικείο Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, το οποίο καταρτίζει πίνακες με διπλάσιο από τις υπάρχουσες κενές θέσεις αριθμό υποψηφίων. Καθοριστικά κριτήρια για την έπιλογή είναι η γνώση των εκπαιδευτικών πραγμάτων και η διαπιστωμένη ικανότητα του υποψηφίου στην όργάνωση και τη διοίκηση της εκπαίδευσης, όπως ειδικότερα καθορίζεται ή διαπιστώνεται τους με Π. Δ/γμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Ο πίνακας επικυρώνεται από τον Υπουργό Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ισχύει μέχρι να συνταχθεί νέος.

5. Οι κενές θέσεις προϊσταμένων των Διευθύνσεων Έκπαίδευσης πληρώνονται κατά σειρά από τον πίνακα υποψηφίων είτε με τοποθέτηση έκσινων που έχουν τον αντίστοιχο βαθμό, είτε με προαγωγή και ταυτόχρονη τοποθέτηση εκπαιδευτικών που έχουν κατώτερο βαθμό. Οι τοποθετήσεις αυτές γίνονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από πρόταση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

6. Οι προθεσμίες για την υποβολή των αιτήσεων, οι διαδικασίες για τη σύνταξη του πίνακα και την έπιλογή καθώς και η διάρκεια ισχύος του πίνακα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

"Άρθρο 15.

Μεταθέσεις — Πειθαρχικός Έλεγχος.

1. Οί Προϊστάμενοι τών Διευθύνσεων Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής — Επαγγελματικής Έκπαίδευσης μπορούν να μετατεθούν με αίτησή τους σε άλλες θέσεις προϊσταμένων τών Διευθύνσεων τής αντίστοιχης βαθμίδας ή κατεύθυνσης, μετά τή συμπλήρωση τριετούς παραμονής στην ίδια θέση.

2. Για σοβαρούς υπηρεσιακούς λόγους είναι δυνατή ή μετάθεσή τους και πριν από τή συμπλήρωση τριετίας σε άλλη θέση τής προηγούμενης παραγράφου ή σε άλλη ομοιόβαθμη θέση τής Έκπαίδευσης.

3. Οί μεταθέσεις που προδίδονται από τις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2 του άρθρου τούτου γίνονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

4. Τόν πειθαρχικό έλεγχο στους εκπαιδευτικούς, που υπηρετούν στην περιοχή του Γραφείου Έκπαίδευσης και είναι άρχαιότεροι από τόν Προϊστάμενο του Γραφείου, ασκεί ο Προϊστάμενος τής Διεύθυνσης τής Έκπαίδευσης. Τόν πειθαρχικό έλεγχο στους εκπαιδευτικούς, που υπηρετούν στο νομό ή στο νομαρχιακό διαμέρισμα και είναι άρχαιότεροι από τόν Προϊστάμενο τής Διεύθυνσης, ασκεί ο οικείος Νομάρχης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

"Άρθρο 16.

Προσόντα υποψηφίων.

1. Υποψήφιοι για τις θέσεις Σχολικών Συμβούλων Δημοτικής Έκπαίδευσης, Προσχολικής Αγωγής, Ειδικής Αγωγής και Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης μπορούν να είναι όσοι έχουν 15ετή εκπαιδευτική υπηρεσία, από την οποία 12 έτη σε θέση μόνιμου εκπαιδευτικού του ίδιου κλάδου.

2. Υποψήφιοι για τις θέσεις Σχολικών Συμβούλων Μέσης Τεχνικής — Επαγγελματικής Έκπαίδευσης μπορούν να είναι όσοι υπηρετούν ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί στους αντίστοιχους κλάδους και έχουν μισθολογικά κλιμάκια 9, 8 ή 7 καθώς και συνακτική υπηρεσία στον ίδιο κλάδο επτά (7) ετών.

3. Υποψήφιοι για τις θέσεις Σχολικών Συμβούλων Μέσης Γενικής Έκπαίδευσης μπορούν να είναι και εκπαιδευτικοί τών αντίστοιχων ειδικοτήτων τής Μέσης Έκκλησιαστικής και τής Μέσης Τεχνικής — Επαγγελματικής Έκπαίδευσης που έχουν τὰ προσόντα τής παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

"Άρθρο 17.

Διαδικασία Έπιλογής—Κριτήρια.

1. Η διαδικασία πρόκρισης και τελικής έπιλογής τών Σχολικών Συμβούλων, ύστερα από προκήρυξη και υποβολή αιτήσεων από τούς ενδιαφερομένους, ή σύσταση και ή σύνθεση τών συλλογικών οργάνων για τήν έπιλογή και για τὰ θέματα υπηρεσιακής κατάστασης τών Σχολικών Συμβούλων, ή διαδικασία επανάκρισης για ανανέωση τής θητείας, οί σχετικές προδησιμίες και κάθε άλλη λεπτομέρεια, καθορίζονται με Π. Διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Βασικά κριτήρια για τήν έπιλογή τών Σχολικών Συμβούλων είναι ή υπηρεσιακή κατάρτιση, ή κοινωνική προσφορά, τὸ αξιόλογο εκπαιδευτικό έργο και ή δημοκρατική προσωπικότητα τών υποψηφίων. Για τήν αξιολόγησή τους λαμβάνονται ὡποσδήποτε ὑπόψη οί πανεπιστημιακές μεταπτυχιακές σπουδές στο έσωτερικό ή τὸ έξωτερικό, που πιστοποιούνται με πτυχίο, ή μεταπτυχιακή και ἐπιμόρφωση στο έσωτερικό ή τὸ έξωτερικό, ή αξιολόγη τυχόν γραφική εργασία, ιδιαιτέρως ή έρευνητική, ή διαπιστωμένη γνώση ξένης γλώσσας και τὸ

δεύτερο σχετικό πτυχίο. Λαμβάνεται επίσης ὑπόψη ή ἐκτίμησή τής ὅλης συγκρότησης και προσωπικότητας του υποψηφίου ὕστερα από προφορική συζήτηση με τὰ μέλη του Συμβουλίου Έπιλογής. Με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να περιληφθεῖ στα κριτήρια αυτά και ή ἐπιτυχία σε διαπραγματεύση θέματος σχετικού με τὸ έργο του Σχολικού Συμβούλου.

"Άρθρο 18.

Πλήρωση θέσεων.

1. Οί κενές θέσεις Σχολικών Συμβούλων συμπληρώνονται κατά σειρά από τούς υποψηφίους, που περιλαμβάνονται στον τελικό πίνακα, με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Για τήν τοποθέτησή τους σε κενές θέσεις προηγείται γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

2. Πριν αναλάβουν τὰ καθήκοντά τους οί Σχολικοί Σύμβουλοι παρακολουθούν ταχύρρυθμα σεμινάρια ἐπιμόρφωσης, που οργανώνονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

"Άρθρο 19.

Υπηρεσιακή κατάσταση τών Σχολικών Συμβούλων.

1. Οί ἀποδοχές τών Σχολικών Συμβούλων κατά τή διάρκεια τής θητείας τους ἀντιστοιχούν στο μισθολογικό κλιμάκιο 10. Οί οργανικές θέσεις τους θεωρούνται κενές και μπορούν να συμπληρωθούν με τοποθετήσεις ή μεταθέσεις άλλων εκπαιδευτικών.

2. Μετά τή λήξη τής θητείας τους οί Σχολικοί Σύμβουλοι επανέρχονται στα διδακτικά τους καθήκοντα και τοποθετούνται σε κενή θέση σχολείου τής προτίμησής τους με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ὕστερα από πρόταση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

3. Κατά τή διάρκεια τής θητείας τους οί Σχολικοί Σύμβουλοι ἐξελίσσονται βαθμολογικά και μισθολογικά στις οργανικές τους θέσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Σε περίπτωση ἀποχώρησης από τήν υπηρεσία πριν από τή λήξη τής θητείας τους ως Σχολικών Συμβούλων, συνταξιοδοτούνται με τις ἀποδοχές του βαθμού τής οργανικής τους θέσης, ὡπως θὰ ὀρίσει ειδικός νόμος που θὰ εκδοθεῖ κατά τή διαδικασία του άρθρου 73 του Συντάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Άρθρο 20.

Έπιλογή Σχολικών Συμβούλων
κατά τήν πρώτη εφαρμογή του νόμου.

1. Συγκροτείται συμβούλιο έπιλογής τών Σχολικών Συμβούλων για τήν πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού και για τήν κατάρτιση του πίνακα έπιλογής για τήν πλήρωση τών θέσεων που συνιστώνται, από:

- α. Ένα δικαστή τής διοικητικής δικαιοσύνης.
- β. Πέντε (5) καθηγητές Ανώτατων Σχολών ή και άλλους ἐπιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους.
- γ. Έναν εκπρόσωπο τών συνδικαλιστικών οργανώσεων τών εκπαιδευτικών τής δημόσιας Δημοτικής Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής—Επαγγελματικής Έκπαίδευσης κατά περίπτωση.

2. Για τήν εκτίμηση τών γραπτών εργασιών, του συγγραφικού έργου και γενικά τής πνευματικής συγκρότησης τών υποψηφίων ὀρίζονται ως εισηγητές εκπαιδευτικοί με αναγνωρισμένο ἐπιστημονικό κύρος, σε ἀριθμό ἀνάλογο προς τόν ἀριθμό και τις ειδικότητες τών υποψηφίων.

3. Ο Πρόεδρος, τὰ μέλη και οί εισηγητές του Συμβουλίου Έπιλογής καθώς και οί ἀναπληρωτές τους ὀρίζονται με απόφαση του Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με τήν ίδια απόφαση ὀρίζεται και ὁ Γραμματέας του

Συμβουλίου 'Επιλογής, καθώς και δύο αναπληρωτές του από τους υπαλλήλους της Κεντρικής 'Υπηρεσίας του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Οι προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφεραμένους, ύστερα από σχετική προκήρυξη, και η διαδικασία πρόκρισης και επίλογής για τις θέσεις των Σχολικών Συμβούλων θα καθορισθούν με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που θα εκδοθεί εντός μηνός από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην 'Εφημερίδα της Κυβερνήτης.

5. Η τοποθέτηση των Σχολικών Συμβούλων γίνεται με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά τη σειρά του πίνακα επίλογής, που θα καταρτίσει το Συμβούλιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

6. Οι συνιστώμενες με το νόμο αυτόν θέσεις Σχολικών Συμβούλων πέρα από τον αριθμό των κατ'εργαζόμενων θέσεων 'Εποπτικού Προσωπικού, καθώς και οι θέσεις Διευθυντών της 'Εκπαίδευσης, θα πληρωθούν από το σχολικό έτος 1983—1984.

Άρθρο 21.

Κρίση 'Εποπτικού Προσωπικού.

1. Οι επιθεωρητές Α' και Β' της Δημοτικής 'Εκπαίδευσης, οι Επιθεωρητές Προσχολικής 'Αγωγής, οι Επιθεωρητές Ειδικής 'Αγωγής και οι Γενικοί Επιθεωρητές Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής—'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσης των οποίων κατ'εργάζονται οι θέσεις, καθώς και όσοι περιλαμβάνονται στον πίνακα προακτών στο βαθμό του 'Επιθεωρητή Β' Δημοτικής 'Εκπαίδευσης (ΦΕΚ 4 της 23.1.1981—τεύχος Παράρτημα) μέχρι και του αριθμού που αντιστοιχεί στις κενές θέσεις κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, κρίνονται κατά τη διαδικασία του άρθρου 20 του παρόντος για επίλογη σε θέσεις Σχολικών Συμβούλων, από του αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός. 'Εάν δέν επιθυμούν να κριθούν, υποβάλλουν σχετική δήλωση μέσα στην προθεσμία του άρθρου 20 παρ. 4 του νόμου αυτού.

2. Όσοι υποβάλουν την παραπάνω δήλωση καθώς και όσοι μετά την κρίση του Συμβουλίου 'Επιλογής δέν επιλεγούν για τη θέση του Σχολικού Συμβούλου, αναλαμβάνουν καθήκοντα διευθυντών των σχολείων ή ασκούν διδακτικό έργο διατηρώντας το βαθμό και το μισθό τους. Για τις περιπτώσεις αυτές συνιστώνται ισάριθμες προσωρινές θέσεις. Καθήκοντα διοικητικού και πειθαρχικού Προϊσταμένου γι' αυτούς ασκεί ο οικείος Νομάρχης και αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ορίζεται το οικείο Κεντρικό 'Υπηρεσιακό Συμβούλιο χωρίς να εφαρμόζονται, ως προς αυτούς μόνο, οι διατάξεις που αφορούν στις αρμοδιότητες των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων και των Γραφείων 'Εκπαίδευσης.

3. Από του αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός και μέχρι να γίνει η τελική επίλογη των Σχολικών Συμβούλων, οι υπηρετούντες στις καταργούμενες θέσεις 'Εποπτικού Προσωπικού είναι στη διάθεση του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ασκούν καθήκοντα που τους αναθέτει με απόφασή του ο 'Υπουργός 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 22.

'Ανάθεση καθήκοντων Διευθυντών και Προϊσταμένων Γραφείων 'Εκπαίδευσης.

Μεταθέσεις των Προϊσταμένων των Γραφείων.

1. Από του αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός και μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις Προϊσταμένων των Διευθύνσεων 'Εκπαίδευσης των νομών και των νομαρχιακών διαμερισμάτων, καθήκοντα Διευθυντών θα ασκούν προσωρινά εκπαιδευτικοί, που ορίζονται με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι Προϊστάμενοι των Γραφείων 'Εκπαίδευσης ορίζονται με απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά τον προσδιορισμό της έδρας και της περιοχής των Γραφείων.

2. Οι εκπαιδευτικοί, που έχουν οργανική θέση προϊσταμένων στα Γραφεία των Γενικών 'Επιθεωρήσεων Μέσης 'Εκπαίδευσης και των 'Επιθεωρήσεων Δημοτικής 'Εκπαίδευσης, τοποθετούνται σε κενές οργανικές θέσεις της ίδιας περιφέρειας, ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 23.

'Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά Συμβούλια.

1. Από του αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός και μέχρι να πληρωθούν οι θέσεις των Σχολικών Συμβούλων ή σύνθεση των Κεντρικών και Περιφερειακών 'Υπηρεσιακών και Πειθαρχικών Συμβουλίων, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, ορίζεται ως εξής:

α) Των Περιφερειακών 'Υπηρεσιακών Συμβουλίων Δημοτικής 'Εκπαίδευσης (Π.Υ.Σ.Δ.Ε.) από το Διευθυντή της Δημοτικής 'Εκπαίδευσης του νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος ή το νόμιμο αναπληρωτή του, τρεις Διευκρίτες, και σε περίπτωση έλλειψης με Μ.Κ. 7 και τον αϊρετό εκπρόσωπο του κλάδου εκπαιδευτικών λειτουργών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

β) Των Περιφερειακών 'Υπηρεσιακών Συμβουλίων Μέσης 'Εκπαίδευσης (Π.Υ.Σ.Μ.Ε.) από το Διευθυντή της Μέσης 'Εκπαίδευσης του νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος ή το νόμιμο αναπληρωτή του, τρεις Διευκρίτες, και σε περίπτωση έλλειψης Γυμνασιάρχης και τον αϊρετό εκπρόσωπο του κλάδου εκπαιδευτικών λειτουργών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

γ) Του Κεντρικού 'Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δημοτικής 'Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.) και του 'Ανώτερου Κεντρικού 'Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δημοτικής 'Εκπαίδευσης (ΑΚΥ ΣΔΕ) από δύο 'Εκπαιδευτικούς Δ.Ε. με Μ.Κ.10 και σε περίπτωση έλλειψης με Μ.Κ.9, δύο Διευκρίτες Δημοτικής 'Εκπαίδευσης των νομαρχιακών διαμερισμάτων 'Αττικής ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους και τον αϊρετό εκπρόσωπο των εκπαιδευτικών λειτουργών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

δ) Του Κεντρικού 'Υπηρεσιακού Συμβουλίου Μέσης 'Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Μ.Ε.) και του 'Ανώτερου Κεντρικού 'Υπηρεσιακού Συμβουλίου Μέσης 'Εκπαίδευσης (Α.Κ.Υ.Σ.Μ.Ε.) από δύο 'Εκπαιδευτικούς Μ.Ε. με Μ.Κ.10, δύο Διευκρίτες Μέσης 'Εκπαίδευσης των νομαρχιακών διαμερισμάτων 'Αττικής ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους και τον αϊρετό εκπρόσωπο των εκπαιδευτικών λειτουργών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ε) Του Κεντρικού Συμβουλίου Τεχνικής—'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσης (Κ.Σ.Τ.Ε.Ε.) από δύο εκπαιδευτικούς Τ.Ε.Ε. με Μ.Κ. 10 και σε περίπτωση έλλειψης με Μ.Κ. 9, δύο Διευκρίτες Κ.Ε.Τ.Ε. ή Τεχνικών—'Επαγγελματικών Λυκείων και έναν εκπαιδευτικό Τ.Ε.Ε. με Μ.Κ. 8 τουλάχιστον και τον αϊρετό εκπρόσωπο των εκπαιδευτικών λειτουργών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Τα Περιφερειακά Συμβούλια Τεχνικής—'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσης καταργούνται και συνιστώνται νέα με περιοχή αρμοδιότητας το νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα. Η σύσταση, ή σύνθεση, ή συγκρότηση, ή έδρα, οι αρμοδιότητες και ή λειτουργία των Συμβουλίων αυτών, θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των 'Υπουργών 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας της Κυβερνήτης που θα εκδοθεί εντός μηνός από του ισχύσει ο νόμος αυτός.

Σε όσους νομούς δέν συσταθούν Περιφερειακά Συμβούλια Τεχνικής—'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσης, οι αρμοδιότητες τους θα ασκούνται από το Κ.Σ.Τ.Ε.Ε. ή από Περιφερειακό Συμβούλιο γεγονοτικού νομού, όπως θα ορίσει με απόφασή του ο 'Υπουργός 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Μετά την πλήρωση των θέσεων Σχολικών Συμβούλων τα Κεντρικά Συμβούλια Γενικής Εκπαίδευσης συγκροτούνται από ένα Σχολικό Σύμβουλο και τρεις Διευθυντές Μέσης ή Δημοτικής Εκπαίδευσης κατά περίπτωση και τους αριετούς εκπροσώπους των εκπαιδευτικών λειτουργιών που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στα Περιφερειακά Συμβούλια ορίζεται ως μέλος Σχολικός Σύμβουλος αντί ενός μέλους που προέρχεται από δασκάλους ή λυκειαρχές και γυμνασιάρχες αντίστοιχα. Το ΚΣΤΠΕ συγκροτείται από ένα Σχολικό Σύμβουλο, δύο Διευθυντές Μέσης Τ.Ε.Ε. ή Κ.Ε.Τ.Ε. ή Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου, έναν εκπαιδευτικό της Μέσης Τ.Ε.Ε., με Μ.Κ. 8 τουλάχιστον και τον αριετό εκπρόσωπο των εκπαιδευτικών λειτουργιών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Στα Συμβούλια του άρθρου αυτού προεδρεύει ο ανώτερος στο βαθμό από τα τακτικά μέλη και σε περίπτωση ομοβαθμίων ο αρχαιότερος.

5. Για τα υπόλοιπα θέματα συγκρότησης, λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των Συμβουλίων εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις.

6. Η Θητεία των αριετών μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων της Γενικής Εκπαίδευσης, που αναδείχθηκαν από τις εκλογές της 6.11.1982, λήγει την 31.12.1985.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

"Άρθρο 24.

Σύμβουλοι και Συντονιστές Συμβούλων Εκπαίδευσης και αρμοδιότητές τους.

1. Η έποπτεία των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού ασκείται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων Ήξωτερικού, από τους Έλληνες πρεσβευτές, γενικούς πρόξενους και πρόξενους, που υπηρετούν στις χώρες όπου λειτουργούν ελληνικά σχολεία και από εκπαιδευτικούς λειτουργούς της Μέσης Γενικής και της Μέσης Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και των Σχολών Εκπαίδευσης Διδακτικού Προσωπικού.

Οι εκπαιδευτικοί αυτοί, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Ήξωτερικών, αποσπώνται από τις οργανικές τους θέσεις σε ελληνικές διπλωματικές και προξενικές αρχές του Ήξωτερικού, μέχρι 26 στον αριθμό ως Σύμβουλοι Εκπαίδευσης Ήξωτερικού και 1 ως Συντονιστές Συμβούλων Εκπαίδευσης Δυτικής Ευρώπης.

2. Οι Σύμβουλοι ασκούν διοικητικά, συμβουλευτικά και έποπτικά καθήκοντα σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία και το προσωπικό των σχολείων της περιοχής εθύνης τους. Ο Συντονιστής Συμβούλων συντονίζει και έποπτεύει το έργο των Συμβούλων και των εκπαιδευτικών της περιοχής εθύνης του.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ειδικότερα τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες, ή αναπλήρωση και ή περιοχή εθύνης των Συμβούλων και του Συντονιστή Συμβούλων.

"Άρθρο 25.

Προσόντα, έπιλογή και στελέχωση γραφείων των Συμβούλων και Συντονιστή Συμβούλων.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Ήξωτερικών, αποσπώνται ως Σύμβουλοι ή Συντονιστές Συμβούλων για δύο χρόνια, που μπορεί να παραταθούν, εκπαιδευτικοί λειτουργοί:

α) Προσχολικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης με βαθμό Διευθυντή Α' ή Β' ή Δασκάλου Α' ή Νηπιαγωγού Α' με Μ.Κ. τουλάχιστον 6.

β) Μέσης Εκπαίδευσης με βαθμό Λυκειαρχή ή Γυμνασιάρχη ή Βοηθού Γυμνασιάρχη.

γ) Σχολών Εκπαίδευσης Διδακτικού Προσωπικού, που προέρχονται από τους ίδιους κλάδους και έχουν τους ίδιους ή αντίστοιχους βαθμούς και μισθολογικά κλιμάκια με τους προηγούμενους εκπαιδευτικούς και

δ) Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθηγητές με Μ.Κ. τουλάχιστον 7.

Οι εκπαιδευτικοί των περιπτώσεων α, β και γ πρέπει να έχουν πραγματική δημόσια ύπηρεσία σε σχολεία τουλάχιστον δέκα ετών και της περίπτωσης δ πραγματική δημόσια ύπηρεσία στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση τουλάχιστον επτά ετών.

Στά έτη αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται μέχρι δύο χρόνια μετεκπαίδευσης.

2. Οι εκπαιδευτικοί της προηγούμενης παραγράφου πρέπει να έχουν τα ακόλουθα προσόντα:

α) Παιδαγωγική έπιμόρφωση τουλάχιστον ενός έτους ή μεταπτυχιακές σπουδές ή αξιόλογη συγγραφική έργασία σχετική με εκπαιδευτικά θέματα ή, για τους εκπαιδευτικούς της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, πτυχίο ΣΕΛΕΤΕ—ΠΑΤΕΣ. Ειδικά για το Συντονιστή Συμβούλων απαιτούνται παιδαγωγική έπιμόρφωση ή μεταπτυχιακές σπουδές τουλάχιστο δύο ετών.

β) Έπαρκή γνώση της γλώσσας της χώρας όπου αποσπώνται ή μιας από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική.

γ) Στοιχεία ύπηρεσιακής εδοκιμότητας που να δικαιολογούν κατ' έκλογή προαγωγή στον έπόμενο βαθμό και να καταδείχνουν ύψηλης στάθμης παιδαγωγική κατάρτιση και μορφωτική καλλιέργεια, οργανωτική ικανότητα, δημοκρατική προσωπικότητα και ήθος άμεμπτο.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να ανατεθούν καθήκοντα Συντονιστή σε Σύμβουλο, αν δεν κρίνεται σκόπιμη ή τοποθέτηση Συντονιστή Συμβούλων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, άπονέμονται στους Συμβούλους και στο Συντονιστή Συμβούλων ο βαθμός του Σχολικού Συμβούλου του νόμου αυτού για όσα χρονικά διάστημα διαρκεί ή άπόσπαση και με τις άποδοχές του βαθμού της οργανικής τους θέσης.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ή διαδικασία για την έπιλογή των Συμβούλων και του Συντονιστή Συμβούλων και ή στελέχωση των γραφείων τους.

6. Τα έπιπέδια των Συμβούλων και του Συντονιστή Συμβούλων καθορίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

7. Με άποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προεδρίας Κυβερνήσεως, Ήξωτερικών και Οικονομικών, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά:

α) Με την πρόσληψη δακτυλογράφου για τις άνάγκες του γραφείου του Συντονιστή Συμβούλων Εκπαίδευσης Δυτικής Ευρώπης.

β) Με την άνάθεση νομικών ύποθέσεων της εκπαίδευσης των ελληνοπαίδων σε νομικό που διαμένει σε ξένη χώρα, με άμοιβή κατά περίπτωση.

"Άρθρο 26.

Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα.

1. Για την προπαρασκευή των άποφοίτων των Γενικών και Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων, προκειμένου να έπιλεγούν για τις Ανώτατες και Ανώτερες Σχολές, συνιστώνται και λειτουργούν στις έδρες των νηών και ναμαρχιακών διαμερισμάτων και σε άλλες πόλεις ή κομσπόλεις αυτών Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα.

2. Στα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα, στα οποία διδάσκεται ύλη από τις δέσμες των προπαρασκευαστικών μαθημάτων της Γ' τάξης Λυκείου, εγγράφονται και φοιτούν δωρεάν απόφοιτοι Λυκείων ανεξάρτητα από το σχολικό έτος αποφοίτησής τους. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να ορίζεται άνωτερο σχολικό έτος που οι απόφοιτοι του μπορούν να παρακολουθήσουν το Μεταλυκειακό Προπαρασκευαστικό Κέντρο, καθώς και άνωτερος αριθμός περιόδων που μπορεί ο ίδιος απόφοιτος να παρακολουθήσει τα μαθήματα αυτά. Με την ίδια απόφαση μπορεί να εξουσιοδοτούνται οι Διευθυντές των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων να αποκλείουν ή και να δέχονται αποφοίτους για παρακολούθηση μαθημάτων και πέρα από τα παραπάνω όρια με βάση τη συμμετοχή τους στη διαδικασία επιλογής και την επίδοσή τους κατά τα προηγούμενα έτη.

3. Η Διεύθυνση των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από εισήγηση των προϊσταμένων των Διευθύνσεων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς της Δημόσιας Εκπαίδευσης, που ασκούν τα καθήκοντα αυτά είτε με απόσπασση είτε παράλληλα με το διδακτικό τους έργο στα δημόσια σχολεία.

Με την ίδια διαδικασία ανατίθεται ή Διεύθυνση και σε ιδιώτες εκπαιδευτικούς που έχουν τα απαιτούμενα επιστημονικά προσόντα και ικανή διδακτική εμπειρία, ιδίως στην προετοιμασία υποψηφίων για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ανάθεση σ' αυτούς γίνεται είτε με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου που μπορεί να παρατείνεται είτε με ανάθεση έργου για ορισμένη χρονική διάρκεια με την προϋπόθεση ότι δεν είναι ιδιοκτήτες, διευθυντές ή διδάσκοντες σε ιδιωτικά φροντιστήρια.

4. Στα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα διδάσκουν μαθήματα της ειδικότητάς τους δημόσιοι εκπαιδευτικοί λειτουργοί είτε με ολική ή μερική απόσπασση σ' αυτά είτε πέρα από τις υποχρεωτικές ώρες διδασκαλίας στα σχολεία που ανήκουν καθώς και ιδιώτες που έχουν τα απαιτούμενα επιστημονικά προσόντα και ικανή διδακτική εμπειρία, ιδίως στην προετοιμασία υποψηφίων για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται:

α. Οι πόλεις και κομποπόλεις στις οποίες λειτουργούν Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα.

β. Η έναρξη και λήξη της λειτουργίας τους για κάθε σχολικό έτος.

γ. Τα διδακτέα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας αυτών.

δ. Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία τους.

6. Με αποφάσεις των οικείων Διευθυντών Μέσης Εκπαίδευσης, που εκδίδονται με εισήγηση των Διευθυντών των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων, ορίζονται:

α. Τα δημόσια κτίρια ή διδακτήρια στα οποία λειτουργούν τα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα και ο χρόνος λειτουργίας τους. Σε περίπτωση αδυναμίας στέγασής τους σε δημόσια κτίρια ή διδακτήρια γίνεται μίσθωση ιδιωτικών κτιρίων κατά τις κείμενες διατάξεις και αν υπάρχει επείγουσα ανάγκη και κατά παρέκκλιση αυτών.

β. Οι διδάσκοντες τα προβλεπόμενα μαθήματα.

γ. Κάθε άλλη λεπτομέρεια.

7. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας σε κάθε Μεταλυκειακό Προπαρασκευαστικό Κέντρο καταρτίζει ο Διευθυντής αυτού.

8. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται:

α. Η μηνιαία αντιμισθία των Διευθυντών των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων που προέρχονται από δημόσιους εκπαιδευτικούς λειτουργούς και ασκούν τα καθή-

κοντα αυτά παράλληλα με τα κύρια διδακτικά καθήκοντά τους.

β. Το ανώτατο ύψος αμοιβής των ιδιωτών που ασκούν καθήκοντα Διευθυντών των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων είτε με σύμβαση ορισμένου χρόνου είτε με ανάθεση έργου, ο τρόπος καταβολής της και οι γενικοί όροι της σύμβασης εργασίας ή εκτέλεσης του έργου.

γ. Η ωριαία αντιμισθία των διδασκόντων δημόσιων εκπαιδευτικών λειτουργών και ιδιωτών.

9. Για την ανάθεση σε ιδιώτες εκπαιδευτικούς της Διεύθυνσης Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου καταρτίζεται μεταξύ αυτών και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή ανάθεσης έργου, στην οποία ορίζονται ή διάρκεια, ή αμοιβή και οι ειδικότεροι όροι κάθε σύμβασης.

10. Στις θέσεις των διατιθεμένων στα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα με ολική απόσπασση δημόσιων εκπαιδευτικών λειτουργών προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές.

11. Όλες οι δαπάνες λειτουργίας των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων βαρύνουν τον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις και από τον οποίο μεταφέρονται αυτές στις οικείες Νομαρχίες. Οι λειτουργικές δαπάνες των Μεταλυκειακών Προπαρασκευαστικών Κέντρων καλύπτονται από τις πιστώσεις του σχολικού ταμείου Λυκείου της έδρας του, που ορίζεται με απόφαση του οικείου Νομαρχία.

Άρθρο 27.

Πρόσθετη διδακτική βοήθεια στους μαθητές του Λυκείου.

1. Μαθητές των Α' και Β' τάξεων Λυκείου, που από την επίδοσή τους στα μαθήματα κατά τη διάρκεια του α' τριμήνου κάθε διδακτικού έτους προκύπτει ότι έχουν ανάγκη πρόσθετης έσως σχολικής διδασκαλίας, μπορούν να φοιτούν σε ειδικό τμήμα που οργανώνεται σε κάθε Λύκειο για κάθε μία από τις Α' και Β' τάξεις αυτού.

2. Τους μαθητές που θα τύχουν της πρόσθετης βοήθειας της προηγούμενης παραγράφου ορίζει ο σύλλογος των διδασκόντων άμισθως μετά την καταχώριση της βαθμολογίας του α' τριμήνου.

3. Το ειδικό τμήμα της παροχής πρόσθετης διδακτικής βοήθειας λειτουργεί με την ευθύνη του Διευθυντή του Λυκείου. Σ' αυτό διδάσκουν καθηγητές του Λυκείου ή και καθηγητές άλλου σχολείου της ίδιας ή και γειτονικών πόλεων ή κομποπόλεων που ορίζονται από το σύλλογο των διδασκόντων του Λυκείου.

4. Στους διδάσκοντες καταβάλλεται ωριαία αποζημίωση που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται:

α. Η έναρξη και λήξη της λειτουργίας των τμημάτων του παρόντος άρθρου για κάθε διδακτικό έτος.

β. Τα διδακτέα μαθήματα και οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

γ. Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία τους.

6. Οι δαπάνες λειτουργίας των ειδικών τμημάτων του παρόντος άρθρου βαρύνουν τον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις και από τον οποίο μεταφέρονται αυτές στις οικείες Νομαρχίες.

Άρθρο 28.

Προσωρινοί αναπληρωτές.

1. Το άρθρο 48 του Ν. 309/1976 (περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαίδευσής) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 48.

1. Σε περιπτώσεις απουσίας εκπαιδευτικών Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης από τα σχολεία για κάθε αίτια, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών λειτουργίας των σχολείων της Γενικής Εκπαίδευσης, που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, προλαμβάνονται με αίτησή τους προσωρινοί αναπληρωτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από τους υποβαλλόντες αίτηση διορισμού σε θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

2. Η πρόσληψη των προσωρινών αναπληρωτών γίνεται με πράξη των αρμόδιων Διευθυντών Μέσης ή Δημοτικής Εκπαίδευσης μετά από πρόταση των οικείων Περιφερειακών Υπηρεσιακών Συμβουλίων. Στις περιπτώσεις υποβολής περισσότερων αιτήσεων για τις ίδιες θέσεις τηρείται η σειρά υποβολής αιτήσεων διορισμού σε θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών. Η απόλυση των προσωρινών αναπληρωτών γίνεται αυτοδικαίως με τη λήξη του διδακτικού έτους και χωρίς καμιά αποζημίωση.

3. Στους προσωρινούς αναπληρωτές καταβάλλονται: οι αποδοχές που αντιστοιχούν στο κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο του εισαγωγικού βαθμού του κλάδου τους καθώς και επιδόματα εορτών κατά τα οριζόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας. Οι σχετικές πιστώσεις για την πληρωμή των δαπανών αυτών εγγράφονται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων».

2. Καταργούνται οι διατάξεις του Ν. 568/1977 «περί κυρώσεως της από 3.12.1976 Πράξεως του Προέδρου της Δημοκρατίας (περί προσλήψεως προσθέτων εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσεως επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου)».

«Άρθρο 29.

Συγχώνευση δημοτικών σχολείων και μεταφορά μαθητών.

1. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών μπορούν να συγχωνεύονται μονοθέσια, διθέσια και τριθέσια δημοτικά σχολεία σε τετραθέσια και πάνω για την παροχή αριστερής εκπαίδευσης στους μαθητές.

2. Οι τάξεις των πολυθέσιων αυτών σχολείων μπορούν να λειτουργούν στις έδρες των συγχωνευόμενων σχολείων όπως ορίζεται με τις παραπάνω αποφάσεις.

3. Οι μαθητές μεταφέρονται δωρεάν από τις έδρες των συγχωνευόμενων σχολείων στις οριζόμενες έδρες λειτουργίας των τάξεων. Η μεταφορά των μαθητών γίνεται ύστερα από απόφαση του οικείου Νομάρχη με τα συνήθη συγκοινωνιακά μέσα ή και με μίσθωση ιδιωτικών μεταφορικών μέσων. Επίσης μπορεί να γίνεται με ειδικά λεωφορεία με τη φροντίδα και εύθυνη του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας.

4. Οι δαπάνες μεταφοράς των μαθητών εγγράφονται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και μεταφέρονται στις οικείες Νομαρχίες ή στο Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας κατά περίπτωση.

«Άρθρο 30.

Συγγραφή — Εικονογράφηση διδακτικών βιβλίων.

1. Στα διδακτικά βιβλία του άρθρου 1 του Ν.Δ. 749/1970 περιλαμβάνονται και όλα τα βιβλία που εκδίδονται για την υποστήριξη του διδακτικού προσωπικού στην άσκηση του εκπαιδευτικού του έργου.

2. Έφσον η συγγραφή ενός διδακτικού βιβλίου κρίνεται επείγουσα, μπορεί να ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Κ.Ε.Μ.Ε., σε ομάδα εκπαιδευτικών, που αποσπώνται κατά κύρια απασχόληση στο Κ.Ε.Μ.Ε. για τη συγγραφή αυτή. Στην συγγραφή αυτή των διδακτικών βιβλίων μπορεί να μετέχουν και μέλη του Κ.Ε.Μ.Ε.

3. Στους συγγραφείς της παρ. 2 δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

4. Η κρίση και η έγκριση των διδακτικών βιβλίων γίνεται από το αρμόδιο τμήμα του Κ.Ε.Μ.Ε. Στην κρίση μπορεί να μετέχουν και άλλοι ειδικοί επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Δεν μετέχουν στην κρίση και έγκριση μέλη του Κ.Ε.Μ.Ε. που πήραν μέρος στη συγγραφή του βιβλίου.

5. Η εικονογράφηση των διδακτικών βιβλίων της Γενικής Εκπαίδευσης μπορεί να ανατίθεται απευθείας και χωρίς διαγωνισμό σε ιδιώτες καλλιτέχνες, ζωγράφους ή φωτογράφους, προτεινόμενους από το Κ.Ε.Μ.Ε. με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στην οποία ορίζονται οι όροι και η αμοιβή των καλλιτεχνών.

«Άρθρο 31.

Ένοποίηση έπετηρίδων διοριστέων.

1. Οι έπετηρίδες διοριστέων των κλάδων 3, 4 και 6 της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του άρθρου 13 του Ν. 576/1977 «περί οργάνωσης και διοικήσεως της Μέσης και Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσεως» ένοποιούνται με τις έπετηρίδες διοριστέων καθηγητών των αντίστοιχων ειδικοτήτων της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης. Οι υποψήφιοι για διορισμό μπορούν να δηλώσουν ότι επιθυμούν να διοριστούν μόνο στη μια ή και στις δύο κατευθύνσεις της εκπαίδευσης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος ένοποίησης των έπετηρίδων και αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που δημιουργούνται από την ένοποίηση αυτή καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

«Άρθρο 32.

Έγγραφοί, μετεγγραφές, κατατάξεις στη Μέση Τ.Ε.Ε.

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 66 του Ν. 576/1977 προστίθεται έδαφιο που έχει ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται να παραταθεί ή λειτουργία Κατώτερων Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών για ένα ακόμη έτος κατά περίπτωση».

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 1 του Ν. 576/1977 «περί οργάνωσης και διοικήσεως της Μέσης και Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσεως» καταργείται.

3. Οι κάθε μορφής κατατακτήριες εξετάσεις στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση καταργούνται. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τα θέματα που άφορούν έγγραφοί, μετεγγραφές και κατατάξεις μαθητών όλων των σχολικών μονάδων της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσεως που προβλέπονται από το Ν. 576/1977. Η παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 576/1977 και κάθε άλλη διάταξη που προβλέπει θέματα έγγραφων, μετεγγραφών και κατατάξεων για μαθητές των παραπάνω σχολικών μονάδων καταργούνται.

«Άρθρο 33.

Σεμινάρια — Μελέτες για θέματα Τ.Ε.Ε.

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Διοικήσεως του οικείου ΚΑΤΕΕ ή του Δ.Σ. της ΣΕΛΕΤΕ κατά περίπτωση, μπορεί να ανατεθούν σε ΚΑΤΕΕ ή στη ΣΕΛΕΤΕ:

α) η διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για απόφοιτους Λυκείων ή Ανώτερων Σχολών ή Ανώτατων Σχολών και
β) η εκπόνηση μελετών για θέματα Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Με ίδιες αποφάσεις καθορίζονται: 1) Στην περίπτωση α ή διάρκεια κάθε σεμιναρίου που μπορεί να είναι μέχρι πέντε (5) μήνες, ο αριθμός αυτών που θα συμμετέχουν, ο τρόπος επιλογής τους και η αξιολόγηση της απόδοσής τους, το πρέ-

γραμμα και ο χρόνος έναρξης του σεμιναρίου, ο τύπος της άπλης θεαθείσης εϋδόκιμης παρακολούθησης και οποιοδήποτε διαδικαστικό ή άλλο ζήτημα αφορά σε κάθε σεμινάριο. 2) Στην περίπτωση β ή αντίστοιχία του χρόνου άπασχόλησης με όρες διδακτικού έργου.

2. Η άπασχόληση του μόνιμου ή έκτακτου εκπαιδευτικού ή εργαστηριακού προσωπικού κατά την προηγούμενη παράγραφο θεωρείται κανονική διδακτική άπασχόληση και θά πραγματοποιηθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 576/1977.

Άρθρο 34.

Πτυχιακές εξετάσεις άποφοίτων Ίδιωτικών
Ανώτερων Τεχνικών Σχολών.

1. Η Κεντρική Έπιτροπή καθώς και οι Περιφερειακές Έπιτροπές πτυχιακών εξετάσεων των τέως Ανώτερων Ίδιωτικών Σχολών Ηλεκτρονικών και Ναυπηγών καταργούνται.

2. Οι άποφοίτοι των Σχολών αυτών παραπέμπονται σε πτυχιακές εξετάσεις για την άπόκτηση άναγνωρισμένων πτυχίων στα Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΑΤΕΕΒ), στα όποια είχαν έγγραφεί για ρύτιση οι σπουδαστές των Ίδιων Σχολών.

3. Η ύλη στην όποία εξετάζονται οι άποφοίτοι αυτοί, άνεξάρτητα από το έτος άποφοίτησής τους, είναι ή ίδια με εκείνη στην όποία εξετάζονται οι άποφοίτοι αντίστοιχων ειδικότητων των Κ.Α.Τ.Ε.Ε.

Άρθρο 35.

Ειδικές περιπτώσεις έγγραφών σε Α.Ε.Ι.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Ν. 37/1975, όπως διατηρήθηκε σε ίσχύ με την παράγρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 1035/1980, περιλαμβάνονται για το ακαδημαϊκό έτος 1982—83 και όσοι πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας έφσον: α) έχουν ηλικία μέχρι 25 έτών και β) ήταν υποψήφιοι για έπιλογή σε άνώτατες σχολές σε ένα από τα τρία προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη και συγκέντρωσαν σε ένα τουλάχιστον ακαδημαϊκό έτος συνολική βαθμολογία τουλάχιστον ίση με το μισό της άνώτατης δυνατής βαθμολογίας.

Άρθρο 36.

Δικαιολογητικά μετεγγραφών φοιτητών έξωτερικού
1982—1983.

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Ν. 1286/1982 προστίθεται εδάφιο που έχει ως ακολούθως:

«Για το ακαδημαϊκό έτος 1982—83 οι υποψήφιοι για μετεγγραφή από Α.Ε.Ι. του έξωτερικού, που παίρνουν μέρος στις εξετάσεις που διενεργεί το Άριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μπορούν να υποβάλουν το πιστοποιητικό σπουδών, από το όποιο θά προκύπτει ότι έχουν έπιτύχει στις τμηματικές εξετάσεις όλων των υποχρεωτικών και κατ' έπιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων του πρώτου έτους της σχολής προέλευσης, μέχρι την προηγούμενη της έκδοσης των άποτελεσμάτων. Η ήμερομηνία αυτή θά καθορισθεί με άνακοίνωση της Πρυτανείας του Άριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Άρθρο 37.

Παράταση προθεσμιών για έκτέλεση έργων σε Α.Ε.Ι.

Παρατείνεται για πέντε χρόνια από τη λήξη της ή ισχύς της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Ν. 641/1977 (περί ίδρύσεως και οργανώσεως Ίατρικών Σχολών και Πανεπιστημιακών Ίατρικών Κέντρων εις τα Πανεπιστήμια Πατρών, Ίωαννίνων και Θράκης, έκτελέσεως έργων εις τα άνώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλων τινών διατάξεων).

Άρθρο 38.

Άδεια άσκησης επαγγέλματος διπλωματούχων
μηχανικών σχολών έξωτερικού.

1. Καταργείται σε ό,τι αφορά τους διπλωματούχους μηχαν-

ικούς ή διάταξη του άρθρου 42 του Ν. 1143/1981 (περί Ειδικής Άγωγής, Ειδικής Έπαγγελματικής Εκπαίδευσης, Άπασχόλησεως και Κοινωνικής Μερίμνης των άποκλινόντων εκ του φυσιολογικού άτόμων και άλλων τινών εκπαιδευτικών διατάξεων).

2. Η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος και ή άναγνώριση του τίτλου σπουδών της παραπάνω κατηγορίας διπλωματούχων θά γίνεται έφεξής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1225/1981 και του Ν. 741/1977.

Άρθρο 39.

Θέματα Έκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης.

1. Συνιστώνται στην Κεντρική Ύπηρεσία του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δέκα (10) θέσεις ειδικών και τεχνικών Κινηματογράφου — Τηλεόρασης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου άορίστου χρόνου, για τις ανάγκες της Έκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης.

2. Η κατανομή και άνακατανομή των παραπάνω θέσεων κατά ειδικότητα και τα προσόντα για την πλήρωση των θέσεων κάθε ειδικότητας όρίζονται κάθε φορά με άπόφαση των Ύπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Με κοινή άπόφαση των Ύπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του άρμόδιου κατά περίπτωση Ύπουργού έπιτρέπεται ή διάθεση ή ό δανεισμός τεχνικών έγκαταστάσεων και μέσων της Ε.Ρ.Τ. ή άλλης Δημόσιας Ύπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. στην Ύπηρεσία Έκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του Ύ.Π.Ε. Π.Θ. για την έξυπηρέτηση του σκοπού της, χωρίς την κάλυψη όποιασδήποτε άποζημίωσης.

4. Με άπόφαση του Ύπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έπιτρέπεται να γίνεται άνάθεση έργου με άμοιβή σε ιδιώτες ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου και να συγκρατούνται Έπιτροπές και Ομάδες Έργου από δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους, ή ιδιώτες οι όποιοι λόγω των ειδικών γνώσεων ή της έπιστημονικής κατάρτισης και πείρας τους μπορούν να συμβάλλουν στο έργο της Έκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης. Στα μέλη των Έπιτροπών ή Ομάδων αυτών καταβάλλεται άποζημίωση, που καθορίζεται με κοινή άπόφαση των Ύπουργών Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

5. Για την αντιμετώπιση των κάθε φύσης δαπανών της Έκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης γράφονται άνάλογες πιστώσεις στον τακτικό προϋπολογισμό έξόδων της Κεντρικής Ύπηρεσίας του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 40.

Θέματα δαπανών για διεθνείς εκπαιδευτικές σχέσεις.

1. Για εκπαιδευτικές ανταλλαγές, συνέδρια, σεμινάρια, δεξιώσεις, φιλοξενίες εκπροσώπων των χωρών μελών της Ε.Ο.Κ. και ξένων γενικά χωρών, μετακινήσεις υπαλλήλων ή ιδιωτών στο έσωτερικό και έξωτερικό, δημοσιεύσεις, εκδόσεις, βιβλιοδετήσεις, δημόσιες σχέσεις, μισθώσεις μεταφορικών μέσων και κάθε άλλη δαπάνη που αφορά στις σχέσεις της Ελλάδας με την Ε.Ο.Κ. και τις διεθνείς εκπαιδευτικές σχέσεις γράφονται κάθε χρόνο στον τακτικό προϋπολογισμό του Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων οι άπαραίτητες πιστώσεις.

2. Οι άνωτέρω πιστώσεις κατανέμονται με άπόφαση του Ύπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Από τις παραπάνω δαπάνες εκείνες που άφορούν στην όργάνωση συνεδρίων, στη φιλοξενία ξένων έπισήμων, στην ανταλλαγή άναμνηστικών δώρων και στη μίσθωση μεταφορικών μέσων, έπιτρέπεται να πραγματοποιούνται και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν.Δ. 321/1969 «Περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού».

Άρθρο 41.

Καταργητικές διατάξεις.

1. Από του άρχισει να ισχύει ο νόμος αυτός καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 18 μέχρι 22 και 39, 40, 55, 62 παραγρ. 12 και 82 παρ. 4 του Ν. 309/1976 «Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως», των άρθρων 20 και 21 του Ν. 576/1977 «Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Μέσης και Ανωτέρας Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως», του άρθρου 3 του Ν. 567/1977 «Περί ρυθμίσεως θεμάτων αφορώντων εις την Γενικήν Εκπαίδευσιν», του άρθρου 3 του Ν. 708/1977 «Περί ρυθμίσεως εκπαιδευτικών τινων θεμάτων», του άρθρου 1 του Ν. 817/1978 «Περί ρυθμίσεως ενίων εκπαιδευτικών και εκκλησιαστικών θεμάτων», και των άρθρων 15 και 36 του Ν. 1143/1981 «Περί Ειδικής Αγωγής, Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως, Απασχολήσεως και Κοινωνικής Μερίμνης αποκλινόντων του φυσιολογικού ατόμων και άλλων τινων εκπαιδευτικών διατάξεων», του άρθρου 3 του Ν.Δ. 695/1970, της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 154/1973. καθώς και κάθε άλλη διάταξη, που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του νόμου τούτου ή ρυθμίζει τὰ σχετικά θέματα με άλλο τρόπο.

2. Επίσης καταργούνται οι υπάρχοντες πίνακες πρακτέων στις καταργούμενες θέσεις Επιθεωρητών Β' και Α' Δημοτικής Εκπαιδεύσεως, Επιθεωρητών Προσχολικής Αγωγής, Επιθεωρητών Ειδικής Αγωγής και Γενικών Επιθεωρητών Μέσης και Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

3. Κυρώνονται, από τότε που εκδόθηκαν, η ύπ' αριθ. Φ. 821.1/4/Ζ/172/10.2.1982 προκήρυξη του Υφυπουργού Έ-

θνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και η ύπ' αριθ. Φ.821.1/11/Ζ1/322/11.3.1982 απόφαση του ίδιου Υφυπουργού, για σύνταξη πίνακα υποψηφίων για απόσπαση ως Συμβούλων Εκπαιδεύσεως Έξωτερικού.

Άρθρο 42.

Ίσχύς.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται άλλος χρόνος σε επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομεν να δημοσιευθῆ στήν Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τὸ κείμενο τοῦ παρόντος καὶ νὰ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀθήναι, 6 Δεκεμβρίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΓΑΜ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ ΙΩΑΝ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡ. ΚΟΥΛΟΥΡΙΑΝΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Ἀθήναι, 7 Δεκεμβρίου 1982

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
167

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566

Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυρώνουμε και εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1.

Σκόπός—Γλώσσα.

1. Σκόπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισορροπητή ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

Ειδικότερα υποβοηθεί τους μαθητές:

α) Να γίνονται ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τη δημοκρατία, να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. Η ελευθερία της θερησκευτικής τους συνείδησης είναι απαραβίαστη.

β) Να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν αρμονικά το πνεύμα και το σώμα τους, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους. Να αποκτούν, μέσα από τη σχολική τους αγωγή, κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση, να αντιλαμβάνονται και να συνειδητοποιούν την κοινωνική αξία και ισοτιμία της πνευματικής και της χειρωνακτικής εργασίας. Να ενημερώνονται και να ασχολούνται πάνω στη σωστή και ωφέλιμη για το ανθρώπινο γένος χρήση και αξιοποίηση των αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού, καθώς και των αξιών της λαϊκής μας παράδοσης.

γ) Να αναπτύσσουν δημιουργική και κριτική σκέψη και αντίληψη συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας, ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και με την υπεύθυνη συμμετοχή τους να συντελούν αποφασιστικά στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου και στην ανάπτυξη της πατρίδας μας.

δ) Να κατανοούν τη σημασία της τέχνης, της επιστήμης και της τεχνολογίας, να σέβονται τις ανθρώπινες αξίες και να διαφυλάττουν και προάγουν τον πολιτισμό.

ε) Να αναπτύσσουν πνεύμα φιλίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς της γης, προσβλέποντας σε έναν κόσμο καλύτερο, δίκαιο και ειρηνικό.

2. Βασικοί συντελεστές για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι: α) η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β) τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, γ) η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων για την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων και δ) η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή.

3. α) Τα αναλυτικά προγράμματα αποτελούν άρτιους οδηγούς του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνουν κυρίως:

(αα) σαφώς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στα πλαίσια των γενικών και ειδικών, κατά βαθμίδα, σκοπών της εκπαίδευσης,

(αβ) διδακτέα ύλη επιλεγμένη σύμφωνα με το σκοπό του μαθήματος, σε κάθε επίπεδο, ανάλογη και σύμμετρη προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και προς τις αφομοιωτικές δυνατότητες των μαθητών, διαρθρωμένη άρτια σε επιμέρους ενότητες και θέματα,

(αγ) ενδεικτικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τα μέσα διδασκαλίας κάθε ενότητας ή θέματος.

β) Τα αναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, αξιολογούνται και αναθεωρούνται συνεχώς σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τομέα των γνώσεων, τις κοινωνικές ανάγκες και την πρόοδο των επιστημών της αγωγής.

γ) Τα αναλυτικά προγράμματα της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης ειδικότερα έχουν εσωτερική συνοχή και ενιαία ανάπτυξη των περιεχομένων τους.

δ) Τα διδακτικά βιβλία για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς συγγράφονται σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα.

4. Γλώσσα διδασκαλίας, που αποτελεί και αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας και γλώσσα των διδακτικών βιβλίων των μαθητών και των βιβλίων των εκπαιδευτικών είναι η δημοτική, όπως διαμορφώνεται από το λαό και τη δόκιμη λογοτεχνία, χωρίς την αυτούσια μεταφορά ξένων λέξεων.

Άρθρο 2.

Διάρθρωση και βαθμίδες της εκπαίδευσης — Παιδεία.

1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα).

2. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος καλύπτεται από τα γυμνάσια και ο δεύτερος από τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά—επαγγελματικά, ενιαία πολυκλασικά λύκεια και από τις τεχνικές—επαγγελματικές σχολές. Ειδικός νόμος ρυθμίζει τη λειτουργία των εκκλησιαστικών λυκείων.

οι μαθητές των οποίων ασκούνται στο Σ.Ε.Κ. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι εκπαιδευτικοί των παραπάνω σχολικών μονάδων που διατίθενται στα Σ.Ε.Κ. και οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησής τους.

3. Διευθυντής του Σ.Ε.Κ. ορίζεται εκπαιδευτικός κατά τις διατάξεις του άρθρου 11. Υπεύθυνος του σχολικού εργαστηρίου είναι ο διευθυντής του λυκείου, στο οποίο υπάγεται το σχολικό εργαστήριο. Ο διευθυντής του Σ.Ε.Κ. ή ο υπεύθυνος του σχολικού εργαστηρίου είναι αρμόδιοι για την οργάνωση και λειτουργία των εργαστηρίων, τη συντήρηση μηχανημάτων, οργάνων και λοιπού εξοπλισμού, την προμήθεια του απαραίτητου υλικού, την υποβολή προτάσεων σχετικά με την ανανέωση και συμπλήρωση του εξοπλισμού των εργαστηρίων, την επέλεστη όλων των απαραίτητων ενεργειών για την επισκευή τους, την τήρηση βιβλίων υλικού και μηχανών μηχανημάτων για τον εργατηριακό εξοπλισμό και τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων πρόληψης για τη λειτουργία των εργαστηρίων.

4. α) Κάθε Σ.Ε.Κ. διακρίνεται σε τομείς εργαστηρίων. Κάθε τομέας εργαστηρίων περιλαμβάνει τρία (3) μέγιστο πέντε (5) εργαστήρια της ίδιας ή γενικότερης κατεύθυνσης. Σε κάθε τομέα ορίζεται ένας υπεύθυνος σύμφωνα με τις διατάξεις του εσόμενου άρθρου.

β) Κάθε σχολικό εργαστήριο έχει την ίδια συγκρότηση με τα Σ.Ε.Κ. Υπεύθυνος τομέα του σχολικού εργαστηρίου ορίζεται, με απόφαση του προϊστάμενου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ένας εκπαιδευτικός από εκείνους που υπηρετούν στις σχολικές μονάδες που εξυπηρετούνται από το σχολικό εργαστήριο και προέρχεται από τους κλάδους ΑΤ12, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 ή ΑΡ1, ειδικότητας αντίστοιχης προς τον τομέα του εργαστηρίου.

γ) Σε κάθε εργαστήριο κατεύθυνσης ορίζεται υπεύθυνος, με τη διαδικασία του στοιχείου β', ένας εκπαιδευτικός από εκείνους που υπηρετούν στις σχολικές μονάδες, οι οποίες εξυπηρετούνται από το Σ.Ε.Κ. ή το σχολικό εργαστήριο, κατά περίπτωση, πτυχιούχος Τ.Ε.Ι. ή μέσης σχολής ειδικότητας αντίστοιχης προς το εργαστήριο. Ο υπεύθυνος εργαστηρίου είναι αρμόδιος για τη σωστή λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, την οργάνωση του εργαστηρίου και την υποβολή προτάσεων για τη συμπλήρωση ή αντικατάσταση του εξοπλισμού. Είναι επίσης υπεύθυνος για την τήρηση όλων των κανόνων ασφαλείας που απαιτούνται για τη λειτουργία του εργαστηρίου.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας των Σ.Ε.Κ. και των σχολικών εργαστηρίων και τα ειδικότερα καθήκοντα των διευθυντών Σ.Ε.Κ., των υπεύθυνων των σχολικών εργαστηρίων και των υπεύθυνων των τομέων εργαστηρίων και των εργαστηρίων κατεύθυνσης.

6. Τα Σ.Ε.Κ. και ο τόπος-λειτουργίας τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Στα Σ.Ε.Κ. ή στα σχολικά εργαστήρια μπορούν να ασκούνται και μαθητές των σχολών μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. Τα εργαστήρια που λειτουργούν στις σχολές μαθητείας μπορεί να εντάσσονται στα Σ.Ε.Κ.. Οι λεπτομέρειες για την άσκηση των μαθητών και την ένταξη και λειτουργία των εργαστηρίων ρυθμίζονται: με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας.

8. Αν στην έδρα τεχνικών—επαγγελματικών σχολής δε λειτουργεί τεχνικό—επαγγελματικό ή ενιαίο πολυκλαδικό λύκειο, οι μαθητές ασκούνται σε εργαστήρια της σχολής. Οι υπεύθυνοι των εργαστηρίων ορίζονται με απόφαση του διευθυντή της σχολής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Άρθρο 11.

Όργανα, επιλογή, τοποθέτηση, υπηρεσιακή κατάσταση, καθήκοντα.

Όργανα διοίκησης κάθε σχολείου πρωτοβάθμιας και δευ-

τεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ο διευθυντής, ο υποδιευθυντής και ο σύλλογος των διδασκόντων.

Α'. Διευθυντές και υποδιευθυντές.

1. Διευθυντές των τετραθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων ορίζονται εκπαιδευτικοί του κλάδου δασκάλων με βαθμό Α'.

2. Διευθυντές των γυμνασίων και των γενικών και κλασικών λυκείων ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ1 έως ΑΤ11, ΑΤ15 και ΑΤ16 με βαθμό Α'.

3. Διευθυντές των τεχνικών—επαγγελματικών λυκείων και των ενιαίων πολυκλαδικών λυκείων ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ1 έως ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 και ΑΡ1 με βαθμό Α'.

4. Διευθυντές των τεχνικών—επαγγελματικών σχολών ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ1 έως ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 και ΑΡ1 με βαθμό Α'.

5. Διευθυντές των Σ.Ε.Κ. ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ12, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 και ΑΡ1 με βαθμό Α'.

6. Υποδιευθυντές των δεκαθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων ορίζονται εκπαιδευτικοί του κλάδου δασκάλων με βαθμό Α'.

7. Υποδιευθυντές των γυμνασίων, των γενικών και κλασικών λυκείων, των τεχνικών—επαγγελματικών λυκείων, των ενιαίων πολυκλαδικών λυκείων και των τεχνικών—επαγγελματικών σχολών που έχουν εννέα τμήματα και πάνω ορίζονται εκπαιδευτικοί των αντίστοιχων κλάδων, όπως προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους 2, 3 και 4, με βαθμό Α'. Σε γυμνάσια, λύκεια κάθε τύπου και κατεύθυνσης και σε τεχνικές—επαγγελματικές σχολές που έχουν περισσότερα από δώδεκα τμήματα τάξεων, μπορεί, αν συντρέχουν ειδικοί λειτουργικοί λόγοι, να ορίζεται και δεύτερος υποδιευθυντής και προκειμένου για ενιαία πολυκλαδικά λύκεια με περισσότερα από δεκαπέντε τμήματα τάξεων και τρίτος.

8. Υπεύθυνοι τομέων των Σ.Ε.Κ. ορίζονται εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ12, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 και ΑΡ1 με βαθμό Α'.

9. Προϊστάμενοι μονοθέσιων, διθέσιων και τριθέσιων δημοτικών σχολείων, καθώς και των νηπιαγωγείων είναι εκπαιδευτικοί των κλάδων δασκάλων ή νηπιαγωγών αντίστοιχα, με οποιοδήποτε βαθμό.

Β'. Επιλογή — τοποθέτηση.

1. Για την επιλογή των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και των διευθυντών και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. το οικείο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο κρίνει: έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε δεύτερου έτους τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς του που έχουν τα προσόντα για τις παραπάνω θέσεις καθώς και διετία στο βαθμό Α' έως το τέλος του ίδιου σχολικού έτους και συντάσσει με αλφαριθμητική σειρά τους παρακάτω πίνακες υποψηφίων:

- α) διευθυντών σχολικών μονάδων,
- β) υποδιευθυντών σχολικών μονάδων,
- γ) διευθυντών Σ.Ε.Κ.,
- δ) υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ..

Σε κάθε πίνακα περιλαμβάνεται τριπλάσιος αριθμός υποψηφίων από το συνολικό αριθμό των θέσεων κατά περίπτωση.

2. Κατά τη σύνταξη των πινάκων αυτών το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο εκτιμά την υπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών, τη γνώση τους για τα εκπαιδευτικά πράγματα, την ικανότητά τους για ανάληψη διοικητικών καθηκόντων, το εκπαιδευτικό τους έργο, την κοινωνική προσφορά και την προσωπικότητά τους, τις μεταπτυχιακές σπουδές, τη μεταεκπαίδευση και την επιμόρφωση, καθώς και την αξιολογηθείσα συγγραφική εργασία.

3. Έως το τέλος Μαρτίου του ίδιου έτους οι εκπαιδευτικοί, που έχουν βαθμό Α' και διετή υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και επιθυμούν να ατήσουν καθήκοντα διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. ή καθήκοντα υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ., μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση. Στην αίτηση αυτή επισυνάπτονται από

τους υποψήφιους ιδιόγραφο εισογραφικό σημείωμα και: α) από τους υποψήφιους διευθυντές δήλωση που περιλαμβάνει κατά σειρά προτίμησης ένα μέχρι πέντε νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα, στις σχολικές μονάδες των οποίων επιθυμούν να τοποθετηθούν και β) από τους υποψήφιους υποδιευθυντές και υπεύθυνους τομέων Σ.Ε.Κ. δήλωση που περιλαμβάνει μία ή περισσότερες σχολικές μονάδες ή Σ.Ε.Κ. της ίδιας ή και άλλων πόλεων και κομμοπόλεων του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, όπου επιθυμούν να τοποθετηθούν.

4. Το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα στο μήνα Απρίλιο του ίδιου έτους καταρτίζει με αξιολογική σειρά και με βάση τα κριτήρια της παραγράφου 2 α) πίνακες υποψηφίων που δεν υπέβαλαν αίτηση, αλλά περιλαμβάνονται στους πίνακες της παραγράφου 1 και β) πίνακα των υποψηφίων που υπέβαλαν σχετική αίτηση. Υποψήφιοι που υπέβαλαν αιτήσεις χωρίς να περιλαμβάνονται στους πίνακες της παραγράφου 1 αξιολογούνται και κατατάσσονται στον πίνακα του παραπάνω στοιχείου β'.

5. Ο προϊστάμενος της οικείας διεύθυνσης της εκπαίδευσης υποβάλλει τους πίνακες υποψηφίων διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. που καταρτίστηκαν με βάση τις αιτήσεις τους, στο κεντρικό κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο και τους πίνακες των υποψηφίων διευθυντών, που καταρτίστηκαν χωρίς αίτησή τους, καθώς και όλους τους πίνακες υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. στο νομάρχη. Με απόφαση του νομάρχη κυρώνονται οι πίνακες που υπεβάλλονται σε αυτόν και ισχύουν για τα δύο επόμενα σχολικά έτη.

6. Το κεντρικό κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα στο μήνα Μάιο του ίδιου έτους καταρτίζει πίνακα των υποψηφίων διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. με αξιολογική σειρά, αφού λάβει υπόψη τα προσόντα τους, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 και τις δηλώσεις προτίμησης και συμβουλεύει τους πίνακες των περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων της παραγράφου 4. Οι πίνακες αυτοί κυρώνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ισχύουν για τα δύο επόμενα σχολικά έτη.

Το κεντρικό συμβούλιο μπορεί να αλλάξει την αξιολογική σειρά υποψηφίων, όπως αυτή καθορίστηκε από περιφερειακό συμβούλιο, στις περιπτώσεις που εξετάζει ενστάσεις ενδιαφερομένων, οι οποίες υποβάλλονται στη διεύθυνση εκπαίδευσης εντός δέκα ημερών από την κατάρτιση των πινάκων των περιφερειακών συμβουλίων και συνοποβάλλονται στο κεντρικό συμβούλιο μαζί με τους πίνακες αυτούς.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, αρμόδιου για θέματα τοποθέτησης και μετάθεσης εκπαιδευτικών, τίθενται στη διάθεση των περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου υποψήφιοι διευθυντές, ισάριθμοι προς τις κενές θέσεις της περιοχής με τη σειρά που έχουν καταταχθεί στους οικείους πίνακες και σε νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα που αναφέρονται στις δηλώσεις τους. Το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο συγκεντρώνει από τους υποψηφίους αυτούς δηλώσεις για την τοποθέτησή τους κατά σειρά προτίμησης στις υπάρχουσες κενές θέσεις και προτείνει μέχρι τέλος Ιουνίου την τοποθέτησή τους. Αν οι ίδιες θέσεις ζητούνται από περισσότερους υποψηφίους, εφαρμόζονται για την τοποθέτησή οι διατάξεις που ισχύουν για τις μεταθέσεις εκπαιδευτικών. Οι προτάσεις του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου εκτελούνται με απόφαση του νομάρχη.

8. Μετά την τοποθέτηση των διευθυντών των σχολείων τοποθετούνται οι υποδιευθυντές σχολικών μονάδων και οι υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ. στο πρώτο δεκαήμερο Ιουλίου του ίδιου έτους, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου από τους πίνακες που καταρτίστηκαν ύστερα από αιτήσεις των ενδιαφερομένων, κατά τη σειρά εγγραφής τους σε αυτούς και με βάση τις δηλώσεις προτίμησης.

9. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται όλες οι κενές θέσεις κατά τη διαδικασία των παραγράφων 7 και 8, τοποθετούνται:

στις απομένουσες κενές θέσεις με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, υποψήφιοι που περιλαμβάνονται στους πίνακες α' της παραγράφου 4. Η τοποθέτηση γίνεται ύστερα από δηλώσεις όσων περιλαμβάνονται στους πίνακες αυτούς για την τοποθέτησή τους κατά σειρά προτίμησης στις κενές θέσεις και με εφαρμογή των διατάξεων για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών.

10. Σε θέσεις που κενούνται κατά τη διάρκεια ισχύος των πινάκων τοποθετούνται νέοι διευθυντές, υποδιευθυντές ή υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ. κατά τη σειρά του οικείου πίνακα και με την ίδια διαδικασία.

11. Σε κάθε περίπτωση σύνταξης πινάκων σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 4 και 6, η εγγραφή υποψήφιου σε ένα πίνακα δεν εμποδίζει την εγγραφή του και στους υπόλοιπους.

Γ. Υπηρεσιακή κατάσταση.

1. Οι διευθυντές των σχολικών μονάδων και των Σ.Ε.Κ., οι υποδιευθυντές των σχολικών μονάδων και οι υπεύθυνοι των τομέων Σ.Ε.Κ., που τοποθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου, ασκούν τα καθήκοντά τους για μία τετραετία αν προέρχονται από τον πίνακα β' και για μία διετία αν προέρχονται από τον πίνακα α', όπως οι πίνακες αυτοί καθορίζονται στην παράγραφο 4 της προηγούμενης περίπτωσης Β'. Η τετραετία ή διετία, κατά περίπτωση, αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου του επόμενου από την τοποθέτησή τους σχολικού έτους και λήγει την 31 Αυγούστου του τέταρτου ή του δεύτερου, κατά περίπτωση, σχολικού έτους.

2. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους διατηρούν τις οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών, από τις οποίες προέρχονται και εξελίσσονται βαθμολογικά και μισθολογικά σε αυτές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Μπορούν ως εκπαιδευτικοί να μετατεθούν σε κενές θέσεις εκπαιδευτικών άλλου σχολείου του ίδιου ή άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, στις οποίες και αναλαμβάνουν υπηρεσία μετά τη λήξη της τετραετίας.

3. Όσοι ασκούν καθήκοντα διευθυντών και υποδιευθυντών μπορούν να μετατεθούν για την άσκηση των ίδιων καθηκόντων στη διάρκεια της τετραετίας σε κενές θέσεις του ίδιου ή και άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, σύμφωνα με την αρχική τους δήλωση προτίμησης αλλά και οποιαδήποτε άλλου, αν αυτό επιβάλλεται από υπηρεσιακή ανάγκη.

4. Οι διευθυντές των σχολικών μονάδων και των Σ.Ε.Κ., οι υποδιευθυντές των σχολικών μονάδων και οι υπεύθυνοι τομέων των Σ.Ε.Κ., εκτός από τις αποδοχές τους ως εκπαιδευτικοί, παίρνουν κατά τη διάρκεια της τετραετίας και επίδομα θέσης που ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών. Οι προϊστάμενοι των μονοθέσιων, διθέσιων και τριθέσιων δημοτικών σχολείων και των νηπιαγωγείων, εκτός από τις αποδοχές τους ως εκπαιδευτικοί, παίρνουν κατά τη διάρκεια της τετραετίας και το επίδομα θέσης που ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

5. Με σύμφωνη και αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου διευθυντής, υποδιευθυντής, προϊστάμενος σχολικής μονάδας, διευθυντής και υπεύθυνος τομέα Σ.Ε.Κ. μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή να μετατεθεί σε άλλη σχολική μονάδα ή Σ.Ε.Κ. κατά περίπτωση για το συμφέρον της υπηρεσίας.

Η μετάθεση γίνεται χωρίς δαπάνη του Δημοσίου, εφόσον διαπιστωθεί ότι εξαιτίας ενεργειών ή παραλείψεών του είναι υπηρεσιακά αναγκαία.

Δ' Καθήκοντα.

1. Ο διευθυντής του σχολείου είναι ιδίως υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία του σχολείου, το συντονισμό της σχολικής ζωής, την τήρηση των νόμων, των εγκυκλίων και των υπηρεσιακών εντολών και την εφαρμογή των αποφάσεων του συλλόγου των διδασκόντων, που εκδίδονται σύμφωνα με την υπουργική απόφαση για τις αρμοδιότητες του συλ-

λόγου των διδασκόντων. Μετέχει επίσης στην αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών του σχολείου του και συνεργάζεται με τους σχολικούς συμβούλους.

2. Ο υποδιευθυντής αναπληρώνει το διευθυντή του σχολείου, όταν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται. Εάν υπηρετούν υποδιευθυντές περισσότεροι του ενός, ο αναπληρωτής ορίζεται από το διευθυντή. Αν δεν υπάρχει διευθυντής, ο αναπληρωτής ορίζεται με απόφαση του νομάρχη. Βοηθεί το διευθυντή στην άσκηση των καθηκόντων του και είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή της διοικητικής υπηρεσίας του σχολείου.

3. Τα ειδικότερα καθήκοντα των διευθυντών, υποδιευθυντών και των προϊσταμένων των σχολείων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ε' Αναπλήρωση.

1. Αν δεν υπάρχει διευθυντής σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. ή απουσιάζει ή κωλύεται και δεν υπάρχει υποδιευθυντής, με απόφαση του νομάρχη, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, ανατίθεται η προσωρινή άσκηση καθηκόντων σε εκπαιδευτικό που υπηρετεί σε σχολείο του νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος και έχει τα απαιτούμενα προσόντα. Η προσωρινή αναπλήρωση δε μπορεί να διαρκέσει πέρα από τη λήξη του διδακτικού έτους. Για το χρονικό διάστημα που ασκεί τα καθήκοντά του, ο προσωρινός διευθυντής, παίρνει το επίδομα που προβλέπεται για την αντίστοιχη θέση.

2. Αν δεν υπάρχει υποδιευθυντής σχολικής μονάδας ή υπεύθυνος τομέα Σ.Ε.Κ. ή απουσιάζει, τα καθήκοντα αυτά ασκεί ο ανώτερος σε βαθμό από τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στην ίδια μονάδα ή σε σχολείο που εξυπηρετείται από το Σ.Ε.Κ. κατά περίπτωση. Αν υπάρχουν ομοίβαδοι, καθήκοντα υποδιευθυντή ή υπεύθυνου τομέα Σ.Ε.Κ. ασκεί εκείνος που ορίζεται με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης ύστερα από γνώμη του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

Τα δύο τελευταία εδάφια της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τους αναπληρωτές υποδιευθυντών και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για την ανάθεση καθηκόντων υπεύθυνων εργατηρίων κατεύθυνσης στα τεχνικά — επαγγελματικά λύκεια, στα ενιαία πολυτεχνικά λύκεια και στις τεχνικές — επαγγελματικές σχολές σε εκπαιδευτικούς εργατηρίων του κλάδου ΑΡ1.

ΣΤ' Σύλλογοι διδασκόντων.

1. Ο σύλλογος διδασκόντων κάθε σχολείου αποτελείται από όλους τους διδασκόντες στο σχολείο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και έχει ως πρόεδρο το διευθυντή του σχολείου. Όταν στις συνεδριάσεις του συλλόγου εξετάζονται ειδικά θέματα μαθητών, μετέχουν και δύο εκπρόσωποί τους που ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο των μαθητικών κοινοτήτων.

2. Ο σύλλογος των διδασκόντων συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, τακτικά τουλάχιστον μία φορά πριν από την έναρξη των μαθημάτων και μία φορά στο τέλος κάθε τριμήνου και έκτακτα, όταν το κρίνει σκόπιμο ο πρόεδρος ή το ζητήσει εγγράφως για συγκεκριμένα θέματα τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών του. Οι συνεδριάσεις γίνονται μετά στο ωράριο εργασίας και σε καμιά περίπτωση σε ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων.

3. Ο σύλλογος διδασκόντων αποτελεί συλλογικό όργανο για τη χάραξη κατευθύνσεων για την καλύτερη εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής και την καλύτερη λειτουργία του σχολείου. Έχει την ευθύνη για την εφαρμογή του ωρολόγιου και αναλυτικού προγράμματος, την υγεία και προστασία των μαθητών, την καθαριότητα των σχολικών χώρων και την ασφάλεια της σχολικής ζωής. Ιεραρχεί τις σχολικές ανάγκες και φροντίζει για την αντιμετώπισή τους. Αξιοποιεί τις δυνατότητες συνεργασίας ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό και τους κοινωνικούς φορείς του τόπου. Μπορεί να αποφασίζει το χωρισμό των μελών του σε τομείς γνώσεων, με

τόπου τον καλύτερο συντονισμό της διδασκαλίας και της εφαρμογής των εκπαιδευτικών μεθόδων.

4. Ο τρόπος λειτουργίας του συλλόγου διδασκόντων, οι ειδικότερες αρμοδιότητές του και τα ειδικά θέματα, στη συζήτηση των οποίων παρίσταται εκπρόσωποι των μαθητών, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 12.

Εκπαιδευτικό προσωπικό νηπιαγωγείων.

1. Το εκπαιδευτικό προσωπικό των νηπιαγωγείων ανήκει στον κλάδο των νηπιαγωγών ΑΤ κατηγορίας. Οι βαθμοί των νηπιαγωγών διακρίνονται σε Α', Β', και Γ'. Οι θέσεις όλων των βαθμών είναι οργανικά ενιαίες. Εισαγωγικός βαθμός ορίζεται του νηπιαγωγού με βαθμό Γ' και μισθολογικό κλιμάκιο (μ.κ.) 16:

Για την προαγωγή στο βαθμό Β' απαιτείται διετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και για την προαγωγή στο βαθμό Α' εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β'.

2. Για το διορισμό σε θέση νηπιαγωγού με τον εισαγωγικό βαθμό απαιτείται α) πτυχίο παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. κατεύθυνσης νηπιαγωγών ή β) πτυχίο σχολής νηπιαγωγών ή γ) πτυχίο των τμημάτων εκπαίδευσης νηπιαγωγών που λειτουργήσαν στις παιδαγωγικές ακαδημίες ή δ) αναγνωρισμένο ειδικό δίπλωμα ή πτυχίο ή πιστοποιητικό περάτωσης σπουδών νηπιαγωγού ξένου πανεπιστημίου ή ειδικού ιδρυτούτου και απολυτήριο ελληνικού λυκείου ή εξετασίου γυμνασίου.

3. Μετά τη συμπλήρωση τριετίας από την οριστική διακοπή λειτουργίας των σχολών νηπιαγωγών, για την υποβολή αίτησης διορισμού σε θέση νηπιαγωγών απαιτείται αποκλειστικά πτυχίο παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. κατεύθυνσης νηπιαγωγών της ημεδαπής ή ισοτιμίο πτυχίο ομοεπαγούς ιδρύματος της αλλοδαπής. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται και απολυτήριο ελληνικού εξετασίου γυμνασίου ή λυκείου ή δεκάετησ για πλήρη γνώση και άνετη χρήση της ελληνικής γλώσσας και ελληνικής ιστορίας που χορηγείται ύστερα από επιτυχή εξέταση. Η διαδικασία και οι σχετικές λεπτομέρειες της εξέτασης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Οι οργανικές θέσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού των νηπιαγωγείων ορίζονται συνολικά σε 7.123. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνονται και οι θέσεις σχολικών συμβούλων προσχολικής αγωγής, προϊσταμένων διευθύνσεων ή γραφείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και προϊσταμένων των νηπιαγωγείων.

5. Προϊστάμενος του μονοθέσιου νηπιαγωγείου είναι ο νηπιαγωγός που υπηρετεί σε αυτό. Στα διθέσια και πάνω νηπιαγωγεία καθήκοντα προϊσταμένου ασκεί ο ανώτερος σε βαθμό. Αν υπάρχουν ομοίβαδοι, ο προϊστάμενος ορίζεται με απόφαση του προϊσταμένου της διεύθυνσης ή του γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ύστερα από γνώμη του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

6. Οι προϊστάμενοι των νηπιαγωγείων ασκούν διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων και των νηπιαγωγών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 13.

Εκπαιδευτικό προσωπικό δημοτικών σχολείων.

1. Το εκπαιδευτικό προσωπικό των δημοτικών σχολείων ανήκει στον κλάδο δασκάλων ΑΤ κατηγορίας. Οι βαθμοί του κλάδου δασκάλων διακρίνονται σε Α', Β', και Γ'. Οι θέσεις όλων των βαθμών είναι οργανικά ενιαίες. Εισαγωγικός βαθμός ορίζεται του δασκάλου με βαθμό Γ' και μ.κ. 16. Για την προαγωγή στο βαθμό Β' απαιτείται διετής υπηρεσία στο βαθμό

μό Γ' και για την προαγωγή στο βαθμό Α' εξετατής υπηρετεί στο βαθμό Β'.

2. Για το διορισμό σε θέση δασκάλου με τον εισαγωγικό βαθμό απαιτείται πτυχίο παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. κατεύθυνσης δασκάλων ή παιδαγωγικής ακαδημίας ή του ιεροδιδασκαλείου Βελλάς Ιωαννίνων ή της ανώτερης εκκλησιαστικής σχολής Θεσσαλονίκης ή ισότιμο πτυχίο σχολής της αλλοδαπής και απολυτήριο εξετάξιου γυμνασίου ή λυκείου. Εκτός από τα πτυχία Α.Ε.Ι., η αναγνώριση πτυχίων σχολών της αλλοδαπής ως ισότιμων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 7 του άρθρου 2 της ΣΤ5/5/26.4.1982 (ΦΕΚ Β' 213) κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η σύνθεση της επιτροπής αυτής μπορεί να μεταβάλλεται με κοινή απόφαση των ίδιων υπουργών.

3. Μετά τη συμπλήρωση τριετίας από την οριστική διακοπή λειτουργίας των παιδαγωγικών ακαδημιών, για την υποβολή αίτησης διορισμού σε θέση δασκάλου απαιτείται αποκλειστικά πτυχίο παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. κατεύθυνσης δασκάλων της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται και απολυτήριο ελληνικού εξετάξιου γυμνασίου ή λυκείου ή εθναίωση για πλήρη γνώση και άνετη χρήση της ελληνικής γλώσσας και γνώση της ελληνικής ιστορίας που χορηγείται ύστερα από επιτυχή εξέταση. Η διαδικασία και οι σχετικές λεπτομέρειες της εξέτασης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Οι οργανικές θέσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού των δημοτικών σχολείων ορίζονται συνολικά σε 36.159. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνονται και οι θέσεις σχολικών συμβούλων δημοτικής εκπαίδευσης και ειδικής αγωγής, προϊσταμένων των διευθύνσεων και γραφείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, διευθυντών των τετραθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων, υποδιευθυντών των δεκαθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων, προϊσταμένων των μονοθέσιων, διθέσιων και τριθέσιων δημοτικών σχολείων και προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

5. Αν μειωθούν οι οργανικές θέσεις με την κατάργηση ή συγχώνευση δημοτικών σχολείων, παραμένουν ως υπεράριθμοι οι νεώτεροι στο βαθμό και καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις που θα κενωθούν.

6. Προϊστάμενος του μονοθέσιου δημοτικού σχολείου είναι ο δάσκαλος που υπηρετεί σε αυτό. Στα διθέσια και τριθέσια δημοτικά σχολεία καθήκοντα προϊσταμένου ασκεί ο ανώτερος σε βαθμό. Αν υπάρχουν ομοβάθμιοι, ο προϊστάμενος ορίζεται με απόφαση του προϊσταμένου της διεύθυνσης ή του γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ύστερα από γνώμη του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι διευθυντές των τετραθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων τοποθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11.

7. Οι διευθυντές των εξαθέσιων και πάνω δημοτικών σχολείων διδάσκουν είκοσι (20) ώρες και οι διευθυντές των τετραθέσιων και πενταθέσιων είκοσι τέσσερις (24) ώρες την εβδομάδα. Οι προϊστάμενοι των άλλων δημοτικών σχολείων, καθώς και οι δάσκαλοι διδάσκουν είκοσι πέντε (25) έως τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα. Οι διευθυντές και οι προϊστάμενοι των δημοτικών σχολείων ασκούν διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα.

Μετά την εφαρμογή των προγραμμάτων της παραγράφου 12 του άρθρου 4, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 92, είναι δυνατό να μειώνεται το ωράριο των διευθυντών και υποδιευθυντών. Η μείωση γίνεται κατά περιοχές σχολείων με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

8. Όλοι οι εκπαιδευτικοί των σχολείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παραμένουν υποχρεωτικά στο σχολείο τους στις εργάσιμες ημέρες, πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, για την πρόεξορά και άλλων υπηρεσιών που συνδέονται με το γενικό τερσ' εκπαιδευτικό έργο, όπως συμμετοχή σε γιορταστικές,

αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων, τήρηση βιβλίων του σχολείου και εκτέλεση διοικητικών εργασιών. Κάθε εκπαιδευτικός παραμένει υποχρεωτικά στο σχολείο, στις εργάσιμες ημέρες πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου που του έχει ανατεθεί από τα όργανα Δίαιτησης του σχολείου όχι όμως πέρα από έξι (6) ώρες την ημέρα ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 της περίπτωσης ΣΤ' του άρθρου 11. Από τις πρόθετες αυτές υπηρεσίες απαλλάσσονται οι μητέρες παιδιών μέχρι δύο ετών.

Τα δύο τελευταία εδάφια της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους δασκάλους.

9. Η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων από δασκάλους παγορεύεται. Η παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου:

α) επισύρει φυλάκιση μέχρι τρία (3) έτη.

β) συνιστά πειθαρχικό αδίκημα, για το οποίο μπορεί να επιβληθεί και η ποινή της οριστικής παύσης.

Άρθρο 14.

Εκπαιδευτικό προσωπικό δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανήκει στους εξής κλάδους κατά κατηγορίες:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΤ

Κλάδος ΑΤ1 Θεολόγων

Κλάδος ΑΤ2 Φιλολόγων

Κλάδος ΑΤ3 Μαθηματικών

Κλάδος ΑΤ4 Φυσικών

Κλάδος ΑΤ5 Γαλλικής γλώσσας

Κλάδος ΑΤ6 Αγγλικής γλώσσας

Κλάδος ΑΤ7 Γερμανικής γλώσσας

Κλάδος ΑΤ8 Καλλιτεχνικών μαθημάτων

Κλάδος ΑΤ9 Οικονομολόγων

Κλάδος ΑΤ10 Κοινωνιολόγων

Κλάδος ΑΤ11 Φυσικής Αγωγής

Κλάδος ΑΤ12 Μηχανικών

Κλάδος ΑΤ13 Πτυχιούχων Νομικών και Πολιτικών Επισημίων

Κλάδος ΑΤ14 Πτυχιούχων Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φαρμακευτικής και Γεωπονίας

Κλάδος ΑΤ15 Οικιακής Οικονομίας

Κλάδος ΑΤ16 Μουσικής

Κλάδος ΑΤ17 Τεχνολόγων

Κλάδος ΑΤ18 Πτυχιούχων λοιπών τμημάτων Τ.Ε.Ι.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΡ

Κλάδος ΑΡ1 Πτυχιούχων Π.Α.Τ.Ε.Σ της Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε. (τμήματος τεχνικών και επαγγελματικών λυκείων).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕ

Κλάδος ΜΕ1 Πτυχιούχων κατώτερων τεχνικών και επαγγελματικών ή τεχνικών και επαγγελματικών σχολών.

2. Οι εκδομοί του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου διακρίνονται σε Α', Β' και Γ'. Οι θέσεις όλων των βαθμών είναι σε κάθε κατηγορία και κλάδο οργανικά ενιαίες. Εισαγωγικός εκδομός ορίζεται του καθηγητή ή εκπαιδευτικού εργαστηρίων με βαθμό Γ'. Τα εισαγωγικά και καταληκτικά μ.κ. για κάθε κλάδο ορίζονται ως εξής: α) Για τους κλάδους ΑΤ1 έως ΑΤ14 και ΑΤ16, με πτυχίο τμήματος μουσικών σπουδών Α.Ε.Ι., εισαγωγικό το μ.κ. 16 και καταληκτικό το μ.κ. 1. Για τους πτυχιούχους ή διπλωματούχους τμημάτων Α.Ε.Ι. πενταετούς ή εξαετούς φοίτησης εισαγωγικά ορίζονται τα μ.κ. 15 ή 14 αντίστοιχα. β) Για τους κλάδους ΑΤ15, ΑΤ16, χωρίς πτυχίο τμήματος μουσικών σπουδών Α.Ε.Ι. και ΑΤ18 εισαγωγικό το μ.κ. 18 και καταληκτικό το μ.κ. 3. γ) Για τον κλάδο ΑΤ17 εισαγωγικό το μ.κ. 17 και καταληκτικό το μ.κ. 2. δ) Για τον κλάδο ΑΡ1 εισαγωγικό το μ.κ. 22 και καταληκτικό το μ.κ. 7. ε) Για τον κλάδο ΜΕ1 εισαγωγικό το μ.κ. 24 και καταληκτικό το μ.κ. 9.

λής και τριετής επαγγελματική πείρα από την κτήση του πτυχίου.

9. Για το διορισμό στις θέσεις των κλάδων ΑΤ1 και ΑΤ2 αντί για πτυχίο τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής γίνεται δεκτό και ισότιμο πτυχίο ορθόδοξης θεολογικής σχολής της αλλοδαπής ή ανώτατης σχολής ελληνικής φιλολογίας της αλλοδαπής αντίστοιχα, εφόσον ο υποψήφιος έχει και απολυτήριο ελληνικού εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου. Για το διορισμό στις θέσεις των άλλων κλάδων ΑΤ κατηγορίας αντί για πτυχίο της ημεδαπής γίνεται δεκτό ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής, εφόσον ο υποψήφιος έχει και απολυτήριο ελληνικού εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου.

10. Αν οι υποψήφιοι της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν απολυτήριο ελληνικού εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου, απαιτείται βεβαίωση για την πλήρη γνώση και την άνετη χρήση της ελληνικής γλώσσας καθώς και τη γνώση της ελληνικής ιστορίας. Η βεβαίωση αυτή χορηγείται ύστερα από επιτυχή εξέταση, της οποίας η διαδικασία και οι τεχνικές λεπτομέρειες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

11. Στις θέσεις του κλάδου ΑΤ4 φυσικών διορίζονται, ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες για κάλυψη των διδασκόμενων μαθημάτων, πτυχιούχοι φυσικού, χημικού, φυσιογνωστικού, βιολογικού και γεωλογικού τμήματος των Α.Ε.Ι..

12. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ορίζονται οι ειδικότητες και ο αριθμός των θέσεων για κάθε ειδικότητα των κλάδων ΑΤ12, ΑΤ13, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18, ΑΡ1 και ΜΕ1.

13. Οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και διεξαγωγής πρακτικών ασκήσεων από το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ορίζονται ως εξής:

α) Διευθυντές γυμνασίων, λυκείων και τεχνικών—επαγγελματικών σχολών ώρες οκτώ (8) όταν λειτουργούν με τρία έως πέντε τμήματα τάξεων, ώρες επτά (7) όταν λειτουργούν με έξι έως εννέα τμήματα τάξεων, ώρες πέντε (5) όταν λειτουργούν με δέκα έως δώδεκα τμήματα τάξεων και ώρες τρεις (3) όταν λειτουργούν με περισσότερα από δώδεκα τμήματα τάξεων. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής δεν υπολογίζεται ως τμήμα εκείνο που έχει αριθμό μαθητών μικρότερο από το μισό του προβλεπόμενου ανώτατου αριθμού.

β) Διευθυντές Σ.Ε.Κ. ώρες οκτώ (8).

γ) Υποδιευθυντές γυμνασίων, λυκείων και τεχνικών—επαγγελματικών σχολών και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. ώρες δεκατέσσερις (14).

δ) Υπεύθυνοι εργαστηρίων ώρες δεκαοκτώ (18).

ε) Εκπαιδευτικό προσωπικό των κλάδων ΑΤ1 μέχρι ΑΤ18 ώρες είκοσι μία (21) αν έχουν έως έξι έτη υπηρεσίας, ώρες δεκαεννέα (19) αν έχουν από έξι μέχρι δώδεκα έτη υπηρεσίας και ώρες δεκαοκτώ (18) αν έχουν πάνω από δώδεκα έτη υπηρεσίας.

στ) Εκπαιδευτικοί εργαστηρίων του κλάδου ΑΡ1 ώρες είκοσι δύο (22) εάν έχουν έως επτά έτη υπηρεσίας, ώρες δεκαεννέα (19) εάν έχουν από επτά μέχρι δεκατρία έτη υπηρεσίας και ώρες δεκαοκτώ (18) εάν έχουν πάνω από δεκατρία έτη υπηρεσίας.

ζ) Αρχιτεχνίτες του κλάδου ΜΕ1 ώρες είκοσι έξι (26).

η) Τεχνίτες του κλάδου ΜΕ1 ώρες είκοσι οκτώ (28).

14. Διδασκαλία με μειωμένο ωράριο δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η συμπλήρωσή του δεν είναι αντικειμενικά δυνατή. Αν οι διδάσκοντες δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στο σχολείο που υπηρετούν, διατίθενται, μερικά ή ολικά, σε άλλα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε τμήματα πρόσθετης διδακτικής βοήθειας, καθώς και σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 12 του άρθρου 4, τα οποία λειτουργούν στον ίδιο ή γειτονικό δήμο ή κοινότητα, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Σε περίπτωση που εκπαιδευτικός πλεονάζει εξολοκλήρου μπορεί να αποσπασθεί σε άλλο σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του

περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή σε σχολείο άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου που πλεονάζουν σε ορισμένο κλάδο, εξαιτίας μεταβολών στα προγράμματα διδασκαλίας ή γ. λ. λόγους, είναι υποχρεωμένοι να διδάσκουν μαθήματα συγγενούς ειδικότητας στην ίδια σχολική μονάδα.

15. Όσοι διατίθενται για συμπλήρωση μέρους του ωραρίου τους σε σχολείο άλλης πόλης ή κομόπολης παίρνουν οδοιπορικά έξοδα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και αποζημίωση για κάθε ώρα διδασκαλίας εκτός έδρας που κρίνεται στο μισό από την προβλεπόμενη στην παράγραφο 19. Δεν παίρνουν τα παραπάνω οδοιπορικά έξοδα και αποζημίωση όσοι συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο σε σχολεία πόλης ή κομόπολης στην οποία κατοικούν. Τα σχολεία του λειτουργούν στην περιφέρεια της τέρως διοίκησης της πρωτεύουσας και του τέρως δήμου Θεσσαλονίκης θεωρούνται ότι λειτουργούν στην ίδια πόλη.

16. Σε περίπτωση που οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας για κάθε μάθημα δεν καλύπτονται με το υποχρεωτικό ωράριο των διδασκόντων και οι απομεινότες δεν δικαιολογούν θέση εκπαιδευτικού ή αν δικαιολογούν, μέχρι να προσληφθεί προσωρινός αναπληρωτής και εφόσον δεν υπάρχει προσφορά προαιρετικής υπερωριακής διδασκαλίας, ο σύλλογος των διδασκόντων αναθέτει την κάλυψη των ωρών αυτών σε εκπαιδευτικούς του ίδιου σχολείου. Για την κάλυψη των ωρών του προγράμματος μπορεί να ανατεθεί προαιρετική υπερωριακή διδασκαλία μέχρι πέντε (5) ώρες την εβδομάδα σε εκπαιδευτικούς του ίδιου σχολείου με απόφαση του συλλόγου των διδασκόντων και σε εκπαιδευτικούς άλλου σχολείου με απόφαση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Η ανάθεση γίνεται με απόφαση του συλλόγου των διδασκόντων, αν πρόκειται για το ίδιο σχολείο, ή με απόφαση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, αν πρόκειται για άλλο σχολείο και εφόσον και στις δύο περιπτώσεις δεν υπάρχει προσφορά για προαιρετική υπερωριακή διδασκαλία. Η διδασκαλία του μαθήματος της κοινωνιολογίας, αν δεν υπάρχουν καθηγητές του κλάδου κοινωνιολόγων, μπορεί να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς που έχουν διαπιστωμένες ειδικές σπουδές στην κοινωνιολογία και, αν δεν υπάρχουν τέτοιοι εκπαιδευτικοί, σε φιλόλογους ή πτυχιούχους νομικών και πολιτικών επιστημών ή οικονομολόγους. Άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου χορηγείται επί προηγούμενος καλυφθούν με υπερωριακή διδασκαλία οι ανάγκες των δημοσίων σχολείων. Οι δημόσιοι εκπαιδευτικοί δεν επιτρέπεται να διδάσκουν σε ιδιωτικά σχολεία ή φροντιστήρια. Για τις παρατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται, ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 13.

17. Αν στο ίδιο σχολείο ή στα σχολεία της ίδιας ή γειτονικής πόλης ή κομόπολης οι προβλεπόμενες από το πρόγραμμα ώρες διδασκαλίας και ασκήσεων δεν δικαιολογούν το διορισμό μόνιμου εκπαιδευτικού ή αν οι ώρες αυτές δεν καλύπτονται από μόνιμους εκπαιδευτικούς, μπορεί να ανατεθεί η διδασκαλία μαθημάτων ή η διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων με ωριαία αντιμισθία σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, άλλους υπαλλήλους του δημοσίου τομέα ή σε ιδιώτες που έχουν τα προσόντα των κλάδων αυτών, εκτός από τους ιδιοκτήτες και τους διευθυντές φροντιστηρίων και όσους διδάσκουν σε αυτά. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι απαραίτητο το πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε. αν δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι με το πτυχίο αυτό.

Με την παραπάνω διαδικασία μπορεί να ανατεθεί η διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών σε αξιόλογο κριτικό αλλόδοξων μαθητών των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ιδιώτες που έχουν πτυχίο θεολογικής σχολής αντίστοιχου δόγματος Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής και απολυτήριο ελληνικού λυκείου ή εξατάξιου γυμνασίου.

18. Ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας, προαιρετικής ή υποχρεωτικής, καθώς και ανάθεση διδασκαλίας με ωριαία

αντιμισθία, επιτρέπεται μόνο αν οι καθηγητές της ίδιας ειδικότητας έχουν καλύψει το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας τους. Τα όργανα, ο τρόπος επιλογής και η διαδικασία για την ανάθεση διδασκαλίας στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, είναι δυνατό να αυξηθούν μέχρι δέκα (10) οι ώρες προαιρετικής υπερωριακής διδασκαλίας, αν δεν καλύπτεται το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας.

19. Η ωριαία αντιμισθία ορίζεται στο ένα ενενηκοστό (1/90) των κάθε είδους μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του αντίστοιχου κλάδου, χωρίς επίδομα οικογενειακών βαρών.

20. Οι διατάξεις των παρ. 8 και 9 του άρθρου 13 που αφορούν την υποχρέωση παραμονής των εκπαιδευτικών στα σχολεία, καθώς και την απαγόρευση παράδοσης ιδιαίτερων μαθημάτων και τις κωρύσεις για την παράβασή της αντίστοιχα, εφαρμόζονται και για τους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

21. Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 και των παραγράφων 13 έως 20 αυτού του άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους προσωρινούς εκπληρωτές και τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 15.

Διορισμοί εκπαιδευτικού προσωπικού.

Α' Δασκάλων — Νηπιαγωγών.

1. Οι διορισμοί των δασκάλων και νηπιαγωγών στα σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από ετήσιους πίνακες διοριστέων που συντάσσονται στο τέλος κάθε έτους. Στους πίνακες αυτούς περιλαμβάνονται όλοι όσοι υπέβαλαν αιτήσεις διορισμού μέσα στο ίδιο έτος και με σειρά που καθορίζεται από το βαθμό του πτυχίου τους. Αν υπάρχουν πτυχία με τον ίδιο βαθμό, η σειρά καθορίζεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Σε κάθε περίπτωση ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης λαμβάνεται η ημερομηνία καταχώρισης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

2. Οι αιτήσεις για διορισμό υποβάλλονται, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στις κατά τόπους αρμόδιες διευθύνσεις ή γραφεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι προϊστάμενοι των οποίων ελέγχουν τη νομιμότητα και πληρότητα των δικαιολογητικών. Οι αιτήσεις μαζί με τα δικαιολογητικά διαβιβάζονται στην αρμόδια διεύθυνση προσωπικού της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Κατά τη σύνταξη του ετήσιου πίνακα διοριστέων προτάσσονται υποχρεωτικά και ανεξάρτητα από το βαθμό του πτυχίου τους κατά σειρά όσοι έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, τα θύματα πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου, οι ανάπηροι πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους και ακολουθούν οι πολύτεκνοι και τα τέκνα πολυτέκνων.

4. Η κατάταξη όσων ανήκουν σε καθεμία από τις κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου γίνεται με βάση το βαθμό του πτυχίου τους.

5. Με την επίφυλαξη της παραγράφου 7, δεν έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αιτήσεις διορισμού δάσκαλοι που δε συμπλήρωσαν το 20^ο έτος της ηλικίας τους και νηπιαγωγοί που δε συμπλήρωσαν το 18^ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και δάσκαλοι ή νηπιαγωγοί που συμπλήρωσαν το 40^ο έτος της ηλικίας τους. Ο διορισμός τους δεν επιτρέπεται μετά τη συμπλήρωση του 45ου έτους της ηλικίας τους. Κατεξαιρέση έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση διορισμού υποψήφιοι που συμπλήρωσαν το 40^ο, όχι όμως το 45^ο έτος της ηλικίας τους, εφόσον έχουν πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία στο Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. ή στην ιδιωτική εκπαίδευση. Στην περίπτωση

αυτή ο διορισμός δεν επιτρέπεται μετά τη συμπλήρωσή του 50^{ου} έτους της ηλικίας τους.

6. Οι διοριζόμενοι, που δεν αποδέχονται το διορισμό τους ή παραιτούνται μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευσή της απόφασης διορισμού τους, δεν έχουν δικαίωμα να υποβάλουν νέα αίτηση διορισμού πριν να περάσουν δύο χρόνια από τη δημοσίευσή της απόφασης διορισμού ή αποδοχής της παραίτησης. Αιτήσεις που υποβάλλονται κατά παράβαση της διάταξης αυτής δε λαμβάνονται υπόψη.

7. Δάσκαλοι και νηπιαγωγοί που έχουν προϋπηρεσία σε αναγνωρισμένα ελληνικά σχολεία της αλλοδαπής ή υπηρετήσαν σε ξένα σχολεία ως δάσκαλοι ή νηπιαγωγοί ελληνοπαίδων, μπορούν να διορίζονται και μετά τη συμπλήρωσή του 45ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον, κατά το χρόνο διορισμού, σε κάθε έτος μετά τη συμπλήρωσή του 40^{ου} αντιστοιχεί ένα έτος προϋπηρεσίας στα σχολεία αυτά.

Ο διορισμός τους γίνεται με τον εισαγωγικό ή και με ανώτερο βαθμό ανάλογα με το χρόνο προϋπηρεσίας τους. Ο βαθμός καθορίζεται με πράξη του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Ο τρόπος απόδειξης της προϋπηρεσίας και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

8. Βουλευτές, δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων, δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι μπορούν να μην αποδέχονται το διορισμό τους σε θέση εκπαιδευτικού, που γίνεται στη διάρκεια της θητείας τους, χωρίς να διαγράφονται από τους πίνακες διοριστέων. Μετά τη λήξη της θητείας τους διορίζονται, εάν το επιθυμούν, στις πρώτες κενές οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών του κλάδου τους, εφόσον δεν συμπλήρωσαν το ανώτατο όριο ηλικίας διορισμού.

9. Η κατοχή θέσης εκπαιδευτικού σε δημόσια εκπαίδευση άλλης χώρας αποτελεί κώλυμα διορισμού σε θέση εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αναφέρονται στο διορισμό του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

11. Από την ημερομηνία που υποβάλλεται η πρώτη αίτηση για διορισμό πτυχιούχου παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. κλείνουν οι πίνακες διοριστέων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση του έτους αυτού και συντάσσονται πλέον νέοι πίνακες με σειρά που καθορίζεται από την ημερομηνία αυτή είτε πρόκειται για πτυχιούχους παιδαγωγικών τμημάτων Α.Ε.Ι. είτε για πτυχιούχους παιδαγωγικών ακαδημιών και σχολών νηπιαγωγών και σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους διορισμούς στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες εφαρμόζονται ανάλογα. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται θέματα και λεπτομέρειες που προκύπτουν από την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Β' Εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Οι διορισμοί σε θέσεις των κλάδων εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από ετήσιους πίνακες διοριστέων που συντάσσονται κατά κλάδους στο τέλος κάθε έτους. Για τον κλάδο ΑΤ4 οι ετήσιοι πίνακες συντάσσονται κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 11 του άρθρου 14. Για τους κλάδους ΑΤ2, ΑΤ4, ΑΤ7, ΑΤ8, ΑΡ1 και ΜΕ1 οι πίνακες αυτοί συντάσσονται και κατά ειδικότητες, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 12 του άρθρου 14. Στους παραπάνω πίνακες περιλαμβάνονται όλοι όσοι υπέβαλαν αιτήσεις διορισμού μέσα στο ίδιο έτος και με σειρά που καθορίζεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

2. Οι αιτήσεις για διορισμό υποβάλλονται, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στις κατά τόπους αρμόδιες διευθύνσεις ή γραφεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι προϊστάμενοι των οποίων ελέγχουν τη νομιμότητα και πληρότητα των δικαιολογητικών. Οι αιτήσεις μαζί με τα δικαιολογητικά διαβιβάζονται στην αρμόδια διεύθυνση προσωπικού της κεντρικής

υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Κατά τη σύνταξη του πίνακα διοριστέων προτάσσονται υποχρεωτικά και ανεξάρτητα από το βαθμό του πτυχίου τους κατά σειρά όσοι έχουν διδακτορικό δίπλωμα, τα δίπλωμα πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου, οι ανάπηροι πολέμου ή εθνικής αντίστασης ή ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους και ακολουθούν οι πολύτεκνοι και τα τέκνα πολυτέκνων.

4. Η κατάταξη όσων ανήκουν σε καθεμία από τις κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου γίνεται με βάση τη ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στις διευθύνσεις και τα γραφεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

5. Σε περίπτωση ταυτόχρονης υποβολής, η σειρά διορισμού καθορίζεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καταρτίζεται πίνακας διοριστέων και πριν από το τέλος του έτους, στις περιπτώσεις που έχουν εξαντληθεί οι πίνακες διοριστέων του προηγούμενου έτους.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 5, 6, 7, 8 και 9 της περίπτωσης Α' εφαρμόζονται ανάλογα και για τους διορισμούς σε θέσεις προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

8. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1985, σε θέσεις του κλάδου ΑΤ17 Τεχνολόγων διορίζονται πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. ή Κ.Α.Τ.Ε.Ε. με πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε., μόνο αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι για διορισμό από πτυχιούχους της Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ. της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.. Από την 1η Ιανουαρίου 1986 οι διορισμοί σε θέσεις του κλάδου αυτού γίνονται σε ποσοστό 70% από πτυχιούχους της Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ. της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. και 30% από πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. ή Κ.Α.Τ.Ε.Ε. με πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών.

9. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων της περίπτωσης αυτής ως προς τους πίνακες διοριστέων δεν εφαρμόζονται για το διορισμό εκπαιδευτικών του κλάδου ΑΤ 13 Μουσικής που έχουν πτυχίο αναγνωρισμένου μη πανεπιστημιακού μουσικού εθρύματος της ημεδαπής ή ιτότιμο της αλλοδαπής. Οι υποψήφιοι αυτοί διορίζονται ύστερα από διαγωνισμό στις θέσεις που απομένουν, όπως ειδικότερα ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αναφέρονται στο διορισμό του εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Γ' Υποψηφίων με αυξημένα προσόντα.

1. Κατεξαιρέτη είναι δυνατή η πλήρωση περιορισμένου αριθμού θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από εκπαιδευτικούς που έχουν αυξημένα επιστημονικά προσόντα με επιλογή ύστερα από προκήρυξη.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ο αριθμός των θέσεων που πρόκειται να πληρωθούν για κάθε κλάδο, τα προσόντα, τα οποία δεν μπορούν να είναι κατώτερα από τα οριζόμενα για κάθε κλάδο από αυτόν το νόμο, με επιπλέον πτυχίο διπλών τουλάχιστο μεταπτυχιακών σπουδών στο εσωτερικό ή εξωτερικό ή διδακτορικό δίπλωμα αντίστοιχης ειδικότητας ή των επιστημών της αγωγής και η διαδικασία επιλογής.

3. Οι διορισμοί επιλέγονται από το κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο και ο διορισμός γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Δ' Τοποθέτηση διοριζομένων.

1. Οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που διορίζονται τίθενται στη διάθεση των οικείων διευθύνσεων εκπαίδευσης και με απόφαση των προϊσταμένων των διευθύνσεων αυτών, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, τοποθετούνται προσωρινά σε κενές θέσεις σχολείων του νομού, μέχρι να λήξει το διδακτικό έτος για το οποίο διορίζονται και οριστικά σε

θέσεις σχολείων του νομού που απομένουν κενές μετά τις γενικές μεταθέσεις των εκπαιδευτικών, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

2. Οι διοριζόμενοι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με ειδικότητες, που προβλέπονται από το πρόγραμμα για διδασκαλία και σε γυμνάσια και σε λύκεια, τοποθετούνται κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1 μόνο σε γυμνάσια, στα οποία διδάσκουν για μία πενταετία τουλάχιστον. Εξαιρέση επιτρέπεται ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη πρόταση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου και εφόσον υπάρχει ανυπέρολητη υπηρεσιακή ανάγκη.

3. Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση εκπαιδευτικών κατά το διορισμό τους σε σχολεία των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης. Κατεξαιρέτη είναι επιτρεπτή η τοποθέτηση κατά το διορισμό σε σχολεία των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, εφόσον οι κενές θέσεις των σχολείων αυτών δεν μπορούν να καλυφθούν με μεταθέσεις εκπαιδευτικών εξαιτίας της έλλειψης αιτήσεων ενδιαφερομένων για μετάθεση.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, μπορούν να οριστούν και άλλες περιοχές της χώρας, στις οποίες δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση εκπαιδευτικών κατά το διορισμό τους.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα κριτήρια για την τοποθέτηση των διοριζομένων εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Άρθρο 16.

Θέματα υπηρεσιακής κατάστασης.

Α' Προαγωγές.

1. Τον Ιανουάριο κάθε έτους συντάσσεται από την οικεία διεύθυνση εκπαίδευσης κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος αλφαριθμητική κατάσταση, στην οποία περιλαμβάνονται όλοι οι εκπαιδευτικοί κατά κατηγορία, κλάδο, ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο, μαζί με στοιχεία θηλωτικά της συνολικής υπηρεσίας, των υπηρεσιών κατά βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο και των τίτλων σπουδών. Οι καταστάσεις αυτές κοινοποιούνται στους εκπαιδευτικούς μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου κάθε έτους. Ένσταση επιτρέπεται προς το υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση. Το υπηρεσιακό συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της ένστασης.

2. Οι καταστάσεις της προηγούμενης παραγράφου, όταν οριστικοποιηθούν, υποβάλλονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο συντάσσει συνολικές για όλη τη χώρα αλφαριθμητικές καταστάσεις των εκπαιδευτικών.

3. α) Οι εκπαιδευτικοί όλων των κλάδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προάγονται με απόφαση του νομάρχη. Οι προαγωγές αυτές γίνονται με βάση πίνακα προακτέων που καταρτίζει το οικείο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα στο μήνα Απρίλιο κάθε έτους. Ο πίνακας αυτός συντάσσεται κατά κλάδους με αλφαριθμητική σειρά και περιλαμβάνει όσους συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο προαγωγής ως τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους και κρίνονται προακτέοι από τα υπηρεσιακά τους στοιχεία. Προακτέοι κρίνονται οι εκπαιδευτικοί που χαρακτηρίζονται σε όλα τα στοιχεία της έκθεσης υπηρεσιακής ευδοκιμότητας τουλάχιστον «αρκείως» για προαγωγή στο βαθμό Β' και τουλάχιστον «καλώς» για προαγωγή στο βαθμό Α'.

β) Για την προαγωγή από βαθμό σε βαθμό απαιτείται: α) στην κατηγορία ΑΓ, για προαγωγή στο Β' βαθμό διετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και για προαγωγή στον Α' βαθμό εξετής υπηρεσία στο βαθμό Β',

ββ) στην κατηγορία ΑΡ, για προαγωγή στο Β' βαθμό τετραετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και για προαγωγή στο βαθμό Α' εξετής υπηρεσία στο βαθμό Β',

γγ) στην κατηγορία ΜΕ, για προαγωγή στο Β' βαθμό εννεαετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και για προαγωγή στον Α' βαθμό οκταετής υπηρεσία στο βαθμό Β'.

γ) Προκειμένου για εκπαιδευτικούς ΑΤ κατηγορίας, κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος ετήσιας τουλάχιστο εριτήρησης ή διδακτορικού διπλώματος Α.Ε.Ι., συνήφους με τα αντικείμενα στα οποία απασχολούνται ή είναι δυνατό να απασχοληθούν, μειώνεται ο χρόνος προαγωγής κατά ένα έτος για την προαγωγή στο βαθμό Β' και στις δύο περιπτώσεις και για την προαγωγή στο βαθμό Α' κατά ένα έτος για τους κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος και κατά δύο έτη για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος. Αν οι παραπάνω τίτλοι σπουδών συντρέχουν αθροιστικά, η συνολική μείωση του χρόνου προαγωγής σε όλους τους βαθμούς δεν μπορεί να υπερβαίνει την τριετία.

δ) Ως μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα νοείται εκείνο που χορηγείται με ξεχωριστό τίτλο μετά τη λήξη του πτυχίου ή διπλώματος Α.Ε.Ι. Για τα μεταπτυχιακά ή διδακτορικά διπλώματα Α.Ε.Ι. του εξωτερικού απαιτείται βεβαίωση ισοτιμίας.

4. Η προαγωγή θεωρείται ότι συντελείται από την ημέρα που συμπληρώνει ο εκπαιδευτικός το χρόνο υπηρεσίας που απαιτείται για να προαχθεί στον επόμενο βαθμό.

5. Εκπαιδευτικοί που κρίνονται μη προακτέοι δύο φορές συνεχώς ή τρεις φορές σε διάφορα χρονικά διαστήματα παραπέμπονται με απόφαση του νομάρχη στο κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο με το ερώτημα της απόλυσης.

6. Το κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο εξετάζει όλα τα στοιχεία του φακέλου, καλεί σε ακρόαση τον κρινόμενο και μπορεί να εξετάσει κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο. Αν ο εκπαιδευτικός κριθεί απολυτός, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων απολύεται για ανεπάρκεια στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Αν το κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο διαπιστώσει ότι ο κρινόμενος δεν είναι κατάλληλος για το έργο του εκπαιδευτικού, κρίνεται όμως επαρκής για την προσφορά διοικητικής υπηρεσίας, μπορεί να αποφασίσει τη μετάταξή του σε προσωρινή θέση διοικητικού προσωπικού των διευδύνσεων ή γραφείων της εκπαίδευσης, εφόσον έχει υπερέπαστή και δεν συμπλήρωσε εικοσιπενταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή συνίσταται προσωρινή θέση διοικητικού προσωπικού με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, την οποία καταλαμβάνει ο μετατασόμενος. Η θέση αυτή καταργείται με την αποχώρησή του από την υπηρεσία.

7. Για τη βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη των εκπαιδευτικών εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις που ισχύουν για την εξέλιξη των άλλων δημόσιων υπαλλήλων.

Β' Μεταθέσεις.

1. Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετατίθενται:

α) για το συμφέρον της υπηρεσίας και με δαπάνη του Δημοσίου,

β) για το συμφέρον της υπηρεσίας και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου, όταν η μετάθεση επιβάλλεται από υπαιτιότητα του εκπαιδευτικού,

γ) εξαιτίας υπεραριθμίας στο σχολείο ή στα σχολεία του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος και με δαπάνη του Δημοσίου,

δ) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου για συνυπηρέτηση με σύζυγο εκπαιδευτικό ή άλλον απασχολούμενο με οποιαδήποτε σχέση στο δημόσιο τομέα ή άμισθο βημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό, καθώς και εργαζόμενο στον ιδιωτικό τομέα ή επαγγελματία, εφόσον στις δύο τελευταίες περιπτώσεις ο σύζυγος εργάζεται στον τόπο για τον οποίο ζητείται η μετάθεση δύο τουλάχιστο χρόνια,

ε) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου, εφόσον εξυπηρετείται και το συμφέρον της υπηρεσίας,

στ) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου για πλήρωση κενών θέσεων στα πειραματικά σχολεία,

ζ) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου για αμοιβαία μετάθεση που επιτρέπεται αν κανένας από τους αιτούντες δεν έχει συμπληρώσει υπηρεσία τριάντα (30) ετών.

2. Κατά την ενέργεια των μεταθέσεων επιδιώκεται η σύμμετρη κατανομή του προσωπικού μεταξύ των σχολείων του

ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, καθώς και μεταξύ των νομών και νομαρχιακών διαμερισμάτων.

3. Με τις μεταθέσεις για συνυπηρέτηση συζύγων καλύπτεται το ένα τρίτο των θέσεων που προορίζονται για τις τακτικές μεταθέσεις κατά κλάδο σε κάθε νομό.

4. Οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών από νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα σε άλλο νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, μέσα στο μήνα Απρίλιο. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου οι τοποθετήσεις, όταν μετατίθενται, στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα σε κενές θέσεις σχολείων, καθώς και οι μεταθέσεις από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, γίνονται με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, μέσα στο μήνα Μάιο. Όσοι μετατίθενται οφείλουν να παρουσιαστούν και να αναλάβουν υπηρεσία στα σχολεία που μετατέθηκαν το αργότερο ως τις 20 Ιουνίου για την πρωτοβάθμια και ως τις 30 Ιουνίου για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

5. Κατά τις μεταθέσεις και τοποθετήσεις σε σχολεία του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος μετατίθενται ή τοποθετούνται και απόλυτη προτεραιότητα σε κενές θέσεις των λυκείων όσοι έχουν συμπληρώσει πενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 8 ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία των μεταθέσεων και τοποθετήσεων αυτών.

6. Κατά τις τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μετατίθενται στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα και κατά τις μεταθέσεις τους από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, μετατίθενται για το συμφέρον της υπηρεσίας, ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, σε κενές θέσεις λυκείων της ίδιας πόλης ή κωμόπολης εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε γυμνάσια περισσότερο από πέντε (5) έτη.

7. Μεταθέσεις κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους επιτρέπονται μόνο:

α) για τοποθέτηση διευθυντών και υπодιευθυντών σχολικών μονάδων, διευθυντών Σ.Ε.Κ. και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. και

β) για άμεση απομάκρυνση εκπαιδευτικού από υπαιτιότητά του.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ορίζονται η διαδικασία, οι σχετικές προϋποθέσεις, τα όργανα, οι προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων η παρέλευση διετίας από την τοποθέτηση στην τελευταία οργανική θέση, τα κριτήρια στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως το ευδόκιμο, η υπηρεσία σε σχολεία με δυσμενείς όρους διαβίωσης, η συνυπηρέτηση, η ανάγκη συνόικησης συζύγων, η εντοπιότητα, η προστασία τέκνων και γενικότεροι οικογενειακοί λόγοι, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια των μεταθέσεων.

9. Στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που μετατίθενται ύστερα από πέντε συνεχή διδακτικά έτη, σε σχολεία της ίδιας πόλης ή κωμόπολης, καταβάλλονται οδοιπορικά έξοδα και ημερήσια αποζημίωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

10. Οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 287/1976 (ΦΕΚ 78) δεν εφαρμόζονται για τις μεταθέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Γ' Αποσπάσεις.

1. Αν υπάρχουν εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες μπορεί να γίνει απόσπαση εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μήνες με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από εισήγηση του προϊσταμένου της διδύκησης.

2. Παράταση της απόσπασης αυτής ή απόσπαση για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του διμήνου και έως τη λήξη του

διαδικασίας γίνεται με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Με την ίδια διαδικασία μπορούν να αποσπαστούν και προσωρινοί αναπληρωτές από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, εφόσον δεν υπάρχουν κατά το χρόνο της απόστασης οι λόγοι που επέβαλαν την πρόσληψή τους στο σχολείο που υπηρετούν.

4. Αποσπάσεις διευθυντών σχολείων και Σ.Ε.Κ. δεν επιτρέπονται, εκτός από περιπτώσεις αμοιβαίας απόσπασης.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για την αντιμετώπιση σοβαρότατων αναγκών, όπως βαριές και δυσίαιτες ασθένειες, συνυπέρταση συζύγων και εξαιρετικά σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, είναι δυνατή η απόσπαση εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλο νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, επιτρέπονται αποσπάσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο της τριετίας:

α) στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του οργανισμού του,

β) σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση των αρμόδιων οργάνων τους.

7. Αν διενεργείται ένορκη ανάκριση για τη διαπίστωση πειθαρχικού αδικήματος και εγείρονται σοβαρές υπόνοιες εναντίον εκπαιδευτικού, επιτρέπεται η απόσπασή του σε άλλο σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος με απόφαση του νομάρχη ύστερα από εισήγηση του ανακριτή και γνώμη του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου για τη διευκόλυνση του ανακριτικού έργου. Η απόσπαση γίνεται ύστερα από απόφαση του εκπαιδευτικού και δε μπορεί να διαρκέσει πέρα από τρεις μήνες. Κατά την ίδια διαδικασία και για το ίδιο χρονικό διάστημα είναι δυνατή απόσπαση του εκπαιδευτικού σε σχολείο άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

8. Με τη διαδικασία της παραγράφου 1 αποσπώνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ενώσεων λειτουργών μέσης εκπαίδευσης και των συλλόγων των δασκάλων σε σχολεία της έδρας τους. Ο χρόνος της απόσπασης θεωρείται ότι διανύθηκε στην οργανική θέση τους.

9. Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που αποσπώνται στα αναγνωρισμένα ελληνικά σχολεία της αλλοδαπής, τίθενται στη διάθεση των διευθύνσεων εκπαίδευσης, από τις οποίες αποσπάστηκαν και οι οργανικές θέσεις τους στα σχολεία θεωρούνται κενές. Οι διευθύνσεις εκπαίδευσης είναι αρμόδιες για τη ρύθμιση των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης και την άσκηση της πειθαρχικής δικαιοδοσίας για το χρονικό διάστημα της απόσπασης των εκπαιδευτικών αυτών στα σχολεία της αλλοδαπής. Οι παραπάνω εκπαιδευτικοί μετά τη λήξη της απόσπασής τους τοποθετούνται προσωρινά με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος. Η οριστική τους τοποθέτηση γίνεται κατά τις επόμενες μεταθέσεις εκπαιδευτικών και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τις μεταθέσεις αυτές, εντός του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος. Αν οι εκπαιδευτικοί αυτοί δεν καταλάβουν θέσεις μέσα στον ίδιο νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα, τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, σε σχολεία άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 17 του ν. 1232/1982 (ΦΕΚ 22) καταργούνται.

10. Δασκάλος που είναι μητέρας παιδιών μέχρι τριάντη ετών μπορεί να αποσπώνται από ολιγοθέσια σε πολυθέσια δημοτικά σχολεία με απόφαση του νομάρχη ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

Δ' Μετατάξεις.

1. Μετάταξη εκπαιδευτικών κατά τις κείμενες διατάξεις από κλάδο σε κλάδο επιτρέπεται εφόσον δεν υπάρχουν υποψήφιοι για διορισμό στον ίδιο κλάδο με χρονολογία λήξης του πτυχίου προγενέστερη από τη χρονολογία λήξης του πτυχίου του μετατασσόμενου. Απαγορεύεται η μετάταξη εκπαιδευτικού που έχει μισθολογικό κλιμάκιο ανώτερο από το 10ο.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, επιτρέπεται μετάταξη εκπαιδευτικού σε κενή θέση άλλης ειδικότητας του ίδιου κλάδου, με τους περιορισμούς της παραγράφου 1.

3. Για την τοποθέτηση όσων μετατάσσονται εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγρ. 3 της περίπτωσης Δ' του άρθρου 15.

Ε' Άδειες χωρίς αποδοχές.

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, μπορεί να χορηγείται σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι: ιδίως θεραπεία δυσίαιτων ασθενειών του ίδιου του εκπαιδευτικού ή των μελών της οικογένειάς του, αντιμετώπιση δύσκολων περιπτώσεων εγκυμοσύνης, τοκετού και μητρότητας, ολοκληρωτή μεταπτυχιακών σπουδών, ανάγκη προσωρινής εγκατάστασης στο εξωτερικό.

2. Άδεια χωρίς αποδοχές, που χορηγείται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δε μπορεί σε καμία περίπτωση να παραταθεί πέρα από τρία σχολικά έτη.

ΣΤ' Πειθαρχική δικαιοδοσία και διαδικασία.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας της Κυβέρνησης, ορίζονται τα μονομελή και συλλογικά όργανα που ασκούν την πειθαρχική δικαιοδοσία για το εκπαιδευτικό προσωπικό της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και η αρμοδιότητά τους για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης και την επιβολή πειθαρχικών ποινών.

2. Η κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65) διοικητική εξέταση, καθώς και η ένορκη ανάκριση για διαπίστωση πειθαρχικού αδικήματος όταν αναφέρεται σε εκπαιδευτικούς, ενεργείται: α) για τους σχολικούς συμβούλους από σύμβουλο ή μόνιμο πάρεδρο του Π.Ι. ή άλλο σχολικό σύμβουλο, β) για τους προϊστάμενους των διευθύνσεων εκπαίδευσης από άλλο προϊστάμενο διεύθυνσης της εκπαίδευσης, γ) για τους προϊστάμενους γραφείων της εκπαίδευσης από προϊστάμενο διεύθυνσης της εκπαίδευσης ή άλλο προϊστάμενο γραφείου της εκπαίδευσης, δ) για τους διευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. από προϊστάμενο διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης ή άλλο διευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. και ε) για τους υποδιευθυντές σχολικών μονάδων και υπεύθυνους τομέων Σ.Ε.Κ. από προϊστάμενο διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης ή διευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. ή άλλον υποδιευθυντή σχολικής μονάδας ή υπεύθυνο τομέα Σ.Ε.Κ..

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις για το πειθαρχικό δίκαιο των υπαλλήλων του Δημοσίου.

Άρθρο 17.

Προσωρινοί αναπληρωτές.

1. Αν για οποιαδήποτε αιτία απουσιάζουν από τα σχολεία εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και αν υπάρχουν άλλες έκτακτες ανάγκες λειτουργίας των σχολείων, οι οποίες δημιουργούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, προσλαμβάνονται, με αίτησή τους, προσωρινοί αναπληρωτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού

δικαίου από αυτούς που υπέβαλαν αίτηση διορισμού σε θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

2. Προσωρινοί αναπληρωτές προσλαμβάνονται επίσης με μειωμένο ωράριο διδασκαλίας, που αντιστοιχεί στο μισό τουλάχιστον του υποχρεωτικού ωραρίου διδασκαλίας του πρωτοδόριστου εκπαιδευτικού, όταν οι προβλεπόμενες από το πρόγραμμα ώρες διδασκαλίας και αγκύσεων στο ίδιο ή και σε άλλο σχολείο της ίδιας ή γειτονικής πόλης ή κομηπόλης δε δικαιολογούν το διορισμό μόνιμου εκπαιδευτικού.

3. Η πρόσληψη των προσωρινών αναπληρωτών γίνεται με πράξη των αρμόδιων προϊσταμένων των διευθύνσεων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση των οικείων περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων. Αν υποβληθούν περισσότερες αιτήσεις για τις ίδιες θέσεις, τηρείται η σειρά υποβολής των αιτήσεων για το διορισμό σε θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών. Σε περίπτωση πρόσληψης αρρένων προηγούνται όσοι έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή έχουν νόμιμα απαλλαγεί από αυτές. Η απόλυση των προσωρινών αναπληρωτών γίνεται αυτοδικαίως με τη λήξη του διδακτικού έτους και χωρίς καμία αποζημίωση. Αν δεν υπάρχουν ή δεν προσφέρονται για πρόσληψη σε θέσεις προσωρινών αναπληρωτών υποψήφιοι για διορισμό εκπαιδευτικοί, μπορούν να προσληφθούν ως προσωρινοί αναπληρωτές ιδιώτες που έχουν τα προσόντα διορισμού, εκτός από το παιδαγωγικό πτυχίο της Σ.Ε. Λ.Ε.Τ.Ε.. Στην περίπτωση αυτή το όριο ηλικίας δεν αποτελεί κώλυμα για την πρόσληψη.

4. Στους προσωρινούς αναπληρωτές καταβάλλονται οι αποδοχές που αντιστοιχούν στο κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο του εισαγωγικού βαθμού του κλάδου τους, καθώς και επιδόματα εορτών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι σχετικές πιστώσεις για την πληρωμή των δαπανών αυτών εγγράφονται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι αποδοχές που καταβάλλονται στους προσωρινούς αναπληρωτές, οι οποίοι προσλαμβάνονται με μειωμένο ωράριο διδασκαλίας, καθώς και ο χρόνος υπηρεσίας τους υπολογίζονται με κλάσμα που έχει αριθμητή τον αριθμό των εβδομαδιαίων ωρών, για τις οποίες έχουν προσληφθεί και παρανομαστή το υποχρεωτικό ωράριο του πρωτοδότη του εκπαιδευτικού.

5. Για τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται από την παράγραφο 12 του άρθρου 4, εφόσον οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί δεν επαρκούν, προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου με απόφαση του προϊσταμένου της διεύθυνσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 18.

Αποζημιώσεις.

1. Για την καταβολή ημερησίας εκτός έδρας αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που μετακινούνται για την εκτέλεση υπηρεσίας, εγγράφονται οι αναγκαίες πιστώσεις στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Στους μόνιμους εκπαιδευτικούς, τους προσωρινούς αναπληρωτές και τους εκπαιδευτικούς με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, που μετακινούνται για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου διδασκαλίας σε σχολείο ή μεταλυκειακό προπαρασκευαστικό κέντρο άλλης πόλης ή κομηπόλης, καταβάλλονται:

α) οδοιπορικά έξοδα κατά τις κείμενες διατάξεις και

β) για κάθε ώρα διδασκαλίας το ένα δεύτερο της προβλεπόμενης ωριαίας αμοιβής για διδασκαλία πέρα από το υποχρεωτικό ωράριο.

Οδοιπορικά έξοδα καταβάλλονται και στους δασκάλους των σχολείων που η έδρα τους μετακινείται εποχιακά.

3. Στους σχολικούς συμβούλους και στους προϊσταμένους των διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης, που μετακινούνται εκτός γραφείου και εντός έδρας, επιτρέπεται η χρήση ιδιόκτητου μεταφορικού μέσου με καταβολή της χιλιομετρικής αποζημίωσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία για τη βεβαίωση των χιλιομετρικών αποστάσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

4. Οι εκπαιδευτικοί που συνοδεύουν μαθητές σε σχολικές εκδηλώσεις, που συνδέονται με το εκπαιδευτικό έργο (όπως εκδρομές, περιπάτοι, αγώνες, πολιτιστικές εκδηλώσεις), θεωρείται ότι εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία. Για την κάλυψη των δαπανών κίνησης εκτός έδρας, όπου προβλέπονται, εγγράφονται σχετικές πιστώσεις στους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και των νομαρχιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 19.

Προσωπικό υπηρεσιών και σχολείων.

1. Η υπηρεσία κάθε διεύθυνσης πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργεί με την άμεση ευθύνη του προϊσταμένου της. Η υπηρεσία αυτή αποτελείται: α) της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από δύο τμήματα: (αα) διοικητικών θεμάτων και (ββ) εκπαιδευτικών θεμάτων και β) της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τρία τμήματα: (αα) διοικητικών θεμάτων, (ββ) εκπαιδευτικών θεμάτων γενικής κατεύθυνσης και (γγ) εκπαιδευτικών θεμάτων τεχνικής - επαγγελματικής κατεύθυνσης.

Οι αρμοδιότητες κάθε τμήματος καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Προϊστάμενοι των τμημάτων διοικητικών θεμάτων είναι διοικητικοί υπάλληλοι κατηγορίας ΑΤ ή ΑΡ ή ΜΕ με βαθμό 6ο και πάνω. Προϊστάμενοι των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων είναι δάκτυλοι ή νηπιαγωγοί και προκειμένου για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση εκπαιδευτικοί των κλάδων ΑΤ1 έως ΑΤ11 για τα τμήματα γενικής κατεύθυνσης και των κλάδων ΑΤ12, ΑΤ13, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 ή ΑΡ1 για τα τμήματα τεχνικής - επαγγελματικής κατεύθυνσης. Για την επιλογή των προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων καταρτίζεται από το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο πίνακας υποψηφίων. Για την επιλογή, τα προσόντα, την τοποθέτηση, την υπηρεσιακή κατάσταση και για κάθε άλλο θέμα εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 11 που αναφέρονται στους υποδιευθυντές των σχολικών μονάδων.

3. Η υπηρεσία κάθε γραφείου πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργεί με την άμεση ευθύνη του προϊσταμένου του. Σε κάθε γραφείο λειτουργεί τμήμα γραμματείας με προϊστάμενο διοικητικό υπάλληλο κατηγορίας ΑΤ ή ΑΡ ή ΜΕ με βαθμό 6ο και πάνω.

4. Σε κάθε διεύθυνση και σε κάθε γραφείο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τοποθετείται ένας κλητήρας - επιστάτης - φύλακας - νυκτοφύλακας.

5. Σε κάθε διεύθυνση ή γραφείο εκπαίδευσης τοποθετούνται διοικητικοί υπάλληλοι κατηγορίας ΑΤ, ΑΡ, ΜΕ και ΣΕ.

6. Σε κάθε σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με μαθητές πάνω από διακόσιους (200) λειτουργεί γραμματεία, στην οποία τοποθετείται ένας διοικητικός υπάλληλος κατηγορίας ΑΤ, ΑΡ ή ΜΕ. Στη γραμματεία των λυκείων που έχουν περισσότερους από πεντακόσιους (500) μαθητές τοποθετείται και δεύτερος γραμματέας, καθώς και τρίτος, αν έχουν περισσότερους από οκτακόσιους (800) μαθητές. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να οριστεί ότι σε κάθε 12θέσιο και πάνω δημοτικό σχολείο τοποθετείται διοικητικός υπάλληλος ως γραμματέας αυτού.

7. Σε κάθε λύκειο ή γυμνάσιο ή τεχνική - επαγγελματική σχολή, με μαθητές πάνω από διακόσιους (200), καθώς

και σε κάθε δεκαθέσιο και πάνω δημοτικό σχολείο, τοποθετείται ένας κλητήρας — επιστάτης — φύλακας — νυκτοφύλακας.

8. Σε συγκροτήματα διδακτηρίων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που λειτουργούν σε αστικά κέντρα, καθώς και των Σ.Ε.Κ. τοποθετούνται ανά δύο κλητήρες — επιστάτες — φύλακας — νυκτοφύλακας.

9. α) Για τη συντήρηση του εργαστηριακού εξοπλισμού των τεχνικών — επαγγελματικών και ενιαίων πολυκλαδικών λυκείων, των Σ.Ε.Κ. και των τεχνικών — επαγγελματικών σχολών συνίστανται διακόσιες πενήντα (250) θέσεις τεχνικών συντήρησης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αόριστου χρόνου.

β) Προσόντα για την πρόσληψη των τεχνικών συντήρησης ορίζονται το πτυχίο αντίστοιχης ειδικότητας μέσης τεχνικής σχολής ή τεχνικού επαγγελματικού ή ενιαίου πολυκλαδικού λυκείου ή τεχνικής — επαγγελματικής σχολής και τετραετής τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία.

γ) Οι τεχνίτες συντήρησης κατανέμονται και τοποθετούνται σε μία ή περισσότερες σχολικές μονάδες ή συγκροτήματα σχολικών μονάδων του εδαφίου α' που χρησιμοποιούν τον ίδιο εργαστηριακό εξοπλισμό με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

δ) Αν αυξηθούν τα σχολεία όπου τοποθετείται προσωπικό αυτής της παραγράφου, αυξάνονται ανάλογα και οι θέσεις τεχνικών συντήρησης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

ε) Το ύψος αμοιβής, οι όροι, η διαδικασία, η αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών συμβάσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών.

Άρθρο 20.

Οργανικές θέσεις, προσόντα, διορισμός.

1. Οι οργανικές θέσεις του διοικητικού προσωπικού των διευθύνσεων και γραφείων της εκπαίδευσης και των γραμματειών των σχολείων, καθώς και των κλητήρων — επιστάτων — φυλάκων — νυκτοφυλάκων, ορίζονται κατά κατηγορίες, κλάδους και βαθμούς ως εξής:

Κατηγορία ΑΤ

Κλάδος ΑΤ1 Διοικητικός		
Με βαθμούς 3ο—2ο θέσεις	10	
Με βαθμούς 5ο—4ο θέσεις	35	
Με βαθμούς 8ο—6ο θέσεις	83	
Σύνολο θέσεων	128	

Κατηγορία ΑΡ

Κλάδος ΑΡ1 Διοικητικός		
Με βαθμούς 3ο—2ο θέσεις	13	
Με βαθμούς 5ο—4ο θέσεις	117	
Με βαθμούς 9ο—6ο θέσεις	501	
Σύνολο θέσεων	631	

Κατηγορία ΜΕ

Κλάδος ΜΕ1 Διοικητικός		
Με βαθμούς 5ο—4ο θέσεις	513	
Με βαθμούς 10ο—6ο θέσεις	2058	
Σύνολο θέσεων	2571	

Κλάδος ΜΕ2 Δακτυλογράφων		
Με βαθμούς 5ο—4ο θέσεις	89	
Με βαθμούς 10ο—6ο θέσεις	356	
Σύνολο θέσεων	445	

Κατηγορία ΣΕ

Κλάδος ΣΕ1 Κλητήρων-επιστάτων-φυλάκων-νυκτοφυλάκων		
Με βαθμούς 12ο—7ο θέσεις	3052	

Αν αυξηθούν τα γραφεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή τα σχολεία, στα οποία προβλέπεται από τις διατάξεις αυτού του νόμου τοποθέτηση υπαλλήλων των κλάδων ΑΤ1, ΑΡ1, ΜΕ1, ΜΕ2 και ΣΕ1, αυξάνονται ανάλογα οι θέσεις των υπαλλήλων των κλάδων αυτών κατά κατηγορίες με προεδρικό διάταγμα, που ενέχεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

2. Προϊστάμενοι των τμημάτων διοικητικών θεμάτων των διευθύνσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των νομαρχιακών διαμερισμάτων Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά και των νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αρκαδίας, Αχαΐας, Έβρου, Ηλείας, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας, Κοζάνης, Λάρισας, Μαγνησίας, Μεσσηνίας, Σερρών, Φθιώτιδας και Χανίων τοποθετούνται διοικητικοί υπάλληλοι των κλάδων ΑΤ1 Διοικητικού ή ΑΡ1 Διοικητικού με βαθμό 4ο, 3ο ή 2ο.

3. Προϊστάμενοι των τμημάτων διοικητικών θεμάτων των διευθύνσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των λοιπών νομών και των τμημάτων διοικητικών θεμάτων των διευθύνσεων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όλων των νομών και νομαρχιακών διαμερισμάτων καθώς και των γραμματειών των γραφείων εκπαίδευσης, τοποθετούνται διοικητικοί υπάλληλοι των κλάδων ΑΤ1 Διοικητικού, ΑΡ1 Διοικητικού ή ΜΕ1 Διοικητικού με βαθμό 6ο, 5ο ή 4ο.

4. Οι λοιποί υπάλληλοι των κλάδων ΑΤ1, ΑΡ1, ΜΕ1 και ΜΕ2 τοποθετούνται στις διευθύνσεις και τα γραφεία εκπαίδευσης, στα γραφεία φυσικής αγωγής και στις γραμματείες των σχολείων.

5. Η κατανομή και ανακατανομή των θέσεων υπαλλήλων των προηγούμενων παραγράφων γίνεται, κατά νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

6. Οι τοποθετήσεις των προϊσταμένων των τμημάτων διοικητικών θεμάτων των διευθύνσεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο συντάσσει σχετικούς πίνακες σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την επιλογή προϊσταμένων των δημόσιων υπηρεσιών. Οι τοποθετήσεις των λοιπών υπαλλήλων γίνονται, κατά νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου και η περαιτέρω τοποθέτησή τους σε συγκεκριμένες θέσεις του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Κατά τις τοποθετήσεις αυτές λαμβάνεται μέριμνα για τη σύμμετρη στελέχωση όλων των υπηρεσιών και σχολείων.

7. Τα προσόντα του προσωπικού που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό ορίζονται ως εξής:

α) για τον κλάδο ΑΤ1, πτυχίο νομικού ή πολιτικού ή οικονομικού ή εμπορικού τμήματος ή τμήματος δημόσιας διοίκησης Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής,

β) για τον κλάδο ΑΡ1, πτυχίο διοίκησης και οικονομίας Τ.Ε.Ι. ή αντίστοιχο Κ.Α.Τ.Ε.Ε. ή ισότιμο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

γ) για τους κλάδους ΜΕ1 και ΜΕ2, απολυτήριο λυκείου ή εξατάξιου γυμνασίου ή μέσης επαγγελματικής σχολής λογιστών ή γραμματέων,

δ) για τον κλάδο ΣΕ1, απολυτήριο δημοτικού σχολείου.

Όσοι διορίζονται στον κλάδο ΜΕ2 είναι υποχρεωμένοι να ασκηθούν στη χρήση γραφομηχανής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 1320/1983 (ΦΕΚ 6).

8. Η πλήρωση των κενών θέσεων προσωπικού γίνεται στον εισαγωγικό βαθμό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1320/1983.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 21.

Υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια.

1. Για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του εκπαιδευτικού προσωπικού συνιστώνται κατά νομούς ή ναμαρχιακά διαμερίσματα και χωριστά για κάθε βαθμίδα περιφερειακά υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια και στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ένα ή περισσότερα κεντρικά υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια για κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης.

2. Για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του διοικητικού προσωπικού της εκπαίδευσης συνιστώνται στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ένα ή περισσότερα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την ισχύ αυτού του νόμου με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας της Κυβέρνησης, καθορίζονται ο αριθμός, η έδρα και η συγκρότηση των συμβουλίων των προηγούμενων παραγράφων, η θητεία των μελών τους, οι αρμοδιότητες, η οργάνωση και λειτουργία τους και κάθε άλλο συναφές θέμα.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα:

α) Μπορεί να συσταθούν και περιφερειακά υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια για το διοικητικό προσωπικό ή να ανατεθεί η κρίση θεμάτων της υπηρεσιακής του κατάστασης στα περιφερειακά υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια του εκπαιδευτικού προσωπικού. Στη δεύτερη περίπτωση μετέχουν στα περιφερειακά συμβούλια αιρετοί εκπρόσωποι των διοικητικών υπαλλήλων αντί των αιρετών εκπροσώπων των εκπαιδευτικών.

β) Μπορεί να ανατεθούν στα κεντρικά και περιφερειακά συμβούλια αρμοδιότητες για θέματα ιδιωτικής εκπαίδευσης, φροντιστηρίων και εργαστηρίων ελεύθερων σπουδών και του προσωπικού τους. Στις περιπτώσεις που τα συμβούλια ασκούν τις αρμοδιότητες του εδαφίου αυτού μετέχουν εκπρόσωποι των ιδιωτικών εκπαιδευτικών ή των ιδιοκτητών κατά περίπτωση.

4. Σε όλα τα συμβούλια που συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο αυτό μετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι των αντίστοιχων συνδικαλιστικών ενώσεων των εκπαιδευτικών και διοικητικών υπαλλήλων κατά περίπτωση. Η διαδικασία εκλογής των εκπροσώπων και των αναπληρωτών τους ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 3. Στους εκλεγόμενους αιρετούς εκπροσώπους και τους αναπληρωτές τους απονέμεται, με πράξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για το χρόνο της θητείας τους, ο βαθμός που κατέχει το πρώτο μετά τον πρόεδρο τακτικό μέλος του συμβουλίου χωρίς τις αντίστοιχες αποδοχές του μέλους αυτού. Κατ'εξίση στους αιρετούς εκπροσώπους των κεντρικών συμβουλίων καταβάλλονται οι αποδοχές αυτές.

5. Έως την εκλογή, καθώς και σε περίπτωση αδυναμίας ή καθυστέρησης εκλογής αιρετών εκπροσώπων, τα συμβούλια συγκροτούνται με τη συμμετοχή εκπροσώπων που ορίζονται από τις οικείες συνδικαλιστικές ενώσεις. Αν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι, τα συμβούλια συγκροτούνται και λειτουργούν και χωρίς τη συμμετοχή τους.

Άρθρο 22.

Γνωμοδοτικά συμβούλια.

1. Στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συνιστώνται μικτά όργανα συμμετοχής εκπροσώπων άλλων υπουργείων, εκπαιδευτικών, επιστημονικών, συνδικαλιστικών και κοινωνικών φορέων, καθώς και ειδικών επιστημόνων. Τα όργανα αυτά είναι:

α) το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Σ.Π.Ε.),

β) το Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Σ.Δ.Ε.),

γ) το Συμβούλιο Ειδικής Αγωγής (Σ.Ε.Α.).

Τα συμβούλια αυτά υπάγονται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και γνωμοδοτούν σε θέματα που αφορούν τη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της ειδικής αγωγής. Στα συμβούλια αυτά προεδρεύει ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή εκπρόσωπός του.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στη συγκρότηση και σύνθεση των συμβουλίων, τη διάρκεια της θητείας των μελών τους, τις ειδικότερες αρμοδιότητές τους, τη λειτουργία τους σε ολομέλεια ή τμήματα ανάλογα με τα εξεταζόμενα αντικείμενα, την οργάνωση της γραμματείας τους, τη διαδικασία εξέτασης των θεμάτων τους, τη σύνταξη και την υποβολή των προτάσεων και γνωμοδοτήσεων τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία τους.

3. Για την υποβολή του έργου του Σ.Ε.Α. συνιστώνται τρεις (3) θέσεις επιστημονικών συνεργατών, οι οποίοι προσλαμβάνονται για άριστο χρόνο με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Οι προσλαμβανόμενοι πρέπει να έχουν μεταπτυχιακές σπουδές ή ειδική εμπειρία σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών ορίζονται τα ειδικότερα πρόσημα, το ύψος της αμοιβής, η διαδικασία πρόσληψης, οι όροι των συμβάσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια που αφορά τους επιστημονικούς συνεργάτες της προηγούμενης παραγράφου. Με όμοια απόφαση μπορεί να αυξάνεται ο αριθμός των θέσεων των επιστημονικών συνεργατών της προηγούμενης παραγράφου και να συνιστώνται και στα λοιπά συμβούλια της παραγράφου 1 όμοιες θέσεις επιστημονικών συνεργατών για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτού του άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Άρθρο 23.

Επανάδρωση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου—
Κατάργηση του Κ.Ε.Μ.Ε.

1. Επανάδρεται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του ν.δ. 4379/1964 (ΦΕΚ 182) και διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος.

2. Το Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης (Κ.Ε.Μ.Ε.) που ιδρύθηκε με το ν. 186/1975 (ΦΕΚ 214) καταργείται.

Άρθρο 24.

Μορφή και αρμοδιότητες.

1. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.) αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία, εδρεύει στην Αθήνα και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Έργο του Π.Ι. είναι:

α) η επιστημονική έρευνα και η μελέτη των θεμάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

β) η κατάρτιση και υποβολή προτάσεων για τη χάραξη κατευθύνσεων και το σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής για την επίτευξη των σκοπών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε συνδυασμό με το πρόγραμμα οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας,

γ) η παρακολούθηση της εξέλιξης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, η μελέτη του τρόπου χρησιμοποίησής της στην εκπαίδευση και ο έλεγχος των αποτελεσμάτων της εφαρμογής της και

δ) ο σχεδιασμός και η μέριμνα για την εφαρμογή των προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

2. Το Π.Ι. ιδίως:

α) μελετά και αξιολογεί τα αποτελέσματα της εκπαιδευτικής πράξης.

β) επισημαίνει τις ανάγκες για εκπαιδευτική έρευνα, οργανώνει, συντονίζει και παρέχει οδηγίες για την καλύτερη διεξαγωγή της από τους σχολικούς συμβούλους και το εκπαιδευτικό προσωπικό και αξιοποιεί τα πορίσματά τους,

γ) καταρτίζει και προτείνει τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων και των εργαστηριακών ασκήσεων στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τα προγράμματα της εκπαιδευτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης,

δ) εισηγείται την προκήρυξη και τη συγγραφή βιβλίων για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, την προμήθειά τους από το ελεύθερο εμπόριο και τον τρόπο συγγραφής και τελικής τους έγκρισης και συντάσσει οδηγίες για τη συγγραφή τους,

ε) εισηγείται τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση των μεθόδων της διδακτικής και γενικότερα της εκπαιδευτικής εργασίας,

στ) γνωμοδοτεί για τις ανάγκες, τις μορφές και το περιεχόμενο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών,

ζ) γνωμοδοτεί για τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία των εργαστηρίων και τον προσδιορισμό και τη χρήση οπτικοακουστικών και άλλων διδακτικών μέσων στα σχολεία,

η) εκπονεί μελέτες και πραγματοποιεί έρευνες για θέματα της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, παρακολουθεί την εφαρμογή και εξέλιξή τους και εισηγείται μέτρα για την ευρύτερη και πληρέστερη χρησιμοποίησή της,

θ) μελετά την οργάνωση του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού και παρακολουθεί την εφαρμογή του,

ι) συνεργάζεται με τους σχολικούς συμβούλους και τους βοηθεί στην άσκηση του επιστημονικού και καθοδηγητικού τους έργου,

ια) γνωμοδοτεί για το περιεχόμενο σχεδίων νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων που ρυθμίζουν εκπαιδευτικά θέματα, όταν παραπέμπονται σε αυτό από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και

ιβ) μελετά κάθε εκπαιδευτικό θέμα που αναφέρεται στη δομή, τη διάρθρωση, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του το Π.Ι. δέχεται οδηγίες και κατευθύνσεις από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και συνεργάζεται με το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, τα Α.Ε.Ι., τα Τ.Ε.Ι., τα γνωμοδοτικά συμβούλια της εκπαίδευσης και με ιδρύματα και οργανισμούς μελετών και ερευνών του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

4. Μέσα σε ένα τρίμηνο από τη λήξη κάθε σχολικού έτους, ο πρόεδρος του Π.Ι. υποβάλλει στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων:

α) έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής πράξης με συγκεκριμένες εισηγήσεις για την αντιμετώπιση αναγκών και ελλείψεων και

β) έκθεση πεπραγμένων του Π.Ι. μαζί με προτάσεις για την αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

5. Κάθε σχολικό έτος ή και σε συντομότερα χρονικά διαστήματα το Π.Ι. εκδίδει εκπαιδευτικό δελτίο, όπου δημοσιεύονται: πορίσματα εκπαιδευτικών ερευνών, μελέτες μελών του Π.Ι., εκπαιδευτικών και άλλων ειδικών που έχουν σχέση με την παιδεία, καθώς και πληροφορίες, στατιστικά στοιχεία και ό,τι άλλο εξυπηρετεί τους σκοπούς της παιδείας. Το εκπαιδευτικό δελτίο διανέμεται δωρεάν σε όλα τα σχολεία. Τα θέματα που σχετίζονται με την έκδοση του εκπαιδευτικού δελτίου ρυθμίζονται με απόφαση του συντονιστικού συμβουλίου του Π.Ι.

Άρθρο 25.

Προσωπικό, οργανικές θέσεις, προσόντα, πλήρωση θέσεων.

Το προσωπικό του Π.Ι. διακρίνεται σε κύριο και επικουρικό.

Α' Κύριο προσωπικό.

1. Το κύριο προσωπικό του Π.Ι. αποτελούν οι σύμβουλοι που είναι: μόνιμοι και οι πάρεδροι που είναι μόνιμοι ή με θητεία. Οι σύμβουλοι παίρνουν πλήρεις αποδοχές καθηγητή Α.Ε.Ι. οι μόνιμοι πάρεδροι αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι. και οι πάρεδροι με θητεία επίκουροι καθηγητή Α.Ε.Ι. περιοχής Αττικής.

2. Οι θέσεις των συμβούλων είναι τριάντα (30) και κατανέμονται σε ειδικότητες ως εξής: θεολόγου μία (1), φιλολόγων τρεις (3), μαθηματικών δύο (2), φυσικών δύο (2), χημικού μία (1), γαλλικής ή αγγλικής γλώσσας μία (1), καλλιτεχνικών μαθημάτων μία (1), οικονομολόγου μία (1), κοινωνιολόγου μία (1), φυσικής αγωγής μία (1), πολιτικού μηχανικού ή αρχιτέκτονα ή αγρονόμου τοπογράφου μηχανικού μία (1), μηχανολόγου μία (1), ηλεκτρολόγου ή φυσικού ραδιοηλεκτρολόγου ή ηλεκτρονικού μία (1), γεωπόνου μία (1), νομικού ή πολιτικού επιστήμονα μία (1), δημοτικής εκπαίδευσης επτά (7), προσχολικής αγωγής μία (1), ειδικής αγωγής μία (1), ψυχολόγου μία (1) και ειδικευμένου σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού μία (1).

3. Οι θέσεις των παρέδρων είναι:

α) των μόνιμων παρέδρων δεκαπέντε (15) και κατανέμονται σε ειδικότητες ως εξής: θεολόγου μία (1), φιλολόγων δύο (2), μαθηματικού μία (1), φυσιολόγου ή βιολόγου ή γεωλόγου μία (1), γαλλικής ή αγγλικής γλώσσας μία (1), οικονομολόγου μία (1), φυσικής αγωγής μία (1), ηλεκτρονικού ή ηλεκτρολόγου μηχανικού μία (1), γεωπόνου μία (1), οικιακής οικονομίας μία (1), μουσικής μία (1), δημοτικής εκπαίδευσης δύο (2) και προσχολικής αγωγής μία (1).

β) των παρέδρων με θητεία τριάντα (30) ανεξάρτητα από ειδικότητα και ο προσδιορισμός τους γίνεται με την προκήρυξη που εκδίδεται για την πλήρωση των κενών θέσεων.

4. Τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στις θέσεις συμβούλων είναι:

α) Διδακτορικό δίπλωμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής αντίστοιχης ειδικότητας ή σε θέματα εκπαίδευσης που πρέπει να έχει ληφθεί ύστερα από μεταπτυχιακές σπουδές. Στην περίπτωση που το διδακτορικό δίπλωμα έχει ληφθεί χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές απαιτούνται επιπλέον μεταπτυχιακές σπουδές ή επιστημονικές έρευνες στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

β) Δημοσιευμένες αξιόλογες επιστημονικές εργασίες σχετικές με θέματα της εκπαίδευσης ή της ειδικότητας του υποψηφίου, καθώς και:

αα) για τις θέσεις θεολόγου, φιλολόγων, μαθηματικών, φυσικού, χημικού, γαλλικής γλώσσας και αγγλικής γλώσσας:

ι) πτυχίο τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής αντίστοιχης ειδικότητας ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ιι) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση,

ββ) για τη θέση φυσικής αγωγής:

ι) πτυχίο της εθνικής ακαδημίας σωματικής αγωγής ή τμήματος επιστήμης φυσικής αγωγής και αθλητισμού Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ιι) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση,

γγ) για τις θέσεις δημοτικής εκπαίδευσης, προσχολικής αγωγής και ειδικής αγωγής:

ι) πτυχίο παιδαγωγικού τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής αντίστοιχης ειδικότητας ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής, είτε πτυχίο παιδαγωγικής ακαδημίας ή σχολής νηπιαγωγών κατά περίπτωση και πτυχίο μετεκπαίδευσης σε Α.Ε.Ι. ή στο Μαρμάρειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης ή διετείς τουλάχιστο μεταπτυχιακές σπουδές στην αλλοδαπή και

ιι) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

Το διδακτορικό δίπλωμα, οι μεταπτυχιακές σπουδές ή η επιστημονική έρευνα θα πρέπει για την περίπτωση αυτή να έχουν ως αντικείμενο θέματα από τις παιδαγωγικές επιστήμες.

δδ) Για τις θέσεις πολιτικού μηχανικού ή αρχιτέκτονα ή αγρονόμου τοπογράφου μηχανικού, μηχανολόγου, ηλεκτρολόγου, φυσικού ραδιοηλεκτρολόγου ή ηλεκτρονικού και γεωπόνου:

ι) πτυχίο τμήματος αντίστοιχης ειδικότητας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ii) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

εε) Για τις θέσεις του οικονομολόγου και νομικού ή πολιτικού επιστήμονα:

ι) πτυχίο τμήματος αντίστοιχης ειδικότητας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ii) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

στστ) Για τις θέσεις κοινωνιολόγου και ψυχολόγου:

ι) πτυχίο τμήματος κοινωνιολογίας ή ψυχολογίας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ii) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

ζζ) Για τη θέση του ειδικευμένου σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού:

ι) πτυχίο τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ειδικότητας αντίστοιχης προς μία από τις θέσεις των συμβούλων του Π.Ι. ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής.

ii) μεταπτυχιακές σπουδές ή επιστημονικές έρευνες σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και

iii) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

ηη) Για τη θέση καλλιτεχνικών μαθημάτων:

ι) πτυχίο ζωγραφικής ή γλυπτικής ή χαρακτηριστικής ανώτατης σχολής καλών τεχνών με πιστοποιητικό ευδόκιμης παρακολούθησης σε ίδια σχολή θεωρητικών και ιστορικών σπουδών ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής και

ii) δεκαετής τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση.

5. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, τα ειδικά τυπικά προσόντα των μόνιμων παρόδρων είναι τα ίδια με αυτά των συμβούλων της αντίστοιχης ειδικότητας, εκτός από την απαιτούμενη πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση που ορίζεται σε επτά (7) έτη.

Κατεξάριση απαιτείται α) για την ειδικότητα της οικιακής οικονομίας πτυχίο ανώτατης σχολής οικιακής οικονομίας της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο σχολής της αλλοδαπής και μεταπτυχιακές σπουδές στην ημεδαπή ή αλλοδαπή και β) για την ειδικότητα της μουσικής πτυχίο τμήματος Α.Ε.Ι. εσωτερικού ή ισότιμο εξωτερικού αντίστοιχης ειδικότητας και σε περίπτωση έλλειψης πτυχίο αναγνωρισμένου μουσικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και μεταπτυχιακές σπουδές στην ημεδαπή ή αλλοδαπή.

6. Κατεξάριση θέσεις μόνιμων παρόδρων του Π.Ι. μπορούν να καταλάβουν και όσοι έχουν:

α) τριετή τουλάχιστον υπηρεσία ως πάρεδροι με θητεία ή ειδικοί επιστήμονες του Π.Ι. ή

β) τριετή τουλάχιστον υπηρεσία ως σχολικοί σύμβουλοι.

7. Τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στις θέσεις παρόδρων με θητεία είναι πτυχίο τμήματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής αντίστοιχης ειδικότητας προς τις θέσεις που προκηρύσσονται και πενταετή τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση. Όταν πρόκειται για θέσεις δημοτικής εκπαίδευσης, προσχολικής αγωγής και ειδικής αγωγής, γίνεται δεκτό και πτυχίο παιδαγωγικής ακαδημίας ή σχολής νηπιαγωγών κατά περί-

πτωση. Για την επιλογή λαμβάνονται επιπλέον υπόψη διδακτορικό δίπλωμα, πανεπιστημιακές μεταπτυχιακές σπουδές στην ημεδαπή ή αλλοδαπή που πιστοποιούνται με πτυχίο, μεταπτυχιακή ή επιμόρφωση στην ημεδαπή ή αλλοδαπή, αξιολογία συγγραφική εργασία, ιδιαίτερα η ερευνητική και διαπιστωμένη γνώση ξένης γλώσσας.

8. Όπου απαιτούνται μεταπτυχιακές σπουδές νοούνται σπουδές στην αντίστοιχη ειδικότητα. Κατά την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται οι σπουδές τους στις επιστήμες της αγωγής.

9. Η πλήρωση των κενών θέσεων συμβούλων και παρόδρων, μόνιμων και με θητεία, γίνεται με διορισμό ύστερα από σχετική προκήρυξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες της Αθήνας και μία της Θεσσαλονίκης. Με την προκήρυξη καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν αίτηση και αποδεικτικά στοιχεία των προσόντων τους μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από την προκήρυξη.

10. Η επιλογή και ο διορισμός των συμβούλων και παρόδρων του Π.Ι. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση συλλογικού οργάνου που αποτελείται από τα μέλη του συντονιστικού συμβουλίου του Π.Ι. και τα μέλη του τμήματος για το οποίο είναι υποψήφιοι οι ενδιαφερόμενοι. Στο συλλογικό αυτό όργανο προεδρεύει ο πρόεδρος του Π.Ι.

11. Οι πάρεδροι με θητεία διορίζονται για τρία ως πέντε έτη. Η διάρκεια της θητείας προσδιορίζεται με την προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων. Όσοι υπηρετούν σε θέσεις παρόδρων με θητεία μπορούν να διοριστούν σε θέσεις μόνιμων παρόδρων σύμφωνα με την παρ. 6 ή να επαναδιοριστούν σε θέσεις παρόδρων με θητεία με την ίδια διαδικασία.

12. Όσοι διορίζονται σε θέσεις παρόδρων με θητεία θεωρείται ότι ανήκουν οργανικά στον κλάδο από τον οποίο προέρχονται για κάθε περίπτωση, εκτός από τη λήψη αποδοχών ή αποζημιώσεων ή για θέματα που ρητά ορίζει αυτός ο νόμος. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους εξελίσσονται βαθμολογικά και μισθολογικά στις οργανικές τους θέσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Όσοι από αυτούς είναι εκπαιδευτικοί μπορεί να μετατεθούν σε κενές θέσεις εκπαιδευτικών άλλου σχολείου του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος στις οποίες και αναλαμβάνουν υπηρεσία μετά τη λήξη της θητείας τους. Οι πάρεδροι με θητεία, που αποχωρούν από την υπηρεσία πριν από τη λήξη της θητείας τους, συνταξιοδοτούνται με τις αποδοχές του βαθμού της οργανικής τους θέσης.

13. Αρμοδιότητες υπηρεσιακού και πειθαρχικού συμβουλίου για τους συμβούλους και παρόδρους, μόνιμους και με θητεία, ασκεί το υπηρεσιακό συμβούλιο που προβλέπεται από τον υπαλληλικό κώδικα για τους υπαλλήλους της κατηγορίας ειδικών θέσεων.

14. Όσοι διορίζονται σε θέσεις συμβούλων και παρόδρων, μόνιμων ή με θητεία, ορίζονται ενώπιον του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και υπάγονται στις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από αυτόν ο νόμος.

15. Η αρχαιότητα των συμβούλων και μόνιμων παρόδρων προσδιορίζεται με βάση την ημερομηνία διορισμού τους σε θέση μόνιμου συμβούλου ή παρόδρου και στην περίπτωση ταύτηρον διορισμού προσδιορίζεται κατά σειρά: από τη συνολική υπηρεσία στη δημόσια εκπαίδευση, την ημερομηνία λήψης διδακτορικού διπλώματος και την ημερομηνία λήψης του βασικού πτυχίου. Οι διατάξεις του ν. 978/1979 (ΦΗΚ 234) έχουν ανάλογη εφαρμογή και στους συμβούλους και μόνιμους παρόδρους του Π.Ι. και περιλαμβάνουν και ερευνητική υπηρεσία στο εξωτερικό ή εσωτερικό η οποία έχει πραγματοποιηθεί σε Α.Ε.Ι. ή σε κέντρα ερευνών διεθνούς κύρους.

16. Σύμβουλοι, μόνιμοι πάρεδροι, ειδικοί σύμβουλοι και ειδικοί επιστήμονες του Π.Ι. μπορεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων να αποσπώνται ολικά ή μερικώς από άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, ιδρύματα, Π.Ε.Κ. ή οργανισμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής

σία προσμετρείται για την ένταξη των εκπαιδευτικών αυτών σε βαθμό ανώτερο του εισαγωγικού. Η ένταξή τους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου και σε χρονικό διάστημα τριών μηνών από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου. Στην απόφαση ένταξης προτδιορίζεται και ο πλεονάζων χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό στον οποίο θα ενταχθούν.

7. Τίτλοι σπουδών, διετούς τουλάχιστο μεταεκαίδευσης στο εξωτερικό, εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναγνωρίζονται, εφόσον ο χρόνος και το περιεχόμενο σπουδών είναι ισοδύναμα, ως ισότιμοι με τα πτυχία που χορηγούν τα διδασκαλεία μέσης και δημοτικής εκπαίδευσης, με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από γνώμη της επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 2 της ΣΤ5/5/26.4.82 (ΦΕΚ 213/τ. Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Όταν πρόκειται για αναγνώριση τίτλου εκπαιδευτικού λειτουργού μέσης εκπαίδευσης, στην επιτροπή αυτή, η οποία κατεξίχνει τότε μπορεί να κρίνει και τίτλους σπουδών μέσης εκπαίδευσης, μετέχουν δύο μέλη του αντίστοιχου τμήματος του Π.Ι., αντί εκείνων που αναφέρονται στα στοιχεία β' και γ' της παραπάνω απόφασης. Η διαδικασία, οι προϋποθέσεις, ο ορισμός των μελών του Π.Ι. και κάθε θέμα που έχει σχέση με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

8. Όταν, για το διορισμό ή την πρόσληψη σε κενές, κενούμενες ή δημιουργούμενες θέσεις ή απασχολήσεις στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65), απαιτείται, ως τυπικό προσόν, το απολυτήριο σχολείου μέσης εκπαίδευσης, νοείται και το απολυτήριο κάθε τύπου λυκείου.

Άρθρο 55.

Πρόσθετες απασχολήσεις εκπαιδευτικών:
Ομάδες εργασίας.

1. Οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στα δημόσια σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υποχρεούνται μεταξύ άλλων:

α) Να μετέχουν στις γενικές εξετάσεις επιλογής σπουδαστών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως βαθμολογητές, εκφωνητές και επιτηρητές ή ως μέλη των σχετικών επιτροπών και ομάδων εργασίας.

β) Να μετέχουν στις επιτροπές απολυτήριων και προαγωγικών εξετάσεων των μαθητών των ιδιωτικών σχολείων.

γ) Να μετέχουν σε επιτροπές και ομάδες εργασίας για τη μελέτη και επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων.

δ) Να ασκούν καθήκοντα διευθυντών μεταλυκειακών προπαρασκευαστικών κέντρων.

ε) Να συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας και να διδάσκουν τις προβλεπόμενες από αυτόν το νόμο ώρες υποχρεωτικής υπερωριακής διδασκαλίας στο σχολείο τους, σε άλλα σχολεία της ίδιας ή γειτονικής πόλης ή κομμόπολης ή στα μεταλυκειακά προπαρασκευαστικά κέντρα ή στα τμήματα πρόσθετης εσωτερικής βοήθειας ή στις τάξεις υποδοχής ή σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 4.

στ) Να μετέχουν σε επιμορφωτικές δραστηριότητες, όταν καλούνται από τους σχολικούς συμβούλους ή να αναλαμβάνουν την πραγματοποίηση διαλέξεων και σεμιναρίων, στα πλαίσια των παραπάνω επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.

ζ) Να προσφέρουν διοικητικές υπηρεσίες, όταν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν οι διοικητικοί υπάλληλοι.

2. Οι σχολικοί σύμβουλοι υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να μετέχουν στις γενικές εξετάσεις επιλογής σπουδαστών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως προϊστάμενοι βαθμολογικών και

εξεταστικών κέντρων ή ως μέλη των σχετικών επιτροπών και ομάδων εργασίας, να ασκούν καθήκοντα διευθυντών των περιφερειακών επιμορφωτικών κέντρων και να διδάσκουν σε αυτά μαθήματα της ειδικότητάς τους.

3. Οι απασχολήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους αυτού του άρθρου δεν αποτελούν κατοχή δευτέρας θέσης. Στους εκπαιδευτικούς που ανατίθενται πρόσθετες απασχολήσεις καταβάλλονται οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, με τις προϋποθέσεις της παραγρ. 4 του ενδέκατου άρθρου του ν. 1305/1982 (ΦΕΚ 146), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να συγχροτούνται ομάδες εργασίας από δημόσιους εκπαιδευτικούς ή υπαλλήλους και από ιδιώτες που μπορούν, λόγω των επιστημονικών γνώσεων ή επιστημονικής κατάρτισης και πείρας, να συμβάλλουν στην αποδοτικότερη διεξαγωγή του έργου του υπουργείου με την κατάρτιση επιστημόνων, μελετών, νομοθετικών ή διοικητικών κειμένων ή τη διενέργεια ερευνών. Στα μέλη των ομάδων εργασίας, τους γραμματείς και το απασχολούμενο προσωπικό χορηγείται αποζημίωση κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 56.

Διευθύνσεις και γραφεία εκπαίδευσης.

Επιλογή προϊσταμένων.

1. Τα άρθρα 4, 5, 7, 8, 14 και 15 του ν. 1304/1982 (ΦΕΚ 144) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 4.

Διευθύνσεις πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος ιδρύεται διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των δημοτικών σχολείων, των νηπιαγωγείων και των σχολείων ειδικής αγωγής, δημοσίων και ιδιωτικών, καθώς και του προσωπικού τους.

2. Προϊστάμενος της διεύθυνσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ορίζεται εκπαιδευτικός των κλάδων δασκάλων ή νηπιαγωγών με βαθμό Α' και εξελεγχόμενη υπηρεσία στο βαθμό αυτόν».

«Άρθρο 5.

Γραφεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Οι έδρες και οι περιοχές αρμοδιότητας των γραφείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Προϊστάμενος του γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ορίζεται εκπαιδευτικός των κλάδων δασκάλων ή νηπιαγωγών με βαθμό Α' και πενταετή υπηρεσία στο βαθμό αυτόν».

«Άρθρο 7.

Διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος ιδρύεται διεύθυνση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τη διοίκηση και τον έλεγχο λειτουργίας των γυμνασίων, των γενικών, κλασικών και τεχνικών — επαγγελματικών λυκείων, των ενσείων πολυκλαδικών λυκείων και των τεχνικών επαγγελματικών σχολών, δημοσίων και ιδιωτικών, καθώς και του προσωπικού τους.

2. Προϊστάμενος της διεύθυνσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ορίζεται εκπαιδευτικός των κλάδων ΑΤ1 μέχρι και ΑΤ14, ΑΤ17 και ΑΤ18 με βαθμό Α' και εξελεγχόμενη υπηρεσία στο βαθμό αυτόν».

«Άρθρο 8.

Γραφεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

1. Οι έδρες και οι περιοχές αρμοδιότητας των γραφείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Προϊστάμενος του γραφείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευ-

σης ορίζεται εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΑΤ1 μέχρι και ΑΤ14, ΑΤ17 και ΑΤ18 με βαθμό Α' και πενταετή υπηρεσία στο βαθμό αυτόν).

α' Άρθρο 14.

Επιλογή.

1. Για την επιλογή των προϊσταμένων των διευθύνσεων και γραφείων της εκπαίδευσης και των γραφείων αγωγής, το οικείο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο κρίνει, έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε δεύτερου έτους, τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς του που έχουν τα προσόντα αυτού του άρθρου για τις παραπάνω θέσεις και συντάσσει, χωρίς αξιολογική σειρά, τους παρακάτω πίνακες υποψηφίων:

- α) Προϊσταμένων διευθύνσεων της εκπαίδευσης.
- β) Προϊσταμένων γραφείων της εκπαίδευσης.
- γ) Προϊσταμένων γραφείων φυσικής αγωγής.

2. Κατά τη σύνταξη των πινάκων αυτών το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο εκτιμά τη γνώση των εκπαιδευτικών πραγμάτων και τη διαπιστωμένη ικανότητα των εκπαιδευτικών στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται ο τρόπος διαπίστωσης των προσόντων αυτών.

3. Ο προϊστάμενος της οικείας διεύθυνσης της εκπαίδευσης υποβάλλει τους παραπάνω πίνακες στο αρμόδιο κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται έως 15 Μαρτίου του ίδιου έτους, καλούνται όσοι έχουν τα προσόντα να ασκήσουν καθήκοντα προϊσταμένων των διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης και των γραφείων φυσικής αγωγής να υποβάλουν έως 15 Απριλίου σχετική αίτηση. Στην αίτηση αυτή επισυνάπτεται από τους υποψηφίους:

α) Ιδιόγραφο βιογραφικό σημείωμα και β) δήλωση για την τοποθέτησή τους σε διευθύνσεις ή γραφεία δύο έως πέντε νομών ή νομαρχιακών διαμερισμάτων κατά σειρά προτίμησης.

5. Το αρμόδιο κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα στο μήνα Μάιο καταρτίζει πίνακες υποψηφίων προϊσταμένων διευθύνσεων εκπαίδευσης, υποψηφίων προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης και προϊσταμένων γραφείων φυσικής αγωγής με αξιολογική σειρά, αφού λάβει υπόψη του τα προσόντα της παραγράφου 2 και τις δηλώσεις προτίμησης και αφού συμβουλευτεί τους πίνακες των περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων, ανεξάρτητα από κλάδο και ειδικότητα. Αν ο αριθμός των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στους πίνακες δεν επαρκεί για την πλήρωση όλων των κενών θέσεων νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, το κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο συντάσσει συμπληρωματικό πίνακα χωρίς αιτήσεις ενδιαφερομένων, αφού κρίνει και αξιολογήσει όσους περιλαμβάνονται στους πίνακες του οικείου περιφερειακού συμβουλίου. Οι πίνακες αυτοί κυρώνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ισχύουν για δύο έτη από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του αρμόδιου για θέματα τοποθέτησης και μετάθεσης εκπαιδευτικών κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, τοποθετούνται σε κενές θέσεις προϊσταμένων διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης και γραφείων φυσικής αγωγής όσοι περιλαμβάνονται στους οικείους πίνακες με τη σειρά που έχουν και σε νομούς ή νομαρχιακά διαμερίσματα, που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις τους. Αν οι ίδιες θέσεις ζητούνται από περισσότερους υποψηφίους, για την τοποθέτηση εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών.

7. Η εγγραφή εκπαιδευτικού σε πίνακα της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει την εγγραφή του και στους υπόλοιπους πίνακες της ίδιας παραγράφου ή και στους άλλους πίνακες, σύμφωνα με τις διατάξεις, οι οποίες κάθε φορά ισχύουν για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

α' Άρθρο 15.

Υπηρεσιακή κατάσταση προϊσταμένων διευθύνσεων και γραφείων εκπαίδευσης και γραφείων φυσικής αγωγής.

1. Οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων και των γραφείων εκπαίδευσης, καθώς και των γραφείων φυσικής αγωγής, που τοποθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά για μία τετραετία, η οποία αρχίζει από την έκδοση της απόφασης τοποθέτησής τους.

Όταν δεν υπάρχει απουσία ή κωλύεται προϊστάμενος, αναπληρώνεται: α) από προϊστάμενο γραφείου ή, αν δεν υπάρχει, από διευθυντή σχολείου που εδρεύουν στην ίδια πόλη, όταν πρόκειται για προϊστάμενο διεύθυνσης εκπαίδευσης, β) από διευθυντή σχολείου που εδρεύει στην ίδια ή γειτονική πόλη, όταν πρόκειται για προϊστάμενο γραφείου εκπαίδευσης και γ) από εκπαιδευτικό του κλάδου ΑΤ11 με βαθμό Α' που υπηρετεί στην ίδια ή γειτονική πόλη, όταν πρόκειται για προϊστάμενο γραφείου φυσικής αγωγής. Οι αναπληρωτές ορίζονται με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

2. Κατά τη διάρκεια της τετραετίας διατηρούν τις οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών από τις οποίες προέρχονται και εξελίσσονται βαθμολογικά και μισθολογικά σε αυτές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Μπορούν ως εκπαιδευτικοί να μετατεθούν σε κενές θέσεις εκπαιδευτικών άλλου σχολείου του ίδιου ή άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, όπου και αναλαμβάνουν υπηρεσία μετά τη λήξη της τετραετίας. Ως προϊστάμενοι μπορούν να μετατεθούν σε κενές θέσεις του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος ή και άλλου, εφόσον αυτές οι θέσεις είχαν περιληφθεί στην αρχική τους δήλωση.

3. Οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων και των γραφείων εκπαίδευσης και των γραφείων φυσικής αγωγής, καθώς και οι αναπληρωτές τους, όταν αυτοί δεν υπάρχουν ή απουσιάζουν για χρονικό διάστημα πέραν του μηνός, εκτός από τις αποδοχές τους ως εκπαιδευτικοί, παίρνουν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους επίδομα θέσης, που ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

4. Με σύμφωνη και αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου ο προϊστάμενος διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης ή γραφείου φυσικής αγωγής μπορεί να απλληθεί από τα καθήκοντά του ή να μετατεθεί σε άλλη διεύθυνση ή γραφείο για το συμφέρον της υπηρεσίας και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου, εφόσον διαπιστωθεί ότι εξαιτίας ενεργειών ή παραλείψεών του είναι υπηρεσιακά αναγκαία η απομάκρυνσή του.

2. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 9 του ν. 1304/1982 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Προϊστάμενος του γραφείου φυσικής αγωγής ορίζεται εκπαιδευτικός του κλάδου ΑΤ11 με βαθμό Α' και πενταετή υπηρεσία στο βαθμό αυτόν.

3. Το γραφείο φυσικής αγωγής υπάγεται στη διεύθυνση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος».

3. Το άρθρο 11 του ν. 1304/1982 καταργείται.

Άρθρο 57.

Θέματα σχολικών συμβουλίων.

1. Μέσα στο τελευταίο δίμηνο ισχύος του πίνακα επιλογής σχολικών συμβουλίων, όπως αυτός καταρτίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 277/1984 (ΦΕΚ 104), τα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια κρίνουν τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς τους που έχουν τα προσόντα και συντάσσουν πίνακα με αξιολογική σειρά, στον οποίο περιλαμβάνονται οι κατάλληλοι για τη θέση σχολικού συμβούλου, αφού λάβουν υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 17 παρ. 2 του ν. 1304/1982. Οι πίνακες αυτοί υποβάλλονται στο αρμόδιο συμβούλιο επιλογής σχολικών συμβουλίων και αποτελούν στοιχείο πληρωφόρη-

σης χωρίς θεσμευτικό χαρακτήρα.

2. Στους σχολικούς συμβούλους απονέμεται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο βαθμός του παρέδρου με θητεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τη θιάρκεια της θητείας τους και καταβάλλονται οι αντίστοιχες αποδοχές.

3. Σχολικοί σύμβουλοι, οι οποίοι κατά την επιλογή τους δεν είχαν οργανικές θέσεις στην εκπαίδευση, καταλαμβάνουν μετά τη λήξη της θητείας τους προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατείχαν κατά το χρόνο της επιλογής τους ή εκείνο στο οποίο μεταγενέστερα έχουν καταταγεί. Οι θέσεις αυτές συνιστώνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και καταργούνται με την αποχώρηση από την υπηρεσία των εκπαιδευτικών αυτών για οποιδήποτε λόγο. Με τον ίδιο τρόπο καταργούνται και οι προσωρινές θέσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 21 του ν. 1304/1982.

4. Στα συμβούλια που συστήθηκαν ή συνιστώνται με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 1304/1982, για την επιλογή, την επανάκριση για ανανέωση της θητείας, τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και τον πειθαρχικό έλεγχο των σχολικών συμβούλων, μετέχει και ο αιρετός εκπρόσωπος των εκπαιδευτικών στο ανώτερο κατά περίπτωση κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο.

5. Η παρ. 5 της περίπτ. Γ' του άρθρου 11 εφαρμόζεται ανάλογα και για τους σχολικούς συμβούλους.

6. Όπου στις κείμενες διατάξεις προβλέπονται θέσεις σχολικών συμβούλων μέσης γενικής και μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης, νοούνται εφεξής θέσεις σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υποψήφιοι για τις θέσεις αυτές είναι όσοι έχουν τα προσόντα της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1304/1982, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 90 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 58.

Θέματα διορισμού εκπαιδευτικών.

1. α) Υποψήφιοι για διορισμό εκπαιδευτικών, που εμποδίστηκαν με οποιδήποτε τρόπο να διοριστούν κατά τη διάρκεια του δικτατορικού καθεστώτος 1967 — 1974 λόγω της αντίθεσής τους προς αυτό, εγγράφονται στις οικείες επετηρίδες διοριστέων, ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, και διορίζονται, με απόλυτη προτεραιότητα, σε κενές οργανικές θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

β) Σπουδαστές των σχολών νηπιαγωγών και των παιδαγωγικών ακαδημιών, οι οποίοι εμποδίστηκαν να περατώσουν τις σπουδές τους λόγω αντίθεσης προς το δικτατορικό καθεστώς (1967—1974), συνεχίζουν τις σπουδές τους στο έτος που διέκοψαν. Μετά την αποφοίτησή τους εγγράφονται στις οικείες επετηρίδες διοριστέων και διορίζονται, με απόλυτη προτεραιότητα, σε κενές οργανικές θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών.

γ) Ως ανώτατο όριο ηλικίας διορισμού για όσους υπάγονται στα προηγούμενα εδάφια ορίζεται το 50^ο έτος. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα θέματα σπουδών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για την υπαγωγή των υποψηφίων εκπαιδευτικών στα προηγούμενα εδάφια αποφασίζεται το οικείο κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο.

2. α) Έλληνες διαγενείς και ομογενείς που είχαν εκπαιδευθεί λόγω των γεγονότων της περιόδου 1946—1949, καθώς και τα τέκνα τους, εφόσον είναι πτυχιούχοι ανώτατων ή ανώτερων σχολών της αλλοδαπής και έχουν τα τυπικά προσόντα για διορισμό σε θέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εγγράφονται με αίτησή τους στις αντίστοιχες επετηρίδες διοριστέων αναδρομικά από την

ημερομηνία που έλαβαν το απαιτούμενο για το διορισμό τους πτυχίο.

β) Η αναγνώριση των πτυχίων των υποψηφίων του προηγούμενου εδαφίου ως ισότιμων με τα πτυχία τμημάτων σχολών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής γίνεται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, από επιτροπές που συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας των επιτροπών αυτών, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι επιτροπές αυτές, κατά την αναγνώριση της ισοτιμίας των τίτλων σπουδών, εξετάζουν ακόμη: α) την καταλληλότητα των υποψηφίων για την άσκηση του διδακτικού έργου, β) τη δυνατότητα διδασκαλίας όλων των μαθημάτων της αντίστοιχης ειδικότητας ή ορισμένων από αυτά και γ) την ικανότητα για την ορθή χρήση του ελληνικού προφορικού και γραπτού λόγου.

γ) Ως ανώτατο όριο ηλικίας διορισμού των παραπάνω υποψηφίων σε κενές οργανικές θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών ορίζεται το 50^ο έτος. Όσοι έχουν υπερβεί αυτό το όριο ηλικίας, προλαμβάνονται στη δημόσια εκπαίδευση, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, σε προσωρινές θέσεις που συνιστώνται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, οι οποίες καταργούνται μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία. Για τα άλλα θέματα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 62.

δ) Οι αιτήσεις των υποψηφίων για αναγνώριση των τίτλων σπουδών τους υποβάλλονται στη διεύθυνση εκπαίδευσης του τόπου διαμονής τους μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την επιστροφή και εγκατάστασή τους στην Ελλάδα. Για όσους έχουν ήδη εγκατασταθεί στην Ελλάδα, η προθεσμία αυτή αρχίζει από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

3. α) Το άρθρο 2 του ν. 37/1975 (ΦΕΚ 79), που καταργήθηκε από 28.4.83 με το άρθρο 16 παρ. 1 περίπτ. 3 του ν. 1351/1983 (ΦΕΚ 56), καταργείται και για το χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος του έως τη δημοσίευση του παραπάνω νόμου. Διορισμοί που έγιναν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου θεωρούνται νόμιμοι.

β) Υποψήφιοι εκπαιδευτικοί για διορισμό στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που διετέλεσαν υπότροφοι σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.δ. 237/1969 (ΦΕΚ 133), απελλάσσονται από την υποχρέωση να υπηρετήσουν για μία τριετία σε σχολεία της δημόσιας εκπαίδευσης. Η σειρά διορισμού των υποψηφίων αυτών καθορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Το άρθρο 4 του ν.δ. 3860/1958, όπως αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 15 του ν. 3997/1959 (ΦΕΚ 226) και 15 του ν. 1286/1982 (ΦΕΚ 119), καταργείται. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού η σειρά διορισμού σε θέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσων είχαν στρατευθεί κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους καθορίζεται από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, με την επιφύλαξη της παραγρ. 3 της περίπτωσης Α' και της παρ. 3 της περίπτωσης Β' του άρθρου 15.

5. Οι διατάξεις της παραγρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 1320/1983 (ΦΕΚ 6) εφαρμόζονται και στους υποψηφίους για διορισμό σε θέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Όσοι υπάγονται στις διατάξεις αυτές και έχουν υπβάλει ή θα υποβάλουν αίτηση διορισμού μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, εγγράφονται στο οικείο έθελό διοριστέων εκπαιδευτικών από την επομένη της ημερομηνίας που θεωρείται ότι απόκτησαν το πτυχίο τους.

6. Εκπαιδευτικοί της μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης του άρθρου 2 του ν. 576/1977 (ΦΕΚ 102), που έχουν διοριστεί με τις: α) Φ. 422.11/Ε/18261/22.12.79

Άρθρο 83.

Κατάταξη διοικητικών υπαλλήλων.

1. Οι μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι των κλάδων ΑΡ, ΜΒ και ΣΕ που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου στις διευθύνσεις και τα γραφεία δημοτικής, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιακών διαμερισμάτων, καθώς και σε δημόσια γυμνάσια, λύκεια και τεχνικές και επαγγελματικές σχολές κατατάσσονται αυτοδικαίως σε θέσεις των κλάδων που συνιστώνται και με το βαθμό που κατέχουν ως εξής:

α) διοικητικοί υπάλληλοι του κλάδου ΑΤ1 διοικητικού του β.δ. 248/1971 (ΦΕΚ 73), σε θέσεις διοικητικών υπαλλήλων του κλάδου ΑΤ1 διοικητικού,

β) διοικητικοί υπάλληλοι των κλάδων ΑΡ1 διοικητικού και ΑΡ2 λογιστικού του άρθρου 56 του ν. 576/1977, σε θέσεις διοικητικών υπαλλήλων του κλάδου ΑΡ1 διοικητικού,

γ) διοικητικοί υπάλληλοι του κλάδου Β11 διοικητικού του άρθρου 69 του ν. 309/1976, του κλάδου διοικητικών υπαλλήλων του άρθρου 6 του ν. 817/1978 και του κλάδου ΜΕ1 διοικητικού του άρθρου 56 του ν. 576/1977, όπως οι θέσεις των κλάδων αυτών έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα, σε θέσεις διοικητικών υπαλλήλων του κλάδου ΜΕ1 διοικητικού,

δ) δακτυλογράφοι του κλάδου Β12 δακτυλογράφων του άρθρου 69 του ν. 309/1976, όπως οι θέσεις του κλάδου αυτού έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα, σε θέσεις του κλάδου ΜΕ2 δακτυλογράφων και

ε) κλητήρες του κλάδου Γ2 του άρθρου 70 παράγρ. 1 του ν. 309/1976, επιστάτες του κλάδου Γ3 του άρθρου 70 παρ. 3 του ν. 309/1976, επιστάτες και αποθηκάριοι του κλάδου ΣΕ2 του άρθρου 56 του ν. 576/1977 και φύλακες — νυκτοφύλακες του κλάδου ΣΕ5 του άρθρου 1 του π.δ. 570/1982 και νυκτοφύλακες του κλάδου ΣΕ2 του άρθρου 56 του ν. 576/1977, όπως οι θέσεις των κλάδων αυτών έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα σε θέσεις κλητήρων — επιστάτων, φύλακων — νυκτοφύλακων του κλάδου ΣΕ1.

2. Οι τεχνίτες συντήρησης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του άρθρου 57 του ν. 576/1977 καταλαμβάνουν αυτοδικαίως θέσεις τεχνικών συντήρησης του άρθρου 21 αυτού του νόμου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

3. Για την κατάταξη των υπαλλήλων σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στην οποία αναφέρεται ο κλάδος και ο αριθμός κατάταξης.

Άρθρο 84.

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού του Κ.Ε.Μ.Ε.

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, όσοι κατέχουν τις καταργούμενες θέσεις συμβούλων Α' και συμβούλων Β' του Κ.Ε.Μ.Ε. κατατάσσονται κατά ειδικότητα στις θέσεις συμβούλων του Π.Ι. που συνιστώνται με αυτόν το νόμο και όσοι κατέχουν θέσεις εισηγητού κατατάσσονται σε θέσεις μόνιμων παρέδρων.

2. Όσοι σύμβουλοι ή παρέδροι του παιδαγωγικού ινστιτούτου του ν. 4379/1964 υποβιβάστηκαν, απολύθηκαν ή εξαναγκάστηκαν σε παραίτηση μετά την κατάργησή τους, χωρίς να ενταχθούν σε θέσεις εκπαιδευτικών συμβούλων στο ανώτατο εκπαιδευτικό συμβούλιο του άρθρου μόνου του α.ν. 59/1967 (ΦΕΚ 110), του άρθρου 17 του α.ν. 129/1967 (ΦΕΚ 163) και του άρθρου 4 και 5 του Ν.Α. 651/1970 (ΦΕΚ 159) και στη συνέχεια, βάσει του ν. 76/1974, αποκατατάχθηκαν σε προσωρινές θέσεις συμβούλων του ανώτατου εκπαιδευτικού συμβουλίου, κατατάσσονται αυτοδικαίως και για κάθε περίπτωση σε προσωρινές επίσης θέσεις συμβούλων του παιδαγωγικού ινστιτούτου του ν. 4379/1964 οι οποίες συνιστώνται με το νόμο αυτόν.

Η κατάταξή τους υπολογίζεται από την ισχύ του α.ν. 129/1967. Οι νέες αυτές θέσεις θεωρούνται ως καταργημένες ή καταργούνται με την αποχώρηση από την υπηρεσία όσων κατατάσσονται. Όσοι από αυτούς υπηρετούν ως ειδικοί σύμβουλοι του Κ.Ε.Μ.Ε. ή έχουν παραιτηθεί από την υπηρεσία πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, χωρίς να έχουν συμπληρώσει 35ετή υπηρεσία, καταλαμβάνουν θέσεις συμβούλων του Π.Ι. του νόμου αυτού, αντίστοιχες προς την ειδικότητά τους, ύστερα από αίτησή τους που πρέπει να υποβληθεί μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του. Από αυτούς εκείνοι που έχουν συμπληρώσει το ανώτατο όριο ηλικίας παραμένουν δύο μήνες στην υπηρεσία.

3. Στην περίπτωση που οι κατά ειδικότητα θέσεις συμβούλων και μόνιμων παρέδρων του Π.Ι. που συνιστώνται με αυτόν το νόμο δεν επαρκούν για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2, εκείνοι που πλεονάζουν καταλαμβάνουν ισάριθμες προσωρινές αντίστοιχες θέσεις, οι οποίες συνιστώνται με αυτόν το νόμο και καταργούνται μετά τη για οποιονδήποτε λόγο αποχώρηση από την υπηρεσία αυτών που τις κατέχουν.

4. Οι ειδικοί σύμβουλοι του Κ.Ε.Μ.Ε. που δεν υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 2 καταλαμβάνουν ισάριθμες προσωρινές θέσεις ειδικών συμβούλων του Π.Ι. που συνιστώνται με αυτόν το νόμο, οι οποίες καταργούνται μετά τη για οποιονδήποτε λόγο αποχώρηση από την υπηρεσία αυτών που τις κατέχουν. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από πρόταση του συντονιστικού συμβουλίου του Π.Ι.

5. Ο χρόνος υπηρεσίας των συμβούλων Α', των συμβούλων Β' και των ειδικών συμβούλων του Κ.Ε.Μ.Ε. που προέρχονται από το παιδαγωγικό ινστιτούτο του ν. 4379/1964, στις αντίστοιχες θέσεις που καταργούνται θεωρείται ότι διακρίθηκε σε θέσεις συμβούλων του Π.Ι. του παρόντος νόμου.

6. Οι σύμβουλοι Α' και Β' που υπηρετούν στο Κ.Ε.Μ.Ε. κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου διατηρούν τις αποδοχές τους εφόσον αυτές είναι μεγαλύτερες από τις αποδοχές των θέσεων που καταλαμβάνουν. Επίσης οι ειδικοί σύμβουλοι διατηρούν τις αποδοχές τους.

7. Καταργούνται οι αριθμ. 2252/26.9.1979 και 1/2.1.1980 προκηρύξεις για την πλήρωση κενών θέσεων συμβούλων Α' του Κ.Ε.Μ.Ε. και διακόπτεται κάθε διαδικασία για την πλήρωση των θέσεων αυτών.

8. Οι ειδικοί επιστήμονες που υπηρετούν στο Κ.Ε.Μ.Ε. κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου ως μόνιμοι σε προσωρινές θέσεις σύμφωνα με το ν. 1476/1984 θεωρείται ότι κατέχουν ισάριθμες θέσεις από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 25 περίπτωση Β' παράγραφος 1 με στοιχεία Α' και Β', μέχρι την αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

Άρθρο 85.

Μεταφορά και κατάργηση θέσεων. — Διατήρηση κλάδων.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, οι θέσεις των μόνιμων νηπιαγωγών των παιδικών και νηπιόβρεφοκομικών σταθμών και κέντρων του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που έχουν τα προόντα της παραγράφου 2 του άρθρου 12, μεταφέρονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και προσαρτώνται στους αντίστοιχους βαθμούς τις θέσεις του κλάδου νηπιαγωγών της παραγράφου 4 του άρθρου 12. Όσοι υπηρετούν στις θέσεις που μεταφέρονται κατατάσσονται σε θέσεις του κλάδου νηπιαγωγών, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και με το βαθμό που έχουν.

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

α) Όλες οι οργανικές θέσεις νηπιαγωγών του άρθρου 9 του ν. 309/1976, όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

β) Όλες οι οργανικές θέσεις δακτύλων του άρθρου 16 του ν. 309/1976, όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

γ) Όλες οι οργανικές θέσεις διδακτικού προσωπικού της έσης γενικής εκπαίδευσης του άρθρου 34 του ν. 309/1976, πώς έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

δ) Όλες οι οργανικές θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού της μέσης τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης του άρθρου 14 του ν. 576/1977, όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

ε) Όλες οι οργανικές θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού, ου άρθρου 12 του ν. 1143/1981 (ΦΕΚ 80), οι θέσεις οποιού προσωπικού, καθώς και των νέων κλάδων και του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, που έχουν κατανεμηθεί στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με το π.δ. 605/1982 (ΦΕΚ 118) και οι θέσεις που έχουν συσταθεί με το π.δ. 137/1983 (ΦΕΚ 60).

στ) Όλες οι οργανικές θέσεις του κλάδου ΜΕ11 διοικητικού προσωπικού του άρθρου 69 του ν. 309/1976 και του άρθρου 6 του ν. 817/1978 (ΦΕΚ 170), όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

ζ) Όλες οι οργανικές θέσεις του κλάδου ΜΕ12 δακτυογράφου του άρθρου 69 του ν. 309/1976, όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

η) Μία (1) θέση του κλάδου ΑΤ1 διοικητικού του β.δ. 48/1971 (ΦΕΚ 73).

θ) Όλες οι οργανικές θέσεις του κλάδου ΣΕ2 κλητήρων γενικής εκπαίδευσης του άρθρου 70 του ν. 309/1976, όπως έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

ι) Όλες οι οργανικές θέσεις του κλάδου ΣΕ3 επιστημών γενικής εκπαίδευσης του άρθρου 70 του ν. 309/1976, πώς έχουν διαμορφωθεί μεταγενέστερα.

ια) Όλες οι οργανικές θέσεις του κλάδου ΣΕ5 φυλάων - νυκτοφυλάκων του π.δ. 570/1982 (ΦΕΚ 101).

ιβ) Από τις θέσεις διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του άρθρου 56 του ν. 576/1977:

αα) 110 θέσεις του κλάδου ΑΡ1 διοικητικού, από τις οποίες 11 στους βαθμούς 3ο—2ο, 26 στους βαθμούς 5ο—4ο και 73 στους βαθμούς 9ο—6ο.

αβ) 96 θέσεις του κλάδου ΑΡ2 λογιστικού από τις οποίες 9 στους βαθμούς 3ο—2ο, 20 στους βαθμούς 5ο—4ο και 67 στους βαθμούς 9ο—6ο.

αγ) 249 θέσεις του κλάδου ΜΕ διοικητικού, από τις οποίες 30 στους βαθμούς 5ο—4ο και διακόσιες δεκαεννιά (219) στους βαθμούς 10ο—6ο.

αδ) 222 θέσεις του κλάδου ΣΕ2-νυκτοφυλάκων - επιστημών - αποθηκάρων από τις οποίες 32 στον 7ο βαθμό και 90 στους βαθμούς 12ο—8ο.

αε) 85 θέσεις τεχνιτών συντήρησης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 57 του ν. 576/1977.

3. Διατηρούνται προσωρινά οι θέσεις των παρακάτω κλάδων, που έχουν πληρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και καταργούνται με την αποχώρησή για οποιδήποτε λόγο ύψων υπηρετών σ' αυτές:

α) Του κλάδου ΑΡ11 διοικητικού του άρθρου 12 του ν. 87/1979 (ΦΕΚ 69).

β) Του κλάδου ΣΕ4 υπηρετών γενικής εκπαίδευσης του άρθρου 70 παρ. 5 του ν. 309/1976.

γ) Του κλάδου ΜΕ13 συντηρητών γενικής εκπαίδευσης ου π.δ. 570/1982.

δ) Καθαριστριών γενικής εκπαίδευσης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 70 του ν. 309/1976.

ε) Καθαριστριών τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης ου άρθρου 57 του ν. 576/1977.

Όσοι υπηρετούν στους κλάδους αυτούς εξακολουθούν να ατέχουν τις αντίστοιχες θέσεις ως την αποχώρησή τους με οποιδήποτε τρόπο από την υπηρεσία.

4. Διατηρούνται οι θέσεις δασκάλων θρησκείας ή δόγμα-τος και δασκάλων θρησκείας ή δόγματος και γλώσσας που

έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 3379/1955 (ΦΕΚ 260).

Ανάλογα διατηρούνται δεκάξι (16) θέσεις με διετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται, από τις οποίες δύο (2) τεχνικών μαθημάτων, δύο (2) φυσικής αγωγής, δύο (2) μουσικής, τρεις (3) αγγλικής γλώσσας, τρεις (3) γερμανικής γλώσσας, δύο (2) ψυχολόγων και δύο (2) ειδησιογράφων, όπως αυτές έχουν συσταθεί με τα π.δ. 435/1984 (ΦΕΚ 154 Α') και 369/1985 (ΦΕΚ 131 Α').

5. α) Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αόριστου χρόνου που υπηρετεί στα νομαρχιακά ταμεία για το πρόγραμμα σχολικής στέγης μεταφέρεται στη Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων, στο οποίο συνιστώνται ισάριθμες θέσεις ανάλογα με την ειδικότητα των υπαλλήλων που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Η δυνατότητα του ανωτέρω προσωπικού γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1476/1984 και με βάση τις αιτήσεις των ενδιαφερόμενων που έχουν υποβληθεί ή θα υποβληθούν σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Οι πιστώσεις που προβλέπονται για το ανωτέρω προσωπικό στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων του έτους 1985 μεταφέρονται στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων (τέως Υπουργείο Δημόσιων Έργων).

γ) Για τη μεταφορά του προσωπικού αυτού στις συνιστώμενες θέσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 86.

Κατάργηση - μετατροπή σχολείων: — Σχολικές μονάδες άλλων υπουργείων.

1. α) Τα αυτοτελή τεχνικά και επαγγελματικά λύκεια και οι αυτοτελείς τεχνικές και επαγγελματικές σχολές μετατρέπονται σε τεχνικά - επαγγελματικά λύκεια και τεχνικές - επαγγελματικές σχολές αυτού του νόμου αντίστοιχα, με τους ίδιους ή παρεμφερείς τομείς ή τμήματα ειδικοτήτων.

Τα Κέντρα Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Κ.Ε.Τ.Ε.) του ν. 576/1977 καταργούνται. Οι σχολικές μονάδες που ανήκαν σε καθένα από τα καταργούμενα Κ.Ε.Τ.Ε. μετατρέπονται σε σχολικές μονάδες αυτού του νόμου με τους ίδιους ή παρεμφερείς τομείς ή τμήματα ειδικοτήτων, ως εξής:

αα) τα ημερήσια τεχνικά και επαγγελματικά λύκεια σε ένα ημερήσιο τεχνικό - επαγγελματικό λύκειο.

αβ) τα εσπερινά τεχνικά και επαγγελματικά λύκεια σε ένα εσπερινό τεχνικό - επαγγελματικό λύκειο.

αγ) οι ημερήσιες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές σε μια ημερήσια τεχνική - επαγγελματική σχολή και

αδ) οι εσπερινές τεχνικές και επαγγελματικές σχολές σε μια εσπερινή τεχνική - επαγγελματική σχολή.

β) Το προσωπικό που ανήκει σε κάθε Κ.Ε.Τ.Ε. κατανέμεται, μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, στις νέες σχολικές μονάδες που προκύπτουν από την παραπάνω μετατροπή, με απόφαση του νομάρχη, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του περιφερειακού συμβουλίου τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης (Π.Σ.Τ.Ε.Ε.), το οποίο αποφασίζει με βάση τη χρονολογία τοποθέτησης των εκπαιδευτικών στο Κ.Ε.Τ.Ε. και σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών, αφού λάβει υπόψη τις δηλώσεις προτίμησης των ενδιαφερόμενων.

γ) Οι τομείς, τα τμήματα ή οι ειδικότητες των σχολικών μονάδων, που θα προκύψουν από την παραπάνω μετατροπή, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, έως ότου εκδοθούν τα προεδρικά δια-

τάγματα που προβλέπονται στις παραγράφους 9 του άρθρου 8 και 9 του άρθρου 9. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου.

δ) Οι τίτλοι σπουδών των θρησκόσιων σχολικών μονάδων που μετατρέπονται είναι ισότιμοι με τους τίτλους των σχολικών μονάδων του νόμου αυτού.

ε) Οι διατάξεις των εδαφίων α' και γ' εφαρμόζονται ανάλογα και για τις ιδιωτικές σχολικές μονάδες της μέσης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι όροι μετατροπής και λειτουργίας τους και κάθε σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Όσοι αποφοιτούν από ιδιωτικές τεχνικές - επαγγελματικές σχολές μπορούν να προσέρχονται σε εξετάσεις για απόκτηση πτυχίου ισότιμου και ισοδύναμου προς τα πτυχία των δημόσιων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών.

Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στη διεξαγωγή των εξετάσεων αυτών, στη σύνθεση και σύγκροτηση των ειδικών εξεταστικών επιτροπών, στα εξεταστέα μαθήματα, στην καταβολή από τους εξεταζόμενους μαθητές εξετάσεων στο δημόσιο ταμείο ως εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, στον τύπο του πτυχίου και σε κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Στον πρόεδρο, τα μέλη, τους γραμματείς των επιτροπών και στο προσωπικό που ασχολείται με τη διεξαγωγή των εξετάσεων αυτών παρέχεται αποζημίωση, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

3. Στις σχολικές μονάδες τεχνικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εποπτεύονται από άλλα υπουργεία ή ανήκουν σε ν.π.δ.δ. ή ιδιώτες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτού του νόμου που αναφέρονται:

α) στους τύπους, τους τομείς και τα τμήματα ειδικότητων των σχολικών μονάδων.

β) στη γλώσσα.

γ) στην ίδρυση, κατάργηση, μετατροπή και μεταφορά των σχολικών μονάδων.

δ) στην οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων και στους τίτλους σπουδών.

ε) στις προϋποθέσεις, τον αριθμό και τον τρόπο εισαγωγής των μαθητών, τη διάρκεια της φοίτησης, τα προγράμματα σπουδών και τις κάθε είδους εξετάσεις,

στ) στα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων και

ζ) στα προσόντα και στην εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού:

α) μπορούν να ρυθμίζονται και με παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου αυτού θέματα που αναφέρονται σε σχολικές μονάδες που εποπτεύονται από άλλα υπουργεία ή ανήκουν σε ν.π.δ.δ. και δεν περιλαμβάνονται στην παράγραφο 3, καθώς και στα προσόντα και στην εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού των μονάδων αυτών. β) μπορούν να συνιστώνται νέοι κλάδοι και να κατατάσσεται σε αυτούς το προσωπικό που υπηρετεί στις σχολικές αυτές μονάδες και γ) μπορεί να επεκτείνεται η δικαιοδοσία των σχολικών συμβούλων στις σχολικές αυτές μονάδες.

5. Για σχολικές μονάδες που εποπτεύονται από άλλα υπουργεία ή ανήκουν σε ν.π.δ.δ., αν από τις διατάξεις του νόμου αυτού προέλπειται ένδωση προεδρικών διαταγμάτων ή κανονιστικών αποφάσεων, συμπράττει και ο συναρμόδιος κατά περίπτωση υπουργός.

Άρθρο 87.

Κατάργηση διδασκαλείων.

1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται το

διδασκαλείο μέσης εκπαίδευσης. Αφού συμπληρωθούν δύο έτη από την έναρξη λειτουργίας της μεταεκπαίδευσης και επιμόρφωσης των αποφοίτων παιδαγωγικών ακαδημιών και σχολών νηπιαγωγών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 2 του ν. 1268/1982, καταργείται το διδασκαλείο δημοτικής εκπαίδευσης.

2. Οι οργανικές θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού των παραπάνω διδασκαλείων μεταφέρονται από την έναρξη ισχύος του νόμου στους αντίστοιχους κλάδους των παιδαγωγικών ακαδημιών και προσοξώνουν τις θέσεις τους κατά ειδικότητες και μισθολογικά κλιμάκια. Οι οργανικές θέσεις διοικητικού προσωπικού των ίδιων διδασκαλείων μεταφέρονται σε αντίστοιχους κλάδους υπαλλήλων της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που προσοξώνουν τις θέσεις τους κατά βαθμούς.

3. Τις θέσεις που μεταφέρονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 καταλαμβάνουν αυτοδικαίως όσοι είναι οργανικά τοποθετημένοι στα διδασκαλεία που καταργούνται. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, οι εκπαιδευτικοί των διδασκαλείων που καταργούνται τοποθετούνται οργανικά στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες Μεγάλης Αθηνών και Ράλλειο Πειραιά. Όσοι προσέρχονται από το Μεγάλειο διδασκαλείο δημοτικής εκπαίδευσης διατίθενται σ' αυτό για την παροχή διδακτικού έργου μέχρι να παύσει η λειτουργία του σύμφωνα με την παράγραφο 1.

4. Τα διδακτήρια των διδασκαλείων και κάθε ακίνητο ή κινητό περιουσιακό τους στοιχείο περιέρχονται στην οικεία εφορεία σχολείων. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να διατεθούν για τη λειτουργία Π.Ε.Κ. Με ίδια απόφαση ρυθμίζονται και οι λεπτομέρειες της διάθεσης αυτής.

Άρθρο 88.

Συγχώνευση και μετονομασία υπηρεσιών. — Διατήρηση τυλλογικών οργάνων και εξουσιοδοτικών διατάξεων.

1. Μέσα σε ένα δίμηνο από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού:

α) Οι διευθύνσεις μέσης γενικής και μέσης τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης των νομαρχιακών διαμερισμάτων του νομού Αττικής και του νομού Θεσσαλονίκης συγχωνεύονται σε διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με έδρες τις πρωτεύουσες των παραπάνω νομαρχιακών διαμερισμάτων και του νομού Θεσσαλονίκης.

β) Οι διευθύνσεις μέσης γενικής εκπαίδευσης και τα γραφεία μέσης τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης των υπόλοιπων νομών της χώρας συγχωνεύονται σε διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με έδρες τις πρωτεύουσες των νομών.

γ) Τα γραφεία μέσης γενικής εκπαίδευσης μετονομάζονται σε γραφεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

δ) Οι διευθύνσεις και τα γραφεία δημοτικής εκπαίδευσης μετονομάζονται σε διευθύνσεις και γραφεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αντίστοιχα.

ε) Οι επετηρίδες διορισμού εκπαιδευτικών μέσης γενικής και μέσης τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης ενοποιούνται για τους όμοιους κλάδους σε επετηρίδα διορισμού εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η σειρά διορισμού των υποψηφίων προσδιορίζεται σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης Β' του άρθρου 15.

στ) Οι διευθύνσεις αα) εφαρμογής προγραμμάτων δημοτικής εκπαίδευσης και ββ) προσωπικού δημοτικής εκπαίδευσης της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μετονομάζονται σε διευθύνσεις σπουδών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και προσωπικού πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αντίστοιχα.

ζ) Οι διευθύνσεις αα) εφαρμογής προγραμμάτων μέσης εκπαίδευσης και εφαρμογής προγραμμάτων και μελετών επαγ-

γελματικής εκπαίδευσης, ββ) προσωπικού μέσης εκπαίδευσης και προσωπικού τεχνικών και επαγγελματικών σχολών, γγ) διοικητικών υποθέσεων γενικής εκπαίδευσης και διοικητικών υποθέσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και δδ) ιδιωτικής γενικής εκπαίδευσης και ιδιωτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συγχωνεύονται αντίστοιχα σε διευθύνσεις πρωτών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προσωπικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διοικητικών υποθέσεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ιδιωτικής εκπαίδευσης. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται τα τμήματα των διευθύνσεων αυτών και οι αρμοδιότητές τους.

2. Αν έχουν τοποθετηθεί οργανικά άλλοι ως προϊστάμενοι των διευθύνσεων μέσης γενικής και άλλοι ως προϊστάμενοι των διευθύνσεων μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης των νομαρχιακών διαμερισμάτων Αττικής και του νομού Θεσσαλονίκης, ο ένας από αυτούς μετατίθεται σε κενή θέση προϊσταμένου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος της χώρας ή ύστερα από αίτησή τους σε θέση προϊσταμένου γραφείου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του ίδιου ή άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερισματος, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Μέσης Εκπαίδευσης (Α.Κ.Υ.Σ.Μ.Ε.) και του Κεντρικού Συμβουλίου Τεχνικής — Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Σ.Τ.Ε.Ε.). Τα συμβούλια αυτά συνέρχονται σε κοινή συνεδρίαση και προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους προέδρους. Για τον προσδιορισμό του προϊσταμένου της διεύθυνσης που θα μετατεθεί, εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις που αναφέρονται στα κριτήρια μεταθέσεων των εκπαιδευτικών.

3. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται διάκριση μεταξύ υπηρεσιών, σχολικών μονάδων και προσωπικού κάθε είδους μέσης γενικής ή μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης, νοούνται στο εξής υπηρεσίες, σχολικές μονάδες και προσωπικό κάθε είδους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

5. Έως ότου εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα και οι κανονιστικές αποφάσεις που προβλέπονται από το νόμο αυτόν, τα θέματα που θα ρυθμίζουν εξακολουθούν να διέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα συλλογικά όργανα, τα οποία υπάρχουν, παύουν να λειτουργούν, όταν συγκροτηθούν τα αντίστοιχα όργανα που προβλέπονται από το νόμο αυτόν.

Η θητεία των αιρετών μελών των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιακών και πειθαρχικών συμβουλίων δημοτικής εκπαίδευσης, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης παρατείνεται μέχρι να συγκροτηθούν τα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 21 και το αργότερο για ένα εξάμηνο από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

6. Όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού απαιτείται γνώμη συλλογικών οργάνων για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων και δεν προβλέπεται προθεσμία, η γνώμη αυτή πρέπει να περιέλθει στο αρμόδιο όργανο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μήνα από την υποβολή του σχετικού ερωτήματος. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η σχετική διοικητική πράξη μπορεί να εκδοθεί χωρίς την παραπάνω γνώμη. Αν το όργανο δεν έχει ακόμη συγκροτηθεί, δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη γνώμης.

7. Οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, διαδικασίες προαγωγών εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταργούνται σε οποιοδήποτε στάδιο και αν βρίσκονται, εκτός αν πρόκειται για αναδρομικές προαγωγές που ανατρέχουν σε χρόνο προγενέστερο της ισχύος αυτού του νόμου.

8. Έως ότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 57, στα συμβούλια που έχουν συσταθεί με το π.δ. 277/1984 (ΦΕΚ 104), με εξουσιοδότηση του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 1304/1982, μετέχουν και τα αιρετά μέλη του Α.Κ.Υ.Σ.Δ.Ε., Α.Κ.Υ.Σ.Μ.Ε. και Κ.Σ.Τ.Ε.Ε. κατά περίπτωση.

9. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού οι πίνακες υποψήφιων διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και υπεύθυνων τμημάτων Σ.Ε.Κ. και προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης καταρτίζονται το αργότερο έως 30.6.1986 σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11. Οι σχετικές προθεσμίες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 89.

Θέματα απολυθέντων εκπαιδευτικών.

1. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν.δ. 76/1974 (ΦΕΚ 266) εφαρμόζονται και για τους εκπαιδευτικούς που απολύθηκαν, γιατί εγκατέλειψαν τη θέση τους κατά το χρονικό διάστημα από 21 Απριλίου 1967 έως 23 Ιουλίου 1974, εφόσον η εγκατάλειψη της θέσης οφείλεται σε αντίθεσή τους προς το δικτατορικό καθεστώς, εξαιτίας της οποίας υπέστησαν ιδίως ψυχολογική βία ή δυσμενή γενικά και μη δικαιολογούμενη από υπηρεσιακούς λόγους μεταχείριση ή επέμβαση της διοίκησης στην άσκηση των καθηκόντων τους χωρίς να προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Οι αιτήσεις για επαναφορά στην υπηρεσία υποβάλλονται μέσα σε δύο μήνες, το αργότερο από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

2. Εκπαιδευτικοί της ιδιωτικής δημοτικής, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής — επαγγελματικής εκπαίδευσης που απολύθηκαν για πολιτικούς λόγους, ύστερα από γνωμοδότηση των συμβουλίων νομιμοφορούντος του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά το χρονικό διάστημα από 21.4.1967 έως 23.7.1974 και δεν απολύστηκαν στην υπηρεσία από την οποία απολύθηκαν, αλλά θιρόστηκαν μετά την 24.7.1974 με εισαγωγικό βαθμό στη δημόσια εκπαίδευση, όπου υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται ότι δεν απομακρύνθηκαν ποτέ από την ενεργό υπηρεσία και ο χρόνος της παραμονής τους εκτός υπηρεσίας θεωρείται ότι διανύθηκε στη δημόσια εκπαίδευση για κάθε συνέπεια εκτός από την καταβολή αποδογών.

Άρθρο 90.

Επιλογή διευθυντών και υποδιευθυντών —
Πλήρωση θέσεων Π.Ι. — Κατάρτιση κλάδου
γραμματέων Κ.Ε.Μ.Ε.

1. Για μία πενταετία από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 11 περίπτωση Α' παράγραφος 1, μπορούν να επιλεγούν σε θέσεις διευθυντών και υποδιευθυντών τεχνικών — επαγγελματικών λυκείων, ενιαίων πολυκλαδικών λυκείων, τεχνικών — επαγγελματικών σχολών Σ.Ε.Κ. και υπεύθυνων τμημάτων Σ.Ε.Κ., όσοι ανήκουν στους κλάδους ΑΤ12, ΑΤ13, ΑΤ14, ΑΤ17, ΑΤ18 και ΑΡ1 και έχουν βαθμό Α' χωρίς να έχουν συμπληρώσει διετία στο βαθμό αυτόν, και αν αυτοί δεν επαρκούν, όσοι ανήκουν στους κλάδους αυτούς και έχουν βαθμό Β'.

2. Για μία τριετία από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υποψήφιοι για τις θέσεις σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΑΤ7, ΑΤ9, ΑΤ10, ΑΤ12, ΑΤ13, ΑΤ14, ΑΤ17 και ΑΤ18 μπορούν να είναι όσοι υπηρετούν ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί στους αντίστοιχους κλάδους και έχουν δεκαετή συνολική υπηρεσία, από την οποία επτά (7) έτη σε θέση μόνιμου εκπαιδευτικού του ίδιου κλάδου.

3. Η πρώτη πλήρωση όλων των κενών θέσεων κύριου προσωπικού του Π.Ι. γίνεται με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Ο κλάδος γραμματέων Κ.Ε.Μ.Ε. του άρθρου 1 του ν. 416/1976 (ΦΕΚ 210) καταργείται. Όσοι κατέχουν τις θέσεις αυτές κατατάσσονται σε κενές οργανικές θέσεις του κλάδου ΑΠ2 της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τη βαθμύ και μισθό που έχουν. Η κατάταξη και τοποθέτησή τους σε δημόσια σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Α.Κ.Υ.Σ.Μ.Ε..

Άρθρο 91.

Πρότυπα και πειραματικά σχολεία.

1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού τα πρότυπα σχολεία μέσης εκπαίδευσης και το Ζάννειο πειραματικό σχολείο μετατρέπονται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, είτε σε πειραματικά σχολεία του νόμου αυτού, οπότε καθορίζονται και τα Π.Ε.Κ. στα οποία ανήκουν, είτε σε γυμνάσια και λύκεια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

2. Τα πρότυπα σχολεία των παιδαγωγικών ακαδημιών και των σχολών νηπιαγωγών μετονομάζονται σε πειραματικά σχολεία και παύουν να λειτουργούν ως πειραματικά μετά τη διακοπή της λειτουργίας των παιδαγωγικών ακαδημιών και των σχολών νηπιαγωγών.

3. α) Η πρότυπη σχολή της Ανώτατης Σχολής Οικιακής Οικονομίας Χανίων «Αριόδη» (Α.Σ.Ο.Ο.Χ.Α.) μετατρέπεται από 1.9.1985 σε επαγγελματική σχολή που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι μαθητές της σχολής αυτής συνεχίζουν τη φοίτησή τους στην επαγγελματική σχολή με βάση το πρόγραμμα διδασκαλίας που ισχύει, όπως αυτό θα προσαρμοστεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β) Όσοι αποφοίτησαν ή θα αποφοιτήσουν από την πρότυπη αυτή σχολή, μπορούν να εγγράφονται στην Α' τάξη επαγγελματικού λυκείου.

γ) Όσοι υπηρετούν σε θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού της Α.Σ.Ο.Ο.Χ.Α. και της πρότυπης σχολής της, κατατάσσονται στο εκπαιδευτικό προσωπικό της Χρονοκλείου Ανωτάτης Σχολής Οικιακής Οικονομίας με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε κλάδους αντίστοιχους προς την ειδικότητά τους και με το βαθμό που κατέχουν.

Άρθρο 92.

Πλήρωση νέων θέσεων.

1. Από τις 3.148 νέες θέσεις που προτίθενται στους κλάδους εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα πληρωθούν 1.136 κατά το έτος 1985 και ανά 1.006 κατά τα έτη 1986 και 1987.

Από τις 3.103 νέες θέσεις διοικητικών υπαλλήλων που συνιστώνται για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πληρωθούν 1.103 κατά το έτος 1985 και ανά 1.000 κατά τα έτη 1986 και 1987. Η κατανομή κατά κλάδους των παραπάνω θέσεων που θα πληρωθούν γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Η ολοκλήρωση της διδασκαλίας των μαθημάτων ξένης γλώσσας, φυσικής αγωγής καλλιτεχνικών μαθημάτων και μουσικής στα δημόσια δημοτικά σχολεία από εκπαιδευτικούς που έχουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα θα γίνει εντός τριετίας με έναρξη την 1η Σεπτεμβρίου 1985 για τη Δ' τάξη.

Άρθρο 93.

Κατάργηση του Κέντρου Μετάφρασης και Διερμηνείας (ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ.).

1. Το Κέντρο Μετάφρασης και Διερμηνείας (ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ.) που ιδρύεται στην Κέρκυρα καταργείται. Καταργούνται:

επίσης και οι θέσεις του κάθε είδους προσωπικού που υπηρετεί σε αυτό.

2. Το Τμήμα του ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ. καταργείται. Όλη η περιουσία του, δικαιώματα και υποχρεώσεις καθώς και η χρήση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου περιέρχονται χωρίς άλλη διαδικασία στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Το Ιόνιο Πανεπιστήμιο είναι ο καθολικός διάδοχος του Ταμείου. Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο περιέρχεται και όλο το αρχείο του ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ. Με απόφαση του αρμόδιου υπουργού θα καθοριστεί ο τρόπος και η διαδικασία της παραλαβής από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας του Ταμείου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι δυνατό να ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ένταξης σε έτος σπουδών του τμήματος ξένων γλωσσών μετάφρασης και διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου αποφοίτων των σχολών μετάφρασης ή διερμηνείας του ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ..

4. Οι πτυχιούχοι των ειδικών τμημάτων μεταφραστών ειδικότητας αγγλικής, γαλλικής και γερμανικής γλώσσας του ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ. κατατάσσονται στο τμήμα ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Ο τρόπος, η διαδικασία και ό,τι γενικά αφορά την κατάταξη προσδιορίζονται με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Ιονίου Πανεπιστημίου. Οι κατατασσόμενοι εξασφαλίζουν μαθημάτα που αντιστοιχούν σε δύο τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών του τμήματος ξένων γλωσσών μετάφρασης και διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Ο χρόνος εισαγωγής και κατάταξης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος του 6' εξαμήνου 1985 - 86.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Ιονίου Πανεπιστημίου, ορίζονται τα σχετικά με τα προσόντα υπαλλήλων και την εγγραφή πρωτοετών φοιτητών στο τμήμα ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας του Πανεπιστημίου, κατεξίairesη των διατάξεων που αναφέρονται στην εισαγωγή σπουδαστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αποζημιώσεις και οποιοσδήποτε οικονομικές επιβαρύνσεις από την εφαρμογή της διάταξης αυτής ορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

6. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Ιονίου Πανεπιστημίου, ορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων ή διεξαγωγής ασκήσεων των φοιτητών του τμήματος ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας με τη συνδρομή διδακτικού, ερευνητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού σε ξένα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) ή σε ιδρύματα, ιδιαιτούτα ή σχολές που παρέχουν ουσιαστικά ισότιμη παιδεία, καθώς και κάθε λεπτομέρεια που έχει σχέση με τα οικονομικά θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτής της παραγράφου.

7. Είναι δυνατός ο διορισμός ή η πρόσληψη αλλοδαπού διδακτικού ή εκπαιδευτικού προσωπικού στο τμήμα ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ιονίου Πανεπιστημίου, κρίνεται το γνωστικό αντικείμενο των θέσεων αυτών καθώς και κάθε άλλη πρόσθετη προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτής της διάταξης.

8. Για την κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του τμήματος ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, είναι δυνατή η πρόσληψη ελλήνων ή αλλοδαπών επιστημόνων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή ανάθεσης έργου ή με ωριαία αντιμισθία. Η πρόσληψη ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Ο χρόνος απασχόλησης, το ύψος της αποζημίωσης και τα έξοδα μετακίνησης ορίζονται με την ίδια απόφαση.

9. Σε οποιαδήποτε κρίση για εκλογή ή εξέλιξη σε θέση Δ.Ε.Π., μετάκληση ή με οποιοδήποτε τρόπο ανάθεση διδακτικών καθηκόντων του τμήματος ξένων γλωσσών, μετάφρασης και διερμηνείας του Ιόνιου Πανεπιστημίου, η Διοικούσα Επιτροπή μπορεί να ορίζει και διαδικασία εξέτασης των ενδιαφερομένων από το οικείο εκλεκτορικό σώμα ή άλλη εξειδικευμένη επιτροπή που συνιστά ειδικά για το σκοπό αυτόν η Διοικούσα Επιτροπή στο οικείο γνωστικό αντικείμενο.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και των τυχόν συναρμόδιων υπουργών, ύστερα από γνώμη του Ιόνιου Πανεπιστημίου, ορίζονται τα σχετικά με την τύχη του πάσης φύσεως και με οποιαδήποτε σχέση προσωπικού του Κ.Ε.Μ.Ε. Δ.Ι., την ενδεχόμενη σύσταση ανάλογων θέσεων όπως και κάθε λεπτομέρεια που αφορά την ένταξη και υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού αυτού.

11. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, το πάσης φύσεως διοικητικό προσωπικό του καταργούμενου κέντρου ανήκει στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του πανεπιστημίου. Το πάσης φύσεως επιστημονικό προσωπικό τίθεται στη διάθεση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και των τυχόν συναρμόδιων υπουργών, που εκδίδονται μετά γνώμη του Ιόνιου Πανεπιστημίου, όπου αυτή απαιτείται, ρυθμίζονται τα σχετικά διοικητικά και οικονομικά θέματα του προσωπικού αυτού για το μεταβατικό χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος, που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Ιόνιου Πανεπιστημίου, ορίζονται ή συνιστώνται τα όργανα που είναι αρμόδια για οποιοδήποτε θέμα κατάστασης προσωπικού του Ιόνιου Πανεπιστημίου, όταν η αρμοδιότητα δεν παρέχεται από το νόμο σε άλλο όργανο.

13. Όπου στο παρόν αναφέρεται η Διοικούσα Επιτροπή του Ιόνιου Πανεπιστημίου, εννοείται η Σύγκλητος του Ιδρύματος μετά την έναρξη της αυτοδύναμης λειτουργίας του.

14. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή και των τυχόν συναρμόδιων υπουργών, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Ιόνιου Πανεπιστημίου, όπου αυτή απαιτείται, ρυθμίζονται και οι λοιπές λεπτομέρειες αυτού του άρθρου που δεν προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 94.

Ρύθμιση θεμάτων Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών Μαθητείας Ο.Α.Ε.Δ.

1. Τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των Σχολών Μαθητείας του ν. 1346/1983 (ΦΕΚ 46) καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του παρόντος.

2. Με αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας, που εκδίδονται με γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ., ρυθμίζονται θέματα:

α) συγκρότησης, συνεδριάσεων, αρμοδιοτήτων, τρόπου λειτουργίας και ειδικότερων αρμοδιοτήτων των συλλόγων διδασκόντων στις Σχολές Μαθητείας και συλλόγων γονέων και κηδεμόνων,

β) συγκρότησης των μαθητικών κοινοτήτων, οργάνων, διαδικασίας εκλογής τους και τρόπου συμμετοχής στην οργάνωση της μαθητικής ζωής.

3. Οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, δύνανται να απασχολούν μαθητές των εκπαιδευτικών μονάδων μαθητείας του

Ο.Α.Ε.Δ., των τεχνικών και επαγγελματικών σχολών και των σχολών εναλλασσόμενης εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την πρακτική τους άσκηση, σύμφωνα με το πρόγραμμα εκπαίδευσης. Η απασχόληση των μαθητών μπορεί να διαρκεί όσο και ο χρόνος μαθητείας ή φοίτησής τους. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις σχολές αρμοδιότητάς του, που εκδίδονται με γνώμη των Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. και του οικείου φορέα, ορίζεται ο αριθμός των μαθητών που θα απασχοληθούν κατά το επόμενο σχολικό έτος, ανάλογα με τις δυνατότητες του κάθε φορέα για την παροχή πρακτικής άσκησης, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

Η ανωτέρω απασχόληση των μαθητών δεν υπόκειται στους περιορισμούς που αφορούν την πρόβλεψη προσωπικού στο δημόσιο τομέα. Η αμοιβή των αναφερομένων ως άνω μαθητών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών.

4. Στο εκπαιδευτικό προσωπικό του Ο.Α.Ε.Δ. εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού που αφορούν τους κλάδους, τα προσόντα, την εξέλιξη καθώς και οι παράγραφοι 8 και 9 του άρθρου 13 και οι παράγραφοι 13, 16 και 19 του άρθρου 14. Για την κατάταξη του παραπάνω εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 82 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 της 29595/1664/24.7.78 (ΦΕΚ 640 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και η οικεία διαπιστωτική πράξη εκδίδεται από τον Υπουργό Εργασίας με γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Όσοι από τους υπηρετούντες ανήκουν σε προσωρινούς κλάδους εκπαιδευτικού προσωπικού του Ο.Α.Ε.Δ. ακολουθούν ως προς την εξέλιξη και την κατάταξή τους αυτούς που υπηρετούν στους αντίστοιχους μόνιμους κλάδους.

5. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του Ο.Α.Ε.Δ. που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αόριστου χρόνου μονιμοποιείται ανεξάρτητα από το χρόνο υπηρεσίας του στον παραπάνω οργανισμό, εφόσον το ζητήσει μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1476/1984 (ΦΕΚ Α' 136), ο οποίος εφαρμόζεται κατά τα λοιπά.

Άρθρο 95.

Καταργούμενες διατάξεις.

Εκτός από τις διατάξεις που καταργούνται με τα προηγούμενα άρθρα, καταργούνται ακόμα οι ακόλουθες διατάξεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα:

1. Ο ν. ΓΥΛΗ/1909.
2. Το β.δ. της 24—6/28.8.1919.
3. Το άρθρο 7 του ν. 4371/1929.
4. Ο ν. 5019/1931.
5. Το άρθρο 1 παρ. 2 του κ.ν. 1359/1949.
6. Το άρθρο 11 της Π.Υ.Σ. 142/1963 που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 4320/1963 (ΦΕΚ 96).
7. Το ν.δ. 646/1970.
8. Το ν.δ. 749/1970 (ΦΕΚ 277).
9. Ο ν. 186/1975 (ΦΕΚ 214) άρθρα 1 έως και 13.
10. Ο ν. 309/1976.
11. Ο ν. 416/1976 (ΦΕΚ 210).
12. Ο ν. 576/1977, με την επιφύλαξη του άρθρου 51 του ν. 1404/1983.

13. Οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου 30 του ν. 682/1977 (ΦΕΚ 244).

14. Το άρθρο 9 του ν. 817/1978 (ΦΕΚ 170).

15. Τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 9 του ν. 967/1979 (ΦΕΚ 213).

16. Ο ν. 1143/1981 με την επιφύλαξη του άρθρου 36 του παρόντος νόμου, εκτός των διατάξεων των άρθρων 17, 20, 22, 30, 32, 37, 38, 39, 41, 42, 43 και 48 που διατηρούνται.

17. Τα άρθρα 28, 29, 30 και 31 του ν. 1304/1982.

Ακόμη καταργείται κάθε διάταξη, η οποία ρυθμίζει κατά διαφορετικό τρόπο θέματα που περιλαμβάνονται στις διατάξεις αυτού του νόμου.

Άρθρο 96.

Ισχύς.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημε-

ρίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 26 Σεπτεμβρίου 1985

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ **ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ**

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΓΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 1985

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 138

25 Αυγούστου 1993

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

317. Τροποποίηση των Διατάξεων του άρθρου 12 του ΠΔ 130/84 «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» (ΦΕΚ Α' 42/84). 1
318. Σύσταση πάγιας προκαταβολής σε Υπηρεσίες Εξωτερικού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. 2
319. Τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Καταστατικού του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Κατερίνης. 3
320. Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. 4
- ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**
- Επιτόκια χρηματοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδος των πιστωτικών ιδρυμάτων. 5
- Καθορισμός του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου για την ίδρυση στεγαστικών τραπεζών θυγατρικών πιστωτικών ιδρυμάτων και του πεδίου δραστηριοτήτων τους. 6
- Τροποποίηση διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 1777/90 που αφορά τους όρους κάλυψης, μέσω διεθνών πιστωτικών καρτών, δαπανών κίνησης στο εξωτερικό αυτοκινήτων διεθνών εμπορευματικών μεταφορών. 7

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 317 (1)

Τροποποίηση των Διατάξεων του άρθρου 12 του ΠΔ 130/84 «Κύρωση του Γενικού Κανονισμού Υπηρεσίας στο Στρατό» (ΦΕΚ Α' 42/84).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- Τα άρθρα 5 (Παράγραφος 8), 15 (παράγραφος 4, εδάφιο δ') και 18 (παράγραφος 1 εδάφιο ι) του Νόμου 660/1977 «Περί Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των Οργάνων της Ανωτάτης Διοικήσεως και Ελέγχου των Ενόπλων Δυνάμεων» (ΦΕΚ Α' 218).
- Τα υπ' αριθ. 1880/4 Ιουλίου 91 και 200/29 Ιαν. 93 πρακτικά γνωμοδοτήσεως του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου.
- Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
- Την από 12.1.1993 εισήγηση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Στρατού.
- Τις υπ' αριθμό 77/1993 και 394/1993 Γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Η παράγραφος 4 του άρθρου 12 του ΠΔ 130/84 τροποποιείται ως κατωτέρω:

«4. Απαγορεύεται στους στρατιωτικούς η ανάγνωση ή η με οποιοδήποτε τρόπο προβολή εντός των σχηματισμών, συγκροτημάτων και μονάδων, εντύπων με στρατιωτικό περιεχόμενο».

Άρθρο 2

Μετά την παράγραφο 4 του άρθρου 12 του ΠΔ 130/84 προστίθεται παράγραφος 5 ως κατωτέρω:

«5. Υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η ελεύθερη ανάγνωση εφημερίδων στους σχηματισμούς, συγκροτήματα και μονάδες, πλην των Κέντρων εκπαίδευσής νεοσυλλέκτων. Οι αναγκαίες λεπτομέρειες (χρόνος, τόπος αναγνώσεως κ.λπ.) θα καθορίζονται με διαταγή του Αρχηγού ΓΕΣ».

Άρθρο 3

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Μύκονος, 4 Αυγούστου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 318 (2)

Σύσταση πάγιας προκαταβολής σε Υπηρεσίες Εξωτερικού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- Του άρθρου 56 παρ. 1 του Ν.Δ. 321/69 «Περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού» (ΦΕΚ 205/Α/1969).
- Του Π. Δ/τος 402/18.9.1991 «Ίδρυση γραφείων Ακολουθού Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων κ.λπ.» (ΦΕΚ 143/Α/25.9.91).
- Του Π. Δ/τος 324/19.7.1991 «Ίδρυση γραφείων Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων κ.λπ.» (ΦΕΚ 117/Α/29.7.91).
- Του Π. Δ/τος 405/23.9.91 «Μεταφορά και συγχώνευση της Γενικής Γραμματείας Εξωτερικού Εμπορίου κ.λπ. στη Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του ΥΠΕΘΟ» (ΦΕΚ 145/Α/26.9.91).
- Του άρθρου 27 του Ν. 2081/92 «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων, τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1712/1987

για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 154 Α/ 10.9.1992).

2. Την κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας με αριθ. Υ 1935/3.12.1992 «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας» (ΦΕΚ 726/ Β/9.12.1992).

3. Την κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών με αριθ. Υ. 2009/20.5.1993 «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών» (ΦΕΚ 365/Β/21.5.1993).

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 56 του Ν.Δ. 321/69 (ΦΕΚ 205/Α/1969).

5. Την Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικράτειας με αριθ. 349/1993, ύστερα από πρόταση των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Συνιστάται παγία καταβολή στα κατωτέρω γραφεία, για την αντιμετώπιση διαφόρων δαπανών, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με την κανονική διαδικασία:

1. Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στο Δουβλίνο.

2. Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στη Λισαβόνα.

3. Ακολουθού Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στο Γιοχάνεσμπουργκ.

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Μύκονος, 4 Αυγούστου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 319 (3)

Τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Καταστατικού του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Κατερίνης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2042/92 (Α' 75).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 15 του Π. Δ/τος 213/92 (Α' 102).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 23 παρ. 1 στοιχ. στ, 24 παρ. 1 και 2 στοιχ. γ, 26 παρ. 1 του 27 παρ. 1 στοιχ. στ του Ν. 1558/85 (Α 137).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/92 (Α 154), και «Το γεγονός ότι η δαπάνη που προκαλεί η αύξηση αυτή δεν βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, αλλά τον Προϋπολογισμό του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Κατερίνης, στον οποίο έχει γραφεί σχετική πίστωση ύψους 4.800.000 δρχ.

5. Τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 1027/80 (Α 49), όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν αντίστοιχα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 1275/82 (Α 100) και 43 του Ν. 1469/84 (Α 111).

6. Την από 13.4.92 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Κατερίνης.

7. Τη γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης που διατυπώθηκε κατά την 21η/3.2.93 συνεδρίασή του της ΚΖ περιόδου.

8. Την 386/1993 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Το άρθρο 4 του Καταστατικού του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Κατερίνης (Β.Δ. 498/21.7.1961 Α 228), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου πρώτου του Π. Δ/τος 450/8.9.1988 (Α' 205) τροποποιείται ως ακολούθως:

«Άρθρο 4

Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1. Σε κάθε ένσταση αντιρρήσεις αιτήσεις ή προσφυγές προς οποιαδήποτε εκδικαστική διοικητική επιτροπή ή το Διοικητικό Δικαστήριο κατά αποφάσεων διοικητικών αρχών, εφόσον υπογράφονται από δικηγόρο δρχ. 70.

2. Για παράταση ενώπιον κάθε διοικητικής ή εκδικαστικής Επιτροπής ή Επιτροπής κατατάξεως επιτηδευματιών Διοικητικού εν γένει Δικαστηρίου πρώτου ή δευτέρου βαθμού δρχ. 100.

Β. ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Σε πρωτότυπο παντός δικογράφου αγωγής κύριας ή παρεμπιπτούσας αίτησης, ανακοπής, ανακοίνωσης δίκης, με ή χωρίς προσεπίκληση, παρέμβασης αντιρρήσεων, κλήσης προς περαιτέρω συζήτηση, δήλωσης, επαναλήψεως βίαια διακοπείσης δίκης και γενικά πάσης φύσεως εισαγωγικών δικογράφων, απευθυνομένων ενώπιον του Ειρηνοδικείου ή Γραμματέως Ειρηνοδικείου, όπως και σε κάθε έγγραφη στο πινάκιο, δρχ. 70.

2. Για παράσταση κατά τη συζήτηση των άνω υποθέσεων ή εξέταση μαρτύρων ή δόση όρκου ενώπιον Ειρηνοδικείου ή Ειρηνοδικείου και εν γένει σε κάθε παράσταση ενώπιον Ειρηνοδικείου ή Ειρηνοδικείου που δεν καθορίζεται ειδικά δρχ. 70.

3. Σε πρωτότυπο κάθε αίτησης προσωρινών περι νομής ή διακοπής μέτρων ή αίτησης για σύγκληση συγγενικού συμβουλίου, όπως και για κάθε ένσταση, εκδικαζόμενη από τον Ειρηνοδικη και για κάθε παράσταση στη συζήτησή του, δρχ. 100.

4. Σε πρωτότυπο των κατατιθέμενων ενδίκων μέσων τακτικών ή εκτάκτων κατ' αποφάσεων του Ειρηνοδικείου ή Ειρηνοδικη δρχ. 150.

5. Για παράσταση κατά τη συζήτηση μικροδιαφορών δρχ. 100.

Γ. ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Σε πρωτότυπο δικογράφου αγωγής, κύριας ή παρεμπιπτούσας ανακοπής, ανακοίνωσης δίκης, παρέμβασης αντιρρήσεων, αιτήσεων κατά την εκουσία δικαιοδοσία ή τακτική διαδικασία και γενικότερα κάθε δικογράφου απευθυνομένου ενώπιον του Πρωτοδικείου ή του Δικαστή του Πρωτοδικείου ή του Εισηγητή και σε κάθε έγγραφη στο πινάκιο, δρχ. 100.

2. Σε πρωτότυπο έφεσης κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου δρχ. 250.

3. Σε πρωτότυπο αναψηλάφησης ή αίτησης αναιρέσεως κατά των αμέσως πιο πάνω (στοιχ. 2) αποφάσεων δρχ. 270.

4. Σε πρωτότυπο έφεσης κατά αποφάσεων του Πρωτοδικείου ή άλλου Δικαστηρίου επί εργατικών διαφορών δρχ. 100.

5. Για παράσταση κατά τη συζήτηση των πιο πάνω υποθέσεων του Πρωτοδικείου, για εξέταση μαρτύρων ή δόση όρκου δρχ. 70. Σε περίπτωση αναβολής επί των παραπάνω υποθέσεων ή διαδικαστικών πράξεων δεν καταβάλλεται τέλος.

6. Για παράσταση ενώπιον εισηγητών δικαστών προς εξέταση μαρτύρων όρκιση πραγματογνώμονα, ενέργεια αυτοψίας κλπ. δρχ. 100.

7. Για παράσταση ενώπιον δικαστηρίου κατά την εκδίκαση εργατικών διαφορών δρχ. 70. Το τέλος αυτό αφορά μόνο τις διαφορές που έχουν για αντικείμενο εργατική διαφορά ή διατροφή και όχι όσες υποθέσεις εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών, για τις οποίες ισχύει ό,τι και για την τακτική διαδικασία.

8. Σε κάθε παράσταση επί λογοδοσίας συνδίκου προς διατύπωση σχετικών αντιρρήσεων και σε κάθε κατάθεση ενώπιον του Γραμματέα εγγυοδοσίας, εταιρικού (συστατικού ή τροποποιητικού ή διαλυτικού) και δήλωσης παύσης πληρωμών πτωχού δρχ. 100.

9. Σε κάθε άλλη αίτηση ή παράσταση που δεν κατονομάζεται ειδικά πιο πάνω και απευθύνεται στο Πρωτοδικείο ή τον Εισηγητή ή τον Δικαστή του Μονομελούς δρχ. 100.

Δ. ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Για κάθε παράσταση δικηγόρου σε απολογία κατηγορουμένου, εξέταση μαρτύρων ή άλλη ανακριτική πράξη ενώπιον προανακριτικού υπαλλήλου, δρχ. 70.

2. Για τις ίδιες πιο πάνω παραστάσεις ενώπιον τακτικού ανακριτού δρχ. 150.

3. Σε κάθε υπόμνημα, αίτημα κατηγορουμένου ή πολιτικών

ενάγοντος απευθυνόμενο προς τον Πταισματοδίκη, τακτικό ανακριτή, δικαστικό Συμβούλιο, Δικαστήριον, Εισαγγελίες Εφετών και Πλημ/κών, Στρατοδικείο κ.λπ. δρχ. 100, εκτός αν κατατίθενται κατά τη λήξη της απολογίας, οπότε καταβάλλεται μόνο το τέλος για την παράσταση.

4. Για κάθε παράσταση προς υπεράσπιση κατηγορουμένου ή πολιτικώς ενάγοντος του ακροατηρίου, α) Πταισματοδικείου, Αγρονόμου και Δικαστηρίου Αηλικών δρχ. 70, β) Μονομελούς Πλημ/κείου δρχ. 100, γ) Τριμελούς Πλημ/κείου δρχ. 150, δ) Στρατοδικείου, Ειδικού Δικαστηρίου κακουρηγημάτων και Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου δρχ. 500.

5. Για παράσταση κατά τη σύνταξη παντός τακτικού ή εκτάκτου ενδίκου μέσου κατ' αποφάσεων παντός Ποινικού Δικαστηρίου και κατά βουλευμάτων, δρχ. 100.

6. Σε κάθε έγγραφο αιτήσεως μετατροπής ποινής, απονομής χάριτος, διακοπής προφυλακίσεως, απολύσεως με εγγύηση, μεταγωγής καταδίκου ή υποδίκου, αντιρρήσεων κατά της εκτελέσεως ποινής, απόδοσης πειστηρίων αυτοτελούς δηλώσεως παράστασης πολιτικής αγωγής κατά την προδικασία σε πρωτότυπο μήνυσης, υπογραφομένη από δικηγόρο, ως πληρεξούσιο, όπως και κάθε άλλη αίτηση υπογραφομένη από δικηγόρο, ως πληρεξούσιο, απευθυνόμενη προς μη δικαστική αρχή, δρχ. 70.

Ε. ΕΞΩΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Στο πρωτότυπο των κοινοποιούμενων δικογράφων, γνωστοποίησης μαρτύρων, δήλωσης αποδοχής ή αντεπαγωγής όρκου, δήλωσης επαναλήψεως βία διακοπείσης δίκης και κλήση προς συζήτηση υποθέσεων ενώπιον Ειρηνοδικείου δρχ. 70, ενώπιον δε Πρωτοδικείου ή Προέδρου Πρωτοδικών δρχ. 100.

2. Στο πρωτότυπο οποιασδήποτε άλλης αίτησης, απευθυνόμενης προς οποιαδήποτε Δικαστική Αρχή και στο πρωτότυπο εξώδικης πρόσκλησης, διαμαρτυρίας, δηλώσεως ή απαντήσεως και σε κάθε δικόγραφο, υπογραφομένο από δικηγόρο και κοινοποιούμενο μεταξύ διαδίκων, που δεν αναφέρεται σε ειδική περίπτωση, δρχ. 70.

3. Για σύνταξη επιταγής προς πληρωμή σε αντίγραφο εξ απογράφου οποιοδήποτε τίτλου εκτελεστού (επί περισσότερων επιδόσεων της ίδιας επιταγής το τέλος καταβάλλεται μόνο μια φορά και γίνεται μνεία περί τούτου στις άλλες, το ίδιο ισχύει και επί περισσότερων επιδόσεων της ίδιας προσλήσεως) και για παραγγελία εκτέλεσης κάτω από απόγραφο εκτελεστού, αποφάσεως οποιοδήποτε Δικαστηρίου πολιτικού ή Ποινικού, Συμβουλίου, Μονομελούς Δικαστηρίου ή οποιοδήποτε άλλου τίτλου εκτελεστού δρχ. 70.

4. Σε επιδιδόμενη προς τον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο αναγγελία πισωτή και σε κάθε παράσταση ενώπιον συμβολαιογράφου για σύνταξη αντιρρήσεων, επαναντιρρήσεων ή ανακοπής κατά πίνακα κατατάξεως και σε κάθε παράσταση ενώπιον Συμβολαιογράφου σε απογραφή, δρχ. 450.

5. Σε κάθε κατασχετήριο στα χέρια τρίτου δρχ. 100 (σε περισσότερα κατασχετήρια κοινοποιούμενα καταβάλλεται το τέλος μόνο μια φορά και γίνεται μνεία περί τούτου, στα άλλα).

6. Σε κάθε μετάφραση εγγράφου γενομένη από δικηγόρο για υποστήριξη υπόθεσης και έκδοση αντιγράφου από δικηγόρο δρχ. 70.

7. Σε κάθε περιληψη μεταγραφής υποθήκης και προσημειώσεως, εγγραφής στα βιβλία διεκδικήσεων και εν γένει σε κάθε άλλη αίτηση προς υποθηκοφύλακα δρχ. 270.

8. Για την εξέλεξη τίτλου εφόσον επακολουθήσει σύνταξη συμβολαίου εκποιητικού ή υποθήκης ή προσημείωσης και για τη σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων για οποιοδήποτε είδος δικαιοπραξίας δρχ. 270.

9. Για συντασσόμενο από δικηγόρο έγγραφο σύστασης ή τροποποίησης Εταιρείας, δρχ. 150. Το τέλος τούτου, επικολλάται στο αντίγραφο που κατατίθεται στο Γραμματέα Πρωτοδικών.

10. Σε κάθε έγγραφο αυτοτελούς γνωμοδότησης επί νομικών θεμάτων δρχ. 100.

11. Σε κάθε άλλο έγγραφο απευθυνόμενο προς Δικαστική Αρχή και μη προβλεπόμενο ειδικά δρχ. 100».

Άρθρο 2

Το άρθρο 6 του Καταστατικού, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την παρ. 2 του άρθρου πρώτου του Π.Δ. 450/8.9.1988 (Α' 205), τροποποιείται ως ακολούθως:

«Άρθρο 6

Η είσπραξη των ειδικών τελών που καθορίζονται από το άρθρο 4 εδ. γ ενεργούνται με την έκδοση και διάθεση από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων Κατερίνης ειδικού ενσήμου, το οποίο θα προσάγεται από τον ενεργούντα δικηγόρο πριν από κάθε παράστασή του ή κατάθεση ή προσαγωγή δικογράφου, υπογραφομένου απ' αυτόν και γενικά θα επικολλάται σε οποιοδήποτε έγγραφο, δικόγραφο ή εξώδικο για το οποίο κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 υποχρεούται ο ενεργών δικηγόρος στην καταβολή του αντίστοιχου ειδικού τέλους.

Ο έλεγχος της νομότυπης χρήσης του ενσήμου θα γίνεται από την Διοικητική Επιτροπή του Ταμείου ή από τα εξουσιοδοτημένα απ' αυτήν μέλη του Ταμείου, οι δε αρμόδιοι υπάλληλοι έχουν την υποχρέωση να παρέχουν σ' αυτούς αδιακώλυτα οποιοδήποτε στοιχείο χρήσιμο γι' αυτόν τον έλεγχο.

Το ένσημο που θα εκδοθεί με μέριμνα του Ταμείου θα φέρει την επωνυμία του Ταμείου και τα αρχικά γράμματα «Τ.Π.Δ.Κ.», το έτος ίδρύσεώς του και την σε δρχ. αξία του καθενός ενσήμου με τον αντίστοιχο κατά κατηγορία χρωματισμό. Τις λεπτομέρειες της μορφής, της εκτύπωσης και τις κατηγορίες βάσει του ποσού του ενσήμου σε δραχμές θα καθορίζει εκάστοτε με απόφαση».

Άρθρο 3

Το άρθρο 9 του Καταστατικού, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την παρ. 3 του άρθρου πρώτου του Π.Δ. 450/8.9.1988 (Α' 205), τροποποιείται ως ακολούθως:

«Άρθρο 9

Έκτακτα βοήθημα

Το έκτακτο βοήθημα χορηγείται μόνο λόγω ασθένειας ή άλλου προσωπικού ή οικογενειακού ατυχήματος ή επιστράτευσης μέλους του Ταμείου ή τοκετού της δικηγόρου και δεν είναι δυνατόν να υπερβεί το ποσό των δρχ. 40.000 συνολικά για κάθε μέτοχο και για ένα οικονομικό έτος, χορηγείται δε, κατά την εκτίμηση της Διοικητικής Επιτροπής τμηματικά ή και εφάπαξ ανάλογα με την παρουσιαζόμενη ανάγκη και, την οικονομική κατάσταση του μετόχου. Υπέρβαση του ποσού αυτού επιτρέπεται σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως σε περίπτωση διαρκούς επιστράτευσης μετόχου, εκτιμώμενης από τη Διοικητική Επιτροπή, μετά σύμφωνη γνώμη της Εποπτικής Επιτροπής. Η υπέρβαση αυτή σε καμμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη των 80.000 δρχ. Επίσης με σύμφωνη γνώμη της Εποπτικής Επιτροπής η Διοικητική Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει και δεύτερο έκτακτο βοήθημα μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος».

Άρθρο 4

α) Η παρ. 2 του άρθρου 11 του Καταστατικού, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 4α του άρθρου πρώτου του Π.Δ./τος 450/8.9.1988 (Α' 205), τροποποιείται ως ακολούθως:

«Άρθρο 11

2. Το Τακτικό εφάπαξ βοήθημα ορίζεται σε δρχ. 60.000 για κάθε έτος συμμετοχής (ασφάλισης) στο ταμείο, χωρίς όμως να είναι δυνατόν να υπερβεί σε καμμία περίπτωση το ποσό των δρχ. 2.100.000».

β) Η παρ. 5 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με τις διατάξεις της παρ. 4β του άρθρου πρώτου του Π.Δ./τος 450/8.9.1988 (Α' 205), τροποποιείται ως ακολούθως:

«5. Ως χρόνος δικηγορίας στο Πρωτοδικείο Κατερίνης λογίζεται και ο χρόνος δικηγορίας στο Πρωτοδικείο Θεσ/νίκης, αλλά μόνο για όσους δικηγόρους διορίστηκαν και εγγράφηκαν στα Μητρώα του Δικηγορικού Συλλόγου Κατερίνης μέχρι την 18η Νοεμβρίου 1959, (ημερομηνία εγκρίσεως του Καταστατικού του Ταμείου). Και γι' αυτούς τους δικηγόρους το τακτικό εφάπαξ βοήθημα ορίζεται σε δρχ. 60.000 για κάθε έτος συμμετοχής (ασφάλισης) στο Ταμείο».

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του Δ/τος αυτού, εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 4 που ισχύουν από 31.5.1991, αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Μύκονος, 16 Αυγούστου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 320 (4)

Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1304/82 (ΦΕΚ 144/Α) «Για την επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και στη Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις».

2. Τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 6 του Ν. 2043/92 (ΦΕΚ 79/Α) «Εποπτεία και Διοίκηση της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», με τις οποίες αντικαταστάθηκε το άρθρο 11 παρ. 1 περίπτωση Δ του Ν. 1566/85 (ΦΕΚ 167/Α) «Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».

3. Την 1/92 γνωμοδότηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού (άρθρο 29Α του Ν. 1558/85, όπως αυτό προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92).

5. Την 601/93 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Με τον όρο αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου νοείται η εκτίμηση της απόδοσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης γενικά. Κατά την αξιολόγηση εκτιμάται το έργο κάθε εκπαιδευτικού χωριστά, το έργο της σχολικής μονάδας συνολικά καθώς και η απόδοση του εκπαιδευτικού συστήματος σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

2. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η διαρκής βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού αναλύονται τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού έργου, προσδιορίζονται τυχόν αποκλίσεις από τους επιδιωκόμενους στόχους και αναζητούνται τα αίτια, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις και αναπροσαρμογές.

3. Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού συντελεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Συγκεκριμένα βοηθεί τον εκπαιδευτικό:

α. Να ενισχύει την αυτογνωσία του ως προς την επιστημονική του συγκρότηση, την παιδαγωγική του κατάρτιση και τη διδακτική του ευστοχία

β. Να σχηματίζει μια θεμελιωμένη εικόνα για την απόδοση του έργου του και

γ. Να προσπαθεί να βελτιώνει την προσφορά του στο μαθητή, αξιοποιώντας τις διαπιστώσεις και οδηγίες του Σχολικού Συμβούλου.

Επιπλέον η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού αποβλέπει στην ικανοποίηση των ίδιων των εκπαιδευτικών από την αναγνώριση του έργου τους και παρέχει κίνητρα σε όσους επιθυμούν να εξελιχθούν και να υπηρετήσουν σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης.

4. Τέλος, η συστηματική ανάλυση και μελέτη των στοιχείων της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών λειτουργεί ως ανατροφοδοτικός μηχανισμός για την επιμόρφωσή τους σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

1. Στο πλαίσιο των γενικών σκοπών της εκπαίδευσης και των ειδικών σκοπών των διδασκομένων μαθημάτων σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης, ο σύλλογος των διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας σε συνεργασία με τους οικείους Σχολικούς Συμβούλους προγραμματίζει στην αρχή κάθε σχολικού έτους τις διδακτικές και τις ευρύτερες εκπαιδευτικές δραστηριότητές της.

2. Στο τέλος του διδακτικού έτους το εκπαιδευτικό έργο κάθε σχολικής μονάδας αξιολογείται από το σύλλογο των διδασκόντων - αφού λάβει υπόψη του και τη σχετική γνώμη του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων - προκειμένου να επισημανθούν αδυναμίες και να βελτιωθεί ο προγραμματισμός του επόμενου έτους. Σχετική έκθεση υποβάλλεται από το Διευθυντή του σχολείου στο Γραφείο των Σχολικών Συμβούλων και στον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Γραφείου Εκπαίδευσης.

3. Με βάση τις εκθέσεις αυτές και τις προσωπικές τους παρατηρήσεις οι Σχολικοί Σύμβουλοι και οι Προϊστάμενοι Γραφείων Εκπαίδευσης συντάσσουν εκθέσεις για το εκπαιδευτικό έργο των σχολικών μονάδων της περιφέρειάς τους, τις οποίες υποβάλλουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι στον οικείο Συντονιστή Σχολικών Συμβούλων και οι Προϊστάμενοι Γραφείων στον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης, οι οποίοι συντάσσουν γενική έκθεση κατά νομό. Οι γενικές αυτές εκθέσεις, καθώς και οι επιμέρους εκθέσεις των Σχολικών Συμβούλων και των Προϊσταμένων Γραφείων, υποβάλλονται με ευθύνη των Συντονιστών και των Προϊσταμένων Διευθύνσεων στο Υπουργείο Παιδείας και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, προκειμένου να αποτελέσουν βασικό υλικό για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 3

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

1. Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού γίνεται από τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο και από το Διευθυντή της σχολικής μονάδας, στην οποία υπηρετεί ο εκπαιδευτικός. Για την αξιολόγηση αυτή, που αποτελεί φυσική συνέπεια και επιστέγασμα μακράς και πολύπλευρης συνεργασίας τους σε ποικίλους τομείς της εκπαιδευτικής πράξης, συντάσσεται ιδιαίτερη έκθεση από καθένα εκ των ανωτέρω.

2. Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού από το Σχολικό Σύμβουλο διαμορφώνεται σταδιακά από τη συνεχή επικοινωνία τους:

α) Στα ενημερωτικά σεμινάρια και τις άλλες επιμορφωτικές συνημιονίες, που διοργανώνονται από το Σχολικό Σύμβουλο.

β) Κατά τη συνεργασία τους για την αναζήτηση λύσεων σε επιστημονικά, παιδαγωγικά και διδακτικά θέματα.

γ) Κατά τις επισκέψεις του Σχολικού Συμβούλου στο σχολείο του εκπαιδευτικού και στην αίθουσα διδασκαλίας.

Για τη σύνταξη της Έκθεσης Αξιολόγησης του έργου του εκπαιδευτικού ο Σχολικός Σύμβουλος συνεκτιμά:

i) την ενεργητική συμμετοχή του εκπαιδευτικού σε όλες τις περιπτώσεις συνεργασίας τους που αναφέρονται προηγουμένως.

ii) τα συγκεκριμένα στοιχεία που προέκυψαν από την παρακολούθηση δύο τουλάχιστον διδασκαλιών του εκπαιδευτικού, σε διαφορετικές ημέρες και πάντοτε ύστερα από σχετική προσυνεννόηση.

iii) ατομική έκθεση στην οποία συντάσσει ο εκπαιδευτικός και στην οποία περιλαμβάνονται όσα στοιχεία κρίνει σκόπιμο ότι πρέπει να γνωρίζει ο Σχολικός Σύμβουλος για τον τρόπο εργασίας του γενικά και για τις διδασκαλίες του προηγουμένου εδαφίου ii.

3. Ο Σχολικός Σύμβουλος αξιολογεί:

α) την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού, δηλαδή

- την απαραίτητη για το έργο του επιστημονική συγκρότηση

- την κατοχή της διδακτέας ύλης

- την ενημέρωσή του στις νεότερες εξελίξεις της επιστήμης του σε συνδυασμό με το βαθμό προσφοράς σύγχρονων επιστημονικών γνώσεων στο σχολείο

- την επιστημονική - εκπαιδευτική δραστηριότητά του, όπως η ενεργός συμμετοχή του σε σεμινάρια, οι κρίσεις και προτάσεις του για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας κ.α. και

- β) την παιδαγωγική – διδακτική του ικανότητα, δηλαδή
- τον προγραμματισμό του διδακτικού του έργου και το σχεδιασμό των επιμέρους ενοτήτων
  - την ορθή χρήση κατάλληλης κατά περίπτωση μεθόδου και εποπτικών μέσων διδασκαλίας
  - την εξασφάλιση του ενδιαφέροντος και της συμμετοχής όλων των μαθητών στη διδασκαλία
  - τον έλεγχο της αφομοίωσης των διδαχθέντων
  - την ικανότητα αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών
  - τη δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με τους μαθητές και την υποβοήθησή τους για ομαλή και δημιουργική προσαρμογή στη σχολική εργασία και ζωή.

4. Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού από το Διευθυντή του σχολείου διαμορφώνεται μέσα από την καθημερινή τους συνεργασία.

Ο Διευθυντής του Σχολείου αξιολογεί:

- α) την υπηρεσιακή συνέπεια, την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τον εκπαιδευτικό, δηλαδή
- την υπεύθυνη άσκηση των καθηκόντων του και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ως υπαλλήλου και εκπαιδευτικού,
  - την εκτέλεση των εργασιών που του αναθέτουν ο Σύλλογος των διδασκόντων και ο Διευθυντής του Σχολείου και
  - την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων και πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων δραστηριοτήτων σχετικών με το περιβάλλον, την υγεία κ.λπ.

β) τη συνεργασία – επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς, δηλαδή

- i) τη συνεργασία του εκπαιδευτικού με τους συναδέλφους του
- για τη συλλογική αντιμετώπιση ειδικών διδακτικών προβλημάτων ή άλλων προβλημάτων της σχολικής ζωής
  - για την κατανομή του προγράμματος
  - για την κατανομή των καθηκόντων
  - για τη διατύπωση θεμάτων γραπτών εξετάσεων
  - για την οργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων
- ii) τη συνεργασία του εκπαιδευτικού με τους μαθητές του
- για την οργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων
  - για τη διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας
  - για την αντιμετώπιση ατομικών προβλημάτων των μαθητών
- iii) τη συνεργασία του εκπαιδευτικού με τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών του
- για την παροχή υπεύθυνης ενημέρωσής τους
  - για την από κοινού αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων των μαθητών.

5. Οι εκθέσεις αξιολόγησης του έργου του εκπαιδευτικού από το Σχολικό Σύμβουλο και από το Διευθυντή του Σχολείου περιέχουν, εκτός από το περιγραφικό μέρος τους, και αριθμητικό προσδιορισμό των στοιχείων αξιολόγησης. Ειδικότερα:

I. Η Επιστημονική Κατάρτιση του εκπαιδευτικού (παρ. 3α) και η Παιδαγωγική – Διδακτική ικανότητά του (παρ. 3β) αποτιμώνται σε κλίμακα από 10 μέχρι και 50 μόρια εκάστη (σύνολο μορίων 100) και

II. Η Υπηρεσιακή συνέπεια, υπευθυνότητα και ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τον εκπαιδευτικό (παρ. 4α) και η συνεργασία – επικοινωνία του με εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές (παρ. 4β) αποτιμώνται σε κλίμακα από 10 μέχρι και 50 μόρια εκάστη (σύνολο μορίων 100).

Οι συντασσόμενες εκθέσεις πρέπει να υποβάλλονται το αργότερο μέχρι τις 10 Ιουνίου του έτους κατά το οποίο συντάσσονται στην οικεία Διεύθυνση ή Γραφείο Εκπαίδευσης, όπου και φυλάσσονται.

6. Οι εκθέσεις της προηγούμενης παραγράφου συντάσσονται κατά τις ακόλουθες χρονικές περιόδους:

- μέχρι το τέλος της πρώτης διετίας της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού
- μέχρι το τέλος κάθε επόμενης τετραετίας και ως το 22 έτος της υπηρεσίας του
- μέχρι το τέλος κάθε επόμενης πενταετίας για τα έτη υπηρεσίας του πέραν των 22 και
- σε κάθε περίπτωση συμμετοχής εκπαιδευτικού σε διαδικασίες επιλογής, μετά από αίτησή του και εφόσον δεν υπάρχει έκθεση αξιολόγησής του σύμφωνα με τα οριζόμενα προηγουμένως.

7. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης μετάθεσης εκπαιδευτικού

κατά τη λήξη των καθοριζόμενων από την προηγούμενη παράγραφο χρονικών περιόδων, συντάσσεται υποχρεωτικά Έκθεση Αξιολόγησης από το Σχολικό Σύμβουλο και το Διευθυντή του Σχολείου για τον προς μετακίνηση εκπαιδευτικό, αν δεν έχει ως τότε αξιολογηθεί. Ομοίως, σε περίπτωση λήξης της θητείας Σχολικού Συμβούλου ή υπηρεσιακής μετακίνησης του Διευθυντή του Σχολείου συντάσσεται υποχρεωτικά Έκθεση Αξιολόγησης για τους εκπαιδευτικούς, αν δεν έχουν ως τότε αξιολογηθεί απ' αυτούς.

8. Εφόσον υπάρχουν περισσότερες της μιας Εκθέσεις Αξιολόγησης για τον ίδιο εκπαιδευτικό και για κάθε συγκεκριμένη περίοδο (διετία, τετραετία ή πενταετία) από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 6 αυτού του άρθρου, ως έκθεση αξιολόγησης του έργου του εκπαιδευτικού γι' αυτή την περίοδο λαμβάνεται ο μέσος όρος των Εκθέσεων που συντάχθηκαν από Σχολικούς Συμβούλους ή Διευθυντές Σχολείου αντίστοιχα.

9. Δε μπορεί να συνταχθεί Έκθεση Αξιολόγησης του έργου του εκπαιδευτικού, εφόσον ο Σχολικός Σύμβουλος ή ο Διευθυντής Σχολείου δεν έχει συνυπηρετήσει με τον εκπαιδευτικό για τόσο χρόνο όσο και η διάρκεια ενός διδακτικού έτους.

Άρθρο 4

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

1. Το έργο του Διευθυντή Σχολείου αξιολογείται:

I. από το Σχολικό Σύμβουλο της οικείας ειδικότητας ή κλάδου ως προς τα ίδια στοιχεία, στα οποία αξιολογείται το έργο του εκπαιδευτικού από το Σχολικό Σύμβουλο, όπως αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, και

II. από τον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Γραφείου Εκπαίδευσης ως προς τα στοιχεία:

- α) την υπηρεσιακή συνέπεια, την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από το Διευθυντή, δηλαδή
- την οργανωτική – καθοδηγητική του ικανότητα
  - την υπεύθυνη άσκηση των καθηκόντων του και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ως υπαλλήλου και εκπαιδευτικού
  - την εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και την εκτέλεση των εργασιών που του αναθέτουν ο Σύλλογος των διδασκόντων και ο οικείος Προϊστάμενος Εκπαίδευσης,
  - την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων και πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων δραστηριοτήτων σχετικών με το περιβάλλον, την υγεία κ.λπ.

β) τη συνεργασία – επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς, δηλαδή

- i) τη συνεργασία του Διευθυντή με τους συναδέλφους του
- για τη συλλογική αντιμετώπιση ειδικών διδακτικών προβλημάτων ή άλλων προβλημάτων της σχολικής ζωής
  - για την κατανομή του προγράμματος
  - για την κατανομή των καθηκόντων
  - για τη διατύπωση θεμάτων γραπτών εξετάσεων
  - για την οργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων
- ii) τη συνεργασία του Διευθυντή με τους μαθητές του σχολείου του
- για την οργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων
  - για τη διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας
  - για την αντιμετώπιση ατομικών προβλημάτων των μαθητών
- iii) τη συνεργασία του Διευθυντή με τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών

– για την παροχή υπεύθυνης ενημέρωσής τους

- για την από κοινού αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων των μαθητών.

Ο υπό αξιολόγηση διευθυντής υποβάλλει στον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Γραφείου Εκπαίδευσης ατομική έκθεση για τον απολογισμό του έργου του, η οποία και συνεκτιμάται κατά την αξιολόγησή του.

2. Οι εκθέσεις της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου συντάσσονται κάθε τετραετία καθώς και σε κάθε περίπτωση συμμετοχής Διευθυντή σε διαδικασία μονιμοποίησής του, εάν είναι επί θητεία, ή επιλογής του σε επόμενη βαθμίδα, και εφόσον δεν έχει ως τότε αξιολογηθεί στη βαθμίδα που κατέχει.

3. Ως προς την κλίμακα αξιολόγησης, τη φύλαξη και τις λοιπές προϋποθέσεις συντάξεως των εκθέσεων αξιολόγησης του έργου των Διευθυντών Σχολείων από τους οικείους Σχολικούς Συμβού-

λους και τους Προϊσταμένους Διευθύνσεων ή Γραφείων Εκπαίδευσης έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ή ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. Το έργο Προϊσταμένου Γραφείου Εκπαίδευσης ή Γραφείου Φυσικής Αγωγής αξιολογείται από τον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσης Εκπαίδευσης ως προς:

- α) την οργανωτική – καθοδηγητική του ικανότητα και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας.
- β) την υπηρεσιακή συνέπεια, την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών.
- γ) τη συνεργασία με τους Διευθυντές Σχολείων της αρμοδιότητάς του.
- δ) την επικοινωνία και συνεργασία με άλλους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- ε) την αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση προβλημάτων.

Η Έκθεση Αξιολόγησης περιέχει περιγραφικό μέρος και αριθμητικό προσδιορισμό του συνόλου των παραπάνω στοιχείων αξιολόγησης σε κλίμακα 20 έως 100.

Ο υπό αξιολόγηση Προϊστάμενος Γραφείου υποβάλλει στον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσης ατομική έκθεση για τον απολογισμό του έργου του, η οποία και συνεκτιμάται κατά την αξιολόγησή του.

2. Οι εκθέσεις της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου συντάσσονται κάθε τετραετία, καθώς και σε κάθε περίπτωση συμμετοχής του Προϊσταμένου Γραφείου σε διαδικασία επιλογής σε επόμενη βαθμίδα, και εφόσον δεν έχει ως τότε αξιολογηθεί στη βαθμίδα που κατέχει.

Οι εκθέσεις αυτές συντάσσονται το αργότερο μέχρι τις 10 Ιουνίου κάθε διδακτικού έτους και φυλάσσονται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

3. Ως προς τις λοιπές προϋποθέσεις συντάξεως των εκθέσεων αξιολόγησης του έργου των Προϊσταμένων Γραφείου από τον οικείο Προϊστάμενο Διεύθυνσεως Εκπαίδευσης έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 7, 8 και 9 του άρθρου 3 του παρόντος προεδρικού διατάγματος.

Άρθρο 6

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΣΤΑΣΗΣ

1. Ο ενδιαφερόμενος εκπαιδευτικός ή Διευθυντής Σχολείου ή Προϊστάμενος Γραφείου Εκπαίδευσης ή Γραφείου Φυσικής Αγωγής λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου των Εκθέσεων Αξιολόγησης του έργου τους, που συντάχθηκαν από τα αντίστοιχα κατά περίπτωση όργανα, τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος, από 15 Ιουνίου μέχρι και 31 Αυγούστου του σχολικού έτους που συντάχθηκε η έκθεση, υπογράφοντας σε τηρούμενο σχετικό βιβλίο στην οικεία Διεύθυνση ή Γραφείο Εκπαίδευσης.

2. Σε περίπτωση διαφωνίας τους με το περιεχόμενο των Εκθέσεων αυτών έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ένσταση, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία που έλαβαν γνώση, συνοδευόμενη από τεκμηριωμένη αναφορά τους και να ζητήσουν δευτεροβάθμια αξιολόγηση, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του επομένου άρθρου.

3. Ο μέσος όρος των Εκθέσεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Αξιολόγησης αποτελεί την τελική αξιολόγηση στους τομείς, τους οποίους αξιολογεί το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο αξιολόγησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος.

Άρθρο 7

ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Η δευτεροβάθμια αξιολόγηση του έργου εκπαιδευτικού για Έκθεση που συνέταξε ο οικείος Σχολικός Σύμβουλος διενεργείται από τον αρχαιότερο της ίδιας ειδικότητας Σχολικό Σύμβουλο γειτονικού νόμου ή περιφέρειας, του οποίου η έδρα είναι η πλησιέστερη προς το σχολείο όπου υπηρετεί ο εκπαιδευτικός. Σε πε-

ρίπτωση που ο αριθμός των ενστάσεων είναι μεγάλος, οι ενστάσεις κατανέμονται κατά αλφαβητική σειρά στους αρχαιότερους κατά σειρά Σχολικούς Συμβούλους της ίδιας ειδικότητας των γειτονικών κατά τα ανωτέρω κριτήρια νομών ή περιφερειών.

2. Ο δεύτερος αυτός αξιολογητής, αφού μελετήσει τον υπηρεσιακό φάκελο του εκπαιδευτικού και τη σχετική αναφορά του, συζητεί με τον ενδιαφερόμενο, παρακολουθεί μία (1) τουλάχιστον διδασκαλία του και προβαίνει στη δευτεροβάθμια αξιολόγηση του έργου του.

3. Η δευτεροβάθμια αξιολόγηση του έργου εκπαιδευτικού για Έκθεση που συνέταξε ο Διευθυντής του Σχολείου του διενεργείται από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης ή του Γραφείου Εκπαίδευσης στη δικαιοδοσία του οποίου ανήκει το Σχολείο. Ο δεύτερος αυτός αξιολογητής, αφού μελετήσει τον υπηρεσιακό φάκελο του εκπαιδευτικού και τη σχετική αναφορά του, συνεργάζεται με το Διευθυντή του Σχολείου και τον ίδιο τον εκπαιδευτικό και συντάσσει τη δευτεροβάθμια αξιολόγησή του.

4. Για την Έκθεση Αξιολόγησης του έργου Διευθυντή Σχολείου, την οποία συνέταξε ο οικείος Σχολικός Σύμβουλος, η δευτεροβάθμια αξιολόγηση διενεργείται κατά τα οριζόμενα από τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

5. Για την Έκθεση Αξιολόγησης του έργου του Διευθυντή Σχολείου, την οποία συνέταξε ο οικείος Προϊστάμενος Γραφείου Εκπαίδευσης, δεύτερος αξιολογητής ορίζεται ο Προϊστάμενος της οικείας Διεύθυνσης και για την Έκθεση που συνέταξε ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης ο αρχαιότερος Προϊστάμενος από τις όμορες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Ο δεύτερος αξιολογητής, αφού μελετήσει τον υπηρεσιακό φάκελο του Διευθυντή του Σχολείου και τη σχετική αναφορά του, συνεργάζεται με τον οικείο Προϊστάμενο Γραφείου ή Διεύθυνσης Εκπαίδευσης κατά περίπτωση, και με τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο και συντάσσει τη δευτεροβάθμια αξιολόγησή του.

6. Για την Έκθεση Αξιολόγησης του έργου Προϊσταμένου Γραφείου Εκπαίδευσης ή Φυσικής Αγωγής, την οποία συνέταξε ο οικείος Προϊστάμενος Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, δεύτερος αξιολογητής είναι ο αρχαιότερος Προϊστάμενος Διεύθυνσης από τις όμορες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, ο οποίος, αφού μελετήσει τον υπηρεσιακό φάκελο του ενδιαφερόμενου και με τη σχετική αναφορά του, συνεργάζεται με τον ενδιαφερόμενο και με το συντάκτη της πρώτης έκθεσης αξιολόγησης και συντάσσει τη δευτεροβάθμια έκθεση.

Άρθρο 8

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στα Νηπιαγωγεία και στα Δημοτικά Σχολεία στα οποία λόγω οργανικότητας θέσεων δεν έχουν οριστεί, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, Διευθυντές η σχετική έκθεση αξιολόγησης, που προβλέπεται από την παράγραφο 5 του άρθρου 3, συντάσσεται από τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης ή Γραφείου Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η δευτεροβάθμια αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών αυτής της παραγράφου διενεργείται κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 5 του προηγούμενου άρθρου.

2. Προϊστάμενοι Δ/σεων και Γραφείων Εκπαίδευσης που επελέγησαν στις αντίστοιχες θέσεις πριν από τη δημοσίευση του νόμου 2043/92, καθώς και όσοι τοποθετούνται σε θέση Διευθυντή σχολείου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 1 του νόμου 2043/92, συντάσσουν μόνο περιγραφικές εκθέσεις για τα στοιχεία που έχουν αρμοδιότητα να αξιολογούν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Προεδρικού Διατάγματος, οι οποίες και τίθενται στη διάθεση των αντικαταστατών τους, που επιλέγονται κατά τις διατάξεις του παραπάνω νόμου.

Οι Διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων συντάσσουν μόνο περιγραφική έκθεση για τα στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος, η οποία υποβάλλεται και φυλάσσεται στην οικεία Διεύθυνση ή Γραφείο Εκπαίδευσης. Ως προς το χρόνο σύνταξης ισχύει η παράγραφος 6 του ως άνω άρθρου.

Οι αξιολογηθέντες εκπαιδευτικοί μπορούν να ζητήσουν να λάβουν γνώση της έκθεσής τους και να υποβάλουν σχετικό υπόμνημα, εφόσον το επιθυμούν.

3. Όπου στο παρόν διάταγμα αναφέρεται ο όρος Διευθυντής Σχολείου νοείται και ο Διευθυντής Σχολικού Εργαστηριακού Κέντρου (Σ.Ε.Κ.).

4. Για τους εκπαιδευτικούς που προσφέρουν τις υπηρεσίες

τους στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, στα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.) και στους Οργανισμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας συντάσσει Έκθεση Αξιολόγησης αντίστοιχα ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας τους, ο οικείος Αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ο Διευθυντής του Π.Ε.Κ., ο Πρόεδρος ή ο Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού και με βάση τα στοιχεία: γνώση αντικειμένου, ενδιαφέρον και δημιουργικότητα, υπηρεσιακή συνέπεια, υπηρεσιακές σχέσεις και συμπεριφορά, αποτελεσματικότητα.

Η Έκθεση Αξιολόγησης περιέχει περιγραφικό μέρος και αριθμητικό προσδιορισμό του συνόλου των παραπάνω στοιχείων αξιολόγησης σε κλίμακα 10 έως 100, ενώ ως προς το χρόνο και τις λοιπές προϋποθέσεις συντάξεως της εκθέσεως ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 6, 7, 8 και 9 του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Πράξη Διοικητή αριθ. 2239/13.8.93
(Άρθρο 1 του Ν. 1266/82)

Επιτόκια χρηματοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδος των πιστωτικών ιδρυμάτων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφού έλαβε υπόψη:

α) Το άρθρο 1 του Ν. 1266/82 «όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις»,

β) την ΠΔ/ΤΕ 2185/24.3.93 και ειδικότερα τα Κεφ. Ι, παρ. 3 και Κεφ. ΙΙ παρ. Δ,

γ) την ΠΔ/ΤΕ 2214/15.6.93,

δ) τις τρέχουσες νομισματοπιστωτικές συνθήκες, αποφάσισε:

να τροποποιήσει την ΠΔ/ΤΕ 2214/15.6.93 και να καθορίσει από 13 Αυγούστου 1993 τα επιτόκια των λογαριασμών που προβλέπονται στα Κεφ. Ι και ΙΙ της ΠΔ/ΤΕ 2185/24.3.93 ως εξής:

1. Αναπροεξόφλησης γραμματίων και συναλλαγματικών σε 21% το χρόνο.

2. Χρηματοδότησης έναντι ενεχύρου τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου σε 24,5% το χρόνο.

Διευκρινίζεται ότι το επιτόκιο της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται και επί του υπολοίπου της αντίστοιχης χρηματοδότησης που υφίσταται κατά την ως άνω ημερομηνία.

Από τις διατάξεις της Πράξης αυτής δεν προκύπτει δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Διοικητής
Ε.Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

(6)

Πράξη Διοικητή αριθ. 2241/16.8.93
(Άρθρο 1 του Ν. 1266/82)

Καθορισμός του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου για την ίδρυση στεγαστικών τραπεζών θυγατρικών πιστωτικών ιδρυμάτων και του πεδίου δραστηριοτήτων τους.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφού έλαβε υπόψη:

α) Το άρθρο 1 του Ν. 1266/82 «όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις»,

β) το Ν. 3221/24 «περί κτηματικών τραπεζών», όπως ισχύει και ειδικότερα το άρθρο 26 παράγρ. 6 του Ν. 2076/92,

γ) το άρθρο 5 του Ν. 2076/92 «ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις»,

δ) την ΠΔ/ΤΕ 2110/20.8.92 «καθορισμός ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου πιστωτικών ιδρυμάτων»,

ε) τη σκοπιμότητα βελτίωσης των συνθηκών ανταγωνισμού στον τομέα της στεγαστικής πίστης, αποφάσισε:

1. Επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία τραπεζών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της στεγαστικής πίστης με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον ίσο με το σε δραχμές ισότιμο των πέντε εκατομμυρίων ECU, κατ' εξαίρεση των διατάξεων της Π.Δ./Τ.Ε. 2110/20.8.92, εφόσον η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου των εν λόγω τραπεζών θα κατέχεται από ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα.

2.α) Η πιστωτική και επενδυτική δραστηριότητα των στεγαστικών τραπεζών της ως άνω κατηγορίας θα περιορίζεται στα εξής:

i) στη χρηματοδότηση των φυσικών και νομικών προσώπων, περιλαμβανομένων και των κατασκευαστικών εταιρειών για την κατασκευή, επισκευή και αγορά κατοικιών, περιλαμβανομένης και της αξίας αγοράς του οικοπέδου επί του οποίου θα ανεγερθεί το ακίνητο, καθώς και για την κάλυψη δαπανών αγοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού κατοικιών.

ii) στη χορήγηση δανείων και πιστώσεων προς φυσικά πρόσωπα με προσωπική ασφάλεια μέχρι ποσού ίσου με το 5% του εκάστοτε υπολοίπου των συνολικών χορηγήσεών τους.

β) η άντληση κεφαλαίων από τη διατραπεζική αγορά δραχμών καθώς και η διενέργεια πράξεων σε συνάλλαγμα από τις τράπεζες της ως άνω κατηγορίας διέπεται από τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2063/10.4.93, οι δε τοποθετήσεις τους σε τίτλους από τις διατάξεις των αποφ. ΕΝΠΘ 448/2/90 και 521/2/93 (παράγρ. 2), και

γ) τα ταμειακά τους πλεονάσματα επιτρέπεται να τοποθετούνται στη διατραπεζική αγορά ή σε τίτλους της χρηματαγοράς.

Για τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των Ν. 3221/24 και 2076/92.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στις ως άνω στεγαστικές τράπεζες κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1 θα είναι έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνα για την ομαλή και χρηστή διαχείριση καθώς και για τη φερεγγυότητα της θυγατρικής τους τράπεζας.

4. Διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις περί υποχρεωτικών δεσμεύσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος και εισφορών του Ν. 128/75 που αφορούν τις κτηματικές τράπεζες εφαρμόζονται και επί των τραπεζών της ως άνω κατηγορίας.

Από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκύπτει δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Διοικητής
Ε.Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

(7)
Τροποποίηση διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 1777/90 που αφορά τους όρους κάλυψης, μέσω διεθνών πιστωτικών καρτών, δαπανών κίνησης στο εξωτερικό αυτοκινήτων διεθνών εμπορευματικών μεταφορών.

(Συνεδρίαση 530/22.7.93, θέμα 8)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αφού έλαβε υπόψη:

α) την ΠΔ/ΤΕ 1777/90, και
β) σχετικά αιτήματα Τραπεζών και ενδιαφερομένων εταιρειών, αποφάσισε:

να τροποποιήσει και συμπληρώσει τις σχετικές διατάξεις των παραγράφων 2γ (τρίτο εδάφιο) και 3β της ΠΔ/ΤΕ 1777/31.7.90 ως ακολούθως:

1. Οι μεσολαβούσες τράπεζες επιτρέπεται να αποδέχονται, ως δικαιολογητικά των δαπανών ανά όχημα, τις χρεωστικές συγκεντρωτικές καταστάσεις που εκδίδονται από τις εκδότριες των πιστωτικών καρτών εταιρείες και στις οποίες αναγράφονται αναλυτικά το είδος και το ποσό της κάθε δαπάνης. Οι ως άνω συγκεντρωτικές καταστάσεις θα συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση (ΝΔ 1599/86) της μεταφορικής εταιρείας ότι αναγνωρίζει τις δα-

πάνες για τις οποίες ζητείται χορήγηση συναλλάγματος. Στην περίπτωση αυτή τα πρωτότυπα αναλυτικά δικαιολογητικά των δαπανών φυλάσσονται ανά όχημα στο αρχείο της Εταιρείας.

Διευκρινίζεται ότι η μεσολαβούσα τράπεζα θα εξακολουθεί να ελέγχει, με βάση τα παραπάνω στοιχεία, εάν οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες αφορούν επιτρεπόμενες, κατηγορίες δαπανών.

2. Επιτρέπεται η χορήγηση συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 1776/31.7.90 για την κάλυψη δαπανών που αναφέρονται στο εδάφιο 2α της ΠΔ/ΤΕ 1777/31.7.90 και στις περιπτώσεις μεταφορών σε χώρες στις οποίες ισχύει η πιστωτική κάρτα με την οποία είναι εφοδιασμένοι οι οδηγοί των οχημάτων.

Κατά τα λοιπά οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 1777/90 παραμένουν αμετάβλητες.

Από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Τα Μέλη

Ο Γραμματέας

Ακριβές αντίγραφο

Αθήνα, 12 Αυγούστου 1993

Ο Γραμματέας
Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

01001882309970008

6671

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 188

23 Σεπτεμβρίου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2525

Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1 Ενιαίο Λύκειο

1. Από το σχολικό έτος 1997-1998 καθιερώνεται ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου και αρχίζει σταδιακά η εφαρμογή του από την Α' Λυκείου. Σκοπός του Ενιαίου Λυκείου είναι:
  - α) η παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου,
  - β) η ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών,
  - γ) η προσφορά στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα και
  - δ) η καλλιέργεια στους μαθητές δεξιοτήτων που θα τους διευκολύνουν την πρόσβαση, ύστερα από περαιτέρω εξειδίκευση ή κατάρτιση, στην αγορά εργασίας.
2. Στην Α' τάξη του Ενιαίου Λυκείου εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων γενικής παιδείας, κοινών για όλους τους μαθητές. Η Β' τάξη περιλαμβάνει τρεις κατευθύνσεις, θεωρητική, θετική και τεχνολογική. Στην τάξη αυτή διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας, κοινά για όλους τους μαθητές, σε ποσοστό 60% μέχρι 65% επί του συνόλου του προγράμματος και μαθήματα κατεύθυνσης σε ποσοστό 35% μέχρι 40%. Στη Γ' τάξη καθεμία από τις τρεις κατευθύνσεις μπορεί να περιλαμβάνει κύκλους σπουδών για τη διδασκαλία μαθημάτων επιλογής. Στην τάξη αυτή διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας σε ποσοστό 50% μέχρι 55% επί του συνόλου του προγράμματος και μαθήματα επιλογής ανά κύκλο σπουδών σε ποσοστό 45% μέχρι 50%.
3. Στα εσπερινά Ενιαία Λύκεια, τετραετούς φοίτησης, η κατανομή του ωρολογίου και αναλυτικού προγράμμα-

τος των διδασκόμενων μαθημάτων κατά τάξεις γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4. Για την ίδρυση, συγχώνευση ή κατάργηση Ενιαίων Λυκείων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 8, 49 και 50 του ν.1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α').

5. Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου χορηγείται Απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα:

- α) εγγραφής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,
- β) απόκτησης επαγγελματικής εξειδίκευσης, μετά τη φοίτηση σε μεταλυκειακά ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης.

6. Οι προϋποθέσεις λειτουργίας κατευθύνσεων στα Ενιαία Λύκεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Κατά τα σχολικά έτη 1997-1998 και 1998-1999, οι Β' και Γ' τάξεις των Λυκείων, αντίστοιχα, θα λειτουργήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1566/1985, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

8. Τα λειτουργούντα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου Γενικά, Κλασικά, Μουσικά, Τεχνικά - Επαγγελματικά (Τ.Ε.Λ.) και Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια (Ε.Π.Λ.) μετατρέπονται σε Ενιαία Λύκεια. Εφόσον δεν εξασφαλίζονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργίας, τα ως άνω Λύκεια λειτουργούν, κατά την πρώτη πενταετία από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ως εξής:

- α) Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια, με Θεωρητική, Θετική και Τεχνολογική κατεύθυνση
- β) Γενικά Λύκεια και Μουσικά Λύκεια, με Θεωρητική και Θετική κατεύθυνση
- γ) Κλασικά Λύκεια, με Θεωρητική κατεύθυνση και
- δ) Τεχνικά-Επαγγελματικά Λύκεια, με Τεχνολογική κατεύθυνση.

9. Η αξιολόγηση των μαθητών του Λυκείου είναι αναπόσπαστο μέρος της διδακτικής διαδικασίας, έχει ως στόχο να ελέγξει το βαθμό συγκράτησης πληροφοριών και γνώσεων, αλλά κυρίως να υιοθετήσει μεθόδους και πρακτικές που αξιολογούν το βαθμό επίτευξης των διδακτικών στόχων που έχουν τεθεί και των βασικών δεξιοτήτων, και συνδυάζει ποικίλες μορφές

μολογία προσδιορίζει τη σειρά εγγραφής των υποψηφίων στους πίνακες επιτυχίας.

6. Με απόφαση των οικείων Α.Ε.Ι., που εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καταρτίζονται στα Α.Ε.Ι. προγράμματα θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης, διάρκειας δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων, τα οποία παρακολουθούν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί είτε κατά τη διάρκεια των βασικών σπουδών τους είτε μετά τη λήξη αυτών. Σε όσους παρακολουθούν επιτυχώς τα προγράμματα, χορηγείται Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής στους διαγωνισμούς για την κατάρτιση πίνακα διοριστέων εκπαιδευτικών.

7. Από το σχολικό έτος 1998-1999, προσωρινοί αναπληρωτές και ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, από τους πίνακες διοριστέων του ν. 1566/1985 και από τους εγγεγραμμένους στους πίνακες των επιτυχόντων στο διαγωνισμό και μη διορισμένους σε οργανικές θέσεις. Από το έτος 2003, οι προσλήψεις προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών γίνονται αποκλειστικά από τους πίνακες των επιτυχόντων στο διαγωνισμό υποψηφίων εκπαιδευτικών.

8. Επί μία πενταετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό οι έχοντες τα τυπικά προσόντα διορισμού και χωρίς Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας. Από τη συμπλήρωση της πενταετίας ο σκοπός και ο τρόπος λειτουργίας της Π.Α.Τ.Ε.Σ. της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. επανακαθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

9. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τη λειτουργία του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού.

Άρθρο 7

Ρυθμίσεις για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.)

1. Στους βασικούς συντελεστές της εκπαίδευσης του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.1566/1985 προστίθεται η κατάρτιση Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Π.Σ.), το οποίο προσδιορίζει τους στόχους της διδασκαλίας από το δημοτικό σχολείο μέχρι και το λύκειο και προδιαγράφει τα πλαίσια, μέσα στα οποία αναπτύσσεται το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων. Το Ε.Π.Π.Σ. καταρτίζεται, ύστερα από γνώμη του Π.Ι., με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Τα θέματα των άρθρων 3 παρ. 9, (περιπτώσεις δδ', εε', στστ' και ζζ'), 4 παρ. 11 (περιπτώσεις ε' στ' και ζ'), 5 παρ. 11 (περιπτώσεις β', γ', ζ', και η'), 7 παρ. 5 (περιπτώσεις γ', δ', η', θ' και ι'), 8 παρ. 9 (περιπτώσεις β', γ', δ', η' και θ'), 9 παρ. 9 (περιπτώσεις β', γ', δ', η' και θ'), 32 παρ. 6 (περιπτώσεις ε', στ', ζ', θ', ιβ' και ιγ') και 60 παρ. 8. του ν.1566/1985 ρυθμίζονται εφεξής με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με την επιφύλαξη της ισχύος της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου. Η απόφαση για τη ρύθμιση των θεμάτων της παραγράφου 8 του άρθρου 60 του ν. 1566/1985 προσυπογράφεται και από τον Υπουργό Οικονομικών.

3. Το άρθρο 60 του ν. 1566/1985 επαναφέρεται σε ισχύ και η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Τα διδακτικά βιβλία γράφονται με βάση τα αναλυτικά προγράμματα και τα προγράμματα σπουδών. Η συγγραφή των διδακτικών βιβλίων γίνεται είτε με προκήρυξη διαγωνισμού είτε με ανάθεση σε έναν ή περισσότερους συγγραφείς ή νομικά πρόσωπα ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος είτε με απευθείας ανάθεση σε συγγραφείς ή σε νομικά πρόσωπα ή σε ομάδες εκπαιδευτικών που αποσπώνται κατά κύρια απασχόληση και χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή στο Π.Ι. για τη συγγραφή αυτή. Στις ομάδες εκπαιδευτικών για τη συγγραφή των διδακτικών βιβλίων μπορούν να μετέχουν και σύμβουλοι ή πάρεδροι του Π.Ι., καθώς και άλλοι ειδικοί επιστήμονες.

Καθιερώνεται η εισαγωγή στα σχολεία περισσότερων από ένα διδακτικών βιβλίων για το μαθητή σε μαθήματα που αυτό κρίνεται απαραίτητο. Στην περίπτωση αυτή τα διδακτικά βιβλία είτε γράφονται από ειδικές συγγραφικές ομάδες που συγκροτούνται για κάθε βιβλίο με απόφαση του Συντονιστικού Συμβουλίου του Π.Ι. είτε προέρχονται με επιλογή από το ελεύθερο εμπόριο, με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το άρθρο 60 του ν.1566/1985. Το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των βιβλίων ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκτός εαν υπάρχει αντίθετη συμφωνία."

4. Ο ειδικός λογαριασμός έρευνας του Π.Ι. λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται για τη λειτουργία των ειδικών λογαριασμών των Α.Ε.Ι. και τις διατάξεις της ΚΑ 679/1996 (ΦΕΚ 826 Β'), κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί δημοσίου λογιστικού και προμηθειών. Όπου στο νόμο λειτουργίας των ειδικών λογαριασμών των Α.Ε.Ι. απαιτείται η έγκριση του Πρύτανη ή της Συγκλήτου, για τον ειδικό λογαριασμό του Π.Ι. απαιτείται η έγκριση του Προέδρου ή του Συντονιστικού Συμβουλίου του Π.Ι. αντίστοιχα. Πρόεδρος της επιτροπής ερευνών του ειδικού λογαριασμού του Π.Ι. είναι ο Πρόεδρος του Π.Ι. ή ένας από τους αντιπροέδρους, που ορίζεται με απόφαση του Συντονιστικού Συμβουλίου του Π.Ι.. Με απόφαση του Συντονιστικού Συμβουλίου του Π.Ι. μπορεί να οριστεί και αντιπρόεδρος της επιτροπής ερευνών του ειδικού λογαριασμού. Στην επιτροπή ερευνών του ειδικού λογαριασμού οι αντιπρόεδροι του Π.Ι., όταν απουσιάζουν ή κωλύονται, αναπληρώνονται από τους αναπληρωτές Προέδρους των Τμημάτων του αντίστοιχα.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

1. Ως αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης νοείται η διαδικασία αποτίμησης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της, όπως αυτοί καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Η αξιολόγηση αυτή αφορά όλους τους τύπους και μορφές των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

3. Κατά την αξιολόγηση εκτιμάται η επάρκεια των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η απόδοση των σχολικών μονάδων, καθώς και γενικότερα η αποτελεσματικότητα του συστήματος

Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

4. Η ως άνω αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ασκείται από τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων, τους Προϊστάμενους Διευθύνσεων και Γραφείων, τους Σχολικούς Συμβούλους και το Σώμα Μόνιμων Αξιολογητών (Σ.Μ.Α.) ως εξής:

α) Ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας συντάσσει αξιολογική έκθεση για τη σχολική μονάδα, την οποία διευθύνει και για τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας. Σε όσες σχολικές μονάδες δεν έχει ορισθεί Διευθυντής ή ο Διευθυντής κωλύεται ή ελλείπει, οι ως άνω εκθέσεις συντάσσονται από τον Αναπληρωτή Διευθυντή.

β) Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης και οι Προϊστάμενοι Γραφείων συντάσσουν αξιολογική έκθεση για τον τρόπο λειτουργίας των σχολικών μονάδων της αρμοδιότητάς τους, για τους Διευθυντές των εν λόγω σχολικών μονάδων και για το εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί με οποιονδήποτε τρόπο στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης ή στα Γραφεία Εκπαίδευσης αντιστοίχα. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης συντάσσει επίσης αξιολογική έκθεση για τους Προϊστάμενους Γραφείων Εκπαίδευσης και για τον Προϊστάμενο του Γραφείου Φυσικής Αγωγής.

γ) Ο Σχολικός Σύμβουλος υποστηρίζει το επιστημονικό και εκπαιδευτικό έργο των εκπαιδευτικών της περιοχής ευθύνης του και συντάσσει αξιολογική έκθεση για θέματα που αφορούν την επιστημονική και διδακτική επάρκεια του εκπαιδευτικού. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί Σχολικός Σύμβουλος ή αυτός που έχει οριστεί κωλύεται ή ελλείπει, οι ως άνω εκθέσεις συντάσσονται από τον αναπληρωτή του.

δ) Η αξιολόγηση ασκείται και από το Σώμα Μόνιμων Αξιολογητών (Σ.Μ.Α.).

Για το σκοπό αυτόν συνιστώνται τετρακόσιες (400) οργανικές θέσεις μόνιμων αξιολογητών ΠΕ κατηγορίας στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η διαδικασία πλήρωσης των ως άνω θέσεων γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό. Η σχετική προκήρυξη εκδίδεται από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο. Με την προκήρυξη καθορίζονται ο αριθμός και η ειδικότητα των υπό πλήρωση θέσεων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο χρόνος υποβολής τους, ο χρόνος και ο τόπος διενέργειας του διαγωνισμού. Οι υποψήφιοι πρέπει να μην έχουν υπερβεί το 55ο έτος της ηλικίας τους και να έχουν ιδιαίτερα αυξημένα επιστημονικά προσόντα, σημαντική διδακτική προϋπηρεσία και ειδικότερα:

i. πτυχίο Α.Ε.Ι. ή άλλο αναγνωρισμένο τίτλο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και συνεκτιμάται το μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα της ημεδαπής ή αναγνωρισμένος ισότιμος τίτλος της αλλοδαπής ή αντίστοιχος τίτλος των Κρατών - Μελών της Ε.Ε.,

ii. δωδεκαετή τουλάχιστον διδακτική προϋπηρεσία σε δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

ε) Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε θέματα που αναφέρονται στην οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία της εκπαίδευσης, στη θεωρία και τη μεθοδολογία της αξιολόγησης, καθώς και σε θέματα που αναφέρονται στο σύνολο του γνωστικού αντικείμενου της ειδικότητάς

τους, όπως προβλέπεται στα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων. Οι υποψήφιοι επλέγονται με γραπτή εξέταση και δημόσια συνέντευξη.

στ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα ειδικότερα κριτήρια επιλογής, η σύνδεση και η συγκρότηση της εξεταστικής επιτροπής, ο τρόπος και η διαδικασία εξέτασης, η αποζημίωση των μελών της εξεταστικής επιτροπής, η εξεταζόμενη ύλη, ο τρόπος βαθμολόγησης και γενικά κάθε θέμα που αφορά την οργάνωση και τη διαδικασία εξέτασης των μόνιμων αξιολογητών.

ζ) Για την εποπτεία, τον έλεγχο και το συντονισμό των μελών του Σ.Μ.Α. και των Σχολικών Συμβούλων συνιστάται Επιτροπή Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας (Ε.Α.Σ.Μ.) με θητεία, αποτελούμενη από προσωπικότητες κύρους που διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής των Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής. Η ως άνω Επιτροπή υπάγεται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση, ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ορίζει τον Πρόεδρο και το Γραμματέα της Ε.Α.Σ.Μ..

η) Έργο των μελών του Σ.Μ.Α. είναι ιδίως:

i) Η αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και των εκπαιδευτικών με αποκλειστική ευθύνη τους

ii) Η σύνταξη των ερωτηματολογίων αξιολόγησης κάθε σχολικής μονάδας

iii) Η αξιολόγηση των στελεχών εκπαίδευσης και των κέντρων, μονάδων και υπηρεσιών υποστηρίξης της εκπαίδευσης και η σύνταξη σχετικής έκθεσης που υποβάλλεται στην Ε.Α.Σ.Μ.

iv) Ο έλεγχος της ακρίβειας κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους μαθητές

v) Η σύνταξη γενικής έκθεσης αξιολόγησης και η υποβολή της στην Ε.Α.Σ.Μ.

vi) Η παραπομπή προς τα αρμόδια όργανα για την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής στους εκπαιδευτικούς.

θ) Για τη μονιμοποίηση, την εξέλιξη και την επιλογή σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης απαιτείται προηγούμενη έκθεση των μόνιμων αξιολογητών. Κατά τη σύνταξη της τελικής έκθεσης αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από τους μόνιμους αξιολογητές λαμβάνονται υπόψη και οι εκθέσεις της εσωτερικής τους αξιολόγησης.

i) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία της μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η υπηρεσιακή τους εξέλιξη, καθώς και οι εγγυήσεις που παρέχονται στους αξιολογούμενους σε σχέση με τις εκθέσεις αξιολόγησης τους και η διαδικασία οριστικοποίησης αυτών.

ια) Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η συγκρότηση, η σύνθεση, η οργάνωση, η λειτουργία και η θητεία της Ε.Α.Σ.Μ., η διοικητική υποστήριξη του Σ.Μ.Α., τα ειδικότερα καθήκοντα των αξιολογητών και των μελών της Ε.Α.Σ.Μ., η διαδικασία, ο τύπος, ο χρόνος, το περιεχόμενο της αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την αξιολόγηση.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζονται οι αποδοχές των αξιολογητών και των μελών της Ε.Α.Σ.Μ. και η υπηρεσιακή τους κατάσταση.

Άρθρο 9
Περιφερειακά Κέντρα Στήριξης
Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ιδρύονται δεκατρία (13) Κέντρα Στήριξης του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού ένα σε κάθε Περιφέρεια (Π.Ε.Κ.Ε.Σ.Ε.Σ.).

2. Έργο των Π.Ε.Κ.Ε.Σ.Ε.Σ. είναι η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, που διευκολύνουν την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου και τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

3. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα, καθορίζονται η έδρα, η στελέχωση, οι αποδοχές, η υπηρεσιακή κατάσταση των μελών, τα ειδικότερα καθήκοντα και κάθε θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία των Π.Ε.Κ.Ε.Σ.Ε.Σ. και του εν γένει περιφερειακού εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Άρθρο 10
Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός

1. Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.) στοχεύει στην παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν τις κλίσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

2. α) Το κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2224/1994, Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) με έδρα την Αθήνα, τελεί υπό την εποπτεία των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ρυθμίζονται οι σκοποί του Κέντρου, η συγκρότηση, η σύνθεση, η θητεία και οι αρμοδιότητες του Διοικητικού του Συμβουλίου, καθώς και οι πόροι και θέσεις του προσωπικού του.

γ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Ε.Π. και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν την εσωτερική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και του Κέντρου. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι προϋποθέσεις λειτουργίας των εταιρειών του Αστικού Κώδικα και του Εμπορικού Νόμου, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς επίσης η πιστοποίηση της

επάρκειας των Στελεχών Επαγγελματικού Προσανατολισμού και η τήρηση αντίστοιχων μητρώων και καταρτίζονται οι ακόλουθοι κανονισμοί:

ι. Κανονισμοί οργάνωσης, λειτουργίας και κατάστασης προσωπικού του Ε.Κ.Ε.Π.

ii. Κανονισμός λειτουργίας του Δ.Σ.

iii. Κανονισμός οικονομικής διαχείρισης, προμηθειών, ελέγχου και λοιπών θεμάτων διοικητικής μέριμνας

iv. Κανονισμός ανάθεσης και εκτέλεσης μελετών, προγραμμάτων και κάθε είδους υπηρεσιών, σχετικά με την πραγματοποίηση των σκοπών του και τη λειτουργία του.

3. α) Για τη διάδοση του θεσμού του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού στην επικράτεια ιδρύονται εξήντα οκτώ (68) Κέντρα Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) στις έδρες των νομών, ένα (1) Κέντρο στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ένα (1) Κέντρο στη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και διακόσια (200) Γραφεία Σ.Ε.Π. σε ισάριθμα σχολεία της χώρας. Τα νομαρχιακά ΚΕ.ΣΥ.Π. και τα γραφεία Σ.Ε.Π. υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζονται οι ειδικότεροι σκοποί και των Γραφείων Σ.Ε.Π., οι θέσεις, τα καθήκοντα και οι αποδοχές του προσωπικού τους, η οργάνωση και λειτουργία τους, ο αριθμός των ΚΕ.ΣΥ.Π. ανά νομό, καθώς και τα σχολεία στα οποία θα λειτουργούν τα Γραφεία Σ.Ε.Π..

Άρθρο 11
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από τις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΑΡΣΕΝΗΣ	Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

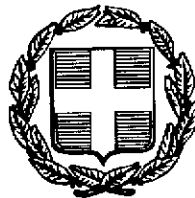
Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

01001072005980012

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 107

20 Μαΐου 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

134. Σύσταση ενιαίας επιχείρησης ύδρευσης - αποχέτευσης με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ του Νομού Τρικάλων» 1
135. Σύσταση ενιαίας επιχείρησης ύδρευσης αποχέτευσης με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ του Νομού ΛΑΡΙΣΗΣ» 2
136. Περιορισμοί έκδοσης Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής και ευθύνες υπολόγων 3
137. Κατάργηση του Ταμείου Ανταλλαξίμου Περιουσίας και Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Τ.Α.Π.Α.Π.) 4
138. Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες 5
139. Σύσταση τριών (3) θέσεων στα γραφεία της Διοικήσεως της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» 6
140. Όροι και διαδικασία της μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υπηρεσιακής εξέλιξης αυτών, παρεχόμενες εγγυήσεις στους αξιολογούμενους και διαδικασία οριστικοποίησης των εκθέσεων αξιολόγησης 7

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- Διόρθωση σφάλματος στο 61 Π.Δ/γμα αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης 8

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 134

- (1)
Σύσταση ενιαίας επιχείρησης ύδρευσης - αποχέτευσης με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ του Νομού Τρικάλων».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 3 του Ν. 1069/1980

«περί κινήτρων δια την ίδρυση επιχειρήσεων υδρεύσεως και αποχετεύσεως» (ΦΕΚ Α' 191/1980).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 278 του Π.Δ. 410/1995 (ΦΕΚ Α' 231/1995).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 2307/1995 (ΦΕΚ Α' 113/1995).

4. Την με αριθμό 25027/1984 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (ΦΕΚ Β' 244/1984).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α' του Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ Α' 137/1985), όπως προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ Α' 154/1992) και όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Α' 38).

6. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 23 του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 137), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Π.Δ. 373/95 «Συγχώνευση των Υπουργείων Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εσωτερικών στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και καθορισμός των αρμοδιοτήτων του» (Α' 201).

7. Την αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.1/20199/5.9.1997 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (ΦΕΚ 801/Β/5.9.1997) όπως συμπληρώθηκε με την αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.1/23470/20.10.97 (ΦΕΚ Β/924/20.10.97).

8. Την 33/97 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας.

9. Το γεγονός, ότι από τις διατάξεις του παρόντος προκαλείται εις βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου Καλαμπάκας δαπάνη 20.000.000 δρχ. για το τρέχον έτος με ανάλογη εγγραφή πίστωσης στο Κ.Α 5/161.9γ. Για τα έτη 1999, 2000, 2001 και 2002 προκαλείται δαπάνη 20.000.000 ανά έτος με ανάλογη εγγραφή πίστωσης στον ίδιο κωδικό.

10. Την 193/1998 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σύσταση

Εγκρίνεται η 33/97 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμπάκας του Νομού Τρικάλων, η οποία αφορά τη σύσταση στον ομώνυμο Δήμο ενιαίας επιχείρησης ύδρευσης-αποχέτευσης που έχει ως εξής:

πάλληλοι πληρώνονται μέσω Τραπεζικού συστήματος, ανήκει στους αρμόδιους εκκαθαριστές αποδοχών.

5. Μισθολογική μεταβολή του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών λόγω χρονοεπιδόματος ή κλιμακίου εξαιρείται της βεβαίωσης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

6. Οι πράξεις της προηγούμενης παραγράφου καταχωρίζονται από το διατάκτη σε μηνιαία συγκεντρωτική κατάσταση στην οποία εμφανίζονται κατά κλάδο ο αριθμός των υπαλλήλων της κεντρικής και περιφερειακής υπηρεσίας που εξελίχθηκε μισθολογικά λόγω χρονοεπιδόματος ή κλιμακίου. Η κατάσταση αυτή κοινοποιείται στην αρμόδια Υ.Δ.Ε. για ενημέρωση των βιβλίων της.

Άρθρο 8

Έκταση εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος Π.Δ. έχουν ανάλογη εφαρμογή και στις πιστώσεις που μεταβιβάζονται από τους κύριους στους δευτερεύοντες διατάκτες.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Το Διάταγμα αυτό αρχίζει να ισχύει από την πρώτη του μεθεπομένου μήνα της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στο Υπουργό Οικονομικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 13 Μαΐου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 139

(6)

Σύσταση τριών (3) θέσεων στα γραφεία της Διοικήσεως της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 22 του Ν. 2190/94 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης». (ΦΕΚ 28 Α' /3.3.94).

β) Της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 2527/97 «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του 2190/94 και άλλες διατάξεις». (ΦΕΚ 206 Α' /8.10.97).

γ) Του άρθρου 29Α' του Ν. 1558/1985 που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ Α' 154/92) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ Α' 38/14.3.1997).

δ) Του προεδρικού διατάγματος 27/96 «Συγχώνευση των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης». (ΦΕΚ Α' 19/1.2.96).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του διατάγματος αυτού δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού προϋπολογισμού.

3. Την αριθμ. 206/31.3.1998 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο Μόνο

1. Συνιστώνται τρεις (3) θέσεις με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και συγκεκριμένα μία (1) θέση στο γραφείο του Διοικητικού και από μία (1) θέση στα γραφεία των δύο (2) Υποδιοικητών της ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ».

2. Η πρόσληψη στις θέσεις της προηγούμενης παραγράφου γίνεται από τα παραπάνω όργανα χωρίς οποιαδήποτε διαδικασία. Το ως άνω προσωπικό αποχωρεί αυτοδικαίως ταυτόχρονα με την αποχώρηση για οποιονδήποτε λόγο του οργάνου που το προσέλαβε, χωρίς άλλη διαδικασία. Η παροχή υπηρεσίας στις θέσεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος δεν γεννά οιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση, ούτε προνόμια ή προτίμηση.

Στην Υπουργό Ανάπτυξης αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 13 Μαΐου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΑΛΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 140

(7)

Όροι και διαδικασία της μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υπηρεσιακής εξέλιξης αυτών, παρεχόμενες εγγυήσεις στους αξιολογούμενους και διαδικασία οριστικοποίησης των εκθέσεων αξιολόγησης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 4, περίπτωση ι' του Ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188Α').

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29α του Ν. 1558/86, όπως προστέθηκαν με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 και τροποποιήθηκαν από το άρθρο 1 παρ. 2 περίπτωση α του Ν. 2469/1997.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Την αριθμ. 238/1998 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Όροι και διαδικασία μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών

1. Για τη μονιμοποίηση των διοριζομένων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποφασίζει το αντίστοιχο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο. Αναγκαία προϋπόθεση για τη μονιμοποίηση είναι η σύμβαση έκθεσης αξιολόγησης της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας αυτών.

2. Εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής θητείας του εκπαιδευτικού από το διευθυντή της σχολικής μονάδας, στην οποία υπηρετεί ο εκπαιδευτικός και από τον οικείο σχολικό σύμβουλο.

3. Ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας αξιολογεί α) την υπηρεσιακή συνέπεια την υπευθυνότητα και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τον εκπαιδευτικό και β) τη συνεργασία και επικοινωνία αυτού με εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς.

4. Ο Σχολικός Σύμβολος αξιολογεί: α) την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού και β) την παιδαγωγική και διδακτική ικανότητα αυτού.

5. Στο τέλος της δοκιμαστικής θητείας του εκπαιδευτικού, τριμελείς επιτροπές, αποτελούμενες από μόνιμους αξιολογητές, που ορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας (Ε.Α.Σ.Μ.), εξετάζουν τον υπηρεσιακό φάκελο του, την πληρότητα μιας επιστημονικής εργασίας που πρέπει να έχει εκπονήσει ο αξιολογούμενος σε αντικείμενο σχετικό με την ειδικότητα του, καθώς και την επάρκεια σχεδίου υποδειγματικής διδασκαλίας που έχει συντάξει ο ίδιος. Οι τριμελείς επιτροπές λαμβάνουν υπόψη τους τις εκθέσεις αξιολόγησης που έχουν συνταχθεί από το Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας και τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο και συντάσσουν τη δική τους έκθεση αξιολόγησης την οποία υποβάλλουν, μαζί με όλο τον υπηρεσιακό φάκελο του κρινόμενου εκπαιδευτικού, στο αρμόδιο για τη μονιμοποίηση περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο. Από την υποχρέωση της εκπόνησης επιστημονικής εργασίας απαλλάσσεται ο εκπαιδευτικός εάν είναι κάτοχος Master ή διδακτορικού διπλώματος στο αντικείμενο της ειδικότητας. Κατά την εξέταση των αξιολογικών αυτών στοιχείων, η τριμελής επιτροπή, εάν το κρίνει αναγκαίο ή σκόπιμο μπορεί να καλέσει σε προφορική συνέντευξη τον αξιολογούμενο για παροχή διευκρινίσεων στα κρινόμενα αξιολογικά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή η τριμελής επιτροπή συντάσσει σχετικό συνοπτικό πρακτικό, στο οποίο διατυπώνονται τα αντίστοιχα συμπεράσματα από την προφορική συνέντευξη του αξιολογούμενου.

6. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης του υπηρεσιακού συμβουλίου, επαναλαμβάνονται οι διαδικασίες αξιολόγησης εντός του επομένου διδακτικού έτους, μετά από ένταξη του εκπαιδευτικού, που ασκείται εντός τριάντα ημερών από την γνωστοποίηση της κρίσης στο κεντρικό υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο και αποφασίζει τελικά.

Άρθρο 2

Όροι και διαδικασία υπηρεσιακής εξέλιξης των εκπαιδευτικών.

Οι κατά το προηγούμενο άρθρο καθοριζόμενοι όροι και διαδικασίες για τη μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών εφαρμόζονται και για την προαγωγή τους από το Γ' στο Β' βαθμό και από το Β' στο Α βαθμό.

Άρθρο 3

Όροι και διαδικασία επιλογής εκπαιδευτικών σε θέσεις στελεχών εκπαίδευσης.

1. Για την επιλογή μόνιμων εκπαιδευτικών σε θέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων, προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης, προϊσταμένων διευθύνσεως εκπαίδευσης και σχολικών συμβούλων απαιτείται προηγούμενη έκθεση τριμελούς επιτροπής μόνιμων αξιολογητών, σύμφωνα με τους όρους και την διαδικασία των παραγράφων 2-4 του παρόντος άρθρου. Η επιλογή των ως άνω στελεχών γίνεται από τα οικεία Συμβούλια Επιλογής κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι αρμόδιες για την αξιολόγηση των υποψηφίων στελεχών τριμελείς επιτροπές μόνιμων αξιολογητών συνεργάζονται εντός ενός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων των εκπαιδευτικών και εξετάζουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων. Κατά την εξέταση των φακέλων των υποψηφίων οι επιτροπές μπορούν να τους καλούν σε προφορική συνέντευξη.

3. Οι επιτροπές για το σχηματισμό της κρίσης τους εξετάζουν τους φάκελους των υποψηφίων, οι οποίοι περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία για το σύνολο των εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων αυτών, καθώς και τις εκθέσεις αξιολόγησής τους από τα αρμόδια όργανα. Ειδικότερα ο φάκελος κάθε υποψηφίου περιλαμβάνει επιπλέον:

α) για την επιλογή σε θέση διευθυντή σχολικής μονάδας μία τουλάχιστον εργασία της επιλογής του υποψηφίου με θέμα την οργάνωση της σχολικής μονάδας και τη διοίκηση προσωπικού,

β) για την επιλογή σε θέση Προϊσταμένου διεύθυνσης ή γραφείου εκπαίδευσης μία τουλάχιστον εργασία της επιλογής του υποψηφίου με θέμα της διαχείριση ενός εκπαιδευτικού προβλήματος σε περιφερειακό επίπεδο και

γ) για την επιλογή σε θέση σχολικού συμβούλου μία τουλάχιστον προσομοίωση σεμιναρίου επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.

4. Οι επιτροπές των μόνιμων αξιολογητών διαβιβάζουν τις εκθέσεις αξιολόγησης και το σχετικό φάκελο στα οικεία Συμβούλια Επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης. Σε περίπτωση δυσμενούς έκθεσης οι υποψήφιοι μπορούν, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, να ασκήσουν ένταξη στο οικείο Συμβούλιο Επιλογής, το οποίο αποφασίζει αιτιολογημένα επ' αυτών, πριν αποφασίσει σχετικά με την επιλογή των στελεχών για τις υπό πλήρωση θέσεις:

Άρθρο 4

Εγγυήσεις αξιολόγησης εκπαιδευτικών

1. Πριν από τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης υποβάλλεται στο κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο αξιολόγησης, μετά από πρόσκληση του και σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών, έκθεση προσωπικής αυτο-αξιολόγησης του αξιολογούμενου εκπαιδευτικού, βάσει των εκάστοτε ισχυόντων στοιχείων αξιολόγησης αλλά χωρίς αριθμητικό προσδιορισμό τους. Παράλειψη υποβολής της έκθεσης αυτής σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζει την διαδικασία της αξιολόγησης.

2. Κάθε όργανο αξιολόγησης γνωστοποιεί στον αξιολογούμενο το περιεχόμενο της αξιολογικής έκθεσης αυτού εντός δεκαημέρου από την κατάθεσή της στην αρμόδια αρχή.

3. Η ΕΑΣΜ συγκροτεί τριμελείς επιτροπές αποτελούμε-

νες από μόνιμους αξιολογητές οι οποίες αποφαίνονται, εκτός των περιπτώσεων των άρθρων 1-3 και στις εξής περιπτώσεις:

α) μετά από ένσταση του εκπαιδευτικού που έχει ήδη αξιολογηθεί, β) εφόσον προκύπτουν σοβαρές ελλείψεις επιστημονικής ή παιδαγωγικής επάρκειας του εκπαιδευτικού, που έχει ήδη κριθεί, από τις αξιολογικές εκθέσεις των αρμοδίων οργάνων και, γ) εφόσον παρατηρείται σημαντική απόκλιση ανάμεσα στις καλές ή άριστες ατομικές αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας από τα ίδια ως άνω όργανα αξιολόγησης αφενός και αφετέρου στις κακές εκθέσεις αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της ίδια σχολικής μονάδας που συντάσσονται από το Σώμα Μόνιμων Αξιολογητών ή και αντίστροφα.

4. Η ΕΑΣΜ συγκροτεί τις ως άνω επιτροπές εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών είτε από τη διαβίβαση της έντασης και του φακέλου του εκπαιδευτικού είτε κάθε φορά που διαπιστώνει τη συνδρομή μιας από τις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου.

5. Ο εκπαιδευτικός που έχει ήδη αξιολογηθεί μπορεί να ασκήσει ένσταση κατά δυσμενούς έκθεσης αξιολόγησης, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίηση της, η οποία κατατίθεται στην αμέσως προϊστάμενη αρχή και διαβιβάζεται πάραυτα στην ΕΑΣΜ.

6. Ο ενιστάμενος ή κρινόμενος εκπαιδευτικός έχει δικαίωμα να παραστεί αυτοπροσώπως ενώπιον της επιτροπής των αξιολογητών και να αναπτύξει τις απόψεις του. Η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί, να παρακολουθήσει μία ή περισσότερες διδασκαλίες του, να πάρει συνέντευξη από τον ενιστάμενο ή κρινόμενο εκπαιδευτικό, τον διευθυντή του σχολείου του, τον αρμόδιο σχολικό σύμβουλο και γενικά να προβεί σε κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να διαμορφώσει πλήρη και ολοκληρωμένη γνώμη. Η επιτροπή αυτή, με αιτιολογημένη απόφαση της, δέχεται η απορρίπτει ολικά ή μερικά, την ένσταση του εκπαιδευτικού και σε κάθε περίπτωση της παρ. 3 του παρόντος αποφάινεται τελικά και συντάσσει την οριστική έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, ή των εκπαιδευτικών, η του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας.

Άρθρο 5

Τελικές, μεταβατικές και καταργητικές διατάξεις

1. Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Μέχρι την ολοκλήρωση της συγκρότησης του ΣΜΑ εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋφιστάμενες διατάξεις για τη μονιμοποίηση, εξέλιξη και επιλογή στελεχών της εκπαίδευσης.

3. Από την ισχύ του παρόντος καταργείται το Π.Δ. 320/1993 (ΦΚΕ 138 Α') και κάθε αντίθετη διάταξη.

Στο Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Αθήνα, 8 Μαΐου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

◆◆◆
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

(8)

Στο 61 Π. Δ/γμα αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 61/24.3.1998/τ.Α') και αφορά παραχώρηση μεταλλείου σιδηρονικελίου του Νομού Ευβοίας στην εταιρεία «ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΛΑΡΚΟ», στη σελ. 1150 β' στήλη, στην υποπαρ. «Οι αξιμουθιακές...» στο β' στίχο επιφέρεται η πιο κάτω διόρθωση:

Από το λανθασμένο «Χάρτου ΨΑΧΝΑ 1:100.000 με L=38°45' και M=0°15'» στο ορθό «Χάρτου ΨΑΧΝΑ 1:100.000 με L=+38°45' και M= - 0°15'».

(Από το Εθνικό Τυπογραφείο)

01000241302020012

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 24

13 Φεβρουαρίου 2002

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2986

Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1 Οργάνωση

1. Οι περιφερειακές υπηρεσίες, που αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, είναι:

α) Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, που προβλέπονται από το άρθρο 14 παρ. 29 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α'), οι οποίες υπάγονται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β) Οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιών, που προβλέπονται από το άρθρο 56 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α') και του άρθρου 6 του ν. 2043/1992 (ΦΕΚ 79 Α'), οι οποίες υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

γ) Τα Γραφεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που προβλέπονται από το άρθρο 56 του ν. 1566/1985, που υπάγονται στην οικεία Διεύθυνση εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιών.

δ) Τα Γραφεία Φυσικής Αγωγής, που προβλέπονται από το άρθρο 9 του ν. 1304/1982 (ΦΕΚ 144 Α') και τα Γραφεία Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, που προβλέπονται από το άρθρο 6 του ν. 2043/1992 (ΦΕΚ 79 Α'), τα οποία υπάγονται στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των οικείων νομών ή νομαρχιών.

ε) Τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), που προβλέπονται από τα άρθρα 28 και 29 του ν. 1566/1985 και τα άρθρα 17 και 18 του ν. 2009/1992 (ΦΕΚ 18Α'), τα οποία υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

στ) Τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήρι-

ξης (Κ.Δ.Α.Υ), που προβλέπονται από το άρθρο 2 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α'), τα οποία υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

ζ) Τα Περιφερειακά Κέντρα Στήριξης και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.ΚΕ.Σ.Ε.Σ.), που προβλέπονται από το άρθρο 9 του ν. 2525/1995 (ΦΕΚ 188 Α'), τα οποία υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

η) Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.), που προβλέπονται από το άρθρο 111 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), τα οποία υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

θ) Οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (Σ.Σ.Ν.), που προβλέπονται από το άρθρο 2 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α') και υπάγονται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

ι) Οι σχολικές μονάδες, τα κέντρα συμβουλευτικής - προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.), τα γραφεία σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού (γραφεία Σ. Ε. Π.), τα εργαστηριακά κέντρα φυσικών επιστημών (Ε.Κ.Φ.Ε.) και τα κέντρα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών (ΠΛΗ.ΝΕ.Τ.), που υπάγονται στην οικεία διεύθυνση ή γραφείο εκπαίδευσης του νομού ή της νομαρχίας.

2. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι προσχολικής αγωγής, δημοτικής εκπαίδευσης, ειδικής αγωγής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υπάγονται στην οικεία περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης.

Άρθρο 2

Διάρθρωση - αρμοδιότητες

1. Κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης περιλαμβάνει τα τμήματα:

α) Διοίκησης

β) Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

γ) Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

2. α) Το Τμήμα Διοίκησης έχει την ευθύνη της διοικητικής στήριξης της Περιφερειακής Διεύθυνσης.

β) Τα Τμήματα Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδή-

γησης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης εποπτεύουν, συντονίζουν, παρακολουθούν και αξιολογούν το έργο των σχολικών συμβούλων της οικείας βαθμίδας που έχουν έδρα εντός των ορίων της Περιφερειακής Διεύθυνσης και συνεργάζονται, μέσω των Κεντρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ο τρόπος συνεργασίας των Τμημάτων Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Καθοδήγησης των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και η διαδικασία εποπτείας του Π.Ι. επ' αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου διοικητικού προσωπικού, που προβλέπεται από το άρθρο 14 παρ. 29 περίπτωση ε' του ν. 2817/2000, ορίζονται διοικητικοί υπάλληλοι με βαθμό διευθυντή. Αν δεν υπάρχουν υπάλληλοι με βαθμό διευθυντή, ορίζονται μέλη του συμβουλίου αυτού υπάλληλοι με βαθμό Α'.

4. Όταν επιλέγονται διευθυντές σχολικών μονάδων και σχολικών εργαστηριακών κέντρων (Σ.Ε.Κ.), καθώς και υποδιευθυντές σχολικών μονάδων και υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ., στα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Π.Υ.Σ.Π.Ε.) και στα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Π.Υ.Σ.Δ.Ε.), μετέχει με ψήφο ένας σχολικός σύμβουλος της ίδιας βαθμίδας εκπαίδευσης. Ο σχολικός σύμβουλος ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του οικείου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης. Όταν δεν υπάρχει περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης και δεν έχει οριστεί αναπληρωτής του, ο ορισμός γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. α) Σε κάθε έδρα ενός ή περισσότερων σχολικών Συμβούλων συνιστάται γραμματεία για τη διοικητική στήριξη του έργου τους χωρίς αύξηση των θέσεων διοικητικού προσωπικού των Περιφερειακών Υπηρεσιών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Διοικητικού Προσωπικού (Κ.Υ.Σ.Δ.Ι.Π.) καθορίζεται ο αριθμός των θέσεων διοικητικού προσωπικού ανά κλάδο, που κατανέμονται σε κάθε έδρα Σχολικών Συμβούλων για τη στελέχωση της γραμματείας τους. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται μετά από γνώμη του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης, μπορεί να ανακατανέμονται οι θέσεις διοικητικού προσωπικού μεταξύ των υπηρεσιών και σχολικών μονάδων που λειτουργούν στην περιοχή της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των οικείων Σχολικών Συμβούλων, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των Γραμματειών των Σχολικών Συμβούλων.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης, των προϊσταμένων των τμημάτων των περιφερειακών διευθύνσεων εκπαίδευσης, των σχολικών συμβούλων, των διευθυντών εκπαίδευσης, των προϊσταμένων των γραφείων εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. και των συλλόγων των διδασκόντων.

Άρθρο 3

Προϊστάμενοι - Επιλογή και τοποθέτηση

1. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 29 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης είναι μετακλητοί δημόσιοι υπάλληλοι που διορίζονται και παύονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για το διορισμό τους εκδίδεται σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο και με την οποία καθορίζονται οι θέσεις που θα πληρωθούν, τα υποβλητέα δικαιολογητικά των ενδιαφερομένων και η προθεσμία υποβολής τους. Οι υποψήφιοι είναι δημόσιοι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και πρέπει να συγκεντρώνουν τα εξής προσόντα: α) πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή άλλο αναγνωρισμένο ως ισότιμο τίτλο της ημεδαπής ή αλλοδαπής, β) δωδεκαετή εκπαιδευτική υπηρεσία και γ) σημαντικά διοικητικά και επιστημονικά προσόντα και αξιολογημένη διοικητική και διδακτική εμπειρία.

Για την αξιολόγηση των υποψηφίων Περιφερειακών Διευθυντών Εκπαίδευσης συνεκτιμώνται η εμπειρία και οι σπουδές σε θέματα διοίκησης της εκπαίδευσης, οι μεταπτυχιακές σπουδές, η επιμόρφωση, η γνώση ξένων γλωσσών, η οργάνωση και συμμετοχή σε επιστημονικά και εκπαιδευτικά σεμινάρια ή άλλες επιστημονικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, η ικανότητα εφαρμογής προγραμμάτων και καινοτομιών, η γνώση και η ικανότητα αντιμετώπισης των εκπαιδευτικών προβλημάτων, η ικανότητα συνεργασίας με τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, η αποδοτικότητα στο εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η λήψη αποφάσεων, η οργάνωση εκπαιδευτικών, κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων και η εν γένει συγκρότηση και η προσωπικότητα των υποψηφίων, όπως αυτή συνάγεται από τα στοιχεία των υπηρεσιακών φακέλων, το συνοπτικό βιογραφικό σημείωμα αυτών και τη συνέντευξη που πραγματοποιείται ενώπιον του ειδικού συμβουλίου επιλογής. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται σε δύο στάδια από ειδικό συμβούλιο που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και αποτελείται από: α) το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου αυτού ως Πρόεδρο, β) ένα μέλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και γ) ένα μέλος καθενός από τα Συμβούλια Επιλογής Σχολικών Συμβούλων και Διευθυντών Εκπαίδευσης. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας του συμβουλίου από διοικητικούς υπαλλήλους της Κεντρικής Υπηρεσίας του ίδιου Υπουργείου ή εκπαιδευτικούς αποσπασμένους στην υπηρεσία αυτή. Το συμβούλιο σε πρώτο στάδιο μετά από αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων επιλέγει τους καταλληλότερους σε αριθμό εξαπλάσιο των θέσεων που θα πληρωθούν, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός υποψηφίων, οι οποίοι εγγράφονται σε σχετικό πίνακα. Ακολούθως σε δεύτερο στάδιο καλεί τους προεπιλεγέντες σε συνέντευξη για την εξέταση της εν γένει συγκρότησης και προσωπικότητας των υποψηφίων. Μετά το πέρας της συνέντευξης το συμβούλιο συντάσσει αξιολογικό πίνακα των επικρατέστερων σε αριθμό τριπλάσιο των υπό προκήρυξη θέσεων με βάση και τις προτιμήσεις των υποψηφίων. Ο πίνακας αυτός, ο οποίος ισχύει για μία τριετία, κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα

της Κυβερνήσεως. Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βάση τη σειρά αξιολόγησης και τις δηλώσεις προτίμησης των υποψηφίων διορίζει τους περιφερειακούς διευθυντές και τοποθετεί αυτούς στις υφιστάμενες κενές θέσεις με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι αποχωρούντες Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης επανέρχονται στις θέσεις που κατείχαν πριν από το διορισμό τους.»

2. Οι Προϊστάμενοι των Γραφείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Φυσικής Αγωγής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιών, καθώς και οι Διευθυντές των Πειραματικών Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Ενιαίων Λυκείων επιλέγονται από το έτος 2004 και εφεξής από το Ανώτερο Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατά περίπτωση. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται: α) τα προσόντα και τα κριτήρια επιλογής των προϊσταμένων των γραφείων εκπαίδευσης και των διευθυντών των πειραματικών σχολείων, στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως η υπηρεσιακή κατάσταση και η συνολική εκπαιδευτική υπηρεσία των υποψηφίων, οι μεταπτυχιακές σπουδές, η μετεκπαίδευση, η επιμόρφωση, η γνώση ξένων γλωσσών, η εμπειρία στην άσκηση διοικητικού και παιδαγωγικού έργου και η εν γένει επιστημονική και παιδαγωγική συγκρότηση αυτών, β) οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων και λοιπών δικαιολογητικών των ενδιαφερομένων, γ) η διαδικασία κρίσης, επιλογής, τοποθέτησης και μετάθεσής τους, δ) τα κριτήρια και η διαδικασία τοποθέτησης αυτών σε θέσεις εκπαιδευτικών μετά τη λήξη της θητείας τους και ε) κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Προϊστάμενοι των Τμημάτων Διοίκησης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης τοποθετούνται διοικητικοί υπάλληλοι με βαθμό Διευθυντή του κλάδου ΠΕ ή ΤΕ, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Διοικητικού Προσωπικού (Κ.Υ.Σ.Δ.Π.). Προϊστάμενοι των Τμημάτων Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης τοποθετούνται Σχολικοί Σύμβουλοι της οικείας βαθμίδας με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου Επιλογής Σχολικών Συμβούλων και μετά από πρόσκληση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την εκδήλωση ενδιαφέροντος.

4. α) Το κατά το άρθρο 14 παρ. 29 περίπτωση η' του ν. 2817/2000 προβλεπόμενο μηνιαίο επίδομα θέσης για τους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης ορίζεται από 1ης Ιουλίου 2002 σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές ή τετρακόσια σαράντα (440) ευρώ.

β) Η περίπτωση ιγ' της παραγράφου 29 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιγ. Τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, όταν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ένας από τους Προϊσταμένους των Τμημάτων Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τους Προϊσταμένους των Τμημάτων Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης αναπληρώνουν Σχολικοί Σύμβουλοι που υπηρετούν στην περιοχή της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και τον Προϊστάμενο του Τμήματος Διοίκησης διοικητικός υπάλληλος που υπηρετεί στην Πε-

ριφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης.»

5. Οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης ονομάζονται εφεξής Διευθυντές Εκπαίδευσης.

6. Ανακαλείται η αριθ. 1/7/Δ1/2026/24.4.2000 πρόσκληση ενδιαφέροντος για την επιλογή περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης και οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν δεν λαμβάνονται υπόψη.

Άρθρο 4

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

1. Σκοπός της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είναι η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης με τους μαθητές. Με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση της διδακτικής πρακτικής μέσα στην τάξη, η ποιοτική ανάπτυξη της σχολικής ζωής, η επιτάχυνση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, η άμβλυνση των ανισοτήτων λειτουργίας μεταξύ των διαφόρων σχολικών μονάδων, η μείωση της γραφειοκρατικής διαδικασίας, η ταχύτερη μετάδοση των πληροφοριών, η αρτιότερη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων, η επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος, η αποτίμηση των προσπαθειών και η κινητοποίηση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας για την αναβάθμιση του συνολικού εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Η αξιολόγηση δεν αποτελεί απλώς μία διαδικασία ελεγκτικού ή διαπιστωτικού χαρακτήρα, αλλά ανατροφοδοτεί τη διδακτική πράξη επιδιώκοντας τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσης και τη βελτίωση όλων των εκπαιδευτικών παραγόντων. Έχει ως κύριο στόχο τη διασφάλιση σε όλους τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της δυνατότητας έγκαιρης και ισότιμης πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία και γενικότερα την ισότητα ευκαιριών πρόσβασης. Αυτό συμβάλλει στον εκδημοκρατισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, αλλά και της κοινωνίας, δεδομένου ότι η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή και η πρόσβαση στη γνώση αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

2. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων ανατίθεται στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.) και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), που έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Το Κ.Ε.Ε. αναλαμβάνει την ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπων δεικτών και κριτηρίων για τη δυναμική αποτύπωση της κατάστασης, καθώς και τον έλεγχο της αξιοπιστίας του συστήματος αποτύπωσης και παρακολούθησης του εκπαιδευτικού έργου τόσο στο επίπεδο της σχολικής μονάδας και της περιφέρειας όσο και σε εθνικό επίπεδο. Επίσης συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τις εκθέσεις των Περιφερειακών Κέντρων Στήριξης και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.ΚΕ.Σ.Ε.Σ.), καθώς και τις εκθέσεις αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων που συντάσσονται από το σύλλογο διδασκόντων και συντάσσει ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, την οποία υποβάλλει στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β) Το Π.Ι. αναλαμβάνει την αξιολόγηση του εκπαιδευ-

τικού έργου και των εκπαιδευτικών με σκοπό να συμβάλει στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

γ) Το Π.Ι. και το Κ.Ε.Ε. αναλαμβάνουν, σε συνεργασία μεταξύ τους, την ανάπτυξη διαύλων που θα συμβάλλουν στη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου, αξιοποιώντας τα σχετικά δεδομένα και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών. Η διάσταση αυτή αναφέρεται και στη στήριξη των καινοτομικών προσπαθειών των σχολικών μονάδων για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Κ.Ε.Ε. ή του Συντονιστικού Συμβουλίου του Π.Ι., κατά περίπτωση, μπορεί να συγκροτούνται συμπληρωματικά Ομάδες Εργασίας από ειδικούς, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων που αναφέρονται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Στα μέλη των Ομάδων Εργασίας καταβάλλεται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους σε αυτές και για τη μετακίνησή τους εκτός έδρας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Στο Π.Ι. συνιστώνται εβδομήντα (70) επιπλέον θέσεις παρέδρων με θητεία, οι ειδικότερες των οποίων καθορίζονται με την εκδιδόμενη εκάστοτε προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων αυτών. Οι θέσεις αυτές μπορεί να αυξάνονται ή να μειώνονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών. Οι τοποθετούμενοι στις θέσεις αυτές χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Π.Ι..

Άρθρο 5

Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

1. Σκοπός της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι:

α) η ενίσχυση της αυτογνωσίας τους ως προς την επιστημονική τους συγκρότηση, την παιδαγωγική τους κατάρτιση και τη διδακτική τους ικανότητα,

β) ο σχηματισμός θεμελιωμένης εικόνας για την απόδοση στο έργο τους,

γ) η προσπάθεια βελτίωσης της προσφοράς τους στο μαθητή με την αξιοποίηση των διαπιστώσεων και οδηγιών των αξιολογητών,

δ) η επισήμανση των αδυναμιών τους στην προσφορά του διδακτικού τους έργου και η προσπάθεια εξάλειψής αυτών,

ε) η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από την αναγνώριση του έργου τους και η παροχή κινήτρων σε όσους επιθυμούν να εξελιχθούν και να υπηρετήσουν σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης,

στ) η διαπίστωση των αναγκών επιμόρφωσής τους και ο προσδιορισμός του περιεχομένου της επιμόρφωσης αυτής,

ζ) η καλλιέργεια κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης.

2. Η αξιολόγηση είναι περιοδική και αφορά όλους τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκ-

παίδευσης, με προτεραιότητα στις εξής κατηγορίες:

α) των εκπαιδευτικών για μονιμοποίηση και υπηρεσιακή εξέλιξη,

β) των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών που πρόκειται να κριθούν για την κάλυψη θέσεων στελεχών της εκπαίδευσης,

γ) των στελεχών εκπαίδευσης,

δ) των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να αξιολογηθούν και

ε) κάθε άλλη περίπτωση που ήθελε κριθεί αναγκαία.

3. Η διαδικασία ατομικής αξιολόγησης (με ατομικές εκθέσεις) των εκπαιδευτικών διαμορφώνεται ως εξής:

α) Πριν από τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης υποβάλλεται στο κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο αξιολόγησης, μετά από πρόσκλησή του και σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών, έκθεση προσωπικής αυτοαξιολόγησης του αξιολογούμενου εκπαιδευτικού, βάσει των στοιχείων αξιολόγησης, αλλά χωρίς αριθμητική βαθμολογία. Παράλειψη υποβολής της έκθεσης αυτής σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζει τη διαδικασία της αξιολόγησης.

β) Ο εκπαιδευτικός αξιολογείται από το Διευθυντή της σχολικής μονάδας και τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο.

γ) Ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας ή Σχολικού Εργαστηριακού Κέντρου (Σ.Ε.Κ.) αξιολογείται από τον προϊστάμενο Γραφείου ή από το Διευθυντή Εκπαίδευσης, στην περίπτωση που δεν λειτουργεί Γραφείο, και τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο.

δ) Ο Προϊστάμενος Γραφείου αξιολογείται από τον αρμόδιο Διευθυντή Εκπαίδευσης, ως προς το διοικητικό του έργο, και τον Προϊστάμενο του Τμήματος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης, ως προς το επιστημονικό - παιδαγωγικό του έργο.

ε) Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης αξιολογείται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό του έργο και ως προς το επιστημονικό - παιδαγωγικό του έργο από Σύμβουλο ή μόνιμο Πάρεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Π.Ι., ύστερα από εισήγηση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

στ) Ο Σχολικός Σύμβουλος αξιολογείται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης ως προς το διοικητικό του έργο και από τον Προϊστάμενο του οικείου Τμήματος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης ως προς το επιστημονικό - παιδαγωγικό του έργο.

ζ) Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης της περιφερειακής διεύθυνσης αξιολογείται ως προς το διοικητικό του έργο από τον Περιφερειακό Διευθυντή και ως προς το επιστημονικό - παιδαγωγικό του έργο από Σύμβουλο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Π.Ι., ύστερα από εισήγηση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Π.Ι., καθορίζεται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία και το περιεχόμενο της αξιολόγησης των Διευθυντών Εκπαίδευσης και των Προϊσταμένων Γραφείων Εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιών ως προς την επιστημονική και παιδαγωγική τους συγκρότηση.

5. Κάθε αξιολογούμενος κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 δικαιούται να υποβάλει ένσταση, εντός μηνός από την κοινοποίηση σε αυτόν της έκθεσης αξιολόγησης, ενώπιον της επιτροπής της επόμενης παραγράφου

και να ζητήσει είτε την τροποποίηση ορισμένων χαρακτηρισμών αυτής είτε την επανάληψη της αξιολόγησής του. Η ένσταση πρέπει να περιέχει συγκεκριμένους ουσιώδεις λόγους.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, συγκροτούνται επιτροπές ενστάσεων:

α) Ανά μία στην έδρα κάθε Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, που αποτελείται από έναν πάρεδρο, μόνιμο ή με θητεία του Π.Ι., ως πρόεδρο και δύο Διευθυντές Εκπαίδευσης ως μέλη, όταν κρίνονται ενστάσεις που αναφέρονται στο διοικητικό έργο του αξιολογηθέντος ή δύο Σχολικούς Συμβούλους, από τους οποίους ο ένας τουλάχιστον έχει την ίδια ειδικότητα με τον ενιστάμενο ως μέλη, όταν κρίνονται ενστάσεις που αναφέρονται στο επιστημονικό και παιδαγωγικό έργο του αξιολογηθέντος. Η επιτροπή αυτή κρίνει ενστάσεις που υποβάλλονται από αξιολογηθέντες εκπαιδευτικούς και διευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ..

β) Μία στο Π.Ι. που αποτελείται από ένα Σύμβουλο αυτού, ως πρόεδρο και δύο μόνιμους παρέδρους, από τους οποίους ο ένας τουλάχιστον έχει την ίδια ειδικότητα με τον ενιστάμενο, ως μέλη. Η επιτροπή αυτή κρίνει ενστάσεις που υποβάλλονται από αξιολογηθέντες Διευθυντές Εκπαίδευσης και Προϊσταμένους Γραφείων Εκπαίδευσης, Σχολικούς Συμβούλους και Προϊσταμένους των τμημάτων επιστημονικής - παιδαγωγικής καθοδήγησης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Με τις αποφάσεις συγκρότησης των επιτροπών της παρούσας παραγράφου ορίζεται η θητεία του προέδρου και των μελών αυτής, καθώς και ο γραμματέας από διοικητικούς υπαλλήλους ή εκπαιδευτικούς, αποσπασμένους στην περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης ή στο Π.Ι. αντίστοιχα.

7. Στις επιτροπές ενστάσεων δε μπορεί να μετέχει ο συντάκτης της έκθεσης αξιολόγησης, κατά της οποίας στρέφεται η ένσταση.

8. Οι επιτροπές του παρόντος άρθρου εκτιμώντας τους προβαλλόμενους λόγους αποφασίζουν αιτιολογημένα είτε την απόρριψη της ένστασης είτε την τροποποίηση ορισμένων χαρακτηρισμών και συμπερασμάτων είτε την επανάληψη της αξιολόγησης των ενισταμένων, την οποία αναθέτουν σε δύο ομοιόβαθμους του πρώτου αξιολογητή.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθορίζονται η διαδικασία, ο τύπος, ο χρόνος, το περιεχόμενο της αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.

Άρθρο 6

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με την επωνυμία Οργανισμός Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ.), που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Έργο του Ο.ΕΠ.ΕΚ. είναι:

α) Ο σχεδιασμός της επιμορφωτικής πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης και η υποβολή σχετικών προτάσεων στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β) Ο συντονισμός όλων των μορφών και τύπων της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και η εφαρμογή επιμορφωτικών δράσεων.

γ) Η κατάρτιση επιμορφωτικών προγραμμάτων, τα οποία ύστερα από την έγκρισή τους από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποιούνται από τους επιμορφωτικούς φορείς.

δ) Η ανάθεση επιμορφωτικού έργου σε αρμόδιους φορείς και η εισήγηση στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τη σύσταση αυτοτελών επιμορφωτικών κέντρων και μονάδων.

ε) Η κατανομή και η διαχείριση των πόρων που διατίθενται για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

στ) Η πιστοποίηση φορέων και τίτλων στον τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

3. Ο Οργανισμός διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καθηγητής ή αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου ή επιστήμονας αναγνωρισμένου κύρους, που διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τα μέλη του Δ.Σ. του Οργανισμού είναι:

α) Ο Αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που προεδρεύει του Τμήματος Επιμόρφωσης και Αξιολόγησης με αναπληρωτή Σύμβουλο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που ορίζεται από το Συντονιστικό Συμβούλιο αυτού.

β) Ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.), που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το Δ.Σ. του Κέντρου αυτού.

γ) Δύο διακεκριμένοι επιστήμονες με ειδικευση και εμπειρία στον τομέα της διαρκούς εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με την απόφαση συγκρότησης.

δ) Ένας εκπαιδευτικός της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ένας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που υποδεικνύονται με τους αναπληρωτές τους από τις οικείες δευτεροβάθμιες οργανώσεις των εκπαιδευτικών, καθώς και ένας εκπαιδευτικός της ιδιωτικής εκπαίδευσης, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Ελλάδας (Ο.Ι.Ε.Λ.Ε.).

4. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. του Οργανισμού είναι τριετής και η συγκρότηση αυτού γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με την οποία ορίζεται και ο γραμματέας του από υπαλλήλους του Οργανισμού ή αποσπασμένους διοικητικούς υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς.

5. Για τη διοικητική στήριξη του έργου του Ο.ΕΠ.ΕΚ. μπορεί να αποσπώνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων διοικητικοί υπάλληλοι και εκπαιδευτικοί του ίδιου Υπουργείου. Για την απόσπαση εκπαιδευτικών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 6 του ν. 2740/1997 (ΦΕΚ 186 Α') και για την απόσπαση διοικητικών υπαλλήλων οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α').

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών συνιστώνται οι αναγκαίες θέσεις επιστημονικού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού στον Ο.ΕΠ.ΕΚ. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου και καθορίζονται τα προσόντα και η διαδικασία πρόσληψης αυτών.

7. Ο Ο.Ε.Π.Ε.Κ. επιχορηγείται με πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθώς και από χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8. Για την πραγματοποίηση των σκοπών του ο Ο.Ε.Π.Ε.Κ. μπορεί να συνεργάζεται με το Π.Ι., το Κ.Ε.Ε., με δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, με ελληνικούς και ξένους φορείς επιμόρφωσης, με ελληνικά και ξένα Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. και Ερευνητικά Κέντρα και να προβαίνει σε ανταλλαγές ειδικών επιστημόνων.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Π.Ε.Κ., καθορίζονται:

α) οι ειδικότερα επιδιωκόμενοι σκοποί του οργανισμού,

β) οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου και του προέδρου αυτού,

γ) ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του οργανισμού.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ρυθμίζονται:

α) η διάρθρωση των υπηρεσιών του Ο.Ε.Π.Ε.Κ. και η υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων αυτού,

β) η διαχείριση της περιουσίας και των πόρων αυτού,

γ) κάθε άλλο σχετικό θέμα που αναφέρεται στην οργάνωση και λειτουργία του.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στον Πρόεδρο για την απασχόλησή του στον Οργανισμό, στα μέλη του Δ.Σ. για την πρόσθετη απασχόλησή τους, στον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. για οδοιπορικά έξοδα και κίνησή τους εκτός έδρας.

12. Ο Πρόεδρος του Ο.Ε.Π.Ε.Κ., όταν είναι καθηγητής ή αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου πλήρους απασχόλησης, διατηρεί την ιδιότητά του αυτή.

Άρθρο 7

Υπηρεσιακά Συμβούλια και Συμβούλια Επιλογής

1. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της περίπτωσης ιδ' της παραγράφου 29 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 αντικαθίστανται ως εξής:

«Πρόεδρος του Ανώτερου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε.) και του Ανώτερου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε.) είναι ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης και Αντιπρόεδρος ο Προϊστάμενος του Τμήματος Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης της οικείας βαθμίδας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Μέλη του καθενός από τα Ανώτερα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια ορίζονται ένας Διευθυντής εκπαίδευσης της αντίστοιχης βαθμίδας των νομών ή νομαρχιών, καθώς και δύο αιρετοί εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών της αντίστοιχης βαθμίδας, που ανήκουν οργανικά στα σχολεία της περιοχής της περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, αναπληρούμενοι από δύο αναπληρωματικούς εκπροσώπους.»

2. Η περίπτωση ιστ' της παραγράφου 29 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιστ. Τα Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε., Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε. και Π.Υ.Σ.ΔΙ.Π.

συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με διετή θητεία. Η πρώτη συγκρότηση αυτών γίνεται εντός μηνός από τη συγκρότηση και λειτουργία των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και η θητεία των μελών τους λήγει την 31.12.2002. Αναπληρωματικά μέλη των τακτικών μελών ορίζονται: α) του προέδρου διευθυντής εκπαίδευσης της οικείας βαθμίδας των νομών ή νομαρχιών της περιοχής της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, β) του αντιπροέδρου Σχολικός Σύμβουλος της οικείας βαθμίδας, γ) του διευθυντή εκπαίδευσης άλλος διευθυντής εκπαίδευσης της οικείας βαθμίδας, δ) του προέδρου του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Διοικητικού Προσωπικού (Π.Υ.Σ.ΔΙ.Π.) ο προϊστάμενος του τμήματος διοίκησης της περιφερειακής διεύθυνσης και ε) των τακτικών μελών του Π.Υ.Σ.ΔΙ.Π. ομοιόβαθμοι διοικητικοί υπάλληλοι που υπηρετούν στις υπηρεσιακές μονάδες της περιοχής της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Γραμματέας κάθε συμβουλίου ορίζεται, με την απόφαση συγκρότησης, διοικητικός υπάλληλος ή εκπαιδευτικός που υπηρετεί στην Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης, αναπληρούμενος από διοικητικό υπάλληλο ή εκπαιδευτικό της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.»

3. Η περίπτωση β' της παραγράφου 31 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Τα κατά την προηγούμενη περίπτωση Συμβούλια είναι επταμελή και αποτελούνται από:

αα) δύο μέλη Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, που προτείνονται με τους αναπληρωτές τους από το Πρυτανικό Συμβούλιο του οικείου Πανεπιστημίου, στο οποίο απευθύνεται εγγράφως ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,

ββ) δύο Συμβούλους ή μόνιμους Παρέδρους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με την απόφαση συγκρότησης,

γγ) τους δύο αιρετούς εκπροσώπους των κλάδων των εκπαιδευτικών των Κεντρικών Υπηρεσιακών Συμβουλίων της αντίστοιχης βαθμίδας, που αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους,

δδ) ένα Σχολικό Σύμβουλο της οικείας βαθμίδας για τα Συμβούλια Επιλογής Σχολικών Συμβούλων ή ένα Διευθυντή Εκπαίδευσης της οικείας βαθμίδας για τα Συμβούλια Επιλογής Διευθυντών Εκπαίδευσης, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με την απόφαση συγκρότησης των Συμβουλίων αυτών.»

4. Το Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε. και το Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε. είναι αντιστοίχως αρμόδια για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού δικαίου των προϊσταμένων των Γραφείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Φυσικής Αγωγής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Μέχρι τη συγκρότηση των συμβουλίων αυτών, τα αντίστοιχα θέματα ανήκουν στην αρμοδιότητα των μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αρμόδιων συμβουλίων.

Άρθρο 8

Οργανωτικά θέματα υπηρεσιών και σχολικών μονάδων

1. Σε καθεμία από τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δ' Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Β' Θεσσαλονίκης συνιστάται και λειτουργεί Γραφείο Φυσικής Αγωγής.

2. α) Σε κάθε ιδρυόμενο κατά τις διατάξεις του άρθρου 111 παρ. 13 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) αποσπώνται εκπαι-

δευτικοί πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη λειτουργία αυτού, από τους οποίους ένας ορίζεται ως υπεύθυνος αυτού.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους υπευθύνους των Κ.Π.Ε. και τους εκπαιδευτικούς που αποσπώνται στα Κ.Π.Ε. και στις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως υπεύθυνοι της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, για πρόσθετη απασχόλησή τους, καθώς και το ύψος της επιχορήγησης αυτών από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για τις λειτουργικές δαπάνες και ο τρόπος διαχείρισης αυτών. Κάθε άλλη διάταξη, που προβλέπει τη χορήγηση υπερωριακής αποζημίωσης ή άλλης αμοιβής για πρόσθετη απασχόληση για τον ίδιο λόγο, καταργείται.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται ο αριθμός των αποσπώμενων εκπαιδευτικών σε κάθε Κ.Π.Ε., των υπευθύνων Κ.Π.Ε. και των υπευθύνων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η διάρκεια απόσπασης αυτών, καθώς και τα Προσόντα, τα κριτήρια, τα όργανα και η διαδικασία επιλογής τους, τα όργανα και η διαδικασία απόσπασής τους και οι λόγοι ανάκλησης της απόσπασης αυτών.

3. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζονται οι ειδικότεροι σκοποί των ΚΕ.ΣΥ.Π. και των Γραφείων Σ.Ε.Π., η διοικητική τους εξάρτηση, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας τους, ο αριθμός των εκπαιδευτικών που αποσπώνται σε κάθε ΚΕ.ΣΥ.Π. και κάθε Γραφείο Σ.Ε.Π., η διάρκεια της απόσπασης και τα ειδικότερα καθήκοντα αυτών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους υπευθύνους των ΚΕ.ΣΥ.Π. και στους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν με απόσπαση στα ΚΕ.ΣΥ.Π. και τα Γραφεία για πρόσθετη απασχόλησή τους. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι έδρες των ΚΕ.ΣΥ.Π. και τα σχολεία, στα οποία λειτουργούν Γραφεία Σ.Ε.Π., τα προσόντα των αποσπώμενων εκπαιδευτικών στα ΚΕ.ΣΥ.Π. και τα Γραφεία Σ.Ε.Π., τα κριτήρια, τα όργανα και η διαδικασία επιλογής τους, τα όργανα και η διαδικασία απόσπασής τους και οι λόγοι ανάκλησης της απόσπασης αυτών.

Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συνιστάται Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για τη διοικητική εποπτεία του ΚΕ.ΣΥ.Π. και Γραφείων Σ.Ε.Π., καθώς και των άλλων εκπαιδευτικών καινοτομιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα θέματα διάρθρωσης της Διεύθυνσης σε τμήματα, στελέχωσης της και καθορισμού των αρμοδιοτήτων της.»

4. α) Σε κάθε Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης συνιστάται και λειτουργεί Εργαστηριακό Κέντρο Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Φ.Ε.), που αποτελεί κέντρο έρευνας, τεχνικής και οργανωτικής υποστήριξης της εργα-

στηριακής διδασκαλίας των φυσικών μαθημάτων, παροχής συμβουλών για την οργάνωση των σχολικών εργαστηρίων στις σχολικές μονάδες, της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τη λειτουργία των οποίων εποπτεύει. Για τη λειτουργία του Ε.Κ.Φ.Ε. αποσπάται ένας εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ4 ως υπεύθυνος αυτού. Στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στις οποίες υπάγεται μεγάλος αριθμός σχολείων, μπορεί να λειτουργούν και περισσότερα του ενός Ε.Κ.Φ.Ε., τα οποία συνιστώνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας και οι αρμοδιότητες των Ε.Κ.Φ.Ε., τα προσόντα, τα όργανα, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των υπευθύνων τους, τα όργανα και η διαδικασία απόσπασης αυτών, η διάρκεια απόσπασης και οι λόγοι ανάκλησης αυτής.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των υπευθύνων Ε.Κ.Φ.Ε. για πρόσθετη απασχόλησή τους.

5. α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών μπορεί να ιδρύονται στις Διευθύνσεις και τα Γραφεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κέντρα Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών (ΠΛΗ.ΝΕ.Τ.), σκοπός των οποίων είναι η στήριξη της διδασκαλίας και της εφαρμογής της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για τη λειτουργία κάθε Κέντρου ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. αποσπάται ένας εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ19 ή ΠΕ20 ως υπεύθυνος αυτού.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας και οι αρμοδιότητες των ΠΛΗ.ΝΕ.Τ., τα προσόντα, τα κριτήρια, τα όργανα και η διαδικασία επιλογής των υπευθύνων τους, τα όργανα και η διαδικασία απόσπασης αυτών, η διάρκεια απόσπασης και οι λόγοι ανάκλησης αυτής.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των υπευθύνων των Κέντρων ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. για πρόσθετη απασχόλησή τους.

6. Για την επιλογή των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που παρακολουθούν προγράμματα μετεκπαίδευσης σε θέματα ειδικής αγωγής στα Διδασκαλεία Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4, κεφάλαιο Ε', παράγραφος 3 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α'), συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων επιτροπή επιλογής από ειδικούς. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2327/1995.

7. Το επίδομα εξωδιδακτικής απασχόλησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α'), όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, αυξάνεται από 1ης Οκτωβρίου 2001 κατά δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) δραχμές ή σαράντα τέσσερα (44) ευρώ.

8. Καταργούνται οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 1566/1985 και η υπεραριθμία δασκάλων, που προκύπτει από την κατάργηση ή συγχώνευση δημοτικών σχολείων, ρυθμίζεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις για τους λοιπούς εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

9. Στην παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση που η οικεία δημοτική επιτροπή δεν συγκροτεί σε εύλογο χρονικό διάστημα τη σχολική επιτροπή δημοσίου σχολείου, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας περιφέρειας απευθύνει σχετικό έγγραφο στον οικείο Ο.Τ.Α. και στο διοικητικό συμβούλιο γονέων για την υπόδειξη των εκπροσώπων τους εντός τακτής προθεσμίας. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας περιφέρειας συγκροτεί τη σχολική επιτροπή, ορίζοντας κατά την κρίση του ως μέλη αυτής, έναν δημότη και έναν από τους γονείς των μαθητών του σχολείου.»

10. Άδειες ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Τ.Ε.Ε. ή προσθήκης τομέων και ειδικοτήτων σε αυτά, που δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι 20.10.2001, ισχύουν για το σχολικό έτος 2001 - 2002.

Άρθρο 9

Θέματα εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού

1. α) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται εντός του μηνός Μαΐου κάθε έτους μετά από γνώμη του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.), καθορίζεται ο αριθμός των εκπαιδευτικών αδειών, που θα χορηγηθούν για το επόμενο σχολικό έτος στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών και κατανέμεται ο αριθμός αυτός κατά βαθμίδες της εκπαίδευσης και επιστημονικά αντικείμενα. Για τον καθορισμό αυτόν προηγείται έρευνα του Κ.Ε.Ε., σε συνεργασία και με άλλους φορείς για τον προγραμματισμό των αναγκών της εκπαίδευσης για την πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με τις εξελίξεις των επιστημών και τις υφιστάμενες ανάγκες.

β) Οι εκπαιδευτικοί που έτυχαν εκπαιδευτικής άδειας υποχρεούνται να υποβάλλουν στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου λεπτομερή έκθεση προόδου των σπουδών, που εκδίδεται από τον υπεύθυνο ή επόπτη των σπουδών τους καθηγητή, η οποία περιλαμβάνει περιγραφή της πορείας των σπουδών τους, καταγραφή των ερευνητικών ή άλλων εργασιών που τους ανατέθηκαν, αξιολόγηση της συμμετοχής τους στα προγράμματα, στα οποία έχουν ενταχθεί, ικανοποιητική ή όχι ανταπόκριση στην ανελλιπή φοίτηση και στην εκπλήρωση των λοιπών υποχρεώσεων, καθώς και πρόταση για τυχόν συνέχιση της εκπαιδευτικής άδειας. Οι εκθέσεις προόδου εξετάζονται από το οικείο υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο εισηγείται την παράταση ή διακοπή της εκπαιδευτικής άδειας.

γ) Μετά τη λήξη της εκπαιδευτικής άδειας ο εκπαιδευτικός υποχρεούται να καταθέσει στο Κ.Ε.Ε., εντός έτους το αργότερο, τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών και αντίγραφο της διπλωματικής εργασίας ή διδακτορικής διατριβής.

δ) Ο εκπαιδευτικός μετά τη λήξη της εκπαιδευτικής άδειας του υποχρεούται να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην εκπαίδευση της βαθμίδας που ανήκει ή άλλης βαθμίδας για χρονικό διάστημα τριπλάσιο του χρόνου της εκπαιδευτικής άδειας του και πάντως όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών. Από το συνολικό χρονικό διάστημα πέντε (5) τουλάχιστον έτη πρέπει να διανυθούν στην εκπαιδευτική βαθμίδα, στην οποία ανήκε ο εκπαιδευτικός κατά την αρχική χορήγηση της εκπαιδευτικής άδειας. Για εξαιρετικούς λόγους που ανάγονται στο δημόσιο συμφέ-

ρον μπορεί ο εκπαιδευτικός να απαλλαγεί μερικά από την υποχρέωση προσφοράς των υπηρεσιών του στην ίδια εκπαιδευτική βαθμίδα, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

ε) Στις περιπτώσεις υπαίτιας ή αθέτησης των υποχρεώσεων των προηγούμενων περιπτώσεων γ' και δ' επιστρέφονται οι καταβληθείσες πρόσθετες αποζημιώσεις, καθώς και οι καταβληθείσες αποδοχές, ολικά ή μερικά, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου για τη χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών υπηρεσιακού συμβουλίου.

στ) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα και η διαδικασία για τη χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών στους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα κριτήρια επιλογής, η διάρκεια και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους διατελούντες σε εκπαιδευτική άδεια σε ποσοστό επί των αποδοχών τους εντός των ορίων του άρθρου 58 του ν. 2683/1999. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος αυτού εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του ν. 2683/1999 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 2721/1999 (ΦΕΚ 112 Α').

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι για τη χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας, οι προθεσμίες υποβολής τους, τα συλλογικά όργανα που γνωμοδοτούν για τη χορήγηση των αδειών αυτών, οι προθεσμίες, τα κριτήρια κρίσης, αξιολόγησης και επιλογής των υποψηφίων.

2. Για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που αποσπώνται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και τα Γραφεία των Περιφερειακών Διευθύνσεων και των Διευθύνσεων και Γραφείων Εκπαίδευσης υπολογίζονται ως μονάδες μετάθεσης, για το χρονικό διάστημα της απόσπασής τους, οι προβλεπόμενες για τη σχολική μονάδα, στην οποία ανήκουν οργανικά. Σε κάθε άλλη περίπτωση απόσπασης υπολογίζονται ως μονάδες μετάθεσης οι προβλεπόμενες για τη σχολική μονάδα, στην οποία αποσπάται ο εκπαιδευτικός και προκειμένου για απόσπαση σε υπηρεσία οι προβλεπόμενες μονάδες για την πλησιέστερη σχολική μονάδα. Οι διατάξεις της παρούσας περίπτωσης ισχύουν από την έναρξη του σχολικού έτους 2002 - 2003.

3. Στα στελέχη πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χορηγείται από 1ης Ιουλίου 2002, για τη διάρκεια της θητείας τους, μηνιαίο επίδομα ειδικής απασχόλησης ως εξής:

α) Στους σχολικούς συμβούλους προσχολικής αγωγής, δημοτικής εκπαίδευσης, ειδικής αγωγής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στους διευθυντές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των νομών και νομαρχιών, στους προϊσταμένους των Γραφείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, φυσικής αγωγής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και στους διευθυντές των ενιαίων λυκείων και των Τ.Ε.Ε., δραχμών ογδόντα χιλιάδων (80.000) ή διακοσίων τριάντα πέντε (235) ευρώ.

β) Στους διευθυντές γυμνασίων, τετραθέσιων και άνω

δημοτικών σχολείων και Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων (Σ.Ε.Κ.), δραχμών εξήντα χιλιάδων (60.000) ή εκατόν εβδομήντα έξι (176) ευρώ.

γ) Στους υποδιευθυντές σχολικών μονάδων, υπεύθυνους τομέων Σ.Ε.Κ., προϊσταμένους τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και προϊσταμένους μονοθέσιων, διθέσιων και τριθέσιων δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, δραχμών τριάντα χιλιάδων (30.000) ή ογδόντα οκτώ (88) ευρώ.

4. Το μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης του άρθρου 14 του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α΄) των σχολικών συμβούλων, που τοποθετούνται ως προϊστάμενοι των τμημάτων επιστημονικής-παιδαγωγικής καθοδήγησης των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, αναπροσαρμόζεται από 1ης Ιουλίου 2002 στο ποσό των ογδόντα χιλιάδων (80.000) δραχμών ή διακοσίων τριάντα πέντε (235) ευρώ.

5. Η προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 17 του κώδικα κατάστασης δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων για την ορκωμοσία και την ανάληψη υπηρεσίας των διοριζόμενων, μπορεί να παρατείνεται για τους διοριζόμενους εκπαιδευτικούς μέχρι την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους από το διορισμό τους.

6. Διευθυντές των σχολείων του Αρμενικού Κιανού Σταυρού μπορεί να ορίζονται και οι προσλαμβανόμενοι εκπαιδευτικοί στα σχολεία αυτά με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 2517/1997 (ΦΕΚ 160 Α΄).

7. Οι υποψήφιοι με έλλειψη φυσικών δεξιοτήτων, στη διαδικασία πλήρωσης θέσεων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετέχουν στο διαγωνισμό μαζί με τους άλλους υποψηφίους όπως κατά τα λοιπά ορίζεται στη με αρ. ΔΙΠΠ/Φ.ΑΣ.2.1/ οικ10344 (ΦΕΚ 594 Β΄) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

8. Μέσα σε ένα τρίμηνο από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μπορεί να διεξαχθεί συμπληρωματικός διαγωνισμός με έκδοση συμπληρωματικής προκήρυξης των αριθ. 9/ΙΠ/2001 (ΦΕΚ 103 - Τεύχος Προκηρύξεων) και 10/2Π/2001 (ΦΕΚ 102 - Τεύχος Προκηρύξεων) προκηρύξεων του Α.Σ.Ε.Π.. Στο διαγωνισμό αυτόν οι υποψήφιοι θα διαγωνισθούν σε διαφορετικά, αλλά ισοδύναμη επιστημονικής βαρύτητας θέματα. Διοριστέοι κρίνονται όσοι από τους υποψηφίους συγκεντρώσουν βαθμολογία ίση τουλάχιστον με τη βαθμολογία του τελευταίου διοριστέου των πινάκων κατάταξης του προηγούμενου διαγωνισμού.

9. Συνιστάται μία (1) επιπλέον θέση συμβούλου του Π.Ι., ειδικευμένου σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και οι θέσεις συμβούλων του Π.Ι. αυξάνονται σε τριάντα δύο (32).

10. Η κατά το άρθρο 8 παρ. 1 του ν.2817/2000 διάθεση εκπαιδευτικών σε άλλα σχολεία για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου γίνεται και από σχολεία της πρωτοβάθμιας σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αντίστροφα, με απόφαση του οικείου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης.

Άρθρο 10 **Διδακτικά βιβλία**

Οι βοηθητικές εργασίες αποθήκευσης, συσκευασίας, φόρτωσης, εκφόρτωσης κ.λπ. των διδακτικών βιβλίων

αρμοδιότητας του Οργανισμού Έκδοσης Διδακτικών Βιβλίων (Ο.Ε.Δ.Β.) μπορεί να ανατίθενται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Ε.Δ.Β., τηρουμένων των κειμένων διατάξεων.

Άρθρο 11 **Σχολικές βιβλιοθήκες**

1. Για τη λειτουργία των κατά το άρθρο 43 του ν. 1566/1985 Σχολικών Βιβλιοθηκών συνιστώνται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πενήντα (50) θέσεις του κλάδου ΠΕ βιβλιοθηκονόμων και πενήντα (50) θέσεις του κλάδου ΤΕ βιβλιοθηκονομίας.

2. Τυπικά προσόντα διορισμού στις θέσεις του κλάδου ΠΕ ορίζονται το πτυχίο Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας ή Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή ισότιμο και αντίστοιχο της αλλοδαπής και του κλάδου ΤΕ το πτυχίο Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας ή Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο και αντίστοιχο της αλλοδαπής. Στην περίπτωση έλλειψης υποψηφίων με τα προσόντα αυτά μπορεί να γίνονται δεκτοί και οι έχοντες τα προσόντα που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του π.δ.50/2001 (ΦΕΚ 39 Α΄) για το διορισμό υποψηφίων σε θέσεις του κλάδου βιβλιοθηκονόμων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, μπορεί να αυξάνονται οι συνιστώμενες θέσεις ανάλογα με τις ανάγκες των Σχολικών Βιβλιοθηκών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τοποθετούνται οι διοριζόμενοι στις θέσεις βιβλιοθηκονόμων σε σχολικές μονάδες, στις οποίες λειτουργούν Σχολικές Βιβλιοθήκες.

5. Αρμόδια συμβούλια για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού δικαίου των βιβλιοθηκονόμων είναι το Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Διοικητικού Προσωπικού (Κ.Υ.Σ.ΔΙ.Π.) και τα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια Διοικητικού Προσωπικού (Π.Υ.Σ.ΔΙ.Π.), οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίζονται κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 παρ. 29, περίπτωση ιζ΄ του ν. 2817/2000.

Άρθρο 12 **Ρύθμιση άλλων θεμάτων**

1. Στο εδάφιο β΄ της παραγράφου 13 του άρθρου 1 του ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188 Α΄), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α΄), μετά τη φράση «ο οποίος επιθυμεί να συμμετάσχει» προστίθεται η φράση «τα αμέσως δύο (2) επόμενα σχολικά έτη από αυτό της αποφοίτησής του» και στο τέλος του ίδιου εδαφίου προστίθεται περίοδος ως ακολούθως:

«Στην περίπτωση που ο κάτοχος απολυτηρίου ενιαίου λυκείου λάβει μέρος στις γραπτές εξετάσεις των μαθημάτων της τελευταίας τάξης του ενιαίου λυκείου που εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο μετά την παρέλευση δύο σχολικών ετών από αυτό που απέκτησε το απολυτήριο του, βαθμός πρόσβασης των μαθημάτων αυτών είναι ο γραπτός βαθμός στις τελευταίες αυτές εξετάσεις και γενικός βαθμός πρόσβασης είναι ο μέσος όρος των γραπτών βαθμών.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης ι του εδαφίου α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188

Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α'), προστίθεται περίοδος ως εξής:

«Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται και ελάχιστος γενικός βαθμός πρόσβασης ως προϋπόθεση συμμετοχής του υποψηφίου στη διαδικασία επιλογής των εισαγομένων στα Πανεπιστήμια, στα Τ.Ε.Ι. στην Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ./Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. και στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών των Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Σ.Τ.Ε.).»

3. Η παράγραφος 12 του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«12. Μαθητές των δύο τελευταίων τάξεων εσπερινών ενιαίων λυκείων, κατ' εξαίρεση των οικείων διατάξεων, μπορούν, μετά από αίτησή τους που υποβάλλεται στο οικείο λύκειο το αργότερο μέχρι 20 Απριλίου, να εξετάζονται σε επίπεδο σχολικής μονάδας σε όλα τα μαθήματα της τελευταίας τάξης ή και των δύο τελευταίων τάξεων που εξετάζονται γραπτά, χωρίς να έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όσοι αποκτούν το απολυτήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας και πληρούν τις προϋποθέσεις του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού του παρόντος νόμου, μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, εφόσον λάβουν μέρος στις εξετάσεις όλων των μαθημάτων της τελευταίας τάξης των εσπερινών ενιαίων λυκείων που εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο, οποιοδήποτε άλλο έτος από αυτό της αποφοίτησής τους. Οι διατάξεις της περίπτωσης ii του εδαφίου α' της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997, όπως αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 2 του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται αναλόγως στην περίπτωση αυτήν.»

4. Η αστική εταιρία ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ, που συστάθηκε από Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι., βάσει του από 12 Σεπτεμβρίου 2000 καταστατικού σύστασης αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας (αριθμός καταθέσεως στο Πρωτοδικείο Αθηνών 13.392/28.9.2000) δύναται να επιχορηγείται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για σκοπούς που αφορούν τις ευρύτερες δικτυακές ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας της χώρας στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι σχετικές επιχορηγήσεις θεωρούνται δημόσιες δαπάνες κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του ν.δ. 2957/1954, καθώς και του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 2515/1997 και βαρύνουν τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

Άρθρο 13 Ιδιωτικά σχολεία

1. Οι παράγραφοι 2, 3, 4 του άρθρου 30 του ν. 682/1977 (ΦΕΚ 244 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί του πίνακα Β' προτείνονται προς πρόσληψη από τον ιδιοκτήτη του ιδιωτικού σχολείου και μετά την έγκριση της πρότασης από τον Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης ή Προϊστάμενο του οικείου Γραφείου Εκπαίδευσης συνάπτουν σύμβαση ορισμένου χρόνου, η οποία αρχίζει από την ημέρα παροχής των υπηρεσιών από τον εκπαιδευτικό και λήγει την 31η Αυγούστου του δεύτερου έτους από την πρόσληψή του. Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους υπηρεσίας ή κατά τη

λήξη της διετίας ο ιδιοκτήτης μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση, με καταβολή αποζημίωσης δύο μηνών στον εκπαιδευτικό. Μετά την πάροδο της διετίας και εφόσον η σύμβαση δεν καταγγελθεί κατά τα ανωτέρω, ανανεώνεται αυτοδικαίως για τέσσερα ακόμη έτη.

3. α) Μετά την πάροδο της τετραετίας η σύμβαση μετατρέπεται αυτοδικαίως σε αορίστου χρόνου, οπότε είναι δυνατόν να καταγγελθεί μόνο για τους λόγους που προβλέπονται από:

i. Τα εδάφια α' έως ε' του άρθρου 33 παρ. 4 του παρόντος.

ii. Το άρθρο 11 του ν. 1351/1983 παρ. 1 εδ. Δ' (ΦΕΚ 56 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 62 παρ. 5 του ν. 1566/1985.

iii. Εφόσον υπάρχει διαταραχή του εκπαιδευτικού κλίματος στο σχολείο λόγω αδυναμίας συνεργασίας εργοδότη - εκπαιδευτικού. Το γεγονός της διαταραχής διαπιστώνεται μετά από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία συγκροτείται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Διεύθυνσης και στην οποία συμμετέχουν ένας Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Τμήματος Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης με αρμοδιότητα στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, ως Πρόεδρος, ένας εκπρόσωπος της ΟΙΕΛΕ και ένας εκπρόσωπος της αντιπροσωπευτικότερης εργοδοτικής οργανώσεως ιδιοκτητών ιδιωτικών σχολείων. Εάν δεν υπάρχει Πρόεδρος του Τμήματος Αξιολόγησης μπορεί να ορίζεται ως Πρόεδρος της Επιτροπής Πρόεδρος άλλου Τμήματος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Η πρόταση της επιτροπής αυτής εκτελείται με απόφαση του διευθυντή της οικείας διεύθυνσης εκπαίδευσης. Σε περίπτωση απόλυσης για το λόγο αυτόν καταβάλλεται στους απολυμένους εκπαιδευτικούς η προβλεπόμενη αποζημίωση από το άρθρο 30 παρ. 5 του ν. 682/1977.

β) Κατά τη λήξη της τετραετίας ο ιδιοκτήτης του ιδιωτικού σχολείου μπορεί να καταγγείλει χωρίς αιτιολογία τη σύμβαση μόνο για το 33% των εκπαιδευτικών οι οποίοι συμπληρώνουν εξαετή υπηρεσία.

Σε περίπτωση κατά την οποία εξαιτία συμπληρώνουν δύο εκπαιδευτικοί μπορεί να καταγγέλλεται η σύμβαση ενός από αυτούς. Σε περίπτωση κατά την οποία εξαιτία συμπληρώνει ένας μόνο εκπαιδευτικός και σε διάστημα έως δύο ετών από τη συμπλήρωση της εξαετίας συμπληρώσει εξαιτία και άλλος εκπαιδευτικός του σχολείου, είναι δυνατή η καταγγελία της σύμβασης ενός από τους δύο.

4. Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί του πίνακα Α' του άρθρου 28 του παρόντος προτείνονται για πρόσληψη από τον ιδιοκτήτη του ιδιωτικού σχολείου και μετά την έγκριση της πρότασης από τον αρμόδιο Διευθυντή Εκπαίδευσης συνάπτουν σύμβαση ορισμένου χρόνου, η οποία αρχίζει από την ημέρα παροχής των υπηρεσιών από τον εκπαιδευτικό και λήγει την 31η Αυγούστου του έκτου έτους από την πρόσληψή του. Κατά τη λήξη της εξαετίας και εφόσον η σύμβαση δεν καταγγελθεί σύμφωνα με το εδάφιο β' της παραγράφου 3 μετατρέπεται σε αορίστου χρόνου, οπότε είναι δυνατόν να καταγγελθεί σύμφωνα με το εδάφιο α' της ίδιας παραγράφου.»

2. α) Ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί όλων των κλάδων και ειδικοτήτων των ιδιωτικών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που απολύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφόσον έχουν προσληφθεί σε ιδιωτικό σχολείο πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1997 και έχουν συμπληρώσει κατά το

χρόνο απόλυσής τους εξαιτη υπηρεσία στις σχολικές μονάδες αυτές, προσλαμβάνονται στη δημόσια εκπαίδευση, χωρίς να απαιτείται ο διορισμός συγχρόνων τους από τον πίνακα διοριστέων του ν. 1566/1985.

β) Οι απολυόμενοι, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί που έχουν προσληφθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 1997 εγγράφονται, μετά από αίτησή τους, στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών του άρθρου 1 παρ. 7 εδ. γ' του ν. 2942/2001 (ΦΕΚ 202 Α') με αναγνώριση της προϋπηρεσίας τους στην ιδιωτική εκπαίδευση. Δυνατότητα εγγραφής στους πίνακες αυτούς δεν έχουν οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί των οποίων η σχέση εργασίας λύεται λόγω παραίτησης.

γ) Δεν θίγονται οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 14 του ν. 2740/1999 (ΦΕΚ 186 Α').

δ) Σε κάθε περίπτωση, η ύπαρξη αρνητικής έκθεσης αξιολόγησης, μη υποκείμενης σε ένσταση, αποτελεί κώλυμα πρόσληψης των απολυόμενων ιδιωτικών εκπαιδευτικών στη δημόσια εκπαίδευση.

ε) Το εδάφιο στ' της παρ. 4 του άρθρου 33 του ν. 682/1997 καταργείται.

3. Οι προσλαμβανόμενοι ή απασχολούμενοι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, ως μετακλητοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι με σχέση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή με ανάθεση έργου, εφόσον είναι εκπαιδευτικοί των ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναπληρώνονται στα διδακτικά τους καθήκοντα με πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών κατά τις διατάξεις του άρθρου 35 παρ. 4 του ν. 682/1977.

4. Δεν επιτρέπεται, διαρκούντος του σχολικού έτους, ο διορισμός ιδιωτικού εκπαιδευτικού σε άλλο ιδιωτικό σχολείο από αυτό του αρχικού διορισμού του.

Άρθρο 14

Θέματα μειονοτικών σχολείων

1. Η παρ. 19 του άρθρου 9 του ν. 2817/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«19. α) Οι σχολικές εφορείες των μειονοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι τριμελείς και συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, με την οποία ορίζεται και ο Πρόεδρος αυτών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 694/1977 (ΦΕΚ 264 Α').

β) Σε ειδικές περιπτώσεις οι σχολικές εφορείες των μειονοτικών σχολείων μπορεί να επιχορηγούνται από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την κάλυψη αντίστοιχων δαπανών κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

γ) Όπου στις κείμενες διατάξεις για τα μειονοτικά σχολεία αναφέρεται ο νομάρχης, νοείται ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας και όπου αναφέρεται ο Επιθεωρητής Μειονοτικής Εκπαίδευσης, νοείται ο Συντονιστής Μειονοτικής Εκπαίδευσης.»

2. Στα διθέσια και πάνω μειονοτικά δημοτικά σχολεία τοποθετείται υποδιευθυντής, ανεξάρτητα από τον αριθμό τμημάτων που λειτουργούν, στον οποίο καταβάλλεται το επίδομα θέσης που προβλέπεται από το άρθρο 14 παράγραφος 1 περίπτωση Β' εδάφιο ζ' του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α').

Άρθρο 15

Ρύθμιση θεμάτων Ε.ΣΥ.Π.

1. Στο εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 2817/2000 οι λέξεις «Καθηγητής Α.Ε.Ι.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Καθηγητής Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι.».

2. Στο εδάφιο ζ' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 2817/2000, οι λέξεις «από εκπροσώπους των συναρμόδιων Υπουργείων και των εκπαιδευτικών φορέων της χώρας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από εκπροσώπους των συναρμόδιων Υπουργείων, των εκπαιδευτικών, επιστημονικών, επαγγελματικών και παραγωγικών φορέων της χώρας, και ακόμη από εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων και της αυτοδιοίκησης».

3. Στο τέλος του εδαφίου ζ' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 2817/2000 προστίθενται τα εξής:

«Οι ειδικότερες λεπτομέρειες που αφορούν τις συνεδριάσεις των οργάνων του Ε.ΣΥ.Π. και των επί μέρους Συμβουλίων του καθορίζονται στους αντίστοιχους Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας, οι οποίοι καταρτίζονται με αποφάσεις των αντίστοιχων Ολομελειών. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα συγκρότησης των οργάνων του Ε.ΣΥ.Π. και λειτουργίας του. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται και οι ειδικότερες λεπτομέρειες που αφορούν τις συνεδριάσεις των οργάνων του Ε.ΣΥ.Π. μέχρι να καταρτιστούν οι αντίστοιχοι Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας.»

4. Η συμμετοχή μελών Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων και μελών Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. στις προβλεπόμενες στο εδάφιο στ' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 2817/2000 επιστημονικές επιτροπές δεν περιλαμβάνεται στους περιορισμούς της περίπτωσης ι' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2530/1997 περί δυνατότητας συμμετοχής σε δύο κατ' ανώτατο όριο επιτροπές.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού είναι δυνατή η κατά παρέκκλιση από τις κάθε φύσεως και χαρακτήρα διατάξεις απόσπαση προσωπικού κάθε κατηγορίας από τη Δημόσια Διοίκηση, από τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης και από τη Δημόσια Εκπαίδευση στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προκειμένου να τοποθετηθεί ή διατεθεί στη συνέχεια, με πράξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στο Ε.ΣΥ.Π. για τη διοικητική, τεχνική και επιστημονική υποστήριξη της λειτουργίας του.

Άρθρο 16

Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία

1. Στο τέλος του τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 6Α του άρθρου 5 του ν. 2889/2001 (ΦΕΚ 37 Α') προστίθενται τα εξής:

«Στην περίπτωση των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2889/2001, ο Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας επιλέγει τον Διοικητή μεταξύ τριών υποψηφίων που προτείνει η Σύγκλητος του οικείου Ιδρύματος από τον πίνακα προτεραιότητας που έχει καταρτίσει η Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής Ανώτερων Στελεχών Υπηρεσιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.»

2. Η αμοιβή των πανεπιστημιακών ιατρών που ασκούν απογευματινό ιατρείο εντός του οικείου νοσοκομείου,

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2889/2001, δεν υπόκειται στην παρακράτηση που ορίζεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 2 του Ν. 2530/1997, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 του Ν. 2817/2000.

3. Το Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «ΑΧΕΠΑ» μετονομάζεται σε Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «ΑΧΕΠΑ».

Άρθρο 17 **Καταργούμενες διατάξεις**

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2525/1997, της παραγράφου 7 του άρθρου 6 και των περιπτώσεων θ', ιγ' και ιθ' της παραγράφου 29 και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 31 του άρθρου 14 του Ν. 2817/2000 και οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2158/1993 (ΦΕΚ 109 Α') καθώς και κάθε διάταξη αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου καταργούνται.

Άρθρο 18 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 8 Φεβρουαρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

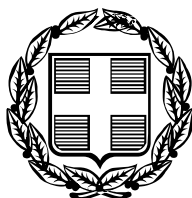
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου 2002

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 71

19 Μαΐου 2010

Το παρόν ΦΕΚ επανεκτυπώθηκε λόγω λάθους

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3848

Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΚΑΛΥΨΗ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 1 Διαγωνισμός του Α.Σ.Ε.Π.

Οι κενές θέσεις εκπαιδευτικών και οι λειτουργικές ανάγκες της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καλύπτονται από όσους συγκεντρώνουν βαθμολογία πάνω από τη βάση στο διαγωνισμό του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), όπως ορίζεται στις επόμενες διατάξεις.

Άρθρο 2 Διενέργεια του διαγωνισμού

1. Το Α.Σ.Ε.Π. προκηρύσσει και διενεργεί κάθε δύο έτη διαγωνισμό για την κατάρτιση πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα με σκοπό το διορισμό ή την πρόσληψή τους στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ύστερα από αίτημα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το οποίο διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες.

2. Στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί όσοι διαθέτουν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και πιστοποιημένη παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια που προκύπτει κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

3. Η παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια πιστοποιείται:

α) Με βεβαίωση περί επιτυχούς παρακολούθησης ειδικού προγράμματος σπουδών τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας, το οποίο παρέχεται από τμήμα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή από ομάδες συνεργαζόμενων τμημάτων του ίδιου ή περισσότερων Α.Ε.Ι.

σε αποφοίτους τμημάτων που έχουν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Το πρόγραμμα αυτό καταρτίζεται με απόφαση του οικείου Α.Ε.Ι., που εγκρίνεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, και αξιολογείται μετά το πρώτο έτος λειτουργίας του, εν συνεχεία δε κάθε τέσσερα έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 9 του ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189 Α΄), ή

β) Με την κατοχή πτυχίου τμήματος Α.Ε.Ι., το πρόγραμμα σπουδών του οποίου εξασφαλίζει την προς τούτο αναγκαία θεωρητική κατάρτιση και πρακτική εξάσκηση και οι απόφοιτοι του οποίου έχουν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Το πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται ως προς την εξασφάλιση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας μετά το πρώτο έτος λειτουργίας του, εν συνεχεία δε κάθε τέσσερα έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 9 του ν. 3374/2005. Ως προς την εξασφάλιση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ή

γ) Με την κατοχή πτυχίου παιδαγωγικών τμημάτων Α.Ε.Ι., ή

δ) Με την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή διδακτορικού διπλώματος στις επιστήμες της αγωγής, ή

ε) Με την κατοχή παιδαγωγικού πτυχίου της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής (ΠΑ.ΤΕ.Σ.) ή της Ανωτέρας Σχολής Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών (Α.Σ.Ε.ΤΕ.Μ.) της πρώην Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.) ή της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.).

4. Τα πτυχία που χορηγούνται από εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής γίνονται δεκτά εφόσον έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα και αντίστοιχα από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) / Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής (ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.) σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών και τα διδακτορικά διπλώματα που χορηγούνται από εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής γίνονται

δεκτά εφόσον έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και συνοδεύονται από βεβαίωσή του ότι το γνωστικό αντικείμενο τους εμπίπτει στις επιστήμες της αγωγής.

5. Οι μετέχοντες στο διαγωνισμό κατατάσσονται αρχικώς σε πίνακες κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας κατά κλάδο και ειδικότητα, οι οποίοι καταρτίζονται και ελέγχονται από το Α.Σ.Ε.Π., σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι πίνακες δημοσιοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί Α.Σ.Ε.Π. και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και στις διευθύνσεις εκπαίδευσης.

Ακολουθώς καταρτίζονται, κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας, οι πίνακες όσων συγκέντρωσαν τη βαθμολογική βάση, κατά κλάδο και ειδικότητα. Η συνολική βαθμολογία προκύπτει από το μέσο όρο βαθμολογίας σε όλες τις θεματικές ενότητες. Η βαθμολογική βάση επιτυγχάνεται εφόσον ο υποψήφιος συγκεντρώνει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον πενήντα πέντε μονάδες με βαθμολογική κλίμακα από το ένα έως το εκατό και λαμβάνει τουλάχιστον πενήντα μονάδες σε κάθε θεματική ενότητα.

6. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Α.Σ.Ε.Π. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π., ο τρόπος διεξαγωγής του, τα γνωστικά αντικείμενα και η εξεταστέα ύλη κατά κλάδο ή ειδικότητα, ο τρόπος επιλογής των θεμάτων, ο χρόνος ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων και οριστικοποίησης των πινάκων επιτυχόντων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας περί Α.Σ.Ε.Π.

Άρθρο 3

Τελικοί πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών

1. Μετά την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού συντάσσονται από το Α.Σ.Ε.Π., κατά κλάδο και ειδικότητα, οι τελικοί πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Πίνακες Επιλογής Εκπαιδευτικών για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Π.Ε.Ε.Π.Δ.Ε.), στους οποίους εντάσσονται όσοι συγκέντρωσαν τη βαθμολογική βάση στο διαγωνισμό αυτόν ή σε έναν τουλάχιστον από τους δύο προηγούμενους διαγωνισμούς.

Η σειρά κατάταξης των μετεχόντων στον τελικό πίνακα προσδιορίζεται από τις μονάδες που συγκέντρωσαν στο διαγωνισμό, από ακαδημαϊκά κριτήρια, από την προϋπηρεσία τους ως εκπαιδευτικών και από κοινωνικά κριτήρια ως ακολούθως:

(α) Μονάδες από το διαγωνισμό:

Υπολογίζεται η συνολική βαθμολογία που συγκέντρωσε ο υποψήφιος στο διαγωνισμό ή σε έναν από τους δύο προηγούμενους διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π. Αν ο υποψήφιος συγκέντρωσε τη βαθμολογική βάση σε περισσότερους διαγωνισμούς, λαμβάνεται υπόψη εκείνος στον οποίο συγκέντρωσε την υψηλότερη βαθμολογία.

(β) Ακαδημαϊκά κριτήρια:

Ο βαθμός του πτυχίου: για πτυχία με βαθμολογική κλίμακα από ένα (1) έως δέκα (10) υπολογίζεται μία (1) μονάδα για κάθε βαθμό του πτυχίου πάνω από το βαθμό πέντε (5), καθώς και κλάσματα αυτής με αναγωγή στο

δεύτερο δεκαδικό ψηφίο. Σε περίπτωση που η κλίμακα είναι διαφορετική, ο βαθμός υπολογίζεται με αναγωγή στην κλίμακα αυτή.

Η γλωσσομάθεια: δύο (2) μονάδες για την άριστη, μιάμιση (1,50) για την πολύ καλή και μία (1) μονάδα για την καλή γνώση ξένης γλώσσας, η οποία αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για το προσοντολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων. Δεν παρέχονται μονάδες για τη γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας ή ξένης γλώσσας που αποτελεί ειδικό προσόν διορισμού.

Η πιστοποιημένη γνώση χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή, όπως αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για το προσοντολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, ή οι πιστοποιημένες δεξιότητες στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) επιπέδου 1: μία (1) μονάδα. Δεν παρέχονται μονάδες για τη γνώση χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή που πιστοποιείται από τίτλο σπουδών που αποτελεί ειδικό προσόν διορισμού.

Η κατοχή δεύτερου πτυχίου στις επιστήμες της αγωγής ή σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με τα μαθήματα που διδάσκονται στην ίδια βαθμίδα εκπαίδευσης: δύο (2) μονάδες.

Η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ενός τουλάχιστον ακαδημαϊκού έτους στο γνωστικό αντικείμενο του κλάδου ή της ειδικότητας για την οποία διαγωνίσθηκε ο υποψήφιος: δύο (2) μονάδες.

Η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ενός τουλάχιστον ακαδημαϊκού έτους στη διδακτική του γνωστικού αντικειμένου του κλάδου ή της ειδικότητας για την οποία διαγωνίσθηκε ο υποψήφιος ή στις επιστήμες της αγωγής: δύο (2) μονάδες.

Η κατοχή διδακτορικού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο του κλάδου ή της ειδικότητας για την οποία διαγωνίσθηκε ο υποψήφιος: τρεις (3) μονάδες.

Η κατοχή διδακτορικού διπλώματος στη διδακτική του γνωστικού αντικειμένου του κλάδου ή της ειδικότητας για την οποία διαγωνίσθηκε ο υποψήφιος ή στις επιστήμες της αγωγής: πέντε (5) μονάδες.

Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εφαρμόζονται και για τους τίτλους που αναφέρονται στην παρούσα περίπτωση.

Σε περίπτωση υποψηφίου που έχει διδακτορικό και μεταπτυχιακό τίτλο στο ίδιο επιστημονικό αντικείμενο, μοριοδοτείται μόνο το διδακτορικό δίπλωμα.

(γ) Πραγματική εκπαιδευτική προϋπηρεσία:

- Η προϋπηρεσία από 0 έως και 8 μήνες: 0,10 μονάδες για κάθε μήνα

- Η προϋπηρεσία από 8 έως και 16 μήνες: 0,15 μονάδες για κάθε μήνα

- Η προϋπηρεσία από 16 έως και 24 μήνες: 0,20 μονάδες για κάθε μήνα

- Η προϋπηρεσία από 24 έως και 32 μήνες: 0,30 μονάδες για κάθε μήνα

- Η προϋπηρεσία από 32 έως και 40 μήνες: 0,35 μονάδες για κάθε μήνα

- Η προϋπηρεσία από 40 έως και 60 μήνες: 0,40 μονάδες για κάθε μήνα

Το ανώτατο συνολικό όριο μονάδων από προϋπηρεσία είναι 16,80 μονάδες.

Λαμβάνεται υπόψη η συνολική διάρκεια της πραγματικής εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188 Α') και της παραγράφου 34 του

άρθρου 6 του ν. 3027/2002 (ΦΕΚ 152 Α'), όπως ισχύουν. Σε περιπτώσεις προϋπηρεσίας με μειωμένο ωράριο γίνεται αναγωγή στο εκάστοτε υποχρεωτικό εβδομαδιαίο ωράριο διδασκαλίας.

(δ) Κοινωνικά κριτήρια:

- Η μόνιμη αναπηρία 67% και άνω ή η πάθηση από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία ή η σκλήρυνση κατά πλάκας ή η μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία: επτά (7) μονάδες

- Η μόνιμη αναπηρία 67% και άνω τέκνου: πέντε (5) μονάδες

- Η ύπαρξη περισσότερων των τριών τέκνων που είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν: δέκα (10) μονάδες

- Η ύπαρξη περισσότερων των δύο τέκνων που είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν: πέντε (5) μονάδες.

2. Οι τελικοί πίνακες κατάταξης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. και του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και στις διευθύνσεις εκπαίδευσης, και ελέγχονται από τα αρμόδια τμήματα του Α.Σ.Ε.Π., αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από ένσταση, η οποία ασκείται σε αποκλειστική προθεσμία δέκα ημερών από την επομένη της ανάρτησης στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. Δεν αποτελεί λόγο ένστασης η αμφισβήτηση της ορθότητας της βαθμολογίας.

Άρθρο 4

Διορισμός και τοποθέτηση των νεοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών

1. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται το αργότερο εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου κάθε έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, ανακοινώνονται οι κενές θέσεις που πρόκειται να καλυφθούν, ο αριθμός κατά κλάδο και ειδικότητα, κατά περιοχή διορισμού και δυσπρόσιτο σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που είναι εγγεγραμμένοι στους τελικούς πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών, με την ίδια απόφαση καλούνται να υποβάλουν δήλωση προτίμησης μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία.

2. Ο διορισμός των εκπαιδευτικών διενεργείται με βάση τη σειρά τους στον τελικό πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών και τις δηλωθείσες προτιμήσεις.

3. Ο νεοδιοριζόμενος εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τοποθετείται σε κενή θέση σχολικής μονάδας με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

4. Ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη σχολική μονάδα της πρώτης τοποθέτησης μετά το διορισμό δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών ετών. Ο τρίτος χρόνος της υπηρεσίας μοριοδοτείται με το διπλάσιο του αριθμού μονάδων μετάθεσης της σχολικής μονάδας όπου υπηρετεί ο νεοδιοριζόμενος. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα αυτό καταργείται.

5. Ο νεοδιοριζόμενος εκπαιδευτικός υπηρετεί επί δύο έτη ως δόκιμος εκπαιδευτικός προκειμένου να προετοιμασθεί για να αναλάβει πλήρως το διδακτικό και παιδαγωγικό του έργο. Η προετοιμασία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξοικείωση του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού με το εκπαιδευτικό περιβάλλον και την εισαγωγική επιμόρφωση.

6. Για την καθοδήγηση και υποστήριξη του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού ορίζεται από τον αρμόδιο σχολικό σύμβουλο σε συνεργασία με τον διευθυντή της σχολικής μονάδας ο μέντοράς του. Ο μέντορας πρέπει να έχει μεγάλη εκπαιδευτική και διδακτική εμπειρία και να υπηρετεί ως εκπαιδευτικός στην ίδια σχολική μονάδα ή την ίδια ομάδα σχολείων.

7. Το περιεχόμενο και η διάρκεια της εισαγωγικής επιμόρφωσης, τα ειδικότερα προσόντα των μεντόρων, ο τρόπος επιλογής τους, τα ειδικότερα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Στο τέλος του δεύτερου έτους ο νεοδιοριζόμενος εκπαιδευτικός αξιολογείται ώστε να κριθεί αν είναι κατάλληλος να μονιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικός. Τα όργανα, η διαδικασία και τα ειδικότερα κριτήρια μονιμοποίησης των νεοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών, καθώς και τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

9. Αν ο νεοδιοριζόμενος δεν κριθεί κατάλληλος να μονιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικός εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α').

Άρθρο 5

Πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών

1. Αν για οποιαδήποτε αιτία απουσιάζουν από σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκπαιδευτικοί ή δημιουργηθούν έκτακτα λειτουργικά κενά κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, προσλαμβάνονται, με αίτησή τους, προσωρινοί αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Αν οι προβλεπόμενες από το πρόγραμμα ώρες διδασκαλίας και ασκήσεων στο ίδιο σχολείο της ίδιας πόλης ή περιοχής μετάθεσης είναι περισσότερες από τέσσερις και λιγότερες από δεκαέξι και δεν δικαιολογούν το διορισμό μόνιμου εκπαιδευτικού, προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με μειωμένο ωράριο διδασκαλίας.

2. Η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται με βάση πίνακες κατάταξης, οι οποίοι συντάσσονται ανά κλάδο ή ειδικότητα για κάθε σχολικό έτος από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Οι ανωτέρω πίνακες συντάσσονται σύμφωνα με τη σειρά που έχουν οι εκπαιδευτικοί στους τελικούς πίνακες του άρθρου 3 και τις δηλώσεις προτίμησης τους.

3. Αν οι εγγεγραμμένοι στον ως άνω πίνακα δεν επαρκούν, η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών γίνεται με βάση συμπληρωματικό πίνακα, ο οποίος συντάσσεται για κάθε σχολικό έτος από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και στον οποίο κατατάσσονται οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί που δεν συγκέντρωσαν τη βαθμολογική βάση της παραγράφου 5 του άρθρου 2, κατά τη σειρά που έχουν στους τελικούς πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών του διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. Για τη σειρά κατάταξης υπολογίζονται οι μονάδες του άρθρου 3.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες αντικειμενικοί λόγοι δεν επιτρέπουν την πρόσληψη προσωρινού αναπληρωτή σε σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προσλαμβάνονται, με αίτησή τους, ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

5. Η πρόσληψη ωρομίσθιων εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται με βάση ενιαίο πίνακα ωρομισθίων που συντάσσεται για κάθε σχολικό έτος κατά περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης και στον οποίο κατατάσσονται οι εκπαιδευτικοί κατά τη σειρά που έχουν στους τελικούς πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών του διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί έχουν υποβάλει αίτηση για πρόσληψη στην περιοχή όπου πραγματοποιείται η πρόσληψη.

6. Αν οι εγγεγραμμένοι στον ως άνω πίνακα δεν επαρκούν, η πρόσληψη ωρομίσθιων εκπαιδευτικών γίνεται με βάση συμπληρωματικό πίνακα, ο οποίος συντάσσεται για κάθε σχολικό έτος και στον οποίο κατατάσσονται οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί που δεν συγκέντρωσαν τη βαθμολογική βάση της παραγράφου 5 του άρθρου 2, κατά τη σειρά που έχουν στους τελικούς πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών του διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. Για τη σειρά κατάταξης υπολογίζονται οι μονάδες του άρθρου 3.

7. Η υπηρεσία που προσφέρθηκε με την ιδιότητα του αναπληρωτή ή του ωρομισθίου σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λογίζεται ως πραγματική δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία και λαμβάνεται υπόψη μετά το μόνιμο διορισμό τους στη δημόσια εκπαίδευση και για τη βαθμολογική τους εξέλιξη.

8. Η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών στη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών (Σ.Δ.Σ.Τ.Ε.) για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της από τους πίνακες των παραγράφων 2 και 5 αντίστοιχα.

9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι προθεσμίες, τα δικαιολογητικά, ο τρόπος ελέγχου τους, ο αριθμός των δηλώσεων προτίμησης, η διαδικασία κατάρτισης και οριστικοποίησης των πινάκων αναπληρωτών και ωρομισθίων, τα όργανα πρόσληψης και τοποθέτησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 17 του ν. 1566/1985.

Άρθρο 6 **Προϋπηρεσία**

Στην υποπαράγραφο α' της παραγράφου 34 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002 (ΦΕΚ 152 Α'), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3687/2008 (ΦΕΚ 159 Α'), προστίθενται περιπτώσεις ιε' και ιστ' ως εξής:

«ιε) στις σχολές τουριστικής εκπαίδευσης Τ.Ε.Ε. του Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Τ.Ε.Κ.),

ιστ) στις σχολικές μονάδες του Εθνικού Ιδρύματος Απροσάρμοστων Παίδων Κρήτης, μετά την υπαγωγή τους στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν.

3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α'), για την υλοποίηση προγραμμάτων για άτομα με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.)»

Στην υποπαράγραφο β' της ίδιας παραγράφου προστίθενται περιπτώσεις vii) και viii) ως εξής:

«vii) το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού για τα Τ.Ε.Ε. του Ο.Τ.Ε.Κ.,

viii) το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για την υλοποίηση προγραμμάτων για Α.Μ.Ε.Α. στις σχολικές μονάδες του Εθνικού Ιδρύματος Απροσάρμοστων Παίδων Κρήτης.»

Άρθρο 7

Προγραμματισμός πλήρωσης θέσεων

1. Ο προσδιορισμός των κενών θέσεων, των λειτουργικών αναγκών και των τυχόν υπεραριθμιών με σκοπό το διορισμό μόνιμων ή την πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και τις μεταθέσεις, τις μετατάξεις και τις αποσπάσεις μόνιμων εκπαιδευτικών γίνεται μέσω της διαδικασίας που ορίζεται στις επόμενες παραγράφους.

2. Σε κάθε σχολική μονάδα με ευθύνη του διευθυντή της καταγράφονται, εισάγονται στο ηλεκτρονικό σύστημα και, όποτε επέλθει μεταβολή, επικαιροποιούνται στοιχεία όπως τα τμήματα που λειτουργούν, ο αριθμός των μαθητών κατά τάξη, τμήμα, κατεύθυνση ή άλλη ενότητα, οι θέσεις εκπαιδευτικών, το ονοματεπώνυμο και το υποχρεωτικό ωράριο των εκπαιδευτικών που τις κατέχουν, ο αριθμός των εκπαιδευτικών που ανήκουν στη σχολική μονάδα και ο αριθμός των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε αυτήν, το ωρολόγιο πρόγραμμα, η ομάδα σχολείων στην οποία ανήκει η σχολική μονάδα, η τυχόν δεύτερη ειδικότητα των εκπαιδευτικών, η δυνατότητα διδασκαλίας μαθημάτων με δεύτερη ανάθεση και οι κενές θέσεις που προβλέπεται ότι θα προκύψουν μέχρι τις 31 Αυγούστου του έτους πραγματοποίησης των μεταθέσεων λόγω αυτοδίκαιης αποχώρησης ή παραιτήσης εκπαιδευτικών από την υπηρεσία.

3. Στο επίπεδο της διεύθυνσης εκπαίδευσης τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου ελέγχονται και οριστικοποιούνται με ευθύνη του διευθυντή της.

4. Εντός του πρώτου διμήνου κάθε έτους και οπωσδήποτε πριν τον προσδιορισμό των κενών θέσεων και των λειτουργικών αναγκών καθορίζεται, με απόφαση του διευθυντή εκπαίδευσης, ο αριθμός των τμημάτων, τάξεων, κατευθύνσεων ή άλλων ενοτήτων που θα λειτουργήσουν το επόμενο σχολικό έτος σε κάθε σχολική μονάδα της οικείας βαθμίδας. Η απόφαση αυτή μπορεί να τροποποιείται μόνο για εξαιρετικούς λόγους με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

5. Ο προσδιορισμός των κενών θέσεων και των λειτουργικών αναγκών γίνεται από τον διευθυντή εκπαίδευσης ύστερα από γνώμη του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου αφού ληφθούν υπόψη τα στοιχεία των παραγράφων 2 και 3.

6. Σε εκπαιδευτικό που κατέχει πτυχίο σε διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο αποδίδεται δεύτερη ειδικότητα με απόφαση του διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από αίτησή του και πρόταση του ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσδι-

ορίζονται τα ειδικότερα κριτήρια και η διαδικασία απόδοσης της δεύτερης ειδικότητας σε εκπαιδευτικούς.

7. Κατά περιοχή μετάθεσης και κατά κλάδο, προκειμένου για τους πίνακες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, και κατά περιοχή μετάθεσης, καθώς και κατά κλάδο και ειδικότητα, προκειμένου για τους πίνακες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καταρτίζονται οι τελικοί πίνακες οργανικής σύνθεσης διδακτικού προσωπικού. Οι πίνακες αυτοί καταρτίζονται από τις οικείες διευθύνσεις προσωπικού της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις προτάσεις των περιφερειακών διευθυντών και τη γνώμη των κεντρικών υπηρεσιακών συμβουλίων (Κ.Υ.Σ.Π.Ε.-Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.). Στους πίνακες καταγράφεται ο αριθμός των υπεράριθμων εκπαιδευτικών.

Κατά τη διαδικασία αυτή λαμβάνονται υπόψη:

- τα κενά και οι υπεραριθμίες κατά περιοχή μετάθεσης όπως αποτυπώθηκαν με τη διαδικασία της παραγράφου 5,

- οι θέσεις που προκύπτουν από ιδρύσεις ή προαγωγές σχολείων ή άλλη μεταβολή της οργανικότητας των σχολικών μονάδων,

- οι αποσπάσεις εκπαιδευτικών σε αναγνωρισμένα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού, που έχουν κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο σύνταξης των σχετικών πινάκων. Αν οι αποσπάσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί, τα κενά υπολογίζονται για τις μεταθέσεις του επόμενου σχολικού έτους.

8. Την ευθύνη ενημέρωσης και ελέγχου όσων συμμετέχουν στη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων και της επεξεργασίας των αναγκαίων στοιχείων έχουν οι Διευθύνσεις Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων.

10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και για τη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, όπου αναφέρεται ο περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης ή ο διευθυντής εκπαίδευσης νοείται το Διοικητικό Συμβούλιο της Σχολής και όπου αναφέρεται το περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο νοείται το οικείο υπηρεσιακό συμβούλιο της ίδιας Σχολής.

Άρθρο 8

Πρόσληψη εκπαιδευτικών στην ιδιωτική εκπαίδευση

Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 6 του άρθρου 9, η κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2 πιστοποιημένη παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια αποτελεί αναγκαίο τυπικό προσόν για την πρόσληψη εκπαιδευτικού στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

1. Κατά την περίοδο έως και το σχολικό έτος 2011-2012 οι διορισμοί μόνιμων εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γίνονται σε ποσοστό 60% από τους ισχύοντες πίνακες διοριστέων εκπαιδευτικών του Α.Σ.Ε.Π. και σε ποσοστό 40% από τους κατά

την παράγραφο 2 ενιαίους πίνακες προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών με πραγματική προϋπηρεσία. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να παρατείνεται η μεταβατική περίοδος του προηγούμενου εδαφίου έως τη διενέργεια του πρώτου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Οι ενιαίοι πίνακες προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως παύουν να τροφοδοτούνται με νέα στοιχεία προϋπηρεσίας από την 1η Ιουλίου 2010 και ισχύουν μέχρι την κατάρτιση των πινάκων που προβλέπονται στο άρθρο 3.

3. Οι προσλήψεις προσωρινών αναπληρωτών και ωρομισθίων στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση κατά την περίοδο έως και το σχολικό έτος 2011-2012 γίνονται από τους πίνακες της παραγράφου 2. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και για τις προσλήψεις στη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών, καθώς και στα εκκλησιαστικά γυμνάσια και στα γενικά εκκλησιαστικά λύκεια.

4. Στην εξαιρετική περίπτωση της εξάντλησης ενός ή περισσότερων πινάκων της παραγράφου 2 συντάσσονται αντιστοίχως πίνακες με σειρά κατάταξης βάσει του χρόνου κτήσης του πτυχίου και, εφόσον ο χρόνος αυτός συμπίπτει για περισσότερους υποψηφίους, λαμβάνονται υπόψη διαδοχικά ο βαθμός του πτυχίου και η βαθμολογία τους σε διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π.

5. Στους τελικούς πίνακες κατάταξης εκπαιδευτικών που θα συνταχθούν μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων του πρώτου μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. εντάσσονται, κατ' εξαίρεση, και: α) όσοι στις 1.7.2010 θα έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον εικοσιτετράμηνη (24μηνη) προϋπηρεσία και περιλαμβάνονται στους πίνακες της παραγράφου 2 και β) οι μέχρι την κατάρτιση των πινάκων αυτών απολυόμενοι εκπαιδευτικοί από ιδιωτικά σχολεία, λόγω κατάρτησης των σχολείων αυτών, που στις 1.7.2010 θα έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον εικοσιτετράμηνη (24μηνη) προϋπηρεσία. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί θεωρείται ότι έχουν συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας πενήντα (50) μονάδες, έστω και αν δεν θα έχουν πετύχει τη βαθμολογική βάση σε διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. Αν έχουν λάβει μέρος σε διαγωνισμό και έχουν συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας πάνω από πενήντα (50) μονάδες, λαμβάνεται υπόψη αυτός ο βαθμός.

6. Για τον πρώτο μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος και τον επόμενο διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις περί παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας, παράλληλα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου οι οποίες θα ισχύουν εφεξής.

7. Προϋπηρεσία που θα αποκτηθεί μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2010 λαμβάνεται υπόψη για τους τελικούς πίνακες του διαγωνισμού του άρθρου 3 μόνον εφόσον η πρόσληψη έγινε από τους ενιαίους πίνακες αναπληρωτών της παραγράφου 2 ή από τους τελικούς πίνακες του άρθρου 3. Από την προϋπόθεση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρείται η προϋπηρεσία των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της περίπτωσης ιδ' της υποπαραγράφου α' της παραγράφου 34 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002, όπως ισχύει.

8. Μέχρι και το σχολικό έτος 2014-2015 όσοι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν την 30ή Ιουνίου 2008 πραγματική προϋπηρεσία τουλάχιστον τριάντα (30) μηνών προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, διορίζονται επιπλέον, εφόσον υπάρχουν εκπαιδευτικές ανάγκες και δεν έχουν διοριστεί κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, κατά σειρά που εξαρτάται από την προαναφερθείσα συνολική προϋπηρεσία. Ο αριθμός των διοριζομένων ανά σχολικό έτος και κατά κλάδο και ειδικότητα καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν. 3687/2008 καταργείται. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ισχύει μέχρι την κατάρτιση του πρώτου πίνακα του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

10. Μέχρι τη διενέργεια του πρώτου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθορίζεται, με βάση τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές ανάγκες, ο αριθμός των διοριζόμενων εκπαιδευτικών ανά σχολικό έτος και κατά κλάδο και ειδικότητα από καθεμία από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) γονείς περισσότερων των τριών τέκνων που είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν, που έχουν τα τυπικά προσόντα διορισμού, β) εκπαιδευτικοί με ποσοστό μόνιμης αναπηρίας 67% και άνω, εφόσον συμπληρώνουν τουλάχιστον δώδεκα μήνες πραγματικής προϋπηρεσίας προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, γ) εκπαιδευτικοί γονείς τέκνων με ποσοστό μόνιμης αναπηρίας 67% και άνω, εφόσον συμπληρώνουν τουλάχιστον δώδεκα μήνες πραγματικής προϋπηρεσίας προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και δ) ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί που εμπíπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 2986/2002 (ΦΕΚ 24 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267 Α'). Οι εκπαιδευτικοί των κατηγοριών αυτών, εφόσον έχουν αποκτήσει την αντίστοιχη ιδιότητα μέχρι 30 Ιουνίου κάθε έτους, διορίζονται κατά σειρά που εξαρτάται από τα ακαδημαϊκά κριτήρια, την προϋπηρεσία τους ως εκπαιδευτικών και τα κοινωνικά κριτήρια, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β', γ' και δ' του άρθρου 3 που εφαρμόζονται αναλόγως.

11. Ο πρώτος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαγωνισμός του Α.Σ.Ε.Π. για τους κλάδους ΠΕ 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Μέχρι τη διενέργεια του πρώτου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ο νεοδιοριζόμενος εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τίθεται στη διάθεση της οικείας διεύθυνσης εκπαίδευσης και τοποθετείται προσωρινά με απόφαση του διευθυντή εκπαίδευσης,

ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου σε κενή θέση σχολικής μονάδας της περιοχής και οριστικά στο τέλος της πρώτης διετίας κατά τη διαδικασία των μεταθέσεων εντός της ίδιας περιοχής, όπως ορίζεται στις οικείες διατάξεις. Ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε σχολική μονάδα της περιοχής της πρώτης τοποθέτησης μετά το διορισμό δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών ετών. Ο τρίτος χρόνος της υπηρεσίας μοριοδοτείται με το διπλάσιο του αριθμού μονάδων μετάθεσης της σχολικής μονάδας όπου υπηρετεί ο νεοδιοριζόμενος.

13. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του ν. 2834/2000 (ΦΕΚ 160 Α'), οι παράγραφοι 1 έως 3 του άρθρου 62 του ν. 1566/1985 και η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του π.δ. 50/1996 (ΦΕΚ 45 Α') καταργούνται.

14. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ν. 1566/1985 εξακολουθούν να ισχύουν για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς οι οποίοι την 1η Ιουλίου 2010 έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον εξαετή υπηρεσία και οι οποίοι απολύονται ύστερα από την ημερομηνία αυτή λόγω κατάρτησης των ιδιωτικών σχολικών μονάδων στις οποίες εργάζονται, εφόσον δεν έχουν αξιολογηθεί αρνητικά. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί διορίζονται κατά σειρά που εξαρτάται από τα ακαδημαϊκά κριτήρια, την προϋπηρεσία τους ως εκπαιδευτικών και τα κοινωνικά κριτήρια σύμφωνα με τις περιπτώσεις β', γ' και δ' του άρθρου 3 που εφαρμόζονται αναλόγως. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθορίζεται, με βάση τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές ανάγκες, ο αριθμός των εκπαιδευτικών που διορίζονται ανά σχολικό έτος και κατά κλάδο και ειδικότητα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 10 Πίνακες επιλογής στελεχών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

1. Για την πλήρωση των θέσεων των στελεχών της δημόσιας εκπαίδευσης, οι οποίες μνημονεύονται στις επόμενες παραγράφους, επιλέγονται εκπαιδευτικοί της δημόσιας εκπαίδευσης με βάση αξιολογικούς πίνακες επιλογής και προτάσεις, που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

2. Για την επιλογή και τοποθέτηση στις παραπάνω θέσεις καταρτίζονται οι ακόλουθοι αξιολογικοί πίνακες επιλογής που ισχύουν για τέσσερα έτη:

- α) Σχολικών συμβούλων προσχολικής αγωγής,
- β) Σχολικών συμβούλων δημοτικής εκπαίδευσης,
- γ) Σχολικών συμβούλων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.),
- δ) Σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά κλάδο και ειδικότητα,
- ε) Διευθυντών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,
- στ) Διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- ζ) Προϊσταμένων γραφείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,
- η) Προϊσταμένων γραφείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- θ) Προϊσταμένων γραφείων φυσικής αγωγής,
- ι) Προϊσταμένων γραφείων επαγγελματικής εκπαίδευσης,
- ια) Διευθυντών δημοτικών σχολείων,

ιβ) Διευθυντών γυμνασίων,
 ιγ) Διευθυντών γενικών λυκείων,
 ιδ) Διευθυντών Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.),
 ιε) Διευθυντών Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.),
 ιστ) Διευθυντών Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων (Σ.Ε.Κ.),

ιζ) Διευθυντών Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,

ιη) Διευθυντών γυμνασίων Ε.Α.Ε.,

ιθ) Διευθυντών λυκείων Ε.Α.Ε.,

κ) Διευθυντών ειδικών επαγγελματικών γυμνασίων,

κα) Διευθυντών ειδικών ΕΠΑ.Λ.,

κβ) Διευθυντών ειδικών ΕΠΑ.Σ.,

κγ) Διευθυντών πειραματικών δημοτικών σχολείων,

κδ) Διευθυντών πειραματικών γυμνασίων,

κε) Διευθυντών πειραματικών λυκείων,

κστ) Διευθυντών μουσικών σχολείων,

κζ) Διευθυντών καλλιτεχνικών σχολείων,

κη) Διευθυντών Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Κ.),

κθ) Διευθυντών πειραματικών δημοτικών σχολείων των πανεπιστημίων,

λ) Διευθυντών πειραματικών γυμνασίων των πανεπιστημίων,

λα) Διευθυντών πειραματικών λυκείων των πανεπιστημίων και

λβ) Προϊσταμένων Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.).

3. Προτάσεις καταρτίζονται για την επιλογή και τοποθέτηση των ακόλουθων στελεχών της εκπαίδευσης:

α) Προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,

β) Προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

γ) Υποδιευθυντών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης,

δ) Υποδιευθυντών σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

ε) Υποδιευθυντών Σ.Ε.Κ.,

στ) Υπευθύνων τομέων Σ.Ε.Κ.,

ζ) Προϊσταμένων διθέσιων νηπιαγωγείων,

η) Προϊσταμένων διθέσιων δημοτικών σχολείων,

θ) Προϊσταμένων τριθέσιων και άνω νηπιαγωγείων και

ι) Προϊσταμένων τριθέσιων και άνω δημοτικών σχολείων.

Άρθρο 11

Προϋποθέσεις επιλογής

1. Ως σχολικοί σύμβουλοι επιλέγονται εκπαιδευτικοί της οικείας βαθμίδας με βαθμό Α', δωδεκαετή, τουλάχιστον, εκπαιδευτική υπηρεσία στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι έχουν ασκήσει διδακτικά καθήκοντα επί δέκα τουλάχιστον έτη, από τα οποία τουλάχιστον πέντε σε αντίστοιχους με την προς κάλυψη θέση τύπους σχολείων της οικείας βαθμίδας. Ειδικότερα:

α) Υποψήφιοι για τις θέσεις σχολικών συμβούλων προσχολικής αγωγής και δημοτικής εκπαίδευσης μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί των κλάδων νηπιαγωγών και δασκάλων, αντίστοιχα.

β) Υποψήφιοι για τις θέσεις σχολικών συμβούλων Ε.Α.Ε. μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκ-

παίδευσης του κλάδου δασκάλων, εκπαιδευτικοί του π.δ. 323/1993 (ΦΕΚ 139 Α') και εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των αντίστοιχων προς τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα κλάδων, που έχουν τα τυπικά προσόντα τοποθέτησης σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. ή τμήματα ένταξης.

γ) Υποψήφιοι για τις θέσεις σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί αντίστοιχων κλάδων ΠΕ 01 έως και ΠΕ 20 ή εκπαιδευτικοί των κλάδων ΠΕ 06, ΠΕ 08, ΠΕ 11 και ΠΕ 16 που ανήκουν οργανικά σε σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Για τους εκπαιδευτικούς του π.δ. 323/1993 που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν ισχύει η προϋπόθεση της πενταετούς διδακτικής προϋπηρεσίας στην οικεία βαθμίδα.

2. Ως διευθυντές εκπαίδευσης και προϊστάμενοι γραφείων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επιλέγονται εκπαιδευτικοί της οικείας βαθμίδας, με βαθμό Α' και δωδεκαετή τουλάχιστον εκπαιδευτική υπηρεσία στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι έχουν ασκήσει διδακτικά καθήκοντα επί επτά τουλάχιστον έτη, από τα οποία τουλάχιστον πέντε σε σχολεία της οικείας βαθμίδας. Ως διευθυντές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και προϊστάμενοι γραφείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης επιλέγονται και εκπαιδευτικοί του κλάδου νηπιαγωγών, οι οποίοι πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις.

3. Ως προϊστάμενοι γραφείων φυσικής αγωγής επιλέγονται εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ 11 της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2.

4. Ως διευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. επιλέγονται εκπαιδευτικοί της οικείας βαθμίδας με βαθμό Α' και οκταετή, τουλάχιστον, εκπαιδευτική υπηρεσία στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι έχουν ασκήσει διδακτικά καθήκοντα επί πέντε τουλάχιστον έτη, από τα οποία τουλάχιστον τρία σε αντίστοιχους με την προς κάλυψη θέση τύπους σχολείων της οικείας βαθμίδας. Ειδικότερα:

α) Υποψήφιοι για τις θέσεις διευθυντών δημοτικών σχολείων μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων των κλάδων που υπηρετούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εκπαιδευτικοί που αναφέρονται στο π.δ. 323/1993.

β) Υποψήφιοι για τις θέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και Σ.Ε.Κ. μπορεί να είναι:

αα) Για θέσεις διευθυντών γυμνασίων, γενικών λυκείων, ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ. εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΠΕ 01 έως και ΠΕ 20.

ββ) Για θέσεις διευθυντών Σ.Ε.Κ. εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΠΕ 12, ΠΕ 14, ΠΕ 17, ΠΕ 18, ΠΕ 19 και ΠΕ 20.

γγ) Για θέσεις διευθυντών των Ε.Ε.Ε.Κ. εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του κλάδου δασκάλων, εκπαιδευτικοί του π.δ. 323/1993 και εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των αντίστοιχων προς τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα κλάδων, εφόσον έχουν τα προσόντα τοποθέτησης και διορισμού σε θέσεις προσωπικού των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. ή υπηρετούν με οργανική θέση στις Σ.Μ.Ε.Α.Ε. και Ε.Ε.Ε.Κ.

δδ) Για θέσεις διευθυντών στα γυμνάσια, τα λύκεια και τις λυκειακές τάξεις, που λειτουργούν εντός των Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων, εκπαιδευτικοί που

έχουν ασκήσει επί τρία τουλάχιστον έτη εκπαιδευτική υπηρεσία σε σχολική μονάδα που λειτουργεί σε Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων.

γ) Υποψήφιοι για τις θέσεις διευθυντών των παρακάτω τύπων σχολικών μονάδων μπορεί να είναι:

αα) Για θέσεις διευθυντών των Σ.Μ.Ε.Α.Ε εκπαιδευτικοί που έχουν τα προσόντα τοποθέτησης σε θέσεις εκπαιδευτικών σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή υπηρετούν με οργανική θέση σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε και έχουν υπηρεσία τριών τουλάχιστον ετών σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

ββ) Για θέσεις διευθυντών στα σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικοί κάτοχοι τίτλου ξένης γλώσσας, κατά προτίμηση της χώρας προέλευσης της πλειονότητας των μαθητών, σε επίπεδο τουλάχιστον Β2.

γγ) Για θέσεις διευθυντών στα μουσικά ή καλλιτεχνικά σχολεία εκπαιδευτικοί που έχουν τα ειδικά προσόντα που απαιτούνται για την τοποθέτηση στα σχολεία αυτά.

δδ) Για θέσεις διευθυντών των πειραματικών σχολείων των πανεπιστημίων εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν τα προσόντα άσκησης καθηκόντων διευθυντή στα λοιπά σχολεία αντίστοιχης βαθμίδας και τα προσόντα τοποθέτησης σε θέσεις εκπαιδευτικών στα ανωτέρω σχολεία.

5. Ως υποδιευθυντές δημοτικών σχολείων, προϊστάμενοι ολιγοθέσιων δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, υποδιευθυντές σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υποδιευθυντές Σ.Ε.Κ., στα οποία ασκούνται τριακόσιοι τουλάχιστον μαθητές και τα οποία λειτουργούν σε πρωινό και απογευματινό κύκλο, καθώς και ως υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ. επιλέγονται εκπαιδευτικοί με οκταετή τουλάχιστον εκπαιδευτική υπηρεσία, που υπηρετούν κατά το χρόνο επιλογής με οργανική θέση στη σχολική μονάδα, την οποία αφορά η επιλογή και, προκειμένου για υποδιευθυντές και υπευθύνους τομέων Σ.Ε.Κ., ανήκουν σε κλάδο ή ειδικότητα που προβλέπεται για το Σ.Ε.Κ. Αν οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας δεν πληρούν την προϋπόθεση της οκταετούς εκπαιδευτικής υπηρεσίας, υποψήφιοι μπορεί να είναι και εκπαιδευτικοί με μικρότερο χρόνο υπηρεσίας.

6. Ως προϊστάμενοι τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης επιλέγονται εκπαιδευτικοί με βαθμό Α' και οκταετή τουλάχιστον εκπαιδευτική υπηρεσία. Ειδικότερα, ως προϊστάμενοι τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων στις διευθύνσεις πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης επιλέγονται εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων των κλάδων που υπηρετούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, στις δε διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΠΕ 01 έως και ΠΕ 20. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις, μπορεί να είναι υποψήφιοι και εκπαιδευτικοί με βαθμό Β' και μικρότερο χρόνο υπηρεσίας.

7. Ως Προϊστάμενοι ΚΕ.Δ.Δ.Υ. επιλέγονται: α) εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του κλάδου δασκάλων, εκπαιδευτικοί του π.δ. 323/1993 και εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των αντίστοιχων προς τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα κλάδων με βαθμό Α', που έχουν τα τυπικά προσόντα τοποθέτησης σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή τμήματα ένταξης, δεκαετή συνολική εκπαιδευτική υπηρεσία στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση και έχουν ασκήσει τουλάχιστον επί μία πενταετία διδακτικά καθήκοντα, από τα οποία τουλά-

χιστον τρία έτη σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή β) μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) όλων των κλάδων με βαθμό Α' τα οποία υπηρετούν σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή ΚΕ.Δ.Δ.Υ. της περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης στην οποία υπάγεται το ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και δεκαετή συνολική εκπαιδευτική υπηρεσία σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε ή σε ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

8. Όπου στις διατάξεις του παρόντος άρθρου προβλέπεται εκπαιδευτική υπηρεσία, υπολογίζεται η προϋπηρεσία τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική εκπαίδευση, καθώς και η προϋπηρεσία των υποψηφίων ως προσωρινών αναπληρωτών και ωρομισθίων με αναγωγή στο υποχρεωτικό εβδομαδιαίο ωράριο διδασκαλίας.

9. Για την επιλογή στις θέσεις σχολικών συμβούλων απαιτείται η κατοχή πιστοποιητικού καθοδηγητικής επάρκειας και για την επιλογή διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων, προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και διευθυντών σχολικών μονάδων απαιτείται η κατοχή πιστοποιητικού διοικητικής επάρκειας. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά χορηγούνται ύστερα από παρακολούθηση αντίστοιχου ειδικού προγράμματος στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Για την επιλογή σε όλες τις θέσεις που αναφέρονται σε αυτήν την παράγραφο απαιτείται επίσης η κατοχή πιστοποιητικού γνώσεων και δεξιοτήτων στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) επιπέδου 1.

10. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται το περιεχόμενο, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης του ειδικού προγράμματος για την απόκτηση του πιστοποιητικού καθοδηγητικής ή διοικητικής επάρκειας, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισαγωγής στο πρόγραμμα, ο τύπος του πιστοποιητικού και κάθε σχετικό θέμα.

11. Στερούνται του δικαιώματος συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής στελεχών εκπαιδευτικοί, οι οποίοι με δική τους υπαιτιότητα δεν συμμετείχαν στις διαδικασίες αξιολόγησης που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.

12. Δεν επιλέγεται ως στέλεχος της εκπαίδευσης εκπαιδευτικός ο οποίος έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για πειθαρχικό παράπτωμα από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα (κυρωτικός ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26 Α') ή για τον οποίον συντρέχουν τα κωλύματα διορισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ίδιου Κώδικα.

13. Οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων υποψηφιοτήτων. Το κώλυμα επιλογής της προηγούμενης παραγράφου δεν πρέπει να συντρέχει τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης υποψηφιοτήτων όσο και κατά το χρόνο τοποθέτησης από το αρμόδιο όργανο.

Άρθρο 12 Κριτήρια επιλογής

1. Κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης αποτελούν:

α) Η γνώση του αντικειμένου του προς άσκηση έργου, η οποία συνάγεται από: αα) την επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου και τα συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά στοιχεία και ββ) την

υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία, όπως προκύπτει από στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου.

β) Η προσωπικότητα και η γενική συγκρότηση του υποψηφίου, όπως αξιολογείται κατά την προφορική συνέντευξη ενώπιον του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής.

γ) Η συμβολή του υποψηφίου στο εκπαιδευτικό έργο από τις θέσεις στις οποίες έχει υπηρετήσει, με βάση τις οικείες αξιολογικές εκθέσεις.

2. Οι υποψήφιοι κατατάσσονται στον οικείο πίνακα με βάση το άθροισμα των αξιολογικών μονάδων που συγκεντρώνουν κατά την αποτίμηση των παραπάνω κριτηρίων σύμφωνα με τα επόμενα άρθρα. Το σύνολο των αξιολογικών μονάδων ανέρχεται σε εξήντα πέντε.

Άρθρο 13

Αποτίμηση κριτηρίων επιλογής σχολικών συμβούλων

1. Τα κριτήρια επιλογής σχολικών συμβούλων αποτιμώνται κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Το κριτήριο της επιστημονικής - παιδαγωγικής συγκρότησης και κατάρτισης αξιολογείται με είκοσι έξι μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής:

α) Διδακτορικό δίπλωμα: 6 μονάδες. Δεύτερο διδακτορικό δίπλωμα μοριοδοτείται με 2 μονάδες.

β) Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών: 4 μονάδες. Δεύτερος μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών μοριοδοτείται με 1 μονάδα. Τα διδακτορικά διπλώματα και οι μεταπτυχιακοί τίτλοι μοριοδοτούνται: αα) προκειμένου για θέσεις σχολικών συμβούλων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αν το περιεχόμενό τους εντάσσεται στον τομέα των επιστημών της αγωγής ή της οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης και ββ) προκειμένου για θέσεις σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αν το περιεχόμενό τους εντάσσεται στις επιστήμες της αγωγής ή στον επιστημονικό χώρο της αντίστοιχης ειδικότητας ή της οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης. Αν ο υποψήφιος έχει διδακτορικό και μεταπτυχιακό τίτλο στο ίδιο επιστημονικό αντικείμενο, μοριοδοτείται μόνο το διδακτορικό δίπλωμα. Διδακτορικό δίπλωμα ή μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών που ήταν αναγκαίο προσόν για το διορισμό δεν μοριοδοτείται.

γ) Τίτλος Διδασκαλείου Εκπαίδευσης: 2 μονάδες, μόνο για τους υποψηφίους για επιλογή σε θέσεις στελεχών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

δ) Δεύτερο πτυχίο πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι.: 3 μονάδες.

ε) Πτυχίο Παιδαγωγικής Ακαδημίας ή Σχολής Νηπιαγωγών: 1 μονάδα, εφόσον δεν ήταν αναγκαίο προσόν για το διορισμό ή δεν αποτέλεσε προϋπόθεση για απόκτηση πτυχίου εξομίσωσης, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για διορισμό και εφόσον δεν υφίσταται η μοριοδότηση της προηγούμενης περίπτωσης δ'.

Όλοι οι τίτλοι σπουδών, εφόσον προέρχονται από ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής, πρέπει να είναι αναγνωρισμένοι από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. / ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ή Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Ι.Τ.Ε.).

στ) Βεβαίωση ή πιστοποιητικό επιμόρφωσης (Σ.Ε.Λ.Μ.Ε., Σ.Ε.Λ.Δ.Ε., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. / Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.), εφόσον δεν χρησιμοποιήθηκε ως προσόν διορισμού: 1 μονάδα για κάθε κατηγορία επιμόρφωσης.

ζ) Πιστοποιημένη επιμόρφωση στις Τ.Π.Ε. επιπέδου 1: 2 μονάδες.

η) Πιστοποιημένη επιμόρφωση στις Τ.Π.Ε. επιπέδου 2: 3 μονάδες. Αν υπάρχουν πιστοποιήσεις επιμόρφωσης και των δύο επιπέδων μοριοδοτείται μόνον η ανώτερη.

θ) Πιστοποιημένη γνώση μίας ξένης γλώσσας με τίτλο επιπέδου B2: 1,50 μονάδες.

ι) Πιστοποιημένη γνώση μίας ξένης γλώσσας με τίτλο επιπέδου ανώτερου του B2: 2,50 μονάδες. Αν ο υποψήφιος κατέχει διαφόρων επιπέδων αποδεικτικά γνώσης της ίδιας ξένης γλώσσας μοριοδοτείται μόνον η πιστοποιημένη γνώση στο ανώτερο επίπεδο. Η πιστοποιημένη γνώση και δεύτερης ξένης γλώσσας μοριοδοτείται κατά το ήμισυ της μοριοδότησης της πρώτης ξένης γλώσσας. Η γνώση ξένης γλώσσας μοριοδοτείται με βάση τίτλους που ορίζονται από τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες επιλογής του Α.Σ.Ε.Π. Δεν μοριοδοτείται η γνώση ξένης γλώσσας που αποτέλεσε ειδικό προσόν διορισμού.

ια) Συγγραφικό και ερευνητικό έργο: 4 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: αα) Συγγραφή ή συμμετοχή στη συγγραφή βιβλίων που έχουν εκδοθεί και έχουν σχέση με την εκπαίδευση ή με τα καθήκοντα του σχολικού συμβούλου: 0,50 μονάδες για κάθε βιβλίο. Αν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι του ενός, η μοριοδότηση επιμερίζεται αναλογικά. Βιβλία που δεν έχουν τεκμηρίωση με αναφορά σε ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, όπως τα σχολικά βοηθήματα, δεν μοριοδοτούνται. Η μοριοδότηση με βάση την παρούσα υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης ια' δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 2 μονάδες συνολικά. ββ) Συμμετοχή σε συγγραφική ομάδα, άσκηση έργου υπευθύνου συγγραφής επίσημων διδακτικών βιβλίων, συμμετοχή σε ομάδες σύνταξης ή αναθεώρησης προγραμμάτων σπουδών, συμμετοχή σε ομάδα δημιουργίας ή άσκηση έργου υπευθύνου στη δημιουργία εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού (εκπαιδευτικού λογισμικού, χαρτών κ.ά.), το οποίο αξιοποιείται στην εκπαιδευτική πράξη: 0,50 μονάδες για κάθε συμμετοχή. γγ) Συμμετοχή σε δημοσιευμένες έρευνες, τις οποίες έχουν υλοποιήσει επίσημοι φορείς του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Α.Ε.Ι. και φορείς εκπαίδευσης: 0,25 μονάδες για κάθε έρευνα. δδ) Δημοσίευση άρθρων σχετικών με την εκπαίδευση ή με το αντικείμενο της ανατιθέμενης άσκησης καθηκόντων, που έχουν τεκμηρίωση και αξιοποιούν την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, εφόσον έχει πραγματοποιηθεί σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά με κριτές: 0,25 μονάδες για κάθε άρθρο. Η μοριοδότηση με βάση τις υποπεριπτώσεις ββ', γγ' και δδ' της περίπτωσης ια' δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 2 μονάδες συνολικά.

ιβ) Διδασκαλία σε πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. ή στα διδασκαλεία εκπαίδευσης, που ανατέθηκε με βάση το π.δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α') ή με απόφαση του οικείου τμήματος: 0,50 μονάδες για κάθε ακαδημαϊκό έτος και μέχρι 1,50 μονάδες. Διδακτικά έργα τα οποία συμπύπτουν χρονικά δεν μοριοδοτούνται αθροιστικά.

3. Το κριτήριο της υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας αποτιμάται με 12 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής:

α) Υπηρεσιακή κατάσταση: 6 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται με βάση την εκπαιδευτική υπηρεσία αποτιμώνται με 0,50 μονάδες για κάθε έτος πέραν του χρόνου που αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής σχολικού συμβούλου. Χρόνος υπηρεσίας διάρκειας βραχύτερης

του έτους μοριοδοτείται με 0,13 μονάδες για κάθε τρίμηνο.

β) Διοικητική και καθοδηγητική εμπειρία: 6 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Ειδικότερα:

αα) Άσκηση καθηκόντων παρέδρου επί τηθεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, σχολικού συμβούλου, διευθυντή εκπαίδευσης ή προϊσταμένου γραφείου εκπαίδευσης, προϊσταμένου ΚΕ.Δ.Δ.Υ., διευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ., υπευθύνου κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προϊσταμένου διεύθυνσης ή τμήματος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων: 0,50 μονάδες για κάθε έτος. Η άσκηση καθηκόντων σε κάθε θέση του προηγούμενου εδαφίου αποτιμάται με 2 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, εκτός από την άσκηση καθηκόντων σχολικού συμβούλου, που αποτιμάται με 4 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου σχολικής μονάδας, προϊσταμένου τμήματος εκπαιδευτικών θεμάτων διεύθυνσης εκπαίδευσης, υποδιευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ., υπευθύνου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη διεύθυνση εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικών θεμάτων, Κέντρου Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.), Γραφείου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Σ.Ε.Π.), Εργαστηριακού Κέντρου Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Φ.Ε.), Κέντρου Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών (ΠΛΗ.ΝΕ.Τ.), Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων: 0,25 μονάδες για κάθε έτος και μέχρι 1 μονάδα.

Αν ο υποψήφιος άσκησε καθήκοντα: i. διευθυντή και υποδιευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. ή προϊσταμένου σχολικής μονάδας ή υπευθύνου κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ii. προϊσταμένου τμήματος εκπαιδευτικών θεμάτων διεύθυνσης εκπαίδευσης, υπευθύνου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη διεύθυνση εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικών θεμάτων, ΚΕ.ΣΥ.Π., ή Γραφείου Σ.Ε.Π., Ε.Κ.Φ.Ε., Κέντρου ΠΛΗ.ΝΕ.Τ., Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων, iii. προϊσταμένου διεύθυνσης και προϊσταμένου τμήματος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων θεωρείται ότι τα καθήκοντα ασκήθηκαν στην ίδια θέση.

ββ) Συμμετοχή σε κεντρικά, ανώτερα περιφερειακά και περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια ή σε συμβούλια επιλογής στελεχών, και άσκηση καθηκόντων μέντορα: 0,25 μονάδες για κάθε έτος και μέχρι 3 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Παράλληλη συμμετοχή σε περισσότερα συμβούλια το ίδιο χρονικό διάστημα δεν μοριοδοτείται αθροιστικά. Σε περίπτωση παράλληλης άσκησης καθηκόντων σε θέσεις της προηγούμενης περίπτωσης α' δεν υπολογίζονται μονάδες από συμμετοχή σε υπηρεσιακά συμβούλια ή σε συμβούλια επιλογής στελεχών.

γ) Ειδικές για την επιλογή Σχολικών Συμβούλων Ε.Α.Ε., υπηρεσία σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. ή Τμήματα Ένταξης ή ΚΕ.Δ.Δ.Υ.: 0,25 μονάδες για κάθε έτος και μέχρι 1 μονάδα κατ' ανώτατο όριο.

Για την εφαρμογή των παραπάνω περιπτώσεων, χρόνος εκπαιδευτικής υπηρεσίας ή καθοδηγητικής, διοικητικής ή διδακτικής εμπειρίας βραχύτερος του έτους μοριοδοτείται με 0,13 μονάδες για κάθε τρίμηνο. Χρόνος μικρότερος του τριμήνου δεν υπολογίζεται.

4. Προσωπικότητα - γενική συγκρότηση: 15 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Το κριτήριο αυτό αξιολογείται με προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων ενώπιον του κατά το άρθρο 16 συμβουλίου επιλογής, μέσω της οποίας εκτιμώνται η προσωπικότητα, η επαγγελματι-

κή ανάπτυξη και οι ικανότητες του υποψηφίου, όπως η αντιληπτική ικανότητα, η ικανότητα επικοινωνίας, η ικανότητα συνεργασίας, η ικανότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών και επίλυσης προβλημάτων ιδίως διδακτικών, διοικητικών, οργανωτικών και λειτουργικών, η ικανότητα να δημιουργεί κατάλληλο παιδαγωγικό περιβάλλον και να εμπνέει τους εκπαιδευτικούς στην άσκηση των καθηκόντων τους. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιείται τύπος συνέντευξης με τη χρήση έντυπων υποδειγμάτων που περιλαμβάνουν τα αξιολογούμενα στοιχεία, όπως φυσική παρουσία, επιτεύγματα, ενδοπροσωπικές και διαπροσωπικές ικανότητες, στάσεις, προσαρμοστικότητα και τη στάθμισή τους και υποχρεώνουν κάθε μέλος του συμβουλίου να δώσει ξεχωριστή και αιτιολογημένη βαθμολογία.

Η διαδικασία περιλαμβάνει τρεις φάσεις, την προετοιμασία του υποψηφίου πάνω σε μια μελέτη περίπτωσης, την εισήγηση από μέλος του συμβουλίου σχετικά με το φάκελο του υποψηφίου και την παρουσίαση από τον υποψήφιο του θέματος, το οποίο έχει επεξεργαστεί.

Η συνέντευξη ενώπιον του συμβουλίου επιλογής μαγνητοφωνείται για να διασφαλίζεται η διαφάνεια. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος τήρησης των πρακτικών και κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία της συνέντευξης.

5. Για τη μοριοδότηση της συνέντευξης το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής συνεκτιμά και τα παρακάτω στοιχεία:

α) Τα στοιχεία που ο υποψήφιος αναφέρει στο βιογραφικό του σημείωμα, τα οποία αποδεικνύονται με παραστατικά (αντίγραφα, βεβαιώσεις) και τα οποία δεν έχουν μοριοδοτηθεί, όπως άλλες σπουδές, επιμόρφωση και μετεκπαίδευση, οργάνωση εκπαιδευτικών συνεδρίων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή συμμετοχή σε αυτά με την ιδιότητα του εισηγητή, του μέλους της επιστημονικής ομάδας ή του επιμορφωτή, συγγραφικό και ερευνητικό έργο, πρωτοβουλίες σε σχέση με το εκπαιδευτικό έργο, υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εφαρμογή καινοτομιών, σχετική με την εκπαίδευση διοικητική ή καθοδηγητική εμπειρία, συμμετοχή σε συμβούλια, επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κοινωνική και συνδικαλιστική δράση, συμμετοχή σε όργανα διοίκησης επιστημονικών και εκπαιδευτικών οργανώσεων ή σε όργανα λαϊκής συμμετοχής και επίσημες διακρίσεις και αριστεία. Η εισαγωγική επιμόρφωση του υποψηφίου και οι δραστηριότητες (σεμινάρια, ημερίδες, επιμορφωτικές συναντήσεις κ.λπ.) που αποτελούν υπηρεσιακές υποχρεώσεις δεν μοριοδοτούνται.

β) Υπόμνημα του υποψηφίου, το οποίο περιλαμβάνει έκθεση αυτοαξιολόγησης και προγραμματισμό του έργου του σε περίπτωση επιλογής του. Για την αξιολόγηση των στοιχείων του υπομνήματος ο υποψήφιος δύναται να καταθέσει σχετικά στοιχεία σε παράρτημα. Το συμβούλιο επιλογής δύναται να ζητήσει περαιτέρω στοιχεία και ιδίως πρακτικά συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων.

6. Το συμβούλιο επιλογής δύναται με ομόφωνη και πλήρως αιτιολογημένη απόφαση να αποκλείσει από την περαιτέρω διαδικασία υποψήφιο που κατά τη διάρκεια της συνέντευξης διαπιστώνεται ότι δεν είναι κατάλληλος για την άσκηση των καθηκόντων του σχολικού συμβούλου.

7. Συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο: 12 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Το κριτήριο αυτό αποτιμάται με βάση τις αξιολογικές εκθέσεις του υποψηφίου που προβλέπονται κατά νόμο.

Άρθρο 14

Αποτίμηση κριτηρίων επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων, προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ.

1. Τα κριτήρια επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων, προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. αποτιμώνται κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Το κριτήριο της επιστημονικής - παιδαγωγικής συγκρότησης αξιολογείται με 24 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 13, με εξαίρεση το δεύτερο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ή το δεύτερο διδακτορικό δίπλωμα και τα στοιχεία των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, τα οποία δεν μοριοδοτούνται.

3. Το κριτήριο της υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας αξιολογείται με 14 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής:

α) Υπηρεσιακή κατάσταση: 8 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13.

β) Διοικητική και καθοδηγητική εμπειρία: 6 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Ειδικότερα:

αα) Άσκηση καθηκόντων παρέδρου επί θητεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, σχολικού συμβούλου, διευθυντή εκπαίδευσης ή προϊσταμένου γραφείου εκπαίδευσης, προϊσταμένου ΚΕ.Δ.Δ.Υ., διευθυντή ή προϊσταμένου σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ., προϊσταμένου τμήματος εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης, υποδιευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ., υπευθύνου κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προϊσταμένου διεύθυνσης ή τμήματος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων: 0,50 μονάδες για κάθε έτος. Η άσκηση καθηκόντων σε κάθε θέση του προηγούμενου εδαφίου αποτιμάται με 2 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, εκτός από την άσκηση καθηκόντων περιφερειακού διευθυντή, διευθυντή ή προϊσταμένου γραφείου εκπαίδευσης ή διευθυντή σχολικής μονάδας, που αξιολογείται με 4 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Με 4 μονάδες κατ' ανώτατο όριο αξιολογείται και η άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου ΚΕ.Δ.Δ.Υ. για τη θέση αυτή. Αν ο υποψήφιος άσκησε καθήκοντα: i. διευθυντή και υποδιευθυντή σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. ή προϊσταμένου σχολικής εκπαίδευσης, ii. προϊσταμένου διεύθυνσης και προϊσταμένου τμήματος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων θεωρείται ότι τα καθήκοντα ασκήθηκαν στην ίδια θέση.

ββ) Συμμετοχή σε κεντρικά, ανώτερα περιφερειακά και περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια ή σε συμβούλια επιλογής στελεχών και άσκηση καθηκόντων σε θέσεις διοίκησης φορέων του Δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, νομάρχης ή αντινομάρχης, δημάρχου ή αντιδημάρχου: 0,25 μονάδες για κάθε έτος συμμετοχής και έως 3 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Παράλληλη συμμετοχή σε συμβούλια δεν μοριοδοτείται αθροιστικά. Σε

περίπτωση παράλληλης άσκησης καθηκόντων σε θέσεις της προηγούμενης περίπτωσης αα' δεν υπολογίζονται μονάδες από συμμετοχή σε υπηρεσιακά συμβούλια ή σε συμβούλια επιλογής στελεχών. Αν ο υποψήφιος άσκησε καθήκοντα σε περισσότερες θέσεις διοίκησης φορέων του Δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, θεωρείται ότι τα καθήκοντα ασκήθηκαν στην ίδια θέση. Στην περίπτωση των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης αν ο υποψήφιος έχει ασκήσει έργο σε περισσότερες της μίας θέσεις μοριοδοτείται μόνο η μία.

γγ) Ειδικώς για την επιλογή διευθυντών Σ.Μ.Ε.Α.Ε., υπηρεσία σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. ή τμήματα Ένταξης ή ΚΕ.Δ.Δ.Υ.: 0,25 μονάδες για κάθε έτος και μέχρι 1 μονάδα κατ' ανώτατο όριο.

Για την εφαρμογή των παραπάνω περιπτώσεων, χρόνος εκπαιδευτικής υπηρεσίας ή καθοδηγητικής, διοικητικής ή διδακτικής εμπειρίας βραχύτερος του έτους μοριοδοτείται με 0,13 μονάδες για κάθε τρίμηνο. Χρόνος μικρότερος του τριμήνου δεν υπολογίζεται.

γ) Προσωπικότητα - γενική συγκρότηση: 15 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 13. Ειδικά για την επιλογή εκπαιδευτικών σε θέσεις διευθυντών μουσικών ή καλλιτεχνικών σχολείων, κατά την προσωπική συνέντευξη του υποψηφίου συνεκτιμώνται και οι ειδικές σπουδές ή το αναγνωρισμένο καλλιτεχνικό έργο και δράση. Η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 13 εφαρμόζεται αναλόγως.

δ) Συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο: 12 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Το κριτήριο αυτό αποτιμάται με βάση τις αξιολογικές εκθέσεις του υποψηφίου που προβλέπονται κατά νόμο.

Άρθρο 15

Κριτήρια επιλογής προϊσταμένων τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων, υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. και προϊσταμένων νηπιαγωγείων και ολιγοθέσιων δημοτικών σχολείων

Κριτήρια επιλογής των στελεχών του άρθρου αυτού είναι ιδίως η προσωπικότητα και η γενική συγκρότηση του υποψηφίου και, κυρίως, η ικανότητα του υποψηφίου να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να επιλύει προβλήματα (διδασκτικά, διοικητικά, οργανωτικά, λειτουργικά κ.λπ.), να δημιουργεί κατάλληλο παιδαγωγικό περιβάλλον και να εμπνέει τους εκπαιδευτικούς στην άσκηση των καθηκόντων τους. Βασικό κριτήριο είναι η γνώση του αντικείμενου του προς άσκηση έργου, η οποία συνάγεται από: α) την επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση του υποψηφίου και κυρίως το επίπεδο των σπουδών και γενικότερα τις σπουδές του, την ύπαρξη σπουδών ή επιμορφώσεων στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και την πιστοποιημένη γνώση ξένων γλωσσών και Τ.Π.Ε. και β) την υπηρεσιακή κατάσταση και τη διοικητική εμπειρία, όπως προκύπτει από τη συνολική εκπαιδευτική υπηρεσία του υποψηφίου αλλά και την προϋπηρεσία σε άσκηση διοικητικού έργου ή την άσκηση καθηκόντων μέντορα.

Άρθρο 16

Συμβούλια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης

1. Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων συνιστώνται τα

παρακάτω συμβούλια για την κατάρτιση των πινάκων επιλογής και την επιλογή στελεχών της εκπαίδευσης:

α) συμβούλιο επιλογής σχολικών συμβούλων προσχολικής αγωγής, δημοτικής εκπαίδευσης και Ε.Α.Ε.,

β) συμβούλιο επιλογής σχολικών συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

γ) συμβούλιο επιλογής διευθυντών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και

δ) συμβούλιο επιλογής διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

2. Τα κατά την προηγούμενη παράγραφο συμβούλια είναι επταμελή και αποτελούνται από:

α) Έναν πρόεδρο ή διατελέσαντα πρόεδρο παιδαγωγικού τμήματος ή καθηγητικής σχολής Α.Ε.Ι. με αναγνωρισμένη συμβολή στα θέματα παιδείας ή εκπαιδευτικό με αναγνωρισμένη εμπειρία στη διοίκηση και συμβολή στα θέματα παιδείας, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας κατά τον Κανονισμό της Βουλής Επιτροπής.

β) Δύο μέλη Διδακτικού - Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή με εμπειρία στην άσκηση διοίκησης που ανήκουν σε παιδαγωγικά τμήματα ή καθηγητικές σχολές των Α.Ε.Ι. ή, στην περίπτωση των συμβουλίων υπό στοιχεία γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου, και σε τμήματα διοικητικής επιστήμης των Α.Ε.Ι. Τα μέλη προτείνονται με τους αναπληρωτές τους από τα πρυτανικά συμβούλια των πανεπιστημίων, στα οποία απευθύνεται εγγράφως ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Στο συμβούλιο κατά προτεραιότητα επιλέγονται μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων τα οποία συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης. Από τα προτεινόμενα μέλη, ο Υπουργός επιλέγει δύο ως τακτικά και δύο ως αναπληρωματικά.

γ) αα) Δύο συμβούλους ή μόνιμους παρέδρους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που προτείνονται με τους αναπληρωτές τους από τα αρμόδια όργανα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στην περίπτωση των συμβουλίων υπό στοιχεία α' και β' της προηγούμενης παραγράφου και ββ) ένα σύμβουλο ή μόνιμο πάρεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από τα ίδια πιο πάνω όργανα, καθώς και ένα μέλος του επιστημονικού προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου στην περίπτωση των συμβουλίων υπό στοιχεία γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου.

δ) Τους δύο αιρετούς εκπροσώπους των εκπαιδευτικών στα κεντρικά υπηρεσιακά συμβούλια της αντίστοιχης βαθμίδας, που αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

3. Η συγκρότηση κάθε συμβουλίου επιλογής γίνεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η σχετική πράξη εκδίδεται εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε δεύτερου έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατ' εξαίρεση, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού, τα ανωτέρω συμβούλια συγκροτούνται εντός μηνός από τη δημοσίευσή του.

4. Ο αριθμός των μελών των συμβουλίων που ορίζονται από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο του συνόλου των μελών, εφόσον αυτό είναι δυνατόν.

5. Με την απόφαση συγκρότησης ορίζεται ο πρόεδρος και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του. Πρόεδρος ορίζεται το μέλος υπό στοιχείο 2α του παρόντος άρθρου. Ως γραμματέας ορίζεται διοικητικός υπάλληλος της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή αποσπασμένος σε αυτήν εκπαιδευτικός.

6. Τα συμβούλια επιλογής σχολικών συμβούλων είναι αρμόδια και για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού δικαίου των σχολικών συμβούλων. Εισηγητής για τα θέματα αυτά ορίζεται ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Προσωπικού Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή τμήματος της ίδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων αντίστοιχα.

7. Οι προϊστάμενοι γραφείων εκπαίδευσης και οι διευθυντές των πειραματικών σχολείων των πανεπιστημίων επιλέγονται από τα ανώτερα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια (Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε.-Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε.), στα οποία συμμετέχουν επιπλέον: α) ένα μέλος Δ.Ε.Π. παιδαγωγικών τμημάτων ή καθηγητικών σχολών ή τμημάτων διοικητικής επιστήμης των Α.Ε.Ι. ή σύμβουλος ή πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ή σχολικός σύμβουλος της οικείας εκπαιδευτικής βαθμίδας, κατά προτίμηση με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη διοίκηση της εκπαίδευσης και β) ένας διευθυντής εκπαίδευσης ή προϊστάμενος γραφείου, ή διευθυντής σχολικής μονάδας κατά προτίμηση με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη διοίκηση της εκπαίδευσης. Τα μέλη των περιπτώσεων α' και β' του προηγούμενου εδαφίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

8. Οι διευθυντές των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι διευθυντές των Σ.Ε.Κ. επιλέγονται από τα οικεία περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Π.Υ.Σ.Π.Ε. - Π.Υ.Σ.Δ.Ε.), κατά περίπτωση, στα οποία συμμετέχουν επιπλέον: α) ένας σχολικός σύμβουλος, κατά προτίμηση με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη διοίκηση της εκπαίδευσης και β) ένας διευθυντής σχολικής μονάδας της ίδιας εκπαιδευτικής περιφέρειας, κατά προτίμηση με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη διοίκηση της εκπαίδευσης ή στα παιδαγωγικά και, εφόσον δεν υπάρχει, εκπαιδευτικός με βαθμό Α' με σημαντική εκπαιδευτική και διοικητική εμπειρία. Τα μέλη των περιπτώσεων α' και β' του προηγούμενου εδαφίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

9. Οι προϊστάμενοι των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων επιλέγονται από τα οικεία περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια.

10. Οι υποδιευθυντές των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι υποδιευθυντές και υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ., καθώς και οι προϊστάμενοι ολιγοθέσιων νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων επιλέγονται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 23.

11. Κάθε μέλος συμβουλίου επιλογής, με εξαίρεση τον πρόεδρο, αναλαμβάνει τη μελέτη συγκεκριμένου αριθμού φακέλων υποψηφίων που του ανατίθενται από το συμβούλιο και προετοιμάζει σχετική τεκμηριωμένη εισήγηση για κάθε υποψήφιο. Η κατανομή των φακέλων

των υποψηφίων στα μέλη του συμβουλίου γίνεται κατά τυχαίο τρόπο.

12. Η θητεία του προέδρου, των μελών και του γραμματέα των συμβουλίων επιλογής αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του έτους που ακολουθεί την απόφαση συγκρότησης και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία αρχίζει με τη συγκρότηση των συμβουλίων επιλογής και λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2011.

13. Μέλος συμβουλίου που είναι ταυτόχρονα υποψήφιος για οποιαδήποτε από τις προς πλήρωση θέσεις δεν συμμετέχει στις συνεδριάσεις του σε καμιά φάση της διαδικασίας κρίσης και επιλογής. Στην περίπτωση των αιρετών μελών, αν και το τακτικό και το αναπληρωματικό μέλος έχουν κώλυμα συμμετοχής, κατά τα ανωτέρω, αναπληρώνονται από τους επόμενους του ίδιου συνδυασμού στη σειρά εκλογής της περίπτωσης 1 της παραγράφου 3 του άρθρου 31 του π.δ. 1/2003 (ΦΕΚ 1 Α').

14. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στα μέλη και στον γραμματέα των συμβουλίων επιλογής και των επιτροπών αποτίμησης του συγγραφικού έργου κατά τις κείμενες διατάξεις.

15. Οι προϊστάμενοι των ΚΕ.Δ.Δ.Υ. επιλέγονται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Υ.Σ.Ε.Ε.Π.), το οποίο συνεδριάζει υπό την προεδρία του προέδρου του τμήματος Ε.Α.Ε. του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ή του αναπληρωτή του, με τη συμμετοχή σχολικού Συμβούλου Ε.Α.Ε. και εκπαιδευτικού Ε.Α.Ε. με βαθμό Α', οι οποίοι ορίζονται με την απόφαση συγκρότησης. Όταν δεν καλύπτονται οι θέσεις με επιλογή από το Υ.Σ.Ε.Ε.Π., ορίζεται αναπληρωτής προϊστάμενος με διετή θητεία από τον περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης με πρόταση του οικείου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π.), ύστερα από πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος.

Άρθρο 17

Επιτροπές αποτίμησης του συγγραφικού έργου

Το συγγραφικό έργο των υποψηφίων σχολικών συμβούλων αξιολογείται από επταμελείς επιτροπές αποτελούμενες από συμβούλους ή μόνιμους παρέδρους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και μέλη Δ.Ε.Π. ειδικότητων συναφών με το προς άσκηση έργο και το γνωστικό αντικείμενο του κλάδου ή της ειδικότητας για τους υποψηφίους σχολικούς συμβούλους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής. Οι επιτροπές αποτίμησης του συγγραφικού έργου μπορεί να είναι περισσότερες από μία ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, αναλόγως του αριθμού και του κλάδου ή της ειδικότητας των υποψηφίων, κατά την κρίση του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής. Η αξιολόγηση του συγγραφικού έργου κοινοποιείται στους υποψηφίους, οι οποίοι δύνανται να ασκήσουν κατ' αυτής ένσταση. Η ένσταση υποβάλλεται εντός πέντε ημερών και εξετάζεται από το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής, το οποίο και αποφαινεται επ' αυτής κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Άρθρο 18

Χρόνος και διαδικασία υποβολής αιτήσεων

1. Εντός του μηνός Ιανουαρίου κάθε τέταρτου έτους, δημοσιεύονται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελληνιας κυκλοφορίας και στο διαδίκτυο προκηρύξεις του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με τις οποίες καλούνται οι εκπαιδευτικοί που έχουν τα νόμιμα προσόντα και επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία κατάρτισης των πινάκων επιλογής σχολικών συμβούλων και διευθυντών εκπαίδευσης να υποβάλουν αίτηση που συνοδεύεται από τα αναγκαία δικαιολογητικά, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην προκήρυξη.

2. Το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής των υποψηφίων καταρτίζει εντός του πρώτου εξαμήνου του ίδιου έτους τους τελικούς πίνακες επιλογής, οι οποίοι μετά την επικύρωσή τους από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν από την 1η Αυγούστου του ίδιου έτους μέχρι την 31η Ιουλίου του τέταρτου έτους που ακολουθεί.

3. Εντός των προθεσμιών της παραγράφου 1, οι περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης προσκαλούν τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς που έχουν τα νόμιμα προσόντα και επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία κατάρτισης των πινάκων επιλογής υπό στοιχεία ζ' έως ι' και κθ' έως λα' της παραγράφου 2 του άρθρου 10, να υποβάλουν αίτηση που συνοδεύεται από τα αναγκαία δικαιολογητικά, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση, η οποία αναρτάται στις διευθύνσεις και στα γραφεία εκπαίδευσης, καθώς και στο διαδίκτυο.

4. Τα αρμόδια συμβούλια επιλογής καταρτίζουν εντός του πρώτου εξαμήνου του οικείου έτους, τους υπό στοιχεία ζ' έως ι' και κθ' έως λα' της παραγράφου 2 του άρθρου 10 αντιστοίχως τελικούς πίνακες επιλογής, οι οποίοι μετά την επικύρωσή τους από τον οικείο περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης αναρτώνται στα γραφεία των διευθύνσεων και γραφείων της οικείας βαθμίδας εκπαίδευσης. Οι πίνακες αυτοί ισχύουν από την 1η Αυγούστου του ίδιου έτους μέχρι την 31η Ιουλίου του τέταρτου έτους που ακολουθεί.

5. Εντός των προθεσμιών της παραγράφου 1 οι διευθυντές εκπαίδευσης προσκαλούν τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς που έχουν τα νόμιμα προσόντα και επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία κατάρτισης των πινάκων επιλογής ια' έως κη' της παραγράφου 2 του άρθρου 10 να υποβάλουν αίτηση που συνοδεύεται από τα αναγκαία δικαιολογητικά, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση, η οποία αναρτάται στις διευθύνσεις και στα γραφεία εκπαίδευσης, καθώς και στο διαδίκτυο.

6. Τα αρμόδια συμβούλια επιλογής καταρτίζουν εντός του πρώτου εξαμήνου του οικείου έτους, τους τελικούς πίνακες επιλογής, οι οποίοι μετά την επικύρωσή τους από τον οικείο περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης αναρτώνται στα γραφεία των διευθύνσεων και γραφείων της οικείας βαθμίδας εκπαίδευσης. Οι πίνακες αυτοί ισχύουν από την 1η Αυγούστου του ίδιου έτους μέχρι την 31η Ιουλίου του τέταρτου έτους που ακολουθεί.

7. Μετά την τοποθέτηση των διευθυντών των σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., ο οικείος διευθυντής εκπαίδευσης προσκαλεί τους εκπαιδευτικούς που έχουν τα τυπικά προσόντα και επιθυμούν να ασκήσουν καθήκοντα υπο-

διευθυντή, καθώς και υποδιευθυντή Σ.Ε.Κ. και υπεύθυνου τομέα Σ.Ε.Κ., να υποβάλουν στον διευθυντή της σχολικής μονάδας όπου ανήκουν οργανικά ή στον διευθυντή του Σ.Ε.Κ. σχετική αίτηση εντός δεκαημέρου. Αντιστοίχως προσκαλεί τους εκπαιδευτικούς που έχουν τα τυπικά προσόντα και επιθυμούν να ασκήσουν τα καθήκοντα προϊστάμενου ολιγοθέσιου δημοτικού σχολείου ή νηπιαγωγείου να υποβάλουν στον διευθυντή εκπαίδευσης ή στον προϊστάμενο του οικείου γραφείου εκπαίδευσης σχετική αίτηση εντός δεκαημέρου.

8. Μετά την τοποθέτηση των υποδιευθυντών ο οικείος διευθυντής εκπαίδευσης με πρόσκλησή του που κοινοποιείται στις σχολικές μονάδες του νομού και δημοσιεύεται στο διαδίκτυο προσκαλεί τους εκπαιδευτικούς που έχουν τα τυπικά προσόντα και επιθυμούν να ασκήσουν τα καθήκοντα προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης του νομού, να υποβάλουν εντός δεκαημέρου αίτηση επιλογής για τις θέσεις αυτές.

9. Τα υποψήφια στελέχη της εκπαίδευσης καταθέτουν δήλωση προτίμησης για τις προκηρυχθείσες θέσεις ως ακολούθως:

α) Οι υποψήφιοι σχολικοί σύμβουλοι και διευθυντές εκπαίδευσης για τις θέσεις δύο περιφερειακών διευθύνσεων εκπαίδευσης.

β) Οι υποψήφιοι προϊστάμενοι γραφείων για τις θέσεις μίας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης.

γ) Οι υποψήφιοι διευθυντές σχολικών μονάδων, Σ.Ε.Κ. και Ε.Ε.Ε.Κ. για τις θέσεις αρμοδιότητας ενός Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε.

δ) Οι υποψήφιοι προϊστάμενοι τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης για τη θέση μιας μόνο διεύθυνσης εκπαίδευσης.

ε) Οι υποψήφιοι υποδιευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., οι υποψήφιοι υπεύθυνοι τομέα Σ.Ε.Κ., καθώς και οι υποψήφιοι προϊστάμενοι ολιγοθέσιων νηπιαγωγείων ή δημοτικών σχολείων για τις θέσεις των σχολικών μονάδων όπου ανήκουν οργανικά ή του Σ.Ε.Κ. όπου ασκούνται οι μαθητές τους.

Οι υποψήφιοι των περιπτώσεων α' έως γ' καταθέτουν δήλωση προτίμησης ύστερα από την ανακοίνωση των αξιολογικών πινάκων.

10. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων των υποψηφίων στελεχών της εκπαίδευσης του άρθρου 10, τα υποβλητέα δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 19

Κρίση και επιλογή σχολικών συμβούλων

1. Το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής σχολικών συμβούλων, σε συνεδρίασή του που πραγματοποιείται εντός δέκα ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των υποψηφιοτήτων που προβλέπεται στην προκήρυξη της παραγράφου 1 του άρθρου 18 επιλέγει τους υποψηφίους που έχουν τα τυπικά προσόντα για να γίνουν δεκτοί στη διαδικασία επιλογής και καταρτίζει τους σχετικούς αλφαβητικούς πίνακες. Το συμβούλιο κοινοποιεί τους πίνακες στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία τους κοινοποιεί στους υποψηφίους. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν γραπτώς ένσταση κατά των ως άνω πινάκων εντός πέντε ημερών από την κοινοποίησή τους.

2. Εντός πέντε ημερών από την παραλαβή τους το συμβούλιο κρίνει αιτιολογημένα τις ενστάσεις, αναπροσαρμόζει τους πίνακες και ενημερώνει σχετικά τους ενδιαφερομένους.

3. Εντός πέντε ημερών από τον ορισμό των επιτροπών του άρθρου 17, το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής αναθέτει την αξιολόγηση του συγγραφικού έργου στην οικεία επιτροπή και ορίζει τα χρονικά όρια μέσα στα οποία πρέπει να παραδοθούν οι αξιολογήσεις τους στο συμβούλιο.

4. Μετά την παραλαβή των αξιολογήσεων της προηγούμενης παραγράφου το συμβούλιο επιλογής:

α) Κοινοποιεί σε κάθε υποψήφιο τις αξιολογικές μονάδες που συγκέντρωσε συνολικά και κατά μοριοδοτούμενο κριτήριο και ορίζει σε αυτούς πενήδημερη προθεσμία για την υποβολή τυχόν γραπτών αντιρρήσεων. Η κρίση του συμβουλίου επί των αντιρρήσεων ανακοινώνεται στον υποψήφιο κατά την προφορική συνέντευξη.

β) Ορίζει τις ημερομηνίες πρόσκλησης των υποψηφίων σε συνέντευξη.

5. Μετά το πέρας της συνέντευξης κάθε μέλος του συμβουλίου καταγράφει αιτιολογημένα τις μονάδες με τις οποίες βαθμολόγησε τον υποψήφιο κατά τη διαδικασία της συνέντευξης.

Τελικές αξιολογικές μονάδες κάθε υποψηφίου για την κατηγορία «Προσωπικότητα - Γενική Συγκρότηση» είναι ο μέσος όρος των μονάδων με τις οποίες τον βαθμολόγησαν τα παρόντα μέλη του συμβουλίου.

Υποψήφιοι που δεν προσέρχονται στη συνέντευξη αποκλείονται από την επιλογή.

6. Μετά το πέρας της συνέντευξης όλων των υποψηφίων, το συμβούλιο επιλογής καταρτίζει με αξιολογική σειρά ενιαίους πίνακες επιλογής κατά κλάδους και ειδικότητες με βάση τις συνολικές μονάδες κάθε υποψηφίου. Το σύνολο των μονάδων κάθε υποψηφίου προκύπτει από το άθροισμα όλων των μονάδων στα επί μέρους κριτήρια.

7. Σε περίπτωση συγκέντρωσης συνολικά ίσου αριθμού μονάδων, προηγείται στον αξιολογικό πίνακα ο υποψήφιος που συγκεντρώνει περισσότερες μονάδες, κατά σειρά, στα κριτήρια: α) επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση, β) υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία και γ) προσωπικότητα - γενική συγκρότηση.

8. Εντός πέντε ημερών από την κατάρτισή τους οι τελικοί πίνακες επιλογής υποβάλλονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για επικύρωση, δια της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου.

9. Σε περίπτωση εξάντλησης του πίνακα επιλογής σχολικών συμβούλων ορισμένων κλάδων και ειδικοτήτων είναι δυνατή η έκδοση σχετικής προκήρυξης εντός μηνός από την εξάντληση του πίνακα. Η ισχύς των πινάκων αυτών λήγει κατά τη λήξη της ισχύος των πινάκων της παραγράφου 6.

10. Μετά το πέρας της διαδικασίας, ο πρόεδρος και τα μέλη του συμβουλίου επικυρώνουν τα αναλυτικά πρακτικά που τηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών από τον γραμματέα του συμβουλίου.

Άρθρο 20

Κρίση και επιλογή διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων και προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

1. Οι διατάξεις για την κρίση και επιλογή των σχολικών συμβούλων εφαρμόζονται και για την κρίση και επιλογή των διευθυντών εκπαίδευσης, των προϊστα-

μένων γραφείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ., εκτός από τις διατάξεις που αναφέρονται στην αξιολόγηση του συγγραφικού έργου.

2. Το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής ή το υπηρεσιακό συμβούλιο (Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε. - Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε., Υ.Σ.Ε.Ε.Π.) καταρτίζει με αξιολογική σειρά, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 14 και τις προτιμήσεις των υποψηφίων, τους εξής πίνακες ανά περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης:

- α) διευθυντών εκπαίδευσης,
- β) προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης,
- γ) προϊσταμένων γραφείων επαγγελματικής εκπαίδευσης,
- δ) προϊσταμένων γραφείων φυσικής αγωγής και
- ε) προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

Η εγγραφή εκπαιδευτικού σε έναν από τους παραπάνω πίνακες δεν εμποδίζει την εγγραφή του και στους άλλους πίνακες.

3. Αν ο αριθμός των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στους πίνακες, δεν επαρκεί για την πλήρωση όλων των κενών θέσεων ή απομένουν κενές θέσεις και μετά την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 24, το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής συντάσσει συμπληρωματικούς αξιολογικούς πίνακες από εκπαιδευτικούς που πληρούν τις προϋποθέσεις επιλογής και υπηρετούν με οργανική θέση σε σχολικές μονάδες της διεύθυνσης στην οποία υπάρχουν κενές θέσεις, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου με βάση τα κριτήρια των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12.

Άρθρο 21

Κρίση και επιλογή διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ.

1. Τα αρμόδια συμβούλια επιλογής καταρτίζουν πίνακα υποψηφίων διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. με βάση τα κριτήρια επιλογής και τις υποβληθείσες δηλώσεις προτίμησης και με εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 20.

Η εγγραφή υποψηφίων σε ένα πίνακα δεν εμποδίζει την εγγραφή του και στους άλλους. Οι τοποθετούμενοι διευθυντές από έναν πίνακα, με βάση τη σειρά προτίμησής τους, διαγράφονται από τους λοιπούς πίνακες.

2. Οι καταρτιζόμενοι πίνακες αναρτώνται στις διευθύνσεις εκπαίδευσης. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν εγγράφως ένσταση κατά των ως άνω πινάκων εντός πέντε ημερών από την ανάρτησή τους. Ύστερα από την κρίση του συμβουλίου επί των ενστάσεων και την αναπροσαρμογή των πινάκων, οι πίνακες αυτοί υποβάλλονται στον περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης από τον οποίο κυρώνονται και ισχύουν από την 1η Σεπτεμβρίου του έτους κατάρτισης μέχρι την 31η Ιουλίου κάθε τέταρτου έτους. Αν ελλείπει ο περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης και δεν έχει ορισθεί αναπληρωτής του, οι πίνακες κυρώνονται από τον διευθυντή της οικείας διεύθυνσης εκπαίδευσης. Ύστερα από την κύρωσή τους οι πίνακες αναρτώνται εκ νέου στις περιφερειακές διευθύνσεις και στις διευθύνσεις εκπαίδευσης.

3. Για την κρίση και επιλογή των διευθυντών των πειραματικών σχολείων των πανεπιστημίων εφαρμόζονται οι διατάξεις για την επιλογή και σύνταξη των πινάκων των διευθυντών των λοιπών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Επί των αιτήσεων των υποψηφίων διευθυντών γνωμοδοτεί το εποπτικό συμβούλιο κάθε πειραματικού σχολείου, που αποτελείται από τον επόπτη και δύο αναπληρωτές επόπτες, μέλη Δ.Ε.Π. του πανεπιστημιακού τμήματος που εποπτεύει το πειραματικό σχολείο. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τη γενική συνέλευση του οικείου πανεπιστημιακού τμήματος. Το εποπτικό συμβούλιο καταρτίζει σχετικές εισηγητικές εκθέσεις, τις οποίες αποστέλλει στο οικείο ανώτερο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο.

Άρθρο 22

Κρίση και επιλογή προϊσταμένων τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων

Οι προϊστάμενοι τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων ορίζονται με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 15.

Άρθρο 23

Κρίση και επιλογή υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., υπευθύνων τομέων Σ.Ε.Κ. και προϊσταμένων ολιγοθέσιων νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων

1. Ο σύλλογος των διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας και Σ.Ε.Κ., σε συνεδριάσή του, που πραγματοποιείται μέσα σε πέντε ημέρες από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, από την οποία απέχουν οι υποψήφιοι, συντάσσει αιτιολογημένη πρόταση επιλογής υποδιευθυντή της σχολικής μονάδας ή του Σ.Ε.Κ. και υπευθύνων των τομέων του Σ.Ε.Κ., με βάση τα κριτήρια του άρθρου 15. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και στις περιπτώσεις που ορίζονται περισσότεροι του ενός υποδιευθυντές στην ίδια σχολική μονάδα.

2. Η πρόταση μαζί με το πρακτικό του συλλόγου των διδασκόντων διαβιβάζονται από τον διευθυντή της σχολικής μονάδας ή του Σ.Ε.Κ. στο αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο (Π.Υ.Σ.Π.Ε./Π.Υ.Σ.Δ.Ε.) το οποίο, μετά από έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων και της νομιμότητας της διαδικασίας διαμόρφωσης της πρότασης, προτείνει στον οικείο διευθυντή εκπαίδευσης την τοποθέτηση των στελεχών της προηγούμενης παραγράφου.

3. Αν ο σύλλογος των διδασκόντων παραλείψει να υποβάλει την πρόταση της παραγράφου 1, η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 15.

4. Στην περίπτωση ολιγοθέσιων νηπιαγωγείων ή δημοτικών σχολείων η τοποθέτηση προϊσταμένων γίνεται ως εξής:

α) Στα διθέσια με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, η οποία βασίζεται στα κριτήρια του άρθρου 15.

β) Στα τριθέσια και άνω σύμφωνα με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων.

Άρθρο 24

Τοποθέτηση - Ανάλυση υπηρεσίας

1. Οι εγγεγραμμένοι στους πίνακες επιλογής σχολικών συμβούλων τοποθετούνται σε κενές και κενούμενες θέσεις με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του

οικείου συμβουλίου επιλογής, κατά τη σειρά εγγραφής τους στον αξιολογικό πίνακα επιλογής και με βάση τις δηλωθείσες προτιμήσεις.

2. Αν δεν είναι δυνατή η τοποθέτηση των υποψηφίων σε θέσεις της προτίμησής τους, τοποθετούνται στις θέσεις που απομένουν κενές αν εκ νέου το δηλώσουν. Για το σκοπό αυτόν καλούνται να υποβάλουν νέα δήλωση προτίμησης για τις θέσεις των ίδιων περιφερειακών διευθύνσεων. Η τοποθέτηση γίνεται κατά τη σειρά των συνολικών αξιολογικών μονάδων και με βάση τις δηλωθείσες προτιμήσεις.

3. Οι τοποθετούμενοι σε θέσεις σχολικών συμβούλων διαγράφονται από όλους τους πίνακες υποψηφίων στελεχών εκπαίδευσης, στους οποίους είναι εγγεγραμμένοι.

4. Η τοποθέτηση γίνεται κατά την εξής σειρά: Προηγείται η τοποθέτηση των σχολικών συμβούλων, ακολουθεί η τοποθέτηση των διευθυντών εκπαίδευσης και έπειτα η τοποθέτηση των προϊσταμένων των γραφείων εκπαίδευσης και των προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για την τοποθέτηση των διευθυντών εκπαίδευσης, των προϊσταμένων των γραφείων εκπαίδευσης και των προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Οι τοποθετούμενοι σε θέσεις διευθυντών εκπαίδευσης και προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης διαγράφονται από όλους τους πίνακες στελεχών της εκπαίδευσης, στους οποίους είναι εγγεγραμμένοι.

6. Αν με τη διαδικασία της παραγράφου 2 δεν συμπληρωθούν οι κενές θέσεις διευθυντών εκπαίδευσης και προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης, τότε στις θέσεις αυτές τοποθετούνται εκπαιδευτικοί που επιλέγονται με τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 20. Η τοποθέτηση γίνεται ύστερα από πρόταση του οικείου ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο, με βάση τα αντίστοιχα κριτήρια επιλογής αξιολογεί κατά σειρά τους εκπαιδευτικούς που έχουν υποβάλει αίτηση, ανταποκρινόμενοι σε σχετική προκήρυξη που γίνεται από τον περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης.

7. Η τοποθέτηση σε κενές και κενούμενες θέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. γίνεται με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου με βάση τη σειρά εγγραφής των υποψηφίων στον αξιολογικό πίνακα επιλογής και τις δηλωθείσες προτιμήσεις. Αν ελλείπει ο περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης και δεν έχει ορισθεί ο αναπληρωτής του, η επικύρωση των πινάκων επιλογής διευθυντών σχολικών μονάδων και η τοποθέτηση των διευθυντών γίνεται με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης.

8. Η τοποθέτηση σε κενές ή κενούμενες θέσεις διευθυντών των πειραματικών σχολείων των πανεπιστημίων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Η τοποθέτηση γίνεται με βάση τη σειρά εγγραφής των υποψηφίων στον αξιολογικό πίνακα επιλογής και τις δηλωθείσες προτιμήσεις.

9. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 7 και 8, αν δεν είναι δυνατή η τοποθέτηση των υποψηφίων σε θέσεις σχολείων της προτίμησής τους, τοποθετούνται, εφόσον εκ νέου το δηλώσουν, στις θέσεις που απομένουν κενές κατά τη σειρά εγγραφής τους στον πίνακα. Για το σκοπό αυτόν καλούνται να υποβάλουν νέα δήλωση προτίμησης.

10. Αν με τη διαδικασία της παραγράφου 9 δεν πληρωθούν οι κενές θέσεις διευθυντών, τοποθετούνται υποχρεωτικά εκπαιδευτικοί που έχουν το βαθμό Α'. Η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του οικείου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο, με βάση τα κριτήρια επιλογής διευθυντών σχολικών μονάδων, αξιολογεί κατά σειρά τους εκπαιδευτικούς που ανήκουν οργανικά:

α) στην ίδια σχολική μονάδα,
β) σε σχολικές μονάδες οποιουδήποτε τύπου του ίδιου δήμου και

γ) σε σχολικές μονάδες οποιουδήποτε τύπου της περιοχής αρμοδιότητας του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

11. Αν σε ορισμένες από τις σχολικές μονάδες της παραγράφου 10 δεν υπάρχουν εκπαιδευτικοί με βαθμό Α', το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί να ζητεί δήλωση προτίμησης για την τοποθέτηση ως διευθυντών, εκπαιδευτικών με βαθμό Β' που υπηρετούν οργανικά σε σχολικές μονάδες κατά τη σειρά της προηγούμενης παραγράφου. Σε περίπτωση υποχρεωτικής τοποθέτησης, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί να ζητεί από τους υποψηφίους για κρίση δήλωση προτίμησης σχολείων.

12. Οι διευθυντές που τοποθετούνται κατά τις παραγράφους 10 και 11 καλύπτουν προσωρινά τις αντίστοιχες θέσεις μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους.

13. Οι τοποθετούμενοι σε θέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. διαγράφονται από όλους τους πίνακες διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., διατηρούν όμως τη σειρά εγγραφής τους στους πίνακες σχολικών συμβούλων, διευθυντών εκπαίδευσης και προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης.

14. Η τοποθέτηση προϊσταμένων των τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων, υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., υπευθύνων τομέων Σ.Ε.Κ. και προϊσταμένων ολιγοθέσιων νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων γίνεται με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης.

15. Προϊστάμενοι των τμημάτων επιστημονικής - παιδαγωγικής καθοδήγησης της περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης τοποθετούνται σχολικοί σύμβουλοι της οικείας βαθμίδας με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού για την εκδήλωση ενδιαφέροντος και εισήγηση του συμβουλίου επιλογής σχολικών συμβούλων. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 2986/2002 καταργείται.

Άρθρο 25

Θητεία στελεχών και ανάληψη υπηρεσίας

1. Η επιλογή και τοποθέτηση των στελεχών της δημόσιας εκπαίδευσης του παρόντος νόμου στις κενές θέσεις γίνεται για τετραετή θητεία, η οποία σε κάθε περίπτωση λήγει την 31η Ιουλίου του τέταρτου έτους που ακολουθεί την επιλογή τους. Η επιλογή και τοποθέτηση στις κενούμενες θέσεις γίνεται για το υπόλοιπο της θητείας αυτής. Οι τοποθετούμενοι σε κενές ή κενούμενες θέσεις εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την ανάληψη της υπηρεσίας των νέων στελεχών.

2. Η ανάληψη υπηρεσίας των τοποθετούμενων από τους αξιολογικούς πίνακες επιλογής είναι υποχρεωτική. Όσοι δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία στις θέσεις που τοποθετούνται διαγράφονται από τον οικείο πίνακα επιλογής.

Άρθρο 26**Απαλλαγή των στελεχών της εκπαίδευσης από την άσκηση των καθηκόντων τους**

1. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του αρμόδιου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου, οι κατέχοντες θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης μπορεί να απαλλάσσονται από την άσκηση των καθηκόντων τους:

α) για σοβαρούς προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους ή λόγους υγείας, ύστερα από αίτησή τους ή

β) για σοβαρό λόγο αναγόμενο σε πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, όπως ιδίως για αδυναμία άσκησης ελέγχου επί των υπαλλήλων, αδικαιολόγητη επιείκεια ή μεροληψία κατά τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης, μη προσήκουσα συμπεριφορά προς τους πολίτες, ευθυνοφοβία, απροθυμία εφαρμογής νέων μεθόδων οργάνωσης, λειτουργίας και αποδοτικότητας, αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, κακή συνεργασία με τους προϊστάμενους, τους υφισταμένους και τα λοιπά στελέχη της διοίκησης και μειωμένη ποιοτική και ποσοτική απόδοση.

2. Το οικείο υπηρεσιακό συμβούλιο γνωμοδοτεί για την απαλλαγή στελέχους της εκπαίδευσης για πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του αρμόδιου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης και αφού τηρηθεί η διαδικασία ακρόασης ενώπιον του συμβουλίου.

3. Τα στελέχη της εκπαίδευσης δεν επιτρέπεται να λάβουν εκπαιδευτική άδεια για μεταπτυχιακές σπουδές ή για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος, αν προηγουμένως δεν απαλλαγούν από τα καθήκοντά τους, ύστερα από την υποβολή σχετικής αίτησης.

Άρθρο 27**Μεταθέσεις - τοποθετήσεις των στελεχών της εκπαίδευσης μετά τη λήξη της θητείας**

1. Διευθυντές εκπαίδευσης και προϊστάμενοι γραφείων εκπαίδευσης, διευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., προϊστάμενοι τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης, υποδιευθυντές σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. και υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ. μπορούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους να μετατίθενται με αίτησή τους ως εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών. Στην περίπτωση αυτή αναλαμβάνουν υπηρεσία στη νέα τους θέση μετά τη λήξη της θητείας τους.

2. Οι υπηρετούντες σε θέσεις σχολικών συμβούλων, διευθυντών εκπαίδευσης και προϊσταμένων γραφείων εκπαίδευσης, διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ., καθώς και προϊσταμένων τμημάτων εκπαιδευτικών θεμάτων των διευθύνσεων εκπαίδευσης επανέρχονται μετά τη λήξη της θητείας τους, εφόσον δεν επανεπιλεγούν, σε θέσεις εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας, στην οποία ανήκαν οργανικά ή στις θέσεις στις οποίες μετατέθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Αν οι παραπάνω θέσεις έχουν καταργηθεί, τοποθετούνται σε κενές θέσεις εκπαιδευτικών σχολικών μονάδων της προτίμησής τους με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του οικείου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης ή του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, κατά περίπτωση,

ύστερα από πρόταση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Προϊστάμενος γραφείου εκπαίδευσης, το οποίο καταργείται, τοποθετείται με αίτησή του για το υπόλοιπο της θητείας σε κενή θέση προϊσταμένου γραφείου ή, αν δεν υπάρχει, κατά προτεραιότητα σε κενή θέση διευθυντή σχολικής μονάδας της ίδιας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

4. Διευθυντής σχολικής μονάδας, η οποία καταργείται, τοποθετείται με αίτησή του για το υπόλοιπο της θητείας, σε κενή θέση διευθυντή σχολικής μονάδας της ίδιας διεύθυνσης, με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

5. Στην περίπτωση που σχολικός σύμβουλος τοποθετείται σε άλλη θέση αναπληρώνεται από τον επόμενο σύμφωνα με τη σειρά κατάταξης στον αξιολογικό πίνακα. Ο αναπληρωτής δεν διαγράφεται από το σχετικό αξιολογικό πίνακα και διατηρεί το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση για την κάλυψη κενούμενης θέσης.

Άρθρο 28**Επιλογή στελεχών της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών**

Για την επιλογή στελεχών της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, που αναφέρονται στα προσόντα διευθυντών και υποδιευθυντών σχολικών μονάδων, τα κριτήρια, τα υποβλητέα δικαιολογητικά, τις προθεσμίες και τη διαδικασία επιλογής και τοποθέτησής τους, εφαρμόζονται αναλόγως και για την επιλογή των διευθυντών των σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. και των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και υπευθύνων τομέων Σ.Ε.Κ. της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών.

β) Όπου στις διατάξεις αυτές αναφέρονται περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια νοείται το οικείο υπηρεσιακό συμβούλιο της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών, όπου σύλλογος διδασκόντων νοείται ο σύλλογος διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας ή Σ.Ε.Κ. της ίδιας σχολής και όπου περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης ή διευθυντής εκπαίδευσης, το Διοικητικό της Συμβούλιο.

Άρθρο 29**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λήγει η θητεία των διευθυντών εκπαίδευσης. Τα στελέχη αυτά εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την ανάληψη της υπηρεσίας από τα νέα στελέχη.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου προηγούνται οι επιλογές και οι τοποθετήσεις διευθυντών εκπαίδευσης, ενώ όσοι τοποθετηθούν στις θέσεις αυτές δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν ως υποψήφιοι στις διαδικασίες επιλογής στελεχών που θα ακολουθήσουν.

3. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου:

α) ο χρόνος έναρξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων και κατάρτισης των πινάκων επιλογής του άρθρου 10 του παρόντος νόμου μπορεί με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να ορισθεί διαφορετικά,

β) δεν ισχύει η προϋπόθεση της παραγράφου 11 του άρθρου 11, εφόσον δεν έχουν εφαρμοστεί οι προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και

γ) το κριτήριο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 που αφορά την αξιολόγηση του υποψηφίου, όπως συνάγεται από τις αξιολογικές εκθέσεις του, δεν λαμβάνεται υπόψη.

4. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου τα πιστοποιητικά της παραγράφου 9 του άρθρου 11 δεν αποτελούν προϋπόθεση για την επιλογή στελέχους της εκπαίδευσης. Τα στελέχη που θα επιλεγούν ως σχολικοί σύμβουλοι, διευθυντές εκπαίδευσης και προϊστάμενοι γραφείων θα παρακολουθήσουν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, αντίστοιχο ειδικό πρόγραμμα και πρόγραμμα επιμόρφωσης στις Τ.Π.Ε. επιπέδου 1. Η επιτυχής συμμετοχή καταλήγει στη χορήγηση πιστοποιητικού διοικητικής ή καθοδηγητικής επάρκειας και γνώσεων και δεξιοτήτων στις Τ.Π.Ε. επιπέδου 1 αντίστοιχα. Σε διαφορετική περίπτωση το στέλεχος αντικαθίσταται από τον επόμενο στον αντίστοιχο πίνακα, ο οποίος διαθέτει τα παραπάνω πιστοποιητικά και έχει δηλώσει προτίμηση για τη συγκεκριμένη θέση.

5. Το πιστοποιητικό διοικητικής ή καθοδηγητικής επάρκειας δεν θεωρείται απαραίτητο προσόν για τους υποψήφιους διευθυντές σχολικών μονάδων κατά τις δύο πρώτες εφαρμογές του παρόντος νόμου.

6. Η μοριοδότηση της πιστοποιημένης επιμόρφωσης στις Τ.Π.Ε. επιπέδου 1 ισχύει μόνο κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου.

7. Η θητεία όλων των στελεχών της εκπαίδευσης που θα επιλεγούν κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου λήγει ταυτόχρονα την 31.7.2015.

8. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως 15 του ν. 3467/2006 (ΦΕΚ 128 Α'), το άρθρο 32 του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α') και κάθε διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ** **ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

Άρθρο 30 **Θέματα μεταθέσεων**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 4 για τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς, προϋπόθεση για τη μετάθεση εκπαιδευτικών είναι η πραγματική υπηρεσία δύο ετών στην κατεχόμενη οργανική θέση μέχρι την 31η Αυγούστου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιούνται οι μεταθέσεις. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα αυτό καταργείται. Η υποχρέωση της διετούς πραγματικής υπηρεσίας που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο αφορά την οργανική θέση στην οποία θα μετατεθούν εκπαιδευτικοί, ύστερα από αίτησή τους, από το σχολικό έτος 2010-2011 και μετά.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 8 του π.δ. 50/1996 εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Η προτεραιότητα για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του π.δ. 50/1996 ισχύει τόσο για τις μεταθέσεις από περιοχή σε περιοχή μετάθεσης, όσο και για τις μεταθέσεις και τοποθετήσεις εντός της ίδιας περιοχής. Η προτεραιότητα για τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου

ισχύει μόνο για τις μεταθέσεις από περιοχή σε περιοχή μετάθεσης.

4. Οι εκπαιδευτικοί που υπάγονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του π.δ. 50/1996 δεν εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του άρθρου 14 του ίδιου διατάγματος.

5. Οι μονάδες μετάθεσης για τη συνολική υπηρεσία των εκπαιδευτικών, όπως αυτή καθορίζεται με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 16 του π.δ. 50/1996, προσδιορίζονται με συντελεστή δυόμισι για κάθε έτος υπηρεσίας. Οι μονάδες μετάθεσης για εντοπιότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 16 του ίδιου διατάγματος, ορίζονται σε τέσσερις.

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 13 του π.δ. 50/1996 καταργείται.

Άρθρο 31

Θέματα αποσπάσεων και μετατάξεων

1. Απόφαση απόσπασης δεν εκτελείται πριν καλυφθούν οι λειτουργικές ανάγκες της σχολικής μονάδας από την οποία αποσπάται ο εκπαιδευτικός.

2. Σε κάθε περίπτωση απόσπασης ως μονάδες μετάθεσης υπολογίζονται οι προβλεπόμενες για τη σχολική μονάδα στην οποία αποσπάται ο εκπαιδευτικός. Προκειμένου για απόσπαση σε άλλη υπηρεσία, φορέα ή νομικό πρόσωπο υπολογίζονται οι προβλεπόμενες για την πλησιέστερη σχολική μονάδα. Κατ' εξαίρεση ως μονάδες μετάθεσης των εκπαιδευτικών, που αποσπώνται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στις Περιφερειακές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης υπολογίζονται οι προβλεπόμενες για την πλησιέστερη σχολική μονάδα και επιπλέον δύο μονάδες μετάθεσης για κάθε έτος. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 8 του άρθρου 16 του π.δ. 50/1996, καθώς και κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα αυτό καταργείται.

3. Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που πλεονάζει στη σχολική μονάδα όπου ανήκει οργανικά, αποσπάται: α) σε άλλη σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της ίδιας ή άλλης περιοχής μετάθεσης της αρμοδιότητας του ίδιου Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε., με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή β) σε άλλη σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της αρμοδιότητας άλλου Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε. της ίδιας περιφερειακής διεύθυνσης, με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή γ) σε περιοχή μετάθεσης άλλης περιφερειακής διεύθυνσης, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Η διαδικασία της περίπτωσης α' ακολουθείται και για τη διάθεση των εκπαιδευτικών που δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό τους ωράριο διδασκαλίας. Στις αποσπάσεις της παραγράφου αυτής, ως μονάδες μετάθεσης υπολογίζονται οι μονάδες της οργανικής θέσης του εκπαιδευτικού, εφόσον δεν υπολείπονται.

4. Όλες οι αποσπάσεις εκπαιδευτικών στην κεντρική υπηρεσία και στις περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθώς και σε νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από το Υπουργείο αυτό, λήγουν την 31.8.2010.

5. Στο άρθρο 5 του ν. 1824/1988 (ΦΕΚ 296 Α') προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Ειδικά οι εκπαιδευτικοί που μετατάσσονται σε κενές θέσεις της κεντρικής υπηρεσίας και των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων διατηρούν το μισθολογικό τους καθεστώς.»

6. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται: α) το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40 Α'), β) η παράγραφος 2 του άρθρου 9 του ν. 2986/2002 και γ) η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002.

Άρθρο 32

Προγραμματισμός και αξιολόγηση της δράσης των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών

1. Κάθε σχολική μονάδα, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, καταρτίζει πρόγραμμα δράσης με τους εκπαιδευτικούς στόχους για το σχολικό έτος που ξεκινά.

2. Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς η σχολική μονάδα συντάσσει έκθεση με την οποία αξιολογούνται: α) η απόδοση της σχολικής μονάδας στο σύνολό της, β) η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων που είχαν τεθεί στο πρόγραμμα δράσης και γ) οι επιτυχίες, οι αδυναμίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Με την ίδια έκθεση διατυπώνονται προτάσεις βελτίωσης για την επόμενη σχολική χρονιά.

3. Το πρόγραμμα δράσης και η έκθεση αξιολόγησης, τα οποία καταρτίζονται με ευθύνη του διευθυντή της σχολικής μονάδας σε συνεργασία με το σύλλογο διδασκόντων και τους σχολικούς συμβούλους, γνωστοποιούνται στους μαθητές και στο σύλλογο γονέων, δημοσιεύονται στο διαδίκτυο στις ιστοσελίδες του σχολείου και της αρμόδιας διεύθυνσης εκπαίδευσης και υποβάλλονται στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.).

4. Οι προϊστάμενοι διευθύνσεων και γραφείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταρτίζουν πρόγραμμα δράσης για κάθε σχολικό έτος και στη συνέχεια υποβάλλουν σχετικές εκθέσεις στους οικείους περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης.

5. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Κ.Ε.Ε. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται τα στοιχεία της αξιολόγησης και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του άρθρου αυτού.

6. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων γίνεται σταδιακά από το σχολικό έτος 2010-2011 σε σχολικές μονάδες που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Την αξιολόγηση της δράσης των σχολικών μονάδων κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ακολουθεί η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 33

Εκσυγχρονισμός συστήματος διανομής συγγραμμάτων

1. Το άρθρο 15 του ν. 3549/2007 (ΦΕΚ 69 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 19 του ν. 3748/2009 (ΦΕΚ 29 Α'), τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της δωρεάν προμήθειας και επιλογής από τους φοιτητές ή σπουδαστές αριθμού συγγραμμάτων ίσου με τον αριθμό των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου από τον κατάλογο διδακτικών συγγραμμάτων της προηγούμενης παραγράφου. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω υπουργικής απόφασης ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 226/2007 (ΦΕΚ 256 Α').»

β) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η κοστολόγηση των συγγραμμάτων των Α.Ε.Ι. γίνεται από επιτροπή και η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου από ειδικό όργανο, σύμφωνα με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω υπουργικής απόφασης ισχύουν οι έως την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις.»

γ) Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για κάθε διανεμόμενο σύγγραμμα παραχωρείται από το κράτος στη βιβλιοθήκη του οικείου Α.Ε.Ι. αριθμός συγγραμμάτων ανάλογα με τις ανάγκες της βιβλιοθήκης. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίζεται ο αριθμός, η διαδικασία παραχώρησης των ανωτέρω διδακτικών συγγραμμάτων και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

2. Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 η εκκαθάριση και πληρωμή της δαπάνης για τα διδακτικά συγγράμματα που διανέμονται δωρεάν στους φοιτητές και σπουδαστές των Α.Ε.Ι. και των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.) της χώρας γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σε βάρος των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού που εγγράφονται ετησίως σε αντίστοιχους ειδικούς κωδικούς για το σκοπό αυτόν.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 26 του άρθρου 14 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α'), καθώς και κάθε διάταξη που είναι αντίθετη ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του παρόντος άρθρου καταργείται.

Άρθρο 34

Εκλογή μελών Δ.Ε.Π.

1. Το άρθρο 24 του ν. 3549/2007 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 προστίθενται οι λέξεις «της ημεδαπής ή της αλλοδαπής».

β) Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 η λέξη «τριάντα» αντικαθίσταται από τις λέξεις «δεκαπέντε».

γ) Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν τα μέλη Δ.Ε.Π. ενός τμήματος υπερβαίνουν τα εκατό, το εκλεκτορικό σώμα απαρτίζεται από είκοσι ένα μέλη.»

2. Στο Κεφάλαιο Δ' του άρθρου 6 του ν. 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α'), όπως ισχύει, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την

παράγραφο 12 του άρθρου 3 του ν. 3027/2002, ο αριθμός «τριάντα (30)» αντικαθίσταται από τον αριθμό «δεκαπέντε (15)».

β) Η παράγραφος 3, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3δ του άρθρου 24 του ν. 3549/2007, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν τα μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν δικαίωμα ψήφου είναι περισσότερα από δεκαπέντε (15), το σώμα των εκλεκτόρων απαρτίζεται από δεκαπέντε (15) μέλη, από τα οποία τα πέντε (5) ανήκουν, εφόσον υπάρχουν, στον αντίστοιχο τομέα. Προηγούνται τα μέλη που ανήκουν στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο και έπονται τα υπόλοιπα μέλη του τομέα. Αν σε οποιοδήποτε στάδιο ο αριθμός των δικαιουμένων ψήφου υπερβαίνει τους πέντε (5), τότε διενεργείται κλήρωση μεταξύ τους με την ευθύνη του διευθυντή του τομέα. Τα μέλη Δ.Ε.Π. των λοιπών τομέων του τμήματος που μετέχουν στο εκλεκτορικό σώμα και μέχρι τη συμπλήρωση των δύο τρίτων των μελών του εκλεκτορικού σώματος ορίζονται, ανάλογα με τη βαθμίδα της υπό πλήρωση θέσης, διαδοχικά κατά 50% από μέλη της βαθμίδας του καθηγητή και από μέλη κατά σειρά της βαθμίδας του αναπληρωτή και του επίκουρου καθηγητή. Σε περίπτωση που δεν καλύπτεται το ανωτέρω ποσοστό από τα υπάρχοντα μέλη Δ.Ε.Π. της βαθμίδας του καθηγητή, το υπόλοιπο μεταφέρεται στην επόμενη βαθμίδα. Αν σε οποιοδήποτε στάδιο ο αριθμός των υπαρχόντων μελών Δ.Ε.Π. υπερβαίνει τον αριθμό εκείνων που δικαιούνται να μετάσχουν στο εκλεκτορικό σώμα, διενεργείται κλήρωση με ευθύνη του Προέδρου του τμήματος. Το λοιπό ένα τρίτο των μελών του εκλεκτορικού σώματος αποτελείται από εξωτερικούς εκλέκτορες, οι οποίοι ορίζονται κατά τις κείμενες διατάξεις.»

γ) Ύστερα από την παράγραφο 3 προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3. α. Αν τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος είναι είκοσι ένα (21) σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του ν. 3549/2007 (ΦΕΚ 69 Α'), όπου στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων αναφέρονται οι αριθμοί δεκαπέντε (15) και πέντε (5) νοούνται οι αριθμοί είκοσι ένα (21) και επτά (7), αντίστοιχα.»

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται για τα εκλεκτορικά σώματα που έχουν συγκροτηθεί σε σώμα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Με ευθύνη του Προέδρου του τμήματος αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο του τμήματος, της σχολής και του ιδρύματος, το αργότερο εντός δέκα ημερών από κάθε σχετική πράξη, τα ακόλουθα στοιχεία που αφορούν τη διαδικασία προκήρυξης και πλήρωσης θέσεων, καθώς και μονιμοποίησης, μελών Δ.Ε.Π.:

α) το κείμενο της προκήρυξης της κάθε θέσης, μαζί με την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης δικαιολογητικών,

β) την ημερομηνία ή τις ημερομηνίες σύγκλησης της γενικής συνέλευσης του τμήματος για τη συγκρότηση του εκλεκτορικού σώματος,

γ) το ονοματεπώνυμο των μελών του εκλεκτορικού σώματος, τη βαθμίδα και το γνωστικό αντικείμενό τους, καθώς και τον τομέα, το τμήμα, τη σχολή και το ίδρυμα στο οποίο υπηρετούν,

δ) την ημερομηνία σύγκλησης του εκλεκτορικού σώματος για τον ορισμό της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής,

ε) το ονοματεπώνυμο των μελών της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής, τη βαθμίδα και το γνωστικό αντικείμενό τους, καθώς και τον τομέα, το τμήμα, τη σχολή και το ίδρυμα στο οποίο υπηρετούν,

στ) την ημερομηνία κατάθεσης της εισηγητικής έκθεσης,

ζ) την ημερομηνία ή τις ημερομηνίες σύγκλησης του εκλεκτορικού σώματος για τη διενέργεια της εκλογής και

η) το αποτέλεσμα της διαδικασίας εκλογής (ονοματεπώνυμο εκλεγέντος, συνολικό αριθμό παρόντων εκλεκτόρων και σύνολο θετικών ψήφων).

5. Η συμμετοχή μελών εκλεκτορικού σώματος σε κάθε συνεδρίασή του για την εκλογή μέλους Δ.Ε.Π., περιλαμβανομένης και της τελευταίας συνεδρίασης κατά την οποία γίνεται η τελική κρίση και ψηφοφορία, επιτρέπεται και με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη). Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι τόποι της συνεδρίασης, ο τρόπος διαπίστωσης της απαρτίας και διασφάλισης της διαδικτυακής μυστικότητας της συνεδρίασης, ο τρόπος τήρησης των πρακτικών και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στα Τ.Ε.Ι.

Άρθρο 35

Θέματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

1. Στο άρθρο 2Α του ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188 Α'), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν. 3404/2005 (ΦΕΚ 260 Α'), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Οι παράγραφοι 1 και 2 καταργούνται.

β) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 η φράση «ίσο με το μισό του μέγιστου δυνατού αριθμού μορίων» αντικαθίσταται ως εξής: «ίσο με τριάντα πέντε μόρια».

γ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 καταργείται.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν. 3748/2009 και η παράγραφος 7 του άρθρου 4 του ν. 1351/1983 (ΦΕΚ 56 Α') καταργούνται.

3. Στο πέμπτο εδάφιο της υποπαραγράφου 1β της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α'), όπως ισχύει, απαλείφεται η φράση «, εφόσον έχουν επιτύχει σύνολο μορίων τουλάχιστον ίσο με το μισό του μέγιστου δυνατού».

Άρθρο 36

Θέματα των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι.

1. Στην υπ' αριθμ. 679/1996 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ 826 Β'), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156 Α'), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (εφεξής Ε.Λ.Κ.Ε.) είναι η διάθεση και διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών, οποιουδήποτε είδους, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες ερευ-

νητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αναπτυξιακών, καθώς και έργων συνεχιζόμενης κατάρτισης και έργων για την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, την εκπόνηση ειδικών μελετών, την εκτέλεση δοκιμών, μετρήσεων, εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων, την παροχή γνωμοδοτήσεων, τη σύνταξη προδιαγραφών για λογαριασμό τρίτων, τη διαμόρφωση και εκτέλεση επιστημονικών, ερευνητικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων ως και άλλων σχετικών υπηρεσιών με πιστώσεις από το αποθεματικό των Ε.Λ.Κ.Ε. προς όφελος του ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. και απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου ή της Συνέλευσης του Τ.Ε.Ι.»

β) Στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 η φράση «Η επιτροπή έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες» αντικαθίσταται ως εξής: «Η Επιτροπή Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. είναι αποφασιστικό όργανο και έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες».

γ) Στο τέλος του άρθρου 4 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Υπεύθυνοι για την εκτέλεση του φυσικού αντικείμενου των προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μέσω των Ε.Λ.Κ.Ε. είναι οι εκάστοτε επιστημονικοί υπεύθυνοι.»

δ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ποσοστό μέχρι 25% του συνολικού προϋπολογισμού των έργων που χρηματοδοτούνται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. και ειδικότερα από οποιονδήποτε πόρο του, διατίθεται στο ίδρυμα με απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. για την ενδεχόμενη χρήση του προσωπικού, των εγκαταστάσεων και οργάνων του κατά την εκτέλεση των χρηματοδοτούμενων έργων και τα έξοδα λειτουργίας του Λογαριασμού.»

ε) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το πλεόνασμα του Ε.Λ.Κ.Ε. μετά την αφαίρεση των ως άνω δαπανών του διατίθεται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου ή της Συνέλευσης του Τ.Ε.Ι., ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε., για την επίτευξη των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών στόχων του ιδρύματος.»

2. Στο τέλος του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3833/2010 προστίθεται η ακόλουθη φράση: «όπως και οι αμοιβές από κάθε είδους προγράμματα χρηματοδοτούμενα από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων που επιχορηγούνται και εποπτεύονται από το Κράτος, καθώς και των Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι.»

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του, καθώς και κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της αίτησης αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειάς του, σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των μελών των Επιτροπών Διαχείρισης των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Α.Ε.Ι. και των ερευνητικών κέντρων αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σε βάρος Επιστημονικών Υπευθύνων έργων που διαχειρίζονται οι Ε.Λ.Κ.Ε. ή σε βάρος υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων, από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί αυτε-

παγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο του ένδικου μέσου ή των πρόσθετων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξήσεις ή τόκους επί του καταλογισθέντος κεφαλαίου αν υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της και το επελθόν από αυτήν αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, επίσης, τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, αν κρίνει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του καταλογισθέντος συγγνωστή πλάνη για το δημιουργηθέν έλλειμμα. Εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσας καταλογιστικές πράξεις οι οποίες αφορούν έξοδα παράστασης αιρετών οργάνων Α.Ε.Ι. ή κατάχρηση δημοσίου χρήματος προς ίδιον όφελος.

Άρθρο 37 **Λοιπά θέματα των Α.Ε.Ι.**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2α του άρθρου 2 του ν. 2083/1992 αντικαθίσταται ως εξής: «Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι των μελών Δ.Ε.Π. σε αριθμό ίσο προς το ένα τρίτο (1/3) των τμημάτων του πανεπιστημίου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του έξι (6) ούτε όμως μεγαλύτερος από τον αριθμό των τμημάτων του πανεπιστημίου.» Το τέταρτο εδάφιο της ίδιας παραγράφου αντικαθίσταται ως εξής: «Οι εκπρόσωποι των μελών Δ.Ε.Π. ορίζονται από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. κάθε τμήματος, τα οποία καλούνται προς τούτο σε ειδική συνεδρίαση, εκπιτροπής κατ' έτος, με σειρά την οποία καθορίζει ο πρύτανης ανά τμήμα και βαθμίδα, ώστε κατά τη διάρκεια της θητείας να υπάρχει εκπροσώπηση κάθε τμήματος και κάθε βαθμίδας τουλάχιστον μία φορά.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στα Τ.Ε.Ι.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 93 του ν. 1566/1985 εφαρμόζονται αναλόγως και για το Τμήμα Ασιατικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαπιστώνεται η δυνατότητα ανεξάρτητης λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας. Έως την έκδοση της απόφασης αυτής, οι πάσης φύσεως πράξεις διοίκησης και οικονομικής διαχείρισης του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας εκδίδονται από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της κατά τις διατάξεις της παραγράφου Β.3 του άρθρου 40 του ν. 3794/2009 Διοικούσας Επιτροπής. Πράξεις που αφορούν τα παραπάνω θέματα και έχουν εκδοθεί από όργανα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου θεωρείται ότι έχουν εκδοθεί αρμοδίως. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

5. Οι προθεσμίες των παραγράφων 10α και 10β του άρθρου 11, καθώς και της παραγράφου 3 του άρθρου 12

του ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α΄) μπορεί να παρατείνονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν. 3685/2008 αντικαθίσταται ως εξής: «Η διαχείριση των εσόδων και εξόδων των Π.Μ.Σ. από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) και η ανωτέρω κατανομή δεν ισχύει στην περίπτωση χορηγίας ή δωρεάς για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για τις κρατικές επιχορηγήσεις.»

Άρθρο 38 **Θέματα της Α.Δ.Ι.Π.**

Στο ν. 3374/2005, όπως ισχύει, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 5, μετά τις λέξεις «των βαθμίδων του Καθηγητή και του Αναπληρωτή Καθηγητή» προστίθενται οι λέξεις «κατά προτεραιότητα».

β) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 8, η φράση «μέσα σε ένα μήνα» αντικαθίσταται από τη λέξη «μετά».

γ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης (Ε.Ε.Α.) αποτελείται από πέντε μέλη, τα οποία προέρχονται από το μητρώο ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που συντάσσει και τηρεί η Α.Δ.Ι.Π. Σε περίπτωση απρόβλεπτου κωλύματος κάποιου μέλους, η αξιολόγηση μπορεί κατά την κρίση της Ολομέλειας της Α.Δ.Ι.Π. να πραγματοποιείται και από λιγότερα μέλη, αλλά όχι λιγότερα από τρία. Το μητρώο ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων συντάσσεται από την Α.Δ.Ι.Π., λαμβάνοντας υπόψη προτάσεις των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, μελών της Α.Δ.Ι.Π. και άλλων σχετικών με το αντικείμενο της αρχής φορέων, και ανανεώνεται συνεχώς. Η διαδικασία κατάρτισης του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων ορίζεται με απόφαση της Α.Δ.Ι.Π. Θεωρείται απαραίτητη η ένταξη στο μητρώο αλλοδαπών ή ελλήνων εμπειρογνομόνων ή ειδικών που διδάσκουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού ή διακεκριμένων ερευνητών σε αντίστοιχα ανώτατα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού, κατά προτίμηση με πείρα σε θέματα αξιολόγησης ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.»

δ) Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η συμμετοχή αλλοδαπών ή ελλήνων εμπειρογνομόνων ή ειδικών που διδάσκουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού ή διακεκριμένων ερευνητών σε αντίστοιχα ανώτατα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού, κατά προτίμηση με πείρα σε θέματα αξιολόγησης ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, είναι απαραίτητη. Επίσης, είναι επιθυμητή: (i) η διοικητική εμπειρία των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων σε ακαδημαϊκές μονάδες ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και (ii) η συμμετοχή ενός εκπροσώπου επαγγελματικής ή άλλης επιστημονικής οργάνωσης, αντίστοιχης με το γνωστικό αντικείμενο της υπό αξιολόγηση ακαδημαϊκής μονάδας, ο οποίος να είναι σε θέση να εκτιμήσει τη συμβολή των σπουδών στην άσκηση του επαγγέλματος.»

ε) Στην αρχή της παραγράφου 7 του άρθρου 8, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν. 3794/2009, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στα μέλη των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης (Ε.Ε.Α.) καταβάλλεται αμοιβή για το έργο της αξιολόγησης.» Το τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου αντικαθίσταται ως εξής: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η αμοιβή των μελών των Ε.Ε.Α. και, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, το ποσό των δαπανών μετακίνησης και η διαδικασία κάλυψής τους, τα αναγκαία δικαιολογητικά και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

στ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Α.Δ.Ι.Π. διαβιβάζει την τελική έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης στη ΜΟ.Δ.Ι.Π. του ιδρύματος και μεριμνά και για τη δημοσιοποίησή της.»

ζ) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 9, η λέξη «τέσσερις» αντικαθίσταται από τη λέξη «δώδεκα».

η) Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Αναλύει τα δεδομένα που προκύπτουν από τις εκθέσεις αξιολόγησης των ελληνικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, επισημαίνει καλές πρακτικές και ενδεχόμενες αδυναμίες, διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης, εκπονεί μελέτες και, τέλος, διεξάγει έρευνες με στόχο την ανάπτυξη της μεθοδολογίας, των τεχνικών και των εφαρμογών διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση.»

θ) Οι περιπτώσεις δ΄, ε΄, στ΄ και ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 11 αντικαθίστανται ως εξής:

«δ) Έναν εκπρόσωπο των φοιτητών με αποδεδειγμένη πείρα σε θέματα διασφάλισης ποιότητας από τη συμμετοχή του σε συλλογικό όργανο του ιδρύματός του (π.χ. ΟΜ.Ε.Α., ΜΟ.Δ.Ι.Π.), ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.).

ε) Έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών με αποδεδειγμένη πείρα σε θέματα διασφάλισης ποιότητας από τη συμμετοχή του σε συλλογικό όργανο του ιδρύματός του (π.χ. ΟΜ.Ε.Α., ΜΟ.Δ.Ι.Π.), ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Εθνικής Σπουδαστικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.).

στ) Έναν εν ενεργεία ή ομότιμο ερευνητή πρώτης βαθμίδας μη ακαδημαϊκών ερευνητικών ιδρυμάτων, ο οποίος προτείνεται από τη Σύνοδο των Διευθυντών των Ερευνητικών Κέντρων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.).

ζ) Έναν καθηγητή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αλλοδαπής που προτείνεται από κοινού από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) και τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.).»

ι) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 11 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Το συλλογικό όργανο διοίκησης της Αρχής είναι η Ολομέλεια, στην οποία μετέχουν όλα τα μέλη της. Τα μέλη των περιπτώσεων β΄, γ΄ και στ΄ δύνανται να αναλαμβάνουν και συγκεκριμένες αρμοδιότητες που τους ανατίθενται από τον Πρόεδρο της Αρχής.»

ια) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δεν επιτρέπεται ο διορισμός του Προέδρου της Α.Δ.Ι.Π. για περισσότερες από δύο θητείες, διαδοχικές ή μη. Επιτρέπεται η ανανέωση θητείας, με μέγιστο όριο τα δέκα έτη, των μελών των περιπτώσεων β΄, γ΄, στ΄ και ζ΄, εφόσον επαναπροταθούν από τους αντίστοιχους φορείς.»

ιβ) Στο πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 11 οι φράσεις «τη Σύνοδο των Πρυτάνεων» και «τη Σύνοδο των Προέδρων» αντικαθίστανται από τις φράσεις «τους Πρυτάνεις» και «τους Προέδρους», αντίστοιχα.

ιγ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 11, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν. 3577/2007 (ΦΕΚ 130 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατά τη διάρκεια της θητείας των μελών της Α.Δι.Π. αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημόσιου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και σε νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετήθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν.1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'). Ο Πρόεδρος της Α.Δι.Π. είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συμμετοχή του σε επιτροπές, συμβούλια και εν γένει συλλογικά όργανα, σε σχέση με ακαδημαϊκά ζητήματα ή / και εν γένει θέματα αξιολόγησης και εκπαίδευσης. Στα μέλη της Α.Δι.Π. επιτρέπεται η άσκηση καθηκόντων μέλους Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Αυτά τα μέλη της Αρχής είναι δυνατόν να απαλλάσσονται από τα διοικητικά τους καθήκοντα στα ιδρύματά τους, εφόσον η Α.Δι.Π. με απόφασή της τους αναθέτει συγκεκριμένα διοικητικά καθήκοντα.

Οι αποδοχές των μελών της Α.Δι.Π. καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τον καθορισμό τους λαμβάνεται υπόψη αν υφίσταται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση των μελών. Ειδικά στα μέλη των περιπτώσεων δ', ε' και ζ' της παραγράφου 1 δεν καταβάλλονται αποδοχές, αλλά αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις της Α.Δι.Π., η οποία ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για τα μέλη της Α.Δι.Π. εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α').

Οι δαπάνες και η αποζημίωση μετακίνησης των μελών της Α.Δι.Π. για την άσκηση των καθηκόντων τους καλύπτονται από την Α.Δι.Π. με απόφαση του Προέδρου της. Ειδικά για τα μέλη της Α.Δι.Π. των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 που υπηρετούν σε Α.Ε.Ι. εκτός Αθηνών, οι δαπάνες και η αποζημίωση μετακίνησής τους από και προς την Αθήνα, για την άσκηση των ακαδημαϊκών τους καθηκόντων ή άλλου έργου στο πλαίσιο της ιδιότητάς τους ως μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. βαρύνουν το πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι., από το οποίο προέρχονται, με απόφαση του Πρύτανη ή του Προέδρου, αντίστοιχα.»

ιδ) Η παράγραφος 6 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Οι αποφάσεις της Α.Δι.Π. κοινοποιούνται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Έως τα τέλη Μαΐου κάθε έτους συντάσσεται για το προηγούμενο έτος από την Α.Δι.Π. έκθεση ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Υπουργό.»

ιε) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 12 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Για τη λειτουργία της η Α.Δι.Π. υποστηρίζεται από μία Γραμματεία επιπέδου Διεύθυνσης, η οποία απο-

τελείται από τρία Τμήματα: α) Τμήμα Διοίκησης, Πληροφορικής και Οικονομικών, β) Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας, και γ) Τμήμα Τεκμηρίωσης και Ερευνών. Η θέση του Προϊσταμένου Διεύθυνσης πληρούται μετά από ανοικτή πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος και αξιολόγηση από την Ολομέλεια της Α.Δι.Π. Στον εσωτερικό κανονισμό της Α.Δι.Π. καθορίζονται τα ελάχιστα προσόντα, ο τρόπος επιλογής και διορισμού, το καθεστώς απασχόλησης και η διάρκεια της θητείας του Προϊσταμένου Διεύθυνσης.

Στην Α.Δι.Π. λειτουργεί Δικαστικό Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν το τελευταίο. Για τη στελέχωσή του αυξάνονται οι θέσεις των Παρέδρων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κατά μία.

2. Για τη διοικητική και επιστημονική υποστήριξη της Α.Δι.Π. συνιστώνται δεκαπέντε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού και δέκα θέσεις μόνιμου διοικητικού προσωπικού. Οι κλάδοι και οι ειδικότητες του προσωπικού καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της Αρχής. Η κατανομή των θέσεων του προσωπικού στα Τμήματα, οι αρμοδιότητες κάθε Τμήματος και του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης, η συγκρότηση του υπηρεσιακού συμβουλίου που επιλαμβάνεται των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού ελέγχου του προσωπικού της Διεύθυνσης, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της Α.Δι.Π.»

ιστ) Στην παράγραφο 3 του άρθρου 12, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του ν.3577/2007, μετά τη λέξη «Ν.Π.Δ.Δ.» και πριν τη φράση «Πανεπιστήμια ή Τ.Ε.Ι.» προστίθεται η φράση «Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα.»

ιζ) Στο άρθρο 12 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ύστερα από πρόταση της Α.Δι.Π., είναι δυνατή η απόσπαση μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., για χρονική διάρκεια έως δύο ετών, ύστερα από αίτησή τους, σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Α.Δι.Π. με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και με το μισθολογικό καθεστώς της οργανικής τους θέσης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 39

Θέματα εκκλησιαστικών γυμνασίων και λυκείων

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 19 του ν. 3432/2006 (ΦΕΚ 14 Α') καταργείται και οι παράγραφοι 1 και 2 του ίδιου άρθρου αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Για την ίδρυση, οργάνωση και εν γένει λειτουργία των εκκλησιαστικών γυμνασίων, όπως και για την κατάργηση, συγχώνευση ή μεταφορά της έδρας τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τα λοιπά γυμνάσια της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπεται γνώμη, σύμφωνη γνώμη, εισήγηση ή πρόταση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αυτή διατυπώνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης.

2. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου τα εκκλησιαστικά γυμνάσια στεγάζονται μαζί με τα γενικά εκκλησιαστικά λύκεια στο ίδιο κτηριακό συγκρότημα, εξυπηρετούνται από το ίδιο εκπαι-

δευτικό και διοικητικό προσωπικό και διευθύνονται από τον ίδιο διευθυντή και υποδιευθυντή. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα ζητήματα που ανακύπτουν από τη συστέγαση των εκκλησιαστικών γυμνασίων και των γενικών εκκλησιαστικών λυκείων, τη λειτουργία τους με ενιαία διεύθυνση, καθώς και οι αρμοδιότητες του διευθυντή και του υποδιευθυντή.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 20 του ν. 3432/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την ίδρυση, οργάνωση και εν γένει λειτουργία των γενικών εκκλησιαστικών λυκείων, όπως και για την κατάρτιση, συγχώνευση ή μεταφορά της έδρας τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τα λοιπά γενικά λύκεια της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 19.»

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 23 του ν. 3432/2006 καταργούνται. Η παράγραφος 2 και οι παράγραφοι 7 και 8 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού και των λειτουργικών αναγκών των εκκλησιαστικών γυμνασίων και των γενικών εκκλησιαστικών λυκείων διορίζονται ή προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί από τους πίνακες της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ύστερα από αίτηση - δήλωση προτίμησης των ενδιαφερομένων και σύμφωνη γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου αυτού για την παροχή της γνώμης του προηγούμενου εδαφίου συμμετέχουν και δύο μέλη διδακτικού προσωπικού ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης ή σχολικοί σύμβουλοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά προτεραιότητα με θεολογικές σπουδές, οι οποίοι ορίζονται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Εκπαιδευτικοί που δηλώνουν προτίμηση για το διορισμό ή την πρόσληψή τους στα εκκλησιαστικά γυμνάσια και στα γενικά εκκλησιαστικά λύκεια υποχρεούνται μαζί με την αίτηση - δήλωσή τους να υποβάλλουν βιογραφικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρονται οι σπουδές και το συγγραφικό και λοιπό έργο τους και αιτιολογούνται οι λόγοι για τους οποίους επιθυμούν το διορισμό ή την πρόσληψή τους στα εκκλησιαστικά σχολεία. Για περαιτέρω τεκμηρίωση της αιτιολογίας, οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να συνυποβάλλουν και συστατικές επιστολές προσωπικοτήτων αναγνωρισμένου κύρους του χώρου της Ορθοδοξίας. Ειδικά για την κάλυψη κενών οργανικών θέσεων και την πρόσληψη αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία (εκκλησιαστικό γυμνάσιο και γενικό εκκλησιαστικό λύκειο) και στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή (γενικό εκκλησιαστικό λύκειο) απαιτείται επιπροσθέτως η προηγούμενη έγκριση της Ιεράς Επιστοπίας του Αγίου Όρους, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Φ.7626/6/ΑΣ1785/ 9.12.1987 απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών (ΦΕΚ 765 Β'), ή του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρειού Εκκλησιαστικής Σχολής, αντίστοιχα. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι εκπαιδευτικοί που να εκδηλώνουν ενδιαφέρον για την πρόσληψή τους ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία μπορεί να προσκαλούνται μη εγγεγραμμένοι στους πίνακες υποψήφιοι, οι οποίοι ύστερα από την αξιολογική κατάταξή τους από το Υπηρεσι-

ακό Συμβούλιο της Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης με τη διευρυμένη σύνθεση του δεύτερου εδαφίου, προσλαμβάνονται στα σχολεία αυτά. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα ελάχιστα στοιχεία που μπορεί να περιλαμβάνονται στο βιογραφικό σημείωμα ή στην κατά τα ανωτέρω συστατική επιστολή, από τα οποία διαπιστώνεται η έφεση του ενδιαφερόμενου να υπηρετήσει σε εκκλησιαστικά σχολεία.»

«7. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης ως προς τις μεταθέσεις, μετατάξεις, αποσπάσεις, εκπαιδευτικές άδειες, επιμόρφωση, μετεκπαίδευση και αξιολόγηση στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας των εκκλησιαστικών γυμνασίων και των γενικών εκκλησιαστικών λυκείων.

8. Αρμόδιο όργανο για την επιλογή διευθυντών και υποδιευθυντών στα λειτουργούντα υπό ενιαία διεύθυνση εκκλησιαστικά γυμνάσια και γενικά εκκλησιαστικά λύκεια είναι το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης με τη διευρυμένη σύνθεση της παραγράφου 2. Για την επιλογή εφαρμόζονται οι διατάξεις για τα προσόντα, τα κριτήρια και τη διαδικασία που ισχύουν για την επιλογή διευθυντών και υποδιευθυντών στα λοιπά σχολεία της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσαρμόζονται οι διατάξεις αυτές στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας των εκκλησιαστικών γυμνασίων και των γενικών εκκλησιαστικών λυκείων.»

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 24 του ν. 3432/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων πενταμελές Εποπτικό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (Ε.Σ.Δ.Ε.Ε.), μέλη του οποίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους πρόσωπα κύρους με γνώση και εμπειρία στα θέματα της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, ιδίως δε μέλη Δ.Ε.Π. των πανεπιστημίων, μέλη του διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, σύμβουλοι ή πάρεδροι του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχολικοί σύμβουλοι της δημόσιας εκπαίδευσης, διευθυντές εκκλησιαστικών γυμνασίων και γενικών εκκλησιαστικών λυκείων, καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στελέχη της διοίκησης της εκπαίδευσης με εμπειρία στα θέματα αρμοδιότητας του συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, ένα προτείνεται από την Διαρκή Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος μαζί με τον αναπληρωτή του, ένα από την Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης μαζί με τον αναπληρωτή του και τα υπόλοιπα ορίζονται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του ν. 3432/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την απόφαση διορισμού ορίζεται ο πρόεδρος του συμβουλίου, καθώς και ο γραμματέας του, ο οποίος είναι μόνιμος διοικητικός υπάλληλος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κατά προτίμηση της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 του ν. 3432/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (Υ.Σ.Δ.Ε.Ε.), το οποίο αποτελείται από:

α) τρεις διευθυντές σχολικών μονάδων της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκκλησιαστικής ή μη εκπαίδευσης, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων,

β) δύο αιρετούς εκπροσώπους του εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, κατά προτίμηση με βαθμό Α'. Όταν συζητούνται θέματα διοικητικού προσωπικού, αντί των παραπάνω αιρετών μελών συμμετέχουν δύο αιρετοί εκπρόσωποι του διοικητικού προσωπικού της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης. Οι αιρετοί εκπρόσωποι εκλέγονται με ισάριθμους αναπληρωτές κατά τις κείμενες διατάξεις. Κατά τα λοιπά ως προς τη συγκρότηση και λειτουργία του συμβουλίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις των άρθρων 159 έως 162 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν.»

7. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 3432/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την απόφαση διορισμού ορίζεται ο πρόεδρος του συμβουλίου, καθώς και ο γραμματέας του, ο οποίος είναι μόνιμος διοικητικός υπάλληλος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κατά προτίμηση της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων.»

8. Η θητεία των μελών του Ε.Σ.Δ.Ε.Ε. και του Υ.Σ.Δ.Ε.Ε. που έχουν διοριστεί σύμφωνα με τις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ισχύουσες διατάξεις, πλην των αιρετών, λήγει με την έναρξη ισχύος του παρόντος. Τα μέλη αυτά εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως τη συγκρότηση των ανωτέρω συμβουλίων κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

9. Για το διορισμό σε θέσεις του κλάδου ΠΕ16.01 Μουσικής της δευτεροβάθμιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης απαιτείται ως πρόσθετο προσόν το Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής που χορηγείται από αναγνωρισμένους φορείς.

Άρθρο 40

Θέματα καταργούμενων ή συγχωνυόμενων εκκλησιαστικών γυμνασίων και γενικών εκκλησιαστικών λυκείων

1. Η κατάργηση ή συγχώνευση εκκλησιαστικών γυμνασίων και γενικών εκκλησιαστικών λυκείων γίνεται με τη λήξη του σχολικού έτους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Μετά την κατάργηση ή συγχώνευση κάθε σχολείου, το αρχείο των μαθητικών θεμάτων παραδίδεται από τον διευθυντή ή τον νόμιμο αναπληρωτή του στο συγχωνυόμενο ή σε άλλο εκκλησιαστικό σχολείο που λειτουργεί, το οποίο έχει την ευθύνη της φύλαξής του και την αρμοδιότητα έκδοσης και χορήγησης σε κάθε ενδιαφερόμενο οποιουδήποτε αποδεικτικού ή αντιγράφου τίτλου σπουδών ή άλλου στοιχείου από τα περιλαμβανόμενα στο αρχείο. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ορίζεται το εκκλησιαστικό σχολείο στο οποίο παραδίδεται το αρχείο και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Το εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό των καταργούμενων ή συγχωνυόμενων εκκλησιαστικών σχολείων εντάσσεται στο σχολείο το οποίο προκύπτει από τη συγχώνευση ή μετατίθεται και τοποθετείται σε άλλο εκκλησιαστικό σχολείο και, εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό λόγω υπεραριθμίας, μετατάσσεται σε άλλο σχολείο της δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης της ίδιας περιοχής μετάθεσης ή σε σχολείο άλλης περιοχής μετάθεσης κατά προτίμηση της ίδιας περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις. Η ένταξη ή μετάθεση ή μετάταξη και τοποθέτηση γίνεται ανάλογα με τις υφιστάμενες ανάγκες και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων ως προς την προθεσμία υποβολής της αίτησης και ολοκλήρωσης της σχετικής κατά περίπτωση διαδικασίας.

4. Τα έπιπλα, ο επιστημονικός εξοπλισμός και η βιβλιοθήκη διατίθενται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων κατά προτεραιότητα σε σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης ή σε λοιπές σχολικές μονάδες της δημόσιας εκπαίδευσης. Με όμοια απόφαση διατίθεται και ο εξοπλισμός που είχε παραχωρηθεί στη μαθητική εστία για τη σίτιση και διαμονή των μαθητών.

5. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανακατανέμονται οι οργανικές κενές και κενούμενες θέσεις εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες στα λειτουργούντα εκκλησιαστικά γυμνάσια και γενικά εκκλησιαστικά λύκεια ή διατίθενται στις λοιπές σχολικές μονάδες της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Άρθρο 41

Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να μεταβιβάζεται στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Θρησκευμάτων, στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και Θρησκευτικής Αγωγής της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σε περιφερειακά όργανα του Υπουργείου, στους διευθυντές των εκκλησιαστικών γυμνασίων και γενικών εκκλησιαστικών λυκείων, στους διευθυντές των Ιερατικών Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας και στους διευθυντές των Εκκλησιαστικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, το δικαίωμα υπογραφής, αποφάσεων, πράξεων και γενικά κάθε είδους εγγράφων που εκδίδονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και αφορούν θέματα των προαναφερόμενων εκκλησιαστικών μονάδων.

Άρθρο 42

Μετατροπή κενών θέσεων διακόνων και ιεροκρητικών σε θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων

1. Καταργούνται δεκατέσσερις (14) κενές θέσεις διακόνων, από τις θέσεις που έχουν συσταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 1398/1973 (ΦΕΚ 112 Α') και έχουν ανακατανομηθεί με το άρθρο 1 του ν. 673/1977 (ΦΕΚ 238 Α') στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και στις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, και αντί αυτών συνιστώνται ισάριθμες θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων ως ακολούθως:

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών-Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης σε θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οινουσσών σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης σε θέση κλάδου ΔΕ Οδηγών.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών-Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Νικαίας σε θέση κλάδου ΔΕ Οδηγών.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Ελευθερουπόλεως σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Κορίνθου σε θέση κλάδου ΔΕ Προσωπικού Η/Υ.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Λαγκαδά σε θέση κλάδου ΔΕ Οδηγών.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Αργολίδος σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Μεγάρων και Σαλαμίνος σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Τριφυλίας και Ολυμπίας σε θέση κλάδου ΥΕ Κλητήρος και

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

2. Καταργούνται ένδεκα (11) κενές θέσεις διακόνων, από τις θέσεις που έχουν συσταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 1399/1973 (ΦΕΚ 112 Α') και έχουν ανακαταμεληθεί με το άρθρο 3 του ν. 673/1977 στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης, στις Μητροπόλεις Κρήτης και στις Ιερές Μητροπόλεις Δωδεκανήσου και, αντί αυτών, συνιστώνται ισάριθμες θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων ως ακολούθως:

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης σε μία (1) θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και μία (1) σε θέση κλάδου ΥΕ Ευπρεπίστριας.

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Γορτύνης και Αρκαδίας σε μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Πληροφορικής.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Ιεραπύτνης και Σητείας σε μία (1) θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και μία (1) σε θέση κλάδου ΥΕ Ευπρεπίστριας.

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Κισιάμου και Σελίνου σε μία (1) θέση κλάδου ΤΕ Κοινωνικής Λειτουργίας και μία (1) σε θέση κλάδου ΥΕ Ευπρεπίστριας.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Αρκαλοχωρίου Καστελλίου και Βιάννου σε θέση κλάδου ΥΕ Ευπρεπίστριας και

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Σύμης σε θέση ΔΕ Οδηγών.

3. Καταργούνται είκοσι (20) κενές θέσεις ιεροκληρικών, από τις θέσεις που έχουν συσταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 817/1978 (ΦΕΚ 170 Α') και, αντί αυτών, συνιστώνται ισάριθμες θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων ως ακολούθως:

-Τρεις (3) θέσεις της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών σε μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, μία (1) θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και μία (1) θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών-Γραμματέων.

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως σε μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και μία (1) θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών-Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Δράμας σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου σε θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Αλεξανδρουπόλεως σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής σε θέση κλάδου ΔΕ Οδηγών.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Άρτης σε θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Άνδρου, Κέας και Μήλου σε θέση κλάδου ΔΕ Οδηγών.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Ζακύνθου σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης σε θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών -Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδος και Ιθάκης σε θέση κλάδου ΥΕ Ευπρεπίστριας.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Τριφυλίας και Ολυμπίας σε θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

-Δύο (2) θέσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Πουλιανής και Κιλκισίου σε μία (1) θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και μία (1) θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων.

-Μία (1) θέση της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας σε θέση κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

4. Καταργείται η κενή οργανική θέση ΤΕ Διοικητικού της Ιεράς Μητροπόλεως Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146 Α') και, αντί αυτής, συνιστάται θέση κλάδου ΠΕ Διοικητικού- Οικονομικού.

5. Οι θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, προστίθενται στις όμοιες θέσεις του αντίστοιχου κλάδου και φορέα.

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του ν. 3577/2007 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«2. Για τα θέματα της βαθμολογικής εξέλιξης και εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων αυτών εφαρμόζονται οι περι εκκλησιαστικών υπαλλήλων εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, ενώ για θέματα μισθολογικής εξέλιξης οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 3205/2003, όπως κάθε φορά ισχύουν.»

7. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται σε όλους τους εκκλησιαστικούς υπαλλήλους

που διορίζονται στις θέσεις που συνιστώνται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 43

Θέματα της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας Κρήτης και των Μητροπόλεων Δωδεκανήσου

1. Από 1ης Ιανουαρίου 2011 εγγράφεται στους προ-υπολογισμούς των Ιερών Μονών της Εκκλησίας της Ελλάδος ετήσια συνδρομή, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, υπέρ του επισήμου Δελτίου «Εκκλησία» της Εκκλησίας της Ελλάδος.

2. Η εισφορά που καταβάλλεται από τους εφημέριους και διακόνους της Εκκλησίας της Κρήτης για το Δελτίο «Εκκλησία» της Εκκλησίας της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 83/ 1946 (ΦΕΚ 262 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 228/1973 (ΦΕΚ 228 Α'), διατίθεται από 1ης Ιανουαρίου 2011 και εφεξής υπέρ του επισήμου δελτίου «Απόστολος Τίτος», που εκδίδεται από την Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4149/1961 (ΦΕΚ 41 Α'). Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 2 επεκτείνονται και εφαρμόζονται αναλόγως και για τους εφημέριους και διακόνους των υπό την εκκλησιαστική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Ιερών Μητροπόλεων Δωδεκανήσου (Ρόδου, Κώου και Νισύρου, Λέρου, Καλύμνου και Αστυπалаίας, Καρπάθου και Κάσου και Σύμης) και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου, ώστε η μηνιαία εισφορά από το μισθό τους να διατίθεται από 1ης Ιανουαρίου 2011 και εφεξής υπέρ του επίσημου δελτίου «ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ», των εν Δωδεκανήσω Επαρχιών του Οικουμενικού Θρόνου. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

4. Η ενορία Αγίας Τριάδος Κεφαλάδω Μονοφατισίου, Νομού Ηρακλείου, αποσπάται από την Ιερά Μητρόπολη Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου και εντάσσεται στην Ιερά Μητρόπολη Γορτύνης και Αρκαδίας και αντίστοιχα η ενορία Αγίου Αντωνίου Φαβριανών Μονοφατισίου, Νομού Ηρακλείου, αποσπάται από την Ιερά Μητρόπολη Γορτύνης και Αρκαδίας και εντάσσεται στην Ιερά Μητρόπολη Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου.

5. Η Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης σύμφωνα με το β.δ. 838/1970 (ΦΕΚ 295 Α') μπορεί να επιχορηγείται ετησίως από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

6. Η Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης μπορεί με αποφάσεις της, που εγκρίνονται από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και με την προϋπόθεση ότι η δαπάνη που τυχόν προκαλείται δεν βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, να εκδίδει κανονισμούς και διοικητικές πράξεις κανονιστικού πε-

ριεχομένου για τη ρύθμιση εσωτερικών θεμάτων που αφορούν την ίδια ή και φορείς της, όπως ιδίως θέματα που αφορούν:

α) την οργάνωση και λειτουργία της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου, της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης, των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας Κρήτης, των Ιερών Ναών, των Ενοριών μετά των Ενοριακών αυτών Ναών, των Ιερών Μονών και των Ορθόδοξων Ησυχαστηρίων, των Οργανισμών Διοικήσεως Μοναστηριακής Περιουσίας, ως και των λοιπών Εκκλησιαστικών Καθιδρυμάτων και νομικών προσώπων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης και των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας Κρήτης, τα της διοίκησης, διαχείρισης, ελέγχου και λειτουργίας τους, καθώς και της εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού τους,

β) τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και του τρόπου λειτουργίας των Μητροπολιτικών Συμβουλίων και των λοιπών συλλογικών οργάνων, όπως αυτά ορίζονται στον Καταστατικό Χάρτη της Ορθόδοξου Εκκλησίας Κρήτης και

γ) την υπηρεσιακή κατάσταση των εκκλησιαστικών υπαλλήλων της Εκκλησίας Κρήτης, εφόσον η μισθοδοσία τους δεν καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Άρθρο 44

Προγραμματικές συμβάσεις

Επεκτείνονται και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α') στην Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης, στις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας Κρήτης και στις Ιερές Μητροπόλεις Δωδεκανήσου. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΚΕΝΤΡΑ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45

Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης

1. Στο ν. 3696/2008 «Ίδρυση και λειτουργία Κολλεγίων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 177 Α') επέρχονται οι εξής μεταβολές:

α) Το άρθρο 1, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 18 του ν. 3748/2009, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης είναι πάροχοι μεταλυκειακής, μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα. Οι βεβαιώσεις, τα πιστοποιητικά σπουδών ή οποιασδήποτε άλλης ονομασίας βεβαίωση που χορηγούν τα Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης δεν είναι ισότιμα με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης, όπως πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι. και Ι.Ε.Κ.

2. Η ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης από φυσικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή νομικά πρόσωπα υπάγεται σε κρατικό έλεγχο που ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Για την ίδρυση και λειτουργία αυτών απαιτούνται άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας, οι οποίες χορηγούνται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης

και Θρησκευμάτων. Η υπουργική απόφαση για τη χορήγηση ή μη της άδειας λειτουργίας εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

3. Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Τμήμα Κέντρων Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης, το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 12. Του Τμήματος αυτού προΐσταται υπάλληλος κλάδου ΠΕ1 Διοικητικού της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 6, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 του ν. 3748/2009, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Κτηριακές υποδομές, χώροι διδασκαλίας και μελέτης των σπουδαστών και υλικοτεχνικός εξοπλισμός που να ανταποκρίνονται προς τα παρεχόμενα προγράμματα σπουδών και τον αριθμό των σπουδαστών και ιδίως να διαθέτουν βιβλιοθήκη λειτουργική για τη μελέτη των σπουδαστών και χώρους εργαστηρίων, οπτικοακουστικών μέσων και πολυμέσων, εφόσον αυτοί απαιτούνται από το περιεχόμενο των παρεχόμενων προγραμμάτων σπουδών. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να τηρούν τους κανόνες της κείμενης νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγιεινή των χώρων. Η συστέγαση Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης με άλλους φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και η από κοινού προβολή, αναγγελία, γνωστοποίηση, διαφήμιση ή επιγραφή δεν επιτρέπεται, εάν προκαλείται σύγχυση ή κίνδυνος σύγχυσης ή παραπλάνηση των καταναλωτών σχετικά με τον πάροχο των επί μέρους εκπαιδευτικών υπηρεσιών και το είδος, το επίπεδο και τον απονεμόμενο τίτλο των παρεχόμενων σπουδών. Η συστέγαση Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης με φορείς άλλης δραστηριότητας δεν επιτρέπεται, εάν η δραστηριότητά τους είναι ασύμβατη προς τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα του Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης.

β. Διοικητική στελέχωση. Κάθε Κέντρο Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης πρέπει να έχει το απαιτούμενο διοικητικό προσωπικό υποστήριξης το οποίο εξασφαλίζει τη γραμματειακή οργάνωση, τον οργανωτικό σχεδιασμό, την αρτιότητα των εγκαταστάσεων και τις συνθήκες υγιεινής των χώρων.

γ. Πληρότητα προγράμματος σπουδών. Κάθε Κέντρο Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης πρέπει να καλύπτει με πληρότητα τα παρεχόμενα γνωστικά αντικείμενα. Σε περίπτωση σύμπραξης με εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, κατά το άρθρο 10 του νόμου αυτού, η συνδρομή του κριτηρίου αυτού αποδεικνύεται με την υποβολή εγκεκριμένου από το εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής αναλυτικού προγράμματος σπουδών και βεβαίωσης αξιολόγησής του από την εθνική αρχή διασφάλισης ποιότητας ή τον κατά το δίκαιο της έδρας αρμόδιο φορέα πιστοποίησης, εφόσον η βεβαίωση αυτή προβλέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου εδρεύει το ίδρυμα.

δ. Αριθμός και προσόντα διδασκόντων. Οι διδάσκοντες στα Κέντρα Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα που αποτελεί κώλυμα διορισμού σε δημόσια θέση και να

έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Διδασκόντων Κέντρων Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης του άρθρου 15 του παρόντος νόμου. Οι διδάσκοντες πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής. Δεν απαιτείται η κατοχή των τίτλων σπουδών που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων, για τα οποία επαρκούν μόνο ειδικές τεχνικές ή πρακτικές δεξιότητες. Για τα προσόντα των διδασκόντων σε Κέντρα Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σύμπραξη με ιδρύματα της αλλοδαπής, πρέπει να συντρέχουν επιπλέον οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 10.

ε. Αξιοπιστία και οικονομική δυνατότητα. Κάθε Κέντρο Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης πρέπει να είναι αξιόπιστο και οικονομικά εύρωστο λειτουργώντας με βάση πλήρη και εμπειριστατωμένη τριετή οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας θεωρημένη από οικονομολόγο κάτοχο πτυχίου Α΄ τάξεως, μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ή αντιστοίχου οργανισμού κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης.»

γ) Το στοιχείο (ζ) της παραγράφου 3 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας με εγκατάσταση σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ποσού πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

δ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η άδεια λειτουργίας ανανεώνεται, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη ή του κατά νόμο υπευθύνου, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης του άρθρου 22 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α΄).»

ε) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης από Κέντρα Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης που συμπράττουν με αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, ιδίως βάσει συμφωνιών πιστοποίησης (validation) ή δικαιόχρησης (franchising) υπόκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου.»

στ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 10 καταργείται.

ζ) Το άρθρο 12 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Τμήμα Κέντρων Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης:

α) Παραλαμβάνει τις αιτήσεις για την έκδοση άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3, 4, 6 και 11.

β) Εξετάζει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για την έκδοση άδειας ίδρυσης Κέντρου Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 και εισηγείται σχετικώς στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

γ) Τηρεί το Μητρώο Κέντρων Μεταλκειακής Εκπαίδευσης της παραγράφου 1 του άρθρου 14.

δ) Τηρεί το Μητρώο Ε.Ε.Σ. της παραγράφου 2 του άρθρου 14.

ε) Τηρεί το Μητρώο Διδασκόντων του άρθρου 15.

2. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.:

α) Επεξεργάζεται και εξετάζει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για την έκδοση άδειας λειτουργίας κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 6 και 11.

β) Διατυπώνει γνώμη προς τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σχετικά με τη συνδρομή των κριτηρίων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας των Κέντρων Μεταλκειακής Εκπαίδευσης και των άλλων παρόχων υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων μπορεί να εξειδικεύεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

η) Το άρθρο 13, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 18 του ν. 3748/2009, και οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτού καταργούνται.

θ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα Κέντρα Μεταλκειακής Εκπαίδευσης υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ολογράφως τόσο στις ιδρυτικές πράξεις τους όσο και στις εν γένει προς τα έξω σχέσεις τους τον τίτλο: «Κέντρο Μεταλκειακής Εκπαίδευσης».»

ι) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 17 αντικαθίσταται ως εξής:

«Πλην των δημόσιων Πανεπιστημίων δεν επιτρέπεται η χρήση του όρου «Πανεπιστήμιο» στην ελληνική ή σε ξένη γλώσσα από οποιονδήποτε πάροχο υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης, για το χαρακτηρισμό αυτού του ιδίου.»

ια) Η παράγραφος 3 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο Εσωτερικός Κανονισμός καθώς και κάθε μεταβολή του κοινοποιείται άμεσα στο Τμήμα Κέντρων Μεταλκειακής Εκπαίδευσης και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.»

ιβ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα υπό στοιχεία (α) και (ε) του παρόντος άρθρου παράβολα εισπράττονται από τα κατά τόπους αρμόδια Δημόσια Ταμεία και αποδίδονται υπέρ του Δημοσίου. Τα υπό στοιχεία (β), (γ) και (δ) παράβολα εισπράττονται από τα κατά τόπους αρμόδια Δημόσια Ταμεία και αποδίδονται υπέρ του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.»

ιγ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα Ε.Ε.Σ. υποχρεούνται να προσαρμοσθούν στις διατάξεις του παρόντος νόμου έως 31 Αυγούστου του 2011. Τα Ε.Ε.Σ. υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ολογράφως τόσο στις ιδρυτικές τους πράξεις όσο και στις εν γένει προς τα έξω σχέσεις τους αποκλειστικά και μόνο τον τίτλο «Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών».»

2. Όπου στις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατάξεις αναφέρεται «Κολλέγιο», «Γραφείο Κολλεγίων» και «Επιτροπή Αξιολόγησης και Ελέγχου

Κολλεγίων» νοείται, αντιστοίχως, «Κέντρο Μεταλκειακής Εκπαίδευσης», «Τμήμα Κέντρων Μεταλκειακής Εκπαίδευσης» και «Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.».

3. Άδειες λειτουργίας Κολλεγίων που έχουν χορηγηθεί παύουν να ισχύουν στις 31.8.2010. Οι νέες άδειες λειτουργίας χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3696/2008, όπως τροποποιείται με τις διατάξεις του παρόντος, μετά από επανεξέταση των ήδη καταθεμένων αιτήσεων και δικαιολογητικών. Οι αιτούντες προσκομίζουν και νέα συμπληρωματικά στοιχεία, έως τις 15.6.2010, εφόσον το επιθυμούν ή εφόσον αυτά ζητηθούν από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Εγγραφές σπουδαστών για το σπουδαστικό έτος 2010-2011 πραγματοποιούνται μετά την κατά τα ανωτέρω χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 46

Θέματα Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας

1. Στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων συνιστάται Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Σ.Ε.Τ.). Το Συμβούλιο αποτελείται από έντεκα μέλη προερχόμενα από τον ακαδημαϊκό και τον επιχειρηματικό χώρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για τριετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του Ε.Σ.Ε.Τ., καθώς και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του. Χρέη γραμματέα εκτελούν υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται το Εθνικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Έρευνας (Ε.Γ.Σ.Ε.) νοείται το Ε.Σ.Ε.Τ.

2. Το Ε.Σ.Ε.Τ. εισηγείται τις βασικές επιλογές κατά τον προγραμματισμό της κρατικής ερευνητικής πολιτικής και γνωμοδοτεί σε όλα τα θέματα έρευνας και τεχνολογίας, για τα οποία απαιτείται η γνώμη του, κατά τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και σε θέματα που παραπέμπονται σε αυτό από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Γνωμοδοτεί, επίσης, για τη συγκρότηση του εθνικού καταλόγου κριτών της παραγράφου 4.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ο τόπος και ο χρόνος συνεδριάσεων, η απαρτία, ο τρόπος λήψης απόφασης και κάθε ειδικότερο θέμα λειτουργίας του Ε.Σ.Ε.Τ. Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη στη λειτουργία του Ε.Σ.Ε.Τ. παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Η συμμετοχή στα έργα της Γραμματείας δεν θεωρείται δεύτερη θέση ή απασχόληση στο δημόσιο τομέα. Στον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τα λοιπά μέλη του Ε.Σ.Ε.Τ., καθώς και στον εκτελούντα χρέη γραμματέα υπάλληλο καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων συγκροτείται, ύστερα από

γνώμη του Ε.Σ.Ε.Τ., ο εθνικός κατάλογος κριτών. Ο κατάλογος περιλαμβάνει όλους τους διευθυντές των ερευνητικών κέντρων και των ινστιτούτων τους, τους διευθυντές αυτοτελών ερευνητικών ινστιτούτων, καθηγητές και αναπληρωτές καθηγητές Α.Ε.Ι., ερευνητές Α΄ και Β΄ βαθμίδας. Με την απόφαση συγκρότησης μπορούν να εγγράφονται στον κατάλογο κριτών και επίκουροι καθηγητές, ερευνητές Γ΄ βαθμίδας, καθώς και στελέχη του ευρύτερου παραγωγικού τομέα, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, με δεκαετή τουλάχιστον πείρα σε ερευνητικές δραστηριότητες, από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι υποψηφιότητες όσων έχουν δικαίωμα εγγραφής στον κατάλογο κριτών υποβάλλονται είτε με έγγραφη αίτηση από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους είτε με έγγραφη εισήγηση ερευνητή ή τεχνολογικού φορέα ή επιχείρησης. Η αίτηση, στην οποία γίνεται περιγραφή της ειδικότητας του υποψηφίου, συνοδεύεται από βιογραφικό σημείωμα. Ο τελικός κατάλογος κριτών δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποτελεί τον «Εθνικό Πίνακα Κριτών».

Μέλη της ακαδημαϊκής και της ερευνητικής κοινότητας προκειμένου να συμμετέχουν σε επιτροπές αξιολόγησης πρέπει να έχουν βαθμό ανώτερο ή ίσο του αξιολογούμενου εφόσον είναι μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου: α) το άρθρο 4 του ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13 Α΄), όπως ισχύει, καταργείται, πλην της παραγράφου 5, η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν. 2919/2001 (ΦΕΚ 128 Α΄), β) λήγει η θητεία των μελών του Ε.Σ.Ε.Τ., τα οποία εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως τη συγκρότηση του συμβουλίου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

6. Η Γενική Διεύθυνση και η αντίστοιχη θέση Γενικού Διευθυντή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, που συστάθηκαν με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 34 του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α΄) καταργούνται. Οι υπηρεσιακές μονάδες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 127/2006 (ΦΕΚ 139 Α΄) υπάγονται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή που ορίζονται στο άρθρο 2 του ίδιου διατάγματος ασκούνται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Άρθρο 47

Λοιπές διατάξεις

1. Η Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία συστάθηκε με την περίπτωση Β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 339/1990 (ΦΕΚ 135 Α΄), καθώς και η αντίστοιχη θέση Γενικού Διευθυντή, καταργούνται. Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ασκούνται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου από τον Ειδικό Γραμματέα, προϊστάμενο του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (άρθρο 2 της υπ' αρ. Φ.908/13438/Η/30.1.2008 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΦΕΚ 148 Β΄).

2. Για το σχολικό έτος 2010-2011 και για την εγγραφή στην Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου των μαθητών, οι οποίοι δεν φοίτησαν σε δημόσια ή ιδιωτικά νηπιαγωγεία,

δεν απαιτείται η προσκόμιση της βεβαίωσης παρακολούθησης, η οποία προβλέπεται στην περίπτωση στ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του π.δ. 201/1998 (ΦΕΚ 161 Α΄), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 3687/2008. Για το σχολικό έτος 2010-2011 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής αίτησης για χορήγηση άδειας ίδρυσης ιδιωτικών νηπιαγωγείων ορίζεται η 21.5.2010.

3. Οι περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α΄), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 6 του ν. 2909/2001, αντικαθίστανται ως εξής: «α) Ένα μέλος Δ.Ε.Π. παιδαγωγικού τμήματος ή παιδαγωγικού τομέα τμήματος πανεπιστημίου ή Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. β) Ένα μέλος Δ.Ε.Π. με γνωστικό αντικείμενο τη δημόσια διοίκηση, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, ή Νομικός Σύμβουλος ή Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.»

4. Στο άρθρο 17 του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297 Α΄), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3833/2010, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος της παραγράφου 6 προστίθενται τα εξής: «, καθώς και πρόσθετη αμοιβή κατ' αποκοπή ή κατά συνεδρίαση ή κατά εξεταζόμενο υποψήφιο ή κατά γραπτό δοκίμιο για τους προέδρους, τα μέλη, τους γραμματείς των επιτροπών, εξεταστές, βαθμολογητές, αναβαθμολογητές, επιτηρητές και λοιπό προσωπικό που απασχολείται με τις εξετάσεις και γενικά τις διαδικασίες για απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας.» και β) προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής: «8. Ειδικά για όσους αποδεδειγμένα συμμετέχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο στην οργάνωση, διεξαγωγή και υιοθέτηση των πανελλήνιων εξετάσεων πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης και την έκδοση των σχετικών αποτελεσμάτων, οι οποίες διενεργούνται από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), καθορίζεται αποζημίωση με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

5. Στο ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α΄) καταργούνται:

α) στο άρθρο 20, η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1.1, η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1.2, η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1.3, η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1.4, η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2.2 και η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 3, β) η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 21 και γ) η περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 22. Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους ΠΕ 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα ειδικά τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010.

6. Τα ποσά του μηνιαίου ειδικού επιδόματος της παραγράφου 12 του άρθρου 10 του ν. 2327/1995 (ΦΕΚ 156 Α΄), όπως η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με τις διατά-

Ξεις του άρθρου 49 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α') και της παραγράφου 10 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002, τα οποία έχουν καταβληθεί στο διοικητικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό, μόνιμο ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, του Αιγινήτειου Νοσοκομείου αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και αφορούν το χρονικό διάστημα από 1.1.2004 έως 31.8.2009 θεωρείται ότι νομίμως κατεβλήθησαν και δεν αναζητούνται με οποιονδήποτε τρόπο.

7. Στο άρθρο 5 του ν. 3475/ 2006 η παράγραφος 6 καταργείται και οι παράγραφοι 1 έως 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στην Α' τάξη εγγράφονται οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου, χωρίς εξετάσεις.
2α) Στη Β' τάξη εγγράφονται οι προαγόμενοι στη Β' τάξη του Επαγγελματικού ή Γενικού Λυκείου.

β) Στην ίδια τάξη εγγράφονται επίσης:

i) οι κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου ή τίτλου ισότιμου προς αυτό,
ii) οι κάτοχοι πτυχίου Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου (Τ.Ε.Λ.), Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.), Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (Ε.Π.Λ.), Α' κύκλου Τ.Ε.Ε. και Β' Κύκλου Τ.Ε.Ε., προκειμένου να αποκτήσουν ειδικότητα άλλου Τομέα από αυτή του οικείου τίτλου σπουδών τους.

3. α) Στη Γ' τάξη εγγράφονται οι προαγόμενοι στη Γ' τάξη του ΕΠΑ.Λ.

β) Στην ίδια τάξη εγγράφονται επίσης:

i) Οι κάτοχοι πτυχίου Α' Κύκλου Τ.Ε.Ε., αντίστοιχης ειδικότητας.
ii) Οι κάτοχοι πτυχίου Β' Κύκλου Τ.Ε.Ε., άλλης ειδικότητας του ίδιου Τομέα.
iii) Οι κάτοχοι πτυχίου Τ.Ε.Λ. άλλης ειδικότητας του ίδιου Τομέα.
iv) Οι κάτοχοι πτυχίου ΕΠΑ.Λ. άλλης ειδικότητας του ίδιου Τομέα.»

8. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του έκτου άρθρου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Δύο εκπαιδευτικούς με βαθμό Α' πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε οργανική θέση στην περιφέρεια του οικείου Π.Υ.Σ.Π.Ε. και οι οποίοι επιλέγονται με τους αναπληρωτές τους μεταξύ των δεκαπέντε που κατά την ημερομηνία συγκρότησης κατέχουν τη μεγαλύτερη πραγματική διοικητική υπηρεσία σε θέσεις διευθυντή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, προϊστάμενου γραφείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή διευθυντή σχολικής μονάδας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.»

9. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του έκτου άρθρου του ν. 3839/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Δύο εκπαιδευτικούς με βαθμό Α' δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε οργανική θέση στην περιφέρεια του οικείου Π.Υ.Σ.Δ.Ε. και οι οποίοι επιλέγονται με τους αναπληρωτές τους μεταξύ των δεκαπέντε που κατά την ημερομηνία συγκρότησης κατέχουν τη μεγαλύτερη πραγματική διοικητική υπηρεσία σε θέσεις διευθυντή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προϊστάμενου γραφείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή διευθυντή σχολικής μονάδας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.»

10. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 2 του π.δ. 1/2003 καταργούνται. Στο έκτο άρθρο του ν. 3839/2010, ύστερα από την παράγραφο 2 και πριν από την παράγραφο 3, προστίθενται παράγραφοι 2α και 2β ως εξής:

«2α. Ως πρόεδρος του Π.Υ.Σ.Π.Ε. ορίζεται ο διευθυντής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και ως αντιπρόεδρος ορίζεται με την απόφαση συγκρότησης ένα από τα υπό στοιχείο β' της παραγράφου 2 τακτικά μέλη.

2β. Αν η θέση του διευθυντή της οικείας διεύθυνσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κενή, ορίζεται ως τακτικό μέλος του Συμβουλίου ο νόμιμος αναπληρωτής του. Στην περίπτωση αυτή χρέη προέδρου του Συμβουλίου ασκεί ο νόμιμος αναπληρωτής.»

11. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 3 του π.δ. 1/2003 καταργούνται. Στο έκτο άρθρο του ν. 3839/2010, ύστερα από την παράγραφο 3 και πριν από την παράγραφο 4, προστίθενται παράγραφοι 3α και 3β ως εξής:

«3α. Ως πρόεδρος του Π.Υ.Σ.Δ.Ε. ορίζεται ο διευθυντής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ως αντιπρόεδρος ορίζεται με την απόφαση συγκρότησης ένα από τα υπό στοιχείο β' της παραγράφου 3 τακτικά μέλη.

3β. Αν η θέση του διευθυντή της οικείας διεύθυνσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι κενή, ορίζεται ως τακτικό μέλος του Συμβουλίου ο νόμιμος αναπληρωτής του. Στην περίπτωση αυτή χρέη προέδρου του Συμβουλίου ασκεί ο νόμιμος αναπληρωτής.»

12. Η ισχύς των παραγράφων 8, 9, 10 και 11 αρχίζει με την τοποθέτηση των διευθυντών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που θα επιλεγούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο χρόνος της τοποθέτησης διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από το χρόνο αυτό λήγει η θητεία των μελών των Π.Υ.Σ.Π.Ε. και Π.Υ.Σ.Δ.Ε., πλην των αιρετών, τα οποία έχουν διοριστεί σύμφωνα με τις έως τότε ισχύουσες διατάξεις. Τα μέλη αυτά εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως τη συγκρότηση των ανωτέρω συμβουλίων κατά τις διατάξεις των παραγράφων 8, 9, 10 και 11.

13. Οι πράξεις διορισμού και απόλυσης των εκπαιδευτικών, που υπηρετούν στο Αρσάκειο Ελληνοαλβανικό Κολλέγιο Τιράνων, εκδίδονται από τη Διεύθυνση ή το Γραφείο Εκπαίδευσης όπου υπάγεται η έδρα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει αναδρομικά από το σχολικό έτος 1998-1999.

14. Στο άρθρο 27 του ν. 682/1977 (ΦΕΚ 244 Α') προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. α) Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να εργασθούν λιγότερες ώρες από αυτές του ωραρίου τους, υποβάλλουν αυτοπροσώπως σχετική αίτηση προς τον οικείο διευθυντή εκπαίδευσης για τροποποίηση του διοριστηρίου τους. β) Σε περίπτωση κατάργησης τάξεων ή τμημάτων, κατά την περίπτωση 2 της παραγράφου 1Δ του άρθρου 11 του ν. 1351/1983 (ΦΕΚ 56 Α'), όπως ισχύει, ο διευθυντής του σχολείου, με σύμφωνη γνώμη του εκπαιδευτικού, μπορεί να προτείνει στο οικείο περιφερειακό υπηρεσιακό συμβούλιο πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αντί της απόλυσης αυτών που έχουν τη μικρότερη υπηρεσία στην εκπαίδευση, την τροποποίηση του διοριστηρίου τους, ώστε να εργάζονται λιγότερες ώρες.»

15. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του ν. 682/1977 αντικαθίσταται ως εξής: «Μετά την πάροδο της διετίας και εφόσον η σύμβαση δεν καταγγελθεί κατά τα ανωτέρω, μετατρέπεται αυτοδικαίως σε αορίστου χρόνου.» Στην παράγραφο 3α του ίδιου άρθρου, η λέξη «τετραετίας» αντικαθίσταται από τη λέξη «διετίας».

16. Στο άρθρο 30 του ν. 682/1977 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Στην παράγραφο 3α προστίθεται περίπτωση ιν ως εξής:

«ιν. Κατά τη λήξη κάθε σχολικού έτους είναι δυνατή η καταγγελία της σύμβασης ενός εκπαιδευτικού ανά ιδιωτική εκπαιδευτική μονάδα και ανά βαθμίδα εκπαίδευσης. Τα ιδιωτικά γυμνάσια και λύκεια της ίδιας έδρας, του ίδιου ιδιοκτήτη και με την ίδια διεύθυνση θεωρείται ότι αποτελούν ενιαία εκπαιδευτική μονάδα. Στους απολυόμενους εκπαιδευτικούς της περίπτωσης αυτής καταβάλλεται η αυξημένη αποζημίωση που προβλέπεται στην παράγραφο 5.» και

β) Η παράγραφος 3β καταργείται.

Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας παραγράφου ξεκινά από το σχολικό έτος 2010-2011.

17. Οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 2/36828/0022/28.9.2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Ο.Δ.Δ. 430) ισχύουν αναδρομικά από τις 24.8.2008.

18. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Ομοίως εξαιρείται το προσωπικό που προβλέπεται στις περιπτώσεις β' έως και ιη' και στην περίπτωση κ' της παρ. 1 του άρθρου 4 της ΠΥΣ33/2006.»

19α. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 23 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α') προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. όταν η παραμονή του εκπαιδευτικού στη θέση απόσπασης δεν δικαιολογείται από υπηρεσιακούς λόγους, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στη ΔΙ.Π.Ο.Δ.Ε.»

β. Η περίπτωση β' της παραγράφου 17 του άρθρου 9 του ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Εκπαιδευτικοί που συμπλήρωσαν πενταετή υπηρεσία με απόσπαση σε εκπαιδευτικές μονάδες του εξωτερικού και των οποίων ο σύζυγος ή η σύζυγος είναι μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού, μπορεί να αποσπώνται σε εκπαιδευτικές μονάδες της ίδιας χώρας του εξωτερικού μέχρι τη συμπλήρωση μιας ακόμα πενταετίας, με τις τακτικές αποδοχές τους στην Ελλάδα, χωρίς το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις επιμίσθιο. Η απόσπαση των εκπαιδευτικών του προηγούμενου εδαφίου παρατείνεται για κάθε σχολικό έτος εφόσον συντρέχουν υπηρεσιακοί λόγοι, οι οποίοι βεβαιώνονται από τη Διεύθυνση Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΔΙ.Π.Ο.Δ.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.»

γ. Η παράγραφος 17 του άρθρου 23 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α'), όπως προστέθηκε με το άρθρο 17 του ν. 3687/2008 (ΦΕΚ 159 Α'), καταργείται.

Άρθρο 48

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 17 Μαΐου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΛΟΥΚΙΑ-ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 18 Μαΐου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 0 7 1 1 9 0 5 1 0 0 3 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα **Βασικό Πλαίσιο**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

I. Γενικό Πλαίσιο

1. Γιατί ξεκινάμε από την Αυτοαξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας;
2. Σκοπός και Στόχοι
3. Έξι Κρίσιμα Ερωτήματα
4. Αναγκαιότητες που Προκύπτουν
5. Πλαίσιο Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου
6. Πρώτο Επίπεδο: Θεματικά Πεδία Αξιολόγησης
7. Δεύτερο Επίπεδο: Τομείς Αξιολόγησης
8. Τρίτο Επίπεδο: Δείκτες Αξιολόγησης
9. Τέταρτο Επίπεδο: Κριτήρια Αξιολόγησης
10. Διαδικασία Υλοποίησης του Έργου της Αξιολόγησης στα Σχολεία
11. Διανομή Υλικού
12. Παρατηρητήριο Αξιολόγησης

II. Δομή και Διάρθρωση των Θεματικών Πεδίων της ΑΕΕ

1ο Πεδίο: Μέσα- Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό

2ο Πεδίο: Οργάνωση & Διοίκηση του Σχολείου

3ο Πεδίο: Κλίμα & Σχέσεις στο Σχολείο

4ο Πεδίο: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες

5ο Πεδίο: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα

-3-

III. Διαδικασίες Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου

1. Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής
2. Ποιος έχει τη Γενική Ευθύνη
3. Προαιρετική Επιλογή και Συμμετοχή «Κριτικού Φίλου»
4. Ποιες είναι οι Δραστηριότητες του Πρώτου Τετραμήνου

4.1. Γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου

- 4.1.1. Ποιοι συμμετέχουν στις διαδικασίες και πώς αυτές εκτυλίσσονται
- 4.1.2. Πώς παίρνονται οι αποφάσεις
- 4.1.3. Πώς αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της συζήτησης

4.2. Συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων τομέων

- 4.2.1. Διαδικασίες συστηματικής διερεύνησης τομέων του ΕΕ του σχολείου
- 4.2.2. Δράσεις των ομάδων εργασίας κατά τη διαδικασία συστηματικής διερεύνησης
- 4.2.3. Ολοκλήρωση της διαδικασίας-τελική απόφαση της ολομέλειας

5. Ποιες είναι οι Δραστηριότητες του Δευτέρου Τετραμήνου

5.1. Προγραμματισμός δράσεων-λογικές των επιλογών

- 5.1.1. Διεύρυνση των συμμετοχών
- 5.1.2. Οριστικοποίηση και ιεράρχηση των επιλογών

5.2. Διαμόρφωση σχεδίων δράσης

- 5.2.1. Προσδιορισμός βασικών στοιχείων ενός σχεδίου δράσης
- 5.2.2. Οριστικοποίηση του σχεδίου δράσης

6. Ποιες είναι οι Δραστηριότητες του Τρίτου και του Τετάρτου Τετραμήνου

6.1. Διαδικασίες υλοποίησης ενός σχεδίου δράσης

- 6.1.1. Διαδικασίες παρακολούθησης της προόδου ενός σχεδίου δράσης
- 6.1.2. Η πιθανότητα αναπροσαρμογής του σχεδίου
- 6.1.3. Καταγραφή των βασικών διαδικασιών του σχεδίου δράσης
- 6.1.4. Αξιολόγηση-Ολοκλήρωση του σχεδίου δράσης

7. Διαμόρφωση της έκθεσης αξιολόγησης του ΕΕ

7.1. Δομή και περιεχόμενο της έκθεσης

7.2. Μορφή της έκθεσης

8. Αξιοποίηση των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης του ΕΕ

Βιβλιογραφία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι σύγχρονες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και τεχνολογικές προκλήσεις στο ευ-ρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον ασκούν σημαντικές πιέσεις για αλλαγές στον εκπαιδευ-τικό θεσμό. Η οργάνωση του σχολείου, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού έργου, τα μέσα που χρησιμοποιεί, τα αποτελέσματα που παράγει, η επαγγελματική ανάπτυξη και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών, αποτελούν βασικά πεδία μελέτης, κριτικής και αναθεώρησης, τόσο σε θεωρητικό, όσο και σε εφαρμοσμένο επίπεδο. Ειδικότερα, θέματα, όπως η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών πρακτικών, αποτελούν κρίσιμα διακυβεύματα και προτεραιότητες των πολιτικών εκπαίδευσης στον ευρωπαϊκό και το διεθνή χώρο. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η **ποιότητα** και η **αξιολόγηση** του εκπαιδευτικού έργου θεωρούνται ως δύο αλληλεξαρτώμενες έννοιες

και αποτελούν βασικούς στόχους, άξονες και κατευθύνσεις των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων. Επιπρόσθετα, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου θεωρείται ότι αποτελεί μία ουσιαστική παράμετρο ελέγχου της αξιοπιστίας του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς συνδέεται τόσο με τα ζητήματα της οργάνωσης, της λειτουργίας και των αποτελε-
σμάτων των σχολείων, όσο και με την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και την εφαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών.

Στη χώρα μας τα ζητήματα της ποιότητας και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου αποτέλεσαν στόχους των εκπαιδευτικών πολιτικών από τα τέλη της δεκαετίας του '90 και συνοδεύτηκαν από σειρά πρωτοβουλιών σε νομοθετικό, ερευνητικό και εφαρμοσμένο επίπεδο. Οι περισσότερες από αυτές τις πρωτοβουλίες αποτέλεσαν διακριτές δράσεις στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων

που επιχειρήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια με σημαντικά επιμέρους αποτελέσματα. Μέχρι σήμερα, όμως, ο θεσμός της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου παραμένει ανενεργός.

Το έργο της «Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (ΑΕΕ) αποτελεί **βασική προτεραιότητα** των πολιτικών του ΥΠΔΒΜΘ

προς την κατεύθυνση του «Νέου Σχολείου» και συνιστά το **πρώτο στάδιο της εφαρμο-**

γής του θεσμού της ΑΕΕ στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του ΥΠΔΒΜΘ

(Νόμος 3848/2010 για την «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κα-

νόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση»). Παράλληλα, η συγκεκριμένη

πρωτοβουλία αποτελεί συνέχεια προηγούμενων ενεργειών του Υπ. Παιδείας. Πιο συγκεκρι-

κριμένα, το έργο της ΑΕΕ:

α) Σε νομοθετικό επίπεδο στηρίζεται στους Ν.2986/2002, άρθρ. 4. και Ν.3848/2010,

άρθρ. 32.

β) Σε ερευνητικό επίπεδο θα βασιστεί σε αξιοποίηση και συνθετική αναπροσαρμογή ήδη

παραχθέντος υλικού από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα φορέων του ΥΠΔΒΜΘ (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας) στα ΕΠΕΑΕΚ Ι &

-5-

II (όπως το Πρόγραμμα «Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός του Εκπ/κού

Έργου στη Σχολική Μονάδα» (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 1997-1999, επιστ. υπευθ. Ι.

Σολομών), ο «Οδηγός Αποτίμησης και Σχεδιασμού του Εκπαιδευτικού Έργου» (Παι-

δαγωγικό Ινστιτούτο, 2000, επιστ. υπευθ. Δ. Ματθαίου) και η Ανάπτυξη και Προτυ-

ποποίηση Δεικτών και Κριτηρίων για την Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος

(ΚΕΕ, 2002-2004, επιστ. υπευθ. Β. Κουλαϊδής). Θα αξιοποιήσει επίσης σε θεωρητικό

και σε εφαρμοσμένο επίπεδο δεδομένα από τη σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία και εμπειρία.

γ) Σε εφαρμοσμένο επίπεδο θα αξιοποιήσει υφιστάμενες δομές (όπως e-survey, eschool,

Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος (ΚΕΕ) κ.ά.), αλλά και νέες δομές πληροφοριακών δεδομένων που προβλέπονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκ-

παίδευση και Δια Βίου Μάθηση (κυρίως στο πλαίσιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης

και της Ψηφιακής Σύγκλισης των φορέων του ΥΠΔΒΜΘ), με σκοπό να αξιοποιηθούν

στοιχεία ειδικού ενδιαφέροντος (ψηφιακή πλατφόρμα, εκπαιδευτικό υλικό, θέματα ε-

πιμόρφωσης εκπαιδευτικών, κτλ.).

δ) Σε εκπαιδευτικό επίπεδο συνδέεται άμεσα με τα κρίσιμα ζητήματα της εκπαιδευτικής ασυμμετρίας και των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Το εκπαιδευτικό έργο στα σχολεία της χώρας χαρακτηρίζεται από ουσιώδεις διαφορές και ανισότητες κοινωνικού, οικο-νομικού, πολιτισμικού, μορφωτικού και γεωγραφικού χαρακτήρα, με συνέπεια η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης να προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες κάθε Σχολικής Μονάδας. Μέσω του έργου της ΑΕΕ θα επιδιωχθεί η αξιοποίηση των εκθέσεων αυτο-αξιολόγησης των σχολείων, όπως διαπίστωση των αδυναμιών, εντοπισμός και επί-λυση των προβλημάτων, ανάδειξη των καλών πρακτικών. Ειδικά δε για τα σχολεία που ανήκουν σε μειονεκτικές περιοχές θα επιδιωχθεί η άμεση διασύνδεσή τους με ο-ριζόντιες δράσεις και πολιτικές ενισχυτικού, υποστηρικτικού και αντισταθμιστικού χα-ρακτήρα του ΥΠΔΒΜΘ σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια, στο διεθνή χώρο και στο πλαίσιο της ανάπτυξης των πολιτικών για την αξιολόγηση, οι μορφές της εσωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στη Σχολική Μονάδα εμφανίζουν μια ιδιαίτερη δυναμική, ειδικά στις χώρες που χαρακτηρίζο-νται από αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα. Συνακόλουθα, το έργο της ΑΕΕ στο πλαίσιο του ιδιόμορφου συγκεντρωτισμού που χαρακτηρίζει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, συνιστά ένα καινοτόμο εγχείρημα υποστήριξης της αλλαγής δομών, διαδικα-σιών, σχέσεων και κουλτούρας προς την κατεύθυνση της σταδιακής αποσυγκέντρωσης και την ενίσχυσης της σχετικής αυτονομίας των Σχολικών Μονάδων της γενικής εκπαί-δευσης της χώρας. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου έχει **συστημικό** χαρακτήρα με πολλά αλληλοεξαρτώμενα στοιχεία, όπως παράγοντες (υποδομές, εξοπλισμό, μορφή και περιε-χόμενο της σχολικής γνώσης, μέσα διδασκαλίας), δομές (οργανωτικές και διοικητικές), διαδικασίες (μεθόδους _____ διδασκαλίας, παιδαγωγικές πρακτικές) πρωτοβουλίες (επιμορφω-τικές δραστηριότητες, αντισταθμιστικές και υποστηρικτικές παρεμβάσεις) κ.ά. Κυρίως, όμως, συνδέεται σε καταλυτικό βαθμό με ουσιαστικές αλλαγές στην κουλτούρα των εν-δοσχολικών σχέσεων και την αναμόρφωση των εκπαιδευτικών πρακτικών στο σχολείο.

Ιστορικά, από τις αρχές της δεκαετίας του '90, οι εκπαιδευτικοί αντιμετώπισαν με επιφύ-

λαξη και κριτική στάση τις απόπειρες για τη θέσπιση συστημάτων αξιολόγησης στην εκ-

παίδευση. Οι σχετικές με την αξιολόγηση τραυματικές εμπειρίες του παρελθόντος στην

Ελλάδα, οι οποίες την ταυτίζουν με προσπάθειες χειραγώγησης των εκπαιδευτικών από

το κράτος, έχουν δαιμονοποιήσει κάθε συζήτηση γύρω από το θέμα αυτό.

Τις τελευταίες δεκαετίες εκδηλώνεται διεθνώς μεγάλο ενδιαφέρον για το ζήτημα της αξιο-

λόγησης, η οποία παρουσιάζεται με πολλές μορφές (βλέπε Simons: 1987, Barth: 1990,

Noris: 1990, Broadfoot: 1996, Solomon: 1998, Clark & Dawson: 1999, Harris: 2001, Office

for Standards in Education (Ofsted): 2003, Παλαιοκρασάς κ.ά.: 1997, Σολομών:

1999, Ματθαίου: 2000, Κωνσταντίνου: 2002, Λάμνιαν: 1997 & 2004, ΚΕΕ: 2004, Τσακίρη

κ.ά.: 2007).

Ο Σολομών (1999), ο οποίος, ως αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, άνοιξε

πρώτος ερευνητικά το ζήτημα της «Συλλογικής Εσωτερικής Αξιολόγησης της Σχολικής

Μονάδας» στην Ελλάδα, τονίζει ότι: «Παρ' όλη την πολυμορφία των πρακτικών αξιολό-

γησης μπορούμε να διακρίνουμε δύο γενικούς τύπους αξιολόγησης της εκπαίδευσης, ως

προς τη θέση του φορέα που εκτελεί την αξιολόγηση σε σχέση με τη Σχολική Μονάδα:

Την **εξωτερική αξιολόγηση** και την **εσωτερική αξιολόγηση**».

1. Η εξωτερική αξιολόγηση, η οποία παρουσιάζεται με ποικίλες μορφές, πραγματο-

ποιείται από φορείς που ανήκουν σε ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης ή και φορείς

εκτός της διοικητικής ιεραρχίας και, συχνά έχει συνέπειες άμεσες, όπως οι προαγω-

γές των εκπαιδευτικών.

Η πλέον συνηθισμένη μορφή εξωτερικής αξιολόγησης είναι η **επιθεώρηση**, η οποία εμ-

φανίζεται στις αρχές του 19ου αιώνα και λειτουργεί με πολλές παραλλαγές. Κύριος στό-

χος της είναι ο έλεγχος της εφαρμογής της εκπαιδευτικής νομοθεσίας, εστιασμένος στην

ποιότητα της διδασκαλίας και τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η επιθεώρηση έχει:

A. Ορισμένα βασικά πλεονεκτήματα, όπως:

Διευκολύνει τη διαμόρφωση βελτιωτικών προτάσεων ευρύτερης εμβέλειας μέσα

από τη συγκρισιμότητα των κρίσεων που παρέχει.

Δρα ως κίνητρο για τη διασφάλιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Παρέχει κριτήρια για την τήρηση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και εμμέσως μια

εξωτερική νομιμοποίηση για την υπηρεσιακή εξέλιξη των εκπαιδευτικών.

- Πραγματοποιείται σε συγκεκριμένο και περιορισμένο χρόνο και δεν προσθέτει απασχόληση στον εκπαιδευτικό.
- Εξασφαλίζεται, σε κάποιο βαθμό, η δυνατότητα σύγκρισης Σχολικών Μονάδων και εκπαιδευτικών.
- Εντοπίζονται ευκολότερα θετικές όψεις και αδυναμίες Σχολικών Μονάδων και εκπαιδευτικών.

-7-

B. Ορισμένες βασικές αδυναμίες, όπως:

- Προάγει το φόβο και όχι τη συνειδητοποίηση και την αυτογνωσία των εκπαιδευτικών.
- Συχνά οι κρίσεις είναι αστήρικτες και υποκειμενικές.
- Προάγει τον ατομισμό και όχι το συλλογικό πνεύμα της Σχολικής Μονάδας.
- Συχνά διαμορφώνεται μια τυπική, ψευδής και άδικη εικόνα για σχολεία και εκπαιδευτικούς.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, για τον περιορισμό της υποκειμενικότητας των κρίσεων,

παρουσιάζονται τάσεις διαμόρφωσης ρητών κριτηρίων και διαδικασιών.

2. Η εσωτερική αξιολόγηση, η οποία τις τελευταίες δεκαετίες εφαρμόζεται σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες (στις περισσότερες περιπτώσεις παράλληλα με την εξωτερική), με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσα από

την ενεργοποίηση και τη συνειδητή λειτουργία των εκπαιδευτικών (Αγγλία, Ιταλία, Γερμανία, Σουηδία, Φινλανδία κτλ.). Στα συστήματα αυτά, η εσωτερική αξιολόγηση

έχει στόχο να καταστήσει τη Σχολική Μονάδα προνομιούχο πλαίσιο για ανάπτυξη καινοτομιών στην εκπαίδευση και για τη διαμόρφωση και τη συνεχή ανασυγκρότηση

των εκπαιδευτικών πρακτικών. Η εσωτερική αξιολόγηση παρουσιάζεται και αυτή με

πολλές μορφές, με επικρατέστερους τύπους:

- Την **ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση**, όπου οι ανώτεροι στη διοικητική ιεραρχία στο εσωτερικό της Σχολικής Μονάδας κρίνουν αυτούς που βρίσκονται χαμηλότερα και το αντίστροφο.
- Την **συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση**, η οποία παρουσιάζεται συνήθως σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα και στηρίζεται σε μια διαφορετική λογική. Συγκεκριμένα, η αυτοαξιολόγηση ακολουθεί διαδικασίες που **σχεδιάζονται, οργανώνονται, παρακολουθούνται και αξιολογούνται από παράγοντες της Σχολικής Μονάδας**. Η αυτοαξιολόγηση, επειδή ακριβώς πραγματοποιείται από τους εκπαιδευτικούς, δεισδύει στην εκπαιδευτική πραγματικότητα-

τα, την ανιχνεύει από μέσα και ανανοηματοδοτεί τις εκπαιδευτικές πρακτικές, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

A. Βασικά πλεονεκτήματα της εσωτερικής αξιολόγησης είναι :

- Ενεργοποιεί όλους τους παράγοντες της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Ενισχύει τις σχέσεις εμπιστοσύνης και αμοιβαιότητας μεταξύ των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Οι εκπαιδευτικοί συνειδητοποιούν με συγκεκριμένο τρόπο τις ιδιαίτερες συνθήκες

λειτουργίας του σχολείου.

- Δημιουργεί προϋποθέσεις για πρωτοβουλίες και ανάληψη καινοτόμων δράσεων.
- Καλλιεργεί τη συνευθύνη και την αυτοδέσμευση.
- Αναδεικνύει και διαχέει θετικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

-8-

- Εντοπίζει αδυναμίες και δημιουργεί συνθήκες για βελτίωση.
- Δείχνει στην εκπαιδευτική ιεραρχία, με συγκεκριμένο τρόπο, τα πεδία των παρεμβάσεων.

Μπορεί, γενικά, να συμβάλει στη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών και στην αλλαγή της κουλτούρας του σχολείου.

B. Αντίθετα στις βασικές της αδυναμίες συγκαταλέγεται:

- Ο κίνδυνος μιας καθαρά γραφειοκρατικής αντιμετώπισης της όλης διαδικασίας.
- Η πιθανότητα δημιουργίας εσωτερικών συγκρούσεων.
- Η έμφαση σε ανώδυνα ζητήματα.
- Η δημιουργία τάσεων εσωστρέφειας στις Σχολικές Μονάδες κτλ.

Σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί, εκτιμούμε ότι στη χώρα αρχικά πρέπει να εφαρμοστεί

ένα σύστημα αυτοαξιολόγησης, προκειμένου, εκτός των άλλων, να συμβάλει και στην

καλλιέργεια κουλτούρας αξιολόγησης. Ωστόσο, και η συγκεκριμένη μορφή αυτοαξιολό-

γησης που προτείνεται, μπορεί στην πράξη να παρουσιαστεί με δύο όψεις:

1. Να πάρει τη μορφή μιας γραφειοκρατικής διαδικασίας που θα περιγράφει και θα αξιολογεί τη ρουτίνα του σχολείου, με αποτέλεσμα να προσφέρει ελάχιστα στο διαρκές ζητούμενο που είναι η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου της Σχολικής Μονάδας.

2. Να ενεργοποιήσει το σύνολο των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας, να αξιοποιήσει τη φαντασία τους, να συμβάλει στην εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο, να αναδείξει σχεδιασμούς που θα ανοίγουν νέα πεδία και θα κινητοποιούν δυνάμεις, καθώς και να ανοίξει το σχολείο στην κοινότητα και στην κοινωνία.

Παρόλα αυτά, τα κρίσιμα ερωτήματα που τίθενται επιτακτικά είναι:

- Είμαστε ευχαριστημένοι, ως παράγοντες της εκπαιδευτικής κοινότητας, από τον τρόπο που λειτουργούν σήμερα τα σχολεία, όπου οι διαδικασίες ρουτίνας κυριαρχούν;

- Θέλουμε πραγματικά να δοκιμάσουμε, με οργανωμένο τρόπο, αλλαγές συστημικού χαρακτήρα στην εκπαίδευση;

Εκτιμούμε ότι, αν το θελήσουν οι εκπαιδευτικοί, τα στελέχη της εκπαίδευσης και όλοι οι

παραγόντες της εκπαιδευτικής κοινότητας, θεωρώντας ότι αυτό αποτελεί αναπόσπαστο

στοιχείο του έργου τους, μπορούν να αλλάξουν την κουλτούρα του σχολείου, να κινητο-

ποιήσουν το σύστημα συνολικά και, τελικά, να δημιουργήσουν ένα ποιοτικό και δημο-

κρατικό σχολείο.

-9-

I. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Γιατί ξεκινάμε από την Αυτοαξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας;

- Οι εμπειρίες του παρελθόντος έχουν δαιμονοποιήσει την αξιολόγηση γενικά.
- Μια σοβαρή παρέμβαση στο ζήτημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου προϋποθέτει απόκτηση εμπειριών από στελέχη και εκπαιδευτικούς στο πεδίο της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στη Σχολική Μονάδα.
- Η αυτοαξιολόγηση:
  - Κινητοποιεί όλους τους παράγοντες του σχολείου.
  - Τους εμπλέκει σε κοινά αποφασισμένες δράσεις.
  - Τους δεσμεύει απέναντι σε δικούς τους σχεδιασμούς.
  - Εμπεδώνει συνεργατικές συμπεριφορές.
  - Αποσαφηνίζει προβλήματα.
  - Υποδεικνύει πεδία για αυτομόρφωση και επιμόρφωση.
  - Δεν έχει στόχο τον έλεγχο, αλλά τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.
- Η αυτοαξιολόγηση αποτελεί προτεραιότητα στα περισσότερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα.

2. Σκοπός και Στόχοι

Γενικός σκοπός:

Η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου της Σχολικής Μονάδας.

Στόχοι:

- Η ανάδειξη της Σχολικής Μονάδας ως βασικού φορέα προγραμματισμού και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού της έργου.
- Η δημιουργία κουλτούρας αξιολόγησης στα σχολεία.
- Η απόκτηση εμπειριών από στελέχη και εκπαιδευτικούς στο πεδίο της αξιολόγησης.
- Η διαμόρφωση κουλτούρας λήψης πρωτοβουλιών για σχεδιασμό δράσεων και επίλυση προβλημάτων.
- Η συνεχής ανατροφοδότηση για το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και τον καθορισμό επιμορφωτικών και άλλων παρεμβάσεων.

-10-

3. Έξι Κρίσιμα Ερωτήματα

Προκειμένου να πετύχουμε την ικανοποίηση του σκοπού και των στόχων της αυτοαξιολόγησης, καλούμαστε να απαντήσουμε στα εξής έξι κρίσιμα ερωτήματα:

- Ποια είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο μας σήμερα;
- Πού θέλουμε να φτάσουμε;
- Τι πρέπει και πώς πρέπει να το κάνουμε για να φτάσουμε εκεί που θέλουμε;
- Τι πρόοδο κάναμε;
- Πόσο και πώς ωφεληθήκαμε ως άτομα και ως σύνολο από την παραπάνω διαδικασία;
- Σε ποιους τομείς βελτιώθηκε η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και η εικόνα του σχολείου μας;

4. Αναγκαιότητες που προκύπτουν

Επιχειρώντας να απαντήσουμε στα ερωτήματα αυτά, αναδεικνύονται οι ακόλουθες αναγκαιότητες:

- Συστηματική αρχική μελέτη, διερεύνηση και αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου της Σχολικής Μονάδας.
- Διατύπωση κοινά αποδεκτών στόχων και προτεραιοτήτων δράσης.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση των κοινά αποφασισμένων δράσεων.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του πραγματοποιηθέντος εκπαιδευτικού έργου.
- Ανατροφοδότηση από τα αποτελέσματα του πραγματοποιηθέντος εκπαιδευτικού έργου και καθορισμός νέων στόχων.

5. Πλαίσιο Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου

Στο προτεινόμενο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου η σχολική πραγματικότητα προσδιορίζεται μέσα από τέσσερα κλιμακωτά επίπεδα ανάλυσης:

- A. Θεματικά πεδία
- B. Τομείς ανά πεδίο
- Γ. Δείκτες ανά τομέα
- Δ. Κριτήρια ανά δείκτη

6. Πρώτο Επίπεδο: Θεματικά Πεδία Αξιολόγησης

Σε ένα πρώτο επίπεδο, αντικείμενο αυτοαξιολόγησης αποτελούν τα ακόλουθα πέντε

θεματικά πεδία, στα οποία αναλύεται η σχολική πραγματικότητα:

- 1ο Πεδίο: **Μέσα –Πόροι –Ανθρώπινο Δυναμικό**
- 2ο Πεδίο: **Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου**

-11-

3ο Πεδίο: **Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο**

4ο Πεδίο: **Εκπαιδευτικές Διαδικασίες**

5ο Πεδίο: **Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα**

7. Δεύτερο Επίπεδο: Τομείς Αξιολόγησης

Στο δεύτερο επίπεδο τα παραπάνω θεματικά πεδία εξειδικεύονται σε τομείς αυτοαξιολόγησης, ως εξής:

Πεδίο 1: Μέσα –Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό

Πεδίο 1: Μέσα –Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό

Τομείς: α) Υλικοτεχνική υποδομή

β) Οικονομικοί πόροι

γ) Ανθρώπινο δυναμικό

Πεδίο 2: Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου

Τομείς: α) Οργάνωση του σχολείου

β) Διοίκηση του σχολείου

γ) Αξιοποίηση μέσων-πόρων του σχολείου

Πεδίο 3: Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο

Τομέας: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο

Πεδίο 4: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες

Τομείς: α) Εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών

β) Ποιότητα της διδασκαλίας

γ) Οργάνωση της τάξης

δ) Εκπαιδευτικές δραστηριότητες

ε) Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Πεδίο 5: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα

Τομείς: α) Φοίτηση και διαρροή των μαθητών

β) Εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών

γ) Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

8. Τρίτο Επίπεδο: Δείκτες Αξιολόγησης

Κάθε τομέας αυτοαξιολόγησης, διακρίνεται σε επιμέρους **βασικούς δείκτες ή κατηγορίες δεικτών ποιότητας**

Κάθε δείκτης αντιπροσωπεύει / εκφράζει / χαρακτηρίζει / αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες παραμέτρους που θεωρούνται καθοριστικές στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου. Ο δείκτης αποτελεί το **ουσιαστικό επίπεδο** της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

-12-

Για παράδειγμα, ο τομέας «Υλικοτεχνική υποδομή» διακρίνεται, ενδεικτικά, στους δείκτες:

• Χώροι του σχολείου

• Εξοπλισμός - Διαθέσιμα μέσα του σχολείου

9. Τέταρτο Επίπεδο: Κριτήρια Αξιολόγησης

Κάθε δείκτης ή κατηγορία δεικτών αποτιμάται με **κριτήρια**.

Τα κριτήρια διακρίνονται σε **ποσοτικά** και σε **ποιοτικά** ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του δείκτη που αξιολογείται. Έτσι έχουμε κριτήρια ποσοτικής αποτίμησης και ποιοτικής αποτίμησης.

Στην αξιολόγηση των ποσοτικών χαρακτηριστικών χρησιμοποιούνται **φόρμες αποτύπωσης**.

Στην αξιολόγηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών χρησιμοποιούνται **ερωτηματολόγια** και άλλες τεχνικές άντλησης πληροφοριών.

Στο προηγούμενο παράδειγμα της υλικοτεχνικής υποδομής:

• Ενδεικτικά ποσοτικά κριτήρια του δείκτη «αίθουσες» είναι _____:

– αριθμός αιθουσών,

– επιφάνεια αιθουσών ανά μαθητή,

– επιφάνεια γραφείου εκπαιδευτικών ανά εκπαιδευτικό κτλ.

• Τα αντίστοιχα ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης του δείκτη «αίθουσες» είναι:

– επάρκεια,

– καταλληλότητα.

10. Διαδικασία Υλοποίησης του Έργου της Αξιολόγησης στα Σχολεία

Το έργο συνιστά μια δυναμική **διαδικασία**, η οποία βασίζεται στην **ανάπτυξη ουσιαστικών σχέσεων συνεργασίας και ανατροφοδότησης** μεταξύ όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Το έργο προβλέπεται να εφαρμοστεί αρχικά σε ορισμένο αριθμό σχολείων. Ο κάθε

Σχολικός Σύμβουλος Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης, θα επιλέξει έως 2 Σχολικές

Μονάδες και θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης του έργου της αυτοαξιολόγησης σ' αυτές.

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι θα παρακολουθούν και θα παρεμβαίνουν συμβουλευτικά,

όπου χρειάζεται, έχοντας άμεση συνεργασία με την περιφέρεια και την επιστημονική επιτροπή.

□ Προβλέπονται επιμορφωτικές συναντήσεις σε τοπικό και σε ενδοσχολικό επίπεδο από τους Σχολικούς Συμβούλους και από μέλη της επιστημονικής ομάδας, όπου κριθεί αναγκαίο.

-13-

□ Τη βασική ευθύνη για την εφαρμογή του έργου της αυτοαξιολόγησης στις Σχολικές

Μονάδες έχουν ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων.

□ Η υλοποίηση του έργου θα πραγματοποιηθεί με ομάδες εργασίας από μέλη του

Συλλόγου Διδασκόντων.

□ Οι Διευθυντές των σχολείων, οι Σχολικοί Σύμβουλοι και η επιστημονική ομάδα, για

τις ανάγκες της πρώτης αυτής παρέμβασης, θα υποβάλλουν εκθέσεις ανά τετράμη-

νο και ανά έτος, στις οποίες θα αποτυπώνονται όλες οι δράσεις του προγράμματος.

□ Η επιστημονική επιτροπή θα υποβάλει ετήσια έκθεση στην οποία:

- Θα αποτυπώνονται οι επιμέρους δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή του έργου.

- Θα αξιολογείται η πρόοδος του έργου με βάση ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία (ενδιάμεσες και τελικές αξιολογήσεις).

11. Διανομή Υλικού

□ Η διανομή του απαραίτητου υλικού στα σχολεία (υλικό και εργαλεία της ΑΕΕ, όπως

φόρμες καταγραφής, ερωτηματολόγια, ενδεικτικά σχέδια δράσης κ.ά.) θα γίνεται έγκαιρα πριν την έναρξη των επιμέρους σταδίων υλοποίησης του έργου.

□ Το συνολικό υλικό της ΑΕΕ θα υπόκειται σε συνεχή ανατροφοδότηση από τα στελέχη και τους εκπαιδευτικούς των Σχολικών Μονάδων, γεγονός που θα δίνει τη

δυνατότητα αναπροσαρμογών ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε σχολείου.

12. Παρατηρητήριο Αξιολόγησης

Προβλέπεται η δημιουργία παρατηρητηρίου αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο, ως μιας

σταθερής δομής ενίσχυσης των δράσεων της ΑΕΕ, με σκοπό :

□ τη συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων σε ζητήματα αξιολόγησης σε εθνικό και

διεθνές επίπεδο και την επεξεργασία σχετικών στοιχείων και μελετών.

□ την υποστήριξη της βιωσιμότητας και της καλής λειτουργίας του έργου.

□ την επιστημονική υποστήριξη των Σχολικών Συμβούλων, των Διευθυντών και των

εκπαιδευτικών στα θέματα της ΑΕΕ.

□ τις ανταλλαγές τεχνογνωσίας, εμπειρίας και διάχυσης καλών πρακτικών σε εξειδι-

κευμένα ζητήματα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία της χώρας.

-14-

II. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΗΣ ΑΕΕ

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε αναλυτικά όλους τους τομείς, δείκτες και κριτήρια αυτοα-

ξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου ανά πεδίο. Η παρουσίαση είναι ενδεικτική και

μπορούν να γίνουν προσθήκες και αλλαγές στο πλαίσιο της κριτικής ανατροφο-

δότησης με τις Σχολικές Μονάδες, οι οποίες καλούνται να συμβάλλουν στην τελική διαμόρφωση δεικτών και κριτηρίων με βάση τις ιδιαιτερότητες και το προφίλ του κάθε σχολείου.

1ο Πεδίο: Μέσα – Πόροι - Ανθρώπινο Δυναμικό

Τομείς Δείκτες Ενδεικτικά Κριτήρια

Χώροι του σχολείου

Υλικοτεχνική

υποδομή Εξοπλισμός-

Διαθέσιμα μέσα

του σχολείου

Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων (αύλειου χώρου, αιθουσών διδασκαλίας, χώρων διοίκησης, κ.ά.)

Επάρκεια και καταλληλότητα του εξοπλισμού και των μέσων του σχολείου (επίπλωση, εκπαιδευτικά υλικά, διδακτικά-εποπτικά μέσα κ.ά.)

Οικονομικοί

πόροι

Οικονομικοί πόροι

του σχολείου

Επάρκεια των οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου.

Ανθρώπινο

δυναμικό

Διδακτικό προσω-

πικό του σχολείου

Επάρκεια του διδακτικού προσωπικού (αριθμός, σύνθεση, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία) για την αποτελεσματική υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο

-15-

2ο Πεδίο: Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου

Τομείς Δείκτες Ενδεικτικά Κριτήρια

Οργάνωση

του σχολείου

Διαμόρφωση

και εφαρμογή

του σχολικού

προγράμματος

Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού ωρολογίου προγράμματος που επιτρέπει την ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών

Υποστήριξη και συντονισμός της συνεργασίας των εκπαιδευτικών

Υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Εφαρμογή παρεμβατικών πρακτικών

Προγραμματισμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών

Διοίκηση του

σχολείου

Συντονισμός

σχολικής ζωής

- Διαμόρφωση και εφαρμογή εσωτερικού κανονισμού για τη λειτουργία του σχολείου
- Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού
- Χάραξη σαφούς προσανατολισμού για την εργασία του σχολείου, με βάση σύνολο αρχών και αξιών κοινά αποδεκτών από τα μέλη της σχολικής κοινότητας
- Προγραμματισμός, υλοποίηση και αξιολόγηση δράσεων για βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
- Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού, συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.

Αξιοποίηση**μέσων-****πόρων του****σχολείου****Διαχείριση και****αξιοποίηση των****μέσων και των****πόρων**

- Ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου (κατανομή πραγματοποιηθεισών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης)
- Αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού για την αποτελεσματική ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών
- Συνεργασία του σχολείου με τη Σχολική Επιτροπή

-16-**3ο Πεδίο: Κλίμα & Σχέσεις στο Σχολείο****Τομείς Δείκτες Ενδεικτικά Κριτήρια** **Σχέσεις μεταξύ****των****εκπαιδευτικών**

- Ποιότητα επικοινωνίας, δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση
- Τακτικές συναντήσεις και συνεργασία εκπαιδευτικών
- Συνεργασία εκπαιδευτικών με έμφαση σε παιδαγωγικά/διδακτικά θέματα

 Σχέσεις μεταξύ**εκπαιδευτικών –****μαθητών και** **Σχέσεις μεταξύ****των μαθητών**

- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών –μαθητών (π.χ. οργάνωση εκδηλώσεων, διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας)
- Σύμφωνη με τους σχολικούς κανόνες συμπεριφορά των μαθητών
- Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολι-

κή ζωή

Δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών (π.χ. ύπαρξη ομίλων και ομάδων δραστηριοτήτων μαθητών για θέματα της σχολικής ζωής)

Σχέσεις μεταξύ

σχολείου – γονέων

Αποτελεσματικοί μηχανισμοί τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας.

Ποιότητα πληροφοριών που ανταλλάσσονται με τους γονείς

Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων

Κλίμα και

σχέσεις

στο

σχολείο

Σχέσεις μεταξύ

σχολείου – φορέων

Εποικοδομητική επικοινωνία και συνεργασία με εκπαιδευτικές αρχές και φορείς, την τοπική και ευρύτερη κοινωνία (συχνότητα, περιεχόμενο και ποιότητα της επικοινωνίας)

-17-

4ο Πεδίο: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες

Τομείς Δείκτες Ενδεικτικά Κριτήρια

Εφαρμογή του

Προγράμματος

Σπουδών

Ανάπτυξη στόχων του

Προγράμματος Σπουδών

Περιεχόμενο της ύλης των μαθημάτων που διδάχθηκε και στόχοι του Προγράμματος Σπουδών που υλοποιήθηκαν ανά γνωστικό αντικείμενο

Ποιότητα της

διδασκαλίας

Ανάπτυξη και εφαρμογή

διδασκτικών πρακτικών

Σχεδιασμός και δόμηση της διδασκαλίας

Εφαρμογή ποικίλων διδασκτικών μεθόδων

Αξιοποίηση του διδασκτικού χρόνου και των μέσων διδασκαλίας

Σωστή διαχείριση και αξιοποίηση εργασιών

Οργάνωση

της τάξης

Ανάπτυξη και εφαρμογή

παιδαγωγικών πρακτι-

κών και πρακτικών αξιο-

λόγησης των μαθητών

Χρήση ποικίλων στρατηγικών

οργάνωσης της τάξης

- Παιδαγωγική σχέση δασκάλου-μαθητή
- Έμφαση στη θετική ενίσχυση
- Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης
- Συστηματική καταγραφή της προόδου των μαθητών
- Τακτική ενημέρωση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους
- Αξιοποίηση των πληροφοριών που προκύπτουν από την αξιολόγηση για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας

Εκπαιδευτικές

δραστηριότητες

- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων**

- Υιοθέτηση καινοτομιών (ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών, υποστήριξη καινοτομικών αλλαγών)
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου

Επιμόρφωση

_____ των εκπαιδευτικών

- Υποστήριξη της επιστημονικής - παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών**

- Ανάπτυξη διαδικασιών στήριξης των εκπαιδευτικών στις επιστημονικές και παιδαγωγικές τους ανάγκες

-18-

5ο Πεδίο: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα

Τομείς Δείκτες Ενδεικτικά Κριτήρια

Φοίτηση

και διαρροή των μαθητών

- Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής**
- Εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών για τη συστηματική παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών.
- Ύπαρξη διαμορφωμένων πρακτικών (μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων φοίτησης και διαρροής

Εκπαιδευτικά

επιτεύγματα

των μαθητών **Επίδοση και****πρόοδος****των μαθητών**

Τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών ανταποκρίνονται στους στόχους και τα περιεχόμενα του Προγράμματος Σπουδών

Όλοι οι μαθητές –χαμηλής, μέσης, υψηλής επίδοσης– παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους

Η διαφορά στις επιδόσεις μεταξύ των λιγότερο και των περισσότερο ικανών μαθητών μειώνεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς

Ατομική και**κοινωνική****ανάπτυξη****των μαθητών**

Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Παροχή ευκαιριών για ατομική, κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών – για διαμόρφωση υπεύθυνων, ενεργών και δημοκρατικών πολιτών.

Λειτουργία ειδικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών (ενισχυτική διδασκαλία, τάξεις υποδοχής)

-19-

ΙΙΙ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ**1. Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής**

Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου μιας Σχολικής Μονά-

δας πραγματοποιείται σε επάλληλους κύκλους καθορισμένης διάρκειας.

Η ολοκλήρωση ενός από τους επάλληλους κύκλους αξιολόγησης του εκπαιδευτικού

έργου μιας Σχολικής Μονάδας απαιτεί χρονικό διάστημα μιας **διετίας**.

Κάθε διετής κύκλος αξιολόγησης αποτελείται από **τέσσερα** βασικά στάδια εφαρμο-

γής, διάρκειας ενός **τετραμήνου**, και συνδέεται με διακριτούς επιμέρους στόχους.

Η υλοποίηση ενός σχεδίου δράσης συνεχίζεται ακόμη και όταν αποτιμούμε επιμέ-

ρους δράσεις του.

Είναι αυτονόητο ότι οι μεγαλύτερες δυσκολίες παρουσιάζονται κατά τη διαδικασία

εφαρμογής του πρώτου κύκλου αξιολόγησης.

2. Ποιος έχει τη γενική ευθύνη

Τη γενική ευθύνη για την οργάνωση, την υποστήριξη, και το συντονισμό της αξιολό-

γησης του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας έχει ο Διευθυντής του σχολείου.

- Ο Διευθυντής ορίζει τις ημερομηνίες για τις συνεδρίες της ολομέλειας και συντονίζει τη συζήτηση σ' αυτές.
  - Μετέχει στις συνεδρίες της κάθε ομάδας για την επιλογή των συντονιστών και των πρακτικογράφων.
  - Υποστηρίζει τις εργασίες και διευκολύνει τους συμμετέχοντες στην κάθε ομάδα για την ανάπτυξη της διαδικασίας (π.χ. πρόσβαση στα αρχεία του σχολείου).
  - Ο Διευθυντής έχει την ευθύνη για τη δημιουργία θετικού κλίματος, το οποίο προάγει τη συνεργασία των συμμετεχόντων, καθώς και για την πρόοδο των εργασιών της ομάδας.
  - Στην εξαιρετική περίπτωση που μια ομάδα δεν ανταποκρίνεται στις ευθύνες που έχει αναλάβει, ακόμη και ύστερα από συναινετικού χαρακτήρα παρεμβάσεις του Διευθυντή, ο Διευθυντής συγκαλεί την ολομέλεια και διαφοροποιεί τη σύνθεση της ομάδας.
- Οι όποιες παρεμβάσεις πρέπει να είναι διακριτικές και σε συνεννόηση με τον υπεύθυνο σχολικό σύμβουλο.

3. Προαιρετική επιλογή και συμμετοχή «κριτικού φίλου»

- Η Σχολική Μονάδα μπορεί να επιλέγει έναν ή περισσότερους «κριτικούς φίλους» ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα, που δεν θα έχει άμεση σχέση με αυτήν (πανεπιστημιακό, σχολικό σύμβουλο άλλης περιφέρειας, άλλον ειδικό επιστήμονα κτλ.).

-20-

- Ο κριτικός φίλος μελετά κριτικά τις δράσεις της Σχολικής Μονάδας και κάνει προτάσεις που δεν θα είναι υποχρεωτικό να εφαρμοστούν (στόχος η βελτίωση του ΕΕ).
- Η ολομέλεια αποφασίζει για τη συμμετοχή του κριτικού φίλου σε κάποια συνεδρίασή της, καθώς και για τις προτάσεις που θα υιοθετήσει.

4. Ποιες είναι οι δραστηριότητες του πρώτου τετραμήνου (Σεπτ. 2010-Ιαν. 2011)

- Απαντώντας στο ερώτημα «ποια είναι η ποιότητα του ΕΕ στο σχολείο μας σήμερα»,

προτείνονται δύο διαφορετικού τύπου προσεγγίσεις:

4.1. Μια γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου.

4.2. Μια ενδελεχής διερεύνηση επιλεγμένων τομέων, η οποία αποτελεί και την πρώτη συστηματική αξιολόγηση του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας.

4.1. Γενική _____ εκτίμηση της εικόνας του σχολείου

- Η πρώτη αναφέρεται σε μια γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου στο σύνολο

των πεδίων και τομέων που συνθέτουν την ποιότητα του ΕΕ.

- Η εκτίμηση αυτή δίνει τη δυνατότητα στα μέλη της σχολικής κοινότητας να αποκτή-

σουν μια συνολική εικόνα της κατάστασης του σχολείου.

- Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής αναδεικνύονται τα σημεία υπεροχής του

σχολείου και επισημαίνονται οι αδυναμίες.

Η γενική αυτή εκτίμηση επαναλαμβάνεται, **μόνον, όταν η ολομέλεια κρίνει ότι έχει λόγους να επανεκτιμήσει την κατάσταση.**

4.1.1. Ποιοι συμμετέχουν στη διαδικασία και πώς αυτή εκτυλίσσεται

Η διαδικασία αρχίζει με τον ορισμό των συμμετεχόντων στην ολομέλεια.

Στην ολομέλεια συμμετέχουν ο Δ/ντής και οι εκπαιδευτικοί της Σχολικής Μονάδας,

καθώς και οι οριζόμενοι από τα συλλογικά τους όργανα ή το Σύλλογο Διδασκόντων

εκπρόσωποι των γονέων και των μαθητών.

Θεωρείται χρήσιμη η συμμετοχή εκπροσώπων των γονέων και των μαθητών, προ-

κειμένου η εικόνα του σχολείου που θα προκύψει να είναι πληρέστερη και εγκυρό-

τερη.

Σε πολυπληθέστερους Συλλόγους Διδασκόντων μπορεί να αυξάνεται και ο αριθμός

των εκπροσώπων των γονέων και των μαθητών, σύμφωνα με την κρίση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Προτείνεται ο αριθμός των εκπροσώπων των γονέων και των μαθητών, αθροιστικά,

να μην υπερβαίνει τον αριθμό των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων, εκτός εάν ο

Σύλλογος Διδασκόντων αποφασίσει διαφορετικά.

Η **τελική απόφαση** για τη συμμετοχή των γονέων και των μαθητών επαφίεται στο

Σύλλογο Διδασκόντων, με κριτήριο το ενδιαφέρον, την ικανότητα και τη δέσμευσή τους για ουσιαστική συμμετοχή στη διαδικασία προσέγγισης μιας σειράς θεμάτων.

-21-

Ανάλογα με τον αριθμό των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων, η διαδικασία ανα-

πτύσσεται με την εργασία των συμμετεχόντων στην ολομέλεια ή και σε επιμέρους ομάδες εργασίας.

Σε κάθε ομάδα εργασίας μπορεί να συμμετέχει και εκπρόσωπος των γονέων και

των μαθητών. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν, συμμετέχει εκπρόσωπος, είτε των γονέων, είτε των μαθητών.

Στις εργασίες της ολομέλειας και κάθε ομάδας χωριστά ένα μέλος επιλέγεται και α-

ναλαμβάνει το ρόλο του συντονιστή και κάποιο άλλο μέλος αναλαμβάνει το έργο της τήρησης των πρακτικών.

Προτείνεται η συστηματική καταγραφή των σημαντικών εργασιών της ομάδας και η

χρήση ημερολογίου.

Εκτιμάται ότι με συντονισμένες συζητήσεις των συμμετεχόντων και προετοιμασμέ-

νες εισηγήσεις των ομάδων, η ολοκλήρωση της διαδικασίας δεν απαιτεί περισσότε-

ρες από 2-4 συνεδριάσεις.

4.1.2. Πώς παίρνονται οι αποφάσεις

Η διαδικασία βασίζεται στην οργανωμένη συζήτηση των συμμετεχόντων σχετικά με

το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο στο σχολείο.

Τα μέλη της κάθε ομάδας, σε μία ή το πολύ δύο συνεδρίες, παραθέτουν τις απόψεις

τους για κάθε τομέα του εκπαιδευτικού έργου (π.χ. γενική εκτίμηση για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το σχολείο).

Η αξιοποίηση των διαθέσιμων στη Σχολική Μονάδα στατιστικών και άλλων στοιχείων,

σχετικά με τη φοίτηση των μαθητών, τα αποτελέσματα των εξετάσεων κτλ., κρίνεται απαραίτητη.

Καταγράφονται οι αιτιολογημένες απόψεις των συμμετεχόντων.

Στόχος είναι η διατύπωση θέσεων για κάθε τομέα του ΕΕ, μετά από διάλογο και δι-

απραγμάτευση, που θα έχει την αποδοχή όλων των συμμετεχόντων.

Επισημαίνονται π.χ. τα αξιόλογα επιτεύγματα και οι προβληματικές περιοχές του

ΕΕ της Σχολικής Μονάδας, καθώς και περιοχές που οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι

πρέπει να διερευνηθούν συστηματικότερα.

Η ποιότητα του διαλόγου, ο σεβασμός των δεδομένων και η ορθολογική τεκμηρίω-

ση των επιχειρημάτων εξασφαλίζει και την εγκυρότητα της συνολικής διαδικασίας.

Η εργασία για κάθε τομέα ολοκληρώνεται με την καταγραφή της ομόφωνης θέσης

της ομάδας, καθώς και μειοψηφικών απόψεων σε σημαντικά ζητήματα, όταν αυτές

αιτιολογούνται επαρκώς (για την καταγραφή της μειοψηφικής άποψης, πέραν αυτού που τη διατυπώνει, πρέπει να συμφωνεί και ένα ακόμη μέλος της ομάδας).

Σε συνεδρίαση της ολομέλειας παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα

των ομάδων εργασίας από τους συντονιστές των ομάδων.

Στόχος είναι η καταγραφή μιας ενιαίας θέσης.

-22-

Η ενιαία αυτή θέση, ή και τυχόν μειοψηφούσες, θα συμπεριληφθούν στην ετήσια ή

την τελική έκθεση αξιολόγησης του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας.

Για να συμπεριληφθούν στην έκθεση μειοψηφούσες απόψεις, πρέπει να το αποδε-

χθεί το ένα τρίτο των μελών της ολομέλειας, ακόμη και αν δεν συμφωνεί μ' αυτές.

4.1.3. Πώς αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της συζήτησης

Τα αποτελέσματα της συζήτησης, για την εικόνα του σχολείου π.χ., αποτυπώνονται

με τη χρήση τετραβάθμιας αριθμητικής κλίμακας (1-4) για κάθε περιοχή του εκπαι-

δευτικού έργου, όπου:

4 = πολύ καλή (εικόνα χωρίς προβλήματα),

3 = καλή (τα θετικά στοιχεία περισσότερα από τα αρνητικά),

2 = μέτρια (τα προβλήματα είναι περισσότερα από τα θετικά στοιχεία),

1 = προβληματική (αρκετά σοβαρά προβλήματα).

Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί συναίνεση για τον όποιο τομέα, καταγράφονται

τα δύο «πλειοψηφικά» αποτελέσματα της ομάδας.

□ Στην περίπτωση που η ολομέλεια δεν μπορεί να καταλήξει σε ομόφωνη απόφαση, καταγράφεται η γνώμη της αυξημένης πλειοψηφίας, δηλαδή των δύο τρίτων της ολομέλειας.

4.2. Συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων τομέων

□ Η δεύτερη προσέγγιση αναφέρεται σε μια **συστηματική και σε βάθος αξιολόγηση** κάποιων τομέων, με επιλεγμένους δείκτες και κριτήρια, προκειμένου να περάσουμε από την «απλή εντύπωση» στην «έγκυρη γνώση» συγκεκριμένων διαστάσεων του ΕΕ.

□ Η επιλογή των τομέων (2 τουλάχιστον τομέων ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων) βασίζεται, είτε στη γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου, είτε προκύπτει από περιφερειακές ή εθνικές προτεραιότητες.

□ Οι τομείς που διερευνώνται συστηματικά επαναεπιλέγονται μόνο, όταν η ολομέλεια έχει σοβαρούς λόγους να το κάνει, ωστόσο όχι, πριν ολοκληρωθεί ένας επιπλέον κύκλος αξιολόγησης.

□ Στον αριθμό των τομέων που επιλέγονται για συστηματική διερεύνηση δεν λαμβάνονται τομείς όπως «υλικοτεχνική υποδομή», «οικονομικοί πόροι», «ανθρώπινο δυναμικό» κτλ., για τους οποίους συγκεντρώνονται εύκολα στοιχεία από το αρχείο του σχολείου (επιπλέον, πολλά από τα στοιχεία αυτά δεν αλλάζουν κάθε χρονιά, όπως για παράδειγμα ο αριθμός των αιθουσών διδασκαλίας).

□ Αντίθετα, τομείς όπως «διδασκτική διαδικασία», «μαθησιακή διαδικασία», «σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών» κτλ. απαιτούν συνθετότερη διερεύνηση (π.χ. κατασκευή εργαλείων, συλλογή δεδομένων κτλ.).

-23-

□ Γονείς και μαθητές, ύστερα από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και ανάλογα με τη φύση της υπό διερεύνηση περιοχής, μπορεί να αξιοποιούνται είτε ως συνεργάτες είτε ως πηγές άντλησης πληροφοριών.

□ Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τη μελέτη ζητημάτων σε βάθος, που τις περισσότερες φορές αποδεικνύονται συνθετότερα από ότι δείχνει η γενική εκτίμηση.

□ Όταν αποκτηθούν εμπειρίες και κατακτηθούν αυτοματισμοί στις διαδικασίες, η Σχολική Μονάδα μπορεί να συνεχίζει παράλληλα τη συστηματική διερεύνηση και άλλων τομέων στο 2ο, 3ο ή 4ο τετράμηνο.

4.2.1. Διαδικασίες συστηματικής αξιολόγησης τομέων του ΕΕ του σχολείου

□ Η ολομέλεια επιλέγει κατά προτεραιότητα τους τομείς που κρίνει ότι χρήζουν συστηματικής διερεύνησης.

□ Επισημαίνει τις πτυχές που θα διερευνηθούν σε κάθε τομέα, θέτοντας τα ερευνητικά ερωτήματα.

□ Επιλέγει τους δείκτες ποιότητας και **ορίζει τα κριτήρια** που θεωρεί ότι συγκροτούν την ποιότητα στον κάθε δείκτη.

Τα **κριτήρια** αυτά θα χρησιμοποιηθούν για **σύγκριση** με τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη συστηματική αξιολόγηση και για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Αποφασίζει ποιες είναι οι καταλληλότερες πηγές για την άντληση των πληροφοριών

(π.χ. θα είναι οι γονείς ή/και οι μαθητές;).

Ορίζει τις τεχνικές που προσφέρονται περισσότερο για τη συλλογή των πληροφο-

ριών (π.χ. συζητήσεις στην ολομέλεια, ερωτηματολόγια, παρατήρηση, εξέταση ερ-

γασιών των μαθητών, ανάλυση εγγράφων κτλ.).

Αξιοποιεί, όπου είναι δυνατόν, πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στο σχολείο.

Η επιστημονική επιτροπή έχει διαμορφώσει **ενδεικτικά ερευνητικά εργαλεία για την άντληση δεδομένων**, τα οποία η κάθε Σχολική Μονάδα θα προσαρμόζει στις δικές της ανάγκες.

Κατανέμει συγκεκριμένες δραστηριότητες σε ομάδες και μέλη.

Ορίζει το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διερεύνησης του τομέα.

4.2.2. Δράσεις των ομάδων εργασίας κατά τη διαδικασία της συστηματικής διερεύνησης

Τα μέλη της κάθε ομάδας κατασκευάζουν, όπου αυτό απαιτείται και με βάση ενδει-

κτικά υποδείγματα, τα κατάλληλα εργαλεία για την άντληση των πληροφοριών (ερωτηματολόγιο, σχέδιο συνέντευξης, σχέδιο παρατήρησης, κτλ.).

Προχωρούν στη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων.

Καταγράφουν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα που προέκυψαν, προχωρώντας

και σε μια πρώτη ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Μεταφέρουν τα αποτελέσματα και την πρώτη ερμηνεία τους στην ολομέλεια.

-24-

4.2.3. Ολοκλήρωση της διαδικασίας-τελική απόφαση της ολομέλειας

Η ολομέλεια ακούει την εισήγηση της ομάδας και μελετά τα δεδομένα λαμβάνοντας

υπόψη τις ερμηνείες της ομάδας.

Συνθέτει τις ερμηνείες, αξιολογώντας τις τεχνικές που εφαρμόστηκαν και τις πηγές

από τις οποίες αντλήθηκαν τα δεδομένα.

Σε περίπτωση διαφωνιών, προσπαθεί να καταλήξει σε **ενιαία θέση**, εξαντλώντας

την επιχειρηματολογία.

Αν, παρά τις προσπάθειες, αυτό δεν επιτευχθεί, καταγράφονται οι δύο πλειοψη-

φύσες απόψεις.

Ολοκληρώνει τη διαδικασία της συστηματικής αξιολόγησης **συγκρίνοντας τα απο-**

τελέσματα με τα κριτήρια που αρχικά έθεσε για την ποιότητα του ΕΕ στον κάθε δείκτη.

Διατυπώνει τις δυνατές και τις αδύνατες πτυχές του ΕΕ συγκεκριμένων τομέων του

σχολείου με βάση τη **συστηματική διερεύνηση**.

5. Ποιες είναι οι δραστηριότητες του δευτέρου τετραμήνου

Με βάση τα αποτελέσματα της γενικής εκτίμησης και της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του ΕΕ, το σχολείο επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα «πού θέλουμε να φτάσουμε». Έτσι, προχωρεί στον προγραμματισμό συγκεκριμένων δράσεων.

5.1. Προγραμματισμός δράσεων-λογικές των επιλογών

□ Το σχολείο **προγραμματίζει** τις δράσεις του, αφού θέσει και ιεραρχήσει τους **στόχους** που θεωρεί απαραίτητους και ρεαλιστικούς για τη βελτίωση της ποιότητας του

ΕΕ σε επιλεγμένα πεδία και τομείς.

□ Έμφαση δίνεται στην ενσωμάτωση μιας έστω **καινοτομίας** στο πρόγραμμα του σχολείου, σε κάθε κύκλο αξιολόγησης (η καινοτομία μπορεί να σχετίζεται και με προτεραιότητες που θέτει το εκπαιδευτικό σύστημα σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο).

□ Επειδή η υλοποίηση μιας καινοτομίας, συνήθως, απαιτεί μεγαλύτερο του τετραμήνου χρόνο, οι σχετικές δράσεις συνεχίζονται και στα άλλα τετράμηνα. Ωστόσο, ορίζονται υπο-δράσεις που θα πρέπει να ολοκληρωθούν στη διάρκεια των τετραμήνων του συγκεκριμένου κύκλου αξιολόγησης.

□ Η ολομέλεια αναλύει τις **λογικές**, με βάση τις οποίες προγραμματίζει τις δράσεις και

ιεραρχεί τις προτεραιότητες, απαντώντας σε ερωτήματα όπως:

- Επείγει η υλοποίηση κάποιας δράσης;
- Υπάρχουν εθνικές ή περιφερειακές προτεραιότητες που την επιβάλλουν;
- Απαιτεί εξαιρετικά μεγάλη προσπάθεια και χρόνο; (Αυτό ασφαλώς θα περιορίσει τον αριθμό των δράσεων και θα επιβάλει υποδιαίρεση της δράσης σε επιμέρους δράσεις.)
- Υπάρχουν ή μπορούν να εξασφαλιστούν οι σχετικές υποδομές στο σχολείο, ώστε να υλοποιηθεί η δράση;
- Προτείνονται συγγενείς δράσεις, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά και εξοικονομούν χρόνο;

-25-

5.1.1. Διεύρυνση των συμμετοχών

□ Ειδικά στη διαδικασία του προγραμματισμού προτείνουμε, όπου αυτό είναι εφικτό,

να συμμετέχει σε μία τουλάχιστον συνεδρίαση, εκτός της ολομέλειας, ο σχολικός σύμβουλος, ο διοικητικός προϊστάμενος, εκπρόσωπος από το Δ. Σ. του Συλλόγου

Γονέων, εκπρόσωπος των μαθητών, ο «κριτικός φίλος» και εκπρόσωπος της τοπικής αυτοδιοίκησης.

□ Αυτό **εξασφαλίζει την αποδοχή** των προγραμματισμένων δράσεων, από όλους τους παράγοντες της σχολικής ζωής, ενισχύει τη δέσμευση όλων για την υλοποίη-

σή τους και «**διαπαιδαγωγεί**» γονείς, μαθητές και την ευρύτερη κοινότητα.

□ Στο διευρυμένο αυτό σώμα παρουσιάζεται ο σχεδιασμός της ολομέλειας από τον

συντονιστή και αναλύεται η λογική των επιλογών.

□ Το διευρυμένο σώμα εκφράζει τις απόψεις του και κάνει προτάσεις, ορισμένες από τις οποίες μπορεί να γίνουν άμεσα αποδεκτές από την ολομέλεια ή να συζητηθούν στη συνέχεια.

5.1.2. Οριστικοποίηση και ιεράρχηση των επιλογών

□ Ο πρακτικογράφος καταγράφει την τελική επιλογή και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, καθώς και τις λογικές που τις επέβαλαν.

□ Η καταγραφή αυτή θα συμπεριληφθεί, τόσο στην ετήσια έκθεση αξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας, όσο και στην τελική της διετίας.

5.2. Διαμόρφωση σχεδίων δράσης

□ Η ολομέλεια, απαντώντας στο ερώτημα «τι πρέπει και πώς πρέπει να το κάνουμε, για να φτάσουμε εκεί που θέλουμε», αξιοποιεί και προσαρμόζει στις ανάγκες του σχολείου το ενδεικτικό σχέδιο δράσης.

□ Στο πλαίσιο αυτό, ιεραρχεί και κατανέμει χρονικά τις προγραμματισμένες προτεραιότητες των δράσεων που κρίνονται απαραίτητες και είναι ρεαλιστικές για τη βελτίωση της ποιότητας του ΕΕ.

□ Με βάση το σχεδιασμό των προτεραιοτήτων, οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες δράσης (ΟΔ), για τη διαμόρφωση ενός λεπτομερούς σχεδίου των επιμέρους δράσεων.

□ Σε κάθε ΟΔ, με απόφαση της ολομέλειας, μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι παράγοντες της σχολικής ζωής, ιδιαίτερα όταν ο Σύλλογος Διδασκόντων είναι ολιγομελής ή όταν σχεδιάζονται εξειδικευμένες δράσεις.

□ Κάθε ΟΔ, σε συνεργασία με τον Δ/ντή του σχολείου, ορίζει έναν εκπαιδευτικό συντονιστή και έναν πρακτικογράφο για την καταγραφή των εργασιών της ομάδας.

□ Τα σχέδια δράσης δίνουν τη δυνατότητα στο κάθε σχολείο να εστιάσει την προσοχή του σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπίζουν αδυναμίες και να φέρουν τις επιθυμητές αλλαγές στο ΕΕ, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις δυνατότητες που έχει το σχολείο για την υλοποίηση της δράσης.

-26-

5.2.1. Προσδιορισμός βασικών στοιχείων ενός σχεδίου δράσης

□ Ένα σχέδιο δράσης πρέπει να προσδιορίζει:

□ Τους οραματικούς και ρεαλιστικούς στόχους, οι οποίοι θα επιδιώκουν συγκεκριμένα αποτελέσματα.

□ Τα συγκεκριμένα κριτήρια επιτυχίας του κάθε στόχου, με βάση τα οποία θα αποτιμηθούν τα τελικά αποτελέσματα. Ο ορισμός των κριτηρίων επιτυχίας είναι ίσως το βα-

σικότερο στοιχείο ενός σχεδίου δράσης, αφού αυτά θα συγκριθούν με τα τελικά αποτελέσματα του σχεδίου δράσης και θα δώσουν το μέτρο της επιτυχίας του σχεδίου.

□ Τις **στρατηγικές εφαρμογές** του σχεδίου δράσης (μεθόδους ενέργειες, συμβολές προσώπων κτλ.), οι οποίες θα εξασφαλίσουν την αποτελεσματική υλοποίησή του.

□ Το αναλυτικό, εφικτό και αυστηρά προσδιορισμένο για κάθε στόχο **χρονοδιάγραμμα** υλοποίησης του σχεδίου δράσης, το οποίο πρέπει να συνυπολογίζει τις υπάρχουσες δυνατότητες του σχολείου.

□ Τους **πόρους** που απαιτούνται για την επιτυχή υλοποίηση ενός σχεδίου δράσης, οι

οποίοι ανάλογα με τη φύση της δράσης διαφέρουν και περιλαμβάνουν:

- το **ανθρώπινο δυναμικό** (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, σύμβουλοι, ερευνητές, τοπικές αρχές κτλ.),

- το **χρόνο** (ώρες συναντήσεων, ώρες σεμιναρίων επιμόρφωσης),

- την **υλικοτεχνική υποδομή** (τεχνολογικός εξοπλισμός, αίθουσες, εποπτικά μέσα κτλ.),

- τους **οικονομικούς πόρους** (ακριβές κόστος επιμόρφωσης, υλικών, επισκέψεων κτλ.),

- τις **οργανωτικές δομές** (αρμοδιότητες προσώπων και μηχανισμοί συνεργασίας και συντονισμού του σχεδίου δράσης).

□ Τις **διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης** του σχεδίου δράσης, με ακριβή καταγραφή των πηγών και των μεθόδων ολοκλήρωσης και εκτίμησης της αποτελεσματικότητάς του.

□ Τον **υπεύθυνο** του σχεδίου δράσης, ο οποίος θα έχει τη συνολική ευθύνη της ορ-

γάνωσης, της κατανομής αρμοδιοτήτων, του συντονισμού ενεργειών, της παρακο-

λούθησης και της αξιολόγησης του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης.

5.2.2. Οριστικοποίηση του σχεδίου δράσης

□ Ο υπεύθυνος κάθε σχεδίου δράσης κάνει μια αναλυτική εισήγηση των βασικών ση-

μείων του στην ολομέλεια.

□ Η ολομέλεια, ύστερα από κριτική συζήτηση, αποφασίζει για την τελική μορφή του

σχεδίου δράσης.

□ Το οριστικό σχέδιο δράσης περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση που υποβάλλει η

Σχολική Μονάδα.

□ Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης αρχίζει με την έναρξη του δεύτερου έτους του

κύκλου αξιολόγησης. Ωστόσο, όταν αποκτηθούν εμπειρίες και αυτοματισμοί, η υλοποίηση μπορεί να αρχίσει και από το δεύτερο τετράμηνο.

-27-

6. Ποιες είναι οι δραστηριότητες του τρίτου και του τετάρτου τετραμήνου

□ Στο τρίτο και το τέταρτο τετράμηνο εκτυλίσσεται η διαδικασία **υλοποίησης** του σχεδίου ή των σχεδίων δράσης, **παρακολούθησης** της εφαρμογής τους, καθώς και **αξιολόγησής** του/τους.

□ Κάθε Σχολική Μονάδα σχεδιάζει και υλοποιεί 1-2 σχέδια δράσης, ανάλογα με τον

αριθμό των μελών της, τους πόρους κτλ.

□ Τα δύο τελευταία τετράμηνα παρουσιάζονται μαζί, επειδή, όπως έχουμε ήδη ανα-

φέρει, όταν κάποιες υπο-δράσεις ενός σχεδίου δράσης ολοκληρώνονται, αρχίζει η

διαδικασία αξιολόγησής τους, ανεξάρτητα από το αν συνεχίζεται η υλοποίηση άλλων υπο-δράσεων του ίδιου σχεδίου δράσης.

Ο υπεύθυνος της ομάδας δράσης τηρεί ημερολόγιο εργασιών, το οποίο αξιοποιείται, ως πηγή, κατά τη διαδικασία των ενδιάμεσων και της τελικής αξιολόγησης του σχεδίου δράσης.

Όταν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των υπο-δράσεων, πραγματοποιείται και η

τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης.

6.1. Διαδικασίες υλοποίησης ενός σχεδίου δράσης

Υπεύθυνη για την υλοποίηση, την οργάνωση, την παρακολούθηση της προόδου

και την αξιολόγηση κάθε σχεδίου δράσης είναι η ομάδα δράσης, η οποία διαμόρφωσε το σχέδιο.

Η ομάδα δράσης πραγματοποιεί τις δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί.

Η επιτυχία της υλοποίησης συνδέεται με το βαθμό στον οποίο όλοι οι εμπλεκόμενοι

έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο του σχεδίου και αισθάνονται τη δέσμευση που ο

καθένας έχει αναλάβει.

Όταν ολοκληρωθεί ένα σχέδιο δράσης, υποβάλλεται στην ολομέλεια, η οποία και

εκφράζει την τελική άποψη, προτείνοντας και τρόπους αξιοποίησης των αποτελεσμάτων που προέκυψαν.

6.1.1. Διαδικασίες παρακολούθησης της προόδου ενός σχεδίου δράσης

Για την αποτελεσματική υλοποίηση κάθε σχεδίου δράσης απαιτείται η συνεχής και

συστηματική παρακολούθηση της προόδου του, προκειμένου να εξετάζεται:

- Αν η πορεία του σχεδίου δράσης είναι σύμφωνη με τους στόχους που αρχικά τέθηκαν.

- Αν τα ενδιάμεσα και τα τελικά αποτελέσματα συνδέονται με τα **κριτήρια επιτυχίας** που το κάθε σχέδιο δράσης θέτει (το σημείο αυτό είναι κρίσιμο και συνδέεται με τις ενδιάμεσες και την τελική αξιολόγηση του σχεδίου).

- Αν ο χρόνος που είχαν στη διάθεσή τους οι εκπαιδευτικοί, οι οικονομικοί πόροι και τα υλικά που είχαν προβλεφθεί κατά το σχεδιασμό κτλ., επαρκούν για την αποτελεσματική υλοποίηση της δράσης.

- Ο βαθμός προόδου που επιτυγχάνεται (ενδιάμεσες αξιολογήσεις).

- Η ποιότητα της συλλογικής εργασίας, αλλά και της ατομικής συμβολής κάθε εμπλεκόμενου στη διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

-28-

6.1.2. Η πιθανότητα αναπροσαρμογής του σχεδίου

Από τη λεπτομερή παρακολούθηση της προόδου ενός σχεδίου δράσης είναι ενδε-

χόμενο να προκύψει η ανάγκη αναπροσαρμογών ή και αλλαγών. Για παράδειγμα,

μπορεί να αποδειχθεί στην πορεία ότι το σχέδιο δράσης απαιτεί πολύ λιγότερο χρόνο για την υλοποίησή του από ό,τι είχε αρχικά σχεδιαστεί. Έτσι, μπορεί να αποφασιστεί ο περιορισμός του χρόνου και η αξιοποίησή του για άλλες δραστηριότητες_____.

Παρόμοιες αναπροσαρμογές μπορεί να γίνουν στους πόρους, στην αξιολόγηση

κτλ.

Καταγράφονται και αιτιολογούνται μόνο οι σημαντικές αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό.

6.1.3. Καταγραφή των βασικών διαδικασιών του σχεδίου δράσης

Όπως και στην περίπτωση της συστηματικής διερεύνησης-αξιολόγησης του πρώ-

του τετραμήνου, η ομάδα δράσης καταγράφει με ακρίβεια και αυστηρότητα τις εργασίες και τις δραστηριότητες των μελών της.

Δίνει έμφαση στην καταγραφή των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν, όπως προβλή-

ματα αριθμού των συμμετεχόντων, υλικοτεχνικής υποδομής, οικονομικών πόρων, εξειδικευμένων γνώσεων, στήριξης από στελέχη και επιστημονική ομάδα κτλ.

Αιτιολογεί τις πιθανές αποφάσεις αναπροσαρμογής ή και αλλαγής του αρχικού σχεδίου δράσης και αναδεικνύει τις θετικές ή τις αρνητικές επιπτώσεις των αναπροσαρμογών.

Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για την τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης.

6.1.4. Αξιολόγηση-Ολοκλήρωση του σχεδίου δράσης

Ένα σχέδιο δράσης ολοκληρώνεται με τη συνολική αξιολόγησή του από την ΟΔ, η

οποία χρησιμοποιεί ως πηγές:

- το ημερολόγιο της ομάδας,
- τις μεθόδους που αναφέρονται στο σχέδιο δράσης,
- τα κριτήρια επιτυχίας που αρχικά τέθηκαν και
- τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις της ομάδας δράσης .

Η ομάδα δράσης, απαντώντας στο ερώτημα «τι πρόοδο κάναμε» και αξιοποιώντας

τις παραπάνω πηγές, αξιολογεί:

- Τις επιμέρους ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν.
- Τα αποτελέσματα των διαφόρων δράσεων, **σε σχέση με τους στόχους** που η ομάδα δράσης είχε θέσει.
- Τα αποτελέσματα των διαφόρων δράσεων, **σε σχέση με τα κριτήρια επιτυχίας** που η ομάδα δράσης είχε θέσει. Η **σύγκριση** αυτή καθιστά διαφανείς τις εκπαιδευτικές επιτυχίες ή τα προβλήματα του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας.

-29-

Η ομάδα δράσης συντάσσει ένα σύντομο κείμενο, σχετικά με τη διαδικασία υλοποίη-

σης και τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης και ενημερώνει την ολομέλεια.

Το κείμενο αυτό συμπεριλαμβάνεται στο αντίστοιχο τμήμα της τελικής έκθεσης α-

ξιολόγησης.

Για την τελική φάση της αξιολόγησης ενός σχεδίου δράσης είναι αρκετές δύο συνα-

ντήσεις των συμμετεχόντων (μία των μελών κάθε ομάδας δράσης και μία της ολομέλειας).

7. Διαμόρφωση της έκθεσης αξιολόγησης του ΕΕ

Η κάθε Σχολική Μονάδα διαμορφώνει και υποβάλλει ιεραρχικά, τόσο την **ετήσια,**

όσο και την **τελική** (της διετίας) έκθεση αξιολόγησης. Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις των τετραμήνων υποβάλλονται στο σχολικό σύμβουλο, ο οποίος και κρίνει αν πρέ-

πει να προωθηθούν για **άμεση αντιμετώπιση** κάποιων προβλημάτων.

□ Η **διαμόρφωση** της τελικής έκθεσης αξιολόγησης του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας προβλέπει τις παρακάτω ενέργειες:

- Συντάσσεται με το τέλος κάθε διετούς κύκλου αξιολόγησης.
- Τη σύνταξη της έκθεσης επιμελείται μικρή ομάδα εκπαιδευτικών, η οποία επιλέγεται από την ολομέλεια.
- Για τη διασφάλιση του ύφους της έκθεσης και της συνοχής των επιχειρημάτων η ομάδα ορίζει ένα μέλος της ως κεντρικό συγγραφέα της.
- Η ομάδα σύνταξης αξιοποιεί όλο το υλικό που έχει προκύψει και ενσωματώνει τις ενδιαμέσες αξιολογήσεις (ετήσια και τετραμήνων).
- Προσχέδιο της έκθεσης συζητείται στην ολομέλεια, προκειμένου αυτή να εξασφαλίσει, αν αυτό είναι δυνατόν, την αποδοχή όλων των συμμετεχόντων.
- Παρουσιάζει με σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο, τόσο τις διαδικασίες αξιολόγησης, όσο και τα αποτελέσματα που προέκυψαν.
- Η έκθεση υποβάλλεται στην ολομέλεια για τελική επικύρωση.
- Μία ή δύο συνεδριάσεις της ολομέλειας, τον τελευταίο μήνα του διδακτικού έτους της διετίας, αρκούν για τη σύνταξη της έκθεσης αξιολόγησης του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας.
- Για τη συγκρότηση της **ετήσιας έκθεσης**, η οποία ολοκληρώνεται στο τέλος του πρώτου διδακτικού έτους του διετούς κύκλου, ακολουθούνται οι ίδιες διαδικασίες. Είναι αυτονόητο ότι το υλικό της ετήσιας έκθεσης αξιοποιείται για τη διαμόρφωση της τελικής έκθεσης.

-30-

7.1. Δομή και περιεχόμενο της έκθεσης

Η έκθεση αξιολόγησης του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας θα πρέπει να περιλαμβάνει:

Α. Την περίληψη των αποτελεσμάτων της έκθεσης αξιολόγησης, προκειμένου να διευκολύνεται η αναγνωσιμότητα της έκθεσης. Η περίληψη περιλαμβάνει βασικά σημεία όπως:

- Επιγραμματική παρουσίαση της **γενικής εικόνας** του σχολείου.
- Σύνομη παρουσίαση αποτελεσμάτων της **συστηματικής αξιολόγησης / διερεύνησης** τομέων του εκπαιδευτικού έργου. Έμφαση δίνεται στην ανάδειξη των δυνατών και των αδύνατων σημείων του σχολείου.
- Σύνομη **αιτιολόγηση της επιλογής των προτεραιοτήτων**.
- Επιγραμματική παρουσίαση **αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης** που είχαν στόχο τη **βελτίωση** του εκπαιδευτικού έργου (συμπεράσματα, αξιολογικές κρίσεις κτλ.).

Β. Αναλυτική παρουσίαση διαδικασιών και αποτελεσμάτων αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει:

1. Την αποτίμηση του ΕΕ στις δύο διαστάσεις της:

- Τη **«γενική εκτίμηση»** της εικόνας του σχολείου, στην οποία περιγράφονται όλες οι διαδικασίες αποτίμησης, οι ομάδες που εργάστηκαν, τα δυνατά και αδύνατα σημεία του σχολείου και η τελική θέση της ολομέλειας που αποτυπώνεται στο **Φύλλο Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου** (ενδεικτικό σχέδιο έκθεσης για τη Γενική Εκτίμηση της Εικόνας του Σχολείου περιλαμβάνεται στον τόμο ΙΙΙ «Σχέδια Εκθέσεων»).
- Τη **συστηματική αξιολόγηση** τομέων του ΕΕ της Σχολικής Μονάδας, η οποία περιλαμβάνει τη **διερεύνηση** επιλεγμένων πτυχών της εκπαιδευτικής πραγματικότητας σε βάθος με σύντομες περιγραφές διαδικασιών, με αναφορές στις δραστηριότητες των ομάδων εργασίας, με συσχετισμούς στόχων, κριτηρίων και αποτελεσμάτων, με περιγραφές πηγών και μεθόδων άντλησης πληροφοριών,

με την ανάδειξη των συμπερασμάτων και των αξιολογικών κρίσεων, με την ερμηνεία και την αιτιολόγηση των συμπερασμάτων και, τέλος, με τη συγκεκριμενοποίηση των προτεραιοτήτων που προκύπτουν από τα αποτελέσματα της συστηματικής αυτής αξιολόγησης (ενδεικτικό σχέδιο έκθεσης για τη Συστηματική Διερεύνηση Επιλεγμένων Τομέων του Εκπαιδευτικού Έργου περιλαμβάνεται στον τόμο ΙΙΙ «Σχέδια Εκθέσεων»).

2. Τις επιλογές των προτεραιοτήτων για δράση, οι οποίες προέκυψαν, ιεραρχήθηκαν και νομιμοποιήθηκαν από διευρυμένο σώμα. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να

περιγραφούν και να αιτιολογηθούν στην αναλυτική αυτή παρουσίαση.

-31-

3. Τις διαδικασίες διαμόρφωσης των σχεδίων δράσης, όπου, εκτός από τις σύνομες περιγραφές των διαδικασιών και των ενεργειών της κάθε ομάδας, αιτιολογείται η επιλογή των στόχων κάθε δράσης, αναφέρονται τα κριτήρια επιτυχίας της,

ο ρόλος των υπευθύνων κτλ.

4. Την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχεδίων δράσης, με αναφορές στις διαδικασίες και στο αν αυτές εκτυλίχθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο

δράσης, στις τροποποιήσεις των σχεδίων δράσης, στους λόγους των τροποποιή-

σεων, στις στρατηγικές εφαρμογής τους, στα χρονοδιαγράμματα παρακολούθησης

και αξιολόγησής τους, στην αξιολόγηση της προόδου που σημειώθηκε κατά την

υλοποίηση των σχεδίων, στα στοιχεία που τεκμηριώνουν την πρόοδο αυτή κτλ.

7.2. Μορφή της έκθεσης

Η έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει να προσφέρει μια τεκμηριωμένη εικόνα για το έρ-

γο της Σχολικής Μονάδας και να διευκολύνει την αξιοποίηση των στοιχείων της, τό-

σο από τους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς, όσο και από τις εκπαιδευτικές αρχές.

Για το λόγο αυτό η έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει:

- Να είναι περιεκτική και να μην υπερβαίνει τις 10-15 σελίδες.

- Να χρησιμοποιεί υπότιτλους, υπογραμμίσεις, έντονα γράμματα, όπου είναι απα-

ραίτητο, ώστε να γίνονται εύκολα αντιληπτά τα κύρια σημεία της.

- Να εντοπίζονται εύκολα τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του σχολείου και τα σημεία

που απαιτούν βελτίωση.

- Να περιέχει τεκμηριωμένες αξιολογικές κρίσεις, βασισμένες σε ποικιλία πηγών

και συγκεκριμένα στοιχεία, και όχι απλή περιγραφή ζητημάτων.

- Να αποφεύγονται οι εύκολες και ανώδυνες γενικεύσεις (π. χ. «το κλίμα των σχέ-

σεων είναι ικανοποιητικό» ή «η συμπεριφορά των μαθητών είναι γενικά καλή» ή

«καλή η επίδοση των μαθητών, αλλά πρέπει να μελετούν περισσότερο» κτλ.).

- Η όποια κρίση να στηρίζεται στη σύγκριση των δεδομένων που προκύπτουν με τα κριτήρια αξιολόγησης και επιτυχίας που έχουν επιλεγεί.

- Είναι αυτονόητο ότι η ετήσια έκθεση θα περιλαμβάνει τα αντίστοιχα στοιχεία των

δύο πρώτων τετραμήνων.

Τέλος, η έκθεση (ετήσια ή τελική) υποβάλλεται στο σχολικό σύμβουλο της περιφέρειας για περαιτέρω αξιοποίηση.

-32-

8. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης του ΕΕ

Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, ο οποίος αποτελεί όργανο διοίκησης του

σχολείου (όχι της ολομέλειας των συμμετεχόντων που πραγματοποιεί τις διαδικασίες

αξιολόγησης), τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (ετήσιας και τελικής) δημοσιο-

ποιούνται και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Είναι αυτονόητο ότι δημοσιοποιούνται όσα στοιχεία της έκθεσης επιτρέπει η νομο-

θεσία και όσα από αυτά ο Σύλλογος Διδασκόντων με πλειοψηφία 2/3 και ο Δ/ντής

του σχολείου κρίνει ότι μπορεί να δημοσιοποιηθούν. Τα υπόλοιπα στοιχεία της τε-

λικής έκθεσης αξιολόγησης θα βρίσκονται στη διάθεση των οργάνων της πολιτείας

(του σχολικού συμβούλου, του προϊσταμένου παιδαγωγικής καθοδήγησης της πε-

ριφέρειας, του περιφερειακού Διευθυντή, του παρατηρητηρίου αξιολόγησης, των δι-

ευθύνσεων του Υπουργείου Παιδείας κτλ.).

Τα όργανα της πολιτείας, με εμπιστευτικό κωδικό, θα μπορούν να ενημερώνο-

νται, να ομαδοποιούν τα στοιχεία και, στη συνέχεια, να τα προωθούν ιεραρχικά,

ώστε το παρατηρητήριο αξιολόγησης να είναι σε θέση, στηριζόμενο σε συγκεκριμέ-

να στοιχεία, να κάνει προτάσεις προς το Υπουργείο Παιδείας, είτε για αλλαγές στην

εκπαιδευτική πολιτική, είτε για άμεσες διορθωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις.

Παράλληλα, τα στοιχεία της έκθεσης, ή των εκθέσεων αξιοποιούνται άμεσα σε το-

πικό και περιφερειακό επίπεδο για διορθωτικές κινήσεις και παρεμβάσεις, όπως:

- Αντιμετώπιση προβλημάτων που συνδέονται με ελλείψεις στην υλικοτεχνική υ-

ποδομή και τους πόρους.

- Ενδοσχολικές επιμορφώσεις σε πεδία που η αξιολόγηση έδειξε ότι απαιτούνται

(π.χ. ελλείψεις σε ζητήματα σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας).

- Επιμορφώσεις σε επίπεδο περιφέρειας σχολικού συμβούλου, όταν η μελέτη των εκθέσεων πολλών σχολείων μιας εκπαιδευτικής περιφέρειας αναδεικνύει συγκεκριμένα προβλήματα.
  - Επιμορφώσεις σε επίπεδο διοικητικής περιφέρειας, όταν διαπιστώνονται αντίστοιχα προβλήματα.
- Παρεμβάσεις, σε συνεργασία και με άλλους τοπικούς φορείς, σε ζητήματα μαθητικής διαρροής, όταν σε κάποιες περιοχές διαπιστώνεται πρόβλημα κτλ.

-33-

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Barth, R. (1990) *Improving Schools from Within: Teachers, Parents and Principals Can Make the Difference*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Bollington, R., Hopkins, D. & West, M. (1990) *An Introduction to Teacher Appraisal*. London: Cassell.
- Broadfoot, P. (1996) *Education, Assessment and Society: A Sociological Analysis*. Buckingham: Open University Press.
- Clarke, A. & Dawson, R. (1999) *Evaluation Research: An Introduction to Principles Methods and Practice*, London-Thousand Oaks-New Delhi:SAGE
- Δούκας, Χ. (1997) *Εκπαιδευτική Πολιτική και Εξουσία: Η Περίπτωση της Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών (1982-1994)*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Earley, P., Fidler, B. & Ouston, J. (eds) (1996) *Improvement Through Inspection: Contemporary Approaches to School Development*. London: D. Fulton.
- Harris, A. (2001) "Contemporary Perspectives on School Effectiveness and School Improvement", στο A. Harris and N. Bennett (eds), *School Effectiveness and School Improvement: Alternative Perspectives*. London: Continuum.
- ΚΕΕ (2004), *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στη Σχολική Μονάδα – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης*, Αδημοσίευτο κείμενο Ομάδας εργασίας του ΚΕΕ, Αθήνα : ΚΕΕ.
- Koulaidis, V. & Kotsira, A. (2004), "Quality Assurance in Education: Self-evaluation process at the level of the school unit", in *Quality of Education : Teachers professional training and development*, Conference Proceedings, Education Research Centre of Greece.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2002) *Πλαίσιο Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Στελεχών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης.

- Λάμνιαν, Κ. (1997) “Η Αξιολόγηση του Μαθητή: Διαφοροποιημένες Σηματοδοτήσεις της Έννοιας”, *Παιδαγωγική επιθεώρηση*, τ. 26, σσ. 7-36.
- Lamniat, C. (2002) “The contemporary Pedagogic Device: Functional Impositions and Limitations”, στο *Pedagogy, Culture & Society*, V. 10 (1), pp. 21-38.
- Λάμνιαν, Κ. (2004) *Πλαίσιο Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Στελεχών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευση*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης.
- Lingard, B. κ.ά. (2003) *Leading Learning*, Maidenhead, U. K., Open University Press.
- Mac Beath J., Schratz M., Meuret D. & Jacobsen L. (2005) *Η Αυτοαξιολόγηση στο Ευρωπαϊκό Σχολείο. Πώς άλλαξαν όλα*, Αθήνα : Μεταίχμιο.
- 34-
- Ματθαίου (2000) *Οδηγός Αποτίμησης και Σχεδιασμού του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης (τρεις τόμοι).
- Μπαγάκη Γ., Δεμερτζή Κ., Σταμάτη Θ. (2007). *Ένα Σχολείο Μαθαίνει*, Α.Α. Λιβάνη
- Norris, N. (1990) *understanding Educational Evaluation*, London, Kegan Paul. Office for Standards in Education (Ofsted), (2003) *Inspecting Schools-Framework for Inspecting Schools*, Effective from September 2003, HMI 1525.
- Παλιοκρασάς, Σ., Δημητρόπουλοσ, Σ., Κωστάκη, Α. & Βρετάκου, Β. (1997) *Αξιολόγηση της Εκπαίδευση: Ευρωπαϊκές Τάσεισ και Πρόταση για ένα Πλαίσιο Ελληνικήσ Πολιτικήσ*. Κέντρο Πολιτικήσ Έρευνασ και Επιμόρφωσησ. Αθήνα: Ίλων.
- Reynold, D. (2001) “Beyond School Effectiveness and School Improvement”, στο A. Harris and N. Bennett (eds) *School Effectiveness and School Improvement: Alternative Perspectives*. London: Continuum.
- Sakonid, H., Tsatsaroni, A. & Lamniat, C. (2002) “Pedagogic Model, Teachers’ Frames of Interpretation and Assessment Practices”, στο *European Journal of Teacher Education*, V. 25 (2 & 3), pp. 171-186.
- Simon (1987) *Getting to Know Schools in a Democracy: The Politics and Process of Evaluation*, Lewes, The Falmer Press.
- Solomon, J. (1998) *Trends in the Evaluation of Education System. School (self) Evaluation and Decentralization, Papers, Report, Discussion Outcome, European Workshop*, Athens 9-11 December 1997, Athens, Pedagogical Institute.
- Σολομών, Ι. (επιμέλεια-εισαγωγή) (1999) *Εσωτερική Αξιολόγηση & Προγραμματισμόσ του*

Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα: Ένα Πλαίσιο Εργασίας και Υποστήρι-

ξης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης.

Stoll, L. and Mortimore, P. (1997) "School Effectiveness and School Improvement", στο

J. White and M. Barber (eds), *Perspectives on School Effectiveness and School*

Improvement. London: Institute of Education University of London.

Schratz, M. (1997) *Initiating Change through Self-evaluation: Methodological Implications*

for School Development. CIDREE Collaborative Project 'Self-evaluation in School

Development', Dundee.

Τσακίρη κ.ά. (2007) *Η «Ομάδα Προβληματισμού της Κορίνθου» ως τόπος για τη διαύγα-*

ση, τον αναστοχασμό και την αλλαγή των εκπαιδευτικών πρακτικών. Αδημοσίευτη

εργασία που εκπονήθηκε για το 8ο Συνέδριο της Μονάδας Μεθοδολογίας και Προ-

γραμμάτων Εκπαίδευσης του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγω-

γής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Πατρών με θέμα «Καινοτόμες α-

πόπειρες που αναδύονται στο σχολείο» (Διατίθεται από τη Μονάδα Έρευνας και

Τεκμηρίωσης για την Ανάλυση, το Σχεδιασμό και την Εφαρμογή Εκπαιδευτικών

Προγραμμάτων του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπι-

στημίου Πελοποννήσου).__

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου-Στελέχη εκπαίδευσης –Αξιολόγηση μαθητή

από ΔΟΕ

Δημοσιευμένο Τρίτη 6 Μαΐος 2008

[Εκτύπωση](#)

Συλλογικές διαπραγματεύσεις 2003 -2004

Η αντικειμενική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών αποτελεί επιδίωξή μας, με βάση τις προτάσεις που διατυπώνουμε παρακάτω:

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Εκείνο που πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους είναι, ότι για να εφαρμοστεί και ιδιαίτερα να πετύχει το σύστημα αξιολόγησης, πρέπει να συζητηθεί και να τύχει της αποδοχής τόσο από την πλευρά των αξιολογητών, όσο και των αξιολογούμενων. Υπάρχουν δυο βασικές προϋποθέσεις για την αποδοχή της αξιολόγησης:

- Η αποδοχή του πλαισίου και των κριτηρίων δηλαδή του περιεχομένου του θεσμού της αξιολόγησης.
- Είναι απαραίτητο να πειστούν όλοι οι αξιολογούμενοι, ότι από το προϊόν της αξιολογικής διαδικασίας προκύπτει όφελος, κέρδος και αναβάθμιση της ίδιας της εκπαίδευσης.

Πιο αναλυτικά, κύριοι στόχοι αυτής της αξιολογικής διαδικασίας είναι η συμμετοχή του εκπαιδευτικού και η συλλογική ένταξή του στη διαμόρφωση των στόχων της σχολικής μονάδας, η επαγγελματική αναβάθμισή του, η αυτόνομη δράση του και η αυτοπραγμάτωσή του. Η ανάπτυξη του πνεύματος συνευθύνης, συνεργασίας, αλληλεγγύης, που αντανακλάται ευθέως στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Η καθιέρωση προτεραιοτήτων και κριτηρίων που αποβαίνουν λειτουργικά και ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της σχολικής μονάδας.

Η διαδικασία της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας οφείλει να απαντά στα εξής ερωτήματα:

1. Τι προγραμματίζεται.
2. Πως εφαρμόζεται, αυτό που προγραμματίζεται, στην πράξη.
3. Τι αξιολογείται.
4. Πως αποτιμάται το τελικό αποτέλεσμα.
5. Ποιες πρωτοβουλίες πρέπει να αναληφθούν για τη βελτίωση της προσπάθειας.

Τόσο στον προγραμματισμό, στο σχεδιασμό και στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου βασική και καθοριστική είναι η συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων με το σχολικό Σύμβουλο.

Μετά την εξαγωγή των συμπερασμάτων από τη δοκιμαστική εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, τον εντοπισμό των προβλημάτων και την αποσαφήνιση των διορθωτικών παρεμβάσεων, εκπονείται διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών με τη συνεργασία του Κλάδου και του Υπουργείου Παιδείας.

Είναι αυτονόητο ότι σκοπός και στόχος των παρεμβάσεων και κυρίως της τελικής αποτίμησης είναι η αντιμετώπιση αδυναμιών, λαθών, και προβλημάτων που μειώνουν την ποιότητα της εκπαίδευσης, παράλληλα όμως και η δέσμευση και η υποχρέωση της πολιτείας να δώσει λύσεις στα προβλήματα που διαπιστώθηκαν, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν στην επόμενη σχολική χρονιά.

Το αποτέλεσμα της αξιολογικής διαδικασίας του εκπαιδευτικού χρησιμοποιείται:

1. όταν θέλει να είναι υποψήφιος για κατάληψη θέσης στελέχους εκπαίδευσης.
2. όταν αποδεδειγμένα διαπιστώνεται αρνητική προσφορά έργου.

Αποφάσεις 71ης Γ.Σ. του κλάδου, Ιούνιος 2002

Με βάση τις αποφάσεις της 68ης και 70ης του κλάδου, ζητούμε την τροποποίηση των διατάξεων του Ν.2986/02 που έρχονται σε αντίθεση με τις θέσεις του κλάδου, καθώς και των υπουργικών αποφάσεων που στηρίζονται στις συγκεκριμένες διατάξεις.

Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει δεκτό, η Δ.Ο.Ε. σε συνεργασία με τους Διδασκαλικούς Συλλόγους θα προχωρήσει σε όλα τα νόμιμα και πρόσφορα συνδικαλιστικά μέτρα ώστε να καταστήσει ανενεργές τις συγκεκριμένες διατάξεις.

Αποφάσεις 68ης Γ.Σ. του κλάδου, Ιούνιος 1999

α. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου

Ο Κλάδος είναι υπέρ της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. Είναι κατηγορηματικά αντίθετος με την αξιολόγηση - χειραγώγηση που ο νόμος 2525 / 97 προβλέπει.

Εκείνο που πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους και ιδιαίτερα από τα εμπλεκόμενα μέρη είναι, ότι για να εφαρμοστεί και ιδιαίτερα να πετύχει το σύστημα αξιολόγησης, πρέπει να συζητηθεί και να τύχει της αποδοχής τόσο από την πλευρά των αξιολογητών, όσο και των αξιολογούμενων. Υπάρχουν τρεις βασικές προϋποθέσεις για την αποδοχή της αξιολόγησης :

- Η αποδοχή των αξιολογούμενων για όσα περιλαμβάνει ως περιεχόμενο ο θεσμός αυτός. Εάν δεν γίνει η αποδοχή δεν γίνεται η αξιολόγηση.
- Είναι απαραίτητο να πειστούν όλοι οι αξιολογούμενοι, ότι από το προϊόν της αξιολογικής διαδικασίας προκύπτει όφελος, προκύπτει κέρδος, προκύπτει ποιότητα και αναβάθμιση της ίδιας της εκπαίδευσης.
- Η αξιολόγηση είναι υπόθεση εσωτερική και αφορά τους εκπαιδευτικούς που είναι μέσα στα σχολεία, αφορά τη διαδικασία της εκπαίδευσης που λειτουργεί μέσα στις σχολικές μονάδες. Καμία άλλη παρέμβαση που προέρχεται από έξω, όπως π.χ. οι ΣΜΑ, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στα πλαίσια της αξιολόγησης.

Πιο αναλυτικά, κύριοι στόχοι αυτής της αξιολογικής διαδικασίας είναι η συμμετοχή του εκπαιδευτικού και η συλλογική ένταξή του στη διαμόρφωση των στόχων της σχολικής μονάδας, η επαγγελματική αναβάθμισή του, η αυτόνομη δράση του και η αυτοπραγμάτωσή του. Η ανάπτυξη πνεύματος συνευθύνης, συνεργασίας, αλληλεγγύης, που αντανακλάται ευθέως στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Η καθιέρωση προτεραιοτήτων και κριτηρίων που αποβαίνουν λειτουργικά και ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της σχολικής μονάδας.

Η διαδικασία της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας οφείλει να απαντά στα εξής ερωτήματα :

1. Τι προγραμματίζεται.
2. Πώς εφαρμόζεται, αυτό που προγραμματίζεται, στην πράξη.
3. Τι αξιολογείται.
4. Πώς αποτιμάται το τελικό αποτέλεσμα.
5. Ποιες πρωτοβουλίες πρέπει να αναληφθούν για τη βελτίωση τις προσπάθειας.

Τόσο στον προγραμματισμό, στο σχεδιασμό και στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου βασική και καθοριστική είναι η συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων σε συνεργασία με το σχολικό Σύμβουλο.

Μετά την εξαγωγή των συμπερασμάτων από τη δοκιμαστική εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, τον εντοπισμό των προβλημάτων και την αποσαφήνιση των διορθωτικών παρεμβάσεων, εκπονείται διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών με τη συνεργασία του Κλάδου και του Υπουργείου Παιδείας.

Είναι αυτονόητο ότι σκοπός και στόχος των παρεμβάσεων και κυρίως της τελικής αποτίμησης είναι η αντιμετώπιση αδυναμιών, λαθών και προβλημάτων που μειώνουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Συγχρόνως όμως να δεσμεύσει και να υποχρεώσει την πολιτεία να δώσει λύσεις στα προβλήματα που διαπιστώθηκαν, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν στην επόμενη σχολική χρονιά.

Διαδικασία κρίσης των εκπαιδευτικών:

Σύμφωνα με τις προηγούμενες αποφάσεις του Κλάδου ο εκπαιδευτικός κρίνεται στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν πρόκειται να μονιμοποιηθεί.
2. Όταν θέλει να είναι υποψήφιος για κατάληψη θέσης στελέχους εκπαίδευσης.
3. Αποδεδειγμένα διαπιστώνεται αρνητική προσφορά έργου. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η ενίσχυση και στήριξη του εκπαιδευτικού με επιμορφωτικές διαδικασίες προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του σύγχρονου σχολείου.

Δεν κρίνεται από μονοπρόσωπα αλλά από συλλογικά όργανα, στα οποία μετέχουν εκπρόσωποι των συναδέλφων, το δε αποτέλεσμα της κρίσης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι προϊόν αποκλειστικά της αξιολογικής έκθεσης και δε χρησιμοποιείται ως πειθαρχικό μέτρο και δε συνδέεται με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού. Θα πρέπει να αποτελεί προϊόν συνεξέτασης όλων εκείνων των παραγόντων που έχουν σχέση με τη δράση του εκπαιδευτικού, τα επιστημονικά του, βεβαίως, προσόντα, την εμπειρία του, τη λειτουργία της σχολικής μονάδας και τις ιδιαίτερες συνθήκες αυτής, την ποιότητα της διαδικασίας του Συμβουλίου Επιλογής, τις προϋποθέσεις διαφάνειας στη λήψη των αποφάσεων και τη διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος, τους όρους προστασίας του εκπαιδευτικού από άδικα και αυθαίρετα αποτελέσματα.

Να θεσμοθετηθεί δευτεροβάθμιο όργανο, ώστε να μπορεί να προσφεύγει ο κάθε συναδέλφος που θεωρεί ότι αδικήθηκε από την αξιολογική διαδικασία.

β. Στελέχη της εκπαίδευσης

Ο Κλάδος επιμένει στην κατάργηση του Π.Δ. 398 / 95 και στην εκπόνηση νέου Π.Δ. για τις επιλογές, σύμφωνα με τις θέσεις του Κλάδου.

Η Ομοσπονδία μας βλέπει το ρόλο των στελεχών σε όλη τη βαθμίδα της εκπαίδευσης, στενά δεμένο με τα συλλογικά όργανα που υπάρχουν και που πρέπει να ενισχυθούν οι αρμοδιότητές τους. Παράλληλα πρέπει :

- Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των στελεχών της εκπαίδευσης και η θέση τους, ώστε να παίζουν περισσότερο αποτελεσματικό και λειτουργικό ρόλο. Σ' αυτή την κατεύθυνση κινούνται οι παραπάνω προτάσεις.
- Εμμένουμε στη θέση μας για θητεία όλων των στελεχών στην εκπαίδευση. Η επανάληψη ή η κρίση κάθε συναδέλφου για θέσεις στελέχους εκπαίδευσης να βασίζεται όχι μόνο σε τυπικά προσόντα, αλλά και στη δράση του στη συγκεκριμένη θέση που είχε.
- Είναι ανάγκη πριν από την ανάληψη των καθηκόντων κάθε στελέχους, αλλά και κατά τη διάρκεια της θητείας του, να επιμορφώνεται, σε θέματα της αρμοδιότητάς του.
- Να αυξηθούν τα επιδόματα θέσης στους συναδέλφους αυτούς και να τιμαριθμοποιούνται.

Διευθυντές.

- Απαλλαγή τους από ευθύνη τάξης και υποχρεωτικό ωράριο από 6θέσια έως 9θέσια οκτώ ώρες, από 9θέσια ως 12θέσια έξι ώρες.
- Γραμματειακή υποστήριξη στις μεγάλες σχολικές μονάδες.

Προϊστάμενοι.

- Εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής σε όλα τα γραφεία εκπαίδευσης.
- Να υπάρχει σε κάθε γραφείο το Διοικητικό Προσωπικό που χρειάζεται, το οποίο θα είναι κατάλληλα καταρτισμένο και για το οποίο θα υπάρχει συνεχής επιμορφωτική στήριξη.
- Μηχανοργάνωση όλων των γραφείων.
- Αύξηση των δαπανών λειτουργίας των γραφείων εκπαίδευσης.

Σχολικοί σύμβουλοι.

- Εξασφάλιση γραφείων για τους σχολικούς συμβούλους.
- Γραμματειακή υποστήριξη.
- Δημιουργία επιστημονικής βιβλιοθήκης.
- Επαρκής οικονομική ενίσχυση για έξοδα λειτουργίας των γραφείων των σχολικών συμβούλων, την οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων και τη μετακίνησή τους στις σχολικές μονάδες, προκειμένου να στηρίζουν επιστημονικά τους συναδέλφους.
- Τα ΠΥΣΠΕ, να λαμβάνουν υπόψη τους και τις εισηγήσεις των σχολικών συμβούλων ιδιαίτερα για θέματα που έχουν σχέση με το χωρισμό τμημάτων, τον υποβιβασμό σχολικών μονάδων και διάφορα άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με το έργο τους.

Αποφάσεις 67ης Γ.Σ. του κλάδου, Ιούνιος 1998

Επιβεβαιώνεται η θέση του κλάδου, όπως είχε διαμορφωθεί στη Γ.Σ. το 1993.

Ειδικότερα:

- Είμαστε υπέρ ενός συστήματος αξιολόγησης του εκ/κού έργου και του εκ/κού, που θα έχει ως στόχο την αναβάθμιση της εκπαίδευσης, που θα αναγάγει τη σχολική μονάδα σε χώρο προσφοράς και δημιουργίας.
- Η αξιολόγηση που προτείνουμε ως Διδασκαλική Ομοσπονδία έχει ως στόχο τη βελτίωση και αναβάθμιση του εκ/κού έργου, την ενίσχυση και ενθάρρυνση του εκ/κού, αλλά και τη στήριξή του.
- Είναι μια διαδικασία διαρκούς ανατροφοδότησης που μπορεί να συντελεστεί με την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και αλληλεγγύης, που δεν είναι σχέσεις εξάρτησης και υποτέλειας, όπως αυτές που το σύστημα αξιολόγησης μέσα από το Ν. 2525 δρομολογεί.

Αναλυτικά τα συλλογικά όργανα που αξιολογούν, ο τρόπος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και η χρήση των αποτελεσμάτων αναφέρονται στις θέσεις της Ομοσπονδίας του 1993.

Η αξιολόγηση, που έχει στόχο την αναβάθμιση του εκ/κού έργου και τη βελτίωση του εκ/κού, δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη διαδικασία κρίσης του εκ/κού στις περιπτώσεις μονιμοποίησης ή επιλογής σε θέση στελέχους εκπαίδευσης.

Πολύ δε περισσότερο, δεν μπορεί να προκαθορίζει το αποτέλεσμα αυτής της κρίσης, όπως επιχειρείται με τις διατάξεις του Ν. 2525/97.

Για τις περιπτώσεις επιλογής στελεχών εκπαίδευσης, ο κλάδος προβλέπει διαδικασίες κρίσης του εκ/κού με αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια και μέσα από συλλογικά όργανα, συμβούλια επιλογής, υπηρεσιακά συμβούλια, όπου και εκπροσωπείται από τους αιρετούς του. Η χρήση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης που προτείνουμε μπορεί να συνεκτιμηθεί ως ένα από τα στοιχεία με τα οποία τα συλλογικά όργανα διενεργούν τις κρίσεις.

Αποφάσεις 70ης Γ.Σ. του κλάδου

- ΘΕΜΑ 1ο: ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ
- ΘΕΜΑ 2ο: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- ΘΕΜΑ 3ο: ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ Π.Ε.
- ΘΕΜΑ 4ο: ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ- ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ
- ΘΕΜΑ 5ο: ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ
- ΘΕΜΑ 6ο: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ - ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- ΘΕΜΑ 7ο: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ
- ΘΕΜΑ 8ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΘΕΜΑ 1ο: ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Με δεδομένα ότι:

- Η Παιδεία, συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα όλων των πολιτών, μόνο φραστικά αναγορεύεται σε πρώτη εθνική προτεραιότητα.
- Ο Δημόσιος και Δωρεάν χαρακτήρας της εκπαίδευσης αποδυναμώνεται.
- Με το 3,4 % επί του ΑΕΠ που διατίθεται για την Παιδεία είναι αδύνατο να δρομολογηθεί ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος μας.

Διεκδικούμε:

- Να αυξηθούν οι δαπάνες για την Παιδεία και σταδιακά μέσα σε 2 χρόνια να φτάσουν στο 6 % επί του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος.
- Πρέπει να γίνει ορθολογική κατανομή των πόρων του 2ου ΕΠΕΑΕΚ και ιδιαίτερα να πάνε σε σκοπούς που εξυπηρετούν τη Δημόσια Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση τη σημασία και την αξία της οποίας όλοι αναγνωρίζουν και αποδέχονται. Κυρίως να διατεθούν σε προγράμματα σχολικής στέγης και εποπτικών, σε προγράμματα επιμόρφωσης, καθώς επίσης και στο πρόγραμμα εξομοίωσης που πρέπει να τελειώσει.

ΘΕΜΑ 2ο: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Η αποκέντρωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος κύριο στόχο θα πρέπει να έχει τον αναπροσδιορισμό του περιεχομένου της μόρφωσης, των αναλυτικών προγραμμάτων με βάση τα νέα δεδομένα.

Η νέα πραγματικότητα που προσδιορίζεται από την έκρηξη της γνώσης και της τεχνολογίας, από την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και τη σημερινή κοινωνικοοικονομική κατάσταση, θα πρέπει να εναρμονιστεί με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, την τοπική ιστορία, τις τοπικές παραγωγικές και κοινωνικές σχέσεις και να ταυτιστεί με τον ίδιο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

2. Η αποκέντρωση δεν επιτρέπεται να θίξει τον ενιαίο, δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της Εκπαίδευσης. Απεναντίας, θα πρέπει να εμποδίσει τις δυνάμεις της αγοράς να αποσπάσουν ζωτικά τμήματα της Δημόσιας Εκπαίδευσης, έτσι, ώστε, να μην οδηγηθούμε σε εκπαίδευση πολλών ταχυτήτων και έντονων ανισοτήτων.
3. Η αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος νοείται ως αποκέντρωση πρωτοβουλιών, δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων, που στόχο έχουν να αναδείξουν τη δυναμογόνο δράση του σχολείου ως ζωντανού οργανισμού, ανοιχτού στην κοινωνία, τον άνθρωπο, τη ζωή, και ικανού να αναβαθμίσει με τη δυναμική του την πολύπλευρη ανάπτυξη της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας και συγχρόνως να προσφέρει στην ίδια την κοινωνία πολίτες ελεύθερους, υπεύθυνους, δημοκρατικούς, κριτικά σκεπτόμενους και κοινωνικά συμμετέχοντες.

Στα πλαίσια αυτά ο σύλλογος διδασκόντων πρέπει να αναδειχθεί σε βασικό όργανο παιδαγωγικής- εκπαιδευτικής δραστηριότητας, έκφραση της συλλογικότητας και της συμμετοχικής λειτουργίας του σχολείου.

4. Η αποκέντρωση μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην καθιέρωση, γενίκευση και αναβάθμιση σημαντικών εκπαιδευτικών θεσμών, όπως είναι: η ενισχυτική διδασκαλία, η αναβάθμιση της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας, η εισαγωγή δραστηριοτήτων, που έχουν σχέση με τον πολιτισμό, τη μουσική, το θέατρο, τον αθλητισμό, τη σύγχρονη τεχνολογία, την αγωγή υγείας, τις μορφωτικές ανταλλαγές, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος κ.λ.π., ιδιαίτερα μέσα από τη λειτουργία του ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου.

Στην προώθηση και υλοποίηση όλων αυτών, θα βοηθήσει σημαντικά η συμμετοχή των τοπικών εκπαιδευτικών φορέων, των ειδικών σε θέματα επιστημονικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων και μελετητών ειδικών θεμάτων.

Η οργανωτική και λειτουργική εμπλοκή και άλλων φορέων, θα γίνει με σαφώς προσδιορισμένο πλαίσιο ευθυνών και αρμοδιοτήτων.

Κυρίαρχη, όμως, θα είναι η παρουσία των φορέων Εκπαίδευσης. Ακόμη, τα περιφερειακά αποκεντρωμένα επιστημονικά, παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά κέντρα, μπορούν να λειτουργήσουν με ουσιαστικές αρμοδιότητες σε επίπεδο Νομών ή ευρύτερης περιφέρειας.

Ο Κλάδος προτείνει:

1. Την ίδρυση 15 περιφερειακών Δ/νσεων Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε ολόκληρη τη Χώρα, οι οποίες έχουν έδρα, την έδρα της Περιφέρειας. Στο Λεκανοπέδιο της Αθήνας και στη Θεσσαλονίκη δημιουργούνται δύο (σε κάθε πόλη) περιφερειακές Δ/νσεις. Της Περιφερειακής Δ/νσης προΐσταται περιφερειακός Δ/ντής, ο οποίος προέρχεται από το χώρο της Δημόσιας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, και επιλέγεται από το αντίστοιχο Συμβούλιο Επιλογής προϊσταμένων Π.Ε., σύμφωνα με τις πάγιες θέσεις του Κλάδου για τις επιλογές των στελεχών της εκπαίδευσης (αντικειμενικά-μετρήσιμα κριτήρια). Το θέμα της επιλογής των περιφερειακών Δ/ντών και όχι του διορισμού τους, είναι βασική προϋπόθεση για τον Κλάδο, προκειμένου να υλοποιηθεί ο θεσμός.

2. Α. Η Περιφέρεια, έχει τις εξής διοικητικές αρμοδιότητες.

α) Είναι έδρα του ΑΠΥΣΠΕ (Ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού Συμβουλίου Εκπαίδευσης).

β) Είναι έδρα των συντονιστών σχολικών συμβούλων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

γ) Είναι έδρα του Περιφερειακού Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στο οποίο συμμετέχουν οι συντονιστές σχολικοί σύμβουλοι.

Β. Αρμοδιότητες Οργάνων Περιφέρειας

α) Αρμοδιότητες περιφερειακού Δ/ντή.

Ο Περιφερειακός Δ/ντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ασκεί τη διοίκηση, τον έλεγχο και την εποπτεία των υπηρεσιών της Περιφ. Δ/σης, των Δ/σεων και Γραφείων Εκπαίδευσης των σχολικών συμβούλων, των ΚΔΑΥ. Αξιολογεί το έργο των συντονιστών σχολικών συμβούλων (ως προς το διοικητικό μέρος) και των προϊσταμένων Δ/σεων Π.Ε. της Περιφέρειας.

β) Αρμοδιότητες Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε.

Στην Περιφέρεια λειτουργεί Ανώτερο Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από τους αιρετούς εκπροσώπους των εργαζομένων στην περιφέρεια και προϊσταμένους Δ/σεων Π.Ε. Οι αιρετοί εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία από τους συναδέλφους που υπηρετούν στην περιφέρεια.

Οι εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών, γίνονται (κατά την πρώτη εφαρμογή), μόλις δημοσιευθεί ο νόμος. Στη συνέχεια γίνονται την ίδια ημερομηνία κατά την οποία εκλέγονται οι αιρετοί στα ΠΥΣΠΕ και στο ΚΥΣΠΕ. Οι αιρετοί απαλλάσσονται πλήρως του διδακτικού ωραρίου, όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους.

Το ΑΠΥΣΠΕ, μπορεί να είναι όργανο δευτεροβάθμιας κρίσης των Δ/ντών Σχολείων, να εξετάζει, δηλαδή, σε δεύτερο βαθμό ενστάσεις, καθώς επίσης και τις αποσπάσεις, σε επίπεδο περιφέρειας.

Εξετάζει, επίσης, όλες τις πειθαρχικές διώξεις των Εκπαιδευτικών της Π.Ε.

γ) Αρμοδιότητες συντονιστών σχολικών Συμβούλων.

Η Περιφέρεια είναι έδρα των συντονιστών σχολικών συμβούλων Π.Ε. και Δ.Ε.

Οι συντονιστές σχολικοί σύμβουλοι εποπτεύουν, συντονίζουν, παρακολουθούν και αξιολογούν το έργο των σχολικών συμβούλων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Συνεργάζονται με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και είναι περιφερειακό προσωπικό του αποκεντρωμένου Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Περιφερειακού Επιμορφωτικού Κέντρου.

δ) Αρμοδιότητες Περιφερειακού Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Το Π.Π.Ι. αποτελείται από:

- 1) Τη Διοικούσα επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν οι συντονιστές σχολικοί σύμβουλοι Π.Ε. και Δ.Ε. και εκπρόσωποι των Α.Ε.Ι.
- 2) Το σύνολο των σχολικών συμβούλων της Περιφέρειας.

Έργο του είναι:

Η αξιολόγηση της Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια.

Ο σχεδιασμός των τοπικών διαφοροποιήσεων των αναλυτικών προγραμμάτων.

Η εκπαιδευτική τεκμηρίωση της Περιφέρειας.

Ο σχεδιασμός της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και κατάρτισης, σύμφωνα με τα προγράμματα περιφερειακής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Η προώθηση της εκπαιδευτικής έρευνας.

Με δεδομένο ότι θα γίνει περιφερειακή αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, υπάρχει αναγκαιότητα πραγματοποίησης οργανωτικού καταστατικού συνεδρίου του Κλάδου, μέχρι την επόμενη (71η Γενική Συνέλευση της Δ.Ο.Ε.), που θα εξετάσει:

1. Την αποκέντρωση της Δ.Ο.Ε. σε επίπεδο περιφέρειας.
2. Όλα τα υπόλοιπα οργανωτικά καταστατικά θέματα που απασχολούν τον Κλάδο.

ΘΕΜΑ 3ο: ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ Π.Ε.

Η Γενική Συνέλευση εκτιμώντας ότι οι νέες τεχνολογίες θα αποτελέσουν τα προσεχή χρόνια αναπόσπαστο στοιχείο της διδασκαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατέληξε στις παρακάτω προτάσεις :

- Να γίνει ο Η/Υ εργαλείο έκφρασης, διερεύνησης, πειραματισμού και αναζήτησης στα χέρια των μαθητών σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, επιτρέποντας σε αναβαθμισμένους (ως προς τη μόρφωση, τις ικανότητες και την αναγνώριση) δασκάλους να γίνουν οι αγωγοί εκπαιδευτικής εξέλιξης.
- Μελέτη και εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από το Π.Ι., που θα υποβοηθούνται από τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές.
- Νέα προσέγγιση των υπαρχόντων γνωστικών αντικειμένων με τη βοήθεια των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών. Εισαγωγή των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στα δημοτικά σχολεία.
- Κίνητρα για την αγορά υπολογιστών από τους εκπαιδευτικούς.
- Επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών της Π.Ε. στη χρήση των ηλεκτρονικών Υπολογιστών.
- Επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε καινούριες μεθόδους διδακτικής.

- Η επιμόρφωση να γίνεται με απαλλαγή των εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα.
- Προγράμματα εξοπλισμού σε Η/Υ να ξεκινήσουν από τις παραμεθόριες και πλέον απομακρυσμένες περιοχές. Να διαφυλαχθεί ο δημόσιος χαρακτήρας της προμήθειας ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Δικτυακή σύνδεση όλων των σχολείων Π.Ε.
- Να μην αξιοποιηθεί η διαδικασία της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες σε καμιά αξιολογική διαδικασία.
- Καμιά οικονομική επιβάρυνση των Συλλόγων Γονέων.
- Διαφάνεια και αξιοποίηση των κοινοτικών και δημόσιων κονδυλίων που θα δοθούν για την είσοδο των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Η εκπαίδευση εκπαιδευτικών στα προγράμματα Π1 να γίνεται στα σχολεία, ενώ των προγραμμάτων Π2 και Π3 στο Πανεπιστήμιο. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών να γίνει από καθηγητές Παιδαγωγικών Τμημάτων.
- Στόχος του σχολείου με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών δε θα πρέπει να είναι ένα επιπλέον γνωστικό αντικείμενο, όσο κυρίως η δυνατότητα εκμάθησης από τους μαθητές του τρόπου για να αναζητούν την πληροφορία μέσα από τους Η/Υ.
- Να διαφυλαχθεί και να διατηρηθεί ο δημόσιος χαρακτήρας της επιμόρφωσης.

ΘΕΜΑ 4ο: ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ- ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ

Είναι γεγονός ότι η Δημόσια Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση έχει ανάγκη από μαζικούς διορισμούς εκπαιδευτικών σε οργανικές θέσεις, που θα δημιουργηθούν από:

- Τη μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα (1:20)
- Τη δίχρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή.
- Την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα όλων των παιδιών, που σήμερα είναι εκτός σχολείου.
- Την πλήρη εφαρμογή συστηματικής ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (επιμόρφωση τρίμηνης, εξάμηνης ή και ετήσιας διάρκειας, με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα).
- Τη συνταξιοδότηση των εκπαιδευτικών στα 30 χρόνια υπηρεσίας, με πλήρη σύνταξη.
- Τη διδασκαλία του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στις Α΄ και Β΄ τάξεις και της Ξένης Γλώσσας στη Γ΄ τάξη.
- Την εφαρμογή προγραμμάτων καταπολέμησης του αναλφαριθμητισμού και εκπαίδευσης ενηλίκων.

Διεκδικούμε:

Το διορισμό όλων των αναπληρωτών, που έχουν υπογράψει έστω και μία Σύμβαση Εργασίας

1) Δημιουργία πίνακα διοριστέων, στον οποίον εντάσσονται όσοι εργάστηκαν, εργάζονται και θα εργαστούν στην Εκπαίδευση, με σειρά κατάταξης, ανάλογα με το χρόνο προϋπηρεσίας τους.

2) Άμεσο μόνιμο διορισμό στις κενές θέσεις του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ (2.539), καθώς και στις οργανικές θέσεις που θα προκύψουν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, από εκπαιδευτικούς του παραπάνω πίνακα, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει προϋπηρεσία 16 μηνών.

Το ελάχιστο όριο προϋπηρεσίας, δεν θεωρείται απαραίτητο, σε περίπτωση κενών οργανικών θέσεων, που υπερβαίνουν τον αριθμό των αναπληρωτών, που το έχουν συμπληρώσει.

3) Οι εγγεγραμμένοι στον παραπάνω πίνακα, εργάζονται κατά προτεραιότητα, ως αναπληρωτές, μέχρι του ελαχίστου ορίου προϋπηρεσίας και με τη δυνατότητα ανανέωσης της σύμβασής τους, για καθένα από τα επόμενα διδακτικά έτη, μέχρι το μόνιμο διορισμό τους.

4) Από το έτος 2003, οι διορισμοί εκπαιδευτικών, θα γίνονται κατά ποσοστό 40% από τον πίνακα αναπληρωτών και 60% από τον πίνακα επιτυχόντων του ΑΣΕΠ.

Ο πίνακας των αναπληρωτών συμπληρώνεται κάθε χρόνο, με αίτηση από τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς, με μόνο κριτήριο το έτος απόκτησης πτυχίου.

ΘΕΜΑ 5ο: ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι των ειδικοτήτων πέρα από εκείνα, που είναι κοινά με τους άλλους εκπαιδευτικούς της Π.Ε., είναι πλέον χρόνια. Το νέο διοικητικό συμβούλιο της Ομοσπονδίας που θα προκύψει, οφείλει να προτάξει και να εργαστεί για τη λύση αυτών των προβλημάτων, τα οποία έχουν καταγραφεί, αλλά δεν υπήρξε μέχρι σήμερα λύση στα περισσότερα από αυτά.

Επιγραμματικά θα μπορούσε κανείς να τα κωδικοποιήσει όπως παρακάτω :

- Συνέδριο από τη Δ.Ο.Ε. για τους εκπαιδευτικούς Ειδικοτήτων της Π.Ε.
- Αύξηση των οργανικών θέσεων των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων και αντίστοιχοι διορισμοί.
- Επέκταση του μαθήματος φυσικής αγωγής στα Νηπιαγωγεία
- Επέκταση του μαθήματος της Μουσικής στην Α΄ και Β΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.
- Επέκταση του μαθήματος ξένης γλώσσας στη Γ΄ Δημοτικού.
- Ισότιμη αντιμετώπιση των ειδικών μαθημάτων στη σύνταξη των ωρολογίων προγραμμάτων.
- Συνέχιση προγραμμάτων ολυμπιακής παιδείας.
- Μείωση ωραρίου των εκπαιδευτικών που μετακινούνται για εκτέλεση διδακτικού έργου σε άλλο σχολείο μακριά από την οργανική τους θέση.

- Ωράριο εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής με βάση αυτό των ΣΔΕΝΠ.
- Καθιέρωση Θεατρικής Αγωγής στο αναλυτικό πρόγραμμα
- Ενίσχυση του θεσμού της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με επιμορφωτικά σεμινάρια στην περιφέρεια και στήριξη του Θεσμού Αγωγής Υγείας.
- Διδασκαλία από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων των αντίστοιχων μαθημάτων και στα ολιγοθέσια σχολεία.
- Δημιουργία και βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής στα δημοτικά σχολεία για την καλύτερη διδασκαλία των μαθημάτων φυσικής αγωγής, ξένης γλώσσας και καλλιτεχνικών μαθημάτων.
- Να δίνεται η δυνατότητα απόσπασης και των ειδικοτήτων στα σχολεία του εξωτερικού.
- Αποζημίωση και γενική κάλυψη των εκπαιδευτικών που μετακινούνται για εκτέλεση διδακτικού έργου σε άλλο σχολείο μακριά από την οργανική τους θέση.
- Μοριοδότηση και των σχολείων που γίνεται "συμπλήρωση ωραρίου".
- Πρόβλεψη και κάλυψη θέσεων μουσικών και γυμναστών στα σχολεία ειδικής αγωγής.
- Ίδρυση Γραφείου Φυσικής Αγωγής Π.Ε. σε κάθε Διοικητική Περιφέρεια.
- Δυνατότητα διεκδίκησης θέσης Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Σχολείου από τους συναδέλφους των ειδικοτήτων.
- Να ιδρυθούν θέσεις Σχολικών Συμβούλων Ειδικοτήτων και στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση σε αναλογία 1 προς 100 (1 Σχολικός Σύμβουλος προς 100 εκπαιδευτικούς συγκεκριμένης ειδικότητας). Στην περιφέρεια η αναλογία να είναι 1 προς 50. Να γίνει πλήρωση των θέσεων αυτών με επιλογή υποψήφιων εκπαιδευτικών της συγκεκριμένης ειδικότητας που ανήκουν Οργανικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, και εφόσον δεν υπάρχουν υποψήφιοι, να γίνει η πλήρωση με μετάταξη από τη Δευτεροβάθμια στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Αναγνώριση ως εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας του χρόνου κατά τον οποίο γυμναστές εργάστηκαν σε σχολεία μέσω προγραμμάτων της Γ.Γ.Α. (περίοδος 86-89).

ΘΕΜΑ 6ο: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ - ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ο ολοένα αυξανόμενος αριθμός αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό σχολείο επιβάλλει τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων, τα οποία από τη μια μεριά θα στηρίξουν τον αλλοδαπό μαθητή μέχρι να ενταχθεί στο ελληνικό περιβάλλον κι από την άλλη θα σεβαστούν την πολιτισμική και ενδεχομένως θρησκευτική διαφορά από τους ντόπιους μαθητές. Η 70ή Γ.Σ. αποφάσισε να διεκδικήσει τα παρακάτω :

- Να δοθούν κίνητρα για τη συνεχή συνεργασία των διαπολιτισμικών σχολείων με τα παιδαγωγικά τμήματα των Πανεπιστημίων, πάνω σε εξειδικευμένα προγράμματα του τομέα της διαπολιτισμικής αγωγής.

- Να λειτουργήσουν στα σχολεία αυτά πιλοτικά ολοήμερα σχολεία σύμφωνα με τις θέσεις του Κλάδου. Να εγκριθούν και να ενισχυθούν οικονομικά από το Υπουργείο Παιδείας εκπαιδευτικά προγράμματα και τακτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών των διαπολιτισμικών σχολείων σε πανελλαδικό επίπεδο.
- Να συνεχιστούν τα προγράμματα για μαθητικούς πληθυσμούς τσιγγανοπαίδων, μουσουλμανοπαίδων, παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω σε ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά των αλλοδαπών μαθητών τους και γενικότερα σε θέματα διαπολιτισμικής αγωγής.
- Επιμορφωτικά σεμινάρια που θα απευθύνονται σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς προκειμένου να ενημερώσουν και να τονίσουν τη δυνατότητα συνύπαρξης ατόμων με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά.
- Νέα αναλυτικά προγράμματα στα διαπολιτισμικά σχολεία.
- Δυνατότητα αποσπάσεων από τα διαπολιτισμικά σχολεία.
- Έμπρακτη κατοχύρωση της ελεύθερης πρόσβασης και της ισότιμης συμμετοχής όλων των παιδιών στο σχολείο.
- Κοινωνική μέριμνα για τους μαθητές που προέρχονται από ασθενείς οικονομικά και προβληματικές οικογένειες.

Μειονοτική εκπαίδευση

- Κατάργηση του Νόμου 2341/95.
- Επαναφορά των διοικητικών θεμάτων με τα οποία ασχολείται το ΥΣΜΕ στα κατά τόπους ΠΥΣΠΕ, με τη συμμετοχή αιρετού μουσουλμάνου όταν συζητούνται θέματα μουσουλμάνων εκπαιδευτικών.
- Ίδρυση στη Θράκη επιστημονικού συμβουλίου για εκπαιδευτικά θέματα των σχολείων της περιοχής.
- Ένταξη της ΕΠΑΘ στα Παιδαγωγικά Τμήματα.
- Νέα Αναλυτικά Προγράμματα και προσαρμογή των βιβλίων στην πραγματικότητα των μειονοτικών σχολείων.
- Επέκταση του πιλοτικού προγράμματος Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και εφαρμογή του ολοήμερου σχολείου.
- Συνεχή επιμόρφωση των υπηρετούντων Εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικής αγωγής.
- Εξασφάλιση κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής, έτσι ώστε εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι ν' ασχολούνται απρόσκοπτα με την εκπαιδευτική διαδικασία
- Να ενταχθεί η επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των στελεχών της διοίκησης της Εκπαίδευσης στα νέα προγράμματα επιμόρφωσης όπως αυτά έχουν καταγραφεί παραπάνω.
- Να καθοριστεί μέσα από ένα γόνιμο και ειλικρινή διάλογο, η διαδικασία επιλογής και πρόσληψης μόνιμου διδακτικού προσωπικού για τα μειονοτικά σχολεία, μια και η συγκεκριμένη διαδικασία της συνέντευξης θεωρείται επεικώς απαράδεκτη.
- Να μειωθεί στην τριετία ο χρόνος υποχρεωτικής παραμονής των συναδέλφων που προσλήφθηκαν με διαγωνισμό για τα δυσπρόσιτα μειονοτικά σχολεία. Στα μειονοτικά σχολεία να επιτρέπονται οι αποσπάσεις, καθώς και η δυνατότητα αμοιβαίων μεταθέσεων μεταξύ ΥΣΜΕ και ΚΥΣΠΕ. Να επαναπροσδιοριστούν τα κριτήρια και οι κατηγορίες των δυσπρόσιτων.

- Τα νηπιαγωγεία της Θράκης, στα οποία φοιτούν μουσουλμανόπαιδα, τσιγγανόπουλα και παλιννοστούντες να χαρακτηριστούν διαπολιτισμικά.
- Να γίνει επιμόρφωση των νηπιαγωγών σχετικά με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Να ιδρυθούν στα διαπολιτισμικά νηπιαγωγεία τάξεις υποδοχής.

ΘΕΜΑ 7ο: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ

Υπάρχει ανάγκη λήψης μέτρων για την εξυγίανση του Ασφαλιστικού Συστήματος. Τα οποιαδήποτε όμως μέτρα θα πρέπει να προέλθουν μετά από διάλογο της πολιτείας με τους εργαζόμενους. Πριν πάμε όμως ως εργαζόμενοι σε οποιοδήποτε διάλογο θα πρέπει να έχουν εξασφαλισθεί ως αδιαπραγμάτευτα τα εξής:

- α) Ο Δημόσιος χαρακτήρας της κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να παραμείνει υπό την πλήρη εγγύηση της πολιτείας.
- β) Η καθιέρωση της τριμερούς χρηματοδότησης του συστήματος σε ευρύτερη βάση και όχι μόνο για τους νεοεισερχόμενους στο σύστημα από 1-1-1993.
- γ) Καμμία αύξηση των εισφορών των εργαζομένων που έχουν ήδη ξεπεράσει τις δυνατότητές τους.
- δ) Καμμία αύξηση των ορίων ηλικίας.
- ε) Όχι μείωση των συντάξεων.

Για να εξυγιανθεί το Ασφαλιστικό Σύστημα χρειάζεται :

- Καθιέρωση της τριμερούς χρηματοδότησης.
- Να σέβεται το κράτος τις υποχρεώσεις του απέναντι στο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Να μη χρησιμοποιεί το κράτος τα αποθεματικά των ταμείων ως συμπλήρωμα του κρατικού προϋπολογισμού.
- Το κράτος να καταβάλει άμεσα όσα οφείλει στα ασφαλιστικά ταμεία και να αποδώσει όλα όσα εισέπραξε από την εκμετάλληση των αποθεματικών τους.
- Να παταχθούν η εισφοροδιαφυγή και εισφοροαπαλλαγή.
- Να εφαρμοσθεί πολιτική μείωσης της ανεργίας και της μερικής απασχόλησης.
- Αυτοδιαχείριση των ταμείων από τους εργαζόμενους.

Ο Κλάδος διεκδικεί:

- Να καταργηθούν όλοι οι αντιασφαλιστικοί νόμοι.
- Να καταργηθεί η εισφορά για κύρια σύνταξη.
- Η σύνταξη ν'αποτελεί το 80 % των εν ενεργεία αποδοχών και να υπολογίζεται στον τελευταίο μισθό.

- Να δοθεί πλήρης σύνταξη στους εκπαιδευτικούς στα 30 έτη υπηρεσίας, αφού η ιδιαίτερη φύση του επαγγέλματος καθιστά δύσκολη την παραμονή στην εργασία πέραν των 30 ετών. Ο υπολογισμός της σύνταξης να γίνεται με βάση τα 35/35 και εφόσον ικανοποιηθεί το αίτημα της πλήρους σύνταξης στα 30 έτη, ο υπολογισμός να γίνεται με βάση το 30/30.
- Να θεμελιώνεται δικαίωμα συνταξιοδότησης σε περίπτωση θανάτου ή ολικής αναπηρίας ανεξάρτητα από τα χρόνια υπηρεσίας, με κατώτερο όριο σύνταξης στο ύψος του 80 % των αποδοχών του νεοδιόριστου εκπαιδευτικού.
- Να θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης ο ένας εκ των δύο συζύγων, όταν στην οικογένεια υπάρχει ανάπηρο παιδί (όχι αποκλειστικά και μόνο η μητέρα).
- Να καταργηθεί η εισφορά του 7 % για τη διαδοχική ασφάλιση.
- Να καταργηθεί το πλαφόν του 20 % που θεσμοθετήθηκε για τους νεοδιόριστους.
- Να διασφαλιστούν πλήρως τα συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά δικαιώματα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών και το επικουρικό τους να μεταφέρεται στο Ταμείο Αρωγής.
- Να είναι υποχρεωτική η εισφορά και για το Μ.Τ.Π.Υ. και για το Ταμείο Αρωγής.
- Να αποδεσμευτεί η 35/ετία από όρια ηλικίας και εφόσον ικανοποιηθεί το αίτημα της πλήρους σύνταξης στα 30 έτη, να αποδεσμευτεί η 30/ετία από όρια ηλικίας.
- Πλήρη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Πλήρη ιατροφαρμακευτική κάλυψη για την εξωσωματική γονιμοποίηση και θεσμοθέτηση ειδικού καθεστώτος αδειών για τέτοια περίπτωση.
- Αναγνώριση προϋπηρεσίας νηπιαγωγών σε παιδικούς σταθμούς.
- Τα χρόνια αναμονής για διορισμό να θεωρούνται συντάξιμα.
- Να προσμετράται στη σύνταξη ο χρόνος που προστίθεται σε όσους υπηρετούν σε μειονοτικά σχολεία.
- Η πλειοψηφία των Διοικήσεων των ασφαλιστικών ταμείων ν' αποτελείται από εκπροσώπους των ασφαλισμένων.
- Να κατοχυρωθεί η διοικητική αυτοτέλεια των ασφαλιστικών ταμείων, με αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου, που διέπει το καθεστώς λειτουργίας, με στόχο την αυτοδιαχείριση. Ο συνταξιοδοτούμενος εκπαιδευτικός να μπορεί να επιλέγει τον τρόπο είσπραξης των μερισμάτων.
- Οι αναπληρωτές να πληρώνουν κατ' ευθείαν στα ασφαλιστικά μας ταμεία και όχι στο Ι.Κ.Α.
- Να αυξηθεί το ποσό των δανείων, να μειωθούν τα επιτόκια και να απλουστευθούν οι διαδικασίες που απαιτούνται για τη χορήγησή τους από τα Ασφαλιστικά Ταμεία.
- Να προσμετράται ο χρόνος στρατιωτικής θητείας ως συντάξιμος χωρίς εξαγορά.
- Οι κληρονόμοι θανόντος να παίρνουν εξολοκλήρου το ποσό της σύνταξης.
- Να μεταβιβάζεται το εφάπαξ στους κληρονόμους.
- Ειδικές ρυθμίσεις για τα στεγαστικά δάνεια σε περίπτωση θανάτου.

ΘΕΜΑ 8ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ένα από τα σημαντικότερα και κυρίαρχα αιτήματα του συνδικαλιστικού μας κινήματος, ήταν και εξακολουθεί να είναι η οικονομική μας αναβάθμιση.

Οι εκπαιδευτικοί της Ελλάδος, είναι από τους χαμηλότερα αμειβόμενους στην Ευρώπη και από τους πλέον κακοπληρωμένους των Χωρών του Ο.Ο.Σ.Α.

Στον Ελλαδικό χώρο, ο Έλληνας εκπαιδευτικός, είναι από τους πλέον οικονομικά υποβαθμισμένους, ανάμεσα στους Δ.Υ.

Η οικονομική μας υποβάθμιση, συνδέεται στενά με την προσπάθεια της πολιτείας, να μας ενοχοποιήσει για την κρίση του σχολείου, με αποτέλεσμα την απαξίωση του ρόλου μας στην κοινωνία, κάτι, που επηρεάζει αρνητικά και την αυτοεκτίμησή μας.

Η εισοδηματική πολιτική των τελευταίων ετών, δημιούργησε απώλειες εισοδήματος, που ξεπερνούν το 30%.

Επίσης, η άδικη, η άναρχη και προκλητική επιδοματική πολιτική δημιούργησε κραυγαλέες ανισότητες, μισθολογικό χάος μεταξύ των Δ.Υ. με συνέπεια οι εκπαιδευτικοί να οδηγηθούμε στο τελευταίο σκαλοπάτι της Δημοσιοϋπαλληλικής μισθολογικής ιεραρχίας, αφού επιδόματα άλλων κλάδων υπερβαίνουν, κατά πολύ, το σύνολο των αποδοχών μας.

Η 70η Γ.Σ. ,με βάση την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στο σύστημα αμοιβών, διεκδικεί:

1. Νέο μισθολόγιο Δ.Υ., που θα στηρίζεται στις πιο κάτω βασικές αρχές. (αρχές που στηρίζει και η ΑΔΕΔΥ):

α) Το ύψος του κατώτερου Β.Μ., να προσδιοριστεί στις 250.000 δρχ.

β) Το μισθολόγιο να αποτελείται μόνο από βασικές αποδοχές, που σημαίνει ενσωμάτωση όλων των επιδομάτων στις νέες βασικές αποδοχές.

γ) Ακόλυτη μισθολογική εξέλιξη.

δ) Μη σύνδεση μισθού- βαθμού.

ε) Σχέση κατώτερων- ανώτερων αποδοχών 1:3

στ) Σύνδεση του μισθολογίου με το Δ.Τ.Κ. και την αύξηση του Α.Ε.Π.

2. Ο κλάδος, μέχρι την εφαρμογή του νέου μισθολογίου Δ.Υ., διεκδικεί:

α) Τη χορήγηση αυξήσεων πάνω από 30% στους βασικούς μας μισθούς, για κάλυψη απωλειών εισοδήματος, λόγω της ακολουθούμενης εισοδηματικής πολιτικής.

β) Διπλασιασμό του επιδόματος εξωδιδασκτικής απασχόλησης.

γ) Καθιέρωση επιδόματος βιβλιοθήκης.

δ) Διπλασιασμό των οικογενειακών επιδομάτων και καταβολή τους και στους δύο συζύγους, σύμφωνα με την απόφαση του Α.Ε.Δ.

ε) Αύξηση των επιδομάτων θέσης, που λαμβάνουν τα στελέχη εκπαίδευσης.

ζ) Ουσιαστική αύξηση της αποζημίωσης των υπερωριών.

η) Υπερωριακή αποζημίωση στους εκπαιδευτικούς, που προσφέρουν διδακτικό έργο, πέραν του ωραρίου τους.

θ) Αναδρομική ισχύ για τους εκπαιδευτικούς του Ν. 2085/92, για την επιδότηση κατοικίας.

Τέλος, ισχύουν όλες οι αποφάσεις προηγούμενων Γ.Σ., που δεν αναιρέθηκαν από την 70η Γ.Σ. του Κλάδου.

Αποφάσεις 71ης Γ.Σ. του κλάδου

- **ΘΕΜΑ 1ο: ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**
- **ΘΕΜΑ 2ο: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ □ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ □ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (Ν.2986/02)**

ΘΕΜΑ 1ο: ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Υπάρχει ανάγκη να γίνουν τροποποιήσεις στο όλο νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τη Μετεκπαίδευση των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα:

1. Να ιδρυθούν Διδασκαλεία μετ/σης και στα υπόλοιπα Παιδαγωγικά Τμήματα της χώρας (όπως προβλέπει ο Ν.2327/95) όπου θα μετεκπαιδεύονται και οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων.
2. Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. να ενθαρρύνει στηρίζοντας με κάθε τρόπο (οικονομική ενίσχυση, Διδακτικό Προσωπικό με μόνιμα μέλη ΔΕΠ, υλικοτεχνική υποδομή κ.α.) τα Π.Τ. προς την κατεύθυνση αυτή.
3. Η μετ/ση να διατηρήσει και διευρύνει το μαζικό της χαρακτήρα με αύξηση του αριθμού των εισαγομένων στα διδασκαλεία αλλά και με ουσιαστική συμμετοχή των μετεκπαιδευόμενων στην κατάρτιση των προγραμμάτων.
4. Η μετ/ση να παραμείνει μια και ενιαία τόσο για τους πτυχιούχους Π.Α. όσο και για τους πτυχιούχους Π.Τ. και να αποτελεί ενδοϋπηρεσιακή υπόθεση δηλ. να είναι δικαίωμα των ενεργεία Εκπ/κών.
5. Να δίνεται η δυνατότητα στα πλαίσια των μαθημάτων που διδάσκονται οι μετ/νοι, για έρευνες, εργασίες και δραστηριότητες, με στόχο την παρέμβαση στην Εκπ/κή πράξη και την εφαρμογή καινοτόμων ιδεών στο χώρο της Εκπ/σης.
6. Απαιτείται αναβάθμιση της μετ/σης, τόσο ως προς το επίπεδο των σπουδών με τη δημιουργία κατευθύνσεων (οργάνωση και Διοίκηση της Εκπ/σης - Ειδική Αγωγή - Νέες τεχνολογίες στην Εκπ/κη διαδικασία - Παιδαγωγική - Ψυχολογία) όσο και ως προς τον χορηγούμενο τίτλο (μεταπτυχιακός).
7. Η διαδικασία επιλογής των Εκπ/κών για τη μετ/ση να πραγματοποιείται με αδιάβλητο διαγωνισμό, με ευθύνη του ΥΠ.Ε.Π.Θ. σε συνεργασία με τα Π.Τ. τους τοπικούς Συλλόγους και τη Δ.Ο.Ε.

ΘΕΜΑ 2ο: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ □ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ □ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (Ν.2986/02)

Με βάση τις αποφάσεις της 68ης και 70ης Γ.Σ. του κλάδου, ζητούμε την τροποποίηση των διατάξεων του Ν.2986/02 που έρχονται σε αντίθεση με τις θέσεις του κλάδου, καθώς και των υπουργικών αποφάσεων που στηρίζονται στις συγκεκριμένες διατάξεις.

Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει δεκτό, η Δ.Ο.Ε. σε συνεργασία με τους Διδασκαλικούς Συλλόγους θα προχωρήσει σε όλα τα νόμιμα και πρόσφορα συνδικαλιστικά μέτρα ώστε να καταστήσει ανενεργές τις συγκεκριμένες διατάξεις.